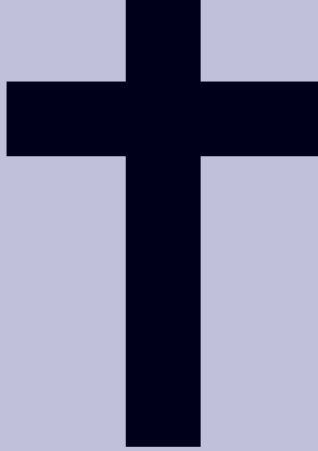

Balaan nga Bibliya

Unlocked Literal Bible in the Cebuano language of the
Republic of the Philippines

Balaan nga Bibliya

Unlocked Literal Bible in the Cebuano language of the Republic of the Philippines

copyright © 2019 Door43 World Missions Community

Language: Cebuano

Translation by: Door43 World Missions Community

Contributor: Aida Espelita, Aira Amaran, Alma Mae Llorca, Amelina Emboc, Analine Tanog, Bernaly Mansiwagan, Carwelene Amper, Chally Lou Lacaran, Charity Guinita, Dan Bongcalas, Darryl Lasquite, Divine Grace Leparto, Elsie Lacubay, Ernilyn Balindong, Gem Lalaan, Helen Thundas, Jerome Resomadero, Jeryl Tumundog, Johnny Ray Lumawan, Loreto Socias Jr., Luthero Pulao Jr., Lymae Belle Ednalgan, Marilyn Lay-um, Mark Kevin Atab, Marth Anthony Atab, Miracle Marcojos, Molly, Noel Dalumatao, Rico Barrios, Ricky Mansabid, Romeo Lumasay, Roselle Lay-um, Steven Lubosan, Jeffrey, Johanna, Junette, Benny, and Racquel

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023
2df9daf7-60be-5f99-a36b-0eeb22060857

Contents

Mateo	1
Marcos	50
Lucas	81
Juan	134
Mga Buhat	173
Roma	224
1 Corinto	245
2 Corinto	266
Galacia	281
Taga Efeso	288
Filipos	295
Colosas	300
1 Mga Taga Tesalonica	305
2 Mga Taga-Tesalonica	309
1 Timoteo	312
2 Timoteo	318
Tito	322
Filemon	325
Hebreohanon	327
Santiago	343
1 Pedro	349
2 Pedro	355
1 Juan	359
2 Juan	365
3 Juan	366
Judas	367
Pinadayag	369
Mga Salmo	394

Mateo

¹ Ang basahon sa talaan sa kaliwatan ni Jesu-Cristo nga anak ni David nga anak ni Abraham. ² Si Abraham ang amahan ni Isaac, ug si Isaac ang amahan ni Jacob, ug si Jacob ang amahan ni Juda ug sa iyang mga igsoon. ³ Si Juda ang amahan ni Perez ug ni Zerah pinaagi kang Tamar, si Perez ang amahan ni Hezron, ug si Hezron ang amahan ni Ram. ⁴ Si Ram ang amahan ni Amminadab, ug si Amminadab ang amahan ni Nahshon, ug si Nahshon ang amahan ni Salmon. ⁵ Si Salmon ang amahan ni Boaz pinaagi kang Rahab, ug si Boaz ang amahan ni Obed pinaagi kang Ruth, si Obed ang amahan ni Jesse, ⁶ si Jesse mao ang amahan ni David ang hari. Si David mao ang amahan ni Solomon pinaagi sa asawa ni Uriah. ⁷ Si Solomon ang amahan ni Rehoboam, ug si Rehoboam ang amahan ni Abijah, si Abijah ang amahan ni Asa. ⁸ Si Asa ang amahan ni Jehoshafat, si Jehoshafat ang amahan ni Joram, ug si Joram ang amahan ni Uzziah. ⁹ Si Uzziah ang amahan ni Jotham, si Jotham ang amahan ni Ahaz, ug si Ahaz ang amahan ni Hezekiah. ¹⁰ Si Hezekiah ang amahan ni Manasseh, si Manasseh ang amahan ni Amon, ug si Amon ang amahan ni Josiah. ¹¹ Si Josiah ang amahan ni Jechoniah ug sa iyang mga igsoon sa panahon sa pagbiya ngadto sa Babilonia. ¹² Ug human sa pagbiya ngadto sa Babilonia, si Jechoniah ang amahan ni Shealtiel, si Shealtiel mao ang kaliwat ni Zerubbabel. ¹³ Si Zerubbabel ang amahan ni Abiud, si Abiud ang amahan ni Eliakim, ug si Eliakim ang amahan ni Azor. ¹⁴ Si Azor ang amahan ni Zadok, si Zadok ang amahan ni Achim, si Achim ang amahan ni Eliud. ¹⁵ Si Eliud ang amahan ni Eleazar, si Eleazar ang amahan ni Matthan, ug si Matthan ang amahan ni Jacob. ¹⁶ Si Jacob ang amahan ni Jose nga bana ni Maria, pinaagi kaniya natawo si Jesus, nga gitawag ug Cristo. ¹⁷ Ang tanang kaliwatan gikan kang Abraham ngadto kang David kay napulo ug upat ka kaliwatan, gikan kang David hangtod sa pagbiya ngadto sa Babilonia napulo ug upat ka kaliwatan, ug gikan sa pagbiya ngadto sa Babilonia hangtod kang Cristo napulo ug upat ka kaliwatan. ¹⁸ Ang pagkatawo ni Jesu-Cristo nahitabo niining mosunod nga paagi. Ang iyang inahan, si Maria, kaslonon ngadto kang Jose, apan sa wala pa sila nagkahiusa, nakaplagnan nga siya buntis pinaagi sa Balaang Espiritu. ¹⁹ Ang iyang bana, si Jose, usa ka matarong nga tawo, apan dili niya buot nga pakaulawan siya sa kadaghanan. Mao nga nakahukom siya nga taposon sa hilom ang iyang pagpakasal kaniya. ²⁰ Samtang naghunahuna siya niining mga butanga, ang anghel sa Ginoo nagpakita kaniya sa damgo, nga nag-ingon, “Jose, anak ni David, ayaw kahadlok sa pagpangasawa kang Maria, kay ang gipanamkon niya gipanamkon pinaagi sa Balaang Espiritu. ²¹ Manganak siya ug usa ka anak nga lalaki, ug tawgon nimo ang iyang ngalan nga Jesus, kay iyang luwason ang iyang katawhan gikan sa ilang mga sala.” ²² Kining tanan nahitabo aron matuman kung unsa ang gisulti sa Ginoo pinaagi sa propeta, nga nag-ingon, ²³ “Tan-awa, ang ulay manamkon ug manganak ug anak nga lalaki, ug tawgon nila ang iyang ngalan nga Immanuel”—nga ang buot ipasabot, “Ang Dios uban kanato.” ²⁴ Si Jose

nimata gikan sa iyang pagkatulog ug gibuhat ang gimando sa anghel sa Ginoo kaniya ug gikuha niya siya ingon nga iyang asawa. ²⁵ Bisan pa niini, wala siya natulog uban kaniya hangtod nga nanganak siya ug usa ka anak nga lalaki. Ug iyang gitawag ang iyang ngalan nga Jesus.

2

¹ Human matawo si Jesus sa Betlehem sa Judea sa panahon ni Herodes nga hari, ang maalamon nga mga tawo gikan sa sidlakan nangabot sa Jerusalem nga nag-ingon, ² “Diin man siya nga natawo nga Hari sa mga Judio? Kami nakakita sa iyang bituon sa sidlakan ug mianhi aron sa pagsimba kaniya.” ³ Sa dihang si Herodes nga hari nakadungog niini, siya nabalaka, ug ang tibuok Jerusalem uban kaniya. ⁴ Si Herodes nagpatawag sa tanan nga mga pangulong pari ug mga eskriba sa katawhan, ug siya nangutana kanila, “Diin man ang Cristo matawo?” ⁵ Sila miingon kaniya, “Sa Betlehem sa Judea, tungod kay mao kini ang gisulat sa propeta, ⁶ ‘Ug ikaw, Betlehem, sa yuta sa Juda, dili labing ubos taliwala sa mga pangulo sa Juda, kay gikan kanimo moabot ang usa ka magmamando nga maoy magbalantay sa akong mga katawhan nga Israel.’” ⁷ Unya si Herodes sa hilom gipatawag ang maalamon nga mga tawo aron sa pagpangutana kanila sa tukma kung unsa nga takna ang bituon nagpakita. ⁸ Siya nagpadala kanila sa Betlehem, nga nag-ingon, “Lakaw ug pangitaa ug maayo ang bata. Sa dihang inyo na siyang makita, padad-i ako ug pulong, aron ako usab moadto ug mosimba kaniya.” ⁹ Human nila madungog ang hari, miadto sila sa ilang dalan, ug ang bituon nga ilang nakita sa sidlakan miuna kanila hangtod miabot kini ug nagpatungod kung asa dapit ang bata. ¹⁰ Sa dihang nakita nila ang bituon, nagmaya sila uban sa dakong kalipay. ¹¹ Sila miadto sa balay ug nakita ang bata uban ni Maria nga iyang inahan. Sila miyukbo ug nagsimba kaniya. Giablihan nila ang ilang mga bahandi ug naghalad kaniya ug mga gasa nga bulawan, insenso, ug mira. ¹² Ang Dios nagpahimangno kanila diha sa damgo nga dili mobalik kang Herodes, busa mibiya sila ngadto sa ilang kaugalingong nasod agi sa lahi nga dalan. ¹³ Human sila mibiya, ang anghel sa Ginoo nagpakita kang Jose diha sa damgo ug miingon, “Bangon, dad-a ang bata ug ang iyang inahan, ug ikyas paingon sa Ehipto. Pabilin didto hangtod nga mosulti ako kanimo, tungod kay pangitaon ni Herodes ang bata aron sa paglaglag kaniya.” ¹⁴ Nianang gabhi-ona si Jose mibangon ug gikuha ang bata ug ang iyang inahan ug mibiya padulong sa Ehipto. ¹⁵ Siya nagpabilin didto hangtod sa kamatayon ni Herodes. Kini katumanan kung unsa ang gisulti sa Ginoo pinaagi sa propeta, “Gikan sa Ehipto gitawag ko ang akong anak nga lalaki.” ¹⁶ Unya si Herodes, sa dihang nakita niya nga gibinuangan siya sa maalamon nga mga tawo, nasuko pag-ayo. Siya nagpadala ug gipapatay ang tanang batang lalaki nga anaa sa Betlehem ug sa tibuok niana nga rehiyon nga nagpanuigon ug duha ka tuig paubos, sumala sa takna nga iyang nahibaloan gikan sa maalamon nga mga tawo. ¹⁷ Unya katumanan kini kung unsa ang gisulti pinaagi kang propeta Jeremias, ¹⁸ “Ang tingog nadungog sa Rama, ang paghilak ug hilabihan nga pagbangotan, si Raquel naghilak sa iyang mga anak, ug nagdumili siya nga hupayon, tungod kay wala naman sila.” ¹⁹ Sa dihang si Herodes

namatay na, tan-awa, ang anghel sa Ginoo nagpakita sa usa ka damgo kang Jose didto sa Ehipto ug miingon, ²⁰ “Bangon ug kuhaa ang bata ug ang iyang inahan ug adto sa yuta sa Israel tungod kay kadtong nangita sa kinabuhi sa bata patay na.” ²¹ Si Jose mibangon, gikuha ang bata ug ang iyang inahan, ug miadto sa yuta sa Israel. ²² Apan sa dihang nadungog niya nga si Archelus na ang naghari sa Judea sa lugar sa iyang amahan nga si Herodes, siya nahadlok nga moadto didto. Human ang Dios nagpahimangno kaniya sa usa ka damgo, ug mibiya siya paingon sa rehiyon sa Galilea ²³ ug miadto ug nagpuyo sa usa ka siyudad nga gitawag ug Nazaret. Kini katumanan kung unsa ang gisulti sa mga propeta, nga siya pagatawagong nga Nazareno.

3

¹ Niadtong mga adlaw si Juan nga Tigbawtismo miabot sa pagwali didto sa kamingawan sa Judea nga nag-ingon, ² “Paghinulsol, kay ang gingharian sa Dios duol na.” ³ Kay mao kini siya ang gisulti ni Isaias nga propeta, nga nag-ingon, “Ang tingog sa usa ka tawo nga mitawag didto sa kamingawan, ‘Andama ang dalan sa Ginoo, himoa ang iyang agianan nga matul-id.’” ⁴ Karon si Juan nagsul-ob ug sinina nga balahibo sa kamelyo ug usa ka panit nga bakos libot sa iyang hawak. Ang iyang pagkaon mga dulon ug ihalas nga dugos. ⁵ Unya ang Jerusalem, tibuok Judea, ug ang tanan nga rehiyon palibot sa Suba sa Jordan miadto kaniya. ⁶ Sila gibawtismohan pinaagi kaniya didto sa Suba sa Jordan, samtang sila nagsugid sa ilang mga sala. ⁷ Apan sa dihang iyang nakita ang kadaghanan sa mga Pariseo ug mga Saduseo nga miduol kaniya alang sa pagpabawtismo, siya miingon ngadto kanila, “Kamo mga anak sa makahilo nga mga bitin, kinsa man ang nagpahimangno kaninyo sa pag-ikyas gikan sa kapungot nga moabot? ⁸ Pamunga ug angayan sa paghinulsol. ⁹ Ug ayaw paghunahuna sa pagsulti sa inyong kaugalingon, ‘Kami adunay Abraham nga among amahan,’ Kay ako mosulti kaninyo nga ang Dios makahimo sa pagtuboy ug mga anak alang kang Abraham bisan paman niining mga bato. ¹⁰ Ang atsa nahimutang batok sa gamot sa mga kahoy. Busa ang matag kahoy nga dili mohatag ug maayong bunga pagaputlon ug ilabay ngadto sa kalayo. ¹¹ Ako magbawtismo kaninyo uban sa tubig sa paghinulsol. Apan siya nga moabot human kanako mas gamhanan pa kay kanako, ug dili ako takos bisan pa sa pagdala sa iyang mga sandalyas. Siya magabawtismo kaninyo uban sa Balaang Espiritu ug sa kalayo. ¹² Ang iyang pangkahig anaa sa iyang kamot aron ihinlo sa hingpit sa iyang giokanang salog ug sa pagtigom sa iyang mga trigo ngadto sa bodega. Apan iyang pagasunogon ang mga uhot sa kalayo nga dili gayod mapalong.” ¹³ Unya si Jesus miabot gikan sa Galilea ngadto sa Suba sa Jordan aron sa pagpabawtismo kang Juan. ¹⁴ Apan si Juan nagpugong kaniya, sa pag-ingon, “Ako kinahanglan nga imong bawtismohan, ug mianhi ka kanako?” ¹⁵ Si Jesus mitubag ug miingon ngadto kaniya, “Tugoti kini karon, kay kini husto kanato sa pagtuman sa tanang pagkamatarong.” Unya si Juan mitugot kaniya. ¹⁶ Human siya nabawtismohan, si Jesus mihaw-as dayon gikan sa tubig, ug tan-awa, ang langit naabli alang kaniya. Iyang nakita ang Espiritu sa Dios mikanaog sama sa salampati ug mihayag

kaniya. ¹⁷ Tan-awa, ang usa ka tingog migawas gikan sa langit nga nag-ingon, “Kini ang akong hinigugmang Anak. Ako nalipay pag-ayo kaniya.”

4

¹ Unya si Jesus gigiyahan pinaagi sa Espiritu, ug gidala sa kamin-gawan aron tintalon sa yawa. ² Sa dihang siya nagpuasa sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii, siya gigutom. ³ Ang maninintal niabot ug miingon kaniya, “Kung ikaw ang Anak sa Dios, mandoi kining mga bato aron mahimong tinapay.” ⁴ Apan si Jesus mitubag ug miingon kaniya, “Kini nahisulat, 'Ang tawo dili mabuhi sa tinapay lamang, apan pinaagi sa matag pulong nga mogawas sa baba sa Dios.'” ⁵ Unya gidala siya sa yawa sa balaang siyudad ug gibutang siya sa pinakahabog nga bahin sa templo, ⁶ ug miingon kaniya, “Kung ikaw ang Anak sa Dios, ambak ngadto sa ubos, kay kini nahisulat, 'Mandoan niya ang iyang mga anghel aron mag-amping kanimo,' ug, 'Pagasapnayon ka nila sa ilang mga kamot, aron nga ang imong mga tiil dili maigo sa bato.’” ⁷ Miingon si Jesus kaniya, “Nahisulat usab kini, 'Dili nimo kinahanglan nga sulayan ang Ginoo nga imong Dios.’” ⁸ Usab, ang yawa nagdala kaniya sa habog nga dapit ug gipakita kaniya ang tanang gingharian sa kalibotan uban sa ilang katahom. ⁹ Siya miingon kaniya, “Kining tanan nga mga butang ihatag ko kanimo, kung ikaw moyukbo ug mosimba kanako.” ¹⁰ Unya si Jesus miingon kaniya, “Palayo gikan dinhi, Satanas! Kay kini nahisulat, 'Ikaw kinahanglan mosimba sa Ginoo nga imong Dios, ug ikaw kinahanglan nga moalagad kaniya lamang.’” ¹¹ Unya ang yawa mibiya kaniya, ug tan-awa, ang mga anghel niabot ug nag-alagad kaniya. ¹² Karon sa dihang nadungog ni Jesus nga si Juan gidakop, siya mibalik sa Galilea. ¹³ Mibiya siya sa Nasaret ug miadto ug mipuyo sa Capernaum, nga anaa duol sa Dagat sa Galilea, sa mga teritoryo sa Zebulun ug Naftali. ¹⁴ Kini nahitabo aron matuman ang giingon sa propeta nga si Isaias, ¹⁵ “Ang yuta sa Zebulun ug ang yuta sa Naftali, padulong sa dagat, tabok sa Jordan, Galilea sa mga Gentil! ¹⁶ Ang mga tawo nga naglingkod sa kangitngit nakakita sa dakong kahayag, ug kadtong mga tawo nga naglingkod sa rehiyon ug anino sa kamatayon, ngadto kanila adunay kahayag nga misubang.” ¹⁷ Gikan niadtong panahona si Jesus misugod pagsangyaw ug miingon, “Paghinulsol, kay ang gingharian sa langit haduol na.” ¹⁸ Sa dihang naglakaw siya sa daplin sa Dagat sa Galilea, nakita niya ang duha ka managsoon, si Simon nga gitawag ug Pedro, ug si Andres nga iyang igsoon, nga naglabay ug pukot sa dagat, kay sila mga mangingisda. ¹⁹ Si Jesus miingon kanila, “Dali, sunod kanako, ug himoon ko kamong mga mananagat ug mga tawo.” ²⁰ Dihadiha ilang gibiyaan ang mga pukot ug misunod kaniya. ²¹ Sa dihang si Jesus mipadayon gikan didto iyang nakita ang ubang duha ka managsoon, si Santiago nga anak ni Zebede, ug si Juan nga iyang igsoon. Sila anaa sa sakayan uban ni Zebede nga ilang amahan nga nag-ayo sa ilang mga pukot. Gitawag niya sila, ²² ug dihadiha mibiya sila sa sakayan ug sa ilang amahan ug misunod kaniya. ²³ Si Jesus miadto sa tibuok Galilea, nagtudlo sa ilang mga sinagoga, nagsangyaw sa ebanghelyo sa gingharian, ug nag-ayo sa tanang matang sa balatian ug mga sakit sa mga tawo. ²⁴ Ang

balita mahitungod kaniya miabot sa tibuok Siria, ug ang mga tawo nagdala padulong kaniya sa tanan niadtong mga nagsakit, nagsakit sa nagkalainlaing balatian ug mga kasakit, kadtong mga giyawaan, ug ang patolon, ug paralitiko. Giayo sila ni Jesus. ²⁵ Ang dakong panon misunod kaniya gikan sa Galilea, ang Decapolis, ang Jerusalem, ug ang Judea, ug gikan sa tabok sa Jordan.

5

¹ Sa dihang nakita ni Jesus ang panon sa mga katawhan, misaka siya ngadto sa bukid. Sa dihang siya naglingkod, ang iyang mga disipulo miduol kaniya. ² Iyang gibuka ang iyang baba ug nagtudlo kanila, nga nag-ingon, ³ "Bulahan ang kabos sa espiritu, kay ila ang gingharian sa langit. ⁴ Bulahan kadtong nagbangutan, kay sila pagalipayon. ⁵ Bulahan ang maaghop, kay sila makapanunod sa yuta. ⁶ Bulahan kadtong gigutom ug gi-uhaw sa pagkamatarong, kay sila pagabusgon. ⁷ Bulahan kadtong maluloy-on, kay sila makabaton ug kalooy. ⁸ Bulahan ang putli ug kasing-kasing, kay sila makakita sa Dios. ⁹ Bulahan ang mga tigpasiugda sa kalinaw, kay sila pagatawgong mga anak sa Dios. ¹⁰ Bulahan kadtong gipanglutos tungod sa pagkamatarong, kay ila ang gingharian sa langit. ¹¹ Bulahan kamo sa dihang bugalbugalan kamo sa mga tawo ug pagalutuson kamo, o magsulti sa tanang klase sa mga daotang butang batok kaninyo nga bakak alang sa akong katuyoan. ¹² Pagmaya ug paglipay pagayo, tungod kay dako ang inyong ganti sa langit. Sa ingon niini nga paagi gilutos sa mga tawo ang mga propeta nga nagpuyo kaniadto una kaninyo. ¹³ Kamo mga asin sa yuta. Apan kung ang asin mawad-an sa iyang lami, unsaon man kini nga mahimong moparat pag-usab? Kini dili na gayod maayo alang sa bisan unsang butang, gawas nga ilabay ug pagatamaktamakan ilalom sa tiil sa mga tawo. ¹⁴ Kamo ang kahayag sa kalibotan. Usa ka siyudad nga nahimutang sa usa ka bungtod nga dili matago. ¹⁵ Walay tawo nga modagkot ug suga ug ibutang kini ilalom sa usa ka sudlanan, apan ngadto hinuon sa patunganan sa suga, ug kini modan-ag sa matag-usa sa panimalay. ¹⁶ Himoa ang inyong kahayag nga modan-ag atubangan sa mga tawo sa ingon niana nga paagi ilang makita ang inyong maayong mga binuhatan ug daygon ang inyong Amahan nga anaa sa langit. ¹⁷ Ayaw hunahunaa nga mianhi ako aron moguba sa balaod o sa mga propeta. Ako mianhi dili sa pagguba kanila, apan sa pagtuman kanila. ¹⁸ Sa pagkatinuod ako moingon kaninyo nga hangtod ang langit ug ang yuta mahanaw, walay bisan usa nga nahisulat o bisan usa ka kudlit sa bisan unsa nga paagi ang mawala gikan sa balaod, hangtod nga ang tanang mga butang matuman. ¹⁹ Busa bisan kinsa ang motuis sa usa nga labing ubos niining mga sugo ug nagtudlo sa uban sa pagbuhat niini mahimong tawgon nga labing ubos sa gingharian sa langit. Apan bisan kinsa nga nagtipig niini ug nagtudlo niini mahimong tawgong bantugan sa gingharian sa langit. ²⁰ Kay ako moingon kaninyo nga gawas kung ang inyong pagkamatarong molabaw sa pagkamatarong sa mga escriba ug sa mga Pariseo, kamo dili makasulod sa gingharian sa langit. ²¹ Nakadungog kamo nga kini gisulti kanila sa karaang mga panahon, 'Ayaw pagpatay,' ug, 'bisan kinsa nga mopatay mahimong

makuyaw sa paghukom.' ²² Apan ako moingon kaninyo nga ang matag-usa nga masuko sa iyang igsoon mahimong anaa sa makuyaw nga paghukom. Ug bisan kinsa nga moingon sa iyang igsoon nga lalaki, 'Wala kay pulos nga pagkatawo!' mahimong anaa sa kakuyaw sa konseho. Ug bisan kinsa nga moingon, 'Buang ka!' mahimong anaa sa kakuyaw sa kalayo sa impiyerno. ²³ Busa kung kamo maghalad sa inyong gasa sa altar ug didto hinumdomi nga ang inyong igsoon adunay bisan unsang butang batok kaninyo, ²⁴ biyai ang inyong gasa didto sa atubangan sa altar, ug lakaw sa inyong dalan. Una pagpasig-uli sa inyong igsoon ug unya adto ug ihalad ang inyong gasa. ²⁵ Pagpakig-uli sa inyong magsusumbong samtang kamo uban kaniya padulong sa korte, o ang inyong magsusumbong motugyan kaninyo ngadto sa maghuhukom, ug ang maghuhukom motugyan kaninyo ngadto sa opisyaes, ug kamo igabanlod ngadto sa prisohan. ²⁶ Sa pagkatinuod ako moingon kaninyo, dili gayod kamo makagawas gikan didto hangtod inyong mabayran ang kataposang gamay nga salapi nga inyong nautang. ²⁷ Inyong nadungog nga kini gisulti, 'Ayaw panapaw.' ²⁸ Apan ako moingon kaninyo nga ang matag-usa nga motan-aw sa usa ka babaye uban ang kaibog diha kaniya nakabuhat na sa pagpanapaw uban kaniya diha sa iyang kasingkasing. ²⁹ Ug kung ang inyong tuong mata mahimong hinungdan nga kamo mapandol, lugita kini ug ilabay palayo gikan kaninyo. Kay mas maayo pa alang kaninyo nga ang usa ka bahin sa inyong lawas kinahanglang mawala kaysa tibuok ninyong lawas ilabay ngadto sa impiyerno. ³⁰ Ug kung ang inyong tuong kamot mahimong hinungdan sa inyong pagkapandol, putla kini ug ilabay palayo gikan kaninyo. Kay mas maayo pa alang kaninyo nga ang usa ka bahin sa inyong lawas kinahanglang mawala kaysa tibuok ninyong lawas mahiadto sa impiyerno. ³¹ Kini usab ang gisulti, 'Bisan kinsa ang magpadala sa iyang asawa sa layo, pahataga siya ug kasulatan kaniya sa panagbulag.' ³² Apan ako moingon kaninyo nga ang matag-usa nga makigbulag sa iyang asawa, gawas sa hinungdan sa makauulaw nga pagpakighilawas, nakapahimo kaniya nga babayeng mananapaw. Ug bisan kinsa nga makigminyo kaniya human siya nakigbulag nakabuhat ug pagpanapaw. ³³ Usab, nakadungog kamo nga kini gisulti niadtong karaang mga panahon, 'Ayaw pagsaad sa bakak nga panumpa, apan dalha ang imong mga panaad ngadto sa Ginoo.' ³⁴ Apan ako moingon kaninyo, ayaw na gayod pagpanumpa, bisan sa langit, kay mao kini ang trono sa Dios; ³⁵ bisan sa yuta, kay mao kini ang tumbanan sa iyang tiil; bisan sa Jerusalem, kay mao kini ang siyudad sa bantogang Hari. ³⁶ Ayaw panumpa pinaagi sa inyong ulo, kay dili kamo makahimo sa usa ka buhok nga moputi o moitom. ³⁷ Apan himoa ang inyong pulong nga, 'Oo,' o 'Dili.' Ang bisan unsa nga labaw pa niini gikan sa usa nga daotan. ³⁸ Inyong nadungog nga kini gisulti, 'Mata batok sa mata, ug ngipon batok sa ngipon.' ³⁹ Apan moingon ako kaninyo, ayaw pagsukol sa usa nga daotan. Hinuon, bisan kinsa nga mosagpa kaninyo sa inyong tuong aping, ipasagpa usab kaniya ang pikas. ⁴⁰ Ug kung bisan kinsa ang mangandoy sa pag-adto sa korte uban kaninyo ug mokuha sa inyong pangsulod nga bisti, pasagdi usab kanang tawhana nga kuhaon ang inyong kupo. ⁴¹ Ug bisan kinsa nga motukmod kaninyo sa pag-adto sa usa ka milya, adto

usab uban kaniya sa duha. ⁴² Paghatag ngadto kang bisan kinsa nga mangayo kaninyo, ug ayaw pagtalikod gikan niadtong bisan kinsa nga nangandoy sa pagpanghulam gikan kaninyo. ⁴³ Kamo nakadungog nga kini gisulti, 'Higugmaon ninyo ang inyong silingan ug dumti ang inyong kaaway.' ⁴⁴ Apan ako moingon kaninyo, higugmaa ang inyong kaaway ug pag-ampo niadtong naglutos kaninyo, ⁴⁵ aron nga kamo mahimong mga anak sa inyong Amahan nga anaa sa langit. Kay siya makapahimo sa iyang adlaw sa pagsubang sa daotan ug sa matarong, ug nagpadalag ulan sa matarong ug sa dili matarong. ⁴⁶ Kay kung inyong higugmaon kadtong nahigugma kaninyo, unsang ganti ang inyong makuha? Dili ba nagabuhat man bisan ang tigkolekta ug buhis sa susamang butang? ⁴⁷ Ug kung inyo lamang pangumustahon ang inyong mga igsoon, unsay inyong mabuhat nga labaw pa sa uban? Dili ba nagabuhat man bisan ang mga Gentil sa susamang butang? ⁴⁸ Busa kamo kinahanglan mahingpit, sama kahingpit sa inyong langitnong Amahan.

6

¹ Pagbantay nga kamo dili magbuhat sa inyong buhat sa pagkamatarong atubangan sa mga tawo aron makita nila, kay kondili wala kamoy ganti gikan sa Amahan nga anaa sa langit. ² Busa sa dihang maghatag kamo ug limos, ayaw pagpatingog ug trumpeta atubangan sa inyong kaugalingon sama sa gibuhat sa mga tigpakaaron-ingnon didto sa mga sinagoga ug sa kadalanan, aron nga maangkon nila ang pagdayeg sa mga tawo. Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, nga nadawat na nila ang ilang ganti. ³ Apan sa dihang mohatag kamo ug limos, ayaw itugot nga ang inyong wala nga kamot masayod kung unsa ang gibuhat sa inyong tuo nga kamot, ⁴ aron nga ang inyong gasa mahimong ihatag sa tago. Unya ang inyong Amahan nga nakakita sa tago moganti kaninyo. ⁵ Ug sa dihang mag-ampo kamo, ayaw pahisama sa mga tigpakaaron-ingnon, kay sila mahigugmaon nga motindog ug mag-ampo didto sa mga sinagoga ug sa mga kilid sa dalan, aron nga sila makita sa mga tawo. Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, nadawat na nila ang ilang ganti. ⁶ Apan kamo, sa dihang mag-ampo kamo, sulod kamo sa suok nga lawak. Sirad-i ang pultahan, ug pag-ampo sa inyong Amahan nga anaa sa tago. Unya ang inyong Amahan nga makakita sa tago moganti kaninyo. ⁷ Ug sa dihang mag-ampo kamo, ayaw pagbuhat sa walay pulos nga pagbalikbalik sama sa gibuhat sa mga Gentil, kay naghunahuna sila nga madunggan sila tungod sa ilang daghang gipangsulti. ⁸ Busa, ayaw pahisama kanila, kay ang inyong Amahan nasayod kung unsa ang mga butang nga inyong gikinahanglan sa dili pa kamo mangayo kaniya. ⁹ Busa pag-ampo sama niini: 'Amahan namo nga anaa sa langit, balaanon ang imong ngalan. ¹⁰ Moabot ang imong gingharian, matuman ang imong pagbuot sa yuta maingon sa langit. ¹¹ Ihatag kanamo karong adlaw ang among tinapay sa matag-adlaw. ¹² Pasayloa kami sa among mga utang, sama usab sa among pagpasaylo sa mga nakautang kanamo. ¹³ Ug ayaw kami dad-a ngadto sa tintasyon; hinuon luwasa kami gikan sa daotan.' ¹⁴ Kay kung inyong pasayloon ang mga tawo sa ilang kalapasan, ang inyong langitnong Amahan usab magapasaylo kaninyo. ¹⁵ Apan kung dili ninyo pasayloon ang ilang kalapasan, dili

mopasaylo ang inyong Amahan sa inyong mga kalapasan. ¹⁶ Labaw pa niana, sa dihang magpuasa kamo, ayaw pagbaton sa masulubon nga panagway sama sa gibuhay sa mga tigpakaaron-ingnon, kay magapadaotdaot sila sa ilang mga dagway aron mapakita nila sa mga tawo nga nagpuasa sila. Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, nga nadawat na nila ang ilang ganti. ¹⁷ Apan kamo, sa dihang kamo magpuasa, dihogi ang inyong ulo ug hugasi ang inyong dagway. ¹⁸ Sa ingon dili kamo makita sa mga tawo nga nagpuasa, kondili ngadto lamang sa inyong Amahan nga anaa sa tago. Ug ang inyong Amahan nga makakita sa tago, moganti kaninyo. ¹⁹ Ayaw pagtigom alang sa inyong kaugalingong mga bahandi sa kalibotan, diin tayaan ug kutkuton sa anay, ug diin ang mga kawatan moguba ug mokawat. ²⁰ Hinuon, pagtigom alang sa inyong kaugalingon ug mga bahandi didto sa langit, diin walay anay ni taya ang moguba, ug diin ang mga kawatan dili makaguba ug makakawat. ²¹ Kay kung diin ang imong bahandi, atua usab ang imong kasingkasing. ²² Ang mata mao ang suga sa lawas. Busa, kung ang inyong mata maayo, ang tibuok lawas mapuno sa kahayag. ²³ Apan kung ang inyong mata daotan, ang inyong tibuok lawas mapuno sa kangitngit. Busa, kung ang kahayag nga anaa kaninyo kangitngit gayod, unsa kadako kana nga kangitngit! ²⁴ Walay bisan usa nga makahimo sa pag-alagad sa duha ka agalon, kay pagadumtan niya ang usa ug higugmaon ang lain, o magmatinud-anon siya sa usa ug magtamay sa lain. Dili kamo makaalagad sa Dios ug sa bahandi. ²⁵ Busa sultihan ko kamo, ayaw kabalaka mahitungod sa inyong kinabuhi, unsa ang inyong kaonon o unsa ang inyong imnon—o mahitungod sa inyong lawas, unsa gayod inyong suoton. Kay ang kinabuhi mas labaw pa kaysa pagkaon, ug ang lawas labaw pa kaysa mga bisti? ²⁶ Tan-awa ang mga langgam sa kahanginan. Wala sila nagpugas o nag-ani o nagtigom sa mga kamalig, apan ang inyong langitnong Amahan nagpakaon kanila. Dili ba kamo labaw pa nga bililhon kay kanila? ²⁷ Ug kinsa ang usa kaninyo nga nabalaka nga makadugang sa usa ka siko nga gitason sa iyang kinabuhi? ²⁸ Ug nganong nabalaka man kamo mahitungod sa mga bisti? Hunahunaa ang mga lirio sa kaumahan, giunsa nila pagtubo. Wala sila motrabaho, ug wala sila manahi sa bisti. ²⁹ Apan sultihan ko kamo, bisan si Solomon sa tanan niyang himaya wala makasul-ob sama sa usa niini. ³⁰ Kung ang Dios nagbisti sa mga sagbot sa kaumahan, nga milungtad karon ug pagkaugma itambog didto sa hudno, dili ba kamo labaw pa nga iyang pagabistihan, kamo nga gamay ang pagtuo? ³¹ Busa ayaw kabalaka ug pagsulti, 'Unsa ang atong kaonon?' o, 'Unsa ang atong imnon?' o, 'Unsa nga bisti ang atong sul-ubon?' ³² Kay ang mga Gentil nangita niining mga butanga, ug ang inyong langitnong Amahan nasayod nga kamo nanginahanglan niini. ³³ Apan unaha pagpangita ang iyang gingharian ug ang iyang pagkamatarong ug kining tanan nga mga butang igahatag kaninyo. ³⁴ Busa, ayaw kabalaka alang sa ugma, kay ang ugma mabalaka alang sa iyang kaugalingon. Ang matag adlaw adunay igong suliran sa iyang kaugalingon.

7

¹ Ayaw paghukom, ug kamo dili pagahukman. ² Kay ang paghukom

nga inyong ihukom, kamo pagahukman. Ug sa sukdanan nga inyong gisukod, kini ang isukod kaninyo. ³ Ug nganong nagtan-aw kamo ngadto sa gamay nga tipik sa dagami nga anaa sa mata sa inyong mga igsoon, apan wala ninyo mamatikdi ang troso nga anaa sa inyong kaugalingong mata? ⁴ Giunsa ninyo sa pag-ingon ngadto sa inyong mga igsoon nga, 'Tugoti ako sa pagkuha sa tipik sa dagami nga anaa sa imong mata,' samtang ang troso anaa sa imong kaugalingong mata? ⁵ Tigpakaaron-ingnon kamo! Unaha pagkuha ang troso nga anaa sa inyong kaugalingong mata, ug unya makakita kamo sa klaro aron sa pagkuha sa tipik sa dagami nga anaa sa mata sa inyong igsoon. ⁶ Ayaw ihatag kung unsa ang balaan ngadto sa mga iro, ug ayaw ilabay ang inyong mga perlas ngadto sa atubangan sa mga baboy. Kung inyo kining buhaton sila magyatakatak niini sa ilang mga tiil, ug unya mosumbalik ug magkuniskunis kaninyo sa pino. ⁷ Pangayo, ug kini ihatag kaninyo. Pangita, ug kamo makakaplag. Panuktok, ug kini pagaablihan kaninyo. ⁸ Kay ang tanan nga nangayo, makadawat. Ug ang matag-usa nga mangita, makakaplag. Ug ngadto sa tawo nga manuktok, kini pagaablihan. ⁹ O unsa nga tawo anaa taliwala kaninyo, kung ang iyang anak mangayo kaniya ug tinapay, hatagan ba niya ug bato? ¹⁰ O kung siya mangayo ug isda, hatagan ba niya ug bitin? ¹¹ Busa, kung kamong mga daotan nasayod kung unsaon paghatag ug maayong mga gasa ngadto sa inyong mga anak, unsa pa kaha ang inyong Amahan nga gikan sa langit nga naghatag sa mga maayong butang niadtong nangayo kaniya? ¹² Busa, bisan unsa nga mga butang nga buot ninyong ipabuhat sa mga tawo nganha kaninyo, kinahanglan kamo usab magbuhat ngadto kanila, tungod kay kini mao ang balaod ug mga propeta. ¹³ Sulod diha sa sigpit nga ganghaan. Kay luag ang ganghaan ug lapad ang dalan nga padulong sa kalaglagan, ug adunay daghang mga tawo ang misubay niini. ¹⁴ Kay sigpit ang ganghaan ug sigpit ang dalan nga padulong sa kinabuhi ug diyutay lamang ang nakakaplag niini. ¹⁵ Pagbantay sa mini nga mga propeta, nga moduol kaninyo nga nagbisti sa pangkarnero apan ang tinuod bangis nga mga lobo. ¹⁶ Pinaagi sa ilang mga bunga mailhan ninyo sila. Makabuhat ba ang mga tawo sa pagtapok sa ilang mga ubas nga gikan sa sampinit o mga igos nga gikan sa kadyapa? ¹⁷ Sa samang paagi, ang matag maayo nga kahoy mamunga ug maayong bunga, apan ang daot nga kahoy mamunga ug daot nga bunga. ¹⁸ Ang usa ka maayong kahoy dili mamunga ug daot nga bunga, ni bisan ang daot nga kahoy dili mamunga ug maayong bunga. ¹⁹ Ang matag kahoy nga dili mamunga ug maayong bunga pagaputlon ug ilabay ngadto sa kalayo. ²⁰ Busa, mailhan ninyo sila pinaagi sa ilang mga bunga. ²¹ Dili tanan nga miingon kanako, 'Ginoo, Ginoo,' makasulod didto sa gingharian sa langit, apan kadto lamang si bisan kinsa nga nagbuhat sa kabubut-on sa akong Amahan nga anaa sa langit. ²² Daghang katawhan nga moingon kanako niadtong adlaw, 'Ginoo, Ginoo, dili ba nanagna man kami sa imong ngalan, sa imong ngalan naghingilin ug mga demonyo, ug sa imong ngalan nabuhat ang daghang gamhanan nga mga binuhatan?' ²³ Unya ako moingon kanila sa dayag, 'Ako wala makaila kaninyo! Palayo gikan kanako, kamo nga nagabuhat ug daotan!' ²⁴ Busa, ang tanan nga nakadungog sa akong mga pulong

ug mituman niini mahisama sa usa ka maalamong tawo nga nagtukod sa iyang balay diha sa usa ka bato. ²⁵ Ang ulan mibundak, ang baha miabot, ug ang hangin mihuros, ug mihampak niana nga balay, apan wala kini maguba, tungod kay kini natukod man sa bato. ²⁶ Apan ang tanan nga nakadungog sa akong mga pulong ug wala motuman niini mahisama sa usa ka buangbuang nga tawo nga nagtukod sa iyang balay diha sa balas. ²⁷ Ang ulan mibundak, ang baha miabot, ug ang hangin mihuros, ug mihampak niana nga balay. Ug naguba kini, ug hingpit kining pagkaguba.” ²⁸ Kini nahitabo nga sa dihang natapos na si Jesus sa pagsulti niining mga pulonga, ang panon sa katawhan natingala sa iyang gitudlo, ²⁹ kay siya nanudlo kanila sama sa adunay katungod, ug dili sama sa ilang mga eskriba.

8

¹ Samtang si Jesus mikanaog gikan sa bungtod, baga nga panon sa katawhan ang misunod kaniya. ² Tan-awa, usa ka sanglahon miyukbo kaniya, nga nag ingon. “Ginoo, kung buot mo, makahimo ka sa paghinlo kanako.” ³ Gituy-od ni Jesus ang iyang kamot ug gihikap siya, nga nag-ingon. “Buot ko. Mahinlo ka.” Dihadiha dayon siya nahinlo sa iyang sangla. ⁴ Si Jesus miingon kaniya, “Siguradoha nga dili mo kini isaba kang bisan kinsa nga tawo. Lakaw, ug ipakita ang imong kaugalingon sa pari ug paghalad ug gasa ingon sa kasugoan ni Moises, alang sa pagpamatuod kanila.” ⁵ Samtang si Jesus miadto sa Capernaum, ang kapitan niadto kaniya ug nangutana kaniya, ⁶ nga nag-ingon, “Ginoo, ang akong sulugoon naghigda sa balay nga paralisado ug anaa sa hilabihan nga kasakit.” ⁷ Si Jesus miingon kaniya, “Ako moadto ug ayohon siya.” ⁸ Ang kapitan mitubag ug miingon, “Ginoo, ako dili takos nga ikaw mosulod ilalom sa akong silonganan, isulti lang ang pulong ug ang akong sulugoon mamaayo. ⁹ Kay ako usab usa ka tawo nga nabutang ilalom sa panggamhanan, ug ako adunay mga sundalo ilalom kanako. Kung akong ingnon ang usa, 'Lakaw,' siya molakaw, ug ngadto sa usa, 'Duol diri,' ug siya moduol, ug sa akong sulugoon, 'Buhata kini,' ug siya mobuhat niini.” ¹⁰ Sa dihang nadungog kini ni Jesus, siya natingala ug miingon niadtong mga nagsunod kaniya, “Sa pagkatinuod ako moingon kaninyo, ako wala makakaplag ni bisan kinsa nga adunay pagtuo nga sama ani dinhi sa Israel. ¹¹ Ako moingon kaninyo, daghan ang moabot gikan sa sidlakan ug kasadpan, ug sila nagpahayahay sa lamisa ni Abraham, Isaac, ug Jacob, ngadto sa gingharian sa langit. ¹² Apan ang mga anak nga lalaki sa gingharian mahimong itambog ngadto sa kinahiladman sa kangitngit, kung asa didto adunay mga paghilak ug pagkagot sa mga ngipon.” ¹³ Ug si Jesus miingon sa kapitan, “Lakaw! Sama sa imong gituohan, mao usab kini ang mahitabo kanim.” Ug ang sulugoon naulian niana gayod nga oras. ¹⁴ Sa dihang si Jesus miadto sa balay ni Pedro, iyang nakita ang ugangan nga babaye ni Pedro nga naghigda sa balatian tungod sa kalintura. ¹⁵ Gihikap ni Jesus ang iyang kamot, ug ang kalintura nihawa kaniya. Unya siya nitindog ug nagsugod pagsilbi kaniya. ¹⁶ Sa dihang mopadulong na ang kagabhion, ang mga tawo midala kang Jesus ug mga gidumalaan sa demonyo. Iyang giabog ang mga espiritu pinaagi sa usa ka pulong ug giayo ang tanang nga

nagbalatian. ¹⁷ Niini nga paagi natuman kung unsa ang giingon ni Isaias nga propeta, nga nag-ingon, “Siya sa iyang kaugalingon nikuha sa atong mga sakit ug nagdala sa mga balatian.” ¹⁸ Karon sa dihang nakita ni Jesus ang mga panon nga milibot kaniya, siya mihatag ug mga pagtudlo nga manabok paingon sa pikas bahin sa dagat sa Galilea. ¹⁹ Unya ang eskriba miduol kaniya ug miingon, “Magtutudlo, ako mosunod kanimo bisan asa ka moadto.” ²⁰ Si Jesus miingon kaniya, “Ang mga milo adunay mga lungag, ang mga langgam sa kawanangan adunay mga salag, apan ang Anak sa Tawo walay kapahulayan sa iyang ulo.” ²¹ Laing mga disipulo na usab ang miingon kaniya, “Ginoo, tugoti una ako sa paglubong sa akong amahan.” ²² Apan si Jesus miingon kaniya, “Sunod kanako, ug pasagdi ang mga patay nga molubong sa ilang kaugalingong patay.” ²³ Samtang si Jesus misakay sa bangka, ang iyang mga disipulo misunod kaniya didto. ²⁴ Tan-awa, dihay dako nga bagyo sa dagat, mao nga ang bangka matabonan sa mga balod. Apan si Jesus natulog. ²⁵ Ang mga disipulo miduol kaniya ug mipukaw kaniya, nga nag-ingon, “Luwasa kami, Ginoo; mahiagom na kita sa kamatayon!” ²⁶ Si Jesus miingon kanila, “Nganong nangahadlok man kamo, kamo nga gamay ug pagtuo?” Unya siya mitindog ug iyang gibadlong ang hangin ug ang dagat, ²⁷ Ug unya miabot ang dakong kalinaw. Ang mga kalalakin-an natingala ug miingon, “Unsa nga matang kini sa pagkatawo, nga bisan ang mga hangin ug ang dagat mituman man kaniya?” ²⁸ Sa dihang si Jesus miadto sa pikas bahin ug ngadto sa nasod sa Gadarenes, duha ka tawo nga gidumalahan ug demonyo ang mitagbo kaniya. Sila migawas gikan sa lubnganan ug labihan ka pintas, mao nga walay magpapanaw nga moagi nianang dalana. ²⁹ Tan-awa, sila misinggit ug miingon, “Unsay labot namo kanimo, Anak sa Dios? Mianhi kaba sa paglutos kanamo sa wala pa ang gitakda nga panahon?” ³⁰ Karon adunay panon sa mga baboy nga nagkaon, sa dili layo gikan kanila. ³¹ Ang demonyo nagpadayon sa pagpakiluoy kang Jesus nga nag-ingon, “Kung imo kaming pagawson, ipadala lamang kami sa mga panon sa mga baboy.” ³² Si Jesus miingon kanila, “Lakaw!” Ang mga demonyo migawas ug misulod sa mga baboy. Ug tan-awa, ang tibuok panon midali ug dagan paubos sa pangpang ngadto sa dagat ug silang tanan nangamatay sa tubig. ³³ Ang mga tawo nga nag-atiman sa mga baboy nanagan palayo. Ug sa dihang miadto sila sa siyudad ilang gipanugilon ang tanan, ilabina kung unsa ang nahitabo sa kalalakin-an nga gidumalaan sa mga demonyo. ³⁴ Tan-awa, ang tibuok siyudad niadto ug mitagbo kang Jesus. Sa dihang nakita nila siya, sila nagpakiluoy kaniya nga mobiya sa ilang rehiyon.

9

¹ Si Jesus misulod sa usa ka bangka, patabok, ug miadto sa iyang kaugalingon nga siyudad. ² Tan-awa, sila midala ngadto kaniya ug usa ka paralisado nga tawo nga naghigda sa usa ka banig. Sa pagkakita sa ilang pagtuo, si Jesus misulti ngadto sa paralisado nga tawo, “Anak, pagmalipayon. Ang imong mga sala napasaylo na.” ³ Tan-awa, pipila ka mga eskriba nagsulti sa ilang mga kaugalingon, “Kining tawhana nagpasipala.” ⁴ Si Jesus nasayod sa ilang mga hunahuna ug miingon, “Nganong naghunahuna kamo ug daotan sa inyong mga kasingkasing?”

⁵ Kay unsa ang mas sayon sa pagsulti, 'Ang imong mga sala napasaylo na.' o sa pagsulti 'Barog ug lakaw'? ⁶ Apan aron kamo masayod nga ang Anak sa Tawo adunay katungod sa kalibotan sa pagpasaylo sa mga sala,..." siya miingon sa parilitiko, 'Barog, punita ang imong banig, ug adto sa imong balay.'" ⁷ Unya mibarog ang tawo ug miadto palayo sa iyang balay. ⁸ Sa dihang ang mga panon nakakita niini, sila nahibulong ug nagdayeg sa Dios, nga naghatag sa maong katungod ngadto sa mga tawo. ⁹ Sa paglabay ni Jesus gikan didto, iyang nakita ang usa ka tawo nga ginganlan ug Mateo, nga naglingkod sa kolektahanan sa buhis. Siya miingon kaniya, "Sunod kanako." Siya mibarog ug misunod kaniya. ¹⁰ Sa paglingkod ni Jesus aron mokaon didto sa balay, tan-awa, daghan nga mga tigkolekta sa buhis ug mga makasasala nga tawo ang miabot ug mikaon uban kang Jesus ug sa iyang mga disipulo. ¹¹ Sa dihang ang mga Pariseo nakakita niini, sila miingon sa iyang mga disipulo, "Nganong ang inyong magtutudlo nagkaon uban sa mga kubrador ug buhis ug sa mga makasasala nga tawo?" ¹² Sa dihang si Jesus nakadungog niini, siya miingon, "Ang mga tawo nga lig-on ang lawas dili manginahanglan ug mananambal, kadto lamang nagsakit. ¹³ Kamo kinahanglan makakat-on kung unsa ang mga pasabot niini, 'Ako nagtinguha sa kalooy ug dili sa halad.' Kay ako miabot, dili sa pagtawag sa matarong aron sa paghinulsol, apan sa mga makasasala." ¹⁴ Unya ang mga disipulo ni Juan miadto kaniya ug miingon, "Nganong kami ug ang mga Pariseo kanunay nagapuasa, apan ang imong mga disipulo dili nagapuasa?" ¹⁵ Si Jesus miingon kanila, "Mahimo ba ang abay sa kasal nga magmasulob-on samtang ang pamanhonon kauban pa nila? Apan ang mga adlaw moabot sa dihang ang pamanhonon pagakuhaon gikan kanila, ug unya sila magpuasa. ¹⁶ Walay tawo nga mobutang sa usa ka bag-o nga panapton ngadto sa daang panapton, kay ang tinapak magisi gikan sa panapton, ug usa ka mas dako nga gisi ang mahimo. ¹⁷ Ni ang mga tawo mobutang ug bag-o nga bino ngadto sa daang sudlanan nga panit. Kung kini buhaton nila, ang mga panit magisi, ang bino mahimong mayabo, ug ang sudlanan nga panit madaot. Hinuon, sila mobutang sa bag-o nga bino sa bag-o nga mga sudlanan nga panit, ug ang duha matipigan." ¹⁸ Samtang si Jesus nagsulti niining mga butang ngadto kanila, tan-awa, usa ka opisyal ang miabot ug miluhod ngadto kaniya. Siya miingon, "Ang akong anak namatay karon lang, apan adto ug itapion ang imong kamot kaniya, ug siya mabuhi." ¹⁹ Unya si Jesus mibarog ug misunod kaniya, ug ang iyang mga disipulo usab. ²⁰ Tan-awa, usa ka babaye nga hilabihan ang pagdugo sa dose ka tuig, miabot sa likod ni Jesus ug mihikap sa tumoy sa iyang sinina. ²¹ Kay siya misulti sa iyang kaugalingon, "Kung ako makahikap lamang sa iyang sinina, ako mahimong maulian." ²² Apan si Jesus milingi ug nakita siya, ug miingon "Anak, pagmaisugon. Ang imong pagtuo nakahimo sa pag-ayo kanimo." Ug ang babaye naulian dayon. ²³ Sa dihang miabot si Jesus sa balay sa opisyal, iyang nakita ang tigtugtug sa plawta ug ang panon sa katawhan naghimo ug kasaba. ²⁴ Siya miingon, "Hawa palayo, kay ang babaye dili patay, apan siya natulog." Apan sila mikatawa kaniya sa pagbugal-bugal. ²⁵ Sa dihang ang panon nabutang na sa gawas, siya misulod sa kuwarto ug gigunitan siya sa kamot, ug ang batang

babaye mibarog. ²⁶ Ang mga balita mahitungod niini mikaylap ngadto sa tanan niana nga rehiyon. ²⁷ Sa paglabay ni Jesus gikan didto, duha ka buta nga mga lalaki ang misunod kaniya. Sila nagsige ug singgit ug nagsulti, “Kaloy-i kami, Anak ni David!” ²⁸ Sa dihang si Jesus miabot sa balay, ang buta nga mga lalaki miduol kaniya. Si Jesus miingon kanila, “Nagtuo ba kamo nga ako makahimo niini?” Sila miingon kaniya, “Oo, Ginoo.” ²⁹ Unya gihikap ni Jesus ang ilang mga mata ug miingon, “Mahitabo kini kaninyo sumala sa inyong pagtuo.” ³⁰ Ug ang ilang mga mata naabli. Unya si Jesus hugot nga nagmando kanila ug miingon, “Tan-awa nga walay bisan usa nga masayod niini.” ³¹ Apan ang duha ka lalaki miadto sa gawas ug gipakaylap ang mga balita mahitungod niini nianang tibuok nga rehiyon. ³² Samtang kadtong duha ka lalaki milakaw palayo, tan-awa, usa ka amang nga tawo nga gidumalahan sa usa ka demonyo ang gidala ngadto kang Jesus. ³³ Sa dihang ang demonyo gipahawa na, ang amang nga tawo nakasulti. Ang panon sa katawhan nahibulong ug misulti, “Kini wala pa sukad nakita sa Israel!” ³⁴ Apan ang mga Pariseo miingon, “Pinaagi sa magmamando sa mga demonyo, siya makapahawa sa mga demonyo.” ³⁵ Si Jesus miadto sa tanan nga mga siyudad ug sa mga baryo. Siya mipadayon sa pagtudlo sa ilang mga sinagoga, sa pagwali sa ebanghelyo sa gingharian, ug sa pag-ayo sa tanang matang sa balatian ug sa tanang matang sa sakit. ³⁶ Sa dihang iyang nakita ang mga panon sa katawhan, siya adunay gugma alang kanila, tungod kay sila nasamok ug naluya. Sila sama sa karnero nga walay magbalantay. ³⁷ Siya miingon sa iyang mga disipulo, “Ang anihonon daghan, apan ang mga magbubuhat gamay. ³⁸ Busa pag-ampo ngadto sa Ginoo sa pag-ani, aron nga siya magpadala ug mga magbubuhat didto sa iyang anihonon.”

10

¹ Gitawag ni Jesus sa tingob ang iyang napulo ug duha ka mga disipulo ug naghatag kanila sa katungod ibabaw sa mahugaw nga mga espiritu, sa pagpagawas kanila, ug sa pag-ayo sa tanang matang sa mga balatian ug tanang matang sa mga sakit. ² Karon ang mga ngalan sa napulo ug duha ka mga apostoles mao kini. Ang nauna, si Simon (nga gitawag usab siya nga Pedro), ug si Andres nga iyang igsoon; si Santiago ang anak nga lalaki ni Zebedee, ug si Juan nga iyang igsoon; ³ si Filipe ug Bartolomeo; si Tomas, ug Mateo ang kubrador sa buhis; si Santiago ang anak nga lalaki ni Alfeo ug Taddeo; ⁴ si Simon ang Zealotes, ug si Judas Iscariote, nga mao ang magbudhi kaniya. ⁵ Gipadala ni Jesus kining napulo ug duha. Nagsugo siya kanila ug miingon, “Ayaw pag-adto sa dapit diin nagpuyo ang mga Gentil, ug ayaw pagsulod sa bisan diin nga lungsod sa mga Samarianhon. ⁶ Adtoa hinuon ang nangawala nga karnero sa balay sa Israel. ⁷ Ug samtang kamo moadto, pagwali ug pagsulti, “Ang gingharian sa langit nagkaduol na.” ⁸ Ayoha ang masakiton, banhawa ang mga patay, hinloi ang mga sanlahon, ug hinginli ang mga demonyo. Walay bayad ang inyong pagdawat, walay bayad ang paghatag. ⁹ Ayaw pagdala ug bulawan, salapi, o plata sa inyong mga puntal. ¹⁰ Ayaw pagdala ug sudlanan sa inyong pagpanglakaw, o dugang pang sapot, o sandalyas, o usa ka sungkod, kay ang magbubuhat angayan sa iyang

pagkaon. ¹¹ Bisan unsang siyudad o baryo nga inyong masudlan, pangitaa kung kinsa ang takos niini, ug pagpuyo didto hangtod nga kamo mobiya. ¹² Sa inyong pagsulod didto sa balay, panghinaoti kini. ¹³ Kung ang balay takos, pasagdi nga ang inyong kalinaw maanaa niini. Apan kung dili kini takos, pasagdi nga ang inyong kalinaw magabalik kaninyo. ¹⁴ Alang niadtong dili magdawat kaninyo o maminaw sa inyong mga pulong, sa dihang mobiya na kamo niana nga balay o siyudad, itaktak ang abog gikan sa inyong mga tiil. ¹⁵ Sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, mas maantos pa alang sa yuta sa Sodoma ug Gomorrah ang adlaw sa paghukom kaysa nianang siyudara. ¹⁶ Tan-awa, ipadala ko kamo sama sa karnero taliwala sa mga lobo, busa pagmaalamon sama sa mga bitin ug dili makapasakit sama sa mga salampati. ¹⁷ Pagbantay sa katawhan! Itugyan nila kamo sa mga konseho, ug latigohon nila kamo sa ilang mga sinagoga. ¹⁸ Ug dad-on kamo atubangan sa mga gobernador ug sa mga hari tungod kanako, ingon nga pagpamatuod ngadto kanila ug ngadto sa mga Gentil. ¹⁹ Sa dihang itugyan na nila kamo, ayaw kamo kabalaka mahitungod kung unsaon o unsa ang inyong isulti, kay kung unsa ang igasulti ihatag kaninyo nianang taknaa. ²⁰ Kay dili na kamo ang magasulti, kondili ang Espiritu sa inyong Amahan ang magasulti diha kaninyo. ²¹ Ang igsoon magatugyan sa igsoon ngadto sa kamatayon, ug ang amahan sa iyang mga anak. Ang mga anak magatindog batok sa ilang mga ginikanan ug maoy hinungdan nga sila pagapatyon. ²² Pagadumtan kamo sa tanan tungod sa akong ngalan. Apan si bisan kinsa kadtong maglahutay sa kataposan, kanang tawhana mamaluwas. ²³ Sa dihang lutoson nila kamo niining siyudara, kalagiw ngadto sa pikas, kay sa pagkatinuod magasulti ako kaninyo, nga dili pa ninyo mahuman pag-adto ang mga siyudad sa Israel sa dili pa moabot ang Anak sa Tawo. ²⁴ Ang usa ka disipulo dili molabaw sa iyang magtutudlo, ni ang sulugoon motaas sa iyang agalon. ²⁵ Igo lamang sa disipulo nga mahisama siya sa iyang magtutudlo, ug ang sulugoon mahisama sa iyang agalon. Kung tawagon nila nga agalon sa balay nga Beelsebul, unsa pa kaha ang pagpakaulaw nila sa iyang panimalay! ²⁶ Busa ayaw kahadlok kanila, kay walay bisan unsang natago nga dili madayag, ug walay bisan unsang tinago nga dili masayran. ²⁷ Kung unsa ang akong gisulti kaninyo diha sa mangitngit, isulti diha sa kahayag, ug kung unsa ang inyong nadungog nga malumo sa inyong dalunggan, imantala diha sa ibabaw sa atop. ²⁸ Ayaw kahadloki kadtong mopatay sa lawas apan dili makahimo sa pagpatay sa kalag. Hinuon, kahadloki siya nga makahimo sa paglaglag sa kalag ug lawas didto sa impiyerno. ²⁹ Dili ba ang duha ka goryon gibaligya alang sa gamay nga sinsilyo? Apan walay usa kanila nga mangahulog ngadto sa yuta nga dili masayran sa inyong Amahan. ³⁰ Apan bisan gani ang mga buhok sa inyong ulo inihap man. ³¹ Ayaw kahadlok, mas bililhon pa kamo kaysa sa daghang mga goryon. ³² Busa si bisan kinsa nga magsugid kanako atubangan sa katawhan, igasugid ko usab atubangan sa akong Amahan nga atua sa langit. ³³ Apan siya nga maglimod kanako atubangan sa katawhan, igalimod ko usab atubangan sa akong Amahan nga atua sa langit. ³⁴ Ayaw hunahunaa nga mianhi ako aron sa pagdala ug kalinaw ibabaw sa kalibotan. Wala ako mianhi aron sa pagdala ug

kalinaw, kondili usa ka espada. ³⁵ Kay mianhi ako aron sa pagbutang sa usa ka lalaki batok sa iyang amahan, ug sa anak nga babaye batok sa iyang inahan, ug sa umagad nga babaye batok sa iyang ugangan nga babaye. ³⁶ Ang mga kaaway sa usa tawo mao kadtong anaa sa iyang kaugalingong panimalay. ³⁷ Siya nga nahigugma sa amahan o sa inahan labaw pa kanako dili takos kanako. Ug siya nga naghigugma sa anak nga lalaki ug sa anak nga babaye labaw pa kanako dili takos kanako. ³⁸ Siya nga dili magpas-an sa iyang krus ug mosunod kanako dili takos kanako. ³⁹ Siya nga mangita sa iyang kinabuhi mawad-an niini. Apan siya nga mawad-an sa iyang kinabuhi tungod kanako makakaplag niini. ⁴⁰ Siya nga magdawat kaninyo magadawat kanako, ug siya nga magadawat kanako magdawat usab kaniya nga nagpadala kanako. ⁴¹ Siya nga magdawat sa usa ka propeta tungod kay siya usa ka propeta makadawat sa ganti sa usa ka propeta. Ug siya nga magadawat sa usa ka tawo nga matarong tungod kay siya usa ka matarong nga tawo makadawat sa ganti sa tawong matarong. ⁴² Si bisan kinsa kadtong maghatag sa usa niining mga gagmay, bisan usa ka baso sa sabugnaw nga tubig, tungod kay siya usa ka disipulo, sa pagkatinuod magasulti ako kaninyo, walay paagi nga mawala kaniya ang iyang ganti.”

11

¹ Miabot sa dihang si Jesus natapos sa pagtudlo sa iyang napulo ug duha ka mga disipulo, siya mihawa gikan didto aron sa pagtudlo ug pagsangyaw sa ilang mga siyudad. ² Karon sa dihang nabalitaan ni Juan didto prisohan ang mahitungod sa nahimo ni Cristo, siya nagpadala ug mensahe pinaagi sa iyang mga disipulo ³ ug miingon kaniya, “Ikaw ba ang usa nga moabot, o aduna pa bay laing tawo nga kinahanglan namong pangitaon?” ⁴ Si Jesus mitubag ug miingon kanila, “Lakaw ug isulti kang Juan kung unsa ang inyong nakita ug nadungog. ⁵ Ang buta nga mga tawo nakadawat sa ilang panan-aw, ang bakol nga mga tawo nakalakaw, nahinloan ang mga sanglahon, ang mga bungol nakadungog pag-usab, ang mga patay nga tawo nabuhi pag-usab, ug ang mga nanginahanglan nga mga tawo nasultihan sa maayong balita. ⁶ Ug bulahan ang bisan si kinsa nga wala makakaplag ug higayon nga mapandolungod kanako.” ⁷ Samtang kining mga tawo padulong na sa dalan, si Jesus misulti sa panon sa katawhan mahitungod kang Juan, “Unsa ang inyong giadto sa disyerto nga tan-awon—ang bagakay nga napiog pinaagi sa hangin? ⁸ Apan unsa ang inyong giadto aron tan-awon—usa ka tawo nga nakasuot ug humok nga panapton? Tinuod, kadtong misuot ug humok nga panapton gapuyo sa mga balay sa hari. ⁹ Apan unsa ang inyong giadto aron tan-awon—usa ka propeta? Oo, ako mosulti kaninyo, ug mas labaw pa sa usa ka propeta. ¹⁰ Kini siya mao ang gisulat, ‘Tan-awa, ako magapadala sa akong mensahero una sa imong dagway, nga mao ang moandam sa imong dalan una kanimo.’ ¹¹ Ako mosulti kaninyo sa tinuoray, taliwala niadtong gipakatawo sa mga babaye walay mas labaw kang Juan nga Magbabawtismo. Apan, ang dili mahinungdanon nga tawo sa gingharian sa langit mas dako kay kaniya. ¹² Gikan sa adlaw ni Juan nga Magbabawtismo hangtod karon, ang gingharian sa

langit nagaantos sa pagpanglupig, ug ang mga tawo nga manlulupig magailog niini pinaagi sa kusog. ¹³ Kay ang tanang mga propeta ug ang balaod nagapanag-an na hangtod kang Juan. ¹⁴ Ug kung ikaw andam sa pagdawat niini, kini si Elias, ang usa nga moabot. ¹⁵ Siya nga adunay dalunggan sa pagpamati, papamatia siya. ¹⁶ Sa unsa nako igakumpara kini nga henerasyon? Kini sama sa mga bata nga nagdula sa merkado, nga naglingkod ug nagtawag sa usag-usa ¹⁷ ug misulti, 'Kami nitugtog ug plawta alang kaninyo, ug kamo wala misayaw. Kami nagsubo, ug kamo wala midangoyngoy.' ¹⁸ Si Juan miabot nga wala nagkaon ug tinapay o nag-inom ug bino, ug sila misulti, 'Siya anaay demonyo.' ¹⁹ Ang Anak sa Tawo miabot nga nagkaon ug nag-inom ug sila misulti, 'Tan-awa, siya dako ug kaon nga tawo ug palahubog, usa ka higala sa mga kubrador sa buhis ug sa mga makasasala!' Apan ang kaalam gipakamatarong pinaagi sa iyang mga buhat." ²⁰ Unya si Jesus misugod sa pagbadlong sa mga siyudad diin nahimo ang kadaghanan sa iyang gamhanan nga buhat, tungod kay wala sila naghinulsol. ²¹ "Pagkaalaot nimo, Corazin! Pagkaalaot nimo, Betsaida! Kung ang makagagahom nga mga buhat nga nahimo kaninyo nahitabo unta sa Tiro ug Sidon, naghinulsol na unta sila kaniadto pa nga nagsul-ob sa sako ug mga abo. ²² Apan mas maantos pa ang Tiro ug Sidon sa adlaw sa paghukom kaysa kaninyo. ²³ Ikaw, Capernaum, nagahunahuna ka ba nga bayawon ka didto sa langit? Dili, ikaw pagadad-on paubos sa hades. Kay kung sa Sodoma aduna pa untay gihimo nga makagagahom nga mga buhat nga nabuhat kanimo, kini nagpabilin pa unta hangtod karon. ²⁴ Apan ako magasulti kanimo nga mas sayon pa alang sa yuta sa Sodoma sa adlaw sa paghukom kay kanimo." ²⁵ Niadto nga higayon si Jesus miingon, "Gidayeg ko ikaw, Amahan, Ginoo sa langit ug sa kalibotan, tungod kay imong gitago kining mga butanga gikan sa maalamon ug adunay pagsabot, ug gipakita kini niadtong mga wala matudloi, sama sa mga gagmay nga bata. ²⁶ Oo, Amahan, kay kini makapahimuot gayod kanimo. ²⁷ Ang tanang butang nga gisangon kanako gikan sa akong Amahan. Ug walay bisan usa nga nasayod sa Anak gawas sa Amahan, ug walay bisan usa nga nasayod sa Amahan gawas sa Anak, ug si bisan kinsa nga gitinguha sa Anak nga ipakita siya. ²⁸ Duol kanako, kamong tanan nga naghago ug ang gibug-atan, ug papahulayon ko kamo. ²⁹ Kuhaa ang akong yugo diha kaninyo ug pagkat-on gikan kanako, kay ako malumo ug mapainubsanon ang kasingkasing, ug inyong makaplagnan ang kapahulayan sa inyong kalag. ³⁰ Kay ang akong yugo masayon ug ang akong lulan magaan."

12

¹ Niadtong panahona miadto si Jesus sa Adlawng Igpapahulay agi sa kaumahan sa trigo. Ang iyang mga disipulo gipanggutom ug nagsugod sa pagkutlo ug mga ulo sa trigo ug gikaon nila. ² Apan sa dihang ang mga Pariseo nakakita niana, sila misulti kang Jesus, "Tan-awa, ang imong mga disipulo nagbuhat kung unsa ang supak sa balaod nga buhaton sa Adlawng Igpapahulay." ³ Apan si Jesus miingon kanila, "Wala ba ninyo nabasa kung unsa ang gibuhit ni David, sa dihang gigutom siya, ug ang mga tawo nga kauban niya? ⁴ Kung giunsa niya pag-adto sa balay sa Dios ug mikaon sa tinapay

sa presensya, nga supak sa balaod alang kaniya nga mokaon, ug supak sa balaod alang niadtong kauban niya, apan subay lamang sa balaod alang sa mga pari? ⁵ Ug wala ba kamo nakabasa sa balaod, nga sa Adlawng Igpapahulay ang mga pari sa templo nagpasipala sa Adlawng Igpapahulay apan dili sad-an? ⁶ Apan mosulti ako kaninyo ang usa nga mas labaw sa templo ania. ⁷ Kung kamo nahibalo kung unsa ang gipasabot niini, 'Ako naninguha sa kaluoy ug dili ang halad,' dili kamo buot mosilot sa walay mga sala. ⁸ Kay ang Anak sa Tawo ang Ginoo sa Adlawng Igpapahulay." ⁹ Unya si Jesus mibiya gikan didto ug miadto sa ilang sinagoga. ¹⁰ Tan-awa, adunay tawo nga uga ug kamot. Ang mga Pariseo nangutana kang Jesus, nga nag-ingon, "Subay ba kini sa balaod ang pag-ayo sa Adlawng Igpapahulay?" aron nga sila makahimo sa pagpasangil kaniya ug sala. ¹¹ Si Jesus misulti kanila, "Kinsang tawhana nga anaa sa inyong taliwala, nga, kung siya adunay usa ka karnero, ug kung kini nga karnero nahulog sa usa ka lalom nga bangag sa Adlawng Igpapahulay, dili ba gunitan kini ug aswaton kini pagawas? ¹² Unsa ang mas labaw nga bililhon, unya, ang usa ka tawo kay sa usa ka karnero! Busa kini subay sa balaod ang pagbuhat ug maayo sa Adlawng Igpapahulay." ¹³ Unya si Jesus misulti sa tawo, "Ituy-od ang imong kamot." Gituy-od niya kini pagawas, ug kini mibalik pagkahimsog, sama sa ubang kamot. ¹⁴ Apan ang mga Pariseo migawas ug naglaraw batok kaniya. Sila nangita kung unsaon nila nga siya mapatay. ¹⁵ Si Jesus nakamatikod niini, siya miikyas gikan didto. Daghang mga tawo ang misunod kaniya, ug giayo niya silang tanan. ¹⁶ Gisugo niya sila nga dili siya mahimong mailhan ngadto sa uban, ¹⁷ nga kini mahimong matuman, kung unsa ang gisulti pinaagi ni Isaias nga propeta, nga nag-ingon, ¹⁸ "Tan-awa, ang akong sulugoon nga akong pinili; ang usa nga akong hinigugma, diin gikahimut-an pag-ayo sa akong kalag. Akong ibutang ang akong Espiritu ngadto kaniya, ug siya magpahibalo sa paghukom sa mga Gentil. ¹⁹ Dili siya maningkamot ni mosinggit ug kusog; ni adunay makadungog sa iyang tingog sa kadalanan. ²⁰ Dili niya buakon ang bisan unsa nga nagasgas nga bagakay; dili niya palungon ang bisan unsa nga nag-asong lino, hangtod iyang ipadala ang paghukom sa kadaogan. ²¹ Ug ang mga Gentil magasalig sa iyang ngalan." ²² Unya adunay usa ka tawo nga buta ug amang, nga gisudlan sa demonyo, ang gidala ngadto kang Jesus. Siya nag-ayo kaniya, uban sa gisangpotan nga ang amang nga tawo nakasulti ug nakakita. ²³ Ang tanang panon sa katawhan natingala ug nag-ingon, "Kini bang tawhana ang anak ni David?" ²⁴ Apan sa dihang ang mga Pariseo nakadungog niining milagro, sila miingon, "Kining tawhana dili makahingilin sa mga demonyo gawas kung pinaagi kang Beelzebub, ang prinsipe sa mga demonyo." ²⁵ Apan si Jesus nasayod sa ilang mga hunahuna ug miingon siya kanila, "Ang matag gingharian nga nabahin batok sa ilang kaugalingon nahimong biniyaan, ug ang matag siyudad o balay nga nabahin batok sa ilang kaugalingon dili makabarog. ²⁶ Kung si Satanas mipagawas kang Satanas, siya nabahin batok sa iyang kaugalingon. Unsaon pagbarog sa iyang gingharian? ²⁷ Ug kung akong gipagawas ang mga demonyo pinaagi kang Beelzebub, pinaagi ni kinsa ang nabuhat sa inyong mga sumusunod sa pagpagawas kanila?

Tungod niini, sila mahimo ninyong maghuhukom. ²⁸ Apan kung akong gipagawas ang mga demonyo pinaagi sa Espiritu sa Dios, unya ang gingharian sa Dios moabot diha kaninyo. ²⁹ Ug unsaon pagsulod ni bisan kinsa sa balay sa tawong kusgan ug pagkawat sa iyang mga kabtangan nga wala gaposa pag-una ang tawong kusgan? Unya iyang makawat ang iyang mga kabtangan gikan sa iyang balay. ³⁰ Ang usa nga dili uban nako batok kanako, ug ang usa nga wala nagtigom uban nako magbulagbulag. ³¹ Busa sultihan ko kamo, ang matag sala ug pagpasipala sa tawo mapasaylo, apan ang pagpasipala batok sa Espiritu dili mapasaylo. ³² Ug si bisan kinsa nga mosulti sa bisan unsa nga pulong batok sa Anak sa Tawo, kana mapasaylo niya. Apan si bisan kinsa nga mosulti batok sa Balaang Espiritu, kana dili na niya mahimong mapasaylo, niining kalibotana, ni diha sa umaabot. ³³ Kung mahimo ang kahoy nga maayo ug ang bunga niini maayo, o mahimo ang kahoy nga daot ug ang bunga niini daot, kay ang kahoy mailhan pinaagi sa bunga niini. ³⁴ Kamong mga kaliwat sa mga bitin, sanglit kamo mga daotan, unsaon ninyo pagsulti sa maayong mga butang? Kay kung unsa ang sulod sa kasingkasing ang baba mosulti. ³⁵ Ang maayong tawo gikan sa maayong bahandi sa iyang kasingkasing, madala pagawas kung unsa ang maayo, ug daotang tawo gikan sa daotang bahandi sa iyang kasingkasing, madala pagawas kung unsa ang daotan. ³⁶ Ug mosulti ako kaninyo nga sa adlaw sa paghukom ang mga tawo magahatag ug husay alang sa matag pulong nga walay pulos nga ilang nasulti. ³⁷ Kay pinaagi sa inyong mga pulong kamo mahimong matarong, ug pinaagi sa inyong mga pulong kamo pagahukman." ³⁸ Unya ang pipila ka mga eskriba ug mga Pariseo mitubag kang Jesus ug miingon, "Magtutudlo, kami nagtinguha sa mga timailhan gikan kanimo." ³⁹ Apan si Jesus mitubag ug misulti kanila, "Usa ka daotan ug mananapaw nga kaliwatan nagapangita ug mga timailhan. Apan walay timailhan nga mahatag niini gawas sa timailhan ni Jonas nga propeta. ⁴⁰ Ingon nga si Jonas sa tulo ka adlaw ug tulo ka gabii sa tiyan sa dakong isda, busa ang Anak sa Tawo kay tulo ka adlaw ug tulo ka gabii sa kasingkasing sa yuta. ⁴¹ Ang mga tawo sa Nineveh makabarog sa paghukom uban niining kaliwatan sa mga tawo ug pagahukman kini. Kay sila naghinulsol diha sa pagwali ni Jonas, ug tan-awa, usa nga mas labaw pa kay kang Jonas ania. ⁴² Ang Rayna sa Habagatan motindog sa paghukom uban sa mga kalalakin-an niining kaliwatan ug pagasilotan kini. Siya miabot gikan sa kinatumyan sa kalibotan sa pagpamati sa kaalam ni Solomon, ug tan-awa, usa nga mas labaw pa kay kang Solomon ania. ⁴³ Sa dihang ang hugaw nga espiritu nawala na gikan sa tawo, kini miagi paingon sa dapit nga walay tubig ug nangita sa kapahulayan, apan wala kini nakakaplag. ⁴⁴ Unya kini miingon, 'Mobalik ako sa akong balay kung asa ako naggikan.' Sa pagbalik, nakita niini nga ang balay nalimpyo ug napahimutang. ⁴⁵ Unya kini miadto ug gidala uban niini ang pito ka mga espiritu nga mas daotan pa kay sa iyahang kaugalingon, ug silang tanan misulod ug mipuyo didto. Unya ang kataposang kahimtang nianang tawhana nahimong mas hilabihan pa kay sa una. Ingon niini ang mahimong mahitabo niining daotang kaliwatan." ⁴⁶ Samtang si Jesus nakigsulti pa sa panon sa katawhan, tan-awa, ang iyang inahan ug iyang mga

igsoong lalaki nagtindog sa gawas, nangita aron sa pagpakig-istorya kaniya. ⁴⁷ Usa ka tawo miingon kaniya, “Tan-awa, ang imong inahan ug imong mga igsoong lalaki nagtindog sa gawas, nangita aron makig-istorya kanimo.” ⁴⁸ Apan si Jesus mitubag ug misulti kaniya nga nag-ingon kaniya, “Kinsa ang akong inahan? Ug kinsa ang akong mga igsoong lalaki?” ⁴⁹ Unya gituy-od niya pagawas ang iyang kamot paingon sa iyang mga disipulo ug miingon, “Tan-awa, ania sila nga akong inahan ug akong mga igsoong lalaki! ⁵⁰ Alang sa bisan kinsa nga nagbuhat sa kabubut-on sa akong Amahan nga anaa sa langit, kanang tawhana akong igsoong lalaki, ug igsoong babaye, ug inahan.”

13

¹ Niadtong adlaw sa Jesus migawas sa balay ug milingkod daplin sa dagat. ² Ang labihan kadaghan nga panon sa katawhan miduol palibot kaniya, busa misakay siya sa sakayan ug milingkod niini. Ang tanan nga panon sa katawhan nagtindog sa baybayon. ³ Unya miingon si Jesus sa daghang mga butang ngadto kanila diha sa mga samingay. Miingon siya, “Tan-awa, ang usa ka magpupugas milakaw aron magpugas. ⁴ Samtang siya nagpugas, ang pipila ka mga binhi nahulog daplin sa dalan, ug ang mga langgam miabot ug nituka kanila. ⁵ Ang uban nga mga binhi nahulog sa batoon nga yuta, diin wala silay igong yuta. Dihadiha dayon nanurok sila, tungod kay ang yuta dili lalom. ⁶ Apan sa dihang misubang na ang adlaw, nasunog sila tungod kay wala sila makagamot, ug nalawos sila. ⁷ Ang uban nga mga binhi nahulog taliwala sa tunokon nga mga tanom. Mitubo ang tunokon nga mga tanom ug mituok kanila. ⁸ Ang uban nga mga binhi nahulog sa maayo nga yuta ug namunga ug lugas, ang pipila 100 kapilo ang gidaghanon, ang pipila 60, ug ang pipila 30. ⁹ Siya nga adunay mga dalunggan, papaminawa siya.” ¹⁰ Miabot ang mga disipulo ug miingon kang Jesus, “Nganong nakigsulti ka man sa panon sa katawhan diha sa mga samingay?” ¹¹ Si Jesus mitubag ug miingon kanila, “Gihatagan na kamo sa kahigayonan sa pagsabot sa mga tinago sa gingharian sa langit, apan wala kini gihatag kanila. ¹² Tungod kay si bisan kinsa kadtong aduna, pagahatagan pa siya sa makadaghan, ug aduna siyay dakong pagsabot. Apan si bisan kinsa kadtong anaa, pagakuhaon gikan kaniya ang bisan unsa nga anaa kaniya. ¹³ Busa nakigsulti ako kanila diha sa mga samingay, tungod kay bisan sila nagtan-aw, wala gayod sila makakita. Ug bisan tuod nakadungog sila, wala gayod sila nagpatalinghog, ni makasabot sila. ¹⁴ Natuman ngadto kanila ang panagna ni Isaias, nga nag-ingon, ‘Samtang maminaw makadungog kamo, apan sa bisan unsa nga pamaagi dili kamo makasabot; samtang magtan-aw makakita kamo, apan dili kamo makaila. ¹⁵ Kay kining kasingkasing sa mga tawo nagmagahi, ug naglisod na sila sa pagpaminaw, ug gisirado na nila ang ilang mga mata, aron wala na gayod silay makita uban sa ilang mga mata, o madungog uban sa ilang mga dalunggan, o makasabot uban ang ilang mga kasingkasing, aron mobalik sila pag-usab, ug ako magayo kanila.’” ¹⁶ Apan bulahan ang inyong mga mata, kay sila makakita; ug ang inyong mga dalunggan, kay sila makadungog. ¹⁷ Sa pagkatinuod sultihan ko kamo nga daghang mga propeta ug matarong nga mga

tawo ang nagtinguha nga makakita sa mga butang nga inyong nakita, ug wala nakakita kanila. Nagtinguha sila nga makadungog sa mga butang nga inyong nadunggan, ug wala nakadungog kanila. ¹⁸ Unya paminawa ang sambingay sa magpupugas. ¹⁹ Sa dihang madungog ni bisan kinsa ang pulong sa gingharian apan dili makasabot niini, unya moabot ang daotan ug mosakmit kung unsa na ang napugas sa iyang kasingkasing. Kini ang binhi nga napugas daplin sa dalan. ²⁰ Siya nga napugas sa batoon nga yuta mao siya ang nakadungog sa pulong ug dihadiha midawat niini uban ang kalipay. ²¹ Apan wala siya makagamot sa iyang kaugalingon ug milahutay sa makadiyot lamang. Sa dihang miabot ang kasakit o paglutos tungod sa pulong, dihadiha napandol siya. ²² Siya nga napugas taliwala sa tunokon nga mga tanom, mao kini siya ang nakadungog sa pulong, apan ang mga kabalaka sa kalibotan ug ang pagkamalimbongon sa mga bahandi mituok sa pulong, ug nahimo siyang dili mabungahon. ²³ Siya nga napugas sa maayong yuta, mao kini siya ang nakadungog sa pulong ug nakasabot niini. Mao kini siya nga naghatag gayod sa bunga ug nag-ugmad niini; ang pipila 100 ka-pilo kadaghan, ang pipila 60, ug ang pipila 30.” ²⁴ Nagpadayag si Jesus ug laing sambingay ngadto kanila. Miingon siya, “Ang gingharian sa langit sama sa usa ka tawo nga nagpugas sa maayong binhi didto sa iyang uma. ²⁵ Apan samtang natulog ang mga tawo, miabot ang iyang kaaway ug nagpugas usab sa mga sagbot taliwala sa mga trigo ug unya mihawa. ²⁶ Sa dihang nanurok ang mga uhay ug unya naghatag sa ilang ani, mitungha usab ang mga sagbot.” ²⁷ Miabot ang mga sulugoon sa tag-iya sa yuta ug miingon kaniya, 'Sir, dili ba nagpugas ka man ug maayong binhi sa imong uma? Sa unsang paagiha nga karon aduna na may mga sagbot niini?' ²⁸ Siya miingon kanila, 'Ang kaaway ang nagbuhat niini.' Miingon ang mga sulugoon kaniya, 'Busa buot mo ba nga moadto kami ug pang-ibton sila?' ²⁹ Miingon ang tag-iya sa yuta, 'Ayaw, o basin sa dihang inyong ibton ang mga sagbot, tingali maibot ninyo ang trigo kauban nila. ³⁰ Tugoti nga magdungan sa pagtubo ang duha hangtod sa ting-ani. Sa panahon sa ting-ani moingon ako sa mga mag-aani, “Unaha sa pag-ibot ang mga sagbot ug bugkosa sila aron sunogon sila, apan tigoma ang trigo ngadto sa akong kamalig.”’” ³¹ Unya nagpadayag si Jesus ug laing sambingay ngadto kanila. Miingon siya, “Ang gingharian sa langit sama sa usa ka liso sa mustasa nga gikuha sa usa ka tawo ug gipugas sa iyang uma. ³² Kini nga liso mao gayod ang kinagamyang sa tanang matang sa mga liso. Apan sa dihang motubo na kini, mas dako pa kini sa mga tanom sa tanaman. Mahimo kining usa ka kahoy, aron ang mga langgam sa kahanginan moabot ug magsalag sa mga sanga niini.” ³³ Unya si Jesus nagsugilon kanila ug laing sambingay. “Ang gingharian sa langit sama sa patubo nga gikuha sa usa ka babaye ug gisagol uban sa tulo ka sukod nga harina hangtod nga mitubo kini.” ³⁴ Ang tanan niining mga butanga nga giingon ni Jesus ngadto sa mga panon sa katawhan diha sa mga sambingay. Ug kung walay mga sambingay dili siya makigsulti kanila. ³⁵ Aron nga kung unsa ang giingon pinaagi sa propeta matinuod gayod, sa dihang miingon siya, “Pagaablihan ko ang akong baba sa mga sambingay. Mosulti ako sa tinagong mga butang gikan sa patukoranan

sa kalibotan.”³⁶ Unya mibiya si Jesus sa panon sa katawhan ug misulod sa balay. Miduol ang iyang mga disipulo kaniya ug miingon, “Ipasabot kanamo ang sambingay sa mga sagbot sa uma.”³⁷ Mitubag si Jesus ug miingon, “Siya nga nagpugas sa maayong binhi mao ang Anak sa Tawo.”³⁸ Ang uma mao ang kalibotan; ug ang maayong binhi, mao kini ang mga anak sa gingharian. Ang mga sagbot mao ang mga anak sa daotan,³⁹ ug ang kaaway nga nagpugas kanila mao ang yawa. Ang ting-ani mao ang kataposan sa kalibotan, ug ang mga mag-aani mao ang mga anghel.⁴⁰ Busa, ingon nga ang mga sagbot gitigom ug gisunog uban sa kalayo, mao na kini ang kataposan sa kalibotan.⁴¹ Magapadala ang Anak sa Tawo sa iyang mga anghel, ug tigomon nila sa gawas sa iyang gingharian ang tanang mga butang nga mao ang hinungdan sa sala ug kadtong nagbuhat ug kasaypanan.⁴² Ilabay nila sila ngadto sa hudno sa kalayo, diin didto adunay panaghilak ug panagkagot sa mga ngipon.⁴³ Unya magasidlak ang matarong nga mga tawo sama sa adlaw diha sa gingharian sa ilang Amahan. Siya nga adunay mga dalunggan, tugoti nga maminaw siya.⁴⁴ Ang gingharian sa langit sama sa tinagong bahandi sa usa ka uma. Ang usa ka tawo nakakaplag niini ug nagtago niini. Sa iyang kalipay milakaw siya, gipamaligya ang tanan niyang gipanag-iyahan, ug mipalit niadtong umaha.⁴⁵ Usab, ang gingharian sa langit sama sa usa ka tawo nga tigpatigayon nga nangita alang sa bililhong mga perlas.⁴⁶ Sa dihang nakaplagan niya ang usa ka perlas sa dako kaayong kantidad, milakaw siya ug gibaligya ang tanang butang nga iyang gipanag-iyahan ug gipalit kini.⁴⁷ Ug usab, ang gingharian sa langit sama sa usa ka pukot nga gilabay ngadto sa dagat, ug nagtigom sa matag matang sa mga binuhat.⁴⁸ Sa dihang napuno na kini, ang mga mananagat nagbira niini padulong sa baybayon. Unya nanglingkod sila ug gitapok ang maayong mga butang ngadto sa mga sudlanan, apan ang walay bili nga mga butang gilabay nila.⁴⁹ Mao kini ang pamaagi sa kataposan sa kalibotan. Moabot ang mga anghel ug ilain ang daotan gikan niadtong mga matarong.⁵⁰ Ilabay nila sila didto sa hudno sa kalayo, diin adunay panaghilak ug panagkagot sa mga ngipon.⁵¹ Nakasabot ba kamo niining tanan nga mga butang?” Ang mga disipulo miingon kaniya, “Oo.”⁵² Unya si Jesus miingon kanila, “Busa ang matag eskriba nga nahimong disipulo didto sa gingharian sa langit sama sa usa ka tawo nga tag-iya sa balay, nga mikuha sa daan ug bag-ong mga butang gikan sa iyang kabtangan.”⁵³ Unya miabot nga sa dihang nahuman na si Jesus niining mga sambingaya, mibiya na siya niadtong dapita.⁵⁴ Unya misulod si Jesus sa iyang kaugalingong rehiyon ug nagtudlo sa mga tawo sa ilang sinagoga. Ang sangpotanan niini mao nga nahibulong sila ug nag-ingon, “Diin man gikuha niining tawhana ang iyang kaalam ug diin gikan kining mga milagro?”⁵⁵ Dili ba kining tawhana mao man ang anak sa panday? Dili ba ang iyang inahan mao man si Maria? Ug ang iyang mga igsoon, dili ba sila si Santiago, Jose, Simon, ug Judas man?⁵⁶ Ug ang iyang mga igsoon nga babaye, kauban man kanato? Busa diin man gikan kining tawhana sa tanang mga butang?”⁵⁷ Nakapasuko siya kanila. Apan miingon si Jesus ngadto kanila, “Ang usa ka propeta gipasidunggan gawas diha sa iyang kaugalingong nasod ug sa iyang kaugalingong pamilya.”⁵⁸ Ug wala siya nagbuhat sa

daghang mga milagro didto tungod sa ilang pagkadili-matinoohon.

14

¹ Nianang tungora, si Herodes nga usa ka pangulo sa distrito nakadungog sa mga balita mahitungod kang Jesus. ² Miingon siya sa iyang mga sulugoon, “Mao kini si Juan nga Tigbawtismo; nabanhaw siya gikan sa mga patay. Busa kini nga mga gahom mao ang namuhat kaniya.” ³ Kay si Herodes nagdakop kang Juan, gigapos niya, ug gibutang siya sa bilangoan tungod ni Herodias, nga asawa sa iyang igsoong lalaki nga si Filipe. ⁴ Kay si Juan miingon kaniya. “Dili kini makataronganon alang kanimo nga maangkon siya ingon nga imong asawa.” ⁵ Mahimo ni Herodes nga mahiagoman niya ang kamatayon, apan nahadlok siya sa mga tawo, tungod kay giila nila siya nga usa ka propeta. ⁶ Apan sa dihang ang takna sa adlaw nga natawhan ni Herodes niabot, ang anak nga babaye ni Herodias nagsayawsayaw taliwala kanila ug nakapahimuot kang Herodes. ⁷ Ingon nga balos, nagsaad siya kaniya nga ihatag kaniya kung unsa ang iyang pangayoon. ⁸ Human siya gitambagan sa iyang inahan, miingon siya, “Ihatag kanako dinhi, sa usa ka bandihado, ang ulo ni Juan nga Tigbawtismo.” ⁹ Ang hari naguol pag-ayo sa paagi sa iyang pagpangayo, apan tungod kay nakapanumpa man siya, ug tungod niadtong tanan nga nagkaon kauban niya, nagsugo siya nga kinahanglan nga buhaton kini. ¹⁰ Nagpadala siya ug giputlan ug ulo si Juan didto sa bilangoan. ¹¹ Unya ang iyang ulo gibutang sa usa ka bandihado ug gihatag sa dalaga ug gidala kini niya ngadto sa iyang inahan. ¹² Unya ang iyang mga disipulo nangabot, gikuha ang patay nga lawas, ug gilubong kini. Human niini, miadto sila ug gisultihan si Jesus. ¹³ Karon sa dihang nadungog kini ni Jesus, mibiya siya gikan didto pinaagi sa usa ka sakayan ngadto sa mamingaw nga dapit. Sa dihang ang pundok sa katawhan nakadungog niini, namaktas nga misunod sila kaniya gikan sa mga siyudad. ¹⁴ Unya si Jesus miduol kanila ug nakita ang dakong pundok sa katawhan. Mibati siya ug kaluoy ngadto kanila ug gi-ayo ang ilang balatian. ¹⁵ Sa dihang ang kagabhion miabot na, ang mga disipulo miduol kaniya ug miingon. “Usa kini ka mamingaw nga dapit, ug hapit na mosalop ang adlaw. Ipapauli na ang pundok sa katawhan, aron makaadto sila didto sa mga baryo ug makapalit ug pagkaon alang sa ilang mga kaugalingon.” ¹⁶ Apan si Jesus miingon kanila. “Dili na kinahanglan nga ipalakaw sila. Hatagi sila ug bisan unsa nga pagkaon.” ¹⁷ Sila miingon kaniya, “Aduna lamang kami lima ka tinapay ug duha ka isda.” ¹⁸ Si Jesus miingon, “Dad-a sila kanako.” ¹⁹ Unya si Jesus nagmando sa pundok sa katawhan nga manglingkod sa kasagbotan. Gikuha niya ang lima ka tinapay ug duha ka isda. Mihangad siya sa langit, gipasalamatan niya ug gipikaspikas ang tinapay ug iyang gihatag ngadto sa mga tinunan. Gihatag kini sa mga dicipulo ngadto sa pundok sa katawhan. Nangaon silang tanan ug nangabusog. ²⁰ Unya gipanguha nila ang salin sa gipikaspikas nga pagkaon - napulo ug usa ka mga basket ang napuno. ²¹ Kadtong nangaon mga 5, 000 ka mga lalaki, walay labot ang mga babaye ug mga bata. ²² Dihadiha dayon gisugo niya ang iyang mga disipulo nga mosakay didto sa sakayan ug mag-una

kaniya didto sa tabok, samtang siya sa iyang kaugalingon magsugo sa pundok sa katawhan nga mamauli. ²³ Sa nahuman na niya papaulia ang pundok sa katawhan, mitungas siya sa bukid aron sa pag-ampo. Sa dihang miabot na ang kagabhion, siya nag-inusara didto. ²⁴ Apan ang sakayan anaa na karon sa tungatunga sa dagat, halos dili na mapugngan tungod sa mga balod, kay ang hangin nakigtugbo man. ²⁵ Sa ikaupat nga takna sa kagabhion si Jesus miadto kanila, nga naglakaw ibabaw sa dagat. ²⁶ Sa dihang ang mga disipulo nakakita kaniya nga naglakaw ibabaw sa dagat, nangahadlok sila ug miingon, "Usa kini ka kalag," ug sila naninggit sa tumang kahadlok. ²⁷ Apan si Jesus nakigsulti kanila nianang tungora ug miingon, "Pagmaisogon! Ako kini! Ayaw kahadlok." ²⁸ Si Pedro mitubag kaniya ug miingon, "Ginoo, kung ikaw kana, mandoi ako nga moanha kanimong ibabaw sa tubig." ²⁹ Si Jesus miingon, "Umari ka." Busa si Pedro migawas gikan sa sakayan ug naglakaw sa tubig aron sa pag-adto kang Jesus. ³⁰ Apan sa dihang nakita ni Pedro ang hangin, nahadlok siya pag-ayo. Ug nagsugod na siya sa pagka-unlod, misinggit siya ug miingon, "Ginoo, luwasa ako!" ³¹ Dihadiha dayon gitunol ni Jesus ang iyang kamot, gigunitan si Pedro, ug miingon kaniya, "Ikaw nga gamay ug pagtuo, nganong nagduhaduha ka man?" ³² Unya sa dihang si Jesus ug si Pedro nakasakay na sa sakayan, ang hangin miundang na sa paghuros. ³³ Unya ang mga disipulo nga anaa sa sakayan nagsimba kang Jesus ug miingon, "Tinuod gayod nga ikaw ang Anak sa Dios." ³⁴ Sa dihang sila nakatabok na, nakaabot na sila sa yuta nga Geneseret. ³⁵ Sa dihang ang mga tawo nianang dapita nakaila kang Jesus, nagpadala sila ug mensahe bisan diin didto sa kasikbit nga dapit, ug gidala nila ngadto kaniya ang tanan nga adunay balatian. ³⁶ Nagpakiluoy sila kaniya nga makahikap unta sa sidsid sa iyang bisti, ug ang kadaghanan nga nakagunit niini nangaayo.

15

¹ Unya ang pipila ka mga Pariseo ug mga eskriba miadto kang Jesus gikan sa Jerusalem. Miingon sila, ² "Nganong ang imong mga disipulo nagsupak man sa mga tulomanon sa mga katigulangan? Kay wala sila maghugas sa ilang mga kamot sa dihang nangaon sila." ³ Si Jesus mitubag ug miingon kanila, "Ug kamo - nganong inyo mang gisupak ang sugo sa Dios tungod ug alang sa inyong mga tulomanon? ⁴ Kay ang Dios miingon, 'Tahora ang inyong amahan ug inahan,' ug 'Siya nga magsulti ug daotan ngadto sa iyang amahan ug inahan, mamatay gayod.' ⁵ Apan kamo miingon, 'Si bisan kinsa nga mosulti sa iyang amahan o inahan, "Bisan unsang tabang nga nadawat ninyo gikan kanako mao na karon ang gasa nga gihatag sa Dios,"' ⁶ kanang tawhana dili na kinahanglan nga motahod sa iyang amahan. Niini nga paagi gihimo ninyo nga walay pulos ang pulong sa Dios tungod ug alang sa inyong mga tulomanon. ⁷ Kamong mga tigpakaaron-ingnon, maayo ang gibuhay ni Isaiha nga panagna mahitungod kaninyo sa dihang miingon siya, ⁸ 'Kining mga tawhana nagtahod kanako sa ilang mga ngabil, apan ang ilang mga kasingkasing halayo gikan kanako. ⁹ Nagsimba sila kanako sa walay kapuslanan, tungod kay nagtudlo sila ingon nga ang ilang mga pagtulon-an mao ang sugo sa mga

tawo.”¹⁰ Unya gitawag niya ang panon sa katawhan ngadto sa iyang kaugalingon ug miingon kanila, “Paminawa ug sabta—¹¹ Walay bisan unsa nga mosulod ngadto sa baba ang makapahugaw sa usa ka tawo. Hinuon, kung unsa ang mogawas sa baba, mao kini ang makapahugaw sa usa ka tawo.”¹² Unya ang mga disipulo miduol ug miingon kang Jesus, “Nasayod ka ba nga nasuko ang mga Pariseo sa dihang nadungog nila kini nga pamahayag?”¹³ Si Jesus mitubag ug miingon, “Ang matag tanom nga wala gitanom sa akong langitnong Amahan pagaibton.¹⁴ Pasagdi sila nga mag-inusara, sila ang mga giya nga buta. Kung ang usa ka tawong buta mogiya sa laing tawong buta, mangahulog silang duha ngadto sa bung-aw.”¹⁵ Mitubag si Pedro ug miingon kang Jesus, “Ipasabot kini nga samingay kanamo.”¹⁶ Miingon si Jesus, “Kamo ba usab nagpabiling walay pagsabot?¹⁷ Wala ba ninyo makita nga bisan unsa nga mogawas sa inyong baba moagi ngadto sa tiyan ug unya mogawas ngadto sa kasilyas?”¹⁸ Apan ang mga butang nga mogawas sa baba gikan sa kasingkasing. Mao sila ang mga butang nga makapahugaw sa usa ka tawo.¹⁹ Kay gikan sa kasingkasing mosunod ang daotang mga hunahuna, pagpatay, pagpanapaw, malaway nga pagpakighilawas, pagpangawat, pagsaksi ug mga bakak, ug mga pagtamay.²⁰ Mao kini ang mga butang nga makapahugaw sa usa ka tawo. Apan ang mokaon uban sa walay hugas nga mga kamot dili makapahugaw sa usa ka tawo.”²¹ Unya si Jesus mipahawa gikan didto ug mipaingon sa mga rehiyon sa mga siyudad sa Tiro ug Sidon.²² Ug tan-awa, ang usa ka babayeng Canaanhon miabot gikan niana nga rehiyon. Misinggit siya ug miingon, “Kalooy-i ako, Ginoo, anak ni David; Ang akong anak nga babaye gisakit pag-ayo sa demonyo.”²³ Apan si Jesus wala mitubag kaniya bisan usa ka pulong. Ang iyang mga disipulo miabot ug nagpakiluoy kaniya, nga nag-ingon, “Papahawaa siya, kay nagsinggit siya nga nagsunod-sunod kanato.”²⁴ Apan si Jesus mitubag ug miingon, “Wala ako gipadala alang ni bisan kinsa gawas sa nangawala nga karnero sa panimalay sa Israel.”²⁵ Apan miduol siya ug miluhod sa iyang atubangan, nga nag-ingon, “Ginoo, tabangi ako,”²⁶ Mitubag siya ug miingon, “Dili angay nga kuhaon ang tinapay sa mga bata ug ilabay kini ngadto sa gagmay nga mga iro.”²⁷ Miingon siya, “Oo, Ginoo, apan bisan pa ang gagmay nga mga iro mokaon sa pipila ka mga mumho nga mahulog gikan sa mga lamisa sa ilang agalon.”²⁸ Unya mitubag si Jesus ug miingon ngadto kaniya, “Babaye, pagkadako sa imong pagtuo. Matuman kini alang kanimo sama sa imong gipangandoy.” Ug ang iyang anak nga babaye namaayo nianang taknaa.²⁹ Mibiya si Jesus niana nga dapit ug miadto duol sa Dagat sa Galilea. Unya mitungas siya sa bungtod ug milingkod didto.³⁰ Ang dakong panon sa katawhan miadto kaniya. Gidala nila uban kanila ang bakol, buta, amang, ug kimay nga mga tawo, ug daghan pang uban nga masakiton. Gidala nila sila sa tiilan ni Jesus ug unya giayo niya sila.³¹ Busa ang panon sa katawhan natingala sa dihang nakita nila ang amang nga mga tawo nga nakasulti, ang mga kimay naayo, ang bakol nakalakaw, ug ang buta nakakita. Gidayeg nila ang Dios sa Israel.³² Gitawag ni Jesus ang iyang mga disipulo paduol kaniya ug miingon, “Aduna akoy kaluoy sa pundok sa katawhan, tungod kay nag-uban sila kanako sulod sa

tulo na ka adlaw ug wala nay makaon. Dili ko buot nga ipapauli sila nga dili makakaon, aron nga dili sila makuyapan diha sa dalan.”³³ Ang mga disipulo miingon kaniya, “Diin man kita makakuha ug igong mga tinapay niining mamingaw nga dapit aron sa pagpatagbaw sa hilabihan kadako nga pundok sa katawhan?”³⁴ Si Jesus miingon kanila, “Pila man kabuok ang tinapay nga anaa kaninyo?” Miingon sila, “Pito, ug pipila ka mga gagmay nga isda.”³⁵ Unya gisugo ni Jesus ang panon sa katawhan nga manglingkod sa yuta.³⁶ Gikuha niya ang pito ka tinapay ug ang isda, ug human sa pagpasalamat, gipikaspikas niya ang tinapay ug gihatag ngadto sa iyang mga disipulo. Ang mga disipulo naghatag kanila ngadto sa pundok sa katawhan.³⁷ Nangaon ang tanang tawo ug natagbaw. Ug gitigom nila ang tanang pagkaon nga nahibilin gikan sa mga gipikaspikas nga bahin, napuno ang pito ka bukag.³⁸ Kadtong nangaon 4000 ka mga lalaki, gawas sa mga babaye ug mga bata.³⁹ Unya gipapauli ni Jesus ang panon sa katawhan ug misakay didto sa sakayan ug miadto ngadto sa rehiyon sa Magadan.

16

¹ Ang mga Pariseo ug mga Saduseo miduol ug misulay kaniya pinaagi sa pagpangutana kaniya aron ipakita kanila ang mga timaan gikan sa langit. ² Apan mitubag siya ug miingon ngadto kanila, “Sa dihang gabii na, moingon kamo, ‘Linaw kini nga panahon, kay ang kalangitan pula. ³ Ug sa kabuntagon moingon kamo, ‘Dili maayo ang panahon karong adlaw, kay pula ang langit ug dag-om.’ Nasayod kamo kung unsaon paghubad ang hulagway sa kalangitan, apan dili kamo makahubad sa mga ilhanan sa panahon. ⁴ Ang daotan ug mananapaw nga kaliwatan nangita alang sa usa ka ilhanan, apan walay ilhanan nga ikahatag niini gawas sa ilhanan ni Jonas.” Unya mibiya si Jesus kanila ug nagpalayo. ⁵ Ang mga disipulo miadto sa pikas bahin, apan nakalimot sila sa pagdala ug tinapay. ⁶ Si Jesus miingon kanila, “Pagpakabana kamo ug pagbantay sa mga igpapatubo sa mga Pariseo ug Saduseo.” ⁷ Ang mga disipulo nangatarongan sa usag usa ug miingon, “Tungod kini nga wala kita makadala ug tinapay,” ⁸ Si Jesus nakabantay niini ug miingon, “Kagamay sa inyong pagtuo, nganong nangatarongan man kamo sa usag usa ug nag-ingon nga tungod kini nga wala kamo makadala ug tinapay? ⁹ Wala gihapon kamo makasabot o makahinumdom sa lima ka tinapay alang sa 5, 000, ug pila ka mga bukag ang inyong natigom? ¹⁰ O ang pito ka tinapay alang sa 4, 000, ug pila ang nahibilin nga mga bukag ang inyong nakuha? ¹¹ Nganong wala man kamo makasabot nga wala ako maghisgot kaninyo mahitungod sa tinapay? Pagpakabana kamo ug pagbantay sa igpapatubo sa mga Pariseo ug Saduseo.” ¹² Unya nakasabot sila nga wala siya magsulti kanila nga magbinantayon sa igpapatubo diha sa tinapay, kondili magbantay sa mga gipangtudlo sa mga Pariseo ug mga Saduseo. ¹³ Karon sa dihang miadto si Jesus ngadto sa mga bahin sa Cesarea Filipos, nangutana siya sa iyang mga disipulo, nga nag-ingon, “Kinsa ang giingon sa katawhan nga Anak sa Tawo?” ¹⁴ Miingon sila, “Ang uban miingon si Juan nga Tigbawtismo; ang uban, si Elias; ug ang uban, si Jeremias, o usa sa mga Propeta.” ¹⁵ Siya miingon kanila, “Apan alang kaninyo kinsa man ako?” ¹⁶ Sa pagtubag, si Simon Pedro miingon, “Ikaw mao ang Cristo, ang Anak sa

buhing Dios.”¹⁷ Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, “Bulahan ikaw, Simon nga anak ni Jonas, kay ang unod ug dugo wala nagpadayag niini kanimo, apan ang akong Amahan nga anaa sa langit.”¹⁸ Ako usab moingon kanimo nga ikaw si Pedro, ug ibabaw niining bato tukoron ko ang akong simbahan. Ang ganghaan sa hades dili gani makabuntog batok niini.¹⁹ Akong ihatag kanimo ang mga yawi sa gingharian sa langit. Kung unsa ang imong gibugkos dinhi sa kalibotan binugkos didto sa langit, ug kung unsa ang imong gibadbaran dinhi sa kalibotan pagabadbaran usab didto sa langit.”²⁰ Unya gimandoan ni Jesus ang iyang mga disipulo nga kinahanglan dili sila mosulti ni bisan kinsa nga siya ang Cristo.²¹ Gikan niadtong taknaa si Jesus misugod sa pagsulti sa iyang mga disipulo nga kinahanglan siya moadto sa Jerusalem, mag-antos sa daghang mga butang sa mga kamot sa mga kadagkoan ug sa mga pangulong pari ug sa mga eskriba, pagapatyon, ug pagabanhawon pagbalik sa ikatulo ka adlaw.²² Unya si Pedro mibira kaniya sa daplin ug gibadlong siya, nga nag-ingon, “Hinaot nga mahilayo kini kanimo, Ginoo; hinaot nga dili kini mahitabo kanimo.”²³ Apan milingi si Jesus kaniya ug miingon kang Pedro, “Palayo kanako, Satanas! Babag ka kanako, kay wala ka nagpakabana sa mga butang sa Dios, kondili alang sa mga butang nga iya sa tawo.”²⁴ Unya miingon si Jesus sa iyang mga disipulo, “Kung kinsa ang buot mosunod kanako, kinahanglan nga kalimtan niya ang iyang kaugalingon, pasanon ang iyang krus, ug mosunod kanako.”²⁵ Kay si bisan kinsa ang buot moluwas sa iyang kinabuhi mawad-an niini, ug si bisan kinsa ang mawad-an sa iyang kinabuhi tungod kanako makakaplag niini.²⁶ Kay unsa ang kapuslanan sa usa ka tawo kung iyang maangkon ang tibuok kalibotan apan mawad-an sa iyang kaugalingon nga kinabuhi? Unsa ang ikahatag sa tawo nga baylo alang sa iyang kinabuhi?²⁷ Kay ang Anak sa Tawo moabot pinaagi sa himaya sa iyang Amahan uban sa iyang mga anghel. Unya bayaran niya ang matag usa ka tawo sumala sa iyang binuhatan.²⁸ Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, adunay pipila kaninyo dinhi nga nagtindog, nga dili makaagi ug kamatayon hangtod nga ilang makita ang Anak sa Tawo nga moabot diha sa iyang gingharian.”

17

¹ Unom na ka adlaw ang milabay gidala ni Jesus uban kaniya si Pedro, si Santiago, ug si Juan nga iyang igsoong lalaki, ug gidala sila didto sa taas nga bukid nga sila lamang.² Nausab siya sa atubangan nila. Ang iyang panagway misidlak sama sa adlaw, ug ang iyang bisti midan-ag sama sa kahayag.³ Tan-awa, didto nagpakita ngadto kanila si Moises ug si Elias nga nakigsulti kaniya.⁴ Si Pedro mitubag ug miingon kang Jesus, “Ginoo, maayo kini alang kanato nga ania dinhi. Kung ikaw magtinguha, maghimo ako dinhi ug tulo ka puyan-an- usa alang kanimo, ug usa alang kang Moises, ug usa alang kang Elias.”⁵ Samtang nagsulti pa siya, tan-awa, ang mahayag nga panganod naglandong kanila, ug tan-awa, didto anaay tingog nga migawas sa panganod, nga nag-ingon, “Mao kini ang akong pinalangga nga Anak, nga akong gikahimut-an. Paminaw kaniya.”⁶ Sa dihang nadungog kini sa mga disipulo, mihapa sila ug nahadlok pag-ayo.

⁷ Unya miabot si Jesus ug mihikap kanila ug miingon, “Barog ug ayaw kahadlok.” ⁸ Unya mihangad sila apan walay bisan usa nga nakita gawas lamang kang Jesus. ⁹ Sa dihang milugsong sila sa bungtod, si Jesus nagsugo kanila, ug miingon, “Ayaw ibalita kining panan-awon ngadto kang bisan kinsa hangtod nga ang Anak sa Tawo mabanhaw gikan sa mga patay.” ¹⁰ Ang iyang mga disipulo nangutana kaniya, ug miingon, “Ngano man nga nakasulti ang mga eskriba nga si Elias kinahanglan nga moanhi pag-una?” ¹¹ Si Jesus mitubag ug miingon, “Si Elias sa pagkatinuod moanhi ug magpasig-uli sa tanan nga mga butang. ¹² Apan magsulti ako kaninyo, nga si Elias miabot na, apan sila wala makaila kaniya. Hinuon, gibuhat nila ang bisan unsa nga ilang pagbuot ngadto kaniya. Sa samang paagi, ang Anak sa Tawo mag-antos usab ngadto sa ilang mga kamot.” ¹³ Unya ang mga disipulo nakasabot nga siya nagsulti ngadto kanila mahitungod kang Juan nga Tigbawtismo. ¹⁴ Sa dihang miabot sila ngadto sa panon sa katawhan, usa ka lalaki ang miadto kaniya, nagluhod sa atubangan niya, ug miingon, ¹⁵ “Ginoo, kaluy-i ang akong anak nga lalaki, tungod kay siya gipatol ug nag-antos sa hilabihan. Kanunay siyang mahulog ngadto sa kalayo o sa tubig. ¹⁶ Gidala nako siya sa imong mga disipulo, apan wala sila makaayo kaniya.” ¹⁷ Si Jesus mitubag ug miingon, “Dili matinuohon ug makasasalang kaliwat, hangtod kanus-a ako magpabilin uban kaninyo? Hangtod kanus-a ako kinahanglan mag-agwanta uban kaninyo? Dad-a siya nganhi kanako.” ¹⁸ Si Jesus naghingilin kaniya, ug ang demonyo mipahawa kaniya. Ang bata nga lalaki naayo sukad nianang taknaa. ¹⁹ Unya ang mga disipulo miadto kang Jesus sa tago ug nag-ingon, “Ngano nga dili man kami makahimo sa paghingilin niini?” ²⁰ Si Jesus miingon ngadto kanila, “Tungod kay kamo gamay ug pagtuo. Kay sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, kung kamo adunay pagtuo bisan ingon kagamay sa lugas sa mustasa nga liso, makasulti kamo niining bukira, ‘Sibog gikan dinhi paingon didto,’ ug mosibog kini ug walay dili mahimo alang kaninyo. ²¹ . ²² Samtang nagpabilin sila sa Galilea, si Jesus nag-ingon ngadto sa iyang mga disipulo, “Ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga kamot sa katawhan. ²³ Ug patyon nila siya, ug sa ika-tulo ka adlaw mabanhaw siya.” Ang mga disipulo nagmasulobon kaayo. ²⁴ Sa dihang miabot sila sa Capernaum, ang mga lalaki nga naningil sa katunga sa salapi nga buhis miadto kang Pedro ug miingon, “Nagbayad ba ang inyong magtutudlo sa katunga sa salapi nga buhis?” ²⁵ Siya nag-ingon, “Oo.” Apan sa dihang si Pedro miadto didto sa balay, si Jesus misulti una ngadto kaniya ug miingon, “Unsa man sa imong hunahuna, Simon? Ang mga hari ba sa kalibotan, gikan kang kinsa man ang ilang gidawat nga buhis o kinitaan? Gikan ba sa ilang kaugalingong katawhan o gikan sa mga langyaw?” ²⁶ Sa dihang miingon si Pedro, “Gikan sa mga langyaw,” si Jesus miingon kaniya, “Unya ang kaugalingong katawhan walay labot sa pagbayad. ²⁷ Apan basin unya kitay mahimong hinungdan nga ang kubrador sa buhis makasala, adto sa dagat, ilabay ang taga, ug kuhaa ang isda nga unang motungha. Sa dihang ablihan mo ang baba niini, makakita ka ug salapi. Kuhaa kini ug ihatag kini ngadto sa mga kubrador sa buhis alang kanako ug kaninyo.”

18

¹ Sa samang takna ang mga disipulo miduol kang Jesus ug miingon, “Kinsa man ang labing dako sa gingharian sa langit?” ² Si Jesus nagtawag sa gagmay nga mga bata paduol kaniya, milingkod siya sa ilang taliwala, ³ ug miingon, “Sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, gawas kung kamo maghinulsol ug mahisama sa gagmay nga bata, dili gayod kamo makasulod sa gingharian sa langit. ⁴ Busa si bisan kinsa ang magpaubos sa iyang kaugalingon sama niining gagmay nga bata, ang susamang tawo mao ang labing dako sa gingharian sa langit. ⁵ Ug si bisan kinsa ang modawat sa usa ka bata nga sama niini sa akong ngalan magdawat kanako. ⁶ Apan si bisan kinsa nga mahimong hinungdan nga makasala ang usa niining gagmay nga mga bata nga nagtuo kanako, mas maayo pa alang kaniya nga ang dakong galingan nga bato ibitay sa iyang liog, ug aron nga siya maunlod didto sa kinahiladman sa dagat. ⁷ Pagkaalaot sa kalibotan tungod sa mga takna sa pagkapandol! Kay kinahanglan nga moabot kadtong mga taknaa, apan pagkaalaot alang niadtong tawhana sa paagi nga moabot kanang mga taknaa! ⁸ Kung ang imong kamot o ang imong tiil maoy hinungdan sa imong pagkapandol, putla kini ug ilabay palayo kanimo. Mas maayo kini alang kanimo nga mosulod ngadto sa kinabuhi nga pungkol o bakol, kaysa itambog ngadto sa walay kataposang kalayo nga adunay duha ka kamot o duha ka tiil. ⁹ Kung ang imong mata maoy hinungdan sa imong pagkapandol, lugita kini ug ilabay palayo kanimo. Mas maayo pa alang kanimo nga mosulod ngadto sa kinabuhi nga adunay usa ka mata, kaysa itambog ka nga may duha ka mata ngadto sa walay kataposang kalayo. ¹⁰ - ¹¹ Matngoni nga dili kamo motamay ni bisan kinsa niining gagmay nga mga bata. Kay magsulti ako kaninyo nga sa langit ang ilang mga anghel kanunay magsud-ong sa dagway sa akong Amahan nga atua sa langit. ¹² Unsa ang inyong hunahuna? Kung si bisan kinsa nga tawo nga adunay 100 ka karnero, ug ang usa kanila nahisalaag, dili ba niya biyaan ang 99 nga anaa sa kilid sa bungtod ug moadto aron sa pagpangita sa usa nga nahisalaag? ¹³ Ug kung makita na niya kini, sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, nga maglipay siya pag-aayo labaw pa niadtong 99 nga wala nahisalaag. ¹⁴ Sa samang paagi, dili kini mao ang kabubut-on sa inyong Amahan nga atua sa langit nga malaglag ang usa niining gagmay nga mga bata. ¹⁵ Kung ang imong igsoon nga lalaki makasala batok kanimo, lakaw, ipakita kaniya ang iyang sayop nga ikaw ug siya lamang. Kung maminaw siya kanimo, nadani nimo ang imong igsoon nga lalaki. ¹⁶ Apan kung dili siya maminaw kanimo, pagdala ug usa o duha o daghan pa nga mga igsoon, aron nga pinaagi sa baba sa duha o tulo ka mga saksi ang matag pulong mahimong mapamatud-an. ¹⁷ Ug kung magdumili pa siya sa pagpaminaw ngadto kanila, isulti kining mga butanga sa simbahan. Kung siya usab magdumili pa sa pagpaminaw sa simbahan, pasagdihi siya nga mahisama sa usa ka Gentil ug usa ka kubrador sa buhis. ¹⁸ Sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, bisan unsa nga mga butang nga gihigot ninyo dinhi sa kalibotan mao usab ang ihigot sa langit. Ug bisan unsa nga mga butang ang gibuhian ninyo dinhi sa kalibotan pagabuhian usab sa langit. ¹⁹ Labot pa magsulti ako kaninyo, nga kung ang duha kaninyo magkauyon dinhi sa kalibotan mahitungod

sa bisan unang butang nga gipangayo nila, kini usab pagabuhaton alang kanila sa akong Amahan nga atua sa langit. ²⁰ Kay kung diin adunay duha o tulo nga nagkatigom sa akong ngalan, atua ako didto sa ilang taliwala.” ²¹ Unya miduol si Pedro ug miingon kang Jesus, “Ginoo, makapila ba ka higayon nga ang akong igsoon makasala kanako ug ako siyang pasayloon? Hangtod ba sa makapito ka higayon?” ²² Si Jesus mitubag kaniya, “Wala ako magsulti kaninyo sa makapito ka higayon, kondili hangtod sa kapitoan kapito ka pilo. ²³ Busa ang gingharian sa langit susama sa usa ka hari nga buot makighusay sa utang sa iyang mga sulugoon. ²⁴ Samtang misugod na siya sa paghusay, usa ka sulugoon ang gidala ngadto kaniya nga nakautang kaniya ug 10,000 ka talento. ²⁵ Apan tungod kay wala na siyay paagi sa pagbayad, nagsugo ang iyang agalon nga ibaligya siya, lakip na ang iyang asawa ug mga anak ug ang tanang butang nga gipanag-iyahan niya, ug ang pagbayad pagahimoon. ²⁶ Busa mihapa ang sulugoon, miyukbo sa iyang atubangan, ug miingon, 'Agalon, pailobi una ako, ug bayaran ko ikaw sa tanan.' ²⁷ Busa ang agalon niadtong sulugoon, sanglit natandog siya uban sa kaluoy, gipagawas siya ug gipasaylo sa iyang utang. ²⁸ Apan kana ang sulugoon migawas ug nakaplagaan niya ang kauban niya nga sulugoon, nga nakautang kaniya ug 100 ka denaryo. Gigunitan niya siya, ug gituok, ug miingon, 'Bayari ako sa imong utang.' ²⁹ Apan ang iyang kauban nga sulugoon miluhod ug mihangyo kaniya, nga nag-ingon, 'Pailobi una ako, ug pagabayaran ko ikaw.' ³⁰ Apan ang nauna nga sulugoon nagdumili. Hinuon, milakaw siya ug gilabay siya ngadto sa bilanggoan, hangtod nga makabayad siya kaniya sa iyang nautang. ³¹ Sa dihang ang iyang kauban nga mga sulugoon nakakita kung unsa ang nahitabo, nangasuko sila pag-ayo. Nangabot sila ug gisultihan ang ilang agalon sa tanan nga nahitabo. ³² Unya kadtong agalon sa maong sulugoon nagpatawag kaniya, ug miingon kaniya, 'Ikaw daotan nga sulugoon, gipasaylo ko ikaw sa tanan nimong utang tungod kay mihangyo ka kanako. ³³ Wala ka bay kaluoy sa imong kauban nga sulugoon, sama nga ako naluoy kanimo?' ³⁴ Nasuko ang iyang agalon ug gitugyan siya ngadto sa mga maglulutos hangtod nga siya makabayad sa tanan nga nautang. ³⁵ Ingon usab niana ang buhaton sa akong langitnong Amahan nganha kaninyo, kung ang matag usa kaninyo dili makapasaylo sa iyang igsoon nga gikan sa inyong kasingkasing.”

19

¹ Nahitabo kini sa dihang si Jesus natapos na niining mga pulonga, mibiya siya gikan sa Galilea, ug miabot didto sa utlanan sa Judea tabok sa Suba sa Jordan. ² Ang dakong panon sa katawhan ang misunod kaniya, ug iyang giayo sila didto. ³ Ang mga Pariseo miduol kaniya, nagasulay kaniya, ug sa pag-ingon ngadto kaniya, “Uyon ba sa balaod alang sa usa ka lalaki nga makigbulag sa iyang asawa sa bisan unsang hinungdan?” ⁴ Si Jesus mitubag ug miingon, “Wala ba ninyo nabasa, nga siya nga maoy nagbuhat kanila sukad pa sa sinugdanan nagbuhat kanila nga lalaki ug babaye? ⁵ Ug usab miingon siya, 'Kay niini hinungdan ang usa lalaki mobiya sa iyang amahan ug inahan ug moipon sa iyang asawa, ug ang duha mahimong usa

na ka unod.' ⁶ Busa dili na sila duha, apan usa ka unod. Busa kung unsa ang ghiusa sa Dios, walay usa nga makahimo pagbulag." ⁷ Sila miingon kaniya, "Unya nganong si Moises nagsugo man kanamo sa paghatag ug usa ka kasulatan sa panagbulag ug unya papaulion siya?" ⁸ Miingon siya kanila, "Tungod sa pagkagahi sa inyong kasingkasing si Moises nagtugot kaninyo sa pagpakigbulag sa inyong mga asawa, apan sukad sa sinugdanan dili kini mao ang pamaagi. ⁹ Moingon ako kaninyo, si bisan kinsa ang makigbulag sa iyang asawa, gawas sa malaw-ay nga pagpakighilawas, ug makigminyo sa uban, nakahimo sa pagpanapaw. Ug ang lalaki nga makigminyo sa usa ka babaye nga nakigbulag nakahimo sa pagpanapaw." ¹⁰ Ang mga disipulo miingon kang Jesus, "Kung mao kana ang mahitabo sa usa ka lalaki uban sa iyang asawa, dili maayo nga magminyo." ¹¹ Apan si Jesus miingon kanila, "Dili tanan makadawat niini nga pagtulon-an, apan kadto lamang gitugotan nga makadawat niini. ¹² Kay adunay mga yunuko nga gipakatawo gikan sa tagoangkan sa ilang inahan. Ug adunay mga yunuko nga gihimong yunuko pinaagi sa mga tawo. Ug adunay mga yunuko nga mihimo sa ilang kaugalingon nga yunuko tungod ug alang sa kaayohan sa gingharian sa langit. Kung si kinsa ang makahimo sa pagdawat niini nga pagtulon-an, pasagdihi siya sa pagdawat niini." ¹³ Unya pipila ka gagmay mga bata gidala ngadto kaniya aron nga siya motapion sa iyang mga kamot ngadto kanila ug mag-ampo, apan ang mga disipulo nagbadlong kanila. ¹⁴ Apan si Jesus miingon, "Tugoti ang gagmay nga mga bata, ug ayaw sila did-i sa pagduol kanako, kay ang gingharian sa langit iya sa sama kanila." ¹⁵ Ug gitapion niya ang iyang kamot ngadto kanila, ug unya mibiya gikan didto. ¹⁶ Tan-awa, usa ka lalaki miadto kang Jesus ug miingon, "Magtutudlo, unsa ang maayong butang nga kinahanglan nakong buhaton aron ako makaangkon ug kinabuhing walay katapusan?" ¹⁷ Si Jesus miingon kaniya, "Nganong nangutana ka man kanako mahitungod kung unsa ang maayo? Usa lamang ang maayo, apan kung buot kang mosulod ngadto sa kinabuhi, pagbantay sa kasugoan." ¹⁸ Ang lalaki miingon kaniya, "Hain nga mga kasugoan?" Si Jesus miingon, "Ayaw pagpatay, ayaw panapaw, ayaw pangawat, ayaw pagsaksi ug bakak, ¹⁹ tahora ang imong amahan ug ang imong inahan, ug higugmaa ang imong silingan sama sa imong kaugalingon." ²⁰ Ang batan-ong lalaki miingon kaniya, "Kining tanan nga mga butanga ako nang gisunod. Unsa pa ang kinahanglan nakong buhaton?" ²¹ Si Jesus miingon kaniya, "Kung buot kang mahingpit, lakaw, ibaligya kung unsa ang anaa kanimo, ug ihatag kini ngadto sa mga kabos, ug ikaw makabaton ug bahandi didto sa langit. Unya balik, sunod kanako." ²² Apan sa dihang nadungog sa batan-ong lalaki kung unsa ang giingon ni Jesus, milakaw siya nga masukub-on, kay aduna siyay dakong mga katigayonan. ²³ Si Jesus miingon sa iyang mga disipulo, "Sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, lisod alang sa usa ka dato nga tawo nga mosulod sa gingharian sa langit. ²⁴ Usab magsulti ako kaninyo, mas masayon alang sa usa ka kamelyo nga moadto agi sa mata sa dagom, kaysa dato nga tawo nga mosulod didto sa gingharian sa Dios." ²⁵ Sa dihang nadungog kini sa mga disipulo, natingala sila pag-ayo ug miingon, "Unya kinsa naman ang maluwas?" ²⁶ Si Jesus mitan-aw kanila ug miingon, "Sa mga tawo dili kini mahimo,

apan sa Dios ang tanang butang mahimo.”²⁷ Unya si Pedro mitubag ug miingon kaniya, “Tan-awa, gibiyaan namo ang tanang butang ug misunod kanimo. Unya unsa man ang among maangkon?”²⁸ Si Jesus miingon kanila, “Sa pagkatinuod magsulti ako kaninyo, kamo nga misunod kanako, diha sa bag-ong pagkatawo sa dihang ang Anak sa Tawo molingkod na didto sa trono sa iyang himaya, moingkod usab kamo didto sa napulo ug duha ka mga trono, nga maghukom sa napulo ug duha ka banay sa Israel.”²⁹ Ang matag usa nga mibiya sa ilang mga pinuy-anan, mga igsoong lalaki, mga igsoong babaye, amahan, inahan, mga anak, o yuta tungod ug alang sa kaayohan sa akong ngalan, makadawat ug gatosan ka pilo ug makapanunod sa kinabuhing walay kataposan.³⁰ Apan daghan ang nakauna karon mahimong maulahi, ug daghan ang naulahi nga mahauna.

20

¹ Kay ang gingharian sa langit nahisama sa usa ka tag-iya sa yuta, nga milakaw sayo sa kabuntagon aron sa pagpangita sa mga magbubuhat alang sa iyang parasan.² Human siya nagkauyon sa mga magbubuhat alang sa usa ka denaryo matag adlaw, gipadala niya sila ngadto sa iyang parasan.³ Milakaw siya pag-usab sa ikatulong takna ug nakita ang ubang magbubuhat nga nagtindog nga walay gibuhat didto sa merkado.⁴ Miingon siya ngadto kanila, 'Kamo usab, adto didto sa parasan, ug kung unsa nga saktong ihatag ko kaninyo.' Busa sila miadto aron sa pagbuhat.⁵ Milakaw siya pag-usab ug sa ika-unom nga takna ug sa ikasiyam nga takna, ug nagbuhat sa susama.⁶ Sa makausa pa gayod sa ika-11 nga takna milakaw siya ug nakakaplag pa sa uban nga nagtindog nga walay gibuhat. Miingon siya ngadto kanila, 'Nganong nagtindog kamo dinhi nga walay gibuhat sa tibuok adlaw?'⁷ Miingon sila kaniya, 'Tungod kay walay nagpabuhat kanamo.' Miingon siya kanila, 'Kamo, usab, adto didto sa parasan.'⁸ Sa dihang miabot na ang kagabhion, ang tag-iya sa parasan miingon sa iyang tigdumala, 'Tawaga ang mga magbubuhat ug bayari sila sa ilang mga suhol, sugod sa naulahi hangtod sa nauna.'⁹ Sa dihang miabot ang mga magbubuhat nga nakabuhat sa ika-11 nga takna, ang matag usa kanila nakadawat ug usa ka denaryo.¹⁰ Sa dihang miabot ang unang magbubuhat, sila naghunahuna nga makadawat sila sa labaw pa, apan ang matag-usa kanila usab nakadawat ug usa ka denaryo.¹¹ Sa dihang nadawat na nila ang ilang mga suhol, nagbagulbol sila sa tag-iya sa katigayonan.¹² Sila miingon, 'Kining naulahi nga magbubuhat naggahin lamang ug usa ka oras sa pagbuhat, apan gihimo nimo sila nga patas kanamo, kami nga nagpas-an sa palas-anon sa tibuok adlaw ug sa makasunog nga kainit.'¹³ Apan ang tag-iya mitubag ug miingon sa usa kanila, 'Higala, wala ako makahimo kanimo ug sayop. Dili ba miuyon ka man kanako alang sa usa ka denaryo?'¹⁴ Dawata kung unsa ang alang kanimo ug pauli na. Kalipay nako nga ihatag kini ngadto sa ulahing nakuha nga magbubuhat sama lamang kaninyo.¹⁵ Dili ba makataronganon alang kanako sa pagbuhat kung unsa ang akong pagbuot sa akong kaugalingong mga kabtangan? O ang inyong mga mata daotan ba tungod kay ako maayo?'¹⁶ Busa ang naulahi mao ang mahiuna, ug ang nahiuna maulahi.”¹⁷ Samtang si Jesus mitungas

sa Jerusalem, gidala niya ang Napulog ug duha sa daplin, ug didto sa dalan siya miingon ngadto kanila, ¹⁸ “Tan-awa, mitungas na kita sa Jerusalem, ug ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga pangulong pari ug sa mga eskriba. Hukman nila siya sa kamatayon ¹⁹ ug itugyan siya ngadto sa mga Gentil aron bugalbugalan nila siya, magbunal kaniya, ug maglansang kaniya sa krus. Apan sa ikatulo nga adlaw mabanhaw siya.” ²⁰ Unya ang inahan sa mga anak nga lalaki ni Zebede miadto kang Jesus uban ang iyang mga anak nga lalaki. Miyukbo siya sa atubangan niya ug nangayo ug butang gikan kaniya. ²¹ Si Jesus miingon kaniya, “Unsa ang imong pangandoy? Siya miingon kaniya, “Pagmando nga kining duha nako ka anak nga lalaki makalingkod, ang usa sa imong tuo nga kamot, ug ang usa sa imong wala nga kamot, didto sa imong gingharian.” ²² Apan si Jesus mitubag ug miingon, “Wala kamo masayod kung unsa ang inyong gipangayo. Makahimo ba kamo sa pag-inom sa kupa nga akong pagaimnan?” Sila miingon kaniya, “Makahimo kami.” ²³ Miingon siya kanila, “Makainom gayod kamo sa akong kupa. Apan sa paglingkod sa akong tuo nga kamot o sa akong wala nga kamot dili ako ang mohatag, apan alang niadtong giandaman nang daan sa akong Amahan.” ²⁴ Sa dihang nadungog kini sa ubang napulo ka disipulo nakadungog niini, wala gayod sila nahimuot sa duha ka managsoon. ²⁵ Apan gitawag sila ni Jesus ngadto kaniya ug miingon, “Nasayod kamo nga ang mga magmamando sa mga Gentil moulipon kanila, ug ang ilang mahinungdanong mga tawo naggamit sa ilang katungod nganha kanila. ²⁶ Apan dili kini ang pamaagi nganha kaninyo. Hinuon, si bisan kinsa nga buot molabaw taliwala kaninyo kinahanglan mahimo ninyong sulugoon. ²⁷ Ug si bisan kinsa nga buot mahiuna taliwala kaninyo kinahanglan mahimo ninyong sulugoon. ²⁸ Sama nga ang Anak sa Tawo wala mianhi aron alagaran, kondili aron sa pag-alagad, ug aron ihatag ang iyang kinabuhi ingon nga tubos alang sa kadaghanan.” ²⁹ Samtang mohawa na sila sa Jerico, ang dakong panon sa katawhan nagsunod kaniya. ³⁰ Ug nakita nila ang duha ka buta nga tawo nga naglingkod sa daplin sa dalan. Sa dihang nadungog nila nga si Jesus moagi, sila misinggit ug miingon, “Ginoo, Anak ni David, kaloy-i kami” ³¹ Apan ang panon sa katawhan nagbadlong kanila, gisultihan sila nga mohilom. Apan, misinggit pa gayod sila sa makusog ug miingon, “Ginoo, Anak ni David, kaloy-i kami.” ³² Unya si Jesus mihunong ug gitawag sila ug miingon, “Unsa ang buot ninyo nga akong buhaton alang kaninyo?” ³³ Sila miingon kaniya, “Ginoo, nga ang among mata maablihan.” ³⁴ Unya si Jesus, natandog uban ang kaluoy, mihikap sa ilang mga mata. Dihadiha dayon sila nakadawat sa ilang panan-aw ug misunod kaniya.

21

¹ Samtang si Jesus ug ang iyang mga disipulo duol na sa Jerusalem ug miadto sa Betfage, sa Bungtod sa mga Olibo, unya si Jesus nagpadala ug duha ka disipulo, ² nga nag-ingon kanila, “Adto didto sa sunod nga baryo, ug kamo dihadiha dayon makakaplag ug usa ka asno nga gihigot didto, ug ang usa ka nati uban niya. Badbari sila ug dad-a sila kanako. ³ Kung adunay bisan kinsa nga mosulti ug bisan unsa kaninyo mahitungod niini, moingon kamo, 'Ang Ginoo nagkinahanglan kanila,'

ug kanang tawhana dihadiha dayon magpadala kanila kaninyo.”⁴ Karon kini nahitabo nga kung unsa ang gisulti pinaagi sa propeta matuman. Siya miingon,⁵ “Sultihi ang anak nga babaye sa Zion. Tan-awa, ang inyong Hari moabot kaninyo. Mapainubsanon ug magsakay sa usa ka asno, Ug sa usa ka nati, ang anak sa asno.”⁶ Unya ang mga disipulo miadto ug gibuhat kung unsa ang gitudlo ni Jesus kanila.⁷ Gidala nila ang asno ug ang nati, ug gibutang nila ang ilang mga bisti ibawbaw nila, ug si Jesus naglingkod didto.⁸ Kadaghanan sa mga panon nagbukhad sa ilang mga bisti sa dalan, ug ang uban nagputol ug mga sanga gikan sa mga kahoy ug gibukhad nila kini sa dalan.⁹ Ang panon sa katawhan nga nag-una kang Jesus ug kadtong nagsunod, misinggit, ug miingon, “Hosanna ngadto sa anak ni David! Bulahan ang usa nga miabot sa ngalan sa Ginoo. Hosanna sa kahitas-an!”¹⁰ Sa dihang si Jesus miadto sa Jerusalem, ang tanan sa siyudad nagkaguliyang ug miingon, “Kinsa man kini?”¹¹ Ang panon sa katawhan mitubag, “Mao kini si Jesus ang propeta, nga gikan sa Nazaret didto sa Galilea.”¹² Unya si Jesus misulod sa templo sa Dios. Nagpapahawa siya niadtong tanan nga namalit ug namaligya sa templo. Gibalintong usab niya ang mga lamesa sa tig-ilis ug salapi, ug mga lingkoranan niadtong namaligya ug mga salampati.¹³ Siya miingon kanila, “Nahisulat kini, ‘Ang akong balay pagatawagong nga balay nga ampoanan,’ apan gihimo ninyo kining tagoanan sa mga tulisan.”¹⁴ Unya ang buta ug ang bakol miadto kaniya sa templo, ug nag-ayo siya kanila.¹⁵ Apan sa dihang ang mga pangulong pari ug ang mga eskriba nakakita sa kahibulongang mga butang nga iyang gibuhat, ug sa dihang nadungog nila ang mga bata nga naninggit sa templo ug miingon, “Hosanna sa anak ni David,” natandog sila ug nasuko.¹⁶ Sila miingon kaniya, “Nakadungog ka ba kung unsa ang gisulti niining katawhan?” Si Jesus miingon kanila, “Oo! Apan wala ba ninyo nabasa, ‘Gikan sa mga baba sa mga gagmayng bata ug mga gipasuso nga mga bata aduna kamoy kahingpitan nga pagdayeg?’”¹⁷ Unya si Jesus mibiya kanila ug migawas sa siyudad ug miadto sa Betania ug natulog didto.¹⁸ Karon sa kabuntagon sa pagbalik niya sa siyudad, siya gigutom.¹⁹ Nakita niya ang usa ka kahoy nga igera sa daplin sa dalan. Giduol niya kini, apan walay nakaplagaan niini gawas sa dahon. Miingon siya niini, “Hinaot nga wala nay bunga gikan kanimo pag-usab.” Ug dihadiha dayon nalaya ang kahoy nga igera.²⁰ Sa dihang ang mga disipulo nakakita niini, nahibulong sila ug miingon, “Giunsa nga ang kahoy nga igera nalaya man dayon?”²¹ Si Jesus mitubag ug miingon kanila, “Sa pagkatinuod moingon ako kaninyo, kung ikaw adunay pagtuo, ug dili magduhaduha, dili lamang ninyo mabuhat kung unsa ang nahitabo sa kahoy nga igera, apan makaingon kamo bisan niining bungtod, ‘Malukat ka ug malabay didto sa dagat, ug mahitabo kini.’”²² Ang tanan nga inyong gipangayo sa pag-ampo samtang nagtuo, madawat ninyo.”²³ Sa dihang miadto si Jesus sa templo, ang mga pangulong pari ug mga kadagkoan miduol kaniya samtang siya nagtudlo ug miingon, “Pinaagi sa unsang katungod nga gibuhat mo man kining mga butanga? Ug kinsa ang naghatag kanimo niining katungod?”²⁴ Si Jesus mitubag ug miingon kanila, “Ako usab mangutana kaninyo ug usa ka pangutana. Kung sultihan ninyo ako,

ako usab mosulti kaninyo sa katungod nganong gibuhat ko kining mga butanga. ²⁵ Ang pagbawtismo ni Juan—asa man kini gikan, gikan sa langit o gikan sa mga tawo?” Naghisgotanay sila sa ilang kaugalingon, nga nag-ingon, “Kung moingon kita, 'Gikan sa langit,' moingon siya kanato, 'Ngano nga wala man kamo mituo kaniya?’ ²⁶ Apan kung moingon kita, 'Gikan sa mga tawo,' mahadlok kita sa panon sa katawhan, tungod kay gitan-aw nilang tanan si Juan nga usa ka propeta.” ²⁷ Unya mitubag sila kang Jesus ug miingon, “Wala kami nasayod.” Miingon usab siya kanila, “Ni dili usab ako makasulti kaninyo pinaagi kung unsang katungod ang akong gibuhat niining mga butanga. ²⁸ Apan unsa man sa inyong hunahuna? Adunay usa ka tawo nga may duha ka anak nga lalaki. Miadto siya sa nauna ug miingon, 'Anak, lakaw ug pagbuhat karon sa parasan.’ ²⁹ Ang anak nga lalaki mitubag ug miingon, 'Dili ako moadto,' apan human niana nausab ang iyang hunahuna ug miadto. ³⁰ Ug ang tawo miadto sa ikaduha ka anak nga lalaki ug miingon sa samang mga butang. Ang anak nga lalaki mitubag ug miingon, 'Moadto ako, sir,' apan wala siya miadto. ³¹ Kinsa man sa duha ka anak nga lalaki ang nagtuman sa kabubuton sa iyang amahan?” Miingon sila, “Ang nauna.” Si Jesus miingon kanila, “Sa pagkatinuod moingon ako kaninyo, ang mga kubrador sa buhis ug ang mga babayeng namaligya sa ilang dungog makasulod sa gingharian sa Dios una kaninyo. ³² Kay si Juan mianhi kaninyo uban sa dalan sa pagkamatarong, apan wala kamo mituo kaniya, samtang ang mga kubrador sa buhis ug ang mga babayeng namaligya sa ilang dungog nagtuo kaniya. Ug kamo, sa dihang nakita ninyo kana nga nahitabo, wala gani naghinulsol aron sa pagtuo kaniya. ³³ Paminawa ang laing samingay. Adunay usa ka tawo, usa ka tawo nga adunay lapad nga kayutaan. Nagtanom siya ug usa ka parasan, gibutangan niya kini ug kural, nagkalot ug pug-anan sa bino niini, nagtukod ug usa ka taas nga lantawanan, ug gipa-abangan kini ngadto sa tig-atiman sa ubas. Unya miadto siya sa laing nasod. ³⁴ Sa dihang ang panahon sa tingpamupo ug paras nagkaduol na, siya nagpadala ug pipila ka mga sulugoon ngadto sa tig-atiman ug mga paras aron sa pagkuha sa iyang mga ubas. ³⁵ Apan ang tig-atiman sa parasan nagkuha sa iyang mga sulugoon, gibunalan ang usa, ug gipatay ang uban, ug gibato usab ang uban. ³⁶ Sa maka usa pa, ang tag-iya nagpadala ug lain pang mga sulugoon, mas daghan kaysa nauna, apan ang tig-atiman ug mga parasan nagbuhat sa samang paagi. ³⁷ Human niana, ang tag-iya nagpadala sa iyang kaugalingon nga anak ngadto kanila, nga nag-ingon, 'Tahoron nila ang akong anak nga lalaki.' ³⁸ Apan sa dihang ang tig-atiman sa parasan nakakita sa anak nga lalaki, sila miingon sa ilang mga kaugalingon, 'Mao kini ang manununod. Dali, patyon nato siya ug atong panag-iyahon ang panulondon.' ³⁹ Busa gikuha nila siya, gilabay siya pagawas sa parasan, ug gipatay siya. ⁴⁰ Karon sa dihang ang tag-iya sa parasan miabot, unsa kaha ang iyang buhaton niadtong tig-atiman sa parasan?” ⁴¹ Sila miingon kaniya, “Siya magalaglag niadtong mga walay pulod nga mga tawo sa hilabihan nga paagi, ug unya iyang paabangan ang parasan sa uban nga mga tig-atiman ug paras, mga tawo nga mobayad sa mga ubas sa dihang mahinog na kini.” ⁴² Si Jesus miingon kanila, “Wala ba ninyo mabasa sa kasulatan, 'Ang bato

nga gisalikway sa magtutukod nahimo nga patukoranan. Kini gikan sa Ginoo, ug kini makapahibulong sa atong mga mata? ⁴³ Busa moingon ako kaninyo, ang gingharian sa Dios pagakuhaon gikan kaninyo ug igahatag sa usa ka nasod nga mag-atiman sa iyang mga bunga. ⁴⁴ Bisan kinsa kadtong mahulog niini nga bato mabuak sa pino. Apan bisan si kinsa ang mahulogan niini, madugmok kini.” ⁴⁵ Sa dihang ang mga pangulong pari ug ang mga Pariseo nakadungog sa iyang samingay, nakita nila nga siya nagsulti mahitungod kanila. ⁴⁶ Apan sa dihang nangita silag paagi sa pagbutang sa ilang mga kamot ngadto kaniya, nahadlok sila sa panon sa katawhan, tungod kay ang mga tawo nagsudong kaniya ingon nga usa ka propeta.

22

¹ Si Jesus misulti pag-usab ngadto kanila sa mga samingay, nga nag-ingon, ² “Ang gingharian sa langit sama sa usa ka hari nga naghimog usa ka kombira sa kasal alang sa iyang anak nga lalaki. ³ Nagpadala siya sa iyang mga sulugoon aron sa pagtawag niadtong dinapit aron moadto sa kombira sa kasal, apan wala sila nangabot. ⁴ Nagpadala na usab ang hari sa ubang sulugoon, nga nag-ingon, ‘Sultihi silang dinapit, “Tan-awa, naandam ko na ang akong panihapon. Ang akong mga baka ug pinatambok nga nating mga baka naihaw na, ug naandam na ang tanang butang. Adto na sa kombira sa kasal.”’ ⁵ Apan kadtong mga tawo wala maninuod sa pagtagad sa iyang pagdapit. Milakaw ang pipila balik sa ilang kaugalingong kaumahan, ug ang uban milakaw balik ngadto sa ilang mga dapit sa pagpatigayon. ⁶ Gidapat sa uban ang ilang mga kamot ngadto sa mga sulugoon sa hari, gipakaulawan sila, ug gipatay sila. ⁷ Apan nasuko ang hari. Gipadala niya ang iyang kasundalohan, ug gipatay kadtong mga mamumuno, ug gisunog ang ilang siyudad. ⁸ Unya miingon siya sa iyang mga sulugoon, ‘Ang kombira sa kasal naandam na, apan kadtong dinapit dili takos. ⁹ Busa adto sa mga kadalanan ug dapita ang daghang tawo kutob sa imong mahimo paingon sa kombira sa kasal.’ ¹⁰ Milakaw ang mga sulugoon sa mga kadalanan ug gitigom ang tanang mga tawo nga ilang nakaplagnan, daotan man o maayo. Busa ang tigomanan sa kasal napuno sa mga bisita. ¹¹ Apan sa dihang miabot ang hari aron sa pagtan-aw sa mga bisita, nakita niya didto ang usa ka tawo nga wala mosul-ob sa bisting pangkasal. ¹² Ang hari miingon ngadto kaniya, ‘Higala, giunsa mo man pagsulod dinhi nga wala mobisti ug pangkasal?’ Ug ang tawo wala makatingog. ¹³ Unya ang hari miingon ngadto sa mga sulugoon, ‘Gapusa ang kamot ug tiil niining tawhana, ug ilabay siya didto sa gawas nga mangitngit, diin adunay paghilak ug pagkagot sa mga ngipon.’ ¹⁴ Kay daghang mga tawo ang gitawag, apan diyutay ra ang gipili.” ¹⁵ Unya ang mga Pariseo miadto ug naglaraw unsaon nila pagbitik si Jesus pinaagi sa iyang kaugalingong pagsulti. ¹⁶ Unya gipadala nila ngadto kaniya ang ilang mga disipulo, kauban ang mga sakop ni Herodes. Miingon sila ngadto kang Jesus, “Magtutudlo, nakabalo kami nga ikaw matitud-anon, ug nga ikaw nagtudlo sa paagi sa Dios diha sa kamatuoran. Wala ikaw manginlabot sa pahayag sa uban, ug wala ikaw nagpakitag pagpalabi taliwala sa mga tawo. ¹⁷ Busa sultihi kami, unsa ang imong hunahuna?

Uyon ba kini sa balaod nga mobayad sa mga buhis ngadto kang Cesar o dili?"¹⁸ Apan nasabtan ni Jesus ang ilang pagkadaotan ug miingon, "Nganong kamo nagasulay man kanako, kamo mga tigpakaaron-ingnon?"¹⁹ Ipakita kanako ang salapi sa buhis. "Unya sila nagdala ug usa ka dinaryo ngadto kaniya."²⁰ Si Jesus miingon ngadto kanila, "Kang kinsang dagway ug ngalan kini?"²¹ Sila miingon ngadto kaniya, "kang Cesar." Unya si Jesus miingon ngadto kanila, "Busa ihatag kang Cesar ang mga butang nga iya kang Cesar, ug sa Dios ang mga butang nga iya sa Dios."²² Sa dihang sila nakadungog niini, sila natingala. Unya mibiya sila kaniya ug milakaw palayo.²³ Niadtong adlawa ang pipila ka mga Saduseo miduol ngadto kaniya, kadtong nagsulti nga walay pagkabanhaw. Nangutana sila kaniya,²⁴ nga nag-ingon, "Magtutudlo, si Moises miingon, 'Kung ang usa ka tawo mamatay, nga wala makabaton ug mga anak, ang iyang igsoong lalaki kinahanglan nga makigminyo sa iyang asawa ug magbaton ug anak alang sa iyang igsoong lalaki.'²⁵ Adunay pito ka managsoon. Ang nauna nakigminyo ug unya namatay, mibiya nga walay anak. Gibilin niya ang iyang asawa ngadto sa iyang igsoong lalaki."²⁶ Unya ang ikaduhang igsoong lalaki naghimo sa samang butang, unya ang ikatulo, hangtod sa ikapito nga igsoon,²⁷ Pagkahuman nilang tanan, namatay ang babaye.²⁸ Karon diha sa pagkabanhaw, kang kinsang asawa siya sa pito ka managsoon? Kay silang tanan nakaangkon man kaniya."²⁹ Apan si Jesus mitubag ug miingon kanila, "Nasayop kamo, tungod kay wala kamo masayod sa kasulatan ni sa gahom sa Dios."³⁰ Kay diha sa pagkabanhaw dili na sila magminyoay, ni ihatag sa kaminyoon. Hinuon, mahisama na sila sa mga anghel sa langit.³¹ Apan mahitungod sa pagkabanhaw sa mga patay, wala ba ninyo mabasa unsa ang giingon kaninyo pinaagi sa Dios, nga nag-ingon,³² 'Ako ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob'? Ang Dios dili Dios sa mga patay, apan sa mga buhi."³³ Sa dihang ang mga panon sa katawhan nakadungog niini, natingala sila sa iyang pagpanudlo.³⁴ Apan sa dihang ang mga Pariseo nakadungog nga si Jesus nagpahilom sa mga Saduseo, naghiusa sila sa pagtigom.³⁵ Ang usa kanila nga magbabalaod, nangutana kaniya ug usa ka pangutana, aron pagsulay kaniya-³⁶ "Magtutudlo, unsa man ang labing dako nga kasugoan diha sa balaod?"³⁷ Si Jesus miingon kaniya, "'Kinahanglan nimong higugmaon ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok nimong kasingkasing, sa tibuok nimong kalag, ug sa tibuok nimong hunahuna.'³⁸ Mao kini ang dako ug nauna nga kasugoan."³⁹ Ug ang ikaduhang kasugoan sama niini— 'Kinahanglan nimong higugmaon ang imong silingan sama sa imong kaugalingon.'⁴⁰ Dinhi niining duha ka mga kasugoan nagsukad ang tibuok balaod ug ang mga propeta."⁴¹ Karon samtang ang mga Pariseo nagpabilin nga nagtigom, si Jesus nangutana kanila ug usa ka pangutana.⁴² Miingon siya, "Unsa ang inyong hunahuna mahitungod kang Cristo? Kang kinsa siyang anak?" Miingon sila kaniya, "Ang anak ni David."⁴³ Si Jesus miingon kanila, "Unya giunsa man ni David diha sa Espiritu sa pagtawag kaniya ug Ginoo, nga nag-ingon,⁴⁴ 'Ang Ginoo miingon sa akong Ginoo, "Lingkod sa akong tuong kamot, hangtod nga akong himuon ang imong mga kaaway nga imong tumbanan.'"?"⁴⁵ Unya kung si David nagtawag

kang Cristo nga 'Ginoo', giunsa paghimo kaniya nga anak ni David?"
⁴⁶ Walay usa nga nakahimo sa pagtubag kaniya sa usa ka pulong, ug wala nay tawo nga nangahas sa pagpangutana kaniya sa daghan pang mga pangutana sukad niadtong adlaw.

23

¹ Unya nakigsulti si Jesus sa mga panon sa katawhan ug sa iyang mga disipulo, ² Miingon siya, "Ang mga escriba ug ang mga Pariseo milingkod sa lingkoranan ni Moises. ³ Busa bisan unsa ang ilang isugo kaninyo nga buhaton, buhata kini nga mga butang ug bantayi sila. Apan ayaw sunda ang ilang mga binuhatan, tungod kay nagasulti sila sa mga butang apan wala sila magbuhat niini. ⁴ Oo, nagapos sila sa ilang bug-at nga palas-onon nga malisod pas-anon, ug unya gibutang nila kini sa abaga sa mga tawo. Apan sila sa ilang kaugalingon wala molihok sa usa ka tudlo aron pagpas-an kanila. ⁵ Ang tanan nilang mga binuhatan, gibuhat nila aron makita sa mga tawo. Kay nagahimo sila sa ilang mga filacteria nga lapad, ug gipaluagan nila ang sidsid sa ilang mga bisti. ⁶ Gihiguma nila ang pinasahi nga mga dapit diha sa mga kombira ug sa pinasahi nga mga lingkoranan didto sa mga sinagoga, ⁷ ug ang pinasahi nga mga pagtimbaya didto sa merkado, ug pagatawgon nga 'Rabbi' sa mga tawo. ⁸ Apan dili kamo angay nga pagatawgon ug 'Rabbi', kay aduna lamang kamoy usa ka magtutudlo, ug kamong tanan managsoon. ⁹ Ug ayaw tawga ang tawo nga inyong amahan dinhi sa kalibotan, kay usa lamang ang inyong Amahan, ug atua siya sa langit. ¹⁰ Ni mopatawag kamo ug 'magtutudlo', kay aduna kamoy usa lamang ka magtutudlo, ang Cristo. ¹¹ Apan siya nga labing dako kaninyo mahimo nga inyong sulugoon. ¹² Si bisan kinsa nga mopataas sa iyang kaugalingon igapaubos. Ug bisan kinsa nga mopaubos sa iyang kaugalingon igapataas. ¹³ Apan alaot kamo, mga escriba ug mga Pariseo, mga tigpakaaron-ingnon! Gitak-opan ninyo ang gingharian sa langit batok sa katawhan. Kay wala kamo mosulod niini sa inyong kaugalingon, ug wala usab kamo motugot niadtong buot mosulod. ¹⁵ Alaot kamo, mga escriba ug mga Pariseo, mga tigpakaaron-ingnon! Kay kamo milatas sa dagat ug yuta aron sa paghimo ug usa ka kinabig. Ug sa dihang mahimo na siya, gihimo ninyo siya nga anak sa impiyerno sa makaduha sama kaninyo ug sa inyong kaugalingon. ¹⁶ Pagkaalaot ninyo, kamong mga naggiya sa buta, kamong misulti nga, 'Si bisan kinsa nga manumpa pinaagi sa templo, wala kini pulos. Apan si bisan kinsa nga manumpa pinaagi sa bulawan sa templo, ginapos siya sa iyang pagpanumpa.' ¹⁷ Kamong buta nga mga buangbuang, hain man ang labing dako, ang bulawan, o ang templo nga adunay bulawan nga gihalad sa Dios? ¹⁸ Ug, 'Si bisan kinsa nga manumpa sa halaran, wala kini pulos. Apan si bisan kinsa nga manumpa pinaagi sa gasa nga anaa niini, ginapos siya sa iyang mga pagpanumpa.' ¹⁹ Kamo buta nga katawhan, kay hain man ang labing dako, ang gasa, o ang halaran nga adunay gasa nga gihalad sa Dios? ²⁰ Busa, siya nga nanumpa sa halaran nanumpa niini ug pinaagi sa tanang butang nga anaa niini. ²¹ Ug siya nga nanumpa sa templo nanumpa niini ug pinaagi kaniya nga nagpuyo niini. ²² Ug siya nga nanumpa diha sa langit nanumpa pinaagi sa trono sa Dios

ug pinaagi kaniya nga naglingkod niini. ²³ Alaot kamo, mga escriba ug mga Pariseo, mga tigpakaaron-ingnon! Kay naghatag kamo sa ikapulo sa anis, herba buena, ug komino, apan inyong gibiyaan ang mas bug-at nga mga butang sa balaod—katarong, kaluoy, ug pagtuo. Apan gikinahanglan ninyo kini nga mahuman, ug dili biyaan ang uban nga wala nahuman. ²⁴ Kamong mga giya sa buta, gisala ninyo ang usa ka tagnok apan nagatulon sa usa ka kamelyo! ²⁵ Alaot kamo, mga escriba ug mga Pariseo, mga tigpakaaron-ingnon! Kay gihinloan ninyo ang gawas sa baso ug sa plato, apan ang sulod nila napuno sa pagpanglimbong ug pagpasobra. ²⁶ Kamong buta nga Pariseo, hinloi una ang sulod sa kupa ug sa plato, aron ang sa gawas mahinlo usab. ²⁷ Alaot kamo, mga escriba ug mga Pariseo, mga tigpakaaron-ingnon! Kay sama kamo sa ginapaputi nga mga lubnganan, nga maanindot tan-awon sa gawas, apan ang sulod napuno sa bukog sa mga patay nga tawo ug sa tanang mahugaw nga mga butang. ²⁸ Sa samang paagi, kamo usab sa panggawas makita sa mga tawo nga matarong, apan sa sulod napuno sa pagpakaaron-ingnon ug kalapasan. ²⁹ Alaot kamo, mga escriba ug mga Pariseo, mga tigpakaaron-ingnon! Kay inyong gitukod ang mga lubnganan sa mga propeta ug gidayandayanan ang mga lubnganan sa matarong. ³⁰ Kamo miingon, 'Kung nabuhi kami sa adlaw sa among mga amahan, dili gayod kami moapil kanila sa pag-ula ug dugo sa mga propeta.' ³¹ Busa kamo nagpamatuod sa inyong kaugalingon nga kamo ang mga anak niadtong nagpatay sa mga propeta. ³² Kamo usab nagpuno sa sukdanan sa sala sa inyong mga amahan. ³³ Kamo mga halas, kaliwat kamo sa mga bitin nga malala, unsaon man ninyo paglikay ang paghukom sa impiyerno? ³⁴ Busa, tan-awa, akong gipadala kaninyo ang mga propeta, maalamon nga mga tawo, ug mga escriba. Ang pipila kanila inyong pamatyon ug ilansang sa krus. Ug ang pipila kanila inyong latigohon didto sa inyong mga sinagoga ug pagagukdon gikan sa siyudad ngadto sa laing siyudad. ³⁵ Ang sangpotanan mao nga diha kaninyo moabot ang pag-ula sa dugo sa tanang matarong didto sa kalibotan, gikan sa dugo ni Abel ang matarong hangtod sa dugo ni Zacarias nga anak ni Baraquias, nga gipatay ninyo taliwala sa balaang puloy-anan ug sa halaran. ³⁶ Sa pagkatinuod mosulti ako kaninyo, kining tanan nga mga butang mahitabo niini nga kaliwatan. ³⁷ Jerusalem, Jerusalem, ikaw nga mipatay sa mga propeta, ug mibato sa mga gipadala kanimo! Sa kanunay ako nangandoy nga tigumon ang imong mga anak, sama sa pagtigom sa himungaan nga manok sa iyang mga piso ilalom sa iyang mga pako, apan wala ikaw mosugot! ³⁸ Tan-awa, ang imong balay gibiyaan kanimo nga sinalikway. ³⁹ Kay magasulti ako kanimo, Ikaw dili na makakita kanako sukad karon, hangtod nga mosulti ka, 'Bulahan siya nga moanhi diha sa ngalan sa Ginoo.'"

24

¹ Si Jesus migawas sa templo ug mipadayon sa iyang lakaw. Ang iyang mga disipulo miduol kaniya ug gipakita kaniya ang mga gambalay sa templo. ² Apan mitubag siya ug miingon kanila, "Wala ba ninyo makita kining tanan nga mga butang? Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, walay usa ka bato nga mahibilin sa matag-usa

nga dili pagatumpagon.”³ Samtang naglingkod siya sa Bukid sa Olibo, ang mga disipulo miduol kaniya sa tago ug miingon, “Sulithi kami, kanus-a mahitabo kini nga mga butanga? Unsa ang mahimong timailhan sa imong pagbalik ug sa kataposan sa kalibotan?”⁴ Si Jesus mitubag ug miingon kanila, “Pag-amping nga walay makapahisalaag kaninyo.⁵ Kay daghan ang manganhi sa akong ngalan. Sila moingon, 'Ako mao ang Cristo' ug magagiya sa kadaghanan aron mahisalaag.⁶ Makadungog kamo ug mga gubat ug mga balita sa daghang gubat. Pagbantay nga dili kamo mangahadlok, kay kining mga butanga kinahanglan nga mahitabo; apan dili pa ang kataposan.⁷ Kay ang nasod mobarog batok nasod, ug gingharian batok gingharian. Adunay mga kagutom ug mga paglinog sa nagkadaiyang dapit.⁸ Apan kining tanan nga mga butang mao lamang ang sinugdanan sa kasakit sa pagpanganak.⁹ Unya sila motugyan kaninyo ngadto sa dakong kasakit ug mopatay kaninyo. Pagadumtan kamo sa tanang kanasoran tungod sa akong ngalan.¹⁰ Unya daghan ang mangapandol ug magluib sa usag usa, ug magdumotanay sa usag usa.¹¹ Daghang mini nga mga propeta ang motungha ug mogiya sa kadaghanan aron mahisalaag.¹² Tungod kay ang kasaypanan magkadaghan, ang gugma sa kadaghanan mangabugnaw.¹³ Apan siya nga molahutay hangtod sa kataposan maluwas.¹⁴ Kining ebanghelyo sa gingharian isangyaw sa tibuok kalibotan ingon nga pagpamatuod sa tanang mga nasod. Ug unya moabot na ang kataposan.¹⁵ Busa, sa dihang makita ninyo ang kangilngig sa pagkalaglag, nga gisulti ni propeta Daniel, nga magatindog didto sa balaang dapit (tugoti nga masabtan sa magbabasa),¹⁶ pasagdi kadtong mga anaa sa Judea nga moikyay ngadto sa kabukiran,¹⁷ pasagdi siya nga anaa sa ibabaw sa balay nga dili na monaog aron mokuha sa bisan unsa nga anaa sa iyang balay,¹⁸ ug pasagdi siya nga anaa sa uma nga dili na mobalik aron sa pagkuha sa iyang kupo.¹⁹ Apan alaot kadtong mga mabdos ug kadtong mga nagapasuso nianang mga adlaw!²⁰ Pag-ampo nga ang inyong pagpanaw dili mahitabo sa tingugnaw, ni sa Adlaw nga Igpapahulay.²¹ Kay adunay moabot nga dakong kasakit, ingon nga wala pa mahitabo sukad sa sinugdanan sa kalibotan hangtod karon, wala pa, ni mahitabo pag-usab.²² Gawas kung kadtong mga adlawa mapamubo, walay unod nga maluwas. Apan tungod ug alang sa mga pinili, kadtong mga adlawa mapamubo.²³ Unya kung adunay moingon kaninyo, 'Tan-awa, ania ang Cristo!' o, 'Didto ang Cristo!' ayaw kini tuhi.²⁴ Kay ang mini nga mga Cristo ug mini nga mga propeta moanhi ug mopakita sa dagkong mga timailhan ug kahibulongan, nga mogiya aron mahisalaag, kung mahimo, bisan ang pinili.²⁵ Tan-awa, ako kamong gisultihan sa wala pa ang panahon.²⁶ Busa, kung sila moingon kaninyo, 'Tan-awa, ang Cristo anaa sa kamingawan,' ayaw pag-adto sa kamingawan. O, 'Tan-awa, anaa siya sa sulod sa lawak,' ayaw kini tuhi.²⁷ Kay ingon nga ang kilat mosidlak gikan sa sidlakan ug magapangidlap padulong sa kasadpan, ingon niana usab ang pag-abot sa Anak sa Tawo.²⁸ Bisan asa nga adunay patay nga mananap, didto magtapok ang mga buwitre.²⁹ Apan dihadiha human sa dakong kasakit niadtong mga adlawa mongitngit ang adlaw, ang bulan dili na mohatag sa iyang kahayag, mangahulog ang mga bituon

gikan sa langit, ug ang mga gahom sa kalangitan mauyog. ³⁰ Unya motungha ang ilhanan sa Anak sa Tawo didto sa langit, ug ang tanan nga mga tribo sa kalibotan mamukpok sa ilang mga dughan. Makita nila ang Anak sa Tawo nga moabot diha sa panganod sa langit nga adunay gahom ug dakong himaya. ³¹ Ipadala niya ang iyang mga anghel uban sa dakong tingog sa trumpeta, ug tigomon nila ang iyang mga pinili gikan sa upat ka hangin, gikan sa usa ka tumoy sa langit ngadto sa uban. ³² Pagkat-on gikan sa igerang kahoy. Sa dihang mohumok na ang sanga ug manalingsing ang mga dahon, makabalo kamo nga ang ting-init haduol na. ³³ Busa, kung makita na ninyo kining tanan nga mga butang, masayran ninyo nga siya haduol na, sirad-i ang mga ganghaan. ³⁴ Sa pagkatinuod ako mosulti kaninyo, nga dili mahanaw kini nga kaliwatan, hangtod nga kining tanan nga mga butang mahitabo. ³⁵ Ang langit ug ang yuta mangahanaw, apan dili gayod mahanaw ang akong mga pulong. ³⁶ Apan mahitungod nianang adlaw ug taknaa walay usa nga masayod, bisan ang mga anghel sa langit, ni ang Anak, apan ang Amahan lamang. ³⁷ Sama sa mga adlaw ni Noe, ingon niana ang pag-abot sa Anak sa Tawo. ³⁸ Kay sama niadtong mga adlaw sa wala pa ang lunop nagangaon sila ug nag-inom, nagminyoay hangtod sa adlaw nga misulod si Noe sa arka, ³⁹ ug wala silay nahibaw-an nga bisan unsa hangtod nga miabot ang lunop ug mianod kanila — ingon niana ang pag-abot sa Anak sa Tawo. ⁴⁰ Unya adunay duha ka lalaki ang anaa sa uma - ang usa pagakuhaon ug ang usa ibilin. ⁴¹ Adunay duha ka babaye nga mogaling sa galingan — ang usa pagakuhaon ug ang usa ibilin. ⁴² Busa pagbantay, kay wala kamo masayod sa adlaw kung kanus-a ang inyong Ginoo moabot. ⁴³ Apan hibalo kini, nga kung nasayran pa sa agalon sa balay unsang orasa moabot ang kawatan, mobantay gayod siya ug dili siya motugot nga masulod ang iyang balay. ⁴⁴ Busa kamo kinahanglan usab nga mangandam, kay ang Anak sa Tawo moabot sa takna nga wala ninyo gidahom. ⁴⁵ Busa kinsa ang matinud-anon ug maalamon nga sulugoon, nga gibutang sa iyang agalon sa iyang panimalay, aron mohatag kanila sa pagkaon sa saktong takna? ⁴⁶ Bulahan ang maong sulugoon, nga makita sa iyang agalon nga nagbuhat niana sa dihang siya moabot. ⁴⁷ Sa pagkatinuod mosulti ako kaninyo nga ang agalon mobutang kaniya ngadto sa tanan niyang gipanag-iyahan. ⁴⁸ Apan kung ang usa ka daotan nga sulugoon moingon sa iyang kasingkasing, 'Ang akong agalon nalangan,' ⁴⁹ ug mosugod sa pagpangulata sa iyang kaubang mga sulugoon, ug mokaon ug moinom uban sa mga palahubog, ⁵⁰ ang agalon sa maong sulugoon moabot sa adlaw nga wala gidahom sa sulugoon, ug sa takna nga wala niya masayri. ⁵¹ Ang iyang agalon mopikas kaniya ug himoon ang iyang kapalaran sama sa mga tigpakaaron-ingnon, diin adunay pagbakho ug pagkagot sa mga ngipon.

25

¹ Unya ang gingharian sa langit mahisama sa napulo ka mga ulay nga nagdala sa ilang mga suga ug miadto aron mosugat sa pamanhonon. ² Ang lima kanila mga buang-buang ug ang lima maalamon. ³ Kay sa dihang ang buang-buang nga mga ulay midala sa ilang mga suga, wala

sila modala ug dugang lana uban kanila. ⁴ Apan ang maalamon nga mga ulay midala ug mga sudlanan sa lana uban sa ilang mga suga. ⁵ Karon samtang ang pamanhonon nalangan, nagduka silang tanan ug nakatulog. ⁶ Apan sa tungang gabii adunay usa ka singgit, 'Tan-awa, ang pamanhonon! Gawas ug sugata siya.' ⁷ Unya kadtong tanan nga mga ulay mibangon ug mipasiga sa ilang mga suga. ⁸ Ang mga buang-buang miingon ngadto sa mga maalamon, 'Hatagi kami ug pipila sa inyong lana tungod kay ang among mga suga mapalong na.' ⁹ Apan ang mga maalamon mitubag ug miingon, 'Sanglit dili na paigo alang kanamo ug kaninyo, lakaw hinuon niadtong namaligya ug pagpalit sa pipila alang sa inyong mga kaugalingon.' ¹⁰ Samtang nangadto sila aron mamalit, miabot na ang pamanhonon, ug kadtong nakaandam mikuyog kaniya didto sa kombira sa kasal, ug ang pultahan gisirad-an. ¹¹ Human niini miabot usab ang uban nga mga ulay ug miingon, 'Agalon, agalon, ablihi kami.' ¹² Apan mitubag siya ug miingon, 'Sa pagkatinuod mosulti ako kaninyo, nga wala ako makaila kaninyo.' ¹³ Busa pagbantay, kay wala kamo masayod sa adlaw o sa takna. ¹⁴ Kay sama kini sa usa ka tawo nga moadto sa laing nasod. Gitawag niya ang iyang kaugalingong mga sulugoon ug gihatag ngadto kanila ang iyang katigayonan. ¹⁵ Ang usa kanila gihatagan niya ug lima ka talento, sa laing usa gihatagan niya ug duha, ug ang laing usa gihatagan niya ug usa ka talento. Ang matag-usa nakadawat sa kantidad sumala sa iyang kaugalingong katakos, ug kanang tawhana miadto na sa iyang panaw. ¹⁶ Dihadiha ang usa nga nakadawat sa lima ka talento milakaw ug nagpatigayon kanila, ug nakaangkon pa sa laing lima ka talento. ¹⁷ Sa samang paagi ang usa nga nakadawat sa duha ka talento nakaangkon ug laing duha. ¹⁸ Apan ang sulugoon nga nakadawat sa usa ka talento milakaw palayo, nagkalot ug bangag sa yuta, ug gitago ang salapi sa iyang agalon. ¹⁹ Karon pagkahuman sa taas nga panahon mibalik ang agalon niadtong mga sulugoon ug nakighusay uban kanila. ²⁰ Ang sulugoon nga nakadawat sa lima ka talento miabot ug nagdala usab sa laing lima ka talento, miingon siya, 'Agalon, gihatagan mo ako ug lima ka talento. Tan-awa, nakabuhat pa ako ug dugang lima ka talento.' ²¹ Ang iyang agalon miingon kaniya, 'Maayong pagkabuhat, buotan ug matinud-anon nga sulugoon! Nagmatinud-anon ka sa pipila ka mga butang. Tugyanan ko ikaw sa mas daghan pa nga mga butang. Sulod didto sa kalipay sa imong agalon.' ²² Ang sulugoon nga nakadawat sa duha ka talento miabot ug miingon, 'Agalon, gihatagan mo ako ug duha ka talento. Tan-awa, nakabuhat ako ug dugang pang duha ka talento.' ²³ Ang iyang agalon miingon kaniya, 'Maayong pagkabuhat, buotan ug matinud-anon nga sulugoon! Nagmatinud-anon ka man sa pipila ka mga butang. Tugyanan ko ikaw sa mas daghan pa nga mga butang. Sulod didto sa kalipay sa imong agalon.' ²⁴ Unya ang sulugoon nga nakadawat sa usa ka talento miabot ug miingon, 'Agalon, nasayod ako nga ikaw usa ka istrikto nga tawo. Nagaani ikaw sa wala mo gitanom, ug nagaani ka sa wala mo gisabwag. ²⁵ Nahadlok ako, busa nagpalayo ako ug gitagoan ang imong talento sa yuta. Tan-awa, ania dinhi ang alang kanimo.' ²⁶ Apan mitubag ang iyang agalon ug miingon kaniya, 'Daotan ka ug tapolan nga sulugoon, nasayod ka nang daan nga ako nag-ani sa wala nako gitanom ug nagaani sa wala nako

gisabwag. ²⁷ Busa gihatag mo unta ang akong salapi ngadto sa mga maninipig, ug sa akong pagbalik madawat ko unta pagbalik ang akoa uban ang ginansiya. ²⁸ Busa kuhaa ang talento gikan kaniya ug ihatag kini ngadto sa sulugoon nga adunay napulo ka talento. ²⁹ Kay niadtong tanan nga nakaangkon, pagahatagan pa—ug madagayaon pa gayod. Apan gikan sa tanan nga wala makaangkon sa bisan unsa nga butang, pagakuhaon bisan unsa nga anaa kaniya. ³⁰ Ilabay ang walay pulos nga sulugoon didto sa gawas nga mangitngit, diin didto adunay paghilak ug pagkagot sa mga ngipon.' ³¹ Sa dihang moabot ang Anak sa Tawo diha sa iyang himaya ug ang tanang anghel uban kaniya, unya molingkod siya sa iyang mahimayaang trono. ³² Pagatigomon diha sa atubangan niya ang tanang kanasoran, ug lainon niya ang katawhan gikan sa usag-usa, ingon sa usa ka magbalantay nga molahi sa karnero gikan sa mga kanding. ³³ Ibutang niya ang karnero didto sa iyang tuong kamot, apan ang mga kanding didto sa iyang wala. ³⁴ Unya ang Hari nag-ingon niadtong atua sa iyang tuong kamot, 'Dali, kamo nga gipanalanginan sa akong Amahan, panunod sa gingharian nga giandam alang kaninyo gikan sa patukuranan sa kalibotan. ³⁵ Kay ako gigutom ug gihatagan ako ninyo ug pagkaon; giuhaw ako ug gihatagan ako ninyo ug mainom; usa ako ka langyaw ug gipasulod ako ninyo; ³⁶ hubo ako, ug gibistihan ako ninyo; masakiton ako ug giatiman ako ninyo; nabilanggo ako ug miadto kamo kanako.' ³⁷ Unya ang matarong motubag ug mosulti, 'Ginoo, kanus-a man kami nakakita kanimo nga gigutom, ug gipakaon ka? O giuhaw ug gipainom ka? ³⁸ Ug kanus-a man kami nakakita nga ikaw usa ka langyaw, ug gipasulod ka? O hubo ug gibistihan ka? ³⁹ Ug kanus-a man kami nakakita kanimo nga nagsakit, o nabilanggo, ug miadto kanimo?' ⁴⁰ Ug ang Hari motubag ug moingon ngadto kanila, 'Sa pagkatinuod mosulti ako kaninyo, kung unsa ang inyong gibuhat alang sa labing ubos sa akong kaigsoonan dinhi, gibuhat ninyo kini kanako.' ⁴¹ Unya mosulti siya niadtong atua sa iyang walang kamot, 'Palayo gikan kanako, kamong tinunglo, ngadto sa walay kataposang kalayo nga giandam alang sa daotan ug sa iyang mga anghel, ⁴² tungod kay gigutom ako apan wala kamo mohatag kanako ug pagkaon; giuhaw ako apan wala kamo maghatag kanako ug mainom; ⁴³ usa ako ka langyaw apan wala kamo nagpasulod kanako; hubo apan wala kamo magbisti kanako; nagsakit ug nabilanggo, apan wala kamo mag-atiman alang kanako.' ⁴⁴ Unya motubag usab sila ug mosulti, 'Ginoo, kanus-a man kami nakakita nga ikaw gigutom, o giuhaw, o usa ka langyaw, o hubo, o nagbalatian, o nabilanggo, ug wala moalagad kanimo?' ⁴⁵ Unya motubag siya kanila ug mosulti, 'Sa pagkatinuod mosulti ako kaninyo, unsa ang wala ninyo gibuhat alang sa mga labing ubos niini, wala ninyo gibuhat alang kanako.' ⁴⁶ Moadto kini sa walay kataposan nga silot apan ang matarong didto sa kinabuhing walay kataposan."

26

¹ Miabot nga sa dihang natapos na ni Jesus kining tanan nga mga pulong, miingon siya sa iyang mga disipulo, ² "Nasayod kamo nga human sa duha ka adlaw moabot ang adlaw sa Pagsaylo, ug ang Anak sa Tawo igatugyan aron ilansang sa krus." ³ Unya ang mga pangulong pari ug mga kadagkoan sa katawhan nagkatigom didto sa palasyo sa

labawng pari, nga ginganlan ug Caifas. ⁴ Naghiusa silang naglaraw sa pagdakop kang Jesus sa hilom ug sa pagpatay kaniya. ⁵ Kay miingon sila, “Dili panahon sa pista, aron nga dili magsugod ang kagubot taliwala sa katawhan.” ⁶ Karon samtang si Jesus anaa sa Betania sa balay ni Simon nga sanglahon, ⁷ samtang nagsandig siya sa kan-anan, ang usa ka babaye miduol kaniya nga adunay usa ka alabastro nga tibod sa mahalon nga pahumot, ug gibubo niya kini didto sa iyang ulo. ⁸ Apan sa dihang nakakita niini ang iyang mga disipulo, nasuko sila ug miingon, “Unsa man ang hinungdan niining pag-usik-usik? ⁹ Mahimo pa unta kining ibaligya sa dako nga kantidad ug ihatag ngadto sa mga kabos.” ¹⁰ Apan si Jesus, nga nasayod niini, miingon kanila, “Nganong ginasamok man ninyo kining babaye? Kay gibuhat niya ang matahom nga butang alang kanako. ¹¹ Kanunay ninyong gikauban ang mga kabos, apan dili ninyo ako makauban sa kanunay. ¹² Kay sa dihang gibubo niya kining pahumot sa akong lawas, gibuhat niya kini alang sa akong lubong. ¹³ Sa pagkatinuod moingon ako kaninyo, bisan asa mawali kining ebanghelyo sa tibuk kalibotan, kung unsa man ang nabuhat niini nga babaye masulti usab sa paghinumdom kaniya.” ¹⁴ Unya ang usa sa napulog duha, nga ginganlan ug Judas Iskariote, miadto sa mga pangulong pari ¹⁵ ug miingon, “Unsa man ang andam ninyong ihatag kanako aron sa pagtugyan kaniya nganha kaninyo?” Nagtimbang sila ug 30 kabuok nga plata alang kaniya. ¹⁶ Sukad niadtong taknaa nangita siya ug kahigayonan sa pagtugyan kaniya ngadto kanila. ¹⁷ Karon sa unang adlaw sa tinapay nga walay igpapatubo ang mga disipulo miduol kang Jesus ug miingon, “Diin mo man kami buot mangandam alang sa pagkaon nimo sa Pagsaylo nga panihapon?” ¹⁸ Miingon siya, “Adtoa ang usa ka tawo didto sa siyudad ug sultih siya, ‘Ang Magtutudlo nag-ingon, “Ang akong panahon haduol na. Pagabuhaton nako ang Pagsaylo dinhi sa imong balay kauban ang akong mga disipulo.” ¹⁹ Gibuhat sa mga disipulo ang gitugon ni Jesus, ug giandam nila ang pagkaon sa Pagsaylo. ²⁰ Sa dihang miabot na ang kagabbion, milingkod siya aron mokaon kauban ang napulo ug duha ka mga disipulo. ²¹ Samtang nangaon sila, miingon siya, “Sa pagkatinuod moingon ako kaninyo nga ang usa kaninyo magluib kanako.” ²² Nagmasulub-on sila, ug ang matag usa nagsugod sa pagpangutana kaniya, “Sigurado nga dili ako, Ginoo?” ²³ Mitubag siya, “Ang usa nga magtuslob sa iyang kamot uban kanako sa panaksan mao ang magbudhi kanako. ²⁴ Molakaw ang Anak sa Tawo, sama sa nahisulat mahitungod kaniya. Apan alaot kanang tawhana nga pinaagi kaniya ang Anak sa Tawo budhian! Mas maayo alang nianang tawhana kung wala na lamang siya natawo.” ²⁵ Si Judas, nga mao ang magbudhi kaniya miingon, “Ako ba kana, Rabbi?” Miingon siya kaniya, “Giingon mo na kini sa imong kaugalingon.” ²⁶ Samtang nangaon sila, gikuha ni Jesus ang tinapay, gipanalanginan kini, ug gipikaspikas kini. Gihatag niya kini sa mga disipulo ug miingon, “Dawata, ug kaona. Mao kini ang akong lawas.” ²⁷ Gikuha niya ang usa ka kopa ug naghatag ug pagpasalamat, ug gihatag kini kanila ug miingon, “Inom niini, kamong tanan. ²⁸ Kay mao kini ang akong dugo sa pakigsaad nga ibubo sa kadaghanan alang sa kapasayloan sa mga sala. ²⁹ Apan moingon ako kaninyo, dili na ako makainom pag-

usab niining bunga sa paras, hangtod sa adlaw dihang moinom ako niini nga bag-o uban kaninyo didto sa gingharian sa akong Amahan.”³⁰ Sa dihang miawit sila ug mga alawiton, miadto sila sa Bungtod sa mga Olibo.³¹ Unya si Jesus miingon kanila, “Kamong tanan karong gabhiona mabungkag tungod kanako, kay nahisulat kini, ‘Pagabunalan ko ang magbalantay ug ang karnero sa panon magkatibulaag.’”³² Apan human sa akong pagkabanhaw, mag-una ako kaninyo didto sa Galilea.”³³ Apan si Pedro miingon kaniya, “Bisan kung ang tanan mopalayo tungod kanimo, dili ako mopalayo.”³⁴ Si Jesus miingon kaniya, “Sa pagkatinuod moingon ako kanimo, niini gayong gabhiona sa dili pa motuktugaok ang manok, ilimod mo ako sa makatulo ka higayon.”³⁵ Si Pedro miingon kaniya, “Bisan pa kung mamatay ako uban kanimo, dili ko ikaw ilimod.” Ug ang tanang mga disipulo misulti sa samang butang.³⁶ Unya si Jesus miadto uban kanila sa dapit nga gitawag ug Getsemane ug miingon sa iyang mga disipulo, “Lingkod dinhi samtang moadto ako didto aron moampo.”³⁷ Gidala niya si Pedro ug ang duha ka anak nga lalaki ni Zebedeo uban kaniya ug nagsugod sila sa pagkamasulub-on ug naguol.³⁸ Unya miingon siya kanila, “Ang akong kalag nagsubo gayod, bisan hangtod sa kamatayon. Pabilin dinhi ug pagtukaw uban kanako.”³⁹ Miadto siya sa unahan, mihapa, ug nag-ampo. Miingon siya, “Amahan ko, kung mahimo, tugoti kining kopa nga mosaylo gikan kanako. Apan, dili ang akong pagbuot, kondili ang imong pagbuot.”⁴⁰ Miadto siya sa iyang mga disipulo ug nakaplagan nga nangatulog sila, ug miingon siya kang Pedro, “Unsa, dili ba kamo makatukaw uban kanako bisan sa usa lamang ka oras?”⁴¹ Pagtukaw ug pag-ampo nga dili kamo madala ngadto sa tintasyon. Andam gayod ang espiritu, apan huyang ang unod.”⁴² Mipalayo siya sa ikaduhang higayon ug miampo, miingon siya, “Amahan ko, kung kini dili mosaylo gawas kung imnon ko kini, ang imong kabubut-on maoy matuman.”⁴³ Mibalik na usab siya ug nakaplagan nga nangatulog sila, kay nagbug-at na ang ilang mga mata.⁴⁴ Unya gibiyaan niya sila pag-usab ug mipalayo. Nag-ampo siya sa ikatulo nga higayon ug gisulti ang sama nga mga pulong.⁴⁵ Unya miadto si Jesus sa mga disipulo ug miingon ngadto kanila, “Natulog ba gihapon kamo ug nagpahulay? Tan-awa, ang takna ania na, ug gibudhian na ang Anak sa Tawo ngadto sa kamot sa mga makasasala.⁴⁶ Tindog, manglakaw na kita. Tan-awa, ang usa nga maoy magbudhi kanako haduol na.”⁴⁷ Samtang nagsulti pa siya, si Judas, ang usa sa napulo ug duha, miabot. Ang dakong panon sa katawhan miabot uban kaniya gikan sa pangulong pari ug mga kadagkoan sa katawhan. Miabot sila uban ang mga espada ug mga bunal.⁴⁸ Karon ang tawo nga maoy mobudhi kang Jesus naghatag kanila ug ilhanan, nga nag-ingon, “Kung si kinsa ang akong halokan, siya na kana. Dakpa siya.”⁴⁹ Dihadiha miduol siya kang Jesus ug miingon, “Kumusta, Rabbi!” Ug gihalokan niya siya.⁵⁰ Si Jesus miingon kaniya, “Higala, buhata ang imong gianhi dinhi nga buhaton.” Unya miduol sila, gigunitan si Jesus, ug gidakop siya.⁵¹ Tan-awa, ang usa niadtong kauban ni Jesus mituy-od sa iyang kamot, mihulbot sa iyang espada, ug mitigbas sa sulugoon sa labawng pari, ug naputol ang iyang dalunggan.⁵² Unya miingon si Jesus kaniya, “Ibalik ang imong espada sa iyang butanganan, kay ang tanan niadtong naghulbot

sa espada mahanaw pinaagi sa espada. ⁵³ Naghunahuna ka ba nga dili ako makatawag sa akong Amahan, ug mopadala siya kanako ug labaw pa sa napulo ug duha ka panon sa mga anghel? ⁵⁴ Apan unsaon unya pagkatuman sa kasulatan, kinahanglan nga mahitabo gayod kini?" ⁵⁵ Niadtong taknaa miingon si Jesus ngadto sa panon sa katawhan, "Migawas ba kamo uban sa mga espada ug mga bunal aron sa pagdakop kanako sama sa usa ka tulisan? Naglingkod ako matag adlaw didto sa templo ug nagtudlo, ug wala ninyo ako dakpa. ⁵⁶ Apan kining tanan mahitabo aron nga ang mga sinulat sa mga propeta matuman." Unya ang tanang mga disipulo mibiya kaniya ug mipalayo. ⁵⁷ Kadtong nagdakop kang Jesus nangulo kaniya palayo didto kang Caifas ang labawng pari, diin ang mga eskriba ug ang mga kadagkoan naghiusa pagtigom. ⁵⁸ Apan si Pedro nagsunod kaniya sa halayo lamang didto sa hawanan sa labawng pari. Miadto siya sa sulod ug milingkod uban sa mga guwardiya aron makita ang mahitabo. ⁵⁹ Karon ang mga pangulong pari ug ang tibuok Konseho nangita ug mga bakak nga pagpamatuod batok kang Jesus, aron nga mabutang nila siya sa kamatayon. ⁶⁰ Apan wala gayod silay nakaplagan nga bisan unsa, bisan tuod daghang mga mini nga mga tigpamatuod ang miadto sa atubangan. Apan sa kadugayan adunay duha nga miadto sa atubangan ⁶¹ ug miingon, "Kining tawhana miingon, 'Makahimo ako sa pagguba sa templo sa Dios ug tukoron kini pag-usab sulod sa tulo ka adlaw.'" ⁶² Ang labawng pari mitindog ug miingon kaniya, "Wala ka bay itubag? Unsa man kining ginapamatud-an nila batok kanimo?" ⁶³ Apan naghilom lamang si Jesus. Ang labawng pari miingon kaniya, "Gimandoan ko ikaw pinaagi sa buhi nga Dios, sultihi kami kung ikaw ba ang Cristo, ang Anak sa Dios." ⁶⁴ Mitubag si Jesus, "Giingon mo na kini sa imong kaugalingon. Apan sultihan ko ikaw, sukad karon makakita na kamo sa Anak sa Tawo nga molingkod sa tuong kamot sa Gahom, ug moanhi ibabaw sa mga panganod sa langit." ⁶⁵ Unya ang labawng pari migisi sa iyang mga bistu ug miingon, "Nagsulti siya ug pagpasipala! Nganong nanginahanglan pa man kita ug mga saksi? Tan-awa, nadungog na ninyo karon ang pagpasipala. ⁶⁶ Unsa man ang inyong hunahuna?" Mitubag sila ug miingon, "Angay siya sa kamatayon." ⁶⁷ Unya giluwaaan nila ang iyang dagway ug gikulata siya, ug gihapak siya sa palad sa ilang mga kamot, ⁶⁸ ug miingon, "Tagnaa kami, ikaw nga Cristo. Kinsa man kadtong mihapak kanimo?" ⁶⁹ Karon si Pedro naglingkod sa gawas sa hawanan, ug ang usa ka sulugoon nga babaye miduol kaniya ug miingon, "Kauban ka usab ni Jesus nga taga-Galilea." ⁷⁰ Apan gilimod niya kini sa atubangan nilang tanan, nga nag-ingon, "Wala ako masayod kung unsa ang inyong gipanulti." ⁷¹ Sa dihang migawas siya ngadto sa ganghaan, ang laing sulugoon nga babaye nakakita kaniya ug miingon niadtong anaa didto, "Kining tawhana kauban usab ni Jesus nga taga-Nazaret." ⁷² Ug milimod na usab siya uban sa panumpa, "Wala ako makaila nianang tawhana." ⁷³ Pagkataodtaod kadtong mga nanagtindog miduol ug miingon kang Pedro, "Sigurado nga ikaw usab usa kanila, kay ang imong paagi sa pagsulti maoy nagpaila kanimo." ⁷⁴ Unya nagsugod na siya sa pagpanunglo ug nanumpa, "Wala ako makaila nianang tawhana," ug dihadiha mituktugaok ang manok. ⁷⁵ Nahinumdoman ni Pedro ang

mga pulong nga giingon ni Jesus, “Sa dili pa motuktogaok ang manok ilimod mo ako sa makatulong higayon.” Ug miadto siya sa gawas ug mihilak sa hilabihan gayod.

27

¹ Karon sa dihang miabot na ang kabuntagon, ang tanang pangulong pari ug mga kadaagkoan sa mga katawhan naglaraw batok kang Jesus aron patyon siya. ² Gigapos nila siya, gidala palayo, ug gitugyan siya kang Pilato nga gobernador. ³ Unya sa dihang si Judas, nga nagbudhi kaniya, nakakita nga si Jesus gihukman na, nagbasol siya ug gibalik ang 30 kabuok plata nga salapi ngadto sa mga pangulong pari ug mga kadagkoan, ⁴ ug miingon, “Nakasala ako pinaagi sa pagbudhi sa dugo nga walay sala.” Apan miingon sila, “Unsay labot namo? Tan-awa kana sa imong kaugalingon.” ⁵ Unya gilabay niya ang mga plata nga salapi didto sa templo, ug mipahawa, migawas ug gibitay ang iyang kaugalingon. ⁶ Gipamunit sa mga pangulong pari ang mga plata nga salapi ug miingon, “Supak kini sa balaod nga isagol ngadto sa panudlanan, tungod kay kini bayad sa dugo.” ⁷ Naghisgot sila niining butanga ug uban sa maong salapi gipalit nila ang Uma sa Magkukulon aron kalubngan sa mga dumuduong. ⁸ Kay mao kini ang hinungdan nga kining umaha gitawag nga, “Ang uma sa dugo” hangtod karong adlawa. ⁹ Unya kadtong gisulti pinaagi kang Jeremias nga usa ka propeta natuman, nga nag-ingon, “Gikuha nila ang 30 kabuok nga plata nga salapi, ang bili nga gibutang kaniya sa mga tawo sa Israel, ¹⁰ ug gihatag nila kini alang sa uma sa magkukulon, ingon sa gimando sa Ginoo kanako.” ¹¹ Karon si Jesus mitindog atubangan sa gobernador, ug ang gobernador nangutana kaniya, “Ikaw ba ang hari sa mga Judio?” Si Jesus mitubag kaniya, “Gipamulong mo na.” ¹² Apan sa dihang gisumbong na siya sa mga pangulong pari ug mga kadagkoan, wala siya motubag. ¹³ Unya si Pilato nagsulti kaniya, “Wala mo ba nadungog ang mga sumbong batok kanimo?” ¹⁴ Apan wala siya motubag bisan usa ka pulong, busa ang gobernador nahibulong pag-ayo. ¹⁵ Karon diha sa kasaulogan, nabatasan kini sa gobernador nga magpagawas ug usa ka binilanggo nga napilian sa panon sa katawhan. ¹⁶ Nianang higayona aduna silay mangtas nga binilanggo nga ginganlan ug Barabas. ¹⁷ Busa sa dihang nagkatigom na sila, si Pilato nagsulti ngadto kanila, “Kinsa man ang buot ninyo nga akong buhian alang kaninyo? Si Barabas ba, o si Jesus nga gitawag ug Cristo?” ¹⁸ Tungod kay nasayod siya nga gitugyan nila siya tungod sa kasina. ¹⁹ Samtang naglingkod siya didto sa lingkoranan sa hukmanan, ang iyang asawa nagpadala ug pulong ngadto kaniya ug miingon, “Dili ka manghilabot nianang walay sala nga tawo. Kay dako ang akong pag-antos karong adlawa diha sa damgo tungod kaniya.” ²⁰ Karon ang mga pangulong pari ug ang mga kadagkoan nagdani sa panon sa katawhan nga pangayoon si Barabas, ug patyon si Jesus. ²¹ Ang gobernador nangutana kanila, “Kinsa ba sa duha ang buot ninyo nga akong buhian alang kaninyo?” Misulti sila, “Si Barabas.” ²² Nagsulti si Pilato kanila, “Unsa ba ang akong pagabuhaton kang Jesus nga gitawag nga Cristo?” Silang tanan nagtubag, “Ilansang siya sa krus.” ²³ Ug misulti siya, “Ngano, unsa nga sayop ang iyang nabuhat?” Apan

missinggit pa sila sa makusog, “Ilansang siya sa krus.” ²⁴ Busa sa dihang nakita ni Pilato nga wala na siyay mabuhat bisan unsa, apan nagsugod hinuon ang kasamok, nagkuha siya ug tubig, nanghugas sa iyang mga kamot atubangan sa panon sa katawhan, ug misulti, “Wala akoy sala sa dugo niining walay sala nga tawo. Tan-awa kini sa inyong kaugalingon.” ²⁵ Ang tanang tawo misulti, “Hinaot nga ang iyang dugo maanaa kanamo ug sa among mga anak.” ²⁶ Unya gibuhian niya si Barabas ngadto kanila, apan iyang gilatos si Jesus ug gitugyan aron ilansang siya sa krus. ²⁷ Unya gikuha sa mga sundalo sa gobernador si Jesus ngadto sa Praetorium ug gitigom ang tibuok kasundalohan. ²⁸ Gihuboan nila siya ug gisul-oban ug dagtom pula nga kupo. ²⁹ Unya nagbuhat sila ug tunokong purongpurong ug gibutang kini sa iyang ulo, ug sungkod sa iyang tuo nga kamot. Nagluhod sila sa iyang atubangan ug nagbiaybiay kaniya, nga nag-ingon, “Ibayaw, ang Hari sa mga Judio!” ³⁰ Ug gilukaan nila siya, ug gikuha ang sungkod ug gibunalan siya sa ulo. ³¹ Sa dihang gibiyabiay na nila siya, gihubo nila ang kupo kaniya ug gisul-ob ang iyang kaugalingong mga bisti, ug gidala siya palayo aron ilansang na siya sa krus. ³² Sa dihang migawas na sila, nakita nila ang tawo nga gikan sa Cyrene nga ginganlan ug Simon, nga gipugos nila sa pagkuyog kanila aron makahimo sa pagpas-an sa iyang krus. ³³ Miabot sila sa dapit nga ginganlan ug Golgota, nga nagpasabot, “Ang Dapit sa Bagolbagol.” ³⁴ Gihatagan nila siya ug ilimnon nga may sagol apdo. Apan sa dihang gitilawan niya kini, wala niya giinom. ³⁵ Sa dihang gilansang na nila siya, gibahinbahin nila ang iyang mga bisti pinaagi sa pagripa. ³⁶ Ug nanglingkod sila ug nagtan-aw kaniya. ³⁷ Ibabaw sa iyang ulo nagbutang sila ug sumbong batok kaniya nga mabasa, “Mao kini si Jesus, ang hari sa mga Judio.” ³⁸ Ang duha ka tulisan gilansang uban kaniya, ang usa anaa sa iyang tuo ug ang usa anaa sa iyang wala. ³⁹ Kadtong mangagi nagbugalbugal kaniya, maglingolingo sa ilang mga ulo ⁴⁰ ug nag-ingon, “Ikaw nga moguba sa templo ug motukod niini pag-usab sulod sa tulo ka adlaw, luwasa ang imong kaugalingon! Kung ikaw ang Anak sa Dios, kanaog gikan sa krus!” ⁴¹ Sa samang paagi ang mga pangulong pari nagbiaybiay kaniya, uban ang mga escriba ug mga kadagkoan, ug miingon, ⁴² “Nagluwas siya sa uban, apan dili niya maluwas ang iyang kaugalingon. Siya mao ang Hari sa Israel. Pasagdi siyang monaog sa krus, ug unya motuo kami kaniya. ⁴³ Nagsalig siya sa Dios. Pasagdi ang Dios nga maoy moluwas kaniya karon kung pagbuot niya, tungod kay miingon siya, 'Ako ang Anak sa Dios.'” ⁴⁴ Ug ang mga tulisan nga gilansang sa krus uban kaniya misulti usab sa samang pagtamay kaniya. ⁴⁵ Karon gikan sa ikaunom nga takna ang kangitngit miabot sa tibuok yuta hangtod sa ika-siyam nga takna. ⁴⁶ Sa pag-abot na sa ika-siyam nga takna, missinggit si Jesus uban ang kusog nga tingog ug miingon, “Eli, Eli, lama sabachthani?” nga nagkahulogan, “Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaan mo man ako?” ⁴⁷ Sa dihang nadungog kini sa pipila niadtong nagtindog didto, miingon sila, “Nagtawag siya kang Elias.” ⁴⁸ Dihadiha ang usa kanila midagan ug nagkuha ug espongha, gipuno kini sa suka, gibutang sa usa ka bagakay nga sungkod, ug gihatag kini kaniya aron imnon. ⁴⁹ Ang uban kanila miingon, “Biyai siya nga mag-inusara. Tan-awon nato kung si Elias moabot aron sa

pagluwas kaniya.”⁵⁰ Unya si Jesus misinggit pag-usab uban ang kusog nga tingog ug nagtugyan sa iyang espiritu.⁵¹ Tan-awa, ang kurtina sa templo nagisi sa makaduha gikan sa taas hangtod sa ubos. Ug nauyog ang kalibotan, ug nangabuak ang mga bato.⁵² Nangaabli ang mga lubnganan, ug ang mga lawas sa daghang mga balaan nga mga tawo nga nangatulog gibangon.⁵³ Migawas sila sa mga lubnganan human sa iyang pagkabanhaw, misulod sa balaang siyudad, ug nagpakita sa daghan.⁵⁴ Karon sa dihang ang kapitan sa kasundalohan ug kadtong mga nagbantay kang Jesus nakakita sa linog ug sa mga butang nga nahitabo, nangahadlok sila pag-ayo ug miingon, “Tinuod gayod nga Anak kini sa Dios.”⁵⁵ Ang daghang mga babaye nga nagsunod kang Jesus gikan sa Galilea nga nag-atiman kaniya anaa didto naglantaw sa halayo.⁵⁶ Uban kanila si Maria Magdalena, si Maria nga inahan ni Santiago ug ni Jose, ug ang inahan sa mga anak ni Zebedee.⁵⁷ Sa pagkagabii na, miabot ang adunahan nga tawo gikan sa Arimatea, nga ginganlan ug Jose, nga usa usab ka disipulo ni Jesus.⁵⁸ Miduol siya kang Pilato ug gipangayo ang lawas ni Jesus. Unya si Pilato nagmando aron ihatag kini kaniya.⁵⁹ Gikuha ni Jose ang lawas, giputos kini ug hinlo nga linong panapton,⁶⁰ ug gibutang kini sa kaugalingon niyang bag-o nga lubnganan nga iyang gitabas ngadto sa bato. Unya giligid niya ang usa ka dakong bato ngadto sa pultahan sa lubnganan ug milakaw.⁶¹ Atua didto si Maria Magdalena ug ang usa pa ka Maria, nga naglingkod atbang sa lubnganan.⁶² Sa pagkasunod adlaw, nga mao ang adlaw human ang Pagpangandam, ang mga pangulong pari ug ang mga Pariseo nagtigom kauban ni Pilato.⁶³ Miingon sila, “Sir, nahinumduman namo nga sa dihang buhi pa ang malimbongon, siya miingon, ‘Pagkahuman sa tulo ka adlaw mabanhaw ako pag-usab.’⁶⁴ Busa pagsugo nga ang lubnganan bantayan gayod hangtod sa tulo ka adlaw. Kay kung dili ang iyang mga disipulo moadto ug kawaton siya ug moingon sa katawhan nga, ‘Nabanhaw siya gikan sa mga patay.’ Ug ang ulahi nga paglingla mahimong mas labaw pa kaysa nahiuna.”⁶⁵ Si Pilato miingon kanila, “Pagkuha ug guwardiya. Lakaw ug bantayi kini pag-ayo.”⁶⁶ Busa miadto sila ug gibantayan pag-ayo ang lubnganan, gisilyohan ang bato ug gibutangan ug guwardiya.

28

¹ Karon paglabay sa Adlaw nga Igpapahulay, samtang nagbanagbanag na padulong sa unang adlaw sa semana, si Maria Magdalena ug ang laing Maria miabot aron motan-aw sa lubnganan.² Tan-awa, adunay kusog nga linog, kay ang anghel sa Ginoo mikanaog gikan sa langit, miabot ug giligid ang bato, ug milingkod niini.³ Ang iyang panagway sama sa kilat, ug ang iyang bisti sama ka puti sa nieve.⁴ Ang mga guwardiya nangurog sa kahadlok ug nahimong sama sa patay nga mga tawo.⁵ Ang anghel mitubag sa mga babaye ug miingon kanila, “Ayaw kahadlok, kay nasayod ako nga nangita kamo kang Jesus, nga gilansang sa krus.⁶ Wala na siya dinhi, apan nabanhaw na sama sa iyang giingon. Dali ug tan-awa ang dapit diin ang Ginoo mihigda.⁷ Lakaw pagdali ug sultihi ang iyang mga disipulo, ‘Nabanhaw siya gikan sa mga patay. Tan-awa, moadto siya una kaninyo sa Galilea. Didto makita ninyo siya.’ Tan-awa, giingnan

ko na kamo.”⁸ Ang mga babaye mibiya pagdali sa lubnganan uban sa kahadlok ug dakong kalipay, ug midagan aron sultihan ang iyang mga disipulo.⁹ Tan-awa, si Jesus mitagbo kanila ug miingon, “Tanang pagdayeg.” Ang mga babaye miduol, migunit sa iyang tiil, ug misimba kaniya.¹⁰ Unya miingon si Jesus kanila, “Ayaw kahadlok. Lakaw ug sultihi ang akong mga igsoon nga mobiya paingon sa Galilea. Makita nila ako didto.”¹¹ Karon samtang nagpadulong ang mga babaye, tan-awa, ang pipila ka mga guwardiya miadto sa siyudad ug gisultihan ang mga pangulong pari sa tanan nga nahitabo.¹² Sa dihang ang mga pari nakigtugbo sa mga kadagkoan ug naghigot sa maong panghitabo uban kanila, gihatagan nila sa dakong kantidad nga salapi ang mga sundalo¹³ ug giingnan sila, “Ingna ang uban, 'ang mga disipulo ni Jesus miabot sa kagabhion ug mikawat sa iyang lawas samtang nangatulong kami.’¹⁴ Kung kining maong balita makaabot ngadto sa gobernador, danihon namo siya ug kuhaon ang bisan unsang kabalaka gikan kaninyo.”¹⁵ Busa gikuha sa mga sundalo ang salapi ug gibuhat ang gitugon kanila. Kining maong balita mikaylap taliwala sa mga Judio ug nagpadayon hangtod karong adlaw.¹⁶ Apan ang napulo ug usa ka mga disipulo nangadto sa Galilea, ngadto sa bukid nga giingon ni Jesus kanila.¹⁷ Sa dihang nakita nila siya, gisimba nila siya, apan ang pipila nagduhaduha.¹⁸ Si Jesus miduol kanila ug nakigsulti kanila ug miingon, “Ang tanang kagahom gihatag kanako sa langit ug sa yuta.¹⁹ Busa panglakaw kamo ug paghimo ug mga disipulo sa tanang kanasoran. Bawtismohi sila sa ngalan sa Amahan, sa Anak, ug sa Balaang Espiritu.²⁰ Tudloi sila sa pagtuman sa tanang butang nga akong gisugo kaninyo. Ug tan-awa, ako mag-uban kaninyo sa kanunay, bisan sa kataposan sa kalibotan.”

Marcos

¹ Mao kini ang sinugdanan sa ebanghelyo ni Jesu-Cristo, ang Anak sa Dios. ² Ingon sa nahisulat sa Isaias ang propeta, “Tan-awa, akong ipadala ang akong mensahero sa imong atubangan, ang usa nga moandam sa imong agianan. ³ “Ang tingog sa usa ka tawo nagtawag ngadto sa kamingawan, ‘Himoa nga andam ang dalan sa Ginoo, Himoa ang iyang agianan nga tul-id.’” ⁴ Sa pag-abot ni Juan, siya nangbawtismo didto sa kamingawan ug nagwali sa pagbawtismo sa paghinulsol alang sa kapasayloan sa mga sala. ⁵ Ang tanang nasod sa Judea ug ang tanang mga tawo sa Jerusalem miadto kaniya. Sila gibawtismohan pinaagi kaniya didto sa Suba sa Jordan, samtang nagsugid sila sa ilang mga sala. ⁶ Nagsul-ob si Juan ug sapot nga balahibo sa kamelyo, aduna siyay panit nga bakos sa iyang hawak, ug mikaon siya ug mga dulon ug ihalas nga dugos. ⁷ Nagwali siya ug nag-ingon, “Ang usa ka tawo moabot sunod kanako nga mas gamhanan pa kay kanako, ug dili ako takos bisan pa sa pagyukbo aron sa paghubad sa hikot sa iyang sandalyas. ⁸ Ako magabawtismo kaninyo sa tubig, apan siya magabawtismo kaninyo sa Balaang Espiritu.” ⁹ Nahitabon niadtong mga adlaw nga si Jesus niabot gikan sa Nazaret sa Galilea, ug siya gibawtismohan pinaagi ni Juan didto sa Suba sa Jordan. ¹⁰ Sa nihaw-as na si Jesus sa tubig, nakita niya ang kalangitan nga naabli ug ang Espiritu mikunsad kaniya sama sa salampati, ¹¹ samtang ang tingog migawas sa kalangitan, “Ikaw ang akong pinalanggang anak. Nahimuot kaayo ako kanimo.” ¹² Unya ang Espiritu diha-diha nagpugos kaniya sa pagpagawas ngadto sa kamingawan. ¹³ Siya atua sa kamingawan sa 40 ka mga adlaw, ug siya gitintal ni Satanas. Uban siya sa mga ihalas nga mga mananap, ug ang mga anghel nag-alagad sa iyang mga gikinahanglan. ¹⁴ Karon human gidakop si Juan, si Jesus niabot ngadto sa Galilea ug gimantala ang ebanghelyo sa Dios, ¹⁵ ug nag-ingon, “Ang takna natuman na, ug ang gingharian sa Dios haduol na. Paghinulsol ug tuohi ang ebanghelyo.” ¹⁶ Ug paglabay sa daplin sa dagat sa Galilea, nakita niya si Simon ug Andres ang igsoong lalaki ni Simon nga nag-itsa sa pukot ngadto sa dagat, kay sila mangingisda man. ¹⁷ Si Jesus miingon kanila, “Sunod kanako, ug himoon ko kamo nga mangingisda sa mga tawo.” ¹⁸ Diha-diha ilang gibiyaan ang ilang mga pukot ug misunod kaniya. ¹⁹ Sa paglakaw ni Jesus sa unahan, nakita niya si Santiago ang anak nga lalaki ni Sebedeo ug si Juan ang iyahang igsoon nga lalaki; atua sila sa balangay nga nanagtapak sa mga pukot. ²⁰ Gitawag dayon niya sila; gibiyaan nila ang ilang amahan nga si Sebedeo sa balangay kauban ang sinuholan nga mga sulugoon, ug misunod sila kaniya. ²¹ Ug sa pag-adto sa Capernaum, diha-diha sa Adlaw nga Igpapahulay misulod siya sa sinagoga ug nanudlo. ²² Nahibulong sila sa iyang pagtulon-an, tungod kay siya nagtudlo kanila ingon sa usa nga adunay katungod ug dili sama sa mga manunulat sa balaod. ²³ Unya didto sa ilang sinagoga may usa ka tawo nga adunay dili hinlo nga espiritu. Misinggit siya, ²⁴ “Unsay mahimo namo kanimo, Jesus nga taga-Nazaret? Mianhi ka ba aron

sa pagdaot kanamo? Nasayod ako kung si kinsa ka. Ikaw ang usa nga Balaan sa Dios!”²⁵ Gibadlong ni Jesus ang demonyo ug miingon, “Paghilom ug gawas diha kaniya!”²⁶ Pagkahuman ang dili hinlo nga espiritu nagpalukapa kaniya, ang dili hinlo nga espiritu misinggit uban sa kusog nga tingog ug migawas gikan kaniya.²⁷ Ang tanang tawo nangahibulong, busa nagpangutan-anay sila sa usag-usa, “Unsa kini? Usa ka bag-o nga pagtulon-an nga adunay kagahom! Iyang gimandoan bisan ang dili hinlo nga mga espiritu, ug sila mituo kaniya.”²⁸ Diha-diha ang mga balita mahitungod kaniya migawas bisan asa ngadto sa tanang rehiyon nga nakapalibot sa Galilea.²⁹ Diha-diha pagkahuman nila ug biya sa sinagoga, miadto sila sa balay ni Simon ug Andres, uban kang Santiago ug Juan.³⁰ Karon ang ugangang babaye ni Simon naghigda tungod sa sakit nga hilanat. Diha-diha dayon ilang gisultihan si Jesus mahitungod kaniya.³¹ Busa miadto siya, gigunitan niya ang kamot, ug gipatindog niya; ang hilanat mibiya kaniya, ug siya nagsugod sa pag-alagad kanila.³² Sa dihang gabii na, human misalop ang adlaw, ilang gidala ngadto kaniya ang tanang mga masakiton o gisudlan ug mga demonyo.³³ Ang tibuok siyudad nagtapok tanan sa pultahan.³⁴ Giayo niya ang daghang mga masakiton uban sa mga nagkalain-laing mga balatian, ug gihinginlan ang daghang mga demonyo. Apan wala niya tugoti ang mga demonyo sa pagsugilon tungod kay sila nakaila kaniya.³⁵ Sayo kaayo siya nibangon samtang ngitngit pa; mibiya siya ug miadto sa awaaw nga dapit, ug nag-ampo siya didto.³⁶ Si Simon ug kadtong uban niya nangita kaniya.³⁷ Ila siyang nakaplagan, ug miingon sila ngadto kaniya, “Ang tanan nangita kanimo.”³⁸ Miingon siya, “Moadto kita sa laing dapit, gawas ngadto sa palibot sa lungsod, aron ako magwali usab didto. Mao kana ang akong gianhi dinhi aron sa pagbuhat.”³⁹ Miadto siya sa tibuok Galilea, nagwali siya didto sa ilang mga sinagoga ug iyang gihinginlan ang mga demonyo.⁴⁰ Usa ka sanglahon ang miadto kaniya; siya nagpakiluoy kaniya samtang siya nagluhod. Siya miingon kaniya, “Kung buot nimo, mamahimo mo akong hinloan.”⁴¹ Mibati ug kaluoy, gituy-od ni Jesus ang iyang kamot ug gihikap siya, nga nag-ingon ngadto kaniya, “Buat ako. Mahinlo ka.”⁴² Diha-diha ang sangla mibiya kaniya, ug nahimo siya nga hinlo.⁴³ Si Jesus higpit nga nagpasidaan kaniya ug gipadala dayon siya sa layo,⁴⁴ miingon si Jesus ngadto kaniya, “Siguroha nga dili ka manugilon ngadto sa uban, apan lakaw, ipakita ang imong kaugalingon ngadto sa pari, ug ihalad ang mga butang alang sa imong pagkahinlo nga gimando ni Moises, isip pagpamatuod ngadto kanila.”⁴⁵ Apan migawas siya ug nagsugod sa pagsulti sa tanan. Ang tawo nagpakuyanap pag-ayo sa pulong mao nga si Jesus dili na gawasnon sa pag-adto sa mga lungsod; kinahanglan siya nga magpabilin didto sa kamingawan nga mga dapit aron ang mga tawo mo-adto kaniya gikan sa bisan asa.

2

¹ Sa dihang mibalik si Jesus sa Capernaum human sa pipila ka mga adlaw, ang mga tawo didto nakadungog nga siya naa sa balay. ² Busa daghan kaayo ang nagtapok nga didto wala nay luna alang kanila sa sulod, wala bisan sa palibot sa pultahan. Si Jesus mitudlo sa pulong

ngadto kanila. ³ Ang pipila miabot ngadto kang Jesus ug nagdala sa paralisado nga tawo; upat ka mga tawo ang nagdayong kaniya. ⁴ Sa dihang sila dili makaduol tungod sa mga panon, ilang gihawa ang atop sa taas kung asa siya nagbarog. Sa dihang sila nagkalot ug bangag niini, ilang gipaubos ang higdaanan kung asa ang paralisado nga tawo naghigda. ⁵ Sa pagkakita sa ilang pagtuo, si Jesus miingon ngadto sa paralisado nga tawo, "Anak, ang imong mga sala napasaylo na." ⁶ Apan adunay pipila sa mga iscriba nga naglingkod didto nga nangatarongan sa ilang mga kasingkasing, ⁷ "Giunsa niining tawo sa pagsulti niining paagiha? Siya nagpasipala! Kinsa ang makapasaylo sa mga sala apan ang Dios lamang?" ⁸ Dihadiha si Jesus, nga nasayod sa iyang espiritu kung unsa ang ilang gihunahuna sulod sa ilang mga kaugalingon, miingon ngadto kanila, "Nganong kamo naghunahuna niini sa inyong mga kasingkasing?" ⁹ Unsa ang mas sayon sa pag-ingon ngadto sa paralisado nga tawo, 'Ang imong mga sala napasaylo na' o sa pag-ingon nga 'Barog, dad-a ang imong higdaanan, ug lakaw'? ¹⁰ Apan aron kamo masayod nga ang Anak sa Tawo adunay katungod sa kalibotan aron sa pagpasaylo sa mga sala," siya miingon ngadto sa paralitiko, ¹¹ "Ako moingon kanimo, barog, dad-a ang imong banig, ug pauli sa imong balay." ¹² Siya mibarog ug dihadiha gidala ang banig, ug migawas sa balay sa atubangan nilang tanan. Busa silang tanan nahibulong ug naghatag sa paghimaya ngadto sa Dios, ug sila miingon, "Kami wala nakakita sa bisan unsa nga sama niini." ¹³ Siya miadto pag-usab sa linaw, ug ang tanan nga panon miadto kaniya, ug siya nagtudlo kanila. ¹⁴ Sa iyang paglabay, iyang nakita si Levi nga anak ni Alpheus, nga naglingkod sa dapit nga bayranan ug buhis ug siya miingon kaniya, "Sunod kanako." Siya mibarog ug misunod kaniya. ¹⁵ Samtang si Jesus nagkaon sa balay ni Levi, daghan ang kobrador ug buhis ug makasasala nga mga tawo nga nagkaon uban ni Jesus ug sa iyang mga disipulo, tungod kay daghan ang nagsunod kaniya. ¹⁶ Sa dihang ang mga iscriba, nga mga Pariseo, nakakita nga si Jesus nagkaon uban sa mga makasasala nga mga tawo ug kobrador ug buhis, sila miingon sa iyang mga disipulo, "Nganong siya nagkaon man uban sa mga kubrador ug buhis ug makasasala nga mga tawo?" ¹⁷ Sa dihang si Jesus nakadungog niini siya miingon ngadto kanila, "Ang mga tawo nga lig-on ug lawas dili manginahanglan ug mananambal; kadto lamang mga tawo nga nagsakit ang nanginahanglan niini. Ako wala moanhi aron tawgon ang mga matarong nga tawo, apan sa makasasala nga mga tawo." ¹⁸ Ang disipulo ni Juan ug ang mga Pariseo nagpuasa. Sila miabot ug miingon kaniya, "Nganong ang mga disipulo ni Juan ug ang mga disipulo sa mga Pariseo nagpuasa, apan ang imong mga disipulo wala magpuasa?" ¹⁹ Si Jesus miingon ngadto kanila, "Mahimo ba nga ang abay sa kasal magpuasa samtang ang pamanhonon uban pa kanila? Samtang anaa pa ang pamanhonon uban kanila sila dili makapuasa. ²⁰ Apan ang mga adlaw moabot nga ang pamanhonon pagakuhaon gikan kanila, ug niadtong mga adlaw, sila magpuasa. ²¹ Walay tawo motahi ug bag-o nga panapton ngadto sa daan nga panapton, tungod kay ang tapak magisi gikan sa daan, ug mosamot pa ang pagkagisi niini. ²² Walay tawo nga mobutang ug bag-o nga bino ngadto sa daang sudlanan nga panit, kung iya kanang buhaton

ang bino makagisi sa mga panit ug ang bino mayabo, ug ang sudlanan nga panit usab. Hinuon, ibutang ang bag-o nga bino ngadto sa bag-o nga sudlanan nga panit.”²³ Sa Adlaw nga Igpapahulay si Jesus miadto sa pipila ka mga kaumahan sa lugas, ug ang iyang mga disipulo nagsugod sa pagpangutlo sa mga lugas ug gikaon kini.²⁴ Ug ang mga Pariseo miingon kaniya, “Tan-awa, nganong sila nagabuhat ug butang nga dili subay sa balaod nga buhaton sa Adlaw nga Igpapahulay?”²⁵ Siya miingon ngadto kanila, “Wala ba ninyo nabasa kung unsa ang gibuhat ni David sa dihang siya nanginahanglan ug gigutom, siya ug ang mga tawo nga kauban niya?”²⁶ Giunsa niya pag-adto sa balay sa Dios kadtong si Abiatar pa ang labaw nga pari, ug siya mikaon sa tinapay sa atubangan, diin kini supak sa balaod nga mokaon ang si bisan kinsa gawas sa mga pari; apan iyang gihatag ang pipila niini niadtong mga kauban niya?”²⁷ Si Jesus miingon, “Ang Adlaw nga Igpapahulay gibuhat alang sa mga tawo, dili nga ang mga tawo alang sa Adlaw nga Igpapahulay.”²⁸ Busa ang Anak sa Tawo Ginoo usab sa Adlaw nga Igpapahulay.”

3

¹ Usab si Jesus naglakaw paingon sa sinagoga, ug ang tawo nga mikipos ang kamot atua.² Milantaw sila kaniya aron tan-awon kung iya ba siyang ayohon sa Adlaw nga Igpapahulay. Nangita sila ug hinungdan aron pasanginlan siya sa sayop nga binuhatan.³ Nagingon si Jesus ngadto sa tawo nga mikipos ang kamot, “Bangon ug tindog dinhi sa taliwala sa kadaghanan.”⁴ Unya miingon siya ngadto sa mga tawo, “Kini ba subay sa balaod nga magbuhat ug maayo sa Adlaw nga Igpapahulay o magbuhat ug makadaot; aron sa pagluwas sa kinabuhi, o sa pagpatay?” Apan nanghilom sila.⁵ Mitan-aw siya sa palibot ngadto kanila nga anaay kasuko, uban ang kasubo sa katig-a sa ilang kasingkasing, ug siya nagsulti ngadto sa tawo, “Ituy-od ang imong kamot.” Gituy-od niya kini ug gipahiuli ni Jesus ang iyang kamot.⁶ Dihadiha dayon ang Pariseo migawas ug nagpatigayon ug panagtigom uban sa mga sakop ni Herodes, ug sila naglaraw batok kaniya nga patyon siya.⁷ Unya si Jesus mipalayo uban sa iyang mga disipulo ngadto sa dagat. Ug ang dako nga panon sa katawhan misunod gikan sa Galilea ug Judea,⁸ gikan sa Jerusalem, Edumea ug unahan sa Jordan, ug palibot sa Tiro ug Sidon. Ang dako nga panon sa katawhan nakadungog sa tanan nga iyang nabuhat, ug sila miadto kaniya.⁹ Nagsulti siya sa iyang mga disipulo nga andamon ang balangay alang kaniya tungod kay ang duot sa panon бага kaayo, tingali madat-ogan nila siya.¹⁰ Daghan ang iyang naayo, daghan kaayo nga ang tanan nga adunay mga balatian miduot pag-ayo kaniya; nagalaom sila nga makahikap lang unta kaniya.¹¹ Sa matag higayon nga ang mga mahugaw nga mga espiritu makakita kaniya, mangatumba sila sa iyang atubangan ug mosinggit, ug moingon sila, “Ikaw ang Anak sa Dios.”¹² Gimandoan niya sila ug hugot nga dili siya ipaila.¹³ Mitungas siya ngadto sa bungtod, ug gitawag niya kadtong buot niya, ug sila miadto kaniya.¹⁴ Gipili niya ang Napulog Duha (nga iyang ginganlan nga mga apostoles), aron nga sila mahimo nga makauban niya ug siya mahimong magpadala kanila aron sa pagwali,

15 ug aron makabaton ug katungod nga mohingilin sa mga demonyo. 16 Iyang gipili ang Dapulog Duha: ngadto kang Simon nga iyang gihatagan ug pangalan nga Pedro; 17 Si Santiago ang anak ni Sebedeo, ug si Juan ang igsoon nga lalaki ni Santiago (nga iyang gihatagan ug ngalan nga Boanerges, nga mao, ang mga anak sa dalugdog); 18 ug si Andres, Felipe, Bartolome, Mateo, Tomas, Santiago ang anak ni Alfeo, Tadeo, si Simon nga Patriyota, 19 ug si Judas Iscariote, nga magbudhi kaniya. 20 Unya miuli siya sa balay, ug ang panon sa katawhan nagtigom pag-usab busa dili na sila makahimo bisan sa pagkaon. 21 Sa dihang ang iyang pamilya nakadungog mahitungod niini, migawas sila aron sa pagdakop kaniya, tungod sila nag-ingon, “Wala na siya sa maayong panghunahuna.” 22 Ang mga manunulat sa balaod nga milugsong gikan sa Jerusalem nag-ingon, “Siya gisudlan ni Beelzebul,” ug, “Pinaagi sa magmamando sa mga demonyo iyang gihinginlan ang mga demonyo.” 23 Gitawag sila ni Jesus ngadto kaniya ug miingon kanila sa mga samingay, “Unsaon ni Satanas paghingilin kang Satanas? 24 Kung ang gingharian nabahin batok sa iyang kaugalingon, kana nga gingharian dili na makatindog. 25 Kung ang balay nabahin batok sa ilang kaugalingon, kana nga balay dili gayod makahimo sa pagtindog. 26 Kung si satanas mobarog batok sa iyang kaugalingon ug mabahin, dili siya makahimo sa pagtindog, apan moabot ang katapusan. 27 Apan walay bisan usa nga makasulod ngadto sa balay sa kusgan nga tawo ug kawaton ang iyang mga kabtangan nga dili hiktan una ang kusgan nga tawo. Unya kawaton niya ang iyang mga kabtangan gikan sa iyang balay. 28 Sultihan ko kamo sa tinuod, ang tanang mga sala sa mga tawo mahimong mapasaylo, bisan ang tanang pagpasipala nga ilang gipasipala; 29 apan kung kinsa kadtong magpasipala batok sa Balaang Espiritu dili makaangkon sa kapasayloan, apan kana nga tawo hukman hangtod sa walay kataposang sala.” 30 Nagsulti niini si Jesus tungod kay nag-ingon sila, “Aduna siyay mahugaw nga espiritu.” 31 Ang iyang inahan ug iyang mga igsoon nga lalaki miabot ug sila mitindog sa gawas. Nagpadala sila alang kaniya ug gitawag nila siya. 32 Ang panon nanglingkod palibot kaniya, ug nakigsulti sila kaniya, “Ang imong inahan ug mga igsoon nga lalaki anaa sa gawas, ug buot nila nga masayod kung asa ka.” 33 Gitubag niya sila, “Kinsa ang akong inahan ug akong mga igsoon nga lalaki?” 34 Mitan-aw siya sa palibot niadtong nanglingkod palibot kaniya ug nag-ingon, “Tan-awa, ania ang akong inahan ug akong mga igsoon nga lalaki! 35 Kay kung kinsa kadtong nagbuhat sa kabubut-on sa Dios, kana nga tawo mao ang akong igsoon nga lalaki, igsoon nga babaye, ug inahan.”

4

1 Unya siya nagsugod na usab sa pagtudlo daplin sa lanaw. Usa ka dako kaayo nga panon sa katawhan nagtigom mialirong kaniya, busa misakay siya ngadto sa usa ka sakayan ug gituklod ngadto sa lanaw, ug milingkod siya niini. Ang tanang panon anaa sa daplin sa tubig sa baybay. 2 Nagtudlo siya kanila ug daghang mga butang pinaagi sa mga samingay, ug sa iyang pagtudlo, miingon siya kanila: 3 “Paminaw, ang magpupugas miadto alang sa pagpugas. 4 Samtang siya nagpugas, ang

ubang mga binhi nangahulog sa dalan, ug ang mga langgam miabot ug mituka kanila. ⁵ Ang ubang mga binhi nahulog sa kabatoan, kung diin wala kaayo'y yuta. Dihadiha sila miturok, tungod ang yuta dili lawom. ⁶ Apan sa dihang ang adlaw misubang, nangalawos sila tungod kay sila wala makagamot, ug sila nangalaya. ⁷ Ang ubang mga binhi nahulog taliwala sa tunokong mga tanom. Ang tunokong mga tanom mitubo ug naglumos kanila. Kana nga binhi wala mibunga ug lugas. ⁸ Ang ubang mga binhi nahulog ngadto sa maayong yuta ug mihatag ug lugas sa pagturok ug pagtubo niini. Kana nga binhi mibunga ang uban 30, uban 60, ug ang uban 100 ka pilo kung unsa ang natanom.” ⁹ Siya miingon, “Si bisan kinsa nga adunay igdulogog aron mamati, tugoti siyang magpatalinghog.” ¹⁰ Sa dihang si Jesus nag-inusara, kadtong suod kaniya ug kauban ang napulo ug duha nangutana kaniya mahitungod sa mga samingay. ¹¹ Siya miingon ngadto kanila, “Kaninyo gihatag ang mga kahibulongan sa gingharian sa Dios. Apan samingay lamang alang niadtong tanan nga anaa sa gawas, ¹² aron nga sa dihang sila motan-aw, oo sila makakita, apan dili makakat-on, ug aron nga sa dihang sila maminaw, oo sila makadungog, apan dili makasabot, o kaha sila mobalik ug ang Dios mopasaylo kanila.” ¹³ Siya miingon, “Wala ba kamo makasabot niini nga samingay? Unsaon unya ninyo pagkasabot sa uban pa nga mga samingay? ¹⁴ Ang magpupugas nagpugas sa pulong. ¹⁵ Mao kini ang mga nahulog sa daplin sa dalan, diin ang pulong napugas. Sa pagkadungog nila niini, dihadiha dayon miabot si Satanas ug mikuha sa pulong nga gipugas kanila. ¹⁶ Mao kini ang mga napugas sa baton nga yuta, nga sa pagkadungog nila sa pulong, dihadiha dayon nagdawat niini uban ang kalipay; ¹⁷ Sila wala makagamot sa ilang kaugalingon, apan naglahutay lamang sa makadiyot; unya, sa dihang mipatigbabaw ang pagsulay o paglutos tungod sa pulong, sila mapandol dayon. ¹⁸ Ang uban mao kadtong napugas taliwala sa tunokong mga tanom. Kini ang mga nakadungog sa pulong, ¹⁹ apan ang kahangawa sa kalibotan, ang pagkamalimbongon sa mga bahandi, ug ang mga tinguha alang sa ubang mga butang, misulod ug milumos sa pulong, ug nahimo kining dili mabungahon. ²⁰ Kadtong napugas sa maayong yuta, mao kadto ang nakadungog sa pulong ug nagdawat niini ug naghatag kini sa bunga, ang uban 30, ug uban 60, ug ang uban 100 ka pilo kung unsa ang natanom.” ²¹ Si Jesus miingon kanila, “Magdala ba kamo ug lampara sa sulod sa balay aron ibutang kini ilalom sa usa ka basket, o ilalom sa higdaanan?” Dad-on ninyo kini sa sulod ug ibutang ninyo sa usa ka patunganan sa lampara. ²² Kay walay gitagoan, nga dili mahibaloan, ni ang tanang butang nga natago, nga dili madayag sa kahayag. ²³ Kung bisan kinsa ang adunay igdulogog sa pagpamati, magpatalinghog siya.” ²⁴ Siya miingon kanila, “Matnguni kung unsa ang inyong nadungog, kay ang sukdanan nga inyong gamiton, mao ang sukdanan nga madawat ninyo; ug mas labaw pa ang inyong makuha. ²⁵ Tungod kay si bisan kinsa ang anaa, pagahatagaan pa siya ug labaw pa, ug si bisan kinsa ang nawad-an, gikan kaniya pagakuhaon bisan pa kung unsa ang naangkon niya.” ²⁶ Si Jesus miingon, “Ang gingharian sa Dios sama sa usa ka tawo nga nagpugas sa mga binhi sa yuta. ²⁷ Matulog siya ug mobangon, gabii ug adlaw; ug ang binhi

manalinsing ug mitubo, bisan wala siya makabalo kung giunsa. ²⁸ Ang yuta mamunga ug lugas sa iyang kaugalingon, mahauna ang dahon, unya ang uhay, unya ang matimgas nga lugas nga anaa sa uhay. ²⁹ Apan sa dihang ang lugas mahinog na, dihaduha dayon gipagawas niya ang garab tungod kay ang ting-ani miabot na.” ³⁰ Siya miingon, “Sa unsa nato ikatandi ang gingharian sa Dios ug unsa ang samingay nga mahimo natong gamiton aron sa pagpasabot niini? ³¹ Sama kini sa usa ka liso sa mustasa, nga sa dihang ipugas kini mao kini ang pinakagamay sa tanang mga liso nga gipugas sa yuta. ³² Apan sa dihang gitanom na kini, mitubo kini ug nahimong labing dako labaw sa tanang mga tanom sa tanaman. Maghatag kini sa dagkong mga sanga, bisan gani ang mga langgam sa kalangitan makahimo sa ilang mga salag ilalom sa landong niini.” ³³ Uban sa daghang mga samingay nga sama niini gisulti niya ang pulong ngadto kanila, hangtod nga makahimo pa sila sa pagpatalinghog. ³⁴ Apan wala siya magsulti kanila nga dili pinaagi sa usa ka samingay. Apan sa tago gipasabot niya ang tanang mga butang sa iyang kaugalingong mga disipulo. ³⁵ Nianang adlaw, sa pag-abot sa kagabhion, siya miingon kanila, “Mangadto kita sa tabok.” ³⁶ Busa gibiyahan nila ang panon. Ang mga disipulo nagdala kang Jesus uban kanila, sanglit atua na siya sa sakayan. Ang ubang mga sakayan uban usab kaniya. ³⁷ Nagsugod didto ang usa ka mapintas nga unos inubanan sa paghangin, ug ang mga balod miguba sa sakayan, ug ang sakayan hapit na mapuno sa tubig. ³⁸ Apan si Jesus sa iyang kaugalingon anaa sa ulin, natulog nga nagaunlan. Gipukaw nila siya, nga nag-ingon, “Magtutudlo, wala ka bay pagpakabana nga hapit na kita mangamatay?” ³⁹ Mibangon siya, gibadlong ang hangin, ug miingon ngadto sa dagat, “Hilom, paghunong.” Ug ang hangin mihunong, ug adunay usa ka dakong kalinaw didto. ⁴⁰ Siya miingon kanila, “Nganong nangahadlok man kamo? Wala pa ba gihapon kamoy pagtuo?” ⁴¹ Napuno sila sa dakong kahadlok ug sila miingon sa usag-usa, “Kinsa man kini, nga bisan ang hangin ug ang dagat nagatuman man kaniya?”

5

¹ Miabot sila sa tabok sa lanaw, sa rehiyon sa Gerasenhon. ² Sa dihang si Jesus mihaw-as sa bangka, ang usa ka tawo nga adunay hugaw nga espiritu mitagbo kaniya. Migawas siya gikan sa mga lubnganan. ³ Ang tawo nagpuyo sa mga lubnganan. Wala na gayoy makapugong kaniya, bisan pa gani ang kadena. ⁴ Siya kaniadto kanunay gigapos sa mga kadena ug mga puthaw sa iyang tiil. Gibugto niya ang mga kadena ug ang puthaw nabungkag. Walay bisan usa nga kusgan ang makapugong kaniya. ⁵ Matag gabii ug adlaw sa mga lubnganan ug sa mga kabukiran, nagasinggit siya ug iyang ginasamaran ang iyang kaugalingon sa hait nga mga bato. ⁶ Sa dihang iyang nakita si Jesus sa layo, midagan siya ngadto kaniya ug miluhod sa iyang atubangan. ⁷ Nagsinggit siya sa makusog nga tingog, “Unsa ang akong buhaton diha kanimo, Jesus, Anak sa Labing Hataas nga Dios? Nagpakiluoy ako kanimo sa ngalan sa Dios, ayaw ako paantosa.” ⁸ Tungod kay si Jesus nag-ingon kaniya, “Gawas diha sa tawo, ikaw nga mahugaw nga espiritu.” ⁹ Siya nangutana kaniya, “Unsay ang imong

ngalan?” Siya mitubag kaniya, “Akong ngalan kasundalohan, tungod kay daghan kami.”¹⁰ Nagpakiluoy siya kaniya sa makadaghan nga higayon nga dili sila ipagawas sa maong rehiyon.¹¹ Karon ang dakong pundok sa mga baboy nagkaon didto sa bungtod.¹² Sila nanghangyo kaniya, sa pag-ingon, “Ipadala kami ngadto sa mga baboy; tugoti kami nga makasulod kanila.”¹³ Siya nagtugot kanila sa pagbuhat niana. Ang mga mahugaw nga mga espiritu migawas ug misulod sa mga baboy, ug nagdalidali sila palugsong sa bungtod ngadto sa lanaw. Adunay mga 2, 000 ka mga baboy ang nangalunod sa lanaw.¹⁴ Ang mga tawo nga nag-atiman sa mga baboy midagan ug nagsumbong ngadto sa siyudad ug sa kabukiran kung unsa ang nahitabo, ug daghan ang mga tawo ang nangadto aron sa pagtan-aw kung unsa ang nahitabo.¹⁵ Miadto sila kang Jesus, ug sa dihang ilang nakita nga naglingkod didto ang tawo nga gigamhan sa mga demonyo, nakasinina ug anaa na sa iyang maayong panghunahuna—ang tawo nga adunay mga kasundalohan sa mga demonyo—ang mga tawo nangahadlok.¹⁶ Kadtong nakakita kung unsa ang nahitabo ngadto sa tawo nga gigamhan sa mga demonyo nag-ingon niadtong nangabot kung unsa ang ilang nakita, ug ila usab gisulti ang mahitungod sa mga baboy.¹⁷ Kadtong katawhan nga naabot didto nanghangyo kang Jesus nga mobiya sa ilang rehiyon.¹⁸ Ang tawo nga gigamhan kaniadto sa demonyo miduol kang Jesus sa dihang mosakayay na sila sa bangka, nga hapit na mobiya. Ang tawo nanghangyo kaniya kung mahimo ba nga mokuyog kaniya.¹⁹ Si Jesus wala nagtugot nga siya mouban kanila, apan nag-ingon. “Pauli sa imong panimalay ug sa imong katawhan, ug ingna sila nga ang Ginoo nagpamuhat kanimo, ug unsang kaluoy ang gipatagamtam kanimo.”²⁰ Busa ang tawo mibiya ug iyang gimantala sa Decapolis kung unsa ang gibuhay ni Jesus kaniya. Ug silang tanan natingala.²¹ Sa dihang si Jesus mitabok balik sa bangka sa pikas tampi, ang dakong panon sa katawhan nag-alirong kaniya, ug nagtindog siya sa daplin sa lanaw.²² Usa ka pangulo sa sinagoga, usa ka tawo nga ginganlan ug Jairus, sa dihang nakit-an niya si Jesus, mihapa siya sa tiilan ni Jesus.²³ Nagpakiluoy siya sa makadaghan nga higayon, nga nag-ingon, “Ang akong gamay nga anak nga babaye hapit na mamatay. Nagpakiluoy ako kanimo, kuyog kanako ug itapion ang imong kamot sa iyaha aron siya maulian ug mabuhi.”²⁴ Si Jesus miuban kaniya ug ang baga nga panon sa katawhan misunod kaniya, ug nagdudot palibot kaniya.²⁵ Karon adunay usa ka babaye nga nag-antos sa dugo nga naggawas kaniya sulod sa dose ka tuig.²⁶ Hilabihan ang iyang pag-antos sa pagpa-atiman sa daghan mga mananambal. Gigasto niya ang tanan niyang salapi aron siya mamaayo. Apan wala gayod siya naayo, hinuon misamot pa.²⁷ Iyang nadunggan ang balita mahitungod kang Jesus. Busa nagsunod siya kaniya samtang naglakaw siya ngadto sa dakong panon, ug iyang gigunitan ang iyang kupo.²⁸ Kay siya miingon, “Kung ako lang magunitan ang iyang bisti, ako mamaayo.”²⁹ Sa dihang siya naggunit kaniya, ang pagdugo miundang, ug nabati niya sa iyang kaugalingon nga naayo siya sa iyang balatian.³⁰ Nasayran ni Jesus sa iyang kaugalingon nianang tungora nga adunay gahom nga migawas gikan kaniya, ug milingi siya sa panon sa katawhan ug nangutana, “Kinsa man ang migunit sa akong bisti?”³¹ Ang iyang mga tinun-

an nag-ingon kaniya, "Imong nakita nga ang mga panon sa katawhan nagdudot kanimo, ug moingon ka, 'Kinsa ang migunit kanako?'"³² Apan si Jesus mitan-aw sa palibot aron iyang makita kung kinsa ang nagbuhat niini.³³ Ang babaye nasayod kung unsa ang nahitabo kaniya, ug busa miduol siya ngadto kaniya nga adunay kahadlok ug nangurog ug mihapa sa atubangan ni Jesus ug gisulti niya ang tanang kamatuoran.³⁴ Siya miingon kaniya, "Babaye, ang imong pagtuo ang nakaayo kanimo. Lakaw uban ang kalinaw ug mamahimsog ka, gawasnon ka gikan sa imong balatian."³⁵ Samtang nag-istorya siya kaniya, ang mga tawo miabot gikan sa balay sa pangulo sa sinagoga, nga nag-ingon, "Ang imong anak nga babaye namatay na. Nganong hasolon pa man ang magtutudlo?"³⁶ Apan sa dihang iyang nadunggan kung unsa ang ilang giingon, si Jesus miingon sa pangulo sa sinagoga, "Ayaw kahadlok. Salig lang."³⁷ Wala niya tugoti nga ang uban mokuyog kaniya, gawas lang kang Pedro, Santiago, ug Juan, nga igsoon ni Santiago. Unya miabot na sila sa balay sa pangulo sa sinagoga.³⁸ Nakita ni Jesus ang daghang katawhan nga naguol, kadtong katawhang naghilak ug kadtong nagdangoyngoy.³⁹ Sa dihang nakasulod na sila sa balay, miingon siya kanila, "Nganong nagsubo kamo ug nganong naghilak kamo? Kining bataa wala namatay apan natulog lang."⁴⁰ Ila siyang gikataw-an. Apan iyang gipagaws silang tanan. Unya iyang giuban ang amahan sa bata ug ang inahan ug ang iyang mga kauban, ug misulod sa kwarto kung diin gibutang ang bata.⁴¹ Iyang gigunitan ang bata sa iyang kamot, miingon siya kaniya, "Talitha koum," buot ipasabot "Batang babaye, ako moingon kanimo, bangon."⁴² Dihadiha ang bata mibangon ug milakaw (kay siya dose na ang pangidaron). Ang mga tawo hilabihan ang katingala ug kahibulong.⁴³ Siya hugot nga nagpasidaan kanila nga kinahangla nga walay bisan usa ang makahibalo mahitungod niini. Ug sila iyang giingnana nga hatagan siya ug pagkaon.

6

¹ Si Jesus mibiya gikan didto ug miabot sa iyang lungsod nga pinuyan-an, ug ang iyang mga disipulo misunod kaniya.² Sa pag-abot sa Adlaw nga Igpapahulay, siya nagtudlo kanila didto sa sinagoga. Daghan sa mga nagpatalinghog kaniya nakurat. Sila miingon, "Diin niya nakuha kining iyang mga gipanudlo?" "Unsa kining kaalam nga gihatag sa Dios kaniya?" "Unsa kining mga milagro nga gipamuhat sa iyang mga kamot?"³ Dili ba mao man kini ang panday, nga anak ni Maria, ug ang igsoon nga lalaki ni Santiago ug Jose ug Judas ug Simon? Dili ba nga ang iyang igsoon nga mga babaye kauban man nato dinhi?" Ug sila nasina kang Jesus.⁴ Si Jesus miingon kanila, "Ang propeta adunay kadungganang gawas sa iyang lungsod nga pinuyan-an ug sa iyang kaugalingong kaparyentihan, ug sa iyang kaugalingong panimalay."⁵ Wala siya nakabuhat sa bisan unsang gamhanang mga butang didto, gawas sa pagtapion sa iyang mga kamot sa pipila ka mga masakiton nga tawo ug pag-ayo kanila.⁶ Ang ilang pagkawalay pagtuo nakapahibulong kaniya. Siya miadto palibot sa ilang mga baryo aron sa pagtudlo.⁷ Gitawag niya ang napulo ug duha ngadto kaniya ug gipadala sila nga tinagduha; siya mihatag kanila ug katungod ngadto

sa mga dili hinlo nga espiritu, ⁸ ug giingnan niya sila nga dili magdala ug bisan unsa sa ilang panaw gawas sa sungkod. Kinahanglan dili sila magdala ug tinapay, walay panudlanan sa manlilimos, ug walay salapi sa ilang mga bakos, ⁹ apan magsuot ug sandalyas, ug dili magsul-ob ug duha ka mga bisti. ¹⁰ Siya miingon, "Sa matag higayon nga mosulod kamo sa balay, pabilin didto hangtod kamo mobiya. ¹¹ Kung adunay dapit nga dili magdawat kaninyo o maminaw kaninyo, sa pagbiya ninyo nianang dapita, itaktak ang abog nga anaa sa inyong mga tiil, aron sa pagpamatuod batok kanila." ¹² Nanglakaw sila ug gimantala nga ang mga tawo kinahanglan nga mobiya sa ilang mga sala. ¹³ Ilang gihinginlan ang daghang mga demonyo, ug gidihogan sa lana ug giayo ang daghang masakiton nga mga tawo. ¹⁴ Nadungog kini ni Haring Herodes, kay ang ngalan ni Jesus nahimong bantogan. Ang pipila miingon, "Si Juan nga Tigbawtismo nabanhaw gikan sa mga patay ug tungod niini, kining mga milagrosong gahom nagakahitabo kaniya." ¹⁵ Ang pipila miingon, "Siya si Elias." Apan ang uban miingon, "Siya usa ka propeta, sama sa mga propeta sa karaang mga panahon." ¹⁶ Apan nadungog kini ni Herodes, siya miingon, "Si Juan, nga akong gipapungotan, nabanhaw." ¹⁷ Tungod kay si Herodes mismo nagpakuha ug nagpadakop kang Juan ug gibilanggo siya tungod kang Herodias, nga asawa sa iyang igsoon nga si Felipe, tungod kay si Herodes nakigminyo kaniya. ¹⁸ Kay si Juan nag-ingon kang Herodes, "Dili uyon sa balaod alang kanimo nga makigpuyo sa asawa sa imong igsoon." ¹⁹ Si Herodias nagtagana sa iyang kaugalingon batok kang Juan ug buot niya siyang patyon. Apan dili niya kini mahimo, ²⁰ kay si Herodes nahadlok kang Juan, ug siya nasayod nga siya matarong ug balaan nga tawo. Busa si Herodes kanunay nagpanalipod kaniya. Sa dihang madungog niya nga mosangyaw si Juan, ang iyang mensahe makapasuko kaniya, ug bisan pa niana siya gihapon malipay nga mamati kaniya. ²¹ Apan miabot ang adlaw nga nakahigayon si Herodias sa pagbuhat: sa adlaw nga natawhan ni Herodes nagkumbira siya alang sa iyang mga opisyal, sa iyang mga magmamando, ug sa mga pangulo sa Galilea. ²² Ang anak nga babaye ni Herodias miadto ug misayaw alang kanila, ug siya nakapahimuot kang Herodes ug sa iyang mga dinapit sa panihapon. Ang hari miingon sa bata nga babaye, "Pangayo kanako sa bisan unsa nga imong gusto ug ihatag ko kini kanimo." ²³ Nanumpa siya kaniya nga miingon, "Bisan unsa nga imong pangayoon kanako, igahatag ko kanimo, hangtod sa katunga sa akong gingharian." ²⁴ Migawas siya ug miingon sa iyang inahan, "Unsay akong pangayoon kaniya?" Siya miingon, "Ang ulo ni Juan nga Tigbawtismo." ²⁵ Siya nagdali pagbalik sa tigomanan sa hari ug miingon kaniya, "Buot kong ihatag mo kanako karon dayon, ug ibutang sa bandihado, ang ulo ni Juan nga Tigbawtismo." ²⁶ Naguol pag-ayo ang hari, apan tungod sa iyang gisaad, ug alang sa iyang mga dinapit, dili siya makahimo sa pagbalibad sa iyang gihangyo. ²⁷ Busa gipadala sa hari ang usa ka sundalo gikan sa iyang guwardiya ug gimandoan siya sa pagdala kaniya sa ulo ni Juan. Ang guwardiya miadto ug gipunggotan siya sa bilangoan. ²⁸ Gidala niya ang ulo ni Juan nga gibutang sa bandihado ug gihatag ngadto sa bata nga babaye, ug ang bata naghatag sa iyang inahan. ²⁹ Sa pagkadungog

niini, ang iyang mga disipulo miabot ug nagkuha sa iyang patay nga lawas ug gipahigda kini sa lubnganan. ³⁰ Ang mga apostoles nagtigom palibot kang Jesus, ug sila miingon kaniya sa tanan nga ilang nabuhay ug gipanudlo. ³¹ Miingon siya ngadto kanila, "Umari kamo sa awaaw nga dapit ug mopahulay kadali." Tungod kay daghan ang mangabot ug manghawa, ug wala na silay kahigayonan sa paglipaylipay, walay panahon bisan sa pagpangaon. ³² Mipalayo sila sa sakayan padulong sa awaaw nga dapit nga sila lamang. ³³ Apan daghang tawo ang nakakita kanila nga mibiya ug sila nakaila kanila. Nanagan sila didto gikan sa tanang lungsod, ug sila nakauna pag-abot kanila. ³⁴ Sa pag-abot niya, nakita ni Jesus ang dakong panon; gibati siya ug tumang kaluoy alang kanila, tungod kay sila sama sa mga karnero nga walay magbalantay. Busa misugod siya sa pagtudlo kanila sa daghang mga butang. ³⁵ Sa dihang hapon na, ang iyang mga disipulo miadto kaniya ug miingon, "Awaaw kini nga dapit ug hapon na kaayo. ³⁶ Ipalakaw sila aron mangadto sila sa kasikbit nga dapit ug ngadto sa mga baryo ug aron makapalit ug pagkaon alang sa ilang mga kaugalingon." ³⁷ Apan siya mitubag ug miingon kanila, "Kamo maoy maghatag kanila ug pagkaon." Miingon sila ngadto kaniya, "Manglakaw ba kami ug magpalit sa tinapay nga nagkantidad sa 200 ka denaryo ug ihatag kanila aron aduna silay makaon?" ³⁸ Miingon siya kanila, "Pila kabuok tinapay ang inyong dala? Lakaw ug tan-awa." Sa pagkahibalo nila, sila miingon, "Lima ka tinapay ug duha ka isda." ³⁹ Gimandoan niya ang tanang katawhan nga maglingkod nga nagkapundok diha sa lunhaw nga sagbot. ⁴⁰ Nagpundok sila nga nanglingkod; mga pundok sa tinag 100 ug tinag 50. ⁴¹ Sa pagkuha niya sa lima ka tinapay ug sa duha ka isda, ug mihangad sa langit, gipanalanginan niya ug gipikaspikas ang tinapay ug gihatag sa mga disipulo aron ipang-apod-apod ngadto sa panon. Ang duha ka isda iyang gibahin sa ilang tanan. ⁴² Nangaon silang tanan hangtod nga sila nangabusog. ⁴³ Gipanguha nila ang mga pinikaspikas nga tinapay, napuno ang napulo ug duha ka mga bukap, ug pipila usab ka mga isda. ⁴⁴ Karon adunay 5, 000 ka mga lalaki ang nakakaon sa mga tinapay. ⁴⁵ Dihadiha dayon iyang gipasakay ang iyang mga disipulo sa sakayan ug mag-una kaniya didto sa pikas bahin, sa Betsaida, samtang siya sa iyang kaugalingon nagpalakaw sa panon palayo. ⁴⁶ Sa pagkawala nila, mitungas siya sa bukid aron sa pag-ampo. ⁴⁷ Pag-abot sa kagabhion, ug ang sakayan anaa na karon sa tungatunga sa linaw, ug siya nag-inusara sa yuta. ⁴⁸ Nakita niya nga sila naglisod sa gayong sa sakayan, kay ang hangin mikusokuso kanila. Sa ika-upat nga takna sa kagabhion siya miadto kanila, nga naglakaw sa linaw, ug buot niya nga molabay kanila, ⁴⁹ apan sa pagkakita nila nga siya naglakaw sa linaw, naghunahuna sila nga siya usa ka multo ug sila naninggit, ⁵⁰ kay silang tanan nakakita kaniya ug nangahadlok. Apan dihadiha dayon siya nagsulti kanila ug miingon, "Pagmaisog! Ako kini! Ayaw kahadlok." ⁵¹ Misakay siya sa sakayan uban kanila, ug ang hangin miundang na sa paghuros; ug sila nahibulong pag-ayo kaniya. ⁵² Kay wala nila masabti ang mahitungod sa mga tinapay, apan ang ilang mga hunahuna hinay sa pagsabot. ⁵³ Sa nakatabok na sila, midunggo sila sa yuta sa Genesaret ug giangkla ang sakayan. ⁵⁴ Sa pagnaog nila sa sakayan, dihadiha dayon ang mga tawo nakaila nga si Jesus kadto.

⁵⁵ Ang mga tawo nanagan sa tibuok rehiyon ug nagsugod sila pagdala sa mga masakiton nga anaa sa duyan padulong kaniya, bisan asa nga nadungog nila nga siya moabot. ⁵⁶ Bisan asa siya mosulod nga mga baryo o mga siyudad, o mga kaumahan, ilang gipangbutang ang mga masakiton sa merkado, ug sila nagpakiluoy kaniya nga sila makahikap lamang bisan sa tumoy sa iyang bisti, ug sa kadaghan nga mohikap niini mamaayo.

7

¹ Ang mga Pariseo nanagtigom kauban ni Jesus, kauban sa mga eskriba nga naggikan sa Jerusalem. ² Ilang nakita nga ang uban sa iyang disipulo mikaon sa ilang tinapay uban ang kahugaw, kana mao, ang wala kapanghunaw, sa ilang mga kamot. ³ (Alang sa mga Pariseo ug sa tanang mga Judio, sila dili mangaon gawas kung sila makapanghunaw sa ilang mga kamot; sila nagagunit gihapon sa tulumanon sa ilang mga katigulangan. ⁴ Sa dihang ang mga Pariseo moabot gikan sa merkado, sila dili mangaon hangtod nga sila makapanghinlo sa ilang kaugalingon. Ug adunay lain pang sulondon nga ilang ginatuman bisan lisod, apil ang paghinlo sa mga kopa, mga tiil, bulawan nga sudlanan, ug bisan ang lingkoran sa kanan.) ⁵ Ang mga Pariseo ug ang mga eskriba nangutana kang Jesus, "Nganong ang imong mga disipulo wala magkinabuhi sumala sa tolumanon sa mga katigulangan, tungod kay sila nangaon sa ilang tinapay nga walay pagpanghunaw sa ilang mga kamot?" ⁶ Siya miingon, "Si Isaias nanagna bahin kaninyo mga tigpakaaron-ingnon, siya misulat, 'Kining katawhan nagpasidungog kanako uban sa ilang ngabil, apan ang ilang kasingkasing layo kanako.' ⁷ Walay silbi ang ilang pagdayeg nga gihalad kanako, gitudlo ang balaod sa katawhan isip tinuohan.' ⁸ Inyong gisalikway ang kasugoan sa Dios ug paspas nga nihupot sa tulumanon sa tawo." ⁹ Siya miingon, "Sayon kaninyo ang pagsalikway sa kasugoan sa Dios aron inyong mahuptan ang inyong tulumanon! ¹⁰ Tungod kay si Moises miingon, 'Tahora ang inyong amahan ug ang inyong inahan,' ug, 'Siya nga mosulti ug daotan sa iyang amahan o inahan, sa pagkatinuod mamatay gayod.' ¹¹ Apan kamo miingon, 'Kung ang tawo moingon ngadto sa iyang amahan o inahan, "Bisan unsa nga tabang nga madawat ninyo gikan kanako mao ang Corban,'" (kana ginaingon nga, 'Gihatag sa Dios') - ¹² unya kamo wala na magtugot kaniya sa pagbuhat sa bisan unsa alang sa iyang amahan o sa iyang inahan. ¹³ Inyong gihimo ang kasugoanan sa Dios nga walay bili sumala sa inyong tulumanon nga inyo gihapong gipasapasa. Ug daghan nga managsamang butang nga inyong gihimo." ¹⁴ Iyang gitawag pag-usab ang panon ug miingon kanila, "Pamati kanako, tanan kaninyo, ug sabta. ¹⁵ Walay makapahugaw sa tawo nga gikan sa gawas kung kini mosulod kaniya. Ang makapahugaw sa tawo mao ang mogawas kaniya." ¹⁶ Ang mahinungdanong mga sinulat wala maapil vs. ¹⁶. Kung si bisan kinsa nga tawo nga adunay dalunggan, siya papaminawa. ¹⁷ Karon si Jesus mibiya sa panon ug misulod sa balay, ang iyang mga tinun-an nangutana kaniya mahitungod sa sambingay. ¹⁸ Si Jesus miingon, "Kamo ba wala pa gihapon makasabot? Wala ba ninyo makita nga bisan unsa nga mosulod sa tawo gikan sa

gawas dili makahugaw kaniya, ¹⁹ tungod kay kini dili man muadto sa iyang kasingkasing, apan kini mopaingon sa iyang tiyan ug unya mugawas ngadto sa kasilyas.” Niini nga pulong gihimo ni Jesus nga ang tanang pagkaon nahinloan na. ²⁰ Siya miingon, “Kini ang makapahugaw sa tawo nga mao ang mogawas kaniya. ²¹ Kay gikan sa kinasuloran sa tawo, mogawas sa kasingkasing, magahimo ug daotang hunahuna, pagpakighilawas gawas sa kaminyoon, pagpangawat, pagpatay, ²² pagpanapaw, kahakog, pagkadautan, pagpanlimbong, kaulag, kasina, pagbutangbutang, pagpagarbo, binuang. ²³ Kining tanang mga daotan nagagikan sa sulod, ug mao ang makapahugaw sa tawo.” ²⁴ Nitindog siya gikan didto ug miadto padulong sa rehiyon sa Tyre ug Sidon. Siya misulod sa balay ug dili siya buot nga adunay usa nga masayod nga siya atua didto. ²⁵ Apan siya dili matago. Apan sa kalit lang ang babaye kinsa adunay gamayng anak nga babaye nga adunay hugaw nga espiritu— kini nga babaye nakadungog bahin kang Jesus ug miduol siya ug miluhod sa iyang tiilan. ²⁶ Karon ang babaye usa ka Griyego, nga taga-Fenicia ang kaliwat. Nagpakiluoy siya kaniya nga palayason ang demonyo gikan sa iyang anak nga babaye. ²⁷ Siya miingon kaniya, “Kinahanglan pakan-on una ang kabataan. Tungod kay dili saktong kuhaon ang tinapay sa mga bata ug ilabay sa mga iro.” ²⁸ Apan siya mitubag ug miingon ngadto kaniya, “Oo, Ginoo, bisan ang mga iro ilawom sa lamesa mokaon sa mumho sa mga bata.” ²⁹ Siya miingon ngadto kaniya, “Tungod kay ikaw misulti niini, gawasnon ka nga molakaw. Ang demonyo mugawas sa imong anak nga babaye.” ³⁰ Siya mibalik sa iyang panimalay ug iyang nakita ang bata nga naghigda sa iyang higdaanan, ug wala na ang demonyo. ³¹ Miadto siya pag-usab sa gawas gikan sa rehiyon sa Tyre ug miadto agi sa Sidon sa dagat sa Galilea nga rehiyon sa Decapolis. ³² Ilang gidala ang usa ka tawo nga bungol ug amang, ug sila nagpakiluoy kang Jesus aron ipandong ang iyang kamot kaniya. ³³ Iyang gikuha siya gikan sa pundok sa tago, ug iyang gibutang ang iyang mga tudlo sa iyang mga dalonggan, ug pagkahuman niyang luwa, iyang gihikap ang dila. ³⁴ Siya mihangad sa langit; siya nanghupaw ug miingon kaniya, “Ephphatha,” kana ginaingon, “Buka!” ³⁵ Gihimo ni Jesus nga ang iyang mga dalonggan makadungog, ug makausa gikuha niya ang nakapugong sa iyang dila nga siya dili makasolti, mao nga siya karon makasolti na ug maayo. ³⁶ Iyang gisugo sila nga dili kini isulti kang bisan kinsa. Apan hinuon, sa dihang nagmando siya kanila nga magpakahilom, misamot hinuon sila pagsugilon mahitungod niini. ³⁷ Sila hingpit nga nahibulong, nga nag-ingon, “Iyang gibuhat ang tanan pag-ayo. Gihimo niya nga bisan ang bungol makadungog ug ang amang makasulti.”

8

¹ Niadtong mga adlaw, aduna na usab usa ka dakong panon, ug sila walay makaon. Si Jesus nagtawag sa iyang mga disipulo ug miingon kanila, ² “Hilabihan ang akong kaluoy sa panon, tungod kay sila nagpadayon nga nakig-uban kanako sulod na sa tulo ka adlaw ug wala silay makaon. ³ Kung ako silang papaulion sa ilang panimalay nga wala makakaon sila mangaluya didto sa dalan. Ug ang pipila

kanila gikan pa sa layo.”⁴ Ang iyang mga disipulo mitubag kaniya, “Asa man kita magkuha ug igo nga tinapay sa awa-aw nga dapit aron tagbawon kining katawhan?”⁵ Siya nangutana kanila, “Pila kabuok tinapay ang anaa kaninyo?” Sila miingon, “Pito.”⁶ Siya nagsugo sa panon nga manglingkod sa yuta. Gikuha niya ang pito ka mga tinapay, ug human siya nakapasalamat, iyang gipikaspikas ang mga tinapay ug gihatag kini sa iyang mga disipulo ug giapod-apod. Busa giapod-apod na nila kini sa panon.⁷ Aduna usab silay pipila ka gagmay nga isda, ug human siya nakapasalamat alang kanila, nagsugo siya sa mga disipulo aron sa pag-apod-apod usab niini.⁸ Sila nangaon ug nangatagbaw. Ug ilang ghipos ang nabilin nga pagkaon gikan sa mga pinikaspikas nga bahin, kini pito ka bukag nga puno.⁹ Adunay mga 4, 000 ka mga lalaki didto. Gipapauli sila ni Jesus.¹⁰ Dihadiha dayon misakay siya sa sakayan uban sa iyang mga disipulo, ug sila miadto sa rehiyon sa Dalmanuta.¹¹ Unya ang mga Pariseo migawas ug misugod sa pagpakiglantugi kaniya. Sila nangita kaniya ug usa ka timailhan nga gikan sa langit, aron sa pagsulay kaniya.¹² Siya miginhawa ug lawom sa iyang espiritu ug miingon, “Nganong nangita man ug usa ka timailhan kini nga mga kaliwatan? Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, walay timailhan nga ihatag niini nga kaliwatan.”¹³ Unya mibiya siya kanila, misakay na usab sa sakayan, ug mibiya ug miadto sa pikas bahin sa linaw.¹⁴ Karon ang mga disipulo nakalimot sa pagdala ug tinapay uban kanila. Wala na silay bisan usa kabuok tinapay sa sakayan.¹⁵ Siya nagpahimangno kanila ug miingon, “Pagbantay ug pag-amping batok sa patubo sa mga Pariseo ug sa patubo ni Herodes.”¹⁶ Ang mga disipulo naglalis sa usag-usa, “Tungod kay wala na kitay tinapay.”¹⁷ Si Jesus nasayod niini, ug siya miingon kanila, “Nganong naglalis man kamo kung wala nay tinapay? Wala ba gihapon ninyo makita? Wala ba gihapon ninyo masabti? Gipaluya na ba ninyo pag-ayo ang inyong mga kasingkasing?”¹⁸ Aduna kamoy mga mata, dili ba kamo makakita? Aduna kamoy mga dalunggan, dili ba kamo makadungog? Wala ba kamo nakahinumdom?¹⁹ Sa dihang akong gipikaspikas ang tinapay taliwala sa 5, 000, pila ka bukag ang napuno sa pinikaspikas nga tinapay nga inyong nadala?” Sila mitubag kaniya, “Napulo ug duha.”²⁰ Ug sa dihang akong gipikaspikas ang pito ka tinapay taliwala sa 4, 000, pila ka bukag ang napuno nga inyong nadala?” Sila mitubag kaniya, “Pito.”²¹ Siya miingon, “Wala ba gihapon kamo makasabot?”²² Sila miadto sa Betsaida. Ang mga tawo didto nagdala kaniya ug usa ka tawong buta ug nagpakiluoy kang Jesus nga hikapon siya.²³ Gigunitan ni Jesus ang tawong buta pinaagi sa iyang kamot, ug giagak siya pagawas sa baryo. Sa dihang naluwaan na niya ang iyang mga mata ug gitapion niya ang iyang kamot kaniya, nangutana siya kaniya, “Aduna ka na bay nakita?”²⁴ Mihangad siya, ug miingon, “Nakita ko ang mga tawo. Apan daw sama sila sa mga kahoy nga naglakawlakaw.”²⁵ Unya gitapion na usab niya ang iyang mga kamot sa iyang mga mata, ug ang tawo mibuka sa iyang mata, ang iyang panan-aw nahibalik, ug nakita niya ang tanang butang nga tin-aw na.²⁶ Gipapauli siya ni Jesus paingon sa iyang panimalay ug miingon, “Ayaw pagsulod sa lungsod.”²⁷ Si Jesus milakaw pagawas uban sa iyang mga disipulo didto sa mga baryo sa Cesarea Filipos.

Didto sa dalan nangutana siya sa iyang mga disipulo, “Kinsa man kuno ako sumala sa gisulti sa mga tawo?”²⁸ Sila mitubag kaniya ug miingon, “Si Juan nga magbabawtismo. Ang uban miingon, ‘Si Elias,’ ug ang uban, ‘Usa sa mga propeta.’”²⁹ Siya nangutana kanila, “Apan kinsa man ako alang kaninyo?” Mitubag si Pedro nga nag-ingon kaniya, “Ikaw ang Cristo.”³⁰ Ug si Jesus nagpahimangno kanila nga dili manugilon kang bisan kinsa mahitungod kaniya.³¹ Siya nagsugod sa pagtudlo kanila nga ang Anak sa Tawo kinahanglan nga mag-antos sa daghang mga butang, igasalikway sa mga kadagkoan ug sa mga pangulong pari ug sa mga eskriba, pagapatyon, ug mabanhaw pag-usab human sa tulo ka adlaw.³² Gisulti niya kini sa tin-aw. Unya si Pedro nagdala kaniya sa daplin ug nagsugod sa pagbadlong kaniya.³³ Apan si Jesus milingi ug mitan-aw sa iyang mga disipulo ug unya gibadlong niya si Pedro ug miingon, “Palayo kanako Satanas! Kay wala ka magpakabana sa mga butang sa Dios, apan sa mga butang sa mga tawo.”³⁴ Unya iyang gitawag ang panon ug ang iyang mga disipulo, ug siya miingon, “Kung kinsa ang buot mosunod kanako, kinahanglan gayod niya ilimod ang iyang kaugalingon, ug mopas-an sa iyang krus, ug mosunod kanako.”³⁵ Kay bisan kinsa kadtong buot moluwas sa iyang kinabuhi makabsan niini, ug kinsa kadtong makabsan sa iyang kinabuhi tungod kanako ug alang sa ebanghelyo mamaluwas niini.³⁶ Unsa man ang makuha sa usa ka tawo, kung maangkon niya ang tibuok kalibotan, ug unya mawad-an sa iyang kinabuhi?³⁷ Unsa man ang ikahatag sa usa ka tawo nga baylo alang sa iyang kinabuhi?³⁸ Bisan kinsa kadtong magakaulaw kanako ug sa akong mga pulong niining mananapaw ug makasasala nga kaliwatan, ikaulaw usab siya sa Anak sa Tawo pag-abot niya sa himaya sa iyang Amahan uban sa balaang mga manulonda.”

9

¹ Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod ako magaingon kaninyo, adunay pipila kaninyo nga nagtindog dinhi nga dili makatilaw ug kamatayon nga dili pa nila makita ang gingharian sa Dios nga moabot uban sa gahom.”² Paglabay sa unom ka adlaw, giuban ni Jesus si Pedro, Santiago, ug si Juan ug gidala sila sa taas nga bukid nga sila lamang. Unya nausab ang iyang panagway sa ilang atubangan.³ Ang iyang bisti misilaw pag-ayo, hilabihan ang kaputi, nga walay manglalaba sa kalibotan nga arang makapaputi.⁴ Unya si Elias uban si Moises mitungha ngadto kanila, ug sila nagsultihanay uban ni Jesus.⁵ Si Pedro mitubag ug miingon kang Jesus, “Rabbi, maayo alang kanato nga ania kita dinhi ug kinahanglan mohimo kami ug tulo ka pasilonganan. Tugoti kami nga mobuhat ug usa alang kanimo, usa alang kang Moises, ug usa alang kang Elias.”⁶ (Tungod kay si Pedro wala masayod kung unsay isulti. Ang mga disipulo nalisang.)⁷ Ang panganod miabot ug milandong kanila. Unya ang usa ka tingog migula gikan sa panganod, “Kini ang akong hinigugmang Anak. Paminaw kaniya.”⁸ Sa kalit lang, sa dihang sila mitan-aw sa palibot, wala na silay nakita nga uban kanila, apan si Jesus lamang.⁹ Samtang sila nanglugsong sa bukid, siya nagmando kanila sa dili pagpanugilon kung unsa ang ilang nakita, hangtod nga ang Anak sa Tawo mabanhaw

gikan sa mga patay. ¹⁰ Busa ilang gitago ang maong butang sa ilang mga kaugalingon, apan ilang gihisgotan sa ilang mga kaugalingon kung unsa ang buot ipasabot sa “mabanhaw gikan sa mga patay”. ¹¹ Sila nangutana kaniya, “Ngano nga ang mga iscriba miingon nga si Elias kinahanglan nga unang moabot?” ¹² Siya miingon kanila, “Si Elias mouna gayod pag-abot aron nga iyang mapasig-uli ang tanang butang. Unya nganong nasulat nga ang Anak sa Tawo kinahanglang mag-antos ug daghang mga butang ug nga ang mga tawo magdumot kaniya? ¹³ Apan ako moingon kaninyo nga si Elias miabot na, ug ilang gibuhat kung unsa ang ilang buot buhaton kaniya, sumala sa gisulti sa kasulatan mahitungod kaniya.” ¹⁴ Sa dihang sila mibalik kung asa nahimutang ang ubang mga disipulo, ilang nakita ang dakong panon palibot kanila, ug ang mga iscriba nakiglalis uban kanila. ¹⁵ Sa dihang nakita nila si Jesus, ang tibuok panon nahibulong pag-ayo; sila midagan ngadto kaniya ug mihatag sa mainiton nga pag-abi-abi. ¹⁶ Iyang gipangutana ang iyang mga disipulo, “Mahitungod sa unsa ang inyong gilalisan uban kanila?” ¹⁷ Usa sa panon mitubag kaniya, “Magtutudlo, akong gidala kanimo ang akong anak nga lalaki; siya adunay espiritu nga naghimo kaniyang dili makasulti, ¹⁸ ug kini nahimong hinungdan nga siya magkirig-kirig ug malabay siya sa ubos; mobula ang iyang baba, mokagot ang iyang mga ngipon, ug dayon motuskig. Akong gihangyo ang imong mga disipulo sa pagpagula niini gikan kaniya, apan dili sila makahimo.” ¹⁹ Siya mitubag kanila, “Dili matinoohon nga kaliwatan, hangtod kanus-a ako mag-uban kaninyo? Hangtod kanus-a ba ako magapailob kaninyo? Dad-a siya nganhi kanako.” ²⁰ Ilang gidala ang batang lalaki ngadto kaniya. Sa dihang ang espiritu nakakita kang Jesus, kini dihadhiha milabay kaniya ngadto sa pagkirig-kirig. Ang batang lalaki natumba sa yuta ug nagbulabula ang baba. ²¹ Si Jesus nangutana sa iyang amahan, “Unsa na kadugay nga siya sama niini?” Ang amahan miingon, “Sukad sa iyang pagkabata. ²² Kini kanunay nga molabay kaniya ngadto sa kalayo o ngadto sa tubig ug misulay sa paglaglag kaniya. Kung ikaw makahimo sa pagbuhat sa bisan unsa, kaluy-i kami ug tabangi kami.” ²³ Si Jesus miingon kaniya, “‘Kung ikaw makahimo’? Ang tanang butang mahimo alang sa usa nga motuo.” ²⁴ Dihadhiha ang amahan sa bata misinggit ug miingon, “Mituo ako! Tabangi ang akong pagka dili matinoohon!” ²⁵ Sa dihang nakita ni Jesus ang panon nga nagdagan ngadto kanila, iyang gibadlong ang mahugaw nga espiritu ug miingon, “Ikaw, amang ug bungol nga espiritu, ako nagmando kanimo, gula gikan kaniya, ug ayaw na gayod pagsulod ngadto kaniya pag-usab.” ²⁶ Kini misinggit ug gipakirig ang batang lalaki pag-ayo ug unya migula. Ang batang lalaki nahisama sa usa ka patay, labihan kaayo nga ang kadaghanan sa mga tawo nag-ingon, “Patay na siya.” ²⁷ Apan si Jesus migunit kaniya sa kamot ug gibangon siya, ug ang batang lalaki mitindog. ²⁸ Sa dihang si Jesus miabot sa balay, ang iyang mga disipulo nangutana kaniya nga sila lamang, “Nganong wala man kami makahingilin niini?” ²⁹ Siya miingon kanila, “Kini nga matang dili mahinginlan gawas sa pag-ampo.” ³⁰ Sila mibiya gikan didto ug milatas paingon sa Galilea. Si Jesus dili buot nga may masayod nga si bisan kinsa kung asa sila, ³¹ kay siya nagatudlo sa iyang mga disipulo. Siya miingon kanila,

“Ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga kamot sa katawhan, ug ila siyang patyon. Sa dihang siya mamatay na, human sa tulo ka adlaw siya mabanhaw pag-usab.”³² Apan sila wala makasabot niining pahayag, ug sila nahadlok sa pagpangutana kaniya.³³ Sila miabot sa Capernaum. Sa dihang siya atua na sa balay iyang gipangutana ang iyang mga disipulo, “Unsa ang inyong gihisgotan samtang anaa sa dalan?”³⁴ Apan sila hilom lamang. Tungod kay naglalis sila sa matag-usa samtang anaa sa dalan mahitungod kung kinsa ang labing labaw.³⁵ Siya milingkod ug gitawag ang Napulog Duha sa paghiusa. Siya miingon kanila, “Si bisan kinsa ang buot nga mahiuna, siya kinahanglan maulahi sa tanan ug sulugoon sa tanan.”³⁶ Siya mikuha ug gagmay nga bata ug gibutang siya sa ilang taliwala. Iyang gikugos ang bata sa iyang mga bukton ug miingon ngadto kanila,³⁷ “Si bisan kinsa nga modawat sa maong bata pinaagi sa akong ngalan, siya usab nagadawat kanako, ug si bisan kinsa nga nagadawat kanako, siya wala nagadawat kanako lamang, apan sa usa usab nga nagpadala kanako.”³⁸ Si Juan miingon kaniya, “Magtutudlo, kami nakakita ug usa ka tawo nga nag-abog ug mga demonyo sa imong ngalan ug kami nagsanta kaniya, tungod kay siya wala man nagsunod kanato.”³⁹ Apan si Jesus miingon, “Ayaw siya santaa. Tungod kay walay makahimo sa pagbuhat ug gamhanang mga buhat sa akong ngalan ug unya makahimo sa pagsulti sa bisan unsa nga daotang butang mahitungod kanako.⁴⁰ Si bisan kinsa nga dili batok kanato dapig kanato.⁴¹ Si bisan kinsa nga mohatag kaninyo ug usa ka tasang tubig aron imnon tungod kay kamo nahisakop kang Cristo, sa pagkatinuod sultihan ko kamo, dili mawala kaniya ang iyang ganti.⁴² Si bisan kinsa nga mahimong hinungdan sa usa niining gagmayng mga bata nga mituo kanako aron mapandol, mas maayo alang kaniya nga higtan ug usa ka dakong galingan nga bato ang iyang liog ug ihulog ngadto sa dagat.⁴³ Kung ang imong kamot mahimong hinungdan nga ikaw mapandol, putla kini. Mas maayo alang kanimo ang pagsulod ngadto sa kinabuhi nga pungkol kaysa adunay duha ka kamot ug moadto sa impiyerno, sa kalayo nga walay pagkapalong.⁴⁴ Ang labing maayo nga mga karaan nga kopya giwala kining mga pulong gikan sa bersikulo 44 ug 46, bersikulo 44 “nga diin ang ilang ulod dili mamatay ug ang kalayo dili mapalong”⁴⁵ Kung ang imong tiil mahimong hinungdan nga ikaw mapandol, putla kini. Mas maayo alang kanimo nga mosulod sa kinabuhi nga putol ang tiil, kaysa aduna kay duha ka tiil, ug ilabay ngadto sa impiyerno.⁴⁶ Tan-awa ang “note” sa bersikulo 44.⁴⁷ Kung ang imong mata mahimong hinungdan nga ikaw mapandol, lugita kini. Mas maayo alang kanimo nga mosulod sa gingharian sa Dios nga adunay usa ka mata, kaysa adunay duha ka mata ug ilabay ngadto sa impiyerno,⁴⁸ diin ang ilang ulod dili mamatay, ug ang kalayo dili mapalong.⁴⁹ Kay ang tanan pagaasinan sa kalayo.⁵⁰ Ang asin maayo, apan kung ang asin mawad-an sa iyang kaparat, unsaon man nimo pagpabalik nga moparat kini pag-usab? Pagbaton ug asin sa inyong mga kaugalingon, ug pagmalinawon sa matag-usa.”

10

¹ Si Jesus mibiya sa maong dapit ug miadto sa rehiyon sa Judea ug

sa lugar nga tabok sa Suba sa Jordan, ug ang panon sa katawhan miadto kaniya pag-usab. Siya nanudlo kanila pag-usab, sama sa iyang nabatasan nga pagabuhaton. ² Ang mga Pariseo miadto kaniya ug nangutana, "Uyon ba kini sa balaod alang sa usa ka bana nga mobulag sa iyang asawa?" Kini nga pangutana aron pagsulay kaniya. ³ Siya mitubag, "Unsa man ang gisugo ni Moises kaninyo?" ⁴ Sila miingon, "Si Moises nagtugot sa usa ka tawo nga mosulat ug usa ka pagpamatuod sa panagbulag ug unya ipadala siya palayo." ⁵ "Kini tungod sa inyong gahi nga mga kasingkasing siya nagsulat kaninyo niining balaod," Si Jesus miingon ngadto kanila. ⁶ "Apan gikan sa sinugdanan sa kabuhatan, 'Ang Dios nagbuhat kanila lalaki ug babaye.' ⁷ 'Kay mao kini ang hinungdan nga ang lalaki mobiya sa iyang amahan ug inahan ug makigtipon sa iyang asawa, ⁸ ug ang duha mahimong usa na ka unod. Busa dili na sila magpabilin nga duha, apan usa na ka unod.' ⁹ Busa kung unsa ang ghiusa sa Dios, dili pagabulagon sa tawo." ¹⁰ Sa dihang sila didto na sa balay, ang mga disipulo nangutana kaniya pag-usab mahitungod niini. ¹¹ Siya miingon ngadto kanila, "Kinsa kadtong mobulag sa iyang asawa ug makigminyo sa lain nga babaye nakapanapaw batok kaniya. ¹² Ug kung siya mobulag sa iyang bana ug makigminyo sa lain nga lalaki, siya nakapanapaw." ¹³ Ang mga tawo nagdala sa ilang gagmay nga mga bata ngadto kaniya aron siya makahimo sa paghikap kanila, apan ang mga disipulo nagbadlong kanila. ¹⁴ Sa dihang nakita kini ni Jesus, siya nasuko kanila, ug miingon ngadto kanila, "Tugoti ang gagmay nga mga bata nga mopaduol kanako, ug ayaw sila pugngi, tungod kay ang gingharian sa Dios iya sa sama kanila. ¹⁵ Sa pagkatinuod ako moingon kaninyo, kinsa kadtong dili modawat sa gingharian sa Dios sama sa usa ka bata dili gayod makasulod niini." ¹⁶ Unya siya mikuha ug mga bata ngadto sa iyang mga bukton ug gipanalanginan sila samtang iyang gibutang ang iyang mga kamot ngadto kanila. ¹⁷ Samtang siya nagsugod sa iyang panaw, usa ka tawo migukod ngadto kaniya ug miluhod sa iyang atubangan, ug nangutana, "Maayong Magtutudlo, unsa ang angay nakong buhaton aron mapanunod ang kinabuhing walay kataposan?" ¹⁸ Ug si Jesus miingon, "Nganong gitawag mo man ako nga maayo? Walay bisan usa nga maayo, gawas lamang sa Dios. ¹⁹ Ikaw nasayod sa mga sugo: Ayaw pagpatay, ayaw panapaw, ayaw pangawat, ayaw pagsaksi ug mga bakak, ayaw panglimbong, tahora ang imong amahan ug inahan." ²⁰ Ang tawo miingon, "Magtutudlo, kining tanan nga mga butang akong gituman gikan sa panahon sa akong pagkabatan-on." ²¹ Si Jesus mitan-aw kaniya ug gihigugma siya. Siya miingon ngadto kaniya, "Usa ka butang ang imong kulang. Ikaw kinahanglan ibaligya ang tanan nga anaa kanimo ug ihatag kini ngadto sa mga kabos, ug ikaw adunay bahandi sa langit. Unya balik, sunod kanako." ²² Apan kini nga mga pamahayag, siya nawad-an ug kadasig; siya nagmasulub-on ug milakaw palayo, tungod siya adunay daghang mga katigayonan. ²³ Si Jesus mitan-aw sa palibot ug miingon ngadto sa iyang mga disipulo, "Lisod gayod kini alang niadtong mga dato nga mosulod sa gingharian sa Dios!" ²⁴ Ang mga disipulo nahibulong sa iyang gipamulong. Apan si Jesus miingon ngadto kanila pag-usab, "Mga anak, lisod gayod ang pagsulod didto sa gingharian sa Dios!

²⁵ Mas sayon alang sa usa ka kamelyo nga moagi sa bangag sa dagom, kay sa niadtong tawo nga dato sa pagsulod sa gingharian sa Dios.”
²⁶ Sila nahibulong pag-ayo ug miingon sa matag-usa, “Unya kinsa ra man ang maluwas?” ²⁷ Si Jesus nagtan-aw kanila ug miingon, “Sa mga tawo dili kini mahimo, apan mahimo sa Dios. Kay ang tanang butang mahimo sa Dios.” ²⁸ Si Pedro misugod sa pagsulti kaniya, “Hinupon, gibiyahan namo ang tanang butang ug misunod kanimo.” ²⁹ Si Jesus miingon, “Sa pagkatinuod ako mosulti kaninyo, walay usa nga mobiya sa iyang balay, o mga igsoong lalaki, o mga igsoong babaye, o inahan, o amahan, o mga anak, o kayutaan, alang kanako, ug alang sa ebanghelyo ³⁰ nga dili makadawat ug ginatos ka pilo sama sa ania karon niining kalibotana, mga balay, ug mga igsoong lalaki, mga igsoong babaye, mga inahan, ug mga anak, ug kayutaan, uban sa mga paglutos, ug ang kalibotan nga umaabot, kinabuhing walay kataposan. ³¹ Apan daghan ang nahiuna nga maulahi, ug ang maulahi mahiuna.” ³² Sila naglakaw sa dalan patungas ngadto sa Jerusalem, ug si Jesus nag-una kanila. Ang mga disipulo natingala, ug ang mga nagsunod kaniya nangahadlok. Unya gidala ni Jesus ang Napulog Duha ngadto sa daplin pag-usab ug nagsugod sa pagsulti kanila kung unsa ang umaabot nga mahitabo ngadto kaniya: ³³ “Tan-awa, motungas kita ngadto sa Jerusalem, unya ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga pangulong pari ug sa mga eskriba. Sila ang magahukom kaniya ngadto sa kamatayon ug itugyan siya ngadto sa mga Gentil. ³⁴ Sila magbugalbugal kaniya, lud-an siya, latigohon siya, ug itugyan siya ngadto sa kamatayon. Apan human sa tulo ka adlaw siya mabanhaw.” ³⁵ Si Santiago ug si Juan, mga anak nga lalaki ni Zebede, miduol kaniya ug miingon, “Magtutudlo, buot namo nga magbuhat ka alang kanamo bisan unsa nga among pangayoon kanimo.” ³⁶ Siya miingon ngadto kanila, “Unsa ang buot ninyo nga akong buhaton alang kaninyo?” ³⁷ Sila miingon, “Tugoti kami nga molingkod uban kanimo sa imong himaya, ang usa sa imong tuo nga kamot ug ang usa sa imong wala.” ³⁸ Apan si Jesus mitubag ngadto kanila, “Wala kamo masayod kung unsa ang inyong gipangayo. Makahimo ba kamo sa pag-inom sa kopa nga akong paga-imnan o makalahutay sa bawtismo nga ibawtismo kanako?” ³⁹ Sila miingon ngadto kaniya, “Makahimo kami.” Si Jesus miingon ngadto kanila, “Ang kopa nga akong paga-imnan, makainom kamo. Ug ang bawtismo nga ibawtismo kanako, makalahutay kamo. ⁴⁰ Apan kinsa kadtong molingkod sa akong tuo nga kamot o sa akong wala nga kamot dili ako ang magahatag, apan kini alang niadtong mga giandaman.” ⁴¹ Sa dihang ang ubang napulo ka disipulo nakadungog mahitungod niini, sila nagsugod ug kasuko pag-ayo ngadto kang Santiago ug Juan. ⁴² Si Jesus nagtawag kanila ngadto kaniya ug miingon, “Kamo nasayod nga kadtong giisip nga magmamando sa mga Gentil maoy maghari kanila, ug ang ilang bililhon nga mga tawo naggamit sa katungod ngadto kanila. ⁴³ Apan dili kini maoy pamaagi nganha kaninyo. Kinsa kadtong nangandoy nga mahimong labing dako nganha kaninyo kinahanglan mahimo ninyong sulugoon, ⁴⁴ ug kinsa kadtong nangandoy nga mahimong labaw nganha kaninyo kinahanglan mahimong ulipon sa tanan. ⁴⁵ Kay ang Anak sa Tawo wala moanhi aron alagaran, apan sa pag-alagad, ug motugyan sa iyang

kinabuhi ingon nga usa ka lukat alang sa kadaghanan.”⁴⁶ Sila miabot ngadto sa Jerico. Samtang siya mibiya sa Jerico uban ang iyang mga disipulo ug ang usa ka dakong panon sa katawhan, adunay usa ka tawo didto nga gipanganlan ug Bartimeos (siya anak nga lalaki ni Timeos), usa ka buta nga makikilimos nga naglingkod daplin sa dalan.⁴⁷ Sa dihang siya nakadungog kang Jesus nga Nasareno nga nagpadulong na, siya nagsugod ug singgit ug miingon, “Jesus, Anak ni David, kaloy-i intawon ako!”⁴⁸ Daghan ang nagbadlong sa buta nga tawo, nagsulti kaniya nga maghilom. Apan siya misinggit ug kusog pa gayod, “Anak ni David, kaloy-i intawon ako!”⁴⁹ Si Jesus mihunong ug nagsugo nga siya tawgon. Sila nagtawag sa buta nga tawo, nga nag-ingon, “Pagmaisog! Tindog! Siya nagtawag kanimo”⁵⁰ Iyang gilabay sa daplin ang iyang kupo, mikalit ug tindog, ug mipaduol kang Jesus.⁵¹ Si Jesus mitubag kaniya ug miingon, “Unsa ang buot nimo nga akong buhaton alang kanimo?” Ang buta nga tawo miingon, “Rabbi, buot nako nga makadawat sa akong panan-aw.”⁵² Si Jesus miingon, “Lakaw. Ang imong pagtuo ang nakaayo kanimo.” Dihadiha dayon siya nakadawat sa iyang panan-aw, ug misunod kaniya didto sa dalan samtang siya nagpadayon sa paglakaw.

11

¹ Karon samtang nagpadulong sila ngadto sa Jerusalem, nagkaduol sila sa Betfage ug sa Betania, didto sa Bukid sa mga Olibo, si Jesus nagpadala sa iyang duha ka disipulo² ug giingnan sila, “Pangadto kamo sa baryo nga atbang kanato. Sa makasulod na kamo didto, makakita kamo ug usa ka asno nga wala pa sukad masakyi. Badbari kini ug dad-a dinhi kanako.”³ Kung adunay moingon kaninyo, ‘Nganong gibuhat ninyo kini?’ kinahanglan moingon kamo, ‘Ang Ginoo nagkinahanglan niini ug iuli ra dayon kini.’”⁴ Nanglakaw sila ug ilang nakaplagaan ang usa ka asno nga gihigot sa usa ka pultahan sa gawas sa dalan, ug gibadbaran nila kini.⁵ Ang pipila nga mga tawo nga nagbarog didto ug nagsulti kanila, “Unsa kanang inyong gibuhat nga gibadbaran man kanang asno?”⁶ Ug gisultihan nila sila sumala sa giingon ni Jesus kanila, ug gipalakaw sila sa mga tawo sa ilang panaw.⁷ Gidala sa duha ka disipulo ang asno ngadto kang Jesus ug gihapin ang ilang mga bisti niini aron masakyan ni Jesus.⁸ Daghang mga tawo nagbukhad sa mga panapton nila ngadto sa dalan, ug ang uban nagkatag sa mga sanga nga gipamutol nila gikan sa mga kaumahan.⁹ Kadtong nag-una kaniya ug kadtong nagsunod kaniya naninggit, “Hosana! Bulahan ang nag-anhi sa ngalan sa Ginoo.”¹⁰ Bulahan ang pag-abot sa gingharian sa atong amahan nga si David! Hosana sa kahitas-an!”¹¹ Unya si Jesus misulod sa Jerusalem ug miadto sa templo. Nagtan-aw siya sa tanang butang sa palibot. Padulong na sa pagkagabii niadtong tungora, ug miadto siya sa Betania kauban ang Napulog Duha.¹² Sa pagkasunod adlaw, sa dihang mibalik sila sa Betania, gigutom siya.¹³ Nakita niya ang kahoy nga igera sa unahan nga daghan ang mga dahon, busa miduol siya aron tan-awon kung makakita ba siya ug bunga niini. Sa nakaduol na siya niini, wala siyay nakit-an gawas sa mga dahon, tungod kay dili man kadto tingbunga sa mga igera.¹⁴ Giingnan niya kini, “Wala nay makakaon sa mga

bunga gikan kanimo.” Ang iyang mga disipulo nakadungog sa iyang gisulti. ¹⁵ Nangabot sila sa Jerusalem, ug misulod siya sa templo ug nagsugod sa pag-abog sa mga namaligya ug mga mamalitay sulod sa templo. Giyabo niya ang mga lamesa sa mga magbabaylo sa salapi ug mga lingkoranan niadtong namaligya sa mga salampati. ¹⁶ Wala siya magtugot kang bisan kinsa nga magdala sa bisan unsa nga mabaligya didto sa templo. ¹⁷ Nagtudlo siya kanila ug nag-ingon, “Wala ba kini mahisulat, ‘Ang akong balay pagatawgon nga usa ka balay alampoonan alang sa tanang kanasoran?’ Apan gihimo ninyo kini nga tagoanan sa mga kawatan.” ¹⁸ Ang mga pangulong pari ug ang mga manunulat sa balaod nakadungog kung unsa ang iyang gisulti, ug gisulayan nila siya sa pagpatay. Kay nangahadlok sila kaniya kay ang tanang katawhan nahibulong man sa iyang pagtulon-an. ¹⁹ Sa matag gabii mobiya sila sa siyudad. ²⁰ Samtang naglakaw sila sayo sa buntag, nakita nila ang kahoy sa igera nga nalaya na hangtod sa iyang mga gamot. ²¹ Nakahinumdom si Pedro ug miingon, “Rabbi, tan-awa! Ang kahoy sa igera nga imong gitunglo nalaya na.” ²² Mitubag si Jesus kanila, “Pagtuo sa Dios. ²³ Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, si bisan kinsa nga moingon niining bukid, ‘Hinaot nga ang Dios moalsa kanimo ug moitsa kanimo didto sa dagat,’ ug kung wala siya magduhaduha sa iyang kasingkasing apan motuo nga mahitabo kung unsa ang iyang gisulti, mao kadto ang pagabuhaton sa Dios. ²⁴ Busa sultihan ko kamo, ang tanan nga pangayoon ninyo diha sa mga pag-ampo, tuohi nga madawat ninyo kini, ug maangkon ninyo kini. ²⁵ Sa dihang motindog kamo ug mag-ampo, kinahanglan mopasaylo gayod kamo sa bisan unsa nga anaa kaninyo batok sa uban, aron mopasaylo usab ang inyong Amahan nga anaa sa langit sa inyong mga kalapasan. ²⁶ (Ang labing maayo nga karaang kopya niini nga bersikulo giwala (tan-awa sa Mat. 6: 15)) Mar. 11: 26 Apan kung dili kamo mopasaylo, dili usab mopasaylo sa inyong mga sala ang Amahan ninyo nga atua sa langit. ²⁷ Namalik sila pag-usab sa Jerusalem. Samtang si Jesus naglakaw didto sa templo, ang mga pangulo nga pari, mga manunulat sa balaod, ug ang tanang mga kadagkoan miduol kaniya. ²⁸ Gisultihan nila siya, “Pinaagi sa unsang katungod gibuhath mo kining mga butanga, ug kinsa ang naghatag kanimo sa katungod sa pagbuhath niana?” ²⁹ Giingnan sila ni Jesus, “Pangutan-on ko kamo sa usa ka pangutana. Sultihiko ako ug tug-anan ko usab kamo kung sa unsa nga katungod gibuhath ko kining mga butanga. ³⁰ Ang bawtismo ni Juan, gikan ba kadto sa langit o gikan sa tawo? Tubaga ako.” ³¹ Naghisgot sila taliwala sa ilang kaugalingon ug naglalis nga nag-ingon, “Kung moingon kita nga ‘Gikan sa langit’—moingon siya nga, ‘Nganong wala man lagi kamo motuo kaniya?’ ³² Apan kung moingon kita nga, ‘Gikan sa tawo’—nangahadlok sila sa katawhan tungod kay giila nila nga si Juan usa ka propeta. ³³ Unya mitubag sila kang Jesus nga miingon, “Wala kami masayod.” Unya misulti si Jesus kanila, “Dili usab ako motug-an kaninyo kung unsa nga katungod gibuhath ko kining mga butanga.”

12

¹ Unya si Jesus nagsugod sa pagtudlo kanila sa sambingay. Siya miingon, “Adunay tawo nga nagtanom sa parasan, nagbutang ug koral

palibot niini, ug nagkalot ug bangag aron pug-anan sa paras. Unya iya kining gibutangan ug tore nga bantayanan ug unya gipaatiman niya ang parasan sa mga tigpatubo ug paras. Unya miadto siya sa layo. ² Sa tukmang panahon, nagpadala siya ug sulugoon didto sa mga tigpatubo ug paras aron modawat siya sa pipila nga bunga gikan sa parasan. ³ Apan ila siyang gidakop, gikulata, ug gipapauli nga walay dala. ⁴ Nagpadala usab siya didto kanila ug lain pang sulugoon, ug ilang gisamad samaran ang iyang ulo ug gipakaulawan. Nagpadala na usab siya ug lain nga sulugoon, ug kini ilang gipatay. ⁵ Ilang gitagad ang daghan sa samang paagi, gikulata ang pipila ug ang uban gipatay. ⁶ Aduna pa siyay usa ka tawo nga nahibilin aron ipadala, ang hinigugmang anak nga lalaki. Siya mao ang kataposan nga iyang ipadala ngadto kanila. Nag-ingon siya "Tahuron gayod nila ang akong anak." ⁷ Apan ang mga saop nag-ingnanay sa matag usa "Kini ang manununod. Dali, ato siyang patyon, ug ang mapanunod atong maangkon." ⁸ Ila siyang gidakop, gipatay, ug gilabay sa gawas sa parasan. ⁹ Busa, unsa man ang buhaton sa tag-iya sa parasan? Siya moadto ug pouhon ang mga tigpatubo sa paras ug ang parasan ihatag niya didto sa uban. ¹⁰ Wala ba kamo makabasa niining kasulatan? 'Ang bato nga gisalikway sa magtutukod, nahimo nga patukoranan. ¹¹ Kini naggikan sa Ginoo ug kahibulongan kini sa atong mga mata.'" ¹² Sila nangita ug paagi sa pagdakop kang Jesus, apan nahadlok sila sa katawhan, kay sila nasayod nga nagsulti siya sa sambingay batok kanila. Busa mibiya sila ug nagpalayo. ¹³ Unya sila nagpadala didto kaniya sa pipila ka Pariseo ug pipila ka mga sakop ni Herodes, sa pagbitik kaniya sa iyang gipamulong. ¹⁴ Sa dihang sila miabot, sila misulti ngadto kaniya, "Magtutudlo, nasayod kami nga wala ka magpakabana sa gisulti sa uban, ug wala ka nagpihig sa matag usa ka tawo. Ikaw nanudlo sa kamatuoran sa pamaagi sa Dios. Uyon ba kini sa balaod nga mobayad ug buhis ngadto kang Cesar o dili? Mobayad ba kita o dili?" ¹⁵ Apan nasayod si Jesus sa ilang pagpakaaron-ingnon ug siya nag-ingon kanila, "Nganong gisulayan ako ninyo? Dad-i ako ug denario aron ako kining tanawon." ¹⁶ Sila nagdala ug usa ngadto kang Jesus. Siya miingon kanila, "Kinsang hulagway ang nakasulat niini?" Sila nag-ingon "kang Cesar." ¹⁷ Si Jesus nag-ingon, "Thatag kang Cesar ang mga butang nga iya kang Cesar, ug sa Dios ang mga butang nga iya sa Dios." Sila natingala kaniya. ¹⁸ Unya ang mga Saduceo miduol kaniya, sila nga nagsulti nga walay pagkabanhaw. Sila nangutana kaniya, nga nag-ingon, ¹⁹ "Magtutudlo, si Moises nagsulat alang kanato, 'Kung ang igsoong lalaki mamatay ug nabiyaan ang iyang asawa, apan wala siya makabaton ug anak, ang lalaki kinahanglan mokuha sa asawa sa iyang igsoon, ug mobaton ug anak alang sa iyang igsoong lalaki.'" ²⁰ Adunay pito ka managsoong lalaki; ang una nangasawa ug unya namatay, nibiya nga walay anak. ²¹ Unya ang ikaduha nakigminyo sa babaye ug namatay, nibiya nga walay anak. Ug ang ikatulo mao gihapon. ²² Ang pito mibiya nga walay mga anak. Sa kataposan niining tanan ang babaye namatay usab. ²³ Panahon sa pagkabanhaw, sa dihang sila mabuhi pag-usab, kang kinsa nga asawa ang babaye? Kay ang tanang pito ka managsoong lalaki nakapangasawa man kaniya."

²⁴ Si Jesus miingon, “Dili ba kini mao ang hinungdan nga nangasayop kamo, tungod kay wala kamo masayod sa kasulatan ug sa gahom sa Dios? ²⁵ Kay sa dihang sila mabuhi gikan sa mga patay, sila dili na magminyoay, o tugotan nga mangasawa, apan sila sama na sa mga anghel sa langit. ²⁶ Apan mahitungod sa mga namatay, nga sila mabuhi, wala ba kamo makabasa sa basahon ni Moises, sa gisaysay mahitungod sa sampinit, giunsa sa Dios sa pagpakigsulti kaniya ug nag-ingon, 'Ako ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob?'” ²⁷ Dili siya Dios sa mga patay, apan sa mga buhi. Nasayop gayod kamo.” ²⁸ Ang usa sa mga manunulat sa balaod miduol ug naminaw sa ilahang panaghisgotanay; siya nakakita nga si Jesus mitubag kanila nga maayo. Siya nangutana kaniya, “Unsa nga kasugoan ang labing mahinungdanon sa tanan?” ²⁹ Si Jesus mitubag, “Ang labing mahinungdanon mao kini, 'Pamati, Israel, ang Ginoo nga atong Dios, ang Ginoo usa lamang. ³⁰ Kinahanglan higugmaon ninyo ang Ginoo nga inyong Dios sa tibuok ninyo nga kasingkasing ug tibuok ninyo nga kalag, sa tibuok ninyo nga hunahuna, ug sa tibuok ninyo nga kusog.’” ³¹ Ang ikaduha nga sugo mao kini, 'Kinahanglan higugmaon ninyo ang inyong silingan sama sa inyong kaugalingon,' Wala nay makalabaw niining maong mga kasugoan.” ³² Ang manunulat sa balaod nag-ingon, “Maayong, magtutudlo! Tinuod gayod ang imong giingon nga ang Dios usa lamang, ug nga wala nay lain gawas kaniya. ³³ Sa paghigugma kaniya sa tibuok natong kasing-kasing ug tibuok nato nga salabotan ug tibuok nato nga kusog, ug sa paghigugma sa silingan sama sa kaugalingon, kini labaw pa sa mga halad nga sinunog ug sakripisyo.” ³⁴ Sa dihang si Jesus nakakita nga naghatag siya ug maayong tubag, siya nag-ingon kaniya, “Dili ka halayo sa gingharian sa Dios.” Pagkahuman niana wala na gayoy nangahas sa pagpangutana kang Jesus sa daghang mga pangutana. ³⁵ Si Jesus nanudlo didto sa templo, ug siya mitubag ngadto kanila ug miingon, “Giunsa kini nga ang mga manunulat sa balaod nagsulti nga ang Cristo anak ni David? ³⁶ Si David sa iyang kaugalingon, pinaagi sa Balaang Espiritu, miingon, 'Ang Ginoo nag-ingon ngadto sa akong Ginoo, lingkod dinhi sa akong tuong kamot, hangtod nga himuon kung tumbanan ang imong mga kaaway.’” ³⁷ Si David sa iyang kaugalingon nagtawag kang Cristo 'Ginoo', busa naunsa nga siya anak ni David?” Ang dakong pundok sa katawhan naminaw kaniya uban sa kalipay. ³⁸ Sa iyang pagpanudlo si Jesus miingon, “Pagbantay sa mga manunulat sa balaod, kinsa nagtinguha sa paglakaw nga nagbisti ug tag-as, ug buot sila sa pinasahi nga mga pag-abiabi diha sa mga merkado, ³⁹ ug sa mga nahauna nga lingkoranan sa labaw sa mga sinagoga, ug sa mga nahaunang dapit sa mga pista. ⁴⁰ Ila usab nga giilog ang balay sa mga balo, ug nag-ampo sila sa tag-as kaayo aron ipakita sa mga tawo. Kini makadawat ug labing dako nga silot.” ⁴¹ Unya si Jesus milingkod atbang sa kahon nga halaran sa dapit sa templo; nagtan-aw siya sa mga tawo nga naghulog sa ilang salapi didto sa kahon. Ug daghan ang mga dato nga tawo nga nagbutang ug dagko nga kantidad sa salapi. ⁴² Unya ang kabos nga babaye nga balo miduol ug mibutang sa duha kadako, kantidad ug duha ka sentabo. ⁴³ Gitawag ni Jesus ang iyang mga disipulo ug giingnan niya sila, “Sa pagkatinuod sultihan ko kamo nga, kining kabos

nga babayeng balo nagbutang ug labaw pa kay kanila ngadto sa kahon nga halaran. ⁴⁴ Silang tanan naghatag ug sobra sa ilang kadagaya. Apan kining babaye nga balo gawas sa iyang kakabos, nagbutang sa tanan niya nga salapi nga iyang ikabuhi.”

13

¹ Samtang si Jesus naglakaw palayo gikan sa templo, usa sa iyang mga disipulo miingon kaniya, “Magtutudlo, tan-awa ang maanindot nga mga bato ug mga dagkong binalay!” ² Siya miingon ngadto kaniya, “Nakita mo ba kining mga dagkong binalay? Walay usa ka bato nga mahibilin sa lain nga dili mahugno.” ³ Sa paglingkod niya sa Bukid sa mga Olibo atbang sa templo, si Pedro, Santiago, Juan, ug Andres nangutana kaniya sa tago, ⁴ “Sultihi kami, kanus-a man kining mga butanga mahitabo? Unsa man ang mga timailhan kung kining tanang mga butanga hapit na mahitabo?” ⁵ Si Jesus misugod sa pagsulti ngadto kanila, “Pag-amping nga walay bisan usa kaninyo nga mahisalaag. ⁶ Daghan ang moabot sa akong ngalan ug moingon, 'ako siya,' ug sila maggiya sa pagpahisalaag sa kadaghanan. ⁷ Sa dihang makadungog kamo sa mga gubat ug mga hungihong sa mga gubat, ayaw kabalaka; kay kining mga butanga kinahanglan nga mahitabo, apan dili pa kini mao ang kataposan. ⁸ Kay ang mga nasod mobarog batok nasod, ug gingharian batok gingharian. Adunay mga linog sa daghang mga dapit, ug mga kagutom. Kini ang mga sinugdanan sa pagkatawo sa mga kasakit. ⁹ Pagbantay kamo. Kamo igatugyan nila didto sa mga konseho, ug kamo latoson sa mga sinagoga. Kamo magabarog atubangan sa mga gobernador ug sa mga hari alang sa akong kaayohan, isip usa ka pagpamatuod ngadto kanila. ¹⁰ Apan ang ebanghelyo kinahanglan iwali una sa tanang mga kanasoran. ¹¹ Sa dihang dakpon na nila kamo ug itugyan, ayaw kabalaka kung unsa ang inyong isulti. Kay nianang orasa, kung unsa ang inyong gikinahanglan isulti igahatag kaninyo; kini dili na kamo ang magsulti, apan ang Balaang Espiritu. ¹² Ang igsoong lalaki magatugyan sa igsoong lalaki ngadto sa kamatayon, ug ang amahan sa iyang anak. Ang mga anak mobarog batok sa ilang mga ginikanan ug maoy hinungdan nga sila mabutang sa kamatayon. ¹³ Kamo pagadumtan sa tanan tungod sa akong ngalan. Apan kung kinsa kadtong molahutay sa kataposan, kanang tawhana maluwas. ¹⁴ Sa dihang makakita kamo sa dulumtanan nga biniyaan nga mobarog kung diin kini dili angay magabarog (tugoti nga ang magbabasa makasabot), tugoti kadtong anaa sa Judea nga mokalagiw didto sa mga kabukiran, ¹⁵ pasagdi siyang atua sa atop sa dili na pagkanaog didto sa balay, o pagkuha sa tanang butang pagawas niini, ¹⁶ ug pasagdi siya nga anaa sa uma sa dili na pagbalik aron sa pagkuha sa iyang kupo. ¹⁷ Apan alaot kadtong adunay anak ug kadtong nagpasuso sa mga bata nianang mga adlaw! ¹⁸ Pag-ampo nga kini dili mahitabo sa tingtugnaw. ¹⁹ Kay adunay dakong kasakitan, nga wala pa gayod nahitabo sukad sa sinugdanan, sa pagbuhat sa Dios sa kalibotan, hangtod karon, dili, ni dili na gayod mahitabo pag-usab. ²⁰ Gawas kung ang Ginoo ipamubo ang mga adlaw, walay unod nga maluwas, apan tungod sa mga pinili, kadtong iyang gipili, iyang gipamub-an ang numero sa mga adlaw. ²¹ Unya kung si

bisan kinsa ang mosulti kaninyo, 'Tan-awa, ania na ang Cristo!' O, 'Tan-awa, atua siya!' ayaw pagtuo niini. ²² Kay ang sayop nga mga Cristo ug ang sayop nga mga propeta motungha ug mohatag ug mga timailhan ug mga katingalahan, aron sa paglimbong, kung mahimo, bisan pa sa pinili. ²³ Pagbantay! Gisulti ko na kaninyo kining tanang mga butanga sa wala pa ang panahon." ²⁴ Apan pagkahuman sa dakong kasakitan nianang mga adlaw, ang adlaw mongitngit, ang bulan dili na mohatag sa kahayag, ²⁵ ang mga bituon mangahulog gikan sa langit, ug ang mga gahom nga anaa sa kalangitan mauyog. ²⁶ Unya ilang makita ang Anak sa Tawo nga moabot diha sa mga panganod uban ang dakong gahom ug himaya. ²⁷ Unya iyang ipadala ang iyang mga anghel ug tigumon niya ang iyang mga pinili gikan sa upat ka mga hangin, gikan sa kinatumyan sa kalibotan ngadto sa kinatumyan sa kawanangan. ²⁸ Tun-i ang pagtulon-an gikan sa kahoy nga igera. Sa dili madugay ang sanga mahimong mahumok ug mabutangan na kini ug mga dahon, inyong masayran nga ang ting-init duol na. ²⁹ Busa usab, sa dihang kamo makakita niining mga butang nga magakahitabo, masayran ninyo nga siya duol na, anaa na gayod sa mga ganghaan. ³⁰ Sa pagkatinuod, ako mosulti kaninyo, kini nga kaliwatan dili pa mangamatay hangtod nga kining mga butanga mahitabo. ³¹ Ang langit ug ang kalibotan mangamatay, apan ang akong mga pulong dili gayod mamatay. ³² Apan mahitungod nianang adlaw o nianang taknaa, walay bisan usa nga masayod, bisan ang mga anghel sa langit, ni bisan ang Anak, apan ang Amahan. ³³ Pagmabinantayon! Pagtukaw, tungod kay wala kamo masayod kung unsa na kining panahona. Ang pipila sa karaang panggamhanan nagbasa: Pagmabinantayon! Pagtukaw ug pag-ampo, tungod kay... ³⁴ Kini sama sa usa ka tawo nga mipanaw: mobiya siya sa iyang balay ug gibutang niya ang iyang sulugoon nga maoy mobantay sa balay, matag-usa sa iyang buluhaton. Ug iyang gimandoan ang magbalantay magpabiling magtukaw. ³⁵ Busa pagtukaw! Kay wala kamo masayod kung kanus-a moabot ang agalon sa balay, kung sa gabii ba, sa tungang gabii, sa tingtuktugaok ba sa manok, o sa kabuntagon. ³⁶ Kung moabot dayon siya, ayaw tugoti nga makaplagaan niya kamong nangatulog. ³⁷ Unsa ang akong gisulti kaninyo akong gisulti sa tanan: Pagtukaw!"

14

¹ Kini duha ka adlaw na lamang sa dili pa moabot ang Pagsaylo ug ang Kombira sa Tinapay nga Walay Patubo. Ang mga pangulong pari ug ang mga scribe naghunahuna kung unsaon nila pagdakop si Jesus sa hilom ug unya patyon siya. ² Kay sila nag-ingon, "Dili sa panahon sa kombira, aron ang kagubot dili mahitabo taliwala sa katawhan." ³ Samtang si Jesus atua sa Betany sa balay ni Simon nga sanglahon, sa nagsandig siya sa kan-anan, miduol kaniya ang usa ka babaye nga adunay alabastrong tibod nga mahal kaayong pahumot, sa putling nardo. Gibuak niya ang tibod ug gibubo kini ngadto sa ulo niya. ⁴ Apan adunay pipila nga nangasuko. Nagsultihanay sila sa usag-usa ug miingon, "Unsa ang hinungdan nga kini giusikan man?" ⁵ Kini nga pahumot mamahimo unta nga ibaligya kapin pa sa 300 ka denaryo, ug ihatag sa mga kabos." Ug gibadlong nila

siya. ⁶ Apan si Jesus miingon, "Pasagdi siya. Nganong gisamak ninyo siya? Nakahimo siya ug usa ka matahom nga butang alang kanako. ⁷ Kauban ninyo kanunay ang kabos, ug bisan usa ang iyong gitinguha kamo makabuhay sa maayo ngadto kanila, apan kamo dili kanunay anaa kanako. ⁸ Gibuhay niya kung unsa ang angay niyang buhaton: gidihogan niya ang akong lawas alang sa paglubong. ⁹ Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, bisan diin ang ebanghelyo igasangyaw sa tibuok kalibotan, kining gibuhay niining bayhana pagahisgotan alang sa paghandom kaniya." ¹⁰ Unya si Judas Iscariote, ang usa sa napulog duha, miadto sa mga pangulong pari aron sa pagtugyan kaniya ngadto kanila. ¹¹ Sa pagkadungog sa mga pangulong pari niini, nalipay sila ug nagsaad sa paghatag kaniya ug salapi. Nagsugod na siya pagpangita ug kahigayonan aron sa pagtugyan kaniya ngadto kanila. ¹² Sa unang adlaw sa tinapay nga walay patubo, sa paghalad nila sa nating karnero sa Pagsaylo, ang iyang mga disipulo miingon kaniya, "Hain man ang buot nimong adtoan namo aron sa pag-andam alang sa imong pagkaon sa Pagsaylo nga panihapon?" ¹³ Nagpadala siya ug duha sa iyang disipulo ug miingon kanila, "Adto ngadto sa siyudad, ug ang usa ka tawo nga nagadala ug usa ka banga nga tubig ang mosugat kaninyo. Sunod kaniya. ¹⁴ Kung diin siya mosulod nga balay, sunod kaniya sa sulod ug sultihi ang tag-iya sa balay nga, 'Ang magtutudlo nag-ingon, "Hain ang akong lawak nga abotanan diin ako makigsalo sa Pagsaylo kauban ang akong mga disipulo?" ¹⁵ Ipakita niya kaninyo ang usa ka dakong sinangkapan nga lawak sa taas nga andam na. Buhata ang pagpangandam alang kanato didto. ¹⁶ Ang mga disipulo mibiya ug miadto sa siyudad; nakaplagaan nila ang tanan sumala sa iyang giingon ngadto kanila, ug giandam nila ang Pagsaylo sa pagkaon. ¹⁷ Sa pagkagabii, miabot siya uban ang napulog duha. ¹⁸ Samtang sila nagsandig sa kan-anan ug nangaon, si Jesus miingon, "Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, nga ang usa kaninyo nga mikaon uban kanako magabudhi kanako." ¹⁹ Naguol pag-ayo silang tanan, ug ang usag-usa miingon kaniya, "Sigurado dili gayod ako?" ²⁰ Si Jesus mitubag ug miingon kanila, "Usa kini sa napulog duha, ang usa karon nga nagtuslob sa tinapay uban kanako sa panaksan. ²¹ Kay ang Anak sa Tawo moadto sa dalan sumala sa giingon sa kasulatan mahitungod kaniya. Apan alaot kanang tawhana nga nagbudhi sa Anak sa Tawo. Mas maayo unta kini kaniya kung wala na lamang siya natawo." ²² Samtang nangaon sila, si Jesus mikuha sa tinapay, gipanalanginan kini, ug gipikas-pikas kini. Gihatag niya kini ngadto kanila ug miingon, "Dawata kini. Mao kini ang akong lawas." ²³ Gikuha niya ang usa ka kupa, nagpasalamat, ug gihatag kini kanila, ug nangingom silang tanan gikan niini. ²⁴ Miingon siya kanila, "Mao kini ang akong dugo sa pakigsaad, ang dugo nga iula alang sa kadaghanan. ²⁵ Sa pagkatinuod sultihan ko kamo, dili na ako moinom pag-usab niining bunga sa paras, hangtod niadtong adlaw nga magainom ako niini sa bag-o didto sa gingharian sa Dios." ²⁶ Sa nanag-awit na sila ug usa ka salmo, nangadto sila sa Bukid sa mga Olibo. ²⁷ Miingon si Jesus kanila, "Kamong tanan mobiya tungod kanako, kay kini nahisulat, 'Pagabunalan ko ang magbalantay ug ang mga karnero magkatibulaag.' ²⁸ Apan human sa akong pagkabanhaw,

mag-una ako kaninyo didto sa Galilea. ²⁹ Si Pedro miingon kaniya, “Bisan kung ang tanan mobiya, dili gayod ako.” ³⁰ Si Jesus miingon kaniya, “Sa pagkatinuod sultihan ko ikaw, nga niingon gabhiona, sa dili pa motuktugaok ang manok sa makaduha, ilimod mo na ako sa makatulong higayon.” ³¹ Apan si Pedro miingon, “Kung ako mamatay man uban kanimo, dili ko ikaw ilimod.” Silang tanan naghimo sa samang saad. ³² Sila miabot sa dapit nga gitawag ug Getsemane, ug si Jesus miingon sa iyang mga disipulo, “Lingkod dinhi samtang ako mag-ampo.” ³³ Gidala niya sila Pedro, Santiago, ug Juan uban kaniya, ug misugod sa pagsubo ug naguol pag-ayo. ³⁴ Miingon siya kanila, “Ang akong kalag nagmasulob-on pag-ayo, bisan sa kamatayon. Pabilin dinhi ug pagtukaw.” ³⁵ Milakaw si Jesus ug diyutay sa unahan, mihapa sa yuta, ug nag-ampo siya, kung mahimo, nga kining taknaa molabay unta gikan kaniya. ³⁶ Siya miingon, “Abba, Amahan, ang tanang butang mahimo nimo. Kuhaa kining kupa gikan kanako. Apan dili ang akong kabubut-on, kondili ang imo.” ³⁷ Mibalik siya ug nakaplagn sila nga nangatulog, ug siya miingon kang Pedro, “Simon, nakatulog ka ba? Dili ba gayod ikaw makatukaw sa usa lamang ka takna?” ³⁸ Pagtukaw ug pag-ampo aron nga kamo dili mahisulod ngadto sa panulay. Ang espiritu andam gayod, apan luya ang unod. ³⁹ Mipalayo na usab siya ug nag-ampo, ug gigamit niya ang samang mga pulong. ⁴⁰ Mibalik na usab siya ug nakaplagn sila nga nangatulog, kay nangaloya na pag-ayo ang ilang mata ug wala sila masayod kung unsa ang ikasulti ngadto kaniya. ⁴¹ Miduol siya sa makatulong higayon ug miingon kanila, “Nangatulog pa gihapon kamo ug namahulay? Igo na! Miabot na ang takna. Tan-awa! Ang Anak sa Tawo igatugyan sa mga kamot sa mga makasasala. ⁴² Panindog, manlakaw na kita. Tan-awa, ang usa sa magbudhi kanako nagkaduol na. ⁴³ Dihadiha, samtang nagasulti pa siya, si Judas, ang usa sa napulog duha, miabot, ug ang dakong panon sa katawhan uban kaniya nga adunay mga espada ug mga puspos, gikan sa mga pangulong pari, mga scriba, ug ang mga kadagkoan. ⁴⁴ Karon ang magbudhi niya mihatag kanila ug ilhanan, nga miingon, “Si kinsa ang akong halokan, mao na kana siya. Dakpa siya ug dad-a siya ubos sa pagbantay.” ⁴⁵ Sa pag-abot ni Judas, dihadiha miduol siya kang Jesus, ug miingon, “Rabbi!” Ug mihalok siya kaniya. ⁴⁶ Unya gigunitan nila ang iyang mga kamot ug gidakop siya. ⁴⁷ Apan ang usa kanila nga nagtindog sa duol mihulbot sa iyang espada ug mitigbas sa sulugoon sa labaw nga pari ug naputol ang iyang dalunggan. ⁴⁸ Si Jesus miingon kanila, “Nanganhi ba kamo, ingon nga batok sa usa ka tulisan, nga inubanan man sa mga espada ug mga puspos alang sa pagdakop kanako?” ⁴⁹ Sa adlaw-adlaw nga ako kauban pa ninyo ug ako nagatudlo ngadto sa templo, wala ninyo ako dakpa. Apan mahitabo kini aron matuman gayod ang kasulatan. ⁵⁰ Ug ang tanan nga kauban ni Jesus mibiya kaniya ug mikalagiw. ⁵¹ Ang usa ka batan-on nga lalaki misunod kaniya, nga nagsul-ob lamang ug usa ka lino nga panapton nga giputos palibot kaniya; ⁵² gidakop nila siya apan nabilin niya didto ang lino nga panapton ug midagan siya palayo kanila nga hubo. ⁵³ Gipangulohan nila si Jesus ngadto sa labaw nga pari. Nagtigom didto uban kaniya ang tanan nga mga pangulong pari, ang mga kadagkoan, ug ang mga scriba. ⁵⁴ Karon si Pedro misunod kaniya gikan sa layo,

hangtod sa hawanan sa labaw nga pari. Milingkod siya tapad sa mga guwardiya, nga nagadandang duol sa kalayo. ⁵⁵ Karon ang mga pangulong pari ug ang tibuok Konseho nagapangita ug pagpamatuod batok kang Jesus aron itugyan nila siya ngadto sa kamatayon. ⁵⁶ Apan wala sila makakaplag niini. Kay daghan ang nanagdala sa bakak nga pagpamatuod batok kaniya, apan bisan ang ilang pagpamatuod wala magka-uyon. ⁵⁷ Ang pipila mitindog ug nagdala sa bakak nga pagpamatuod batok kaniya; miingon sila, ⁵⁸ “Nakadungog kami nga siya nag-ingon, “Gubaon ko kining temploha nga hinimo sa mga kamot, ug sulod sa tulo ka adlaw pagatukoron ko ang lain nga dili binuhat sa mga kamot.”” ⁵⁹ Apan bisan ang ilang pagpamatuod wala magka-uyon. ⁶⁰ Ang labaw nga pari nagtindog taliwala kanila ug nangutana kang Jesus, “Wala ka bay ikatubag? Unsa man kining ginapamatud-an sa mga tawo batok kanimo?” ⁶¹ Apan siya nagahilom ug wala mitubag bisan usa. Ang labaw nga pari nangutana kaniya pag-usab ug miingon, “Ikaw ba si Cristo, ang anak nga Bulahan?” ⁶² Si Jesus miingon, “Ako. Ug makita ninyo ang Anak sa Tawo nga magalingkod sa gamhanan nga tuong kamot ug moabot inubanan sa mga panganod sa langit.” ⁶³ Gigisi sa labaw nga pari ang iyang mga bistu ug miingon, “Nanginahanglan pa ba kita ug mga saksi? ⁶⁴ Nadungog ninyo ang pagpasipala. Unsa man ang inyong hukom?” Ug silang tanan nagkahiusa nga naghukom kaniya nga angay sa kamatayon. ⁶⁵ Ang pipila misugod sa pagluwa kaniya ug mitabon sa iyang dagway ug mihapak kaniya ug miingon, “Tag-ana!” Ang mga opisyal nagkuha kaniya ug naglatos kaniya. ⁶⁶ Samtang si Pedro anaa sa silong sa hawanan, ang usa sa mga sulogoon nga babaye sa labaw nga pari miduol kaniya. ⁶⁷ Nakita niya si Pedro nga nagtindog duol sa kalayo aron mainitan, ug siya mitutok kaniya. Unya miingon siya, “Ikaw usab kauban ni Jesus nga Nazareno.” ⁶⁸ Apan siya milimod niini, nga nag-ingon, “Ako wala makaila ni wala makasabot kung unsa ang imong gipanulti.” Unya migawas siya sa hawanan. Ang pipila sa mga sinulat midugang, “Ug ang manok mituktugaok,” apan ang pinakamaayong mga sinulat wala niining pulong. ⁶⁹ Apan ang sulugoon didto nakakita kaniya ug misugod na usab sa pag-ingon niadtong mga nagatindog didto, “Kining tawhana usa kanila!” ⁷⁰ Apan gilimod niya kini pag-usab. Sa pagkataodtaod kadtong nanagtindog didto nag-sulti kang Pedro, “Sa pagkatinuod ikaw usa kanila, kay ikaw usab taga Galilea.” ⁷¹ Apan siya misugod sa iyang kaugalingon sa pagpanunglo ug pagpanumpa, “Wala gayod ako makaila niining tawhana nga inyong giingon.” ⁷² Unya ang manok mituktugaok sa makaduhang higayon. Unya nahinumdoman ni Pedro ang mga gipamulong kaniya ni Jesus: “Sa dili pa motuktogaok ang manok sa makaduha, igalimod mo na ako sa makatulong higayon.” Ug siya nahugno pag-ayo ug mihilak.

15

¹ Sayo sa kabuntagon ang mga pangulong pari nagtigom kauban ang mga kadagkoan ug mga scriba ug ang tibuok Hukmanan. Unya gigapos nila si Jesus ug gidala palayo. Gitugyan nila siya kang Pilato. ² Si Pilato nangutana kaniya, “Ikaw ba ang Hari sa mga Judio?” Siya mitubag kaniya, “Giingon mo na.” ³ Ang mga pangulong pari nagpakita sa

daghang mga sumbong batok kang Jesus. ⁴ Si Pilato nangutana pag-usab kaniya, "Dili ka ba motubag? Tan-awa daghan kaayong sumbong nga ilang gidala batok kanimo." ⁵ Apan si Jesus wala gihapon mitubag kang Pilato, ug kana nakapahibulong kaniya. ⁶ Karon sa panahon sa pista nabatasan ni Pilato nga magpagawas ngadto kanila ug usa ka binilanggo, ang binilanggo nga ilang pangayoon. ⁷ Didto sa bilanggoan uban sa mga masinupakon, sa taliwala sa mga nakapatay nga naghimo sa ilang bahin sa pagsupak, ang usa ka tawo nga ginganlan ug Barabbas. ⁸ Ang panon sa katawhan miadto kang Pilato ug misugod sa paghangyo kaniya nga pagahimoon niya alang kanila ang sama sa miagi. ⁹ Si Pilato mitubag kanila ug miingon, "Buot ba kamo nga pagabuhian ko kaninyo ang Hari sa mga Judio?" ¹⁰ Kay nasayod siya nga tungod sa kasina gitugyan si Jesus ngadto sa mga pangulong pari. ¹¹ Apan ang mga pangulong pari nagsugyot sa katawhan sa pagsinggit nga kinahanglan buhian si Barabbas. ¹² Si Pilato mitubag kanila pag-usab ug miingon, "Nan, unsa man ang akong buhaton sa Hari sa mga Judio?" ¹³ Sila misinggit pag-usab, "Ilansang siya sa krus!" ¹⁴ Si Pilato miingon kanila, "Unsa man ang sayop niyang nabuhat? Apan misinggit hinoon sila ug pag-ayo, "Ilansang siya sa krus." ¹⁵ Si Pilato buot makapahimuot sa katawhan, busa iyang gibuhian si Barabbas ngadto kanila. Gihampak niya si Jesus ug unya gitugyan siya aron ilansang sa krus. ¹⁶ Gidala siya sa mga sundalo sulod sa hawanan (ang kuta sa mga sundalo), ug gitigom nila ang tibuok kasundalohan. ¹⁷ Gisuloban nila si Jesus ug dagtom-pula nga kupo, ug nagsapid sila sa usa ka purong-purong nga tunokon ug gibutang kini kaniya. ¹⁸ Nagsugod sila sa pagyukbo kaniya ug miingon, "Mabuhi, ang Hari sa mga Judio!" ¹⁹ Gibunalan nila ang iyang ulo sa usa ka bagakay ug giluwaaan siya. Ug nangluhod sila sa atubangan niya sa pagsimba. ²⁰ Sa diha nga sila nagbugalbugal kaniya, gihukasan nila siya sa dagtom-pula nga kupo ug gisul-ob kaniya ang iyang kaugalingong bisti, ug unya gihatod siya sa gawas aron ilansang siya sa krus. ²¹ Nagpugos sila sa usa ka lumalabay aron sa pag-alagad, usa sa ning-abot gikan sa nasod, ang usa ka tawo nga ginganlag Simon nga taga Cyrene (ang amahan ni Alexander ug Rufus); gipugos nila siya sa pagpas-an sa krus ni Jesus. ²² Ang mga sundalo nagdala kang Jesus sa dapit nga ginganlan ug Golgota (nga sa ato pa, Dapit sa Kalabira). ²³ Ug gihatagan nila siya ug bino nga sinagolan ug mirra, apan wala siya nag-inom niini. ²⁴ Gilansang nila siya sa krus ug gibahinbahin ang iyang bisti pinaagi sa pagripa aron sa pagkahibalo kung unsa ang bahin nga makuha sa matag sundalo. ²⁵ Mao kini ang ikatulong takna sa paglansang kaniya sa krus. ²⁶ Gisulat ang usa ka ilhanan ang sumbong batok kaniya, "ANG HARI SA MGA JUDIO." ²⁷ Gilansang nila uban kaniya ang duha ka tulisan, ang usa sa tuo niya ug ang usa sa iyang wala. ²⁸ Ang pinaka karaang mga kopya wala malakip ang bersikulo 28 (tan-awa ang Lucas 22: 3), vs 28, Ug natuman ang kasulatan nga nag-ingon, 'Kauban siya sa mga malinapason.' ²⁹ Kadtong mga nangagi nagbiay-biay kaniya, naglingolingo sa ilang ulo ug nag-ingon, "Aha! Ikaw nga moguba sa templo ug motukod niini pag-usab sulod sa tulo ka adlaw, ³⁰ luwasa ang imong kaugalingon ug kanaog diha sa krus!" ³¹ Sa samang paagi uban sa usag-usa ang mga pangulong pari nagbugalbugal kaniya,

kauban ang mga scriba, ug miingon, “Giluwas niya ang uban, apan dili siya makaluwas sa iyang kaugalingon. ³² Pakanaoga gikan sa krus ang Cristo, ang Hari sa Israel, aron makakita ug makatuo kita.” Ug kadtong gilansang sa krus uban kaniya nagtamay usab kaniya. ³³ Sa ikaunom nga takna, ang kangitngit miabot sa tibuok kayutaan hangtod sa ikasiyam nga takna. ³⁴ Sa ikasiyam nga takna si Jesus misinggit sa makusog nga tingog, “Eloi, Eloi, lama sabachthani?” nga gihubad, “Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaan mo man ako?” ³⁵ Ang pipila sa mga nagatindog didto, nakadungog niini ug miingon, “Tan-awa, nanawag siya kang Elias.” ³⁶ May usa nga midagan, gibutangan ug suka ang spongha, gibutang kini sa usa ka bagakay, ug gihatag kini kaniya aron imnon. Ang tawo miingon, “Tan-awon ta kung moanhi ba si Elias sa pagkuha kaniya.” ³⁷ Unya si Jesus misinggit sa makusog nga tingog ug namatay. ³⁸ Ang tabil sa templo nabahin sa duha gikan sa taas paubos. ³⁹ Ug sa nakita sa kapitan nga mitindog ug mitan-aw kang Jesus nga siya patay na niining paagi, miingon siya, “Tinuod gayod nga kining tawhana Anak sa Dios.” ⁴⁰ Aduna usab mga babaye didto nga mitan-aw sa halayo. Lakiw kanila mao si Maria Magdalena, si Maria (ang inahan ni Santiago nga manghod ug si Joses), ug si Salome. ⁴¹ Sa dihang didto siya sa Galilea nagsunod sila kaniya ug nag-alagad kaniya. Daghan pang kababainhan usab ang nanungas ngadto kaniya sa Jerusalem. ⁴² Sa pag-abot sa kagabhion, tungod kay mao kini ang adlaw sa pagpangandam, kana mao, ang adlaw sa dili pa ang Adlaw nga Igpapahulay, ⁴³ miadto didto si Jose nga taga Arimatea, tinahod siya nga sakop sa Konseho, nga nagpaabot sa gingharian sa Dios. Maisogon siyang miadto kang Pilato ug gipangayo ang lawas ni Jesus. ⁴⁴ Nahibulong si Pilato kung namatay na ba gayod si Jesus; gipatawag niya ang kapitan ug gipangutana siya kung si Jesus patay na. ⁴⁵ Sa dihang nasayran sa kapitan nga siya patay na, gihatag niya ang lawas ngadto kang Jose. ⁴⁶ Mipalit si Jose ug panapton nga lino. Gikuha niya siya paubos gikan sa krus, giputos siya sa panapton nga lino, ug gilubong siya sa lubnganan nga gikan sa tinilit nga bato. Unya giligid niya ang usa ka bato sa agianan pasulod sa lubnganan. ⁴⁷ Si Maria Magdalena ug Maria nga inahan ni Joses nakakita sa dapit diin gilubong si Jesus.

16

¹ Sa nahuman na ang Adlaw nga Igpapahulay, si Maria Magdalena ug si Maria nga inahan ni Santiago, ug si Salome, namalit ug mga pahumot, aron sa pag-adto ug pagdihog nila sa lawas ni Jesus alang sa paglubong. ² Sa sayo kaayo sa unang adlaw sa semana, miadto sila sa lubnganan sa pagsubang sa adlaw. ³ Nagsultihanay sila sa matag-usa, “Kinsa man ang magaligid sa bato alang kanato gikan sa agianan sa lubnganan?” ⁴ Sa pagtan-aw nila, nakita nila nga adunay tawo nga miligid sa dako kaayong bato. ⁵ Misulod sila sa lubnganan ug nakita ang usa ka batan-ong lalaki nga nagsul-ob sa maputing bisti, nga naglingkod sa tuong bahin, ug nahibulong sila. ⁶ Miingon siya kanila, “Ayaw kahadlok. Gipangita ninyo si Jesus, nga Nazareno, nga gilansang sa krus. Nabanhaw siya! Wala na siya dinhi. Tan-awa ang dapit nga gibutangan kaniya. ⁷ Apan panlakaw kamo,

sultihi ang mga disipulo ug si Pedro nga siya magaugauna kaninyo didto sa Galilea. Didto makita ninyo siya, sama sa gisulti niya kaninyo.”⁸ Migawas sila ug midagan gikan sa lubnganan; kay nangurog sila ug nahibulong. Wala sila nagsulti ug bisan unsa kang bisan kinsa tungod kay hilabihan ang kahadlok nila.⁹ Ang labing maayo ug karaan nga mga kopya wala maglakip sa Marcos 16: 9-20 Sa sayo sa unang adlaw sa semana, human siya nabanhaw, nagpakita siya pag-una kang Maria Magdalena, nga gihinginlan niya sa pito ka demonyo.¹⁰ Miadto siya ug gisultihan kadtong kauban niya, samtang sila nagbangotan ug nanghilak.¹¹ Nakadungog sila nga siya buhi ug nakit-an niya siya, apan wala sila mituo.¹² (Tan-awa ang sinulat sa bersikulo 9) Human niining mga butanga nagpakita siya sa laing dagway sa duha ka tawo, samtang nagalakaw sila paingon sa nasod.¹³ Nangadto sila ug gisultihan ang nahibiling disipulo, apan wala sila mituo kanila.¹⁴ (Tan-awa sa sinulat sa bersikulo 9) Unya sa wala madugay nagpakita si Jesus ngadto sa napulo ug usa samtang nagsandig sila sa lamesa, ug gibadlong niya sila sa ilang pagkawalay pagtuo ug pagkagahi sa kasingkasing, tungod kay wala sila motuo niadtong nakakita kaniya human siya mabanhaw gikan sa mga patay.¹⁵ Miingon siya kanila, “Lakaw ngadto sa tibuok kalibotan, ug isangyaw ang ebanghelyo sa tanang binuhat.¹⁶ Siya nga motuo ug magpabawtismo maluwas, ug siya nga dili motuo pagahukman sa silot.¹⁷ (Tan-awa sa sinulat sa bersikulo 9) Kining mga ilhanan magauban niadtong motuo. Sa akong ngalan pagahinginlan nila ang mga demonyo. Magasulti sila sa bag-ong mga pinulongan.¹⁸ Magapunit sila sa mga bitin uban sa ilang mga kamot, ug kung moinom sila sa bisan unsa nga makapatay dili kini makadaot kanila. Magatapion sila sa ilang mga kamot ngadto sa masakiton, ug mamaayo sila.”¹⁹ (Tan-awa ang sinulat sa bersikulo 9) Human sa pagsulti sa Ginoo ngadto kanila, gibayaw siya ngadto sa langit ug milingkod sa tuong kamot sa Dios.²⁰ Mibiya ang mga disipulo ug nagsangyaw bisan asa, samtang ang Dios nagapamuhat uban kanila ug nagpamatuod sa pulong pinaagi sa mga milagrosong mga ilhanan nga misunod.

Lucas

¹ Daghang mga tawo misulay pagsulat ug mga taho mahitungod sa mga butang nga nahitabo taliwala kanamo. ² Kadtong mga nakasaksi sukad sa sinugdan ug nahimong mga sulugoon sa pulong, ang nagtaho kanamo. ³ Busa, kini usab daw maayo alang kanako, sa pagsusi sa tanang butang sa tukma gayod gikan pa sa sinugdanan, aron kini mahisulat alang kanimo, labing halangdong Teofilo. ⁴ Buot nako nga ikaw mahibalo sa tinuod nga mga butang nga imong igatudlo. ⁵ Sa panahon ni Herodes, nga hari sa Judea, adunay usa ka pari nga ginganlan ug Zacarias, gikan sa laray ni Abijah. Ang iyang asawa naggikan sa mga babayeng anak ni Aaron, ug siya si Elizabet. ⁶ Matarong silang duha atubangan sa Dios, ug naglakaw nga matulid sa tanang kasugoan ug mga kalagdaan sa Ginoo. ⁷ Apan wala sila nakabaton ug mga anak, tungod kay si Elizabet apuli man, ug sila mga tigulang na kaayo. ⁸ Usa ka adlaw niana samtang si Zacarias nagabuhat sa iyang katungdanan ingon nga usa ka pari atubangan sa Dios sa hanay sa iyang buluhaton, ⁹ ang mga pari nagsunod sa ilang tulumanon ug nagpili kaniya pinaagi sa ripa aron pagsulod sa templo sa Ginoo ug pagsunog sa insenso. ¹⁰ Ang tibuok katilingban sa katawhan nagampo gawas sa templo sa pag-abot sa takna sa pagsunog sa insenso. ¹¹ Ang usa ka anghel sa Ginoo nagpakita kaniya, nga nagtindog sa tuo nga kiliran sa halaran sa insenso. ¹² Si Zacarias nakuyawan sa pagkakita kaniya, ug nahadlok pag-ayo. ¹³ Apan ang anghel miingon kaniya, "Ayaw kahadlok, Zacarias, tungod kay gidungog ang imong pag-ampo. Ang imong asawa, nga si Elizabet, magmabdos ug batang lalaki, ug imo siyang nganlag Juan. ¹⁴ Kamo makabaton sa kalipay ug magmalipayon tungod kaniya, ug daghang mga tawo ang magmaya sa iyang pagkahimugso. ¹⁵ Kay siya mahimong bantugan sa pananaw sa Ginoo, ug dili siya moinum ug bino o maisog nga ilimnon. Mapuno siya sa Balaang Espiritu, bisan anaa pa siya sa sabakan sa iyang inahan. ¹⁶ Tungod kaniya daghan sa mga anak sa Israel ang mahibalik sa Ginoo nga ilang Dios. ¹⁷ Mag-una siya kaniya diha sa espiritu ug gahom ni Elias. Siya magpabalik sa kasingkasing sa mga amahan ngadto sa ilang mga anak, ug ang nagmasinupakon sa paglakaw sumala sa kaalam diha sa pagkamatarong. Buhaton niya kini aron pag-andam sa katawhan alang sa Ginoo." ¹⁸ Miingon si Zacarias sa anghel, "Sa unsang paagi nga ako mahibalo nga kini mahitabo? Kay ako usa na ka tigulang nga tawo ug ang akong asawa tigulang na usab kaayo." ¹⁹ Ang anghel mitubag kaniya, "Ako si Gabriel, nga nagatindog sa atubangan sa Dios, ug ako gipadala kanimo aron sa pagsulti ug pagdala niining maayong balita. ²⁰ Tanawa, maamang ka ug dili na makasulti hangtod matuman kining mga butanga, kay ikaw wala motuo sa akong gipamulong, nga matuman sa umaabot nga gitakdang panahon." ²¹ Samtang ang mga tawo naghulat kang Zacarias ug natingala nganong nadugay siya pag-ayo sa sulod sa templo. ²² Sa dihang migawas na siya, dili na siya makasulti kanila, ug ilang nasabtan nga nakakita siyang panan-awon sulod sa

templo. Busa misinyas nalang siya kanila, apan nagpabilin siyang dili makasulti. ²³ Sa dihang ang iyang buluhaton nahuman na, siya mipauli sa ilang balay. ²⁴ Human sa pipila ka adlaw, ang iyang asawa nga si Elizabet nagmabdos. Nagtago siya sulod sa lima ka bulan ug nag-ingon, ²⁵ "Mao na kini ang gibuhat sa Ginoo alang kanako. Siya nagbantay kanako, aron sa pagkuha sa akong kaulawan taliwala sa katawhan." ²⁶ Sa pag-abot sa unom ka bulan sa pagmabdos ni Elizabet, ang anghel nga si Gabriel gipadala sa Dios didto sa syudad sa Galilea, nga ginganlag Nazaret, ²⁷ ngadto sa usa ka ulay nga kaslonon sa usa ka lalaki nga si Jose. Gikan siya sa kaliwatan ni David, ug ang babayeng ulay mao si Maria. ²⁸ Mipakita ang angel kaniya ug miingon, "Mga Pangumusta, halangdong pinili! Ang Ginoo anaa kanimo!" ²⁹ Apan si Maria naglibog sa iyang gipamulong, ug nabalaka kung unsa nga matang kini sa pangumusta. ³⁰ Ang anghel miingon kaniya, "Ayaw kahadlok, Maria, kay ikaw nakakaplag ug kalooy uban sa Dios. ³¹ Tan-awa, ikaw magmabdos ug manganak sa usa ka batang lalaki, ug nganlan mo siya'g Jesus. ³² Mahimo siyang bantogan, ug pagatawgon siyang Anak sa Labing Halangdon. Ihatag sa Ginoong Dios kaniya ang trono sa iyang amahan, nga si David. ³³ Maghari siya sa tanang kaliwatan ni Jacob hangtod sa kahangtoran, ug mahimong walay katapusan ang iyang gingharian." ³⁴ Unya si Maria miingon sa anghel, "sa unsang paagi nga kini mahitabo, nga usa man ako ka ulay?" ³⁵ Ang anghel mitubag kaniya, "mokunsad kanimo ang Balaang Espiritu ug ang gahom sa Labing Halangdon magapandong kanimo. Busa ang maong balaan nga mahimugso pagatawgon nga Anak sa Dios. ³⁶ Tan-awa, si Elizabet nga imong paryente namabdos usab ug batang lalaki bisan sa iyang katigulangan; anaa siya sa ika-unom ka bulan sa iyang pagpanamkon, bisan siya gitawag nga apuli. ³⁷ Kay walay butang dili mahimo sa Dios." ³⁸ Si Maria miingon, "Sa pagkatinuod, ako usa ka alagad sa Ginoo. Buhata nga kini mahitabo kanako sumala sa imong gipamulong." Ug ang anghel mibiya na kaniya. ³⁹ Karon niining mga adlawa midali pagtindog si Maria aron sa pag-adto sa kabungtoran, sa usa sa mga syudad sa Judea, ⁴⁰ ug siya miadto sa balay ni Zacarias ug mitimbaya kang Elizabet. ⁴¹ Sa pagkadungog ni Elizabet sa pagtimbaya ni Maria, milihok ang bata sa iyang sabakan; ug si Elizabet napuno sa Balaang Espiritu. ⁴² Misinggit siya uban sa makusog nga tingog ug miingon, "Bulahan ka sa babaye nga tanan, ug bulahan usab ang bunga sa imong sabakan. ⁴³ Sa unsang paagi nga giduaw man ako sa inahan sa akong Ginoo? ⁴⁴ Kay sa pagkadungog naku sa imong pagtimbaya, ang bata sa akong sabakan milihok sa kalipay. ⁴⁵ Bulahan siya nga mituo, kay matuman na ang mga butang nga giingon kaniya gikan sa Ginoo." ⁴⁶ Si Maria miingon, "Ang akong kalag naghimaya sa Ginoo, ⁴⁷ Ug nagmaya ang akong espiritu diha sa Dios nga akong Manluluwas. ⁴⁸ Kay iyang gihatagan ug pagtagad ang anaa sa ubos nga kahimtang sa iyang sulugoon. Sukad karon ang tanang kaliwatan magatawag kanako nga bulahan, ⁴⁹ Kay ang Usa ka Gamhanan nagbuhat sa mga kahibulongang butang nganhi kanako; Ug balaan ang iyang ngalan. ⁵⁰ Ang iyang kalooy alang sa mosunod pa nga mga kaliwatan sa mga tawo nga magmahadlukon kaniya. ⁵¹ Gibuhat niya ang mga gamhanang mga butang uban sa iyang mga bukton;

siya nagpatibulaag sa mga tawong mapahitas-on sa ilang kasingkasing.⁵² Gipakanaog niya ang mga mamumuno gikan sa ilang trono, ug gituboy niya ang ubos ug kahimtang nga mga tawo.⁵³ Gihatagan niya sa mga maayong butang ang mga tawong gutom, ug giabog ang mga adunahang tawo nga walay bisan unsang nadala.⁵⁴ Siya nagtabang sa iyang alagad nga si Israel, nga nagmaloloy-on⁵⁵ kang Abraham ug sa iyang mga kaliwatan hangtod sa kahangtoran, sama sa iyang saad nga iyang pagabuhaton sa atong mga katigulangan.”⁵⁶ Ug nipuyo si Maria uban kang Elizabet sulod sa tulo ka bulan, ug pagkahuman niana mibalik siya sa iyang pinuy-anan.⁵⁷ Karon sa panahon nga si Elizabet manganak na, iyang gianak ang usa ka batang lalaki.⁵⁸ Ug ang iyang mga silingan ug mga paryenti nakadungog sa pagkamaayo sa Ginoo kaniya, ug nagmaya sila uban kaniya.⁵⁹ Unya sa ikawalo ka adlaw human niadto, nangadto sila aron sa pagpatuli sa bata; ug paganganlan unta siya ug Zacarias, sama sa ngalan sa iyang amahan.⁶⁰ Apan ang iyang inahan mitubag ug miingon, “Dili, kondili nganlan siya ug Juan.”⁶¹ Ug sila miingon kaniya, “Walay bisan usa nga gikan sa imong mga paryente nga ginganlan niining ngalana.”⁶² Misinyas sila sa iyang amahan aron pagsuta kung unsa ang iyang buot ipangalan sa bata.⁶³ Busa nangayo siya ug usa ka sulatanan ug misulat, “Juan ang iyang ngalan.” Ug silang tanan nahibulong pag-ayo niini.⁶⁴ Dihadiha dayon ang iyang baba nabuka ug ang iyang dila gawasnon na, ug nagsugod siya sa pagdayeg sa Dios.⁶⁵ Unya ang kahadlok niabot sa matag usa nga nagpuyo libot kanila ug ang tanang butang nga nahitabo maoy gipanghisgotan sa tibuok kabungturan sa Judea.⁶⁶ Ang matag usa nga nakadungog bahin niini nagpadayon sa paghunahuna sa nahitabo ug miingon, “Busa unsa kaha ang dangatan niining bataa? Kay namatikdan nila nga ang kamot sa Ginoo nag-uban man kaniya.⁶⁷ Ang iyang amahan nga si Zacarias nga napuno sa Balaang Espiritu, ug siya misulti niini nga panagna,⁶⁸ “Dalaygon ang Ginoo, ang Dios sa Israel, tungod kay siya mianhi kanato ug nagbuhat sa usa ka pamaagi aron paghatag ug kagawasan sa iyang katawhan.”⁶⁹ Siya mihatag kanato ug usa ka gamhanang Manluluwas gikan sa kaliwatan sa iyang alagad nga si David,⁷⁰ sama nga ang Dios namulong pinaagi sa iyang mga balaang propeta sa karaang panahon.⁷¹ Sa iyang gisaad nga maghatag kanato ug kaluwasan gikan sa atong mga kaaway, ug gikan sa kamot sa matag usa nga nagadumot kanato.⁷² Siya naghimo niini aron mapakita ang kalooy ngadto sa atong mga katigulangan, Ug ang paghinumdom sa balaang kasabutan.⁷³ Nianang kasabutan nga mao ang gipanumpa sa atong katigulangan nga si Abraham.⁷⁴ Siya naghimo ug panumpa sa paghatag kanato ug kagawasan gikan sa kamot sa atong mga kaaway ug nagtugot kanato sa pag-alagad kaniya nga walay kahadlok,⁷⁵ sa pagkabalaan ug pagkamatarong sa iyang atubangan sa tanang panahon.⁷⁶ Ug ikaw, nga akong anak, pagatawgon nga propeta sa Labing Halangdon, tungod kay ikaw ang mag-una sa Ginoo aron sa pag-andam sa katawhan alang sa iyang pag-anhi,⁷⁷ ug aron matabangan ang mga tawo nga mahibalo kung unsaon nga sila maluwas pinaagi sa kapasayloan sa ilang mga sala.⁷⁸ Ang atong Dios magapasaylo kanato tungod sa iyang malumong kalooy. Pinaagi sa iyang kalooy, ang Manluluwas, nga daw sama sa adlaw

sa kabuntagon, magaabot gikan sa langit aron sa pagtabang kanato. ⁷⁹ Modan-ag siya ngadto sa mga tawo nga naglingkod sa kangitngit ug sa landong sa kamatayon; siya mogiya sa atong tiil ngadto sa dalan sa kalinaw.” ⁸⁰ Unya nagdako ang bata, ug nahimong kusgan diha sa espiritu. Nagpuyo siya sa awaaw nga mga dapit hangtod nga siya nagsugod sa pagpakita sa kadaghanan sa katawhan sa Israel.

2

¹ Karon niadtong mga adlaw, nahitabo kadto nga si Cesar Agustus nagpadala ug usa ka kasugoan nga nagmando nga kinahanglang mapahigayon ang sensus sa tanang mga tawo nga nagpuyo sa kalibotan sa Roma. ² Mao kini ang unang sensus nga gipahigayon sa dihang si Cirenio mao ang gobernador sa Syria. ³ Busa ang tanan nangadto sa ilang kaugalingon nga lungsod aron matala alang sa sensus. ⁴ Si Jose mibiya usab gikan sa siyudad sa Nazaret sa Galilea ug milakaw didto sa lungsod sa Judea nga anaa sa Betlehem, nga gitawag nga siyudad ni David, tungod kay siya usa man ka kaliwat gikan sa pamilya ni David. ⁵ Siya miadto didto aron matala kauban ni Maria, nga iyang pangasaw-onon ug nagpaabot sa usa ka anak. ⁶ Karon nahitabo kadto nga samtang atua sila didto, ang takna miabot na alang kaniya nga manganak. ⁷ Siya nanganak ug usa ka batang lalaki, nga iyang kamagulangang anak, ug iyang giputos ug maayo sa panapton. Unya gipahimutang niya siya didto sa pakan-anan sa mga mananap, tungod kay wala nay luna alang kanila didto sa lawak sa mga dumudoong. ⁸ Sa samang rehiyon, adunay mga magbalantay sa mga karnero nga nagpuyo didto sa mga kaumahan ug nagtan-aw kanunay sa panon sa mga karnero sa takna sa kagabihion. ⁹ Sa kalit lang, ang anghel sa Ginoo mitungha kanila, ug ang himaya sa Ginoo midan-ag palibot kanila, ug nahadlok sila pag-ayo. ¹⁰ Unya ang anghel miingon kanila, “Ayaw kamo kahadlok, tungod kay ako magpahibalo kaninyo sa maayong balita nga makahatag ug dako kaayong kalipay sa tanang katawhan. ¹¹ Karong adlaw ang usa ka manluluwas natawo alang kaninyo sa siyudad ni David! Siya mao ang Cristo nga Ginoo! ¹² Mao kini ang timailhan nga ihatag kaninyo, makaplagaan ninyo ang usa ka bata nga giputos sa panapton ug naghigda didto sa pakan-anan sa mga mananap.” ¹³ Sa kalit lang uban sa mga anghel adunay dakong panon sa langitnong kasundalohan nga nagdayeg sa Dios, ug nag-ingon, ¹⁴ “Himaya sa Dios sa kahitas-an, ug aduna untay kalinaw sa kalibotan taliwala sa katawhan nga iyang gikahimut-an.” ¹⁵ Nahitabo kadto nga sa dihang ang mga anghel nahanaw na gikan kanila ug mibalik sa langit, ang mga magbalantay sa karnero miingon sa usag-usa, “Mangadto na kita karon sa Betlehem, ug tan-awon nato kining butang nga nahitabo, nga maoy gipahibalo sa Ginoo kanato.” ¹⁶ Sila nagdali sa pag-adto didto ug nakaplagaan nila si Maria ug si Jose, ug nakita nila ang bata nga naghigda didto sa pakan-anan sa mga mananap. ¹⁷ Human nila kini nakita, ilang gipahibalo sa katawhan kung unsa ang gisulti kanila mahitungod niining bataa. ¹⁸ Ang tanan nga nakadungog niini nahibulong kung unsa ang gisulti kanila sa mga magbalantay sa mga karnero. ¹⁹ Apan si Maria kanunay nga naghunahuna mahitungod sa tanang butang nga iyang nadunggan, ug

gitipigan kini niya sa iyang kasingkasing. ²⁰ Ang mga magbalantay sa mga karnero mibalik, nga naghimaya ug nagdayeg sa Dios sa tanang butang nga ilang nadungog ug nakita, sama sa giingon kanila. ²¹ Sa ikawalo ka adlaw ug mao kadtong panahona sa pagtuli sa bata, sila nagngalan kaniya ug Jesus, ang ngalan nga gihatag sa anghel sa wala pa siya gipanamkon sa sabakan. ²² Sa dihang ang gikinahanglan nga gidaghanon sa mga adlaw alang sa ilang paghinlo nilabay na, sumala sa balaod ni Moises, si Jose ug Maria ilang gidala ang ilang bag-ong natawo nga anak nga lalaki padulong sa templo sa Jerusalem aron ihalad siya sa Ginoo. ²³ Sumala sa nahisulat sa balaod sa Ginoo, “Ang tanang lalaki nga anak nga migula sa sabakan pagatawagong nga balaan alang sa Ginoo.” ²⁴ Sila usab miadto aron sa paghalad ug usa ka halad sumala sa giingon sa balaod sa Ginoo, “Usa ka pares nga salampati o duha ka pispis nga tukmo.” ²⁵ Tan-awa, adunay usa ka tawo sa Jerusalem nga ginganlan ug Simeon. Kining tawhana matarong ug mainampuon. Siya naghulat sa manghuhupay sa Israel, ug ang Balaang Espiritu anaa kaniya. ²⁶ Gipadayag na kaniya sa Balaang Espiritu nga dili usa siya mamatay sa dili pa niya makita ang Ginoo nga Cristo. ²⁷ Usa ka adlaw niana miadto siya sa templo, giniyahan sa Balaang Espiritu. Sa dihang ang ginikanan nagdala sa bata, nga si Jesus, aron himoon niya kung unsa ang nabatasan nga gisugo sa balaod, ²⁸ unya si Simeon nagdawat kaniya sa iyang mga bukton, ug nagdayeg sa Dios ug nag-ingon, ²⁹ “Karon tugoti nga ang imong alagad mobiya sa kalinaw, Ginoo, sumala sa imong pulong. ³⁰ Kay nakita na sa akong mga mata ang imong kaluwasan, ³¹ nga imong giandam sa panan-aw sa tanang katawhan. ³² Mahimo siya nga kahayag nga mopadayag sa kamatuoran ngadto sa mga Gentil ug mahimong himaya sa imong katawhan Israel.” ³³ Ang amahan ug inahan sa bata nahibulong sa mga butang nga gipanulti mahitungod kaniya. ³⁴ Unya si Simeon nagpanalangin kanila ug miingon kang Maria nga iyang inahan. “Paminaw pag-ayo! Kini nga bata gitagana alang sa pagkapukan ug pagbangon sa daghang katawhan sa Israel ug timailhan sa gipamulong batok kaniya. ³⁵ Usab, ang usa ka espada molagbas sa imong kaugalingon nga kalag, aron ang mga hunahuna gikan sa daghang kasingkasing mahimong mapadayag.” ³⁶ Ang babaye nga propeta nga ginganlan ug Ana atua usab didto. Siya mao ang anak nga babaye ni Fanuel gikan sa tribo ni Aser. Edaran na kaayo siya. Siya nagpuyo kauban sa iyang bana sulod sa pito ka tuig pagkahuman sa iyang kaminyuon, ³⁷ ug unya siya nabiyuda sa 84 ka tuig. Siya wala gayod mobiya sa templo ug nagpadayon sa pagsimba sa Dios inubanan sa pagpu-asa ug mga pag-ampo, gabii ug adlaw. ³⁸ Niana gayong higayona, siya miadto ngadto kanila ug nagsugod sa pagpasalamat sa Dios. Siya nagsulti mahitungod sa bata ngadto sa tanan nga nagahulat alang sa pagtubos sa Jerusalem. ³⁹ Sa dihang sila nahuman na sa tanan nilang gikinahanglang buhaton sumala sa balaod sa Ginoo, sila mibalik sa Galilea, sa ilang kaugalingon nga siyudad, sa Nazaret. ⁴⁰ Ang bata nagdako ug nahimong kusgan, nagataas ang kaalam, ug ang grasya sa Dios anaa kaniya. ⁴¹ Ang iyang ginikanan moadto kada tuig sa Jerusalem alang sa Kasaulogan sa Pagsaylo. ⁴² Sa dihang nag-edad na siya ug dose ka tuig, sila mitungas na usab alang sa nabatasan nga

panahon sa kasaulogan. ⁴³ Pagkahuman nila ug puyo sa gigahin nga mga adlaw alang sa kasaulogan, nagsugod na silag pamauli sa ilang pinuy-anan. Apan ang bata nga si Jesus nagpabilin didto sa Jerusalem ug ang iyang ginikanan wala makabalo niini. ⁴⁴ Sila nagdahom nga siya uban sa panon nga nanglakaw uban kanila, busa sila nakalakaw na ug usa ka adlaw nga panaw. Unya sila nagsugod na sa pagpangita kaniya sa ilang mga kaparyentihan ug mga kahigalaan. ⁴⁵ Sa dihang wala nila siya makaplagi, mibalik sila sa Jerusalem ug nagsugod sa pagpangita kaniya didto. ⁴⁶ Nahitabo kadto sa pagkahuman sa tulo ka adlaw, ilang nakaplagan siya didto sa templo, naglingkod didto sa taliwala sa mga magtutudlo, naminaw kanila ug nangutana kanila sa mga pangutana. ⁴⁷ Ang tanan nga naminaw kaniya nahibulong sa iyang pagpanabot ug sa iyang mga tubag. ⁴⁸ Sa dihang ila siyang nakita, sila nahibulong. Ang iyang inahan nag-ingon kaniya, “Anak, nganong gitagad mo man kami niini nga paagi? Paminaw, ang imong amahan ug ako nabalaka pag-ayo sa pagpangita kanimo.” ⁴⁹ Siya miingon kanila, “Nganong nangita man kamo kanako? Wala ba kamo nakabalo nga kinahanglan nga ako anaa sa balay sa akong Amahan?” ⁵⁰ Apan wala sila nakasabot kung unsa ang iyang gipasabot niadto nga mga pulong. ⁵¹ Unya siya mibalik pauli kauban nila padulong sa Nazaret ug nagmasinugtanon kanila. Ang iyang inahan nagtipig niining tanan nga mga butang sa iyang kasingkasing. ⁵² Apan si Jesus nagpadayon nga nagtubo sa kaalam ug gidak-on, ug nadugangan ang kaluoy diha sa Dios ug sa katawhan.

3

¹ Karon sa ika kinse ka-tuig sa pagdumala ni Tiberio Cesar, samtang si Poncio Pilato ang gobernador sa Judea, ug si Herodes mao ang pangulo sa distrito sa Galilea, ang iyang igsoon si Felipe mao ang pangulo sa distrito sa rehiyon sa Iturea ug Traconite, ug si Lisaniyas mao ang pangulo sa distrito sa Abilene, ² ug nianang panahona si Anas ug si Caifas sila ang mga pangulong pari, ang pulong sa Dios niabot kang Juan, nga anak ni Zacarias, didto sa kamingawan. ³ Milakaw siya sa tibouk rehiyon nga palibot sa Suba sa Jordan, nagwali sa pagbawtismo sa paghinulsol alang sa kapasayloan sa mga sala. ⁴ Ingon sa nahisulat sa libro sa mga pulong ni propeta Isaias, “Ang tingog sa usa ka tawo nga nagtawag sa kamingawan, 'Andama ang dalan sa Ginoo, Himoang tul-id ang iyang mga agianan. ⁵ Ang matag walog mapuno, ang matag kabukiran ug bungtod mahimong mapatag, ug ang baliko nga mga dalan matul-id, ang lubaklubak nga mga dalan mahimong mahapsay. ⁶ Tanang katawhan makakita sa kaluwasan sa Dios.” ⁷ Busa si Juan nag-ingon sa dakong panon sa katawhan nga miduol aron magpabawtismo kaniya, “Kamong mga kaliwat sa mga malala nga bitin, kinsa man ang nagpasidaan kaninyo nga makalikay sa silot nga umaabot? ⁸ Pagbaton ug mga bunga nga adunay katakos sa paghinulsol, ug ayaw pagsugod ug istorya sa inyong mga kaugalingon, 'Aduna kami Abraham nga among amahan,' tungod niini sultihan ko kamo nga ang Dios makahimo ug mga anak alang kang Abraham bisan gikan niining mga bato. ⁹ Ang atsa mitaop na sa gamot sa mga kahoy. Busa ang matag kahoy nga dili makapamunga ug maayong

bunga paga-bughaon ug itambog ngadto sa kalayo.”¹⁰ Unya ang mga katawhan sa mga panon nangutana kaniya, nga nag-ingon, “Unya unsa ang angay namong buhaton?”¹¹ Mitubag siya ug miingon kanila, “Kung may usa ka tawo nga adunay duha ka bisti, kinahanglan iyang ihatag ang usa niini ngadto sa uban nga wala niini ug bisan kinsa nga adunay pagkaon sa maong paagi iya usab kining pagabuhaton.”¹² Unya pipila ka mga maniningil sa buhis nga miduol usab kaniya aron magpabawtismo, ug nag-ingon sila kaniya, “Magtutudlo, unsay angay namong buhaton?”¹³ Siya miingon kanila, “Ayaw kamo pangolekta ug kwarta nga labaw pa sa kolektahonon nga kantidad.”¹⁴ Pipila sa mga sundalo nangutana usab kaniya, nga nag-ingon, “Ug mag unsa nalang mi? Unsa may angay namong buhaton?” Siya miingon kanila, “Ayaw kamo pagkuha ug kwarta sa bisan kinsa pinaagi sa pagpugos, ug ayaw kamo pagbutang-butang kang bisan kinsa nga bakak. Kinahanglan makontento kamo sa inyong mga suhol.”¹⁵ Samtang ang mga tawo mahinamon nga nagdahom sa Cristo nga umaabot, ang matag usa nahibulong sulod sa ilang kasingkasing mahitungod kang Juan kung siya ba gayod ang Cristo.¹⁶ Si Juan mitubag sa ilang tanan nga nag-ingon, “Alang kanako, gibawtismohan ko kamo sa tubig, apan adunay lain nga moabot nga hilabihan kagamhanan kay sa kanako, ug dili gani ako takos bisan pa sa pagbadbad sa hikot sa iyang sandalyas. Bawtismohan niya kamo diha sa Balaang Espiritu ug sa kalayo.”¹⁷ Ang iyang pangkahig anaa sa iyang kamot nga maoy mohinlo pag-ayo ngadto sa iyang giokanang salog ug sa pagtigum sa mga trigo didto sa iyang kamalig. Apan iyang sunogon ang uhot sa kalayo nga dili mapalong.”¹⁸ Sa kadaghanan sa iyang mga pagsangyaw, iyang giwali ang maayong balita ngadto sa mga tawo.¹⁹ Gibadlong usab ni Juan si Herodes ang pangulo sa distrito sa pakigminyo sa asawa sa iyang igsoon nga si Herodias, ug sa tanang ubang butang nga mga daotan nga gibuhat niya.²⁰ Apan si Herodes mihimo ug mas daotan pa nga butang. Iyang gipabilanggo si Juan.²¹ Miabot kini nga, samtang ang tanan katawhan gipangbawtismohan ni Juan, si Jesus usab nabawtismohan. Samtang nag-ampo siya, ang langit na abli.²² Ang Balaang Espiritu mitugpa kaniya nga adunay lawas nga sama sa salampati, samtang adunay tingog nga gikan sa langit, “Ikaw ang akong hinigugmang Anak. Gikahimot-an ko ikaw pag-ayo.”²³ Karon si Jesus sa iyang kaugalingon, sa dihang nagsugod siya sa pagtudlo,³⁰ ang iyang panuigon. Siya ang anak nga lalaki (mahimo unta) ni Jose, ang anak nga lalaki ni Eli,²⁴ ang anak nga lalaki ni Matat, ang anak nga lalaki ni Levi, ang anak nga lalaki ni Melki, ang anak nga lalaki ni Janai, ang anak nga lalaki ni Jose.²⁵ ang anak nga lalaki ni Matatias, ang anak nga lalaki ni Amos, ang anak nga lalaki ni Nahum, ang anak nga lalaki ni Esli, ang anak nga lalaki ni Nagai,²⁶ ang anak nga lalaki ni Maat, ang anak ni Matatias, ang anak nga lalaki ni Semei, ang anak nga lalaki ni Josec, ang anak nga lalaki ni Juda,²⁷ ang anak nga lalaki ni Joanan, ang anak nga lalaki ni Resa, ang anak nga lalaki ni Zerubabel, ang anak nga lalaki ni Shealtiel, ang anak nga lalaki ni Neri,²⁸ ang anak nga lalaki ni Melki, ang anak nga lalaki ni Adi, ang anak nga lalaki ni Cosam, ang anak nga lalaki ni Elmadam, ang anak nga lalaki ni Er,²⁹ ang anak nga lalaki ni Josue, ang anak nga lalaki ni Eliezer, ang anak

nga lalaki ni Jorim, ang anak nga lalaki ni Matat, ang anak nga lalaki ni Levi, ³⁰ ang anak nga lalaki ni Simeon, ang anak nga lalaki ni Juda, ang anak nga lalaki ni Jose, ang anak nga lalaki ni Jonam, ang anak nga lalaki ni Eliakim, ³¹ ang anak nga lalaki ni Melea, ang anak nga lalaki ni Mena, ang anak nga lalaki ni Matata, ang anak nga lalaki ni Natan, ang anak nga lalaki ni David, ³² ang anak nga lalaki ni Jesse, ang anak nga lalaki ni Obed, ang anak nga lalaki ni Boaz, ang anak nga lalaki ni Salmon, ang anak nga lalaki ni Naason, ³³ ang anak nga lalaki ni Aminadab, ang anak nga lalaki ni Admin, ang anak nga lalaki ni Arni, ang anak nga lalaki ni Hezron, ang anak nga lalaki ni Perez, ang anak nga lalaki ni Juda, ³⁴ ang anak nga lalaki ni Jacob, ang anak nga lalaki ni Isaac, ang anak nga lalaki ni Abraham, ang anak nga lalaki ni Tera, ang anak nga lalaki ni Nahor, ³⁵ ang anak nga lalaki ni Serug, ang anak nga lalaki ni Reu, ang anak nga lalaki ni Peleg, ang anak nga lalaki ni Heber, ang anak nga lalaki ni Shela, ³⁶ ang anak nga lalaki ni Cainan, ang anak nga lalaki ni Arfaxad, ang anak nga lalaki ni Shem, ang anak nga lalaki ni Noe, ang anak nga lalaki ni Lamec, ³⁷ ang anak nga lalaki ni Metusela, ang anak nga lalaki ni Enoc, ang anak nga lalaki ni Jared, ang anak nga lalaki ni Mahalalel, ang anak nga lalaki ni Kenan, ³⁸ ang anak nga lalaki ni Enos, ang anak nga lalaki ni Set, ang anak nga lalaki ni Adan, ang anak nga lalaki sa Dios.

4

¹ Unya si Jesus, napuno sa Balaang Espiritu, sa dihang mibalik siya gikan sa Suba sa Jordan, ug gitultolan siya sa Espiritu ngadto sa kamingawan sulod ² sa kwarantana ka adlaw ug gitintal siya sa yawa didto. Niadtong mga adlaw, wala gayod siyay gikaon bisan unsa, ug sa kataposan nga adlaw gigutom siya pag-ayo. ³ Ang yawa miingon kaniya, "Kung ikaw ang Anak sa Dios, mando-i kining bato nga mahimong pan." ⁴ Si Jesus mitubag kaniya, "Nahisulat kini, 'Nga ang Tawo dili mabuhi sa pan lamang.'" ⁵ Unya gidala siya sa yawa sa taas nga dapit, ug gipakita kaniya ang tanan nga mga gingharian sa kalibutan niadtong higayona. ⁶ Ang yawa nag-ingon kaniya, "Ihatag ko kanimo ang katungod nga magdumala sa tanan gingharian, ug ang tanan nga kaanyag niini. Ako kining mabuhat tungod kay gihatag kini kanako nga akong dumalahan, ug mahimo nako ihatag ni bisan kinsa nga akong gusto. ⁷ Busa kung moyukbo ka kanako ug mosimba ka kanako, ang tanan niini maimo." ⁸ Apan si Jesus mitubag ug miingon kaniya, "Nahisulat kini, 'Kinahanglan simbaha ang Ginoo nga imong Dios, ug siya lang gayod ang alagari.'" ⁹ Sunod ang yawa nagtultol kang Jesus didto sa Jerusalem ug gibutang siya sa pinakataas nga bahin sa templo, ug miingon kaniya, "Kung ikaw ang Anak sa Dios, ambak sa imong kaugalingon gikan diri. ¹⁰ Kay nahisulat kini, 'Iyang suguon ang iyang mga anghel nga moatiman kanimo, aron panalipdan ka.' ¹¹ ug, 'Pagasapnayon ka nila sa ilang mga kamot, aron nga dili maigo ang imong mga tiil batok sa bato.'" ¹² Si Jesus mitubag kaniya nga nag-ingon, "Gipamulong kini, 'Ayaw sulayi ang Ginoo nga imong Dios.'" ¹³ Sa dihang nahuman na sa yawa tintala si Jesus, nagpalayo siya ug mibiya kaniya hangtod sa sunod na usab nga higayon. ¹⁴ Unya si Jesus mibalik sa Galilea uban sa gahom sa

Espiritu, ug ang balita mahitungod kaniya mikaylap sa tibuok rehiyon nga palibot niini. ¹⁵ Nanudlo siya sa mga sinagoga, ug ang tanan nagdayeg kaniya. ¹⁶ Usa kadlaw miadto siya sa Nazaret, sa siyudad kung aha siya nagdako. Ingon sa iyang naandan, misulod siya sa sinagoga sa adlaw nga Igpapahulay, ug mitindog siya ug iyang gibasa ang kasulatan. ¹⁷ Ang linukot nga basahon nga sinulat ni propeta Isaias ang gihatag kaniya, unya iyang gi-ablihan ang linukot nga basahon ug nakaplagan niya didto ang nahisulat, ¹⁸ “Ang Espiritu sa Ginoo anaa kanako, Tungod kay gidihogan ako niya sa pagsangyaw sa maayong balita ngadto sa mga kabos. Gipadala ako niya aron sa pagpahibalo sa kagawasan ngadto sa mga dinakpan, Ug makakita pag-usab ang mga buta, Mohatag ug kagawasan ngadto sa gipang-daugdaug, ¹⁹ Aron ipahibalo ang tuig sa pagkamaayo sa Ginoo.” ²⁰ Unya iyang gisirado ang linukot nga basahon, gibalik niya kini ngadto sa piniyalan sa sinagoga, ug milingkod siya. Ang mga mata sa mga tawo nga naa sa sinagoga nagtutok kaniya. ²¹ Nagsugod siya pag-ingon kanila, “Karon nga adlaw ang kasulatan natuman na pinaagi sa inyong nadunggan.” ²² Ang tanan nga naa didto naka-saksi sa iyang gisulti ug silang tanan nahibulong sa malomanay niyang mga pulong nga migula sa iyang baba. Nag-ingon sila, “Usa lang kini ka anak ni Jose, dili ba?” ²³ Si Jesus miingon ngadto kanila, “Sigurado gayod moingon kamo kanako bahin niining panultihon, ‘Mananambal, tambali imong kaugalingon. Kung unsa ang among nadunggan sa Capernaum, buhata usab diri sa imong lungsod.’” ²⁴ Miingon usab siya, “Sultihan ko kamo, walay propeta nga dawaton sa iyang kaugalingong lugar. ²⁵ Apan sultian ko kamo sa kamatuoran daghan ang mga balo sa Israel sa panahon ni Elias, sa dihang ang langit nisirado nga wala na nag-ulan sulod sa tulo ka tuig ug tunga, ug adunay dakong gutom sa tibuok nasod. ²⁶ Apan si Elias wala gipaadto bisan asa kanila, apan didto siya gipadala sa usa ka biyuda nga nagpuyo sa Zarefat nga duol sa syudad sa Sidon. ²⁷ Aduna usab daghan nga mga sanglahon sa Israel sa panahon ni propeta Eliseo, apan walay bisan usa nga giayo ngadto kanila gawas kang Naaman nga taga-Siria.” ²⁸ Ang tanang mga tawo nga anaa sa sinagoga napuno sila sa kalagot sa dihang nadungog nila kining mga butanga. ²⁹ Mitindog sila ug ilang gipugos siya pagawas sa siyudad, ug ila siyang gidala sa tumoy sa bungtod diin natukod ang maong siyudad, aron ila siyang ihulog sa pangpang. ³⁰ Apan milakaw siya sa ilang taliwala ug nagpadayon sa iyang panaw. ³¹ Unya milugsong siya sa Capernaum, ang siyudad sa Galilea. Usa ka adlaw sa Igpapahulay nagtudlo siya sa mga tawo sa sinagoga. ³² Nahibulong sila pag-ayo sa iyang gipanudlo, tungod kay nagsulti siya nga adunay katungdanan. ³³ Karon sa Sinagoga nianang adlaw adunay usa ka tawo nga nasudlan sa hugaw nga espiritu sa demonyo, misinggit siya sa makusog niyang tingog, ³⁴ “Unsa man ang among buhaton alang kanimo, Jesus nga Nazaretnon? Mi-anhi kaba aron sa paglaglag kanamo? Nakabalo ko kung kinsa ka! Ikaw ang Usa ka Balaan sa Dios!” ³⁵ Gibadlong ni Jesus ang demonyo, nga nag-ingon, “Paghilom ug gawas diha kaniya!” Sa dihang ang demonyo iyang gilabay ang tawo sa ilang tunga, migawas siya gikan sa iyaha nga walay kadaot. ³⁶ Ang tanan tawo natingala pag-ayo, ug kanunay silang nag-

istoryahanay sa matag usa mahitungod sa nahitabo. Miingon sila, “Unsa nga matang sa pinulongan kini? Nga mahimo niyang mandoan ang mga daotang espiritu nga adunay katungod ug gahom ug nanggula sila?”³⁷ Busa ang balita mahitungod kaniya misugod ug kaylap sa tanang bahin nga palibot sa rehiyon.³⁸ Unya si Jesus mibiya sa sinagoga ug misulod sa balay ni Simon, karon ang ugangan ni Simon nga babaye nag-antos sa taas nga hilanat, ug nagpakiluoy sila kaniya alang sa iyang balatian.³⁹ Busa mitindog siya sa iyang tapad ug iyang gibadlong ang hilanat, ug mibaya kini kaniya. Diha-diha mitindog siya ug nagsugod pag-alagad kanila.⁴⁰ Sa dihang mosalopay na ang adlaw, gidala sa mga tawo ngadto kang Jesus ang tanan nga adunay lain-lain nga balatian ug sakit. Gitapion niya ang iyang kamot ngadto sa tagsa-tagsa kanila ug nanga-ulian sila.⁴¹ Ang mga demonyo usab nanggawas gikan sa kadaghanan kanila, ug nagsinggit nga nag-ingon, “Ikaw ang Anak sa Dios!” Gibadlong ni Jesus ang mga demonyo, wala niya kini tugoti nga moistorya, kay sila mismo nakabalo nga siya ang Cristo.⁴² Sa dihang ang banagbanag sa kaadlawon miabot, miadto si Jesus sa mingaw nga dapit. Ang panon sa mga tawo nangita kaniya ug naabot sila sa lugar kung hain siya, nanghangyo sila nga dili mobiya kanila.⁴³ Apan miingon siya ngadto kanila, “Kinahanglan gayod ako mosangyaw sa maayong balita mahitungod sa gingharian sa Dios sa daghan pa nga mga siyudad, tungod kay kini ang hinungdan nga gipadala ako diri.”⁴⁴ Unya nagpadayon siya sa pagwali sa mga sinagoga sa tibuok probinsiya sa Judea.

5

¹ Karon kini ang nahitabo, si Jesus nagtindog sa linaw sa Genesaret samtang ang mga tawo nag-alirong kaniya ug naminaw sa pulong sa Dios.² Iyang nakita ang duha ka balangay nga gibira daplin sa linaw. Ang mga mangingisda mihawa gikan didto ug naghugas sa ilang mga pukot.³ Si Jesus misakay sa usa sa mga balangay nga gipanag-iyahan ni Simon ug gisugo siya nga ibutang kini sa tubig distansya gamay gikan sa yuta. Unya milingkod siya ug gitudloan ang mga tawo nga tua gawas sa balangay.⁴ Sa dihang nahuman na siya sa pagsulti, miingon siya kang Simon, “Dad-a ang balangay didto sa lawom nga tubig ug ipaubos ang imong pukot aron kini makakuha.”⁵ Si Simon mitubag ug miingon, “Agalon, nagpamuhat kami tibuok gabii, ug wala kami nakakuha, apan sa imong pulong, akong ipaubos ang mga pukot.”⁶ Sa dihang nahuman na nila kini, nakatapok sila ug daghang mga isda, ug ang ilang mga pukot nangagisi.⁷ Busa gisinyasan nila ang ilang mga kauban sa lahing balangay nga kinahanglan moduol ug motabang kanila. Sila miduol ug gipuno ang duha ka mga balangay, mao nga nagsugod sila ug kaunlod.⁸ Apan si Simon Pedro, sa dihang nakita niya kini, miluhod siya sa tiilan ni Jesus, nga nag-ingon, “Ginoo, palayo gikan kanako, kay ako usa ka makasasala nga tawo.”⁹ Tungod kay siya nahibulong, ug ang tanan nga nag-uban kaniya, sa ilang nakuha nga isda ug sa ilang nadala.¹⁰ Apil niini si Santiago ug Juan, mga anak nga lalaki ni Zebedeo, nga kauban ni Simon. Ug miingon si Jesus ngadto kang Simon, “Ayaw kahadlok, tungod kay gikan karon mga tawo na ang imong kuhaon.”¹¹ Sa dihang gidala na nila ang ilang balangay ngadto

sa yuta, ilang gibiyaan ang tanan ug misunod kaniya. ¹² Miabot ang higayon, samtang tua siya sa usa sa mga siyudad, tan-awa, adunay usa ka tawo didto nga sanglahon. Sa pagkakita niya kang Jesus, mihapa siya sa yuta ug nagpakiluoy kaniya, nga nag-ingon, "Ginoo, kung buot nimo, mamahimo mo akong hinloan." ¹³ Unya gipataas ni Jesus ang iyang kamot ug gihikap siya, miingon, "buot nako. Mahinlo ka." Ug dihadhiha ang iyang sangla nawala kaniya. ¹⁴ Siya nagsugo kaniya nga dili sultihan ang si bisan kinsa, apan giingnan siya "Padayon sa imong dalan, ug ipakita ang imong kaugalingon didto sa pari ug paghatag ug halad para sa imong pagkahinlo, sumala kung unsa ang gisugo ni Moises, alang sa pagpamatuod ngadto kanila." ¹⁵ Apan ang balita mahitungod kaniya mikaylap bisan sa layo, ug dakong panon sa katawhan ang nanagtigum aron sa pagpatalinghog kaniya ug aron maayo sa ilang mga sakit. ¹⁶ Apan mibiya siya paingon sa awaaw nga mga dapit ug nag-ampo. ¹⁷ Niabot ang usa ka adlaw nga siya nagpanudlo, ug adunay mga Pariseo ug mga magtutudlo sa balaod nga naglingkod didto nga naggikan sa nagkalain-laing mga baryo sa rehiyon sa Galilea ug Judea, ug gikan usab sa siyudad sa Jerusalem. Anaa kaniya ang gahom sa Ginoo sa pagpang-ayo. ¹⁸ Karon pipila ka mga lalaki ang miabot, nagdayong sa banig nga diin naghigda ang tawo nga paralisado, ug nangita sila ug dalan nga madala nila siya sa sulod aron mapahimutang siya sa atubangan ni Jesus. ¹⁹ Wala sila makakita ug dalan aron madala siya sa sulod tungod sa panon, busa misaka sila sa atop sa balay ug gitunton ang tawo gikan sa atop, nga naa sa iyang banig, didto sa taliwala sa mga tawo, sa atubangan ni Jesus. ²⁰ Sa pagkakita sa ilang pagtuo, si Jesus miingon, "Tawo, ang imong mga sala gipasaylo kanimo." ²¹ Ang mga manunulat ug ang mga Pariseo nagsugod ug pangutana niini, nag-ingon, "Kinsa kining nagsulti ug pagpasipala? Kinsa ang makapasaylo sa mga sala, di ba ang Dios lamang?" ²² Apan si Jesus, nakasabot kung unsa ang ilang gihunahuna, nagtubag ug miingon kanila, "Nganong kamo nagapangutana niini sa inyong mga kasingkasing? ²³ Asa ang mas sayon sa pagsulti, 'ang imong mga sala napasaylo kanimo' o sa pagsulti 'Tindog ug lakaw?' ²⁴ Apan kinahanglan kamo makabalo nga ang Anak sa Tawo adunay katungod sa kalibotan sa pagpasaylo sa mga sala, Ako moiingon kanimo, 'Tindog, punita ang imong banig, ug pauli sa imong balay.'" ²⁵ Diha-diha dayon mitindog siya sa atubangan nila ug gipunit niya ang banig nga iyang gihigdaan; ug siya mibalik sa iyang balay, nga naghimaya sa Dios. ²⁶ Ang matag-usa nahibulong ug gihimaya nila ang Dios. Sila napuno sa kalisang, nga miingon, "Kami adunay nakita nga kahibulungang mga butang karong adlaw." ²⁷ Human nahitabo kining mga butanga, si Jesus migawas gikan didto ug nakita niya ang usa ka kubrador sa buhis nga gingalan ug Levi nga naglingkod sa dapit nga bayaranan ug buhis. Iyang giingnan siya, "Sunod kanako." ²⁸ Busa gibiyaan ni Levi ang tanang butang, mitindog, ug misunod kaniya. ²⁹ Unya nag-andam si Levi ug usa dakong kumbira para kang Jesus didto sa iyang balay, ug tua ang daghang kubrador sa buhis, ug ang ubang tawo nga nagpahiluna sa lamesa ug nagkaon uban kanila. ³⁰ Apan ang mga Pariseo ug ilang mga manunulat nagbagulbol ngadto sa iyang mga disipulo, nga nag-ingon, "Nganong mikaon kamo ug miinom uban sa

mga kubrador sa buhis ug uban pang makasasala nga mga tawo?"
³¹ Si Jesus mitubag kanila, "Ang tawo nga maayo ug lawas dili na magkinahanglan ug mananambal, kadto lang tawo nga nagsakit ang manginahanglan niini." ³² Wala ako mianhi sa pagtawag sa tawo nga matarong aron sa paghinulsol, apan sa pagtawag sa mga makasasala aron sa paghinulsol." ³³ Sila miingon kaniya, "Ang mga disipulo ni Juan kanunay nagpuasa ug nag-ampo, ug ang mga disipulo sa mga Pariseo mobuhat sa sama. Apan ang imong mga disipulo nagkaon ug nag-inom." ³⁴ Si Jesus miingon kanila, "Anaa bay usa kaninyo nga abay sa kasal sa pamanhunon nga magpuasa, samtang ang pamanhunon uban pa nila?" ³⁵ Apan moabot ang panahon nga ang pamanhunon kuhaon gikan kanila, unya nianang mga adlaw sila mopuasa na." ³⁶ Unya si Jesus misulti ug usa ka samingay ngadto kanila. "Walay tawo nga mogisi sa usa ka panapton nga gikan sa bag-ong panapton ug gamiton kini aron isumpay sa daang panapton. Kung iya kining buhaton, iyang gision ang bag-o nga panapton, ug ang bahin gikan sa bag-ong panapton dili gayod haom sa daang panapton." ³⁷ Usab, walay tawo nga mobutang ug bag-ong bino ngadto sa daang panit nga sudlanan ug bino. Kung iyang buhaton kana, ang bag-ong bino makagisi sa mga panit, ug ang bino mayabo, ug ang sudlanan sa bino madaot." ³⁸ Apan ang bag-ong bino kinahanglan ibutang sa bag-o nga panit. ³⁹ Walay tawo, human moinom ug daang bino, mangandoy ug bag-o nga bino, kay moingon siya, 'Ang daan mas maayo.'"

6

¹ Kini nahitabo sa Adlaw nga Igpapahulay nga si Jesus nag-adto sa trigohan ug ang iyang mga disipulo nangutlo sa mga tinggas sa trigo, gikuso-kuso nila kini sa ilang mga kamot, ug ilang gikaon ang lugas.
² Apan ang uban nga mga Pariseo nag-ingon, "Nganong nagbuhat man kamo ug butang nga dili uyon sa balaod nga buhaton sa Adlaw nga Igpapahulay?" ³ Si Jesus, mitubag kanila, nga nag-ingon, "Wala ba ninyo nabasa kung unsa ang gibuhat ni David sa dihang gigutom siya, siya ug ang mga lalaki nga kauban niya?" ⁴ Miadto siya sa balay sa Dios, ug mikuha sa tinapay sa presensya ug mikaon sa pipila niini, ug gihatagan usab niya ang iyang mga kauban nga mga lalaki aron makakaon, bisan tuod ug mga pari lamang ang uyon sa balaod nga mahimong mokaon niini." ⁵ Unya miingon siya kanila, "Ang Anak sa Tawo mao ang Ginoo sa Adlaw nga Igpapahulay." ⁶ Kini nahitabo sa lain na usab nga Adlaw nga Igpapahulay nga miadto siya sa sinagoga ug gitudloan ang mga tawo didto. Adunay usa ka tawo didto nga kimay ang iyang tuo nga kamot. ⁷ Ang mga Eskriba ug ang mga Pariseo nagtan-aw kaniya pag-ayo kung moayo ba siya ug usa ka tawo sa Adlaw nga Igpapahulay, aron basin ug naa silay makita nga katarongan nga ilang ikapasangil kaniya sa pagbuhat ug butang nga sayop. ⁸ Apan nasayod siya kung unsa ang ilang gihunahuna ug miingon siya sa tawo nga kimay ang kamot, "Bangon, ug tindog diri sa taliwala sa tanan." Busa nibangon ang tawo ug nitindog didto. ⁹ Si Jesus miingon ngadto kanila, "Mangutana ako kaninyo, uyon ba sa balaod sa Adlaw nga Igpapahulay ang pagbuhat ug maayo o ang pagbuhat ug makadaot, sa pagluwas sa kinabuhi o sa pagguba niini?"

10 Unya mitan-aw siya palibot kanilang tanan ug giingnan ang tawo, "Ituy-od ang imong kamot." Iya kining gibuhay, ug ang iyang kamot naulian. ¹¹ Apan napuno sila sa kasuko, ug nagsultianay sila sa matag-usa mahitungod sa kung unsa ang ilang buhaton ngadto kang Jesus. ¹² Kini nahitabo niadtong mga panahon nga niadto siya sa bukid aron mag-ampo. Nagpadayon siya sa pag-ampo sa tibuok gabii ngadto sa Dios. ¹³ Sa dihang adlaw na, gitawag niya ang iyang mga disipulo ngadto kaniya, ug nagpili siya ug napulo ug duha kanila, nga iya usab ginganlan nga mga "apostoles." ¹⁴ Ang mga pangalan sa mga apostoles mao silang Simon (nga iya usab ginganlan ug Pedro) ug ang iyang igsoon, nga si Andres, si Santiago, si Juan, si Felipe, si Bartolomeo, ¹⁵ si Mateo, si Tomas, si Santiago nga anak ni Alfeus, si Simon nga gitawag ug Patriyota, ¹⁶ si Judas, nga anak ni Santiago, ug si Judas Iscariote, nga nahimong mabudhion. ¹⁷ Unya si Jesus nilugsong gikan sa bukid uban kanila ug nitindog sa patag nga dapit. Ang dako nga panon sa iyang mga disipulo naa didto, ug ang dako usab nga panon sa katawhan gikan sa Judea ug Jerusalem, ug gikan usab sa daplin sa dagat sa Tiro ug Sidon. ¹⁸ Nangadto sila aron mamati kaniya ug aron mangaayo sa ilang mga sakit. Ang mga tawo nga gisamok sa mga dili hinlo nga espiritu nangaayo usab. ¹⁹ Ang matag-usa sa panon nagpadayon sa pagsulay ug hikap kaniya tungod kay ang gahom sa pag-ayo nagagikan kaniya, ug giayo niya silang tanan. ²⁰ Unya mitan-aw siya sa iyang mga disipulo, ug miingon, "Bulahan kamo nga mga kabos, kay inyo ang gingharian sa Dios. ²¹ Bulahan kamo nga gigutom karon, kay kamo mangabusog. Bulahan kamo nga nagahilak karon, kay kamo mangatawa. ²² Bulahan kamo sa diha nga ang mga tawo magdumot kaninyo ug sa dihang ilahi kamo gikan sa ilang pundok ug sawayon kamo ug isalikway ang inyong ngalan isip daotan, tungod ug alang sa Anak sa Tawo. ²³ Pagmaya kamo nianang adlaw ug lukso sa kalipay, tungod kay anaa gayod kamoy dakong ganti didto sa langit, kay ang ilang mga katigulangan nagtagad sa mga propeta sa samang paagi. ²⁴ Apan pagkaalaot ninyo nga mga dato! Kay nadawat na ninyo ang inyong kaharuhay. ²⁵ Pagkaalaot ninyo nga mga busog karon! Kay kamo gutomon unya. Pagkaalaot ninyo nga nagakatawa karon! Kay magsubo ug maghilak kamo unya. ²⁶ Pagkaalaot ninyo, sa diha nga ang tanang tawo magsulti ug maayo kaninyo! Kay ang ilang mga katigulangan nagtagad sa mga mini nga propeta sa samang paagi. ²⁷ Apan ako moingon kaninyo nga nagapamati, higugmaa ang inyong mga kaaway ug buhata ang maayo ngadto sa mga nagdumot kaninyo. ²⁸ Panalangini kadtong nagtunglo kaninyo ug iampo kadtong nagdaog-daog kaninyo. ²⁹ Kaniya nga mosagpa kanimo sa pikas aping, itugyan usab ang pikas. Kung ang usa ka tawo mokuha sa imong kupo, ayaw na usab kupti ang imong taas nga bisti. ³⁰ Hatagi ang tanang tawo nga mangayo kanimo. Kung adunay usa ka tawo nga mokuha sa usa ka butang nga imong gipanag-iyahan, ayaw na siya ug ingna nga ihatag kini pagbalik kanimo. ³¹ Sama sa gusto nimong buhaton sa mga tawo diha kanimo, kinahanglan nga mao usab ang imong buhaton ngadto kanila. ³² Kung higugmaon lamang nimo ang mga tawo nga nahigugma kanimo, unsa man ang dungog nimo niana? Kay bisan ang mga makasasala nahigugma niadtong nahigugma kanila.

³³ Kung magbuhat ka ug maayo ngadto lamang sa mga tawo nga nagbuhat ug maayo ngadto kanimo, unsa man ang dungog nimo niana? Kay bisan ang mga makasasala nagbuhat sa samang paagi.

³⁴ Kung magpahulam ka lamang ug mga butang sa mga tawo nga imong gidahom nga mohatag pagbalik kanimo, unsa man ang dungog nimo niana? Bisan pa gani ang mga makasasala nagpahulam ngadto sa mga makasasala, ug nagdahom nga makadawat pag-usab sa samang kantidad. ³⁵ Apan higugmaa ang inyong mga kaaway ug buhata ang maayo ngadto kanila. Pagpahulam ngadto kanila, ayaw na kabalaka sa pagkuha ug balik sa bisan unsa, ug dako ang imong ganti. Kamo mahimo nga mga anak sa Labing Taas, kay siya maayo ngadto sa mga dili mapinasalamaton ug daotan nga mga tawo. ³⁶ Pagmaluluyon, sama nga ang imong Amahan maluluy-on. ³⁷ Ayaw paghukom, ug kamo dili pagahukman. Ayaw pakasad-a ang uban, ug kamo dili pakasad-on. Pasayloa ang uban, ug kamo pasayloon. ³⁸ Panghatag sa uban, ug kini igahatag kanimo. Ang dako nga kantidad—gidasok, giuyog, ug nagaawas—ila kining igabubo sa imong paa. Kay kung unsa ang imong gigamit nga hustong sukdanan sa pagsukod, ang samang husto nga sukdanan usab maoy gamiton alang kanimo.” ³⁹ Unya gisultihan usab niya sila ug samingay. “Makahimo ba ang buta nga tawo sa pag-agak sa laing buta nga tawo? Kung iya kining buhaton, silang duha mangahulog ngadto sa lalom nga bangag, dili ba? ⁴⁰ Ang disipulo dili labaw sa iyang magtutudlo, apan ang matag-usa sa dihang hingpit nga matudloan mahimo siya nga sama sa iyang magtutudlo. ⁴¹ Nganong nagtan-aw ka man sa gamay nga puling nga anaa sa mata sa imong igsoon nga lalaki, apan wala gani nimo namatikdan ang troso nga anaa sa imong kaugalingong mata? ⁴² Giunsa nimo pag-ingon sa imong igsoon, 'Igsoon, tugoti ako sa pagkuha sa gamay nga puling nga anaa sa imong mata,' sa dihang ikaw mismo wala gani nimo nakita ang troso nga anaa sa imong kaugalingong mata? Mga tigpakaaron-ingnon! Unaha ug kuha ang troso sa imong kaugalingong mata, ug unya makakita ka pag-ayo aron makuha ang gamay nga puling nga anaa sa mata sa imong igsoon. ⁴³ Kay walay maayong kahoy nga maghatag ug daot nga bunga, ug walay dili maayong kahoy nga maghatag ug maayong bunga. ⁴⁴ Kay ang matag kahoy mailhan pinaagi sa matang sa bunga nga iyang ginahatag. Kay ang mga tawo dili magkuha ug igos gikan sa tunokon nga kahoy, o magkuha ug ubas gikan sa sampinit. ⁴⁵ Ang maayong tawo gikan sa maayong bahandi sa iyang kasingkasing magpagawas kung unsa ang maayo, ug ang daotang tawo gikan sa daotang bahandi sa iyang kasingkasing magpagawas kung unsa ang daotan. Kay gikan sa kadagaya sa iyang kasingkasing isulti sa iyang baba. ⁴⁶ Nganong nagtawag man kamo kanako, 'Ginoo, Ginoo,' ug wala ninyo gituman ang mga butang nga akong gisulti? ⁴⁷ Ang tanang tawo nga moduol kanako ug makadungog sa akong mga pulong ug motuman niini, sultihan ko kamo kung unsa ang sama kaniya. ⁴⁸ Sama siya sa tawo nga nagtukod ug balay, nga nagkalot ug lalom sa yuta ug gitukod ang patukoranan sa balay ngadto sa lig-on nga bato. Sa dihang miabot ang baha, ang kusog nga tubig miawas batok sa balay, apan wala kini matay-og, tungod kay maayo kaayo ang pagkatukod niini. ⁴⁹ Apan ang tawo nga nakadungog sa

akong mga pulong apan wala motuman niini, sama siya sa tawo nga nagtukod ug balay ibabaw sa yuta nga walay patukoranan. Sa dihang ang kusog nga tubig miawas batok sa balay, dihadiha kini nagun-ob, ug ang pagkaguba niadtong balaya nahingpit.

7

¹ Pagkahuman ni Jesus ug sulti sa tanan niyang angay nga isulti sa mga tao nga naminaw, misulod na siya sa Capernaum. ² Adunay ulipon sa usa ka centurion nga mahinungdanon kaayo kaniya nga nagmasakiton ug hapit na matatay. ³ Apan pagkadungog niya mahitungod kang Jesus, gipaadtuan niya si Jesus sa mga kadagkoan sa mga Judio aron paadtuan ug luwason ang iyang ulipon gikan sa kamatayon. ⁴ Sa dihang duol na sila kang Jesus, gihangyo nila pag-ayo siya sa pag-ingon, "Takos siya nga himuon mo kini kaniya, ⁵ tungod kay gihigugma niya ang among nasod, ug siya ang nagtukod sa sinagoga alang kanamo." ⁶ Busa nagpadayon si Jesus sa paglakaw uban kanila. Apan sa wala pa siya nakapalayo gikan sa balay, nagpadala ang centurion sa iyang mga higala aron sa pag-ingon kang Jesus, "Ginoo, ayaw hasola ang imong kaugalingon, ⁷ tungod kay dili ako takos nga mosulod ka sa akong panimalay. Tungod niini, wala gayod ako naghunahuna sa akong kaugalingon nga igong katakos aron mopaduol kanimo, apan pagsulti lang ug usa ka pulong ug maulian na ang akong ulipon. ⁸ Tungod usab kay ako ang tawo nga gibutang ubos sa awtoridad ug naa akoy mga sundalo ubos kanako. Kung moingon ako sa usa, 'Paglakaw,' ug molakaw siya, ug ngadto sa usa, 'Anhi dinhi,' ug moanhi siya, ug ngadto sa akong alagad, 'Himoa kini,' ug himuon gayod niya kini." ⁹ Pagkadungog ni Jesus niini, nahibulong siya kaniya, ug miatubang siya sa kadaghanan nga nagsunod kaniya ug miingon, "Ako magaingon kaninyo, wala gayod ako makakita didto sa Israel ug usa ka tawo nga adunay dako nga pagtuo." ¹⁰ Ug kadtong gipadala nga mga tawo nibalik didto sa balay ug nakita nga ang ulipon himsog na. ¹¹ Human niaana sa paglabay sa panahon, nahitabo nga si Jesus nilakaw padulong sa siyudad nga ginganlan ug Nain. Ang iyang mga disipulo uban kaniya, uban usab sa dakong pundok sa katawhan. ¹² Sa dihang duol na siya sa pultahan sa siyudad, adunay patay nga tawo nga gidayongan pagawas sa siyudad, bugtong siyang anak sa iyang inahan. Usa siya ka biyuda nga babaye, ug uban kaniya ang dakong pundok sa katawhan nga gikan sa siyudad. ¹³ Pagkakita kaniya, ang Ginoo niduol kaniya uban sa kaluoy nga iyang gibati ngadto sa babaye ug miingon kaniya, "Ayaw paghilak." ¹⁴ Unya miadto siya sa atubangan ug gihikap ang gipahigdaan sa patay, ug nihunong kadtong mga tawo nga nag-alsa niini. Miingon siya, "Batan-ong lalaki, ako moingon kanimo, bangon." ¹⁵ Ang patay nga tawo milingkod ug nagsugod ug istorya. Unya gihatag siya ni Jesus ngadto sa iyang inahan. ¹⁶ Unya gidaog silang tanan sa kahadlok. Nagpadayon sila sa pagdayeg sa Dios, miingon sila, "Nakita na uban kanato ang bantugang propeta" ug "Gibantayan sa Dios ang iyang katawhan." ¹⁷ Kini nga balita mahitungod kang Jesus mikaylap ngadto sa tibuok Judea ug sa tanang silingan nga mga rehiyon. ¹⁸ Giingnan si Juan sa iyang mga disipulo mahitungod niining tanang butang. ¹⁹ Unya gitawag ni Juan ang duha

sa iyang mga disipulo ug gipaadto sa Ginoo aron sa pag-ingon kaniya, "Ikaw na ba ang Usa nga Gipaabot, o anaa pay lain nga tawo nga kinahanglan namong pangitaon?"²⁰ Sa dihang tua na sila duol kang Jesus, nag-ingon ang mga tawo, "Gipadala kami ni Juan Bautista aron sa pag-ingon kanimo, 'Ikaw na ba ang Usa nga Gipaabot, o anaa pay lain nga tawo nga kinahanglan namong pangitaon?'"²¹ Nianang orasa gipang-ayo niya ang daghang mga tawo gikan sa sakit ug sa ilang gipang-antos nga mga balatian ug gikan sa daotang mga espiritu, ug iyang gitugotan ang daghang mga tawong buta nga makakita.²² Si Jesus mitubag ug miingon kanila, "Pagkahuman ninyo ug biya padulong sa inyong panaw, suginli si Juan kung unsa ang inyong nakita ug nadungog. Ang mga tawong buta nakadawat ug panan-aw, ang mga tawong pungkol nakalakaw, ang mga tawong adunay sangla nahinloan, ang mga tawong bungol nakadungog, ang mga tawong patay nahibalik ang kinabuhi, ug ang mga tawong nanginahanglan nasuginlan ug maayong balita."²³ Ang tawo nga dili mohunong sa pagtuo kanako tungod sa akong mga binuhatan mapanalanginan."²⁴ Pagkahuman ug biya sa mga mensahero ni Juan, nagsugod na si Jesus sa pagsugilon sa mga pundok sa katawhan mahitungod kang Juan, "Unsa may inyong gigawas ug gitan-aw didto sa kamingawan, ang tawo nga sama sa usa ka bagakay nga gipalid-palid sa hangin?"²⁵ Apan unsa may inyong gigawas ug gitan-aw, ang tawo nga nagsul-ob ug humok nga mga panapton? Tan-awa, ang mga tawo nga nagsul-ob ug maanindot nga mga sinina ug nagpuyo nga harohay, tua sa mga palasyo sa hari."²⁶ Apan unsa may inyong gigawas ug gitan-aw, usa ka propeta? Oo, moingon ako kaninyo, ug labaw pa sa usa ka propeta.²⁷ Mao kini siya kung unsa ang nahisulat, 'Tan-awa, magpadala ako ug mensahero diha sa inyong atubangan, kinsa maoy moandam sa inyong agianan diha sa inyong atubangan.'²⁸ Ako moingon kaninyo, sa tanang gihimugso sa mga babaye, wala gayoy makalabaw kang Juan, apan ang labing walay bili nga tawo diha sa gingharian sa Dios mas labaw pa kay kaniya.²⁹ Sa dihang ang tanang tawo nakadungog niini, lakip na ang mga tigkolekta ug buhis, ilang gipahayag nga ang Dios matarong. Uban sila niadtong tanan nga nabawtismohan sa pagbawtismo ni Juan.³⁰ Apan ang mga Pariseo ug ang mga hanas sa balaod sa Judeo nga wala niya mabawtismohi, nagdumili sa kaalam sa Dios alang sa ilang kaugalingon.³¹ kang kinsa man nako mahimong ikatandi ang mga katawhan niini nga henerasyon? Unsa may sama kanila?"³² Sama sila sa mga bata nga nagdula-dula diha sa merkado, kinsa naglingkod ug nagtawag sa usag-usa ug nag-ingon, 'Nagtugtug kami ug plawta alang kaninyo, ug wala kamo nanayaw. Nagsubo kami, ug wala kamo manghilak.'³³ Tungod kay si Juan Bautista mianhi ug wala nagkaon ug tinapay ug wala miinom ug bino, ug ikaw moingon, 'Naa siyay demonyo.'³⁴ Ang Anak sa Tawo mianhi ug nagkaon ug nag-inom ug ikaw moingon, 'Tan-awa, palakaon kaayo siya ug palahubog, higala sa mga tigkolekta ug buhis ug mga makakasala!' "³⁵ Apan ang kaalam gipamatud-an pinaagi sa tanan niyang mga anak."³⁶ Karon adunay Pariseo nga naghangyo kang Jesus nga mokaon uban kaniya. Busa pagkahuman ni Jesus ug sulod sa balay sa Pariseo, naglingkod siya dapit sa lamisa nga nagpahayahay nga mikaon.³⁷ Tan-awa, adunay

usa ka babaye didto sa siyudad nga makasasala. Nakita niya nga si Jesus gidapit didto sa balay sa Pariseo, ug nagdala siya ug nindot nga alabastru nga gisudlan ug pahumot.³⁸ Nagtindog siya dapit sa likod ni Jesus duol sa iyang tiil ug nihilak. Nagsugod siya sa pagbasa sa tiil ni Jesus pinaagi sa iyang luha, ug gipahiran niya kini sa buhok sa iyang ulo, gihalukan niya ang mga tiil ni Jesus, ug iya kining gidihogan ug pahumot.³⁹ Sa dihang ang Pariseo nga nagdapit kang Jesus nakakita niini, nakasulti siya sa iyang kaugalingon nga nag-ingon, “Kung kining tawhana usa ka propeta, makahibalo unta siya kung kinsa ug unsang klasiha kining babayhana ang mihikap kaniya nga siya makasasala.”⁴⁰ Mitubag si Jesus ug miingon kaniya, “Simon, aduna akoy isulti kanimo.” “Miingon siya, “Isulti kini, Magtutudlo!”⁴¹ Miingon si Jesus, “Adunay duha ka mangungotang sa usa ka tigpahulam. Ang usa nakautang ug lima ka gatos ka denaryo, ug ang usa nakautang ug singkwenta ka denaryo.”⁴² Tungod kay wala silay kwarta nga ikabayad, gipasaylo niya silang duha. Busa, kinsa kanila ang mas nahigugma kaniya?”⁴³ Si Simon mitubag kaniya ug miingon, “Tingali kadtong gipasaylo kaayo niya.” Si Jesus miingon kaniya, “Sakto kaayo ang imong paghukom.”⁴⁴ Miatubang si Jesus sa babaye ug miingon kang Simon, “Tan-awa kining bayhana. Misulod ako sa imong balay. Wala ko nimo hatagi ug tubig para sa akong mga tiil, apan siya, uban sa iyang mga luha, gibasa niya ang akong mga tiil ug gitrapohan niya kini sa iyang buhok.”⁴⁵ Wala ko nimo hatagi ug halok, apan siya, gikan sa una nakong pagsulod, wala siya mihunong sa paghalok sa akong mga tiil.⁴⁶ Wala nimo dihogi ug lana ang akong ulo, apan siya nagdihog sa akong mga tiil ug pahumot.⁴⁷ Tungod niini, ako magaingon kanimo nga siya nga daghan ug sala ug gipasaylo na, ug gihigugma na usab kaayo. Apan siya nga kinsa gipasaylo lang ug gamay, gihigugma lang usab ug gamay.”⁴⁸ Unya miingon siya kaniya, “Gipasaylo na ang imong mga sala.”⁴⁹ Kadtong gidapit nagsugod na sa pag-ingon sa ilang mga kaugalingon, “Kinsa man kini nga mopasaylo sa mga sala?”⁵⁰ Unya miingon si Jesus ngadto sa babaye, “Ang imong pagtuo maoy nakaluwas kanimo. Lakaw nga malinawon.”

8

¹ Sa wala madugay pagkahuman niining hitaboa nga si Jesus nagsugod sa paglakaw libot sa nagkalain-laing siyudad ug baryo aron sa pagwali ug pagmantala sa maayong balita mahitungod sa Ginghamarian sa Dios ug kuyog kaniya ang napulo ug duha,² ug uban sa pipila ka mga kababayen-an nga nangaayo gikan sa mga daotang espiritu ug mga balatian. Sila mao si Maria nga gitawag ug Magdalena, nga kanhi gisudlan sa pito ka mga demonyo nga gipagawas,³ si Juana nga asawa ni Chuza, nga tagadumala ni Herodes, si Susana ug daghan pang ubang mga kababayen-an nga naghatag kanila sa ilang kaugalingong mga materyal nga mga butang.⁴ Karon, sa dihang nagtapok na ang dakong panon sa katawhan uban ang mga tawo nga miadto kaniya gikan sa nagkalain-laing siyudad, nisulti siya kanila gamit ang samingay.⁵ “Ang magpupugas miadto aron sa pagpugas sa mga liso. Sa dihang nagpugas siya, ang ubang mga liso nahulog sa daplin sa dalan ug giyatakan sila ug gituka sa mga langgam sa

kapanganuran. ⁶ Ang ubang mga liso nahulog sa kabatoan nga yuta ug sa ilang pagtubo, nangalaya sila tungod kay wala sila nayamogan. ⁷ Sa gihapon ang ubang mga liso nahulog taliwala sa tunukon nga mga tanom, ug ang tunukon nga mga tanom mitubo kauban sa mga liso ug mituok kanila. ⁸ Apan ang ubang mga liso nahulog sa maayong yuta ug mihatag ug abot nga miabot kini sa gatusan ka pilo ang kadaghanon." Pagkahuman ug sulti ni Jesus niining mga butanga, siya mitawag, "Kung si bisan kinsa kadtong adunay mga dalunggan nga makadungog, tugoti siya nga mamati." ⁹ Unya ang iyang mga disipulo nangutana kaniya kung unsa ang buot ipasabot niini nga sambingay. ¹⁰ Si Jesus misulti kanila, "Kamo gihatagan na sa katungod sa pagsabot sa mga mysteryo sa gingharian sa Dios, apan ang ubang mga tawo gitudloan lamang sa mga sambingay, aron sa ilang 'pagtan-aw dili sila makakita, ug makadungog sila apan dili makasabot.'" ¹¹ Karon mao kini ang buot ipasabot sa sambingay. Ang liso mao ang pulong sa Dios. ¹² Ang mga liso nga nahulog sa daplin sa dalan mao ang mga tawo nga nakadungog sa pulong, apan moabot ang yawa ug kuhaon ang pulong gikan sa ilang kasingkasing, aron dili sila motuo ug dili maluwas. ¹³ Unya, ang mga nahulog sa kabatoan nga yuta mao ang mga tawo nga nakadungog sa pulong, ug gidawat kini uban sa kalipay, apan wala silay mga gamot; motuo lamang sila sa makadiyot, apan sa panahon sa pagsulay mopalayo sila. ¹⁴ Ang mga liso nga nahulog sa tunukong mga tanom mao ang mga tawo nga nakadungog sa pulong, apan sa ilang pagpadayon, natuok sila sa mga kabalaka, mga bahandi, ug sa mga kalipay niini nga kinabuhi, ug busa dili sila makadala ug bunga sa pagkahamtong. ¹⁵ Apan ang mga liso nga nahulog sa maayong yuta, mao kadtong mga tawo nga, adunay tinuod ug maayong kasingkasing, paghuman nila ug pamati sa pulong, gitipigan nila kini ug nakapamunga nga adunay pagkamalahutayon. ¹⁶ Karon, walay usa, ang mopasiga ug lampara nga iyang tabonan ug panaksan o ibutang sa ilalom sa iyang katre. Hinuon, iya kining ibutang sa patungan sa lampara, para kung kinsa kadtong mosulod, makakita sa kahayag. ¹⁷ Kay walay tinago nga dili mabutyag, o mga sikreto nga dili mahibawan ug dili mogawas sa kahayag. ¹⁸ Busa pagbantay kamo kung unsaon ninyo pagpaminaw tungod kay bisan kinsa ang anaa, pagahatagan pa ug daghan, ug bisan kinsa ang wala, pagakuhaon kaniya ang bisan pa nga gihunahuna niya nga naa siya. ¹⁹ Unya ang inahan ug mga igsoon nga lalaki ni Jesus miadto kaniya, apan dili sila makaduol tungod sa kadaghan sa mga tawo. ²⁰ Ug giingnan siya, "Ang imong inahan ug ang mga igsoon nimo nga lalaki nagtindog sa gawas, nagtinguha silang makigkita kanimo." ²¹ Apan si Jesus mitubag ug miingon kanila, "Ang akong inahan ug mga igsoon mao kadtong mga tawo nga naminaw sa pulong sa Dios ug mosunod niini." ²² Ug karon nahitabo kini sa usa sa mga adlaw nga si Jesus ug iyang mga disipulo nanakay ug balangay, ug miingon siya kanila, "Moadto kita sa laing bahin sa linaw." Unya nangandam sila sa ilang paglayag. ²³ Apan sa ilang paglayag, nakatulog si Jesus ug unya miabot ang usa ka unos nga anaay kusog kaayong hangin sa tibuok linaw, ug ang ilang sakayan nagsugod na ug kapuno ug tubig ug namiligro kaayo sila. ²⁴ Unya miduol ang mga disipulo ni Jesus kaniya ug gipukaw siya, nga nag-

ingon, “ Agalon, Agalon, hapit na kita mangamatay!” Mibangon siya ug iyang gibadlong ang hangin ug ang kabangis sa tubig ug mihunong sila, ug mikalma. ²⁵ Unya miingon siya kanila, “ Hain man ang inyong pagtuo?” Sa ilang kahadlok, nahibulong kaayo sila ug nangutana sa matag usa, “ Kinsa man kining tawhana, nga nagmando man siya bisan sa hangin ug tubig, ug sila misunod kaniya?” ²⁶ Miabot sila sa rehiyon sa Gerasene nga naa sa pikas nga bahin sa Galilea. ²⁷ Sa pagnaog ni Jesus sa yuta, misugat kaniya ang usa ka tawo gikan didto sa siyudad, ug kining tawhana nasudlan ug mga demonyo. Sa dugay nga panahon, wala siyay bisti, ug wala nagpuyo sa balay, kundili sa mga lubnganan. ²⁸ Sa pagkakita niya ni Jesus, misinggit siya ug mihapa sa iyang atubangan. Inubanan sa makusog nga tingog siya miingon, “ Unsa ang gibuhat ko kanimo, Jesus, Anak sa Labing Taas nga Dios? Ako mangamuyo kanimo, ayaw ako paantosa.” ²⁹ Kay nagmando man si Jesus sa dili hinlo nga espiritu nga mogawas sa lawas sa tawo, tungod kay daghan na nga panahon nga nadakpan siya. Bisan pa ug nabugkosan siya ug mga kadena, ug gibantayan, iya kining mabugto, ug gidala siya sa demonyo paingon sa kamingawan. ³⁰ Unya nangutana si Jesus kaniya, “ Unsa ang imong ngalan?” Ug siya mitubag, “ Kasundalohan”, kay daghan man ang mga demonyo nga misulod ngadto kaniya. ³¹ Nagpakiluoy sila niya nga dili sila mandoan nga mobiya paingon sa bung-aw. ³² Unya usa ka panon sa daghang baboy nga gipakaon didto sa bungtod, ug ang mga demonyo nagpakiluoy nga tugotan sila nga sa mga baboy nalang sila mosulod. Gitugotan sila sa pagbuhat niana. ³³ Busa migawas ang mga demonyo sa lawas sa tawo ug misulod didto sa mga baboy, ug ang panon sa baboy nihaguros paubos sa bungtod paingon sa linaw ug nangalunod. ³⁴ Sa pagkakita sa nag-atiman sa mga baboy kung unsa ang nahitabo, mipalayo sila ug ilang gisugilon didto sa siyudad ug sa kabukiran. ³⁵ Busa ang mga tawo nga nakadungog mahitungod niini miadto aron sa pagtan-aw kung unsa ang nahitabo, ug sila miadto kang Jesus ug ilang nakaplagaan ang tawo nga gigulaan ug mga demonyo. Nakasinina na siya ug anaa na siya sa maayong panghunahuna, naglingkod siya sa tiilan ni Jesus, ug nangahadlok sila. ³⁶ Unya ang mga nakakita kung unsa ang nahitabo, misugilon usab sa ubang mga tawo kung giunsa pagkontrola sa mga demonyo ang tawo nga naluwas. ³⁷ Ang tanang tawo sa rehiyon sa Gerasene ug ang nakapalibot nga lugar giingnan nila si Jesus nga mobiya kanila kay giabot sila ug dakong kahadlok. Busa misakay siya sa balangay aron sa pagbalik. ³⁸ Ang tawo nga gikan gigulaan sa mga demonyo nagpakiluoy kang Jesus nga mokuyog siya kaniya, apan gipadala siya ni Jesus palayo nga nag-ingon, ³⁹ “Balik ngadto sa imong balay ug isugilon ang tanang maayong buhat sa Dios nga iyang gihimo kanimo. “ Unya ang tawo mipauli, ug iyang gimantala sa tibuok siyudad ang tanang maayong butang nga gibuhat ni Jesus kaniya. ⁴⁰ Sa pagbalik ni Jesus, giabi-abi siya sa panon, kay gahulat man silang tanan kaniya. ⁴¹ Tan-awa, adunay tawo nga miabot nga ginganlan ug Jairus, usa siya sa mga pangulo sa sinagoga. Miyukbo si Jairus sa tiilan ni Jesus ug nagpakiluoy siya nga moadto siya sa ilang balay, ⁴² kay aduna siyay usa ka anak nga babaye, mga napulo ug duha ang pangidaron, ug kamatyunon na. Apan sa

iyang pagduol, ang panon sa katawhan miipit kaniya. ⁴³ Anaa didto ang usa ka babaye nga nagdugo sulod sa napulo ug duha ka tuig ug nahurot na niya ug gasto ang iyang kwarta sa mga manambalay, apan walay nakaayo ni bisan kinsa kanila. ⁴⁴ Miduol siya sa likod ni Jesus ug gihikap ang tumoy sa iyang bisti, ug diha-diha dayon nahunong ang iyang pagdugo. ⁴⁵ Miingon si Jesus, "Kinsa ang nihikap kanako?" Sa diha ang tanan milimod niini, miingon si Pedro, "Agalon, ang mga panon sa mga tawo miipit ug midutdot kanimo." ⁴⁶ Apan miingon si Jesus, "Adunay mihikap kanako, kay kabalo ko nga migawas ang gahom gikan kanako." ⁴⁷ Sa pagkakita sa babaye nga dili niya matago kung unsa ang iyang gibuhay, miduol siya nga nangurog. Miluhod siya atubangan ni Jesus, iyang gideklara sa atubangan sa tanang mga tawo ang hinungdan sa iyang paghikap kaniya ug giunsa siya pagayo dayon. ⁴⁸ Unya miingon siya kaniya, "Anak nga babaye, ang imong pagtuo mao ang nakapaayo kanimo. Lakaw nga malinawon." ⁴⁹ Samtang nagsulti pa siya, adunay miabot gikan sa balay sa pangulo sa sinagoga, nga nag-ingon, "Namatay na ang imong anak nga babaye. Ayaw na samoka ang magtutudlo." ⁵⁰ Apan sa pagkadungog ni Jesus niini, mitubag siya kaniya, "Ayaw kahadlok. Tuo lang ug maluwas siya." ⁵¹ Unya sa ilang pag-adto sa balay, wala niya tugoti si bisan kinsa ang mosulod kuyog niya, gawas nilang Pedro, Juan ug Santiago, ug ang amahan ug inahan sa batang babaye. ⁵² Unya ang tanan nga mga tawo nangasubo ug nagminatay alang kaniya, apan miingon siya, "Ayaw kamo pagminatay. Dili siya patay, apan natulog lamang siya." ⁵³ Apan gikataw-an siya uban sa pagbiay-biay kay kabalo sila nga patay na ang bata. ⁵⁴ Apan, gikuha niya ang batang babaye pinaagi sa kamot ug iyang gitawag nga nag-ingon, "Bata, bangon." ⁵⁵ Mibalik ang iyang espiritu ug diha-diha dayon mibangon siya. Mimando siya nga hatagan nila ug pagkaon. ⁵⁶ Nahibulong ang mga ginikanan sa bata, apan gimandoan niya sila nga dili nila isugilon sa uban kung unsa ang nahitabo.

9

¹ Iyang gitawag ang dose sa pagtigom, ug nihatag kanilag gahom ug katungod nga idumala ang mga dimonyo ug pag-ayo sa nagbalatian. ² Iyang gipadala sila aron isangyaw ang gingharian sa Dios ug ayuhon ang mga nagbalatian. ³ Siya miingon kanila, "sa inyong paglakaw ayaw kamo pagdala sa bisan unsa, ni tungkod, ni pitaka, ni tinapay, ni kuwarta, ni duha ka mga sinina. ⁴ Bisin unsa nga balay ang inyong masudlan, pabilin didto hangtod nga kamo mobiya gikan nianang dapita. ⁵ Alang niadtong wala modawat kaninyo, kung kamo mobiya gikan sa siyudad, padpari ninyo ang abug nga anaa gikan sa inyong mga tiil usa kini ka pagpamatuod batok kanila. ⁶ Ug sila milakaw padulong ngadto sa mga kabalayan, nga nagsangyaw sa maayong balita ug nag-ayo sa mga tawo bisan asa. ⁷ Karon si Herodes, ang pangulo sa maong distrito, nakadungog sa tanang nahitabo ug labihan ang iyang kabalaka, tungod kay gisulti sa uban nga si Juan Tigbawtismo nabanhaw gikan sa mga patay, ⁸ sumala sa uban si Elias mitungha, sumala sa uban usa sa karaang propeta nga nabanhaw pag-usab. ⁹ Miingon si Herodes, "Ako nang giputlang ug ulo si Juan,

apan kinsa man kining akong nadunggan mahitungod nianang mga butanga?" ug si Herodes nisulay sa pagpangita kang Jesus. ¹⁰ Sa dihang ang usa sa mga sinugod mibalik, sila miingon kaniya sa tanang butang nga ilang gibuhat. Gidala nila uban kaniya, nibiya siya nga nag-inusara ngadto sa siyudad nga gitawag Betsaida. ¹¹ Apan ang katawhan nakadungog bahin niini ug misunod kaniya, ug iya silang gidawat, ug nakigsulti kanila bahin sa gingharian sa Dios, ug iyang giayo kadtong nanginahanglan ug kaayohan. ¹² Sa dihang hapit na mahuman ang usa ka adlaw, ug ang napulo ug duha niadto kaniya ug miingon, "palakwa ang mga panon aron makaadto sila sa mga nagpalibot nga mga baryo ug palibot sa mga lugar aron sa pagpangitag matulogan ug makan-an, tungod kay ania man kita sa kamingawan nga dapit." ¹³ Apan siya miingon kanila, "Hatagi ninyo sila sa ilang pagkaon." Sila miingon, "Wala na kitay subra pa sa lima kabuok nga tinapay ug duha ka isda, gawas kung mopalit kita ug pagkaon alang niining tanang pundok sa katawhan." ¹⁴ Adunay lima ka libo nga mga lalaki nga tua didto. Siya miingon sa iyang mga disipulo, "Ipalingkod sila ug pundoka sa tig-singkuwinta ang matag-usa." ¹⁵ Unya ila kanang gihimo, ug ang tanang katawhan nanglingkod. ¹⁶ Iyang gikuha ang lima ka tinapay ug duha ka isda, ug nihangad sa langit, gipanalanginan niya kini, ug gipikaspikas sa ginagmay, ug gihatag niya sa mga disipulo aron ihatag ngadto sa mga panon. ¹⁷ Silang tanan nakakaon ug nangabusog, ug gikuha ang salin sa pagkaon ug nakapuno kinig napulo ug duha ka mga basket. ¹⁸ Kini nahitabo, sa dihang nag-ampo siya nga nag-inusara, ang mga disipulo diha uban niya, ug siya nangutana kanila, nga nag-ingon, "Unsa ang giingon sa kadaghanan bahin sa kong kinsa ako?" ¹⁹ Mitubag sila, nga nag-ingon, "Si Juan nga Tigbawtismo, apan ang uban nag-ingon si Elias, ug ang uban nag-ingon nga usa sa mga propeta sa karaang panahon nga nabanhaw pag-usab." ²⁰ Siya miingon kanila, "Apan kinsa ako kung kamo ang pasultihon?" Mitubag si Pedro, "Ang Cristo nga gikan sa Dios." ²¹ Apan nagpasidaan kanila, Si Jesus miingon ngadto kanila nga dili kini isulti kang bisan kinsa, ²² tungod kay gisulti nga ang Anak sa Tawo mag-antos sa daghang mga butang, siya isalikway sa mga katigulangan ug sa mga pangulong pari ug eskriba, pagapatyon, ug mabuhi pag-usab sa ika tulo ka adlaw. ²³ Giingnan niya silang tanan, "Kung kinsa kadtong gusto mosunod kanako, siya kinahanglan musalikway sa iyang kaugalingon, mupasan sa iyang kaugalingon nga krus matag-adlaw, ug mosunod kanako. ²⁴ Si bisan kinsa nga mosulay sa pagluwas sa iyang kinabuhi mawad-an niini, apan si bisan kinsa kadtung nawad-an sa ilang kinabuhi tungod nako, siya maluwas niini. ²⁵ Unsa man ang kaayohan sa tawo, kung maangkon niya ang tibuok kalibutan, apan mawad-an siya o mapildi sa iyang kaugalingon? ²⁶ Kung kinsa man kadtong maulaw kanako ug sa akong pulong, siya usab ikaulaw sa Anak sa Tawo kung siya moadto sa iyang kaugalingong himaya, ug ang himaya sa Amahan ug sa balaang mga Angel. ²⁷ Apan ako muingon kanimo sa pagkatinuod, adunay uban diha kaninyo nga motindug dinhi, ug dili makatilaw sa kamatayon hangtud nga makita nila ang gingharian sa Dios." ²⁸ Niabot kini ug walo ka adlaw human si Jesus ming-ingun niining mga pulonga, gidala niya sila ni Pedro, Juan, ug Santiago, ug

niadto siya saka sa bukid aron sa pag-ampo. ²⁹ Samtang siya nag-ampo, ang iyang panagway nausab, ug ang iyang bisti nahimung puti ug nagsidlak. ³⁰ Tan-awa dunay duha ka lalaki nga nakigsulti uban kaniya! sila mao si Moses ug Elias, ³¹ nga makita nga mahimayaon. Sila naghisingot mahitungod sa iyang pagbiya, diin matuman pa lamang ngadto sa Jerusalem. ³² Karon si Pedro ug niadtong uban kanila nakatulog pag-ayo. Apan sa diha nga nakamata na sila, ilang nakita ang iyang himaya ug ang duha mitindog uban kaniya. ³³ Nahitabo kini samtang sila nagpahilayo na gikan kang Jesus, miingon si Pedro ngadto kaniya, "Agalon, maayo kay ania kami ug mas maayo siguro nga maghimo kami ug tulo ka mga silonganan. Atung himuon ang usa alang kanimo, ang usa alang kang Moses, ang usa alng kang Elias." Wala siya makasabot kung unsa ang iyang gipanulti bahin niini. ³⁴ Sa dihang iyang gisulti kining mga butanga, ang panganod mitabon kanila; ug sila nahadlok sa dihang gilibotan sila sa panganod. ³⁵ Ang tingog nadungog nila gikan sa panganod nga nag-ingon, "Kini akong pinili nga Anak. Paminaw kaniya." ³⁶ Sadihang ang tingog natapos na, nag-inusara nalang si Jesus. Sila nagpabilin nga hilom, ug ni adtong mga adlaw walay usa kanila nga nisulti bahin niining mga butanga nga ilang nakita. ³⁷ Kini nahitabo, pagkasunod adlaw, sa dihang milugsong na sila gikan sa bukid, dihay dako nga panon sa katawhan nga nitagbo niya. ³⁸ Tan-awa, dihay usa ka tawo diha sa panon nga mihilak nga nag-ingon, "Magtutudlo, ako nag pakiluoy nimo sa pagtan-aw sa akong anak nga lalaki, tungod kay siya bugtong nako nga anak. ³⁹ Tan-awa ang espiritu mikuha kaniya, ug diha diha mitiyabaw siya, ug mupalit-ad lit-ad kini niya ug nagbula-bula ang iyang baba. Kini mobiya kaniya nga adunay kalisod, ginasakit kaayo siya niini kung kini mohawa. ⁴⁰ Nag hangyo na ako sa imung mga disipulo aron mugola kini gikan kaniya apan wala nila kini mahimo." ⁴¹ Mitubag si Jesus ug miingon, "Kamo nga dili matinuohon ug madunoton nga kaliwat, hangtud kanos-a paman ako magpabilin ug makig-uban kaninyo ug muantos? Dalha ang imong anak nga lalaki diri." ⁴² Samtang ang bata nagpadulong, ang demonyo nagpaumod kaniya ug mipalambalamba kaniya pag-ayo. Apan gibadlong ni Jesus ang dili hinlo nga espiritu, ug naayo ang bata nga lalaki, ug gihatag niyag balik sa iyang amahan. ⁴³ Silang tanan nahibulong sa pagkadako sa Dios. Apan sa anaa pa sila sa ilang katingala sa tanang butang nga iyang gihimo, siya miingon sa iyang mga desipulo, ⁴⁴ "Ibutang ninyo kining mga pulonga ilawom sa inyong mga dalunggan, kay ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga kamot sa mga tawo." ⁴⁵ Apan wala nila masabti unsay ginapasabot nining pulonga, ug kini natago gikan kanila, ug sila dili makasabot niini. sila mangahadlok sa pag-pangutana bahin niining pulonga. ⁴⁶ Unya ang panaglalalis misugod ngadto kanila mahitungod kung kinsa kanila ang labing labaw. ⁴⁷ Apan sa nahunahuna ni Jesus kung unsa ang tubag sa ilang kasing kasing, iyang gikuha ang gamay nga bata, ug gipalingkod sa iyang kiliran, ⁴⁸ ug miingon ngadto kanila, "Kung ang usa modawat sama sa gamayng bata niini pinaagi sa akong ngalan, siya usab modawat kanako, kung ang usa ka tawo modawat kanako madawat usab niya ang nag padala kanako. Alang sa tawo nga pinaka ubos ninyong tanan, maoy usa ka labing dako." ⁴⁹ Mitubag

si Juan ug miingon, "Agalon, kami nakakita ug usa ka tawo nga nang hingilin usab ug demonyo pinaagi sa imong ngalan, ug gipahunong namo siya, tungod kay wala siya misunod uban kanato." ⁵⁰ Apan si Jesus mitubag kanila nga nag-ingon, "Ayaw ninyo siya pahunonga, kay siya nga dili batok kaninyo alang kaninyo." ⁵¹ Sa dihang nahitabo kini, ang mga adlaw nagkaduol alang sa iyang sa pagkayab sa langit, nahitabo nga iyang giandam niya ang iyang kaugalingon sa pag-adto sa Jerusalem. ⁵² Siya nagpadala ug mga minsahiro una kaniya, ug sila miadto ug misulod sa baryo sa Samaritanhon sa pagpangandam alang kaniya. ⁵³ Apan ang katawhan didto wala midawat kaniya, tungod kay muadtoay man siya didto sa Jerusalem. ⁵⁴ Sa dihang ang iyang mga desipulo nga si Santiago ug Juan nakakita niini, sila miingon, "Ginoo, gusto ba nimo nga among manduan ang kalayo nga kini mukanaog gikan sa langit ug laglagon sila?" ⁵⁵ Apan siya milingi ug mibadlong kanila. ⁵⁶ Unya sila namiya ug nangadto sa laing baryo. ⁵⁷ Sa dihang nagpadulong na sila sa ilang adtoan, dihay usa nga miingon kaniya, "Ako mosunod kanimo bisan asa ka moadto." ⁵⁸ Si Jesus miingun kaniya, "Ang mga milo adunay mga lungag, ug ang mga langgam sa kawanangan adunay mga salag, apan ang Anak sa Tawo walay kaunlanan sa iyang ulo." ⁵⁹ Unya siya miingon sa uban nga tawo, "Sunod kanako." Apan siya miingon, "Ginoo, tuguti una ako sa pag lubong sa akung amahan." ⁶⁰ Apan siya mitubag kaniya, "biyai ang patay sa paglubong sa iyang kaugalingong patay, apan ikaw lakaw ug isangyaw bisan asa ang gingharian sa Dios." ⁶¹ Laing tawo usab miingon, "Ako musunod kanimo, Ginoo, apan tugoti una ako sa pagpananghid kanila nga anaa sa akong balay." ⁶² Apan si Jesus mitubag kaniya, "Walay usa, nga nagabutang sa iyang kamot diha sa daro nga sigig lingi sa luyo nga takos sa gingharian sa Dios."

10

¹ Karon pagkahuman niining mga butanga, ang Ginoo nagtudlo ug lain pang 70, ug gipadala ang tagduha una kaniya sa matag siyudad ug lugar kung asa buot usab niyang moadto. ² Siya nag-ingon kanila, "Daghan ang anihonon apan diyutay lang ang mga mamumoo. Busa pag-ampo kamo gilayon sa Ginoo sa ani, aron siya magpadala ug mga mamumoo sa iyang anihon. ³ Padayon kamo. Tan-awa, gipadala ko kamo sama sa mga nating karnero taliwala sa mga lobo. ⁴ Ayaw pagdala ug salapi, mga gamit, mga sandalyas, ug ayaw kamo pagpakighimamat sa bisan kinsa sa inyong dalan. ⁵ Sa bisan asa nga balay kamo mosulod, sultihi una sila, 'Ang kalinaw maanaa unta niining balaya.' ⁶ Kung ang tawo sa kalinaw anaa, ang kalinaw magpabilin kaniya, apan kung wala, mobalik kini kanimo. ⁷ Pabilin sa maong balay, kaon ug inom sa ilang idalit, kay ang mamumoo takos sa iyang bayad. Ayaw pagbalhin-balhin ug laing balay. ⁸ Sa bisan asa nga siyudad kamo mosulod, ug sila magadawat kaninyo, kaon kung unsa ang gidalit sa inyong atubangan, ⁹ ug ayoha ang mga masakiton nga atua didto. Isulti ngadto kanila, 'Ang gingharian sa Dios haduol na kaninyo.' ¹⁰ Apan sa bisan asa nga siyudad kamo mosulod, ug sila dili modawat kaninyo, gawas ngadto sa kadalanan ug sulti, ¹¹ 'Bisan pa ang abog nga naga gikan sa inyong siyudad nga

nanagtapot sa among tiil among itaktak batok kaninyo! Apan hibalo-i kini, haduol na ang gingharian sa Dios.' ¹² Sultihan ko kamu nga sa adlaw sa paghukom mas maarang-arang pa ang Sodoma kaysa nianang siyudara. ¹³ Alaot ikaw, Corazin! Alaot ikaw, Betsaida! Kung nahitabo pa lang sa Tiro ug Sidon ang mga gamhanang butang nga nahitabo kaninyo, kaniadto pa unta sila naghinulsol, nanaglingkod diha sa sako ug abo. ¹⁴ Apan mas maarang-arang pa ang Tiro ug ang Sidon sa adlaw sa paghukom kaysa kaninyo. ¹⁵ Ikaw, Capernaum, nagdahom ba ikaw nga ibayaw ka sa langit? Dili! Ikaw pagalaglagon ngadto sa hades. ¹⁶ Siya nga nagapatalinghog kanimo nagapatalinghog kanako, ug siya nga nagasalikway kanimo nagasalikway kanako, ug siya nga nagasalikway kanako nagasalikway kaniya nga nagpadala kanako." ¹⁷ Ang 70 mibalik uban ang kalipay, nagsulti, "Ginoo, bisan gani ang mga demonyo nagtuman kanamo sa imong ngalan." ¹⁸ Si Jesus miingon kanila, "Nakita ko si Satanas nga nahulog gikan sa langit sama sa kilat. ¹⁹ Nakita ninyo nga, gihatagan ko kamo ug gahom sa pagtamak sa mga serpente, ug sa mga tanga, ug sa tanang klaseng gahom sa kaaway, ug walay makapasakit kaninyo sa bisan unsa mang paagiha. ²⁰ Apan bisan pa ayaw kamo pagmaya tungod lang niini, nga ang mga espiritu nagtuman kaninyo, apan mas labaw kamong angay magmaya nga ang inyong ngalan nakulit na sa langit." ²¹ Nianang higayona usab hilabihan ang iyang pagmaya diha sa Balaang Espiritu, ug miingon, "Gidayeg ko ikaw, O Amahan, Ginoo sa langit ug yuta, tungod imong gitago kining mga butanga sa mga ligdong ug may panabot, ug gipadayag kini ngadto sa mga walay alamag, sama sa mga gagmay nga bata. Oo, Amahan, kay kini makapahimuot man sa imong panan-aw." ²² "Gisalig kanako sa Amahan ang tanang butang, ug walay usa nga nakaila kinsa ang Anak gawas sa Amahan, ug walay usa nga nakaila kinsa ang Amahan gawas sa Anak, ug si bisan kinsa nga buot sa Anak nga ipadayag siya." ²³ Siya milingi sa mga disipulo, sa sekretong paagi miingon, "Bulahan kadtong nakakita sa mga butang nga inyong nakita. ²⁴ Sultihan ko kamo, nga daghan ang mga propeta ug mga hari ang nangandoy nga makakita sa mga butang nga inyong nakit-an, apan wala nila kini nakita, ug makadungog sa mga butang nga inyong nadunggan, apan wala nila kini nadungog." ²⁵ Pagkataud-taud, adunay usa ka magtutudlo sa balaod sa mga Judio nga mibarog ug misulay kaniya, ug misulti, "Magtutudlo, unsa may angay nakong buhaton aron akong maangkon ang kinabuhing dayon?" ²⁶ Si Jesus miingon kaniya, "Unsa man ang nahisulat sa balaod? Giunsa mo man kini pagbasa?" ²⁷ Sa pagtubag, siya miingon, "Kinahanglan nga imong higugmaon ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasing kasing, sa tibuok mong kalag, sa tibuok mong kusog, sa tibuok mong hunahuna, ug ang imong silingan sama sa imong kaugalingon." ²⁸ Si Jesus miingon kaniya, "Sakto ang imong tubag. Buhata kini, ug ikaw mabuhi." ²⁹ Apan ang magtutudlo, buot magpakamatarong sa iyang kaugalingon, miingon kang Jesus, "Ug kinsa man ang akong silingan?" ³⁰ Sa pagtubag, si Jesus miingon, "Adunay usa ka tawo nga nagakalaw paubos gikan sa Jerusalem paingon sa Jerico. Nahulog siya sa kamot sa mga tulisan, gikuha ang iyang mga gamit, ug gibunalbunalan siya, ug gibiyaan siya nga himalatyon. ³¹ Sa wala damha usa ka pari ang

miagi niadtong dalana, ug sa pagkakita niya kaniya, mitipas siya sa lahi nga dalan. ³² Sa samang paagi usa usab ka Levita, sa iyang pag-agi sa maong dapit ug sa pagkakita kaniya, mitipas usab siya sa pikas dalan. ³³ Apan adunay usa ka Samaryanhon, ug sa iyang pagpanaw, nahiagi sa iyang nahimutangan. Sa pagkakita niya kaniya, mibati siya sa hilabihang kaluoy. ³⁴ Iya siyang giduol ug gibugkosan ang mga samad, gibuboan niya kini ug lana ug bino. Iya kining gisakay sa iyang hayop, ug gidala sa balay abotanan ug giatiman. ³⁵ Sa pagkasunod adlaw, mikuha siya ug duha ka denario ug gihatag niya kini sa tag-iya, ug miingon, 'Atimana siya ug kung pila man ang imong magasto, sa akong pagbalik, ulian ko ikaw.' ³⁶ Asa man niining tulo, sa imong hunahuna, ang silingan kaniya nga nahulog sa mga tulisan?" Ang magtutudlo miingon, "Kadtong nagpakita kaniya ug kaluoy." ³⁷ Si Jesus miingon kaniya, "Lakaw ug buhata ang susama nga buhat." ³⁸ Samtang sila nagapanaw, nahiabot sila sa usa ka dapit, ug usa ka babaye nga ginganlan ug Marta ang miabiabi kanila ngadto sa iyang balay. ³⁹ Siya adunay igsoon nga babaye nga ginganlan ug Maria, nga nagalingkod sa tiilan sa Ginoo ug naminaw sa iyang mga pulong. ⁴⁰ Apan si Marta nagkapuliki sa pag-andam sa pagkaon. Siya miduol kang Jesus, ug miingon, "Ginoo, wala ba kay pagpakabana nga gipasagdan rako sa akong igsoon nga nag-inusarang nag-atiman? Busa, sultihi siya sa pagtabang kanako." ⁴¹ Apan ang Ginoo mitubag ug miingon kaniya, "Marta, Marta, pagkadaghan sa imong gikabalakan, ⁴² apan usa lamang ang butang nga bililhon. Gipili ni Maria ang pinakamaayong bahin, nga dili na gayud makuha gikan kaniya."

11

¹ Nahitabo kini sa dihang nahuman siya ug ampo sa usa ka dapit, nga usa sa iyang mga disipulo nag-ingon, "Ginoo, tudloi kami sa pag-ampo sama sa gitudlo ni Juan sa iyang mga disipulo." ² Si Jesus miingon kanila, "Kung kamo moampo ingna niini, 'Amahan, balaanon ang imong ngalan. Tugoti nga moabot ang imong gingharian. ³ Ihatag kanamo ang matag adlaw namong tinapay. ⁴ Pasayloa kami sa among mga sala, ingon nga sa among kaugalingon nagpasaylo sa tanan nga nakautang kanamo. Ayaw itugot nga maduol kami sa tintasyon.'" ⁵ Si Jesus miingon kanila, "Kinsa kaninyo ang adunay usa ka higala, ug moadto kaniya sa tungang gabii, ug moingon kaniya, 'Higala, pahulama ako ug tulo ka tibuok nga tinapay, ⁶ tungod kay duna akoy higala nga bag-o palang niabot gikan sa dalan, ug wala akoy bisan unsa nga ikadalit kaniya.' ⁷ Unya ang usa didto sa sulod, mitubag, naga-ingon, 'Ayaw na ako samoka. Sirado na ang pultahan, ug ang akong mga anak, kuyog kanako, anaa na sa higdaanan. Dili na ako makahimong mobangon aron sa paghatag kanimo ug tinapay.' ⁸ Ako moingon kaninyo, bisan pa ug dili na siya mobangon aron hatagan ka ug tinapay tungod kay iya kang higala, ug bisan pa niana tungod sa imong walay ulaw nga paglahutay, siya mobangon ug hatagan ka sumala sa kadaghanon sa tinapay nga imong gikinahanglan. ⁹ Ako usab mosulti kaninyo, pangayo, ug kini igahatag kaninyo; pangita, ug kamo makakaplag; panuktok, ug kini pagaablihan para kaninyo. ¹⁰ Ang tanang tawo nga nagapangayo

pagahatagan; ug ang tawo nga nagapangita makakaplag; ug ang tawo nga nagapanuktok, pagaablihan. ¹¹ Kinsa kaninyo adunay anak nga lalaki nga nangayo sa iyang amahan ug usa ka tinapay, nga ang ihatag kaniya usa ka bato hinuon, o imbis nga usa ka isda, usa ka bitin? ¹² O kung siya mangayo ug itlog, imo ba siyang hatagan ug tanga? ¹³ Busa, kung kamong mga daotan nakabalo unsaon paghatag ug maayo nga gasa sa inyong mga anak, unsa pa kaha ang inyong Amahan nga gikan sa langit nga naghatag sa Balaang Espiritu adtong nangayo kaniya?" ¹⁴ Unya, gihinginlan ni Jesus ang demonyo, ug kini amang. Kini nahitabo nga sa dihang ang demonyo nakagawas na, ang amang nga tawo nakaistorya. Ang kadaghanan nahibulong! ¹⁵ Apan nga ubang mga tawo nag-ingon, "Pinaagi kang Beelzebul, ang magmamando sa mga demonyo, siya nakahingilin sa mga demonyo." ¹⁶ Gisulayan siya sa uban ug gipangita gikan kaniya ang usa ka timailhan nga gikan sa langit. ¹⁷ Apan si Jesus nakabalo sa ilang hunahuna ug siya misulti ngadto kanila, "Ang matag gingharian nga nabahin batok sa iyang kaugalingon kini mahimong mamingaw, ug ang usa ka balay nga nabahin batok sa iyang kaugalingon matumba. ¹⁸ Kung si Satanas nabahin batok sa iyang kaugalingon, unsaon sa iyang gingharian pagtindog? Para kaninyong nagsulti nga ako nag-abog sa mga demonyo pinaagi kang Beelzebul. ¹⁹ Kung ako naghingilin sa mga demonyo pinaagi kang Beelzebul, pinaagi kang kinsa sa inyong mga sumusunod ang paghingilin kanila? Tungod niini, sila ang inyong mga maghuhukom. ²⁰ Apan kung ako naghingilin sa mga demonyo pinaagi sa tudlo sa Dios, unya ang gingharian sa Dios moabot kaninyo. ²¹ Sa dihang ang usa ka kusgan nga tawo sangkap sa hinagiban sa pagbantay sa iyang kaugalingong balay, ang iyang mga butang luwas, ²² apan kung ang mas kusgan nga tawo mobuntog kaniya, ug ang mas kusgan nga tawo kuhaon ang hinagiban gikan sa tawo, ug pangawaton ang mga bahandi sa tawo. ²³ Ang usa nga dili uban kanako siya nakigbatok kanako, ug ang usa nga wala nakighiusa kanako magkatibulaag. ²⁴ Kung ang hugaw nga espiritu mawala gikan sa usa ka tawo, kini magsuroysuroy sa mamala nga dapit ug mangita sa kapahulayan. Ug kung walay makaplagnan, kini moingon, 'Ako mobalik sa akong balay kung asa ako naggikan.' ²⁵ Sa pagbalik, kini nakakita nga hinlo ang balay ug han-ay. ²⁶ Unya kini moadto ug modala kini ug pito pa ka ubang espiritu nga mas labaw pa kadaotan kaniya ug silang tanan magpuyo didto. Ug ang katapusang kahimtang sa maong tawo mamahimong mas labaw pa kay sa una." ²⁷ Kini nahitabo nga, sa iyang pagsulti niining mga butanga, adunay usa ka babaye misinggit sa kadaghanan ug miingon ngadto kaniya, "Panalanginan kadtong nagsabak kanimo ug ang dughan nga nagpasuso kanimo." ²⁸ Apan siya miingon, "Hinuon, mas panalanginan kadtong naminaw sa pulong sa Dios ug nagtipig niini." ²⁹ Samtang ang panon sa katawhan nagatigom ug nagkadaghan ang mga tawo, siya nagsugod sa pagsulti, "Kini nga kaliwatan daotan nga kaliwatan. Kini nagapangita ug timailhan, bisan paman ug walay timailhan nga gihatag gawas sa timailhan ni Jonas. ³⁰ Sama kang Jonas nga nahimong timailhan ngadto sa taga Ninive, busa mao usab ang timailhan sa Anak sa Tawo niini nga kaliwatan. ³¹ Ang Rayna sa Habagatan motindog sa hukmanan uban sa mga

tawo niining kaliwatan ug pagahukman sila, kay siya naggikan sa kinatumyan sa kalibotan aron sa pagpamati sa kaalam ni Solomon, ug tan-awa, ang usa ka tawo nga mas labaw pa ni Solomon naa dinhi. ³² Ang mga tawo sa Ninive magtindog sa hukmanan uban niining kaliwatan sa katawhan ug aron sa paghukom niini, kay sila naghinulsol sa pagsangyaw ni Jonas, ug tan-awa, ang usa ka tawo nga mas labaw pa ni Jonas naa dinhi. ³³ Walay usa, nga magpasiga ug usa ka suga, kini ibutang sa usa ka ngitngit nga aparador o sa ilalom sa usa ka bukag, kondili sa usa ka patunganan sa suga aron nga kung si bisan kinsa ang mosulod mahayagan. ³⁴ Ang imong mata maoy suga sa lawas. Kung ang imong mata maayo, ang tibuok lawas napuno sa kahayag. Apan kung ang imong mata daot, ang imong lawas napuno sa kangitngit. ³⁵ Busa, pag-amping nga ang kahayag nga anaa kaninyo dili kangitngit. ³⁶ Ug unya, ang inyong tibuok lawas napuno sa kahayag, walay bahin niini ang kangitngit, ug ang imong tibuok lawas mahisama sa suga nga nagsiga ug naghayag kanimo.” ³⁷ Sa dihang siya nakahaman sa pagsulti, usa ka Pariseo nag-agda kaniya aron mokaon uban kaniya didto sa iyang panimalay, busa si Jesus miadto ug nagpahiluna. ³⁸ Ug ang Pariseo natingala nga wala siya naghugas una sa wala pa ang panihapon. ³⁹ Apan ang Ginoo misulti ngadto kaniya, “Unya karon, kamong mga Pariseo naghinlo sa gawas lamang sa tasa ug mga panaksan, apan ang sulod kaninyo napuno sa kahakog ug kadaotan. ⁴⁰ Kamong walay pulos nga mga tawo! Dili ba ang usa nga nagbuhat sa gawas mao usab ang nagbuhat sa sulod? ⁴¹ Ihatag sa kabos unsa ang anaa sa sulod, ug ang tanang butang mahimong limpyo para kaninyo. ⁴² Apan alaot kamong mga Pariseo, tungod kay naghatag kamo ug ikapulog sa humot nga tanom ug kaningag ug ang tanan nga ubang tambal sa tanaman, apan kamo nagpasagad sa hustisya ug sa gugma sa Dios. Kini kinahanglan nga magmakiangayon ug higugmaa ang Dios, walay kapakyasan usab sa pagbuhat sa ubang mga butang. ⁴³ Alaot kamong mga Pariseo, gusto kamong maglingkod atubangan sa sinagoga ug matinahurong pag-abiabi didto sa mga merkado nga dapit. ⁴⁴ Alaot kamo, tungod kay kamo nahisama sa walay patik nga lubnganan nga ang mga tawo maglakaw ibabaw niini nga wala nakahibalo.” ⁴⁵ Ug ang usa ka magtutudlo sa balaod sa Judio nagtubag kaniya ug miingon, “Magtutudlo, unsa imong gisulti insulto usab kanamo.” ⁴⁶ Si Jesus miingon, “Ug alaot kamo, mga magtutudlo sa balaod! Inyong gipabug-atan ang mga tawo sa mga palas-anon nga malisod dad-on, apan wala gani kamo maghikap adtong mga palas-anon sa inyong kaugalingong mga tudlo. ⁴⁷ Alaot kamo, tungod kay kamo nagtukod ug mga handumanan sa mga lubnganan sa mga propeta, ug unya ang inyong mga katigulangan maoy nagpatay kanila. ⁴⁸ Busa kamo mga saksi ug nag-uyon sa gibuhat sa inyong mga katigulangan, tungod kay sa pagkatinuod sila ang nagpatay sa mga propeta, kansang mga lubnganan nga kamo nagtukod ug mga handumanan. ⁴⁹ Sa kini nga rason usab, ang kaalam sa Dios nag-ingon, 'Ako magpadala kanila ug mga propeta ug mga apostoles, ug sila pagalutuson ug pagapatyon ang uban kanila.' ⁵⁰ Kini nga kaliwatan, unya, manubag sa tanang dugo sa mga propeta nga naula sukad sa pagsugod sa kalibotan, ⁵¹ gikan sa dugo ni Abel hangtod sa dugo ni

Zacarias, nga gipatay taliwala sa altar ug sa balaang puloy-anan. Oo, Ako moingon kaninyo, kani nga kaliwatan manubag.⁵² Alaot kamong mga magtutudlo sa balaod sa Judio, tungod kay inyong gikuha ang susi sa kahibalo; kamo dili makasulod sa inyong kaugalingon, ug inyong gibabagan kadtong buot nga musulod.”⁵³ Human si Jesus mibiya didto, ang mga manunulat ug ang mga Pariseo nisupak kaniya ug nakiglalalis kaniya mahitungod sa daghang mga butang,⁵⁴ gisulayan siya ug paglit-ag sa iyang kaugalingong mga pulong.

12

¹ Sa kasamtangan, sa dihang nagtigom ang liboan nga mga tawo, nagkatinumbanay sila sa usag-usa, nagsugod siya pagsulti ngadto sa iyang mga disipulo una sa tanan, “Pagbantay kamo sa mga patubo sa mga Pariseo, nga mao ang pagpaka-aron ingnon. ² Apan walay tinagoan nga dili mabutyag, ug walay gitagoan nga dili mahibawan. ³ Busa bisan unsay imong gisulti diha sa kangitngit madungog diha sa kahayag, ug bisan unsay imong gisulti diha sa igdulungog sa tago nga lawak, igamantala didto sa mga atop sa balay. ⁴ Sultihan ko kamo mga higala, ayaw kamo kahadlok niadtong makapatay sa lawas, human niana wala na silay laing mahimo. ⁵ Apan pasidan-an ko kamo niadtong angay kahadlokian. Kahadloki siya, nga human makapatay, adunay katungod sa pagtambog kanimo didto sa impiyerno. Oo, sultihan ko ikaw, kahadloki siya. ⁶ Dili ba ang lima ka langgam mabaligya sa duha ka gagmayng sinsilyo? Apan walay usa kanila nga gikalimtan sa atubangan sa Dios. ⁷ Bisan pa ang mga buhok diha sa inyong ulo naihap man. Ayaw kahadlok. Mas bililhon pa kamo kaysa daghan nga langgam. ⁸ Sultihan ko kamo, ang matag-usa nga moangkon kanako atubangan sa katawhan, pagaangkonon usab sa Anak sa Tawo atubangan sa mga anghel sa Dios, ⁹ apan siya nga molimod kanako atubangan sa katawhan igalimod usab atubangan sa mga anghel sa Dios. ¹⁰ Ang matag-usa nga mosulti ug pulong batok sa Anak sa tawo, siya mapasaylo, apan kaniya nga nagapasipala sa Balaang Espiritu, dili gayod mapasaylo. ¹¹ Sa dihang dad-on kamo nila sa mga sinagoga, sa mga magmamando, ug sa mga anaa sa pangamhanan, ayaw kamo kabalaka kung unsaon ninyo pagsulti sa inyong ipangatarungan, o unsay inyong itubag, ¹² kay ang Balaang Espiritu magatudlo kaninyo niadtong taknaa kung unsay angay ninyong isulti.” ¹³ Unya dunay usa ka tawo nga gikan sa pundok nag-ingon kaniya, “Magtutudlo, sultih ang akong igsoon nga bahinon ang among napanunod nga mga kabilin.” ¹⁴ Giingnan siya ni Jesus, “Tawo, kinsa may naghimo kanako nga maghuhukom ug tigpataliwala kaninyo?” ¹⁵ Ug iyaha silang giingnan, “Pagbantay nga mahilikay ninyo ang inyong kaugalingon gikan sa tanang hinakog nga pangandoy, tungod kay ang kinabuhi sa tawo wala diha sa kadagaya sa iyang kabtangan.” ¹⁶ Unya gisuginlan sila ni Jesus sa usa ka samingay, ¹⁷ nga nag-ingon, “Ang uma sa usa ka tawong dato mihatag ug daghang abot, ug miingon siya sa iyang kaugalingon, 'Unsa naman ang akong buhaton, nga wala naman akoy kabutangan sa akong mga abot?’ ¹⁸ Ug miingon siya, 'Kini ang akong buhaton. Bungkagon nako ang akong kamalig ug magbuhat ako ug mas dako niini, ug didto nako

ibutang ang akong mga abot ug akong mga kabtangan. ¹⁹ Ug ingnon nako ang akong kalag, "Kalag, daghan na kaayo ka ug kabtangan nga natigom alang sa daghan nga katuigan. Busa pahayahay na, pagkaon, pag-inom, ug paglipay." ²⁰ Apan ang Dios miingon kaniya, "Tawong buang, karong gabhiona ang imong kalag pagakuhaon gikan kanimo, ug ang tanang butang nga imong giandam, kinsa naman ang manag-iya?" ²¹ Mahisama niana ang dangatan sa usa ka tawo nga nagtigom ug bahandi para sa iyang kaugalingon apan dili dato sa Dios." ²² Giingnan ni Jesus ang iyang mga disipulo, "Busa sultihan ko kamo, ayaw kamo kabalaka sa inyong kinabuhi-kung unsay inyong kan-on, ug mahitungod sa inyong lawas-kung unsay inyong isuot. ²³ Kay ang kinabuhi mas ahinungdanon kaysa pagkaon, ug ang lawas mahinungdanon kaysa mga bisti. ²⁴ Hunahunaa ang mga uwak, nga wala sila nagtanum o nag-ani. Wala silay lawak tipiganan o kamalig, apan ang Dios nagpakaon kanila. Mas mahinungdanon pa kamo kaysa mga langgam! ²⁵ Ug kinsa ba kaninyo nga pinaagi sa pagkabalaka nakadugang ug gitas-on sa iyang kinabuhi? ²⁶ Ug kung dili kamo makahimo bisan niining diyutay nga butang, nganong mabalaka man kamo sa uban? ²⁷ Hunahunaa ang mga kabulakan-giunsa nila pagtubo. Wala sila naghago, o nagtahi. Apan sultihan ko kamo, nga bisan si Solomon sa tanan niyang himaya wala gayud makabisti sa sama niini. ²⁸ Kung ang Dios nagapabisti sa mga sagbot sa kaumahan, nga anaa karon, ug sa pagkaugma igalabay didto sa hudno, kamo pa ba ang dili niya bistihan. Pagkadiyutay sa inyong pagtuo! ²⁹ Ayaw paghunahuna kung unsay inyong kaanon o imnon, ug ayaw kamo ug kabalaka. ³⁰ Kay ang tanang katawhan sa tibuok kalibotan nagapangita niining mga butanga, ug ang inyong Amahan nasayod nga nagkinahanglan kamo niining mga butanga. ³¹ Apan pangitaa ang iyang gingharian, ug kining mga butanga igadugang nganha kaninyo. ³² Ayaw kahadlok, diyutay'ng panon, kay ang inyong Amahan mahimuot kaayo nga mohatag kaninyo sa gingharian. ³³ Ibaligya ang inyong mga kabtangan ug ipanghatag sa mga kabos. Paghimo kamog mga puntil nga dili magisi- bahandi sa langit nga dili mahurot, diin walay kawatan nga makapaduol, ug walay bokbok nga makaguba. ³⁴ Kay kung hain gani ang inyong mga bahandi, atua usab didto ang inyong kasingkasing. ³⁵ Bakosi ang inyong tag-as nga mga bisti diha sa inyong hawak, ug pasigaha kanunay ang inyong mga suga, ³⁶ ug pakasama kamo sa mga tawo nga naghulat sa ilang agalon nga gikan sa kombira sa kasal, aron sa pag-abot ug pagpanuktok niya, pagaablihan dayon nila ang pultahan alang kaniya. ³⁷ Bulahan kadtong mga sulugoon, diin nakaplagan sa ilang agalon nga nagbantay sa iyang pagbalik. Sa pagkatinuod sultihan ko kamo nga bakosan niya ang iyang taas nga bisti diha sa iyang hawak, palingkuron niya sila sa kan-anan, ug silbihan sila. ³⁸ Kung ang agalon muabot sa tungang gabii, o bisan sa kaadlawon, ug makaplagan sila nga andam, bulahan kadto nga mga suluguon. ³⁹ Timan-i kini, nga kung ang agalon sa panimalay nasayod sa takna sa pag-abot sa kawatan, dili gayod niya pasagdan ang iyang balay nga masulod. ⁴⁰ Pag-andam usab kamo, tungod kay wala kamo masayod sa takna nga muabot ang Anak sa Tawo." ⁴¹ Si Pedro miingon, "Ginoo, imoha bang gisulti kining samingay

alang kanamo lamang o sa matag-usa usab?" ⁴² Ang Ginoo nagingon, "Kinsa man ang matinud-anon ug maalamon nga tagadumala sa panimalay sa iyang agalon aron maoy magbahinbahin ug pagkaon ngadto sa tanang sulugoon sa hustong panahon?" ⁴³ Bulahan kadto nga sulugoon, diin nakaplagan sa iyang agalon nga dunay gibuhat sa iyang pag-abot. ⁴⁴ Sultihan ko kamo nga ipiyal gayod kaniya ang tanan niyang katigayonan. ⁴⁵ Apan kung ang maong sulugoon magaingon sa iyang kasingkasing, 'Ang akong agalon naglangan sa iyang pagbalik,' ug mosugod pagpamunal sa mga lalaki ug mga babaye nga mga sulugoon, ug magsige ug kaon ug inom, ug mahimong hubog, ⁴⁶ ang agalon niadto nga sulugoon moabot sa adlaw nga wala niya gidahom, ug sa takna nga wala niya mahibaloi, ug pagatagudtaguron siya ug magtakda ug dapit alang kaniya uban sa dili mga matinud-anon. ⁴⁷ Kadto nga sulugoon, nga nahibalo sa kabubut-on sa iyang agalon, ug unya wala nangandam o nagbuhat sumala sa iyang kabubut-on, pagakastigohon sa makadaghan. ⁴⁸ Apan kaniya nga wala mahibalo, ug nakabuhat ug sayop nga angay sa silot, pagakastigohan siya apan diyutay lamang. Ang matag-usa nga gihatagan ug daghan, mas labi pa ang paninglon kaniya, ug si bisan kinsa nga gipiyalan ug daghan, mangayo sila ug mas labaw pa kaniya. ⁴⁹ Mianhi ako sa pagsunog sa kalibotan, ug nanghinaot ako nga kini misilaob na. ⁵⁰ Apan aduna akoy bawtismo nga ibawtismo pa kanako, ug dili ako mahimutang hangtod matapos kini! ⁵¹ Nagahunahuna ba kamo nga mianhi ako sa kalibotan aron sa paghatag ug kalinaw? Sultihan ko kamo, dili, apan sa pagkabahinbahin. ⁵² Kay sugod karon adunay lima ka tawo sa usa ka balay nga magkabahinbahin, ang tulo batok sa duha, o duha batok sa tulo. ⁵³ Magkabahinbahin sila, ang amahan batok sa anak nga lalaki, ug anak nga lalaki batok sa amahan; inahan batok sa iyang anak nga babaye, ug anak nga babaye batok sa iyang inahan; ugandang babaye batok sa iyang binalaye, ug binalaye batok sa ugandang babaye." ⁵⁴ Si Jesus nagsulti usab ngadto sa mga katawhan, "Kung makita ninyo ang dag-om nga magagikan sa kasadpan magaingon dayon kamo nga, 'Moabot ang ulan,' ug unya mahitabo kini. ⁵⁵ Ug kung mohuros ang hangin sa habagat, magaingon kamo nga, 'Maglagiti ang kainit karon,' ug unya mahitabo kini. ⁵⁶ Mga tigpakaaron-ingnon, makabalo kamong mohubad sa dagan sa kalibotan ug sa kalangitan, apan naunsa nga dili kamo makabalo unsaon paghubad sa panahon karon? ⁵⁷ Nganong dili man kamo makahukom kung unsay maayo alang sa inyong kaugalingon? ⁵⁸ Sa dihang magkuyog kamo sa inyong kaaway paingon sa mahistrado, paningkamoti ang pagpakighusay kaniya diha sa dalan aron nga dili ka niya guyuron didto sa maghuhukom, ug ang maghuhukom dili magtugyan kanimo didto sa opisyal, ug ang opisyal dili magbalhog kanimo sa bilangoan. ⁵⁹ Sultihan ko kamo, nga dili gayud kamo makalingkawas gikan didto hangtod nga kabayran ninyo ang katapusang bahin nga salapi."

13

¹ Niadtong higayona, ang ubang tawo didto nanugid kaniya mahitungod sa mga taga-Galilea kansang mga dugo gisagol ni Pilato alang sa ilang kaugalingon nga sakripisyo. ² Mitubag si Jesus ug miingon

kanila, "Naghunahuna ba kamo nga mas makasasala kining mga taga-Galilea kaysa sa ubang taga-Galilea tungod kay nag-antos sila sa ingon niini nga pamaagi?" ³ Dili, sultihan ko kamo. Apan kung dili kamo maghinulsol, kamong tanan malaglag usab sa samang paagi. ⁴ O kadtong 18 ka mga tawo sa Siloam nga natumpagan sa tore ug nangamatay sila, naghuna-huna ba kamo nga hilabihan sila ka makasasala kaysa sa laing tawo nga naa sa Jerusalem? ⁵ Dili, Ako moingon. Apan kung dili kamo maghinulsol, kamong tanan malaglag usab." ⁶ Nagsulti si Jesus niniing samingay, "Adunay usa ka tawo nga nagtanom ug kahoy nga higera sa iyang ubasan ug miadto siya ug nagapangita sa bunga niini apan wala siyay nakaplagan. ⁷ Ang tawo miingon ngadto sa hardenero, 'Tan-awa, sulod sa tulo ka tuig mianhi ako ug nagsulay sa pagpangita sa bunga niining kahoy nga higera apan wala ako'y nakaplagan. Putla kini. Nganong tugotan man kini nga masayang ang yuta?' ⁸ Mitubag ang hardenero ug miingon, 'Pasagdi kini karong tuiga samtang akong kalutan ang palibot niini ug butangan kini ug abuno. ⁹ Kung mamonga kini sunod tuig, maayo; Apan kung dili gani, putlon kini!'" ¹⁰ Karon nagtudlo si Jesus didto sa usa sa mga sinagoga panahon sa Adlaw nga Igpapahulay. ¹¹ Tan-awa, usa ka babaye nga atua didto nga adunay daotan nga espiritu sa kaluyahon sulod sa 18 katuig, dili siya makatul-id ug dili makatindog ug tarong. ¹² Sa dihang nakita siya ni Jesus, iyaha siyang gitawag ug nag-ingon, "Makalingkawas ka sa imong kaluyahon." ¹³ Gitapion niya ang iyang mga kamot kaniya, ug diha-diha nakabarog siya ug gihimaya niya ang Dios. ¹⁴ Apan ang magmamando sa sinagoga nasuko tungod kay si Jesus nang-ayo sa Adlaw nga Igpapahulay. Busa mitubag ug nag-ingon ang magmamando ngadto sa panon, "Naay unom ka adlaw nga kinahanglan sa pagtrabaho. Anhi aron magpaayo, dili sa Adlaw nga Igpapahulay." ¹⁵ Ang Ginoo miingon kaniya ug mitubag, "Mga tigpakaaron-ingnon! Dili ba matag usa kaninyo magbadbad sa inyong asno o baka sa ilang puloy-anan ug giyahan kini sa pagpa-inom sa Adlaw nga Igpapahulay? ¹⁶ Busa mao usab niining anak nga babaye ni Abraham, nga gigapos ni Satanas sulod sa 18 katuig ang gidugayon, dili ba diay kinahanglan badbaron ang iyang bugkos sa Adlaw nga Igpapahulay?" ¹⁷ Sa pagsulti niya niining mga butanga, ang tanan nga misupak kaniya naulawan, apan ang tibuok panon sa katawhan nangalipay sa tanang mahimayaon nga mga butang nga iyang nahimo. ¹⁸ Unya miingon si Jesus, "Sama sa unsa ang gingharian sa Dios, ug unsa ang mahimong ikatandi nako niini? ¹⁹ Sama kini sa liso sa mustasa nga kuhaon sa tawo og ilabay ngadto sa iyang tanaman, ug nagtubo kini ngadto sa dako nga kahoy, ug ang mga langgam sa langit maghimo ug mga salag diha sa iyang mga sanga." ²⁰ Siya misulti pag-usab, "Sa unsa mahimo nakong ikatandi ang gingharian sa Dios? ²¹ Sama kini sa patubo nga kuhaon sa babaye ug isagol sa tulo ka taksanan nga harina hangtod nga kini motubo." ²² Giduaw ni Jesus ang matag lungsod ug bario sa dalan paingon sa Jerusalem ug nanudlo kanila. ²³ Adunay usa ka tawo nga misulti kaniya, "Ginoo, diyutay lang ba ang mga tawo nga maluwas?" Busa gisultian niya sila, ²⁴ "Pangingkamot sa pagsulod sa sigpit nga pultahan, tungod kay daghan ang nagsulay ug wala makahimo sa pagsulod. ²⁵ Kon ang tag-

iya sa balay motindog ug sirad-an niya ang pultahan, unya magtindog kamo didto sa gawas ug manuktok sa pultahan ug mag-ingon, 'Ginoo, Ginoo, pasudla kami.' Ug siya motubag ug moingon kaninyo. 'Wala ako makaila kaninyo o asa kamo nagikan.' ²⁶ Unya moingon kamo, 'Nangaon ug nag-inom kami sa imong atubangan ug nanudlo ka sa among mga dalan.' ²⁷ Apan siya motubag, 'Sultihan ko kamo, wala ako masayod kung asa kamo gikan. Palayo gikan kanako, magbubuhay sa daotan!' ²⁸ Aduna unyay panaghilak ug magkagot sa mga ngipon sa dihang makita ninyo si Abraham, si Isaac, si Jacob ug ang tanang mga propeta atua sa gingharian sa Dios, apan kamo—kamo ilabay didto sa gawas. ²⁹ Mangabot sila gikan sa sidlakan, kasadpan, amihanan, ug sa habagatan, ug magpaharohay didto sa kan-anan nga lamesa sa gingharian sa Dios. ³⁰ Ug hibal-i kini, ang naulahi maoy mauna, ug ang nauna maoy maulahi." ³¹ Sa wala madugay, pipila ka mga Pariseo nangabot ug misulti kaniya, "Lakaw ug biya diri tungod kay gusto ni Herodes nga patyon ka." Si ³² Jesus miingon, "Lakaw ug sultihi kadtong milo, 'Tan-awa, gihinginlan nako ang mga demonyo ug maghimo ug pagpanambal karon ug ugma, ug sa ikatulo ka adlaw makab-ot nako ang akong tumong.' ³³ Sa laing bahin, kinahanglan magpadayon ako karon, ugma, ug sa sunod nga adlaw, sanglit dili angay ang pagpatay sa usa ka propeta nga layo sa Jerusalem. ³⁴ Jerusalem, Jerusalem, nga nagpatay sa mga propeta ug nagbato niadtong gipadala kaninyo. Kanunay nakong gitinguha ang pagtigom sa imong mga kaanakan sama sa paagi nga ang himungaan nagtigom sa iyang mga piso ilalom sa iyang mga pako, apan wala nimo kini tinguha-a. ³⁵ Tan-awa, ang inyong balay gibiyaan. Sultihan ko kamo, dili ako ninyo makaplagan hangtod nga mosulti kamo, "Bulahan siya nga mianhi sa ngalan sa Ginoo."

14

¹ Nahitabo usa ka Adlaw niana sa adlaw nga Igpapahulay, sa dihang niadto siya sa balay sa usa sa mga pangulo sa Pariseo aron mokaon ug tinapay, aron nga ila siyang bantayan pag-ayo. ² Tan-awa, sa iyang atubangan adunay tawo nga nag-antos sa sakit nga edema. ³ Nangutana si Jesus sa usa ka eksperto sa balaod sa Judio ug sa mga Pariseo, "Uyon ba sa balaod ang pagpang-ayo sa Adlaw nga Igpapahulay, o dili?" ⁴ Apan wala sila motingog. Busa gigunitan siya ni Jesus, giayo siya, ug gipalakaw siya sa layo. ⁵ Miingon siya kanila, "Kinsa kaninyo ang adunay anak nga lalaki o baka nga nahulog sa atabay sa Adlaw nga Igpapahulay dili ba ninyo dayon kuhaon pagawas?" ⁶ Wala sila makahimo sa paghatag ug tubag niining mga butanga. ⁷ Sa dihang si Jesus nakamatikod kung giunsa niadtong mga dinapit sa pagpili niadtong mga lingkoranan sa mga halangdon, nagsulti siya sa sambingay, nag-ingon ngadto kanila, ⁸ "Sa dihang dapiton kamo sa usa ka tawo ngadto sa kumbira sa kasal, ayaw paglingkod sa lingkoranan sa mga halangdon, tungod kay tingalig adunay gidapit nga mga tawo nga mas halangdon pa kay kaninyo. ⁹ Sa dihang ang tawo nga nagdapit kaninyong duha moabot, moingon siya kaninyo, 'Thatag sa lain nga tawo kanang imong lugar,' ug unya sa kaulaw mahiadto ka sa mas ubos nga dapit. ¹⁰ Apan sa dihang

dapiton kamo, lakaw ug lingkod sa mas ubos nga dapit, aron inig-abot sa tawo nga nagdapit kaninyo, moingon siya kaninyo, 'Higala, anhi diri sa taas.' Unya pasidunggan kamo sa kadaghanan nga naglingkod sa lingkoranan uban kaninyo. ¹¹ Tungod kay ang matag-usa nga mopataas sa iyang kaugalingon ipaubos, ug siya nga naagpaubos sa iyang kaugalingon ipataas." ¹² Ug miingon usab si Jesus ngadto sa tawo nga nagdapit kaniya, "Kung mohatag ka ug paniudto o panihapon, ayaw dapita ang imong mga higala o mga igsoon o imong mga paryente o ang imong dato nga mga silingan, kay tingalig modapit usab sila kanimo agig balos, ug ikaw mabayran. ¹³ Apan sa dihang maghatag ka ug bangkete, dapita ang mga kabus, ang piang, ang pongkol, ug ang buta, ¹⁴ ug panalanginan ka, kay dili man sila makabalos kanimo. Pagabalusan ka ra unya sa pagbanhaw sa mga matarong." ¹⁵ Sa dihang ang usa sa ila milingkod sa lamesa uban kang Jesus nakadungog niini nga mga butang, miingon siya kaniya, "Bulahan siya nga magakaon ug tinapay sa gingharian sa Dios!" ¹⁶ Apan miingon si Jesus ngadto kaniya, "Adunay tawo nag-andam ug dakong panihapon ug gidapit ang kadaghanan. ¹⁷ Sa dihang andam na ang panihapon, gipadala niya ang iyang sulugoon sa pagsulti niadtong mga dinapit, 'Ngari kamo, kay ang tanang butang karon andam na.' ¹⁸ Managsama silang nagbuhat ug mga pasangil. Ang usa nag-ingon ngadto kaniya, 'Nakapalit ako ug uma, ug kinahanglan moadto ako aron sa pagtan-aw niini. ¹⁹ Palihog pasayloa ako.' Ang uban miingon, 'Nakapalit ako ug lima ka paris nga mga torong baka, ug moadto ako aron sulayan sila. Palihog pasayloa ako.' ²⁰ Ug ang usa miingon, 'Aduna akoy giminyoan nga asawa, ug dili ako makaadto.' ²¹ Ang sulugoon miabot ug miingon sa iyang agalon niining mga butanga. Ug ang agalon sa balay nasuko ug miingon sa iyang sulugoon, 'Gawas dayon didto sa kadalanan ug agianan sa mga siyudad ug dad-a dinhi ang mga kabus, ang mga piang, ang buta, ug ang bakol.' ²² Ang sulugoon miingon, 'Agalon, ang imong gisugo natuman na, ug aduna pa gihapoy luna.' ²³ Ang agalon miingon ngadto sa iyang sulugoon, 'Gawas ngadto sa kadalanan ug mga koral ug pugsa sila sa pagpaadto sa akong balay, aron ang akong balay mapuno. ²⁴ Kay sultihan ko ikaw, wala niadtong mga tawhana nga unang gidapit nga makatitaw sa akong panihapon.'" ²⁵ Karon dakong panon sa mga katawhan mikuyog uban kaniya, ug milingi siya ug miingon ngadto kanila, ²⁶ "Kung bisan kinsa kadtong moduol kanako ug dili niya kasilagan ang iyang kaugalingong amahan, inahan, asawa, anak mga igsoon nga lalaki ug mga igsoon nga babaye—oo, ug ang iyang kaugalingon usab dili siya mahimo nga akong disipulo. ²⁷ Ug kinsa kadtong dili magpas-an sa iyang kaugalingong krus ug mosunod ngari kanako dili mahimo nga akong disipulo. ²⁸ Kay kinsa kaninyo, nga nagplano sa pagtukod ug tore, dili ba una molingkod ug kwentahan ang kantidad aron mabana-bana kung naa bay igo nga kinahanglanon aron makumpleto kini? ²⁹ Kon dili, sa dihang iyang gibutang ang pundasyon ug dili siya makahimo sa paghuman niini, ang tanang makakita niini mosugod sa pagbiay-biay kaniya, ³⁰ sa pag-ingon, 'Kining tawhana nagsugod sa pagtukod apan dili makahimo sa paghuman.' ³¹ O unsang hari, nga samtang moadto siya aron makig-away sa ubang hari didto sa giyera, dili ba molingkod una

aron mokuha ug tambag mahitungod kung makahimo ba siya sa pagpakig-away uban sa napulo ka libo ka kalalakin-an aron makig-away sa ubang hari nga moabot batok kaniya uban sa 20 ka libo nga kalalakin-an? ³² Ug kon dili, samtang ang ubang sundalo layo pa kaayo, nagpadala siya ug mga tigpamaba ug nangutana sa kahintang sa kalinaw. ³³ Busa, kinsa man kaninyo ang dili motugyan sa tanang anaa kaniya dili mamahimong akong disipulo. ³⁴ Ang asin maayo, apan kung ang asin mawad-an ug kalami, unsa-on man kini nga mamahimong parat pag-usab? ³⁵ Kini dili na magamit sa yuta o bisan ngadto sa pundok sa hugaw sa mga hayop. Ilabay kini sa layo. Kinsa kadtong adunay dalunggan nga makabati, papamatia siya.”

15

¹ Karon ang tanan nga mga maniningil ug buhis ug ang ubang makasasala niadto kang Jesus aron maminaw kaniya. ² Ang Pariseo ug ang mga manunulat nagbagulbol sa usag usa, unya miingon, “Kining tawhana gadawat ug mga makasasala, ug gakaon pa gayod kauban nila.” ³ Nagsugilon si Jesus ug samingay kanila, ⁴ “Kinsa kaninyo, kung kamo adunay 100 nga nating karnero unya nawala ang isa, dili ba ninyo biyaan ang 99 sa kamingawan, aron pangitaon ang isa nga nawala hangtod nga makaplagan ninyo kini? ⁵ Unya sa dihang makaplagan na ninyo kini, pas-anon ninyo kini ug ibutang sa inyong abaga ug magmalipayon.” ⁶ Sa dihang pag-abot ninyo sa balay, tawagon ninyo ang tanan ninyong mga higala ug silingan, ug moingon kanila, ‘Pagsalipayon kamo uban kanako, tungod kay nakaplagan ko na ang akong karnero nga nawala.’ ⁷ Ako moingon kaninyo sa sama nga paagi, nga mas aduna pa’y kalipay sa langit tungod sa isa ka makasasala nga naghinulsol, kaysa sa 99 ka matarong nga mga tawo nga dili na kinahanglan maghinulsol. ⁸ O kinsa nga babaye ang adunay pulo ka sinsilyo, kung mawala niya ang isa niini, dili ba niya dagkotan ang lampara, silhigan ang balay, ug makugihon nga mangita hangtod nga makaplagan niya kini? ⁹ Ug sa dihang makaplagan na niya kini, tawagon niya ang iyang mga higala ug silingan, ug moingon, ‘Pagsalipayon kamo uban kanako, tungod kay nakaplagan ko na ang isa ka sinsilyo nga akong nawala,’ ¹⁰ Ug sama usab, ako moingon kaninyo, adunay kalipay sa presensya sa mga anghel sa Dios alang sa isa ka makasasala nga naghinulsol.” ¹¹ Unya miingon si Jesus, “Ang usa ka tawo adunay duha ka lalaki nga anak, ¹² ug ang kamanghoran miingon sa ilang amahan, ‘Amahan, ihatag na kanako karon ang akong panulondon nga katigayonan.’ Mao nga gibahin sa amahan ang iyang kabtangan tali kanila. ¹³ Sa wala pa milabay ang pipila ka adlaw, ang kamanghoran nga anak, namutos ug naglakaw ngadto sa layo nga lugar, ug giusik-usikan niya ang iyang salapi sa abunda nga pagpuyo. ¹⁴ Ug pagkahuman niyang gasto niining tanan, adunay dakong kagutom ang nahitabo sa maong lugar, mao nga nahiabot siya sa kawalad-on. ¹⁵ Milakaw siya ug nagtrabaho sa isa ka lungsoranon sa maong kaumahan, unya iya siyang gisugo ngadto sa iyang uma aron magpakaon sa mga baboy. ¹⁶ Ug gusto unta siya mokaon ug panit sa mga liso tungod kay wala gayoy naghatag kaniya ug bisan unsa nga pagkaon. ¹⁷ Apan sa dihang

ang kamanghoran nga anak nakahunahuna sa iyang kaugalingon, siya miingon, 'Pila ka sulugoon sa akong amahan ang adunay sakto nga pagkaon, unya ako ania, mamatay na sa ka gutom! ¹⁸ Mohawa ko ngari ug moadto sa akong amahan, ug sultihan ko siya, "Amahan, nakasala ako batok sa langit, ug sa imong panan-aw. ¹⁹ Dili na gayod ako takos nga tawagon nga imong anak; himoa na lang ko nga isa sa imong mga sulugoon." ²⁰ Mao nga ang kamanghoran nga anak mipahawa ug miadto sa iyang amahan. Samtang layo pa siya, nakita siya sa iyang amahan, ug natandog sa tumang kaluoy, midagan, migakos ug mihalok kaniya. ²¹ Ang anak miingon, 'Amahan, nakasala ako batok sa langit, ug sa imong panan-aw. Dili na gayod ako takos nga tawagon nga imong anak." ²² Ang amahan miingon sa iyang mga sulugoon, 'Dad-a karon dayon ang labing maayo nga kupo ug ipasul-ob kini kaniya, sul-obi iyang tudlo ug sing-sing, ug hatagi siyang sandalyas saiyang tiil. ²³ Unya dad-a ang tambok nga nating baka ug ihawa kini. Mangaon kita ug magkumbira. ²⁴ Tungod kay ang akong anak namatay na, ug karon nabuhi. Siya nawala, apan karon nakaplagaan.' Unya nagsugod na sila ug kumbira. ²⁵ Karon ang iyang kamagulangan nga anak tua sa uma. Sa dihang duol na siya sa balay, nakadungog siya ug sonata ug panagsayaw. ²⁶ Mitawag siya sa usa ka sulugoon ug nangutana kung unsa ang pasabot niining mga butanga. ²⁷ Ang sulugoon mitubag, 'Ang imong igsoon mibalik na sa balay ug gipaihaw sa imong amahan ang tambok nga nating baka, tungod kay siya nibalik nga luwas. ²⁸ Ang kamagulangan nga anak nasuko, ug wala gayod misulod, apan ang iyang amahan nigawas ug gihangyo siya. ²⁹ Mitubag ang kamagulangan nga anak, 'Paminaw, sa pila ka tuig nga ako nagpakaulipon diha kanimo, ug wala gayod ako nagsupak sa imong balaod, apan bisag nating kanding wala mo man lang ako gihatagan aron makalipay-lipay ako kauban ang akong mga higala, ³⁰ apan sa dihang niabot ang imong anak, nga maoy nagguba sa imong pagpamuyo uban sa mga babaye nga gabaligya ug dungog, giuhaw nimo alang kaniya ang tambok nga nating baka.' ³¹ Ang amahan miingon kaniya, 'Anak, kanunay kang anaa kanako, ug ang tanan nga akoang gipanag-iyahan imuha usab. ³² Apan kinahanglan gayod nga kita magkumbira ug maglipay, tungod kay kining imong igsoon namatay, unya nabuhi; siya nawala, ug karon nakaplagaan."

16

¹ Si Jesus miingon usab ngadto sa mga disipulo, "Adunay usa ka dato nga anaay tagadumala, ug nahiabot kaniya ang balita nga kining tagadumala nag-usik-usik sa iyang kabtangan. ² Busa gipatawag siya sa dato ug miingon kaniya, 'Unsa kining akong nadungog mahitungod kanimo? Paghatag ug listahan sa imong gidumalaan, tungod dili na ikaw mahimong tagadumala.' ³ Ang tagadumala miingon sa iyang kaugalingon, 'Unsa man ang akong angay nga buhaton, nga kuhaon naman sa akong agalon ang akong katungdanan sa pagdumala? Wala akoy igo nga kusog sa pagbugwal, ug maulaw usab ako magpakiluoy. ⁴ Kabalo na ako sa akong buhaton, aron sa dihang papahawaon na ako sa akong katungdanan sa pagdumala, pagadawaton ako sa mga tawo sa ilang mga balay.' ⁵ Unya gipatawag sa tagadumala

ang matag-usa nga nakautang sa iyang agalon, ug iyang gipangutana ang nahiuna, 'Pila man ang imong utang sa akong agalon?' ⁶ Siya miingon, 'Usa ka gatos nga sukod nga lana sa olibo.' Ug siya miingon kaniya, 'Kuhaa ang imong listahan, pagdali ug lingkod ug sulati ug 50.' ⁷ Unya miingon ang tagadumala sa usa pa, 'Ug pila man ang imong utang?' Siya miingon, 'Usa ka gatos nga sukod sa trigo.' Siya miingon kaniya, 'Kuhaa ang imong listahan, unya sulati ug 80.' ⁸ Unya gidayeg sa agalon ang dili matarong nga tagadumala tungod sa iyang maro nga binuhatan, tungod kay ang mga anak niining kalibotana labi pang maro alang kaayohan sa ilang katawhan kay sa mga anak sa kahayag. ⁹ Sultihan ko kamo, pakighigala kamo pinaagi sa kalibotanong bahandi, kay aron kung mawala na kini, ila kamong pagadawatong ngadto sa walay katapusang pinuy-anan. ¹⁰ Siya nga matinud-anon sa gagmay nga mga butang, matinud-anon usab sa mga dagkong butang, ug siya nga dili matarong sa mga gagmay nga butang dili usab matarong sa mga dagkong butang. ¹¹ Busa, kung dili kamo matinud-anon sa paggamit sa kalibotanong bahandi, kinsa man ang mosalig kaninyo sa tinuod nga bahandi. ¹² Sa samang paagi, kung dili kamo matinud-anon sa mga butang nga iya sa uban, kinsa man ang mohatag kaninyo sa inyong kaugalingong butang? ¹³ Walay sulugoon nga makaalagad ug duha ka agalon, kay iya gayong dumtan ang usa ug higugmaon ang usa, o kaha mahimo siyang mahinalaron sa usa ug biaybiayon ang usa pa. Dili kamo mahimong makaalagad sa Dios ug bahandi." ¹⁴ Karon ang mga Pariseo, nga mga mahigugmaon sa salapi, nakadungog niining tanan, ug sila nagtamay kaniya. ¹⁵ Ug siya miingon kanila, "Inyong gipakamatarong ang inyong kaugalingon sa panan-aw sa mga tawo, apan ang Dios nakabalo sa inyong kasingkasing. Kay kung kinsa kadtong gibayaw taliwala sa mga tawo salawayon atubangan sa Dios. ¹⁶ Ang balaod ug ang mga propeta nagapadayong mapuslanon hangtod nga miabot si Juan. Sukad niadtong higayona, ang ebanghelyo mahitungod sa gingharian sa Dios giwali na, ug ang matag-usa misulay pagpugos ug sunod niini. ¹⁷ Apan mas sayon pa mawagtang ang kalangitan ug kalibotan kaysa mawad-an ug bili ang usa ka kudlit niining balaod. ¹⁸ Ang tanan nga nakigbulag sa iyang asawa unya nakigminyo sa uban nakabuhat sa pagpanapaw, ug siya nga makigminyo sa tawo nga binulagan sa iyang bana nakapanapaw usab. ¹⁹ Karon adunay usa ka dato nga tawo nga nagbisti ug purpura ug manipis nga lino ug nagalipay matag- adlaw sa iyang dako nga bahandi. ²⁰ Adunay usa ka makililimos nga ginganlan ug Lazaro nga naghigda sa iyang ganghaan, ug napuno sa nuka, ²¹ ug nangandoy nga makakaon sa pagkaon nga nangahulog sa lamisa sa dato- ug dugang pa niana, manuol kaniya ang mga iro sa pagtilap sa iyang mga nuka. ²² Ug niabot ang higayon nga namatay na ang maong makililimos ug gidala siya sa mga anghel ngadto sa kiliran ni Abraham. Ang dato usab namatay ug gilubong, ²³ ug didto sa hades, diin siya nagaantos, iyang giyahat ang iyang mga mata ug nakita si Abraham sa layo ug si Lazaro nga nagahigda sa iyang dughan. ²⁴ Ug misinggit siya ug miingon, 'Amahan nga Abraham, kaloy-i intawon ako, ug ipadala si Lazaro nganhi, aron iyang ituslob ang tumoy sa iyang tudlo sa tubig ug aron mabugnawan ang akong

dila, tungod kay hilabihan ang akong pag-antos niining init nga kalayo. ²⁵ Apan si Abraham miingon, 'Anak, hinumdomi nga sa sa tibuok nimong kinabuhi nadawat na nimu ang mga maayong butang, ug si Lazaro sa samang paagi daotang mga butang ang nadawat. Apan karon siya malipayon diri, ug ikaw nagaantos. ²⁶ Ug bisan pa niining tanan, usa ka dakong bung-aw ang maayong pagkabutang, kay aron kadtong buot molabang gikan diri paingon kanimo dili makahimo, ug walay makalabang gikan diha paingon kanamo.' ²⁷ Ang dato miingon, 'Nagpakiluoy ako kanimo, Amahang Abraham, nga ipadala mo siya ngadto sa balay sa akong amahan- ²⁸ tungod ako adunay lima ka igsoon nga lalaki- aron iya silang mapahimangnoan, tungod sa kahadlok nga sila usab mopaingon sa nahimutangan nakong pag-antos.' ²⁹ Apan si Abraham miingon, 'Atua si Moises ug ang mga propeta; tugoti nga sila mamati kanila.' ³⁰ Ang dato mitubag, 'Dili, Amahang Abraham, apan kung adunay minatay nga moadto kanila, maghinulsol sila.' ³¹ Apan si Abraham miingon kaniya, 'Kung dili sila mamati kang Moises ug sa mga propeta, dili usab sila madani bisan ug adunay mabanhaw gikan sa patay.' /.

17

¹ Si Jesus miingon ngadto sa iyang mga disipulo, "Kini sigurado nga mga butang nga maoy hinungdan sa sala nga moabot, apan alaot siya nga pinaagi kaniya sila moabot! ² Kini mas maayo alang kaniya kung ang usa ka galingan nga bato ibutang libot sa iyang liog ug itambog siya ngadto sa dagat, kaysa siya maoy hinungdan sa usa niining mga gagmayng bata nga madagma. ³ Pagbantay sa inyong kaugalingon. Kung ang imong igsoon nakasala, badlonga siya, ug kung siya naghinulsol, pasayloa siya. ⁴ Kung siya makasala batok kanimo sa makapito sulod sa usa ka adlaw, ug sa makapito nga higayon mobalik kanimo, sa pag-ingon, 'Ako naghinulsol,' ikaw kinahanglan mopasaylo kaniya!" ⁵ Ang mga apostoles miingon ngadto sa Ginoo, "Dugangi ang among pagtuo." ⁶ Ang Ginoo miingon, "Kung kamo adunay pagtuo sama sa usa ka liso sa mustasa, makahimo kamo sa pagsulti niining sicamoro nga kahoy, 'malukat ka ug matanom balhin ngadto sa dagat,' ug kini motuman kaninyo. ⁷ Apan kinsa kaninyo, nga adunay usa ka sulugoon nga nagdaro o nagbantay sa karnero, magaingon ngadto kaniya sa dihang siya miabot gikan sa uma, 'dali dayon ug lingkod aron sa pagkaon.' ⁸ Apan siya dili moingon kaniya, 'Pag-andam ug bisan unsang pagkaon alang kanako, ug ibutang ang usa ka bakos libot sa imong sinina ug alagari ako hangtod nga ako mahuman sa pagkaon ug pag-inom. Unya pagkahuman niana ikaw mokaon ug moinom'? ⁹ Wala siya nagpasalamat sa sulugoon tungod kay gibuhat niya ang mga butang nga maoy gisugo, nagbuhat ba siya? ¹⁰ Bisan usab kamo, sa dihang kamo nahuman na sa tanang butang nga gisugo kaninyo, kinahanglan moingon, 'Kami dili takos nga mga sulugoon. Kami nagbuhat lamang kung unsa ang among gikinahanglan nga buhaton.'" ¹¹ Nahitabo kadto samtang sila padulong sa Jerusalem, siya naglakaw agi sa utlanan sa Samaria ug Galilea. ¹² Sa iyang pagsulod sa usa ka baryo, didto siya gisugat sa napulo ka mga tawo nga sanglahon. Sila nagtindog layo kaniya ¹³ ug gikusog nila ang

ilang mga tingog, sa pag-ingon, “Jesus, Agalon, kaluy-i kami.” ¹⁴ Sa dihang siya nakakita kanila, siya miingon ngadto kanila, “Lakaw ug ipakita ang inyong mga kaugalingon ngadto sa mga pari.” Ug kini nahitabo nga, samtang sila miadto, sila nangahinlo na. ¹⁵ Sa dihang ang usa kanila nakakita nga siya naayo, siya mibalik, uban sa makusog nga tingog sa pagpasidungog sa Dios. ¹⁶ Siya miyukbo sa tiilan ni Jesus, naghatag kaniya ug mga pagpasalamat. Siya usa ka Samaritanhon. ¹⁷ Si Jesus mitubag, nag-ingon. “Dili ba napulo man ang nangahinlo? Asa na ang siyam?” ¹⁸ Wala nay uban nga mibalik aron mohatag ug pasidungog ngadto sa Dios, gawas niining langyaw?” ¹⁹ Siya miingon ngadto kaniya, “Tindog, ug lakaw. Ang imong pagtuo ang nakaayo kanimo.” ²⁰ Gipangutana sa mga Pariseo kung kanus-a ang gingharain sa Dios moabot, si Jesus mitubag kanila ug miingon, “Ang gingharian sa Dios dili sama sa usa ka butang nga mapanid-an. ²¹ Ni sila magaingon, 'Tan-awa dinhi!' o, 'Tan-awa didto!' tungod kay ang gingharian sa Dios anaa sa inyong taliwala.” ²² Si Jesus miingon ngadto sa mga disipulo, “Ang mga adlaw moabot nga kamo mangandoy aron makakita sa usa sa mga adlaw sa Anak sa Tawo, apan kamo dili makakita niini. ²³ Sila moingon kaninyo, 'Tan-awa, didto! Tan-awa, dinhi!' Apan ayaw pag-adto aron sa pagpangita, o sa pagsunod human kanila, ²⁴ kay ingon nga ang kilat makita sa dihang mokilab kini gikan sa usa ka bahin sa kalangitan ngadto sa ubang bahin sa kalangitan, busa ang Anak sa Tawo anaa na sa iyang adlaw. ²⁵ Apan una siya kinahanglan mag-antos sa daghang mga butang ug isalikway niining kaliwatana. ²⁶ Ingon nga kini nahitabo sa mga adlaw ni Noe, busa kini usab mahitabo sa mga adlaw sa Anak sa Tawo. ²⁷ Sila mikaon, sila miinom, sila naminyo, ug sila gihatag sa kaminyoon, hangtod ang adlaw nga si Noe misulod ngadto sa arka-ug ang baha miabot ug gilaglag silang tanan. ²⁸ Sama nga kini nahitabo sa mga adlaw ni Lot, sila mikaon, miinom, namalit, namaligya, nagtanom, ug sila nagtukod. ²⁹ Apan sa adlaw nga si Lot migawas gikan sa Sodoma, nag-ulan kini ug kalayo ug asupre gikan sa langit ug gilaglag silang tanan. ³⁰ Human sa samang paagi mao kini ang adlaw nga ang Anak sa Tawo mopadayag. ³¹ Nianang adlaw, ayaw tuguti siya nga anaa sa atop nga monaog aron sa pagkuha sa iyang mga butang pagawas sa balay. Ug ayaw tuguti siya nga anaa sa uma nga mobalik. ³² Hinumdumi ang asawa ni Lot. ³³ Kinsa kadtong nagapangita aron maangkon ang iyang kinabuhi mawad-an niini, apan kinsa kaadtong mawad-an sa iyang kinabuhi maluwas niini. ³⁴ Ako mosulti kaninyo, nianang gabhiona adunay duha ka lalaki sa usa ka higdaanan. Ang usa pagakuhaon, ug ang usa mahibilin. ³⁵ Adunay duha ka babaye nga naggaling. Ang usa pagakuhaon, ug ang usa mahibilin.” ³⁶ Luke 17: 36 ang maayong kaarang kopya giwala, vs. 36 Adunay duha ka tawo sa uma; ang usa pagakuhaon ug ang usa mahibilin. ³⁷ Sila nangutana kaniya, “Asa, Ginoo?” Ug siya moingon ngadto kanila, “Diin kung adunay usa ka lawas, adunay mga agila usab nga magkahiusa nga magtigom.”

18

¹ Unya siya nagsulti ug samingay kanila mahitungod kong unsaon nila pag-ampo kanunay, ug dili dali maluya, ² nag-ingon, “Adunay

maghuhukom sa maong siyudad nga dili mahadlok sa Dios ug wala nagrespeto sa mga tawo. ³ Karon adunay biyuda niana nga nasod, ug siya kanunay nagaadto kaniya, nga nagkanayon, "Tabangi ako nga makuha ang hustisya batok sa akong kaaway." ⁴ Dugay na nga panahon wala siya motabang kaniya, apan sa kadugayan siya miingon sa iyang kaugalingon, "Bisan pa nga wala ako nahadlok sa Dios o nagrespeto sa mga tawo, ⁵ tungod kay kining biyuda nakahatag kanako ug kasamok, ako siyang tabangan sa pagkuha ug hustisya, aron dili na siya magsigig balik-balik kanako." ⁶ Unya miingon ang Ginoo, "Paminaw kong unsa ang gisulti sa dili matarong nga maghuhukom. ⁷ Karon wala ba ihatag sa Dios ang hustisya sa iyang mga pinili nga nagpakitabang kaniya adlaw ug gabii? Dili ba siya magpailob kanila? ⁸ Sultihan ko kamo nga diha-diha ihatag niya ang hustisya kanila. Apan sa pag-abot sa Anak sa Tawo, may pagtuo ba pa nga iyang makita sa kalibotan?" ⁹ Unya gisulti usab niya kini nga sambingay ngadto sa uban nga naghunahuna nga matarong sila ug ubos ang pagtan-aw sa ubang tawo, ¹⁰ "Duha ka tawo ang misaka didto sa templo aron mag-ampo—Pariseo ang usa ug maniningil sa buhis ang usa. ¹¹ Ang Pariseo mitindog ug nag-ampo sa kini nga mga butang mahitungod sa iyang kaugalingon, 'Dios, ako nagpasalamat nga dili ako sama sa uban nga mga tawo nga kawatan, dili makatarunganon nga tawo, mananapaw, o bisan sama niining kolektor sa buhis. ¹² Nagpuasa ako kaduha ka higayon kada simana. Naghatag ako ug ikanapulo sa tanan nakong kinitaan.' ¹³ Apan ang maniningil sa buhis nagtindog sa layo, ug wala gani nagyahat sa iyang mga mata sa langit, apan namukpok sa iyang dughan, nga nag-ingon, "Dios ko, kaluy-i ako, nga usa ka makasasala." ¹⁴ Sultihan ko kamo, nga matarong kining tawhana sa pagpauli niya sa iyang balay kay sa usa ka tawo, tungod kay si bisan kinsa nga mopataas sa iyang kaugalingon ipaubos, apan si bisan kinsa nga mopaubos sa iyang kaugalingon ipataas." ¹⁵ Gidala usab sa mga tawo ang ilang mga anak ngadto kaniya, aron itapion niya kanila ang iyang mga kamot, apan sa dihang nakita kini sa mga tinun-an, gisanta nila sila. ¹⁶ Apan gitawag sila ni Jesus nga nagkanayon, "Tugoti ang gagmay nga mga bata sa pagduol kanako, ug ayaw sila santaa. Tungod kay ang gingharian sa Dios alang sa mga sama kanila. ¹⁷ Sultihan ko kamo sa tinuod, si bisan kinsa nga dili modawat sa gingharian sa Dios sama sa bata dili gayod makasulod niini." ¹⁸ Usa ka tigmando ang nangutana kaniya nga nagkanayon, "Maayong magtutudlo, unsa ang akong buhaton aron maangkon ang kinabuhing walay kataposan?" ¹⁹ Miingon si Jesus kaniya, "Nganong gitawag mo ako nga maayo? Walay usa nga maayo, gawas sa Dios lamang. ²⁰ Nakahibalo ka sa mga kasugoan-ayaw panapaw, ayaw pagpatay, ayaw pangawat, ayaw pagsaksi ug bakak, tahora ang imong amahan ug inahan." ²¹ Ang tigmando miingon, "Gituman ko kining tanang butang gikan pa sa akong pagkabatan-on." ²² Pagkadungog ni Jesus niini, miingon siya kaniya, "Usa ka butang ang wala nimo mabuhat. Kinahanglan nga ibaligya nimo ang anaa kanimo ug iapud-apod ang halin sa mga kabos, ug aduna kay bahandi sa langit-ug balik ug sunod kanako." ²³ Apan pagkadungog sa dato nga tawo niining mga butanga, nasubo siya pag-ayo tungod kay dato kaayo siya. ²⁴ Unya mitan-aw si Jesus kaniya ug nasubo siya kaayo ug miingon, "Milisod

gayod sa mga dato ang pagsulod sa gingharian sa Dios! ²⁵ Tungod kay mas sayon pa sa kamelyo sa pagsulod sa bangag sa dagom, kay sa tawo nga dato sa pagsulod sa gingharian sa Dios.” ²⁶ Kadtong nakadungog miingon, “Kinsa na lang ang maluwas?” ²⁷ Mitubag si Jesus, “Ang mga butang nga dili mahimo sa mga tawo mahimo sa Dios.” ²⁸ Miingon si Pedro, “Maayo, gibiyaan namo ang tanan nga among gipanag-iyahan ug misunod kanimo.” ²⁹ Unya miingon si Jesus kanila, “Sultihan ko kamo sa tinuod nga walay tawo nga mibiya sa iyang balay, o asawa, o mga igsoon, o mga ginikanan, o mga anak tungod ug alang sa gingharian sa Dios, ³⁰ nga dili makadawat ug hilabihan dinhi sa kalibotan, ug sa umaabot nga kalibotan, ug sa kinabuhing walay kataposan.” ³¹ Human niya matigom ngadto kaniya ang napulo ug duha, miingon siya kanila, “Tan-awa, moadto kita sa Jerusalem, ug ang tanang mga butang nga gisulat sa mga propeta mahitungod sa Anak sa Tawo mamatuman. ³² Kay itugyan siya ngadto sa mga Hentil, ug biay-biayon siya, ug pakaulawan siya, ug lud-an siya. ³³ Human siya latuson, patyon nila siya ug sa ikatulo nga adlaw mabanhaw siya pag-usab.” ³⁴ Wala silay nasabtan sa kini na nga mga butang, ug gitipigan nila kini nga pulong, kay wala sila nakasabot sa mga butang nga gisulti kanila. ³⁵ Ug nahitabo nga sa nagkaduol na si Jesus sa Jerico, adunay tawo nga buta nga naglingkod sa daplin sa dalan ug nagpakilimos, ³⁶ ug nadunggan niya ang panon sa mga tawo nga milabay, ug nangutana siya kon unsa ang nagakahitabo. ³⁷ Gisultihan nila siya nga milabay si Jesus nga Nazaretnon. ³⁸ Mao nga ang tawo nga buta misinggit, nga nag-ingon, “Jesus, anak ni David, kaluy-iintawn ako.” ³⁹ Ang naglakaw ug nag-una gibadlong ang tawo nga buta, gisultihan siya nga maghilom. Apan misinggit pa hinuon siya sa makadaghan, “Anak ni David, kaluy-i intawn ako.” ⁴⁰ Mihunong si Jesus ug mitindog ug nagmando siya nga dad-on ang tawo ngadto kaniya. Unya sa dihang duol na ang buta nga tawo, gipangutana siya ni Jesus, ⁴¹ “Unsa ang buot nimo nga buhaton ko kanimo?” Miingon siya, “Ginoo, buot ko nga madawat ang akong panan-aw.” ⁴² Miingon si Jesus kaniya, “Dawata ang imong panan-aw. Ang imong pagtuo ang nakaayo kanimo.” ⁴³ Diha-diha nadawat niya ang iyang panan-aw, ug misunod kaniya ug naghimaya sa Dios. Sa pagkakita niini sa tanang tawo mihatag sila ug pagdayeg sa Dios.

19

¹ Si Jesus misulod ug miagi sa Jerico. ² Ania, adunay usa ka tawo didto nga ginganlan ug Zaqueo. Siya usa ka pangulo sa mga maniningil sa buhis ug siya dato. ³ Nangingkamot siya pagtan-aw kon kinsa si Jesus, apan dili siya makakita ibabaw sa panon sa katawhan, tungod kay mubo man siya. ⁴ Busa midagan siya una sa mga tawo ug misaka ngadto sa kahoy nga sikomoro aron makita siya, tungod kay moagi man si Jesus nianang dalana. ⁵ Sa dihang si Jesus miabot sa maong dapit, mihangad siya ug miingon, “Zaqueo, pagdali ug naog, kay karong adlaw ako moadto sa imong balay.” ⁶ Busa midali siya pagnaog ug midawat kaniya nga malipayon. ⁷ Sa dihang nakita kini sa tanan, nagbagolbol sila, nga miingon, “Mianhi siya sa pagduaw sa usa ka tawo nga makasasala.” ⁸ Mitindog si Zaqueo ug miingon

sa Ginoo, "Tan-awa, Ginoo, ang katunga sa akong mga kabtangan ihatag ko sa mga kabos, ug kung ako nakalimbong kang bisan kinsa sa bisan unsang butang, igauli ko sa upat pa ka-pilo nga kantidad. ⁹ Miingon si Jesus kaniya, "Karon ang kaluwasan nahiaobot niining balaya, tungod kay siya usab usa ka anak ni Abraham. ¹⁰ Kay ang Anak sa Tawo mianhi pagpangita ug pagluwas sa mga tawo nga nawala." ¹¹ Sa dihang nadungog nila kining mga butanga, siya nagpadayon pagsulti ug nagsugilon sa usa ka samingay, tungod kay nagkaduol na siya sa Jerusalem, ug sila naghunahuna nga ang gingharian sa Dios motungha man dihadiha. ¹² Busa siya miingon, "Usa ka halangdong tawo miadto sa layo nga nasod aron pagdawat sa iyang kaugalingong gingharian ug unya mobalik ra. ¹³ Iyang gitawag ang napulo sa iyang mga sulugoon, ug gihatag kanila ang napulo ka mina, unya miingon siya kanila, 'pagpatigayon kamo ug negosyo hangtud ako mobalik.' ¹⁴ Apan ang iyang lungsoranon nagdumot kaniya ug nagpadalag usa ka delegasyon sa mga tinugyanan ngadto kaniya, nga nagsulti, 'dili kami buot nga kining tawhana magmando kanamo.' ¹⁵ Nahitabo kini sa dihang siya mibalik pag-usab, human niya madawat ang gingharian, iyang gisugo ang mga sulugoon nga iyang gihatagan ug salapi aron sa pagpakigkita kaniya, aron siya unta masayod kon pila na ang ilang naganansya sa ilang pagnegosyo. ¹⁶ Ang nauna miabot sa atubangan niya, nga nag-ingon, 'Ginoo, ang imong mina nadungagan pa ug laing napulo ka mina.' ¹⁷ Ang halangdong tawo mitubag, 'Maayo kana, buotan nga sulugoon. Tungod kay matinud-anon ka sa ginagmay, ikaw adunay katungod sa napulo ka siyudad.' ¹⁸ Miabot ang ika-duha, nga miingon, "Ang imong mina, ginoo, nadungagan pa ug laing lima.' ¹⁹ Ang halangdong tawo miingon kaniya, 'Ikaw magdumala sa lima ka siyudad.' ²⁰ Ug ang laing usa miabot, nga miingon, 'Ginoo, ania ang imong mina, gitago ko kini pagsiguro sa usa ka panapton, ²¹ kay nahadlok ako kaniyo tungod kay ikaw istriko nga tawo. Modawat ka sa wala nimo gihagoan, ug mag-ani ka sa wala mo gitanom.' ²² Ang halangdong tawo miingon kaniya, 'Pinaagi sa imong kaugalingong mga pulong pagahukman ko ikaw, daotan nga sulugoon. Nasayod ka man diay nga usa ako ka tawo nga istriko, nagadawat sa wala nako gihagoan, ug nagaani sa wala nako gitanom. ²³ Unya ngano nga wala mo man gibutang ang akong salapi sa tipiganan, aron sa akong pagbalik ako unta magkuha uban sa tubo niini?' ²⁴ Ang halangdong tawo miingon kanila nga nanagtindog sa duol, 'Kuhaa gikan kaniya ang mina, ug ihatag kini kaniya nga adunay napulo ka mina.' ²⁵ Sila miingon kaniya, 'Ginoo, aduna na siyay napulo ka mina.' ²⁶ 'Sultihan ko kamo, nga ang matag usa nga anaa pagahatagan pa gayod, apan siya nga nawad-an, bisan pa ang anaa kaniya kuhaon pa gayod. ²⁷ Apan kining akong mga kaaway, sa mga tawo nga dili buot nga maghari ako kanila, dad-a sila dinhi ug patya sila sa akong atubangan.'" ²⁸ Pagkahuman niyag sulti niining mga butanga, siya miuna pag-adto, tungas sa Jerusalem. ²⁹ Kini nahitabo sa dihang nagkaduol na siya sa Betfage ug Betania, didto sa bukid nga gitawag ug Olivet, siya nagpadala ug duha ka tinun-an, ³⁰ nga nag-ingon, "Adto sa sunod nga baryo. Sa inyong pagsulod, kamo makakaplag ug batan-ong asno nga wala pa sukad masakayi. Badbari kini ug dad-a nganhi

kanako. ³¹ Kung adunay mangutana kaninyo, 'Nganong gibadbaran ninyo kini?' ingna, 'Ang Ginoo nagkinahanglan niini.'" ³² Kadtong gipadala nangadto ug nakakaplag sa nating kabayo sumala sa gisulti ni Jesus kanila. ³³ Sa dihang gibadbaran nila kini, ang mga tag-iya miingon kanila, "Nganong gibadbaran man ninyo ang batan-ong asno?" ³⁴ Mitubag sila, "Ang Ginoo nagkinahanglan niini." ³⁵ Gidala nila kini kang Jesus, ug unya ilang gitaklap ang ilang mga bisti ibabaw sa batan-ong asno ug misakay si Jesus niini. ³⁶ Sa iyang pag-adto, gibukhad nila ang ilang mga bisti sa dalan. ³⁷ Sa nagkaduol na siya sa Bungtod sa Olibo sa dapit diin sila molugsong, ang tibuok nga panon sa mga tinun-an nagsugod sa pagmaya ug pagdayeg sa Dios sa makusog nga tingog alang sa tanang gamhanang mga butang nga ilang nakita, ³⁸ nga nag-ingon, "Bulahan ang hari nga mianhi sa ngalan sa Ginoo! Kalinaw sa langit ug himaya sa kahitas-an!" ³⁹ Ang uban nga Pariseo diha sa panon sa katawhan miingon kaniya, "Magtutudlo, badlonga ang imong mga tinun-an." ⁴⁰ Mitubag si Jesus ug miingon, "Sultihan ko kamo, kung kini sila manghilom, mosinggit ang mga bato." ⁴¹ Sa nagkaduol na si Jesus sa siyudad, mihilak siya ibabaw niini, ⁴² ug miingon, "Kung lamang nakaila ka niining adlaw, bisan kanimo, ang mga butang nga magdala kanimo sa kalinaw! Apan natago na kini karon gikan sa imong mata. ⁴³ Kay ang mga adlaw modangat kanimo, sa dihang ang imong mga kaaway magtukod ug paril palibot kanimo, ug magpalibot kanimo, moasdang sila kanimo gikan sa matag suok. ⁴⁴ Maghampak sila kanimo ngadto sa yuta ug sa imong mga anak. Sila dili magbilin ug usa ka bato ibabaw sa uban, tungod kay wala ka moila sa higayon nga ang Dios naningkamot pagluwas kanimo." ⁴⁵ Misulod si Jesus sa templo ug nagsugod pagpahawa sa tanang namaligya, ⁴⁶ unya nag-ingon kanila, "Nahisulat kini, ang akong balay usa ka balay alampoanan,' apan inyo kining gihimong tagoanan sa mga tulisan." ⁴⁷ Busa si Jesus nagtudlo matag-adlaw sa templo. Apan ang mga pangulong pari ug mga iskriba ug mga pangulo sa katawhan buot mopatay kaniya, ⁴⁸ apan wala sila makakita ug pamaagi sa pagbuhat niini, tungod kay ang katawhan naminaw man pag-ayo kaniya.

20

¹ Niabot ang usa ka adlaw, sa dihang si Jesus nagtudlo sa mga tawo didto sa templo ug nagsangyaw sa ebanghelyo, ang pangulong mga pari ug ang mga manunulat miadto kaniya kauban ang mga kadagkoan. ² Sila miingon kaniya, "Sultihi kami unsay katungod nimo sa pagbuhat niining mga butanga? O kinsa siya nga naghatag kanimo niini nga katungod?" ³ Siya mitubag ug miingon kanila, "Ako usab mangutana kaninyo. Sultihi ko mahitungod ⁴ sa pagbawtismo ni Juan. Kadto ba gikan sa langit o gikan sa mga tawo?" ⁵ Sila nangatarongan sa ilang mga kaugalingon, miingon, "kung kita moingon, 'Gikan sa langit,' siya moingon, 'Unya ngano man nga wala kamo motuo kaniya?' ⁶ Apan kung kita moingon, 'Gikan sa tawo,' tanang tawo mobato kanato, tungod kay sila mituo nga si Juan propeta." ⁷ Busa sila mitubag nga wala sila makabalo asa kadto gikan. ⁸ Si Jesus miingon kanila, "Dili usab ako mosulti kaninyo kung unsang katungod nako

sa pagbuhat niining mga butanga.”⁹ Siya misugilon sa mga tawo niini nga sambingay, “Ang tawo nagtanom sa parasan, gipiyal kini sa mga tig-atiman sa parasa, ug miadto sa laing kaumahan sa dugay nga panahon.”¹⁰ Sa gitakda nga panahon siya nagpadala ug sulugoon ngadto sa tig-atiman sa parasa, nga sila kinahanglan mohatag kaniya sa bunga sa parasan. Apan gikulata siya sa mga nag-atiman sa parasa, ug gipapauli siya nga walay dala.¹¹ Unya siya nagpadala ug lain nga sulugoon ug gikulata usab nila kini, gihimoan siya sa dakong kaulawan, ug gipapauli nga walay dala.¹² Siya usab nagpadala pa gihapon sa ikatulo ka higayon ug ila usab siyang gisamaran, ug gilabay ngadto sa gawas.¹³ Unya ang agalon sa parasan nag-ingon, ‘Unsay akong buhaton? Akong ipadala ang akong pinalanggang anak. Basin ila kining tauron.’¹⁴ Apan sa dihang nakita siya sa mga tig-atiman sa parasa, sila nag-inistoryahanay, miingon, ‘Kini ang manununod. Ato siyang patyon, aron ang iyang masunod nga katigayonan maatoa.’¹⁵ Gilabay nila siya pagawas sa parasan ug gipatay. Unsa unya ang pagabuhaton sa agalon sa parasan ngadto kanila?¹⁶ Siya moanhi ug laglagon kining mga tig-atiman sa parasa, ug ihatag ang parasan sa uban.” Ug sa dihang nadungog nila kini, sila miingon, “Dili itugot sa Dios!”¹⁷ Apan si Jesus mitan-aw kanila, ug miingon, “Unsa ang ipasabot niinig kasulatan? ‘Ang bato nga gisalikway sa magtutukod, nahimo nga pundasyon?’¹⁸ Matag usa nga mahulog niadtong batoha mapulpog. Apan kung kinsa ang mahulogan niini madugmok.”¹⁹ Busa ang mga manunulat ug mga pangulong pari nangita ug paagi kung unsaon nila pagdakop kaniya niadtong orasa, kay sila nakahibalo nga siya naghisgot sa maong sambingay batok kanila. Apan nahadlok sila sa mga tawo.²⁰ Gibantayan siya pag-ayo, sila nagpadala ug mga espiya nga nagpakaaron-ingnon nga matarong, nga sila unta makakita ug sayop sa iyang gipamulong, aron matugyan nila siya ngadto sa pagdumala ug kagamhanan sa gobernador.²¹ Sila nganutana kaniya, miingon, “Magtutudlo, nakahibalo kami nga ikaw nagsulti ug nagtudlo sa husto, ug wala nadani ni bisan kinsa, apan ikaw nagtudlo sa kamatuoran mahitungod sa pamaagi sa Dios.²² Uyon ba sa balaod nga kami mobayad sa buhis kang Cesar, o dili?”²³ Apan nasabtan ni Jesus ang ilang pagkamaro, ug miingon kanila,²⁴ “Ipakita kanako ang denaryo. Kang kinsang dagway ug ngalan ang nahisulat niini?” Sila miingon, “kang Cesar.”²⁵ Siya miingon kanila, “Thatag kang Cesar ang mga butang nga kang Cesar, ug sa Dios, ang mga butang nga sa Dios.”²⁶ Ang mga manunulat ug mga pangulong pari walay ikasaway sa iyang giingon atubangan sa mga tawo. Sila nahibulong sa iyang tubag ug wala silay nasulti.²⁷ Sa dihang ang pipila ka mga Saduseo miadto kaniya, ang mga nag-ingon nga walay pagkabanhaw,²⁸ sila nangutana kaniya, miingon, “Magtutudlo, si Moises nagsulat kanato nga kung ang igsoon nga lalaki sa usa ka lalaki namatay, adunay asawa, ug walay anak, kuhaon sa igsoon nga lalaki ang asawa sa iyang igsoon, ug maghatag ug anak alang sa iyang igsoon.²⁹ Adunay pito ka mga managsoon nga lalaki ug ang magulang nagminyong apan namatay nga walay anak,³⁰ ug ang ikaduha usab.³¹ Ang ikatulo nikuha kaniya, ug sa ingon niana ang pito usab wala naka anak, ug nangamatay.³² Sa human niana ang babaye usab namatay. Sa

pagkabanhaw unya, ³³ kang kinsang asawa kadtong babaye? Tungod kay ang pito naminyo man kaniya.” ³⁴ Si Jesus miingon kanila, “Ang mga anak niining kalibotan magminyo, ug ihatag sa kaminyoon. ³⁵ Apan sila nga gihukman nga angayan modawat sa pagkabanhaw gikan sa kamatayon ug mosulod sa walay kataposan dili magminyo o dili na ihatag sa kaminyoon. ³⁶ Dili na usab sila mamatay, kay sila managsama na sa mga anghel ug mga anak sa Dios, isip mga anak sa pagkabanhaw. ³⁷ Apan ang mga patay mabanhaw, bisan si Moises nagpakita, sa lugar kung diin may kalabotan sa gamay nga kahoy, diin siya nagtawag sa Ginoo nga Dios ni Abraham ug Dios ni Isaac ug Dios ni Jacob. ³⁸ Karon siya dili Dios sa patay, apan sa buhi, tungod kay ang tanan buhi diha kaniya.” ³⁹ Ang pipila sa mga manunulat mitubag, “Magtutudlo, maayo kaayo ang imong tubag.” ⁴⁰ Tungod kay sila wala na misulay pagpangutana kaniya sa daghan pang mga pangutana. ⁴¹ Si Jesus miingon kanila, “Giunsa nila pagkaingon nga ang Cristo anak ni David? ⁴² Tungod kay si David mismo miingon sa libro sa mga Salmo, Ang Ginoo miingon sa akong Ginoo, 'Lingkod sa akong tuong dapit, ⁴³ hangtod nga ang imong mga kaaway akong himoon nga tumbanan sa imong mga tiil.' ⁴⁴ Si David busa mitawag kang Cristo ug 'Ginoo', sa unsa nga paagi nahimo siya nga anak ni David?” ⁴⁵ Pagkadungog sa mga tawo siya miingon sa iyang mga disipulo, ⁴⁶ “Pagbantay sa mga manunulat, nga naninguha sa paglakaw nga tag-as ang mga kupo ug gusto ug pinasahi nga mga pagtagad sa merkado, ug mga lingkuranan sa pangulo sa mga sinagoga, ug pangulong mga lugar sa mga kumbira. ⁴⁷ Sila usab mangilog sa mga balay sa mga byuda, ug magpaka-aron ingnon sa pagbuhat ug tag-as nga mga pag-ampo. Kini mga maka-angkon sa dako nga paghukom sa silot.”

21

¹ Si Jesus miyahat ug nakita niya ang mga dato nga nagbutang sa ilang mga gasa ngadto sa tipiganan sa bahandi. ² Ug nakita niya ang usa ka pobre nga balo nga nagbutang ug duha ka sintimos. ³ Busa siya miingon, “Sa tinuod, ako moingon kaninyo, kining pobre nga balo nagbutang ug mas dako kaysa sa uban kanila. ⁴ Kining tanan nga ilang gipanghatag nga gasa gawas lang sa ilang kadagaya. Apan kini nga balo, gawas sa iyang kapobrehon, gibutang ang tanan niyang kwarta diin siya nabuhi. ⁵ Samtang ang uban misulti kabahin sa templo, kung giunsa kini pagdayandayan sa mga maanyag nga mga bato ug mga halad, siya miingon, ⁶ “Kining mga butanga nga inyong nakita, ang adlaw moabot nga walay bisag usa ka bato nga pinatong sa usa ka bato nga dili pagatumpagon.” ⁷ Mao nga nangutana sila kaniya, ug miingon, “Magtutudlo, kanus-a man kining mga butanga mahitabo? Ug unsa man ang mga timailhan nga kining mga butanga hapit na mahitabo?” ⁸ Si Jesus mitubag, “Pagbantay nga kamo dili malimbongan. Kay daghang moanhi gamit ang akong ngalan, ug moingon, 'Ako siya,' ug 'Ang panahon duol na.' Ayaw pagsunod ngadto kanila. ⁹ Kung kamo makadungog ug mga giyera ug mga kagubot, ayaw kalisang, tungod kay kining mga butanga kinahanglan mahitabo pag-una, apan ang kataposan dili mahitabo diha-diha dayon.” ¹⁰ Unya siya miingon kanila, “Ang nasod makiggubat batok sa laing nasod, ug gingharian

batok sa gingharian. ¹¹ Adunay kusog nga mga paglinog, ug sa nagkalain-laing mga dapit adunay mga kagutom ug mga katalagman. Aduna usab mga hilabihan ka makalilisang nga mga panghitabo ug dakong mga timailhan gikan sa langit. ¹² Apan sa dili pa kining mga butanga, panakpon nila kamo ug lutoson, itugyan kamo didto sa mga sinagoga ug mga prisohan, ug dad-on kamo atubangan sa mga hari ug mga gobernador tungod sa akong ngalan. ¹³ Kini mogiya kaninyo sa kahigayonan sa pagsaksi. ¹⁴ Busa sulbara sa inyong mga kasingkasing nga dili mangandam sa inyong depensa sa dili pa ang oras, ¹⁵ kay ako maghatag kaninyo ug mga pulong ug kaalam, nga ang tanan ninyong kaaway dili mamahimong mosukol o mosumpaki. ¹⁶ Apan itugyan usab kamo sa inyong mga ginikanan, mga igsoon, mga paryente ug mga higala, unya ang uban kaninyo ibutang nila sa kamatayon. ¹⁷ Dumtan kamo sa tanan tungod sa akong ngalan. ¹⁸ Apan walay buhok sa inyong ulo ang madaot. ¹⁹ Sa inyong paglahutay kamo makaangkon sa inyong mga kalag. ²⁰ Sa dihang makita na ninyo ang Jerusalem nga napalibotan sa kasundalohan, mao na kana ang ilhanan nga ang kalaglagan duol na. ²¹ Unya ipakagiw ngadto sa mga bungtod ang anaa sa Judea, ug palakawa ang anaa sa tunga sa siyudad, ug ayaw tugoti nga ang anaa sa kasikbit nga dapit makasulod. ²² Tungod kay mao kini ang mga adlaw sa pagbalos, aron ang tanan nga mga butang nga nahisulat matuman. ²³ Alaot gayod ang mga babayeng buntis ug kanila nga adunay gipasuso nianing panahona! Tungod kay adunay mahitabong dakong kasakit sa yuta, ug kaligutgot ngadto sa mga tawo. ²⁴ Sila malaglag pinaagi sa sulab sa espada ug sila mabihag sa tanan nga mga nasod, unya ang Jerusalem laglagon sa mga Gentil, hangtod nga ang panahon sa mga Gentil matuman. ²⁵ Adunay mga timailhan sa adlaw, sa bulan, ug sa mga bituon. Sa kalibotan, adunay mga kasakit sa mga nasod, ug kahadlok sa pagdahunog sa dagat ug mga balod. ²⁶ Adunay mga tawo nga mawad-an ug panimoot sa kahadlok ug sa paghandom sa mga butang nga moabot sa kalibotan. Tungod kay ang gamhanang mga butang sa langit pagauyugon. ²⁷ Unya makita nila ang Anak sa Tawo nga moabot nga sinapnay sa panganod nga adunay gahom ug dakong himaya. ²⁸ Apan sa dihang kining mga butanga nagakahitabo na, tindog, ug ihangad ang inyong mga ulo, tungod kay ang inyong kaluwasan duol na.” ²⁹ Si Jesus nagsugilon kanila ug samingay, “Tan-awa ang igira nga kahoy, ug ang tanang kahoy. ³⁰ Kung sila mangudlot ug bag-ong dahon, makita ninyo kini ug mahibaloan na ninyo nga ang ting-init hapit na moabot. ³¹ Sa ingon usab, kung makita ninyo kining mga butanga nga mahitabo, kabalo na kamo nga ang gingharian sa Dios duol na. ³² Sa pagkatinuod, ako naga-ingon kaninyo, kini nga kaliwatan dili mahanaw, hangtod sa kining tanan nga mga butang mahitabo. ³³ Ang langit ug ang yuta mahanaw, apan ang akong mga pulong dili gayod mahanaw. ³⁴ Apan bantayi ang inyong kaugalingon, aron ang kabug-aton sa inyong kasing-kasing dili ang unodnong pagpatuyang, paghuboghubog, ug kabalaka sa kinabuhi. Tungod kay kining adlaw moabot kaninyo sa kalit ³⁵ sama sa usa ka lit-ag. Kini moabot sa tanan nga nagpuyo sa tibuok kalibotan. ³⁶ Apan pagmabinantayon sa tanang oras, pag-ampo nga ikaw mamahimong lig-on sa pag-ikyas niining mga butang nga

mahitabo, ug magtindog atubangan sa Anak sa Tawo.”³⁷ Busa kada adlaw siya nagatudlo sa templo ug sa gabii mogawas siya, ug nagaadto kada gabii sa bukid nga gitawag nga Olibo.³⁸ Tanan nga tawo niabot sayo sa buntag aron maminaw kaniya sa templo.

22

¹ Sa nagkaduol na ang Pista sa Tinapay nga walay patubo, ang ginatawag nga Pista sa Pagsaylo. ² Ang pangulo sa mga pari ug mga eskriba naghigot, kon unsaon nila sa pag patay si Jesus, tungod kay nahadlok sila sa mga tawo. ³ Si satanas misulod kang Judas Iskariote, usa sa napulog duha. ⁴ Si Judas miadto sa mga pangulo sa mga pari ug sa mga Kapitan ug naghigot sila mahitungod kon unsay paagi nga madala niya si Jesus ngadto kanila. ⁵ Sila nalipay, ug nagkauyon nga hatagan nila siya ug kwarta. ⁶ Siya miuyon, ug nangitag higayon nga madala niya siya ngadto kanila ug ipalayo siya gikan sa daghang mga tawo. ⁷ Ang adlaw sa Tinapay nga walay patubo miabot, diin ang nating karnero sa Pagsaylo kinahanglan nga ihalad. ⁸ Gipadala ni Jesus si Pedro ug Juan, ug naga ingon, “Lakaw kamo ug andama ninyo ang panihapon sa Pagsaylo, aron kita mangaon.” ⁹ Sila nangutana kaniya, “Asa nimo buot kami nga mangandam?” ¹⁰ Siya mitubag kanila, “Paminaw, kon makaabot na kamo sa siyudad, naay tawo nga nagdala ug sudlanan sa tubig nga mosugat kaninyo. Sunod kamo kaniya ngadto sa balay nga iyang paga-adtoan. ¹¹ Unya sultihi ang agalon sa balay, Ang Magtutudlo nag ingon kaninyo, “Asa man dapit ang lawak sa mga dumuduong, diin ako magakaon sa Pagsaylo kauban sa akong mga disipulo?” ¹² Siya magatudlo kaninyo sa dako ug sinangkapan nga lawak. Buhata ang pagpangandam didto.” ¹³ Busa nangadto sila, ug nakaplagaan nila ang mga butang nga giingon niya nga anaa didto. Unya nag andam sila ug pagkaon sa Pagsaylo. ¹⁴ Sa dihang miabot na ang takna, milingkod siya kauban ang mga apostoles. ¹⁵ Unya siya miingon kanila, “Dako kaayo ang akong pangandoy nga mokaon sa Pista sa Pagsaylo kauban ninyo sa dili pa ako mag antos. ¹⁶ Kay sultihan ko kamo, nga dili na ako mokaon pag usab, hangtod nga matuman kini sa gingharian sa Dios.” ¹⁷ Unya mikuha si Jesus sa kopa, ug sa dihang nahuman siya ug pagpasalamat siya miingon, “Dawata ninyo kini nga akong ihatag kaninyo. ¹⁸ Kay sultihan ko kamo nga dili na ako mo inom niining bino pag usab, hangtod nga moabot ang gingharian sa Dios.” ¹⁹ Unya siya mikuha ug Tinapay, ug sa dihang siya nakapasalamat na, gipikas-pikas niya kini, ug gihatag niya kini kanila, nga nag ingon, “Mao kini ang akong lawas nga akong ihatag kaninyo. Buhata ninyo kini sa pag hamdom kanako.” ²⁰ Sa samang paagi human sa ilang panihapon mikuha siya ug kopa, ug nag ingon, “Mao kini ang kopa sa bag-ong pakigsaad diha sa akong dugo, nga akong iula alang kaniyo. ²¹ Apan pagbantay. Ang usa sa moluib kanako kauban nako dinhi sa lamesa. ²² Tungod kay ang Anak sa Tawo sa pagkatinuod itugyan gayod kon unsay ang gitagna bahin kaniya. Apan makaluluoy ang tawo nga magluib kaniya!” ²³ Unya sila nagsugod ug pangutan-anay sa usag-usa, kinsa kaha kanila ang magabuhat sa ingon niini nga butang. ²⁴ Unya didto adunay nahitabo nga panag lalis tali kanila mahitungod kon kinsa ang ilhon nga labaw kanila. ²⁵ Siya misulti kanila, “Ang

hari sa mga Gentil adunay kaugalingon nga pagdumala ngadto kanila, ug ang matag usa kinsa adunay katungod pagdumala ngadto kanila pagatawgon nga halangdong tigdumala. ²⁶ Apan kini dili kinahanglan mahitabo kaninyo sama kaninyo. Hinuon, kinsa kadtong mag-ila nga siya ang labing dako magpakita nga labing ubos. Ug pasagdi nga ang labing mahinungdanon mag alagad. ²⁷ Kay si kinsaman ang labing dako, kadto bang milingkod sa lamesa, o kadtong nag alagad? dili ba kadtong milingkod sa lamesa? bisan Ako nagalagd uban kaninyo. ²⁸ Apan kamo nagapadayon sa pag-unong kanako sa akong kalisdanan. ²⁹ Busa ihatag ko kaninyo ang gingharian, ingon nga ang akong Amahan naghatag nganhi kanako, ³⁰ aron makig uban ako kaninyo sa pag inom ug pagkaon sa akong lamesa didto sa akong gingharian. Ug magalingkod kamo uban kanako sa akong trono aron maghukom kamo sa dose ka tribu sa Israel. ³¹ Simon, Simon, pagbantay, Kay gipangayo ka ni Satanas, aron siya moalig-ig kanimo sama sa trigo. ³² Apan nga ampo ako kanimo, nga ang imong pagtuo dili gayod mapakyas. Aron inigbalik nimo magahatag ka ug kadasig sa imong kaigsoonan." ³³ Si Pedro nag ingon ngadto kaniya, "Ginoo, Andam ako nga mounong kanimo bisan pa sa bilanggoan ug sa kamatayon." ³⁴ Si Jesus mitubag, "Sultihan ko ikaw, Pedro nga, sa dili pa motuktugaok ang manok ilimod muna ako sa makatulo ka higayon." ³⁵ Unya si Jesus misulti kanila, "Kung gipadala ko kamo nga walay puntul, o bag nga tagana, o sapatos, naabay nakulang kaninyo?" Ug sila mitubag, "Wala." ³⁶ Unya siya miingon kanila, "Apan karon, ang usa nga adunay puntul, padada siya, ug usab sa bag nga tagana. Ang usa nga walay espada ibaligya ang iyang kupo aron ipalit ug usa. ³⁷ Kay ako moingon kaninyo, kon unsa ang nahisulat bahin kanako kinahanglan matuman, 'Ug isipon siya nga malinapason sa balaod.' Kay ang gipanagna bahin kanako matuman gayod." ³⁸ Unya sila misulti, "Ginoo, tan-awa! Adunay duha ka espada" Ug siya misulti kanila, "Igo na kana." ³⁹ Pagkahuman sa panihapon, Si Jesus miadto, sumala sa naandan niyang gibuhat, didto sa Bungtod sa mga Olibo, ug ang iyang mga tinun-an misunod kaniya. ⁴⁰ Sa dihang sila miabot na, siya nag ingon kanila, "Pag-ampo kamo aron dili kamo madala sa tintasiyon." ⁴¹ Unya mibiya siya sa dili kaayo layo kanila nga igo ra malabay ug bato, ug siya niluhod ug nag-ampo, ⁴² nga nag ingon, "Amahan, kon mahimo kuhaa kining kopa sa kasakitan nganhi kanako. Ug bisan pa niana dili ang akong kabubuton maoy matuman kon dili ang imong kabubuton." ⁴³ Ug ang anghel gikan sa langit nagpakita kaniya, ug gihatagan siya ug kusog. ⁴⁴ Tungod kay naaman siya sa dakong kasakitan, ug nag-ampo siya sa dakong kasakit, ug ang iyang singot sama kadagko sa tinulo sa dugo nga mitulo sa yuta. ⁴⁵ Pagtindog na niya gikan sa mga pag-ampo, nibalik siya sa iyang mga tinun-an, ug nakita niya sila nga nangatulog tungod sa ilang dakong kasubo, ⁴⁶ ug nangutana siya, nganong nangatulog man kamo? Bangon kamo ug pag-ampo aron dili kamo madala sa tintasiyon." ⁴⁷ Samtang nagpadayon pa siya ug sulti, tan-awa, adunay panon nga nagpadulong kanila, kauban ni Judas, usa sa napulo ug duha, nga nangulo kanila. Siya niduol kang Jesus ug mihalok kaniya, ⁴⁸ apan si Jesus misulti kaniya, "Judas luiban ba diay nimo ang Anak sa Tawo pinaagi sa halok?" ⁴⁹ Unya ang tanan nga nakapalibot kang Jesus

naka saksi kon unsa ang nahitabo, nagsulti sila, “Ginoo, amo ba silang tigbason pinaagi sa espada?” ⁵⁰ Unya ang usa kanila mitigbas gayod sa sulugoon sa labaw nga pari, ug naputol ang iyang tuong dalunggan. ⁵¹ Si Jesus nagsulti, “Igo na kana” unya gihikap niya ang dalunggan, ug naayo siya. ⁵² Si Jesus nagsulti ngadto sa labaw sa kaparian ug sa agalon sa mga guwardiya sa templo, ug sa mga pangulo, nga miabot batok kaniya, “Mianhi ba kamo batok sa tulisan, ug nag dala ug espada ug mga pospos? ⁵³ Samtang kauban pa ako ninyo sa matag adlaw didto sa templo, wala ninyo ako dagmali. Apan inyo kining panahon, ug ang katungod sa kangitngit.” ⁵⁴ Gidakop nila siya, ug gidala nila sa palayo, ug gidala usab nila siya didto sa balay sa pangulo sa mga pari. Apan si Pedro misunod nga nag palayo. ⁵⁵ Pagkahuman nila ug haling sa kalayo diha sa tunga sa hawanan ug nanglingkod silang tanan, Si Pedro nilingkod usab sa taliwala uban kanila. ⁵⁶ Usa sa babaye nga katabang nakakita kaniya sa diha nga siya naglingkod diha sa kahayag sa kalayo, mitan-aw kaniya ug nag-ingon, “Kining tawhana kauban usab niya.” ⁵⁷ Apan si Pedro naglimod, ug nag ingon, “Babaye, Wala ko makaila kaniya.” ⁵⁸ Paglabay sa pipila ka oras adunay lain nga nakakita kaniya, ug nag ingon, “Usa ka sa usab sa kauban nila. “Apan si Pedro nag ingon, “Tawo, dili ako Kauban nila.” ⁵⁹ Pagkahuman sa mubong panahon naay laing tawo nga nakakita kaniya ug nag ingon, “Sa pag katinuod kining tawhana kauban gayod niya tungod kay taga Galilea man usab siya.” ⁶⁰ Apan si Pedro nag ingon, “Wala gayod ako masayod sa imong gipanulti.” Ug samtang kamulo pa siya ug sulti dihadiha mituktugaok ang manok. ⁶¹ Unya milingi, ang Ginoo ug nitan-aw kang Pedro. Ug si Pedro nahinumdom sa gisulti sa Ginoo, nga misulti siya, “Sa dili pa motuktugaok ang manok ilimod muna ako sa makatulo ka higayon.” ⁶² Si Pedro nidagan sa gawas, ug nihilak pag-ayo. ⁶³ Unya ang mga lalaki nga nagbantay kang Jesus nagbiaybiay ug naglatigo kaniya. ⁶⁴ Pagkahuman gitaptapan nila ang iyang nawong, sila nangutana kaniya, ug nag ingon, “Tag-ana daw kinsa ang naglatigo kanimo?” ⁶⁵ Daghan ang mga pulong nga gisulti nila batok kang Jesus, nga pag pasipala. ⁶⁶ Sa dihang nagbanag-banag na, ang labaw sa katawhan nagtigom, kauban sa mga pangulo nga pari ug mga escriba. Gidala nila siya ngadto sa labaw nga hukmanan, ⁶⁷ Ug nag-ingon, “Kon ikaw ang Cristo, sultihi kami,” Apan miingon siya kanila, “Kon sultihan ko kamo, dili kamo motuo, ⁶⁸ ug kon Ako mangutana kaninyo, dili kamo motubag. ⁶⁹ Apan sukad karon, ang Anak sa Tawo magalingkod didto sa tuong kamot sa gahom Dios.” ⁷⁰ Silang tanan nag ingon, “Unya ikaw ba ang Anak sa Dios?” Ug si Jesus misulti kanila “Giingon mo nga ako.” ⁷¹ Ug sila nag ingon, “Nganong nag kinahanglan pamanta ug mga saksi? Kitang tanan nakadungog na gikan mismo sa iyang baba.”

23

¹ Mitindog ang tibuok nila nga panon, ug gidala si Jesus sa atubangan ni Pilato. ² Nagsugod sila sa pagsumbong batok kaniya, nga nag-ingon, “Nakaplagnan namo kining tawhana nga nagpasipala sa among nasod, ug nagdumili sa paghatag ug buhis kang Cesar, ug nag-ingon nga siya mismo ang Cristo, ang hari.” ³ Nangutana si Pilato kaniya, nga nag-ingon, “Ikaw ba ang Hari sa mga Judio?” Ug mitubag si

Jesus kaniya ug miingon, “Gipamulong mo na.”⁴ Miingon si Pilato sa mga pangulong pari ug sa panon sa katawhan, “Wala ako’y makita nga sayop niining tawhana.”⁵ Apan namugos sila, nga nag-ingon, “Gisamok niya ang mga tawo, ug nanudlo sa tibuok Judea, gikan sa Galilea ug bisan dinhi nga dapit.”⁶ Busa sa pagkadungog ni Pilato niini, nangutana siya kong taga-Galilea ba ang maong tawo.⁷ Sa pagkahibalo niya nga ubos siya sa katungod ni Herodes, gipaadala niya si Jesus ngaadto kang Herodes, nga sa iyang kaugalingon atoa usab sa Jerusalem niadtong mga adlaw.⁸ Sa pagkakita ni Herodes kang Jesus, nalipay kaayo siya, tungod kay dugay na nga panahon nga nangandoy siya aron makakita kaniya. Nakadungog siya mahitungod kaniya ug naglaom nga makakita sa mga milagro nga iyang buhaton.⁹ Gipangutana ni Herodes si Jesus sa daghang mga pulong, apan wala siya tubaga ni Jesus.¹⁰ Nanindog ang mga pangulong pari ug mga escriba, ug nagsumbong batok kaniya sa hilabihan gayod.¹¹ Giinsulto siya ni Herodes uban sa iyang mga sundalo, ug gibiyay-biyay siya, ug gisul-oban ug nindot nga sinina, unya gipadala balik ngadto kang Pilato.¹² Nahimong suod nga higala sa usag-usa si Herodes ug Pilato niadto gayod nga adlaw (kaniadto kaaway sila).¹³ Unya gitawag ni Pilato ug gitapok ang mga pangulong pari ug ang mga magmamando ug ang panon sa katawhan,¹⁴ ug miingon kanila, “Gidala ninyo kanako kining tawhana daw tawo nga nagdumala sa katawhan nga nagbuhat ug daotan, ug tan-awa, ako, nangutana kaniya sa inyong atubangan, ug nakaplagan nako nga walay sayop kining tawhana kalabot niadtong mga butang nga gipasangil ninyo kaniya.¹⁵ Ayaw, ni bisan si Herodes, kay gipadala niya ug balik kanato, ug tan-awa, dili takos sa kamatayon ang iyang nabuhat.¹⁶ Busa ako siyang silotan, ug buhian siya.”¹⁷ Ang labing maayo nga karaang mga kopya giwala sa Lucas 23: 17, Karon si Pilato kinahanglan nga mopagawas ug usa ka piniriso alang sa mga Judio sa kasaulogan.¹⁸ Apan naninggit silang tanan nga nag-ingon, “Palayo niini nga tawo, ug ipagawas si Barabas alang kanamo!”¹⁹ Si Barabas usa ka tawo nga gibutang sa prisohan tungod sa pagrebelde sa siyudad ug tungod sa pagpatay.²⁰ Nagsulti na usab si Pilato kanila, sa pagpangandoy nga buhian si Jesus.²¹ Apan naniyagit sila nga nagkanayon, “Ilansang siya sa krus, ilansang siya sa krus.”²² Miingon siya kanila sa ikatulong higayon, “Ngano, unsa ang nabuhat niya nga daotan? Wala ako’y nakita kaniya nga angay siyang silotan ug kamatayon. Busa human siya kastiguhon, buhian ko siya.”²³ Apan namugos sila pinaagi sa kusog nga tingog, ug masuknaon nga ilansang siya sa krus. Ug nadani si Pilato sa ilang tingog.²⁴ Busa nakahukom si Pilato nga buhaton ang ilang gikinahanglan.²⁵ Gibuhian niya ang ilang gipangayo nga usa ka piniriso tungod sa kagubot ug pagpatay. Apan gitugyan niya si Jesus sumala sa ilang kabubut-on.²⁶ Sa dighang gidala nila siya palayo, gidakop nila si Simon nga Cireno nga gikan sa nasod, ug gibutang nila ang krus kaniya aron pas-anon, ug magsunod kang Jesus.²⁷ Ang dako nga pundok sa tawo, ug ang mga babaye nga naguol ug nagbangutan alang kaniya, ang nagsunod kaniya.²⁸ Apan milingi si Jesus kanila ug miingon, “Mga anak nga babaye sa Jerusalem, ayaw paghilak alang kanako, apan hilaki ninyo ang inyong mga kaugalingon ug ang inyong mga anak.²⁹ Kay tan-

awa, tungod kay moabot ang mga adlaw nga moingon sila, 'Bulahan ang mga baog ug ang mga sabakan nga walay sulod, ug ang mga suso nga walay mosuso.' ³⁰ Unya mosugod sila sa pagsulti sa mga kabungtoran, 'Tumpag kanamo,' ug sa mga bukid, 'Tabon kanamo.' ³¹ Kay kon buhaton nila kini nga mga butang samtang lunhaw pa ang mga kahoy, unsa na lang ang mahitabo kung uga na kini?" ³² Ang laing mga tawo nga duha ka kriminal, gidala usab palayo uban kaniya aron silotan sa kamatayon. ³³ Sa dihang miabot sila sa dapit nga gitawag Ang Bagolbagol, didto gilansang nila siya sa krus uban ang mga kriminal, usa sa iyang tuo ug ang usa sa wala. ³⁴ Miingon si Jesus, "Amahan, pasayloa sila, tungod kay wala sila masayod sa ilang gibuhat." Ug nagripa sila, alang sa pagbahinbahin sa iyang mga sapot. ³⁵ Nagtindog ang mga tawo nga nagtan-aw samtang ang mga pangulo nagbiay-biay kaniya, sa pag-ingon, "Giluwas niya ang uban. Ipaluwas kainya ang iyang kaugalingon, kung siya ang Cristo sa Dios, ang usa nga pinili." ³⁶ Gipanamastamanan usab siya sa mga sundalo, nga miduol kaniya, ug mihatag kaniya ug suka, ³⁷ ug nag-ingon, "Kung ikaw ang Hari sa mga Judio, luwasa ang imong kaugalingon." ³⁸ Aduna usab timaan sa ibabaw kaniya, "MAO KINI ANG HARI SA MGA JUDIO." ³⁹ Ang usa sa mga kriminal nga gilansang sa krus, nanginsulto kaniya nga nag-ingon, "Dili ba ikaw man ang Cristo? Luwasa ang imong kaugalingon ug kami." ⁴⁰ Apan mitubag ang usa nga nagbadlong kaniya sa pag-ingon, "Wala ka ba mahadlok sa Dios, tungod kay ikaw usab nakatagamtam sa maong silot?" ⁴¹ Matarong ang pagsilot kanato, tungod kay nadawat nato ang angay sa atong binuhatan. Apan walay daotang nabuhat kining tawhana." ⁴² Ug midugang siya, "Jesus, hinumdumi ako kon moabot ka na sa imong gingharian." ⁴³ Miingon si Jesus kaniya, "Sa pagkatinuod sultian ko ikaw, karon uban ka kanako sa paraiso." ⁴⁴ Ug karon miabot ang ikaunom nga takna, ug ang kangitngit mitabon sa tibuok yuta hangtod sa ikasiyam ⁴⁵ nga takna kay napakyas man ang adlaw sa iyang kahayag. Unya natunga pagkagisi paubos ang kurtina sa templo. ⁴⁶ Misinggit si Jesus sa kusog nga tingog nga nagkanayon, "Amahan, itugyan ko sa imong mga kamot ang akong espiritu." Pagsulti niya niini, namatay siya. ⁴⁷ Sa pagkakita sa centurion kon unsa ang nahitabo, gihimaya niya ang Dios nga nag-ingon, "Tinuod gayod nga matarong kining tawhana." ⁴⁸ Sa dihang nakita sa kadaghanan nga nagtapok aron mosaksi sa mga nahitabo, namalik sila nga namukpok sa ilang mga dughan. ⁴⁹ Apan ang tanan nga nakaila kaniya, ug ang mga babaye nga nagsunod kaniya gikan sa Galilea, nanindog sa layo ug nagtan-aw niining mga butanga. ⁵⁰ Tan-awa, adunay tawo nga ginganlag Jose nga sakop sa Konseho, maayo siya ug matarong nga tawo ⁵¹ (wala siya mouyon sa hukom ug sa ilang gibuhat), gikan sa Arimatea, nga usa ka siyudad sa mga Judio, diin naghulat alang sa gingharian sa Dios. ⁵² Kining tawhana, nanghangyo kang Pilato, ug gipangayo ang lawas ni Jesus. ⁵³ Gipaubos niya kini, ug giputos ug pino nga lino, ug gibutang siya sa lubnganan nga gibangag sa bato, ug wala pa kini mabutangi ni bisan kinsa. ⁵⁴ Adlaw kadto sa Pagpangandam, ug ang Adlaw nga Igpapahulay nagbanag-banag na. ⁵⁵ Ang mga babaye nga mikuyog kaniya gikan sa Galilea, nagsunod ug nakakita sa lubnganan ug kon giunsa pagbutang ang iyang lawas.

⁵⁶ Mibalik sila ug giandam ang mga pahumot ug mga lana. Unya namahulay sila sa Adlaw nga Igpapahulay sumala sa kasugaoan.

24

¹ Sayo sa buntag sa unang adlaw sa semana, sila miabot sa lubnganan, dala ang mga pahumot nga ilang giandam. ² Nakita nila ang bato nga naligid palayo gikan sa lubnganan. ³ Misulod sila, apan wala nila nakita ang lawas ni Ginoong Jesus. ⁴ Nahitabo kini, samtang nahibulong sila mahitungod niini, sa kalit lang, duha ka mga lalaki ang mitindog nga nagsuot ug makasisilaw nga bisti. ⁵ Samtang ang mga babaye napuno sa kahadlok ug miduko sa ilang mga dagway sa yuta, sila miingon sa mga babaye, “Nganong nangita kamo sa buhi taliwala sa patay?” ⁶ Wala siya dinhi, apan nabanhaw! Hinumdumi kung giunsa niya pagsulti kaninyo kaniadtong anaa pa siya sa Galilea, ⁷ miingon nga ang Anak sa Tawo kinahanglan itugyan ngadto sa mga kamot sa makasasala nga mga tawo ug ilansang sa krus, ug sa ikatulo ka adlaw, mabanhaw pag-usab.” ⁸ Ang mga babaye nakahinumdom sa iyang mga pulong, ⁹ ug nibalik gikan sa lubnganan ug nagsulti niining tanan nga mga butang sa napulo ug usa ug sa tanan. ¹⁰ Karon si Maria Magdalena, Joana, Maria ang inahan si Santiago, ug ang uban nga mga babaye nga kauban nila misugilon niining mga butang sa mga apostoles. ¹¹ Apan kini nga mensahe sama sa walay pulos nga istorya alang sa mga apostoles, ug sila wala motuo sa mga babaye. ¹² Apan si Pedro mibarog, ug midagan padulong sa lubnganan, ug nagyukbo ug nitan-aw sa sulod, nakita niya ang panapton nga lino nga mao nalang ang nahibilin. Dayon si Pedro mipauli sa iyang balay, nahibulong kung unsa ang nahitabo. ¹³ Tan-awa, duha kanila mopaingon anang adlaw sa baryo nga ginganlan ug Emaus, nga 60 ka estadyum gikan sa Jerusalem. ¹⁴ Sila nag-istoryahanay mahitungod sa tanang mga butang nga nahitabo. ¹⁵ Nahitabo kini, samtang sila naghisgotanay ug nagpangotan-anay, si Jesus sa iyang kaugalingon mipaduol ug mikuyog kanila. ¹⁶ Apan gipugngan ang ilang mga mata sa pag-ila kaniya. ¹⁷ Si Jesus miingon kanila, “Unsa inyong giistoryahang duha samtang kamo nagalakaw?” Sila mitindog nga magul-anon. ¹⁸ Ang usa kanila, ginganlan ug Cleopas, mitubag kaniya, “Ikaw ra ba ang usa ka tawo sa Jerusalem nga wala nakahibalo sa mga butang nga nahitabo didto karong mga adlaw?” ¹⁹ Si Jesus miingon kanila, “Unsa nga mga butang?” Sila mitubag kaniya, “Ang mga butang nga mahitungod kang Jesus nga Nasareno, nga usa ka propeta, gamhanan sa buhat ug pulong atubangan sa Dios ug sa tanan tawo. ²⁰ Ug giunsa sa mga pangulong pari ug atong mga magmamando pagtugyan kaniya aron hukman sa silot sa kamatayon ug paglansang kaniya sa krus. ²¹ Apan kami naglaum nga siya maoy mohatag ug kagawasan sa Israel. O, ug bisan pa niining tanan, karon ang ikatulo nga adlaw sukad nga kining mga butang nahitabo. ²² Apan usab, ang uban nga mga babaye nga among kauban nagpahibulong kanamo, nga miadto sa lubnganan sayo sa kabuntagon. ²³ Sa dihang wala nila makita ang iyang lawas, sila miabot, ug miingon nga sila nakakita ug panan-awon sa mga anghel nga nag-ingon kanila nga siya nabuhi. ²⁴ Pipila sa mga tawo kinsa miuban padulong sa lubnganan, ug nakita ang sama sa gisulti sa mga

babaye. Apan wala nila siya nakita.”²⁵ Si Jesus miingon kanila, “O buangbuang nga mga tawo ug hinay ang kasingkasing sa pagtuo sa tanan nga gipang-istorya sa mga propeta!”²⁶ Dili ba mahinungdanon ang pagsakripisyo ni Cristo niining mga butanga, ug musulod diha sa iyang himaya?”²⁷ Sa sinugdanan gikan kang Moises ug sa tanan nga mga propeta, gipasabot ni Jesus kanila ang mga butang nga may kalabotan sa iyang kaugalingon ngadto sa tanan nga kasulatan.²⁸ Sa dihang duol na sila sa baryo, diin sila mopadulong, si Jesus milihok ingon nga siya molakaw pagpadayon.²⁹ Apan sila mipugos kaniya, ug miingon, “Pabilin kauban kanamo, tungod kay duol na ang gabii ug ang adlaw hapit na mahuman.” Busa si Jesus misulod ug mipabilin uban kanila.³⁰ Kini nahitabo, sa dihang siya milingkod kauban nila aron sa pagpangaon, gikuha niya ang tinapay, gipanalanginan kini, ug gipikaspikas, ug gihatag kanila.³¹ Unya naablihan ang ilang mga mata, ug sila nakaila kaniya, ug siya nawala sa ilang panan-aw.³² Sila miingon sa usag-usa, “Wala ba midilaab ang sulod sa atong mga kasingkasing, sa dihang siya nakig-istorya kanato sa dalan, samtang giablihan niya kanato ang kasulatan?”³³ Sila nanindog niadtong orasa, ug mibalik sa Jerusalem. Nakita nila ang napulo ug usa nga nagtigum, ug kadtong mga nikuyog kanila,³⁴ miingon, “Ang Ginoo tinuod nga nabanhaw, ug nagpakita kang Simon.”³⁵ Busa ilang gisulti ang mga butang nga nahitabo sa ilang pagpadulong, ug kung giunsa ni Jesus pagpakita kanila pinaagi sa pagpikas sa tinapay.³⁶ Sa dihang gihisgotan nila kining mga butang, si Jesus sa iyang kaugalingon mibarog sa ilang taliwala, ug siya miingon, “Ang kalinaw maanaa kaninyo.”³⁷ Apan sila nangalisang ug napuno sa kahadlok, daw nakakita sila ug kalag.³⁸ Si Jesus miingon kanila, “Nganong nasamok kamo? Nganong adunay mga pangutana nga mitungha sa inyong mga kasingkasing?”³⁹ Tan-awa ang akong mga kamot ug mga tiil, nga kini ako mismo. Hikapa ako ug tan-awa. Kay ang kalag walay unod ug mga bukog, nga sa makita ninyo anaa kanako.”⁴⁰ Sa dihang gisulti niya kini, iyang gipakita kanila ang iyang mga kamot ug mga tiil.⁴¹ Sa dihang dili pa sila makatuo sa hilabihang kalipay ug pagkahibulong, si Jesus miingon kanila, “Naa ba kamoy bisag unsa nga pagkaon?”⁴² Gihatagan nila siya ug sinugbang isda.⁴³ Gikuha kini ni Jesus ug gikaon sa ilang atubangan.⁴⁴ Siya miingon kanila, “Kaniadtong ako kauban ninyo, ako miingon kaninyo nga ang tanan nga nahisulat sa balaod ni Moises ug ang mga propeta ug ang mga Salmo kinahanglan matuman.”⁴⁵ Unya iyang giablihan ang ilang mga hunahuna, aron sila makasabot sa kasulatan.⁴⁶ Siya miingon kanila, “Kini nahisulat, nga ang Cristo kinahanglan mag-antos, ug mabanhaw pag-usab gikan sa kamatayon sa ikatulo nga adlaw.⁴⁷ Ug ang paghinulsol ug pagpasaylo sa mga sala kinahanglan isangyaw pinaagi sa iyang ngalan sa tanang mga nasod, sugod sa Jerusalem.”⁴⁸ Kamo ang mga saksi niining mga butanga.⁴⁹ Tan-awa, Akong ipadala ang saad sa akong Amahan alang kaninyo. Apan hulata didto sa siyudad, hangtod kamo masul-oban sa gahom nga gikan sa kahitas-an.”⁵⁰ Unya si Jesus migiya kanila pagawas hangtod anaa na sila duol sa Bitania. Gipataas niya iyang mga kamot, ug gipanalanginan sila.⁵¹ Kini nahitabo, samtang siya mipanalangin kanila, siya mibiya kanila ug gibayaw ngadto sa

kalangitan. ⁵² Ug sila midayeg kaniya, ug mibalik sa Jerusalem sa dakong kalipay. ⁵³ Sila anaa kanunay sa templo, nagapanalangin sa Dios.

Juan

¹ Sa sinugdan mao ang Pulong, ug ang Pulong uban sa Dios, ug ang Pulong Dios. ² Kini anaa na sa sinugdan uban sa Dios. ³ Ang tanang butang nabuhat pinaagi kaniya, ug kung wala siya walay usa ka butang nga mabuhat. ⁴ Diha kaniya anaa ang kinabuhi, ug kana nga kinabuhi mao ang kahayag sa tanang katawhan. ⁵ Ang kahayag midan-ag diha sa kangitngit, ug ang kangitngit wala makabuntog niini. ⁶ Adunay tawo nga gipadala sa Dios, nga ang ngalan mao si Juan. ⁷ Miabot siya ingon nga usa ka saksi sa pagpamatuod mahitungod sa kahayag, nga ang tanan motuo pinaagi kaniya. ⁸ Si Juan dili mao ang kahayag, apan miabot aron nga siya magpamatuod mahitungod sa kahayag. ⁹ Mao kini ang tinuod nga kahayag, nga naghatag ug kahayag sa tanang katawhan, nga miabot sa kalibotan. ¹⁰ Anaa siya sa kalibotan, ug ang kalibotan nabuhat pinaagi kaniya, ug ang kalibotan wala nakaila kaniya. ¹¹ Siya miabot ngadto sa iyang gipanag-iyahan, ug ang iyang gipanag-iyahan wala midawat kaniya. ¹² Apan sa tanan nga midawat kaniya, nga mituo sa iyang ngalan, gihatagan niya ug katungod nga mahimong mga anak sa Dios. ¹³ Kini wala gipakatawo sa dugo, ni kabubut-on sa unod, ni sa kabubut-on sa tawo, apan sa Dios. ¹⁴ Ang Pulong nahimong unod ug nagpuyo uban kanato. Nakita nato ang iyang himaya, himaya ingon nga siya usa ug bugtong nga miabot gikan sa Amahan, puno sa grasya ug kamatuoran. ¹⁵ Nagpamatuod si Juan mahitungod kaniya ug misinggit nga nag-ingon, "Kini mao ang usa nga akong giingon, 'Siya nga moabot sunod kanako mas labaw pa kanako, kay siya una kanako.'" ¹⁶ Kay gikan sa iyang pagkabug-os kitang tanan nakadawat ug sunod-sunod nga grasya. ¹⁷ Kay ang balaod gihatag pinaagi kang Moises. Ang grasya ug kamatuoran miabot pinaagi kang Jesu-Cristo. ¹⁸ Wala pa gayoy nakakita sa Dios sukad kaniadto. Ang usa ug bugtong nga Dios, nga anaa sa dughan sa Amahan, siya ang nagpaila kaniya. ¹⁹ Ug mao kini ang pagpamatuod ni Juan sa dihang ang mga Judio nagpadala ug mga pari ug mga Levita ngadto kaniya gikan sa Jerusalem aron sa pagpangutana kaniya, "Kinsa ka?" ²⁰ Siya nagsaysay, ug wala naglimod, unya mitubag, "Dili ako ang Cristo." ²¹ Busa nangutana sila kaniya, "Kinsa man diay ka? Ikaw ba si Elias?" Siya miingon, "Dili ako." Miingon sila, "Ikaw ba ang propeta?" Nitubag siya, "Dili." ²² Unya niingon sila kaniya, "Kinsa ka, aron nga makahatag kami ug tubag niadtong nagpadala kanamo? Unsa man ang imong ikasulti mahitungod sa imong kaugalingon?" ²³ Siya miingon, "Ako usa ka tingog, nga nagsinggit sa kamingawan: 'Himoa nga tul-id ang dalan sa Ginoo,' sama sa giingon ni Isaias ang propeta." ²⁴ Ug kadtong gipadala gikan kadto sa mga Pariseo. ²⁵ Ug sila nangutana kaniya ug miingon kaniya, "Unya nganong nagbawtismo ka man kung dili ikaw ang Cristo, ni si Elias, ni ang propeta?" ²⁶ Ug si Juan nitubag kanila nga nag-ingon, "Nagbawtismo ako sa tubig. Apan taliwala kaninyo nagtindog ang usa ka tawo nga wala ninyo mailhi; ²⁷ siya nga moabot sunod kanako, nga bisan ang higot sa iyang sandalyas dili ako takos nga mobadbad." ²⁸ Kining mga butanga

nahitabo sa Betanya sa laing bahin sa Jordan, diin nagbawtismo si Juan. ²⁹ Sa sunod nga adlaw nakita ni Juan si Jesus nga paingon kaniya ug niingon, "Tan-awa, ania ang Nating Karnero sa Dios nga mokuha sa sala sa kalibotan! ³⁰ Mao kini siya ang akong giingon, 'Ang usa nga moabot sunod kanako mas labaw pa kanako, kay siya una kanako.' ³¹ Wala ako makaila kaniya, apan kini mao aron nga siya mapadayag ngadto sa Israel nga ako miabot sa pagbawtismo pinaagi sa tubig." ³² Si Juan nagpamatuod, nga nag-ingon, "Akong nakita ang Espiritu nga mikanaog susama sa salampati gikan sa langit, ug nagpabilin kini kaniya. ³³ Wala ako nakaila kaniya, apan siya nga nagpadala kanako aron magbawtismo pinaagi sa tubig miingon kanako, 'Kaniya nga imong makita ang Espiritu nga mokanaog ug magpabilin ngadto kaniya, mao siya ang magbawtismo pinaagi sa Balaang Espiritu.' ³⁴ Ako nakakita ug nakapamatuod nga siya mao ang Anak sa Dios." ³⁵ Usab, sa sunod adlaw, samtang nagtindog si Juan uban sa iyang duha ka disipulo, ³⁶ nakita nila si Jesus nga naglakaw, ug si Juan niingon, "Tan-awa, ang Nating Karnero sa Dios!" ³⁷ Ug ang iyang duha ka mga disipulo nakadungog nga siya miingon niini, ug misunod sila kang Jesus. ³⁸ Unya nilingi si Jesus ug nakita niya sila nga nagsunod kaniya ug miingon kanila, "Unsa ang inyong tuyo?" Mitubag sila, "Rabbi, (diin gihubad nga nagpasabot nga magtutudlo), asa ka nagpuyo?" ³⁹ Miingon siya kanila, "Dali ug tan-awa." Unya niduol sila ug nakita kung diin siya nagpuyo; nagpabilin sila uban kaniya nianang adlaw, kay mga ika-napulo nga takna na niadtong taknaa. ⁴⁰ Si Andres usa sa duha nga nakadungog kang Juan nga nagsulti ug unya nisunod kang Jesus, ang igsoon ni Simon Pedro. ⁴¹ Una niyang nakit-an ang iyang kaugalingong igsoon nga si Simon ug miingon kaniya, "Among nakit-an ang Mesiyas" (diin gihubad nga: Cristo). ⁴² Gidala niya siya ngadto kang Jesus. Ug si Jesus nitan-aw kaniya ug miingon, "Ikaw si Simon nga anak ni Juan, pagatawgon ka nga Cefas" (diin gihubad nga Pedro). ⁴³ Sa sunod adlaw, sa dihang si Jesus buot na nga mobiya ug moadto na sa Galilea, iyang nakit-an si Felipe ug miingon kaniya, "Sunod kanako." ⁴⁴ Si Felipe gikan sa Betsaida, ang siyudad ni Andres ug Pedro. ⁴⁵ Si Felipe nakakita kang Nataniel ug miingon kaniya, "Siya nga gisulat ni Moises ug sa mga propeta diha sa balaod, amo siyang nakit-an: Si Jesus nga anak ni Jose, nga gikan sa Nazaret." ⁴⁶ Miingon si Nataniel kaniya, "Aduna bay maayong butang nga maggikan sa Nazaret?" Si Felipe miingon kaniya, "Dali ug tan-awa." ⁴⁷ Si Jesus nakakita kang Nataniel nga padulong ngadto kaniya ug naghigot mahitungod kaniya, "Tan-awa, usa ka tinuod nga Israelita, diha kaniya walay pagpanglimbong!" ⁴⁸ Si Nataniel miingon kaniya, "Giunsa nimo pag-ila kanako?" Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, "Sa wala pa nagtawag si Felipe kanimo, sa dihang ikaw anaa sa ilalom sa kahoy nga iger, nakita ko ikaw." ⁴⁹ Nitubag si Nataniel, "Rabbi, ikaw ang Anak sa Dios! Ikaw ang Hari sa Israel!" ⁵⁰ Si Jesus nitubag ug miingon ngadto kaniya, "Tungod kay niingon ako kanimo, 'Nakita ko ikaw sa ilalom sa kahoy nga iger,' maong mituo kana? Makakita ka ug mas dagko pang mga butang kaysa niini." ⁵¹ Ug siya miingon, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, moingon ako kaninyo, makita ninyo ang langit nga maabli, ug ang mga anghel sa Dios nga mosaka ug mokanaog diha sa Anak sa Tawo."

2

¹ Tulo ka adlaw ang milabay, adunay kasal sa Cana sa Galilea, ug ang inahan ni Jesus atua didto. ² Si Jesus ug ang iyang mga disipulo gidapit sa kasal. ³ Sa dihang nahurot na ang bino, ang inahan ni Jesus miingon kaniya, “Wala na silay bino.” ⁴ Si Jesus mitubag kaniya, “Babaye, nganong miduol ka man kanako? Wala pa miabot ang akong panahon.” ⁵ Ang iyang inahan miingon sa mga sulugoon, “Bisan unsa ang iyang isulti kaninyo, buhata.” ⁶ Karon adunay unom ka bato nga mga banga nga ginagamit sa mga Judio alang sa seremonyas sa paghugas, matag-usa masudlan ug duha kon tulo ka metreta. ⁷ Si Jesus miingon kanila, “Pun-a ug tubig ang mga banga.” Ug ila kining gisudlan hangtod napuno. ⁸ Unya iyang giingnan ang mga sulugoon, “Pagtakos ug diyutay ug dalha kini sa pangulong tigsilbi.” Busa ilang gihimo. ⁹ Gitilawan sa pangulong tigsilbi ang tubig nga nahimong bino, apan wala siya nahibalo diin kini gikan (apan ang mga sulugoon nga nisalod sa tubig nahibalo). Unya gitawag niya ang pamanhonon ug ¹⁰ miingon kaniya, “Ang matag tawo magdalit pag-una sa maayo nga bino ug unya ang mas barato nga bino sa dihang sila nahubog na. Apan gitagoan nimo ang maayo nga bino hangtod karon.” ¹¹ Kini ang unang timaan nga gibuhat ni Jesus sa Cana sa Galilea, ug iyang gipadayag ang iyang himaya, ug mituo ang iyang mga disipulo kaniya. ¹² Human niini si Jesus, iyang inahan, iyang mga igsoon, ug iyang mga disipulo milugsong padulong sa Capernaum ug nagpuyo sila didto sa pipila ka mga adlaw. ¹³ Karon ang panahon sa Pagsaylo sa mga Judio haduol na, ug si Jesus mitungas padulong sa Jerusalem. ¹⁴ Nakit-an niya ang mga nagabaligya ug mga baka, karnero, ug mga salampati, ug ang mga tigbaylo ug salapi nanglingkod didto. ¹⁵ Busa mihimo siya ug usa ka latigo gamit ang mga pisi ug gipahawa niya silang tanan pagawas sa templo, lakip na ang mga karnero ug ang mga baka. Iyang gikatag ang mga sinsilyo sa mga tigbaylo ug salapi ug gibalintong ang ilang mga lamesa. ¹⁶ Sa mga tigbaligya ug salampati miingon siya, “Dalha kining mga butanga palayo gikan dinhi. Undangi sa paghimo nga baligyaanan ang balay sa akong Amahan.” ¹⁷ Nakahinumdom ang iyang mga disipulo nga kini nahisulat “Ang akong pagkamainiton sa imong panimalay maoy magalamoy kanako.” ¹⁸ Unya ang pamunoan sa mga Judio mitubag ug miingon kaniya, “Unsa man nga timaan ang imong ipakita kanamo, sanglit ikaw nihimo man niining mga butanga?” ¹⁹ Si Jesus mitubag, “Gub-a kining templo, ug sulod sa tulo ka adlaw ako kining tukoron pag-usab.” ²⁰ Unya ang pamunoan sa mga Judio miingon, “Kini nga templo natukod sulod sa 46 ka tuig, unya imo lang kining tukoron pag-usab sulod sa tulo ka adlaw?” ²¹ Apan, ang iyang gihisgotan mahitungod sa templo sa iyang lawas. ²² Busa sa dihang mabanhaw siya gikan sa mga patay, makahinumdom ang iyang mga disipulo nga iya kining giingon, ug gituohan nila ang kasulatan ug ang pamahayag nga gisulti ni Jesus. ²³ Karon sa dihang atua siya sa Jerusalem sa Pagsaylo, panahon sa pista, daghan ang mituo sa iyang ngalan sa dihang nakita nila ang mga timaan nga iyang gibuhat. ²⁴ Apan wala misalig si Jesus kanila tungod kay nasayod siya kanilang tanan, ²⁵ tungod kay wala siya nanginahanglan ug bisan kinsa aron mopamatuod kaniya mahitungod sa usa ka tawo, kay nahibalo siya

kung unsa ang anaa sa iyang kinasuloran.

3

¹ Karon adunay usa ka Pariseo nga ginganlan ug Nicodemo, usa ka pangulo sa mga Judio. ² Kining tawhana miadto kang Jesus sa pagkagabii ug miingon kaniya, "Rabbi, nasayod kami nga ikaw usa ka magtutudlo nga naggikan sa Dios kay walay tawo nga makahimo niining mga timaan nga imong gihimo gawas kon ang Dios uban kaniya." ³ Si Jesus mitubag kaniya, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, gawas kon ang tawo dili matawo pag-usab, dili siya makakita sa gingharian sa Dios." ⁴ Miingon si Nicodemo kaniya, "Unsaon man sa usa ka tawo nga matawo pag-usab kung tigulang na siya? Dili siya makasulod ngadto sa tago-angkan sa iyang inahan sa ikaduhang higayon ug matawo pag-usab, makahimo ba siya?" ⁵ Si Jesus mitubag, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, gawas kon ang usa ka tawo dili matawo diha sa tubig ug sa Espiritu, dili siya makahimo sa pagsulod ngadto sa gingharian sa Dios." ⁶ Kay kadtong natawo sa unod, unod usab, ug kadtong natawo sa Espiritu, espiritu usab. ⁷ Ayaw katingala nga miingon ako kanimo, 'Kinahanglan nimong matawo pag-usab.' ⁸ Ang hangin mohuros sa bisan asa niya buot mopadulong; madunggan nimo ang tingog niini, apan wala ikaw masayod diin kini gikan o diin kini padulong. Sama usab sa tanan nga natawo diha sa Espiritu." ⁹ Si Nicodemo mitubag ug miingon kaniya, "Giunsa man kining mga butanga?" ¹⁰ Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, "Di ba usa ikaw ka magtutudlo sa Israel, apan wala ka makasabot niining mga butanga?" ¹¹ Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako mosulti kanimo, nagsulti kami kung unsa ang among nahibaw-an, ug nagpamatuod mahitungod sa unsa ang among nakita. Apan wala ikaw midawat sa among pagpamatuod. ¹² Kung nagsulti ako kanimo mahitungod sa kalibotanong mga butang, unya wala ka mituo, unsaon man nimo pagtuo kung magsulti ako kanimo mahitungod sa langitnong mga butang? ¹³ Walay bisan usa nga nikayab ngadto sa langit gawas kaniya nga nikanaog gikan sa langit: ang Anak sa Tawo. ¹⁴ Sama nga gipataas ni Moises ang sungkod nga bitin ngadto sa kamingawan, busa gikinahanglan usab nga mapataas ang Anak sa Tawo, ¹⁵ aron nga ang tanang motuo kaniya makaangkon ug kinabuhing walay kataposan. ¹⁶ Kay gihigugma pag-ayo sa Dios ang kalibotan, nga iyang gihatag ang bugtong niyang Anak, nga bisan kinsa ang motuo kaniya dili mamatay apan makabaton ug kinabuhing walay kataposan. ¹⁷ Kay wala gipadala sa Dios ang iyang Anak ngadto sa kalibotan aron sa pagsilot sa kalibotan, apan aron luwason ang kalibotan pinaagi kaniya. ¹⁸ Siya nga motuo kaniya dili silotan, apan siya nga dili motuo gisilotan na tungod kay wala man niya tuhi ang ngalan sa bugtong Anak sa Dios. ¹⁹ Mao kini ang hinungdan alang sa paghukom: Ang kahayag miabot sa kalibotan, ug ang mga tawo nahigugma sa kangitngit kaysa kahayag tungod kay daotan ang ilang mga binuhatan. ²⁰ Kay ang tanan nga naghimo ug daotan nasilag sa kahayag ug dili moadto sa kahayag aron dili mapadayag ang ilang mga binuhatan. ²¹ Apan, siya nga nagbuhat sa kamatuoran moadto sa kahayag aron nga ang iyang mga binuhatan, nga natuman diha sa Dios, mahimong mapadayag."

²² Human niini, si Jesus ug ang iyang mga disipulo miadto didto sa yuta sa Judea. Didto naghatag siya ug pipila ka panahon uban kanila ug nangbawtismo. ²³ Karon si Juan nangbawtismo usab sa Aenon nga duol sa Salim tungod adunay mas daghang tubig didto. Miadto ang mga tawo ngadto kaniya ug gipangbawtismohan sila, ²⁴ kay si Juan wala pa man gitambog sa prisohan. ²⁵ Unya adunay namugna nga panaglalis taliwala sa pipila ka mga disipulo ni Juan ug usa ka Judio mahitungod sa seremonyas sa paghugas. ²⁶ miadto sila kang Juan ug miingon kaniya, “Rabbi, siya nga uban kanimo sa lain nga bahin sa Suba sa Jordan, mahitungod kaniya nga imong gipamatud-an, tan-awa, nangbawtismo siya, ug nagpadulong silang tanan ngadto kaniya.” ²⁷ Si Juan mitubag, “Ang usa ka tawo dili makadawat ug bisan unsa gawas kon gihatag kini kaniya gikan sa langit. ²⁸ Kamo mismo makapamatuod nga ako miingon, “Dili ako si Cristo’ apan hinuon, ‘Ako gipadala ug una kaniya.’ ²⁹ Ang pangasaw-onon nasakop ngadto sa pamanhunon. Karon ang higala sa pamanhunon, nga nagtindog ug nakadungog kaniya, naglipay pag-ayo tungod sa tingog sa pamanhunon. Unya, mao kini ang naghingpit sa akong kalipay. ³⁰ Kinahanglan siya mopataas, apan kinahanglan ako mokunhod. ³¹ Siya nga gikan sa langit labaw sa tanan. Siya nga iya sa kalibotan gikan sa kalibotan ug nagsulti mahitungod sa kalibotan. Siya nga gikan sa langit labaw sa tanan. ³² Nagpamatuod siya mahitungod sa unsa ang iyang nakita ug nadungog, apan walay nidawat sa iyang pagpamatuod. ³³ Siya nga midawat sa iyang pagpamatuod niuyon nga ang Dios matuod. ³⁴ Kay siya nga gipadala sa Dios nagsulti sa mga pulong sa Dios. Kay walay sukdanan ang iyang gihatag nga Espiritu. ³⁵ Ang Amahan nahigugma sa Anak ug naghatag sa tanang mga butang ngadto sa iyang mga kamot. ³⁶ Siya nga motuo sa Anak adunay kinabuhing walay kataposan, apan ang nisupak sa Anak dili makakita sa kinabuhi, apan ang kapungot sa Dios magpabilin diha kaniya.”

4

¹ Karon sa dihang si Jesus nahibalo nga ang mga Pariseo nakadungog nga naghimo siya ug namawtismo sa mas daghan pa nga mga disipulo kaysa kang Juan ² (bisan tuod si Jesus sa iyang kaugalingon wala nagbawtismo, apan ang iyang mga disipulo lamang) ³ mibiya siya sa Judea ug mibalik pag-usab sa Galilea. ⁴ Apan kinahanglan alang kaniya nga moagi sa Samaria. ⁵ Busa miabot siya sa usa ka lungsod sa Samaria, nga gitawag ug Sikar, duol sa luna sa yuta nga si Jacob mihatag sa iyang anak nga si Jose. ⁶ Ang atabay ni Jacob atua didto. Gikapoy si Jesus gikan sa iyang panaw busa milingkod siya duol sa atabay. Hapit na kini mag alas sais ang takna. ⁷ Ang usa ka babaye nga Samarianhon miduol sa pagkalos ug tubig, ug miingon si Jesus kaniya, “Hatagi ako ug gamayng tubig aron mainom.” ⁸ Kay ang iyang mga disipulo miadto man sa lungsod aron mopalit ug pagkaon. ⁹ Unya ang babaye nga Samarianhon miingon kaniya, “Ngano man nga ikaw, nga usa ka Judio, nagahangyo man kanako, nga usa ka babaye nga Samarianhon, ug tubig nga mainom?” Kay ang mga Judio dili makigsandurot sa mga Samarianhon. ¹⁰ Si Jesus mitubag ug miingon

kaniya, "Kung nailhan mo unta ang gasa sa Dios, ug si kinsa kini nga nagaingon kanimo, 'Hatagi ako ug mainom,' mangayo ka unta kaniya, ug siya maghatag kanimo, sa buhi nga tubig." ¹¹ Ang babaye miingon kaniya, "Sir, wala kay usa ka timba ug ang atabay lalom. Unya hain ka man anang buhi nga tubig?" ¹² Dili ka man labing labaw, labaw pa ikaw, kaysa among amahan nga si Jacob, nga mihatag kanamo ug atabay ug miinom gikan gayod niini mismo, ingon sa gihimo sa iyang mga anak ug sa iyang baka?" ¹³ Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, "Ang tanan nga moinom niining tubiga uhawon pa pag-usab, ¹⁴ apan si bisan kinsa kadtong moinom gikan sa tubig nga akong ihatag kaniya dili na gayod uhawon pa pag-usab. Hinuon, ang tubig nga akong ihatag kaniya mahimong usa ka tuboran sa tubig diha kaniya ug motubod sa kinabuhing walay kataposan." ¹⁵ Ang babaye miingon kaniya, "Sir, hatagi ako niini nga tubig aron nga dili na ako uhawon ug dili na moanhi dinhi aron sa pagkalos ug tubig." ¹⁶ Miingon si Jesus kaniya, "Lakaw, tawga ang imong bana, ug balik dinhi." ¹⁷ Ang babaye mitubag ug miingon kaniya, "Wala akoy bana." Mitubag si Jesus, "Husto ka sa pag-ingon, 'Wala akoy bana,' ¹⁸ kay ikaw adunay lima ka mga bana, ug ang usa nga anaa kanimo karon dili mao ang imong bana. Kung unsa ang imong giingon tinuod." ¹⁹ Ang babaye miingon kaniya, "Sir, nakita ko nga ikaw usa ka propeta. ²⁰ Ang among mga amahan nagsimba niining bukira, apan nagsulti ka nga ang Jerusalem mao ang dapit diin ang mga tawo magasimba." ²¹ Si Jesus miingon kaniya, "Tuohi ako, babaye, nga ang takna moabot na sa dihang kamo magasimba sa Amahan dili niining bukira ni sa Jerusalem. ²² Nagasimba kamo sa wala ninyo mailhi. Nagasimba kami sa kung unsa ang among nahibaloan, kay ang kaluwasan gikan sa mga Judio. ²³ Apan, ang takna taliabot na, ug mao na kini karon dinhi, sa dihang ang tinuod nga mga magsisimba magasimba sa Amahan diha sa espiritu ug sa kamatuoran, kay ang Amahan nagapangita sa mga tawo nga mahimo niyang mga magsisimba. ²⁴ Ang Dios Espiritu, ug ang mga tawo nga mosimba kaniya kinahanglan nga magasimba sa espiritu ug sa kamatuoran." ²⁵ Ang babaye miingon kaniya, "Nasayod ako nga ang Mesiyas moabotay na (nga mao ang gitawag nga Cristo). Sa dihang moabot siya, isaysay niya ang tanang butang kanamo." ²⁶ Si Jesus miingon kaniya, "Ako mao siya, ang usa nga nakigsulti kanimo." ²⁷ Nianang higayona ang iyang mga disipulo nakabalik na. Karon nangatingala sila ngano nga nakig-istorya siya uban sa usa ka babaye, apan walay bisan usa nga miingon, "Unsa ang imong gusto?" o "Ngano nga nakig-istorya ka man uban kaniya?" ²⁸ Busa gibiyaan sa babaye ang iyang banga, mibalik sa lungsod, ug miingon sa mga tawo, ²⁹ "Ngari kamo, tan-awa ang usa ka tawo nga nagsulti kanako sa tanang butang nga akong gibuhad. Dili mahimong kini mao ang Cristo, mahimo ba kini?" ³⁰ Mibiya sila sa lungsod ug miadto kaniya. ³¹ Sa maong higayon, ang mga disipulo nag-awhag kaniya, sa pag-ingon, "Rabbi, kaon na." ³² Apan siya miingon kanila, "Aduna akoy pagkaon nga wala ninyo mahibaloi." ³³ Busa ang mga disipulo nagsultianay sa matag usa, "Walay usa nga nagdala kaniya ug bisan unsa aron kaonon, nagdala ba sila?" ³⁴ Si Jesus miingon kanila, "Ang akong pagkaon mao ang paghimo sa kabubut-on niya nga nagpadala kanako

ug aron sa paghingpit sa iyang buhat. ³⁵ Dili ba moingon kamo, 'Aduna pay laing upat ka bulan ug unya moabot ang ting-ani'? Ako nag-ingon kaninyo, hangad ug tan-awa ang kaumahan, kay sila hinog na alang sa ting-ani! ³⁶ Siya nga nagaani makadawat ug mga suhol ug makatigom ug bunga alang sa kinabuhing walay kataposan, aron siya nga nagapugas ug siya nga nagaani maglipay nga hiniusa. ³⁷ Kay niini nga panultihon. 'Ang usa maoy nagpugas, ug ang uban maoy mag-ani,' natinuod. ³⁸ Gipadala ko kamo aron moani sa wala ninyo trabahoi. Ang uban nagtrabaho, ug kamo miapil ngadto sa ilang hinagoan." ³⁹ Daghan nga mga Samarianhon niana nga siyudad ang mituo kaniya tungod sa gibalita sa babaye nga nagpamatuod, "Siya nagsulti kanako sa tanang butang nga akong nabuhat." ⁴⁰ Busa sa dihang ang mga Samarianhon miadto kaniya, naghangyo sila kaniya nga magpabilin uban kanila, ug mipabilin siya didto sa duha ka adlaw. ⁴¹ Ug daghan pa gayod ang mituo tungod sa iyang pulong. ⁴² Miingon sila sa babaye, "Wala na kami nagatuo tungod sa kung unsa ang imong giingon, kay kami mismo nakadungog, ug kami nakahibalo nga kini siya mao gayod ang manluluwas sa kalibotan." ⁴³ Pagkahuman niadtong duha ka mga adlaw, mibiya siya didto paingon sa Galilea. ⁴⁴ Kay si Jesus mismo nagpahayag nga ang usa ka propeta walay kadunganan sa iyang kaugalingon nga nasod. ⁴⁵ Sa dihang miabot siya ngadto sa Galilea, ang mga taga Galilea nag-abiabi kaniya. Nakita nila ang tanang mga butang nga iyang nahimo sa pista sa Jerusalem, kay sila miadto man usab ngadto sa pista. ⁴⁶ Karon nahiabot na usab siya sa Cana sa Galilea, diin gihimo niya nga bino ang tubig. Adunay usa ka harianon nga pamunuan kansang anak atua sa Capernaum nga nagsakit. ⁴⁷ Sa dihang nakadungog siya nga si Jesus niabot gikan sa Judea padulong sa Galilea, miadto siya kang Jesus ug naghangyo kaniya nga mokanaog ug ayohon ang iyang anak, nga hapit na mamatay. ⁴⁸ Unya si Jesus miingon kaniya. "Kondili ka makakita sa mga timaan ug mga katingalahan, dili ka gayod motuo." ⁴⁹ Ang opisyal miingon kaniya, "Sir, kanaog sa dili pa mamatay ang akong anak." ⁵⁰ Si Jesus miingon kaniya, "Lakaw. Ang imong anak mabuhi." Ang tawo mituo sa pulong nga gisulti ni Jesus kaniya, ug siya mipauli. ⁵¹ Samtang mikanaog siya, ang iyang mga sulugoon misugat kaniya, nag-ingon nga ang iyang anak nabuhi. ⁵² Busa nangutana siya kanila sa takna sa dihang nagsugod siyag kaayo. Sila mitubag kaniya, "Gahapon sa alas syete ang takna ang hilanat mibiya kaniya." ⁵³ Unya ang amahan nakaamgo nga mao kadto ang takna nga si Jesus miingon kaniya, "Ang imong anak mabuhi." Busa siya mismo ug ang iyang tibuok panimalay mituo. ⁵⁴ Mao kini ang ikaduha nga timaan nga gihimo ni Jesus sa dihang migawas siya sa Judea padulong sa Galilea.

5

¹ Human niini adunay usa ka kapistahan sa mga Judio, ug si Jesus mitungas sa Jerusalem. ² Karon sa Jerusalem diha sa ganghaan sa mga karnero, adunay usa ka kaligoanan, nga gitawag sa Hebreo ug Betesda, ug aduna kini lima ka pasilonganan. ³ Ang dakong gidaghanon sa mga tawo nga masakiton, buta, bakol, ug paralitiko ⁴ nanaghigda didto. ⁵ Adunay usa ka tawo didto nga nagsakit sulod na sa 38 ka tuig.

⁶ Sa dihang nakita siya ni Jesus nga naghigda didto, ug human niya nahibaloan nga naghigda siya didto sa dugay nga kaayo nga panahon, nangutana siya kaniya, “Buot mo ba nga mamaayo?” ⁷ Mitubag ang masakiton nga tawo, “Sir, wala akoy bisan usa nga mosakwat kanako sa ligoanan sa dihang ang tubig makutaw na. Sa akong pag-adto, adunay uban pa nga nanaog na una kanako.” ⁸ Miingon si Jesus kaniya, “Bangon, kuhaa ang imong banig, ug lakaw.” ⁹ Dihadiha dayon ang tawo naulian ug gikuha niya ang iyang higdaanan, ug nilakaw. Karon kanang adlaw mao ang Adlaw nga Igpapahulay. ¹⁰ Busa miingon ang mga Judio ngadto kaniya kadtong naayo, “Mao kini ang Adlaw nga Igpapahulay ug wala ka gitugotan sa pagdala sa imong banig.” ¹¹ Siya mitubag, “Siya nga nag-ayo kanako miingon kanako, 'Kuhaa ang imong banig ug lakaw.'” ¹² Nangutana sila kaniya, “Kinsa man ang tawo nga nag-ingon kanimo, 'Kuhaa kana ug lakaw?’” ¹³ Apan, ang usa nga naayo wala nakaila kung kinsa siya tungod kay wala nabantayan ang paghawa ni Jesus, kay adunay usa ka pundok sa katawhan niana nga dapit. ¹⁴ Human niini, nakaplagan siya ni Jesus sa sulod sa templo ug miingon kaniya, “Tan-awa, naayo kana! Ayaw na gayod pagpakasala, aron wala nay hilabihan pang mahitabo kanimo.” ¹⁵ Milakaw ang tawo ug nagsugilon ngadto sa mga Judio nga si Jesus maoy nag-ayo kaniya. ¹⁶ Karon tungod niining mga butanga gilutos sa mga Judio si Jesus, tungod kay gibuhat niya kining mga butanga sa Adlaw nga Igpapahulay. ¹⁷ Mitubag si Jesus ngadto kanila, “Ang akong Amahan nagabuhat bisan karon, ug ako usab, nagabuhat.” ¹⁸ Tungod niini, nangita ug paagi ang mga Judio aron patyon gayod siya, tungod kay wala lamang niya supaka ang Adlaw nga Igpapahulay, apan gitawag usab niya ang Dios nga iyang kaugalingong Amahan, ug gihimo ang iyang kaugalingon nga pareha sa Dios. ¹⁹ Mitubag si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, walay mabuhat ang Anak sa iyang kaugalingon, gawas lamang kung unsa ang iyang nakita nga gibuhat sa Amahan, kay bisan unsa ang gibuhat sa Amahan, gibuhat usab kining mga butanga sa Anak. ²⁰ Kay nahigugma ang Amahan sa iyang Anak ug gipakita niya ang tanang butang nga siya mismo ang nagbuhat ug gipakita niya kaniya ang dagkong mga butang labaw pa niini aron nga kamo mahibulong. ²¹ Kay ingon nga gibanhaw sa Amahan ang mga patay ug naghatag kanila sa kinabuhi, bisan ang Anak naghatag usab ug kinabuhi ngadto sa kang bisan kinsa nga buot niya. ²² Kay wala naghukom ang Amahan kang bisan kinsa, apan gihatag niya ang tanang paghukom ngadto sa Anak ²³ aron nga mopasidungog ang matag-usa sa Anak ingon nga gipasidunggan nila ang Amahan. Ang usa nga wala nagpasidungog sa Anak wala nagpasidungog sa Amahan nga nagpadala kaniya. ²⁴ Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, siya nga nakadungog sa akong pulong ug nagtuo kaniya nga nagpadala kanako adunay kinabuhing walay kataposan ug dili na pagahukman, apan siya nakalatas na gikan sa kamatayon ngadto sa kinabuhi. ²⁵ Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, moingon ako kaninyo nga ang takna moabot na, ug karon, sa dihang ang mga patay makadungog sa tingog sa Anak sa Dios, ug kadtong makadungog mabuhi. ²⁶ Kay ingon nga ang Amahan adunay kinabuhi sa iyang kaugalingon, busa naghatag usab siya ngadto sa Anak aron

nga aduna siya'y kinabuhi sa iyang kaugalingon, ²⁷ ug naghatag ang Amahan sa katungod sa pagdala ug hukom tungod kay siya ang Anak sa Tawo. ²⁸ Ayaw kahibulong niini, kay adunay takna nga moabot nga diin ang matag-usa nga atua sa lubnganan makadungog sa iyang tingog ²⁹ ug mogawas: kadtong nagbuhat ug maayo ngadto sa pagkabanhaw sa kinabuhi, ug kadtong nagbuhat ug daotan ngadto sa pagkabanhaw sa paghukom. ³⁰ Wala akoy mabuhat gikan sa akong kaugalingon. Kung unsa ang akong nadungog, mao kana akong paghukom, ug ang akong paghukom matarong tungod kay wala ako nangita sa akong kaugalingon nga kabubut-on apan ang kabubut-on niya nga nagpadala kanako. ³¹ Kung magpamatuod ako mahitungod sa akong kaugalingon, ang akong pagpamatuod mahimong dili tinuod. ³² Adunay usa pa nga nagpamatuod mahitungod kanako, ug nasayod ako nga tinuod ang pagpamatuod nga iyang gihatag mahitungod kanako. ³³ Nagpadala kamo kang Juan, ug nagpamatuod siya sa kamatuoran. ³⁴ Apan ang pagpamatuod nga akong nadawat dili gikan sa tawo. Miingon ako niining mga butanga aron nga kamo maluwas. ³⁵ Si Juan mao ang usa ka suga nga nagasiga ug nagadan-ag, ug kamo andam sa pagmaya sa iyang kahayag sa mubo lang nga panahon. ³⁶ Apan ang pagpamatuod nga ania kanako mas dako pa kaysa kang Juan, kay ang mga buhat nga gihatag sa Amahan kanako nga pagahumanon, ang mga buluhaton nga akong ginabuhat, nagpamatuod mahitungod kanako nga ang Amahan nagpadala kanako. ³⁷ Ang Amahan nga nagpadala kanako sa iyang kaugalingon nagpamatuod mahitungod kanako. Ni wala pa kamo sukad nga nakadungog sa iyang tingog ni nakakita sa iyang pamarog. ³⁸ Wala nagpabilin ang pulong niya diha kaninyo, kay wala man kamo mituo sa usa nga iyang gipadala. ³⁹ Nagsusi kamo sa mga kasulatan tungod kay naghunahuna kamo nga diha kanila aduna kamoy kinabuhing walay kataposan, ug kining sama nga mga kasulatan nagpamatuod mahitungod kanako, ⁴⁰ ug dili kamo andam nga moanhi dinhi kanako aron nga makabaton kamo ug kinabuhi. ⁴¹ Dili ako modawat ug pagdayeg gikan sa mga tawo, ⁴² apan nasayod ako nga wala kamoy gugma sa Dios diha sa inyong mga kaugalingon. ⁴³ Mianhi ako sa ngalan sa akong Amahan, ug wala ninyo ako dawata. Kung adunay lahi nga moanhi sa iyang kaugalingon nga ngalan, pagadawat ninyo siya. ⁴⁴ Unsaon man ninyo pagtuo, nga kamo nagdawat ug mga pagdayeg gikan sa usag-usa apan wala nangita sa pagdayeg nga gikan sa Dios? ⁴⁵ Ayaw paghunahuna nga nagsumbong ako sa akong kaugalingon diha kaninyo sa atubangan sa akong Amahan. Ang usa nga nagsumbong kaninyo mao si Moises, nga gihatagan ninyo sa inyong paglaom. ⁴⁶ Kung nagtuo kamo kang Moises, nagtuo kamo kanako tungod kay nagsulat siya mahitungod kanako. ⁴⁷ Kung wala kamo nagtuo sa iyang mga sinulat, unsaon man ninyo pagtuo sa akong mga pulong?"

6

¹ Human niining mga butanga, miadto si Jesus sa pikas bahin sa Dagat sa Galilea, gitawag usab nga Dagat sa Tiberias. ² Ang dako nga panon nagsunod kaniya tungod kay nakita nila ang mga timaan nga iyang gihimo ngadto sa mga nagsakit. ³ Mitungas si Jesus sa bukid

ug nilingkod siya didto kauban ang iyang mga disipulo. ⁴ (Karon ang Pagsaylo, ang kapistahan sa mga Judio, haduol na.) ⁵ Sa dihang mihangad si Jesus ug nakita ang dakong panon nga nagpadulong kaniya, miingon siya kang Felipe, “Asa man kita mopalit ug tinapay aron makakaon sila?” ⁶ (Apan gisulti kini ni Jesus aron sulayan si Felipe, kay siya mismo nakahibalo kung unsa ang iyang buhaton.) ⁷ Mitubag si Felipe kaniya, “Ang 200 nga denario nga kantidad sa tinapay dili paigo alang sa matag-usa bisan gamay.” ⁸ Ang usa sa mga disipulo, si Andres, ang igsoon ni Simon Pedro, miingon kang Jesus, ⁹ “Adunay batang lalaki dinhi nga anaay lima ka tinapay nga sebada ug duha ka isda, apan unsa lamang kini taliwala sa kadaghanan?” ¹⁰ Miingon si Jesus, “Palingkora ang mga tawo.” (Karon adunay daghan nga sagbot didtong dapita.) Busa nanglingkod ang katawhan, mga 5, 000 ang gidaghanon. ¹¹ Unya gikuha ni Jesus ang mga tinapay ug ang mga isda ug human nagpasalamat, iya kining gihatag ngadto sa nanglingkod, kutob sa ilang gusto. ¹² Sa dihang nabusog na ang mga tawo, miingon siya sa iyang mga disipulo, “Tapoka ang mga tinipik nga nahibilin, aron nga walay masayang.” ¹³ Busa gitapok nila kini ug napuno ang napulo ug duha ka bukag uban sa mga tinipik gikan sa lima ka tinapay nga sebada; ang mga tinipik nga salin gikan adtong nangaon. ¹⁴ Unya, sa dihang ang mga tawo nakakita niini nga timaan nga iyang gibuhay, miingon sila, “Mao gayod kini ang propeta nga moabot sa kalibotan.” ¹⁵ Sa dihang naamgohan ni Jesus nga moduol na sila ug mogunit kaniya pinaagi sa pinugos nga paagi aron himoon siyang hari, mihawa na usab siya ug mitungas sa bukid nga nag-inusara. ¹⁶ Sa dihang gabii na, ang iyang mga disipulo nilugsong ngadto sa dagat. ¹⁷ Nisakay sila sa bangka, ug miadto sa dagat sa Capernaum. Niining higayona ngitngit na, ug si Jesus wala pa miadto kanila. ¹⁸ Ug ang kusog nga hangin mihaguros, ug mikusog na ang balod sa dagat. ¹⁹ Sa dihang nakabugsay na sila ug mga 25 o 30 ka stadia, nakita nila si Jesus nga naglakaw sa dagat ug nagapaduol sa bangka, ug nangahadlok sila. ²⁰ Apan miingon siya kanila, “Ako kini! Ayaw kahadlok.” ²¹ Unya andam sila sa pagdawat kaniya ngadto sa bangka, ug dihadiha ang bangka nakaabot na sa yuta nga diin mao ang ilang adtoan. ²² Pagkasunod adlaw, ang panon nga nagtindog sa pikas bahin sa dagat nakakita nga walay laing bangka didto gawas sa usa, ug si Jesus wala misakay niini uban sa iyang mga disipulo apan ang iyang mga disipulo milakaw nga sila lamang. ²³ Bisan paman niini, adunay pipila ka mga bangka nga miabot gikan sa Tiberias duol sa dapit diin sila nangaon sa tinapay human makahatag ug pasalamat ang Ginoo. ²⁴ Sa dihang nahibaloan sa panon nga wala si Jesus ni ang iyang mga disipulo didto, sila mismo nanakay sa mga bangka ug miadto sa Capernaum sa pagpangita kang Jesus. ²⁵ Human nila siya nakaplagnan sa pikas bahin sa dagat, miingon sila kaniya, “Rabbi, kanus-a lang ka nakaabot dinhi?” ²⁶ Si Jesus mitubag kanila, nga nag-ingon, “Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, nangita kamo kanako, dili tungod kay nakakita kamo ug mga timaan, apan tungod kay nakakaon kamo ug pipila sa mga tinapay ug nangabusog. ²⁷ Ayaw pagbuhay alang sa pagkaon nga mahanaw, apan pagbuhay alang sa pagkaon nga molahutay ngadto sa kinabuhing walay kataposan diin

ihatag kaninyo sa Anak sa Tawo, kay ang Dios nga Amahan nagbutang sa iyang selyo ngadto kaniya.”²⁸ Unya miingon sila kaniya, “Unsa man ang kinahanglan namong buhaton, aron nga among mahimo ang mga buhat sa Dios?”²⁹ Mitubag si Jesus ug miingon kanila, “Mao kini ang buhat sa Dios: aron nga kamo motuo sa usa nga iyang gipadala.”³⁰ Busa miingon sila kaniya, “Unya unsa man nga timaan ang imong buhaton, aron nga kami makakita ug motuo kanimo? Unsa man ang imong buhaton?”³¹ Ang among mga amahan mikaon ug manna didto sa kamingawan, sama sa nahisulat, ‘Gihatagan niya sila ug tinapay gikan sa langit aron kan-on.’”³² Unya mitubag si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, dili si Moises ang naghatag kaninyo ug tinapay gikan sa langit, apan ang akong Amahan mao ang naghatag kaninyo sa tinuod nga tinapay gikan sa langit.”³³ Kay ang tinapay sa Dios mao ang mikanaog gikan sa langit ug naghatag ug kinabuhi ngadto sa kalibotan.”³⁴ Busa miingon sila kaniya, “Sir, hatagi kami kanunay niining maong tinapay.”³⁵ Miingon si Jesus kanila, “Ako ang tinapay sa kinabuhi; siya nga moduol kanako dili na gayod gutomon, ug siya nga motuo kanako dili na gayod uhawon.”³⁶ Apan sa pagkatinuod gisultihan ko kamo nga nakakita na kamo kanako, ug wala kamo mituo.”³⁷ Ang tanan nga ihatag sa Amahan kanako moduol kanako, ug siya nga moduol kanako dili gayod nako isalikway.”³⁸ Kay mikanaog ako gikan sa langit, dili sa pagbuhat sa akong kaugalingon nga kabubut-on, apan sa iyang kabubut-on nga nagpadala kanako.”³⁹ Ug mao kini ang iyang kabubut-on nga nagpadala kanako, nga wala akoy usa nga mawala sa tanan niadtong iyang gihatag kanako, apan banhawon sila sa ulahi nga adlaw.”⁴⁰ Kay mao kini ang kabubut-on sa akong Amahan, nga ang matag-usa nga makakita sa Anak ug motuo kaniya makabaton ug kinabuhing walay kataposan ug ako siyang banhawon sa ulahi nga adlaw.”⁴¹ Unya nagbagulbol ang mga Judio mahitungod kaniya tungod kay miingon siya, “Ako ang tinapay nga mikanaog gikan sa langit.”⁴² Miingon sila, “Dili ba kini nga Jesus ang anak ni Jose, nga ang amahan ug inahan nga nailhan nato? Unya giunsa niya pag-ingon karon nga, ‘Mikanaog ako gikan sa langit?’”⁴³ Mitubag si Jesus ug miingon kanila, “Hunonga ang pagbagulbol sa inyong mga kaugalingon.”⁴⁴ Walay bisan usa nga makaduol kanako gawas kung ipaduol siya sa Amahan nga nagpadala kanako, ug ako siyang banhawon sa ulahi nga adlaw.”⁴⁵ Nahisulat kini diha sa mga propeta, “Ang tanan tudloan sa Dios.” Ang tanan nga nakadungog ug nakakat-on gikan sa Amahan moduol kanako.”⁴⁶ Dili nga aduna nay nakakita sa Amahan, gawas kaniya nga gikan sa Dios—siya nakakita sa Amahan.”⁴⁷ Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, siya nga motuo adunay kinabuhing walay kataposan.”⁴⁸ Ako ang tinapay sa kinabuhi.”⁴⁹ Ang inyong mga amahan nikaon sa manna didto sa kamingawan, ug sila namatay.”⁵⁰ Kini mao ang tinapay nga mikanaog gikan sa langit, aron nga ang usa ka tawo makakaon sa pipila niini ug dili mamatay.”⁵¹ Ako ang buhing tinapay nga mikanaog gikan sa langit. Kung si bisan kinsa nga mokaon sa pipila niini nga tinapay, mabuhi siya sa kahangtoran. Ang tinapay nga akong ihatag mao ang akong unod alang sa kinabuhi sa kalibotan.”⁵² Ang mga Judio nangasuko ug nagsugod na ug lalis, nga nag-ingon, “Unsaon daw paghatag niining tawhana

sa iyang unod nganhi kanato aron kan-on?" ⁵³ Unya miingon si Jesus kanila, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, gawas kung mokaon kamo sa unod sa Anak sa Tawo ug moinom sa iyang dugo, makabaton kamo ug kinabuhi sa inyong mga kaugalingon. ⁵⁴ Si bisan kinsa nga mokaon sa akong unod ug moinom sa akong dugo makabaton ug kinabuhing walay kataposan, ug banhawon nako siya sa ulahi nga adlaw. ⁵⁵ Kay ang akong unod mao ang tinuod nga pagkaon, ug ang akong dugo mao ang tinuod nga ilimnon. ⁵⁶ Siya nga mokaon sa akong unod ug moinom sa akong dugo magpabilin kanako, ug ako diha kaniya. ⁵⁷ Sama nga ang buhi nga Amahan nagpadala kanako, ug ingon nga ako nabuhi tungod sa Amahan, busa siya nga mokaon kanako, siya usab mabuhi tungod kanako. ⁵⁸ Mao kini ang tinapay nga mikanaog gikan sa langit, dili sama sa gikaon sa mga amahan ug namatay. Siya nga mokaon niini nga tinapay mabuhi sa kahangtoran." ⁵⁹ Apan si Jesus miingon niining mga butanga didto sa sinagoga samtang nagtudlo siya didto sa Capernaum. ⁶⁰ Unya daghan sa iyang mga disipulo nga nakadungog niini miingon, "Kini usa ka lisod nga pagtulon-an; kinsa man ang makadawat niini?" ⁶¹ Si Jesus, tungod kay nakahibalo siya sa iyang kaugalingon nga ang iyang mga disipulo nagbagulbol niini, miingon kanila, "Nalain ba kamo niini? ⁶² Unya unsa kaha kung makita ninyo ang Anak sa Tawo nga mokayab padulong kung asa siya kaniadto? ⁶³ Ang Espiritu mao ang naghatag ug kinabuhi; ang unod dili makapulos. Ang mga pulong nga akong gisulti kaninyo espiritu, ug sila kinabuhi. ⁶⁴ Apan adunay pipila kaninyo nga wala mituo." Kay nakahibalo si Jesus gikan pa sa sinugdang kung kinsa ang dili motuo ug kinsa ang magbudhi kaniya. ⁶⁵ Miingon siya, "Kini tungod niini nga ako nagsulti kaninyo nga walay makaduol kanako gawas kung gitugot kini kaniya pinaagi sa Amahan." ⁶⁶ Tungod niini, daghan sa iyang mga disipulo ang namiya ug wala na mikuyog uban niya. ⁶⁷ Unya miingon si Jesus sa napulo ug duha, "Dili niyong buot nga mopahawa usab, buot ba ninyo?" ⁶⁸ Si Simon Pedro mitubag kaniya, "Ginoo, kang kinsa man kami moadto? Anaa kanimo ang mga pulong sa kinabuhing walay kataposan, ⁶⁹ ug nagtuo kami ug nahibalo nga ikaw ang Usa ka Balaan sa Dios." ⁷⁰ Miingon si Jesus kanila, "Dili ba gipili ko kamo, ang napulo ug duha, ug ang usa kaninyo yawa?" ⁷¹ Karon nagsulti siya mahitungod kang Judas nga anak ni Simon Iscariote, kay siya man gayod, ang usa sa napulo ug duha, nga magbudhi kang Jesus.

7

¹ Ug human niining mga butanga si Jesus mipanaw sa Galilea, kay dili siya buot nga moadto sa Judea tungod kay ang mga Judio nangita aron mopatay kaniya. ² Karon ang Judio nga pista sa mga Payag-payag, haduol na. ³ Busa ang iyang mga igsoon miingon kaniya, "Biyai kining dapita ug adto sa Judea, aron nga ang imong mga disipulo makakita usab sa mga buhat nga imong gihimo. ⁴ Walay usa nga mobuhat sa usa ka butang diha sa tago kung sa iyang kaugalingon buot niyang mahibaw-an sa dayag. Kung imong buhaton kining mga butanga, ipakita ang imong kaugalingon sa kalibotan." ⁵ Kay bisan ang iyang mga igsoon wala motuo kaniya. ⁶ Busa miingon si Jesus kanila, "Ang akong panahon wala pa moabot, apan ang inyong

panahon kanunay andam. ⁷ Ang kalibotan dili magdumot kaninyo, apan kini nagadumot kanako tungod kay ako nagpamatuod bahin niini nga ang ilang mga binuhatan daotan. ⁸ Pangadto kamo sa kapistahan; dili ako moadto niini nga kapistahan tungod kay ang akong panahon wala pa matuman.” ⁹ Human siya miingon niining mga butanga kanila, siya nagpabilin sa Galilea. ¹⁰ Apan sa dihang ang iyang mga igsoon nakalakaw na ngadto sa kapistahan, unya mitungas usab siya, nga dili dayag apan sa tago lamang. ¹¹ Ang mga Judio nangita kaniya didto sa kapistahan ug miingon, “Asa naman siya?” ¹² Adunay daghang paghisgot taliwala sa panon mahitungod kaniya. Ang uban miingon, “Siya usa ka maayo nga tawo.” Ang uban miingon, “Dili, siya ang nangulo sa pagpahisalaag sa panon.” ¹³ Apan walay usa nga misulti sa dayag bahin kaniya tungod kay nahadlok sa mga Judio. ¹⁴ Sa dihang ang kapistahan hapit na mahuman, si Jesus mitungas sa templo ug misugod sa pagtudlo. ¹⁵ Unya ang mga Judio nahibulong, ug miingon, “Unsa ba kining tawhana nga daghan man kaayo ang nahikat-onan? Nga wala man siya makaiskwela.” ¹⁶ Si Jesus mitubag ug miingon kanila, “Ang akong pagtulon-an dili kini kanako, apan kaniya nga nagpadala kanako. ¹⁷ Kung ang matag usa motinguha sa pagbuhat sa iyang kabubut-on, masayod siya bahin niini nga pagtulon-an, kung kini ba naggikan sa Dios, o kung ako nagsulti gikan sa akong kaugalingon. ¹⁸ Si bisan kinsa nga mosulti gikan sa iyang kaugalingon nagapangita sa iyang kaugalingong himaya, apan si bisan kinsa nga nagapangita sa himaya niya nga nagpadala kaniya, kanang tawhana tinuod, ug walay dili matarong diha kaniya. ¹⁹ Dili ba si Moises man ang naghatag ug balaod kaninyo? Apan bisan usa kaninyo walay nagtuman sa balaod. Nganong nagapangita man kamo sa pagpatay kanako?” ²⁰ Ang panon mitubag, “Ikaw adunay demonyo. Kinsa man ang nangita kanimo aron ikaw patyon?” ²¹ Si Jesus mitubag ug miingon kanila, “Ako naghimo sa usa ka buhat, ug kamong tanan nahibulong tungod niini. ²² Si Moises mihatag ug pagpatuli kaninyo (kini dili gikan kang Moises, apan gikan sa mga katigulangan), ug sa Igpapahulay kamo magtuli ug usa ka tawo. ²³ Kung ang usa ka tawo modawat sa pagpatuli panahon sa Igpapahulay aron nga ang balaod ni Moises dili maguba, nganong nangasuko man kamo kanako tungod ba kay gihimo nako ang usa ka tawo nga hingpit ug himsog panahon sa Igpapahulay? ²⁴ Ayaw paghukom sumala sa panagway, apan paghukom nga makatarunganon.” ²⁵ Pipila kanila gikan sa Jerusalem nga miingon, “Dili ba kini ang usa nga ilang gipangita aron patyon? ²⁶ Ug tan-awa, siya nagasulti nga dayag, ug sila walay ikasulti kaniya. Dili mahimo nga ang mga magmamando masayod sa tinuod nga mao kini ang Cristo, dili ba? ²⁷ Apan nasayod kita kung asa gikan kining usa. Apan sa dihang ang Cristo moabot, walay usa nga masayod kung asa siya gikan.” ²⁸ Unya si Jesus misinggit didto sa templo, nga nagtudlo ug nagsulti, “Kamo nakaila kanako ug nasayod kung asa ako gikan. Wala ako mianhi sa akong kaugalingon, apan siya nga mipadala kanako tinuod, ug wala kamo masayod kaniya. ²⁹ Nasayod ako kaniya tungod kay gikan ako kaniya ug siya ang mipadala kanako.” ³⁰ Misulay sila sa pagdakop kaniya, apan walay usa nga mitugyan kaniya, tungod kay ang iyang takna wala pa moabot. ³¹ Apan daghan sa panon

nga mituo kaniya, ug sila nagaingon, “Sa dihang moabot ang Cristo, maghimo ba siya ug daghan pang mga timaan kaysa nabuhat niining usa?”³² Ang mga Pariseo nakadungog sa panon nga naghinuhungay niining mga butanga mahitungod kang Jesus, ug ang pangulo sa mga pari ug ang mga Pariseo mipadala sa mga kadagkoan aron sa pagdakop kaniya.³³ Unya miingon si Jesus, “Ako magpabilin uban kaninyo sa hamubo lang nga panahon, ug unya moadto ako kaniya nga mipadala kanako.”³⁴ Magapangita kamo kanako apan dili ninyo ako makaplagan; kung asa ako moadto, dili kamo makahimo sa pag-adto.”³⁵ Busa ang mga Judio miingon sa ilang kaugalingon, “Asa man kining tawhana moadto nga dili man nato siya mahikaplagan? Moadto ba siya aron sa pagsabwag taliwala sa mga Griyego ug tudlo-an ang mga Griyego?”³⁶ Unsa kining pulong nga iyang giingon, “Mangita kamo kanako apan dili ninyo ako makaplagan; diin ako moadto, dili kamo makaadto?”³⁷ Sa kataposan, ang dakong adlaw sa kapistahan, si Jesus mitindog ug misinggit, nga nag-ingon, “Kung si bisan kinsa nga giuhaw, tugoti siya nga moduol kanako ug mag-inom.”³⁸ Siya nga mituo kanako, sama sa gisulti sa kasulatan, ang mga sapa sa buhi nga tubig modagayday gikan sa iyang tiyan.”³⁹ Apan siya miingon niini bahin sa Espiritu, nga alang niadtong motuo kaniya makadawat; ang Espiritu wala pa gihatag tungod kay si Jesus wala pa man himayaa.⁴⁰ Pipila sa panon, sa dihang nadunggan nila kini nga mga pulong, nga miingon, “Tinuod gayod nga mao kini ang propeta.”⁴¹ Ang uban nagaingon, “Mao kini ang Cristo.” Apan ang uban nagaingon, “Ang Cristo ba gikan sa Galilea?”⁴² Ang kasulatan ba wala miingon nga ang Cristo maggikan sa kaliwatan ni David ug gikan sa Betlehem, ang baryo diin si David nagpuyo?”⁴³ Busa adunay pagkabahin sa mga panon tungod kaniya.⁴⁴ Pipila kanila buot nga modakop kaniya, apan walay usa nga migunit kaniya.⁴⁵ Unya ang mga pamunoan mibalik ngadto sa pangulo sa mga pari ug sa mga Pariseo, nga miingon ngadto kanila, “Nganong wala man ninyo siya dad-a?”⁴⁶ Ang mga pamunoan mitubag, “Walay bisan usa nga nakasulti nga sama niini.”⁴⁷ Busa ang mga Pariseo mitubag kanila, “Nalingla ba usab gihapon kamo?”⁴⁸ Aduna bay mga magmamando nga mituo kaniya, o sa mga Pariseo?⁴⁹ Apan kini nga panon wala masayod sa balaod, sila tinunglo.”⁵⁰ Si Nicodemo (usa sa mga Pariseo, nga miadto kang Jesus sa dili palang dugay), miingon ngadto kanila,⁵¹ “Ang ato bang balaod maghukom sa usa ka tawo sa walay pagpaminaw gikan kaniya ug pagsuta kung unsa ang iyang gipangbuhat?”⁵² Sila mitubag ug miingon kaniya, “Ikaw ba usab gikan sa Galilea? Susiha ug tan-awa nga walay propeta nga naggikan sa Galilea.”⁵³ Unya ang tanan miuli sa tagsa-tagsa nila ka panimalay.

8

¹ Si Jesus miadto sa bukid sa mga Olibo. ² Pagkasayo sa buntag mibalik siya pag-usab didto sa templo, ug ang tanang katawhan nangabot; milingkod siya ug nanudlo kanila. ³ Ang mga escriba ug ang mga Pariseo nagdala ug usa ka babaye nga nasakpan nga nagbuhat sa pagpanapaw. Gibutang nila siya sa taliwala. ⁴ Unya sila miingon kaniya, “Magtutudlo, kining bayhana nasakpan nga nagabuhat sa pagpanapaw. ⁵ Karon sa balaod, si Moises nagmando kanato sa

pagbato sa maong tawo; unsa man ang imong ikasulti bahin kaniya?"
⁶ Gisulti nila kini sa tuyo nga mabitik siya aron aduna silay ikapasangil bahin kaniya, apan si Jesus miluhod ug unya nagsulat sa yuta pinaagi sa iyang tudlo. ⁷ Sa dihang nagpadayon sila sa pagpangutana kaniya, mitindog siya ug miingon kanila, "Siya nga walay sala diha kaninyo, paunaha siya sa paglabay ug bato kaniya." ⁸ Miukbo na usab siya, ug misulat gamit ang iyang tudlo. ⁹ Pagkadungog nila niini, tinagsa sila nga mibiya, una ang pinakamagulangan. Sa kataposan si Jesus na lamang ang nabilin, uban ang babaye nga anaa sa taliwala. ¹⁰ Mitindog si Jesus ug miingon kaniya, "Babaye, asa naman ang namasangil kanimo?" Wala bay usa nga naghukom kanimo?" ¹¹ Siya miingon, "Wala Gino." Miingon si Jesus, "Bisan ako dili magahukom kanimo. Lakaw ug ayaw na pagpakasala." ¹² Nagsulti si Jesus kanila pag-usab nga nag-ingon, "Ako mao ang kahayag sa kalibotan; siya nga nagasunod kanako dili maglakaw sa kangitngit apan adunay kahayag sa kinabuhi." ¹³ Ang mga Pariseo miingon ngadto kaniya, "Ikaw nagsaksi mahitungod sa imong kaugalingon; ang imong pagsaksi dili tinuod." ¹⁴ Mitubag si Jesus ug miingon kanila, "Bisan kung nagsaksi ako mahitungod sa akong kaugalingon, ang akong gisaksi tinuod. Nasayod ako kung asa ako gikan ug asa ako padulong, apan kamo wala nasayod kung asa ako naggikan ug asa ako padulong. ¹⁵ naghukom kamo sumala sa unod; Wala Ako maghukom ni bisan kinsa. ¹⁶ Kung maghukom ako, ang akong paghukom tinuod tungod kay ako wala mag-inusara, apan ako uban sa akong Amahan nga nagpadala kanako. ¹⁷ Oo, ug diha sa inyong balaod nahisulat nga ang pagpamatuod sa duha ka tawo tinuod. ¹⁸ Gipadala niya ako nga magsaksi mahitungod sa akong kaugalingon, ug ang Amahan nga nagpadala kanako nagasaksi mahitungod kanako." ¹⁹ Sila miingon kaniya, "Asa ang imong amahan?" Si Jesus mitubag, "Wala kamo makaila kanako o bisan sa akong Amahan; kung nakaila kamo kanako, kamo usab nakaila sa akong Amahan." ²⁰ Miingon siya niining mga pulonga sa tipiganan sumala sa iyang gitudlo didto sa templo, ug walay usa nga midakop kaniya tungod kay ang iyang takna wala pa-man miabot. ²¹ Busa miingon na usab siya kanila, "molakaw ako palayo; mangita kamo kanako ug mamatay sa inyong mga sala. Kung asa ako moadto, dili kamo makaadto." ²² Ang mga Judio miingon, "Patyon ba niya ang iyang kaugalingon? Mao nga miingon siya nga; 'Kung asa ako padulong dili kamo makaadto?'" ²³ Si Jesus miingon kanila, "Gikan kamo sa ubos; gikan ako sa taas. Iya kamo niining kalibotan; ako dili iya niining kalibotan. ²⁴ Busa, magaingon ako kaninyo nga kamo mamatay pinaagi sa inyong mga sala. Gawas kung motuo kamo nga AKo mao AKo, kamo mamatay sa inyong mga sala." ²⁵ Busa sila miingon ngadto kanila, "Kinsa ka ba?" si Jesus miingon kanila, "Kung unsa ang akong gisulti kaninyo gikan sa sinugdanan. ²⁶ Adunay daghang mga butang nga akong ikasulti ug ikahukom mahitungod kaninyo. Bisan pa niana, siya nga nagpadala kanako mao lamang ang tinuod; ug ang mga butang nga akong nadungog gikan kaniya, kining mga butanga ang akong isulti sa kalibotan." ²⁷ Wala sila makasabot nga siya nagsulti ngadto kanila mahitungod sa Amahan. ²⁸ Si Jesus miingon, "Sa dihang inyong ipataas ang Anak sa Tawo, unya

inyong masayran nga kana mao Ako, ug niana ako walay mabuhay sa akong kaugalingon. Ingon nga ang Amahan nagtudlo kanako, akong isulti kining mga butanga. ²⁹ Siya nga nagpadala kanako uban kanako, ug siya dili mobiya kanako, tungod kay ako kanunay nagabuhay kung unsa ang makapahimuot kaniya.” ³⁰ Samtang gisulti ni Jesus kining mga butanga, daghan ang mituo kaniya. ³¹ Si Jesus miingon niadtong mga Judio nga mituo kaniya, “Kung magpabilin kamo sa akong mga pulong, kamo tinuod gayud nga akong mga disipulo; ³² ug masayran ninyo ang kamatuoran, ug ang kamatuoran maghimo kaninyong gawasnon.” ³³ Sila mitubag kaniya, “Mga kaliwat kami ni Abraham ug dili mga ulipon ni bisan kinsa; giunsa nimo pagkasulti, 'Mahimo kamong gawasnon?’” ³⁴ Si Jesus mitubag kanila, “Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, mosulti ako kaninyo, ang matag-usa nga nagabuhay ug sala naulipon sa sala. ³⁵ Ang ulipon dili magpabilin sa panimalay hangtod sa hangtod; ang anak magpabilin hangtod sa hangtod. ³⁶ Busa, kung ang Anak maghimo kanimo nga gawasnon, kamo mahimo gayud nga tinuod nga gawasnon. ³⁷ Nasayod ako nga kamo mga kaliwat ni Abraham; nangita kamo kanako kay buot ninyo akong patyon tungod kay ang akong mga pulong walay dapit diha kaninyo. ³⁸ Nagsulti ako kung unsa ang akong nakita uban sa akong Amahan, ug nagbuhay usab kamo kung unsa ang inyong nadungog gikan sa inyong amahan.” ³⁹ Sila mitubag ug miingon kaniya, “Ang among amahan mao si Abraham.” Si Jesus miingon kanila, “Kung mga anak kamo ni Abraham, magbuhay kamo sa buluhaton ni Abraham. ⁴⁰ Apan, karon nangita kamo kanako aron sa pagpatay, ang usa ka tawo nga nagsulti kaninyo sa kamatuoran nga akong nadungog gikan sa Dios. Si Abraham wala nagbuhay niini. ⁴¹ Nagbuhay kamo sa buluhaton sa inyong Amahan.” Sila miingon kaniya, “Wala kami natawo sa manggihilawason; aduna kami usa ka Amahan: ang Dios.” ⁴² Miingon si Jesus kanila, “Kung ang inyong Amahan mao ang Dios, kamo mahigugma kanako, kay gikan ako sa Dios ug ania dinhi; kay wala ako moanhi sa akong kaugalingon, apan nagpadala siya kanako. ⁴³ Nganong dili man kamo makasabot sa akong mga pulong? Tungod kay kamo wala nakadungog sa akong mga pulong. ⁴⁴ Iya kamo sa inyong amahan, nga mao ang yawa, ug nangandoy kamo sa pagbuhay sa gitinguha sa inyong amahan. Mamumuno siya sukad pa sa sinugdanan ug wala nagbarog sa kamatuoran tungod kay walay kamatuoran diha kaniya. Sa dihang siya mosulti ug bakak, siya nagsulti gikan sa iyang kaugalingon nga kinaiyahan tungod kay siya bakakon ug siya ang amahan sa tanang mga bakak. ⁴⁵ Apan, tungod kay nagsulti ako kaninyo sa kamatuoran, dili kamo motuo kanako. ⁴⁶ Kinsa ba kaninyo ang magsilot kanako sa sala? Kung ako mosulti sa kamatuoran, ngano nga dili man kamo motuo kanako? ⁴⁷ Siya nga iya sa Dios maminaw sa mga pulong sa Dios; dili kamo maminaw kaniya tungod kay kamo dili man iya sa Dios.” ⁴⁸ Ang mga Judio mitubag ug miingon kaniya, “Wala ba kami nagsulti sa tinuod nga ikaw usa ka Samarianhon ug adunay demonyo?” ⁴⁹ Si Jesus mitubag, “Wala akoy demonyo, apan nagpasidungog ako sa akong Amahan, apan wala kamo mopasidungog kanako. ⁵⁰ Wala ako mangita sa akong himaya; adunay usa nga nangita ug maghukom. ⁵¹ Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod,

mosulti ako kaninyo, kung ang matag-usa motuman sa akong pulong, dili gayod siya makakita sa kamatayon.”⁵² Ang mga Judio miingon kaniya, “Karon nasayod kami nga ikaw adunay demonyo. Si Abraham ug ang mga propeta namatay na; apan ikaw karon miingon, “Kung ang matag-usa motuman sa akong pulong, siya dili gayod makatitaw sa kamatayon.”⁵³ Dili ka labaw sa among amahan nga si Abraham, ikaw ba? Ang mga propeta nangamatay na usab. Si kinsa ang naghimo sa imong kaugalingon nga ing-ana?”⁵⁴ Mitubag si Jesus, “Kung himayaon ko ang akong kaugalingon, ang akong himaya kawang; ang akong Amahan maoy naghimaya kanako— nga inyong ginaingon nga siya mao ang inyong Dios.”⁵⁵ Wala kamo makaila kaniya, apan nakaila ako kaniya, kung moingon ako nga, “wala ako makaila kaniya,” mahimo ako nga sama kaninyo, nga bakakon. Bisan pa niana, ako nakaila kaniya, ug nagtuman sa iyang pulong.”⁵⁶ Ang inyong amahan nga si Abraham nalipay nga makakita sa akong adlaw; nakakita siya niini ug siya nalipay.”⁵⁷ Ang mga Judio miingon kaniya, “Wala pa ikaw nagpangidaron ug 50, unya ikaw nakakita na kang Abraham?”⁵⁸ Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod moingon ako kaninyo, sa wala pa si Abraham, AKO anaa na.”⁵⁹ Unya mipunit sila ug mga bato aron sa pagbato kaniya, apan mitago si Jesus ug unya mibiya sa templo.

9

¹ Karon samtang si Jesus milabay, nakita niya ang usa ka tawo nga buta gikan pa sa iyang pagkatawo. ² Ang mga disipulo nangutana kaniya, “Rabbi, kinsa may nakasala, kining tawhana o ang iyang ginikanan, hinungdan nga siya natawo nga buta?” ³ Si Jesus mitubag, “Dili kini tungod sa sala niining tawhana, o sa iyang mga ginikanan, apan aron nga ang mga buhat sa Dios mapadayag diha kaniya.”⁴ Kinahanglan nga buhaton nato ang buluhaton sa nagpadala kanako samtang adlaw pa. Kay ang kagabhion moabot sa dihang wala nay makahimo sa pagbuhat ug buluhaton. ⁵ Samtang ania pa ako sa kalibotan, ako ang kahayag sa kalibotan.” ⁶ Pagkahuman ni Jesus ug sulti niining mga butanga, miluwa siya sa yuta, naghimog lapok ginamit ang laway, ug gihidhidran niyang lapok ang mga mata sa buta. ⁷ Siya miingon kaniya, “Lakaw, panghulam-os didto sa linaw sa Siloam (diin gihubad nga: gipaadto).” Busa ang tawo milakaw palayo, ug nanghulam-os, ug mibalik nga makakita na. ⁸ Unya ang mga silingan sa tawo ug kadtong mga nakakita kaniya kaniadto nga nagpakilimos miingon, “Dili ba kini nga tawo ang kanunay naglingkod ug nagpakilimos?” ⁹ Ang pipila miingon, “Siya gayod.” Ang uban miingon, “Dili, apan siya sama kaniya.” Apan siya miingon, “Ako kini.” ¹⁰ Sila miingon kaniya, “Unya giunsa man pagkabuka ang imong mga mata?” ¹¹ Siya mitubag, “Ang tawo nga gitawag ug Jesus naghimog lapok ug gihidhid sa akong mga mata ug miingon kanako, ‘Adto sa Siloam ug panghulam-os.’ Busa miadto ako ug nanghulam-os, ug unya makakita na ako.” ¹² Sila miingon kaniya, “Asa naman siya?” Siya mitubag, “Wala ako masayod.” ¹³ Unya gidala nila ang tawo nga kaniadto buta ngadto sa mga Pariseo. ¹⁴ Adlaw kadto nga Igpagpahulay sa dihang si Jesus naghimog lapok ug nabuka ang

iyang mga mata. ¹⁵ Unya gipangutana pag-usab sa mga Pariseo kung giunsa niya pagdawat sa iyang panan-aw. Siya miingon kanila, "Gibutangan niyag lapok ang akong mga mata, unya nanghilam-os ako, ug ako karon makakita na." ¹⁶ Pipila sa mga Pariseo miingon, "Kining tawhana dili gikan sa Dios tungod kay wala niya ginasonod ang Igpapahulay." Ang uban miingon, "Unsaon sa usa ka tawo nga makasasala pagbuhat sa maong mga timaan?" Busa adunay pagkabahin taliwala kanila. ¹⁷ Busa ilang gipangutana ang buta nga tawo pag-usab, "Unsa may ikasulti nimo mahitungod kaniya sukad nga iyang gibuka ang imong mga mata?" Ang tawo nga buta miingon, "Siya usa ka propeta." ¹⁸ Karon ang mga Judio wala gihapon motuo mahitungod kaniya nga siya buta ug siya karon makakita na hangtod nga ilang gipatawag ang iyang ginikanan niadtong tawo nga makakita na. ¹⁹ Ilang gipangutana ang ginikanan, "Mao ba kini ang inyong anak nga giingon nga natawong buta? Giunsa nganong nakakita naman siya karon?" ²⁰ Busa ang iyang ginikanan mitubag kanila, "Nasayod kami nga amo kining anak ug siya buta sukad pa sa iyang pagkatawo. ²¹ Giunsa niya pagkakita karon, wala kami masayod, ug kung kinsa ang mipabuka sa iyang mga mata, wala kami masayod. Pangutan-a siya, siya hamtong na. Siya makatubag na alang sa iyang kaugalingon." ²² Gisulti kini sa iyang mga ginikanan, tungod kay nahadlok man sila sa mga Judio. Kay ang mga Judio nagkauyon nang daan nga kung si bisan kinsa ang moingon nga siya ang Cristo, siya mahimo nang pagawason sa sinagoga. ²³ Tungod niini, ang iyang mga ginikanan miingon, "Siya hamtong na, pangutan-a siya." ²⁴ Busa sa ikaduha nga higayon ilang gitawag pag-usab ang tawo nga buta ug giingnan siya, "Ihatag ang himaya sa Dios. Nasayod kami nga kining tawhana makasasala." ²⁵ Unya ang maong tawo mitubag, "Wala ako masayod kung makasasala siya. Usa lang ka butang ang akong nasayran: Buta ako, ug karon makakita na." ²⁶ Unya sila miingon kaniya, "Unsa ang iyang gibuhat kanimong? Giunsa niya pagbuka sa imong mga mata?" ²⁷ Siya mitubag, "Gisultihan ko na kamo, ug wala kamo maminaw! Nganong buot pa man ninyo nga madungog kini pag-usab? Kamo dili ba buot nga mahimo niyang mga disipulo, dili ba?" ²⁸ Ug ilang giinsulto siya sa pag-ingon, "Ikaw ang iyang disipulo, apan kami mga disipulo ni Moises. ²⁹ Nasayod kami nga ang Dios misulti kang Moises, apan wala kami masayod kung kining usa asa naggikan." ³⁰ Ang tawo mitubag ug miingon kanila. "Kini talagsaon, nga wala kamo masayod kung asa siya naggikan, apan iyang gibuka ang akong mga mata. ³¹ Nasayod kami nga ang Dios dili maminaw sa mga makakasala, apan kung ang matag-usa masimbahon ug kanunay motuman sa iyang gisugo, siya maminaw kaniya. ³² Sukad sa sinugdanan sa kalibotan wala pa gayoy nadungog nga adunay nakapabuka sa mga mata sa tawo nga buta sukad sa iyang pagkatawo. ³³ Kung kining tawhana dili pa gikan sa Dios, wala gayod siyay mahimo." ³⁴ Sila mitubag ug miingon kaniya, "Ikaw hingpit nga natawo sa kasal-anan, ug ikaw nagtudlo kanamo?" Unya ila siyang gipagawas palayo. ³⁵ Si Jesus nakabalita nga ila siyang gihinginlan pagawas sa sinagoga. Nakaplagnan niya siya ug giingnan, "Mituo ka ba sa Anak sa Tawo?" ³⁶ Siya mitubag ug miingon, "Kinsa man siya Ginoo, aron nga ako motuo kaniya?" ³⁷ Si Jesus miingon

kaniya, “Ikaw nakakita na kaniya, ug siya mao ang nakigsulti uban kanimo.” ³⁸ Ang tawo miingon, “Ginoo, mituo ako “ ug siya misimba kaniya. ³⁹ Si Jesus miingon, “Alang sa paghukom ako miabot niining kalibotana aron ang kadtong dili makakita mahimong makakita ug kadtong makakita mahimong buta.” ⁴⁰ Ang pipila sa mga Pariseo nga anaa didto uban kaniya nakadungog niining mga butanga ug nangutana kaniya, “Kami ba usab mga buta?” ⁴¹ Si Jesus miingon kanila, “Kung kamo buta, kamo unta wala nay sala, apan karon kamo nag-ingon, ‘Kami nakakita; busa ang inyong sala magpabilin.

10

¹ Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako mosulti kaninyo, siya nga dili moagi sa pultahan paingon sa kulongan sa karnero, apan mokatkat hinuon sa lahing dalan, kanang tawhana kawatan ug tulisan. ² Siya nga magasulod agi sa pultahan mao ang magbalantay sa karnero. ³ Ang magbalantay sa pultahan magaabli alang kaniya. Ang mga karnero makadungog sa iyang tingog, ug iyang pagatawgon ang iyang kaugalingong mga karnero pinaagi sa ngalan ug giyahan sila pagawas. ⁴ Sa dihang iya nang mapagawas ang tanan nga iyang gipanag-iya, mouna siya kanila, ug ang mga karnero mosunod kaniya, kay sila nakaila man sa iyang tingog. ⁵ Dili sila mosunod sa langyaw apan molikay hinuon sila kaniya, kay sila wala man makaila sa tingog sa mga langyaw.” ⁶ Si Jesus misulti niini nga samingay kanila, apan wala sila makasabot kung unsa kining mga butanga nga iyang gipanulti ngadto kanila. ⁷ Unya si Jesus misulti kanila pag-usab, “Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako moingon kaninyo, ako ang pultahan sa mga karnero. ⁸ Ang uban nga niabot una kanako kawatan ug tulisan, apan ang mga karnero wala maminaw kanila. ⁹ Ako ang pultahan. Kung adunay mosulod agi kanako, siya maluwas; mosulod siya ug mogawas ug makakaplag ug sibsibanan. ¹⁰ Ang kawatan dili moabot kung dili siya mangawat ug mopatay ug moguba. Ako mianhi aron nga sila adunay kinabuhi ug makabaton niini nga madagayaon. ¹¹ Ako ang maayong magbalantay. Ang maayo nga magbalantay motugyan sa iyang kinabuhi alang sa mga karnero. ¹² Ang sinuholan nga sulugoon dili usa ka magbalantay ug dili tag-iya sa mga karnero. Kon iyang makita ang lobo nga moabot pasagdan lang ang karnero ug moikyas. Ug dad-on sila sa lobo ug ipatibulag sila. ¹³ Siya modagan palayo tungod kay siya usa man lamang ka sinuholan nga sulugoon ug wala moamping sa mga karnero. ¹⁴ Ako ang maayo nga magbalantay, ug ako nakaila sa akong gipanag-iya, ug ang akong gipanag-iya nakaila kanako. ¹⁵ Ang Amahan nakaila kanako, ug ako nakaila sa Amahan, ug akong itugyan ang akong kinabuhi alang sa mga karnero. ¹⁶ Aduna akoy lahing mga karnero nga wala dinhi nga kulongan. Kinahangan nga ako usab silang pagadad-on, ug sila makadungog sa akong tingog aron nga mahimong usa ka panon sa karnero ug usa lang ka magbalantay. ¹⁷ Mao kini ang hinungdan nga ang Amahan nahigugma kanako: Akong itugyan ang akong kinabuhi aron nga ako kining mabawi pag-usab. ¹⁸ Walay makakuha niini gikan kanako, apan akong itugyan ang akong kaugalingon. Aduna akoy katungod sa pagtugyan niini, ug aduna usab akoy katungod sa

pagbawi niini pag-usab. Ako kining nadawat nga mando gikan sa akong Amahan.”¹⁹ Ang pagkabahin nahitabo pag-usab sa mga Judio tungod niini nga mga pulong.²⁰ Ang kadaghanan kanila miingon “Siya adunay demonyo ug nabuang. Nganong maminaw man kamo kaniya?”²¹ Ang uban miingon, “Dili ingon ini ang mga pulong sa usa ka tawo nga giyawaan. Makahimo ba gud ang usa ka demonyo sa pag-abli sa mga mata sa buta?”²² Unya kini ang panahon sa Kapistahan sa Paghalad didto sa Jerusalem.²³ Tingtugnaw kadto, ug si Jesus milakaw didto sa templo sa portiko ni Solomon.²⁴ Unya ang mga Judio nagpalibot kaniya ug miingon, “Unsa kadugayon nga imo kaming ipaduhaduha? Kung ikaw ang Cristo, sultihi kami sa klaro.”²⁵ Si Jesus mitubag kanila, “Ako nagsulti kaninyo, apan wala kamo motuo. Ang mga binuhatan nga akong gihimo sa ngalan sa akong Amahan, kini nagpamatuod mahitungod kanako.”²⁶ Apan kamo wala motuo tungod kay kamo dili man akong mga karnero.²⁷ Ang akong mga karnero makadungog sa akong tingog; ako nakaila kanila, ug sila mosunod kanako.”²⁸ Ako naghatag kanila ug kinabuhing walay kataposan; sila dili gayod mamatay, ug walay usa nga makakawat kanila sa akong kamot.²⁹ Ang akong Amahan, nga naghatag kanila kanako, labaw sa tanan, ug walay makahimo sa pagkawit kanila gikan sa kamot sa Amahan.³⁰ Ako ug ang Amahan usa ra.”³¹ Unya ang mga Judio mikuha pag-usab ug mga bato aron batohon siya.³² Si Jesus mitubag kanila, “Nagpakita ako ug daghan nga maayong binuhatan diha kaninyo gikan sa Amahan. Asa niadtong akong mga gipangbuhat ang hinungdan nga pagabatohon ninyo ako?”³³ Ang mga Judio mitubag kaniya, “Dili ka namo batohon tungod sa imong maayong binuhatan, apan sa pagpasipala, tungod kay ikaw nga usa ka tawo, naghimo sa imong kaugalingon nga Dios.”³⁴ Si Jesus mitubag kanila, “Wala ba mahisulat sa inyong balaod, 'Ako miingon, "Kamo mga dios?"'³⁵ Kung siya nagtawag kanila nga mga dios, kansang pulong sa Dios miabot (ug ang kasulatan dili mausab),³⁶ mosulti ba kamo kaniya nga gilahi sa Amahan ug gipadala sa kalibotan, 'Ikaw nagapasipala,' tungod kay ako miingon, 'Ako ang Anak sa Dios'?”³⁷ Kung wala ako maghimo sa mga buhat sa akong Amahan, ayaw kamo pagtuo kanako.³⁸ Apan kung ako naghimo niini, bisan kung dili kamo motuo kanako, pagtuo sa mga binuhatan aron nga kamo makaila ug makasabot nga ang Amahan ania kanako ug ako anaa sa Amahan.”³⁹ Ug sila misulay sa pagdakop kaniya pag-usab, apan siya mipalayo sa ilang mga kamot.⁴⁰ Miadto na usab siya sa unahan sa Jordan sa dapit kung asa si Juan una nga nagapangbawtismo, ug siya mipuyo didto.⁴¹ Daghang mga tawo ang miadto kaniya ug sila miingon, “Sa pagkatinuod si Juan walay gibuhay nga mga timaan, apan tinuod ang tanang mga butang nga gisulti ni Juan mahitungod niining tawhana.”⁴² Daghan ang mga tawo didto nga mituo kaniya.

11

¹ Karon adunay usa ka tawo nga ginganlan ug Lazaro nga nagsakit. Siya gikan sa Betania, ang baryo ni Maria ug sa iyang igsoon nga si Marta. ² Si Maria mao ang nagdihog sa Ginoo ug mira ug nagpahid sa tiil uban sa iyang buhok, ang iyang igsoon nga si Lazaro nagsakit.

³ Ang managsoong babaye nagpadala ngadto kang Jesus, nga nag-
ingon, “Ginoo, tan-awa, ang imong hinigugma nagsakit.” ⁴ Sa dihang
si Jesus nakadungog niini, siya miingon, “Kining sakita dili alang sa
kamatayon, apan alang hinuon kini sa kahimayaan sa Dios aron nga
ang Anak sa Dios mahimaya pinaagi niini.” ⁵ Karon gihigugma ni Jesus
si Marta ug ang iyang igsoon nga babaye ug si Lazaro. ⁶ Busa sa dihang
nadungog niya nga si Lazaro nagsakit, si Jesus nagpabilin pa ug duha
ka adlaw sa dapit kung asa siya. ⁷ Unya human niini, siya miingon sa
mga disipulo, “Mangadto kita sa Judea pag-usab.” ⁸ Ang mga disipulo
miingon kaniya, “Rabbi, sa pagkakaran ang mga Judio nagasulay sa
pagbato kanimo, ug buot gihapon ka mobalik pag-usab didto?” ⁹ Si
Jesus mitubag, “Dili ba dose ka oras ang usa ka adlaw? Kung adunay
usa nga molakaw panahon sa adlaw, siya dili mapandol, tungod
kay siya makakita pinaagi sa kahayag niining kalibotan. ¹⁰ Apan,
kung siya molakaw sa kangitngit, siya mapandol tungod kay wala
kaniya ang kahayag. ¹¹ Siya misulti niining mga butanga, ug human
niining mga butanga, siya miingon kanila, “Ang atong higala nga si
Lazaro natulog, apan ako moadto aron nga ako siyang pukawon sa
pagkatulog.” ¹² Busa ang mga disipulo miingon kaniya, “Ginoo, kung
natulog lang siya, siya maulian.” ¹³ Karon si Jesus naghigot sa iyang
kamatayon, apan sila naghunahuna nga siya naghigot mahitungod sa
pagpahulay nga pagkatulog. ¹⁴ Unya si Jesus miingon kanila sa klaro,
“Patay na si Lazaro. ¹⁵ Ako nalipay, alang sa inyong kaayohan, nga
ako wala didto aron kamo motuo. Mangadto kita kaniya.” ¹⁶ Si Tomas,
nga gitawag nga Didymus, miingon sa iyang kauban nga mga disipulo,
“Mangadto usab kita aron nga mamatay kita uban kang Jesus.” ¹⁷ Sa
dihang miabot si Jesus, nasayran niya nga si Lazaro gilubong upat na
kaadlaw ang milabay. ¹⁸ Ang Betania duol sa Jerusalem, 15 ka estadya
ang gilay-on. ¹⁹ Daghan ang mga Judio nga miadto kang Marta ug kang
Maria, alang sa paghupay kanila mahitungod sa ilang igsoon. ²⁰ Unya si
Marta, sa dihang nakadungog siya nga si Jesus moabot, miadto aron sa
pagpakigkita kaniya, apan si Maria naglingkod didto sa balay. ²¹ Unya
si Marta miingon kang Jesus, “Ginoo, kung ania ka pa unta dinhi,
ang akong igsoon dili unta namatay. ²² Bisan karon, ako nasayod
nga bisan unsa nga imong pangayuon gikan sa Dios, iyang igahatag
kanimo.” ²³ Si Jesus miingon kaniya, “Ang imong igsoon mabuhi pag-
usab.” ²⁴ Si Marta miingon kaniya, “Ako nasayod nga siya mabuhi
pag-usab panahon sa pagbanhaw sa kataposang adlaw.” ²⁵ Si Jesus
miingon kaniya, “Ako ang pagkabanhaw ug ang kinabuhi; siya nga
nagatuo kanako, bisan pa kung siya mamatay, mabuhi; ²⁶ ug si bisan
kinsa nga buhi ug motuo kanako dili gayod mamatay. Nagatuo kaba
niini?” ²⁷ Siya miingon ngadto kaniya, “Oo, Ginoo, nagtuo ako nga
ikaw ang Cristo, ang Anak sa Dios, nga moabot sa kalibotan.” ²⁸ Sa
dihang siya miingon niini, siya mipalayo ug gitawag ang iyang igsoon
nga si Maria sa tago. Siya miingon, “Ang magtutudlo ania ug siya
nagtawag kanimo.” ²⁹ Sa dihang nadungog niya kini, siya mitindog
dayon ug miadto kaniya. ³⁰ Karon wala pa moadto si Jesus sa baryo
apan anaa pa gihapon diin si Marta nakigkita kaniya. ³¹ Busa sa dihang
ang mga Judio, nga uban kaniya sa iyang balay ug kadtong naghupay
kaniya, nakakita kang Maria nga nagdali ug tindog ug migawas, sila

misunod kaniya, nga naghunahuna nga moadto siya sa lubong aron magbakho didto. ³² Unya sa dihang si Maria, miabot ug nakakita kang Jesus, miluhod siya sa iyang tiilan ug miingon kaniya, “Ginoo, kung ania ka pa unta dinhi, dili unta mamatay ang akong igsoon.” ³³ Sa dihang nakita siya ni Jesus nga naghilak, ug ang mga Judio nga mikuyog kaniya naghilak usab, natandog pag-ayo ang iyang espiritu ug nabalaka; ³⁴ siya miingon, “Asa ninyo siya gibutang?” Sila miingon kaniya, “Ginoo, anhi ug tan-awa.” ³⁵ Mihilak si Jesus. ³⁶ Unya ang mga Judio miingon, “Tan-awa unsa kadako ang iyang paghigugma kang Lazaro!” ³⁷ Apan ang pipila kanila miingon, “Dili ba kining tawhana nga maoy nag-abli sa mga mata sa usa ka buta nga tawo, makahimo usab niining tawhana nga dili mamatay?” ³⁸ Unya si Jesus usab, natandog pag-ayo ang iyang kaugalingon, miadto sa lubnganan. Usa kini ka langob, ug usa ka bato ang nakaali niini. ³⁹ Si Jesus miingon, “Kuhaa kanang bato.” Si Marta, nga igsoon ni Lazaro, nga namatay, miingon kang Jesus, “Ginoo, niining higayona ang lawas nalata na, kay siya upat naman kaadlaw nga namatay.” ⁴⁰ Si Jesus miingon kaniya, “Wala ba ako nag-ingon kanimo nga, kung ikaw motuo, ikaw makakita sa himaya sa Dios?” ⁴¹ Busa ilang gikuha ang bato. Naghangad si Jesus ug miingon, “Amahan, ako nagpasalamat kanimo nga ikaw naminaw kanako. ⁴² Ako nasayod nga ikaw kanunay gayod nagapaminaw kanako, apan tungod ug alang sa mga panon nga nagtindog palibot kanako nga ako maga-ingon niini, aron nga sila motuo nga ikaw nagpadala kanako.” ⁴³ Human kini niya gisulti, misinggit siya uban ang kusog nga tingog, “Lazaro, gawas!” ⁴⁴ Ang patay nga tawo migawas; ang iyang mga tiil ug mga kamot nagapos sa panapton, ang iyang nawong halos naputos ug panapton. Si Jesus miingon kanila, “Badbari ug palakawa siya.” ⁴⁵ Unya daghan sa mga Judio nga miadto kang Maria ug nakakita kung unsa ang gibuhat ni Jesus, mituo kaniya; ⁴⁶ apan ang pipila kanila miadto sa mga Pariseo ug nag-ingon kanila sa mga butang nga gibuhat ni Jesus. ⁴⁷ Unya ang pangulong pari ug ang mga Pariseo gitigom ang konseho ug miingon, “Unsa ang atong pagabuhaton?” Kining tawhana daghan na ang gibuhat nga mga timaan. ⁴⁸ Kung ato siyang pasagdan sama niini, ang tanan motuo kaniya; ang mga Romano moanhi ug ilugon ang atong dapit ug ang atong nasod.” ⁴⁹ Bisan pa niini, ang usa ka tawo sa ilang taliwala, si Caiafas, ang labaw nga pari niadto nga tuig, miingon kanila, “Wala kamoy nasayran. ⁵⁰ Wala ninyo gihunahuna nga kini mas maayo alang kaninyo nga ang usa ka tawo mamatay alang sa katawhan kaysa ang tibuok nga nasod mahanaw.” ⁵¹ Karon nagsulti siya niini dili gikan sa iyang kaugalingon. Hinuon, ingon nga labaw'ng pari niadtong tuiga, iyang gitagna nga si Jesus mamatay alang sa nasod; ⁵² ug dili lamang alang sa nasod, apan aron nga ang mga anak sa Dios nga nagkatibulaag kinahanglan mahiusa. ⁵³ Busa gikan niadtong adlaw nagplano sila kung unsaon nila pagpatay si Jesus. ⁵⁴ Wala na si Jesus naglakaw nga dayag taliwala sa mga Judio, apan mibiya siya gikan didto paingon sa dapit nga duol sa kamingawan paingon sa lungsod nga gitawag ug Ephraim. Didto nagpabilin siya kauban ang mga disipulo. ⁵⁵ Karon ang Pagsaylo sa mga Judio haduol na, ug daghan ang mitungas sa Jerusalem gikan sa mga dapit sa wala pa ang Pagsaylo aron sa pagputli sa ilang

mga kaugalingon. ⁵⁶ Sila nangita kang Jesus, ug nag-istoryahanay sa usag-usa samtang sila nanindog sa templo, “Unsay inyong hunahuna? Nga dili siya moadto sa kapistahan?” ⁵⁷ Karon ang mga pangulong pari ug ang mga Pariseo mihatag ug mando nga kung adunay nasayod kung asa si Jesus, kinahanglan siya mosumbong niini aron nga sila modakop kaniya.

12

¹ Unom ka adlaw sa wala pa ang Pagsaylo, si Jesus miabot sa Betania, diin si Lazaro, nga gibanhaw ni Jesus gikan sa mga patay, atoa didto. ² Busa nag-andam sila ug panihapon alang kaniya didto, ug si Marta ang nagsilbi, apan si Lazaro mao ang usa nga kauban niadtong naglingkod sa lamisa uban kang Jesus. ³ Unya si Maria mikuha ug litra sa pahumot nga hinimo gikan sa bililhon ug lunsay nga nardo, ug gidihogan ang tiil ni Jesus niini, ug gitrapohan ang iyang tiil sa iyang buhok. Ang panimalay nalukop sa kahumot sa pahumot. ⁴ Si Judas Iscariote, nga usa sa iyang mga disipulo, ang usa nga magbudhi kaniya, miingon, ⁵ “Nganong kini nga pahumot wala gibaligya ug tulo ka gatos nga denario ug ihatag sa mga kabos?” ⁶ Karon miingon siya niini, dili tungod kay naluoy siya sa mga kabos, apan tungod kay siya usa ka kawatan: anaa kaniya ang puntal sa kwarta ug kawaton kung unsa ang nasulod niini. ⁷ Si Jesus miingon, “Tugoti siya sa pagtipig kung unsay anaa kaniya alang sa adlaw sa paglubong kanako. ⁸ Anaa kanunay ang mga kabos diha kaninyo; apan dili ninyo ako makauban sa kanunay.” ⁹ Karon usa ka dakong panon sa mga Judio nasayod nga si Jesus atoa didto, ug sila miadto, dili lamang alang kang Jesus, apan alang usab sa pagtan-aw kang Lazaro, nga gibanhaw ni Jesus gikan sa mga patay. ¹⁰ Ang mga pangulong pari nagsabotsabot aron nga patyon usab nila si Lazaro; ¹¹ kay tungod kaniya daghan sa mga Judio ang mipalayo ug mituo kang Jesus. ¹² Sa pagkasunod nga adlaw ang usa ka panon miabot sa kapistahan. Sa dihang nadunggan nila nga moadto si Jesus sa Jerusalem, ¹³ mikuha sila sa mga sanga sa kahoy nga palmira ug migawas aron mosugat kaniya ug misinggit, “Hosanna! Bulahan siya nga moabot sa ngalan sa Ginoo, ang Hari sa Israel.” ¹⁴ Nakakita si Jesus sa nating asno ug nagsakay niini; ingon sa nahisulat, ¹⁵ “Ayaw kahadlok, anak nga babaye sa Zion; tan-awa, ang imong Hari moabot, nga mosakay sa nating asno.” ¹⁶ Ang iyang mga disipulo wala makasabot niining mga butanga sa una nga higayon; apan sa dihang si Jesus gihimaya, sila nahinumdom nga kining mga butanga nahisulat mahitungod kaniya ug nabuhat nila kini nga mga butang ngadto kaniya. ¹⁷ Karon nagpamatuod ang panon nga uban kaniya sa dihang gitawag niya si Lazaro pagawas sa lubnganan ug gibanhaw siya gikan sa mga patay. ¹⁸ Kini usab ang hinungdan nga ang panon miadto aron nga maghimamat kaniya tungod kay sila nakadungog nga siya nakabuhat niini nga timaan. ¹⁹ Busa ang mga Pariseo miingon sa ilang mga kaugalingon. “Tan-awa, wala na kitay mahimo; tan-awa, ang kalibotan nagsunod na kaniya.” ²⁰ Karon adunay mga Griyego nga nagkuyog niadtong motungas aron sa pagsimba didto sa kapistahan. ²¹ Kini sila miadto kang Felipe, nga gikan sa Betsaida sa Galilea, ug nangutana kaniya, nga miingon, “Sir, buot kaming makakita kang

Jesus.”²² Si Felipe milakaw ug gisultihan si Andres; milakaw si Andres uban kang Felipe, ug ilang gisultihan si Jesus.²³ Si Jesus mitubag kanila ug miingon, “Ang takna miabot na alang sa Anak sa Tawo nga himayaon.”²⁴ Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako magasulti kaninyo, gawas nga ang usa ka lugas sa trigo matagak sa yuta ug mamatay, kini magapabilin sa iyang kaugalingon lamang; apan kung kini mamatay, kini magdala ug daghang bunga.²⁵ Siya nga magahigugma sa iyang kinabuhi mawad-an niini; apan siya nga magadumot sa iyang kinabuhi niining kalibotana makaangkon niini alang sa kinabuhing walay kataposan.²⁶ Ang si bisan kinsa nga mag-alagad kanako, pasagdi siya nga mosunod kanako; ug kung asa ako, atoa usab ang akong mga sulugoon. Ang si bisan kinsa nga moalagad kanako, ang Amahan magapasidungog kaniya.²⁷ Karon ang akong kalag nabalaka: unsa ang angay nakong isulti? ‘Amahan, luwasa ako gikan niining taknaa?’ Apan tungod niini ako miabot niining taknaa.²⁸ Amahan, himayaon ang imong ngalan.” Unya ang usa ka tingog gikan sa langit miingon, “Ako na kining gihimaya ug ako kining pagahimayaon pag-usab.”²⁹ Unya ang panon nga mitindog ug nakadungog niini miingon nga nidalugdog. Ang uban miingon, “Dihay anghel nga misulti kaniya.”³⁰ Si Jesus mitubag ug miingon, “Kini nga tingog wala miabot alang kanako, apan alang kaninyo.”³¹ Karon ang paghukom niining kalibotana: Karon ang magmamando niining kalibotana igalabay pagawas.³² Ug ako, sa dihang ako igabayaw gikan sa yuta, magaduol ang matag-usa kanako.”³³ Siya miingon niini aron sa pag-ila kung unsa nga matang sa kamatayon ang iyang kamatyan.³⁴ Ang panon mitubag kaniya, “Kami nakadungog gikan sa balaod nga si Cristo magpabilin hangtod sa kahangtoran. Unsaon nimo pagkasulti, ‘Ang Anak sa Tawo kinahanglan nga ipataas?’ Kinsa kini nga Anak sa Tawo?”³⁵ Unya si Jesus miingon kanila, “Ang kahayag magpabilin uban kaninyo sa hamubo nga panahon. Lakaw samtang anaa pa kaninyo ang kahayag, aron nga ang kangitngit dili mag-una kaninyo. Siya nga magalakaw sa kangitngit wala masayod kung asa siya padulong.”³⁶ Samtang anaa pa kaninyo ang kahayag, pagtuo sa kahayag aron nga mamahimo kamong mga anak sa kahayag.” Si Jesus miingon niining mga butanga ug unya mipahawa ug mitago kanila.³⁷ Bisana tuod si Jesus nakabuhat sa daghang mga timaan sa ilang atubangan, apan wala gihapon sila motuo kaniya³⁸ aron nga ang pulong ni Isaias nga propeta matuman, diin siya nag-ingon: “Ginoo, kinsa ba ang mituo sa among pagpahayag? Ug kang kinsa ba gipadayag ang bukton sa Ginoo?”³⁹ Kay alang niini nga hinungdan sila dili motuo, kay si Isaias usab miingon,⁴⁰ “Iyang butahon ang ilang mga mata, ug iyang pagahion ang ilang mga kasingkasing; kondili, sila makakita uban sa ilang mga mata ug makasabot uban sa ilang mga kasingkasing, ug mobalik, ug ako silang ayohon.”⁴¹ Si Isaias miingon niining mga butanga tungod kay iyang nakita ang himaya ni Jesus ug misulti kaniya.⁴² Apan bisan pa niana, daghan sa mga magmamando ang mituo kang Jesus; apan tungod sa mga Pariseo, sila wala mag-angkon niini aron nga dili sila ipapahawa gikan sa sinagoga.⁴³ Sila mas labaw pa nga nahigugma sa mga pagdayeg nga gikan sa mga tawo kay sa pagdayeg nga gikan sa Dios.⁴⁴ Si Jesus misinggit ug miingon, “Siya

nga nagtuo kanako, magatuo dili lamang kanako apan kaniya usab nga mipadala kanako, ⁴⁵ ug siya nga nakakita kanako nakakita kaniya nga mipadala kanako. ⁴⁶ Ako mianhi ingon nga kahayag sa kalibotan aron nga si bisan kinsa nga magatuo kanako dili magpabilin sa kangitngit. ⁴⁷ Si bisan kinsa nga nakadungog sa akong mga pulong apan wala magtipig niini, dili ako mohukom kaniya; kay wala ako mianhi aron sa paghukom sa kalibotan, apan sa pagluwas sa kalibotan. ⁴⁸ Siya nga magasalikway kanako ug wala modawat sa akong mga pulong adunay usa nga mohukom kaniya: kini mao ang pulong nga akong gisulti nga maghukom kaniya sa kataposan nga adlaw. ⁴⁹ Kay wala ako mosulti alang sa akong kaugalingon, apan ang Amahan nga nagpadala kanako, nga naghatag kanako ug mando kung unsa ang isulti. ⁵⁰ Nasayod ako nga ang iyang mando mao ang kinabuhing walay kataposan, busa mao kana ang akong gisulti—sama sa gisulti sa akong Amahan kanako, igasulti ko usab.”

13

¹ Karon sa wala pa ang Pista sa Pagsaylo sa dihang si Jesus nasayod nga ang iyang takna moabot na nga siya mobiya niining kalibotan paingon sa Amahan—naghigugma sa iyang mga gipanag-iya nga anaa sa kalibotan—siya magahigugma kanila hangtod sa kataposan. ² Karon ang yawa nagbutang na niini sa kasingkasing ni Judas Iscariote nga anak ni Simon, aron mobudhi kang Jesus. ³ Nasayod sila nga ang Amahan naghatag kaniya sa tanan ngadto sa iyang mga kamot ug nga siya naggikan sa Dios ug mobalik sa Dios. ⁴ Nagtindog siya human sa panihapon ug gihubo ang iyang pangsapaw nga sinina. Unya iyang gikuha ang tuwalya ug iya kining gitapis. ⁵ Unya nagbubo siya ug tubig sa planggana ug nagsugod sa paghugas sa mga tiil sa iyang mga disipulo ug gitrapohan sa tuwalya nga iyang gitapis. ⁶ Siya miduol kang Simon Pedro, ug si Pedro miingon kaniya, “Ginoo, imo bang hugasan ang akong mga tiil?” ⁷ Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, “Kung unsa ang akong buhaton kaninyo dili kamo makasabot karon, apan unya masabtan ra ninyo kini.” ⁸ Si Pedro miingon kaniya, “Dili gayod nimo hugasan ang akong mga tiil.” Si Jesus mitubag kaniya, “Kung dili ako mohugas kanimo, ikaw walay kaambitan kanako.” ⁹ Si Simon Pedro miingon kaniya, “Ginoo, ayaw lamang ang akong mga tiil ang hugasi, apan apil usab ang akong mga kamot ug ulo.” ¹⁰ Si Jesus miingon kaniya, “Siya nga nakaligo na wala na magkinahanglan, gawas sa paghugas sa iyang mga tiil” apan siya hingpit nga limpyo; kamo limpyo, apan dili ang matag-usa.” ¹¹ (Kay si Jesus nasayod kung kinsa ang magbudhi kaniya; mao nga siya miingon, “Dili ang tanan kaninyo limpyo.”) ¹² Busa sa dihang si Jesus nahuman na sa paghugas sa ilang mga tiil ug gikuha ang iyang sinina ug naglingkod pag-usab, siya miingon kanila, “Nasayod ba kamo kung unsa ang akong gibuhat alang kaninyo? ¹³ Gitawag ako ninyo nga 'magtutudlo' ug 'Ginoo,' ug saktong ang inyong giingon, tungod kay ako kana. ¹⁴ Unya kung ako, ang Ginoo ug ang Magtutudlo, naghugas sa inyong mga tiil, kinahanglan nga hugasan usab ninyo ang tiil sa usag-usa. ¹⁵ Kay ako naghatag kaninyo ug sumbanan aron nga kamo usab magbuhat sama sa akong gibuhat alang kaninyo. ¹⁶ Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako magasulti

kaninyo, ang sulugoon dili labaw sa iyang agalon; o ang mensahero labaw pa sa nagpadala kaniya. ¹⁷ Kung nasayod kamo niining mga butanga, kamo mapanalanginan kung kamo magbuhat niini. ¹⁸ Ako wala maghisgot mahitungod kaninyong tanan; ako nasayod kung kinsa kadtong akong napili—apan kini aron nga ang kasulatan matuman: 'Siya nga nagakaon sa akong tinapay mopataas sa iyang tikod batok kanako.' ¹⁹ Gisultihan ko kamo niini karon sa dili pa kini mahitabo aron nga sa dihang mahitabo na kini, kamo magatuo nga mao AKO. ²⁰ Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako magasulti kaninyo, siya nga magadawat sa akong gipadala, magadawat kanako, ug siya nga magadawat kanako, magadawat kaniya nga nagpadala kanako. ²¹ Sa dihang si Jesus miingon niini, nabalaka ang iyang espiritu, siya nagpamatuod ug miingon, "Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako magasulti kaninyo nga ang usa kaninyo magbudhi kanako." ²² Ang mga disipulo nagtinan-away sa usag-usa, natingala kung kinsa ang iyang gihisgotan. ²³ Usa sa iyang mga disipulo, nga gihigugma ni Jesus, naghigda sa lamesa nga nagsandig sa dughan ni Jesus. ²⁴ Si Simon Pedro nagsinyas niini nga disipulo ug miingon, "Sultihi kami kung kinsa kini nga iyang gisulti" ²⁵ Busa mibalik siya ug nagpauraray sa dughan ni Jesus ug miingon, "Ginoo, kinsa kini?" ²⁶ Unya mitubag si Jesus, "Kini siya mao ang akong tusloan ug pinikas sa tinapay ug ihatag kaniya." Busa sa dihang napikas niya ang tinapay, iya kining gihatag kang Judas nga anak ni Simon Iscariote. ²⁷ Ug unya, human sa tinapay, si Satanas misulod kaniya, busa si Jesus miingon kaniya, "Unsa ang imong pagabuhaton, dalia kini pagbuhat." ²⁸ Karon walay usa nga naghigda sa lamesa nga nasayod nganong iya kining gisulti kaniya. ²⁹ Ang pipila naghunahuna nga, sukad nga anaa kang Judas ang puntil sa kwarta, si Jesus miingon kaniya, "Palit kung unsa ang atong kinahanglanan alang sa pista," o nga siya kinahanglan adunay ihatag sa kabos. ³⁰ Human madawat ni Judas ang tinapay, migawas dayon siya. Gabii na kadto. ³¹ Sa dihang wala na si Judas, si Jesus miingon, "Karon ang Anak sa Tawo gihimaya, ug ang Dios nahimaya kaniya, ³² Ang Dios maghimaya kaniya sa iyang kaugalingon, ug siya maghimaya kaniya dihadiha dayon. ³³ Gagmay nga mga kabataan, ako uban kaninyo sa mubo nga panahon. Mangita kamo kanako, ug sama sa akong giingon sa mga Judio, 'Kung diin ako moadto, dili kamo makaadto.' Karon sultihan ko usab kamo niini. ³⁴ Ako maghatag kaninyo ug bag-o nga sugo, nga kinahanglan higugmaon ninyo ang usag-usa; ingon nga ako nahigugma kaninyo, busa kinahanglan usab nga inyong higugmaon ang usag-usa. ³⁵ Pinaagi niini ang matag-usa masayod nga kamo akong mga disipulo, kung inyong higugmaon ang usag-usa." ³⁶ Si Simon Pedro miingon kaniya, "Ginoo, asa ka moadto?" si Jesus mitubag, "Kung asa ako moadto, dili kamo makasunod kanako karon, apan makasunod kamo kanako pagkahuman." ³⁷ Si Pedro miingon kaniya, "Ginoo, nganong dili ako makasunod kanimo karon? Akong itugyan ang akong kinabuhi alang kanimo." ³⁸ Si Jesus mitubag, "Imo bang itugyan kanako ang imong kinabuhi? Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, ako magasulti kanimo, sa dili pa magtuktugaok ang sunoy imo na akong ilimod sa makatulo ka higayon."

14

¹ “Ayaw tugoti nga mabalaka ang inyong kasingkasing. Tuo kamo sa Dios, tuo usab kanako. ² Sa balay sa akong Amahan daghan ug mga lawak. Kung kini dili tinuod, ako mosulti kaninyo, kay moandam ako ug dapit alang kaninyo. ³ Kung moadto ako ug moandam ug dapit alang kaninyo, mobalik ako pag-usab ug dawaton ko kamo aron nga kung diin ako anaa usab kamo. ⁴ Nasayod kamo sa dalan kung asa ako padulong.” ⁵ Si Tomas miingon kang Jesus, “Ginoo wala kami makabalo kung asa ka padulong, unsaon namo pagkahibalo sa dalan?” ⁶ Si Jesus miingon kaniya, “Ako ang dalan, ang kamatuoran, ug ang kinabuhi; walay makaadto sa Amahan gawas kung pinaagi kanako. ⁷ Kung nakaila kamo kanako, nakaila usab kamo sa akong Amahan. Gikan karon nakaila na kamo kaniya, ug nakakita na kaniya.” ⁸ Si Felipe miingon kang Jesus, “Ginoo, ipakita kanamo ang Amahan, ug kana igo na alang kanamo.” ⁹ Si Jesus miingon kaniya, “Dugay na ako nga nakig-uban kaninyo ug wala pa ba gihapon ka makaila kanako, Felipe? Si bisan kinsa nga nakakita kanako nakakita sa Amahan. Nganong naka-ingon ka man, 'Ipakita kanamo ang Amahan'? ¹⁰ Wala ka ba mituo nga ako anaa sa Amahan ug ang Amahan ania kanako? Ang mga pulong nga gisulti ko kaninyo wala nako gisulti gikan sa akong kaugalingong katungod, apan kini sa Amahan nga nagpuyo kanako nga mao ang namuhat sa iyang buluhaton. ¹¹ Tuohi ako nga ako anaa sa Amahan, ug ang Amahan ania kanako, o tuo tungod sa mga buhat. ¹² Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, sultihan ko kamo, siya nga motuo kanako mobuhat sa mga buluhaton nga akong ginabuhat, ug siya mobuhat sa mas labaw pa nga mga buluhaton kaysa niini tungod kay ako moadto sa Amahan. ¹³ Bisan unsa ang inyong pangayoon sa akong ngalan, ako kining buhaton aron nga ang Amahan himayaon diha sa Anak. ¹⁴ Kung mangayo kamo ug bisan unsa sa akong ngalan, ako kining buhaton. ¹⁵ Kung nahigugma kamo kanako, tumanon ninyo ang akong mga kasugoan. ¹⁶ Ug mag-ampo ako sa Amahan, ug hatagan niya kamo ug laing Maghuhupay aron nga siya makig-uban kaninyo hangtod sa kahangtoran: ¹⁷ ang Espiritu sa kamatuoran. Nga dili madawat sa kalibotan tungod kay kini wala makakita kaniya o makaila kaniya. Apan kamo nakaila kaniya, kay siya mipuyo uban kaninyo ug maanaa kaninyo. ¹⁸ Dili ko kamo biyaan nga mag-inusara; mobalik ako kaninyo. ¹⁹ Apan sa mubo nga panahon nga kalibotan dili na makakita kanako, apan kamo makakita kanako. Tungod kay ako buhi, kamo usab mabuhi. ²⁰ Nianang adlaw masayod kamo nga ako anaa sa akong Amahan, ug kamo ania kanako, ug ako anaa kaninyo. ²¹ Siya nga nagbaton sa akong mga kasugoan ug nagtuman niini mao ang nahigugma kanako, ug siya nga nahigugma kanako higugmaon sa akong Amahan, ug ako siyang higugmaon ug akong ipakita ang akong kaugalingon kaniya.” ²² Si Judas (dili si Iscariot) miingon kang Jesus, “Ginoo, nganong imong ipakita ang imong kaugalingon kanamo ug dili sa kalibotan?” ²³ Si Jesus mitubag ug miingon kaniya, “Si bisan kinsa nga nahigugma kanako, motuman siya sa akong pulong. Higugmaon siya sa akong Amahan, ug kami moanha kaniya, ug kami mohimo sa among puluy-anan diha kaniya. ²⁴ Siya nga wala mahigugma kanako dili motuman sa akong mga pulong. Ang pulong nga inyong nadungog

dili gikan kanako apan gikan sa Amahan nga nagpadala kanako. ²⁵ Gisulti ko kini nga mga butang kaninyo, samtang ako anaa uban kaninyo. ²⁶ Bisan pa niana, ang Maghuhupay—ang Balaang Espiritu nga ipadala sa Amahan sa akong ngalan—siya motudlo kaninyo sa tanang butang ug siya magpahinumdong kaninyo sa tanang butang nga gisulti ko kaninyo. ²⁷ Ibilin ko kaninyo ang kalinaw; ihatag ko kaninyo ang akong kalinaw. Dili ko kini ihatag sama sa paghatag sa kalibotan. Ayaw tugoti nga mabalaka ang inyong kasingkasing, ug ayaw kahadlok. ²⁸ Nakadungog kamo nga ako miingon kaninyo, 'Ako molakaw ug mobalik ako kaninyo.' Kung kamo nahigugma kanako, kamo malipay tungod kay ako moadto sa Amahan, kay ang Amahan mas labaw kay kanako. ²⁹ Karon gisultihan ko kamo sa wala pa kini mahitabo aron nga, sa dihang kini mahitabo, motuo kamo. ³⁰ Dili na ako mosulti ug daghan pa kaninyo, kay ang tigdumala niining kalibotan moabot na. Wala siyay gahom nganhi kanako, ³¹ apan aron nga ang kalibotan makabalo nga ako nahigugma sa Amahan, akong buhaton ang gisugo sa Amahan kanako. Manindog kita ug manglakaw gikan dinhi."

15

¹ "Ako ang tinuod nga punoan, ug ang akong Amahan mao ang tig-atiman. ² Kuhaon niya ang matag sanga nga ania kanako nga wala nagahatag ug bunga, ug iyang pul-ongan ang mga sanga nga nagapamunga aron nga kini mamunga ug daghan. ³ Kamo hinlo na tungod sa mga mensahe nga gisulti ko kaninyo. ⁴ Pabilin kanako, ug ako kaninyo. Sama nga ang sanga dili makapamunga sa iyang kaugalingon gawas kung kini magpabilin sa punoan, bisan usab kamo, gawas kung kamo magpabilin kanako. ⁵ Ako ang punoan, kamo ang mga sanga. Siya nga magpabilin kanako, ug ako kaniya, mamunga ug daghan, kay kung wala ako wala kamoy mahimo. ⁶ Si kinsa kadtong dili magpabilin kanako, isalibay siya sama sa sanga ug mangalaya, ug tapokon nila ang mga sanga ug itambog ngadto sa kalayo, ug sila mangasunog. ⁷ Kung kamo magpabilin kanako, ug kung ang akong mga pulong magpabilin kaninyo, pangayoa ang bisan unsa nga inyong gitinguha, ug kini mahitabo alang kaninyo. ⁸ Ang akong Amahan mahimaya niini: nga kamo mamunga ug daghan ug nga kamo akong mga disipulo. ⁹ Sama sa paghigugma sa Amahan kanako, ako usab nahigugma kaninyo; busa pabilin sa akong gugma. ¹⁰ Kung inyong tumanon ang akong mga kasugoan, kamo magpabilin sa akong gugma sama nga ako nituman sa mga kasugoan sa akong Amahan ug nagpabilin sa iyang gugma. ¹¹ Gisulti ko kini nga mga butang kaninyo aron nga ang akong kalipay maanaa kaninyo ug aron ang inyong kalipay mahingpit. ¹² Kini ang akong sugo, nga kamo maghigugmaay sa matag usa sama sa akong paghigugma kaninyo. ¹³ Walay usa nga adunay gugma nga mas labaw kaysa niini, nga iyang ihatag ang iyang kinabuhi alang sa iyang mga higala. ¹⁴ Kamo akong mga higala kung mobuhat kamo sa mga butang nga akong gisugo kaninyo. ¹⁵ Wala ko na kamo gitawag nga akong mga sulugoon, kay ang sulugoon wala masayod kung unsa ang ginabuhat sa iyang agalon. Gitawag ko kamo nga mga higala, kay ang tanan nga akong nadungog gikan sa akong

Amahan, akong gipahibalo kaninyo. ¹⁶ Dili kamo ang nagpili kanako, apan ako ang nagpili kaninyo ug nagtudlo kaninyo aron manglakaw ug mamunga, ug ang inyong bunga kinahanglan magpabilin. Mao kini aron bisan unsa ang inyong pangayoon sa Amahan sa akong ngalan, ihatag niya kini kaninyo. ¹⁷ Kini mao ang mga butang nga akong gisugo kaninyo: nga maghinigugmaay kamo sa matag usa. ¹⁸ Kung ang kalibotan nagdumot kaninyo, sayri nga kini nagdumot kanako sa wala pa kini nagdumot kaninyo. ¹⁹ Kung kamo iya sa kalibotan, ang kalibotan mahigugma kaninyo ingon nga iya. Apan tungod kay kamo dili iya sa kalibotan ug tungod kay gipili ko kamo gikan sa kalibotan, nagpasabot nga ang kalibotan nagdumot kaninyo. ²⁰ Hinumdomi ang pulong nga akong gisulti kaninyo, 'Ang sulugoon dili labaw sa iyang agalon.' Kung gilutos nila ako, lutoson usab nila kamo; kung ilang tumanon ang akong pulong, tumanon usab nila ang inyong pulong. ²¹ Buhaton nila kining tanan nga mga butang diha kaninyo tungod sa akong ngalan kay wala man sila makaila kaniya nga nagpadala kanako. ²² Kung wala ako mianhi ug misulti kanila, wala unta sila makasala, apan karon wala silay ikapasumangil alang sa ilang sala. ²³ Siya nga nagdumot kanako nagdumot usab sa akong Amahan. ²⁴ Kung wala ko nahimo ang mga buluhaton nga wala gayoy nakahimo kanila, wala unta sila makasala, apan karon sila nakakita ug nagdumot kanako ug sa akong Amahan. ²⁵ Apan kini aron matuman ang pulong nga nahisulat sa ilang balaod, 'Nagdumot sila kanako sa walay hinungdan.' ²⁶ Kung ang Maghuhupay—nga akong ipadala kaninyo gikan sa Amahan, nga mao, ang Espiritu sa kamatuoran, nga gikan sa Amahan—moabot, siya makapamatuod mahitungod kanako. ²⁷ Kamo usab makapamatuod tungod kay kamo uban kanako gikan pa sa sinugdanan.

16

¹ “Gisulti ko kaninyo kining mga butanga aron nga dili kamo mapahilayo. ² Pagawason nila kamo sa mga sinagoga. Apan ang takna moabot sa dihang ang matag-usa nga mopatay kaninyo maghunahuna nga siya nagdalit ug paghalad sa Dios. ³ Buhaton nila kining mga butanga tungod kay wala nila ako mailhi ug ang Amahan. ⁴ Gisulti ko kaninyo kining mga butanga aron nga sa dihang moabot ang ilang takna, makahinumdom kamo nga ako nagsulti kaninyo mahitungod kanila. Wala ko kamo sultihi mahitungod niining mga butanga sa sinugdanan tungod kay ako uban kaninyo. ⁵ Apan karon moadto ako kaniya nga nagpadala kanako, apan walay usa kaninyo ang nangutana kanako, 'Asa ka moadto?' ⁶ Apan tungod kay ako miingon niining mga butanga kaninyo, napuno sa kaguol ang inyong kasingkasing. ⁷ Apan sultihan ko kamo sa kamatuoran: mas maayo alang kaninyo nga mobiya ako. Kay kung dili ako mobiya, ang Maghuhupay dili moabot kaninyo, apan kung mobiya ako, ipadala ko siya kaninyo. ⁸ Sa dihang siya moabot, ang Maghuhupay magapamatuod nga ang kalibotan sayop mahitungod sa sala, mahitungod sa pagkamatarong, ug mahitungod sa paghukom— ⁹ mahitungod sa sala, tungod kay wala sila mituo kanako; ¹⁰ mahitungod sa pagkamatarong, tungod kay moadto ako sa Amahan, ug dili na kamo makakita kanako;

¹¹ ug mahitungod sa paghukom, tungod kay ang tigdumala niining kalibotana gihukman na. ¹² Daghan pang mga butang ang isulti ko kaninyo, apan dili kamo makasabot niini karon. ¹³ Apan sa dihang siya, ang Espiritu sa Kamatuoran, moabot, mogiya siya kaninyo sa tanan nga kamatuoran, kay dili siya magasulti gikan sa iyang kaugalingon. Apan mosulti siya sa bisan unsa nga iyang madungog, ug isulti niya kaninyo kung unsa ang moabot. ¹⁴ Himayaon niya ako, tungod kay kuhaon niya kung unsa ang anaa kanako ug isulti niya kini kaninyo. ¹⁵ Ang tanang butang nga iya sa Amahan akoo. Busa, moingon ako nga kuhaon sa Espiritu kung unsa ang anaa kanako ug isulti niya kini kaninyo. ¹⁶ Sa mubo nga higayon dili kamo makakita kanako, ug human sa mubo nga higayon makakita kamo kanako." ¹⁷ Unya pipila sa iyang mga disipulo miingon sa matag-usa, "Unsa kining iyang giingon kanato, 'Sa mubo nga higayon dili kamo makakita kanako ug human sa mubo nga higayon makakita kamo kanako,' ug, 'Tungod kay ako moadto sa Amahan?'" ¹⁸ Busa miingon sila, "Unsa kining iyang ginaingon, 'Sa mubo nga higayon? Wala kita nasayod kung unsa ang iyang gipanulti.'" ¹⁹ Nakita ni Jesus nga buot nilang mangutana kaniya, ug miingon siya kanila, "Mao ba kini ang inyong gipangutana sa inyong kaugalingon mahitungod sa akong giingon, 'Sa mubo nga higayon dili kamo makakita kanako ug human sa mubo nga higayon makakita kamo kanako?'" ²⁰ Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, moingon ako kaninyo, manghilak kamo ug magbangotan, apan ang kalibotan malipay; mapuno kamo sa kaguol, apan ang inyong kagulangan ilisan ug kalipay. ²¹ Sa dihang ang babaye manganakay na naguol siya tungod kay hapit na ang takna sa iyang pagpanganak, apan sa dihang gihimugso na niya ang bata, dili na siya makahinumdom sa kasakit tungod sa iyang kalipay nga ang usa ka bata nga natawo sa kalibotan. ²² Busa naguol kamo karon, apan makita ko kamo pag-usab, ug malipay ang inyong kasingkasing, walay si bisan kinsa nga makakuha sa inyong kalipay gikan kaninyo. ²³ Niana nga adlaw dili na kamo mangutana kanako ug bisan unsa. Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, moingon ako kaninyo, kung mangayo kamo bisan unsa sa Amahan pinaagi sa akong ngalan, ihatag niya kini kaninyo. ²⁴ Hangtod karon wala pa kamo nangayo ug bisan unsa pinaagi sa akong ngalan. Pangayo, ug makadawat kamo aron ang inyong kalipay mahimong hingpit. ²⁵ Miingon ako kaninyo niining mga butanga sa pasumbingay, apan moabot ang takna nga dili na ako mosulti kaninyo sa pasumbingay, kondili mosulti ako kaninyo sa klaro mahitungod sa Amahan. ²⁶ Niana nga adlaw mangayo kamo pinaagi sa akong ngalan ug dili ako moingon kaninyo nga ako nag-ampo sa Amahan alang kaninyo, ²⁷ kay ang Amahan mismo naghigugma kaninyo tungod kay nahigugma kamo kanako ug tungod kay mituo kamo nga ako gikan sa Amahan. ²⁸ Gikan ako sa Amahan, ug mianhi ako sa kalibotan. Usab, mobiya ako sa kalibotan ug moadto ako sa Amahan." ²⁹ Ang iyang mga disipulo miingon, "Tan-awa, karon nagsulti ka na sa yano ug wala ka na migamit ug pasumbingay. ³⁰ Karon nasayod na kami nga nasayod ka sa tanang butang, ug wala na nimo gikinahanglan si bisan kinsa aron mangutana kanimo. Tungod niini, mituo kami nga ikaw gikan sa Dios." ³¹ Si Jesus mitubag kanila, "Nagtuo na ba kamo

karon? ³² Tan-awa, ang takna moabotay na, Oo, ug miabot na gayod, sa dihang magkatibulaag kamo, ang matag-usa sa ilang kaugalingong panimalay, ug biyaan ninyo ako nga mag-inusara. Apan wala ako mag-inusara tungod kay ang Amahan uban kanako. ³³ Gisulti ko kaninyo kining mga butanga aron nga kamo adunay kalinaw gikan kanako. Sa kalibotan, aduna kamoy kasamok, apan pagmalig-on: Gibuntog ko na ang kalibotan.”

17

¹ Human miingon si Jesus niining mga butanga, mihangad siya sa langit ug miingon, "Amahan, ang takna miabot na, himayaa ang imong Anak aron nga ang Anak maghimaya kanimo— ² sama nga imong gihatag kaniya ang katungod diha sa tanang unod aron siya magahatag sa kinabuhing walay kataposan sa tanan nga imong gihatag kaniya. ³ Mao kini ang kinabuhing walay kataposan: nga makaila sila kanimo, ang bugtong ug matuod nga Dios, ug imo siyang gipadala, si Jesu-Cristo. ⁴ Ako naghimaya kanimo sa kalibotan. Natapos ko na ang buluhaton nga imong gihatag kanako nga pagabuhaton. ⁵ Karon, Amahan, himayaa ako uban kanimo sa himaya nga akong naangkon uban kanimo sa wala pa gibuhat ang kalibotan. ⁶ Gipadayag ko ang imong ngalan ngadto sa katawhan nga imong gihatag kanako gikan sa kalibotan. Imo sila, ug imo silang gihatag kanako, ug gituman nila ang imong pulong. ⁷ Karon nasayod na sila nga ang tanang butang nga imong gihatag kanako naggikan kanimo, ⁸ kay gihatag ko kanila ang tanan nga pulong nga imong gihatag kanako. Gidawat nila kini ug tinuod nga nakahibalo nga ako gikan kanimo, ug mituo sila nga ikaw nagpadala kanako. ⁹ Nag-ampo ako alang kanila. Wala ako nag-ampo alang sa kalibotan apan alang niadtong imong gihatag kanako, kay sila imo man. ¹⁰ Ang tanan nga anaa kanako imo man, ug ang imoha akoo, ug ako nahimaya diha kanila. ¹¹ Wala na gayod ako sa kalibotan, apan kining katawhan anaa sa kalibotan, ug moanha ako kanimo. Balaan nga Amahan, bantayi sila pinaagi sa imong ngalan nga imong gihatag kanako aron sila mahiusa, sama nga kita nahiusa. ¹² Samtang uban pa ako kanila, giampingan ko sila pinaagi sa imong ngalan, nga imong gihatag kanako. Gipanalipdan ko sila, ug walay usa kanila nga nalaglag, gawas sa anak sa kalaglagan, aron nga ang kasulatan matuman. ¹³ Karon moanha ako kanimo, apan mosulti ako niining mga butanga sa kalibotan aron sila makaangkon sa akong kalipay nga mahingpit diha kanila. ¹⁴ Gihatag ko kanila ang imong pulong, ug ang kalibotan magdumot kanila tungod kay sila dili iya sa kalibotan, sama nga ako dili iya sa kalibotan. ¹⁵ Wala ako naghangyo kanimo aron kuhaon sila gikan sa kalibotan apan aron nga ikaw magbantay kanila gikan sa daotan. ¹⁶ Dili sila iya sa kalibotan, sama nga ako dili iya sa kalibotan. ¹⁷ Ihalad sila sa imong kaugalingon diha sa kamatuoran. Ang imong pulong mao ang kamatuoran. ¹⁸ Sama nga gipadala mo ako sa kalibotan, busa gipadala ko sila sa kalibotan. ¹⁹ Gihalad ko ang akong kaugalingon diha kanimo alang kanila, aron magahalad usab sila sa ilang kaugalingon kanimo diha sa kamatuoran. ²⁰ Wala ako nag-ampo alang lamang niini, apan alang usab niadtong mituo kanako pinaagi sa ilang pulong ²¹ aron magkahiusa silang tanan, sama

nga ikaw, Amahan, ania kanako, ug ako anaa kanimo. Nag-ampo ako nga sila usab maanaa kanato aron nga ang kalibotan motuo nga ikaw nagpadala kanako. ²² Ang himaya nga imong gihatag kanako, gihatag ko kanila, aron mahiusa sila, sama nga kita nahiusa; ²³ ako diha kanila, ug ikaw dinhi kanako. Aron nga hingpit sila nga mahiusa, aron nga ang kalibotan masayod nga ikaw nagpadala kanako, ug nahigugma kanila, sama nga ikaw nahigugma kanako. ²⁴ Amahan, buot nako nga kadtong imong gihatag kanako uban usab kanako kung asa ako aron ilang makita ang akong himaya, nga imong gihatag kanako. Kay gihigugma mo ako sa wala pa gibuhat ang kalibotan. ²⁵ Matarong nga Amahan, ang kalibotan wala makaila kanimo, apan ako nakaila kanimo; ug kini nakaila nga ikaw nagpadala kanako. ²⁶ Gihimo ko nga maila ang imong ngalan ngadto kanila, ug ipaila ko kini aron nga ang gugma nga sama sa imong paghigugma kanako maanaa kanila, ug ako maanaa kanila.

18

¹ Human si Jesus misulti niining mga pulonga, miadto siya uban sa iyang mga disipulo ngadto sa pikas bahin sa Walog sa Kidron, nga diin adunay usa ka tanaman nga diin siya misulod ug ang iyang mga disipulo. ² Karon si Judas, nga magbudhi kaniya, nasayod usab niining dapita, kay si Jesus kanunay nga nagaadto didto uban sa iyang mga disipulo. ³ Unya si Judas, nga ningdawat sa pundok sa mga sundalo gikan sa mga pangulong pari ug sa mga Pariseo, ug mga opisyal, miabot didto nga dala ang mga parol, ug mga sulo, ug mga hinagiban. ⁴ Unya si Jesus, nga nasayod sa tanang butang nga nahitabo kaniya, miduol ug nangutana kanila, “Si kinsa ang inyong gipangita?” ⁵ Sila mitubag kaniya, “Si Jesus nga Nazarenon.” Si Jesus miingon kanila, “Ako.” Si Judas, nga nagbudhi kaniya, nagtindog usab uban sa mga sundalo. ⁶ Busa sa dihang siya miingon kanila, “Ako,” miatras sila ug nangatumba sa yuta. ⁷ Unya si Jesus nangutana pag-usab kanila, “Si kinsa ang inyong gipangita?” Sila miingon pag-usab, “Si Jesus nga Nazarenon.” ⁸ Si Jesus mitubag, “Gisultihan ko na kamo nga ako. Busa kung nangita kamo kanako, tugoti silang molakaw.” ⁹ Nahitabo kini aron matuman ang mga pulong nga iyang giingon: “Si kinsa kadtong gihatag nimo kanako, walay usa nga nawala kanako.” ¹⁰ Unya si Simon Pedro, nga adunay usa ka espada, naghulbot niini ug gitigbas ang sulugoon sa labaw nga pari ug naputol ang iyang tuong dalunggan. Karon ang ngalan sa sulugoon mao si Malcus. ¹¹ Si Jesus miingon kang Pedro, “Ibalik ang espada ngadto sa iyang sakuban. Dili ba nako imnon ang kupa nga gihatag sa Amahan kanako?” ¹² Busa ang pundok sa mga sundalo, ug ang kapitan, ug ang mga opisyal sa mga Judio, midakop kang Jesus ug gigapos siya. ¹³ Gidala nila siya pag-una ngadto kang Annas, kay siya ang ugangang lalaki ni Caifas, nga mao ang labaw nga pari nianang tuiga. ¹⁴ Karon si Caifas mao ang usa nga mihatag ug tambag sa mga Judio nga mas maayo nga ang usa ka tawo mamatay alang sa katawhan. ¹⁵ Si Simon Pedro misunod kang Jesus, ug ang usa pa ka disipulo. Karon kana nga disipulo nailhan sa labaw nga pari, ug misulod siya uban kang Jesus ngadto sa hawanan sa labaw nga pari; ¹⁶ apan si Pedro nagtindog sa gawas sa pultahan. Busa ang laing

usa ka disipulo, nga nailhan sa labaw nga pari, migawas ug nakig-istorya sa babaeng tigbantay sa pultahan ug iyang gidala si Pedro pasulod. ¹⁷ Unya ang babaeng sulugoon, ang tigbantay sa pultahan, miingon kang Pedro, “Dili ba ikaw usab usa sa mga disipulo niining tawhana?” Siya miingon, “Dili ako.” ¹⁸ Karon ang mga sulugoon ug mga opisyal nagtintog didto, ug naghaling sila ug kalayo nga uling, kay tugnaw, ug nagpainit sila sa ilang kaugalingon. Si Pedro uban usab kanila, nagtindog didto ug nagpainit sa iyang kaugalingon. ¹⁹ Unya ang labaw nga pari nangutana kang Jesus mahitungod sa iyang mga disipulo ug sa iyang pagpanudlo. ²⁰ Si Jesus mitubag ngadto kaniya, “Dayag akong misulti sa kalibotan. Kanunay ako nagatudlo sa mga sinagoga ug sa templo diin ang tanan nga mga Judio magtigom. Wala akoy giingon sa tago. ²¹ Nganong nangutana ka kanako? Pangutan-a kadtong mga nakadungog kanako mahitungod kung unsa ang akong giingon. Pangitaa kining mga tawhana nga nasayod kung unsa ang akong giingon.” ²² Sa dihang miingon si Jesus niini, usa sa mga opisyal nga nagtindog didto misumbag kang Jesus ug miingon, “Ingon niana ka ba motubag sa labaw nga pari?” ²³ Si Jesus mitubag kaniya, “Kung nagsulti ako nga sayop, pamatud-i nga sayop, apan kung sakto, nganong imo akong gipasakitan?” ²⁴ Unya si Annas nagdala kaniya nga ginapos ngadto kang Caifas nga labaw nga pari. ²⁵ Karon si Simon Pedro nagtindog ug nagpainit sa iyang kaugalingon. Unya ang mga tawo miingon kaniya, “Dili ba ikaw usab usa sa iyang mga disipulo?” Milimod siya ug miingon, “Dili ako.” ²⁶ Usa sa mga sulugoon sa labaw nga pari, nga paryente sa tawo nga ang dalunggan giputol ni Pedro, miingon, “Dili ba nakit-an ko ikaw sa tanaman uban niya?” ²⁷ Unya si Pedro milimod pag-usab, ug dihadhiha dayon ang manok mituktugaok. ²⁸ Unya gidala nila si Jesus gikan kang Caifas ngadto sa palasyo sa gobernador. Kini sayo sa kabuntagon, ug wala sila misulod sa palasyo sa gobernador aron nga dili sila mahugawan apan makakaon sa Pagsaylo. ²⁹ Busa si Pilato migawas ngadto kanila ug miingon, “Unsay pasangil nga inyong gidala batok niining tawhana?” ³⁰ Sila mitubag ug miingon kaniya, “Kung kining tawhana wala nagbuhat ug daotan, dili namo siya ihatag kanimo.” ³¹ Busa si Pilato miingon kanila, “Dad-a ninyo siya ug hukmi siya sumala sa inyong balaod.” Ang mga Judio miingon kaniya, “Dili kini subay sa balaod alang kanato ang pagpatay sa usa ka tawo.” ³² Sila miingon niini aron ang pulong ni Jesus matuman nga iyang gisulti aron sa pagpaila kung sa unsa nga matang sa kamatayon siya mamatay. ³³ Unya si Pilato misulod pag-usab sa palasyo sa gobernador ug gitawag si Jesus ug miingon siya kaniya, “Ikaw ba ang Hari sa mga Judio?” ³⁴ Si Jesus mitubag, “Nagsulti ka ba gikan sa imong kaugalingon, o gisultihan ka sa uban mahitungod kanako?” ³⁵ Si Pilato mitubag, “Dili ako Judio, ako ba?” Ang imong kaugalingong katawhan ug ang pangulong pari naghatag kanimo nganhi kanako. Unsa ang imong gibuhat?” ³⁶ Si Jesus mitubag, “Ang akong gingharian dili dinhi niini nga kalibotan. Kung ang akong gingharian kabahin niining kalibotana, makig-away ang akong mga sulugoon aron dili ako ihatag ngadto sa mga Judio. Apan karon ang akong gingharian dili gikan dinhi.” ³⁷ Unya si Pilato miingon kaniya, “Unya, ikaw usa ka hari?” Si Jesus mitubag, “Ikaw nag-ingon nga ako

usa ka hari. Alang niining katuyoan natawo ako, ug alang niining katuyoan mianhi ako sa kalibotan aron sa pagsaksi sa kamatuoran. Ang matag-usa nga nahisakop sa kamatuoran maminaw sa akong tingog.”³⁸ Si Pilato miingon kaniya, “Unsa ang kamatuoran?” Sa dihang siya miingon niini, siya migawas pag-usab sa mga Judio ug miingon kanila, “Wala akoy nakita nga sala niining tawhana.”³⁹ Apan aduna kamoy nabatasan nga ako magpagawas ug usa ka tawo ngadto kaninyo sa Pagsaylo. Busa buot ba ninyo nga buhian nako ang Hari sa mga Judio alang kaninyo?”⁴⁰ Unya misinggit sila pag-usab ug miingon, “Dili kining tawhana, apan si Barabbas.” Si Barabbas usa ka kawatan.

19

¹ Unya gipakuha ni Pilato si Jesus ug gipalatos siya. ² Ang mga sundalo naghimo ug korona nga tunokon. Gibutang nila kini sa ulo ni Jesus ug gisul-oban siya ug dagtom-pula nga bisti. ³ Miadto sila kaniya ug miingon, “Dayega, ang Hari sa mga Judio!” ug gikulata nila siya. ⁴ Ug unya migawas pag-usab si Pilato ug miingon kanila, “Tan-awa, gidala naku siya sa gawas alang kaninyo aron nga masayran ninyo nga wala akoy nakita nga sala diha kaniya. ⁵ Busa migawas si Jesus, nagsuot siya ug korona nga tunokon ug dagtom-pula nga bisti. Unya miingon si Pilato kanila, “Tan-awa kining tawhana!” ⁶ Busa sa dihang ang mga pangulong pari ug mga opisyal nakakita kang Jesus, naninggit sila ug miingon, “Ilansang siya! ilansang siya!” Miingon si Pilato kanila, “Dad- siya ninyo ug kamoy maglansang kaniya, tungod kay wala akoy nakaplagan nga sayop diha kaniya.” ⁷ Ang mga Judio mitubag kaniya, “Kami adunay balaod, ug sumala sa balaod kinahanglan siyang patyon tungod kay giangkong niya nga siya ang Anak sa Dios.” ⁸ Sa pagkadungog ni Pilato niining pulonga, misamot ang iyang kahadlok, ⁹ ug misulod siya pag-usab sa palasyo sa gobernador ug miingon kang Jesus, “Taga diin ka man gikan?” Apan si Jesus wala mitubag kaniya. ¹⁰ Unya miingon si Pilato kaniya, “Dili ka ba makigsulti kanako? Wala ka ba masayod nga ako adunay gahom sa pagpalingkawas kanimo ug gahom sa pagpalansang kanimo?” ¹¹ Mitubag si Jesus kaniya, “Wala kay bisan unsang gahom nganhi kanako gawas kung unsa ang gihatag kanimo gikan sa kahitas-an. Busa, siya nga nagtugyan kanako diha kanimo ang adunay dakong sala.” ¹² Tungod niini nga tubag, buhian unta siya ni Pilato, apan ang mga Judio naninggit nga nag-ingon, “Kung buhian mo kining tawhana, dili ka higala ni Cesar: Ang tanan nga maghimo sa iyang kaugalingon isip nga hari kay batok kang Cesar.” ¹³ Sa pagkadungog ni Pilato niini nga mga pulong, gidala niya si Jesus sa gawas ug milingkod siya sa hukmananan sa dapit nga gitawag ug “Ang daplin sa dalan,” apan sa Hebreo, “Gabbatha.” ¹⁴ Karon mao kadto ang adlaw sa pagpangandam alang sa Pagsaylo, sa ika-unom nga oras. Miingon si Pilato sa mga Judio, “Tan-awa, ania ang inyong hari!” ¹⁵ Naninggit sila, “Ipalayo siya! ipalayo siya; ilansang siya!” Miingon si Pilato ngadto kanila, “Kinahanglan ba nga ilansang nako ang inyong hari?” Ang mga pangulong pari mitubag, “Kami walay laing hari gawas kang Cesar.” ¹⁶ Unya gihatag ni Pilato si Jesus ngadto kanila aron ilansang. ¹⁷ Unya gikuha nila si Jesus, ug migawas siya, nga nagpas-an sa krus alang

sa iyang kaugalingon, ngadto sa dapit nga gitawag “Ang Dapit sa Kalabira,” nga sa Hebreo gitawag nga “Golgota.”¹⁸ Gilansang nila si Jesus didto, ug uban kaniya ang duha ka laing tawo, usa sa matag kilid, uban kang Jesus nga anaa sa tunga.¹⁹ Nagsulat usab si Pilato ug usa ka ilhanan ug gibutang kini sa krus. Didto adunay nakasulat: SI JESUS NGA TAGA-NAZARET, ANG HARI SA MGA JUDIO.²⁰ Daghang mga Judio ang nakabasa sa maong ilhanan tungod kay ang dapit kung asa gilansang si Jesus duol sa siyudad. Ang ilhanan gisulat sa Hebreo, sa Latin, ug sa Griyego.²¹ Unya ang mga pangulong pari sa mga Judio miingon kang Pilato, “Ayaw isulat, ‘Ang Hari sa mga Judio,’ apan hinuon, ‘Kining usa nga nag-ingon, ‘Ako ang Hari sa mga Judio.’”²² Si Pilato mitubag, “Kung unsa ang akong gisulat ako nang gisulat.”²³ Human gilansang sa mga sundalo si Jesus, gikuha nila ang iyang bisti ug gitunga sa upat ka bahin; usa ka bahin alang sa kada sundalo, ug ang kupo. Karon ang kupo walay tinahian, hinabi gikan sa taas²⁴ Unya nag-ingnanay sila sa matag-usa, “Dili nato kini gision, apan hinuon magripa kita alang niini aron makahukom kung si kinsa ang makapanag-iya niini.” Kini nahitabo aron nga ang kasulatan matuman nga miingon, “Ilang gibahinbahin ang akong bisti sa ilang kaugalingon; nag-ripa sila sa akong sinina.”²⁵ Gibuhat sa mga sundalo kining mga butanga. Ang inahan ni Jesus, ang igsoong babaye sa iyang inahan, si Maria nga asawa ni Cleopas, ug si Maria Magdalena. Kini nga mga babaye nagtindog duol sa krus ni Jesus.²⁶ Sa dihang nakita ni Jesus ang iyang inahan ug ang disipulo nga iyang gihigugma nga nagtindog sa duol, miingon siya sa iyang inahan, “Babaye, tan-awa, ang imong anak!”²⁷ Unya miingon siya sa disipulo, “Tan-awa, ang imong inahan!” Gikan nianang orasa gidala siya sa disipulo sa iyang kaugalingong panimalay.²⁸ Pagkahuman niini ni Jesus, tungod kay nasayod siya nga ang tanang butang nahingpit na, aron mahingpit ang kasulatan, miingon, “Giuhaw ako.”²⁹ Ang usa ka sudlanan nga puno sa aslom nga bino gibutang didto, busa nagbutang sila sa espongha nga puno sa aslom nga bino ngadto sa usa ka sungkod nga hisopo ug gipataas kini ngadto sa iyang baba.³⁰ Sa dihang nainom na ni Jesus ang aslom nga bino, siya miingon, “Natapos na.” Giduko niya ang iyang ulo ug gitugyan ang iyang espiritu.³¹ Unya ang mga Judio, tungod kay kini adlaw sa pagpangandam, ug aron nga ang mga lawas dili magpabilin sa krus sa adlaw nga Igpapahulay (kay ang adlaw nga Igpapahulay usa ka mahinungdanon nga adlaw), gihangyo si Pilato nga balion ang ilang mga tiil ug kuhaon sila.³² Unya ang mga sundalo miabot ug gibali nila ang mga tiil sa unang tawo ug sa ikaduhang tawo nga gilansang uban kang Jesus.³³ Sa pag-abot nila kang Jesus, nakita nila nga siya patay na, busa wala na nila balia ang iyang mga tiil.³⁴ Bisan pa niana, ang usa ka sundalo miduslak sa iyang kilid gamit ang bangkaw, ug dihadiha migawas ang dugo ug tubig.³⁵ Ang usa nga nakakita niini mipamatuod, ug ang iyang pagpamatuod tinuod. Nasayod siya nga ang iyang gisulti tinuod aron nga kamo usab motuo.³⁶ Kay kini nga mga butang nahitabo aron matuman ang kasulatan, “Walay usa sa iyang mga bukog ang mabali.”³⁷ Usab, ang laing kasulatan miingon, “Sila magatan-aw kaniya nga ilang giduslak.”³⁸ Human niining mga panghitabo si Jose nga taga-Arimatea, sanglit

usa siya ka disipulo ni Jesus (apan sa tago tungod sa kahadlok sa mga Judio) naghangyo kang Pilato nga kung mahimo iyang kuhaon ang lawas ni Jesus. Gitugotan siya ni Pilato. Busa miadto si Jose ug gikuha ang iyang lawas. ³⁹ Miadto usab si Nicodemus, siya nga kaniadto miadto kang Jesus sa pagkagabii. Gidala niya ang sinagol nga mira ug mga aloe, nga mikabat ug usa ka gatos ka litras ang kabug-aton. ⁴⁰ Busa gikuha nila ang lawas ni Jesus ug giputos kini sa lino nga panapton uban sa mga pahumot, ingon nga nabatasan sa mga Judio sa paglubong sa mga lawas. ⁴¹ Karon sa dapit nga siya gilansang didto adunay tanaman; ug sa maong tanaman adunay bag-o nga lubnganan nga wala pay tawo nga gilubong. ⁴² Tungod kay mao kadto ang adlaw sa pagpangandam alang sa mga Judio ug tungod kay ang lubnganan duol lang, gilubong nila si Jesus didto.

20

¹ Karon sa sayo sa unang adlaw sa semana, samtang ngitngit pa kini, miabot si Maria Magdalena didto sa lubnganan ug nakita niya ang bato nga naligid na gikan sa lubnganan. ² Busa midagan siya ug miadto kang Simon Pedro ug sa laing disipulo nga hinigugma ni Jesus, ug miingon siya kanila, “Gikuha nila ang Ginoo gikan sa lubnganan ug wala ako masayod kung diin nila siya gibutang.” ³ Unya migawas si Pedro ug ang lain pang disipulo, ug miadto sila didto sa lubnganan. ⁴ Nagdungan sila ug panagan, ug ang laing disipulo midali pagdagan una kang Pedro ug nauna pag-abot didto sa lubnganan. ⁵ Ug sa iyang pagduko nakita niya ang mga panapton nga lino nga nahimutang didto, apan wala siya misulod. ⁶ Unya miabot si Simon Pedro sunod kaniya ug misulod sa lubnganan. Nakita niya ang panapton nga lino nga nahimutang didto, ⁷ ug ang panapton nga lino nga giputos sa iyang ulo. Wala kini nabutang tapad sa panapton kondili nalain kini nga gipilo sa usa ka dapit. ⁸ Unya ang laing disipulo, ang nauna nga miabot sa lubnganan, misulod usab, ug nakita niya ug mituo. ⁹ Kay hangtod nianang taknaa wala gihapon nila nasabti ang kasulatan nga mabanhaw gayod siya gikan sa mga patay. ¹⁰ Busa ang mga disipulo namauli sa ilang puluy-anan. ¹¹ Apan mihilak si Maria nga nagtindog sa gawas sa lubnganan. Sa iyang paghilak, miduko siya aron sa pagtan-aw sa lubnganan. ¹² Nakita niya nga naglingkod ang duha ka anghel nga nakaputi, ang usa anaa sa ulohan, ug ang usa atua sa tilan diin gipahimutang ang lawas ni Jesus. ¹³ Miingon sila kaniya, “Babaye, nganong naghilak ka man?” Miingon siya kanila, “Tungod kay gikuha nila ang akong Ginoo, ug wala ako masayod diin nila siya gibutang.” ¹⁴ Sa pagsulti niya niini, milingi siya ug nakita nga nagbarog si Jesus didto, apan wala siya makaila nga si Jesus kadto. ¹⁵ Miingon si Jesus kaniya, “Babaye, nganong naghilak ka man? Kinsa man ang imong gipangita?” Naghunahuna siya nga siya mao ang magbalantay sa tanaman, busa miingon siya kaniya, “Sir, kung gikuha mo man siya, sultihi ako kung diin mo siya gibutang, ug kuhaon ko siya.” ¹⁶ Si Jesus miingon kaniya, “Maria.” Milingi siya, ug miingon kaniya sa pinulongang Aramaico, “Rabboni,” (nga nagkahulogan: “Magtutudlo.”) ¹⁷ Si Jesus miingon kaniya, “Ayaw ako ug hikapa, kay wala pa ako makaadto sa akong Amahan, apan adtoa

ang akong mga kaigsoonan ug sultihi sila nga moadto ako didto sa akong Amahan ug inyong Amahan, ug sa akong Dios ug inyong Dios.”¹⁸ Miabot si Maria Magdalena ug gisuginlan ang mga disipulo, “Nakita ko ang Ginoo,” ug mao kining mga butanga ang iyang gisulti kaniya.¹⁹ Sa pagkagabii nianang adlaw, ang unang adlaw sa semana, ug sirado ang mga pultahan sa dapit kung diin nagpuyo ang mga disipulo tungod sa kahadlok sa mga Judio, miabot si Jesus ug mibarog taliwala kanila ug nagsulti kanila, “Ang kalinaw maanaa kaninyo.”²⁰ Sa pagsulti niya niini, gipakita niya kanila ang iyang mga kamot ug ang iyang kilid. Unya sa pagkakita sa mga disipulo sa Ginoo, nangalipay sila.²¹ Unya si Jesus miingon kanila pag-usab, “Ang kalinaw maanaa kaninyo. Ingon nga gipadala ako sa Amahan, busa ipadala ko usab kamo.”²² Sa pagsulti ni Jesus niini, gihuypan niya sila ug miingon kanila, “Dawata ang Balaang Espiritu.”²³ Si bisan kinsang mga sala nga inyong pasayloon, pasayloon kini alang kanila; si bisan kinsang mga sala nga inyong huptan, pagahuptan usab sila.²⁴ Si Tomas nga usa sa napulog duha, nga gitawag ug Didymus, wala makauban kanila sa pag-abot ni Jesus.²⁵ Pagkataodtaod ang ubang mga disipulo misugilon kaniya, “Nakita namo ang Ginoo.” Miingon siya kanila, “Gawas kung makita ko ang inagian sa mga lansang sa iyang mga kamot, ug mabutang ko ang akong tudlo sa inagian sa mga lansang, ug mabutang ang akong kamot diha sa iyang kilid, dili gayod ako motuo.”²⁶ Pagkahuman sa ikawalo ka adlaw ang iyang mga disipulo anaa na usab sa sulod, ug nahiuban na si Tomas kanila. Miabot si Jesus samtang sirado ang mga pultahan, ug mibarog taliwala kanila, ug miingon, “Ang kalinaw maanaa kaninyo.”²⁷ Unya giingnan niya si Tomas, “Ipaduol dinhi ang imong tudlo, ug tan-awa ang akong mga kamot, ipaduol dinhi ang imong kamot, ug ibutang sa akong kilid, ayaw pagduhaduha, kondili pagmatinuohon.”²⁸ Mitubag si Tomas ug miingon kaniya, “Akong Ginoo ug akong Dios.”²⁹ Si Jesus miingon kaniya, “Tungod kay nakita mo na ako, mituo na ikaw. Bulahan kadtong wala makakita, apan mituo.”³⁰ Sa kasamtangan nagbuhat pa si Jesus ug daghan pang mga katingalahan diha sa atubangan sa mga disipulo, mga katingalahan nga wala gayod nahisulat niini nga kasulatan,³¹ apan gisulat kini aron motuo kamo nga si Jesus mao ang Cristo, ang Anak sa Dios, ug nga sa pagtuo, makabaton kamo ug kinabuhi diha sa iyang ngalan.

21

¹ Human niining mga butanga gipakita na usab ni Jesus ang iyang kaugalingon ngadto sa mga disipulo didto sa Dagat sa Tiberias. Gipakita niya ang iyang kaugalingon sa ingon niini nga paagi:
² Nagkauban si Simon Pedro ug Tomas nga gitawag ug Didymus, Nataniel nga gikan sa Cana sa Galilea, ang mga anak nga lalaki ni Zebedeo, ug ang laing duha ka disipulo ni Jesus.³ Miingon si Simon Pedro kanila, “Managat ako.” Miingon sila kaniya, “Kami usab mouban kanimo.” Nanlakaw sila ug misakay sa usa ka sakayan, apan wala gayod silay nakuha tibuok gabii.⁴ Karon, sa dihang nagakabuntag na, si Jesus mibarog sa baybayon, apan ang mga disipulo wala makaila nga si Jesus diay kadto.⁵ Busa miingon si Jesus kanila,

“Mga batan-ong lalaki, aduna ba kamoy makaon?” Mitubag sila kaniya, “Wala.” ⁶ Miingon siya kanila, “Ihulog ang inyong pukot sa tuong bahin sa sakayan, ug makakaplag kamo ug pipila.” Busa gilabay nila ang ilang pukot, apan wala sila makaguyod niini tungod sa kadaghan sa isda. ⁷ Unya ang hinigugmang disipulo ni Jesus miingon kang Pedro, “Mao kana ang Ginoo.” Sa pagkadungog ni Pedro nga ang Ginoo diay kadto, gihikot niya ang iyang panggawas nga sapot (kay hubo man siya), ug milukso didto sa dagat. ⁸ Miduol ang ubang mga disipulo sa sakayan (kay dili pa man kaayo sila layo sa yuta, mga 200 cubico), ug gibira nila ang pukot nga puno sa isda. ⁹ Sa pagkawas nila ngadto sa yuta, nakita nila ang hinaling didto ug sinugbang isda niini, uban ang tinapay. ¹⁰ Si Jesus miingon kanila, “Dad-a ang pipila sa mga isda nga inyong nakuha.” ¹¹ Misaka si Simon Pedro ug gibira ang pukot padulong sa yuta, nga puno sa dagkong isda; 153. Daghan kaayo ang anaa, apan wala magisi ang pukot. ¹² Si Jesus miingon kanila, “Paduol ug pamahaw.” Walay mga disipulo nga misulay sa pagpangutana kaniya, “Kinsa ka?” Nasayod sila nga ang Ginoo kini. ¹³ Miduol si Jesus, mikuha sa tinapay, ug gihatag kini kanila, ug ang isda usab. ¹⁴ Mao kini ang ikatulong higayon nga gipakita ni Jesus ang iyang kaugalingon ngadto sa mga disipulo human siya mabanhaw gikan sa mga patay. ¹⁵ Pagkahuman nila ug kaon sa pamahaw, si Jesus miingon kang Simon Pedro, “Simon anak ni Juan, gihigugma mo ba ako labaw pa sa tanan?” Miingon si Pedro kaniya, “Oo Ginoo, nasayod ka nga gihigugma ko ikaw.” Si Jesus miingon ngadto kaniya, “Pakan-a ang akong mga karnero.” ¹⁶ Misulti siya pag-usab sa ikaduhang higayon, “Simon anak ni Juan, gihigugma mo ba ako? Si Pedro miingon kaniya, “Oo Ginoo, nasayod ka nga gihigugma ko ikaw.” Si Jesus miingon kaniya, “Atimana ang akong karnero.” ¹⁷ Miingon siya pag-usab sa ikatulong higayon, “Simon anak ni Juan, gihigugma mo ba ako? Naguol si Pedro tungod kay si Jesus nangutana man kaniya sa makatulong higayon, “Gihigugma mo ba ako?” Miingon siya kaniya, Ginoo, nasayod ka sa tanang butang, nasayod ka nga gihigugma ko ikaw.” Si Jesus miingon kaniya, “Pakan-a ang akong karnero. ¹⁸ Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, sultihan ko ikaw, sa dihang batan-on ka pa, ikaw ra ang mosul-ob sa imong kaugalingon ug magalakaw bisan asa nimo gusto, apan inigkatigulang na nimo, pagatuy-oron mo na ang imong mga kamot, ug ang laing tawo na ang mosul-ob sa imong bisti ug ang magadala kanimo sa dapit nga dili mo gusto adtoan.” ¹⁹ Karon gisulti kini ni Jesus aron sa pagpakita sa matang sa kamatayon nga si Pedro makapasidungog sa Dios. Human niya kini masulti, miingon siya kang Pedro, “Sunod kanako”. ²⁰ Milingi si Pedro ug nakita ang disipulo kansang hinigugma ni Jesus nga nagasunod kanila; ang usa nga nagpauraray sa dughan ni Jesus didto sa panihapon ug miingon, “Ginoo, kinsa ba ang magaluib kanimo?” ²¹ Nakita siya ni Pedro ug unya miingon kang Jesus, “Ginoo, unsa ba ang pagabuhaton niining tawhana?” ²² Si Jesus miingon kaniya, “Kung pagbuot nako nga siya magpabilin hangtod sa akong pagbalik, unsa may labot mo? Sunod kanako.” ²³ Busa kining pamahayag mikaylap taliwala sa mga kaigsoonan, nga dili gayod mamatay ang maong disipulo. Apan si Jesus wala mosulti kang Pedro nga ang laing

disipulo dili mamatay, kondili, “Kung pagbuot kong magpabilin siya hangtod sa akong pagbalik, unsa may labot mo?” ²⁴ Mao kini ang disipulo nga nagpamatuod mahitungod niining mga butanga, ug ang nagsulat niining mga butanga, ug nasayran nato nga tinuod ang iyang pagpamatuod. ²⁵ Aduna usab daghan pang mga butang nga nabuhat ni Jesus. Kung isulat pa sa tagsa-tagsa, akong pangagpas nga bisan ang kalibotan mismo dili igo nga kasudlan sa basahon nga kinahanglan sulaton.

Mga Buhat

¹ Ang nahauna kong sinulat nga basahon, O Teofilos, nagsugilon sa tanan nga gisugdan ni Jesus sa pagbuhat ug pagpanudlo, ² hangtod sa adlaw nga gidawat siya sa kahitas-an. Human niya sa paghatag ug sugo pinaagi sa Balaang Espiritu sa iyang pinili nga mga apóstoles, ³ nga human sa iyang pag-antos mipakita siya kanila. Kay sulod sa 40 ka-adlaw kanunay siyang nagpakita kanila, nga nagsulti sa mga butang mahitungod sa gingharian sa Dios. ⁴ Sa dihang nakigtigom siya uban kanila gisugo niya sila nga dili mobiya sa Jerusalem kondili hulaton ang saad sa Amahan, nga mahitungod niini, miingon siya, “Nadungog ninyo gikan kanako ⁵ nga si Juan sa pagkatinuod nagbawtismo sa tubig apan kamo pagabawtismohan diha sa Balaang Espiritu sa pipila ka mga adlaw.” ⁶ Sa nagkatigom na sila gipangutana nila siya, “Gino, mao na ba kini ang panahon nga ipasig-uli mo na ang gingharian ngadto sa Israel?” ⁷ Miingon siya kanila, “Gidili kaninyo ang pagkasayod sa takna o sa mga panahon nga gitagal sa Amahan pinaagi sa iyang kaugalingong pagbulot-an. ⁸ Apan magadawat kamo sa gahom, sa dihang ang Balaang Espiritu mokunsad kaninyo, ug kamo magasaksi kanako sa Jerusalem ug sa tibukod Judea ug Samaria, ug sa kinatumyan sa yuta.” ⁹ Sa pagsulti ni Ginoong Jesus niining mga butanga, samtang sila nagtan-aw, siya gibayaw paitaas, ug gisalipdan siya sa panganod gikan sa ilang mga mata. ¹⁰ Samtang nagtutok sila pag-ayo sa langit sa iyang pagkayab, sa kalit lang, adunay duha ka tawo nga nagbisti ug puti nga nagtindog uban kanila. ¹¹ Miingon sila, “Kamong mga tawo sa Galilea, nganong nagtindog kamo dinhi nga naghanged sa langit? Kining Jesus nga gibayaw sa langit mobalik sa samang paagi sa pagkakita ninyo kaniya padulong sa langit.” ¹² Unya namauli sila sa Jerusalem gikan sa Bukid sa Olibo, nga duol sa Jerusalem, nga may laktonon nga usa ka Adlaw'ng Igpapahulay. ¹³ Sa pag-abot nila, misaka sila sa taas nga lawak, diin sila mag-abotan. Sila mao si Pedro, Juan, Santiago, Andres, Filipe, Tomas, Bartolomeo, Mateo, Santiago nga anak ni Alphaeus, Simon nga Zealot, ug si Judas nga anak ni Santiago. ¹⁴ Nagkahiusa silang tanan samtang sila makugihon nga nagpadayon diha sa mga pag-ampo. Lakip ang mga babaye nga, si Maria nga inahan ni Jesus, ug ang iyang igsoon nga mga lalaki. ¹⁵ Niadtong mga adlaw mitindog si Pedro taliwala sa mga kaigsoonan, nga adunay 120 ka-tawo, ug miingon, ¹⁶ “Mga kaigsoonan, kinahanglan nga matuman gayod ang kasulatan, nga gisulti sa Balaang Espiritu kaniadto pinaagi sa baba ni David mahitungod kang Judas, nga migiya sa mga nagdakop kang Jesus. ¹⁷ Kay siya kauban man namo ug nagdawat usab sa iyang bahin sa mga kaayohan niining pagpangalagad.” ¹⁸ (Karon kining tawhana nagpalit ug uma gikan sa kinitaan sa iyang daotang binuhatan. Unya siya nahulog nga nag-una ang ulo, ug ang lawas niya mibuto, ug ang tanang sulod sa iyang ginhawaan nakay-ag. ¹⁹ Ug kini nahibaloan sa tanan nga nagpuyo sa Jerusalem nga kadtong yutaa gitawag sa kaugalingon nilang pinulongan nga Akeldama, nga mao, Ang yuta sa dugo.) ²⁰ Kay

nahisulat kini sa basahon sa mga Salmo, “Tugoti ang iyang yuta nga mahimong biniyaan, ug ayaw tugoti nga adunay bisan kinsang tawo nga mopuyo didto. Ug tugoti ang laing tawo nga magkuha sa iyang katungdanan sa pagkapangulo. ²¹ Busa kini kinahanglan nga ang mga tawong gikauban nato sa tanang higayon sa pagsulod ug paggula sa Ginoong Jesus taliwala kanato, ²² gikan pa sa pagbawtismo ni Juan hangtod sa adlaw nga siya gibayaw gikan kanato, usa niini gikinahanglan nga nakasaksi uban kanato sa iyang pagkabanhaw.” ²³ Gipaatabang nila sa unahan ang duha ka tawo, si Jose nga gitawag ug Barsabas kinsa ginganlan usab ug Justo, ug si Matias. ²⁴ Nag-ampo sila ug miingon, “Ikaw, Ginoo, nakaila sa mga kasingkasing sa tanang tawo, busa ipadayag kung kinsa niining duha ang imong gipili ²⁵ aron sa pagpuli sa dapit niining pagpangalagad ug pagkaapostol sukad sa paglapas ni Judas aron sa pag-adto sa iyang kaugalingong dapit.” ²⁶ Ug nagripa sila kanila; ug ang ripa natunong kang Matias ug giisip siya nga kauban na sa napulo ug usa nga mga apostoles.

2

¹ Sa dihang pag-abot sa adlaw sa Pentecostes silang tanan nagtigom sa usa ka dapit. ² Sa kalit adunay dahunog gikan sa langit nga sama kakusog sa huros sa hangin, nga milukop sa tibuok balay nga ilang gilingkoran. ³ Dihay mipakita kanila nga daw dila nga kalayo nga miapod-apod kanila, ug milingkod sa matag usa kanila. ⁴ Silang tanan napuno sa Balaan nga Espiritu ug nagsugod sila ug sulti sa nagkalain-laing pinulongan, sumala sa gihatag sa Espiritu kanila. ⁵ Unya adunay mga Judio nga nagpuyo sa Jerusalem, mga diosnon nga tawo, nga gikan sa nagkalain-laing nasod ilalom sa langit. ⁶ Sa dihang nakabati sila sa saba kaayo, ang tanang tawo miduol ug naglibog tungod kay ang matag usa kanila misulti man sa kaugalingon nilang pinulongan. ⁷ Nahibulong sila nga nag-ingon, “Dili ba taga Galilea man kining mga tawhana nga misulti sa atong pinulongan? ⁸ Ngano nga ato man silang madungog, matag usa sa atong kaugalingong pinulongan nga atong nadak-an? ⁹ Anaay taga Partia ug taga Media ug taga Elam ug kadtong mipuyo sa Mesopotamia, sa Judea ug Capadocia, sa Ponto ug Asia, ¹⁰ taga Frigia ug taga Pamflia, sa Ehipto ug uban pang dapit sa Libya sa Cirene, ug mga bisita gikan sa Roma, ¹¹ mga Judio ug proseletes, Creta, ug taga Arabia, nadungog nato nga misulti sila sa atong pinulongan mahitungod sa kahibulongang mga buhat sa Dios.” ¹² Silang tanan natingala ug naglibog; sila nag ingna-nay sa matag usa, “Unsa bay buot ipasabot niini?” ¹³ Apan ang uban kanila nagbiay-biay ug nag-ingon, “Silang tanan puno sa bag-ong bino.” ¹⁴ Apan si Pedro mitindog uban sa onse, sa kusog nga tingog, ug nag-ingon kanila, “Katawhan sa Judia ug kamong tanan nga nagpuyo sa Jerusalem, buot kung masayod kamo; paminaw kamo sa akong isulti. ¹⁵ Kining mga tawhana wala nangahubog sama sa inyong gituohan, kay kini ikatulong takna pa sa adlaw. ¹⁶ Apan kini ang gipamulong kaniadto pinaagi kang propeta Joel: ¹⁷ 'Mao na kini ang kataposan nga mga adlaw, 'Ang Dios nag-ingon, 'Ibubo ko ang akong Espiritu sa tanang katawhan, ang inyong mga anak nga lalaki ug babaye managna. Ug ang mga batan-on nga lalaki makakita ug mga panan-awon. Ug ang inyong

mga tigulang nga lalaki magdamgo ug mga damgo. ¹⁸ Ingon man usab ang akong mga sulugoon ug ang akong mga sulugoon nga babaye nianang mga adlaw akong ibubo ang akong Espiritu, ug sila managna. ¹⁹ Ipakita ko ang katingalahan ibabaw sa kalangitan ug mga timaan sa kalibotan dinhi sa ubos, dugo, kalayo, ug baga nga aso. ²⁰ Ang adlaw mahimong kangit-ngit ug ang bulan mahimong dugo sa dili pa moabot ang talagsaong adlaw sa Ginoo. ²¹ Ang tanan nga mosangpit sa ngalan sa Ginoo maluwas.' ²² Katawhan sa Israel, pamati-a kining mga pulonga: Si Jesus nga Nazaretnon, ang tawo nga gipamatuod-an sa Dios diha kaninyo pinaagi sa dakong buhat ug katingalahan ug ilhanan nga gibuhay sa Dios pinaagi kaniya sa inyong taliwala, kamo sa inyong kaugalingon nahibalo na niini— ²³ tungod sa gitakda nga plano ug kahibalo sa Dios, siya gitugyan, ug kamo, pinaagi sa kamot sa mga masinupakon sa balaod nga mga lalaki, gilansang siya sa krus ug gipatay; ²⁴ siya nga gibanhaw sa Dios, ug giwala ang kasakit sa kamatayon diha kaniya, tungod kay dili posibli nga siya magunitan sa kamatayon. ²⁵ Kay si David misulti mahitungod kaniya, 'Ako nakakita sa Ginoo kanunay sa akong atubangan, tungod kay siya dinhi kanunay sa akong tuong kamot aron nga dili ako matarog. ²⁶ Busa ang akong kasingkasing nagmalipayon kaayo ug ang akong dila naglipay. Unya, ang akong unod magpuyo nga masaligon. ²⁷ Tungod kay wala mo man isalikway ang akong kalag ngadto sa Hades, Ug dili mo itugot nga ang Usa ka Balaan madunot. ²⁸ Imong gipadayag kanako ang dalan sa kinabuhi; imo akong gipuno sa kalipay uban sa imong panagway.' ²⁹ Mga igsoon, ako magasulti kaninyo nga maisugon mahitungod sa patriarka nga si David: siya namatay ug gilubong, ug ang iyang lubnganan uban kanato niining mga adlaw. ³⁰ Busa, siya usa ka propeta ug nasayod nga ang Dios nagsaad ug nanumpa ngadto kaniya nga gikan sa iyang kaliwat adunay maglingkod sa iyang trono. ³¹ Ug iya nang nalantawan kini ug nagahisgot mahitungod sa pagkabanhaw ni Cristo: wala siya gipasagdan didto sa Hades, ni ang iyang unod makita nga madunot. ³² Kining Jesus gibanhaw siya sa Dios, Ug kitang tanan saksi. ³³ Busa ingon nga binayaw ngadto sa tuong kamot sa Dios ug nakadawat sa saad sa Balaang Espiritu gikan sa Amahan, siya nagbubo niini nga inyong makita ug madungog. ³⁴ Kay si David wala mikayab sa langit, apan nag-ingon siya, "Ang Ginoo nag-ingon ngadto sa akong Ginoo, Lingkod sa akong tuong kamot, ³⁵ Hangtod nga himuon ko ang imong kaaway nga tumbanan sa imong tiil." ³⁶ Busa, pasagdi ang tibuk kabanayan sa Israel nga masayod nga ang Dios naghimo kaniya nga Ginoo ug Cristo, kining Jesus nga gilansang ninyo sa krus." ³⁷ Sa dihang sila nakadungog niini silang tanan daw gitusok ang ilang kasingkasing, ug nag-ingon didto kang Pedro ug sa mga apostoles, "Mga igsoon, unsa man ang among buhaton?" ³⁸ Ug si Pedro nag-ingon ngadto kanila, "Paghinulsol kamo ug pagpabawtismo, ang matag usa kaninyo, sa ngalan ni Jesu-Cristo alang sa kapasayloan sa inyong mga sala, ug makadawat kamo ug gasa sa Balaang Espiritu. ³⁹ Kay alang kaninyo mao ang saad ug ngadto sa inyong mga kabataan ug alang niadtong naa sa halayo, sumala sa kadaghanon sa tawo nga pagatawgon sa Ginoong Dios." ⁴⁰ Daghan ang mga laing pulong nga siya nagsaksi ug nagsugyot kanila; siya miingon, "Luwasa ang inyong

kaugalingon gikan sa pagkadaotan niini nga kaliwatan.” ⁴¹ Unya silang tanan midawat sa iyang mensahe ug nagpabawtismo, ug nianang adlawa adunay nadugang nga 3, 000 ka mga kalag. ⁴² Nagpadayon sila sa pagtuon sa gitudlo sa mga apostoles ug sa pagpanagtigom, sa pagpikas-pikas ug tinapay ug sa pag-ampo. ⁴³ Giabot ug kahadlok ang mga katawhan, ug daghang mga kahibulongan ug ilhanan ang nabuhat pinaagi sa mga apostoles. ⁴⁴ Silang tanan nga nagtuo naghiusa ug managsama sa tanan nga mga butang, ⁴⁵ ug gibaligya nila ang ilang mga katigayonan ug ang ilang gipanag-iyahan ug giapud-apod kini kanila, sumala sa matag usa nga gikinahanglan. ⁴⁶ Busa nagpadayon sila sa matag adlaw sa usa ka tumong didto sa templo, ug sila nagpikas-pikas ug tinapay didto sa ilang balay, ug nag-ambitay sila sa ilang mga pagkaon uban sa kalipay ug sa pagpaubos sa kasingkasing; ⁴⁷ ug sila nagdayeg sa Dios ug nakabaton ug pabor sa tanan nga mga tawo. Sa matag adlaw gidugangan sa Ginoo ang ilang pundok sa mga tawo nga naluwas.

3

¹ Karon si Pedro ug si Juan miadto sa templo sa oras sa pag-ampo, ang ikasiyam nga oras. ² Usa ka tawo nga bakol sukad sa iyang pagkatawo, gidala sa matag adlaw ug gibutang didto sa pultahan sa templo nga gitawag ug Matahom, aron makapangayo siya ug limos gikan sa mga tawo nga moadto sa templo. ³ Sa dihang nakita niya si Pedro ug si Juan nga mosulod sa templo, nagpakilimos siya. ⁴ Si Pedro ug si Juan mitutok kaniya ug miingon, “Tan-awa kami.” ⁵ Ang bakol mitan-aw kanila, ug nagdahom nga makadawat siya ug mga butang nga gikan kanila. ⁶ Apan si Pedro miingon, “Plata ug bulawan walay akoo, apan kong unsa lang ang naa kanako, maoy ihatag ko kanimo. “Pinaagi sa ngalan ni Cristo Jesus nga taga Nazaret, lakaw.” ⁷ Gigunitan ni Pedro ang iyang tuong kamot, ug gipatindog siya: ug dihadiha ang iyang tiil ug mga lutahan nakabaton ug kusog. ⁸ Milukso, ug mitindog ang tawong bakol ug nagsugod siyag lakaw; misulod siya sa templo uban kang Pedro ug kang Juan, milakaw, naglukso-lukso, ug nagdayeg sa Dios. ⁹ Ang tanang mga katawhan nakakita kaniya nga naglakaw ug nagdayeg sa Dios. ¹⁰ Nabantayan nila nga kadto mao ang tawo nga kanunay naglingkod didto sa Matahom nga Ganghaan sa templo aron sa pagpakilimos; ug napuno sila sa katingala ug kahibulong tungod sa kung unsa ang nahitabo kaniya. ¹¹ Samtang siya migunit kang Pedro ug kang Juan, ang mga tawo nanagan paduol kanila sa dapit nga ginatawag ug Portico ni Solomon, uban sa dakong kahibulong. ¹² Sa dihang si Pedro nakakita niini, siya mitubag sa mga tawo, “Kamo nga mga katawhan sa Israel, nganong natingala man kamo? Nganong nagtutok man kamo kanamo, nagatuo ba kamo nga kami ang nakahimo kaniya sa pagpalakaw pinaagi sa among gahom o pagkadiosnon? ¹³ Ang Dios ni Abraham, ug ni Isaac, ug ni Jacob, ang Dios sa atong mga amahan, nga nagpasidungog sa iyang sulugoon nga si Jesus. Nga mao ang inyong gitugyan ug gisalikway atubangan ni Pilato, sa dihang nakahukom siya nga siya iyang buhian. ¹⁴ Gisalikway ninyo ang Usa nga Balaan ug Matarong, ug inyong gipangayo nga maoy buhian ang mamumuno alang kaninyo. ¹⁵ Gipatay ninyo ang Prinsipe

sa kinabuhi; nga gibanhaw sa Dios gikan sa mga patay; ug kita ang mga saksi niini. ¹⁶ Karon ang pagtuo sa iyahang ngalan maoy nakapalig-on niining tawhana, nga inyong nakita ug nailhan. Oo, ang iyang pagtuo kang Jesus maoy naghatag kaniya ug hingpit nga kaayohan diha sa inyong atubangan. ¹⁷ Karon, mga igsoon, nasayod ako nga wala kamoy nahibal-an, ingon usab sa gibuhat sa inyong mga pangulo. ¹⁸ Apan ang mga butang nga gisulti sa Dios pinaagi sa baba sa mga propeta, nga kinahanglan ang iyang Cristo moantos, iya nang natuman karon. ¹⁹ Busa, paghinulsol, ug balik, aron ang inyong mga sala pagapapason, ug aron moabot ang mga higayon sa paglig-on sa presensya sa Ginoo; ²⁰ ug ipadala niya ang Cristo nga pinili alang kaninyo, nga si Jesus. ²¹ Siya nga mao ang anaa sa mga langit kinahanglan pagadawaton ug magpabilin hangtod nga moabot ang takna sa pagpasig-uli sa tanang mga butang, nga sumala sa gipamulong sa Dios sa baba sa iyang mga balaang propeta sukad sa karaang panahon. ²² Si Moises nagaingon, 'Ang Ginoong Dios motuboy sa usa ka propeta nga sama kanako gikan sa inyong mga kaisgoonan. Magapatalinghog kamo sa tanang mga butang nga igasulti niya nganha kaninyo.' ²³ Ug mahitabo nga ang matag-usa nga dili magapatalinghog sa maong propeta mapukan gayod diha sa mga katawhan. ²⁴ Oo, ang tanang mga propeta gikan kang Samuel ug hangtod niadtong nagsunod kaniya, tanan naghisgot, ug sila usab nagsulti niining mga adlaw. ²⁵ Kamo ang mga anak sa mga propeta ug sa kasabotan nga gihimo sa Dios tali sa inyong mga katigulangan, ingon sa gisulti niya kang Abraham, 'Pinaagi sa imong binhi ang tanang pamilya sa kalibotan pagapanalanginan.' ²⁶ Human gibanhaw sa Dios ang iyang Alagad, gipadala siya una nganha kaninyo, aron nga panalanginan kamo ug motalikod kamo diha sa inyong pagkadaotan.

4

¹ Samtang si Pedro ug si Juan nagsulti ngadto sa mga tawo, ang mga pari ug ang kapitan sa templo ug ang mga Saduseo miduol ngadto kanila. ² Nabalaka pag-ayo sila tungod kay si Pedro ug si Juan nagapanudlo sa mga tawo mahitungod kang Jesus ug nagmantala sa iyang pagkabanhaw gikan sa mga patay. ³ Sila gidakop nila ug gibilanggo hangtod sa pagkabuntag, tungod kay gabii man niadtong tungora. ⁴ Apan daghan niadtong mga katawhan nga nakadungog sa maong mensahe nagtuo; ug ang kadaghanon nila nga mituo miabot ug 5, 000 ka kalalakin-an. ⁵ Ug pag-abot sa sunod nga adlaw, ang mga pangulo, ug mga katigulangan, ug mga manunulat sa balaod, nagtigom didto sa Jerusalem. ⁶ Si Annas nga pangulong pari atua didto, si Caiafas, si Juan, ug si Alexander, ug ang tanan nga mga paryente sa pangulong pari. ⁷ Sa dihang anaa sila Pedro ug si Juan sa ilahang taliwala, ilang gipangutana sila, "Sa unsa nga gahom, ug sa unsa nga ngalan, kamo nakabuhat niini?" ⁸ Unya si Pedro, napuno sa Balaang Espiritu, nagsulti ngadto kanila, "Kamo nga mga pangulo sa katawhan, ug mga katigulangan, ⁹ kung kami niining adlawa inyong giimbistigar kalabot sa maayong buhat nga nahitabo niining usa ka tawo nga masakiton—kung sa unsang paagi kining tawhana naayo? ¹⁰ Angay kini ninyong mahibaw-an ug sa tanang

katawhan sa Israel, nga pinaagi sa pangalan ni Cristo Jesus nga taga-Nazaret, nga inyong gilansang, apan gibanhaw sa Dios gikan sa mga patay—pinaagi kaniya kining tawhana nagbarog sa inyong atubangan nga himsog. ¹¹ Si Cristo Jesus mao ang bato nga gisalikway sa mga magtutukod apan maoy nahimong nag-unang patukoranan. ¹² Wala nay laing tawo diin kita makabaton ug kaluwasan: kay wala nay laing ngalan ilalom sa langit, nga gikahatag ngadto sa mga katawhan, diin kita maluwas.” ¹³ Karon sa dihang nakita nila ang kaisog ni Pedro ug ni Juan, ug ilang nahibaw-an nga sila mga yanong tawo lamang, ug wala makaeskwela, sila nangatingala, ug ilang nasayran nga sila Pedro ug Juan nakauban ni Jesus. ¹⁴ Ug tungod kay nakita man nila ang tawo nga naayo nga nagbarog uban nila, ang mga pangulo sa mga Judio wala gayoy ikasulti batok kanila. ¹⁵ Apan human nila mando-i ang mga apostoles sa pagbiya sa panagtigom sa konseho, nagsabotsabot dayon sila. ¹⁶ Miingon sila, “Unsay atong buhaton alang niining mga tawhana? Tungod kay ang kamatuoran sa nahitabong milagro nga ilang gibuhay nahibaw-an naman sa kadaghanan nga namuyo dinhi sa Jerusalem; kita dili makalimod niini. ¹⁷ Apan kini dili mokaylap ngadto sa kadaghanan, pasidan-an nato sila sa dili na pagsugilon niini nga pangalan ngadto kang bisan kinsa.” ¹⁸ Gipatawag nila pag-usab si Pedro ug si Juan ug gimandoan nila sa dili na pagpanugilon ni pagpanudlo sa ngalan ni Jesus. ¹⁹ Apan si Pedro ug si Juan mitubag ug nag-ingon kanila, “Kung husto sa mata sa Dios ang pagtuman kaninyo o kaniya, kamo ang maghukom. ²⁰ Tungod kay dili kami makatabang sa pagsulti kabahin sa mga butang nga among nakita ug nadungog.” ²¹ Human nila gipasidan-an si Pedro ug si Juan, ila silang gipalakaw. Wala silay nakaplagan nga ikapasangil aron silotan sila, tungod kay ang tanang katawhan nagadayeg man sa Dios tungod sa nahitabo. ²² Ang tawo nga nakasinati sa milagro sa kaayohan nagaedad na ug kapin sa 40 ka tuig. ²³ Human sila gibuhian, si Pedro ug si Juan namalik didto sa ilang mga katawhan ug gisulti nila ang tanan nga giingon kanila sa mga pangulong pari ug sa mga katigulangan. ²⁴ Sa dihang nadungog nila kini, gipatugbaw nila ang ilang mga tingog ngadto sa Dios ug nag-ingon, “Ginoo, ikaw ang nagbuhat sa kalangitan ug sa kalibotan ug sa dagat, ug ang tanan nga anaa niini, ²⁵ ikaw nga pinaagi sa Balaang Espiritu, ug pinaagi sa baba sa among amahan nga si David nga imong alagad, nagaingon, 'Nganong nangasuko man ang mga Gentil nga kanasoran, ug ang mga katawhan nagahunahuna ug mga walay kapuslanan nga mga butang? ²⁶ Ang mga hari sa kalibotan nagkahiusa, ug ang mga nangulo niini nagkatigom batok sa Ginoo, ug batok sa iyang Usa nga Dinihogan.' ²⁷ Sa pagkatinuod, si Herodes ug si Poncio Pilato, uban sa mga Gentil ug sa mga katawhan sa Israel, nagtigom niini nga siyudad batok sa imong balaan nga sulugoon nga si Jesus, nga mao ang imong gidihogan. ²⁸ Nagtigom sila aron buhaton ang tanan nga sa imong kamot ug sa imong pagbuot mahitabo. ²⁹ Ug karon Ginoo, tan-awa ang ilang mga pagpanghulga sa imong mga alagad aron mosulti sa imong pulong uban sa tanang kaisog. ³⁰ Aron samtang ituy-od nimo ang imong mga kamot sa pag-ayo, ang mga ilhanan ug mga kahibulongan magakahitabo unta pinaagi sa ngalan sa imong balaan nga Alagad nga si Jesus.” ³¹ Pagkahuman sa

ilang mga pag-ampo, ang dapit nga ilang gitigoman nauyog, ug silang tanan napuno sa Balaang Espiritu, ug nagsulti sila sa pulong sa Dios uban sa kaisog. ³² Ang dakong ihap sa mga magtutuo nagkahiusa sa ilang kasingkasing ug sa ilang kalag: ug walay bisan usa kanila nga nagaingon nga ang mga butang nga iyang gipanag-iyaha iyaha lamang; kung dili, ilang gihiusahan ang tanan. ³³ Uban sa dakong gahom ang mga apostoles nagapadayon sa ilang pagsangyaw sa ilang pagpamatuod mahitungod sa pagkabanhaw sa Ginoong Jesus, ug ang dakong grasya naa uban kanilang tanan. ³⁴ Walay usa ka tawo nganha kanila nga nakulangan sa mga butang, tungod kay ang tanan nga dunay gipanag-iyaha nga titulo sa yuta o mga balay nagbaligya man niini ug ang halin sa mga butang nga ilang gibaligya ³⁵ ug gidala ngadto sa tiilan sa mga apostoles. Ug ilaha kining giapod-apod ngadto sa matag magtutuo, sumala sa ilahang panginahanglan. ³⁶ Si Jose, nga usa ka Levita, usa ka tawo gikan sa Cyprus, nga gihatagan ug ngalan nga Barnabas sa mga apostoles. (nga nagpasabot, Anak sa pagdasig). ³⁷ Aduna siyay uma, ug iya kining gibaligya ug ang halin niini nga salapi gidala niya ngadto sa tiilan sa mga apostoles.

5

¹ Karon adunay usa ka tawo nga ginganlan ug Ananias, kauban ang iyang asawa nga si Safira, nga nagbaligya sa ilang katigayonan, ² ug iyang gitagoan ang ubang halin nga salapi (ang iyang asawa nasayod niini), ug gidala ang laing bahin ug gibutang kini diha sa tiilan sa mga apostoles. ³ Apan si Pedro miingon, “Ananias, nganong gitugotan man nimo si Satanas nga gilukop ang imong kasingkasing sa pagpamakak sa Balaang Espiritu ug sa pagkuha sa laing bahin sa halin sa yuta? ⁴ Samtang kini wala pa mahalina, wala ba kini magpabilin sa imong pagpanag-iyaha? Ug human kini mahalina, wala ka na bay katungod niini? Giunsa nimo paghunahuna kining butanga sa imong kasingkasing? Ikaw wala namakak sa tawo, apan sa Dios. ⁵ Sa pagkadungog niining mga pulonga, si Ananias natumba ug namatay siya. Ug dakong kahadlok ang miabot niadtong tanan nga nakadungog niini. ⁶ Ang mga batan-ong lalaki miadto sa atubangan ug giputos siya, ug ilang gidala siya sa gawas ug gilubong. ⁷ Human ang tulo ka oras, ang iyang asawa misulod, walay kasayoran unsa ang nahitabo. ⁸ Si Pedro miingon kaniya, “Sultihi ako kung imo ba gayod gibaligya ang yuta sa dakong kantidad.” Siya mitubag, “Oo, sa dakong kantidad.” ⁹ Unya si Pedro miingon kaniya, “Giunsa kini nga kamo nagkauyon sa pagsulay sa Espiritu sa Ginoo? Tan-awa, ang mga tiil niadtong mga tawo nga naglubong sa imong bana ania sa pultahan, ug ila kang dayongan pagawas.” ¹⁰ Siya sa kalit dayon natumba sa iyang tiilan, ug namatay siya, ug ang mga batan-ong lalaki misulod ug nakita siya nga namatay na; ila siyang gidayongan pagawas ug siya gilubong tapad sa iyang bana. ¹¹ Miabot ang tumang kahadlok sa tibuok simbahan, ug sa tanan nga nakadungog niining mga butanga. ¹² Daghang mga timailhan ug mga kahibulongan ang nahitabo taliwala sa mga tawo pinaagi sa mga kamot sa mga apostoles. Silang tanan nagkahiusa sa portico ni Solomon. ¹³ Apan walay bisan kinsa nga adunay kaisog sa pag-apil kanila; apan, ang mga tawo adunay taas nga pagtamod

kanila. ¹⁴ Sa gihapon ang mga magtutuo nagkadugang pagkadaghan ngadto sa Ginoo, kadaghanan sa mga lalaki ug mga babaye, ¹⁵ busa ilang gidala ang mga masakiton didto sa mga kadalanan ug gipahigda nila sa mga lingkoranan, aron sa paglabay ni Pedro pinaagi sa iyang anino malandongan ang uban kanila. ¹⁶ Aduna usab miabot nga dakong panon sa mga tawo gikan sa mga lungsod nga nakapalibot sa Jerusalem, nga nagdala sa masakiton ug kadtong gisudlan sa hugaw nga espiritu, ug silang tanan nangaayo. ¹⁷ Apan ang labaw nga pari mibarog, ug kadtong tanan nga uban kaniya (nga pundok sa mga Saduseo); ug silang tanan napuno sa kasina, ¹⁸ ug gidakop nila ang mga apostoles, ug gibutang sila sa pangpubliko nga bilanggoan. ¹⁹ Apan panahon sa kagabhi-on giabrihan sa anghel sa Ginoo ang pultahan sa bilanggoan ug gipagawas sila, ug miingon, ²⁰ “Lakaw, barog didto sa templo ug isulti sa mga tawo ang mahitungod niining pulong sa Kinabuhi.” ²¹ Sa dihang sila nakadungog niini, sila misulod didto sa templo sa pagkabanagbanag ug nagtudlo. Apan ang labaw nga pari miabot, ug kadtong uban kaniya, ug gipatawag ang konseho, ug ang tanan nga mga pangulo sa mga tawo sa Israel, unya nagpadala ug tawo sa bilanggoan aron sa pagkuha sa mga apostoles. ²² Apan ang mga opisyal miadto didto sa bilanggoan ug wala silay nakaplagaan, ug namalik sila ug nagsugilon, ²³ “Nakita namo ang bilanggoan nga sirado pag-ayo ug ang mga guwardiya nagbarog sa pultahan, apan sa among pag-abli niini, wala kamiy bisan usa nga nakaplagaan sa sulod.” ²⁴ Karon sa dihang ang kapitan sa templo ug ang pangulo sa mga pari nakadungog niining mga pulonga, sila nalibog pag-ayo mahitungod kanila kung unsa ang mahitabo unya. ²⁵ Unya adunay miabot ug miingon kanila, “Ang tawo nga inyong gibutang sa bilanggoan nagbarog didto sa templo ug nagtudlo sa mga tawo.” ²⁶ Busa ang kapitan mikuyog sa mga opisyal, ug gidala sila pagbalik, apan wala sila hilabti, kay sila mahadlok nga pagabatohon sa mga tawo. ²⁷ Sa dihang nadala na nila sila, ila silang gipalingkod sa atubangan sa konseho. Ang labaw nga pari gisukitsukit sila, ²⁸ nga nag-ingon, “Kami hugot nga nagsugo kaninyo nga dili magtudlo niining pangalana, apan, inyong gilukop ang Jerusalem sa inyong pagtudlo, ug naninguha nga inyo kaming lambigiton sa kamatayon niining tawhana.” ²⁹ Apan si Pedro ug ang mga apostoles mitubag, “Kinahanglan kami nga motuman sa Dios hinuon kay sa tawo. ³⁰ Ang Dios sa atong katigulangan nagbanhaw kang Jesus, nga inyong gipatay, pinaagi sa pagbitay sa kahoy. ³¹ Gibayaw siya sa Dios sa iyang tuong kamot aron mahimong Prinsipe ug Manluluwas, alang sa paghinulsol sa Israel, ug kapasayloan sa mga sala. ³² Kami ang mga saksi niining mga butanga, ug ang Balaang Espiritu usab, nga gihatag sa Dios niadtong nagtuman kaniya.” ³³ Sa dihang nakadungog ang mga miyembro sa konseho mahitungod niini, sila naglagot ug buot nilang patyon ang mga apostoles. ³⁴ Apan ang Pariseo nga ginganlan ug Gamaliel, usa ka magtutudlo sa balaod, nga gipasidunggan sa tanang mga tawo, mibarog ug nagsugo nga ang mga apostoles ibutang sa gawas sa makadyot. ³⁵ Unya miingon siya ngadto kanila, “Mga tawo sa Israel, hatagi ug pagtagad ang inyong gitanyag nga buhaton niining mga tawhana. ³⁶ Kay kaniadto nga mga kapanahonan, si Teudas mitungha nga nag-angkon nga siya inila,

ug pipila ka mga tawo, miabot ug mga upat ka gatos, ang mikuyog kaniya. Gipatay siya, ug ang tanan nga sumusunod niya nagkatibulaag ug nangawala. ³⁷ Sunod niining tawhana, si Judas nga taga Galilea nagbarog sa adlaw sa pagpanglista ug nagdani ug mga tawo nga mokuyog kaniya. Ug siya usab namatay, ug ang tanang sumusunod kaniya nagkatibulaag. ³⁸ Karon ako magsulti kaninyo, palayo gikan niining mga tawhana ug pasagdi sila, kung kini plano o buhat sa tawo, kini pagalaglagon. ³⁹ Apan kung kini iya sa Dios, kamo dili makahimo sa paglaglag kanila; inyong mahibaloan nga kamo nakig-away batok sa Dios." Busa sila nadani. ⁴⁰ Unya ilang gitawag ang mga apostoles pasulod ug gibulan sila ug gimandoan sila nga dili na mosulti sa ngalan ni Jesus ug gitugotan sila nga manglakaw. ⁴¹ Ilang gibiyahan ang konseho nga malipayon ug nag-isip nga takos sa pag-antos sa kaulawan alang sa Ngalan. ⁴² Ug sa matag adlaw, sa templo ug sa matag kabalayan, nagpadayon sila sa pagpanudlo ug pagsangyaw nga si Jesus mao ang Cristo.

6

¹ Karon niining mga adlaw, sa dihang ang gidaghanon sa mga disipulo nagkadaghan, nagsugod ang reklamo sa mga Judio sa Gresya batok sa mga Hebreohanon, tungod kay ang ilang mga balo gikalimtan sa matag adlaw nga pag-apod-apod sa pagkaon. ² Ang napulo ug duha ka mga apostoles mitawag sa pundok sa mga disipulo ngadto kanila ug miingon, "Dili kini makatarunganon alang kanamo sa pagpaundang sa pulong sa Dios aron sa pag-andam sa mga kan-anan. ³ Kinahanglan magpili kamo, mga kaigsoonan, ug pito ka mga tawo taliwala kaninyo, mga tawo nga maayo ang kadungganan, puno sa Espiritu ug kaalam, kansang atong pillion ibabaw niini nga gimbuhaton. ⁴ Kay alang kanamo, kanunay kami magpadayon sa pag-ampo ug pagpamohat sa pulong." ⁵ Ang ilang mga pamahayag nakapahimuot sa tibuok katawhan. Busa gipili nila si Esteban, usa ka tawo nga puno sa pagtuo ug Balaang Espiritu, ug si Filipe, Procorus, Nicanor, Timon, Parmenas, ug Nicolaus nga usa ka proseletes nga gikan sa Antioquia. ⁶ Ang mga magtutuo nagdala niining mga tawhana atubangan sa mga apostoles, nga nag-ampo ug unya nagtapion sa ilang mga kamot ngadto kanila. ⁷ Busa ang pulong sa Dios mitubo; ug ang gidaghanon sa mga disipulo nanaghan pag-ayo didto sa Jerusalem; ug ang dakong gidaghanon sa mga pari nahimong nagmatinumanon sa pagtuo. ⁸ Karon si Esteban, nga puno sa grasya ug gahom, nagbuhat sa daghang mga katingalahan ug ilhanan taliwala sa katawhan. ⁹ Apan adunay nanagtindog nga pipila ka mga tawo nga sakop sa sinagoga nga gitawag ug ang sinagoga sa Libertino, sa mga taga Cirene ug mga taga Alexandria, ug ang pipila nga gikan sa Cilicia ug Asya. Kining mga tawhana nakiglantugi kang Esteban. ¹⁰ Apan wala sila makadaog batok sa kaalam ug sa Espiritu nga nag-uban kang Esteban sa iyang pagpamulong. ¹¹ Unya sa tago sila nagdani sa pipila ka mga tawo nga miingon, "Nakadungog kami nga si Esteban nagsulti ug mapasipalaong pulong batok kang Moises ug batok sa Dios." ¹² Gipagubot nila ang katawhan, mga kadagkoan, ug ang mga manunulat sa balaod, ug giatubang nila si Esteban, gidakop siya ug gidala siya sa hukmanan. ¹³ Nagdala sila ug bakakong mga

saksi, nga miingon, “Kining tawhana wala mohunong sa pagpamulong batok niining balaang dapit ug sa balaod. ¹⁴ Kay nadungog namo siya nga nag-ingon nga si Jesus nga taga Nazaret magaguba niining dapita ug mag-usab niining mga nabatasan nga gihatag kanato ni Moises. ¹⁵ Ang matag usa nga naglingkod didto sa hukmanan mitutok kaniya ug nakita nga ang iyang dagway sama sa dagway sa usa ka anghel.

7

¹ Ang labaw nga pari miingon, “Tinuod ba kining mga butanga?” ² Si Stefen mitubag, “Mga igsoon ug mga amahan, pamati kamo kanako: Ang Dios nga mahimayaon nagpakita sa atong amahan nga si Abraham kadtong atua siya sa Mesopotamia, sa wala pa siya nagpuyo sa Haran; ³ miingon siya kaniya, “Pagbiya sa imong yuta ug kaparyentihan, ug lakaw ngadto sa dapit nga akong ipakita kanimo. ⁴ Busa mibiya siya sa yuta sa taga-Caldaean ug nagpuyo sa Haran; gikan didto, human mamatay ang iyang amahan, gidala siya sa Dios niining yutaa, diin kamo nakapuyo karon. ⁵ Wala siyay gihatag nga panulondon kaniya, wala, bisan igo lang nga matindogan sa tiil. Apan siya nagsaad— bisan ug si Abraham wala pa gayoy anak—nga iyang ihatag ang yuta isip usa ka panag-iyahon alang kaniya ug sa iyang kaliwatan nga mosunod kaniya. ⁶ Ang Dios nakigsulti kaniya sama niini nga paagi, nga ang iyang kaliwatan mopuyo sa mubo nga panahon sa langyaw nga yuta, ug ang mga lumulupyo didto pagahimuon silang ulipon ug motagad kanila ug dili maayo sulod sa 400 ka tuig. ⁷ 'Ug akong pagahukman ang nasod diin sila mahimong mga ulipon,' miingon ang Dios, 'ug pagkahuman niana sila mogawas ug mosimba kanako niining dapita.' ⁸ Ug gihatag niya kang Abraham ang kasabotan sa pagtuli, busa si Abraham nahimong amahan ni Isaac ug gituli niya siya sa ikawalo nga adlaw; Si Isaac nahimong amahan ni Jacob, ug si Jacob amahan sa dose ka patriarka. ⁹ Ang patriarka gidumalahan sa ilang kasina batok kang Jose ug gibaligya siya sa Ehipto, ug ang Dios miuban kaniya, ¹⁰ giluwes siya sa tanan niyang kalisdanan, ug gihatagan siya ug pinasahi nga pagtagad ug kaalam sa atubangan sa Paraon, nga hari sa Ehipto. Gihimo siya sa Paraon nga gobernador sa Ehipto ug sa tibuok niyang panimalay. ¹¹ Unya miabot ang kagutom ug dakong kalisdanan sa tibuok Ehipto ug Canaan: ug ang atong mga amahan walay nakaplagaan nga pagkaon. ¹² Apan sa dihang nakadungog si Jacob nga adunay trigo sa Ehipto, gipadala niya sa unang higayon ang atong mga katigulangan. ¹³ Sa ikaduha nga higayon, nagpaila na sa iyang kaugalingon si Jose sa iyang mga igsoon; ug nailhan sa Paraon ang pamilya ni Jose. ¹⁴ Gipapauli ni Jose ang iyang mga igsoon aron sultihan si Jacob, ang iyang amahan, nga moadto sa Ehipto, kauban ang iyang mga paryente, 75 ka tawo tanan. ¹⁵ Mao nga si Jacob milugsong sa Ehipto; unya siya namatay, siya ug lakip na ang atong mga katigulangan. ¹⁶ Gidala sila sa Shechem ug gibutang sa lubnganan nga napalit ni Abraham sa plata nga kantidad gikan sa mga anak ni Hamor sa Shechem. ¹⁷ Samtang ang panahon sa gisaad nagkaduol na sama sa gisaad sa Dios kang Abraham, ang mga tawo midako ug nanaghan sa Ehipto, ¹⁸ hangtod nga adunay mitungha nga laing hari sa Ehipto, usa ka hari nga wala makaila kang Jose. ¹⁹ Kini

nga hari gilimbongan ang atong katawhan ug gidaogdaog ang atong mga katigulangan, gipanglabay nila ang ilang mga gagmayng bata aron dili sila mabuhi. ²⁰ Niana nga panahon si Moises natawo; siya ambungan gayod kaayo atubangan sa Dios ug giatiman sa tulo ka bulan sa puloy-anan sa iyang amahan. ²¹ Sa dihang gilabay siya sa gawas, gikuha siya sa anak nga babaye sa Paraon ug giatiman siya ingon nga iyang anak. ²² Natudloan si Moises sa tanan nga nahibaw-an sa mga Ehiptohanon; ug siya gamhanan sa iyang mga pulong ug mga buhat. ²³ Apan pagtungtong niya sa edad nga 40, miabot sa iyang kasingkasing nga susihon ang kahimtang sa iyang mga kaigsoonan, ang mga anak sa Israel. ²⁴ Pagkakita ni Moises nga gidaogdaog ang usa ka Israelita, gipanalipdan niya kini ug gipanimaslan gikan sa Ehiptohanon nga maoy nagdaogdaog pinaagi sa pagpuspus niini: ²⁵ naghunahuna siya nga ang iyang mga kaigsoonan makasabot nga giluwasa sila sa Dios pinaagi sa iyang kamot, apan wala sila makasabot. ²⁶ Sa sunod nga adlaw miduol siya sa mga Israelita samtang sila nag-away; gisulayan niya sila ug husay; miingon siya, 'Mga sir, managsoon kamo; nganong buhatan man ninyo ug sayop ang usag usa?' ²⁷ Apan ang usa nga maoy nakabuhat ug sayop sa iyang silingan gituklod siya, ug miingon, 'Kinsa ang naghatag kanimo ug katungod nga magmando ug maghukom kanamo?' ²⁸ Buot ba nimong patyon ako, sama sa pagpatay nimo sa Ehiptohanon kagahapon?' ²⁹ Nibiya si Moises palayo human niya kini madungog; nahimo siyang langyaw sa yuta sa Midian, diin siya nahimong amahan sa duha ka anak nga lalaki. ³⁰ Paglabay sa 40 ka tuig, adunay usa ka anghel nga mipakita kaniya sa kamingawan sa Bungtod sa Sinai, sa usa ka nagdilaab nga kalayo sa gamay nga kahoy. ³¹ Pagkakita ni Moises sa kalayo, natingala siya sa iyang nakita; sa dihang giduol niya kini ug gisusi, ang tingog sa Ginoo miingon, ³² 'Ako ang Dios sa imong mga amahan, ang Dios ni Abraham, ni Isaac, ug ni Jacob.' Nangurog si Moises ug wala gayod siya nisulay ug tanaw. ³³ Ang Ginoo misulti kaniya, 'Huboa ang imong sandalyas, kay kining dapit nga imong gibarogan balaan. ³⁴ Nakita ko na gayod ang kalisdanan sa akong katawhan nga atua sa Ehipto; Nadungog ko ang ilang pag-agulo, ug mikanaog ako aron luwason sila; mao nga duol ngari, kay ipadala ko ikaw sa Ehipto.' ³⁵ Kining Moises nga ilang gisalikway, sa dihang sila miingon nga, 'Kinsa ang naghimo kanimo nga mahimong usa ka magmamando ug usa ka maghuhukom?'—siya ang gipadala sa Dios nga mangulo ug moluwas. Gipadala siya pinaagi sa kamot sa anghel nga nagpakita kang Moises sa gamay nga kahoy. ³⁶ Nangulo kanila si Moises pagawas sa Ehipto, pagkahuman niya ug buhat ug mga milagro ug ilhanan sa Ehipto, sa Pula nga Dagat, ug sa kamingawan sa sulod sa 40 ka tuig. ³⁷ Mao usab kini ang Moises nga miingon sa katawhan sa Israel, 'Magpabarog ang Dios ug usa ka propeta alang kaninyo gikan sa inyong mga kaigsoonan, usa ka propeta sama kanako.' ³⁸ Kini mao ang tawo nga anaa sa panagtigom sa kamingawan kauban ang mga anghel nga nakigsulti kaniya sa Bungtod sa Sinai. Kini mao ang tawo nga kauban sa atong katigulangan; kining tawhana ang nakadawat ug buhing mga pulong aron ipadayag kanato. ³⁹ Kini mao ang tawo nga wala gisunod sa atong mga katigulangan; Ilahe siyang gituklod palayo kanila, ug ang ilang kasingkasing nibalik

ngadto sa Ehipto. ⁴⁰ Nianang panahona miingon sila kang Aaron, 'Himoi kami ug diosdios nga mangulo kanamo. Kini nga Moises, nga maoy nangulo sa atong kagawasan sa Ehipto, wala na kami makabalo kung unsa ang nahitabo kaniya.' ⁴¹ Mao nga naghimo sila ug nating baka niadtong panahona ug nagdala ug halad sa diosdios, unya naglipay tungod sa binuhat sa ilang mga kamot. ⁴² Apan ang Dios mibiya ug gitugyan sila nga moalagad sa binuhat sa langit; ingon sa nahisulat sa libro sa mga propeta, 'Naghalad ba kamo kanako ug gipatay nga mapintas nga mananap ug uban pang mga halad sulod sa 40 ka tuig sa kamingawan, panimalay sa Israel?' ⁴³ Gidawat ninyo ang tolda ni Molec ug ang bituon sa diosdios nga si Repan, ug ang mga larawan nga inyong gibuhat aron mosimba kanila: Ug dalhon ko kamo saylo pa sa Babilonia.' ⁴⁴ Ang atong mga katigulangan adunay tolda sa pagpamatuod sa kamingawan, sama sa gimando sa Dios sa dihang nakig-istorya siya kang Moises, nga kinahanglan niyang buhaton kini sama sa iyang nakita. ⁴⁵ Kini mao ang balongbalong nga gidala sa atong katigulangan sa atong yuta pinaagi kang Josue. Kini nahitabo sa dihang sila misulod sa tanang gipanag-iyahan sa maong mga nasod, nga gipapahawa sa Dios atubangan sa atong mga katigulangan. Sama kini niini hangtod sa kapanahonan ni David, ⁴⁶ nga nakakaplag ug kaluoy sa mata sa Dios; nangayo siya ug usa ka puloy-anan alang sa Dios ni Jacob. ⁴⁷ Apan gibuhatan ni Solomon ug balay ang Dios. ⁴⁸ Ngani, ang Labing Halangdon wala magpuyo sa mga balay nga binuhat lamang sa mga kamot; sama sa giingon sa propeta, ⁴⁹ 'Ang langit ang akong trono, ug ang yuta ang tumbanan sa akong tiil. Unsa nga matang sa balay ang imong matukod alang kanako? miingon ang Ginoo: O diin man ang dapit nga ako makapahulay?' ⁵⁰ Dili ba ang akong kaugalingong kamot man ang nagbuhat niining mga butanga?' ⁵¹ Kamong mga tawo nga gahi ug liog ug wala natuli ang kasingkasing ug dalunggan, kanunay kamong nagdumili sa Balaang Espiritu; sama lamang ang inyong binuhatan sa binuhatan sa inyong mga katigulangan. ⁵² Kinsa sa mga propeta ang wala gilutos sa inyong mga katigulangan? Gipatay nila ang propeta nga miabot sa wala pa niabot ang Usa ka Matarong; ug kamo nahimo na usab nga magbubudhi ug mamumuno kaniya, ⁵³ kamong mga tawo nga nakadawat sa balaod nga gipatukod sa mga anghel, apan wala ninyo kini gitipigan." ⁵⁴ Karon sa dihang nakadungog ang mga miyembro sa konseho niining mga butanga, nahiwa ilang kasingkasing, ug mikagot sa ilang mga ngipon ngadto kang Stefen. ⁵⁵ Apan siya, nga puno sa Balaang Espiritu, mihangad sa langit ug nakita ang himaya sa Dios; ug iyang nakita si Jesus nga nagtindog sa tuo nga kamot sa Dios. ⁵⁶ Miingon si Stefen, "Tan-awa, nakita ko ang langit nga naabli, ug ang Anak sa Tawo nagtindog sa tuo nga kamot sa Dios." ⁵⁷ Apan ang mga miyembro sa konseho misinggit sa makusog, ug nanamong sa ilang mga dalunggan, unya dalidali nga miduol kaniya; ⁵⁸ gipapahawa nila siya pagawas sa siyudad ug gibato: ug gipamutang sa mga saksi ang ilang panggawas nga mga sinina sa tiilan sa batan-ong lalaki nga ginganlan ug Saulo. ⁵⁹ Samtang gibato nila si Stefen, nagsangpit siya sa Dios ug miingon, "Ginoong Jesus, dawata ang akong espiritu." ⁶⁰ Miluhod siya ug misangpit sa makusog nga tingog, "Ginoo, ayaw sila

pakasad-a niining mga butanga.” samtang gisulti niya kini, natulog siya.

8

¹ Si Saulo nag-uyon bahin sa iyang kamatayon. Busa didto nagsugod niadtong adlaw ang usa ka dako kaayong paglutos batok sa simbahan sa Jerusalem; ug ang mga magtutuo nagkatibulaag sa tibuok nga mga rehiyon sa Judea ug sa Samaria, gawas sa mga apostoles. ² Ang mga mainampuon nga tawo naglubong kang Estefen ug nagbuhat ug hilabihang pagbangotan ngadto kaniya. ³ Apan si Saulo nagdaot ug maayo sa simbahan; siya miadto sa matag kabalayan ug gipangguyod pagawas ang mga lalaki ug mga babaye, ug gibutang sila didto sa bilanggoan. ⁴ Apan ang mga magtutuo nga nagkatibulaag milakaw aron sa pagsangyaw sa pulong. ⁵ Si Felipe miadto didto sa siyudad sa Samaria ug nagmantala kanila mahitungod kang Cristo. ⁶ Sa dihang ang panon sa mga katawhan nakabati ug nakakita sa mga timailhan nga gibuhay ni Felipe, sila naminaw pag-ayo ug naghiusa kung unsa ang iyang giingon. ⁷ Tungod kay gikan sa daghang mga katawhan nga anaa kanila, ang mahugaw nga espiritu migula dungan sa makusog nga paghilak; ug daghang paralitiko ug bakol nga mga tawo ang nanga-ayo. ⁸ Ug didto adunay dakong kalipay niadtong siyudad. ⁹ Apan adunay usa ka tawo sa siyudad nga ginganlan ug Simon, nga sa bag-o lang nagabuhat ug pagpamarang; iyang gipahibulong ang mga katawhan nga taga-Samaria, samtang nag-angkon nga siya usa ka mahinungdanon nga tawo. ¹⁰ Ang tanan nga mga Samaritanhon, gikan sa pinakaubos ngadto sa pinakataas, namati pag-ayo kaniya; sila miingon, “Kining tawhana ang gahom sa Dios ug gitawag nga Bantogan.” ¹¹ Sila namati kaniya, tungod kay siya nagpahibulong man kanila sa dugay na kaayo nga panahon sa iyang mga pagpamarang. ¹² Apan sa dihang sila nagtuo kung unsa ang gisangyaw ni Felipe mahitungod sa ebanghelyo sa gingharian sa Dios ug ang pangalan ni Jesu Cristo, sila nabawtismohan, babaye ug lalaki. ¹³ Ug si Simon usab sa iyang kaugalingon nagtuo: human siya nabawtismohan, siya nagpadayon kauban ni Felipe; sa dihang siya nakakita sa mga timailhan ug dagkong mga butang nga nabuhat, siya nahibulong. ¹⁴ Karon sa dihang ang mga apostoles sa Jerusalem nakadungog nga ang Samaria nakadawat na sa pulong sa Dios, sila nagpadala kanila ni Pedro ug ni Juan. ¹⁵ Sa dihang sila naglugsong, sila nag-ampo alang kanila, nga ila untang madawat ang Balaang Espiritu. ¹⁶ Tungod kay hangtod niana nga takna, ang Balaang Espiritu wala pa man mikunsad ni bisan kinsa kanila; sila nabawtismohan lamang sa ngalan ni Ginoong Jesus. ¹⁷ Unya si Pedro ug si Juan nagbutang sa ilang mga kamot ngadto kanila, ug ilang nadawat ang Balaang Espiritu. ¹⁸ Karon sa dihang si Simon nakakita nga ang Balaang Espiritu mahatag pinaagi sa pagpandong sa mga apostoles sa ilang mga kamot, siya nagtanyag kanila ug salapi. ¹⁹ Siya miingon, “Hatagi ako niini nga gahom, usab, nga kang bisan kinsa man nako ibutang ang akong mga kamot mahimong makadawat sa Balaang Espiritu.” ²⁰ Apan si Pedro miingon kaniya, “Unta ang imong plata nga salapi malaglag kauban nimo, tungod kay naghunahuna ka man sa pagbaton ug gasa sa

Dios inubanan sa salapi. ²¹ Wala nakay bahin niini nga butang, tungod kay ang imong kasingkasing dili matarong uban sa Dios. ²² Busa paghinulsol niining imong pagkadaotan, ug pag-ampo ngadto sa Ginoo, aron siya mahimo pa tingaling makapasaylo kanimo kung unsa ang imong gitinguha. ²³ Tungod kay ako nakakita nga ikaw anaa sa kahilo sa kaligotgot ug anaa sa pagkaginapos sa sala.” ²⁴ Si Simon mitubag ug nag-ingon, “Pag-ampo sa Ginoo alang kanako, nga wala sa mga butang nga imong gipanulti mahimong mahitabo kanako.” ²⁵ Sa dihang si Pedro ug si Juan natawong saksi ug nagsulti sa pulong sa Ginoo, sila mibalik sa Jerusalem; didto sa dalan, sila nagsangyaw sa ebanghelyo sa daghang mga baryo sa mga Samaritanhon. ²⁶ Karon ang manulonda sa Ginoo nakigsulti ngadto kang Felipe ug nag-ingon, “Barog ug adto padulong sa habagatan didto sa dalan nga palugsong gikan sa Jerusalem ngadto sa Gaza.” (Kini nga dalan anaa sa desyerto nga bahin.) ²⁷ Siya mibarog ug milakaw. Tan-awa, adunay usa ka tawo nga gikan sa Etiopia, usa siya ka yunoko nga dako ang kagahom ilalom sa Candace, nga mao ang rayna sa mga taga-Etiopia. Siya mao ang gisaligan sa tanan niya nga kabtangan. Siya miadto sa Jerusalem aron sa pagsimba. ²⁸ Siya mibalik ug naglingkod sa iyang karwahe, ug nagbasa sa basahon ni propeta Isaias. ²⁹ Ang Espiritu miingon kang Felipe, “Lakaw ug ubani kini nga karwahe.” ³⁰ Busa si Felipe midagan ngadto kaniya, ug nadunggan niya siya nga nagbasa sa Isaias nga mao ang propeta, ug nag-ingon, “Ikaw ba nakasabot kung unsa ang imong gibasa?” ³¹ Ang taga-Etiopia nag-ingon, “Unsaon man nako, gawas kon adunay mogiya kanako?” Siya nagpakiluoy kang Felipe nga mosaka sa karwahe ug molingkod uban niya. ³² Karon ang basahon sa kasulatan nga maoy gibasa sa taga-Etiopia mao kini, “Siya gidala sama sa karnero nga paingon sa ihawanan; ug sama sa usa ka nating karnero didto sa atubangan sa iyang manggugupit hilom, ug wala niya gibuka ang iyang baba: ³³ Sa pagpakaulaw kaniya ang iyang paghukom gihikaw: Kinsa man ang mopahayag sa iyang kaliwatan? Tungod kay ang iyang kinabuhi gikuha gikan sa kalibotan.” ³⁴ Busa ang yunoko nangutana kang Felipe, ug nag-ingon, “Ako nagpakiluoy kanimo, kang kinsa man ang propeta nakigsulti? Sa iyaha bang kaugalingon, o sa ubang tawo?” ³⁵ Si Felipe nagsugod ug saysay; siya misugod niini nga kasulatan sa Isaias alang sa pagsangyaw mahitungod kang Jesus ngadto kaniya. ³⁶ Sa ilang pagpadayon didto sa dalan, miabot sila diin adunay tubig; ang yunoko miingon, “Tan awa, adunay tubig diri; unsa man ang makapugong kanako nga magpabawtismo?” ³⁷ (Ang pinaka maayo ug karaang kopya giwala ang Buhat 8: 37) Si Felipe miingon, “Kung ikaw mituo sa tibuok nimong kasingkasing, ikaw mahimong pagabawtismohan.” Ang taga-Etiopia mitubag, “Ako nagtuo nga si Jesu Cristo mao ang Anak sa Dios.” ³⁸ Busa ang taga-Etiopia nagmando nga ang karwahe ipapahunong. Sila mituslob didto sa tubig, si Felipe ug ang yunoko, ug si Felipe nagbawtismo kaniya. ³⁹ Sa dihang sila mihaw-as sa tubig, ang Espiritu sa Ginoo nagkuha kang Felipe; ang yunoko wala na makakita kaniya, ug milakaw siya sa iyang dalan nga nagmalipayon. ⁴⁰ Apan si Felipe nagpakita didto sa Azotus. Siya miagi niana nga rehiyon ug nagsangyaw sa ebanghelyo sa tibuok nga mga siyudad, hangtod miabot siya sa Cesarea.

9

¹ Apan si Saulo, nagpadayon sa pagsulti ug mga bahad bisan sa pagpatay batok sa mga disipulo sa Ginoo, miadto sa labaw sa mga pari ² ug nangayo kaniya ug mga surat sa mga sinagoga sa Damasco, aron kung siya makakaplag bisan kinsa nga sakop sa Dalan, bisan lalaki o babaye, siya magdala kanila balik sa Jerusalem. ³ Samtang siya naglakaw, kini nahitabo sa dihang siya duol na sa Damasco, sa kalit lang midan-ag sa iyang palibot ang kahayag nga gikan sa langit; ⁴ ug siya natumba sa yuta ug nakadungog sa usa ka tingog nga nag-ingon ngadto kaniya, "Saulo, Saulo, nganong ginalutos mo ako?" ⁵ Si Saulo mitubag, "Kinsa ka, Ginoo?" Ang Ginoo miingon, "Ako si Jesus nga imong ginalutos; ⁶ apan barog, sulod didto sa siyudad, ug pagasultihan ka kung unsa ang angay nimong buhaton." ⁷ Ang mga tawo nga kauban ni Saulo sa paglakaw nagtindog nga wala makatingog, nakadungog sa tingog, apan walay nakita. ⁸ Si Saulo mitindog gikan sa yuta, ug sa dihang gibuka niya ang iyang mga mata, wala na siyay makita; busa sila nag-agak kaniya nga ginunitan ang kamot ug gidala siya didto sa Damasco. ⁹ Sulod sa tulo ka adlaw siya dili makakita, ug siya wala mikaon ni miinom. ¹⁰ Karon adunay usa ka disipulo sa Damasco nga ginganlan ug Ananias; ug ang Ginoo nakigsulti kaniya sa usa ka panan-awon, "Ananias." Ug siya miingon, "Tan-awa, ania ako dinhi, Ginoo." ¹¹ Ang Ginoo miingon kaniya, "Tindog ug adto sa dalan nga ginatawag ug Tul-id, ug didto sa balay ni Judas pangutana sa usa ka gingalan ug Saulo, usa ka tawo nga gikan sa Tarso; kay siya nag-ampo; ug siya nakakita ¹² ug usa ka panan-awon sa usa ka tawo nga ginganlan ug Ananias nga misulod ug mitapion sa iyang kamot ngadto kaniya, aron siya makadawat sa iyang panan-aw." ¹³ Apan si Ananias mitubag, "Ginoo, ako nakadungog gikan sa kadaghanan mahitungod niining tawhana, kung unsa ka dako ang pagpangdaot nga iyang gibuhay ngadto sa imong katawhan sa Jerusalem. ¹⁴ Siya adunay katungod gikan sa pangulong pari aron pangdakpon ang tanan dinhi nga motawag pinaagi sa imong ngalan." ¹⁵ Apan ang Ginoo miingon ngadto kaniya, "Lakaw, kay siya usa ka pinili nga galamiton alang kanako, nga magdala sa akong ngalan sa atubangan sa mga Gentil ug sa mga hari ug sa mga anak sa Israel; ¹⁶ kay akong ipakita kaniya unsa ka dako ang iyang pagaantuson tungod sa akong ngalan." ¹⁷ Busa si Ananias milakaw, ug misulod ngadto sa balay. Mitapion sa iyang kamot ngadto kaniya, siya miingon, "Igsoong Saulo, ang Ginoong Jesus, nga nagpakita kanimo sa dalan sa imong pagpadulong nganhi, gipadala ako aron ikaw makadawat sa imong panan-aw ug mapuno sa Balaang Espiritu." ¹⁸ Dihadiha dayon usa ka butang sama sa himbis ang nangahulog gikan sa mata ni Saulo, ug siya nakadawat sa iyang panan-aw; siya mitindog ug nagpabawtismo; ¹⁹ ug siya mikaon ug nabaskog. Siya nagpabilin uban sa mga disipulo sa Damasco sulod sa pipila ka mga adlaw. ²⁰ Pagkahuman siya nagmantala kang Jesus didto sa mga sinagoga, nga nag-ingon nga siya ang Anak sa Dios. ²¹ Ang tanan nga nakadungog kaniya nahibulong ug miingon, "Dili ba mao man kini nga tawo ang naglaglag niadtong anaa sa Jerusalem nga mosangpit niining ngalana? Ug siya mianhi dinhi aron pagdala kanila balik ngadto sa mga pangulong pari." ²² Apan si

Saulo gigamhan sa pagsangyaw ug gilibog ang mga Judio nga nagpuyo sa Damasco pinaagi sa pagpamatuod nga si Jesus mao ang Cristo. ²³ Pagkahuman sa daghang mga adlaw, ang mga Judio naglaraw aron sa pagpatay kaniya. ²⁴ Apan ang ilang mga laraw nasayran ni Saulo. Sila nagbantay sa mga ganghaan adlaw ug gabii aron sa pagpatay kaniya. ²⁵ Apan ang iyang mga disipulo mikuha kaniya pagkagabii ug gipanaog siya agi sa pader, gitunton siya sa usa ka bukag. ²⁶ Sa dihang siya miabot ngadto sa Jerusalem, si Saulo misulay sa pag-apil sa mga disipulo, apan silang tanan nangahadlok pa kaniya, wala motuo nga siya usa na ka disipulo. ²⁷ Apan si Barnabas mikuha kaniya ug nagdala kaniya ngadto sa mga apostoles. Ug siya misulti kanila kung giunsa ni Saulo pagkakita sa Ginoo didto sa dalan ug ang Ginoo nagkigsulti ngadto kaniya, ug kung giunsa didto sa Damasco nga si Saulo sa walay kukahadlok nagasangyaw sa ngalan ni Jesus. ²⁸ Siya nakigkita kanila sulod ug gawas sa Jerusalem. Siya nagsulti sa walay kukahadlok sa ngalan ni Ginoong Jesus ²⁹ ug nagkiglantugi uban sa mga Judio sa Gresya; apan sila nagpadayon sa pagsulay sa pagpatay kaniya. ³⁰ Sa dihang ang mga kaigsoonan nasayod niini, sila nagdala kaniya palugsong ngadto sa Caesarea ug gipadala siya palayo ngadto sa Tarso. ³¹ Busa, ang simbahan sa tibuok Judea, Galilea, ug Samaria adunay kalinaw ug nalig-on; ug, nagalakaw sa kahadlok sa Ginoo ug sa kahupay sa Balaang Espiritu, ang simbahan mitubo ang kadaghan. ³² Karon nahitabo nga, samtang si Pedro miadto sa tibuok rehiyon, siya miadto palugsong usab sa katawhan sa Dios nga nagpuyo sa lungsod sa Lida. ³³ Didto niya nakaplagan ang usa ka tawo nga ginganlan ug Eneas, anaa sa iyang higdaanan sa walo ka tuig, kay siya paralisado. ³⁴ Si Pedro miingon kaniya, "Eneas, si Jesu-Cristo ang nag-ayo kanimo. Bangon ug hiposa ang imong higdaanan." Ug dihadhiha dayon siya mibangon. ³⁵ Busa ang tanan nga nagpuyo sa Lida ug sa Sharon nakakita sa tawo ug sila nangakabig ngadto sa Dios. ³⁶ Karon didto sa Jopa adunay usa ka disipulo nga ginganlan ug Tabita, mahubad kini nga "Dorcas." Kini nga babaye puno sa maayong mga buhat ug maluluy-on nga nagbuhat alang sa mga kabos. ³⁷ Kini nahitabo niadtong mga adlaw nga siya nagsakit ug namatay; sa dihang nahugasan na nila siya, ila siyang gihaya sa taas nga lawak. ³⁸ Tungod kay ang Lida duol lang sa Jopa, ug ang mga disipulo nakadungog nga si Pedro tua pa didto, sila nagpadala ug duha ka tawo ngadto kaniya, paghangyo kaniya, "Kuyog kanamo sa walay langan." ³⁹ Si Pedro mitindog ug mikuyog uban kanila. Sa dihang siya miabot, gidala nila siya ngadto sa taas nga lawak. Ug ang tanang mga balo nag-alirong kaniya nga naghilak, gipakita kaniya ang kupo ug mga bisti nga gibuhat ni Dorcas samtang siya uban pa kanila. ⁴⁰ Si Pedro nagpagawas nilang tanan sa lawak, miluhod, ug nag-ampo; unya, miatubang ngadto sa lawas, siya miingon, "Tabita, bangon." Iyang gibuka ang iyang mga mata, ug sa dihang nakita niya si Pedro milingkod siya. ⁴¹ Unya gigunitan ni Pedro ang iyang kamot ug gipatindog siya; ug dihang gitawag niya ang mga magtutuo ug ang mga balo, gipakita niya kanila nga siya buhi na. ⁴² Kining butanga nasayran sa tibuok Jopa, ug daghang katawhan ang mituo sa Ginoo. ⁴³ Nahitabo kadto nga si Pedro nagpabilin sa daghang mga adlaw sa

Joppa uban sa usa ka tawo nga ginganlan ug Simon, usa ka magtatabas ug panit sa hayop.

10

¹ Karon adunay usa ka tawo sa siyudad sa Cesarea, nga Cornelio ang ngalan, ang senturyon sa gitawag nga Italyanhong batalyon. ² Siya usa ka matinud-anon nga tawo, usa nga nagsimba sa Dios uban ang tanan nga anaa sa iyang panimalay; nagahatag siya ug daghang salapi alang sa Judio nga katawhan ug kanunay nag-ampo sa Dios. ³ Sa ikasiyam nga takna sa adlaw, dayag nga iyang nakita sa usa ka pananawon ang anghel sa Dios nga mipaduol kaniya. Ang anghel miingon kaniya, "Cornelio!" ⁴ Si Cornelio mitutok sa anghel ug nalisang pagayo ug siya miingon, "Unsa man, sir?" Ang anghel miingon kaniya, "Ang imong mga pag-ampo ug mga gasa sa mga kabos mipataas nga halad handomanan sa presensya sa Dios. ⁵ Karon pagpadala ug mga lalaki sa siyudad sa Jopa aron kuhaon ang tawo nga gingalan ug Simon, nga ginganlan usab ug Pedro. ⁶ Siya nagpuyo kauban ang magtatabas ug panit sa hayop nga gingalan ug Simon, kinsang balay anaa sa baybayon." ⁷ Sa dihang ang anghel nga nakigsulti kaniya mibiya, gitawag ni Cornelio ang duha niya ka mga sulugoon sa balay, ug ang sundalo nga nagsimba sa Dios gikan sa maong kasundalohan nga nag-alagad usab kaniya. ⁸ Si Cornelio miingon kanila sa tanan nga nahitabo ug gipaadto sila sa Jopa. ⁹ Karon sa sunod nga adlaw mga ikaunom nga takna, sa dihang anaa sila sa ilang panaw ug nagkaduol na sa siyudad, si Pedro miadto sa taas sa balay aron sa pag-ampo. ¹⁰ Unya siya gigutom ug buot mokaon, apan samtang ang mga tawo nagluto sa pagkaon, nakatagpilaw siya; ¹¹ ug nakita niya ang langit nga naabli, ug naay sudlanan nga mipakanaog, sama sa dakong panapton nga nagpadulong sa yuta, nga gitunton sa upat niini ka mga suok. ¹² Niini adunay tanang matang sa upat ug tiil nga mga mananap ug mga butang nga nagakamang sa yuta, ug mga langgam sa kalangitan. ¹³ Unya usa ka tingog ang miingon kaniya: "Tindog, Pedro, patya ug kaon." ¹⁴ Apan si Pedro miingon, "Dili Ginoo; kay ako wala makakaon ug bisan unsa nga mahugaw ug dili limpyo." ¹⁵ Apan ang tingog miabot kaniya pag-usab sa ikaduhang higayon: "Kung unsay gilimpyohan sa Dios, ayaw kini tawga nga mahugaw." ¹⁶ Kini nahitabo sa makatulo ka higayon; unya ang sudlanan dihadiha gikuha pabalik sa langit. ¹⁷ Karon samtang si Pedro nalibog pag-ayo mahitungod kung unsa ang ipasabot sa pananawon nga iyang nakita, tan-awa, ang mga lalaki nga gipadala ni Cornelio mitindog atubangan sa ganghaan, paghuman nila ug pangutana sa dalan padulong sa balay. ¹⁸ Ug sila nanawang ug nangutana kung si Simon, nga ginganlan usab ug Pedro, nagpuyo didto. ¹⁹ Samtang naghunahuna si Pedro mahitungod sa pananawon, ang Espiritu miingon kaniya, "Tan-awa, tulo ka mga lalaki ang nangita kanimo. ²⁰ Tindog ug adto sa ubos ug lakaw uban kanila. Ayaw kahadlok sa pag-uban, tungod kay ako nagpadala kanila." ²¹ Busa si Pedro mikanaog ug miadto sa mga lalaki ug miingon, "Siya nga inyong gipangita mao ako. Nganong mianhi kamo?" ²² Miingon sila, "Ang kapitan nga ginganlan ug Cornelio, matarong nga tawo ug usa nga nagsimba sa Dios, ug gitahod sa tanang nasod sa mga Judio, giingnan sa

balaang anghel sa Dios sa pagkuha kanimo aron moadto sa iyang balay, aron makapaminaw siya sa mensahe gikan kanimo.”²³ Busa gidapit sila ni Pedro nga mosulod ug magpabilin uban kaniya ug sa mga tawo nga kauban niya. Sa pagkasunod buntag siya mibangon ug mikuyog kanila, ug ang pipila sa mga kaigsoonan nga gikan sa Jopa mikuyog kaniya.²⁴ Sa pagkasunod nga adlaw sila miabot sa Cesarea. Si Cornelio naghulat kanila; gitawag niya ang iyang mga paryenti ug suod nga mga higala.²⁵ Nahitabo kini nga sa dihang si Pedro misulod, si Cornelio mihimamat kaniya ug miluhod sa iyang tiilan aron sa pagpasidungog kaniya.²⁶ Apan gipatindog siya ni Pedro ug miingon, “Tindog; ako usab usa lamang ka tawo.”²⁷ Samtang si Pedro nakigsulti kaniya, misulod siya ug nakita niya ang daghang tawo nga nagtigom.²⁸ Miingon siya kanila, “Kamo sa inyong kaugalingon nasayod nga dili uyon sa balaod alang sa mga Judio nga tawo ang makig-uban o mobisita sa usa nga gikan sa laing nasod. Apan gipakita sa Dios kanako nga dili nako kinahanglan tawgon ang bisan kinsa nga tawo nga mahugaw o dili limpyo.”²⁹ Mao nga mianhi ako sa walay pakiglalis, sa dihang ako gipaanhi. Busa mangutana ako kanimo nganong gipakuha mo man ako.”³⁰ Miingon si Cornelio, “Upat ka adlaw ang milabay sa sama niining taknaa, ako nag-ampo dinhi sa akong balay sa ika-siyam ang takna; ug nakakita ug tawo nga mitindog sa akong atubangan sa hayag nga bisti.”³¹ Siya miingon, ‘Cornelio, ang imong pag-ampo nadungog sa Dios, ug ang imong mga gasa alang sa mga kabos nagpahinumdom sa Dios mahitungod kanimo.’³² Busa pagpadala ug tawo sa Jopa, ug pangitaa ang tawo nga ginganlan ug Simon, nga usab ginatawag ug Pedro. Nagpuyo siya sa balay sa magtatabas ug panit sa hayop nga ginganlan ug Simon, diha sa baybayon.’ Pipila ka karaan nga mga sinulat midugang: Kung siya moabot, siya mosulti kanimo.³³ Busa sa walay langan ako nagpakuha kanimo. Buotan ka kay ikaw mianhi. Unya karon, ania kitang tanan dinhi sa panan-aw sa Dios, aron sa pagpaminaw sa tanan nga gitudlo kanimo sa Ginoo nga isulti.” Pipila ka karaan nga mga sinulat midugang: Gitudlo sa Dios nga isulti.³⁴ Unya gibuka ni Pedro ang iyang baba ug miingon, “Sa pagkatinuod, akong naila nga ang Dios dili modapig ni bisan kinsa.”³⁵ Hinuon, sa matag nasod si bisan kinsa nga mosimba ug mobuhat ug matarong nga binuhatan madawat diha kaniya.³⁶ Kamo nasayod sa mensahe nga iyang gipadala ngadto sa mga tawo sa Israel, sa dihang iyang gipahibalo ang maayong balita mahitungod sa kalinaw pinaagi kang Jesu-Cristo, nga maoy Ginoo sa tanan -³⁷ kamo mismo nasayod sa mga panghitabo nga nagakahitabo, nga nahitabo sa tibuok Judea, sugod sa Galilea, pagkahuman sa bawtismo nga gipahibalo ni Juan;³⁸ ang mga panghitabo mahitungod kang Jesus nga taga-Nasaret, kung giunsa sa Dios pagdihog kaniya sa Balaang Espiritu ug sa gahom. Siya mianhi nga nagbuhat ug maayo ug nag-ayo sa tanan nga gidaogdaog sa yawa, tungod kay ang Dios uban kaniya.³⁹ Kami ang mga saksi niining mga butang nga iyang gibuhath didto sa nasod sa mga Judio ug sa Jerusalem - kini nga Jesus kansang ilang gipatay, sa pagbitay sa kahoy.⁴⁰ Kini nga tawo gibanhaw sa Dios sa ikatulo nga adlaw ug gihatagan siya aron mahimong mailhan,⁴¹ dili sa tanan nga mga tawo, apan sa mga saksi nga gipili nang daan sa Dios - kami mismo,

nga mikaon ug miinom uban kaniya human siya nabanhaw gikan sa mga patay. ⁴² Siya nagmando kanamo sa pagsangyaw sa mga tawo ug pagpamatuod nga kini mao ang usa nga gipili sa Dios nga mahimong Maghuhukom sa buhi ug sa patay. ⁴³ Tungod kaniya ang tanan nga mga propeta nahimong saksi, aron nga ang matag-usa nga motuo kaniya mamahimong makadawat sa kapasayloan sa mga sala pinaagi sa iyang ngalan.” ⁴⁴ Samtang si Pedro nagsulti niining mga butanga, ang Balaang Espiritu mikunsad ngadto sa tanang naminaw sa iyang mensahe. ⁴⁵ Ang mga tawo nga apil sa tinuli nga pundok sa mga magtutuo - tanan nga miuban kang Pedro - nahibulong, tungod kay ang gasa sa Balaang Espiritu gibubo usab sa mga Gentil. ⁴⁶ Kay sila nakadungog niining mga Gentil nga nagsulti sa uban nga mga pinulongan ug nagdayeg sa Dios. Unya si Pedro mitubag, ⁴⁷ “Aduna bay makapugong sa tubig gikan niining mga tawhana aron sila dili mabawtismohan, kining mga tawhana nga nakadawat sa Balaang Espiritu ingon nga sama kanato?” ⁴⁸ Unya siya nagmando kanila nga magpabawtismo pinaagi sa ngalan ni Jesu-Cristo. Unya nanghangyo sila kaniya nga magpabilin uban kanila sa pipila ka mga adlaw.

11

¹ Karon ang mga apostoles ug ang mga kaigsuonang mga lalaki nga kinsa atua sa Judea nakadungog nga ang mga Gentil nakadawat usab sa pulong sa Dios. ² Sa dihang si Pedro misaka ngadto sa Jerusalem, sila nga nasakop sa pundok sa mga tinuli nagbadlong kaniya; ³ miingon sila, “Nakiglambigit ka ngadto sa mga tawo nga walay mga tuli ug mikaon uban kanila!” ⁴ Apan si Pedro nagsugod sa pagpasabot sa butang ngadto kanila sa han-ay; siya miingon, ⁵ nag-ampo ako sa siyudad sa Jopa, ug sa kalit akong nakita ang panan-awon nga sudlanan nga nagpaubos, sama sa lapad nga palid mipaubos gikan sa langit pinaagi sa iyang upat ka mga kanto; kini mikanaog nganhi kanako. ⁶ Gitutokan ko kini ug akong gihunahuna ang mahitungod niini; akong nakita ang mga mananap nga adunay upat ka tiil nga anaa sa kalibotan, bangis nga mga mananap, nagkamang nga mga mananap, ug mga langgam sa kawanangan. ⁷ Unya nakadungog ako ug tingog nga nagsulti nganhi kanako, “Bangon, Pedro; pag-ihaw ug kaon!” ⁸ Ako miingon, “Dili gayod, Ginoo: kay wala pay dili balaan o dili hinlo nga nakasulod sa akong baba.” ⁹ Apan ang tingog mitubag usab gikan sa langit, “Unsa ang gideklara nga hinlo sa Dios ayaw tawga nga dili hinlo.” ¹⁰ Kini nahitabo sa tulo ka higayon, ug unya ang tanang butang gikuha pagbalik paingon sa langit. ¹¹ Tan-awa, sa dili kalayoan adunay tulo ka mga tawo nga nagtindog atubangan sa balay diin atua kami; gipadala sila gikan sa Cesarea nganhi kanako. ¹² Ang Espiritu nagmando kanako nga mouban kanila, ug nga ako dili magbuhat ug kalainan mahitungod kanila. Kining unom ka mga igsoong lalaki mikuyog uban kanako, ug miadto kami ngadto sa balay sa tawo. ¹³ Siya misulti kanamo giunsa niya pagkakita sa anghel nga nagtindog sa iyang balay ug nag-ingon, “Pagpadala ug mga tawo ngadto sa Jopa ug dad-a pagbalik si Simon, nga ang lahi nga ngalan mao si Pedro. ¹⁴ Siya magsulti nganha kanimo ug mensahe nga mahimong paagi nga ikaw maluwas-ikaw ug ang imong tibuk panimalay.” ¹⁵ Sa

pagsugod nako ug sulti ngadto kanila, ang Balaang Espiritu niabot kanila, sama kanato sa sinugdanan. ¹⁶ Nahinumdom ako sa pulong sa Ginoo, giunsa niya pag-ingon, “Si Juan gayod nagbawtismo sa tubig; apan kamo pagabawtismohan sa Balaang Espiritu.” ¹⁷ Unya kung ang Dios naghatag kanila sa sama nga gasa isip iyang gihatag nganhi kanato sa dihang mituo kita kang Ginoong Jesu-Cristo, kinsa ba ako, nga ako makigbatok sa Dios?” ¹⁸ Sa dihang ila kining nadungog nga mga butang, sila wala nibalos sa pag-ingon, apan ila hinuong gidayeg ang Dios ug miingon, “Unya ang Dios mihatag sa paghinulsol alang sa kinabuhi ngadto usab sa mga Gentil.” ¹⁹ Busa ang mga magtutuo kansang nag-antos sa pagsugod sa kamatayon ni Esteban nga nagkatibulaag gikan sa Jerusalem-kining mga magtutuo miadto sa sama kalayo sa Fenicia, Cyprus, ug Antioquia. Misulti sila ug mensahe mahitungod kang Jesus ngadto lamang sa mga Judio, wala nay lain bisan usa. ²⁰ Apan ang uban kanila, mga katawhan gikan sa Cyrus ug Cirene miabot ngadto sa Antioquia ug misulti ngadto sa mga Griyego ug giwali ang Ginoong Jesus. ²¹ Ug ang kamot sa Ginoo nag-uban kanila; ang dakong ihap nagtuo ug mibalik ngadto sa Ginoo. ²² Ang balita mahitungod kanila miabot sa mga dalunggan sa simbahan sa Jerusalem: ug ilang gipadala pagawas si Barnabas sama kalayo sa Antioquia. ²³ Sa dihang siya miabot ug nakita ang gasa sa Dios, nalipay siya; ug gidasig niya silang tanan sa pagpabilin diha sa Ginoo sa tibuok nilang kasingkasing. ²⁴ Kay siya maayo man nga tawo ug puno sa Balaang Espiritu ug sa pagtuo, ug daghang mga tawo nga nadugang ngadto sa Ginoo. ²⁵ Unya si Barnabas migawas ngadto sa Tarsus para mangita kang Saulo. ²⁶ Sa dihang iya nang nakaplagan siya, gidala niya siya ngadto sa Antioquia. Kini nahitabo, nga sa tibuok tuig ilang gitigom tanan uban ang simbahan ug nagtudlo sa daghang mga tawo. Ang mga disipulo unang gitawag nga mga Kristohanon didto sa Antioquia. ²⁷ Karon niini nga mga adlaw ang ubang mga propeta milugsong gikan sa Jerusalem ngadto sa Antioquia. ²⁸ Ang usa kanila, nga ginganlan ug Agabus, mitindog ug gipakita sa Espiritu nga ang usa ka dakong kagutom mahitabo sa tibuok kalibotan. Kini mahitabo sa mga adlaw ni Claudio. ²⁹ Busa, ang mga disipulo, isip matag-usa makahimo, ug nakahukom sa pagpadala ug tabang sa mga kaigsoonang lalaki sa Judea. ³⁰ Ila kining nahimo; nagpadala sila ug kwarta sa mga pangulo pinaagi sa kamot ni Barnabas ug Saulo.

12

¹ Karon mahitungod niadtong panahona ang Hari nga si Herodes nangdapat niadtong uban nga gikan sa katilingban aron dagmalan sila. ² Iyang gipatay si Santiago nga igsoon nga lalaki ni Juan pinaagi sa espada. ³ Pagkahuman nakita niya nga nakapahimuot kini sa mga Judio, nagpadayon siya sa pagdakop usab kang Pedro. Mao kana ang panahon sa mga adlaw sa pan nga walay patubo. ⁴ Pagkahuman ug dakop kaniya, gibutang niya siya sa bilangoan ug nagtagana ug upat ka han-ay sa mga sundalo aron magbantay kaniya; iyang tuyo nga siya dad-on sa katawhan pagkahuman sa Pagsaylo. ⁵ Busa si Pedro nagpabilin didto sa bilangoan, apan ang mga pag-ampo inubanan sa pagkugi gihimo sa katilingban ngadto sa Dios alang kaniya. ⁶ Sa

wala pa ang adlaw nga pagadad-on siya ni Herodes sa gawas, nianang kagabhi-on natulog si Pedro tunga sa duha ka mga sundalo, nga gigapos ug duha ka kadena; ug ang mga guwardiya naa sa atubangan sa pultahan nga nagbantay sa bilanggoan. ⁷ Tan-awa, usa ka anghel sa Ginoo sa kalit nagpakita kaniya, ug ang kahayag midan-ag sa silda. Gihampak niya si Pedro sa kiliran ug gipukaw siya ug miingon, "Bangon ug dali." Unya ang mga kadena nangatangtang gikan sa iyang mga kamot. ⁸ Ang anghel miingon kaniya, "Panapot ug suota ang imong mga sandalyas." Gibuhat kini ni Pedro. Ang anghel miingon kaniya, "Sul-oba ang imong kupo ug sunod kanako." ⁹ Busa si Pedro misunod sa anghel ug migawas. Siya wala masayod nga unsa ang gihimo sa anghel tinuod gayod. Siya nagtuo nga siya nakakita ug usa ka panan-awon. ¹⁰ Pagkahuman nila ug labay sa una ka guwardiya ug sa ikaduha, naabot sila sa ganghaan nga puthaw nga paingon ngadto sa siyudad; kini naabli sa iyang kaugalingon alang kanila. Nanggawas ug nangadto sila sa dalan, ug ang anghel mibiya kaniya dayon. ¹¹ Sa dihang nakamatngon na si Pedro, siya miingon, "Karon nasayod na ako nga gipadala sa Ginoo ang iyang anghel ug giluwag ako gikan sa kamot ni Herodes, ug gikan sa tanang gilaoman sa mga tawo nga mga Judio." ¹² Pagkahuman niya makaamgo niini, miadto siya sa balay ni Maria nga inahan ni Juan kansang apelyido Marcos; daghang mga magtutuo nga nagtigom didto ug nagaampo. ¹³ Sa dihang siya nagtuktok sa pultahan sa ganghaan, ang usa ka sulugoon nga babaye nga ginganlan ug Roda miadto aron sa pagtubag. ¹⁴ Sa dihang nailhan niya ang tingog ni Pedro, sa iyang kalipay napakyas siya sa pag-abre sa pultahan; hinuon, siya midagan padulong sa kwarto; siya nagbalita nga si Pedro nagtindog didto sa pultahan. ¹⁵ Busa miingon sila kaniya, "Nabuang naka." Apan namugos gayod siya nga mao kadto. Sila miingon, "Iya kadtong anghel." ¹⁶ Apan nagpadayon sa pagpanuktok si Pedro, ug sa naabrehan na nila ang pultahan, nakita nila siya ug nahibulong. ¹⁷ Misinyas si Pedro kanila sa iyang kamot nga mohilom, ug gisultihan niya sila kung giunsa siya pagpagawas sa Ginoo sa bilanggoan. Siya miingon, "Ibalita kining mga butanga ngadto kang Santiago ug sa mga igsoon." Unya mibiya siya ug miadto sa laing dapit. ¹⁸ Karon sa pagkabuntag, walay gamay nga kahinam sa mga sundalo, mahitungod sa nahitabo kang Pedro. ¹⁹ Pagkahuman ug pangita ni Herodes kaniya apan wala siya makaplagi, gipangutana niya ang mga guwardya ug nagmando kanila nga pamatyon. Unya milugsong siya gikan sa Judea ngadto sa Cesarea ug nagpuyo didto. ²⁰ Karon nasuko pag-ayo si Herodes sa mga tawo sa Tiro ug Sidon. Sila miadto uban kaniya. Unya ilang gidani si Blastus, ang katabang sa hari, nga motabang kanila. Unya nangayo sila ug kalinaw, tungod kay ang ilang nasod nagdawat ug pagkaon gikan sa nasod sa hari. ²¹ Sa usa ka adlaw nga gitagana nagsuot si Herodes ug harianong bisti ug naglingkod siya sa trono; siya nakigpulong kanila. ²² Ang mga tawo naninggit, "Kini ang tingog sa usa ka dios, dili sa usa ka tawo!" ²³ Diha-diha gihampak siya sa anghel sa Ginoo, tungod kay wala niya gihatag ang himaya sa Dios; siya gikaon sa mga ulod ug namatay. ²⁴ Apan ang pulong sa Dios mitubo ug midaghan. ²⁵ Human ni Barnabas ug Saulo mahuman ang ilang tahas dito sa Jerusalem, sila mibalik; giuban nila

si Juan, kansang apelyido Marcos.

13

¹ Karon sa panagtigom didto sa Antioquia, adunay mga propeta ug mga magtutudlo. Sila mao si Barnabas ug si Simeon (gitawag nga Niger), si Lucio sa Cirene, si Manaen (ang sinagop nga igsoon ni Herodes ang pangulo sa distrito), ug si Saulo. ² Samtang ilang gisimba ang Ginoo ug nagpuasa, ang Balaang Espiritu miingon, “Igahin alang kanako si Barnabas ug si Saulo, aron magbuhat sa buluhaton nga akong gitawag kanila.” ³ Pagkahuman sa panagtigom sa pagpuasa, nag-ampo, ug gitapion ang ilang mga kamot niining mga tawhana, sila nagpadala kanila. ⁴ Busa si Barnabas ug si Saulo mituman sa Balaang Espiritu ug milugsong sa Seleucia; gikan didto milayag sila padulong sa isla sa Cipre. ⁵ Sa dihang didto sila sa siyudad sa Salamis, ilang gimantala ang pulong sa Dios sa mga sinagoga sa mga Judio. Kuyog usab nila si Juan Marcos isip ilang katabang. ⁶ Sa dihang naadtoan na nila ang tibuok isla sa Pafos, nakaplagan nila ang usa ka salamangkero, usa ka mini nga propeta sa mga Judio, nga ginganlan ug Bar-Jesus. ⁷ Kini nga salamangkero adunay kalambigitan sa prokonsul, Sergio Paulo, nga usa ka maalamon nga tawo. Kining tawhana ang nagpatawag kang Barnabas ug Saulo, tungod kay buot niya madungog ang pulong sa Dios. ⁸ Apan si Elimas “ang salamangkero” (ingon niana ang paghubad sa iyang ngalan) misupak kanila; iyang gisulayan sa pagpalikay ang prokonsul palayo gikan sa pagtuo. ⁹ Apan si Saulo, nga gitawag usab ug Pablo, napuno sa Balaang Espiritu; siya mitutok kaniya ¹⁰ ug miingon, “Ikaw anak sa yawa, napuno ka sa tanang matang sa pagpanglimbong ug pagkadaotan. Kaaway ka sa tanang matang sa pagkamatarong. Dili ka moundang sa paglubag sa tul-id nga mga dalan sa Ginoo, dili ba?” ¹¹ Karon tan-awa, ang kamot sa Ginoo diha kanimo, ug ikaw mahimong buta. Dili nimo makita ang adlaw sa makadiyot.” Diha-diha adunay nahulog kang Elimas nga usa ka yamog ug kangitngit; ug nagsugod siya ug lakaw palibot ug naghangyo sa mga tawo nga agakon siya pinaagi sa kamot. ¹² Human nakita sa prokonsul kung unsa ang nahitabo, mituo siya, tungod kay hilabihan ang iyang katingala sa mga pagtulon-an mahitungod sa Ginoo. ¹³ Karon si Pablo ug ang iyang mga higala naglayag gikan sa Pafos ug miabot sa Perga didto sa Pampilya. Apan si Juan mibiya kanila ug mibalik sa Jerusalem. ¹⁴ Si Pablo ug ang iyang mga higala nagbiyahe gikan sa Perga ug miabot sa Antioquia sa Pisidia. Didto miadto sila sa sinagoga sa Adlaw nga Igpapahulay ug nanglingkod. ¹⁵ Human sa pagbasa sa balaod ug sa mga propeta, ang mga pangulo sa sinagoga nagpadala kanila ug mensahe nga nag-ingon, “Mga igsoon, kung aduna kamoy mensahe sa pagdasig alang sa katawhan dinhi, isulti kini.” ¹⁶ Busa si Pablo mitindog ug misinyas uban sa iyang kamot; miingon siya, “Mga katawhan sa Israel ug kamo nga nagpasidungog sa Dios, paminaw. ¹⁷ Ang Dios niining mga katawhan sa Israel nagpili sa atong mga katigulangan ug gihimong hilabihan kadaghan ang mga tawo sa dihang nagpuyo sila sa kayutaan sa Ehipto, ug uban sa binayaw nga kamot gipangulohan niya sila pagawas niini. ¹⁸ Kay sa mga 40 ka mga katuigan siya nag-uban kanila didto sa

kamingawan. ¹⁹ Pagkahuman niya ug buntog ang pito ka nasod sa yuta sa Canaan, iyang gihatagan ang atong katawhan sa ilang yuta alang sa panulondon. ²⁰ Kining tanan nga panghitabo nahitabo sa mga 450 ka mga katuigan. Human niining mga butanga, ang Dios mihatag kanila ug mga maghuhukom hangtod kang Samuel ang propeta. ²¹ Human niini, ang mga tawo nangayo ug usa ka hari, busa ang Dios naghatag kanila kang Saul ang anak ni Kish, ang tawo nga gikan sa tribo ni Benjamin, sa panahon sa 40 ka tuig. ²² Unya human siya kuhaa sa Dios sa pagkahari, iyang gituboy si David aron mahimong ilang hari. Kini mahitungod kang David nga ang Dios miingon, 'Ako nang nakaplagan si David nga anak ni Jesse nga mao ang tawo sunod sa akong kasingkasing; iya gayod nga buhaton ang tanang butang nga akong gitinguha.' ²³ Gikan sa mga kaliwat niining tawhana ang Dios nagdala sa Israel ug usa ka Manluluwas, si Jesus, sama sa iyang gisaad nga buhaton. ²⁴ Kini nagsugod ug kahitabo sa dihang, wala pa miabot si Jesus, unang gipahibalo ni Juan ang bawtismo sa paghinulsol sa tanan nga katawhan sa Israel. ²⁵ Samtang gihuman pa ni Juan ang iyang buluhaton, miingon siya, 'Kinsa ako sa inyong hunahuna? Dili ako ang usa. Apan paminaw, ang usa moabot sunod kanako, ang sapatos sa maong tiil dili ako takos sa pagbadbad.' ²⁶ Mga igsoon, mga anak sa hanay ni Abraham, ug kadtong kauban ninyo nga nagsimba sa Dios, kini alang kanato nga ang mensahe mahitungod niining kaluwasan gipadala na. ²⁷ Kay sila nga nagpuyo sa Jerusalem, ug ang ilang tigdumala, wala nakaila pag-ayo kaniya, o kaha ilang nasabtan pag-ayo ang mga tingog sa mga propeta nga gibasa sa matag Adlaw nga Igpapahulay; busa ilang natuman ang mga mensahe sa mga propeta pinaagi sa paghukom kang Jesus ngadto sa kamatayon. ²⁸ Bisan tuod wala nila nakaplagan ang maayong hinungdan alang sa pagpatay kaniya, sila naghangyo kang Pilato sa pagpatay kaniya. ²⁹ Sa dihang nakahaman na sila sa tanang butang nga nahisulat mahitungod kaniya, gikuha nila siya paubos gikan sa kahoy ug gipahigda siya sa lubnganan. ³⁰ Apan ang Dios nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay. ³¹ Sa daghang mga adlaw nakit-an siya niadtong misubida uban kaniya gikan sa Galilea padulong sa Jerusalem. Kining mga tawhana karon iya nang mga saksi ngadto sa katawhan. ³² Busa kami nagdala kaninyo ug maayong balita mahitungod sa mga saad nga gihimo ngadto sa atong mga katigulangan: ³³ ang Dios nagtipig niini nga mga saad nganhi kanato, ilang mga anak, nga niana iyang gibanhaw si Jesus gikan sa mga patay. Mao usab kini ang nahisulat sa ikaduhang salmo: 'Ikaw ang akong anak nga lalaki, karong adlaw ako nahimo nga imong Amahan.' ³⁴ Mahitungod usab sa kamatuoran nga siya nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay aron nga ang iyang lawas dili madugta, misulti siya sama niini: 'Akong ihatag kanimo ang balaan ug kasigurohan nga mga panalangin ni David.' ³⁵ Mao kini ang hinungdan nganong siya usab miingon sa lain nga salmo, 'Ikaw dili motugot nga ang imong Usa ka Balaan makasinati ug pagkadugta.' ³⁶ Kay pagkahuman ni David ug human sa iyang kaugalingong kaliwatan nga mialagad sa mga tinguha sa Dios, namatay siya, ug gipahigda kauban sa iyang mga amahan, ug nakasinati ug pagkadugta, ³⁷ apan siya nga gibanhaw sa Dios wala makasinati ug pagkadugta. ³⁸ Busa

tugoti nga mahibaloan kini diha kaninyo, mga igsoon, nga pinaagi niining tawhana namantala diha kaninyo ang kapasayloan sa mga sala. ³⁹ Pinaagi kaniya ang matag-usa nga motuo mamatarong gikan sa tanan nga mga butang diin dili kamo mahimong mamatarong pinaagi sa balaod ni Moises. ⁴⁰ Busa pagbantay nga ang butang nga gipamulong sa mga propeta dili mahitabo kaninyo: ⁴¹ "Tan-awa, kamong mga bugalbugalon, ug katingala pag-ayo ug unya mangahanaw; kay ako maghimo ug buluhaton sa inyong mga adlaw, usa ka buluhaton nga dili gayod kamo motuo, bisan pa kung adunay usa ka tawo nga magpahibalo niini kaninyo." ⁴² Samtang si Pablo ug si Barnabas mibiya, ang mga tawo nagpakiluoy kanila nga ila untang isulti ang sama nga mga pulong pag-usab sa sunod Adlaw nga Igpapahulay. ⁴³ Sa dihang ang panagtigom sa sinagoga nahuman, daghan sa mga Judio ug ang mga matinud-anon nga proseletes ang misunod kang Pablo ug Barnabas, nga nakigsulti ngadto kanila ug nag-awhag kanila sa pagpadayon diha sa grasya sa Dios. ⁴⁴ Sa sunod Adlaw nga Igpapahulay, halos ang tibuok siyudad nagtigom aron makadungog sa pulong sa Ginoo. ⁴⁵ Sa diha nga ang mga Judio nakakita sa panon, napuno sila sa pangabugho ug misultig pagsupak sa mga butang nga gipamulong ni Pablo ug miinsulto kaniya. ⁴⁶ Apan si Pablo ug Barnabas misulti nga maisogon ug miingon, "Kini kinahanglan nga ang pulong sa Dios mauna ug sulti diha kaninyo. Sa paglantaw kaninyo nga gituklod kini palayo gikan sa inyong kaugalingon ug giila ang inyong kaugalingon nga dili takos sa kinabuhing walay kataposan, tan-awa, mobalik kami sa mga Gentil. ⁴⁷ Kay mao kini ang gimando sa Ginoo kanamo, nga nag-ingon, 'Ako nagbutang kanimo isip usa ka kahayag alang sa mga Gentil, nga kinahanglan nimong dad-on ang kaluwasan ngadto sa pinakalayo nga mga bahin sa kalibotan.'" ⁴⁸ Sa pagkadungog sa mga Gentil niini, nalipay sila ug gidayeg ang pulong sa Ginoo. Daghan ang gipili sa kinabuhing walay kataposan nga mituo. ⁴⁹ Ang pulong sa Ginoo mikaylap ngadto sa tibuok rehiyon. ⁵⁰ Apan ang mga Judio nag-awhag sa mga matinud-anon ug mahinungdanong kababayen-an, ug ang mga nag-unang kalalakin-an sa siyudad. Kini nagpasugod sa paglutos batok kang Pablo ug Barnabas ug gilabay sila paggawas lagpas sa utlanan sa ilang siyudad. ⁵¹ Apan si Pablo ug Barnabas mitaktak sa abog gikan sa ilang tiil batok kanila. Unya miadto sila sa siyudad sa Iconio. ⁵² Ug ang mga disipulo napuno sa kalipay ug uban sa Balaang Espiritu.

14

¹ Nahitabo kini didto sa Iconio nga si Pablo ug Barnabas misulod sa sinagoga sa mga Judio ug misulti sa paagi nga ang dakong panon sa mga Judio ug sa mga Griyego mituo. ² Apan ang mga Judio nga masinupakon nagpalibog sa mga hunahuna sa mga Gentil ug naghimo kanila nga masilag batok sa mga kaigsoonan. ³ Busa nagpabilin sila didto sa dugay nga panahon, nagsulti nga maisugon uban sa gahom sa Ginoo, samtang siya mihatag ug pagpamatuod sa mensahe mahitungod sa iyang grasya. Iya kining gibuhay pinaagi sa pagtugot sa mga timailhan ug mga kahibulongan nga gipamuhay pinaagi sa mga kamot ni Pablo ug ni Barnabas. ⁴ Apan ang kadaghanan sa siyudad nabahin:

ang pipila nga mga tawo midapig sa mga Judio, ug ang pipila sa mga apostoles. ⁵ Sa dihang ang mga Gentil ug mga Judio misulay pagdani sa ilang mga pangulo aron pagdaogdaog ug pagbato kang Pablo ug kang Barnabas, ⁶ nahibaloan nila kini ug miikyasa sa mga siyudad sa Lycaonia, Lystra ug Derbe, ug sa palibot nga rehiyon, ⁷ ug didto ilang gisangyaw ang ebanghelyo. ⁸ Didto sa Lystra adunay usa ka tawo nga naglingkod, walay kusog ang iyang mga tiil, bakol gikan pa sa sabakan sa iyang inahan, kansang wala makalakaw sukad. ⁹ Kini nga tawo nakadungog sa mga gipanulti ni Pablo. Misud-ong si Pablo kaniya ug nakita nga siya adunay pagtuo nga mamahimong maayo. ¹⁰ Busa miingon siya kaniya sa kusog nga tingog, "Itindog ang imong mga tiil." Ug ang tawo milukso ug milakawlakaw. ¹¹ Sa dihang nakita sa panon sa katawhan kung unsa ang gibuhati ni Pablo, sila nagpatugbaw sa ilang mga tingog, nga nagsulti sa pinulongan nga Lycaonia, "Ang mga dios nanganaog alang kanato sama sa hulagway sa tawo." ¹² Gitawag nila si Barnabas nga "Zeus," ug si Pablo, "Hermes," tungod kay siya ang nangulong tigpamaba. ¹³ Ang pari ni Zeus, nga ang templo anaa lang sa gawas sa siyudad, nagdala ug mga toro ug mga garlan didto sa ganghaan; siya ug ang panon sa katawhan buot motanyag ug halad. ¹⁴ Apan sa dihang ang mga apostoles, nga si Barnabas ug si Pablo, nakadungog niini, gigisi nila ang ilang bisti ug dihadiha dayon miadto sa panon, misinggit ¹⁵ ug miingon, "Mga tawo, nganong gibuhati ninyo kining mga butanga? Kami usab mga tawo lamang nga adunay susamang pagbati nga sama kaninyo. Kami nagdala ug maayong mga balita, aron mobiya gayod kamo niining walay pulos nga mga butang alang sa buhing Dios, nga nagbuhati sa kalangitan, sa kalibotan, ug sa kadagatan ug sa tanan nga anaa niini. ¹⁶ Sa niaging mga kapanahonan, siya nagtugot sa tanang nasod nga maglakaw sa ilang kaugalingong mga pamaagi. ¹⁷ Apan sa gihapon, wala siya mibiya nga walay saksi, ingon niana siya nagbuhati ug maayo ug naghatag kaninyo sa ulan sa kalangitan ug mga mabungahong tempo, nga mipuno sa inyong mga kasingkasing uban sa mga pagkaon ug kalipay." ¹⁸ Bisan pa niining mga pulonga, si Pablo ug si Barnabas halos wala nakapugong sa panon sa katawhan aron sa paghalad ngadto kanila. ¹⁹ Apan ang uban nga mga Judio nga gikan sa Antioquia ug Iconio miadto ug gidani ang panon sa katawhan. Gibato nila si Pablo ug giguyod siya pagawas sa siyudad, naghunahuna sila nga siya patay na. ²⁰ Apan sa dihang ang mga disipulo mialirong kaniya, mitindog siya ug misulod sa siyudad. Sa sunod nga adlaw, siya miadto sa Derbe uban si Barnabas. ²¹ Pagkahuman nila ug sangyaw sa ebanghelyo niana nga siyudad ug nagkabig sa daghang disipulo, sila mibalik sa Lystra, sa Iconio, ug sa Antioquia. ²² Sila makanunayon nga nagpalig-on sa mga panghunahuna sa mga disipulo ug nagdasig kanila sa pagpadayon sa pagtuo. Sila miingon kanila nga pinaagi sa daghang mga pag-antos nga kita kinahanglan mosulod sa gingharian sa Dios. ²³ Sa dihang sila nagpili alang kanila ug mga kadagkoan sa matag katilingban sa mga magtutuo, ug nag-ampo inubanan sa pagpuasa, sila nagtugyan kanila sa Ginoo, nga ilang gituohan. ²⁴ Unya sila milabay sa Pisidia ug miabot sa Pamfilia. ²⁵ Sa dihang gisulti nila ang pulong didto sa Perga, milugsong sila sa Atalia. ²⁶ Gikan didto sila milawig sa Antioquia,

diin sila gitugyan sa grasya sa Dios alang sa buluhaton nga ila na karong nahuman. ²⁷ Sa pag-abot nila sa Antioquia ug gitigom ang pundok, gisulti nila ang tanang mga butang nga gibuhat sa Dios kanila, ug giunsa niya pag-abli sa pultahan sa pagtuo alang sa mga Gentil. ²⁸ Nagpabilin sila sa dugay nga panahon uban ang mga disipulo.

15

¹ Pipila ka mga lalaki milugsong gikan sa Judea ug nagtudlo sa mga kaigsoonan, sa pagingon, “Gawas kung kamo magpatuli sumala sa nabatasan ni Moises, kamo dili gayod maluwas.” ² Sa dihang si Pablo ug si Barnabas adunay dili pag-uyon ug paglantugi uban kanila, ang mga kaigsoonan nakahukom nga si Pablo, Barnabas, ug ang pipila sa uban kinahanglan motungas sa Jerusalem ngadto sa mga apostoles ug sa mga kadagkoan mahitungod niini nga pangutana. ³ Busa sila, nga pinadala sa simbahan, susamang milabay sa Phoenicia ug sa Samaria ug gipahibalo ang pagkakabig sa mga Gentil; ilang gidala ang hingpit nga kalipay ngadto sa mga kaigsoonan. ⁴ Sa dihang miabot na sila sa Jerusalem, giabiabi sila sa mga simbahan ug sa mga apostoles ug sa mga kadagkoan, ug ilang gipahibalo ang tanang mga butang nga gibuhat sa Dios uban kanila. ⁵ Apan pipila sa mga lalaki nga nagtuo, nga nahisakop sa pundok sa mga Pariseo, mitindog ug miingon, “Kinahanglan nga magpatuli sila ug sa pagsugo kanila sa pagbantay sa balaod ni Moises.” ⁶ Busa ang mga apostoles ug ang mga kadagkoan nagtigom aron sa paghunahuna niining butanga. ⁷ Pagkahuman sa daghan nga panaglantugi, si Pedro mitindog ug miingon ngadto kanila, “Mga kaigsoonan, kamo nasayod nga sa milabay nga panahon ang Dios nagbuhat ug pagpili taliwala kaninyo, nga pinaagi sa akong baba ang mga Gentil kinahanglang makadungog sa pulong sa ebanghelyo, ug motuo. ⁸ Ang Dios, nga maoy nakabalo sa kasingkasing, nagsaksi kanila, naghatag kanila sa Balaang Espiritu, sama sa iyang gibuhat kanato; ⁹ ug iyang gihimo kini nga walay kalainan taliwala kanato ug kanila, sa pagbuhat sa ilang mga kasingkasing nga hinlo pinaagi sa pagtuo. ¹⁰ Unya karon nganong inyong gisulayan ang Dios, nga kinahanglan inyong ibutang ang yugo sa liog sa mga disipulo nga bisan ang atong mga amahan ni bisan kita dili makahimo pagdala? ¹¹ Apan kita nagtuo nga kita naluwas pinaagi sa grasya ni Ginoong Jesus, sama kanila.” ¹² Ang tanan nga katawhan nagpabilin sa paghilom samtang sila naminaw kang Barnabas ug Pablo nga nagsaysay sa mga timailhan ug mga kahibulongan nga gibuhat sa Dios taliwala sa mga Gentil pinaagi kanila. ¹³ Pagkahuman nila ug hunong sa pagsulti, si Santiago mitubag, nga nag-ingon, “Mga igsoon, paminaw kamo kanako. ¹⁴ Si Simon nag-ingon unsa ka maluluy-on ang Dios pagtabang sa mga Gentil aron sa pagkuha gikan kanila nga usa ka katawhan alang sa iyang ngalan. ¹⁵ Ang mga pulong sa mga propeta nag-uyon niini, ingon nga kini nahisulat. ¹⁶ Pagkahuman niining mga butanga ako mobalik. Ug akong tukuron pag-usab ang barongbarong ni David, nga nahulog; ako kining ipatindog ug ipasig-uli pag-usab. ¹⁷ Kay aron ang nahibilin sa mga tawo mangita sa Ginoo, lakip ang tanang mga Gentil nga gitawag pinaagi sa akong ngalan. ¹⁸ Mao kini ang giingon sa Ginoo, nga maoy naghimo nining karaang mga butang nga mailhan. ¹⁹ Busa, ang

akong hunahuna mao, nga kinahanglan dili na nato samukon kadtong mga Gentil nga midawat sa Dios; ²⁰ apan kita magsulat ngadto kanila nga kinahanglan magdumili sila gikan sa mahugaw nga mga diosdios, gikan sa malaw-ay nga pakighilawas, ug gikan sa unsang linuok, ug gikan sa dugo. ²¹ Alang kang Moises gikan sa karaang mga kaliwatan adunay mga tawo sa matag siyudad nga nagasangyaw ug nagabasa kaniya ngadto sa sinagoga matag Adlaw nga Igpapahulay.” ²² Unya kini daw maayo ngadto sa mga apostoles ug sa mga kadagkoan, uban ang tibuok simbahan, sa pagpili kang Judas Barsabbas ug Silas, mga pangulo sa simbahan, ug ipadala sila sa Antioquia uban kang Pablo ug Barnabas. ²³ Sila misulat niini, “Ang mga apostoles, mga kadagkoan ug mga kaigsoonan, ngadto sa mga Gentil nga mga kaigsoonan sa Antioch, Syria ug Cilicia, mga pagtimbaya. ²⁴ Kami nakadungog nga ang pipila ka mga lalaki nga wala namo gihatagan ug igong sugo, migawas gikan kanamo ug nagsamok kaninyo uban sa mga pagtudlo nga nakahimo pagsamok sa inyong mga kalag. ²⁵ Busa daw kini maayo kanatong tanan sa pag-uyon sa pagpili sa mga lalaki ug ipadala sila kaninyo uban ang among hinigugmang Barnabas ug Pablo, ²⁶ mga tawo nga anaa sa kuyaw ang ilang kinabuhi alang sa pangalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. ²⁷ Busa among ipadala si Judas ug Silas, nga maoy magsulti usab kaninyo sa susamang mga butang. ²⁸ Kay kini daw mas maayo ngadto sa Balaang Espiritu ug kanato, sa pagbutang diha kaninyo nga walay dakong palas-anon kay sa niining mga mahinungdanong mga butang: ²⁹ nga kamo mobiya gikan sa mga butang nga gihalad sa mga diosdios, dugo, sa mga butang nga linuok, ug gikan sa malaw-ay nga pakighilawas. Kung magbantay kamo sa inyong kaugalingon gikan niini, kini makaayo gayod kaninyo. Panamilit.” ³⁰ Busa sila, sa dihang sila nagbulagbulag na, miabot didto sa Antioch; pagkahuman ilang gitapok ang pundok sa katawhan, ug ilang gipadala ang sulat. ³¹ Sa dihang ila kining nabasa, labihan ang ilang kalipay tungod sa mga pagdasig. ³² Si Judas ug si Silas, ug ang mga propeta usab, nagdasig sa mga kaigsoonan uban sa daghang mga pulong ug naglig-on kanila. ³³ Pagkahuman nila ug gahin sa pipila ka higayon didto, sila gipadala diha sa kalinaw gikan sa mga kaigsoonan alang adtong nagpadala kanila. ³⁴ Ang labing maayong karaang kopya giwala sa bersikulo 34 (tan-awa sa Buhat 15: 40). Bersikulo 34, Apan kini daw maayo nga si Silas magpabilin didto. ³⁵ Apan si Pablo ug Barnabas nagpabilin sa Antioch uban ang kadaghanan, diin sila nagtudlo ug nagwali sa pulong sa Ginoo. ³⁶ Pagkahuman sa pipila ka mga adlaw si Pablo miingon ngadto kang Barnabas, “Mamalik na kita karon ug duawon ang mga kaigsoonan sa kada siyudad diin kita nagmantala sa pulong sa Ginoo, ug pagtan-aw kung naunsa sila. ³⁷ Si Barnabas buot usab nga ubanon si Juan nga gitawag ug Marcos uban kanila. ³⁸ Apan si Pablo naghunahuna nga dili maayo ubanon si Marcos, nga maoy mibiya kanila gikan sa Pamphylia ug dugang pa wala na mikuyog kanila sa pagpamuhat. ³⁹ Unya didto miulbo ang hait nga panagsumpaki, busa sila nagbulag gikan sa matag-usa, ug si Barnabas gidala si Marcos uban kaniya ug milawig palayo sa Cyprus. ⁴⁰ Apan si Pablo gipili si Silas ug mibiya, pagkahuman siya gitugyan pinaagi sa mga kaigsoonan sa grasya sa Ginoo. ⁴¹ Ug siya miadto padulong sa Syria ug Cilicia, naglig-

on sa mga kasimbahanan.

16

¹ Si Pablo nahia bot usab sa Derbe ug Listra; ug ania karon, usa ka disipulo nga ginganlan ug Timoteo ang atua didto, ang anak nga lalaki sa usa ka babayeng Judio nga magtutuo; ang iyang amahan usa ka Griyego. ² Siya nahisgotan pag-ayo sa mga kaigsoonan nga atua sa Listra ug Iconium. ³ Buot ni Pablo nga ubanon niya siya sa iyang paglakaw; busa gidala niya siya ug gituli siya tungod sa mga Judio nga atua niadtong dapita, kay nasayod silang tanan nga ang iyang amahan usa ka Griyego. ⁴ Samtang miadto sila sa ilang agianan padulong sa mga siyudad, gihatod nila sa kasimbahanan ang mga angay buhaton aron tumanon nila, ang mga angay nga buhaton nga sinulat sa mga apostoles ug sa mga kadagkoan sa Jerusalem. ⁵ Busa ang kasimbahanan nalig-on diha sa pagtuo ug midaghan matag adlaw. ⁶ Si Pablo ug ang iyang mga kauban nangadto sa mga rehiyon sa Prygia ug Galatia, sanglit gidid-an man sila sa Balaang Espiritu sa pagwali sa pulong sa probinsiya sa Asya. ⁷ Sa dihang nagkahaduol na sila sa Mysia, misulay sila sa pag-adto sa Bithynia, apan ang Espiritu ni Jesus nagpalikay kanila. ⁸ Busa sa paglabay sa Mysia, mikanaog sila ngadto sa siyudad sa Troas. ⁹ Usa ka panan-awon ang mitungha kang Pablo sa kagabhion: ang usa ka tawo sa Macedonia nagbarog didto, nagtawag kaniya ug misulti, “Anhi dinhi sa Macedonia ug tabangi kami.” ¹⁰ Sa pagkakita ni Pablo sa maong panan-awon, dihadiha dayon nangandam kami paingon sa Macedonia, sa pagtuo nga ang Dios nagtawag kanamo sa pagwali sa ebanghelyo ngadto kanila. ¹¹ Busa sa pagpangandam sa paglayag gikan sa Troas, kami nagsubay dayon padulong sa Samothrace, ug sa pagkasunod adlaw nahia bot kami sa Neapolis; ¹² Gikan didto nangadto kami sa Filipos, nga usa ka siyudad sa Macedonia, ang pinakamahinungdanong siyudad sa distrito ug usa ka kolonya sa Roma, ug nagpabilin kami niining siyudara sulod sa pipila ka mga adlaw. ¹³ Sa Adlaw'ng Igpapahulay nangadto kami gawas sa ganghaan duol sa suba, diin kami naghunahuna nga adunay dapit didto alang sa pag-ampo. Nanglingkod kami ug nakigsulti sa mga babaye nga miabot ug nagtapok. ¹⁴ Usa ka babaye nga ginganlan ug Lydia, nga namaligya ug tapol gikan sa siyudad sa Thyatira, nga nagsimba sa Dios, ang namati kanamo. Giablihan sa Ginoo ang iyang kasingkasing aron sa pagpamati sa mga butang nga gipamulong ni Pablo. ¹⁵ Sa nabawtismohan na siya, ug ang iyang tibuok panimalay, nag-awhag siya kanamo, nga nag-ingon, “Kung inyong hukman ang akong pagkamatinud-anon sa Ginoo, uban sa akong balay, ug pagpabilin didto.” Ug nadani kami niya. ¹⁶ Nahitabo kadto samtang kami padulong sa dapit nga alampoanan, ang usa ka batan-on nga babaye adunay espiritu sa pagpanagna ang nasugatan namo- nagdala siya ug sapi sa iyang mga agalon pinaagi sa pagpanghimalad. ¹⁷ Kini nga babaye nagsunod kang Pablo ug kanamo ug nagsinggit, nga nag-ingon, “Kining mga tawhana mga alagad sa Labing Halangdong Dios. Sila nagmantala kaninyo sa dalan sa kaluwasan.” ¹⁸ Gibuhat niya kini sa daghang mga adlaw. Apan si Pablo, gisamokan na gayod kaniya, milingi ug miingon sa espiritu,

“Gimandoan ko ikaw sa ngalan ni Cristo Jesus nga gula gikan kaniya.” Ug migula kini diha dayon. ¹⁹ Sa pagkakita sa iyang mga agalon nga ang ilang paglaom nga makasapi nawala na, ilang gidakop si Pablo ug Silas ug giguyod sila ngadto sa merkado atubangan sa mga awtoridad. ²⁰ Sa dihang gidala na nila sila sa maghuhukom, sila miingon, “Kining mga tawhana mga Judio ug naghimo sa daghang kasamok sa atong siyudad. ²¹ Nagtudlo sila sa mga butang nga dili subay sa atong balaod aron dawaton o sundon ingon nga mga Romano.” ²² Unya ang panon sa katawhan nagdungan ug panindog batok kang Pablo ug Silas; ang mga maghuhukom naggisi sa ilang mga sapot ug gihukasan sila ug gimandoan sila nga pagabunalan sa mga sungkod. ²³ Sa nabunalan na sila sa makadaghan, ilang gilabay sila didto sa bilangoan ug gimandoan ang magbalantay sa bilangoan nga bantayan sila pag-ayo. ²⁴ Human niya makuha kini nga sugo, gilabay sila sa magbalantay sa bilangoan sa pinakasuok nga bahin sa bilangoan ug gigapos ang ilang mga tiil sa sepohan. ²⁵ Sa pagkatungang gabii si Pablo ug Silas nag-ampo ug nag-awit ug mga alawiton ngadto sa Dios, ug ang ubang mga binilango naminaw kanila. ²⁶ Sa kalit lang adunay kusog nga linog, busa ang patukoranan sa bilangoan nauyog; ug dihaduha dayon ang tanang mga pultahan nangaabli, ug ang kadena sa tanan nangatangtang. ²⁷ Ang magbalantay sa bilangoan nakamata gikan sa pagkatulog ug nakita nga naabli na ang mga pultahan sa bilangoan; iyang gihulbot ang iyang espada ug patyon na unta ang iyang kaugalingon, tungod kay nagtuo siya nga ang mga binilango nakaikyas na. ²⁸ Apan si Pablo misinggit sa makusog nga tingog, nga nag-ingon, “Ayaw pasakiti ang imong kaugalingon, tungod kay kaming tanan ania ra dinhi.” ²⁹ Ang magbalantay sa bilangoan nagtawag alang sa suga ug midali pagsulod ug mihapa nga nangurog sa kahadlok sa atubangan ni Pablo ug Silas, ³⁰ ug gidala sila sa gawas ug miingon, “Mga Sir, unsa may akong angay buhaton aron maluwas?” ³¹ Sila miingon, “Tuo kang Ginoong Jesus, ug mamaluwas ka, ikaw ug ang imong panimalay.” ³² Sila nagsugilon sa pulong sa Ginoo ngadto kaniya, uban ang tanan nga anaa sa iyang balay. ³³ Unya gidala sila sa magbalantay sa bilangoan sa sama gihapong taknaa sa kagabhion, ug gihugasan ang ilang mga samad, ug siya ug ang iyang panimalay gibawtismohan dayon. ³⁴ Iyang gidala si Pablo ug Silas ngadto sa iyang balay ug nag-andam ug pagkaon alang kanila. Siya nagmaya pag-ayo uban sa iyang panimalay, tungod kay silang tanan nagtuo naman sa Dios. ³⁵ Karon sa pagkaadlaw na, ang mga maghuhukom nagpadala ug pulong ngadto sa mga magbalantay sa bilangoan nga nag-ingon, “Buhii kadtong mga tawhana.” ³⁶ Ang magbalantay sa bilangoan misugilon sa maong mga pulong ngadto kang Pablo, nga nag-ingon, “Ang mga maghuhukom nagpadala ug pulong kanako nga buhian kamo: busa karon gawas, ug lakaw nga malinawon.” ³⁷ Apan si Pablo miingon ngadto kanila, “Ila kaming gibunalan sa kadaghanan, mga tawo nga wala nahukman isip Romano, ug gilabay kami ngadto sa bilangoan; karon ila kaming buhian sa hilom? Dili gayod; tugoti nga sila mismo ang moanhi ug mopagawas kanamo.” ³⁸ Gisugilon kini sa mga magbalantay sa bilangoan ngadto sa mga maghuhukom; ang mga maghuhukom nangahadlok sa pagkadungog nila nga si Pablo ug

Silas mga Romano. ³⁹ Ang mga maghuhukom miabot ug nagpakiluoy kanila; ug sa dihang ila na silang gidala pagawas sa bilangoan, ilang gihangyo si Pablo ug Silas sa pagbiya sa siyudad. ⁴⁰ Busa si Pablo ug Silas migawas sa bilangoan ug miabot sa balay ni Lydia. Sa dihang si Pablo ug Silas nakakita sa mga kaigsoonan, gidasig nila sila ug unya mibiya sa siyudad.

17

¹ Karon sa diha nga naagian na nila ang mga siyudad sa Amfipolis ug Apolonia, miabot sila sa siyudad sa Tesalonica, diin adunay sinagoga sa mga Judio. ² Si Pablo, sama sa iyang nabatasan, miadto kanila, ug sulod sa tulo ka Adlaw nga Igpapahulay nakiglantugi uban kanila gikan sa Kasulatan. ³ Gibukhad niya ang Kasulatan ug gipasabot niya nga kinahanglan gayod ang Cristo nga mag-antos ug mabuhi pag-usab gikan sa mga patay. Misulti siya, “Kining Jesus nga akong gimantala kaninyo mao si Cristo.” ⁴ Pipila sa mga Judio nadani ug miapil kang Pablo ug Silas, kauban ang mga mainampoon nga mga Griyego, daghan nga inilang mga kababayen-an ug usa ka dakong panon. ⁵ Apan ang mga dili magtutuong mga Judio, nangatandog sa kasina, mikuha ug pipila ka mga daotang mga lalaki nga gikan didto sa merkado, nagtigom ug dakong panon sa katawhan, ug gibutang ang siyudad sa kaguliyang. Miataki sila sa balay ni Jason, buot nilang dad-on si Pablo ug Silas gawas didto sa mga tawo. ⁶ Apan sa wala nila sila makaplagi, ilang giguyod si Jason ug pipila ka mga kaigsoonan sa atubangan sa mga pangulo sa siyudad, nga nanagsinggit, “Kining mga tawhana misupak sa atong naandang pamaagi ug mianhi usab diri. ⁷ Kining mga tawhana nga giabi-abi ni Jason nagsupak sa kasugoan ni Cesar; sila misulti nga adunay laing hari— mao si Jesus.” ⁸ Sa dihang ang panon sa katawhan ug ang mga pangulo sa siyudad nakadungog niining mga butanga, nahasol sila. ⁹ Pagkahuman nila nakuha ang salapianong pasalig gikan kang Jason ug sa uban, gibuhian nila sila. ¹⁰ Niadtong gabhi-ona ang mga kaigsoonan gipadala silang Pablo ug Silas didto sa Berea. Sa pag-abot nila didto, miadto sila sa sinagoga sa mga Judio. ¹¹ Karon kining mga tawhana mas taas ang panghunahuna kaysa sa mga taga-Tesalonica, kay gidawat nila ang pulong nga adunay kaandam sa hunahuna, ginasusi ang Kasulatan kada adlaw aron sa pagtan-aw kung mao ba kining mga butanga. ¹² Busa kadaghanan sa ila mituo, lakip na ang ubang mga dungganong mga babayeng Griyego ug daghang mga kalalakin-an. ¹³ Sa pagkahibalo sa mga Judio sa Tesalonica nga si Pablo nagmantala usab sa pulong sa Dios didto sa Berea, miadto sila didto ug ilang gigubot ug gisamok ang panon sa katawhan. ¹⁴ Unya dihadiha dayon, gipadala sa mga kaigsoonan si Pablo ngadto sa dagat, apan si Silas ug Timoteo nagpabilin didto. ¹⁵ Kadtong nag-una kang Pablo gidala siya palayo hangtod sa siyudad sa Atenas. Sa pagbiya nila didto kang Pablo, nakadawat sila ug mga sugo alang kang Silas ug Timoteo nga moadto kaniya sa labing dali nga panahon. ¹⁶ Karon samtang nagpaabot si Pablo kanila sa Atenas, gisamok siya sa iyang espiritu sulod kaniya sa pagkakita niya sa siyudad nga puno sa mga diosdios. ¹⁷ Busa nangatarongan siya didto sa sinagoga uban sa mga Judio ug kadtong mga misimba sa Dios ug

ang uban usab nga iyang nahimamat kada adlaw didto sa merkado. ¹⁸ Apan ang pipila sa mga pilosopong Epicureo ug Estoico nasugatan usab niya. Ug ang pipila miingon, “Unsa ang buot isulti niining tabian nga tawo?” Ang uban miingon, “Daw mura siyag magsasangyaw sa lain nga mga dios,” tungod kay nagsangyaw siya mahitungod kang Jesus ug ang pagkabanhaw. ¹⁹ Ilang gikuha si Pablo ug gidala ngadto sa Areopago, nga nag-ingon, “Mahimo ba namong mahibaw-an kining bag-ong pagtulon-an nga imong gipamulong? ²⁰ Kay nagdala ka ug katingalahan nga mga butang sa among mga dalunggan. Busa, buot kaming masayod kung unsa ang buot ipasabot niining mga butanga.” ²¹ (Karon ang tanang taga-Atenas ug ang mga dumuduong nga nagpuyo didto gigahin ang ilang oras sa wala o di ba kaha pagpamulong o pagpaminaw mahitungod sa bag-ong butang.) ²² Busa si Pablo nagbarog taliwala sa mga Areopago ug miingon, “Kamong katawhan sa Atenas, nakita nako nga kamo mainampoon kaayo sa tanang paagi. ²³ Kay sa akong paglabay ug pagpaniid sa mga butang sa inyong pagsimba, nakakaplag ako ug halaran uban sa sinulat nga, SA WALA MAILHI NGA DIOS. Busa kung kinsa ang inyong gisimba diha sa pagkawalay alamag, mao kini akong ipahibalo kaninyo. ²⁴ Ang Dios nga nagbuhat sa kalibotan ug sa tanang anaa niini, tungod kay siya ang Ginoo sa langit ug sa yuta, wala mipuyo sa templo nga binuhat sa mga kamot. Ni ²⁵ gialagaran pinaagi sa mga kamot sa mga tawo, ingon nga siya nagkinahanglan ug bisan unsa, kay siya sa iyang kaugalingon ang naghatag sa mga tawo ug kinabuhi ug gininhawa ug sa tanang laing mga butang. ²⁶ Ug gikan sa usa ka tawo iyang gibuhat ang matag nasod sa mga tawo nga nagpuyo sa ibabaw sa kalibotan, nagtakda sa ilang mga piniling mga panahon ug mga utlanan sa ilang pinuy-anan nga dapit. ²⁷ Busa, kinahanglan pangitaon nila ang Dios ug tingali basin moduol sila kaniya ug makaplagan siya, ug sa pagkatinuod, wala siya mahilayo gikan sa matag-usa kanato. ²⁸ Kay tungod kaniya nabuhi ug nakalihok ug nakaangkon kita sa atong kinabuhi, sama lang sa inyong kaugalingong mga balak nga namulong, ²⁹ ‘Kay kita usab iyang mga anak.’ Ingon nga anak man sa Dios, kinahanglan dili kita maghunahuna nga ang pagkabalaan sama sa bulawan, o plata, o mga bato, kinulit uban sa arte ug panghunahuna sa tawo. ³⁰ Busa gitaligaman sa Dios ang mga panahon sa walay pagkaalamag, apan karon iyang gimandoan ang tanang mga tawo bisag asa nga maghinulsol. ³¹ Tungod kay iya nang giandam ang adlaw sa iyang paghukom sa kalibotan sa pagkamatarong pinaagi sa tawong iyang pinili. Gihatagan sa Dios ug pamatuod nga kining tawhana ngadto sa matag usa nga mabanhaw siya gikan sa mga patay.” ³² Unya sa pagkadungog sa mga tawo sa Atenas sa pagkabanhaw sa mga patay, ang uban gibiyay-biyay nila si Pablo; apan ang uban miingon, “Mamati kami kanimo pag-usab mahitungod niining butanga. ³³ “Pagkahuman niadto, si Pablo mibiya kanila. ³⁴ Apan adunay mga tawo ang miapil kaniya ug mituo kaniya, lakip si Dionisio nga Areopagohanon, ang babaye nga ginganlan ug Damaris, ug ang uban pa nga miuban kanila.

18

¹ Pagkahuman niining mga butanga si Pablo mibiya sa Atenas ug

miadto sa Corinto. ² Didto siya nakakaplag ug usa ka Judio nga ginganlan ug Aquila, usa ka tawo nga Ponto ang kagikan; siya bag-o lang miabot gikan sa Italya kauban ang iyang asawa nga si Priscila, tungod kay si Claudio nagmando sa tanang mga Judio nga mopahawa sa Roma; ³ ug si Pablo miadto kanila; Si Pablo nagpuyo ug nagtrabaho kauban nila tungod kay managsama man ang ilang panginabuhian. Sila tighimo ug mga barongbarong. ⁴ Busa si Pablo nakiglantugi didto sa sinagoga kada Adlaw nga Igpapahulay. Siya nagdani sa mga Judio ug mga Griyego. ⁵ Apan sa dihang si Silas ug si Timoteo milugsong gikan sa Macedonia, si Pablo gimandoan pinaagi sa Espiritu nga magpamatuod sa mga Judio nga si Jesus mao ang Cristo. ⁶ Sa dihang ang mga Judio misupak ug nanginsulto kaniya, si Pablo nagyabyab sa iyang bisti ngadto kanila ug miingon kanila, “Unta ang inyong dugo maanaa sa inyong kaugalingon nga mga ulo; Ako walay sala. Gikan karon moadto na ako sa mga Gentil.” ⁷ Unya siya mibiya gikan didto ug miadto sa pinuy-anan ni Titius Justus, usa ka tawo nga nagsimba sa Dios. Ang iyang pinuy-anan duol sa sinagoga. ⁸ Si Crispus, ang nangulo sa sinagoga ug ang tibuok niya nga pamilya nagtuo ngadto sa Ginoo. Daghan sa mga taga-Corinto nga nakabati kang Pablo nagtuo ug nabawtismohan. ⁹ Ang Ginoo miingon kang Pablo sa kagabihion pinaagi sa usa ka panan-awon, “Ayaw kahadlok, apan pagsulti ug ayaw pagpakahilom. ¹⁰ Tungod kay ako uban kanimo, ug walay bisan usa ang mosulay sa pagdaot kanimo, tungod kay ako daghan ug katawhan niini nga siyudad.” ¹¹ Si Pablo nagpuyo didto ug usa ka tuig ug unom ka bulan, nagtudlo sa pulong sa Dios taliwala kanila. ¹² Apan sa dihang si Galio nahimong gobernador sa Acaya, ang mga Judio nagkahiusa sa pagbatok kang Pablo ug gidala siya didto sa atubangan sa hukmanan; ¹³ sila miingon, “Kining tawhana nangdani ug mga katawhan aron sa pagsimba sa Dios nga sukwahi sa balaod.” ¹⁴ Apan sa dihang mosulti na si Pablo, Si Galio miingon sa mga Judio, “Kamong mga Judio, kung tinood kini usa ka butang nga daotan o usa ka salaod, kini makataronganon nga makiglabot kaninyo. ¹⁵ Apan tungod kay kaning mga pangutana mahitungod sa mga pulong ug mga pangalan ug inyong kaugalingon nga balaod, husaya kini sa inyong kaugalingon. Ako wala nangandoy nga mahimong usa ka manghuhukom niining mga butanga.” ¹⁶ Si Galio nagpapahawa kanila sa hukmanan. ¹⁷ Apan silang tanan nagkuha kang Sostenes, ang tigdumala sa sinagoga, sa pinugos nga paagi, ug gilatos siya sa atubangan sa hukmanan. Apan si Galio wala nagbalibali kung unsa ang ilang gibuhay. ¹⁸ Si Pablo, pagkahuman ug puyo didto sa pila pa ka mga adlaw, mibiya sa mga kaigsoonan ug milawig padulong sa Syria kauban ni Priscila ug Aquila. Sa wala pa siya mibiya sa pantalan, sa Cencreae, gikiskisan niya ang iyang ulo tungod kay gikuha niya ang usa ka Nazarenon nga panaad. ¹⁹ Sa dihang sila niabot sa Efeso, si Pablo mibiya kang Priscila ug Aquila didto, apan siya sa iyang kaugalingon miadto didto sa sinagoga ug nakiglantugi kauban sa mga Judio. ²⁰ Sa dihang ilang gipangutana si Pablo nga magpabilin sa taas pa nga panahon, siya nagdumili. ²¹ Apan sa iyang pagbiya kanila, siya miingon, “Ako mobalik pag-usab kaninyo kung kini kabubut-on sa Dios.” Siya dayon milawig gikan sa Efeso. ²² Sa dihang si Pablo midunggo na sa Cesarea, siya mitungas ug

nakig-abiabi sa Jerusalem nga simbahan ug unya miadto palugsong sa Antioquia. ²³ Pagkahuman niya ug gahin sa pila pa ka panahon didto, si Pablo migikan ug miadto padulong sa rehiyon sa Galacia ug Frigia ug nagdasig sa tanang mga disipulo. ²⁴ Karon adunay usa ka Judio nga ginganlan ug Apolos, nga natawo sa Alejandria, niabot sa Efeso. Siya hanas kaayo sa pagpamulong ug makusganon diha sa Kasulatan. ²⁵ Si Apolos natudloan sa mga pagtulun-an sa Ginoo. Isip mainiton diha sa Espiritu, siya nagsulti ug nagtudlo sa tukma nga mga butang mahitungod kang Jesus, apan siya nahibalo lamang sa pagbawtismo ni Juan. ²⁶ Si Apolos nagsugod sa pagsulti nga walay kahadlok didto sa sinagoga. Apan sa dihang si Priscila ug si Aquila nakadungog kaniya, sila nakighigala kaniya ug nagpasabot kaniya sa dalan sa Dios sa mas tukma pa gayod. ²⁷ Sa dihang siya nagtinguha nga molabay sa Acaya, ang mga kaigsuonan nagdasig kaniya ug nagsulat sa mga disipulo sa Acaya aron sa pag-abiabi kaniya. Sa dihang siya miabot, siya nagtabang ug maayo niadtong nagtuo pinaagi sa grasya. ²⁸ Si Apolos sa kadaghanan gilupig ang mga Judio sa iyang gahom ug kahibalo, sa pagpakita pinaagi sa Kasulatan nga si Jesus mao ang Cristo.

19

¹ Nahitabo kini samtang si Apolos anaa sa Corinto, miagi si Pablo sa ibabaw sa kabungtoran ug miabot siya sa siyudad sa Efeso, ug nakaplagan ang pipila sa mga disipulo didto. ² Miingon si Pablo kanila, “Nadawat ba ninyo ang Balaang Espiritu sa dihang mituo kamo?” Miingon sila kaniya, “Wala, wala man gani kami makadungog mahitungod sa Balaang Espiritu.” ³ Miingon si Pablo, “Ngadto sa unsa man nga kamo nagpabawtismo?” Miingon sila, “Ngadto sa pagbawtismo ni Juan.” ⁴ Busa si Pablo mitubag, “Si Juan mobawtismo inubanan ang pagbawtismo sa paghinulsol. Gisultihan niya ang mga tawo nga kinahanglan motuo sila sa usa kong kinsa ang bout moabot human kaniya, mao kana, si Jesus.” ⁵ Sa dihang ang mga tawo nakadungog niini, gibawtismohan sila sa ngalan ni Ginoong Jesus. ⁶ Unya sa dihang gitapion ni Pablo ang iyang mga kamot kanila, ang Balaang Espiritu mikunsad kanila ug nagsulti sila ug nagkalain-laing mga pinulongan ug nanagna. ⁷ Ang tanan nga napulo ug duha ka mga lalaki. ⁸ Miadto si Pablo sa sinagoga ug nagsulti nga walay kahadlok sulod sa tulo ka bulan. Nangulo siya sa mga panaghisgot ug nagdani sa mga tawo mahitungod sa mga butang nga may kalabutan sa gingharian sa Dios. ⁹ Apan sa dihang ang pipila ka mga Judio nagmagahi ug nagmasinupakon, nagsugod sila sa pagsulti ug daotan nga pamaagi mahitungod kang Cristo didto sa panon sa katawhan, busa si Pablo mibiya kanila, ug gidala ang mga magtutuo palayo gikan kanila. Siya nagsugod sa pagsulti kada adlaw didto sa hawanang tudloanan sa Tirano. ¹⁰ Kini nagpadayon sulod sa duha ka tuig, aron ang tanang tawo nga namuyo sa Asia makadungog sa pulong sa Ginoo, ang mga Judio ug Griyego. ¹¹ Ang Dios naghimo ug mga gamhanang buhat pinaagi sa mga kamot ni Pablo, ¹² aron bisan pa ang naay sakit maulian, ug ang mga daotan nga espritu mogawas sa mga tawo, sa pagkuha nila sa mga panyo ug mga tapis gikan sa lawas ni Pablo.

¹³ Apan adunay mga Judio nga espiritista nga nagbiyahe sa maong lugara nga nagdala sa ngalan ni Jesus alang sa ilang kaugalingong pagamit. Sila nagkigsulti niadtong adunay daotang mga espiritu; sila miingon, "Ako nagmando kanimo pinaagi kang Jesus nga gisangyaw ni Pablo nga mobiya." ¹⁴ Kadtong naghimo niini mao ang pito ka anak nga mga lalaki sa pangulong pari sa mga Judio, Esceva. ¹⁵ Ang daotang espiritu mitubag kanila, "Nakaila ako kang Jesus, ug nakaila ako kang Pablo; apan kinsa man kamo?" ¹⁶ Ang daotang espiritu naa sa tawo milukso sa Espiritista ug nalupig sila ug gikulata sila. Unya nanghawa sila pagawas sa balay nga hubo ug samaran. ¹⁷ Kini nahibal-an sa tanan, sa mga Judio ug mga Griyego, nga namuyo sa Efeso. Sila nangahadlok kaayo, ug ang ngalan ni Ginoong Jesus napasidunggan. ¹⁸ Daghan usab sa mga magtutuo miabot ug nagsugid ug miangkong sa mga daotang mga butang nga ilang nahimo. ¹⁹ Daghan ang nagbansay ug mga salamangka ug nagdala sa ilang mga basahon ug gisunog sa panan-aw sa matag-usa. Sa dihang ilang giihap ang bili niini, kini mga 50, 000 kadaghanon sa plata. ²⁰ Busa ang pulong sa Ginoo mikaylap sa gamhanang mga pamaagi. ²¹ Karon sa natapos na ni Pablo ang iyang pagpangalagad sa Efeso, nakahukom siya diha sa Espiritu nga moagi sa Macedonia ug Acaya sa iyang dalan ngadto sa Jerusalem; siya miingon, "Pagkahuman nako ug adto didto, kinahanglan usab nako makita ang Roma." ²² Gipadala ni Pablo sa Macedonia ang duha niya ka mga disipulo, si Timoteo ug si Erastus, nga nitabang kaniya. Apan siya nagpabilin makadiyot sa Asya. ²³ Ug nianang taknaa mitumaw ang dakong kasamok sa Efeso mahitungod sa Dalan. ²⁴ Ang usa ka platero nga ginganlan ug Demetrius, nga naghimo ug plata nga istatuwa ni Diana, nagdala sa dakong negosyo alang sa mga magbubuhay. ²⁵ Busa gitigom niya ang mga trabahante sa maong panginabuhi ug miingon, "Mga sir, nakabalo kamo nga kini nga negosyo nakapahimo kanato ug daghan nga kuwarta. ²⁶ Kamo nakakita ug nakadungog niana, dili lamang sa Efeso, apan halos tibuok Asya, kini si Pablo nagdani ug nagpalayo sa daghang mga tawo. Siya nagaingon nga walay mga dios nga hinimo sa mga kamot. ²⁷ Ug dili lamang ang kakuyaw nga ang atong mga negosyo dili na kinahanglanon, apan bisan pa ang templo sa bantogang diosa nga si Diana mahimong kining walay pulos. Unya siya mawad-an na sa iyang kadungganon, siya nga gisimba sa tanan sa Asya ug sa tibuok kalibotan." ²⁸ Sa dihang nadungog nila kini napuno sila sa kasuko ug misinggit sa kusog, sa pag-ingon, "Bantogan si Diana sa mga taga-Efeso." ²⁹ Ang tibuok siyudad napuno sa kalibog, ug ang mga tawo nagdali-dali ug adto sa tiyatro. Gidakop nila ang mga kauban ni Pablo sa pagbiyahe, nga si Gaius ug si Aristarchus, nga miabot gikan sa Macedonia. ³⁰ Si Pablo bout mosulod taliwala sa panon sa katawhan, apan ang mga disipulo nagpugong kaniya. ³¹ Usab, pipila ka mga pangulo nga higala ni Pablo nagpadala sa pulong ug nanghangyo kaniya nga dili mosulod sa tiyatro. ³² Pipila ka mga tawo naninggit sa usa ka butang, ug ang pipila lahi, kay ang pundok sa katawhan anaa sa kalibog. Kasagaran kanila wala gani nasayod nganong nagtigom sila. ³³ Gidala sa mga Judio si Alexander pagawas gikan sa pundok sa katawhan ug gibutang siya atubangan sa mga tawo. Misinyas si Alexander sa iyang kamot aron maghimo ug usa

ka pamahayag sa mga tawo. ³⁴ Apan sa dihang nakaamgo sila nga siya usa ka Judio, silang tanan naninggit sa usa ka tingog nga hapit miabot sa duha ka oras, “Bantogan si Diana sa mga taga Efeso.” ³⁵ Sa dihang gipahilom sa tigdumala sa lungsod ang pundok sa katawhan, siya miingon, “Kamo mga tawo sa Efeso, unsa nga tawo didto ang wala masayod nga ang siyudad sa mga taga-Efeso mao ang magbalantay sa templo sa bantogang Diana ug sa mga larawan nga nahulog gikan sa langit?” ³⁶ Sa pagkakita nga kining mga butanga dili ikalimod, kamo kinahanglan nga maghilom ug dili maghimo sa pagpangagpas. ³⁷ Kay inyong gidala kining mga tawhana dinhi sa korte nga dili man gani mga kawatan sa templo ni tigpasipala sa atong diosa. ³⁸ Busa, kung si Demetrius ug ang mga mananalsal uban kaniya adunay mga sumbong batok ni bisan kinsa, abre ang mga hukmanan ug adunay mga gobernador. Tugoti sila nga magpasangil sa usag-usa. ³⁹ Apan kung mangita kamo sa bisan unsang mga butang mahitungod sa laing mga butang, kinahanglan kini mahusay sa kasagaran nga panagtigom. ⁴⁰ Kay sa pagkatinuod kita anaa sa kakuyaw mahitungod sa kagubot niining adlaw. Walay hinungdan alang niining kagubot, ug dili kita makahimo sa pagpahayag niini.” ⁴¹ Sa dihang nasulti na niya kini, gitapos niya ang panagtigom.

20

¹ Human sa kaguliyang, si Pablo gipadala alang sa mga disipulo ug giawhag sila. Unya siya nagsulti ug panamilit kanila ug mibiya padulong didto sa Macedonia. ² Sa pag-adto niya niadtong mga rehiyona ug nag-awhag pag-ayo sa mga magtutuo, miadto siya Greece. ³ Human siya nagpabilin didto sulod sa tulo ka bulan, ang tinagong laraw nga gihimo batok kaniya pinaagi sa mga Judio sa hapit na siya maglayag padulong sa Siria, busa nakahukom siya sa pagbalik agi sa Macedonia. ⁴ Giubanan siya hangtod sa Asya nila ni Sopater nga taga-Berea, ang anak ni Pyrrhus; si Aristarchus ug Secundus nga mga magtutuo gikan sa Tesalonica; si Gaius nga taga-Derbe; si Timoteo; ug Tychicus ug si Trophimus nga gikan sa Asya. ⁵ Apan kining mga tawhana miuna kanamo ug nagahulat kanamo sa Troas. ⁶ Human sa adlaw sa tinapay nga walay patubo milayag kami gikan sa Filipos, ug sa lima ka adlaw miabot kami kanila sa Troas. Didto nagpabilin kami sulod sa pito ka mga adlaw. ⁷ Sa unang adlaw sa semana, sa nagkatigom na kami aron sa pagpikaspikas sa tinapay, si Pablo nagsangyaw sa mga magtutuo. Naglaraw siya nga mobiya pagkasunod adlaw, busa nagpadayon siya sa pagsangyaw hangtod sa pagkatungang gabii. ⁸ Adunay daghan nga lampara sa ibabaw nga bahin sa lawak diin kami nagkatigom. ⁹ Diha sa bintana may naglingkod nga usa ka ulitawo nga ginganlan ug Eutychus, nga giabot sa halalom nga paghikatulog. Kay taas na kaayo ang pagsangyaw ni Pablo, kining ulitawo, nga nahinanok pa gihapon, nahulog gikan sa ikatulong andana ug gisakwat nga patay na. ¹⁰ Apan mikanaog si Pablo, mihapa siya kaniya, ug migakos kaniya. Unya miingon siya, “Ayaw kamo kaguol, kay siya buhi pa.” ¹¹ Unya misaka siya balik sa taas ug gipikaspikas ang tinapay ug nangaon. Human sa pagpakigsulti kanila ug dugay hangtod sa kaadlawon, mibiya na siya. ¹² Gidala

nila pagbalik ang lalaki nga buhi ug nahupay pag-ayo. ¹³ Kami sa among kaugalingon milakaw pag-una kang Pablo ngadto sa sakayan ug milayag padulong sa Asos, sa tuyo nga pasakyon namo si Pablo. Mao kini ang gitinguha niya sa iyang kaugalingon nga pagabuhaton, tungod kay gituyo niya nga didto agi sa yuta. ¹⁴ Sa nasugatan na namo siya sa Asos, gipasakay na namo siya sa sakayan ug miadto sa Mitylene. ¹⁵ Unya milayag kami gikan didto ug miabot pagkasunod adlaw atbang sa isla sa Chios. Sa pagkasunod adlaw midunggo kami sa isla sa Samos, ug pagkaugma midunggo kami sa siyudad sa Miletus. ¹⁶ Kay nakahukom man si Pablo nga maglayag agi sa Efeso, aron dili siya malangan sa Asya; kay nagdali siya nga moabot sa Jerusalem sa adlaw sa Pentecostes, kung kining tanan mamahimo na niyang buhaton sa ingon. ¹⁷ Gikan sa Miletus nagpadala siya ug mga tawo ngadto sa Efeso ug gipatawag niya ang mga kadagkoan sa simbahan. ¹⁸ Sa dihang miabot na sila ngadto kaniya, miingon siya kanila, “Nasayod na kamo sa inyong kaugalingon, nga sukad sa unang adlaw sa pagtunob sa akong tiil sa Asya, kung sa unsang paagi ako kanunay naggahin ug panahon alang kaninyo. ¹⁹ Nagpadayon ako pag-alagad sa Ginooban sa pagpa-ubos sa hunahuna ug inubanan sa mga luha, ug sa mga pag-antos nga nahitabo kanako tungod sa mga tinagong laraw sa mga Judio. ²⁰ Nasayod kamo nga wala akoy gilikayan sa pagpadayag kaninyo sa bisan unsa nga mapuslanon, ug giunsa ko kamo pagtudlo sa dayag ug miadto usab sa kabalayan. ²¹ Nasayod kamo nga sa kanunay nagpahimangno ako kaninyong mga Judio ug mga Griyego mahitungod sa paghinulsol ngadto sa Dios ug sa pagtuo sa atong Ginoong Jesus. ²² Ug karon, tan-awa, moadto ako sa Jerusalem nga inagda sa Balaang Espiritu, nga walay kasayoran sa bisan unsang mahitabo kanako didto, ²³ gawas sa gipamatuod sa Balaang Espiritu kanako sa matag siyudad ug nagaingon nga ang mga gapos ug pag-antos naghulat na kanako. ²⁴ Apan wala nako hunahunaa ang akong kinabuhi sa kung unsang paagi nga mas bililhon pa sa akong kaugalingon, aron mahingpit na ang akong lumba ug ang pag-alagad nga akong nadawat gikan kang Ginoong Jesus, sa pagsaksi sa ebanghelyo diha sa grasya sa Dios. ²⁵ Ug karon, tan-awa, nasayran ko nga kamong tanan, nga gisuroyan ko taliwala sa akong pagsangyaw mahitungod sa gingharian, dili na makakita sa akong panagway. ²⁶ Busa gipamatuod-an ko kaninyo niining adlaw, nga ako hinlo sa dugo ni bisan kinsang tawo. ²⁷ Kay wala ako nagpugong sa pagpadayag kaninyo sa kinatibuk-ang kabubut-on sa Dios. ²⁸ Busa pag-amping kamo sa inyong kaugalingon, ug sa tanang panon nga kanila ang Balaang Espiritu naghimo kaninyong magtatan-aw, aron nga bantayan ninyo ang katilingban sa Ginooban nga gitubos niya pinaagi sa kaugalingon niyang dugo. ²⁹ Nasayod ako nga human sa akong pagbiya, magasulod taliwala kaninyo ang mga mapintas nga lobo, ug dili kaloy-an ang panon. ³⁰ Nasayod ako nga bisan gani taliwala kaninyo ang pipila sa mga tawo moadto ug mosulti sa mga butang nga mangil-ad, aron sa pagpahimulag sa mga disipulo sa pagsunod kanila. ³¹ Busa pagtukaw kamo. Hinumdomi nga sulod sa tulo ka tuig wala ako maghunong sa pagpahimangno sa matag usa kaninyo inubanan sa luha sa adlaw ug gabii. ³² Ug karon gipiyal ko na kamo sa Dios, ug ngadto sa pulong sa iyang

grasya, nga mao ang makahimo kaninyo sa pagpa-uswag ug maghatag kaninyo sa kabilin taliwala sa tanang gilain. ³³ Wala ako maibog sa tawong may plata, bulawan, o bisti. ³⁴ Kamo sa inyong kaugalingon nasayod nga kining mga kamot nagsangkap sa akong kaugalingon nga mga panginahanglan ug niadtong kauban nako. ³⁵ Sa tanan nga mga butang naghatag ako kaninyo ug panig-ingnan kung unsaon ninyo pagtabang ang huyang pinaagi sa pagpamuhat, ug kung unsaon ninyo paghinumdom ang mga pulong sa Ginoong Jesus, mga pulong nga siya mismo miingon: "Labing bulahan ang paghatag kay sa pagdawat." ³⁶ Human siya nagsulti niining paagiha, miluhod siya ug nag-ampo uban kanilang tanan. ³⁷ Labihan ang ilang paghilak ug migakos kang Pablo ug gihagkan siya. ³⁸ Naguol gayod sila tungod sa iyang gipamulong, nga sila dili na makakita sa iyang panagway pag-usab. Unya giubanan nila siya hangtod sa sakayan.

21

¹ Sa dihang mibulag kami gikan kanila ug milawig, miadto kami padulong sa siyudad sa Cos, ug sa sunod nga adlaw sa siyudad sa Rodas, ug gikan didto padulong sa siyudad sa Patara. ² Sa dihang among nakaplagaan ang usa ka sakayan nga motabok sa Feonicia, misakay kami ug milawig. ³ Sa dihang amo nang nalantawan ang isla sa Cyprus, mibiya kami ug miliko sa wala, ug milawig ngadto sa Siria, ug midunggo sa siyudad sa Tiro, tungod kay atua didto ang sakayan nga nagpanaog sa mga butang. ⁴ Human among nakaplagaan ang mga disipulo, nagpabilin kami didto sulod sa pito ka adlaw. Ang mga disipulo nag-ingon kang Pablo pinaagi sa Espiritu nga dili gayod siya motunob sa Jerusalem. ⁵ Sa dihang milabay ang mga adlaw, kami mibiya ug nagpadayon sa among panaw. Silang tanan, kauban ang ilang mga asawa ug mga anak, nag-uban kanamo sa among dalan hangtod nakagawas kami sa siyudad. Dayon nangluhod kami sa baybayon, nag-ampo, ug nagsultihanay kami sa panamilit sa matag usa. ⁶ Misakay kami sa sakayan, samtang sila mibalik pag-usab sa ilang panimalay. ⁷ Sa dihang nahuman na kami sa paglawig gikan sa Tiro, nahiabot kami sa Ptolemais. Didto nag-abi-abi kami sa mga kaigsoonan ug nagpabilin kami uban kanila sulod sa usa ka adlaw. ⁸ Pakasunond adlaw mibiya kami ug miadto sa Cesarea. Misulod kami sa balay ni Filipe, ang tigsangyaw sa ebanghelyo, nga usa sa pito, ug nagpabilin kami uban kaniya. ⁹ Karon kining tawhana adunay upat ka anak nga babayeng ulay nga mananagna. ¹⁰ Sa nagpabilin kami didto sa pipila ka mga adlaw, miabot ang usa ka propeta nga gikan sa Judea nga ginganlan ug Agabus. ¹¹ Miduol siya kanamo ug gikuha ang bakos ni Pablo. Niining tungora iyang gihiktan ang iyang kaugalingon nga tiil ug mga kamot ug nag-ingon, "Miingon, ang Balaang Espiritu, 'Busa sama niini ang paggapos sa mga Judio sa Jerusalem ang tawo nga nakapanag-iya niining bakos, ug ila siyang itugyan sa mga kamot sa mga Gentil.'" ¹² Sa dihang among nadunggan kining mga butanga, kami ug ang mga tawo nga nagpuyo nianang dapita nagpakiluoy kang Pablo nga dili moadto tungas sa Jerusalem. ¹³ Unya si Pablo mitubag, "Unsa man ang inyong gibuhay, nagpahilak ug nagpasakit sa akong kasingkasing? Kay ako andam, dili lamang

magpagapos, kondili mamatay usab sa Jerusalem alang sa ngalan sa Ginoong Jesus.”¹⁴ Sanglit si Pablo dili buot nga madani, miundang na kami sa pagsulay ug miingon, “Hinaot nga ang pagbuot sa Ginoong ang matuman.”¹⁵ Human niining mga adlaw, among gipanguha ang among mga gamit ug mitungas sa Jerusalem.¹⁶ Didto adunay lain usab ang mikuyog kanamo nga pipila sa mga disipulo gikan sa Cesarea. Gikuyog nila ang usa ka tawo nga ginganlan Mnason, ang usa ka tawo nga gikan sa Cyprus, nga disipulo kaniadto, kung diin kami magpuyo.¹⁷ Sa dihang naabot na kami sa Jerusalem, ang mga kaigsoonan nagabiabi kanamo nga malipayon.¹⁸ Pagkasunod nga adlaw si Pablo mikuyog kanamo ngadto kang Santiago, ug ang tanang mga kadagkoan anaa usab didto.¹⁹ Sa pagtimbaya niya kanila, iyang gisugilon sa matag-usa ang mga butang nga nabuhat sa Dios ngadto sa mga Gentil pinaagi sa iyang pagpamuhat.²⁰ Sa dihang nadunggan nila kini, ilang gidayeg ang Dios, ug miingon sila kaniya, “Tan-awa, igsoon, pila ka libo ang nagtuo taliwala sa mga Judio. Silang tanan naningkamot sa pagtipig sa balaod.”²¹ Nagsugilon sila mahitungod kanimo, nga imong gitudloan ang tanang mga Judio nga nagpuyo uban sa mga Gentil nga ilang isalikway si Moises, ug imong gisuginlan sila nga dili tulion ang ilang mga anak, ug dili musunod sa karaang mga tulomanon.²² Unsay angay namong buhaton? Makadungog gayod sila nga moanhi ka.²³ Busa buhata kung unsa ang among isulti kanimo karon: aduna kami upat ka lalaki nga naghimo ug pakigsaad.²⁴ Dad-a kining mga tawhana ug magpaputli sa imong kaugalingon uban kanila, ug bayari ang ilang panginahanglan alang kanila, aron makagisan nila ang ilang mga ulo. Busa ang tanan masayod nga ang mga butang nga giingon nila bahin kanimo dili gayod tinuod. Masayran usab nila nagkinabuhi ka uban kanamo nga nagtipig sa balaod.²⁵ Apan mahitungod sa mga Gentil nga adunay pagtuo, nagsulat na kami ug naghatag sa mga pahimangno nga kinahanglan kanunay silang magbantay sa ilang mga kaugalingon gikan sa mga butang nga gihalad sa mga diosdios, gikan sa dugo, gikan sa unsang mga tinuok, ug gikan sa malaw-ay nga pakighilawas.²⁶ Pagkasunod adlaw gidala ni Pablo ang mga tawo, aron sa paghinlo sa iyang kaugalingon uban kanila nga moadto didto sa templo, aron sa pagpahibalo sa gidugayon sa mga adlaw sa paghinlo, hangtod nga ang halad mahalad sa matag usa kanila.²⁷ Sa dihang ang pito ka adlaw hapit na mahuman, ang pipila ka mga Judio nga gikan sa Asya nakakita kang Pablo didto sa templo, ug naghulhog sa panon sa mga tawo, ug nagdakop kaniya.²⁸ Naninggit sila, “Katawhan sa Israel, tabangi kami. Mao kining tawhana ang nagtudlo sa tanang mga tawo bisan asa sa mga butang nga sukwahi sa katawhan, sa balaod, ug niining dapita. Tuod man, gidala usab niya ang mga Griyego didto sa templo ug naghugaw sa balaang dapit.”²⁹ Kay sa miagi nakita nila si Trofimo nga taga Efeso nga kuyog kaniya sa siyudad, ug naghunahuna sila nga gidala siya ni Pablo didto sa Templo.³⁰ Ang tanan sa siyudad gihulhogan, ug midagan dugok ang katawhan ug gigunitan nila si Pablo. Giguyod nila siya pagawas sa templo, ug gisirad-an dayon ang mga pultahan.³¹ Nga daw patyon na nila siya, ang balita miabot didto sa pangulong kapitan sa guwardya nga ang tibuok Jerusalem nasamok.³² Nianang tungora gidala niya ang mga kasundalohan ug

ang mga kapitan ug midagan padulong lugsong sa panon sa katawhan. Sa pagkakita sa mga tawo sa pangulo sa kapitan ug mga kasundalon, miundang sila sa paglatigo kang Pablo. ³³ Unya ang pangulo sa kapitan miduol ug gigunitan si Pablo, ug nagmando kaniya nga gaposon siya sa duha ka kadena. Nangutana siya kung kinsa siya ug unsay iyang nabuhat. ³⁴ Kadaghanan sa panon sa katawhan nagsinggit sa lahi nga tubag ug ingon man usab ang uban. Sanglit ang kapitan dili gayod makasulti bisan unsa tungod sa kasaba, nagmando siya nga dad-on si Pablo sa kuta. ³⁵ Sa dihang miabot sila sa mga hagdanan, gialsa siya sa mga sundalo tungod sa pagpasakit sa panon sa katawhan. ³⁶ Kay ang panon sa katawhan nagsunod kanila ug kanunay nagsinggit, "Ipalayo siya kanamo!" ³⁷ Sa hapit na si Pablo dad-on didto sa kuta, miingon siya sa pangulo sa kapitan, "Mahimo ba ako makigsulti kanimo?" Ang kapitan miingon, "Makasulti ka Griyego? ³⁸ Dili ba ikaw Ehiptohanon, nga nangulo kaniadto sa mga nagsupak ug nagdala sa 4, 000 ka mga nagmasinupakon didto sa kamingawan?" ³⁹ Si Pablo miingon, "Ako usa ka Judio, gikan sa siyudad sa Tarso sa Cilicia. Usa ako ka lumolupyso sa mahinungdanon nga siyudad. Manghangyo ako kanimo, tugoti ako sa pagsulti sa katawhan." ⁴⁰ Sa dihang ang kapitan naghatag kaniya sa pagtugot, si Pablo mitindog sa hagdanan ug nagsinyas sa iyang kamot ngadto sa mga tawo. Sa dihang anaa nay dakong kahilom, nagsulti siya sa Hebreo. Siya miingon,

22

¹ "Mga kaigsoonan ug mga amahan, paminawa ang akong pagpanalipod nga akong buhaton karon kaninyo." ² Sa dihang ang pundok nakadungog kang Pablo nga nakigsulti ngadto kanila sa Hebreohanon nga pinulongan, sila nahilom. Siya miingon, ³ "Usa ako ka Judio, nga natawo sa Tarsus sa Cilicia, apan gimatuto niining siyudara sa tilan ni Gamaliel. Natudloan ako pinaagi sa higpit nga mga pamaagi sa pamalaod sa atong mga katigulangan. Maiiniton ako ngadto sa Dios, sama kaninyong tanan karon. ⁴ Akong gilutos kining Dalan ngadto sa kamatayon; akong gigapos ang mga lalaki ug mga babaye ug ako silang gibalhog didto sa bilangoan. ⁵ Ang labaw nga pari usab ug ang tanan nga mga hamtong makapamatuod nga nakadawat ako ug sulat gikan kanila alang sa mga kaigsoonan sa Damasco, alang sa akong panaw didto. Akong gidala pagbalik ang mga gapos sa Jerusalem kadtong kabahin niining Dalan aron pagasilotan. ⁶ Nahitabo kini samtang ako naglakaw ug duol na sa Damasco, sa kaudtohon sa kalit mitungha ang dakong kahayag gikan sa langit nagsugod ug dan-ag palibot kanako. ⁷ Natumba ako sa yuta ug may nadungog akong tingog nga miingon, 'Saulo, Saulo, nganong gilutos mo man ako?' ⁸ Mitubag ako, 'Kinsa ka ba, Ginoo?' Misulti siya kanako, 'Ako si Jesus nga Nazareton, nga imong gilutos.' ⁹ Kadtong mga miuban kanako nakakita sa kahayag apan wala sila makadungog sa iyang tingog nga misulti kanako. ¹⁰ Miingon ako, 'Unsa ang angay nakong buhaton, Ginoo?' Ang Ginoo miingon kanako, 'Bangon, ug adto sa Damasco; didto pagasultian ka sa tanan nimong angay nga pagabuhaton.' ¹¹ Dili ako makakita tungod sa kasulaw sa kahayag, busa miadto ako sa Damasco nga giagag sa mga kamot sa mga mikuyog kanako. ¹² Didto

nahimamat nako ang usa ka tawo nga ginganlan ug Ananias, usa ka mainampoon nga tawo sumala sa balaod ug maayo ang gipangsulti sa tanang mga Judio nga mipuyo didto. ¹³ Miduol siya kanako, mitindog duol kanako ug miingon, 'Igsoong Saulo, dawata ang imong pananaw. 'Nianang taknaa nakita nako siya. ¹⁴ Unya miingon siya, 'Ang Dios sa atong mga katigulangan gipili ka aron makahibalo sa iyang kabubut-on, aron makita ang Usa ka Matarong, ug maminaw sa tingog nga naggikan sa iyang kaugalingong baba. ¹⁵ Kay ikaw ang magasaksi alang kaniya ngadto sa tanang mga tawo mahitungod sa kung unsa ang imong nakita ug nadungog. ¹⁶ Ug karon nganong naghulat ka man? Tindog, pagpabawtismo, ug hugasi ang imong mga sala, pinaagi sa pagtawag sa iyang ngalan.' ¹⁷ Paghuman nako ug balik sa Jerusalem, ug samtang nag-ampo ako didto sa templo, nahitabo kini nga ako nakakita ug panan-awon. ¹⁸ Nakit-an nako siya nga nag-ingon kanako, 'Pagdali ug pagbiya sa Jerusalem karon dayon, tungod kay dili nila dawaton ang imong pagpamatuod mahitungod kanako.' ¹⁹ Miingon ako, 'Ginoo, kabalo sila sa ilang mga kaugalingon nga ako silang gibilanggo ug gilatigo ang mga mituo kanimo sa matag sinagoga. ²⁰ Sa dihang miula ang dugo ni Esteban nga imong saksi, nagbarog usab ako didto ug miuyon, ug akong gibantayan ang mga bistí sa nagpatay kaniya.' ²¹ Apan miingon siya kanako, 'Biya, tungod kay ipadala ko ikaw ngadto sa mga Gentil.'" ²² Gitugotan siya sa mga tawo pagsulti hangtod niining higayona. Apan misinggit sila ug miingon, "Palayo sa maong kaubanan niining kalibotana: kay dili maayo nga mabuhi pa siya." ²³ Samtang naninggit sila, ilang gilabay ang ilang mga bistí, ug milabay sila ug abog sa hangin, ²⁴ ang pangulong kapitan nagmando nga dad-on si Pablo didto sa kuta. Iyang gimandoan nga kinahanglan pangutan-on siya uban ang pagkastigo, aron nga sa iyang kaugalingon mahibaloan unta niya nganong misiyagit sila batok kaniya sama niana. ²⁵ Sa dihang gigapos nila siya sa pisi nga hinimo gikan sa panit sa mananap, si Pablo miingon sa senturyon nga nagtindog tupad kaniya, "Uyon ba sa balaod nga imong kastigohon ang tawo nga Romanhon bisan wala pa kini ka hukmi?" ²⁶ Sa pagkadungog sa senturyon niini, miadto siya sa pangulong kapitan ug miingon kaniya, "Unsa may buot nimong buhaton? Kay kining tawhana usa ka lumulupyó sa Roma." ²⁷ Ang pangulong kapitan miadto ug miingon kaniya, "Sultihi ako, usa ka ba ka lumulupyó sa Roma?" Si Pablo miingon, "Oo." ²⁸ Ang pangulong kapitan mitubag, "Sa dakong kantidad lamang sa salapi ang hinungdan nga akong naangkon ang pagka-Romanhon." Apan si Pablo miingon, "Ako natawo ug lumulupyó sa Roma." ²⁹ Unya ang mga tawo nga buot mangutana kaniya nibiya kaniya diha dayon. Nahadlok usab ang pangulong kapitan, sa pagkasayod niya nga si Pablo usa ka Romanhon, tungod kay gigapos nila siya. ³⁰ Sa pagkasunod adlaw, ang pangulong kapitan buot masayod sa kamatuoran mahitungod sa mga pasangil sa mga Judio batok kang Pablo. Busa iyang gibadbaran sa iyang mga gapos ug mimando sa mga pangulong pari ug ang tanang konseho nga makigtagbo. Unya iyang gidala si Pablo didto sa ubos ug gibutang taliwala nila.

23

¹ Si Pablo mitan-aw ug direktso sa mga miyembro sa konseho ug miingon, "Mga igsoon, nagpuyo ako atubangan sa Dios sa tanang maayong konsinsya hangtod karong adlaw." ² Ang labaw nga pari nga si Ananias nagmando niadtong tawo nga nagtindog uban kaniya sa pagsagpa sa iyang baba. ³ Unya miingon si Pablo ngadto kaniya, "Ang Dios mohapak kanimo, ikaw bong-bong nga gipaputi. Naglingkod ka ba sa paghukom kanako pinaagi sa balaod, ug pagsugo sa paghapak kanako, batok sa balaod?" ⁴ Kadtong mga nagagtindog miingon, "Ingon ba niini ang imong pag-insulto sa labaw nga pari sa Dios?" ⁵ Si Pablo miingon, "Wala ako makahibalo, mga igsoon, nga siya labaw nga pari. Kay mao kini ang nahisulat, dili ka angay mosulti ug daotan sa magmamando sa imong mga katawhan." ⁶ Sa dihang nakita ni Pablo ang usa ka bahin sa konseho nga mga Saduseo ug ang ubang mga Pariseo, nag-istorya siya sa makusog didto sa konseho, "Mga igsoon, Ako usa ka Pariseo, anak sa usa ka Pariseo. Tungod kay masaligon ako nga ang pagkabanhaw sa mga patay ingon nga ako hinukman." ⁷ Sa dihang iya kining giingon, ang panaglalis nagsugod taliwala sa mga Pariseo ug mga Saduseo, ug ang panagtigom nabahin. ⁸ Alang sa mga Saduseo nag-ingon nga walay pagkabanhaw, walay mga anghel, ug walay mga espiritu, apan ang mga Pariseo nag-ingon nga kining tanan anaa. ⁹ Busa ang dako nga kaguliyang nahitabo, ug ang ubang mga manunulat sa balaod nga nahisakop sa mga Pariseo mitindog ug nakiglantugi nga nag-ingon, "Wala kitay nakitang sayop niining tawhana. Unsa kaha kung ang espiritu o ang anghel nagsulti ngadto kaniya?" ¹⁰ Sa dihang adunay miabot nga dakong panagbangi, ang pangulo sa kapitan nahadlok nga kunis-kunison nila sa pino si Pablo, busa iyang gimanduan ang mga sundalo aron moadto sa ubos ug pugson siya pagkuha gikan sa mga miyembro sa konseho, ug pagdala kaniya didto sa kuta. ¹¹ Pagkasunod gabii ang Ginoo mitindog tapad kaniya ug miingon, "Ayaw kahadlok, kay ikaw man ang nagpamatuod mahitungod kanako sa Jerusalem, busa kinahanglan usab kang mosaksi sa Roma." ¹² Sa dihang buntag na, ang ubang mga Judio naghimo ug panagsabot ug gitawag nga tinunglo ang ilang kaugalingon: Sila miingon nga dili nila buot mokaon ni moinom bisan unsa hangtod nga mapatay nila si Pablo. ¹³ Adunay sobra 40 ka mga tawo nga naghimo niining laraw. ¹⁴ Miadto sila sa mga pangulong pari ug mga kadagkoan ug miingon, "Gibutang namo ang among kaugalingon ilalom sa dakong tunglo, nga dili mokaon hangtod among mapatay si Pablo. ¹⁵ Busa karon, pasagdi ang konseho pagsulti sa pangulong kapitan sa pagdala kaniya ngadto kanimo, ingon nga ikaw buot modisisyon sa iyang kaso nga labaw pa sa tukma. Alang kanamo, kami andam sa pagpatay kaniya sa dili pa siya moanhi dinhi." ¹⁶ Apan ang anak nga lalaki sa igsoong babaye ni Pablo nakadungog nga sila namakak nga maghulat, busa siya miadto ug misulod sa kuta ug giingnan si Pablo. ¹⁷ Mitawag si Pablo sa usa sa mga kapitan ug miingon, "Dad-a kining batan-ong lalaki didto sa pangulong kapitan, kay aduna siyay gustong isulti ngadto kaniya." ¹⁸ Busa ang kapitan gikuha ang batan-ong lalaki ug gidala siya ngadto sa pangulong kapitan ug miingon, "Si Pablo nga binilanggo nagtawag

kanako ngadto kaniya, ug namalihog kanako sa pagdala niining batan-ong lalaki nganha kanimo. Aduna siyay buot isulti nganha kanimo.”¹⁹ Ang pangulong kapitan nagdala kaniya pinaagi sa iyang kamot ngadto sa pribadong dapit ug gipangutana siya, “Unsa kining imong isulti kanako?”²⁰ Ang batan-ong lalaki miingon, “Ang mga Judio miuyon sa paghangyo kanimo sa pagdala kang Pablo ugma ngadto sa konseho, ingon nga sila moadto aron sa pagpangutana ug mas tukma mahitungod niining kaso.”²¹ Apan ayaw pagsugot ngadto kanila, tungod kay sobra sila sa 40 ka mga tawo nga namakak ug naghulat kaniya. Sila gitawag nga nagtunglo sa ilang mga kaugalingon, ni sa pagkaon o sa pag-inom hangtod ilang mapatay siya. Bisan karon sila andam, naghulat sa pagtugot gikan kanimo.”²² Busa ang pangulong kapitan gitugotan ang batan-ong lalaki nga molakaw, pagkahuman ug tudlo kaniya, “Ayaw pagsaba nga imong gisulti kining mga butanga nganhi kanako.”²³ Unya iyang gitawag ang duha ka mga kapitan ug miingon, “Pagkuha ug duha ka gatos ka mga sundalo nga andam sa pag-adto sa mas layo pa sa Cesarea, ug 70 ka mga mangangabayo usab, ug 200 nga magbabangkaw. Ikaw mobiya sa ika tulo nga takna sa kagabhion.”²⁴ Iya usab gimandoan sa paghatag ug mga hayop kanila nga mahimong masakyan ni Pablo, ug sa pagdala kaniya nga luwas ngadto kang Felix nga gobernador.²⁵ Unya nagsulat siya ug sulat nga sama niini:²⁶ “Claudio Lisias ngadto sa labing maayo nga gobernador nga si Felix, ug mga pangumusta.²⁷ Kining tawhana gidakop sa mga Judio ug patyon na unta nila, sa dihang miabot ako kanila uban sa mga sundalo ug giluwasa siya, sukad nga akong nahibaloan nga siya usa ka lomulupyong sa Roma.”²⁸ Gusto nako mahibalo ngano nga giakusahan nila siya, busa ako siyang gikuha ngadto sa ilang konseho.²⁹ Akong nahibaw-an nga siya giakusahan mahitungod sa mga pangutana sa ilang kaugalingong balaod, apan walay giakusar batok kaniya nga angay sa kamatayon o pagkabilanggo.³⁰ Unya kini nahimo nga inila nganhi kanako nga adunay laraw batok sa tawo, busa ako dayon siyang gipadala nganha kanimo, ug gitugonan ang iyang magsusumbong usab sa pagdala sa ilang mga sumbong batok kaniya sa imong presensiya. Panamilit.”³¹ Busa ang mga sundalo misunod sa ilang mga mando: gikuha nila si Pablo ug gidala siya pagkagabii sa Antipatris.³² Sa sunod adlaw, kasagaran sa mga sundalo nibiya sa mangangabayo aron pagkuyog uban kaniya ug sila mismo nibalik ngadto sa kuta.³³ Sa dihang ang mga mangangabayo niabot sa Cesarea ug gihatod ang sulat ngadto sa gobernador; ilang gipakita usab si Pablo ngadto kaniya.³⁴ Sa dihang nabasa sa gobernador ang sulat, nangutana siya asa nga probinsiya gikan si Pablo; sa dihang iyang nahibaw-an nga siya gikan sa Cilicia, miingon siya,³⁵ “Nadungog ko ikaw nga bug-os sa dihang ang imong magsusumbong mianhi.” Unya nagmando siya sa pagtago kaniya sa palasyo ni Herodes.

24

¹ Pagkahuman sa lima ka adlaw, si Ananias ang pangulong pari, uban nga mga kadagkoan, ug usa ka mamumulong nga ginganlan ug Tertulo, miadto didto. Kini nga mga tawo nagdala ug mga sumbong batok kang Pablo ngadto sa gobernador.² Sa dihang si Pablo mitindog

sa atubangan sa gobernador, si Tertulo nagsugod ug pasangil kaniya ug miingon ngadto sa gobernador, “Tungod kanimo aduna kami dakong kalinaw; ug ang imong layo nga panglantaw nagdala ug maayong kabag-ohan sa atong nasod; ³ busa uban sa tanang pasalamat among dawaton ang tanan nga imong buhaton, labing maayong Felix. ⁴ Busa dili ko na ikaw langan pa, mohangyo ako kanimo nga maminaw ka kanako kadali uban sa kaluoy. ⁵ Kay among nakaplagan kining tawhana nga usa ka dangan ug maoy usa ka hinungdan nga ang tanang Judio sa tibuok kalibotan nagmasupilon. Siya ang pangulo sa Nazareno nga sekta. ⁶ Buhat 24: 6-8, ang labing maayo ug karaang mga kopya naglaktaw sa mga pulong nga “tanang sa” gikan sa bersikulo 6 ug maoy usab sa mga dugang sa 24: 7 ug 8 (tanawa sa pataban(dugang) nga mga pulong). Gisulayan pa gani niya ug panamastamas ang templo; busa gidakop namo siya. ⁷ Ang labing maayo ug karaan nga mga kopya naglaktaw sa bersikulo 7, “Ug gusto namo siyang hukman sumala sa atong balaod,” ⁸ Ang labing maayo ug karaan nga mga kopya naglaktaw sa dugang sa bersikulo 8, “nagsugo sa mga nagpasangil kaniya nga moanha sa imong atubangan.” Sa dihang pangutan-on nimo si Pablo mahitungod niining tanan nga mga butang, ikaw, usab, mahimong makahibalo kung unsa ang among gipasangil kaniya.” ⁹ Ang mga Judio nahiusa nga nagpasangil kang Pablo, usab, ug nag-ingon nga kining mga butanga tinuod. ¹⁰ Apan sa dihang ang gobernador misinyas alang kang Pablo sa pagsulti, mitubag si Pablo, “Nakasabot ako nga sa daghang katuigan ikaw nahimong maghuhukom niini nga nasod, ug busa ako nalipay sa pagpasabot sa akong kaugalingon nganha kanimo. ¹¹ Makahimo ikaw sa pagsusi nga wala pa nilapas ug napulo ug duha ka adlaw sukad sa akong pag-adto aron magsimba didto sa Jerusalem; ¹² ug sa dihang nakaplagan nila ako didto sa templo, wala ako nakiglalalis kang bisan kinsa, ug wala ako nagsamok sa mga panon, bisan sa mga sinagoga, o bisan didto sa siyudad; ¹³ ug dili nila mapamatud-an diha kanimo ang mga pasangil nga ilang gihimo batok kanako karon. ¹⁴ Apan ako kining angkonon diha kanimo, nga sumala sa paagi nga ilang gitawag ug sekta, sa samang paagi akong gialagaran ang Dios sa among mga katigulangan. Nagmatinud-anon ako sa tanan nga anaa sa balaod ug mga sinulat sa mga propeta. ¹⁵ Aduna usab akoy samang pagsalig diha sa Dios, sama ra niining mga katawhan nga naghulat usab niini, ang umaabot nga pagkabanhaw sa mga patay, ang mga matarong ug ang mga dili matarong; ¹⁶ ug niini, nagtrabaho ako aron makaangkon ug konsensya nga walay ikapasangil atubangan sa Dios ug sa katawhan sa tanang mga butang. ¹⁷ Karon human sa daghang katuigan nga ako niabot aron sa pagdala ug tabang ngadto sa akong nasod ug mga gasa nga salapi. ¹⁸ Sa dihang ako kining gibuhay, pipila ka mga Judio gikan sa Asya ang nakaplagan kanako sa usa ka seremonyas sa pagputli diha sa templo, dili uban sa panon o sa paghugyaw. ¹⁹ Kini nga mga tawo kinahanglan nga anaa sa imong atubangan karon ug mosulti kung unsa ang anaa kanila nga batok kanako, kung sila adunay bisan unsa. ²⁰ Kung ogaling, kini susama ra nga mga tawo kinahanglan nga mosulti kung unsa ang sayop nga ilang nakaplagan nganhi kanako sa dihang ako mitindog atubangan sa Konseho sa mga

Judio; ²¹ gawas kung kini mahitungod niining usa ka butang nga akong gisulti ug kusog sa dihang mitindog ako uban kanila, 'Kini mahitungod sa pagkabanhaw sa mga patay nga ako ginahukman karong adlawa pinaagi kaninyo.'" ²² Si Felix nahibalo gayod ug maayo mahitungod niini nga Dalan, ug iyang gihimo nga maghulat ang mga Judio. Nag-ingon siya, "Bisan kanus-a si Lisias ang pangulo mulugsong gikan sa Jerusalem akong hukman ang imong sumbong." ²³ Unya iyang gimandoan ang kapitan nga bantayan si Pablo, apan sa pagbaton ug kaluoy, ug aron nga walay bisan usa nga magpugong sa iyang mga higala gikan sa pagtabang kaniya o gikan sa pagduaw kaniya. ²⁴ Human sa pipila ka mga adlaw, mibalik si Felix uban sa iyang asawa nga si Drusila, usa ka Judio nga babaye, ug iyang gipatawag si Pablo ug iyang nadunggan gikan kaniya ang mahitungod sa pagtuo diha kang Cristo Jesus. ²⁵ Apan sa dihang si Pablo nangatarongan uban kaniya mahitungod sa pagkamatarong, pagpugong sa kaugalingon, ug ang umaabot nga paghukom, nahadlok si Felix; ug, siya mitubag, "Lakaw una palayo karon, apan kung anaa na usab akoy panahon, tawgon ko ikaw." ²⁶ Sa sama usab nga panahon, naglaom siya nga si Pablo maghatag ug salapi ngadto kaniya, busa kanunay niyang gipatawag siya ug nakigsulti uban kaniya. ²⁷ Apan sa dihang milabay ang duha ka tuig, si Porcio Festus ang nahimong gobernador human ni Felix, apan gusto ni Felix nga makabaton ug pagdapig sa mga Judio, ug iyang gibiyaan si Pablo nga padayon nga gibantayan.

25

¹ Karon, si Festus misulod sa probinsiya, ug human sa tulo ka adlaw, miadto siya gikan sa Ceasarea hangtod sa Jerusalem. ² Ang pangulong pari ug ang mga inila nga mga Judio mipasaka ug mga sumbong batok kang Pablo ngadto kang Festus, ug sila maisogong nakigsulti kang Festus. ³ Ug nanghangyo sila kang Festus sa usa ka pag-uyon mahitungod kang Pablo, nga ipatawag siya didto sa Jerusalem aron pagapatyon nila siya sa dalan. ⁴ Apan si Festus mitubag nga si Pablo usa ka binilanggo sa Cesarea, ug hapit na siya mobalik didto. ⁵ "Busa, kung si kinsa kaninyo ang makahimo," miingon siya, "kinahanglan mouban ka kanamo. Kung adunay sayop niadtong tawhana, mamahimo gayod kamo makapasangil kaniya." ⁶ Human siya magpabilin sulod sa walo o labaw pa sa pulo ka adlaw, milugsong siya sa Caesarea. Ug sa sunod nga adlaw, milingkod siya sa lingkorana sa hukmanan ug nagmando nga si Pablo dad-on ngadto kaniya. ⁷ Sa pag-abot niya, ang mga Judio gikan sa Jerusalem nagtindog sa duol, ug nagpasaka sa daghang mga mabug-at nga sumbong nga wala gayod nila mapamatod-i. ⁸ Gipanalipdan ni Pablo ang iyang kaugalingon ug miingon, "Wala magsupak sa ngalan sa mga Judio, wala magsupak sa templo, ug wala magsupak alang kang Cesar, aduna ba akoy nabuhat nga daotan." ⁹ Apan buot ni Festus nga makapahimuot sa mga Judio, ug busa siya mitubag kang Pablo ug miingon, "Buot ka bang motungas sa Jerusalem ug didto ka nako pagahukman mahitungod niining mga butanga?" ¹⁰ Si Pablo miingon, "Nagtindog ako sa atubangan sa hukmanan ni Caesar diin ako ngay pagahukman. Wala akoy sayop nga nahimo sa mga Judio, sama sa

nasayran mo usab. ¹¹ Bisan paman kung aduna akoy nabuhat nga daotan ug kung aduna man akoy nahimo nga takos sa kamatayon, dili gayod ako mobalibad nga mamatay. Apan kung ang ilang mga sumbong walay pulos, walay bisan usa ang motugyan kanako ngadto kanila. Ako nalang idangop kang Cesar.” ¹² Unya si Festus nagkigsulti sa mga kadagkoan ug mitubag, “Gitawag nimo si Cesar; makaadto ka kang Cesar.” ¹³ Karon sa paglabay sa pipila ka mga adlaw, si Haring Agripa ug si Bernice miabot sa Cesarea aron sa paghatag ug panggamhanang pagduaw kang Festus. ¹⁴ Human sa pagpabilin didto sa pipila ka mga adlaw, si Festus nagtanyag sa kaso ni Pablo ngadto sa hari; miingon siya, “Adunay usa ka tawong binilanggo nga biniyaan ni Felix. ¹⁵ Sa dihang atua ako sa Jerusalem, ang mga pangulong pari ug ang mga kadagkoan sa Judio nagpadala ug mga sumbong kanako batok niining tawhana, ug nanghangyo nga mahukman siya sa kamatayon. ¹⁶ Niini mitubag ako nga dili kini ang nabatasan sa mga Romano sa pagtugyan sa usa ka tawo alang sa usa ka paghangyo; hinuon, ang gipasanginlan adunay kahigayonan nga moatubang sa mga nagpasangil ug manalipod batok sa mga sumbong kaniya.” ¹⁷ Busa, sa pag-abot nilang tanan dinhi, wala na gayod ako maglangan, pagkasunod adlaw naglingkod ako sa lingkoranan sa hukmanan ug nagmando ako nga ang tawo dad-on sa akong atubangan. ¹⁸ Sa dihang ang nagpasangil mitindog ug gipasanginlan siya, sa akong hunahuna walay bug-at nga sumbong batok kaniya. ¹⁹ Hinuon, aduna silay gikasaway kaniya pinaagi sa kaugalingon nilang relihiyon ug mahitungod kang Jesus nga namatay, nga gipamatod-an ni Pablo nga nabuhi. ²⁰ Nalibog gayod ako kung unsaon nako pagsusi kining mga butanga, ug nangutana ako kaniya kung buot ba niya moadto sa Jerusalem aron hukman didto mahitungod niining mga butanga. ²¹ Apan sa dihang si Pablo nga gipabantayan sa mga sundalo sa bilangoan aron sa paghulat sa hukom sa Emperador, ako siyang gimandoan nga bantayan hangtod siya mapadala ngadto kay Cesar.” ²² Si Agripa nakigsulti kang Festus, “Buot gayod ako mamati nianang tawhana.” “Ugma,” Si Festus miingon, “Madungog nimo siya.” ²³ Busa pagkasunod adlaw, si Agripa ug Bernice miabot dinuyogan sa mga seremonyas; misulod sila ngadto sa tigomanan nga kauban ang mga pangulo sa mga sundalo ug uban kanila ang mga dungganon nga mga tawo sa maong siyudad. Ug sa dihang nagsugo na si Festus, gidala kanila si Pablo. ²⁴ Si Festus miingon, “Haring Agripa, ug sa tanang tawo nga ania kauban namo, nakita ninyo kining tawhana; ang katawhan sa Judio nga nanghangyo kanako sa Jerusalem, ug ania usab sila nga kauban nato, ug nagsinggit sila kanako nga kinahanglan dili gayod siya mabuhi. ²⁵ Apan nasayran nako nga wala gayod siyag nabuhat nga daotan nga angayan sa kamatayon; apan tungod kay iyang gitawag ang Emperador, ako nakahukom nga ipadala siya didto. ²⁶ Apan wala akoy makatarunganon nga masulat ngadto sa Emperador. Tungod niining nga katarungan, ako siyang gidala kaninyo, ilabi na gayod kanimo, Haring Agripa, aron aduna akoy masulat mahitungod niining kasoha. ²⁷ Kay kini dili makatarunganon alang kanako nga magpadala ug binilanggo ug wala akoy maasoy nga basihanan batok kaniya.”

26

¹ Busa gisultihan ni Agripa si Pablo “Makahimo naka sa pagsulti alang sa imong kaugalingon.” Unya gituy-od ni Pablo ang iyang kamot ug siya nanalipod. ² “Giisip nako ang akong kaugalingon nga malipayon, Haring Agrippa, sa paghimo sa akong kaso dinhi sa imong atubangan karon batok sa tanan nga mga pasangil sa mga Judio; ³ ilabina, tungod kay ikaw hanas sa tanan nga nabatasan sa mga Judio ug mga pangutana. Mao nga manghangyo ako kanimo nga paminawon mo ako nga mapailubon. ⁴ Sa pagkatinuod, ang tanang mga Judio nasayod kung unsa ang akong kinabuhi gikan sa akong pagkabatan-on sa akong nasod ug sa Jerusalem. ⁵ Nasayod sila kanako gikan sa sinugdanan ug sila miangkon nga nagpuyo ako isip Pariseo, ang pinakaisog nga sekta sa atong relihiyon. ⁶ Karon ako mitindog dinhi aron pagahukman tungod kay ako nangita sa saad nga gihimo sa Dios sa atong mga amahan. ⁷ Alang niining pangatarungan sa atong napulog duha ka tribu nga matinud-anon nga nag-alagad sa Dios gabii ug adlaw, ug naglaom kita nga makab-ot kini. Alang kini sa paglaom sa mga Judio nga namasangil kanako, Hari! ⁸ Nganong gihunahuna mo man nga talagsaon alang sa Dios nga mobanhaw sa mga patay? ⁹ Niadtong usa ka higayon nga ako naghunahuna sa akong kaugalingon nga kinahanglan buhaton ko ang daghang mga butang nga supak sa ngalan ni Jesus nga taga-Nazaret. ¹⁰ Gibuhat ko kini didto sa Jerusalem; Gipriso nako ang daghan nga mga balaan sa bilanggoan, ug aduna akoy katungod gikan sa mga pangulong pari nga buhaton kini; ug sa dihang sila gipangpatay, akong gihatag ang akong pag-uyon batok usab kanila. ¹¹ Kanunay nako silang gisilotan sa tanan nga mga sinagoga ug ako silang gisulayan aron mahimong magpasipala. Nasuko ako pag-ayo kanila ug gigukod ko sila bisan paman sa langyaw nga mga siyudad. ¹² Samtang gibuhat ko kini, miadto ako sa Damasco uban ang katungod ug mga sugo gikan sa mga pangulong pari; ¹³ ug samtang anaa pa ako didto sa dalan, sa udtong tutok, Hari, nakita nako ang kahayag gikan sa langit nga mas sulaw pa kaysa adlaw ug midan-ag kini palibot kanako ug sa mga lalaki nga kauban nako sa paglakaw. ¹⁴ Ug sa dihang kaming tanan nangatumba sa yuta, akong nadungog ang tingog nga nagsulti kanako nga miingon sa Hebrohanon nga pinulongan, “Saulo, Saulo, nganong gilutos mo man ako? Lisod kini alang kanimo sa pagsipa sa igtutugsok. ¹⁵ Unya ako miingon, ‘Kinsa ka man, Ginoo?’ Ang Ginoo mitubag, ‘Ako si Jesus nga imong gilutos. ¹⁶ Karon bangon ug tindog sa imong mga tiil; tungod niining tumonga ako nagpakita kanimo, sa pagpili kanimo nga mahimong sulugoon ug saksi mahitungod sa mga butang nga imong nasayran mahitungod kanako karon ug ang mga butang nga akong ipadayag kanimo sa umaabot; ¹⁷ ug luwason ko ikaw gikan sa mga tawo ug gikan sa mga Gentil nga akong paadtoan kanimo, ¹⁸ aron maabli ang ilang mga mata ug aron sa pagpabiya kanila gikan sa kangitngit ngadto sa kahayag ug gikan sa gahom ni Satanas ngadto sa Dios, aron sila makadawat ug kapasayloan sa sala gikan sa Dios ug ang panulondon nga akong ihatag ngadto kanila nga akong gigahin alang sa akong kaugalingon pinaagi sa ilang pagtuo kanako.’ ¹⁹ Busa, Haring Agripa, wala nako gisupak ang langitnong panan-awon; ²⁰ apan, kadtong anaa una sa Damasco,

ug unya sa Jerusalem, ug sa tibuok nasod sa Judea, ug usab ngadto sa mga Gentil, ako nagsangyaw nga kinahanglan magbasol ug mobalik sa Dios, maghimo ug mga buhat nga takos sa paghinulsol. ²¹ Mao kini ang hinungdan nga ang mga Judio nagdakop kanako didto sa templo ug nagsulay sa pagpatay kanako. ²² Gitabangan ako sa Dios hangtod karon, busa gibarogan ko ug gipamatud-an sa yano nga mga tawo ug sa mga bantugan mahitungod sa wala nay mas labaw pa kung dili ang giingon sa mga propeta ug ni Moses nga mahitabo; ²³ nga si Cristo kinahanglan mag-antos, ug siya ang una nga nabanhaw gikan sa mga patay ug sa pagmantala sa kahayag ngadto sa katawhan sa mga Judio ug ngadto sa mga Gentil. ²⁴ Sa pagkahuman sa pagpanalipod ni Pablo si Festo miingon sa makusog nga tingog, “Pablo, nabuang ka na; ang imong dakong nakat-onan mao ang nakapabuang kanimo.” ²⁵ Apan si Pablo miingon, “Dili ako buang, pinakahalangdon nga Festo; apan uban ang kaisog ako nagsulti sa kamatuoran ug kaligdong. ²⁶ Kay ang hari nasayod mahitungod niining mga butanga; ug busa, ako gawasnon sa pagsulti kaniya, kay ako nadami nga walay matago gikan kaniya; Tungod kay kini wala gibuhay diha sa usa ka suok. ²⁷ Nagtuo ba ikaw sa mga propeta, Haring Agrippa? Nasayod ako nga nagtuo ka.” ²⁸ Miingon si Agrippa kang Pablo, “Sa mubo nga panahon danihon mo ba ako ug himuon nga Kristohanon?” ²⁹ Si Pablo miingon, “Nag-ampo ako sa Dios, bisan sa mubo o taas nga panahon, dili kay ikaw lang, apan ang tanan usab nga naminaw kanako karong adlaw, mahimo nga sama kanako, apan walay labot niining mga kadena sa prisohan.” ³⁰ Unya ang hari mitindog, ug ang gobernador, ug si Bernice usab, ug kadtong naglingkod kauban nila; ³¹ ug sa dihang mibiya sila sa hawanan, nagsulti sila sa usag-usa ug miingon, “Kini nga tawo dili takos sa kamatayon o mga gapos.” ³² Miingon si Agrippa ngadto kang Festo, “Kining tawhana gipagawas na unta kung wala lamang siya mihangyo kang Cesar.”

27

¹ Sa dihang nagkauyon na kami nga molayag paingon sa Italya, ilang gitugyan si Pablo ug ang uban pang mga binilanggo sa kapitan nga ginganlan ug Julius, sa Augustan nga Regiment. ² Misakay kami sa sakayan gikan sa Adramyttium, nga molayag sa baybayon sa Asya. Busa nangadto kami sa dagat. Si Aristarchus nga gikan sa Tesalonica sa Macedonia mikuyog uban kanamo. ³ Sa pagkasunod adlaw midunggo kami sa siyudad sa Sidon, kung asa giatiman pag-ayo ni Julius si Pablo ug gitugotan sa pag-adto sa iyang mga higala aron sa pagdawat sa ilang pag-atiman. ⁴ Gikan didto, kami migikan ug milayag libot sa isla sa Cyprus nga nagsalipod gikan sa hangin, tungod kay ang hangin nagsungsong kanamo. ⁵ Samtang kami milayag latas sa tubig nga duol sa Cilicia, ug Pamphylia, miadto kami sa Mira, usa ka siyudad sa Lycia. ⁶ Didto, ang kapitan nakakaplag ug sakayan gikan sa Alexandria nga molayag padulong sa Italya. Gibutang kami niya didto. ⁷ Samtang kami naghinay-hinay sa paglayag sa daghang mga adlaw ug sa katapusan miabot na gayod nga nagkalisod duol sa Cnidus, ang hangin wala na nagtugot nga moadto kami niadtong dalana, busa milayag kami daplin sa nasalipdan nga bahin sa Crete, atbang sa Salmone. ⁸ Milayag kami

daplin sa baybay uban ang kalisod, hangtod nga midunggo na kami sa usa ka dapit nga gitawag ug Matahom nga Dalangpanan, duol nga siyudad sa Lasea. ⁹ Miagi na ang hataas nga panahon kanamo, ang panahon sa mga Judio nga pagpuasa milabay na, ug makuyaw na kini karon ang paglayag. Busa si Pablo nagpasidaan kanila, ¹⁰ ug miingon, "Mga katawhan, akong nakita nga sa atong paglayag makahiagom kita sa kadaot ug daghang kapildihan, dili lamang sa mga lulan ug sa sakayan, apan sa atong kinabuhi usab." ¹¹ Apan ang kapitan mihatag ug labaw nga pagtagad sa iyang agalon ug sa tag-iya sa sakayan, kaysa niadtong gipamulong ni Pablo. ¹² Tungod ang dunggoanan dili sayon sa panahon sa tingtugnaw, ang kadaghanan sa mga tripulante nagtambag sa paglawig gikan didto, kung sa bisan unsang pamaagi nga kami makaabot sa siyudad sa Phoenix, aron sa paggahin sa panahon sa tintugnaw didto. Ang Phoenix mao ang dunggoanan sa Crete, ug nag-atubang sa amihang sidlakan ug habagatang sidlakan. ¹³ Sa mihuyop na paghinay ang hangin nga habagatan, ang mga tripulante naghunahuna nga anaa na ang ilang mga gikinahanglan. Busa ilang gikuha ang angkla ug milayag ngadto sa Crete, duol sa baybayon. ¹⁴ Apan human sa mubo nga panahon ang usa ka makusog nga hangin, nga gitawag ug Ang Amihang Sidlakan, misugod sa pagkusokuso kanamo gikan sa tabok sa isla. ¹⁵ Sa dihang naabtan ang ulo sa sakayan ug dili na kini makasongsong sa hangin, minunot kami ug napadpad uban niini. ¹⁶ Kami midangop sa daplin nianang nasalipdan sa gamay nga isla nga gitawag ug Cauda; ug bisan sa kalisod nakahimo kami sa pagluwas sa gamayng sakayan. ¹⁷ Sa dihang napataas na nila kini, naggamit sila sa pisi aron hiktan ang tibuok sakayan. Sila nangahadlok nga makaadto sa kabalasan sa Syrtis, busa gitonton nila ang angkla sa dagat ug gipadpad. ¹⁸ Labihan ang among kabun-og tungod sa unos, busa sa pagkasunod adlaw ang mga tripulante nagsugod na sa paglabay sa mga lulan nila sa dagat. ¹⁹ Sa ikatulong adlaw gipanglabay sa mga tripulante ang mga kagamitan sa sakayan ngadto sa dagat pinaagi sa ilang mga kamot. ²⁰ Ug sa diha nga ang adlaw ug mga bituon wala misidlak kanamo sa pipila ka mga adlaw, ug ang dako nga unos nagpabilin gihapon sa pagkusokuso kanamo, ang tanang paglaom nga kami maluwas nahanaw. ²¹ Sa dihang dugay na sila nga wala na gayoy pagkaon, si Pablo mitindog taliwala sa mga tripulante ug miingon, "Mga katawha, naminaw unta kamo kanako, ug wala molayag gikan sa Crete, aron makahiagom niining kadaot ug kapildihan. ²² Ug karon nagdasig ako kaninyo nga maglig-on, kay walay bisan kinsa nga makabsan sa kinabuhi taliwala kaninyo, kondili ang pagkawala sa sakayan. ²³ Kay sa miaging gabii ang anghel sa Dios kung asa ako nahisakop, nga gisimba ko usab - ang anghel niya mitindog tupad kanako ²⁴ ug miingon, "Ayaw kahadlok, Pablo. Ikaw makig-atubang kang Caesar, ug tan-awa, ang Dios sa iyang kaluoy gitugyan kanimo kadtong tanan nga naglayag kauban nimo. ²⁵ Busa, mga katawhan, pagbaton ug kadasig, tungod kay ako nagsalig sa Dios, nga kana mahitabo sama sa gisulti kanako. ²⁶ Apan kinahanglan modunggo gayod kita ngadto sa usa ka isla." ²⁷ Sa pag-abot sa ikanapulog upat ka gabii, sa gianod kami niining dalana ug diha sa Dagat sa Adriatic, sa hapit na tungang gabii ang mga tripulante naghunahuna

nga nagkaduol na sila sa yuta. ²⁸ Gisukod nila ug nakaplagan nga 20 ang kalawmon; human sa pipila ka takna, nagtugkad na usab sila ug nakakaplag ug 15 ang kalawmon. ²⁹ Nangahadlok sila kay basin ug masangko sila sa mga bato, busa gitunton nila ang upat ka angkla gikan sa likod nga bahin sa sakayan ug nag-ampo nga moabot na unta ang kabuntagon. ³⁰ Ang mga tripulante nangitag pamaagi sa pagbiya sa sakayan ug gipaubos ang gamayng sakayan ngadto sa dagat, ug nagpakaaron-ingnon nga ihulog nila ang angkla gikan sa unahang bahin sa sakayan. ³¹ Apan si Pablo miingon sa kapitan ug sa mga sundalo, "Gawas kung kining mga tawhana magpabilin niining sakayan, dili kamo maluwas." ³² Unya giputol sa mga sundalo ang pisi sa sakayan ug gianod palayo. ³³ Sa pagkabanagbanag na, si Pablo nag-awhag kanilang tanan sa pagkuhag pagkaon. Siya miingon, "Kining adlawa ang ikanapulog upat ka adlaw nga kamo nagpaabot ug walay gikaon; wala gayod kamo makakaon. ³⁴ Busa nanghangyo ako kaninyo sa pagkuha ug pipila ka pagkaon, kay alang kini sa inyong kaluwasan; ug walay bisan usa sa inyong buhok ang mawala." ³⁵ Sa pagsulti niya niini, gikuha niya ang tinapay ug nagpasalamat sa Dios atubangan sa matag-usa. Ug gipikaspikas niya ang tinapay ug misugod sa pagkaon. ³⁶ Unya silang tanan nadasig ug mikuha usab sila sa pagkaon. ³⁷ Mga 276 kami ka tawo nga anaa sa sakayan. ³⁸ Sa dihang silang tanan nangabusog na, gipagaan nila ang sakayan pinaagi sa paglabay sa mga trigo sa dagat. ³⁹ Sa pagkaadlaw na, wala sila makaila sa yuta, apan nakita nila ang baybay sa dagat, ug naghisgotanay kung mahimo ba nilang madala ang sakayan didtong dapita. ⁴⁰ Busa gibuhian nila ang higot sa angkla ug gibiyahan nila sa dagat. Sa mao nga higayon gibadbad nila ang higoy sa timon ug gibukhad ang layag alang sa hangin. Ug busa mipadulong sila sa baybay. ⁴¹ Apan miabot sila sa dapit diin ang duha ka bugwak sa tubig nagtagbo, ug ang sakayan misangyad sa yuta. Ang dulong sa barko niungot didto ug dili na kini malihok, apan ang likod niini misugod na usab pagkaguba tungod sa kusog kaayong balod. ⁴² Ang laraw sa mga sundalo mao ang pagpatay sa mga binilanggo aron walay bisan usa kanila nga akalangoy palayo ug makaikyas. ⁴³ Apan ang kapitan nagtinguha sa pagluwas kang Pablo, busa gipugngan niya ang ilang laraw; ug gimandoan niya kadtong makahimo sa paglangoy nga moambak sa tubig paingon sa yuta. ⁴⁴ Unya ang kadaghanan sa mga tawo kinahangalan nga mosunod, ang uban sa mga tabla ug ang uban sa mga butang nga gikan sa sakayan. Niining paagiha nahitabo nga ang tanan kanamo luwas nga miabot sa yuta.

28

¹ Sa dihang kami gidala didto nga luwas, among nakat-onan nga ang isla gitawag ug Malta. ² Ang lumad nga katawhan mitanyag nganhi kanamo dili lang sa kasagarang kaluoy, apan naghaling sila ug kalayo ug nagdawat kanamong tanan, tungod kay walay hunong ang ulan ug ang katugnaw. ³ Apan sa dihang si Pablo nakatigom ug usa ka bugkos nga kahoy ug gibutang niya kini ngadto sa kalayo, ang halas nga malala migula tungod sa kainit, ug milikos ngadto sa iyang kamot. ⁴ Sa dihang ang lumad nga katawhan nakakita sa mananap

nga nagbitay gikan sa iyang kamot, sila miingon sa usag-usa, “Kini nga tawo sa pagkatinuod mao ang usa ka mamumuno nga nakalingkawas gikan sa dagat, bisan ang hustisya dili gayod motugot kaniya nga mabuhi.” ⁵ Apan niadto iyang gisawilik ang mananap ngadto sa kalayo ug wala gayod siyay giantos nga kasakit. ⁶ Sila nagpaabot kaniya nga mahimong manginit pag-ayo uban sa kalintura o kalit matumba ug mamatay. Apan human sila nagtan-aw kaniya sa taas nga oras ug nakita nila nga walay nahitabo kaniya, ilang giusab ang ilang hunahuna ug miingon nga siya usa ka dios. ⁷ Karon sa usa ka duol nga lugar didto ang kayutaan nga nahisakop sa usa ka pangulo sa isla, ang usa ka tawo nga ginganlan ug Publio. Siya nagdawat kanamo ug maloluy-ong mihatag alang kanamo sa tulo ka adlaw. ⁸ Kini nahitabo nga ang amahan ni Publio nahimong nagsakit uban sa kalintura ug disenteriya. Sa dihang si Pablo miadto kaniya, siya nag-ampo, gitapion niya ang iyang kamot ngadto kaniya, ug naayo siya. ⁹ Human kini nahitabo, ang uban nga mga tawo sa isla nga nagsakit usab miabot ug sila nangaayo. ¹⁰ Ang mga tawo usab mipasidungog kanamo uban sa daghang mga pasidungog. Sa dihang kami nangandam aron sa paglayag, sila naghatag kanamo kung unsa ang among gikinahanglan. ¹¹ Human sa tulo ka bulan, kami milawig sa sakayan sa Alexandria nga tingtugnaw sa isla, kansang kinulit nga hulagway mao Ang Kaluha nga Managsoon. ¹² Human kami midunggo sa siyudad sa Siracusa, nagpabilin kami didto sa tulo ka adlaw. ¹³ Gikan didto kami milawig ug miabot sa siyudad sa Regium. Human sa usa ka adlaw ang usa ka habagat nga hangin mitunggha pataas, ug sa ikaduhang adlaw kami miabot sa siyudad sa Puteoli. ¹⁴ Didto namo nakaplagan ang pipila ka mga kaigsoonan ug midapit aron mopuyo uban kanila sulod sa pito ka adlaw. Niini nga dalan miabot kami sa Roma. ¹⁵ Gikan didto sa mga kaigsoonan, human sila makadungog mahitungod kanamo, miadto sila aron makigkita kanamo sama kalayo sa Ang Merkado sa Apio ug Ang Tres Tabernas. Sa dihang si Pablo nakakita sa mga kaigsoonan, siya nagpasalamat sa Dios ug nagmaisogon. ¹⁶ Sa dihang kami misulod sa Roma, si Pablo gitugotan sa pagpuyo nga siya lamang uban ang sundalo nga maoy magbantay kaniya. ¹⁷ Unya kini miabot human sa tulo ka mga adlaw si Pablo nagtawag sa tanan niadtong mga kalalakin-an nga mga pangulo sa mga Judio. Sa dihang sila miabot, siya miingon ngadto kanila, “Mga kaigsoonan, bisan tuod ako walay nabuhat nga sayop batok sa mga tawo o mga naandan sa atong mga katigulangan, ako gihatod isip usa ka binilanggo gikan sa Jerusalem ngadto sa mga kamot sa mga taga-Roma. ¹⁸ Human sila nangutana kanako, nangandoy sila sa akong kagawasan, tungod kay walay igong hinungdan nghanhi kanako ang silot sa kamatayon. ¹⁹ Apan sa dihang ang mga Judio misulti batok sa ilang tinguha, napugos ako nga mohangyo kang Cesar, bisan tuod kini dili ingon nga ako nagdala sa bisan unsa nga pasangil batok sa akong nasod. ²⁰ Tungod kay sa akong paghangyo, unya, naghangyo ako aron sa pagpakigkita kaninyo ug aron makigsulti uban kaninyo. Kini tungod kay kung unsa ang gisaligan sa Israel mahitungod nga ako gigapos niining kadena.” ²¹ Unya sila miingon ngadto kaniya, “Wala kami nakadawat ug mga sulat gikan sa Judea mahitungod kanimo, ni bisan usa sa

mga kaigsoonan nga miduol ug mibalita o miingon ug bisan unsa nga daotan mahitungod kaniyo. ²² Apan buot kami nga makadungog gikan kaniyo kung unsa ang imong gihunahuna bahin niining pundok, tungod kay nahibaloan namo nga ginasupak kini bisan asa. ²³ Sa dihang sila nakaandam ug adlaw alang kaniya, daghang mga tawo ang miabot ngadto kaniya sa iyang pinuy-anan. Siya nagpadayag sa mga butang ngadto kanila, ug nagpamatuod mahitungod sa gingharian sa Dios. Siya misulay sa pagdani kanila mahitungod kang Jesus, gikan sa balaod ni Moises ug gikan sa mga propeta, gikan sa buntag hangtod sa gabii. ²⁴ Ang pipila nadani mahitungod sa mga butang nga giingon, samtang ang uban wala mituo. ²⁵ Sa dihang sila wala makauyon sa usag-usa, sila mibiya human si Pablo misulti niining usa ka pulong, "Ang Balaang Espiritu misulti pag-ayo pinaagi kang Isaias ang propeta sa inyong mga katigulangan. ²⁶ Siya miingon, 'Adto niining katawhan ug ingna, 'Pinaagi sa pagpaminaw ikaw makadungog, apan dili makasabot; Ug sa pagtan-aw ikaw makakita, apan dili makasabot. ²⁷ Kay ang kasingkasing niining mga tawo mahimong luya, Ang ilang mga dalunggan lisod makadungog, ilang gipiyong ang ilang mga mata; Aron dili sila nahimong makasabot uban sa ilang mga mata, Ug makadungog uban sa ilang mga dalunggan, Ug makasabot uban ang ilang kasingkasing, Ug mobalik usab, Ug ayohon ko sila.' ²⁸ Busa, kamo kinahanglan mahibalo nga kining kaluwasan sa Dios gipadala ngadto sa mga Gentil, ug sila maminaw. ²⁹ Ang Binuhatan 28: 29 - ang labing maayo nga karaang mga kopya giwala sa bersikulo 29, Sa dihang siya nagsulti niining mga butanga, ang Judio migikan, nga adunay dakong kalibog sa ilang mga kaugalingon. ³⁰ Si Pablo mipuyo sa duha ka tuig sa iyang kaugalingong giabangan nga balay, ug iyang giabi-abi ang tanan nga miadto kaniya. ³¹ Nagsangyaw siya sa gingharian sa Dios ug mitudlo sa mga butang mahitungod kang Ginoong Jesu-Cristo uban sa tanang kaisog. Walay usa nga nakapugong kaniya.

Roma

¹ Si Pablo, usa ka sulugoon ni Jesu-Cristo, gitawag aron mamahimong usa ka apostol, ug gilain alang sa ebanghelyo sa Dios. ² Mao kini ang ebanghelyo nga daan na niyang gisaad pinaagi sa iyang mga propeta diha sa balaang mga kasulatan. ³ Mahitungod kini sa iyang Anak, nga natawo gikan sa mga kaliwatan ni David sumala sa unod. ⁴ Siya ang gituboy nga mahimong Anak sa Dios pinaagi sa gahom sa Espiritu sa pagkabalaan pinaagi sa pagkabanhaw gikan sa mga patay, si Jesu-Cristo nga atong Ginoo. ⁵ Pinaagi kaniya nakadawat kita sa grasya ug sa pagkaapostol alang sa pagtuman sa pagtuo taliwala sa tanang kanasoran, tungod sa iyang ngalan. ⁶ Taliwala niining mga nasod, gitawag usab kamo aron mahisakop ngadto kang Jesu-Cristo. ⁷ Kini nga sulat alang sa tanan nga anaa sa Roma, ang hinigugma sa Dios, nga gitawag aron mamahimo nga balaang mga tawo. Hinaot nga ang grasya maanaa kaninyo, ug ang kalinaw nga gikan sa Dios nga atong Amahan ug ni Ginoong Jesu-Cristo. ⁸ Una, gipasalamatan ko ang akong Dios pinaagi ni Jesu-Cristo alang kaninyong tanan, tungod kay ang inyong pagtuo gimantala sa tibuok kalibotan. ⁹ Kay ang Dios mao ang akong saksi, nga akong gialagaran sa akong espiritu diha sa ebanghelyo sa iyang Anak, kung giunsa nako sa pagpadayon sa paghisgot kaninyo. ¹⁰ Sa kanunay ako nagahangyo sa akong mga pag-ampo nga pinaagi sa bisan unsang pamaagi sa kataposan magmalampuson unta ako karon pinaagi sa kabubut-on sa Dios nga moabot kaninyo. ¹¹ Kay ako nagtinguha sa pagpakigkita kaninyo, aron mahatag ko kaninyo ang pipila ka mga espirituhanong gasa, aron sa pagpalig-on kaninyo. ¹² Mao kana, akong gipangandoy nga magdinasigay taliwala kaninyo, pinaagi sa pagtuo sa matag-usa, kaninyo ug kanako. ¹³ Karon dili nako buot nga kamo dili masayod, mga igsoon, nga kanunay ako naghunahuna sa pag-anha kaninyo, apan nababagan ako hangtod karon. Pagbuot ko kini aron makabaton sa pipila ka bunga taliwala kaninyo sama usab sa uban nga mga Gentil. ¹⁴ Utangan ako sa mga Griyego ug ngadto sa mga langyaw, sa maalamon ug ngadto sa buangbuang. ¹⁵ Busa, alang kanako, andam usab ako sa pagmantala sa ebanghelyo kaninyo nga anaa sa Roma. ¹⁶ Kay dili ko ikaulaw ang ebanghelyo, kay mao kini ang gahom sa Dios alang sa kaluwasan alang sa kang bisan kinsa nga motuo, una sa mga Judio ug sa mga Griyego. ¹⁷ Kay niini ang pagkamatarong sa Dios gipadayag gikan sa pagtuo ngadto sa pagtuo, sama nga kini nahisulat, "Ang matarong magkinabuhi pinaagi sa pagtuo." ¹⁸ Kay ang kaligutgot sa Dios gipadayag gikan sa langit batok sa tanan nga dili diosnon ug dili matarong nga mga tawo, nga pinaagi sa dili matarong gipugngan ang kamatuoran. ¹⁹ Tungod kini kay ang nasayran mahitungod sa Dios makita ngadto kanila. Kay ang Dios naglamdag kanila. ²⁰ Kay ang dili niya makita nga mga kinaiyahan tin-aw nga makita sukad pa sa pagbuhat sa kalibotan. Masabtan nila pinaagi sa binuhat nga mga butang. Kining mga kinaiyahan mao ang iyang walay kataposan nga gahom ug balaanong kinaiyahan. Tungod niini, kining mga

tawhana walay ikapasangil. ²¹ Kini tungod kay, bisan tuod nailhan nila ang mahitungod sa Dios, wala sila naghimaya kaniya ingon nga Dios, ni naghatag sa mga pagpasalamat nila kaniya. Hinuon, nahimo silang buangbuang sa ilang mga hunahuna, ug sa ilang kasingkasing nga walay pagsabot ug gipangitngitan. ²² Nag-angkon sila nga mga maalamon, apan nahimo silang buangbuang. ²³ Gibaylo nila ang himaya sa dili madunot nga Dios sa susama sa larawan sa madunot nga tawo, sa mga langgam, sa mga mananap nga upat ang tiil, ug sa mga nagakamang nga mga butang. ²⁴ Busa ang Dios nagtugyan kanila ngadto sa mga kailibgon sa ilang mga kasingkasing alang sa kahugawan, aron ang ilang mga lawas magpakaulaw taliwala sa ilang kaugalingon. ²⁵ Mao kini sila ang nagbaylo sa kamatuoran sa Dios alang sa usa ka bakak, ug nagsimba ug nag-alagad sa binuhat kaysa Magbubuhat, nga gidayeg hangtod sa kahangtoran. Amen. ²⁶ Tungod niini, gitugyan sila sa Dios ngadto sa makauulaw nga mga pagbati, kay ang ilang mga babaye nagbaylo sa ilang mga naandan nga mga kalihokan nga supak sa kinaiyahan. ²⁷ Sa ingon usab, ang mga lalaki mobiya sa ilang mga naandan nga kalihokan uban sa mga babaye ug nagdilaab diha sa ilang mga kailibgon alang sa usag usa. Mao kini ang mga lalaki nga nagbuhat uban sa isig ka mga lalaki sa dili angay, ug nagdawat sa ilang mga kaugalingon sa silot nga angay sa ilang kasaypanan. ²⁸ Tungod kay wala sila miuyon nga makabaton ug Dios sa ilang kahibalo, gitugyan niya sila ngadto sa mangil-ad nga hunahuna, aron sila makahimo niadtong mga butang nga dili husto. ²⁹ Napuno sila uban sa tanang dili pagkamatarong, pagkadaotan, pagkahakog nga pangibog, ug malisyoso. Napuno sila sa kasina, pagpatay, panag-away, pagpanglimbong, ug daotang mga tuyo. ³⁰ Sila mga tabian, mapanamastamason, ug nagdumot sa Dios. Sila mapintas, mapahitas-on, ug hambogiro. Magbubuhat sila sa daotang mga butang, ug masinupakon sila sa ilang mga ginikanan. ³¹ Wala silay pagsabot; dili sila kasaligan, walay natural nga pagbati, ug walay kalooy. ³² Nakasabot sila sa mga pamaagi sa Dios, nga kadtong nagabuhat nianang mga butanga angayan sa kamatayon. Apan dili lamang ginabuhat nila ang maong mga butang, sila usab miuyon sa uban nga nagbuhat niini.

2

¹ Busa ikaw walay ikapasumangil, ikaw nga tawo, ikaw nga naghukom, kay kung unsa ang imong ihukom ngadto sa uban ikaw naghukom sa imong kaugalingon. Kay ikaw nga naghukom nagbuhat sa samang mga butang. ² Apan kita nasayod nga ang paghukom sa Dios sumala sa kamatuoran sa dihang kini moabot niadtong nagbuhat sa maong mga butang. ³ Apan hunahuna kini, ikaw tawo, ikaw nga naghukom niadtong nagbuhat sa maong mga butang bisan nagbuhat ka sa samang mga butang. Ikaw ba makaikyag gikan sa paghukom sa Dios? ⁴ O naghunahuna ka ba ug gamay sa kaabunda sa iyang pagkamaayo, sa iyang nalangan nga pagsilot, ug sa iyang pagpailob? Wala ba ikaw masayod nga ang iyang pagkamaayo nagpasabot aron mogiya kanimo sa paghinulsol? ⁵ Apan kini tungod sa imong kagahi ug sa dili mahinulsolon nga kasingkasing

nga ikaw nagtigom alang sa imong kaugalingong kapungot sa adlaw sa kapungot, kana mao, ang adlaw sa pagpadayag sa matarong nga paghukom sa Dios. ⁶ Iyang bayaran ug balik ang matag tawo sa sama nga sukod sa iyang binuhatan: ⁷ alang niadtong makanunayon, ang maayong binuhatan nga nagpakita sa pagdayeg, kadungganan, ug ang dili pagkamadunoton, siya maghatag ug kinabuhi nga walay kataposan. ⁸ Apan niadtong nangita lamang sa iyang kaugalingon, nga nagsupak sa kamatuoran apan nagtuman sa dili pagkamatarong, ang kapungot ug mapintas nga kasuko moabot. ⁹ Ang Dios modala ug dakong kasakit ug kasubo sa matag kalag sa tawo nga nagbuhat ug daotan, ngadto sa Judio una, ug usab ngadto sa Griyego. ¹⁰ Apan ang pagdayeg, pagpasidungog, ug ang kalinaw moabot ngadto sa matag-usa nga nagbuhat ug maayo, ngadto sa mga Judio una, ug ngadto usab sa Griyego. ¹¹ Kay walay gidapigan ang Dios. ¹² Kay ingon kadaghan sa nakasala nga walay balaod malaglag usab nga dili pinasikad sa balaod, ug ingon kadaghan sa nakasala nga nag-ila sa balaod pagahukman pinaagi sa balaod. ¹³ Kay dili kadtong nagapaminaw sa balaod ang matarong sa atubangan sa Dios, apan kadtong nagbuhat sa balaod mao ang gipakamatarong. ¹⁴ Kay sa dihang ang mga Gentil, nga walay balaod, naandan nga nagbuhat pinaagi sa mga butang sa balaod, sila, mga balaod sa ilang kaugalingon, bisan pa nga wala kanila ang balaod. ¹⁵ Pinaagi niini ilang gipakita nga ang mga buhat nga gikinahanglan sa balaod nahisulat sa ilang mga kasingkasing. Ang ilang kosensiya usab nagsaksi kanila, ug ang ilang kaugalingon nga mga hunahuna usab nagpasangil o nanalipod kanila sa ilang mga kaugalingon, ¹⁶ ug ngadto usab sa Dios. Kana mahitabo sa adlaw sa dihang ang Dios mohukom sa mga tinago sa tanang katawhan, sumala sa akong ebanghelyo, pinaagi kang Jesu-Cristo. ¹⁷ Pananglitan imong gitawag ang imong kaugalingon nga Judio, nagsalig sa balaod, magarbohong nagmalipayon sa Dios, ¹⁸ nasayod sa iyang kabubut-on, ug nagsulay sa mga butang nga lahi gikan niini, nga natudlo-an pinaagi sa balaod. ¹⁹ Ug pananglitan masaligon ka sa imong kaugalingon ingon nga usa ka giya sa buta, usa ka kahayag niadtong anaa sa kangitngit, ²⁰ usa ka tigbadlong sa buang-buang, usa ka magtutudlo sa mga bata, ug nga ikaw anaa sa balaod nga gihulagway sa kaalam ug sa kamatuoran. ²¹ Unya, ikaw, nga nagtudlo sa uban, dili mo ba tudloan ang imong kaugalingon? Ikaw nga nagwali sa dili pagpangawat, mangawat ka ba? ²² Ikaw nga nagsulti nga dili manapaw, manapaw ka ba? Ikaw nga nagadumot sa mga diosdios, kawatan mo ba ang mga templo? ²³ Ikaw nga mapahitas-on nga naglipay diha sa balaod, gipakaulawan ba nimo ang Dios pinaagi sa imong paglapas sa balaod? ²⁴ Kay “Ang ngalan sa Dios gipakaulawan taliwala sa mga Gentil tungod kaninyo,” sama nga kini nahisulat. ²⁵ Kay ang pagtuli magpulos gayod kanimo kung ikaw motuman sa balaod, apan kung ikaw masinupakon sa balaod, ang imong pagkatinuli mahimong dili tinuli. ²⁶ Kung, unya, ang dili tinuli nga tawo magpadayon sa mga gikinahanglan sa balaod, dili ba kaha ang iyang pagkatinuli pagailhon ingon nga tinuli? ²⁷ Ug dili ba ang usa nga wala natuli pinaagi sa kinaiyahan maghukom kaninyo, sa dihang makatuman siya sa balaod? Kini tungod kay aduna kamoy sinulat nga mga basahon ug pagtuli apan kamo masinupakon sa balaod!

²⁸ Kay siya dili usa ka Judio sa panggawas lamang; ni ang pagtuli nga mao lamang ang panggawas nga unod. ²⁹ Apan siya usa ka Judio sa kinasuloran, ug ang pagkatinuli mao kanang anaa sa kasingkasing, sa espiritu, wala sa sulat. Ang pagdayeg sa maong tawo miabot dili gikan sa mga tawo apan gikan sa Dios.

3

¹ Unya unsay nakabintaha sa mga Judio? Ug unsa ang kapuslanan sa pagkatinuli? ² Maayo kini sa matag paagi. Una sa tanan, gisaligan ang mga Judio ug pinadayag gikan sa Dios. ³ Kay unsaon man kung ang pipila sa mga Judio walay pagtuo? Ang ila bang pagkawalay pagtuo makahimo sa pagkamatinud-anon sa Dios nga walay pulos? ⁴ Dili unta kini mahitabo. Hinuon, pasagdi nga ang Dios makaplagan nga tinuod, bisan paman ang kada-tawo bakakon. Kay sama sa nahisulat, “Aron nga ikaw mapakita nga matarong sa imong mga pulong, ug mahimong madaogon sa dihang moabot na ka sa paghukom.” ⁵ Apan kung ang atong dili pagkamatarong nagpakita sa pagkamatarong sa Dios, unsa ang atong ikasulti? Ang Dios dili ingon nga dili matarong kung iyang ipahamtang ang iyang kapungot, siya ba? Nagsulti ako niini sumala sa tawhanong pagsabot. ⁶ Dili unta kini mahitabo! Kay unsaon unya sa Dios paghukom sa kalibotan? ⁷ Apan kung ang kamatuoran sa Dios pinaagi sa akong pagpamakak makahatag sa madagayaon nga pagdayeg alang kaniya, nganong nagpabilin nga hukman ako isip makasasala? ⁸ Nganong dili isulti, sama nga kami bakak nga gipanugilon nga miingon, ug sama sa gipamatud-an sa uban nga among gisulti, “Magbuhat kita ug daotan, aron ang maayo moabot”? Ang paghukom kanila husto. ⁹ Unya unsa? Mangatarongan ba kita sa atong mga kaugalingon? Dili gayod. Tungod kay ato nang gipasanginlan ang mga Judio ug mga Griyego, tanan kanila, nga sila ilalom sa sala. ¹⁰ Kini sama sa nahisulat: “Walay bisan usa nga matarong, walay usa. ¹¹ Walay bisan usa nga nakasabot. Walay bisan usa ang nangita sa Dios. ¹² Silang tanan mitalikod palayo. Sila nahimong walay pulos. Walay bisan usa nga nagbuhat ug maayo, wala, walay bisan usa. ¹³ Ang ilang tutonlan abli nga lubnganan. Ang ilang mga dila nanglingla. Ang hilo sa halas anaa sa ilang mga ngabil. ¹⁴ Ang ilang mga baba puno sa pagpamalikas ug kaligutgot. ¹⁵ Ang ilang mga tiil paspas nga mobubo ug dugo. ¹⁶ Ang kalaglagan ug pag-antos anaa sa ilang mga dalan. ¹⁷ Kini nga mga tawo wala makaila sa dalan sa kalinaw. ¹⁸ Walay kahadlok sa Dios sa atubangan sa ilang mga mata.” ¹⁹ Karon nasayod kita nga bisan unsay isulti sa balaod, nakigsulti kini ngadto sa usa nga anaa ilalom sa balaod. Kini aron ang matag baba mahilom, ug aron ang tanan sa kalibotan mahimong manubag sa Dios. ²⁰ Kini tungod kay walay unod ang mahimong matarong pinaagi sa mga buhat sa balaod sa iyang panan-aw. Kay pinaagi sa balaod moabot ang kahibalo sa sala. ²¹ Apan karon gawas gikan sa balaod ang pagkamatarong sa Dios nahimong inila. Gisaksihan kini pinaagi sa balaod ug mga Propeta, ²² mao kana, ang pagkamatarong sa Dios pinaagi sa pagtuo kang Cristo Jesus alang niadtong tanan nga nagtuo. Tungod kay walay kalainan. ²³ Kay ang tanan nakasala ug nakabsan sa himaya sa Dios. ²⁴ Sila walay bayad nga gipakamatarong

pinaagi sa iyang grasya pinaagi sa pagtubos nga anaa kang Cristo Jesus. ²⁵ Ang Dios naghatag kang Cristo Jesus isip pagpasig-uli pinaagi sa pagtuo sa iyang dugo. Siya nagtanyag kang Cristo isip pagpamatuod sa iyang hustisya, tungod sa iyang pagsalikway sa nahiuna nga mga sala ²⁶ sa iyang pagpailob. Kining tanan nahitabo sa pagpakita sa iyang pagkamatarong niining kasamtangang panahon. Kini aron siya makapamatuod sa iyang kaugalingon nga matarong, ug aron ipakita nga iyang gipakamatarong ang si bisan kinsa tungod sa pagtuo kang Jesus. ²⁷ Asa unya ang pagpanghambog? Wala kini giapil. Sa unsa nga hinungdan? Sa mga buhat? Dili, apan ngadto sa hinungdan sa pagtuo. ²⁸ Kita unya makahukom nga ang usa ka tawo gipakamatarong pinaagi sa pagtuo nga walay buhat sa balaod. ²⁹ O ang Dios ba Dios lamang sa mga Judio? Dili ba usab siya Dios sa mga Gentil? Oo, sa mga Gentil usab. ³⁰ Kung, sa pagkatinuod, ang Dios usa lang, iyang gipakamatarong ang pagtuli pinaagi sa pagtuo, ug ang dili pagkatinuli pinaagi sa pagtuo. ³¹ Unya ato bang gihimong walay kapuslanan ang balaod pinaagi sa pagtuo? Dili unta kini mahitabo! Hinuon, ituboy nato ang balaod.

4

¹ Unya unsa man ang atong isulti nga nakaplagan ni Abraham, nga atong katigulangan, sumala sa unod? ² Kay kung si Abraham gipakamatarong pa pinaagi sa mga buhat, siya mahimong adunay rason sa pagpanghambog, apan dili sa atubangan sa Dios. ³ Tungod kay unsa man ang gisulti sa kasulatan? “Si Abraham mituo sa Dios, ug kini giisip kaniya nga pagkamatarong.” ⁴ Karon alang kaniya nga nagbuhat, ang balos wala giisip nga grasya, apan alang sa kung unsa ang nautang. ⁵ Apan alang kaniya nga wala magbuhat apan hinuon mituo sa usa nga nagmatarong sa dili diosnon, ang iyang pagtuo giisip ingon nga pagkamatarong. ⁶ Si David nagsulti usab ug panalangin ngadto sa tawo nga giisip sa Dios nga matarong bisan walay binuhatan. ⁷ Siya miingon, “Bulahan kadtong kang kinsang kasal-anan gipasaylo na, ug kansang mga sala gitabonan. ⁸ Bulahan ang tawo nga ang Ginoo wala na mag-isip sa sala.” ⁹ Unya kining panalangin gipahayag lamang ba niadtong mga tinuli, o usab niadtong dili tinuli? Kay kami moingon, “Ang pagtuo giisip alang kang Abraham nga pagkamatarong.” ¹⁰ Busa giunsa man kini pag-isip? Sa dihang si Abraham nga natuli na, o sa wala pa natuli? Dili kini sa natuli na, apan sa wala pa natuli. ¹¹ Si Abraham nakadawat sa ilhanan sa pagtuli. Kini mao ang usa ka silyo sa pagkamatarong sa pagtuo nga gipanag-iyahan na niya sa dihang siya anaa sa pagkadili tinuli. Ang sangpotan niini nga timailhan mao nga siya nahimong amahan sa tanang mga nagtuo, bisan pa nga sila dili tinuli. Kini nagpasabot nga ang pagkamatarong gilakip alang kanila. ¹² Kini usab nagpasabot nga si Abraham nahimong amahan sa pagkatinuli alang niadtong niabot nga dili lang gikan sa pagkatinuli, apan usab alang niadtong misunod sa lakang sa atong amahan nga si Abraham. Ug kini mao ang pagtuo nga iyang naangkon sa wala pa siya natuli. ¹³ Kay dili kini pinaagi sa balaod nga ang saad gihatag ngadto kang Abraham ug sa iyang mga kaliwatan, kini nga saad nga sila mahimong manununod sa kalibotan. Hinuon, kini

pinaagi sa pagkamatarong sa pagtuo. ¹⁴ Kay kung kadtong iya sa balaod mao pa ang mga manununod, ang pagtuo nahimo nga walay sulod, ug ang saad walay pulos. ¹⁵ Kay ang balaod nagdala sa kapungot, apan kung diin walay balaod, ni walay pagkamasinupakon. ¹⁶ Tungod niini nga hinungdan kini mahitabo pinaagi sa pagtuo, aron nga kini mahimo pinaagi sa grasya. Isip sangpotan, ang saad sigurado alang sa mga kaliwatan. Ug kining mga kaliwatan naglakip dili lang niadtong nasayod sa balaod, apan usab niadtong gikan sa pagtuo ni Abraham. Kay siya mao ang amahan kanatong tanan, ¹⁷ kay sama sa nahisulat, “Gihimo ko ikaw nga amahan sa daghang mga nasod.” Si Abraham anaa sa atubangan sa iyang gisaligan, nga mao, ang Dios, nga naghatag ug kinabuhi sa patay ug gitawag ang mga butang nga wala ngadto sa pagkaanaa. ¹⁸ Bisan pa sa tanang mga kakulian, si Abraham hugot misalig sa Dios alang sa umaabot. Busa nahimo siyang amahan sa daghang mga nasod, sumala kung unsa ang gipangsulti,”... Sa ingon ang mahimo nimong mga kaliwatan.” ¹⁹ Siya dili huyang sa pagtuo. Si Abraham miila nga ang iyang kaugalingong lawas daw patay na—siya hapit na mag 100 ang panuigon. Iya usab giila ang pagkapatay sa tagoangkan ni Sara. ²⁰ Apan tungod sa saad sa Dios, si Abraham wala nagduhaduha sa pagkawalay pagtuo. Hinuon, siya nagmaligon sa pagtuo ug naghatag ug pagdayeg sa Dios. ²¹ Siya bug-os nga kumbinsido nga kung unsa ang gisaad sa Dios, siya gayod makahimo sa pagtuman. ²² Busa kini usab naglakip kaniya sa pagkamatarong. ²³ Karon wala kini gisulat alang lamang sa iyang kaayohan, nga kini naglakip lang kaniya. ²⁴ Nahisulat usab kini alang kanato, niadtong mahimong ihapon, kanato nga nagtuo kaniya nga nagbanhaw kang Jesus nga atong Ginoo gikan sa patay. ²⁵ Mao kini ang usa nga gitugyan alang sa atong mga kalapasan ug gibanhaw alang sa atong pagkamatarong.

5

¹ Sanglit gipakamatarong na kita pinaagi sa pagtuo, aduna na kitay kalinaw uban sa Dios pinaagi sa atong Ginoong Cristo Jesus. ² Tungod kaniya makaduol na usab kita pinaagi sa pagtuo diha sa grasya nga atong gibarogan. Magmaya kita sa pagsalig nga gihatag sa Dios kanato alang sa kaugmaon, ang pagsalig nga atong ipaambit diha sa himaya sa Dios. ³ Dili lamang kini, apan magmaya usab kita sa atong mga pag-antos. Nasayod kita nga ang pag-antos maghatag ug pagkamalahutayon. ⁴ Ang paglahutay maghatag ug kauyonan, ug ang pag-uyon maghatag ug pagsalig alang sa umaabot. ⁵ Kini nga pagsalig dili mapakyas, tungod kay ang gugma sa Dios gibubo sa atong mga kasingkasing pinaagi sa Balaang Espiritu, nga gihatag kanato. ⁶ Kay samtang nagpabilin pa kitang huyang, sa tukmang panahon namatay si Cristo alang sa dili diosnon. ⁷ Tungod kay lisod alang sa usa ka tawo nga mamatay alang sa usa ka tawo nga matarong. Mao nga, tingali adunay usa nga mahagit sa pagpakamatay alang sa usa ka tawong matarong. ⁸ Apan ang Dios nagpakita sa iyang gugma nganhi kanato, tungod kay samtang kita nagpabilin nga makasasala, si Cristo namatay alang kanato. ⁹ Labaw pa, unya, karon nga kita gipakamatarong pinaagi sa iyang dugo, kita nangaluwas niini gikan sa kaligutgot sa

Dios. ¹⁰ Kay kung, samtang mga kaaway pa kita, gipasig-uli kita sa Dios pinaagi sa kamatayon sa iyang Anak, mas labaw pa, human kita napasig-uli, nangaluwas kita pinaagi sa iyang kinabuhi. ¹¹ Dili lamang kini, apan kita usab magmaya sa Dios pinaagi sa atong Ginoong Cristo Jesus, pinaagi kaniya kita karon nakadawat niini nga pagpasig-uli. ¹² Busa unya, ingon nga pinaagi sa usa ka tawo misulod ang sala sa kalibotan, niining paagiha nakasulod ang kamatayon pinaagi sa sala. Ug ang kamatayon mikaylap sa tanang katawhan, tungod kay ang tanan nakasala man. ¹³ Kay sa wala pa ang balaod, ang sala anaa na sa kalibotan, apan dili ipahamtang ang sala kung wala ang balaod. ¹⁴ Bisan pa niana, ang kamatayon nagmando na sukad kang Adan hangtod kang Moises, bisan pa niadtong wala makasala sama sa pagsupak ni Adan, nga maoy sumbanan niya nga mao ang moabot. ¹⁵ Apan bisan pa niana, ang walay bayad nga gasa dili susama sa paglapas. Kay kung pinaagi sa paglapas sa usa ang kadaghanan nangamatay, mas labaw pa ang grasya sa Dios ug ang gasa pinaagi sa grasya sa usa ka tawo, nga si Cristo Jesus, modagaya alang sa tanan. ¹⁶ Kay ang gasa dili sama sa sangpotanan sa usa ka tawo nga nakasala. Kay sa laing bahin, ang paghukom sa silot sa sala miabot na tungod sa paglapas sa usa ka tawo. Apan sa laing bahin, ang walay bayad nga gasa nga nagagikan diha sa pagkamatarong miabot na human sa daghang mga kalapasan. ¹⁷ Kay kung, pinaagi sa paglapas sa usa, ang kamatayon nagmando sa usa, mas labaw pa niadtong makadawat sa kadagaya sa grasya ug ang gasa sa pagkamatarong magmando pinaagi sa kinabuhi sa usa nga mao, si Jesu-Cristo. ¹⁸ Busa unya, tungod sa usa ka paglapas ang tanang tawo misangpot sa pagkahinukman sa silot, bisan tuod pinaagi sa usa ka buhat sa pagkamatarong miabot na ang pagmatarong sa kinabuhi sa tanang tawo. ¹⁹ Kay pinaagi sa pagsupak sa usa ka tawo ang kadaghanan nahimong mga makasasala, bisan pa pinaagi sa pagkamasulondon sa usa ang kadaghanan namahimo nga matarong. ²⁰ Apan ang balaod miabot sa uban, aron nga ang paglapas mamahimong modagaya. Apan sa dihang midagaya ang sala, ang grasya midagaya mas labaw pa niana. ²¹ Nahitabo kini aron, ingon nga nagmando ang sala sa kamatayon, bisan ang grasya magmando pinaagi sa pagkamatarong sa walay kataposang kinabuhi pinaagi kang Jesu-Cristo nga atong Gino.

6

¹ Unya unsa man ang atong ikasulti? Kinahanglan ba kita magpadayon sa sala aron nga modagaya ang grasya? ² Dili unta kini mahitabo. Kita nga namatay sa sala, unsaon nato pagpabilin sa pagpuyo niini? ³ Wala ba kamo masayod nga sa kadaghan sa nabawtismohan ngadto kang Cristo Jesus gibawtismohan ngadto sa iyang kamatayon? ⁴ Unya, gilubong na kita, uban kaniya pinaagi sa bawtismo ngadto sa kamatayon. Kini nahitabo aron nga sama kang Cristo nga gibanhaw gikan sa mga patay pinaagi sa himaya sa Amahan, aron usab kita mahimong makalakaw sa kabag-ohan sa kinabuhi. ⁵ Kay kung kita nahiusa uban kaniya sama sa iyang kamatayon, kita usab nahiusa uban sa iyang pagkabanhaw. ⁶ Nasayod kita niini, nga ang atong karaang pagkatawo gilansang na uban kaniya, aron nga

ang lawas sa sala mapukan. Nahitabo kini aron nga kita dili na gayod maulipon sa sala. ⁷ Siya nga namatay gipahayag na nga matarong kung kabahin sa sala. ⁸ Apan kung kita namatay uban kang Cristo, mituo kita nga mabuhi usab kita uban kaniya. ⁹ Nasayod kita nga si Cristo gibanhaw gikan sa mga patay, ug nga siya dili na gayod mamatay. Ang kamatayon dili na magmando nganha kaniya. ¹⁰ Kay bahin sa kamatayon nga namatay siya sa sala, namatay siya sa makausa alang sa tanan. Apan, ang kinabuhi nga iyang gikinabuhi, gikinabuhi niya kini alang sa Dios. ¹¹ Sa samang paagi, kinahanglan nga kamo usab moila sa inyong kaugalingon nga patay sa sala, apan buhi sa Dios diha kang Cristo Jesus. ¹² Busa ayaw tugoti ang sala nga magmando sa inyong may kamatayong lawas aron nga kamo mamahimong motuman sa kailibgon niini. ¹³ Ayaw itugyan ang mga bahin sa inyong lawas ngadto sa sala ingon nga gamit alang sa dili pagkamatarong, apan itugyan ang inyong kaugalingon ngadto sa Dios, ingon nga buhi gikan sa mga patay. Ug itugyan ang mga bahin sa inyong lawas ingon nga gamit sa pagkamatarong alang sa Dios. ¹⁴ Ayaw tugoti ang sala nga magmando nganha kaninyo. Kay dili na kamo ilalom sa balaod, apan ilalom na sa grasya. ¹⁵ Unya unsa? Magpakasala ba kita tungod kay kita dili ilalom sa balaod, apan ilalom sa grasya? Dili unta kini mahitabo. ¹⁶ Wala ba kamo masayod nga ang inyong gitugyanan sa inyong mga kaugalingon ingon nga mga sulugoon, ang usa nga diin kamo nahimong mga sulugoon, ang usa nga inyong kinahanglang tumanon? Tinuod kini nga bisan kamo mga sulugoon sa sala nga naghatod ngadto sa kamatayon, o mga sulugoon sa pagkamatinumanon nga naghatod ngadto sa pagkamatarong. ¹⁷ Apan salamat sa Dios! Kay kamo kaniadto mga sulugoon sa sala, apan gituman na ninyo gikan sa kasingkasing ang sumbanan sa pagpanudlo nga gihatag kaninyo. ¹⁸ Gihimo na kamong gawasnon gikan sa sala, ug nahimo na kamong mga sulugoon sa pagkamatarong. ¹⁹ Nagsulti ako sama sa usa ka tawo tungod sa kaluyahon sa inyong unod. Kay sama ra nga inyong gitugyan ang mga bahin sa inyong lawas ingon nga mga ulipon sa pagkamahugaw ug sa daotan, sa samang paagi karon, itugyan ang mga bahin sa inyong lawas ingon nga mga ulipon sa pagkamatarong alang sa pagkabalaan. ²⁰ Kay sa dihang kamo mga ulipon sa sala, gawasnon kamo gikan sa pagkamatarong. ²¹ Nianang higayona, unsa nga bunga ang inyong naangkon sa mga butang nga inyo nang gikaulaw karon? Kay ang dangatan niadtong mga butanga mao ang kamatayon. ²² Apan karon nga nahimo na kamong gawasnon gikan sa sala ug naulipon na sa Dios, naangkon na ninyo ang inyong bunga alang sa pagkabalaan. Ang sangpotan mao ang kinabuhing walay kataposan. ²³ Kay ang bayad sa sala mao ang kamatayon, apan ang walay bayad nga gasa sa Dios mao ang kinabuhing walay kataposan diha kang Cristo Jesus nga atong Ginoo.

7

¹ O wala ba kamo masayod, mga kaigsoonan (kay nakigsulti ako sa mga tawo nga nasayod mahitungod sa balaod), nga ang balaod ba magdumala sa usa ka tawo samtang buhi pa siya? ² Tungod kay ang babayeng minyo nahigot pinaagi sa balaod ngadto sa iyang bana

samtang buhi pa siya, apan kung mamatay na ang bana, makagawas na siya gikan sa balaod sa kaminyoon. ³ Busa unya, samtang buhi pa ang iyang bana, kung makigpuyo siya uban ang laing lalaki, pagatawagong siya nga usa ka mananapaw. Apan kung mamatay na ang bana, gawasnon na siya gikan sa balaod, busa dili na siya usa ka mananapaw kung makigpuyo siya sa laing lalaki. ⁴ Busa, mga igsoon ko, nahimo usab kamong mga patay sa balaod pinaagi sa lawas ni Cristo. Mao kini aron nga mahiusa kamo sa uban, mao nga, ngadto kaniya nga nabanhaw gikan sa mga patay, aron nga makapamunga kita alang sa Dios. ⁵ Kay sa diha pa kita sa unod, ang makasasala nga mga pagbati maoy nagpukaw sa atong mga ginsakopan pinaagi sa balaod nga mamunga ngadto sa kamatayon. ⁶ Apan karon nakagawas na kita gikan sa balaod. Nangamatay na kita nianang naghigot kanato. Mao kini nga kita makahimo sa pag-alagad diha sa pagkabag-o sa Espiritu, ug dili sa karaan nga mga sinulat. ⁷ Unya unsa man ang atong ikasulti? Ang balaod ba mismo sala? Dili kini mahimo. Apan, wala unta ako makaila sa sala, kung dili pa kini pinaagi sa balaod. Kay wala ko unta masayran ang hakog nga pangibog kondili pa sa gisulti sa balaod, "Dili gayod kamo maibog." ⁸ Apan ang sala nagkuha sa kahigayonan pinaagi sa kasugoan ug nagdala sa matag pangibog kanako. Kay kung walay balaod, patay ang sala. ⁹ Sa usa ka higayon nabuhi ako nga wala ang balaod, apan sa dihang miabot ang kasugoan, ang sala nakabawi pag-usab sa kinabuhi, ug namatay ako. ¹⁰ Ang kasugoan nga mao unta ang magdala sa kinabuhi nahimong kamatayon alang kanako. ¹¹ Kay ang sala nagkuha sa kahigayonan pinaagi sa kasugoan ug naglimbong kanako. Pinaagi sa kasugoan kini nagpatay kanako. ¹² Busa ang balaod balaan, ug ang kasugoan balaan, matarong, ug maayo. ¹³ Busa ang maayo nahimo bang kamatayon kanako? Dili kini mahimo. Apan ang sala, aron nga kini mapadayag nga sala pinaagi kung unsa ang maayo, nagdala sa kamatayon kanako. Aron nga pinaagi sa kasugoan, ang sala mopalabi pa gayod nga magpakasala nga dili na masukod. ¹⁴ Kay atong nasayran nga ang balaod espirituhanon, apan ako unodnon. Gibaligya na ako ilalom sa pagkaulipon sa sala. ¹⁵ Kay kung unsa man ang akong gibuhay, wala ko gayod masabti. Kay kung unsa man ang buot kong buhaton, wala nako gibuhay, ug kung unsa ang akong gidumtan, akong gibuhay. ¹⁶ Apan kung ang dili ko buot mao ang akong buhaton, miuyon ako sa balaod nga ang balaod maayo. ¹⁷ Apan karon dili na ako mao ang nagbuhay niini, kondili ang sala nga nagapuyo kanako. ¹⁸ Kay nasayod ako nga dinhi kanako, nga mao kanang akong unod, walay nagpuyo nga maayong butang. Kay ang pagtinguha sa maayo anaa kanako, apan dili ako makabuhay niini. ¹⁹ Kay ang maayo nga buot kong buhaton wala nako gibuhay, apan ang daotan nga dili ko buot, maoy akong gibuhay. ²⁰ Karon kung akong buhaton ang dili ko buot buhaton, dili na ako mao ang nagbuhay niini, apan hinuon ang sala nga nagapuyo kanako. ²¹ Nakaplagaan ko, unya, ang kasugoan nga anaa kanako nga buot nakong buhaton kung unsa ang maayo, apan ang pagkadaotan mao gayod ang ania kanako. ²² Kay may kalipay ako diha sa balaod sa Dios uban ang sulod sa tawo. ²³ Apan nakita ko ang kalahian sa kasugoan diha sa mga bahin sa akong lawas. Makig-away

kini batok sa bag-ong kasugoan sa akong hunahuna. Nahimo akong binihag pinaagi sa kasugoan sa sala nga ania na sa mga bahin sa akong lawas. ²⁴ Usa ako ka makaloluoy nga tawo! Kinsa man ang moluwas kanako gikan niining lawas sa kamatayon? ²⁵ Apan ang pagpasalamat maanaa sa Dios pinaagi ni Jesu-Cristo nga atong Ginoo! Busa unya. Ako sa akong kaugalingon nag-alagad sa balaod sa Dios uban sa akong panghunahuna. Apan, uban ang unod nag-alagad ako sa kasugoan sa sala.

8

¹ Busa karon wala nay paghukom alang niadtong anaa na kang Cristo Jesus. ² Kay ang kasugoan sa Espiritu sa kinabuhi diha kang Cristo Jesus naghimo kanako nga gawasnon gikan sa kasugoan sa sala ug sa kamatayon. ³ Kay kung unsa ang dili mahimo sa balaod tungod kay kini luya pinaagi sa unod, gibuhat sa Dios. Iyang gipadala ang iyang kaugalingong Anak sa pagkasama sa makasasalang unod aron mamahimong halad alang sa sala, ug gihukman niya ang sala diha sa unod. ⁴ Gibuhat niya kini aron ang gikinahanglan sa balaod matuman dinhi kanato, kita maglakaw dili sumala sa atong unod, kondili sumala sa Espiritu. ⁵ Kadtong nagkinabuhi sumala sa unod nagtagad sa mga butang sa unod, apan kadtong nagkinabuhi sumala sa Espiritu nagtagad sa mga butang sa Espiritu. ⁶ Kay ang panghunahuna sa unod mao ang kamatayon, apan ang panghunahuna sa Espiritu mao ang kinabuhi ug kalinaw. ⁷ Tungod kay ang hunahuna sa unod mao ang pagpakig-away batok sa Dios, kay dili kini sakop sa balaod sa Dios, ni mahimo kini. ⁸ Kadtong mga anaa sa unod dili makapahimuot sa Dios. ⁹ Bisan pa niini, kamo wala na sa unod kondili anaa na sa Espiritu, kung matuod kini nga ang Espiritu sa Dios nagpuyo kaninyo. Apan kung ang usa ka tawo wala makaangkon sa Espiritu ni Cristo, siya dili sakop kaniya. ¹⁰ Kung si Cristo anaa kaninyo, ang lawas patay na diha sa sala, apan ang Espiritu buhi diha sa pagkamatarong. ¹¹ Kung ang Espiritu niya nga nagbanhaw kang Jesus gikan sa mga patay nagapuyo kaninyo, siya nga nagbanhaw kang Cristo gikan sa patay magahatag ug kinabuhi usab sa inyong mga lawas nga may kamatayon pinaagi sa iyang Espiritu, nga nagpuyo nganha kaninyo. ¹² Busa, mga igsoon, mga utangan kita, apan dili sa unod nga pagkinabuhi sumala sa unod. ¹³ Kay kung magkinabuhi kamo sumala sa unod, mangamatay kamo, apan kung pinaagi sa Espiritu gibutang ninyo sa kamatayon ang mga buhat sa lawas, mabuhi kamo. ¹⁴ Kay sama sa gidaghanon nga gigiyahan pinaagi sa Espiritu sa Dios, mao kining mga anak sa Dios. ¹⁵ Kay wala kamo makadawat sa espiritu sa pagkaulipon pag-usab aron nga mahadlok. Hinuon, kamo nakadawat sa espiritu sa pagkasinagop, diin makasangpit kita, "Abba, Amahan!" ¹⁶ Ang Espiritu sa iyang kaugalingon magasaksi uban sa atong espiritu nga kita mga anak sa Dios. ¹⁷ Kung kita mga anak, unya mga manununod usab kita, mga manununod sa Dios. Ug hiniusa kitang mga manununod uban kang Cristo, kung mag-antos gayod kita uban kaniya aron nga kita usab himayaon uban kaniya. ¹⁸ Kay akong giisip ang mga pag-antos niining panahona dili takos nga ikatandi sa himaya nga ipadayag nganhi kanato. ¹⁹ Kay ang naghinamhinan nga

paghandom sa binuhat nagahulat sa pagpadayag sa mga anak sa Dios. ²⁰ Kay ang binuhat napailalom sa pagkakawang, dili sa kaugalingong pagbuot, apan kaniya nga nagtugot niini. Mao kini ang kasiguradohan ²¹ nga ang binuhat mismo itugyan gikan sa pagkaulipon ngadto sa pagmadunoton, ug kini pagadad-on ngadto sa kagawasan sa himaya sa mga anak sa Dios. ²² Kay nasayod kita nga ang tibuok binuhat nag-agulo ug nag-antos sa kasakit hangtod karon. ²³ Dili lamang kana, kondili bisan sa atong kaugalingon, nga adunay naunang mga bunga sa Espiritu—bisan kita mismo nag-agulo sulod sa atong kaugalingon, nagahulat alang sa atong pagkasinagop, ang pagtubos sa atong lawas. ²⁴ Kay pinaagi niining pagsalig naluwas kita. Apan kung unsa ang atong gisaligan nga mahitabo nga wala pa nakita, kay si kinsa man ang masaligon nga maghulat alang niadtong nakita na niya? ²⁵ Apan kung masaligon kita sa wala pa nato makita, maghulat kita uban ang pagpailob niini. ²⁶ Sa samang paagi, ang Espiritu usab magtabang sa atong kaluhayon. Kay wala kita masayod kung unsaon nato pag-ampo, apan ang Espiritu mismo maoy mangaliyupo alang kanato sa dili malitok nga mga agulo. ²⁷ Siya nga nagasusi sa mga kasingkasing nasayod sa hunahuna sa Espiritu, tungod kay siya nangaliyupo alang sa mga magtutuo sumala sa kabubut-on sa Dios. ²⁸ Nasayod kita alang niadtong nahigugma sa Dios, gibuhat niya ang tanang butang alang sa maayo, alang niadtong gitawag sumala sa iyang katuyoan. ²⁹ Tungod kay kadtong giila na niyang daan, gipili usab niyang daan aron mahisama sa hulagway sa iyang Anak, aron mamahimo siyang kamagulangan sa daghang magsoon. ³⁰ Kadtong gipangpili na niyang daan, iya usab kining gitawag. Kadtong iyang gitawag, iya usab kining gipakamatarong. Kadtong iyang gipakamatarong, iya usab kining gihimaya. ³¹ Unya unsa ang atong ikasulti mahitungod niining mga butanga? Kung ang Dios dapig kanato, kinsa man ang makabatok kanato? ³² Wala niya gihikaw ang iyang kaugalingong Anak kondili gitugyan siya alang kanatong tanan, kung giunsa nga dili usab niya ihatag kanato sa walay bayad ang tanang mga butang? ³³ Kinsa ba ang magdala sa bisan unsa nga pasangil batok sa usa nga pinili sa Dios? Ang Dios mao ang usa nga nagpakamatarong. ³⁴ Kinsa ang usa nga magahukom sa silot? Si Cristo mao ang usa nga namatay alang kanato, ug labaw pa niana, nabanhaw usab siya. Nagamando siya uban sa Dios didto sa dapit sa kadunggan, ug siya mao ang usa nga mangaliyupo alang kanato. ³⁵ Kinsa ang makapahimulag kanato gikan sa gugma ni Cristo? Kagul-anan ba, o kasakit, o paglutos, o kagutom, o pagkahubo, o kakuyaw, o espada? ³⁶ Sama kini sa nahisulat, “Alang sa imong kaayohan ginapamatay kami sa tanan nga adlaw. Giisip kami sama sa karnero nga ihawonon.” ³⁷ Niining tanang butang labaw pa kita sa mga mananaog pinaagi sa usa nga nahigugma kanato. ³⁸ Kay ako hugot nga nagtuo nga bisan ang kamatayon, ni ang kinabuhi, ni ang mga anghel, ni ang panggamhanan, ni ang mga butang sa kasamtangan, ni ang mga butang nga moabot, ni ang mga gahom, ³⁹ ni ang kataas, ni ang kalawom, ni ang bisan unsang binuhat nga butang, mamahimong makapahimulag kanato gikan sa gugma sa Dios, nga anaa kang Cristo Jesus nga atong Ginoo.

9

¹ Nagasulti ako sa kamatuoran diha kang Cristo. Wala ako mamakak, ug ang akong konsensiya nagasaksi uban kanako diha sa Balaang Espiritu, ² nga kanako adunay dakong kasubo ug walay hunong nga kasakit sa akong kasingkasing. ³ Kay ako nangandoy sa akong kaugalingon nga mahimong tinunglo ug mahimulang gikan kang Cristo tungod ug alang sa akong mga igsoon, kadtong gikan sa akong kaugalingong banay sumala sa unod. ⁴ Sila mao ang mga Israelita. Aduna silay pagsagop, ang himaya, ang mga kasabotan, ang gasa sa balaod, ang pagsimba sa Dios, ug ang mga saad. ⁵ Sa ilang mga katigulangan naggikan ang Cristo nga mao ang miabot uban ang pagtahod sa unod - siya mao ang Dios sa tanan. Pagadayegon siya sa walay kataposan. Amen. ⁶ Apan dili ingon nga ang mga saad sa Dios napakyas. Kay dili tanan diha sa Israel tinuod nga iya sa Israel. ⁷ Ni ang tanan nga mga kaliwat ni Abraham tinuod niyang mga anak. Apan, "Pinaagi kini kang Isaac nga pagatawagang ang inyong mga kaliwat." ⁸ Mao kana, nga ang mga anak sa unod dili mga anak sa Dios. Apan ang mga anak sa saad giila nga mga kaliwat. ⁹ Kay kini mao ang pulong sa saad: "Sa ingon niini nga panahon moanhi ako ug ang usa ka anak nga lalaki igahatag ngadto kang Sara." ¹⁰ Dili lamang kini, apan human nagmabdos usab si Rebeka pinaagi sa usa ka lalaki, ang atong amahan nga si Isaac - ¹¹ kay ang mga anak sa wala pa mahimugso ug wala pa makabuhay sa bisan unsang maayo o daotan, aron nga ang katuyoan sa Dios sumala sa gipili mahimong mobarog, dili tungod sa mga buhat, kondili tungod kaniya nga nagtawag - ¹² giingon kini kaniya, "Ang magulang mag-alagad sa manghod." ¹³ Sama kini sa nahisulat, "Gihigugma ko si Jacob, apan gidumtan ko si Esau." ¹⁴ Unsa unya ang atong ikasulti? Aduna bay dili pagkamatarong diha sa Dios? Unta kini dili mahitabo. ¹⁵ Kay siya miingon kang Moises, "Maluoy ako niadtong akong gikaluy-an, ug mahingawa ako niadtong akong gikahingawaan." ¹⁶ Busa, dili kini tungod kaniya nga nagbuot, ni tungod kaniya nga midagan, apan tungod sa Dios, nga nagpakita sa kaluoy. ¹⁷ Kay ang kasulatan nag-ingon kang Paraon, "Kay niini nga katuyoan gituboy ko ikaw, aron akong mapasundayag ang akong gahom diha kanimo, ug aron ang akong ngalan mamantala sa tibuok kalibotan." ¹⁸ Busa, ang Dios adunay kaluoy niadtong buot niya, ug niadtong gimbut-an niya, himoon niyang matig-a. ¹⁹ Makasulti ka unya nganhi kanako, "Nganong nakahimo gihapon siya sa pagpangita ug sayop? Kay si kinsa man ang makasukol sa iyang kabubut-on?" ²⁰ Sa laing bahin, tawo, kinsa ka ba nga motubag batok sa Dios? Makahimo ba ang hinulma sa pagsulti sa usa ka tawo nga nag-umol niini, "Nganong gihimo mo man ako nga ingon niini?" ²¹ Ang magkokolon ba walay katungod ngadto sa lapok aron maghimo gikan sa samang lapok sa usa ka sudlanan alang sa pinasahi nga paggamit, ug ang laing sudlanan alang sa inadlaw-adlaw nga paggamit? ²² Unsa kaha kung ang Dios, nga buot magpakita sa iyang kapungot ug magpaila sa iyang gahom, naglahutay uban sa dakong pailob nga mga panudlanan sa kapungot nga giandam alang sa paglaglag? ²³ Unsa kaha kung gibuhay niya kini aron ipaila ang kadato sa iyang himaya ngadto sa mga panudlanan sa kaluoy, nga iyang giandam nang daan alang sa himaya? ²⁴ Unsa

kaha kung gibuhat niya kini alang kanato, nga gitawag usab niya, dili lamang gikan sa mga Judio, kondili gikan usab sa mga Gentil? ²⁵ Ingon usab sa gisulti niya sa Oseas: “Tawgon ko nga akong katawhan ang dili nako katawhan, ug iyang hinigugma nga dili hinigugma. ²⁶ Ug mahimo kini nga kung diin giingon kini kanila, 'Dili kamo akong katawhan,' didto sila pagatawagong nga 'mga anak sa Buhing Dios.’” ²⁷ Si Isaias misinggit mahitungod sa Israel, “Kung ang gidaghanon sa mga anak sa Israel sama sa balas sa dagat, ang mahibilin lamang niini mao ang mangaluwas. ²⁸ Kay ang Ginoo magapatuman sa iyang pulong sa kalibotan, sa dili madugay ug sa hingpit. ²⁹ Ug sama kini sa giingon ni Isaias kaniadto, “Kung ang Ginoo nga labing gamhanan wala nagbilin sa mga kaliwatan alang kanato, mahimo kitang sama sa Sodoma, ug mahisama sa Gomora. ³⁰ Unya unsa ang atong ikasulti? Nga ang mga Gentil, nga wala magtinguha sa pagkamatarong, nakaangkon sa pagkamatarong, ang pagkamatarong pinaagi sa pagtuo. ³¹ Apan ang Israel, nga nagpadayon sa balaod sa pagkamatarong, wala nahiaobot niini. ³² Nganong wala? Tungod kay wala nila kini gipadayon pinaagi sa pagtuo, kondili pinaagi sa mga buhat. Napandol sila sa bato sa kapandolan, ³³ ingon kini sa nahisulat, “Tan-awa nagbutang ako sa Zion ug usa ka bato nga kapandolan ug bato sa kalapasan. Siya nga motuo niini dili gayod maulawan.”

10

¹ Mga igsoon, ang tinguha sa akong kasingkasing ug ang akong hangyo sa Dios alang kanila, alang sa ilang kaluwasan. ² Kay ako nagsaksi mahitungod kanila nga sila adunay kasibot sa Dios, apan dili pinasikad sa kahibalo. ³ Kay sila wala masayod sa pagkamatarong sa Dios, ug sila nagtinguha sa pagtukod sa ilang kaugalingon nga pagkamatarong. Wala sila nagpailalom sa pagkamatarong sa Dios. ⁴ Kay si Cristo maoy katumanan sa balaod sa pagkamatarong sa tanan nga motuo. ⁵ Kay si Moises nagsulat mahitungod sa pagkamatarong nga gikan sa balaod: “Ang tawo nga mibuhat sa pagkamatarong sa balaod mabuhi pinaagi niining pagkamatarong.” ⁶ Apan ang pagkamatarong nga gikan sa pagtuo nagaingon niini, “Ayaw pagsulti sa inyong kasingkasing, 'Kinsa ang mokayab didto sa langit?' (nga sa ato pa, aron pagdala kang Cristo paubos). ⁷ Ug ayaw pagsulti, kinsa ang monaog didto sa bung-aw?” (nga sa ato pa, aron pagdala kang Cristo pataas gikan sa mga patay.) ⁸ Apan unsa ang gisulti niini? “Ang pulong duol na kaninyo, sa inyong baba ug sa inyong kasingkasing.” Mao kana ang pulong sa pagtuo, nga among gimantala. ⁹ Kay kung sa inyong baba inyong ilhon si Jesus ingon nga Ginoo, ug motuo sa inyong kasingkasing nga ang Dios nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay, kamo maluwas. ¹⁰ Kay pinaagi sa kasingkasing ang tawo mituo sa pagkamatarong, ug pinaagi sa baba iyang giila ang kaluwasan. ¹¹ Kay ang kasulatan nag-ingon, “Ang tanan nga motuo kaniya dili mabutang sa kaulawan.” ¹² Kay walay kalahi-an tali sa Judio ug sa Griyego. Kay ang sama lamang nga Ginoo mao ang Ginoo sa tanan, ug siya dato sa tanan nga mosangpit kaniya. ¹³ Kay ang tanan nga mosangpit sa ngalan sa Ginoo maluwas. ¹⁴ Unsaon man nila pagtawag kaniya nga wala nila tuohi? Ug unsaon man nila pagtuo kaniya

nga wala nila madungog? Ug unsaon nila pagkadungog kung walay magwawali? ¹⁵ Ug unsaon nila pagwali, gawas kung ipadala sila? — Ingon kini nahisulat, “Pagkatahom sa mga tiil niadtong nagmantala sa malipayong mga balita sa maayong mga butang!” ¹⁶ Apan silang tanan wala maminaw sa ebanghelyo. Kay si Isaias miingon, “Ginoo, kinsa man ang mituo sa among mensahe?” ¹⁷ Busa ang pagtuo nagagikan sa pagpaminaw, ug sa pagpaminaw sa pulong ni Cristo. ¹⁸ Apan ako moingon, “Wala ba sila makadungog?” Oo, tinuod gayod. “Ang ilang tingog nangabot sa tanang kayutaan, ug ang ilang mga pulong didto sa kinatumyan sa kalibotan.” ¹⁹ Dugang pa, moingon ako, “Wala ba masayod ang Israel?” Sauna si Moises miingon, “Ako maghagit kaninyo aron masina sa unsa nga dili nasod. Pinaagi sa nasod nga walay salabutan, agdahon ko kamo ngadto sa kasuko.” ²⁰ Ug si Isaias maisogon kaayo ug miingon, “Nakaplagaan ako niadtong wala nangita kanako. Nagpakita ako niadtong wala naghangyo kanako.” ²¹ Apan ngadto sa Israel miingon siya, “Sa tanang adlaw gitunol ko ang akong mga kamot ngadto sa mga masinupakon ug masupilon nga katawhan.”

11

¹ Unya ako moingon, gisalikway ba sa Dios ang iyang katawhan? Dili gayod kini mahitabo. Kay ako usab usa ka Israelita, usa sa kaliwat ni Abraham, sa tribo ni Benjamin. ² Ang Dios wala nagsalikway sa iyang katawhan, nga nailhan na niyang daan. Wala ba kamo masayod sa giingon sa kasulatan mahitungod kang Elias, kung gi-unsang niya pagpakiluoy sa Dios batok sa Isreal? ³ “Ginoo, ilang gipamatay ang imong mga propeta, gipangbuak usab nila ang imong halaran. Ako na lamang ang nahibilin, ug gipapangita nila ang akong kinabuhi.” ⁴ Apan unsa ang gitubag sa Dios ngadto kaniya? “Akong gitagana sa akong kaugalingon ang 7000 ka kalalakin-an nga wala miluhod ngadto kang Baal.” ⁵ Bisan pa niini, hangtod karong higayona aduna pay pipila nga nahibilin tungod sa pagpili sa grasya. ⁶ Apan kung kini pinaagi sa grasya, dili na kini pinaagi sa mga buhat. Kay kung dili ang grasya dili na gayod mahimong grasya. ⁷ Unya unsa man? Ang butang nga gipangita sa Israel, wala makabaton niini, apan ang mga pinili nakabaton niini, ug ang uban kanila nagmagahi. ⁸ Sama kini sa nahisulat: “Ang Dios naghatag kanila sa espiritu sa pagkatapolan, mga mata aron nga dili sila makakita, ug mga dalunggan aron nga dili sila makadungog, hangtod karong adlaw.” ⁹ Ug si David nag-ingon, “Pasagdi nga ang ilang lamesa nga mahimong usa ka pukot, nga usa ka lit-ag, usa ka kapandolan, ug pagbalos batok kanila. ¹⁰ Himoa nga mangitngit ang ilang mga mata aron dili na sila makakita. Mabawog kanunay ang ilang mga likod.” ¹¹ Ako moingon unya, “Nangapandol ba sila aron mahulog? Dili gayod unta kini mahitabo. Hinuon, pinaagi sa ilang kapakyasan, ang kaluwasan miabot ngadto sa mga Gentil, aron sa paghagit kanila sa pagkasina. ¹² Karon kung ang ilang kapakyasan mao ang kadato sa kalibotan, ug kung ang ilang kapildihan mahimong bahandi sa mga Gentil, unsa pa kaha kadako ang ilang katumanan? ¹³ Ug karon nakigsulti ako kaninyong mga Gentil. Samtang ako usa ka apostol sa mga Gentil, ipasigarbo ko gayod ang akong bulohaton. ¹⁴ Tingali makahagit ako nga masina

kadtong akong mga kadugo. Tingali maluwas nato ang pipila kanila. ¹⁵ Kay kung ang pagsalikway niadto mao ang pagpasig-uli sa kalibotan, unsa man ang ilang kapa-ingnan kondili ang kinabuhi gikan sa mga patay? ¹⁶ Kung ang unang bunga gitipigan, mao usab ang tinipik nga minasa. Kung ang gamot balaan, mao usab ang mga sanga. ¹⁷ Apan kung ang pipila sa mga sanga mangabali, kung kamo, usa ka sanga sa ihalas nga olibo, nga gisumpay uban kanila, ug kung kamo nakig-ambit uban kanila diha sa kadagaya sa gamot sa kahoy nga olibo, ¹⁸ ayaw kamo pagpasigarbo ngadto sa mga sanga. Apan kung magpasigarbo kamo, dili kamo ang nagtabang sa gamot, kondili ang gamot mao ang nagtabang kaninyo. ¹⁹ Moingon unya kamo, “Ang mga sanga gipamutol aron akong masumpay.” ²⁰ Tinuod kana. Tungod sa ilang pagkawalay pagtuo gipamutol sila, apan kamo mobarog nga lig-on tungod sa inyong pagtuo. Ayaw paghunahuna nga taas na ang imong kaugalingon, apan pagmahadlok. ²¹ Kay kung wala man gani gitipigan sa Dios ang tinuod nga sanga, ni magatipig siya kanimo. ²² Tan-awa sa, unya, ang matang sa mga buhat ug ang pagkabangis sa Dios. Sa usa ka bahin, ang kabangis miabot ngadto sa mga Judio nga nahulog. Apan sa lain nga bahin, ang pagkamaayo sa Dios miabot nganha kaninyo, kung magpadayon kamo diha sa iyang pagkamaayo. Kay kondili kamo usab pagaputlon. ²³ Ug usab, kung dili na sila magpadayon sa ilang pagkawalay pagtuo, isumpay sila pagbalik. Kay ang Dios makahimo gayod sa pagsumpay kanila pagbalik. ²⁴ Kay kung kamo pagaputlon gikan sa naandan nga sanga sa ihalas nga kahoy nga olibo, ug sukwahi kini sa naandan nga pagsumpay didto sa maayong kahoy sa olibo, unsa pa kaha kining mga Judio, nga mao ang tinuod nga mga sanga, mamahimo ba nga ibalik didto sa ilang kaugalingong kahoy nga olibo? ²⁵ Kay dili ako buot nga dili ninyo masayran, mga igsoon, kining tinago, aron nga dili kamo magmaalamon sa inyong kaugalingon nga panghunahuna. Kini nga tinago mao ang pasiuna nga pagmagahi nga nahitabo sa Israel, hangtod nga ang kahumanan sa mga Gentil moabot na. ²⁶ Sa ingon nga ang tanan Israel mamaluwas, sama kini sa nahisulat nga: “Diha sa Zion magagikan ang Manluluwas. Pagakuhaon niya ang pagkadili diosnon gikan kang Jacob. ²⁷ Ug mao na kini ang akong kasabotan ngadto kanila, sa dihang kuhaon nako ang ilang mga sala.” ²⁸ Sa lain nga bahin mahitungod sa ebanghelyo, gikasilagan sila tungod kaninyo. Sa lain nga paagi sumala sa pagpili sa Dios, gihigugma sila tungod sa mga katigulangan. ²⁹ Kay ang mga gasa ug ang pagtawag sa Dios walay pagkausab. ³⁰ Kay kamo kaniadto masinupakon sa Dios, apan karon nakaangkon na kamo sa kalooy tungod sa ilang pagkamasinupakon. ³¹ Sa samang paagi, karon kining mga Judio nagmasinupakon. Tungod niini pinaagi sa kaluoy nga gipakita kaninyo makadawat na usab sila sa kaluoy. ³² Kay gipahilom sa Dios ang tanan ngadto sa pagkamasinupakon, aron iyang mapakita ang kaluoy sa tanan. ³³ O, ang kalalom sa bahandi sa kaalam ug kahibalo sa Dios! Dili gayod matugkad ang iyang mga paghukom, ug ang iyang paagi dili gayod masuta! ³⁴ “Kay si kinsa ba gayod ang nasayod sa hunahuna sa Ginoo? O kinsa ba ang mamahimo niyang magtatambag? ³⁵ O kinsa ba ang unang naghatag ug bisan unsa ngadto sa Dios, aron mabalsan siya niini?” ³⁶ Kay gikan kaniya,

ug pinaagi kaniya, ug alang kaniya, ang tanang butang. Ngadto kaniya ang himaya sa walay kataposan. Amen.

12

¹ Busa giawhag ko kamo, mga kaigsoonan, pinaagi sa kaluoy sa Dios, sa pagtugyan sa inyong lawas ingon nga buhing halad, balaan, maka-pahimuot sa Dios. Mao kini ang inyong makataronganon nga pag-alagad. ² Ayaw pahiyon niining kalibotana, apan ipabag-o pinaagi sa pag-usab sa inyong panghunahuna. Buhata kini aron masayran ninyo kung unsa ang maayo, angayan, ug hingpit nga kabubuton sa Dios. ³ Kay ako maga-ingon, tungod sa grasya nga gihatag kanako, nga ang tanan nga anaa sa taliwala kaninyo kinahanglan nga dili maghunahuna ug mas labaw sa ilang kaugalingon kaysa angay nilang hunahunaon. Hinunoa, kinahanglan nga maghunahuna sila diha sa maalamon nga paagi, sama nga ang Dios naghatag sa matag usa sa tukma nga gidak-on sa pagtuo. ⁴ Kay daghan kita nga mga bahin diha sa usa ka lawas, apan dili ang tanang mga bahin managsama ang gimbuhaton. ⁵ Sa samang paagi, kita nga daghan usa lamang ka lawas diha kang Cristo, ug ang tagsatagsang mga bahin sa matag usa. ⁶ Aduna kitay nagkalainlaing mga gasa sumala sa grasya nga gihatag kanato. Kung ang gasa sa usa mao ang pagpanagna, pabuhata siya sumala sa gidaghanon sa iyang pagtuo. ⁷ Kung ang gasa sa usa mao ang pag-alagad, paalagara siya. Kung ang gasa sa usa mao ang pagpanudlo, patudloa siya. ⁸ Kung ang gasa sa usa mao ang pagpangdasig, padasiga siya. Kung ang gasa sa usa mao ang paghatag, ipabuhat kini kaniya sa walay tihiktihik. Kung ang gasa sa usa mao ang pagkapangulo, ipabuhat kini uban sa pag-atiman. Kung ang gasa sa usa mao ang pagpakita sa kaluoy, ipabuhat kini uban sa kalipay. ⁹ Himoa ang paghigugma nga walay pagpakaaron-ingnon. Dumti kung unsa ang daotan; ug kupti kung unsa ang maayo. ¹⁰ Mahitungod sa paghigugma sa mga kaigsoonan, pagmahigugmaon ngadto sa usag usa. Mahitungod sa pagpasidungog, tahora ang usag usa. ¹¹ Mahitungod sa pagkamakugihon, ayaw pagduhaduha. Mahitungod sa espiritu, pagmatinguhaon. Mahitungod sa Ginoo, alagari siya. ¹² Pagmaya diha sa pagsalig nga naangkon ninyo mahitungod sa umaabot. Pagmapailobon diha sa mga kasamok. Padayon sa pag-ampo. ¹³ Pakigbahin sa mga panginahanglan sa mga magtutuo. Pangita ug daghang paagi aron ipakita ang pagkamaabi-abihon. ¹⁴ Panalangini kadtong naglutos kaninyo; pagpanalangin ug ayaw pagpanunglo. ¹⁵ Paglipay uban niadtong naglipay; paghilak uban niadtong naghilak. ¹⁶ Pagbaton kamo ug samang hunahuna ngadto sa usag usa. Ayaw paghunahuna sa mapahitas-on nga paagi, kondili dawata ang ubos nga mga tawo. Ayaw pagmaalamon sa inyong kaugalingon nga mga panghunahuna. ¹⁷ Ayaw basli ang daotan sa daotan. Buhata ang maayong mga butang diha sa panan-aw sa tanang tawo. ¹⁸ Kung mahimo, hangtod sa madaog ninyo, pagmalinawon uban sa tanang tawo. ¹⁹ Ayaw panimalos, hinigugma, apan hatagi ug pagtagad ang kasuko sa Dios. Kay nahisulat kini nga, "Ang panimalos iya kanako; ako ang mobalos," nag-ingon ang Ginoo." ²⁰ "Apan kung ang inyong kaaway gigutom, pakan-a siya. Kung siya giuhaw, hatagi

siya ug mainom. Kay kung ikaw magbuhat niini, nagapundok ikaw ug nagbaga nga uling ngadto sa iyang ulo.”²¹ Ayaw padaog sa daotan, hinoon dag-a ang daotan pinaagi sa maayo.

13

¹ Tugoti nga ang matag kalag nga magmatinumanon sa mas labawng panggamhanan, kay walay katungdanan gawas kon kini gikan sa Dios. Ug ang panggamhanan nga naglungtad gipili sa Dios. ² Busa siya nga nagasukol niana nga kagamhanan nakigbatok sa sugo sa Dios; ug kinsa kadtong nagabatok niini makadawat ug paghukom sa ilang kaugalingon. ³ Kay ang mga magmamando dili kahadlok sa maayo ug binuhatan, apan sa daotan ug binuhatan. Ikaw ba nagtinguha sa dili pagkahadlok sa panggamhanan? Buhata kung unsa ang maayo, ug ikaw makaangkon ug pagdayeg gikan niini. ⁴ Kay siya usa ka sulugoon sa Dios nganha kanimo alang sa maayo. Apan kung inyong buhaton kung unsa ang daotan, pagkahadlok; kay wala niya gidala ang espada sa walay katarungan. Kay siya sulugoon sa Dios, usa ka tigpanimalos alang sa kasuko niadtong usa nga nagabuhat ug daotan. ⁵ Busa kamo kinahanglan nga motuman, dili lamang tungod sa kasuko, apan tungod usab sa konsensya. ⁶ Tungod niini kamo usab mobayad ug mga buhis. Kay ang mga anaa sa panggamhanan mga sulugoon sa Dios, nga nagtagad niining butanga nga mapadayonon. ⁷ Bayari ang matag-usa kung unsa ang nutang kanila: pagbuhis alang niadtong angay buhis; bayad alang niadtong angay bayaran; kahadlok niadtong angay kahadlok; tahod niadtong angay tahuron. ⁸ Ayaw pangutang kang bisan kinsa ug bisan unsang butang, gawas sa paghigugmaay sa usag usa. Kay siya nga nahigugma sa iyang silingan nakatuman sa balaod. ⁹ Kay, “Dili kamo mohimo sa pagpanapaw, kamo dili mopatay, kamo dili mangawat, kamo dili mangibog,” ug kung adunay laing kasugoan usab, kini naglangkob niining pulonga: “Imong pagahigugmaon ang imong silingan sama sa imong kaugalingon.” ¹⁰ Ang gugma dili magpasakit sa iyang isigka silingan. Busa, ang gugma mao ang katumanan sa balaod. ¹¹ Tungod niini, kamo nasayod sa takna, nga mao na kini ang takna alang kaninyo nga magmata gikan sa pagkatulog. Kay karon ang atong kaluwasan nagakaduol na kay sa dihang kita unang mituo. ¹² Ang kagabhion hapit na matapos, ug ang adlaw nagakaduol. Busa atong isalikway ang mga buhat sa kangitngit, ug atong isul-ob ang hinagiban sa kahayag. ¹³ Magalakaw kita nga tarong, ingon nga anaa sa kahayag, dili diha sa mapatuyangon nga mga paghudyaka o paghuboghubog. Ug dili kita maglakaw diha sa malaw-ay nga pakighilawas o diha sa dili mapugngang kaulag, ug dili diha sa panagbingkil o pagkasina. ¹⁴ Apan isul-ob ang Ginoong Jesu-Cristo, ug ayaw hatagig higayon ang unod, alang sa mga kaulag niini.

14

¹ Dawata kung kinsa ang huyang sa pagtuo, sa walay paghatag sa paghukom mahitungod sa panaglalis. ² Usa ka tawo adunay pagtuo nga mokaon sa bisan unsa, ang uban nga huyang nagakaon lamang ug mga utanon. ³ Mahimo ang usa nga mokaon sa bisan unsa ug dili magtamay sa usa nga dili mokaon sa bisan unsa. Ug mahimo nga ang

usa nga dili mokaon sa bisan unsa nga maghukom sa uban nga mokaon sa bisan unsa. Kay ang Dios nagdawat kaniya. ⁴ Si kinsa man ka, ikaw nga naghukom sa ulipon nga gipanag-iyahan sa uban? Kini atubangan sa iyang kaugalingon nga agalon nga siya mobarog o mahulog. Apan siya mamahimo nga makabarog, kay ang Ginoo makahimo kaniya sa pagpabarog. ⁵ Ang usa ka tawo nagpakabililhon sa usa ka adlaw nga labaw sa uban. Ang uban nagpakabililhon nga ang matag-adlaw managsama ra. Pasagdi ang matag-usa sa paghunahuna sa iyang kaugalingon. ⁶ Siya nga nagbantay sa maong adlaw, nagbantay niini alang sa Ginoo. Ug siya nga nagakaon, nagkaon alang sa Ginoo, kay siya naghatag sa Dios ug pagpasalamat. Siya nga dili mokaon, naglikay gikan sa pagkaon alang sa Ginoo. Siya usab naghatag ug pagpasalamat sa Dios. ⁷ Kay walay usa kanato ang nagkinabuhi alang sa iyang kaugalingon, ug walay magpakamatay alang sa iyang kaugalingon. ⁸ Kay kung buhi kita, mabuhi kita alang sa Ginoo. Ug kung kita mamatay, mamatay kita alang sa Ginoo. Busa bisan kita buhi o patay, kita iya sa Ginoo. ⁹ Kay alang niini nga katuyoan si Cristo namatay ug nabuhi pag-usab, aron mahimo siyang Ginoo sa mga patay ug sa mga buhi. ¹⁰ Apan kamo, nganong mohukom kamo sa inyong igsoon? Ug kamo, nganong inyong tamayon ang inyong igsoon? Kay kitang tanan magabarog atubangan sa hukmanan sa Dios. ¹¹ Kay kini nahisulat "Ingon nga Ako buhi," nag-ingon ang Ginoo, "kanako ang matag tuhod magaluhod, ug ang matag dila magahatag ug pagdayeg sa Dios." ¹² Unya, ang matag-usa kanato magahatag ug husay sa iyang kaugalingon ngadto sa Dios. ¹³ Busa, dili na kita maghinukmanay sa matag-usa, apan hinuon hunahunaon kini, aron walay usa nga mahimong kapandulan o makaangin sa iyang igsoon. ¹⁴ Ako nasayod ug nadani diha sa Ginoong Jesus, nga walay dili hinlo pinaagi sa iyang kaugalingon. Alang kaniya lamang nga naghunahuna sa bisan unsang butang nga dili hinlo, alang kaniya kini dili hinlo. ¹⁵ Kung tungod sa pagkaon ang imong igsoon masakitan, ikaw wala na magsubay paglakaw diha sa gugma. Ayaw gub-a sa imong pagkaon ang usa nga gipakamatayan na ni Cristo. ¹⁶ Busa ayaw tugoti nga ang imong maayong binuhatan mahimong hinungdan sa mga tawo nga motamay kanila. ¹⁷ Kay ang gingharian sa Dios dili mahitungod sa pagkaon o sa pag-inom, apan mahitungod sa pagkamatarong, kalinaw, ug kalipay diha sa Balaang Espiritu. ¹⁸ Kay ang usa nga nangalagad kang Cristo niining paagiha dawaton sa Dios ug paga-uyonan sa mga tawo. ¹⁹ Busa, padayunon nato ang mga butang nga makapalinaw ug ang mga butang nga makapalig-on sa matag-usa. ²⁰ Ayaw gub-a ang gibuhay sa Dios tungod sa pagkaon. Ang tanang butang mahinlo gayod, apan daotan kini alang niadtong tawo nga nagakaon ug nakahimo kaniya nga kapandolan. ²¹ Maayo ang dili pagkaon ug karne, ni sa pag-inom ug bino, ni sa bisan unsa nga diin ang imong igsoon makasala. ²² Kini nga maong tinuohan nga anaa kanimo, tipigi sa imong kaugalingon ug sa Dios. Bulahan ang usa ka tawo nga wala naghukom sa iyang kaugalingon tungod sa pagtamod sa iyang giuyonan. ²³ Siya nga nagduhaduha pagahukman kung siya mokaon, tungod kay kini wala nagagikan sa pagtuo. Ug bisan unsa nga wala nagagikan sa pagtuo sala.

15

¹ Karon kita nga mga lig-on kinahanglan nga magpas-an sa mga kaluyahon sa mga huyang, ug kinahanglan nga dili magpahimuot sa atong kaugalingon. ² Himoa nga ang matag usa kanato magpahimuot sa iyang silingan kay mao kana ang maayo, aron sa paglig-on kaniya. ³ Kay bisan gani si Cristo wala magpahimuot sa iyang kaugalingon. Sama kini sa nahisulat, “Ang mga pagbiaybiay niadtong nagtamay kanimo nahulog kanako.” ⁴ Kay bisan unsa nga nahisulat kaniadto gisulat alang sa atong pagpanudlo, aron nga pinaagi sa pagpailob ug pinaagi sa pagdasig sa kasulatan makabaton kita ug pagsalig. ⁵ Karon hinaot nga ang pailob sa Dios ug ang kadasig magatugot kaninyo nga mahimong managsama ang hunahuna sa usag usa sumala kang Cristo Jesus. ⁶ Hinaot nga buhaton niya kini aron nga uban sa usa ka hunahuna makadayeg kamo pinaagi sa usa ka baba ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. ⁷ Busa dawata ang usag usa, sama sa pagdawat ni Cristo kaninyo, sa pagdayeg ngadto sa Dios. ⁸ Kay ako magasulti nga si Cristo nahimo nga sulugoon ngadto sa pagkatinuli sa ngalan sa kamatuoran sa Dios. Gihimo niya kini aron nga mapamatud-an niya ang mga saad nga gihatag ngadto sa mga amahan, ⁹ ug alang sa mga Gentil sa paghimaya sa Dios sa iyang kaluoy. Sama kini sa nahisulat, “Busa ako magahatag ug pagdayeg kanimo taliwala sa mga Gentil ug magaaawit sa pagdayeg sa imong ngalan.” ¹⁰ Gisulti usab kini, “Paglipay, kamong mga Gentil, uban ang iyang katawhan.” ¹¹ Ug usab, “Pagdayeg sa Ginoo, kamong tanan nga mga Gentil; tugoti nga ang tanang katawhan magdayeg kaniya.” ¹² Usab, si Isaias nag-ingon, “Anaa gayod ang gamot ni Jesse, ug ang usa nga mabanhaw aron momando ibabaw sa mga Gentil. Ang mga Gentil makabaton ug pagsalig diha kaniya.” ¹³ Karon hinaot nga ang Dios sa pagsalig magpuno kaninyo sa tanang kalipay ug kalinaw alang sa pagtuo, aron nga kamo magmadagayaon diha sa pagsalig, pinaagi sa gahom sa Balaang Espiritu. ¹⁴ Hugot usab ako nga nagtuo mahitungod kaninyo, akong mga igsoon. Hugot usab ako nga nagtuo nga kamo sa inyong kaugalingon napuno sa pagkamaayo, napuno sa tanang kahibalo. Hugot usab akong nagtuo nga kamo makahimo sa pagdasig sa usag usa. ¹⁵ Apan nagasulat ako kaninyo nga maisogon gayod mahitungod sa pipila ka mga butang aron sa pagpahinumdom pag-usab kaninyo, tungod sa gasa nga gihatag kanako sa Dios. ¹⁶ Kini nga gasa mao nga kinahanglan nga mamahimo akong sulugoon ni Cristo Jesus nga gipadala ngadto sa mga Gentil, sa pagtanyag ingon nga usa ka pari sa ebanghelyo sa Dios. Kinahanglan ko gayod kining buhaton aron nga ang halad sa mga Gentil mamahimong dawaton, hinalad sa Dios pinaagi sa Balaang Espiritu. ¹⁷ Busa ang akong kalipay anaa kang Cristo Jesus ug sa mga butang sa Dios. ¹⁸ Kay dili ako makahimo sa pagsulti sa bisan unsa gawas sa nahimo ni Cristo pinaagi kanako alang sa pagkamasulondon sa mga Gentil. Kining mga butanga nahimo pinaagi sa pulong ug buhat, ¹⁹ pinaagi sa gahom sa mga ilhanan ug mga katingalahan, ug pinaagi sa gahom sa Balaang Espiritu. Mao kini nga aron gikan sa Jerusalem, ug libot sama kalayo sa Ilyricum, madala nako sa hingpit ang ebanghelyo ni Cristo. ²⁰ Niini nga paagi, ako gayong tinguha ang pagmantala sa ebanghelyo, apan dili sa dapit nga

wala mailhi ang ngalan ni Cristo, aron nga ako dili makatukod ibabaw sa patukoranan sa laing tawo. ²¹ Ingon kini sa nahisulat: “Kinsa kadtong miabot nga wala makabalita kaniya makakita kaniya, ug kinsa kadtong wala makadungog makasabot.” ²² Busa nababagan usab ako sa daghang higayon sa pag-anha kaninyo. ²³ Apan karon, wala na akoy luna niining mga rehiyona, ug nagtinguha ako sa daghang mga katuigan nga moanha kaninyo. ²⁴ Busa kung makaadto ako sa Espanya, hinaot nga makita ko kamo sa akong pag-agi, ug ihatod ako sa akong dalan pinaagi kaninyo, human nga ako malipay sa pagpakig-uban diha kaninyo sa mubong higayon. ²⁵ Apan karon moadto na ako sa Jerusalem aron sa pag-alagad sa mga magtutuo. ²⁶ Kay gikalipay pag-ayo sa Macedonia ug sa Acaya ang paghimo ug usa ka pag-amot ngadto sa mga kabos taliwala sa mga magtutuo nga atua sa Jerusalem. ²⁷ Oo, gikalipay pag-ayo nila, ug, sa katapusan, sila gayod utangan kanila. Kay kung ang mga Gentil nakaambit sa ilang espirituhanong mga butang, utang usab nila kini kanila aron alagaran sila sa mga butang kalibotanon. ²⁸ Busa, sa dihang nahuman na nako ug napamatud-an kining bunga ngadto kanila, moadto ako kaninyo agi sa dalan didto sa Espanya. ²⁹ Nasayod ako nga, sa dihang moanha ako kaninyo, moanha ako nga puno sa panalangin ni Cristo. ³⁰ Karon nagaawhag ako kaninyo, mga igsoon, pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ug pinaagi sa gugma sa Espiritu, nga maningkamot kamo uban kanako sa inyong mga pag-ampo sa Dios alang kanako. ³¹ Pag-ampo nga makalingkawas ako gikan sa mga masinupakon sa Judea, ug ang akong pagpangalagad alang sa Jerusalem madawat ngadto sa mga magtutuo. ³² Pag-ampo nga makaanha ako kaninyo nga adunay kalipay pinaagi sa kabubut-on sa Dios, ug mahimo nga ako makakaplag ug kapahulayan uban kaninyo. ³³ Hinaot nga ang Dios sa kalinaw maanaa kaninyong tanan. Amen.

16

¹ Akong ipadala kaninyo si Febe nga atong igsoong babaye, nga usa ka alagad sa simbahan didto sa Cenchrea, ² aron dawaton ninyo siya diha sa Ginoo. Buhata kini sa pamtasan nga angay sa mga magtutuo, ug barog uban kaniya sa bisan unsang butang nga siya manginahanglan kaninyo. Kay siya sa iyang kaugalingon usab nahimong magtatabang sa kadaghanan, ug kanako usab. ³ Pangumustaha si Prisca ug si Aquila, akong mga isig ka magbubuhat diha kang Cristo Jesus, ⁴ nga alang sa akong kinabuhi nabutang sa kakuyaw ang ilang kaugalingong kinabuhi. Nagpasalamat ako ngadto kanila, ug dili lang ako, apan lakip ang tanang kasimbahanan sa mga Gentil. ⁵ Pangumustaha ang simbahan nga anaa sa ilang balay. Pangumustaha si Epaenetus nga akong hinigugma, nga mao ang unang bunga sa Asya ngadto kang Cristo. ⁶ Pangumustaha si Maria, nga naghago sa pagpamuhat alang kaninyo. ⁷ Pangumustaha si Andronicus ug si Junias, akong mga kadugo, ug akong mga kaubanan nga binilanggo. Inila sila uban sa mga apostoles, nga anaa usab kang Cristo una kanako. ⁸ Pangumustaha si Ampliatus, akong hinigugma diha sa Ginoo. ⁹ Pangumustaha si Urbanus, atong isig ka magbubuhat diha kang Cristo, ug si Stachys, akong hinigugma. ¹⁰ Pangumustaha si Apelles, nga

gikahimut-an diha kang Cristo. Pangumustaha kadtong anaa sa panimalay ni Aristobulus. ¹¹ Pangumustaha si Herodion, akong kadugo. Pangumustaha kadtong anaa sa panimalay ni Narcissus, nga anaa sa Ginoo. ¹² Pangumustaha si Tryfaena ug si Tryfosa, nga nagahago sa pagpamuhat diha sa Ginoo. Pangumustaha si Persis ang hinigugma, nga namuhat sa hilabihan diha sa Ginoo. ¹³ Pangumustaha si Rufus, gipili diha sa Ginoo, ug ang iyang inahan ug akoa. ¹⁴ Pangumustaha si Asyncritus, Flegon, Hermes, Patrobas, Hermas, ug ang kaigsoonan nga kauban nila. ¹⁵ Pangumustaha si Filologus ug si Julia, si Nereus ug ang iyang igsoong babaye, ug si Olympas, ug ang tanang mga magtutuo nga uban kanila. ¹⁶ Pangumustaha ang matag-usa uban sa balaan nga halok. Ang tanan nga kasimbahanan ni Cristo nangumusta kaninyo. ¹⁷ Karon giawhag ko kamo, mga kaigsoonan, sa paghunahuna mahitungod niadtong nahimong hinungdan sa pagkabahinbahin ug pagkapandol. Sila nagalapas sa pagtulon-an nga inyong nakat-onan. Palayo gikan kanila. ¹⁸ Kay ang mga tawo nga sama niini wala nag-alagad sa atong Ginoo nga Cristo, apan sa ilang kaugalingong tiyan. Pinaagi sa ilang malamaton ug ulog-ulog nga sinultihan ilang gilimbongan ang mga kasingkasing sa mga walay alamag. ¹⁹ Kay ang panag-ingnan sa inyong pagkamatinumanon nakaabot sa tanan. Busa, nagmaya ako, diha kaninyo, apan buot ko nga kamo magmaalamon sa kung unsa ang maayo, ug walay alamag kung unsa ang daotan. ²⁰ Ang Dios sa kalinaw sa dili madugay modugmok kang Satanas ilalom sa inyong mga tiil. Hinaot nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo maanaa kaninyo. ²¹ Si Timoteo, akong isigka magbubuhat, nangumusta kaninyo, ug si Lucius, si Jason, ug si Sosipater, akong kadugo. ²² Ako, si Tertius, nga nagsulat niining sinulat, nangumusta kaninyo diha sa Ginoo. ²³ - ²⁴ Si Gaius, ang nag-atiman alang kanako ug sa tibuok simbahan, nangumusta kaninyo. Si Erastus, ang nagatipig ug salapi sa siyudad, nangumusta kaninyo, uban kang Quartus ang igsoong lalaki. ²⁵ Karon ngadto kaniya nga makahimo sa pagpabarog kaninyo sumala sa akong ebanghelyo ug sa mga pagsangyaw kang Jesu-Cristo, sumala sa pagpadayag sa mga kahibulongan nga tinago nga gitipigan sukad pa kaniadto, ²⁶ apan kana karon napadayag ug gihimong inila pinaagi sa mga gipanagna nga sinulat sumala sa mando sa walay kataposan nga Dios, alang sa pagkamatinumanon sa pagtuo uban sa tanang mga Gentil. ²⁷ Ngadto sa nag-inusarang maalamon nga Dios, pinaagi kang Jesu-Cristo, ang himaya hangtod sa kahangtoran. Amen.

1 Corinto

¹ Si Pablo, gitawag ni Cristo Jesus aron mahimong usa ka apostol pinaagi sa kabubut-on sa Dios, ug kang Sostines nga atong igsoon, ² ngadto sa simbahan sa Dios diha sa Corinto, niadtong mga hinalad na kang Jesu-Cristo, nga gitawag ingon nga balaang katawhan. Nagasulat usab kami niadtong tanang nagtawag sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo sa matag dapit, ang ilang Ginoo ug atua usab. ³ Hinaot nga ang grasya ug kalinaw maanaa kaninyo gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo. ⁴ Nagapasalamat ako kanunay sa akong Dios alang kaninyo tungod sa grasya sa Dios nga gihatag kaninyo ni Cristo Jesus. ⁵ Gihimo niya kamong mga adunahan sa tanang paagi, sa tanang pagpanulti ug uban sa tanang kahibalo, ⁶ sama sa pagpamatuod mahitungod kang Cristo nga gipamatud-an ingon nga tinuod taliwala kaninyo. ⁷ Busa wala kamo makulangi sa espirituhanong mga gasa samtang naghinamhinam kamo nga naghulat sa pagpadayag sa atong Ginoong Jesu-Cristo. ⁸ Pagalig-onon usab niya kamo hangtod sa kataposan, aron nga maputli kamo sa adlaw sa atong Ginoong Jesu-Cristo. ⁹ Matinud-anon ang Dios nga nagtawag kaninyo ngadto sa pagpakighiusa sa iyang Anak, nga si Jesu-Cristo nga atong Ginoo. ¹⁰ Karon giawhag ko kamo, mga kaigsoonan, pinaagi sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo, nga magkauyon na kamong tanan, ug nga walay pagkabahinbahin taliwala kaninyo. Giawhag ko kamo nga maghiusa sa samang hunahuna ug pinaagi sa samang katuyoan. ¹¹ Kay nagtaho kanako ang katawhan ni Cloe nga adunay panaglalis diha kaninyo. ¹² Ang akong ipasabot mao kini: Ang matag usa kaninyo nagaingon nga, "Iya ako ni Pablo," o "Iya ako ni Apollos," o "Iya ako ni Cefas," o "Iya ako ni Cristo." ¹³ Nabahin ba gud si Cristo? Gilansang ba sa krus si Pablo alang kaninyo? Gibawtismohan ba kamo sa ngalan ni Pablo? ¹⁴ Nagpasalamat ako sa Dios nga wala akoy gibawtismohan bisan usa kaninyo, gawas kang Crispo ug Gayo. ¹⁵ Ingon kini niini aron nga walay makasulti nga gibawtismohan kamo sa akong ngalan. ¹⁶ (Gibawtismohan ko usab diay ang panimalay ni Stefanas. Human niana, wala na ako masayod kung may nabawtismohan pa ba ako nga lain.) ¹⁷ Kay wala ako gipadala ni Cristo aron sa pagbawtismo kondili aron sa pagsangyaw sa ebanghelyo. Wala niya ako gipadala aron sa pagsangyaw sa mga pulong nga inubanan sa tawhanon nga kaalam, aron dili gayod mawad-an ug gahom ang krus ni Cristo. ¹⁸ Kay ang mensahe mahitungod sa krus binuang alang niadtong himalatyon na. Apan niadtong mga linuwas sa Dios, mao kini ang gahom sa Dios. ¹⁹ Kay nahisulat naman kini, "Pagalaglagon ko ang kaalam sa mga maalamon. Pagapakyason ko ang pagpanabot sa nagpakamanggialamon." ²⁰ Hain naman ang tawong manggialamon? Hain naman ang manunulat? Hain naman ang mga tawong tiglantugi niining kalibotana? Dili ba gihimo man sa Dios nga kabuang ang kaalam niining kalibotana? ²¹ Sanglit ang kaalam niining kalibotana wala nakaila sa Dios, gikahimut-an sa Dios ang pagluwas niadtong mituo kaniya pinaagi sa kabuang nga pagsangyaw. ²² Kay nangayo

ang mga Judio sa mga milagrosong mga ilhanan, ug ang mga Griyego nangita ug kaalam. ²³ Apan among gisangyaw si Cristo nga gilansang sa krus, usa ka kapandolan sa mga Judio ug binuang ngadto sa mga Griyego. ²⁴ Apan alang niadtong tinawag sa Dios, mga Judio ug Griyego, gisangyaw namo si Cristo ingon nga gahom ug kaalam sa Dios. ²⁵ Kay ang giingon nga binuang sa Dios mas labaw pang maalamon kaysa sa mga tawo, ug ang kahuyang sa Dios labaw pang kusgan kaysa sa mga tawo. ²⁶ Susiha ang inyong pagkatinawag, mga igsoon. Dili daghan kaninyo ang maalamon pinaagi sa sukaranan sa mga tawo. Dili daghan kaninyo ang gamhanan. Dili usab daghan kaninyo ang may halangdon nga pagkatawo. ²⁷ Apan gipili sa Dios ang gipakabuang nga mga butang sa kalibotan aron pakaulawan ang mga maalamon. Gipili sa Dios ang huyang dinhi sa kalibotan aron pakaulawan kung unsa ang kusgan. ²⁸ Gipili sa Dios kung unsa ang gipakaubos ug ang tinamay sa kalibotan. Gipili gani niya ang mga butang nga tinamod nga wala nay bili, aron himoong walay bili ang mga butang nga gitamod ingon nga bililhon. ²⁹ Gibuhat niya kini aron walay usa nga makabaton ug hinungdan sa pagpasigarbo sa iyang atubangan. ³⁰ Tungod sa gibuhay sa Dios, anaa na kamo karon kang Cristo Jesus, nga nahimo natong kaalam gikan sa Dios. Nahimo siyang atong pagkamatarong, pagkabalaan ug pagkatinubos. ³¹ Tungod niini, ingon sa gisulti sa kasulatan, “Tugoti nga ang nagpasigarbo, magpasigarbo diha sa Ginoo.”

2

¹ Sa dihang mianha ako kaninyo, mga igsoon, wala ako moanha uban sa kahanas sa pagpamulong o sa kaalam ingon nga akong gimantala ang tinagong mga kamatuoran mahitungod sa Dios. ² Kay nakahukom ako nga dili makisayod sa dihang ako anaa pa sa inyong taliwala gawas lang kang Jesu-Cristo, ug sa paglansang kaniya sa krus. ³ Ug ako uban kaninyo sa kaluya, ug sa kahadlok, ug sa hilabihang pagpangurog. ⁴ Ug ang akong mensahe ug ang akong pagmantala dili mao ang makapadani nga mga pulong sa kaalam. Hinuon, nagpadayag sila sa Espiritu ug sa gahom, ⁵ aron nga ang inyong pagtuo dili mahimong kaalam sa mga tawo, apan diha sa gahom sa Dios. ⁶ Karon tinuod nga nagsulti kami sa kaalam taliwala sa mga hamtong na, apan dili ang kaalam niining kalibotana, o sa mga magmamando niining panahona, nga mangahanaw ra. ⁷ Hinuon, magsulti kami sa kaalam sa Dios diha sa tinagong kamatuoran, ang tinagong kaalam nga gitagana sa Dios sa wala pa ang panahon alang sa atong himaya. ⁸ Walay mga magmamando niining panahona ang nasayod niini nga kaalam, kay kung nasabtan pa nila kini niadtong taknaa, wala na unta nila gilansang sa krus ang Ginoo sa himaya. ⁹ Apan ingon sa nahisulat, “Mga butang nga walay mata nga nakakita, walay dalunggan nga nakadungog, walay hunahuna nga nakahanduraw, ang mga butang nga giandam na sa Dios alang niadtong nahigugma kaniya.” ¹⁰ Mao kini ang mga butang nga gipadayag sa Dios kanato pinaagi sa Espiritu. Kay ang Espiritu magasusi sa tanan, bisan pa ang halawom nga mga butang sa Dios. ¹¹ Kay kinsa ba ang nasayod sa panghunahuna sa tawo gawas sa espiritu sa tawo nga anaa kaniya? Busa usab, walay usa

nga nasayod sa halawom nga mga butang sa Dios gawas sa Espiritu sa Dios. ¹² Apan wala nato nadawat ang espiritu sa kalibotan, apan ang Espiritu nga gikan sa Dios, aron nga masayran nato ang mga butang nga gihatag kanato sa Dios nga walay bayad. ¹³ Nagsulti kita mahitungod niining mga butanga sa mga pulong nga dili matudlo sa kaalam sa tawo, apan ang gitudlo sa Espiritu kanato. Ang Espiritu maghubad sa espirituhanong mga pulong inubanan sa espirituhanong kaalam. ¹⁴ Ang tawo nga dili-espirituhanon dili makadawat sa mga butang nga iya sa Espiritu sa Dios, kay binuang sila alang kaniya. Dili siya makaila kanila tungod kay wala sila makasabot sa espirituhanon. ¹⁵ Ang usa nga espirituhanon maghukom sa tanang mga butang, apan dili siya ilalom sa paghukom sa uban. ¹⁶ “Kay si kinsa ba ang nasayod sa hunahuna sa Ginoo, nga makahimo siya sa pagtudlo kaniya?” Apan nakabaton kita sa panghunahuna ni Cristo.

3

¹ Ug ako, mga igsoon, dili makasulti kaninyo ingon nga espirituhanong mga tawo, apan hinuon ingon nga unodnon nga mga tawo, ingon nga mga bata pa diha kang Cristo. ² Gipainom ko kamo ug gatas ug dili karne, kay dili pa kamo andam alang sa karne. Ug bisan gani karon dili pa kamo andam. ³ Kay kamo unodnon pa gihapon. Kay diin anaa ang pangabugho ug panag-away kaninyo, dili ba nagpuyo man kamo sumala sa unodnon, ug dili ba naglakaw man kamo pinaagi sa tawhanong sukaranan? ⁴ Kay sa dihang ang usa moingon, “Misunod ako kang Pablo,” ug ang lain moingon, “Misunod ako kang Apollos,” dili ba nagkinabuhi man kamo ingon nga mga tawhanon? ⁵ Unya kinsa ba si Apollos? Ug kinsa diay si Pablo? Mga alagad nga inyong gituohan, ang matag-usa nga gihatagan sa Ginoo ug mga buluhaton. ⁶ Ako ang nagtanom, si Apollos ang nagbisbis, apan ang Dios ang nagpatubo. ⁷ Busa, dili ang nagtanom ni ang nagbisbis mao ang mahinungdanon. Apan ang Dios mao ang nagpatubo. ⁸ Karon usa lang kadtong nagtanom ug kadtong nagbisbis, ug ang tagsa-tagsa makadawat sa iyang mga suhol sumala sa iyang kaugalingon nga paghago. ⁹ Kay kami ang isigka-magbubuhay sa Dios. Kamo ang tanaman sa Dios, ug gambalay sa Dios. ¹⁰ Sumala sa grasya sa Dios nga gihatag kanako ingon nga hanas nga magtutukod, ako ang nagpahiluna sa usa ka patukoranan ug adunay lain ang nagtukod niini. Apan magamping ang matag tawo kung giunsa niya kini pagtukod. ¹¹ Kay walay bisan usa ang makapahimutang sa usa ka patukoranan gawas lang sa napahiluna na, mao kana, si Jesu-Cristo. ¹² Karon kung si bisan kinsa ang magtukod ug bulawang patukoranan, plata, bililhong mga bato, kahoy, dagami, o uhot, ¹³ ang iyang mga binuhatan mapadayag, kay ang kahayag magpadayag niini. Kay mapadayag kini diha sa kalayo. Pagasulayan sa kalayo ang kalidad kung unsa ang nahimo sa tagsa-tagsa. ¹⁴ Kung ang buhat ni bisan kinsa magpabilin, makadawat siya ug ganti; ¹⁵ apan kung ang buhat ni bisan kinsa masunog, mag-antos siya sa kapildihan, apan maluwas ang iyang kaugalingon, ingon nga nakalingkawas pinaagi sa kalayo. ¹⁶ Wala ba kamo masayod nga kamo templo sa Dios ug ang Espiritu sa Dios nagpuyo diha kaninyo? ¹⁷ Kung si bisan kinsa ang molaglag sa templo sa Dios, ang Dios magalaglag

nianang tawhana. Kay ang templo sa Dios balaan, ug kamo usab. ¹⁸ Ayaw tugoti ang bisan kinsa nga maglimbong sa iyang kaugalingon. Kung si bisan kinsa kaninyo ang naghunahuna nga siya maalamon niining panahona, pasagdi siya nga mahimong usa ka “buangbuang” aron nga magmaalamon siya. ¹⁹ Kay ang kaalam niining kalibotana binuang alang sa Dios. Kay nahisulat kini, “Bitikon niya ang maalamon sa ilang pagkamalinglahon.” ²⁰ Ug usab, “Nasayod ang Ginoo nga ang pangatarongan sa maalamon walay kapuslanan.” ²¹ Busa wala nay pagpasigarbo mahitungod sa mga tawo! Kay ang tanang mga butang inyoha na, ²² bisan si Pablo, o si Apollos, o si Cefas, o ang kalibotan, o ang kinabuhi, o ang kamatayon, o ang kasamtangan nga mga butang, o ang mga butang nga moabotay pa. Ang tanang mga butang inyoha na, ²³ ug kamo iya ni Cristo ug si Cristo iya sa Dios.

4

¹ Kinahanglan ingon niini ang pagtagad sa usa ka tawo kanamo, ingon nga mga sulugoon ni Cristo ug mga piniyalan sa mga tinagong kamatuoran sa Dios. ² Niini nga bahin, mao kini ang usa nga gikinahanglan alang sa mga piniyalan nga sila kasaligan. ³ Apan alang kanako usa lamang kini ka gamay nga butang aron inyo akong hukman o pinaagi sa mga hukmanan sa tawo. Kay wala ko gani gihukman bisan ang akong kaugalingon. ⁴ Wala akoy kasayoran sa bisan unsang mga sumbong nga nahimo batok kanako, apan wala kana nagpasabot nga ako dili sad-an. Ang Ginoo mao ang maghukom kanako. ⁵ Busa ayaw ipakanaog ang paghukom mahitungod sa bisan unsang butang sa dili pa ang takna, sa dili pa moabot ang Ginoo. Dad-on niya sa kahayag ang mga butang nga natago sa kangitngit ug ipadayag ang mga katuyoan sa kasingkasing. Unya ang tagsa-tagsa makadawat sa iyang pagdayeg gikan sa Dios. ⁶ Karon, mga igsoon, akong gikinabuhi kining mga balaod sa akong kaugalingon ug kang Apolos alang sa inyong kaayohan, aron nga gikan kanamo makakat-on kamo sa buot ipasabot sa panultihon, “Ayaw paglapas sa kung unsa ang nahisulat.” Mao kini aron nga walay mousbaw nga pagdapig kaninyo sa usa batok sa uban. ⁷ Kay si kinsa man ang nakakita sa kalainan diha kaninyo ug sa uban? Unsa ba ang anaa kaninyo nga wala ninyo nadawat nga walay bayad? Kung nadawat ninyo kini nga walay bayad, nganong nagpasigarbo man kamo nga daw ingon nga wala kamo nagbuhat niini? ⁸ Naangkon na ninyo ang tanan nga mahimo ninyong tinguhaon! Nahimo na kamong dato! Ug nagsugod na kamo sa paghari—ug kana nahitabo bisan wala kami! Sa pagkatinuod, nanghinaot ako nga kamo naghari na gayod, aron nga kami maghari uban kaninyo. ⁹ Kay ako naghunahuna nga ang Dios nagbutang kanamo nga mga apostoles sa pagpakita ingon nga ulahi sa linya sa panon ug sama sa mga tawo nga hinukman sa kamatayon. Nahimo kaming talan-awon sa kalibotan—sa mga anghel, ug sa katawhan. ¹⁰ Mga buangbuang kami alang sa kaayohan ni Cristo, apan mga maalamon kamo kang Cristo. Mga luya kami, apan mga lig-on kamo. Mga tinahod kamo, apan kami gipakaulawan. ¹¹ Hangtod niining taknaa gigitom kami ug giuhaw, nagkagidlay na ang among bisti, walay kaluoy kaming gibunalan, ug kami walay puloy-anan. ¹² Naghago kami pag-ayo, namuhat uban

ang among kaugalingong mga kamot. Sa dihang gitunglo kami, nagpanalangin kami. Sa dihang gisakit kami, nagmalahutayon kami. ¹³ Sa dihang gibutangbutangan kami, nagsulti kami uban sa kalooy. Nahimo kami, ug pabilin nga giisip, nga sinalikway sa kalibotan ug labing mahugaw sa tanang mga butang. ¹⁴ Wala ako nagsulat niining mga butanga aron nga pakaulawan kamo, apan sa pagpanton kaninyo ingon nga akong hinigugma nga mga anak. ¹⁵ Kay bisan kung aduna kamoy 10, 000 ka mga magbalantay diha kang Cristo, wala kamoy daghang mga amahan. Kay nahimo akong inyong amahan diha kang Cristo Jesus pinaagi sa ebanghelyo. ¹⁶ Busa ako nag-awhag kaninyo nga inyo akong sundon. ¹⁷ Mao nga akong gipadala diha kaninyo si Timoteo, ang akong hinigugma ug matitud-anon nga anak diha sa Ginoo. Pahinumdoman niya kamo sa akong paagi diha kang Cristo, sama sa akong pagtudlo kanila sa bisan asa nga dapit ug sa matag kasimbahanan. ¹⁸ Karon ang pipila kaninyo nahimong mapahitas-on, nagabuhat ingon nga dili ako moanha diha kaninyo. ¹⁹ Apan moanha ako diha kaninyo sa dili madugay, kung kabubut-on sa Ginoo. Unya akong mahibaloan dili lamang ang mga gipangsulti niining mga mapahitas-on gayod, apan akong makita ang ilang gahom. ²⁰ Kay ang gingharian sa Dios wala nagsukad diha pagsulti apan diha sa gahom. ²¹ Unsa man ang inyong gusto? Moanha ba ako kaninyo uban sa bunal o uban sa gugma ug sa espiritu sa kalumo?

5

¹ Nakadungog kami ug balita nga adunay malaw-ay nga pagpakighilawas taliwala kaninyo, usa ka matang sa pagpakighilawas nga wala gani gitugotan taliwala sa mga Gentil. Ang balita mao nga ang usa kaninyo nakigdulog sa asawa sa iyang amahan. ² Ug nagpahambog pa gayod kamo! Dili ba kinahanglan magbangotan man unta kamo? Ang usa nga nagbuhat niini kinahanglan nga papahawaon taliwala kaninyo. ³ Kay bisan tuod wala ako sa lawas apan anaa gihapon sa espiritu, ako nang gihukman ang usa nga nagbuhat niini, sama nga ako anaa didto. ⁴ Sa diha nga magatigom kamo sa ngalan sa atong Ginoong Jesus, ug ang akong espiritu nahiuban usab diha sa gahom sa atong Ginoong Jesus, ako nang gihukman kining tawhana. ⁵ Gibuhat ko kini aron nga itugyan kining tawhana ngadto kang Satanas alang sa kalaglagan sa unod, aron nga ang iyang espiritu mamaluwas sa adlaw sa Ginoo. ⁶ Ang inyong pagpanghambog dili maayo. Wala ba kamo masayod nga ang gamay nga igpatubo makapatubo sa tibuok tinapay? ⁷ Hinloi ang inyong kaugalingon sa daan nga igpatubo aron nga mamahimo kamong bag-o nga minasa, aron nga mamahimo kamong tinapay nga walay igpatubo. Alang kang Cristo, ang atong nating karnero sa Pagsaylo, gihalad na. ⁸ Busa magsaulog kita sa kapistahan, dili sa daan nga igpatubo, ang igpatubo sa dili maayo nga kinaiya ug pagkadaotan. Hinuon, magsaulog kita sa tinapay nga walay igpatubo uban ang pagkamatinud-anon ug kamatuoran. ⁹ Gisulat ko kaninyo sa akong sulat nga dili kamo makig-uban sa makighilawasong mga tawo. ¹⁰ Wala ko gayod gipasabot ang mga malaw-ay nga mga tawo niining kalibotana, o ang mga hakog, o ang mga limbongan, o ang mga nagsimba sa diosdios, sanglit ang pagpalayo gikan kanila

nagkinahanglan man nga mogawas kamo niining kalibotana. ¹¹ Apan karon ako nagsulat kaninyo nga dili makig-uban ni bisan kinsa nga gitawag ug usa ka igsoon apan nagkinabuhi diha sa malaw-ay nga pagpakighilawas, o sa pagkahakog, o sa nagsimba ug diosdios, o nagasulti ug malaw-ay, o usa ka palahubog, o usa ka limbongan. Ayaw gani pagsalo bisan sa pagkaon nianang tawhana. ¹² Kay unsa may kalabotan ko sa paghukom niadtong anaa sa gawas sa simbahan? Hinuon, dili ba ninyo hukman ang anaa sa sulod sa simbahan? ¹³ Apan ang Dios maghukom niadtong anaa sa gawas. “Papahawaa ang daotan nga tawo taliwala kaninyo.”

6

¹ Sa dihang ang usa kaninyo adunay panagbingkil sa usag-usa, makahimo ba siya pag-adto sa atubangan sa husgado sa dili magtutuong maghuhukom, kaysa sa atubangan sa mga magtutuo? ² Wala ba kamo masayod nga ang mga magtutuo ang maghukom sa kalibotan? Ug kung mohukom kamo sa kalibotan, dili ba kamo makahimo sa paghusay sa dili mahinungdanong mga butang? ³ Wala ba kamo masayod nga atong pagahukman ang mga anghel? Unsa pa kaha, unya, makahimo ba kita ug paghukom sa mga butang niini nga kinabuhi? ⁴ Unya kung kamo maghimo sa mga paghukom nga nalakip sa pang-adlaw-adlaw nga kinabuhi, nganong ginasang-at man ninyo ang mga kaso atubangan niadtong dili sakop sa simbahan? ⁵ Gisulti ko kini sa inyong kaulawan. Wala bay usa taliwala kaninyo nga takos sa paghusay sa usa ka panagbingkil tali sa mga igsoon? ⁶ Apan sa atong nakita karon, ang usa ka magtutuo miadto sa hukmanan batok sa uban nga magtutuo, ug kana nga kaso gipahimutang sa atubangan sa usa ka maghuhukom nga dili magtutuo! ⁷ Ang kamatuoran nga adunay gayoy mga nagkalain-laing mga panagbingkil taliwala sa mga Kristohanon kapildihaan na alang kaninyo. Nganong dili man hinuon moantos sa sayop? Nganong man dili hinuon ninyo tugotan ang inyong mga kaugalingon nga malimbongan? ⁸ Apan nasayop kamo ug nanglimbong sa uban, ug kini mao ang inyong kaugalingong mga igsoon! ⁹ Wala ba kamo masayod nga ang dili matarong dili makapanunod sa gingharian sa Dios? Ayaw pagtuo sa mga bakak. Ang makihilawason, nagsimba ug mga dios-dios, mga mananapaw, mga lalaking nagbaligya ug dungog, kadtong nakighilawas sa samang pagkatawo, ¹⁰ mga kawatan, ang hakog, mga palahubog, mga mapasipalaon, ug mga mangingilad—wala kanila ang makapanunod sa gingharian sa Dios. ¹¹ Ug ingon nga ang pipila kaninyo. Apan gihinloan na kamo, apan gihalad na kamo sa Dios, apan kamo gipakamatarong na uban sa Dios sa ngalan sa Ginoong Jesu-Cristo ug pinaagi sa Espiritu sa atong Dios. ¹² Ang tanan makataronganon alang kanako,” Apan dili tanan makaayo. “Ang tanan makataronganon alang kanako,” Apan dili ako mahimong magpakaagalon pinaagi kanila. ¹³ “Ang kalanon alang sa tiyan ug ang tiyan alang sa kalan-on,” Apan ang Dios maglaglag uban kanilang duha. Ang lawas wala gitagana alang sa pagkamakihilawason. Hinuon, ang lawas alang sa Ginoo, ug ang Ginoo magtagbo alang sa lawas. ¹⁴ Ang Dios nagbanhaw sa Ginoo ug banhawon usab kita pinaagi sa iyang gahom. ¹⁵ Wala ba kamo

masayod nga ang inyong mga lawas nahisakop kang Cristo? Mahimo ba nga akong pagakuhaon ang mga nahisakop kang Cristo ug isagol sila sa usa ka nagbaligya ug dungog? Dili kini mahimo! ¹⁶ Wala ba kamo masayod nga siya nga nagpasakop sa usa ka nagbaligya ug dungog nahimong usa ka unod uban kaniya? Sama sa gisulti sa kasulatan, “Ang duha mahimong usa ka unod.” ¹⁷ Apan siya nga nahisakop sa Ginoo mahimong usa ka espiritu uban kaniya. ¹⁸ Dagan gikan sa pagkamakihilawason! Matag sala nga mabuhat sa usa ka tawo kini gawas sa lawas, apan ang pagkamakihilawason sa tawo sala batok sa iyang kaugalingong lawas. ¹⁹ Wala ba kamo masayod nga ang inyong lawas templo sa Balaang Espiritu, nga nagpuyo diha kaninyo, nga inyong nabatonan gikan sa Dios? Wala ba kamo masayod nga dili kamo ang tag-iya sa inyong mga kaugalingon? ²⁰ Kay kamo gipalit sa usa ka kantidad. Busa himayaa ang Dios diha sa inyong lawas.

7

¹ Karon mahitungod sa mga hisgotanan nga inyong gisulat: “Maayo kini alang sa usa ka lalaki nga dili motandog sa usa ka babaye.” ² Apan tungod sa mga tintasyon sa daghang immoral nga mga buhat, ang matag lalaki kinahanglan adunay kaugalingong asawa, ug ang matag babaye kinahanglan adunay kaugalingong bana. ³ Ang bana kinahanglan mohatag sa iyang asawa sa panagtiayon nga mga katungod, ug sama usab ang asawa ngadto sa iyang bana. ⁴ Wala nay katungod ang asawa ngadto sa iyang kaugalingong lawas, kondili ang bana na. Ug sama usab, ang bana wala nay katungod ngadto sa iyang kaugalingong lawas, apan sa asawa na. ⁵ Ayaw paghikawi ang usag-usa, gawas sa gikasabotan ug alang sa usa ka tukmang panahon. Buhata kini aron nga kamo makagahin sa inyong kaugalingon sa pag-ampo. Unya kinahanglan kamo mag-ipon pag-usab, aron nga si Satanas dili motintal kaninyo tungod sa inyong kakulangon sa pagpugong sa kaugalingon. ⁶ Apan gisulti ko kining mga butanga nganha kaninyo ingon nga usa ka pagtugot ug dili ingon nga usa ka mando. ⁷ Manghinaot ako nga ang matag-usa sama kanako. Apan ang matag-usa adunay kaugalingong gasa gikan sa Dios. Ang usa anaa niining matang nga gasa, ug ang uban niana nga matang. ⁸ Ngadto sa dili minyo ug sa mga balo mosulti ako nga maayo alang kanila nga magpabilin nga dili-minyo, sama kanako. ⁹ Apan kung dili nila matunan ang pagpugong sa kaugalingon, kinahanglan silang magminyo. Kay mas maayo pa alang kanila ang pagminyo kaysa masunog uban sa pagbati. ¹⁰ Karon ngadto sa mga minyo ihatag ko kini nga mando—dili ako, kondili ang Ginoo: “Ang asawa kinahanglang dili mobulag gikan sa iyang bana.” ¹¹ Apan kung makigbulag siya gikan sa iyang bana, kinahanglan magpabilin siya nga dili minyo o dili ba kaha makig-uli kaniya. Ug “Ang bana kinahanglang dili makigbulag sa iyang asawa.” ¹² Apan alang sa uban nga nabilin ako maga-ingon—ako, dili ang Ginoo—nga kung si bisan kinsa ang igsoon nga adunay asawa nga dili magtutuo, ug kung contento siya nga magpuyo uban kaniya, kinahanglan dili siya makigbulag kaniya. ¹³ Kung ang usa ka babaye adunay bana nga dili magtutuo, ug kung contento siya nga magpuyo uban kaniya, kinahanglan dili siya makigbulag kaniya.

¹⁴ Kay ang dili magtutuong bana gigahin tungod sa iyang asawa, ug ang dili magtutuo nga asawa gigahin tungod sa igsoon. Sa laing bahin ang inyong mga anak mahimong dili hinlo, apan sa pagkatinuod linain sila. ¹⁵ Apan kung ang dili kristohanon nga kapikas makigbulag, pasagdi siya nga mobiya. Sa ingon niana nga mga panghitabo, ang igsoong lalaki o babaye dili hiniktan sa ilang mga pakigsaad. Ang Dios nagtawag kanato sa pagpuyo nga malinawon. ¹⁶ Kay giunsa mo man pagkahibalo, babaye, kung imo bang maluwas ang imong bana? O giunsa mo man pagkahibalo, lalaki, kung imo bang maluwas ang imong asawa? ¹⁷ Pasagdi lang nga ang matag-usa magpuyo sa kinabuhi nga gitagana sa Ginoo kaniya, ang tagsa-tagsa sumala sa pagtawag sa Dios kaniya. Mao kini ang akong mando sa tanang mga kasimbahanan. ¹⁸ Tinuli ba si bisan kinsa sa dihang gitawag siya aron motuo? Dili siya kinahanglang mosulay sa pagpakita sa pagkadili-tinuli. Kay dili ba tinuli si bisan kinsa sa dihang gitawag siya sa pagtuo? Dili na siya kinahanglang magpatuli. ¹⁹ Kay dili ang pagkatinuli ni ang pagkadili-tinuli ang bililhon nianang mga butanga. Ang mahinungdanon mao ang pagtuman sa mga mando sa Dios. ²⁰ Kinahanglan ang matag-usa magpabilin sa iyang pagkatinawag sa dihang nagtawag ang Dios kaniya ngadto sa pagtuo. ²¹ Ulipon ba kamo sa dihang gitawag kamo sa Dios? Ayaw na hunahunaa ang mahitungod niini. Apan kung mahimo na kamong gawasnon, pahimusli kini. ²² Kay ang tawo nga gitawag sa Ginoo gawasnon tawo sa Ginoo. Sama usab sa usa ka gawasnon sa dihang gitawag siya aron sa pagtuo ulipon na ni Cristo. ²³ Gipalit na kamo uban sa kantidad, busa ayaw na kamo pagpaulipon sa mga tawo. ²⁴ Mga igsoon, sa bisan unsa nga kahimtang sa kinabuhi ang anaa kanato sa dihang gitawag kita aron sa pagtuo, magpabilin kita nga sama niana. ²⁵ Karon mahitungod niadtong wala gayod magminyo, wala akoy kasugoan gikan sa Ginoo. Apan akong ihatag ang akong panghunahuna sama sa usa nga kasaligan, pinaagi sa kaluoy sa Ginoo. ²⁶ Busa, naghunahuna ako nga tungod sa umaabot nga kalisdanan, maayo pa alang niining usa ka tawo nga magpabilin kung unsa siya. ²⁷ Nahiktan ba kamo sa usa ka babaye? Ayaw pangitaa nga mahimong gawasnon kaniya. Wala ba kamoy asawa? Ayaw pangita ug usa ka asawa. ²⁸ Apan kung magminyo kamo, wala kamo nakabuhat ug usa ka sala. Ug kung ang usa ka dili-minyo nga babaye magminyo, wala siya nakabuhat ug sala. Apan niadtong nagminyo makabaton ug daghang matang sa mga kasamok samtang magpuyo, ug buot ko nga kamo makagawas gikan kanila. ²⁹ Apan kini ang akong isulti, mga igsoon: Ang panahon mubo. Sukad karon, pasagdi kadtong adunay mga asawa nga magpuyo sama sa wala. ³⁰ Kadtong naghilak kinahanglang molihok sama ra nga sila wala maghilak, ug kadtong nagmaya mahisama nga wala sila nagmaya, ug kadtong nga namalit sa bisan unsa sama nga wala sila makabaton sa bisan unsa. ³¹ Ug kadtong nakig-uyon sa kalibotan kinahanglang dili magbuhat ingon nga sila hingpit nga nalambigit niini, kay ang pamaagi niini nga kalibotan padulong na matapos. ³² Buot ko nga gawasnon kamo gikan sa mga kabalaka. Ang dili minyo nga lalaki nagpakabana mahitungod sa mga butang sa Ginoo, unsaon sa pagpahimuot kaniya. ³³ Apan ang minyo nga lalaki nagpakabana mahitungod sa mga butang sa kalibotan,

unsaon sa pagpahimuot ang iyang asawa—³⁴ nabahin siya. Ang dili minyo nga mga babaye o ang putli nagpakabana mahitungod sa mga butang sa Ginoo, unsaon pagpakabalaan diha sa lawas ug sa espiritu. Apan ang minyo nga babaye nagpakabana mahitungod sa mga butang sa kalibotan, unsaon sa pagpahimuot ang iyang bana. ³⁵ Nagsulti ako niini alang sa inyong kaugalingong kaayohan, ug dili magbutang sa bisan unsang pagpugong alang kaninyo. Gisulti ko kung unsa ang husto, aron nga magmatinud-anon kamo sa Ginoo nga walay bisan unsang makasamok. ³⁶ Apan kung si bisan kinsa ang naghunahuna nga wala niya tagda ang iyang pangasaw-onon uban sa pagtahod—kung siya anaa na sa hustong pangidaron sa pagminyo ug kung mahimo kini—kinahanglan buhaton niya kung unsa ang iyang gusto. Dili siya makasala. Kinahanglan silang magminyo. ³⁷ Apan kung hugot siyang nagbarog sa iyang kasingkasing, kung wala siya napugos apan makahimo sa pagpugong sa iyang kaugalingong kabubot-on, ug kung siya nakahukom sa iyang kaugalingong kasingkasing sa pagbuhat niini, sa pagtipig sa iyang kaugalingong pangasaw-onon nga magpabiling ulay, makabuhat siya ug maayo. ³⁸ Busa ang usa nga makigminyo sa iyang pangasaw-onon nagbuhat ug maayo, ug ang usa nga mipili nga dili makigminyo magbuhat ug labi pang maayo. ³⁹ Ang babaye nahiktan na sa iyang bana samtang buhi pa siya. Apan kung mamatay ang iyang bana, gawasnon na siya sa pagminyo pag-usab sa bisan kinsa nga iyang gustong minyoan, apan diha lamang sa Ginoo. ⁴⁰ Apan sa akong pagsabot nga mas magmalipayon kung magpuyo siya kung unsa siya. Ug naghunahuna ako nga nabatongan ko usab ang Espiritu sa Dios.

8

¹ Karon mahitungod sa pagkaon nga gihalad sa mga diosdios: Nasayod kita nga, “kitang tanan adunay kahibalo.” Ang kahibalo makapadako sa ulo, apan ang gugma makapalig-on. ² Kung si bisan kinsa ang maghunahuna nga siya nasayod sa pipila ka butang, kana nga tawo sa gihapon wala masayod ingon sa iyang kinahanglang mahisayran. ³ Apan kung si bisan kinsa ang nahigugma sa Dios, kana nga tawo inila pinaagi kaniya. ⁴ Busa mahitungod sa pagkaon sa kalan-on nga gihalad sa mga diosdios: Nasayod kita nga “ang diosdios niining kalibotana walay pulos” ug “nga walay laing Dios apan usa lang.” ⁵ Kay tingali ang daw gitawag nga dios anaa, sa langit man o sa yuta, sama nga anaay daghang mga “dios” ug daghang “ginoo.” ⁶ Apan alang kanato, “Adunay usa lamang ka Dios nga Amahan, gikan kaniya ang tanang mga butang, ug alang kaniya kita nagkinabuhi, ug usa ka Ginoo si Jesu-Cristo, diin pinaagi kaniya ang tanang mga butang naglungtad, ug pinaagi kaniya kita naglungtad.” ⁷ Apan, kini nga kahibalo dili sa tanan. Hinuon, ang pipila kaniadto naandan ang pagsimba sa diosdios, ug sila mikaon niining kalan-on ingon nga kini mga butang gihalad sa usa ka diosdios. Ang ilang konsyensya nahugawan tungod kay kini huyang. ⁸ Apan ang pagkaon dili mopaila kanato ngadto sa Dios. Dili kita ang labing daotan kung kita dili mokaon, ni labing maayo kung kita mokaon niini. ⁹ Apan ampingi nga ang inyong kagawasan dili mamahimong hinungdan nga mapandol ang usa ka tawo nga huyang

sa pagtuo. ¹⁰ Kay pananglitan adunay usa nga makakita kanimo, nga adunay kahibalo, nagakaon sa pagkaon sa templo sa usa ka diosdios. Dili ba ang iyang huyang nga hunahuna magdasig kaniya sa pagkaon kung unsa ang gihalad ngadto sa mga diosdios? ¹¹ Busa tungod sa inyong pagsabot mahitungod sa matuod nga kinaiyahan sa diosdios, ang usa nga labing huyang, ang igsoon diin gipakamatyan ni Cristo, mapukan. ¹² Busa, kung kamo nakasala batok sa inyong igsoon ug nasamad ang ilang huyang nga mga hunahuna, nakasala kamo batok kang Cristo. ¹³ Busa, kung ang pagkaon maoy hinungdan sa akong igsoon aron mapandol, dili na gayod ako mokaon ug karne pag-usab, aron nga dili ako ang mamahimong hinungdan nga mahulog ang akong igsoon.

9

¹ Dili ba ako gawasnon? Dili ba ako apostol? Wala ko ba nakita si Jesus nga atong Ginoo? Dili ba kamo akong isig ka magbubuhay diha sa Ginoo? ² Kung dili ako apostol ngadto sa uban, apan unta ako diha kaninyo. Kay kamo ang pamatuod sa akong pagkaapostol diha sa Ginoo. ³ Mao kini ang akong panalipod niadtong nagsuta kanako: ⁴ Wala ba kami katungod sa pagkaon ug pag-inom? ⁵ Wala ba kami katungod sa pagkuha ug among makauban nga usa ka asawa nga usa ka magtutuo, sama sa gibuhay sa nahibiling mga apostoles, ug sa mga kaigsoonan diha sa Ginoo, ug kang Cepas? ⁶ O si Barnabas lamang ba ug ako ang kinahanglan mamuhay? ⁷ Kinsa ang nag-alagad nga sundalo sa iyang kaugalingong paggasto? Kinsa ang nagtanom ug usa ka parasan ug dili mokaon sa bunga niini? O kinsa ang nag-atiman sa usa ka panon sa hayop ug dili moinom sa gatas gikan niini? ⁸ Gisulti ko ba kining mga butanga pinasikad sa tawhanong katungod? Dili ba ang balaod nagsulti man usab niini? ⁹ Kay kini nahisulat diha sa balaod ni Moises, “Ayaw pagbutang ug busal sa baka sa dihang kini nagagiok sa lugas.” Tinuod ba gayod nga ang baka ang gitagad sa Dios? ¹⁰ Dili ba siya naghigot mahitungod kanato? Kini nahisulat alang kanato, tungod kay ang usa nga nagdaro kinahanglang magdaro sa paglaom, ug ang usa nga naggiok kinahanglang maggiok diha sa pagdahom sa pag-ambit sa ani. ¹¹ Kung kami mitanom ug espirituhanong mga butang taliwala kaninyo, sobra na ba kaayo kini alang kanamo ang pag-ani sa materyal nga mga butang gikan kaninyo? ¹² Kung ang uban nagbuhay niini nga katungod gikan kaninyo, dili ba mas labaw na kami? Bisan pa man niana, wala kami nag-angkon niini nga katungod. Hinuon, gilahunay namo ang tanan kaysa mahimong usa ka babag sa ebanghelyo ni Cristo. ¹³ Wala ba kamo nasayod nga kadtong nag-alagad sa templo nagkuha sa ilang pagkaon gikan sa templo? Wala ba kamo nasayod nga kadtong nag-alagad sa halaran nag-ambit kung unsa ang gihalad diha sa halaran? ¹⁴ Sa samang paagi, ang Ginoo nagmando nga kadtong nagsangyaw sa ebanghelyo kinahanglang mokuha sa ilang panginabuhi gikan sa ebanghelyo. ¹⁵ Apan wala ako miangkon sa bisan unsa niining mga katungod. Ug wala ako nagsulat niini aron adunay mga butang nga mahitabo alang kanako. Palabihon ko pa nga mamatay kaysa bisan kinsa nga mohikaw kanako niining panghinambog. ¹⁶ Kay kung ako

nagsangyaw sa ebanghelyo, ako walay rason sa paghinambog, tungod kay kinahanglan ko kining buhaton. Ug kaalaotan ang mamahimo kanako kung dili nako isangyaw ang ebanghelyo! ¹⁷ Kay kung buhaton ko kini sa kinabubut-on, ako adunay ganti. Apan kung dili kinabubut-on, sa gihapon ako adunay usa ka kaakohan nga gipiyal kanako. ¹⁸ Unsa unya ang akong ganti? Nga sa dihang ako nagsangyaw, maitanyag ko ang ebanghelyo sa walay bayad ug aron dili paggamit sa tibuok nakong katungod diha sa ebanghelyo. ¹⁹ Kay bisan tuod ako gawasnon gikan sa tanan, ako nahimong sulugoon sa tanan, aron nga ako mahimong makadala sa daghan. ²⁰ Ngadto sa mga Judio ako nagpakasama sa usa ka Judio, aron sa pagdala sa mga Judio. Niadtong nailalom sa balaod, nahimo ako nga sama sa usa nga nailalom sa balaod aron sa pagdala niadtong nailalom sa balaod. Gihimo ko kini bisan nga ang akong kaugalingon wala nailalom sa balaod. ²¹ Niadtong gawas sa balaod, nahimo ako nga sama sa usa nga gawas sa balaod, bisan nga ako sa akong kaugalingon dili gawas sa balaod sa Dios, apan ilalom sa balaod ni Cristo. Gihimo ko kini aron nga mahimo kong madala kadtong gawas sa balaod. ²² Ngadto sa mga huyang ako nahimong huyang, aron nga mahimo nakong madala ang huyang. Ako nakahimo sa tanang butang ngadto sa tanang mga tawo, aron nga mahimo nako ang tanang paagi nga maluwas ang pipila. ²³ Nagbuhat ako sa tanang butang alang sa ebanghelyo, aron nga ako makaambit sa mga panalangin niini. ²⁴ Wala ba kamo masayod nga sa usa ka lumba ang tanan nga mga magdadagan modagan sa lumba, apan usa lamang ang makadawat sa ganti? Busa dagan aron makadaog sa ganti. ²⁵ Ang usa ka magdudula adunay pagpugong sa kaugalingon sa tanan niyang pagbansay. Sila nagbuhat niini aron madawat ang purong-purong nga mahanaw, apan modagan kita aron nga atong madawat ang usa ka dili madunot nga purong-purong. ²⁶ Busa wala ako midagan nga walay katuyoan o nagsumbag sa hangin. ²⁷ Apan gibuntog ko ang akong lawas ug gihimo kining usa ka ulipon, aron nga human ako makasangyaw sa uban, ang akong kaugalingon dili mahimong dili mahiapil.

10

¹ Buot ko nga makahibalo kamo, mga igsoon, nga ang tanan natong mga amahan nailalom sa panganod ug ang tanan milabang sa dagat. ² Ang tanan gibawtismohan ni Moises ngadto sa panganod ug didto sa dagat, ³ ug ang tanan mikaon sa samang espirituhanon nga pagkaon. ⁴ Ang tanan miinom sa samang espirituhanon nga ilimnon. Kay sila miinom gikan sa usa ka espirituhanon nga bato nga nagsunod kanila, ug kana nga bato mao si Cristo. ⁵ Apan ang Dios wala kaayo nahimuot sa kadaghanan kanila, ug ang ilang mga patay nga lawas nagkatag sa kamingawan. ⁶ Karon kining mga butanga mao ang mga panag-ingnan alang kanato, aron nga dili na kita maibog sa mga daotan nga mga butang sama sa ilang gibuhat. ⁷ Ayaw pagsimba sa mga diosdios, sama sa gibuhat sa pipila kanila. Kini sama sa nahisulat, “Ang mga tawo milingkod aron sa pagkaon ug pag-inom, ug mitindog aron magdula.” ⁸ Dili kita magbuhat ug malaw-ay nga pakighilawas, sama sa gibuhat sa kadaghanan kanila. Sa usa ka adlaw, 23, 000 nga mga tawo ang

nangamatay tungod niini. ⁹ Dili usab nato sulayan si Cristo, sama sa gibuhat sa kadaghanan kanila ug gilaglag pinaagi sa mga bitin. ¹⁰ Ayaw usab pagbagulbol, sama sa gibuhat sa kadaghanan kanila ug gilaglag pinaagi sa usa ka anghel sa kamatayon. ¹¹ Karon kining mga butanga nahitabo kanila isip mga panag-ingnan alang kanato. Kini nahisulat alang sa pagpanudlo kanato—alang kanato diin ang kataposan sa mga katuigan miabot. ¹² Busa tugoti nga ang si bisan kinsa nga naghunahuna nga siya nagtindog mag-amping nga siya dili matumba. ¹³ Walay tintasyon nga midangat kaninyo nga wala mahitabo sa tanang katawhan. Hinunoa, ang Dios matitud-anon. Dili siya motugot nga tintalon kamo labaw pa sa inyong makaya. Uban sa tintasyon siya usab maghatag ug pamaagi nga kamo makaikyas, aron nga kamo makahimo sa pagsugakod niini. ¹⁴ Busa, akong mga hinigugma, palayo kamo gikan sa pagsimba sa diosdios. ¹⁵ Nakigsulti ako kaninyo ingon nga mahunahunaon nga mga tawo, aron nga inyong hukman ang akong isulti. ¹⁶ Ang kupa sa panalangin nga gipanalanginan nato, dili ba kini ang usa ka pagpakig-ambit sa dugo ni Cristo? Ang tinapay nga atong gipikaspikas, dili ba kini usa ka pagpakig-ambit sa lawas ni Cristo? ¹⁷ Tungod kay adunay usa lamang ka tinapay, kitang tanan sa usa lang ka lawas. Kitang tanan nagkahiusa ug kuha gikan sa usa lamang ka tinapay. ¹⁸ Tan-awa ang katawhan sa Israel: dili ba kadtong nagkaon sa mga gihalad nakig-abin man sa halaran? ¹⁹ Unya karon unsa man ang akong gisulti? Nga ang diosdios tinuod? O nga ang pagkaon nga hinalad sa diosdios tinuod? ²⁰ Apan ako mosulti mahitungod sa mga butang nga gihalad sa Gentil nga mga pagano, nga sila naghalad niining mga butanga sa mga demonyo ug dili sa Dios. Dili ko buot nga mahimo kamong makig-abin uban sa mga demonyo! ²¹ Dili kamo makainom sa kupa sa Ginoo ug kupa sa mga demonyo. Dili kamo mahimong makig-uban sa lamesa sa Dios ug sa lamesa sa mga demonyo. ²² O ato bang hagiton ang Ginoo aron sa mangabubho? Labing kusgan ba kita kay kaniya? ²³ Ang tanang butang uyon sa balaod, “apan dili ang tanang butang mapuslanon. “Ang tanang butang uyon sa balaod,” apan dili ang tanang butang makalig-on sa mga tawo. ²⁴ Kinahanglan nga walay si bisan kinsa ang mangita sa iyang kaugalingong kaayohan. Hinuon, ang matag usa kinahanglan nga mangita ug kaayohan sa iyang silingan. ²⁵ Makahimo kamo pagkaon sa bisan unsa nga gibaligya sa merkado, sa walay pagpangutana sa konsensya. ²⁶ Kay “ang kalibotan iya sa Ginoo, ug ang kinatibuk-an niini.” ²⁷ Kung ang mga dili magtutuo modapit kanimo nga mokaon sa pagkaon, ug buot nimo nga moadto, kaona ang bisan unsa nga gibutang sa imong atubangan sa walay pagpangutana sa konsensya. ²⁸ Apan kung ang usa ka tawo moingon kanimo, “Kini nga pagkaon gikan sa usa ka pagano nga paghalad” ayaw kini kaona. Kini alang sa usa nga nagpahibalo kanimo, ug tungod sa konsensya. ²⁹ Wala ako nagpasabot sa imong kaugalingong konsensya, apan ang konsensya sa ubang tawo. Kay ngano nga kinahanglan man nga ang akong kagawasan mahukman sa konsensya sa uban? ³⁰ Kung ako moambit sa pagkaon uban ang pagpasalamat, nganong sawayon man ako alang sa kung unsa akong gipasalamatan na? ³¹ Busa, bisan mokaon o moinom kamo, o bisan unsa ang inyong buhaton, buhata

ang tanan sa paghimaya sa Dios. ³² Ayaw paghatag ug kapandolan sa mga Judio o sa mga Griyego, o sa simbahan sa Dios. ³³ Nangingkamot ako sa pagpahimuot sa tanang tawo sa tanang mga butang. Wala ako nangita sa akong kaayohan, apan kana sa kadaghanan. Buhaton ko kini aron nga maluwas sila.

11

¹ Sundoga ako, ingon nga ako nagsundog kang Cristo. ² Karon gidayeg ko kamo tungod kay nahinumdom kamo kanako sa tanang butang. Gidayeg ko kamo tungod kay nagkupot kamo sa mga tulumanon ingon nga gihatod ko kini nganha kaninyo. ³ Karon buot ko nga kamo makasabot nga si Cristo mao ang ulo sa matag lalaki, nga ang lalaki ang ulo sa babaye, ug ang Dios mao ang ulo ni Cristo. ⁴ Bisan kinsa nga lalaki nga mag-ampo o managna nga adunay tabon ang iyang ulo nagpakaulaw sa iyang ulo. ⁵ Apan bisan kinsa nga babaye nga mag-ampo o managna nga walay tabon ang iyang ulo nagpakaulaw sa iyang ulo. Kay kini usa ug susama nga butang ingon nga ang iyang ulo gikagisan. ⁶ Kay kung ang usa ka babaye dili magtabon sa iyang ulo, kinahanglan nga pamub-an niya ug putol ang iyang buhok. Kung kini makauulaw alang sa usa ka babaye nga putlon ang iyang buhok o kagisan ang iyang ulo, kinahanglan tabonan niya ang iyang ulo. ⁷ Kay ang lalaki dili kinahanglan magtabon sa iyang ulo, sanglit siya ang hulagway ug himaya sa Dios. Apan ang babaye mao ang himaya sa lalaki. ⁸ Kay ang lalaki wala gihimo gikan sa babaye. Hinuon, ang babaye gihimo gikan sa lalaki. ⁹ Kay ang lalaki wala gihimo alang sa babaye. Hinuon, ang babaye gihimo alang sa lalaki. ¹⁰ Mao nga ang babaye kinahanglan nga adunay usa ka simbolo sa katungod sa iyang ulo, tungod sa mga anghel. ¹¹ Bisan paman niana, diha sa Ginoo, ang babaye mag-agad ngadto sa lalaki, ug ang lalaki mag-agad ngadto sa babaye. ¹² Kay ang babaye gikan sa lalaki, busa ang lalaki gikan sa babaye. Ug ang tanang butang gikan sa Dios. ¹³ Paghukom alang sa inyong kaugalingon: Angay ba alang sa babaye nga mag-ampo ngadto sa Dios nga ang iyang ulo wala gitabonan? ¹⁴ Dili ba nga ang kinaiyahan mismo nagtudlo man kaninyo nga kung ang lalaki adunay taas nga buhok, kini usa ka pagpakaulaw alang kaniya? ¹⁵ Dili ba nga ang kinaiyahan nagtudlo man kaninyo nga kung ang usa ka babaye taas ug buhok, iya kining himaya? Kay ang iyang buhok gihatag kaniya ingon nga tabon. ¹⁶ Apan kung adunay buot nga makiglalis mahitungod niini, wala na kitay lain pang tulumanon, ni ang kasimbahanan sa Dios. ¹⁷ Apan sa mosunod nga mga pahimatngon, wala ko kamo gidayeg. Kay sa dihang magtigom kamo, kini dili alang sa kaayohan apan alang sa kadaotan. ¹⁸ Kay sa unang bahin, nakadungog ako nga sa dihang magtigom kamo diha sa simbahan, adunay pagkabahinbahin diha kaninyo, ug sa pipila diha nga bahin nagtuo ako. ¹⁹ Kay anaa gayod ang pagkabahinbahin diha kaninyo, aron nga kadtong gitugotan maila diha kaninyo. ²⁰ Kay sa dihang nagtigom kamo, dili ang Panihapon sa Ginoo ang inyong gikaon. ²¹ Sa dihang mikaon kamo, ang matag usa magkaon sa iyang kaugalingong pagkaon sa wala pa makakaon ang uban. Ang usa gigutom, ug ang uban nangahubog. ²² Wala ba kamoy mga balay nga

kan-an ug imnan? Panamastamasan ba ninyo ang simbahan sa Dios ug pakaulawan kadtong walay gipanag-iyahan? Unsa may ikasulti ko kaninyo? Angayan ko ba kamong daygon? Dili ako modayeg kaninyo tungod niini! ²³ Kay akong nadawat gikan sa Ginoo kung unsa ang gipasa nako diha kaninyo, nga ang Ginoong Jesus, sa gabii sa dihang siya gibudhian, mikuha ug tinapay. ²⁴ Pagkahuman niya sa pagpasalamat, iya kining gipikaspikas ug miingon, “Mao kini ang akong lawas, nga alang kaninyo. Buhata kini aron sa paghinumdom kanako.” ²⁵ Sa samang paagi gikuha niya ang kupa pagkahuman sa panihapon, ug miingon siya, “Kini nga kupa mao ang bag-o nga kasabotan diha sa akong dugo. Buhata kini kanunay sa dihang moinom kamo niini, sa paghinumdom kanako.” ²⁶ Kay sa matag higayon nga kamo mokaon niini nga tinapay ug moinom niini nga kupa, nagmantala kamo sa kamatayon sa Ginoo hangtod nga siya mobalik. ²⁷ Busa, si bisan kinsa, nga mokaon sa tinapay o moinom sa kupa sa Ginoo sa dili takos nga pamatasan, mahimong sad-an sa lawas ug sa dugo sa Ginoo. ²⁸ Tugoti ang usa ka tawo nga magsusi pag-una sa iyang kaugalingon, ug niini nga paagi tugoti siya nga mokaon sa tinapay ug moinom sa kupa. ²⁹ Kay siya nga mokaon ug moinom nga wala magsusi sa lawas, mikaon ug miinom ug paghukom sa iyang kaugalingon. ³⁰ Mao kini nganong daghan kaninyo ang huyang ug masakiton, ug ang pipila kaninyo nakatulog. ³¹ Kung atong susihon ang atong kaugalingon, dili kita pagahukman. ³² Apan kung gihukman kita sa Ginoo, gipanton kita, aron nga dili kita mahukman sa silot uban sa kalibotan. ³³ Busa, akong mga igsoon, sa dihang magtigom kamo aron mokaon, hulata ang matag-usa. ³⁴ Kung adunay gigutom, tugoti siya nga mokaon didto sa balay, aron nga sa dihang magtigom kamo dili kini alang sa paghukom. Ug mahitungod sa ubang mga butang nga inyong gisulat, maghatag ako ug pagpanudlo sa dihang ako moabot.

12

¹ Mahitungod sa espirituhanon nga mga gasa, mga igsoon, dili ako buot nga kamo dili makahibalo. ² Nahibalo kamo nga sa mga pagano pa kamo, nahisalaag kamo ngadto sa dili makasulti nga mga diosdios, sa bisan unsa nga mga paagi gipangulohan kamo nila. ³ Busa buot ko nga mahibaloan ninyo nga walay usa nga mosulti pinaagi sa Espiritu sa Dios nga makaingon, “Si Jesus mao ang tinunglo.” Walay usa nga makaingon, “Si Jesus mao ang Ginoo,” gawas sa Balaang Espiritu. ⁴ Karon adunay nagkalain-lain nga mga gasa, apan managsama lang nga Espiritu. ⁵ Ug adunay nagkalain-lain nga mga buluhaton, apan managsama lang nga Ginoo. ⁶ Ug adunay nagkalain-lain nga mga matang sa buhat, apan kini sama lang nga Dios nga naghimo kanila nga mahimo sa tanan. ⁷ Karon sa matag usa gihatag ang gawason nga pagpakita sa Espiritu alang sa kaayohan sa tanan. ⁸ Kay sa usa gihatag sa Espiritu ang pulong sa kaalam, ug sa uban ang pulong sa kahibalo pinaagi sa sama lang nga Espiritu. ⁹ Sa uban gihatag ang pagtuo pinaagi sa sama lang nga Espiritu, ug sa uban mga gasa sa pagpang-ayo pinaagi sa usa ka Espiritu. ¹⁰ Sa uban gihatag ang mga buhat sa gahom, ug sa uban pagpanagna. Sa uban gihatag ang katakos sa pag-ila tali sa mga espirit, sa uban mga nagkalain-lain nga matang

sa mga pinulongan, ug sa uban ang paghubad sa mga pinulongan. ¹¹ Apan ang usa ug sama lang nga Espiritu ang nagbuhat niining tanan, naghatag ug mga gasa sa matag usa sa tagsa-tagsa, sumala sa iyang gipili. ¹² Kay ingon nga ang lawas usa ug adunay daghan nga mga sakop ug ang tanan sakop sa sama nga lawas, mao nga kini uban kang Cristo. ¹³ Kay pinaagi sa usa ka Espiritu gibawtismohan kitang tanan ngadto sa usa ka lawas, mga Judio man o mga Griyego, ginapos man o gawasnon, ug ang tanan gihimo sa pag-inom sa usa ka Espiritu. ¹⁴ Kay ang lawas dili usa ka sakop, apan daghan. ¹⁵ Kung ang tiil moingon, “Sanglit ako dili kamot, dili ako bahin sa lawas,” dili kini labing ubos nga sa bahin sa lawas. ¹⁶ Ug kung ang dalunggan magaingon, “Tungod kay dili man ako mata, dili ako bahin sa lawas,” dili kini labing ubos nga sa bahin sa lawas. ¹⁷ Kung ang tibuok lawas ang mata, hain man ang pagbati sa pagdungog? Kung ang tibuok lawas mao ang dalunggan, hain man ang pagbati sa pagsimhot? ¹⁸ Apan ang Dios nagpahimutang sa matag bahin sa lawas ingon nga siya nagbuhat niini. ¹⁹ Ug kung silang tanan sama nga sakop, hain man ang lawas? ²⁰ Busa karon daghan sila nga mga sakop, apan usa lang ang lawas. ²¹ Ang mata dili makaingon sa kamot, “Wala ako magkinahanglan kanimo.” Ni ang ulo moingon ngadto sa mga tiil, “Wala ako magkinahanglan kanimo.” ²² Apan ang mga sakop sa lawas nga makita nga labing mahuyang mao ang mahinungdanon. ²³ Ug ang mga bahin sa lawas nga atong gihunahuna nga dili kaayo dungganon, mohatag kita kanila sa labing dako nga pagpasidungog, ug ang atong dili angayan nga mga sakop adunay labaw nga dungog. ²⁴ Karon ang atong angayan nga mga sakop dili kinahanglan nga tagdon uban sa dungog, kay aduna na silay dungog. Apan gihiusa sa Dios ang tanan nga mga sakop, ug naghatag siya ug dugang nga kadungganon niadtong nakulangan niini. ²⁵ Gibuhat niya kini aron walay pagkabahin-bahin sa lawas, apan nga ang mga sakop kinahanglan nga moamping alang sa usag- usa uban sa sama nga pagbati. ²⁶ Ug sa diha nga ang usa ka sakop mag-antos, ang tanan nga mga sakop mag-antos usab. O sa diha nga ang usa ka sakop mapasidunggan, ang tanang mga sakop maglipay usab. ²⁷ Karon kamo mao ang lawas ni Cristo ug ang tagsatagsa mga sakop niini. ²⁸ Ug nagpili ang Dios diha sa simbahan sa una mga apostoles, ikaduha ang mga propeta, ikatulo ang mga magtutudlo, unya kadtong nagbuhat ug gamhanan nga mga buhat, unya ang mga gasa sa pagpang-ayo, kadtong maghatag ug mga pagtabang, kadtong nagbuhat sa buhat sa pagdumala, ug kadtong adunay nagkalain-lain nga mga matang sa mga pinulongan. ²⁹ Ang tanan ba kanila mga apostoles? Ang tanan ba mga propeta? Ang tanan ba mga magtutudlo? Ang tanan ba nagabuhay sa gamhanang mga buhat? ³⁰ Tanan ba kanila adunay mga gasa sa pagpang-ayo? Ang tanan ba kanila makasulti uban sa mga pinulongan? Ang tanan ba kanila makahubad sa mga pinulongan? ³¹ Tinguhaa gayod ang pagpangita sa labing dako nga mga gasa. Ug ipakita ko kaninyo ang dugang pang labing maayo nga paagi.

13

¹ Pananglitan makasulti ako sa mga pinulongan sa mga tawo ug sa mga anghel. Apan kung wala akoy gugma, mahimo akong usa ka saba

nga agong o usa ka nagtagingting nga piyangpiyang. ² Pananglitan aduna akoy gasa sa pagpanagna ug makasabot sa tanang tinago nga mga kamatuoran ug kahibalo, ug kung ako adunay tanang pagtuo ingon nga makapabalhin sa mga bukid. Apan kung wala akoy gugma, wala akoy pulos. ³ Ug pananglitan akong ihatag ang tanan nga akong gipanag-iyahan aron sa pagpakaon sa kabos, ug akong ihatag ang akong lawas aron nga sunogon. Apan kung wala akoy gugma, wala akoy makuha. ⁴ Ang gugma mapailubon ug maluluy-on. Ang gugma dili masina o hambog. Dili kini mapahitas-on ⁵ o bastos. Dili kini dalo. Dili kini dali masuko, ni mag-ihap sa mga kasaypanan. ⁶ Dili kini malipay sa dili matarong. Hinuon, maglipay kini diha sa kamatuoran. ⁷ Ang gugma maantoson sa tanang mga butang, motuo sa tanang mga butang, adunay pagsalig mahitungod sa tanang mga butang, ug molahutay sa tanang mga butang. ⁸ Ang gugma dili matapos. Kung aduna may mga panagna, kini mangahanaw. Kung adunay mga pinulongan, mahunong kini. Kung adunay kahibalo, kini mahanaw. ⁹ Kay kita nahibalo lamang sa pipila ug makapanagna kita sa pipila lamang. ¹⁰ Apan sa dihang ang hingpit moabot, kadtong dili hingpit mangahanaw. ¹¹ Sa dihang usa pa ako ka bata, nagsulti ako sama sa usa ka bata, naghunahuna ako sama sa usa ka bata, nangatarongan ako sama sa usa ka bata. Sa dihang nahimo na akong hamtong, akong gisalikway ang binata nga mga butang. ¹² Kay karon nagtan-aw kita nga dili diritso diha sa samin, apan unya sa nawong ug nawong. Karon nahibalo ako sa bahin lamang, apan unya makahibalo ako sa bug-os ingon nga ako bug-os nga nailhan. ¹³ Apan karon kining tulo magapabilin: ang pagtuo, ang umaabot nga pagsalig, ug ang gugma. Apan ang mas labaw niini mao ang gugma.

14

¹ Tinguhaa ang gugma ug pagmainiton alang sa espirituhanon nga mga gasa, ilabina kay kamo kamo magapanagna. ² Tungod kay ang usa nga nagapanulti sa dila wala nakigsulti sa mga tawo kondili sa Dios. Kay walay nakasabot kaniya tungod kay siya nagasulti man sa tinago nga mga butang sa Espiritu. ³ Apan ang usa nga nagapanagna nakigsulti sa mga tawo aron sa pagpalig-on kanila, aron sa pagdasig kanila, ug sa paghupay kanila. ⁴ Ang usa nga nagsulti sa dila nagpalig-on sa iyang kaugalingon, apan ang usa nga nagapanagna magpalig-on sa simbahan. ⁵ Karon nanghinaot ako nga kamong tanan makasulti sa mga pinulongan. Apan labaw pa niana, nanghinaot ako nga kamo makahimo sa pagpanagna. Ang nagapanagna labaw pa sa usa nga makasulti sa mga dila (gawas kung adunay usa nga maghubad aron nga ang simbahan malig-on). ⁶ Apan karon, mga kaigsoonan, kung moanha ako kaninyo nga magsulti sa mga dila, unsa man ang matabang nako kaninyo? Wala, gawas kung magsulti ako kaninyo sa gipadayag, o kahibalo, o panagna, o pagtulon-an. ⁷ Kung ang walay kinabuhi nga mga kasangkapan magtingog—sama sa plawta o alpa—ug dili kini mohimo ug nagkalainlaing tonada, unsaon man pagkahibalo ni bisan kinsa kung unsa nga tono ang ginatugtog sa plawta ug sa alpa? ⁸ Kay kung ang trumpeta gipatugtog sa dili saktong tingog, unsaon man pagkahibalo ni bisan kinsa

kung kanus-a ang takna sa pagpangandam sa gubat? ⁹ Busa anaa kini kaninyo. Kung mosulti kamo ug pinulongan nga dili masabtan, unsaon man pagkasabot ni bisan kinsa kung unsa ang inyong giingon? Ikaw magasulti, ug walay makasabot kanimo. ¹⁰ Adunay daghang nagkalain-lain nga mga pinulongan sa kalibotan ug ang tanan adunay ipasabot. ¹¹ Apan kung wala ako makasabot sa usa ka pinulongan, mahimo akong usa ka langyaw sa mamumulong ug ang mamumulong mahimong usa ka langyaw kanako. ¹² Sama usab kaninyo. Tungod kay mahinamon man kamo sa lihok sa Espiritu, pagmainiton aron modagaya ang paglig-on sa simbahan. ¹³ Busa ang usa nga nagsulti sa dila kinahanglang mag-ampo nga siya makahubad. ¹⁴ Kay kung mag-ampo ako diha sa dila ang akong espiritu mag-ampo usab, apan ang akong hunahuna dili magmabungahon. ¹⁵ Unsa man ang angay nakong buhaton? Mag-ampo ako pinaagi sa akong espiritu, apan mag-ampo usab ako pinaagi sa akong hunahuna. Moawit ako pinaagi sa akong espiritu, ug moawit usab ako pinaagi sa akong hunahuna. ¹⁶ Kay kondili, kung modayeg ka sa Dios pinaagi sa imong espiritu, unsaon man pag-ingon sa langyaw ug “Amen” sa dihang nagpasalamat ka kung wala siya makasabot sa imong gisulti? ¹⁷ Kay igo na ang inyong pagpasalamat, apan ang ubang tawo wala nalig-on. ¹⁸ Nagpasalamat ako sa Dios nga nagasulti ako sa mga dila labaw pa kaninyong tanan. ¹⁹ Apan sa simbahan mas pilion ko pa nga pagsulti ug lima ka pulong nga akong masabtan aron nga ako makahimo sa pagpanudlo sa uban, kay sa 10, 000 ka mga pulong diha sa dila. ²⁰ Mga kaigsoonan, ayaw pagbinata sa inyong panghunahuna. Apan, sa pagkadaotan, pagpakasama kamo sa mga gagmay nga bata. Apan sa inyong panghunahuna kinahanglan nga hamtong. ²¹ Sa balaod kini nahisulat, “Pinaagi sa mga tawo nga adunay laing mga pinulongan ug pinaagi sa mga ngabil sa mga langyaw makigsulti ako niining mga tawhana. Bisana pa niana dili nila ako madunggan,” nag-ingon ang Ginoo. ²² Busa ang mga dila mao ang mga timaan, dili sa mga magtutuo, apan sa dili magtutuo. Apan ang pagpanagna usa ka timaan, dili sa dili magtutuo, apan sa magtutuo. ²³ Busa, kung ang tibuok simbahan managtigom ug ang tanan magsulti sa mga dila, ug mosulod ang tagagawas ug ang dili magtutuo, dili ba sila moingon nga nangabuang na kamo? ²⁴ Apan kung kamong tanan managna unya mosulod ang dili magtutuo o tagagawas, matandog siya sa tanan nga iyang madungog. Mahukman siya sa tanan nga gipang-ingon. ²⁵ Ang tinago sa iyang kasingkasing mahimong mapagawas. Tungod niana, moyukbo siya ug mosimba sa Dios. Mopahayag siya nga ang Dios anaa gayod taliwala kaninyo. ²⁶ Unya unsa man ang sunod mga kaigsoonan? Kung magtigom kamo, ang matag usa adunay usa ka salmo, usa ka pagtulon-an, usa ka pagpadayag, usa ka pinulongan, o usa ka pagsabot. Buhata ang tanan aron nga malig-on ang simbahan. ²⁷ Kung adunay magapanulti sa dila, duha o tulo ra ang pinakadaghan, ug sila magpulihanay. Ug kinahanglan nga adunay mohubad kung unsa ang naingon. ²⁸ Apan kung walay mohubad, pahiloma silang tanan diha sa simbahan. Pasultiha ang matag usa kanila sa ilang kaugalingon ngadto sa Dios. ²⁹ Pasultiha ang duha o tulo ka mga propeta, ug papaminawa ang ubang tawo uban sa pag-ila kung unsa

ang giingon. ³⁰ Apan kung ang panglantaw gihatag sa usa nga naglingkod sa panagtigom, pahiloma ang usa nga nag-istorya. ³¹ Kay ang matag usa kaninyo mahimong isa-isa nga managna aron ang tanan makakat-on ug ang tanan madasig. ³² Kay ang mga espiritu sa mga propeta anaa sa pagdumala sa mga propeta. ³³ Kay ang Dios dili Dios sa kalibog, kondili sa kalinaw. Ug diha sa tanang mga simbahan sa tanang mga magtutuo, ³⁴ kinahanglan nga ang mga babaye magpabilin nga hilom sa kasimbahanan. Kay wala sila gitugotan sa pagsulti. Hinuon, kinahanglan nga sila magpadumala, sama sa giingon sa balaod. ³⁵ Kung aduna silay gitinguha nga makat-onan, papangutan-a sila sa ilang mga bana sa balay. Kay makauulaw kini alang sa usa ka babaye nga mosulti sa simbahan. ³⁶ Ang pulong ba sa Dios naggikan kaninyo? Kamo lamang ba ang naabtan niini? ³⁷ Kung adunay naghunahuna sa iyang kaugalingon nga siya usa ka propeta o espirituhanon, kinahanglan nga ilhon niya nga ang mga butang nga akong gisulat kaninyo mao ang mando sa Ginoo. ³⁸ Apan kung adunay dili moila niini, ayaw usab siya ilha. ³⁹ Busa, mga kaigsoonan, tinguhaa gayod ang gasa sa pagpanagna ug ayaw dumilii ang uban sa pagsulti diha sa mga dila. ⁴⁰ Apan himoa nga ang tanang mga butang mabuhat sa han-ay ug sa hustong paagi.

15

¹ Karon magpahinumdom ako kaninyo, mga igsoon, sa ebanghelyo nga gimantala ko kaninyo, diin inyong gidawat ug inyong gibarogan. ² Pinaagi niini nga ebanghelyo kamo naluwas, kung mokupot kamo nga lig-on sa pulong nga gisangyaw ko kaninyo, gawas kon kawang ang inyong gituohan. ³ Kay gidala nako kaninyo ang pinakamahinungdanon nga mga butang nga nadawat usab nako: nga si Cristo namatay alang sa atong mga sala sumala sa mga kasulatan, ⁴ nga gilubong siya, ug nga nabanhaw siya sa ikatulo nga adlaw sumala sa mga kasulatan. ⁵ Ug nagpakita siya kang Cefas, unya ngadto sa napulo ug duha. ⁶ Unya sa usa ka higayon nagpakita siya sa kapin 500 ka mga kaigsoonan. Kadaghanan kanila mga buhi pa gihapon, apan ang pipila nakatulog. ⁷ Unya mipakita siya kang Santiago, unya ngadto sa tanang mga apostoles. ⁸ Sa kataposan niining tanan, mipakita siya kanako, ingon sa usa ka bata nga natawo sa sayop nga panahon. ⁹ Kay ako mao ang kinaulahian sa mga apostoles. Dili ako takos nga tawgon nga usa ka apostoles tungod kay akong gilutos ang simbahan sa Dios. ¹⁰ Apan pinaagi sa grasya sa Dios ako mao ako, ug ang iyang grasya nga ania kanako wala makawang. Hinuon, naningkamot ako sa pagbuhat kaysa kanilang tanan. Apan dili kini ako, kini ang grasya sa Dios nga ania kanako. ¹¹ Busa bisan ako o sila, mao nga kami nagsangyaw ug kamo mituo. ¹² Karon kung si Cristo gimantala ingon nga nabanhaw gikan sa mga patay, unsaon man pag-ingon sa pipila kaninyo nga walay pagkabanhaw sa mga patay? ¹³ Apan kung walay pagkabanhaw sa mga patay, buot pasabot bisan si Cristo wala mabanhaw. ¹⁴ Ug kung wala mabanhaw si Cristo, buot pasabot ang among pagsangyaw kawang lamang, ug ang inyong pagtuo usab kawang lamang. ¹⁵ Ug kita makaplagan nga mini nga mga saksi mahitungod sa Dios, tungod kay kita nagpamatuod batok sa Dios, sa pag-ingon nga siya nagbanhaw

kang Cristo bisan wala man diay. ¹⁶ Kay kung ang mga patay dili banhawon, pasabot nga bisan si Cristo wala usab mabanhaw. ¹⁷ Ug kung si Cristo wala banhawa, ang inyong pagtuo kawang lamang ug kamo anaa pa gihapon sa inyong mga sala. ¹⁸ Unya kadtong nangamatay diha kang Cristo mahanaw usab. ¹⁹ Kung niini lamang nga kinabuhi kita adunay pagsalig sa umaabot diha kang Cristo, sa tanang katawhan kita ang labing makaluluoy. ²⁰ Apan karon si Cristo gibanhaw gikan sa mga patay, ang unang mga bunga niadtong mga nangamatay. ²¹ Kay sanglit ang kamatayon miabot pinaagi sa usa ka tawo, pinaagi usab sa usa ka tawo miabot ang pagkabanhaw sa mga patay. ²² Kay tungod kang Adan ang tanan mamatay, busa diha usab kang Cristo ang tanan mahimong buhi. ²³ Apan ang tagsatagsa anaay kaugalingon nga han-ay: Kang Cristo, nga mao ang unang mga bunga, ug unya kadtong nahisakop kang Cristo mabuhi sa iyang pag-abot. ²⁴ Unya mao na ang katapusan, sa diha nga si Cristo motugyan sa gingharian ngadto sa Dios nga Amahan. Mao kini ang panahon nga iyang wagtangan ang tanan nga mando, ug tanan nga pamunoan ug gahom. ²⁵ Kay kinahanglan nga siya maghari, hangtod nga mabutang niya ang tanan niyang mga kaaway ilalom sa iyang mga tiil. ²⁶ Ang katapusan nga kaaway nga pagalaglagon mao ang kamatayon. ²⁷ Kay “iyang gibutang ang tanang butang ubos sa iyang mga tiil.” Apan sa dihang giingon nga “iyang gibutang ang tanan,” kini tataw nga dili lakip ang usa nga nagbutang sa tanan ilalom sa iyang kaugalingon. ²⁸ Sa dihang ang tanang mga butang napailalom kaniya, nagpasabot nga mismo ang Anak mahimong ilamom kaniya nga nagpailalom sa tanang butang diha kaninya. Kini mahitabo aron nga ang Dios nga Amahan mahimong tanan sa tanan. ²⁹ O kon dili unsa man ang mahimo niadtong gibawtismohan alang sa mga patay? Kung ang mga patay wala gayod gibanhaw, nganong gibawtismohan man sila alang kanila? ³⁰ Ug nganong sa matag takna anaa man kita sa kakuyaw? ³¹ Namatay ako sa matag adlaw. Kana mao ang ipahayag ko sa akong pagpasigarbo nganha kaninyo, mga kaissoonan, nga akong nabatonan diha kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. ³² Unsa man ang akong maangkon, gikan sa usa ka tawhanong panglantaw, kung nakig-away ako batok sa mga mapintas nga mananap didto sa Efeso, kung wala mabanhaw ang mga patay? “Mangaon kita ug manginom, kay ugma mangamatay kita.” ³³ Ayaw pagpalimbong: “Ang daotang mga kauban makadaot sa maayong mga pamatasan.” ³⁴ Pagmatngon! Pagpuyo nga matarong! Ayaw pagpakasala. Kay ang pipila kaninyo walay kahibalo sa Dios. Isulti ko kini aron maulawan kamo. ³⁵ Apan moingon ang usa ka tawo, “Unsaon man pagkabanhaw sa mga patay? Ug sa unsa man nga matang sa lawas sila moabot?” ³⁶ Wala gayod kamoy alamag! Kung unsa ang inyong gipugas dili magsugod sa pagtubo gawas kon kini mamatay. ³⁷ Ug kung unsa ang inyong gipugas dili mao ang lawas nga mogula, apan usa ka binhi. Mamahimo kining trigo o lain pang butang. ³⁸ Apan ang Dios magahatag niini ug lawas nga maoy iyang gipili, ug sa matag binhi ang iyang kaugalingon nga lawas. ³⁹ Dili ang tanan nga unod managsama. Hinuon, adunay usa ka unod sa mga tawo, ug laing unod alang sa mga mananap, ug lain pang unod alang sa mga langgam, ug lain alang sa isda. ⁴⁰ Aduna

usab langitnon nga mga lawas ug yutan-on nga mga lawas. Apan ang himaya sa langitnon nga lawas usa ka matang ug ang himaya sa yutan-on lahi usab. ⁴¹ Adunay usa ka himaya sa adlaw, ug laing himaya sa bulan, ug laing himaya sa mga bituon. Kay ang himaya sa usa ka bituon lahi kaysa lain pa nga bituon. ⁴² Mao usab ang pagkabanhaw sa mga patay. Kung unsa ang ginapugas madunoton, ug kadtong gibanhaw dili madunot. ⁴³ Kini gipugas sa kaulawan; kini gibanhaw sa himaya. Kini gipugas sa kahuyang; kini gibanhaw sa gahom. ⁴⁴ Kini gipugas sa usa ka tawhanon nga lawas; kini gibanhaw sa usa ka espirituhanon nga lawas. Kung adunay tawhanon nga lawas, adunay espirituhanon usab nga lawas. ⁴⁵ Busa kini nahisulat usab, “Ang unang tawo nga si Adan nahimong buhi nga kalag.” Ang kataposan nga Adan nahimong usa ka nagahatag ug kinabuhi nga espiritu. ⁴⁶ Apan ang espirituhanon wala nahiuna ug abot apan ang lawasnon, ug unya ang espirituhanon. ⁴⁷ Ang nauna nga tawo iya sa yuta, hinimo sa abog. Ang ikaduha nga tawo gikan sa langit. ⁴⁸ Kadtong mga hinimo sa abog sama usab kaniya nga hinimo sa abog. Ug kadtong mga hinimo sa langit, sama usab kaniya nga iya sa langit. ⁴⁹ Ingon nga gidala nato ang panagway sa tawo sa abog, dalhon usab nato ang panagway sa tawo sa langit. ⁵⁰ Karon isulti ko kini, mga igsoon, nga ang unod ug dugo dili makapanunod sa gingharian sa Dios. Ni unsa ang madunot makapanunod sa unsa ang dili madunot. ⁵¹ Tan-awa! Sultihan ko kamo sa usa ka tinago nga kamatuoran: Kitang tanan dili mamatay, apan kitang tanan mausab. ⁵² Kita mangausab sa usa ka gutlo, sa pagpamilok sa mata, diha sa kataposan nga trumpeta. Kay patingogon ang trumpeta, ug pagabanhawon ang mga patay ug dili na madunot, ug kita mausab. ⁵³ Kay kining madunot nga lawas kinahanglan masul-oban sa kung unsa ang dili madunot, ug kining adunay kamatayon nga lawas kinahanglan masul-oban sa walay kamatayon. ⁵⁴ Apan sa dihang kining madunot nga lawas masul-oban sa kon unsa ang dili madunot, ug sa dihang kining lawas nga mamatay masul-oban sa walay kamatayon, unya matuman na ang panultihon nga nahisulat, “Ang kamatayon gilamoy diha sa kadaogan.” ⁵⁵ “Kamatayon, hain ang imong kadaogan? Kamatayon, hain ang imong kasakit?” ⁵⁶ Ang kasakit sa kamatayon mao ang sala, ug ang gahom sa sala mao ang balaod. ⁵⁷ Apan salamat sa Dios, nga maoy naghatag kanato sa kadaogan pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo! ⁵⁸ Busa, akong hinigugma nga mga kaigsoonan, pagmalig-on ug ayaw pagpatarog. Kanunay nga magmadagayaon sa buhat sa Ginoo, tungod kay kamo nasayod nga ang inyong buhat sa Ginoo dili makawang.

16

¹ Karon, mahitungod sa pagpangolekta sa mga magtutuo, ingon sa gisugo ko sa kasimbahanan sa Galacia, nga inyong buhaton. ² Sa unang adlaw sa semana, ang matag-usa kaninyo kinahanglan maggahin ug pipila ka butang ug tago-i kini kutob sa inyong maabot. Buhata kini aron nga wala nay pagpangolekta sa pag-abot nako. ³ Ug sa dihang moabot na ako, kung si kinsa ang inyong giuyonan, mopadala ako uban sa mga sulat aron ihatod ang inyong halad ngadto sa Jerusalem. ⁴ Ug kung gikinahanglan nga moadto usab ako, muoban sila kanako. ⁵ Apan

moanha ako kaninyo sa dihang moagi na ako sa Macedonia. Kay moagi man ako sa Macedonia. ⁶ Tingali magpabilin ako uban kaninyo o basin diha pa ako magpalabay sa tingtugnaw, aron nga matabangan ninyo ako sa akong pagpanaw, bisan asa ako moadto. ⁷ Kay dili ko buot nga makigkita kaninyo sa mubo lamang nga panahon. Kay nagtinguha ako nga makig-uban kaninyo sa taas nga panahon, kung itugot sa Ginoo. ⁸ Apan magpabilin ako sa Efeso hangtod sa Pentecostes, ⁹ kay ang halapad nga pultahan giablihan alang kanako, ug adunay daghan nga mga kaaway. ¹⁰ Karon sa dihang moabot na si Timoteo, paninguhaa nga dili siya magmahadlokon diha kaninyo, kay nagbuhat siya sa buluhaton sa Ginoo, sama sa akong gibuhat. ¹¹ Ayaw tugoti nga adunay magbiaybiay kaniya. Tabangi siya sa iyang dalan diha sa kalinaw, aron nga makaanhi siya kanako. Kay nagdahom ako kaniya nga makaanhi uban sa mga kaigsoonan. ¹² Karon mahitungod sa atong igsoon nga si Apollos, gidasig ko siya pag-ayo sa pagduaw kaninyo uban sa mga kaigsoonan. Apan dili pa niya kabubut-on nga moanha karon. Bisan paman niini, moanha siya sa tukma nga panahon. ¹³ Pagmabinantayon, barog nga lig-on diha sa pagtuo, pagmakusganon, pagmalig-on. ¹⁴ Tugoti nga ang tanan ninyong buhaton mahimo diha sa gugma. ¹⁵ Nasayod kamo sa panimalay ni Stefanas, nga sila mao ang unang mga nakabig diha sa Acaya, ug gitugyan nila ang ilang kaugalingon sa pag-alagad sa mga magtutuo. Karon giawhag ko kamo, mga kaigsoonan, ¹⁶ nga magpaubos niadtong mga katawhan sa matag-usa nga nagtabang diha sa buhat ug ang naghago uban kanamo. ¹⁷ Ug magmaya ako sa pag-abot ni Stefanas, Fortunatus, ug Acaicus. Sila ang nagdugang sa inyong pagkulang. ¹⁸ Kay gibag-o nila ang akong espiritu ug kaninyo. Busa, ilha ang mga tawo nga sama niini. ¹⁹ Ang kasimbahanan sa Asya nangumusta kaninyo. Si Aquila ug si Prisca nangumusta kaninyo diha sa Ginoo, uban sa simbahan nga mao ang ilang panimalay. ²⁰ Ang tanang kaigsoonan nangumusta kaninyo. Pangumustaha ang matag-usa uban sa balaan nga halok. ²¹ Ako, si Pablo, nagsulat niini pinaagi sa kaugalingon nakong kamot. ²² Kung adunay usa nga wala mahigugma sa Ginoo, matinunglo unta siya. Among Ginoo, balik na! ²³ Ang grasya sa Ginoong Jesus maga-uban kaninyo. ²⁴ Ang akong gugma magauban kaninyong tanan diha kang Cristo Jesus.

2 Corinto

¹ Si Pablo, usa ka apostol ni Cristo Jesus pinaagi sa kabubut-on sa Dios, ug si Timoteo nga atong igsoon, ngadto sa simbahan sa Dios nga anaa sa Corinto, ug ngadto sa tanang magtutuo sa tibuok rehiyon sa Acaya. ² Hinaot nga ang grasya maanaa kaninyo ug ang kalinaw nga gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo. ³ Hinaot nga dayegon ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Siya mao ang Amahan sa mga kaluoy ug ang Dios sa tanang paghupay. ⁴ Ang Dios maghupay kanato sa tanan natong kagul-anan, aron nga makahupay usab kita niadtong anaa sa bisan unsa nga kagul-anan. Naghupay kita sa uban sa samang paghupay nga gigamit sa Dios aron sa paglipay kanato. ⁵ Kay sama sa mga pag-antos ni Cristo nga midagaya tungod ug alang kanato, busa modagaya usab ang atong paghupay pinaagi kang Cristo. ⁶ Apan kung may kagul-anan man kami, alang kini sa inyong kahupayan ug kaluwasan. Ug kung gihupay man kami, alang kini sa inyong kahupayan. Ang inyong kalipay nagmalamboon sa dihang nagmapaubsanon kamo nga nag-ambit sa sama nga mga pag-antos nga giantos usab namo. ⁷ Ug malig-on ang among pagsalig mahitungod kaninyo. Nasayod kami nga sa pag-ambit usab ninyo sa mga pag-antos, miambit usab kamo sa paghupay. ⁸ Kay dili kami buot nga dili kamo masayod, mga igsoon, mahitungod sa mga kasamok nga among nabatonan didto sa Asya. Gibug-atan gayod kami labaw pa sa among makaya, hilabihan gayod kabug-at nga wala na kami naglaom nga mabuhi pa. ⁹ Sa pagkatinuod, hinukman na kami sa kamatayon nganhi kanamo. Apan wala kini naghimo kanamo nga mosalig sa among kaugalingon, kondili sa Dios gayod, nga nagbanhaw sa mga patay. ¹⁰ Giluwas niya kami gikan niadtong makamatay nga kakuyaw, ug nagluwas siya kanamo pag-usab. Gisalig na namo diha kaniya nga luwason niya kami pag-usab. ¹¹ Pagabuhaton niya kini ingon nga kamo usab magtabang kanamo pinaagi sa inyong mga pag-ampo. Unya daghan ang maghatag ug mga pagpasalamat pinaagi kanamo alang sa grasyahanon nga kaluoy nga gihatag kanamo pinaagi sa mga pag-ampo sa kadaghanan. ¹² Mapagarbohon kami niini: ang pagpamatuod sa among konsensya. Kay putli man kini nga mga katuyoan ug matinud-anon nga miabot gikan sa Dios nga among gipahigayon sa among kaugalingon dinhi sa kalibotan. Labi pa namong nabuhat kining tanan uban kaninyo—dili sa kalibotanong kaalam, apan pinaagi sa grasya sa Dios. ¹³ Wala kami nagsulat kaninyo sa bisan unsa nga dili ninyo mabasa o masabtan. Naglaom ako nga masabtan ninyo kami sa hingpit, ¹⁴ sama sa inyong gamay nga nasabtan kanamo karon. Unya sa adlaw sa atong Ginoong Jesus kami ang mahimo ninyong hinungdan alang sa pagpasigarbo, sama usab kanamo. ¹⁵ Tungod kay masaligon ako mahitungod niini, buot ko nga mouna pag-anha kaninyo, aron nga makadawat kamo sa kaayohan sa ikaduhang pagduaw. ¹⁶ Naglaraw ako sa paghapit aron sa pagduaw kaninyo sa akong panaw padulong sa Macedonia. Unya buot ko nga moduaw na usab kaninyo sa akong pagpanaw gikan sa Macedonia, ug

unya mapadala ninyo ako sa akong pagpadulong sa Judea. ¹⁷ Sa dihang naghunahuna ako niining paagiha, nagduhaduha ba ako? Naglaraw ba ako sa mga butang sumala sa mga tawhanong sukaran, aron nga moingon ako nga, “Oo, oo” ug “Dili, dili” sa samang takna? ¹⁸ Apan sama nga ang Dios nagmatinud-anon, dili namo dunganon sa pagsulti ang “Oo” ug “Dili.” ¹⁹ Kay ang Anak sa Dios, nga si Jesu-Cristo, nga gimantala nako ug nila ni Silvanos ug Timoteo diha kaninyo, dili “Oo” ug “Dili.” Hinunoa, kanunay siyang “Oo.” ²⁰ Kay ang tanan nga mga saad sa Dios kanunay nga “Oo” diha kaniya. Busa pinaagi usab kaniya moingon kita nga “Amen” ngadto sa himaya sa Dios. ²¹ Karon mao kini ang Dios nga nagpamatuod kanamo uban kaninyo diha kang Cristo, ug nagsugo siya kanato. ²² Gisilyohan na niya kita ug gihatag kanato ang Espiritu sa atong mga kasingkasing ingon nga usa ka garantiya sa kung unsa ang iyang ihatag sa umaabot. ²³ Hinuon, nagtawag ako sa Dios aron magsaksi alang kanako nga ang hinungdan sa wala ko pag-anha diha sa Corinto aron nga mapalingkawas ko kamo. ²⁴ Dili kini tungod kay nagsulay kami sa pagpugong kung unsa ba gayod ang inyong pagtuo. Hinuon, nagabuhat kami uban kaninyo alang sa inyong kalipay, sa inyong pagbarog sa inyong pagtuo.

2

¹ Busa nakahukom ako sa akong kaugalingon nga dili na gayod ako moanha pag-usab kaninyo nga may kasakit nga mga kahimtang. ² Kung nakapasakit ako kaninyo, kinsa man ang makapadasig kanako dili ba kamo lamang nga akong napasakitan? ³ Nagsulat ako sama sa akong gibuhay aron nga sa dihang moanha na ako kaninyo dili na ako mapasakitan niadtong magpalipay unta kanako. Aduna akoy pagsalig mahitungod kaninyong tanan nga ang akong kalipay sama sa kalipay nga anaa kaninyong tanan. ⁴ Kay nagsulat ako kaninyo gikan sa dakong kagul-anan, uban sa kasakit sa kasingkasing, ug sa hilabihan nga paghilak. Dili ko gusto nga mapasakitan ko kamo. Hinuon, gusto nako nga makahibalo kamo sa giladmon sa akong gugma diha kaninyo. ⁵ Kung si bisan kinsa nga hinungdan sa kasakit, wala lamang siya nagpasakit kanako, apan sa pipila pang pamaagi — dili kini ibutang sa hilabihan ka mapintas nga pagkaingon — diha kaninyong tanan. ⁶ Kini nga pagsilot pinaagi sa kadaghanan igo na nianang tawhana. ⁷ Busa karon kaysa sa silotan, kinahanglan nga pasayloon ninyo ug hupayon siya. Buhata kini aron nga dili siya mabug-atan pinaagi sa tumang kasubo. ⁸ Busa gidasig ko kamo nga pamatud-an sa kadaghanan ang inyong gugma alang kaniya. ⁹ Mao kini ang hinungdan nga ako nagsulat, aron nga masulayan ko kamo ug masayran kung matinumanon ba kamo sa tanang butang. ¹⁰ Kung inyong pasayloon si bisan kinsa, pasayloon ko usab kanang tawhana. Kung unsa ang akong gipasaylo — kung aduna man akoy gipasaylo — gipasaylo na kini alang sa inyong kaayohan diha sa presensya ni Cristo. ¹¹ Mao kini aron dili kita malimbongan ni Satanas. Kay nasayod na kita sa iyang mga plano. ¹² Ang usa ka pultahan giablihan sa Ginoo alang kanako sa dihang miabot ako sa siyudad sa Troas aron sa pagsangyaw didto sa ebanghelyo ni Cristo. ¹³ Bisan pa niana, wala akoy kalinaw sa hunahuna, tungod kay wala nako nakit-an didto ang akong

igsoon nga si Tito. Busa mibiya ako kanila ug mibalik sa Macedonia. ¹⁴ Apan salamat sa Dios, nga diha kang Cristo nga naggiya kanato sa kanunay diha sa kadaogan. Pinaagi kanato gipakaylap niya bisan asa ang kahumot sa kahibalo mahitungod kaniya. ¹⁵ Kay kita mao ang kahumot ni Cristo alang sa Dios, diha sa mga linuwas ug kadtong magakahanaw. ¹⁶ Ngadto sa mga tawo nga magakahanaw, mao kini ang baho gikan sa kamatayon padulong sa kamatayon. Niadtong mga naluwas, mao kini ang humot gikan sa kinabuhi padulong sa kinabuhi. Kinsa man ang takos niining mga butanga? ¹⁷ Kay dili kita sama sa daghang mga tawo nga nagbaligya sa pulong sa Dios aron makasapi. Hinuon, uban sa putli nga panghunahuna, nagsulti kita diha kang Cristo, ingon nga kita gipadala gikan sa Dios, diha sa panan-aw sa Dios.

3

¹ Nagasugod na ba usab kami sa pagdayeg sa among kaugalingon? Dili na kami manginahanglan ug sulat sa pagpaila kaninyo o gikan kaninyo, sama sa ubang mga tawo, dili ba? ² Kamo mismo ang among sulat sa pagpaila, nga nahisulat sa among mga kasingkasing, nga naila na ug nabasa na sa tanang katawhan. ³ Ug nagpakita kamo nga kamo ang sulat gikan kang Cristo, gipadala pinaagi kanamo. Nahisulat kini dili pinaagi sa tinta kondili pinaagi sa Espiritu sa buhi nga Dios. Wala kini nahisulat sa mga papan sa bato, kondili diha sa papan sa kasingkasing sa mga tawo. ⁴ Ug mao kini ang pagsalig nga nabatonan namo diha sa Dios pinaagi kang Cristo. ⁵ Dili kami takos sa among kaugalingon nga moangkon sa bisan unsa nga butang ingon nga naggikan kanamo. Hinuon, ang among katakos nagagikan sa Dios. ⁶ Ang Dios maoy naghimo kanamo nga mga sulugoon sa bag-ong kasabotan. Mao kini ang usa ka kasabotan nga dili sa sulat apan sa Espiritu. Kay ang sulat makamatay, apan makahatag ug kinabuhi ang Espiritu. ⁷ Karon ang pag-alagad nga mobunga ug kamatayon — kinulit nga mga letra ibabaw sa mga bato — miabot sa maong himaya nga dili gayod makasud-ong ang katawhan sa dagway ni Moises. Tungod kini kay ang himaya nga anaa sa iyang panagway, usa ka himaya nga mahanaw. ⁸ Unsa pa gayod kamahimayaon unya ang pag-alagad nga buhaton sa Espiritu? ⁹ Kay kung ang pag-alagad sa silot adunay himaya, unsa pa kaha ka labaw ang mabuhat niadtong pag-alagad sa pagkamatarong nga modagaya diha sa himaya! ¹⁰ Kay sa pagkatinuod, ang usa ka butang nga gihimo nang mahimayaon dili na gayod himayaon niini nga paagi, tungod sa himaya nga maoy milabaw niini. ¹¹ Kay kung kadtong miagi adunay himaya, unsa pa kaha ka labaw kadtong nagpabilin nga adunay himaya! ¹² Sanglit aduna man kami niana nga pagsalig, maisugon gayod kami. ¹³ Dili kami sama kang Moises, nga mitabon sa iyang nawong, aron nga ang katawhan sa Israel dili makatan-aw gilayon sa naghinapos nga himaya nga molabay lamang. ¹⁴ Apan sirado ang ilang mga hunahuna. Ug bisan gani hangtod niining adlaw ang samang tabon nagpabilin pa diha sa basahon sa daang kasabotan. Dili kini maablihan, tungod kay diha lamang kang Cristo kini makuha. ¹⁵ Apan bisan gani karon, sa matag higayon nga basahon si Moises, ang tabon nagpabilin gihapon sa ilang

mga kasingkasing. ¹⁶ Apan sa dihang ang tawo modangop sa Ginoo, ang tabon pagakuhaon. ¹⁷ Karon ang Ginoo mao ang Espiritu. Kung hain ang Espiritu sa Ginoo, adunay kagawasan. ¹⁸ Karon kitang tanan, uban sa walay tabon nga mga panagway, makakita na sa himaya sa Ginoo. Giusab na kita sa mao gihapon nga mahimayaong panagway sa unang ang-ang sa himaya ngadto sa lain, ingon nga gikan sa Ginoo, nga mao ang Espiritu.

4

¹ Busa, tungod kay aduna kami niini nga buluhaton, ug ingon nga nakadawat kami sa kaluoy, wala kami magpakaluya. ² Hinuon, among gisalikway ang mga pamaagi nga makauulaw ug tinago. Wala kami magkinabuhi sa pagpanglimbong, ug wala namo tuisa ang pulong sa Dios. Pinaagi sa pagpadayag sa kamatuoran, gitugyan namo ang among mga kaugalingon diha sa panghunahuna sa matag-usa atubangan sa Dios. ³ Apan kung natabonan ang among ebanghelyo, matabonan lamang kini niadtong nangawala. ⁴ Sa ilaha nga bahin, ang dios niining kalibotana maoy nagbuta sa ilang dili-matinuohon nga mga hunahuna. Ug tungod niini, dili sila makakita sa kahayag sa ebanghelyo diha sa himaya ni Cristo, nga mao ang hulagway sa Dios. ⁵ Apan wala kami nagmantala sa among kaugalingon, kondili kang Cristo Jesus ingon nga Ginoo, ug sa among kaugalingon ingon nga inyong sulugoon tungod ug alang kang Jesus. ⁶ Kay ang Dios mao ang nag-ingon, “Ang kahayag modan-ag diha sa kangitngit.” Midan-ag siya sa among mga kasingkasing, aron mohatag sa kahayag sa kahibalo diha sa himaya sa Dios sa presensya ni Jesu-Cristo. ⁷ Apan aduna kami niining bahandi sulod sa mga banga nga kolon, aron nga mapatin-aw kini nga ang hilabihan ka dakong gahom iya sa Dios ug dili kanamo. ⁸ Gipaantos kami sa tanang paagi, apan wala kami mapildi. Nangalibog kami apan wala gayod kami mawad-i ug paglaom. ⁹ Ginalutos kami apan wala pasagdi. Gidagmalan kami apan wala mapukan. ¹⁰ Ginadala namo kanunay sa among lawas ang kamatayon ni Jesus, aron nga ang kinabuhi ni Jesus mapakita usab sa among mga kalawasan. ¹¹ Kami nga buhi kanunay ginatugyan sa kamatayon tungod ug alang kang Jesus, aron nga ang kinabuhi ni Jesus maipakita sa among tawhanong mga lawas. ¹² Kay mao kini ang hinungdan, ang kamatayon mao ang namuhat dinhi kanamo, apan ang kinabuhi mao ang namuhat diha kaninyo. ¹³ Apan aduna kitay managsama nga espiritu sa pagtuo sumala sa nahisulat na: “Mituo ako, busa nagsulti na ako.” Mituo na usab kami, ug busa nagsulti na usab kami. ¹⁴ Nasayod kami nga ang nagbanhaw kang Ginoong Jesus magabanhaw usab kanamo uban kang Jesus. Nasayod kami nga pagadad-on niya kami kauban ninyo didto sa iyang atubangan. ¹⁵ Ang tanang butang alang sa inyong kaayohan, aron nga sa ingon nga ang grasya mapakaylap ngadto sa daghan pang katawhan, ang pagpasalamat magkadaghan alang sa kahimayaan sa Dios. ¹⁶ Busa wala kami magakaluya. Bisan tuod sa gawas nag-anam kami ug kadunot, apan sa kinasuloran gibag-o kami sa matag adlaw. ¹⁷ Kay niini nga panahon, ang gaan nga kagul-anan mao ang nag-andam kanamo alang sa walay kataposan nga gibug-aton sa himaya nga wala gayoy makasukod. ¹⁸ Kay wala kami motan-aw sa mga butang

nga makita, kondili alang sa mga butang nga dili makita. Ang mga butang nga among makita lumalabay lamang, apan ang mga butang nga dili makita mao ang malungtaron.

5

¹ Nasayod kita nga kung malaglag ang yutan-ong pinuy-anan nga atong gipuy-an, aduna kitay pinuy-anan nga gikan sa Dios. Usa kini ka balay nga dili binuhat sa tawhanong mga kamot, kondili usa ka walay kataposang balay, sa langit. ² Kay nag-agulo kita niini nga tolda, naghandom nga masul-oban sa atong langitnong pinuy-anan. ³ Naghandom kita niini tungod kay sa pagsul-ob niini dili na kita makaplagnan nga hubo. ⁴ Kay sa pagkatinuod samtang anaa kita niini nga tolda, nag-agulo kita, nga gibug-atan. Dili kita buot nga mahimong hubo. Hinuon, buot kita nga mabistihan, aron nga kung unsa man ang may kamatayon mahimong lamyon pinaagi sa kinabuhi. ⁵ Ang usa nga miandam kanato alang niining butang mao ang Dios, nga naghatag kanato sa Espiritu ingon nga panaad kung unsa man ang moabot. ⁶ Busa magmasaligon sa kanunay. Pagmabinantayon samtang anaa pa kita niining lawasa, nalayo kita sa Ginoo. ⁷ Kay maglakaw kita pinaagi sa pagtuo, dili pinaagi sa panan-aw. ⁸ Busa magmasaligon kita. Mas maayo hinoon nga mahilayo kita gikan sa lawas ug makauban ang Ginoo didto sa pinuy-anan. ⁹ Busa himoon nato kini nga tumong, bisan kung anaa kita sa pinuy-anan o nalayo, aron sa pagpahimuot kaniya. ¹⁰ Kay kinahanglan mopakita kitang tanan sa atubangan sa paghukom ni Cristo, aron nga ang matag-usa makadawat kung unsa ang angay alang sa mga butang nga nabuhat sa lawas, kung maayo ba kini o daotan. ¹¹ Busa, sa pag-ila sa kahadlok sa Ginoo, nagdani kami sa mga tawo. Ug kung unsa kami tin-aw nga nakita sa Dios. Naglaom ako nga tin-aw usab kini diha sa inyong mga konsensya. ¹² Wala kami magsulay sa pagdani kaninyo pag-usab aron sa pagpakita kanamo ingon nga tinud-anay. Hinuon, naghatag kami kaninyo ug hinungdan aron nga kamo makapasigarbo kanamo, aron nga aduna kamoy ikatubag niadtong nagpahambog mahitungod sa binuhatan apan dili mahitungod sa kung unsa ang anaa sa kasingkasing. ¹³ Kay kung kami mawala sa among mga panghunahuna, mao kini ang alang sa Dios. Ug kung kami anaa sa maayong mga panghunahuna, kini alang sa inyong kaayohan. ¹⁴ Kay ang gugma ni Cristo nagdasig kanato, tungod kay kami sigurado niini: nga ang usa ka tawo namatay alang sa tanan, ug busa ang tanan nangamatay. ¹⁵ Ug si Cristo namatay alang sa tanan, aron nga kadtong buhi kinahanglan nga dili na gayod magkinabuhi sa ilang mga kaugalingon. Hinuon, kinahanglan silang magkinabuhi alang kaniya nga namatay ug nabanhaw. ¹⁶ Tungod niini nga hinungdan, sukad karon dili na kami mohukom kang bisan kinsa sumala sa tawhanong sukaran, bisan paman kami sa makausa giila si Cristo sa sama niini nga pamaagi. Apan karon dili na gayod kami mohukom kang bisan kinsa niini nga paagi. ¹⁷ Busa, si bisan kinsa nga anaa na kang Cristo, usa na siya ka bag-ong binuhat. Ang daang mga butang miagi na. Tan-awa, nabag-o na sila. ¹⁸ Kining tanang mga butang gikan sa Dios. Iya kitang gipasig-uli sa iyang kaugalingon pinaagi kang Cristo, ug gihatag kanato ang buluhaton sa pagpasig-uli.

¹⁹ Mao nga, diha kang Cristo ang Dios nagpasig-uli sa kalibotan alang sa iyang kaugalingon, wala gihunahuna ang ilang mga kalapasan batok kanila. Gisalig niya kanamo ang mensahe sa pagpasig-uli. ²⁰ Busa gipili na kami ingon nga pinadala ni Cristo, ingon nga gipakita niya ang iyang pagka-Dios pinaagi kanamo. Kami nangalipuyo kaninyo, alang sa kaayohan ni Cristo: “Pagpasig-uli sa Dios!” ²¹ Gihimo niya si Cristo ingon nga halad alang sa atong sala. Siya ang usa nga wala gayod makasala. Gibuhat niya kini aron nga kita mahimong matarong sa Dios pinaagi kaniya.

6

¹ Ug busa, sa pagtinabangay, naghangyo kami kaninyo nga ayaw dawata ang grasya sa Dios nga walay kapuslanan lamang. ² Kay nagasulti siya, “Sa husto nga kahigayonan nagtagad ako kaninyo, ug sa adlaw sa kaluwasan mitabang ako kaninyo.” Tan-awa, karon ang husto nga kahigayonan. Tan-awa, karon ang adlaw sa kaluwasan. ³ Wala kami magbutang ug kapandulan atubangan ni bisan kinsa, kay dili namo buot nga ang among buluhaton mopaingon sa pagkadaotan. ⁴ Hinuon, gipamatud-an namo sa among kaugalingon pinaagi sa tanan namong mga buhat, nga kami mga sulugoon sa Dios. Kami iyang mga sulugoon diha sa daghang pag-antos, sa kagul-anan, sa kasubo, sa kalisdanan, ⁵ sa pagbunal, sa pagkabinilanggo, sa kagubot, sa pagkugi, sa walay tulog nga kagabhion, sa kagutom, ⁶ sa pagkaputli, sa kahibalo, sa pagpailob, sa pagkamaayo, sa Balaang Espiritu, ug sa tinuod nga gugma. ⁷ Kami mao ang iyang mga sulugoon diha sa pulong sa kamatuoran, diha sa gahom sa Dios. Aduna kami taming sa pagkamatarong sa tuong kamot ug sa wala. ⁸ Namuhat kami diha sa kadunggan ug kaulawan, sa pagdaot ug sa pagdayeg. Gipasanginlan kami ingon nga mga limbongan ug bisan pa niana kami nagmatinud-anon. ⁹ Namuhat kami ingon nga mga dili inila ug sa gihapon nagpabili kaming mga inila. Namuhat kami ingon nga himalatyon ug — tan-awa! — nagpabili kaming buhi. Namuhat kami ingon nga gisilotan sa among mga binuhatan apan dili hinukman sa kamatayon. ¹⁰ Namuhat kami nga magul-anon, apan nagmaya kami kanunay. Namuhat kami ingon nga kabos, apan nakahimo kami sa kadaghanan nga maadunahan. Namuhat kami nga walay gipanag-iyahan apan nanag-iya sa tanang mga butang. ¹¹ Gisulti namo ang kinatibuk-ang kamatuoran kaninyo, mga taga-Corinto, ug ang among kasingkasing abli pag-ayo. ¹² Ang inyong mga kasingkasing wala namo pugngi, apan gipugngan ninyo pinaagi sa inyong kaugalingon nga mga pagbati. ¹³ Karon diha sa makiangayong pagbaylo — nakigsulti ako ingon nga mga anak — ablihi pag-ayo ang inyong mga kasingkasing. ¹⁴ Ayaw pagpagapos uban sa dili mga magtutuo. Kay unsa man ang maangkong sa matarong sa pagpakig-uban sa mga malinapason? Ug unsa man ang mabatonan sa panagtigom sa kahayag uban ang kangitngit? ¹⁵ Unsa man ang kasabotan nga mabatonan ni Cristo uban kang Beliar? O unsa man ang bahin nga mabatonan sa mga magtutuo uban sa dili-magtutuo? ¹⁶ Ug unsa man ang kasabotan tali sa templo sa Dios ug sa mga diosdios? Kay kita mao ang templo sa buhi nga Dios, sama sa giingon sa Dios: “Mopuyo ako sa ilang taliwala ug molakaw kauban nila. Ako mahimo

nga ilang Dios, ug sila mahimo nga akong katawhan.”¹⁷ Busa, “Gawas gikan diha kanila, ug pagpalahi,” miingon ang Ginoo. “Ayaw paghikap sa mahugaw nga butang, ug dawaton ko kamo.”¹⁸ Ako mahimo nga inyong Amahan, ug kamo mahimo nga akong mga anak nga lalaki ug babaye,” miingon ang Ginoo nga Makakagahom.

7

¹ Mga hinigugma, sanglit nakabaton na kita niini nga mga saad hinloan nato ang atong mga kaugalingon sa tanan nga nakahimo kanato nga hugaw diha sa atong lawas ug espiritu. Ipadayon nato ang pagkabalaan diha sa kahadlok sa Dios. ² Paghimog lawak alang kanamo! Wala kami nakasala ni bisan kinsa. Wala kami nagpasakit ni bisan kinsa o nagpahimulos ni bisan kinsa. ³ Dili kini paghukom kaninyo nga nag-ingon ako niini. Kay sa gikaingon ko na nga kamo anaa na sa among mga kasingkasing, kay alang kanamo magkauban kitang mamatay ug mabuhi nga magkauban. ⁴ Aduna akoy dakong pagsalig kaninyo, ug magarbhon ako alang kaninyo. Napuno ako sa paghupay. Nag-awas na ang akong kalipay bisan sa tanan namong mga pag-antos. ⁵ Sa dihang miabot kami sa Macedonia, ang among lawas wala gayoy pahulay. Hinuon, nasamok kami sa matag paagi pinaagi sa mga panagbingkil sa gawas ug kahadlok ngadto sa sulod. ⁶ Apan ang Dios, nga naghupay sa kaluya, naghupay kanamo pinaagi sa pag-abot ni Tito. ⁷ Dili lamang kini sa iyang pag-abot nga ang Dios naghupay kanamo. Mao usab kini ang kahupayan nga nadawat ni Tito gikan kaninyo. Misulti siya kanamo sa inyong dakong pag-antos, ang inyong kasub-anan, ug ang inyong halawom nga kabalaka kanako. Busa hilabihan pa ang akong pagmaya. ⁸ Bisan tuod ang akong sulat nakahimo kaninyo nga magul-anon, wala ako nagbasol niini. Apan nagbasol ako niini sa dihang nakita ko nga ang akong sulat nakapaguol kaninyo. Apan kamo naguol sa makadiyot lamang nga panahon. ⁹ Karon nalipay ako, dili tungod kay kamo naguol, apan tungod kay ang inyong kagul-anan nagdala kaninyo sa paghinulsol. Inyong nasinatian ang diosnon nga kasubo, busa ang inyong pag-antos dili mawala tungod kanamo. ¹⁰ Kay ang diosnon nga kasub-anan modala kini sa paghinulsol nga mosangpot sa kaluwasan nga walay pagbasol. Apan ang kalibotanong kabalaka, magdalag kamatayon. ¹¹ Tan-awa unsa ang nahimo niining dako nga kalig-onan sa diosnon nga kasub-anan diha kaninyo. Unsa kadako ang kalig-onan diha kaninyo nga nagpamatuod nga kamo walay sala. Unsa kadako ang inyong kayugot, ang inyong kahadlok, ang inyong tinguha, ang inyong kasibot, ug ang inyong pangandoy sa pagtan-aw nga ang hustisya mahitabo na gayod! Sa kinatibuk-an kamo nagpamatuod sa inyong kaugalingon nga mahimong walay sala niini nga butang. ¹² Bisan paman nagsulat ako kaninyo, wala ako magsulat tungod ug alang sa nagabuhat sa sayop, ni ngadto sa usa nga nag-antos sa sayop. Nagsulat ako aron ang inyong pagkamainiton kanamo mahibaloan gayod ninyo diha sa panan-aw sa Dios. ¹³ Pinaagi kini niini nga nadasig kami. Dugang pa sa among kaugalingong paghupay, labaw pa ang among pagmaya tungod sa kalipay ni Tito, tungod kay ang iyang espirtu nabag-o tungod kaninyong tanan. ¹⁴ Kay kung nagpasigarbo ako ngadto kaniya

mahitungod kaninyo, wala ako maulaw. Sa laing bahin, sama sa tanan nga gisulti namo diha kaninyo mao ang tinuod, ang among pagpasigarbo mahitungod kaninyo ngadto kang Tito napamatud-an nga tinuod. ¹⁵ Ang iyang pagbati alang kaninyo nagmadagayaon pa, sa dihang iyang mahinumdoman ang pagkamatinumanon ninyong tanan, kung giunsa ninyo siya pagdawat uban ang kahadlok ug pagpangurog. ¹⁶ Nagmaya ako tungod kay aduna akoy hingpit nga pagsalig kaninyo.

8

¹ Buot namo nga masayod kamo, mga kaigsoonan, mahitungod sa grasya sa Dios nga gihatag ngadto sa mga kasimbahanan sa Macedonia. ² Panahon sa dakong pagsulay sa kagul-anan, ang kadagaya sa ilang kalipay ug ang ilang kakabos nakahatag ug dakong bahandi sa pagkamanggihatagon. ³ Kay napamatud-an nako nga naghatag sila labaw pa sa ilang mahimo, ug bisan sobra pa kung unsa ang ilang mahimo. Ug sa ilang kaugalingon nga kabubot-on ⁴ uban sa pagpakiluoy sila nangamuyo kanamo alang sa kahigayonan sa pag-ambit niini nga buluhaton ngadto sa mga magtutuo. ⁵ Dili kini mahitabo ingon sa among gilaoman. Hinuon, giuna nila paghatag ang ilang mga kaugalingon ngadto sa Ginoo. Unya gihatag nila ang ilang kaugalingon kanamo pinaagi sa kabubut-on sa Dios. ⁶ Busa giawhag namo si Tito, nga nagsugod na niini nga tahas, sa pagdala sa katumanan niining buhat sa pagkamangihatagon sa inyong bahin. ⁷ Apan buhong kamo sa tanan—sa pagtuo, sa pagpanulti, sa kahibalo, sa tanang kakugi, ug sa inyong gugma alang kanamo. Busa siguradoha usab nga kamo buhong niining manggihatagon nga buhat. ⁸ Gisulti ko kini dili ingon nga sugo. Hinuon, gisulti ko kini sa tuyo nga sulayan ang pagkamatinud-anon sa inyong gugma pinaagi sa pagtandi niini ngadto sa kainiton sa uban nga mga tawo. ⁹ Kay nasayod kamo sa grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Bisan tuod adunahan siya, alang sa inyong kaayohan nahimo siyang kabos, aron nga pinaagi sa iyang kakabos mahimo kamong adunahan. ¹⁰ Niini nga butang mohatag ako kaninyo ug tambag nga makatabang kaninyo. Usa ka tuig na ang milabay, wala kamo nagsugod sa pagbuhat sa usa ka butang, apan nagtinguha kamo sa pagbuhat niini. ¹¹ Karon taposa na kini. Ingon nga aduna pay kadasig ug pagtinguha sa pagbuhat niini, madala usab ninyong kini ngadto sa katumanan, labaw pa sa inyong mabuhat. ¹² Kay kung matinguhaon kamo sa pagbuhat niini nga mga buhat, usa kini ka maayo ug madawat nga butang. Kinahanglan kini makuha kung unsa ang anaa sa usa ka tawo, dili sa kung unsa ang wala niya maangkong. ¹³ Kay kini nga tahas dili aron nga ang uban mahuwasan ug kamo mahimong mabug-atan. Hinunoa, kinahanglan adunay kaangayan. ¹⁴ Ang inyong kabuhong sa kasamtangan nga panahon magapatagbo kung unsa ang ilang panginahanglan. Mao usab kini aron nga ang ilang kabuhong makapatagbo sa inyong gikinahanglan, ug aron nga adunay kaangayan. ¹⁵ Mao kini sama sa nahisulat na: “Ang usa nga adunay mas daghan pa wala mabinlan, ug ang usa nga nakabaton ug diyutay wala makulangan.” ¹⁶ Apan salamat sa Dios, nga nagbutang ngadto sa kasingkasing ni Tito sa samang tinud-anay

nga pag-atiman nga akong nabatongan kaninyo. ¹⁷ Kay wala lamang siya nagdawat sa atong hangyo, apan siya usab tinud-anay gayod mahitungod niini. Mianha siya kaninyo sa iyang kaugalingon nga kabubut-on. ¹⁸ Gipadala namo uban kaniya ang igsoon nga gidayeg sa tanan nga mga kasimbahanan sa iyang buhat sa pagmantala sa ebanghelyo. ¹⁹ Dili lamang kini, apan gipili usab siya pinaagi sa kasimbahanan aron sa paglakaw uban kanamo sa among pagdala niining buhat sa pagkamanggihatagon. Alang kini sa pagpasidungog sa Ginoo ug alang sa among tinud-anay nga pagtabang. ²⁰ Gilikayan namo ang pangaggas nga adunay magmulo mahitungod kanamo niining pagkamanggihatagon nga among ginadala. ²¹ Nag-amping kami sa pagbuhar kung unsa ang madungganon, dili lamang sa atubangan sa Ginoo, apan sa atubangan usab sa mga tawo. ²² Nagpadala na usab kami ug laing igsoon uban kanila. Gisulayan namo siya kanunay, ug nakita namo nga siya madasigon alang sa daghang tahas. Labaw pa ang iyang pagkugi karon tungod sa dako niyang pagsalig diha kaninyo. ²³ Alang kang Tito, siya ang akong kauban ug isigka magbubuhar alang kaninyo. Alang sa among mga kaigsoonan, gipadala sila sa mga kasimbahanan. Nagpasidungog sila kang Cristo. ²⁴ Busa ipakita kanila ang inyong gugma, ug ipakita sa mga kasimbahanan ang hinungdan sa among pagpasigarbo mahitungod kaninyo.

9

¹ Bahin sa mga buluhaton alang sa mga magtutuo, kinahanglan kini alang kanako nga magsulat kaninyo. ² Nasayod ako sa inyong tinguha, nga akong gipasigarbo didto sa katawhan sa Macedonia. Ako silang giingnan nga ang Acaya nakaandam na sukad niadtong miaging tuig. Ang inyong kamatinguhaon maoy nakapadasig sa kadaghanan kanila aron molihok. ³ Karon akong gipadala ang atong mga kaigsoonan aron nga ang among pagpasigarbo bahin kaninyo dili makawang, ug aron nga kamo mangandam, ingon sa akong giingon nga angay ninyong buhaton. ⁴ Kay kung dili, kung adunay taga-Macedonia nga mouban kanako ug makaplagan nga dili kamo andam, maulawan kami — wala akoy ikasulti bahin kaninyo — kay nagsalig ako pagayo diha kaninyo. ⁵ Busa naghunahuna ako nga gikinahanglan ang pagdasig sa mga kaigsoonan aron nga moanha diha kaninyo ug aron makigsabot pag-usa alang sa mga gasa nga inyong gisaad. Aron nga kini maandam na ingon nga usa ka panalangin, ug dili ingon nga usa ka butang nga gipangayo. ⁶ Ang tumong mao kini: ang usa nga diyutay ra ang gitanom, diyutay ra usab ang paga-aihon, ug ang usa nga nagatanom alang sa katuyoan sa usa panalangin maga-ani usab ug usa ka panalangin. ⁷ Pasagdi nga ang matag usa mohatag sumala sa giplano sa iyang kasingkasing. Ayaw siya pahataga nga magulanon o napugos. Kay ang Dios nahigugma sa tawong malipayong naghatag. ⁸ Ug ang Dios makapadaghan sa matag panalangin alang kaninyo, aron nga, sa kanunay, diha sa tanang mga butang, makabaton kamo sa tanan ninyong gikinahanglan. Mahimo na kini aron nga magkadaghan matag maayo nga buhat. ⁹ Mao kini sumala sa nahisulat na: “Giapod-apod na niya ang iyang kabtangan ug gihatag na niya kini sa mga kabos. Ang iyang pagkamatarong molungtad hangtod

sa kahangtoran.”¹⁰ Siya nga naghatag sa binhi sa magpupugas ug tinapay alang sa pagkaon, magasangkap usab ug magapadaghan sa inyong binhi alang sa pagpugas. Padaghanon pa niya ang ani sa inyong pagkamatarong.¹¹ Nilambo kamo sa matag paagi aron nga kamo magmanggihatagon. Modala kini ug pagpasalamat ngadto sa Dios pinaagi kanato.¹² Kay sa pagdala niining pag-alagad wala lamang nagpahinagbo sa mga panginahanglan sa mga magtutuo. Nakapadaghan usab kini sa daghang mga buhat sa pagpasalamat alang sa Dios.¹³ Tungod sa inyong pagsulay ug sa pagpamatuod pinaagi niining pag-alagad, gihimaya usab ninyo ang Dios pinaagi sa pagtuman sa inyong pagsugid sa ebanghelyo ni Cristo. Gihimaya usab ninyo ang Dios pinaagi sa inyong pagkamanggihatagon sa inyong gasa ngadto kanila ug sa tanan.¹⁴ Nangandoy sila kaninyo, ug naga-ampo sila alang kaninyo. Gibuhat nila kini tungod sa dako nga grasya sa Dios nga anaa kaninyo.¹⁵ Hinaot nga ang pagpasalamat iya sa Dios tungod sa iyang dili matukib nga gasa!

10

¹ Ako, si Pablo, mismo ang maghangyo kaninyo, pinaagi sa pagkama-paubsanon ug kalumo ni Cristo. Maaghop ako sa dihang anaa pa ako sa inyong atubangan, apan maisogon ako alang kaninyo sa dihang halayo na ako.² Magpakiluoy ako kaninyo nga, sa dihang uban pa ako kaninyo, dili kinahanglan nga magmaisog ako uban sa pagsalig sa kaugalingon. Apan tingali kinahanglan akong magmaisogon sa dihang makigbatok ako niadtong naghunahuna nga nagpuyo kami sumala sa unodnon.³ Kay bisan tuod nagalakaw kami sa unodnon, wala kami makiggubat sumala sa unod.⁴ Kay ang mga hinagiban sa among pagpakiggubat dili unodnon. Hinuon, aduna silay langitnon nga gahom aron sa paglumpag sa mga kota. Dalahon nila sa walay kapuslanan ang mga makapahisalaag nga pakiglalis.⁵ Bungkagon usab namo ang matag taas nga butang nga magpataas batok sa kahibalo sa Dios. Ginabihag namo ang matag hunahuna ngadto sa pagkamatinumanon kang Cristo.⁶ Ug andam kami sa pagsilot sa matag buhat sa pagkamasinupakon, hangtod nga mahingpit ang inyong pagkamatinumanon.⁷ Tan-awa kung unsa ang tin-aw diha sa inyong atubangan. Kung si bisan kinsa nga nagtuo nga iya na siya ni Cristo, tugoti siya nga pahinumdoman niya ang iyang kaugalingon nga iya na siya ni Cristo, mao man usab kami.⁸ Kay bisan pa man kung magpasigarbo ako bisan sa gamay lang kaayo mahitungod sa among katungod, nga gihatag sa Ginoo alang kanamo aron sa pagtukod kaninyo ug dili sa paglaglag kaninyo, dili ako mapakaulawan.⁹ Dili nako gusto nga makita nga ako makapalisang kaninyo pinaagi sa akong mga sulat.¹⁰ Kay ang pipila ka mga tawo misulti, “Ang iyang mga sulat tinuod ug gamhanan, apan huyang siya sa lawasnon. Ang iyang mga pulong dili angay paminawon.”¹¹ Tugoti nga ang maong mga tawo masayod nga kung unsa kami diha sa mga pulong sa among sulat, sa dihang wala kami, mao ra gihapon ang among buhaton pag-anaa na kami diha.¹² Dili kami moadto aron sa pagpundok sa among mga kaugalingon o sa pagtandi sa among mga kaugalingon uban niadtong nagdayeg sa ilang mga kaugalingon. Apan sa dihang gisukod nila

ang ilang kaugalingon pinaagi sa usag-usa ug itandi ang ilang mga kauglingon sa matag-usa, wala silay panabot. ¹³ Apan, kami, dili magpasigarbo lapas sa utlanan. Hinuon, buhaton lamang namo ang kutob sa utlanan kung unsa ang gigahin sa Dios alang kanamo, utlanan nga nagaabot sa inyong gilay-on. ¹⁴ Kay wala kami magpalapas sa among mga kaugalingon sa dihang nakaabot na kami diha kaninyo. Kay una kaming nakapaabot kaninyo uban ang ebanghelyo ni Cristo. ¹⁵ Wala kami nagpasigarbo lapas sa utlanan mahitungod sa paghago sa uban. Hinuon, naglaom kami nga motubo ang inyong pagtuo diha sa among dapit sa buluhaton nga magmauswagon gayod, ug magpabilin kini sa hustong utlanan. ¹⁶ Maglaom kami alang niini, aron nga makasangyaw pa kami sa ebanghelyo bisan pa sa mga dapit nga saylo na kaninyo. Dili kami magpasigarbo mahitungod sa buhat nga nabuhat na sa laing mga dapit. ¹⁷ “Apan tugoti nga ang nagpasigarbo, magpasigarbo diha sa Ginoo.” ¹⁸ Kay dili kini ang usa nga nagtanyag sa iyang kaugalingon nga mao ang giuyonan. Hinuon, mao kini ang usa nga gitanyag sa Ginoo.

11

¹ Nanghinaot ako nga moantos unta kamo uban kanako sa pipila nga mga binuang. Apan giantos gayod ninyo ako! ² Kay nangabugho ako kaninyo. Aduna akoy diosnong pangabugho alang kaninyo, sanglit gisaad ko man kamo nga ipaminyo sa usa ka bana. Gisaad ko nga ikatugyan kamo ingon nga usa ka putli nga ulay alang kang Cristo. ³ Apan nahadlok ako nga sa bisan unsang paagi, sama sa bitin nga naglimbong kang Eba pinaagi sa iyang pagkamalinglahon, ang inyong mga panghunahuna tingali mahisalaag gikan sa tinuoray ug putli nga paghigugma kang Cristo. ⁴ Kay pananglitan adunay tawo nga moabot ug magmantala ug lahi nga Jesus kaysa sa usa nga among gisangyaw. O pananglitan magdawat kamo ug lahi nga espiritu kaysa sa kung unsa ang inyo nang nadawat. O pananglitan magdawat kamo ug lahi nga ebanghelyo kaysa sa usa nga inyo nang nadawat. Nagmainantuson gayod kamo niining mga butanga! ⁵ Kay sa akong hunahuna dili ako labing ubos niadtong ginatawag nga labing maayo nga mga apostoles. ⁶ Apan bisan wala ako nabansay sa pagpanulti, nabansay na ako diha sa kahibalo. Diha sa matag paagi ug sa tanang butang gipahibalo namo kini kaninyo. ⁷ Nakasala ba ako pinaagi sa pagpa-ubos sa akong kaugalingon aron nga kamo mapasidunggan? Kay gisangyaw ko ang ebanghelyo sa Dios nga walay bayad diha kaninyo. ⁸ Gikuhaan ko ang ubang mga kasimbahanan pinaagi sa pagdawat ug tabang gikan kanila aron nga ako makaalagad kaninyo. ⁹ Sa dihang uban pa ako kaninyo ug anaa ako sa kawalad-on, wala ako maghasol ni bisan kinsa. Kay ang akong mga panginahanglan gipahinagbo sa mga kaigsoonan nga miabot gikan sa Macedonia. Sa tanang butang gipalikay ko ang akong kaugalingon nga mahimong palas-anon diha kaninyo, ug padayonon ko kana sa pagbuhat. ¹⁰ Ingon nga ang kamatuoran ni Cristo ania na kanako, kining pagpasigarbo nako dili mahilom sa mga bahin sa Acaya. ¹¹ Ngano man? Tungod ba kay wala na ako mahigugma kaninyo? Ang Dios ang nasayod. ¹² Apan kung unsa man ang akong ginabuhat, mao usab akong pagabuhaton. Akoa kining buhaton aron

nga akong maputol ang kahigayonan niadtong mga naninguha sa higayon aron nga makita nga sama kanamo kung unsa ang ilang ginapasigarbo. ¹³ Kay ang maong mga tawo mini nga mga apostoles ug malimbongon nga mga magbubuhat. Nagtakoban sila ingon nga mga apostoles ni Cristo. ¹⁴ Ug kini dili katingad-an, kay bisan gani si Satanas nagtakoban ingon nga anghel sa kahayag. ¹⁵ Dili na gayod kini ikatingala kung ang iyang mga alagad magtakoban usab ingon nga mga alagad sa pagkamatarong. Ang ilang padulngan mao ang takos sa ilang mga binuhatan. ¹⁶ Mosulti ako pag-usab: Ayaw tugoti nga adunay maghunahuna nga usa ako ka buangbuang. Apan kung gibuhat na ninyo kini, dawata ako ingon nga usa ka buangbuang aron nga makapasigarbo ako ug diyutay. ¹⁷ Ang akong ginasulti mahitungod niining masaligon nga pagpasigarbo wala makalingkawas pinaagi sa Ginoo, apan nagasulti ako ingon nga usa ka buangbuang. ¹⁸ Sanglit daghang mga tawo nagpasigarbo sumala sa unodnon, magpasigarbo usab ako. ¹⁹ Kay malipayon kamong nag-antos sa mga buang-buang. Maalamon kamo sa inyong kaugalingon! ²⁰ Kay nag-antos kamo uban sa tawo kung siya nag-ulipon kaninyo, kung siya naglamoy kaninyo, kung siya nagpahimulos kaninyo, kung iyang giila ang iyang kaugalingon nga mas maayo kaysa kaninyo, o kung gisagpa niya kamo. ²¹ Mosulti ako sa atong kaulaw nga kita huyang kaayo sa pagbuhat niana. Apan kung si bisan kinsa ang magpasigarbo — mosulti ako sama sa usa ka buangbuang — magpasigarbo usab ako. ²² Mga Hebreohanon ba sila? Ako man usab. Mga Israelita ba sila? Ako man usab. Mga kaliwat ba sila ni Abraham? Ako man usab. ²³ Mga alagad ba sila ni Cristo? (Nagsulti ako ingon nga ako wala na sa akong hunahuna) Mas labaw pa ako. Nakabuhat ako sa mas daghan pang buluhaton, sa mas daghang pagkabilanggo, sa mga pagbunal nga dili maihap, sa pagsagubang sa daghan pang makuyaw nga kamatayon. ²⁴ Gikan sa mga Judio nadawat ko sa lima ka higayon ang “40 ka mga hampak nga gikuhaan ug usa.” ²⁵ Sa makatulo ka higayon gibunalan ako ug mga sungkod. Gibato ako usa ka higayon. Sa makatulo ka higayon gilumsan ako. Naglutaw-lutaw sa halapad nga dagat usa ka gabii ug usa ka adlaw. ²⁶ Kanunay ako anaa sa mga panaw, sa kakuyaw gikan sa mga suba, sa kakuyaw gikan sa mga tulisan, sa kakuyaw gikan sa akong kaugalingong katawhan, sa kakuyaw gikan sa mga Gentil, sa kakuyaw sulod sa siyudad, sa kakuyaw sa kamingawan, sa kakuyaw diha sa dagat, sa kakuyaw gikan sa mini nga mga kaigsoonan. ²⁷ Nakasinati na ako ug paghago ug kalisdanan, sa daghang gabii nga walay tulog, sa kagutom ug sa kauhaw, kanunay nga magpuasa, sa katugnaw ug kahubo. ²⁸ Gawas nianang tanan, anaa ang adlaw-adlaw nga kabug-aton dinhi kanako sa akong kabalaka alang sa tanang kasimbahanan. ²⁹ Kinsa ba ang naluya, nga wala man ako maluya? Si kinsa ba ang hinungdan sa pagkapandol, nga wala man ako nagdumot? ³⁰ Kung kinahanglan man ako magpasigarbo, mopasigarbo ako kung unsa ang mapakita sa akong kahuyangon. ³¹ Ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesus, nga mao ang dayegon hangtod sa kahangtoran, nasayod nga wala ako mamamak! ³² Didto sa Damasco, ang gobernador nga sakop ni Haring Aretas mao ang nagbantay sa siyudad sa Damasco aron sa pagdakop kanako. ³³ Apan gituntun ako gamit ang bukag agi

sa bintana sa pader, ug nakaikyas ako gikan sa iyang mga kamot.

12

¹ Kinahanglan ako magpasigarbo, apan walay maangkon pinaagi niini. Apan magpadayon ako sa mga panan-awon ug mga pagpadayag gikan sa Ginoo. ² Aduna akoy nasayran nga tawo diha kang Cristo nga napulog upat na ka katuigan ang milabay, nga — anaa man sa lawas o gawas sa lawas, wala ako masayod niini, ang Dios ra ang nasayod — gidala ngadto sa ikatulong langit. ³ Ug nasayod ako nga kining tawhana — anaa man sa lawas, o gawas sa lawas, wala ako masayod, ang Dios ra ang nasayod — ⁴ gidala ngadto sa paraiso ug nadungog ang mga butang nga sagrado kaayo alang kang bisan kinsa nga isulti. ⁵ Alang sa maong tawo magpasigarbo ako. Apan alang sa akong kaugalingon dili ako magpasigarbo, gawas sa akong kahuyangon. ⁶ Kung buot kong magpasigarbo, dili na ako buangbuang, kay ako nagasulti na sa kamatuoran. Apan naglikay ako sa pagpagarbo, aron nga walay usa nga maghunahuna ug labaw pa kanako kaysa sa kung unsa ang nakita kanako o nadungog gikan kanako. ⁷ Maglikay usab ako sa pagpagarbo tungod sa katalagsaon nga matang niadtong mga pagpadayag. Busa, aron nga dili ako magmagarbohon, ang usa ka tunok sa unod ang gihatag kanako, sa usa ka mensahero gikan kang Satanas aron mohasol kanako, aron dili na ako mahimong magarbohon kaayo. ⁸ Sa makatulong higayon naghangyo ako sa Ginoo mahitungod niini, aron kuhaon kini palayo kanako. ⁹ Ug miingon siya kanako, “Ang akong grasya igo alang kanimo, kay ang gahom gihimong hingpit diha sa kaluyahon.” Busa mas magpasigarbo pa gayod ako mahitungod sa akong kaluyahon, aron nga ang gahom ni Cristo mopuyo kanako. ¹⁰ Busa may katagbawan ako diha kang Cristo diha sa kaluyahon, diha sa mga pagtamay, diha sa mga kasamok, diha sa mga paglutos, ug diha sa malisod nga mga kahintang. Tungod kay sa higayon nga maluya ako, nan diha ako kusgan. ¹¹ Nahimo akong usa ka buangbuang! Gipugos ninyo ako niini, nga kinahanglan unta ninyo akong dayegon.. Kay dili ako ubos niadtong ginatawag nga labing maayo nga mga apostoles, bisan kung ako walay hinungdan. ¹² Ang tinuod nga mga timailhan sa usa ka apostoles gipakita na diha kaninyo sa hingpit nga pagpailob, mga timailhan, ug mga kahibulongan ug mga gamhanang mga buhat. ¹³ Kay sa unsang paagi nahimong kamong ubos kaysa sa ubang mga kasimbahanan, gawas nga ako wala magsamok diha kaninyo? Pasayloa ako alang niini nga sayop! ¹⁴ Tan-awa! Andam na ako nga moanha kaninyo sa ikatulo nga higayon. Dili na ako mahimong palas-anon diha kaninyo, kay dili nako gusto kung unsa ang anaa kaninyo. Kamo ang akong gusto. Kay ang mga anak dili kinahanglan nga magtigom alang sa ilang mga ginikanan. Hinuon, kinahanglan nga ang mga ginikanan magtigom alang sa ilang mga anak. ¹⁵ Ikalipay ko pag-ayo nga mogasto ug makagasto alang sa inyong mga kalag. Kung gihigugma ko kamo pag-ayo, diyutay ba ang paghigugma kanako? ¹⁶ Apan sama sa ingon, wala ko na kamo gihasal. Apan, sanglit maabilidad man ako pag-ayo, ako mao ang nadakpan ninyo pinaagi sa paglimbong. ¹⁷ Gipahimuslan ko ba kamo pinaagi kang bisan kinsa nga akong gipadala diha kaninyo? ¹⁸ Giawhag ko si

Tito nga moanha kaninyo, ug ipauban ko laing igsoon. Gipahimuslan ba kamo ni Tito? Wala ba kami maglakaw sa samang dalan? Wala ba kami maglakaw sa samang mga lakang? ¹⁹ Naghunahuna ba kamo nga hangtod karon gipanalipdan namo ang among mga kaugalingon gikan kaninyo? Diha sa panan-aw sa Dios, anaa na kami diha kang Cristo nga nag-ingon sa tanang butang alang sa inyong paglig-on. ²⁰ Kay nahadlok ako nga sa dihang moabot na ako dili ko na kamo makaplagan ang sama sa akong gipangandoy. Nahadlok ako nga dili na ninyo ako makita sama sa inyong gipangandoy. Nahadlok ako nga tingali adunay mga panaglalis, mga pangabugho, pagkasuko, kinaugalingon nga mga tinguha, paglinibakaay, garbo, ug walay kahapsay. ²¹ Nahadlok ako nga sa akong pagbalik, ipaubos ako sa akong Dios sa inyong atubangan. Nahadlok ako nga tingali magmagul-anon ako niadtong daghan nga mga nagkasala kaniadto, nga wala maghinulsol sa kahugaw ug sa pagkamahilawason ug sa pagpatuyang nga ilang ginabuhat.

13

¹ Mao na kini ang ikatulo nga higayon nga moanha ako kaninyo. “Ang matag pasangil kinahanglan nga matuman pinaagi sa pagpamatuod sa duha o sa tulo ka mga saksi.” ² Miingon na akong daan niadtong mga nakasala kaniadto ug sa tanan nga nahibilin sa dihang ako anaa pa diha sa ikaduha nga higayon, ug mosulti ako niini pag-usab: Sa akong pagbalik, dili ko na sila ipalingkawas. ³ Gisulti ko kini kaninyo tungod kay nangita kamo ug pagpamatuod nga si Cristo nakigsulti pinaagi kanako. Dili siya huyang nganha kaninyo. Hinuon, gamhanan siya nganha kaninyo. ⁴ Kay gilansang siya sa krus tungod sa kahuyang, apan nabuhi siya pinaagi sa gahom sa Dios. Kay kita usab huyang diha kaniya, apan mabuhi kita uban kaniya pinaagi sa gahom sa Dios nga anaa na kaninyo. ⁵ Susiha ang inyong kaugalingon aron nga makita kung kamo anaa na ba sa pagtuo. Sulayi ang inyong kaugalingon. Wala ba ninyo maamgohi nga si Jesu-Cristo anaa na kaninyo? Anaa na siya, gawas kung kamo wala giuyonan. ⁶ Ug masaligon ako nga inyong makaplagan nga kami giuyonan. ⁷ Karon nag-ampo kami sa Dios aron nga dili na kamo makahimo ug bisan unsang sayop. Wala ako mag-ampo aron nga maipakita nga milampos kami sa pagsulay. Hinuon, nag-ampo ako nga kamo magbuhat kung unsa ang husto, bisan kami daw napakyas sa maong pagsulay. ⁸ Kay wala kami mahimo sa pagbuhat sa bisan unsa batok sa kamatuoran, kondili alang lamang sa kamatuoran. ⁹ Kay nagmaya kami sa dihang kami huyang ug lig-on kamo. Nag-ampo usab kami nga kamo mahingpit. ¹⁰ Gisulat ko kining mga butanga samtang halayo ako kaninyo, aron nga sa dihang makauban ko na kamo dili na ako makapasakit batok kaninyo. Dili ko buot gamiton ang katungod nga gihatag sa Ginoo kanako sa pagtukod kaninyo ug dili sa paglumpag kaninyo. ¹¹ Sa kataposan, pagmayana, mga kaigsoonan! Pagbuhat alang sa pagpasig-uli, pagdinasigay, pagsinabtanay sa usag-usa, pagpuyo diha sa kalinaw. Ug ang gugma sa Dios ug ang kalinaw maanaa kaninyo. ¹² Abi-abiha ang matag-usa uban ang balaang halok. ¹³ Mag-abi-abi kaninyo ang tanan nga magtutuo. ¹⁴ Hinaot nga ang

grasya ni Ginoong Jesu-Cristo, ang gugma sa Dios, ug ang pakig-ambit sa Balaang Espiritu maanaa kaninyong tanan.

Galacia

¹ Kini si Pablo ang apostol. Ako dili apostol nga gikan sa mga tawo ni pinaagi sa tawo, apan pinaagi kang Jesu-Cristo ug sa Dios nga Amahan, nga nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay. ² Uban sa tanang kaigsoonan nga kuyog kanako, ako nagsulat ngadto sa mga kasimbahan sa Galacia. ³ Ang grasya diha kaninyo ug ang kalinaw nga gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo, ⁴ nga naghatag sa iyang kaugalingon alang sa atong mga sala aron nga siya makahimo sa pagpahigawas kanato gikan niining kasamtangang daotan nga panahon, sumala sa kabubut-on sa atong Dios ug Amahan. ⁵ Alang kaniya ang himaya hangtod sa kahangtoran. ⁶ Ako natingala nga kamo dali lang nga mituo ngadto sa lahi nga ebanghelyo. Ako natingala nga kamo mibiya palayo gikan kaniya nga nagtawag kaninyo pinaagi sa grasya ni Cristo. ⁷ Wala nay laing ebanghelyo, apan adunay pipila ka mga tawo nga naghimo kaninyo ug kasamok ug gustong tuison ang ebanghelyo ni Cristo. ⁸ Apan bisan kung kami o usa ka anghel nga gikan sa langit tingali magmantala kaninyo sa ebanghelyo nga dili sama sa usa nga among gimantala kaninyo, siya kinahanglan nga tungluhon. ⁹ Sama sa among gisulti kaniadto, busa karon ako mosulti pag-usab. “Kung adunay usa nga momantala kaninyo sa ebanghelyo nga dili sama sa usa nga inyong nadawat, siya kinahanglang tunglohon.” ¹⁰ Kay ako ba karon nagapangita sa pagtugot sa mga tawo o sa Dios? Ako ba nagapangita aron magpahimuot sa mga tawo? Kung ako sa gihapon nagasulay sa pagpahimuot sa mga tawo, ako dili usa ka sulugoon ni Cristo. ¹¹ Kay ako gusto nga kamo masayod, mga kaigsoonan, nga ang ebanghelyo nga akong gimantala dili gikan sa yanong mga tawo. ¹² Wala ko kini madawat gikan sa tawo, o ako natudloan niini. Hinuon, kini gipadayag kanako pinaagi kang Jesu-Cristo. ¹³ Kamo nakadungog mahitungod sa karaan nakong kinabuhi sa Judaismo, unsa ako kabangis nga naglutos kaniadto sa simbahan sa Dios nga labaw pa sa sukdanan ug paglaglag niini. ¹⁴ Ako nakigbisog sa Judaismo labaw pa sa daghan nakong mga isigka Judio. Ako hilabihan ka matinguhaon alang sa mga tumanon sa akong mga amahan. ¹⁵ Apan ang Dios nahimuot sa pagpili kanako gikan sa taguankan sa akong inahan. Siya nagtawag kanako pinaagi sa iyang grasya ¹⁶ aron sa pagpadayag sa iyang Anak kanako, aron nga ako siyang imantala sa mga Gentil. Wala dayon ako nagpakisayod sa unod ug dugo ¹⁷ ug ako wala miadto sa Jerusalem niadtong nahimong mga apostoles nga nahiuna kanako. Hinuon miadto ako sa Arabia ug unya mibalik sa Damascus. ¹⁸ Unya human sa tulo ka tuig ako miadto sa Jerusalem aron duawon si Cephas, ug ako mipuyo uban kaniya sa 15 ka mga adlaw. ¹⁹ Apan ako walay nakita nga laing apostoles gawas kang Santiago, ang igsoon sa Ginoo. ²⁰ Tan-awa, atubangan sa Dios, ako wala mamakak kung unsa ang akong gisulat kaninyo. ²¹ Unya ako miadto sa mga rehiyon sa Siria ug Cilicia. ²² Ako wala gihapon mailhi sa panan-aw sa mga kasimbahanan sa Judea nga anaa kang Cristo, ²³ apan sila nakadungog lamang, “Siya nga naglutos kanato karon nga

nagamantala sa pagtuo nga iya nang giguba.”²⁴ Sila nagahimaya sa Dios tungod kanako.

2

¹ Unya human sa katorse ka tuig ako mitungas sa Jerusalem uban kang Barnabas. ² Akong gidala usab si Tito uban kanako. Mitungas ako tungod kay ang Dios nagpadayag kanako nga kinahanglan ako moadto. Akong gisangon ngadto kanila ang ebanghelyo nga akong gimantala taliwala sa mga Gentil. (Apan nakigsulti ako sa tago lamang niadtong mga mahinungdanong mga pangulo). Ako kining gibuhat aron sa pagsiguro nga wala ako magdagan, o midagan, alang sa walay kapuslanan. ³ Apan bisan gani si Tito, nga uban kanako, nga usa ka Griyego, wala gipugos aron magpatuli. ⁴ Kining butanga mitungas tungod sa mga bakak nga kaigsoonan nga miabot sa tago aron sa pagpaniid sa atong kagawasan nga anaa kang Cristo Jesus. Sila nagtinguha nga kita mahimong mga ulipon diha sa balaod. ⁵ Wala kita mitugot nga magpasakop kanila bisan sa usa lamang ka takna, aron nga ang kamatuoran sa ebanghelyo magpabilin nga dili mausab alang kaninyo. ⁶ Apan kadtong uban nga miingon nga ang mga pangulo walay gikahatag kanako. Bisan unsa sila dili kini igsapayan kanako. Ang Dios dili modawat sa mga pinalabi sa tawo. ⁷ Hinuon, ilang nakita nga ako gisaligan sa pagmantala sa ebanghelyo niadtong dili mga tinuli. Kini sama kang Pedro nga nagmantala sa ebanghelyo niadtong tinuli. ⁸ Kay ang Dios, nga namuhat uban kang Pedro alang sa pagkaapostol niadtong mga tinuli, namuhat usab kanako ngadto sa mga Gentil. ⁹ Sa dihang si Santiago, Cephas, ug Juan, nga naila ingon nga maoy nagtukod sa simbahan, nakasabot sa grasya nga gihatag kanako, ilang gihatag ang ilang tuong kamot sa pag-abiabi kang Barnabas ug kanako. Ila kining gibuhat aron nga kita kinahanglan moadto sa mga Gentil, ug aron nga sila kinahanglan moadto niadtong mga tinuli. ¹⁰ Gusto usab nila nga atong hinumdoman ang mga kabos. Ako usab matinguhaon sa pagbuhat nianang maong butanga. ¹¹ Karon sa dihang si Cephas miabot sa Antioch, ako siyang gibadlong diha sa iyang atubangan tungod kay siya sayop. ¹² Sa wala pa miabot ang pipila ka mga tawo nga gikan kang Santiago, si Cephas nakigkaon uban sa mga Gentil. Apan sa dihang kining mga tawhana miabot, siya mihunong ug mipalayo gikan sa mga Gentil. Siya nahadlok niining mga tawhana nga nagkinahanglan sa pagpatuli. ¹³ Usab ang kadaghanan sa mga Judio miapil niining pagpakaaron-ingnon ni Cephas. Ug tungod niini bisan gani si Barnabas nadala usab sa ilang pagpakaaron-ingnon. ¹⁴ Apan sa dihang akong nakita nga wala sila misunod sa kamatuoran sa ebanghelyo, ako miingon ngadto kang Cephas sa atubangan nilang tanan, “Kung ikaw Judio apan nagpuyo sa Gentil nga pamatasan inay diha sa Judio nga pamatasan, unsaon nimo pagpugos ang mga Gentil nga magpuyo sama sa mga Judio?” ¹⁵ Kita nga mga Judio pinaagi sa pagpakatawo ug dili “Gentil nga mga makasasala” ¹⁶ nasayod nga walay usa ang gipakamatarong pinaagi sa mga buhat sa balaod. Hinuon, sila gipakamatarong pinaagi sa pagtuo kang Jesu-Cristo. Kita miabot sa pagtuo kang Cristo Jesus aron nga kita mamatarong pinaagi sa pagtuo kang Cristo ug dili pinaagi sa mga

buhat sa balaod. Kay pinaagi sa mga buhat sa balaod walay unod nga mamatarong. ¹⁷ Apan kung, sa dihang kita mangita sa Dios aron nga mamatarong kita diha kang Cristo, atong makaplagan usab ang atong mga kaugalingon nga makasasala, si Cristo ba nahimong usa ka sulugoon sa sala? Kini dili gayod! ¹⁸ Kay kung akong tukoron pag-usab ang akong pagsalig sa pagbantay sa balaod, ang pagsalig nga ako nang giguba, akong ipakita ang akong kaugalingon ingon nga usa ka masinupakon sa balaod. ¹⁹ Pinaagi sa balaod ako namatay sa balaod, aron nga ako magpuyo alang sa Dios. ²⁰ Ako gilansang uban kang Cristo. Kini dili na ako ang nabuhi, apan si Cristo nga nagpuyo kanako. Ang kinabuhi nga ako karong gikinabuhi diha sa unod akong gikinabuhi pinaagi sa pagtuo sa Anak sa Dios, nga nahigugma kanako ug naghatag sa iyang kaugalingon alang kanako. ²¹ Wala nako gisalikway ang grasya sa Dios, kay kung ang pagkamatarong anaa pinaagi sa balaod, busa si Cristo namatay sa walay hinungdan.

3

¹ Buang-buang kamong taga-Galacia, kinsang daotan nga mata ang nakadaot kaninyo? Dili ba si Jesu-Cristo gihulagway ingon nga gilansang sa krus atubangan sa inyong mga mata? ² Ako buot nga makakat-on niini gikan kaninyo. Nadawat ba ninyo ang Espiritu pinaagi sa pagtuman sa balaod o pinaagi sa pagtuo kung unsa ang inyong nadungog? ³ Buang-buang ba gayod kamo? Nagsugod ba kamo diha sa Espiritu aron tapuson karon sa unod? ⁴ Nag-antos ba kamo sa daghan nga mga butang alang sa wala, kung sa pagkatinuod sila alang sa wala? ⁵ Unya siya ba nga naghatag sa Espiritu diha kaninyo ug namuhat sa gamhanang mga buhat taliwala kaninyo nagbuhat niini pinaagi sa mga buhat sa balaod o pinaagi sa pagpaminaw uban ang pagtuo? ⁶ Si Abraham “mituo sa Dios ug kini gitamod kaniya ingon nga pagkamatarong.” ⁷ Sa samang paagi, sabton, unya, nga kadtong nagtuo mga anak ni Abraham. ⁸ Ang kasulatan daan nang nagpakita nga ang Dios himoong matarong ang mga Gentil pinaagi sa pagtuo. Ang ebanghelyo gimantala nang daan ngadto kang Abraham: “Diha kanimong ang tanang kanasoran mahimong mapanalanginan.” ⁹ Busa, kadtong adunay pagtuo panalanginan uban kang Abraham, nga adunay pagtuo. ¹⁰ Kadtong nagsalig pinaagi sa pagtuman sa balaod mailalom sa tunglo. Kay kini nahisulat, “Tunglohon ang matag-usa nga dili magpabilin pinaagi sa tanang mga butang nga nahisulat sa basahon sa balaod, sa pagbuhat niining tanan.” ¹¹ Karon kini klaro nga walay tawo nga gipakamatarong sa Dios pinaagi sa balaod, kay “Ang matarong magpuyo pinaagi sa pagtuo.” ¹² Ang balaod dili gikan sa pagtuo, apan hinuon, “Siya nga nagbuhat niining mga butanga diha sa balaod magpuyo pinaagi sa mga balaod.” ¹³ Si Cristo ang naglukat kanato gikan sa tunglo sa balaod sa dihang siya nahimong usa ka tinunglo alang kanato. Kay kini nahisulat, “Tinunglo ang si bisan kinsa nga gibitay sa kahoy.” ¹⁴ Ang tumong mao nga ang panalangin nga anaa kang Abraham mahatag sa mga Gentil pinaagi kang Cristo Jesus, aron nga kita mahimong makadawat sa saad sa Espiritu pinaagi sa pagtuo. ¹⁵ Mga igsoon, ako mosulti sa tawhanong mga pulong. Bisana sa dihang ang tawhanong kasabotan gikaayonan

na, wala nay makasalikway o makadugang niini. ¹⁶ Karon ang mga saad nasulti na ngadto kang Abraham ug sa iyang mga kaliwatan. Kini wala miingon, “sa mga kaliwatan, “ nga naghigot sa daghan, apan hinuon ngadto lamang sa usa, “sa imong kaliwat,” nga mao ang Cristo. ¹⁷ Karon ako magsulti niini. Ang balaod, diin miabot 430 na ka tuig ang milabay, wala makasalikway sa kasabotan nga nahiuna nang natukod sa Dios. ¹⁸ Kay kung ang panulundon moabot pinaagi sa balaod, kini dili na gayod moabot pinaagi sa saad. Apan ang Dios gawasnon nga mihatag niini kang Abraham pinaagi sa usa ka saad. ¹⁹ Unya nganong ang balaod gihatag man? Gidugang kini tungod sa mga kalapasan, hangtod nga ang kaliwat ni Abraham moabot kanila nga iyang gisaaran. Ang balaod gibutang aron mapakusgan pinaagi sa mga anghel pinaagi sa kamot sa tigpataliwala. ²⁰ Karon ang tigpataliwala nagpasabot sa dili lamang usa ka tawo, apan ang Dios usa lamang. ²¹ Busa ang balaod ba supak sa mga saad sa Dios? Sa pagkatinuod dili gayod! Kay kung ang balaod nga gihatag makahimo sa paghatag ug kinabuhi, ang pagkamatarong moabot gayod pinaagi niana nga balaod. ²² Apan hinuon, ang kasulatan nagbilanggo sa tanan nga mga butang nga nailalom sa sala. Ang Dios nagbuhat niini aron nga ang iyang saad sa pagluwas kanato pinaagi sa pagtuo kang Jesu-Cristo mahimong ikahatag niadtong nagtuo. ²³ Apan sa wala pa miabot ang pagtuo kang Cristo, kita nabilanggo ug nagapos pinaagi sa balaod hangtod nga napadayag ang pagtuo. ²⁴ Busa ang balaod nahimo natong magbalantay hangtod nga si Cristo miabot, aron nga kita mahimong matarong pinaagi sa pagtuo. ²⁵ Karon ang pagtuo miabot, wala na gayod kita nailalom sa magbalantay. ²⁶ Kay kamong tanan mga anak na sa Dios pinaagi sa pagtuo kang Cristo Jesus. ²⁷ Kamong tanan nga nabawtismohan diha kang Cristo gibistihan ang inyong kaugalingon diha kang Cristo. ²⁸ Walay Judio ni Griyego, ulipon ni gawasnon, lalaki ni babaye, kay kamong tanan usa diha kang Cristo Jesus. ²⁹ Kung kamo iya kang Cristo, nagpasabot nga kamo mga kaliwat ni Abraham, ug mga manununod sumala sa saad.

4

¹ Ako magasulti nga samtang ang manununod usa pa ka bata, siya walay kalainan sa usa ka ulipon, bisan tuod siya ang tag-iya sa tibuok katigayonan. ² Hinuon, siya nailalom sa mga magbalantay ug sa mga piniyalan hangtod sa panahon nga gitagal sa iyang amahan. ³ Busa kita usab, sa dihang mga bata pa kita, kita naulipon ngadto sa mga binatang pagtulon-an sa kalibotan. ⁴ Apan sa dihang ang hustong panahon niabot, ang Dios nagpadala sa iyang Anak, gipakatawo sa usa ka babaye, gipakatawo ilalom sa balaod. ⁵ Iya kining gibuhay aron sa paglukat niadtong nailalom sa balaod, aron nga kita makadawat sa pagkasinakop ingon nga mga anak. ⁶ Tungod kay kamo mga anak, ang Dios nagpadala sa Espiritu sa iyang Anak sa atong mga kasingkasing, ang Espiritu nga nagtawag, “Abba, Amahan.” ⁷ Tungod niini nga hinungdan kamo dili na ulipon apan usa na ka anak. Kung kamo usa na ka anak, unya kamo manununod na usab pinaagi sa Dios. ⁸ Bisan kaniadto, sa dihang kamo wala nasayod sa Dios, kamo mga naulipon niadtong usa nga anaa pinaagi sa kinaiyahan nga dili

gayod mga dios. ⁹ Apan karon nga kamo nasayod na sa Dios, o hinuon, karon nga kamo nailhan na sa Dios, nganong mibalik man kamo pag-usab sa huyang ug walay kapuslanan nga mga nag-unang pagtulon-an? Buot ba kamong tanan nga maulipon pag-usab? ¹⁰ Kamo mabinantayon nga nagtuman sa mga pinasahing mga adlaw, sa mga bag-ong bulan, mga panahon, ug katuigan. ¹¹ Ako nahadlok alang kaninyo. Ako nahadlok nga tingali ako namuhat diha kaninyo sa walay kapuslanan. ¹² Ako naghangyo kaninyo, mga igsoon, mahimong ingon nga ako, kay ako usab mahimong ingon nga kamo. Kamo walay nabuhat nga sayop kanako. ¹³ Apan kamo nasayod niana nga tungod sa lawasnong balatian nga akong gimantala ang ebanghelyo kaninyo sa unang higayon. ¹⁴ Bisan ug ang akong lawasnong kahintang nabutang kaninyo sa pagsulay, kamo wala nagtamay o nagsalikway kanako. Hinuon inyo akong gidawat ingon nga anghel sa Dios, ingon nga ako gayod si Cristo Jesus. ¹⁵ Busa, hain karon ang inyong kalipay? Kay ako magpamatuod kaninyo niana, nga kung kinahanglanon, inyo gayong lugiton ang inyong mga mata ug ihatag ngari kanako. ¹⁶ Busa unya, nahimo ba ako nga inyong kaaway tungod kay ako misulti man kaninyo sa kamatuoran? ¹⁷ Sila mabination nga nangita kaninyo, apan sa walay kapuslanan. Buot nila nga ibulag kamo gikan kanako aron nga kamo mosunod kanila. ¹⁸ Maayo kanunay nga mahimong mabination alang sa maayong hinungdan, ug dili lamang sa dihang ako anaa kauban ninyo. ¹⁹ Akong gagmay nga mga anak, ako nag-antos sa kasakit alang kaninyo pag-usab hangtod nga si Cristo mahulma diha kaninyo. ²⁰ Buot ko nga makig-uban diha kaninyo karon ug usbon ang akong tono, tungod kay nalibog ako mahitungod kaninyo. ²¹ Sultihi ako, kamo nga nagtinguha nga mailalom sa balaod, wala ba kamo makadungog kung unsa ang giingon sa balaod? ²² Kay kini nahisulat nga si Abraham adunay duha ka mga anak nga lalaki, ang usa pinaagi sa ulipon nga babaye ug ang usa pinaagi sa gawasnon nga babaye. ²³ Apan, ang usa nga pinaagi sa ulipon natawo lamang pinaagi sa unod. Apan ang usa nga pinaagi sa gawasnon nga babaye natawo pinaagi sa usa ka saad. ²⁴ Kining mga butanga mahimong gipasabot gamit ang pasumbingay, kay kining mga babaye sama sa duha ka mga pakigsaad. Ang usa kanila gikan sa Bukid sa Sinai. Siya naghimugso sa mga bata nga mga ulipon. Kini si Hagar. ²⁵ Karon si Hagar mao ang Bukid sa Sinai nga anaa sa Arabia. Siya nagsimbulo sa kasamtangang Jerusalem, kay siya naulipon uban sa iyang mga anak. ²⁶ Apan ang Jerusalem nga atua sa taas gawasnon, mao kana, ang atong inahan. ²⁷ Kay kini nahisulat, "Pagmaya, ikaw nga dili manganak nga babaye, ikaw nga wala makabaton ug anak. Pagtiyabaw ug pagsinggit alang sa kalipay, ikaw nga wala makasinati sa pagpanamkon. Kay daghan pa ang mga anak sa biniyaan, labaw pa niadtong mga adunay bana." ²⁸ Karon kamo, mga igsoon, sama kang Isaac, mga anak sa saad. ²⁹ Niana nga higayon ang usa nga natawo sumala sa unod milutos sa usa nga natawo sumala sa Espiritu. Kini sama gihapon karon. ³⁰ Unsa ang giingon sa kasulatan? "Ipalayo ang babayeng ulipon ug ang iyang anak nga lalaki. Kay ang anak nga lalaki sa babaye nga ulipon dili gayod makapanunod uban ang anak nga lalaki sa babaye nga gawasnon." ³¹ Busa, mga kaissoonan, kita dili mga anak sa babaye

nga ulipon, apan hinuon sa babaye nga gawasnon.

5

¹ Kini alang sa kagawasan nga si Cristo naghimo kanato nga gawasnon. Busa barog nga malig-on ug ayaw palingla pag-usab ilalom sa yugo sa pagkaulipon. ² Tan-awa, ako, si Pablo, mosulti kaninyo nga kung kamo mahimong tinuli, si Cristo dili makahimo kaninyo ug kaayohan sa bisan unsa nga pamaagi. ³ Usab, ako magpamatuod sa matag usa ka tawo nga tinuli nga siya mahimong kinahanglan nga motuman sa kinatibuk-an nga balaod. ⁴ Kamo gilain gikan kang Cristo, kamong tanan nga “gipakamatarong” pinaagi sa balaod. Nahilayo kamo gikan sa grasya. ⁵ Kay pinaagi sa Espiritu, ug pinaagi sa pagtuo, kita naghulat sa pagsalig sa pagkamatarong. ⁶ Diha kang Cristo Jesus ni tinuli o dili tinuli nagpasabot nga bisan unsa. Pagtuo lamang ang nagbuhat pinaagi sa gugma nagpasabot sa usa ka butang. ⁷ Midagan kamo ug maayo. Kinsa ang mipahunong kaninyo gikan sa pagtuman sa kamatuoran? ⁸ Ang pagdani sa pagbuhat niana dili gikan kaniya nga mitawag kaninyo. ⁹ Ang gamay nga igpapatubo nakaapekto sa tibuok minasa. ¹⁰ Aduna akoy pagsalig kaninyo ngadto sa Ginoo nga dili kamo maghunahuna sa bisan unsang pamaagi. Siya nga mipalibog kaninyo magdala sa iyang kaugalingong silot, bisan kinsa siya. ¹¹ Mga igsoon, kung ako pabilin nga nagsangyaw sa pagkatinuli, nganong gilutos man gihapon ako? Niana nga bahin ang mga babag alang sa krus mahimong maguba. ¹² Nagtinguha ako nga kadtong nagpahisalaag kaninyo mahimong kapunon ang ilang mga kaugalingon. ¹³ Kay ang Dios nagtawag kaninyo, mga igsoon, sa kagawasan. Ayaw lang gayod ninyo gamita ang inyong pagkagawasnon sama sa kahigayonan alang sa unod. Hinuon pinaagi sa gugma mag-alagad sa matag usa. ¹⁴ Kay ang tibuok balaod natuman sa usa ka kasugoan; sa “Kinahanglan higugmaon ninyo ang inyong silingan sama sa inyong kaugalingon.” ¹⁵ Apan kung inyong paakon ug tukbon ang matag usa, pagbantay nga dili kamo maguba sa matag usa. ¹⁶ Ako magasulti, lakaw pinaagi sa Espiritu, ug dili ninyo tumanon ang tinguha sa unod. ¹⁷ Kay ang unod adunay lig-on nga tinguha batok sa unod. Kay kini sukwahi sa matag usa. Ang sangpotanan niini dili ninyo mabuhay ang mga butang nga inyong gitinguha nga buhaton. ¹⁸ Apan kung ang Espiritu magapanguna kaninyo, dili na kamo ilalom sa balaod. ¹⁹ Karon ang mga buhat sa unod makita. Sila makighilawason, dili putli, kaulag, ²⁰ pagsimbag diosdios, pagpamarang, pagdinumtanay, panagbingkil, pangabugho, kapungot, iya-iyahay, sinupakay, pagkabahinbahin, ²¹ kasina, paghuboghubog, kagubot, ug uban pang mga butang nga sama niini. Ako nagpahimangno kaninyo, sama sa akong pagpahimangno kaniadto, nga kadtong nagbuhat sa mga butang dili makapanunod sa gingharian sa Dios. ²² Apan ang bunga sa Espiritu mao ang gugma, kalipay, kalinaw, pagpaubos, pagkamaluluyon, pagkamaayo, pagtuo, ²³ pagkabuotan, ug mapinungganon sa kaugalingon. Ang balaod dili batok niini nga mga butang. ²⁴ Kadtong nga nahisakop kang Cristo Jesus gilansang sa krus ang unod uban niining pagbati ug ang daotang mga tinguha. ²⁵ Kung kita magpuyo

pinaagi sa Espiritu, molakaw usab kita pinaagi sa Espiritu. ²⁶ Dili kita mahimong magmagarbhuhon, maghagit sa matag-usa, o masina sa matag usa.

6

¹ Mga igsoon, kung ang usa ka tawo madakpan sa pipila ka paglapas, kamo nga mga espirituwal kinahanglan magpahiuli nianang tawhana sa espiritu sa kalumo. Pagmabinantayon kamo sa inyong kaugalingon, aron nga dili kamo matintal. ² Pas-ana ang mga kabug-aton sa uban, ug aron inyong matuman ang balaod ni Cristo. ³ Kung si bisan kinsa nga naghunahuna nga siya labaw bisan siya dili, gilimbongan niya ang iyang kaugalingon. ⁴ Ang matag-usa kinahanglan magsusi sa iyang kaugalingon nga binuhatan. Unya siya anaay usa ka butang sa iyang kaugalingon lamang nga mahimong ikapasigarbo, sa walay pagtandi sa iyang kaugalingon ngadto kang bisan kinsa. ⁵ Tungod kay ang matag-usa magpas-an sa iyang kaugalingon nga palas-anon. ⁶ Ang usa nga natudloan sa pulong kinahanglan magpaambit sa tanan nga maayong mga butang uban sa magtutudlo. ⁷ Ayaw pagpalimbong. Ang Dios dili mabiyaybiayon. Bisana unsa ang gitanom sa tawo, mao usab kana ang iyang paga-anihon. ⁸ Kay siya nga nagpugas sa liso diha sa iyang tawhanong kinaiya anihon ang kalaglagaan, apan siya nga nagpugas sa liso diha sa Espiritu, anihon ang kinabuhing walay kataposan gikan sa Espiritu. ⁹ Kinahanglan dili kita kapoyan sa pagbuhat ug maayo, kay sa hustong panahon mag-ani kita kung dili kita moundang. ¹⁰ Mao nga, kung kita adunay kahigayonan, magbuhat kita ug maayo ngadto sa matag-usa. Magbuhat kita ug maayo ilabina niadtong anaa sa panimalay sa tumutuo. ¹¹ Tan-awa ang mga dagko nga letra nga akong gisulat kaninyo sa akong kaugalingon nga mga kamot. ¹² Kadtong gustong daygon sa mga tawo diha sa unod nagpugos kaninyo sa pagpatuli. Sila nagbuhat lamang niini aron nga dili sila pagalutoson alang sa krus ni Cristo. ¹³ Bisana gani kaditong nagpatuli sa ilang kaugalingon wala nagtuman sa balaod. Hinuon, gusto nila nga matuli kamo aron nga sila magpasigarbo mahitungod sa inyong unod. ¹⁴ Dili gayod mahimo nga ako magpasigarbo gawas sa krus sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Tungod kini kaniya nga ang kalibotan gilansang alang kanako ug ako ngadto sa kalibotan. ¹⁵ Kay ang pagkatinuli o dili tinuli walay bili. Hinuon, ang pagkabag-ong binuhat maoy mahinungdanon. ¹⁶ Sa tanan nga magkinabuhi niini nga mando, ang kalinaw ug kaluoy maanaa unta kanila, ug maanaa sa Israel sa Dios. ¹⁷ Gikan karon ayaw tugoti ang si bisan kinsa nga magsamok kanako, tungod kay akong gidala ang mga timaan ni Jesus sa akong lawas. ¹⁸ Ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo mag-uban sa inyong espiritu, mga igsoon. Amen.

Taga Efeso

¹ Kang Pablo, apostol ni Cristo Jesus pinaagi sa kabubut-on sa Dios, alang sa mga gigahin sa Dios sa Efeso nga matinumanon sa pagsalig kang Cristo Jesus ² —Hinaot nga ang grasya ug kalinaw sa atong Dios nga Amahan ug Ginoong Jesu Cristo maana kaninyo. ³ Hinaot nga ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu Cristo mahimaya, kaniya nga nagpanalangin kanato sa tanang espirituhanong panalangin sa kalangitan diha kang Cristo. ⁴ Kay gipili kita sa Dios aron motuo kang Cristo bisan sa wala pa mahimo ang kalibutan. Gipili kita niya aron mahimong balaan ug walay ikasaway sa iyang panan-aw. ⁵ Pinaagi sa gugma sa Dios daan na kitang gitakda nga gisagop ingon nga iyang mga anak pinaagi kang Jesu Cristo. Gibuhat kini niya tungod kay nalipay siya nga buhaton ang iyang tinguha kanato. ⁶ Nahitabo kining tanan aron ang Dios madayeg tungod sa iyang mahimayaong grasya, nga gihatag niya nga walay bayad pinaagi sa iyang hinigugma. ⁷ Kay tungod sa iyang hinigugma, aduna kitay kaluwasan pinaagi sa iyang dugo, kapasayluan sa mga sala, pinaagi sa kadato sa iyang grasya. ⁸ Kini nga grasya gihatag nga walay pagpugong kanato sa tanang kaalam ug salabutan. ⁹ Gipahibalo sa Dios kanato ang mga tinago nga kamatuoran mahitungod sa plano niya, sumala sa iyang tinguha nga iyang gipakita kang Cristo: ¹⁰ kung moabot na ang higayon nga matuman ang iyang plano, iyang dad-on nga tingob ang tanan sa langit ug sa yuta nga gimanduan ni Cristo. ¹¹ Gipili kita kang Cristo ug gigahin niadto pa, sumala sa plano kaniya nga naghimo sa tanang mga butang pinaagi sa iyang kabubut-on, ¹² aron mabuhi unta kita nga magdayeg sa iyang himaya, kita nga mga unang nagsalig kang Cristo. ¹³ Gikan kang Cristo nga kamo nakadungog pud sa pulong sa kamatuoran, ang maayong balita sa inyong kaluwasan kang Cristo, nga inyo pud gituohan ug giselyuhan pinaagi sa saad sa Balaang Espiritu. ¹⁴ Ang Espiritu mao ang pasalig sa atong pamana, hangtod ang pagpanag-iyang atong maangkon, alang sa pagdayeg sa iyang himaya. ¹⁵ Tungod niini, sukad sa dihang nakadungog ako bahin sa inyong pagtuo sa atong Ginoong Jesus, ug sa inyong gugma alang sa tanan nga gigahin kaniya, ¹⁶ wala ako niundang ug pagpasalamat sa Dios kaninyo ug paghinumdom kaninyo sa akong mga pag-ampo. ¹⁷ Nag-ampo ako nga ang Dios sa atong Ginoong Jesu Cristo nga Amahan sa himaya, maghatag kaninyo sa espiritu sa kaalam ug magpadayag sa iyang kahibalo, ¹⁸ aron ang mata sa inyong kasingkasing malamdagan aron makahibalo kamo kung unsa ang pagsalig sa among pagkatawag, kung unsa ang bahandi sa himaya nga iyang gipamana sa mga gigahin alang kaniya- ¹⁹ ug unsa kadako ang iyang gahum nga anaa kanato nga mituo, sumala sa paglihok sa iyang kusog nga gahum. ²⁰ Kini ang gahum nga milihok kang Cristo sa dihang gibanhaw siya sa Dios ug nagpalingkod kaniya dapit sa iyang tuong kamot diha sa kalangitan, ²¹ nga labaw pa sa tanang mga gamando, ug sa mga adunay gahum, ug mga nagsakop, ug sa mga ngalan nga ginganlan, dili lang sa karong panahon, apan sa panahon sad nga umaabot. ²² Gipasakop sa Dios ang

tanang mga butang ubos sa mga tiil ni Cristo, ug gihimo niya siya nga pangulo sa tanang mga butang diha sa Iglesia, ²³ nga mao ang lawas niya, nga ang kahingpit niya maoy nagpuno sa tanang mga butang sa tanang pamaagi.

2

¹ Kay mga patay kamo sa inyong mga kalapasan ug mga sala ² nga diin nagkinabuhi kamo niadto, nga gasunod sa mga prinsipyo niining kalibutan, sumala sa nagmando sa mga adunay gahum sa kahanginan, sa espiritu nga naglihok sa mga anak nga masinupakon. ³ Kaniadto kitang tanan kauban niadtong dili mga tumutuo ug gihimo nato ang dautan nga pangandoy sa atong mga lawas, nga gihimo ang kabubuton sa lawas ug sa hunahuna, ug daan na sa atong kinaiya nga mga anak kita sa kapungot sama sa uban. ⁴ Apan kay dato sa kaluoy ang Dios nga tungod sa kadako sa iyang gugma nga diin gihigugma kita niya, ⁵ kaniadto nga kita patay pa sa kalapasan, gidala kita niya sa bagong kinabuhi uban kang ⁶ Cristo—pinaagi sa grasya naluwas kamo—ug gibanhaw kita niya ug gipalingkod sad kita niya sa kalangitan kauban ni Cristo Jesus. ⁷ Gihimo niya kini aron nga sa umaabot nga panahon iya gyud nga ipakita kanato kung unsa kadako ang bahandi sa iyang grasya tungod sa iyang kaluoy diha kang Cristo Jesus. ⁸ Kay tungod sa grasya naluwas kamo pinaagi sa pagtuo. Ug kini dili gikan kanato; kondili gasa gikan sa Dios, ⁹ dili sa atong mga binuhatan aron walay bisan usa nga makapanghambog. ¹⁰ Kay kita mga binuhat sa Dios, gilalang diha kang Cristo Jesus sa pagbuhay ug mga maayong buluhaton nga dugay na kaayong plano sa Dios nga atong sundon. ¹¹ Busa hinumdumi ninyo nga kaniadto mga Gentil kamo sa unod, nga gitawag “nga mga paganong dili tuli” adtong mga gitawag nga tuli sa mga unod nga binuhatan lang sa mga tawo. ¹² Kay niadtong panahuna nabulag kamo kang Cristo, nga nabulag sa katawhan sa Israel, ug mga estranghero mahitungod sa mga kasabutan sa saad, nga walay kasiguraduhan sa kaugmaon, ug walay Dios niining kalibutan. ¹³ Apan karon tungod kang Cristo Jesus kamo nga kaniadto layo sa Dios naduol na sa Dios pinaagi sa dugo ni Cristo. ¹⁴ Kay siya ang atong kalinaw tungod kay gihimo niya ang mga Judio ug Gentil nga usa na ka katawhan. Ug sa iyang lawas giguba niya ang paril sa kasuko nga nagbulag kanato sa usa’g usa. ¹⁵ Diin nga, gitangtang niya ang balaod sa mga sugo ug mga kalagdaan aron mahimo niya ang bagong katawhan gikan sa duha ka katawhan, sa ingon nga adunay pakigdait. ¹⁶ Gihimo kini niya aron mahiusa ang duha ka katawhan ingon nga usa ka lawas sa Dios pinaagi sa krus, nga undangon ang ilang kasuko sa usa’g usa. ¹⁷ Mianhi si Jesus ug gisangyaw ang maayong balita ug ang iyang kalinaw sa mga tua sa layo ug kalinaw sa mga duol kaniya. ¹⁸ Kay tungod kang Jesus makaduol kitang duha ka katawhan pinaagi sa usa ka Espiritu didto sa Amahan. ¹⁹ Mao nga karon kamo nga mga Gentil dili na kamo mga estranghero ug mga langyaw, tungod kay kamo mga isig kalungsod sa mga gigahin alang sa Dios, nga sakop sa pamilya sa Dios. ²⁰ Kay kini sila gitukod sa pundasyon sa mga apostoles ug mga propeta, si Cristo mismo ang bato nga tugkaranan. ²¹ Pinaagi sa gahum ni Jesus ang tibuok tinukod sa iyang pamilya tingob nga mahaum ug

magkadaghan ingon nga templo nga gigahin alang sa Ginoo, ²² nga diin tingob nga gitukod sad kamo nga mahimong puloy-anan sa Dios pinaagi sa Espiritu.

3

¹ Tungod niini, ako, si Pablo, ang piniriso kang Cristo Jesus alang kaninyo nga mga Gentil - ² kung nakadunggog na kamo mahitungod sa pagdumala sa gasa sa Dios nga iyang gihatag kanako alang kaninyo, ³ sumala sa pinadayag nga gipakita kanako, ang tinago nga kamatuoran nga aduna akoy mubo nga gisulat kaniadto kaninyo. ⁴ Kung makabasa kamo mahitungod niini, makasabot kamo sa akong panan-aw sa tinago nga kamatuoran mahitungod kang Cristo ⁵ nga sa uban nga henerasyon wala kini gipahibalo sa mga katawhan, apan karon kini napadayag sa iyang mga apostoles ug mga propeta nga gigahin pinaagi sa Espiritu: ⁶ nga ang mga Gentil mga kauban nga manonod ug kauban nga mga membro sa lawas ug kauban nga kabahin sa pag-ambit sa saad ni Cristo Jesus pinaagi sa maayong balita. ⁷ Tungod niini nahimo akong suluguon pinaagi sa grasya sa Dios nga gihatag niya kanako pinaagi sa paglihok sa iyang gahum. ⁸ Sa ako gihatag kini nga gasa, bisan pa ako ang ubos sa labing ubos sa mga gigahin sa Dios, aron isangyaw sa mga Gentil ang maayong balita mahitungod sa dili masukod nga bahandi ni Cristo ⁹ ug aron malamdagan ang tanan mahitungod sa plano sa Dios, ang tinago nga kamatuoran nga sa dugay nga panahon gitago sa Dios nga maoy naglalang sa tanan. ¹⁰ Mao nga, mahibaw-an sa mga gamando ug sa mga adunay gahum sa kalangitan ang lisod sabton nga kaalam sa Diyos pinaagi sa Iglesia, ¹¹ sumala sa walay kahangturang plano nga iyang gituyo kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. ¹² Kay diha kang Cristo aduna kitay kaisug ug katungod nga moduol kaniya nga adunay pagsalig tungod sa atong pagtuo. ¹³ Busa naghangyo ako kaninyo nga dili kamo mawad-an ug paglaum bisan pa sa akong mga pag-antos alang kaninyo, kay mao kini ang inyong kahimayaan. ¹⁴ Tungod niini, nagluhod ako sa Amahan, ¹⁵ nga diin ginganlan ug gilalang ang matag usa ka pamilya sa langit ug sa yuta ¹⁶ nga kamo iyang tagaan, sumala sa bahandi sa iyang himaya nga malig-on kamo nga adunay gahum pinaagi sa iyang Espiritu nga anaa kaninyo; ¹⁷ aron si Cristo magpuyo sa inyong kasingkasing pinaagi sa pagtuo ug aron kamo mogamot ug magmalig-on sa iyang gugma, ¹⁸ aron makasabot kamo, uban sa tanan nga gigahin alang sa Dios, kung unsa kalapad ug kataas ug kahabog ug kalawom ang gugma ni Cristo, ¹⁹ aron inyong mahibaw-an ang labaw kaayong dakong gugma ni Cristo, aron mapuno kamo sa tanan nga kahingpit sa Dios. ²⁰ Karon sa iya nga makabuhat sa tanan, labaw pa sa tanan nga atong gipangayo o gihunahuna, sumala sa iyang gahum nga galihok kanato, ²¹ sa iya ang himaya sa Iglesia ug kang Cristo Jesus sa tanan nga mga henerasyon hangtod sa kahangturan. Amen.

4

¹ Busa, ingon nga pinireso alang sa Ginoo, giawhag ko kamo nga magkinabuhi nga takos sa pagtawag sa Dios kaninyo, ² nga adunay dakong pagpaubos ug kaligdong ug pasensiya, nga gadawat sa usa'g

usa sa gugma. ³ Buhata ninyo ang tanan aron maipadayon ang panaghiusa gikan sa Espiritu pinaagi sa kalinaw nga nagbugkos kaninyo. ⁴ Adunay usa ka lawas, ug usa ka Espiritu, sama usab nga gitawag kamo sa usa ka sigurado nga pagdahum sa inyong pagkatawag; ⁵ ug adunay usa ka Ginoo, usa ka pagtuo, usa ka bautismo, ⁶ usa ka Dios ug Amahan sa tanan, nga labaw sa tanan ug pinaagi sa tanan ug anaa sa tanan. ⁷ Ang matag usa kanato gihatagan ug gasa sumala sa sukod sa gasa ni Cristo. ⁸ Sama sa gisulti sa Kasulatan, Niadtong misaka siya sa kahitas-an, gidala niya ang mga dinakpan ngadto sa pagkabiha, ug gihatagan niya ug gasa ang mga katawhan. ⁹ Unsa may gipasabot aning pamahayag nga “Misaka siya,” dili ba nga minaog sad siya paingon sa kinailawman sa kalibutan? ¹⁰ Siya nga minaog mao sad siya ang misaka sa tanang kalangitan, aron pun-on niya ang tanan nga butang. ¹¹ Naghatag si Cristo ug mga gasa sama niini: mga apostoles, mga propeta, mga ebanghelista, mga pastor ug mga manunudlo, ¹² aron sa pagsangkap niadtong mga gigahin alang sa Dios aron mag-alagad sila, aron mapalig-on ang lawas ni Cristo, ¹³ hangtod maabot nato ang panaghiusa sa pagtuo ug kasayuran sa Anak sa Dios, ug maabot ang hingpit nga kahamtong isip nga mga nitubo sa tibuok nga sukdanan ni Cristo. ¹⁴ Ingon niini kini aron dili na kita murag mga bata nga mabandabanda ug madala sa bisan unsang klase sa pagtudlo pinaagi sa pagpanglimbong sa mga tawo gamit ang sayop nga pangilad. ¹⁵ Hinuon, isulti nato ang kamatuoran nga adunay gugma ug motubo kita sa tanang paagi ngadto kaniya, nga mao ang ulo, nga si Cristo, ¹⁶ nga pinaagi kaniya sama kita nga tingob nga mahaom sa usa ka lawas sa mga tumutuo ug tingob nga gihawiran sa matag lutahan, nga nagtinabangay sumala sa paglihok sa sukdanan sa matag bahin sa pagtubo sa lawas, aron mapalig-on ang matag usa sa gugma. ¹⁷ Busa gisulti nako kini, ug giawhag kamo nako diha sa Ginoo, nga dili na kamo magkinabuhi sama sa mga Gentil, nga walay kapuslanan ang ilang mga hunahuna, ¹⁸ kay ngitngit ang ilang panan-aw, nga nabulag sa kinabuhi diha sa Dios tungod sa ilang pagka-ignorante, ug sa kagahi sa ilang kasingkasing. ¹⁹ Gihatag na nila ang ilang kaugalingon ngadto sa kauwag diha sa mga hugaw nga binuhatan, sa matag klase nga kahakog. ²⁰ Apan dili ingon niana ang inyong nakat-unan mahitungod kang Cristo. ²¹ Kung nakadungog na kamo mahitungod kaniya ug natudluan na mahitungod kaniya nga mao kini ang kamatuoran mahitungod kang Jesus, ²² kinahanglan ninyo isalikway ang daang tawo—kadong mitukma sa inyong daang pamatasan nga gidaot pinaagi sa mga kaibog nga makalinlang, ²³ aron mabag-o kamo sa espiritu sa inyong hunahuna, ²⁴ ug aron magkinabuhi kamo nga bag-o nga tawo, nga gihimo sa Dios sa pagkamatarong ug pagkabalaan diha sa kamatuoran. ²⁵ Busa isalikway ang bakak. “Isulti ang kamatuoran, ang kada usa sa iyang silingan,” tungod kay kita membro sa usa’g usa. ²⁶ “Masuko kamo, apan dili magpakasala.” Ayaw tuguti nga mosalop ang adlaw nga nasuko pa kamo ²⁷ ug ayaw ninyo hatagi ug higayon ang demonyo. ²⁸ Ang nangawat dili na gyud mangawat kondili kinahanglan maningkamot siya sa pagtrabaho nga mapuslanon nga gagamit sa iyang mga kamot, aron aduna siyay ikahatag sa tawong nanginahanglan. ²⁹ Kinahanglan walay sinultihan nga makadaot ang

mogawas sa inyong baba, apan hinuon mga pulong nga mapuslanon sa pagdasig nga magpalig-on sa uban sumala sa ilang panginahanglan, aron makahatag ug grasya kanila nga namati. ³⁰ Ug ayaw pagbuhat nga makaguol sa Balaang Espiritu sa Dios, nga pinaagi kaniya giselyohan kamo alang sa adlaw sa kaluwasan. ³¹ Tangtanga diha kaninyo ang tanang kaligutgot ug kapungot ug kasuko, ug sininggitay ug pag-insulto, uban ang tanan nga dautan; ³² ug magmaayohon kamo sa usa'g usa, magmaluluy-on, magpinasayloay sa usa'g usa sama sa walay pugong nga pagpasaylo kaninyo sa Dios diha kang Cristo.

5

¹ Busa sundoga ninyo ang Dios, ingon nga mga anak nga iyang hinigugma, ² ug magkinabuhi sa gugma sama nga gihigugma kamo ni Cristo ug gihatag niya ang iyang kaugalingon alang kanato ingon nga usa ka humot nga halad ug sakripisyo nga makapahimuot sa Dios. ³ Ang lawasnong imoralidad o ang tanang kahugaw o kahakog ayaw gyud ninyo hunahunaa, kay dili angayan sa mga gigahin sa Dios. ⁴ Bisan ang pagkabastos, binuang nga pag-istorya, o yagayaga nga dili angay, kondili magmapasalamat kamo. ⁵ Kay kamo nakasigurado nga walay lawasnong imoral, dili putli, o hakog nga tawo, nga naghimaya sa diosdiosan, ang makabaton ug pamana sa gingharian ni Cristo ug sa Dios. ⁶ Ayaw kamo pagpalimbong sa mga pulong nga walay pulos. Kay tungod niining mga butanga ang kasuko sa Dios moabot sa mga anak nga dili matinumano. ⁷ Busa dili kamo makig-uban kanila. ⁸ Kay kaniadto diha kamo sa kangitngit, apan karon kamo mao ang kahayag sa Ginoo. ⁹ Busa maglakaw kamo ingon nga mga anak sa kahayag - kay ang bunga sa kahayag tanan maayo, matarong ug kamatuoran, ¹⁰ — nga nagpakita kung unsay makapahimuot sa Ginoo. ¹¹ Dili kamo pag apil-apil sa pagbuhat sa walay pulos nga buluhaton diha sa kangitngit, kondili ipadayag ninyo sila, ¹² kay ang mga butang nabuhat nila sa tago labihan nga makauulaw kung ihulagway. ¹³ Ang tanan gipadayag sa kahayag, ¹⁴ kay ang kahayag nagasidlak sa tanan. Busa niini adunay nag-ingon, “Pagmata, kamo nga nakatulog, ug mobangon gikan sa kamatayon, ug si Cristo maghayag kaninyo.” ¹⁵ Busa ampingi ninyo ang inyong kinabuhi, nga dili sama sa mga dili maalamon kondili sama sa mga maalamon. ¹⁶ Pahimusli ang panahon kay ang mga adlaw dautan. ¹⁷ Dili kamo magpakabuang, kondili sabton ninyo kung unsa ang kabubut-on sa Ginoo. ¹⁸ Ug dili kamo magpakahubog sa bino, kay kini magdala kaninyo sa kalaglagan, apan hinuon mapuno kamo sa Balaang Espiritu, ¹⁹ magsinultihay kamo sa salmo ug mga awit, ug mga alawiton nga espirituhanon, nga mag-awit ug maghimaya nga kinasingkasing ngadto sa Ginoo, ²⁰ magpasalamat kanunay sa tanang mga butang sa ngalan sa atong Ginoong Jesu Cristo sa Dios nga Amahan; ²¹ magpasakop kamo sa usa'g usa alang sa pagtahod kang Cristo. ²² Mga asawa kinahanglan magpasakop kamo sa inyong kaugalingong mga bana, sama sa Ginoo. ²³ Kay ang bana mao ang ulo sa asawa sama nga si Cristo usab ang ulo sa Iglesia, ug siya ang Manluluwas sa atong lawas. ²⁴ Apan ingon nga ang Iglesia nagpasakop kang Cristo, ingon nga kinahanglan sad ang mga asawa sa ilang mga bana sa tanang butang. ²⁵ Mga bana, higugmaa ang

inyong mga asawa sama kang Cristo nga naghigugma sa Iglesia ug naghatag sa iyang kaugalingon alang kaniya, ²⁶ aron mahimo niyang balaan siya kay gihinluan kita niya sa paghugas sa tubig pinaagi sa pulong, ²⁷ aron mapresentar niya sa iyang kaugalingon ang Iglesia nga mahimayaon, nga walay mantsa o kunot o bisan unsa nga sama niini, apan hinuon balaan ug walay sayop. ²⁸ Sa sama nga pamaagi, mga bana kinahanglan higugmaa gyud ninyo ang iyong kaugalingong asawa sama sa inyong kaugalingong lawas. Ang naghigugma sa iyang kaugalingong asawa naghigugma sad sa iyang kaugalingon. ²⁹ Walay bisan kinsa nga magdumot sa iyang kaugalingong lawas, apan iya kining gimatuto ug gihigugma, sama kang Cristo sad nga naghigugma sa Iglesia, ³⁰ tungod kay membro kita sa iyang lawas. ³¹ Tungod niini nga hinungdan ang lalaki mobiya sa iyang amahan ug inahan ug siya makig-usa sa iyang asawa; ug ang duha mahimong usa ka unod. ³² Kini dakung kamatuoran nga tinago, apan ako nagsulti bahin kang Cristo ug sa iyang Iglesia. ³³ Bisan pa niini, ang matag usa kaninyo kinahanglan higugmaon niya ang iyang kaugalingong asawa sama sa iyang kaugalingon, ug ang asawa kinahanglan motahod sa iyang bana.

6

¹ Mga anak, tumana ninyo ang inyong mga ginikanan diha sa Ginoo, kay mao kini ang matarong. ² “Tahora ang imong amahan ug inahan” (mao kini ang unang sugo nga adunay saad), ³ aron maayo ang inyong kahintang ug taas ang inyong kinabuhi sa kalibutan.” ⁴ Ug, kamo nga mga amahan, ayaw hagita ang inyong mga anak sa kasuko apan hinuon padak-a sila sa disiplina ug sa mga pagtudlo sa Ginoo. ⁵ Mga ulipon, pagtuman kamo sa inyong mga amo dinhi sa kalibutan nga adunay dakong pagtahod ug kahadlo nga tininuod sa inyong kasingkasing ingon nga gibuhat ninyo kini kang Cristo, ⁶ dili lang ninyo kini buhaton aron malipay sila kung nagtan-aw sila kaninyo, apan ingon nga ulipon kamo ni Cristo mismo, ⁷ buhata ang kabubut-on sa Dios nga gikan sa inyong kasingkasing nga mag-alagad kamo nga magmalipayon alang sa Ginoo ug dili lang alang sa mga tawo nga ⁸ hinumdumi ninyo nga sa matag maayong binuhatan sa usa ka tawo makadawat siya ug ganti gikan sa Ginoo, maulipon man siya o gawasnon. ⁹ Ug kamo nga mga amo, mao sad ang inyong buhaton sa mga ulipon nga dili ninyo hulgaon sila, kay nakahibalo man kamo nga siya nga Amo nila ug Amo sad ninyo anaa sa langit, ug walay pinalabi sa iya. ¹⁰ Sa katapusan, magpakabaskog kamo diha sa Ginoo ug diha sa kakusog sa iyang dakong gahum. ¹¹ Isul-ob ninyo ang tibuk nga hinagiban sa Dios aron makabarog kamo batok sa mga limbonganong plano sa yawa. ¹² Kay ang atong gubat dili batok sa unod ug dugo, apan batok sa mga espirituhonong mga nangulo ug sa anaay gahum ug sa mga gamando sa dautang kangitngitan, batok sa mga dautang espiritu sa kalangitan. ¹³ Busa sul-oba ninyo ang tibuk nga hinagiban sa Dios aron makabarog kamo batok sa kadautan sa niining panahon nga dautan ug buhata ang tanan aron makabarog kamo nga maligon. ¹⁴ Busa magbarog kamo nga maligon, nga gasul-ob sa bakus sa kamatuoran ug sa taming sa dughan sa pagkamatarong ¹⁵ ug pagsulub kamo ug sapatos sa inyong mga tiil nga maandamon sa pagsangyaw

sa maayong balita mahitungod sa kalinaw nga ¹⁶ kanunay nga dad-on ninyo ang panagang sa pagtuo nga maoy mopatay sa gadilaab nga mga pana sa yawa. ¹⁷ Ug gamita ang helmet sa kaluwasan ug ang espada sa Espiritu nga mao ang pulong sa Dios, ¹⁸ pinaagi sa tanang pag-ampo ug pangamuyo sa tanang panahon diha sa Espiritu nga gabantay sa iyang tubag nga adunay paglahutay sa tanan ug pag-ampo alang sa tanan nga gigahin sa Dios. ¹⁹ Ug ampo-i ako nga ang mensahe mahatag sa akoha inig abri nako sa akong baba nga anaay kaisug inig pahibalo sa misteryo sa maayong balita nga diin nahimo akong embahador nga nakakadina, ²⁰ aron sa akong pagkapriso makasulti ako nga adunay kaisug nga maoy angay nakong himuon. ²¹ Apan aron makahibalo unta sad kamo kung unsa na akong mga kalihukan diri ug unsa na ang akong kahintang, si Tiquico nga hinigugmang igsoon ug matinumanon nga alagad sa Ginoo, siya maoy magpahibalo sa inyo sa tanan. ²² Ako siyang gipaanha diha alang aning nga tuyo aron makahibalo kamo sa among kahintang ug iyang hupayon ang inyong mga kasingkasing. ²³ Ang kalinaw ug ang gugma nga adunay pagtuo nga gikan sa Dios Amahan ug sa Ginoong Jesu Cristo maanaa sa kaigsuonan. ²⁴ Ang grasya maanaa sa tanang mga nahigugma sa Ginoong Jesu Cristo sa paghigugma nga dili mamatay.

Filipos

¹ Si Pablo ug si Timoteo, mga alagad ni Cristo Jesus, alang sa tanan nga gigahin diha kang Cristo Jesus nga anaa sa Filipos, uban sa mga tigtan-aw ug mga diakono. ² Hinaot nga ang grasya maanaa kaninyo ug ang kalinaw nga gikan sa Dios nga atong Amahan ug sa Ginoong Jesu-Cristo. ³ Akong gipasalamatan ang akong Dios sa matag hinumdom kaninyo. ⁴ Kanunay sa akong matag ampo alang kaninyong tanan, kini uban sa kalipay nga ako nag-ampo. ⁵ Ako nagpasalamat alang sa inyong pagpakig-uban sa ebanghelyo gikan sa unang adlaw hangtod karon. ⁶ Ako masaligon niining butanga, nga siya nga nagsugod sa maayong buhat diha kaninyo mopadayon sa hingpit niini hangtod sa adlaw ni Jesu-Cristo. ⁷ Husto kini alang kanako nga mobati niining paagiha mahitungod kaninyong tanan tungod kay ania kamo sa akong kasingkasing. Kamong tanan nahimo nga akong mga kaabag sa grasya sa akong pagkabinilanggo ug sa akong pagpanalipod ug pagpasalig sa ebanghelyo. ⁸ Kay ang Dios mao ang akong saksi, kung unsa ang akong paghandom kaninyong tanan sa giladmon sa gugma ni Cristo Jesus. ⁹ Ug ako nagaampo niini: nga ang inyong gugma modagaya ug modako pag-ayo diha sa kahibalo ug sa tanang panabot. ¹⁰ Ako nagaampo niini aron nga inyo untang masulayan ug mapili ang mga butang nga hilabihan kamaayo. Ako nagaampo niini aron nga magmatinud-anon ug walay ikasaway diha kaninyo sa adlaw ni Cristo. ¹¹ Kini usab aron nga kamo mapuno sa bunga sa pagkamatarong nga miabot pinaagi kang Jesu-Cristo, alang sa himaya ug pagdayeg sa Dios. ¹² Karon buot nako nga masayod kamo, mga igsoon, nga ang mga butang nga nahitabo kanako nakapadayon sa pagpa-uswag sa ebanghelyo pag-ayo. ¹³ Kini tungod kay ang akong mga kadina kang Cristo nahimong naila sa tibuk guwardiya sa palasyo ug ngadto sa tanan. ¹⁴ Ug ang kasagaran sa mga igsoon diha sa Ginoo nadani pag-ayo tungod sa akong mga kadina aron mangahas sa pagsulti sa pulong sa walay kahadlok. ¹⁵ Sa pagkatinuod ang pipila nagmantala kang Cristo tungod sa kasina ug panagbingkil, ug usab ang uban tungod sa maayong kabubut-on. ¹⁶ Ang mga nagmantala kang Cristo tungod sa gugma nasayod nga ako gibutang dinhi alang sa pagpanalipod sa ebanghelyo. ¹⁷ Apan ang ubang nagmantala kang Cristo tungod sa hinakog ug dili tinud-anay nga mga tumong. Sila naghunahuna nga sila makahimo ug kasamok alang kanako sa akong mga kadina. ¹⁸ Busa unsa? Bisan sa unsang paagi, kung sa pagpakaaron-ingnon o sa kamatuoran, si Cristo mamantala, ug niini magmaya ako! Oo, ako magmaya. ¹⁹ Kay ako nasayod nga kini moresulta sa akong kaluwasan. Kini nahitabo tungod sa inyong mga pag-ampo ug sa tabang sa Espiritu ni Jesu-Cristo. ²⁰ Kini sumala sa akong masaligon nga paglaom ug kasigurohan nga ako dili maulawan. Hinuon, uban sa tanang kaisog, ingon sa kanunay ug usab karon, ako naglaom nga si Cristo mabayaw sa akong lawas, bisan sa kinabuhi o bisan sa kamatayon. ²¹ Kay alang kanako ang pagkinabuhi mao si Cristo, ug ang pagkamatay kadaogan. ²² Apan kung ang pagkinabuhi diha sa unod makahatag ug bunga gikan sa

akong mga paghago, ako wala masayod kung unsa ang akong pilion.²³ Kay ako napugos niining duha ka mga pilianan. Ako nagtinguha nga mobiya ug makig-uban kang Cristo, nga maayo, ug mas labing maayo!²⁴ Apan ang pagpabilin diha sa unod mas gikinahanglan alang sa inyong kaayohan.²⁵ Sanglit kay ako masaligon mahitungod niini, ako nasayod nga ako magpabilin ug magpadayon uban kaninyong tanan, alang sa inyong pag-uswag ug kalipay diha sa pagtuo.²⁶ Tungod niana, ang inyong paghimaya kang Cristo Jesus tungod kanako modagaya tungod sa akong pakig-uban kaninyo pag-usab.²⁷ Ipahigayon lamang ang inyong mga kinabuhi sa paagi nga takos sa ebanghelyo ni Cristo. Buhata kini aron nga, kung moanha ako sa pagpakigkita kaninyo o kung wala ako, madungog ko kung unsaon ninyo pagbarog nga ligan sa usa ka espiritu. Manghinaot ako nga madunggan ko nga kamo anaa sa usa ka kalag nga nagkahiusa sa pagpaningkamot alang sa pagtuo sa ebanghelyo.²⁸ Ug ayaw kahadlok sa bisan unsa nga buhaton sa inyong mga kaaway. Kini usa ka timailhan kanila alang sa ilang pagkalaglag. Apan alang kaninyo kini timailhan sa inyong kaluwasan, ug kini gikan sa Dios.²⁹ Kay kaninyo kini gihatag, tungod ug alang kang Cristo, dili lamang sa pagtuo diha kaniya, apan usab ang pag-antos alang kaniya.³⁰ Kay kamo adunay samang panagbangi sama sa inyong nakita kanako, ug ang inyong nadungog uban kanako karon.

2

¹ Ako pananglit unya adunay pagdasig diha kang Cristo. Ako pananglit adunay paghupay gikan sa iyang gugma. Ako pananglit adunay panaghiusa sa Espiritu. Ako pananglit adunay pagkamalumo ug kaluoy.² Himoa ang akong kalipay nga mapuno pinaagi sa samang paghunahuna, adunay sama nga gugma, hiniusa diha sa espiritu, ug adunay susama nga katuyoan.³ Pagbuhat sa walay paghinakog o pagpagarbo. Hinuon uban sa pagpaubos hunahunaa ang uban nga mas maayo kaysa imong kaugalingon.⁴ Ayaw pagtan-aw alang sa imo lamang nga mga panginahanglan, apan alang usab sa panginahanglan sa uban.⁵ Paghunahuna sa pamaagi nga sama usab kang Cristo Jesus.⁶ Milungtad siya diha sa dagway sa Dios, apan wala niya hunahunaa nga siya tupong sa Dios ingon nga pagagunitan.⁷ Hinuon, siya nagpakawalay sulod sa iyang kaugalingon. Gikuha niya ang dagway sa usa ka sulugoon. Mipakita siya nga sama sa mga tawo. Nakaplagnan siya ingon nga hulagway sa usa ka tawo.⁸ Nagpauobs siya sa iyang kaugalingon ug nahimong masinugtanon hangtod sa kamatayon, ang kamatayon sa krus.⁹ Busa ang Dios usab nagbayaw kaniya. Gihatagan siya ug ngalan nga labaw sa tanang ngalan.¹⁰ Gibuhat niya kini aron sa ngalan ni Jesus ang matag tuhod kinahanglan moluhod, ang mga tuhod niadtong anaa sa langit ug sa yuta ug sa ilalom sa yuta.¹¹ Ug gibuhat niya kini aron ang matag dila kinahanglan magasugid nga si Jesu-Cristo ang Ginoo, alang sa himaya sa Dios nga Amahan.¹² Busa unya, akong hinigugma, ingon nga kamo kanunay nagatuman, dili lamang diha sa akong atubangan apan karon mas labaw kung wala ako, trabahoa ang inyong kaugalingon nga kaluwasan uban sa kahadlok ug pagkurog.¹³ Kay ang Dios mao ang nagapanglihok diha kaninyo nga mobuot ug mobuhat alang sa iyang kalipay.¹⁴ Buhata

ang tanang butang sa walay pagbagulbol ug panaglalis. ¹⁵ Pagbuhat sa ingon niini nga paagi aron mahimo kamong walay ikasaway ug matinuoron nga mga anak sa Dios nga walay tatsa. Pagbuhat sa ingon niini nga paagi aron nga ikaw mosidlak sama nga kahayag sa kalibotan, taliwala sa hiwi ug makasasala nga kaliwatan. ¹⁶ Kupti pag-ayo ang pulong sa kinabuhi aron nga ako adunay katarongan nga mohimaya sa adlaw ni Cristo. Kay unya masayod ako nga ako wala modagan nga kawang ni naghago nga kawang. ¹⁷ Apan bisan pa kung ako ibubo ingon nga halad sa sakripisyo ug pag-alagad sa inyong pagtuo, maglipay ako, ug maglipay ako uban kaninyong tanan. ¹⁸ Sa samang paagi kamo usab paglipay, ug paglipay kamo uban kanako. ¹⁹ Apan ako nanghinaot sa Ginoong Jesus nga ipadala si Timoteo diha kaninyo sa dili madugay, aron ako usab madasig sa dihang ako mahibalo sa mga butang mahitungod kaninyo. ²⁰ Kay kanako wala nay lain nga sama sa iyang batasan, nga tinuoray nga nabalaka alang kaninyo. ²¹ Kay silang tanan nagapangita sa ilaha lamang kaugalingon nga kaayohan, dili sa mga butang ni Jesu-Cristo. ²² Apan kamo nasayod sa iyang katakos, tungod kay ingon sa usa ka bata nga mialagad sa iyang amahan, busa siya usab nag-alagad uban kanako sa ebanghelyo. ²³ Busa nanghinaot ako nga ipadala siya sa dili madugay ingon nga nakita nako kung unsa ang mga butang nga moabot kanako. ²⁴ Apan ako masaligon diha sa Ginoo nga ako usab makaadto sa dili madugay. ²⁵ Apan ako naghunahuna nga kinahanglan ipadala si Epaphroditus balik kaninyo. Siya akong igsoon ug kauban sa pagpamuhat ug kauban nga sundalo, ug inyong mensahero ug sulugoon sa akong mga panginahanglan. ²⁶ Kay siya naguol pag-ayo, ug nangandoy siya nga makauban kamong tanan, tungod kay nadungog ninyo nga siya nagsakit. ²⁷ Siya nagsakit gayod pag-ayo nga hapit siya mamatay. Apan ang Dios naluooy kaniya, ug dili lamang kaniya, apan usab kanako, aron nga dili ako masubo diha sa kasub-anan. ²⁸ Busa labing matinguhaon ako niining tanan nga ipadala siya, aron nga sa dihang inyo siyang makita pag-usab malipay kamo ug mahimo ako nga gawasnon gikan sa kabalaka. ²⁹ Dawata si Epaphroditus uban sa tanang kalipay diha sa Ginoo. Tahora ang mga tawo nga sama niya. ³⁰ Kay kini buluhaton alang kang Cristo nga hapit na niya ikamatay. Gibutang niya sa piligro ang iyang kinabuhi sa pag-alagad kanako ug gipuno niya kung unsa ang wala ninyo buhata sa pag-alagad kanako.

3

¹ Sa kataposan, akong mga igsoon, paglipay diha sa Ginoo. Alang kanako ang pagsulat pag-usab niining samang mga butang diha kaninyo dili makahasol. Kining mga butanga makapanalipod kaninyo. ² Pagbantay sa mga iro. Pagbantay sa daotang mga magbubuhat. Pagbantay sa mga mamumuno. ³ Kay kita ang mga tinuli. Kita ang nagadayeg pinaagi sa Espiritu sa Dios. Kita mapasigarbuhon diha kang Cristo Jesus, ug walay pagsalig sa unod. ⁴ Bisan pa, ako sa akong kaugalingon adunay pagsalig sa unod. Kung si bisan kinsa ang naghunahuna nga siya adunay pagsalig sa unod, ako gayod mas labaw pa. Ako gituli sa ikawalo ka adlaw. ⁵ Ako natawo sa kaliwatan sa Israel, sa tribo ni Benjamin. Ako natawo nga usa ka Hebreohanon sa

Hebreohanong kagikan. Mahitungod sa balaod, ako natawo nga usa ka Pariseo. ⁶ Ako mainiton nga naglutos sa simbahan. Mahitungod sa pagkamatarong sa balaod, walay ikasaway kanako. ⁷ Apan bisan unsang mga butang nga gitamod kanako, giisip ko sila ingon nga walay bili tungod kang Cristo. ⁸ Sa pagkatinuod, karon akong giisip kining tanang butang nga kapildihan tungod sa labing maayo nga kahibalo kang Cristo Jesus nga akong Ginoo. Tungod kaniya akong gisalikway ang tanang butang. Giisip ko sila nga walay bili aron akong maangkon si Cristo ⁹ ug mahikaplagan diha kaniya. Ako wala magbaton sa pagkamatarong sa akong kaugalingon gikan sa balaod. Hinuon, ako adunay pagkamatarong pinaagi sa pagtuo diha kang Cristo, ang pagkamatarong nga gikan sa Dios sumala sa pagtuo. ¹⁰ Busa karon buot nako nga masayran siya ug ang gahom sa iyang pagkabanhaw ug ang pakig-ambit sa iyang mga pag-antos. Buot ako nga mausab pinaagi kang Cristo ngadto sa pagkasama sa iyang kamatayon, ¹¹ bisan unsa nga paagi aron nga akong masinatian ang pagkabanhaw gikan sa mga patay. ¹² Dili tinuod nga ako nang nadawat kining mga butanga, o nga ako nahimo na nga hingpit. Apan nagpadayon ako aron nga akong makuptan kana diin ako gikuptan ni Cristo Jesus. ¹³ Mga igsoon, wala ako maghunahuna nga ako mismo nakakupot na niini. Apan adunay usa ka butang: Akong gikalimtan kung unsa ang nangagi ug nakigbisog alang sa umaabot. ¹⁴ Nagpadayon ako padulong sa daganan aron pagdaog sa ganti sa langitnong pagtawag sa Dios diha kang Cristo Jesus. ¹⁵ Kitang tanan nga mga hamtong, maghunahuna kita niini nga paagi. Ug kung kamo maghunahuna sa lahi mahitungod sa bisan unsa, ang Dios usab magapadayag niana kaninyo. ¹⁶ Apan, bisan unsa ang atong nakab-ot, maglakaw kita sa hapsay nga pamaagi sumala niini. ¹⁷ Pagsundog kanako, mga igsoon. Bantayi pag-ayo kadtong naglakaw pinaagi sa panag-ingnan diha kaninyo nga anaa kanamo. ¹⁸ Daghan ang nagalakaw, mahitungod niadtong kanunay nako nga ginasulti kaninyo, ug karon ako nagsulti kaninyo uban sa mga luha—daghan ang naglakaw ingon nga kaaway sa krus ni Cristo. ¹⁹ Ang ilang padulngan mao ang kalaglagaan. Kay ang ilang dios mao ang ilang tiyan, ug ang ilang garbo mao ang ilang kaulawan. Sila naghunahuna mahitungod sa kalibotanong mga butang. ²⁰ Apan ang atong puluy-anan didto sa langit, nga diin kita usab nagpaabot alang sa manluluwas, ang Ginoong Jesu-Cristo. ²¹ Siya ang mag-usab sa atong maluyahong lawas ngadto sa lawas nga giporma sama sa iyang mahimayaon nga lawas, nga giporma pinaagi sa kusog sa iyang gahom aron dumalahan ang tanang butang sa iyang kaugalingon.

4

¹ Busa, hinigugma nako nga mga kaigsoonan diin akong gihandom, ang akong kalipay ug korona, niining paagiha barog nga lig-on diha sa Ginoo, hinigugmang mga higala. ² Naghangyo ako kang Euodia, ug naghangyo ako kang Syntyche, paghiusa kamo sa hunahuna diha sa Ginoo. ³ Sa pagkatinuod, ako naghangyo usab ngadto kanimo, akong tinuod nga katambayayong: tabangi kining kababayen-an. Tungod kay sila naghago uban kanako sa pagpakaylap sa ebanghelyo uban

kang Clemente ug sa uban pa nga akong kauban nga mga isigka-magbubuhay, nga ang mga ngalan anaa sa libro sa kinabuhi. ⁴ Paglipay diha sa Ginoo kanunay. Usbon ko pag-ingon, paglipay. ⁵ Himoa nga ang inyong kalumo maila sa tanang katawhan. Ang Ginoo haduol na. ⁶ Ayaw kabalaka mahitungod sa bisan unsang butang. Hinuon, sa tanang butang pinaagi sa pag-ampo ug mga paghangyo, uban ang pagpasalamat, himoa nga ang inyong mga paghangyo mahimong mahibaw-an diha sa Dios. ⁷ Ug ang kalinaw sa Dios, nga diin molabaw sa tanan nga panabot, magabantay sa inyong mga kasingkasing ug sa inyong mga panghunahuna diha kang Jesu-Cristo. ⁸ Sa kataposan, mga igsoon, bisan unsa nga butang nga tinuod, bisan unsa nga butang nga halangdon, bisan unsa nga butang nga matarong, bisan unsa nga butang nga putli, bisan unsa nga butang nga matahom, bisan unsa nga butang nga maayong pagkasulti, kung anaay mga butang nga maayo kaayo, ug anaay mga butang nga madayeg, hunahunaa kining mga butanga. ⁹ Ang mga butang nga inyong natun-an ug nadawat ug nadungog ug nakita dinhi kanako, buhata kining mga butanga. Ug ang Dios sa kalinaw mag-uban kaninyo. ¹⁰ Hilabihan ang akong kalipay diha sa Ginoo tungod kay sa kataposan karon nabag-o na gayod ang inyong kabalaka alang kanako. Aduna gayod kamoy kabalaka kanako kaniadto, apan wala kamoy kahigayonan sa pagtabang. ¹¹ Kini dili tungod sa akong mga panginahanglan mao nga gisulti ko kini. Kay ako nakakat-on na nga makontento sa tanan nga mga kalisdanan. ¹² Nasayod ako kung unsa ang makaluluoy, ug nasayod usab ako kung unsa ang anaa sa kadagaya. Sa matag paagi ug sa tanang mga butang nakat-unan ko na ang sekreto unsaon pagkaon sa kadagaya ug sa kagutmanan, unsaon sa pagpaharuhay ug sa pagkamakaluluoy. ¹³ Mahimo nako ang tanang butang pinaagi kaniya nga naglig-on kanako. ¹⁴ Bisan pa niini, nagbuhat kamo ug maayo aron sa pag-ambit kanako sa akong mga kalisdanan. ¹⁵ Ug nasayod kamo, kamo nga mga taga Filipos, nga sa sinugdanan sa pag-ebanghelyo, sa dihang ako mibiya na sa Macedonia, walay simbahan nga mitabang kanako sa butang sa paagi paghatag ug pagdawat gawas lamang kaninyo. ¹⁶ Bisan sa dihang didto pa ako sa Tesalonica, sa dihang nagpadala kamo ug hinabang alang sa akong mga panginahanglan sa makadaghan. ¹⁷ Kini dili kay ako nagapangita sa gasa, hinuon, nagapangita ako sa bunga nga magapauswag sa inyong kaayohan. ¹⁸ Akong nadawat ang tanang mga butang, ug aduna akoy daghan. Napuno ako. Nadawat nako gikan kang Epaphroditus ang mga butang nga gikan kaninyo. Sila ang mga pahumot nga nangalisngaw sa kahumot, ang ginadawat nga halad ug makapahimuot sa Dios. ¹⁹ Ug ang akong Dios magdugang sa inyong mga panginahanglan sumala sa iyang adunahang himaya diha kang Cristo Jesus. ²⁰ Karon sa atong Dios ug Amahan ang himaya sa walay kataposan ug sa kahangturan. Amen. ²¹ Magkumustahay ang tanang magtutuo diha kang Cristo Jesus. Ang mga kaigsoonan nga uban kanako nangumusta kaninyo. ²² Ang tanan nga mga magtutuo dinhi nangumusta kaninyo, ilabina kadtong anaa sa panimalay ni Caesar. ²³ Hinaot nga ang grasya sa Ginoong Jesu-Cristo mag-uban sa inyong espiritu.

Colosas

¹ Si Pablo, usa ka apostoles ni Cristo Jesus pinaagi sa kabubut-on sa Dios, ug si Timoteo nga atong igsoon, ² ngadto sa mga magtutuo ug matinud-anon nga mga kaigsoonan diha kang Cristo nga anaa sa Colosas. Ang grasya maanaa kaninyo, ug ang kalinaw nga gikan sa Dios nga atong Amahan. ³ Kami naghatag ug mga pagpasalamat sa Dios, ang Amahan sa atong Ginoong Cristo Jesus, ug kami kanunay moampo alang kaninyo. ⁴ Nadungog namo ang inyong pagtuo kang Cristo Jesus ug ang gugma nga anaa kaninyong tanan alang niadtong gigahin alang sa Dios. ⁵ Aduna kamoy gugma niini tungod sa masaligong paglaom nga gitagana alang kaninyo sa kalangitan. Nakadungog kamo mahitungod niining masaligong paglaom sa wala pa ang pulong sa kamatuoran, ang ebanghelyo, ⁶ diin miabot nganha kaninyo. Kini nga ebanghelyo naghatag ug bunga ug nagtubo sa tibuok kalibotan. Nagapamuhat na usab kini diha kaninyo gikan sa adlaw nga inyong nadungog kini ug nakakat-on mahitungod sa grasya sa Dios sa kamatuoran. ⁷ Mao kini ang ebanghelyo ingon nga inyong nakat-onan gikan kang Epafras, ang among hinigugmang kaubanan nga alagad, nga matinud-anon nga nag-alagad kang Cristo alang kanamo. ⁸ Si Epafras nagpaila kanamo sa inyong gugma sa Espiritu. ⁹ Tungod niini nga gugma, gikan sa adlaw nga nadungog namo kini wala kami mihunong sa pag-ampo alang kaninyo. Naghangyo kami nga pun-on kamo uban sa kahibalo sa iyang kabubut-on sa tibuok kaalam ug espirituhanong pagsabot. ¹⁰ Naga-ampo kami nga magalakaw kamo nga takos diha sa Ginoong sa makapahimuot nga mga pamaagi. Naga-ampo kami nga kamo magapamunga sa matag maayong buhat ug magatubo kamo diha sa kahibalo sa Dios. ¹¹ Naga-ampo kami nga magmalig-on kamo sa matag abilidad sumala sa gahom sa iyang himaya ngadto sa tanang pagkamalahutayon ug pagpailob. ¹² Naga-ampo kami nga kamo magmalipayon nga magahatag ug pagpasalamat ngadto sa Amahan, nga naghimo kaninyo nga takos nga makaangkon ug bahin sa kabtangan sa mga magtutuo diha sa kahayag. ¹³ Siya nagluwas kanato gikan sa pagdumala sa kangitngit ug nagbalhin kanato ngadto sa gingharian sa iyang hinigugmang Anak. ¹⁴ Sa iyang Anak aduna kitay katubsanan, ang pagpasaylo sa mga sala. ¹⁵ Ang Anak mao ang hulagway sa dili makita nga Dios. Siya ang kamagulangan sa tanan nga binuhat. ¹⁶ Kay pinaagi kaniya ang tanang butang nabuhat, kadtong anaa sa kalangitan ug kadtong anaa sa kalibotan, ang makita ug ang dili makita nga mga butang. Bisan kon ang mga trono o pagdumala o ang mga panggamhanan o ang mga adunay awtoridad, ang tanang mga butang nabuhat pinaagi kaniya ug alang kaniya. ¹⁷ Siya anaa na sa wala pa ang tanang butang, ug kaniya ang tanang butang nahiusa. ¹⁸ Ug siya mao ang ulo sa lawas, ang simbahan. Siya ang sinugdanan ug ang kamagulangan gikan sa mga patay, busa siya ang una taliwala sa tanang mga butang. ¹⁹ Kay ang Dios nahimuot nga ang kinatibuk-an niya nabuhi diha kaniya, ²⁰ ug aron sa pagpasig-uli pinaagi sa Anak sa tanang mga

butang alang kaniya. Ang Dios naghimo ug kalinaw pinaagi sa dugo sa iyang krus. Ang Dios nagpasig-uli sa tanang butang kaniya sa iyang kaugalingon, bisan ang mga butang sa kalibotan o ang mga butang didto sa kalangitan. ²¹ Ug kamo usab, sa usa ka higayon, mga dumuduong sa Dios ug iyang mga kaaway sa hunahuna ug sa daotang mga binuhatan. ²² Apan karon gipasig-uli niya kamo pinaagi sa iyang tawhanong lawas pinaagi sa kamatayon. Gibuhat niya kini aron sa pagpakita kaninyo nga balaan, walay sala, ug dili salawayon sa iyang atubangan, ²³ kung mapadayonon kamo diha sa pagtuo, natukod nga lig-on, dili matarog gikan sa masaligong paglaom sa ebanghelyo nga inyong nadungog. Mao kini ang ebanghelyo nga gimantala sa matag-usa nga binuhat ubos sa kalangitan. Mao kini ang ebanghelyo diin ako, si Pablo, nahimong usa ka alagad. ²⁴ Karon nagmaya ako sa akong mga pag-antos alang kaninyo. Ug pun-on ko ang akong unod kung unsa man ang kulang sa kasakit ni Cristo tungod ug alang sa iyang lawas, diin mao ang simbahan. ²⁵ Mao kini ang simbahan nga ako usa ka alagad, sumala sa kaakuhan gikan sa Dios nga gihatag kanako alang kaninyo, aron pun-on ang pulong sa Dios. ²⁶ Mao kini ang tinagong kamatuoran nga gitagoan alang sa mga katuigan ug alang sa mga kaliwatan. Apan karon gipadayag na kini niadtong nagtuo kaniya. ²⁷ Mao kini kadtong buot sa Dios nga mahimong maila kung unsa ang mga bahandi sa himaya niining gitagoang kamatuoran taliwala sa mga Gentil. Mao kini nga si Cristo anaa kaninyo, ang pagsalig sa umaabot nga himaya. ²⁸ Mao kini siya ang atong gimantala. Gitambagan namo ang matag-usa, ug gitudloan namo ang matag-usa uban sa tanang kaalam, aron mapakita namo ang matag-usa nga hingpit diha kang Cristo. ²⁹ Kay alang niini nagtrabaho ug naningkamot ako sumala sa iyang kusog nga nagapamuhat kanako diha sa gahom.

2

¹ Kay buot kong masayod kamo kung unsa kadako ang pagpakigbisog nga ania kanako alang kaninyo, alang niadtong anaa sa Laodicea, ug alang sa kadaghanan nga wala pa makakita sa akong nawong diha sa unod. ² Namuhat ako aron nga ang ilang mga kasingkasing madasig pinaagi sa panaghiusa diha sa gugma ug ngadto sa bug-os nga kadato sa hingpit nga pagsalig sa pagpasabot, ngadto sa kahibalo sa tinago nga kamatuoran sa Dios, mao kana, si Cristo. ³ Nga kaniya ang tanang mga bahandi sa kaalam ug kahibalo natago. ⁴ Ako kining isulti aron nga walay usa nga maglimbong kaninyo uban sa madanihon nga pagpamulong. ⁵ Ug bisan paman dili ako uban kaninyo diha sa unod, hinuon ako uban kaninyo sa espiritu. Malipayon ako nga nagtan-aw sa inyong maayong pagkahan-ay ug ang kalig-on sa inyong pagtuo kang Cristo. ⁶ Ingon nga inyong gidawat si Cristo nga Ginoo, paglakaw diha kaniya. ⁷ Pagtubo gayod kamo diha kaniya, pagpatukod ngadto kaniya, magmalig-on sa pagtuo sama sa gitudlo kaninyo, ug pagmadagayaon sa pagpasalamat. ⁸ Pagmatngon nga walay usa nga makadakop kaninyo pinaagi sa mga panghunahuna ug ang walay sulod nga limbong sumala sa naandan sa mga tawo, sumala sa mga butang sa kalibotan, ug dili sumala kang Cristo. ⁹ Kay diha kaniya nagapuyo ang kabug-os sa Dios sa lawasnon. ¹⁰ Ug kamo napuno diha kaniya.

Siya ang ulo sa matag gahom ug katungod. ¹¹ Diha kaniya kamo usab natuli uban sa usa ka pagtuli nga wala gihimo pinaagi sa mga tawo sa pagkuha sa lawasnong unod, apan diha sa pagkatinuli kang Cristo. ¹² Kamo gilubong uban kaniya diha sa pagbawtismo. Ug diha kaniya gibanhaw kamo pinaagi sa pagtuo diha sa gahom sa Dios, nga nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay. ¹³ Ug sa dihang namatay kamo sa inyong mga kalapasan ug sa dili pagkatinuli sa inyong unod, siya naghimo kaninyo nga mabuhi uban kaniya ug nagpasaylo kanatong tanan sa atong mga kalapasan. ¹⁴ Iyang gipapas ang nahisulat sa natala nga mga utang ug ang mga patakaran nga batok kanato. Gikuha niya kining tanan ug gilansang kini ngadto sa krus. ¹⁵ Gikuha niya ang mga gahom ug mga katungod. Gibutyag niya kini sa dayag ug gigiyahan kini sa usa ka madaugon nga pagsaulog pinaagi sa iyang krus. ¹⁶ Busa, ayaw tugoti nga adunay mohukom kaninyo sa pagkaon o sa pag-inom, o mahitungod sa adlaw sa kombira o sa usa ka bag-ong bulan, o mahitungod sa Adlaw nga Igpapahulay. ¹⁷ Kini usa ka anino sa mga butang nga umaabot, apan ang unod mao si Cristo. ¹⁸ Ayaw itugot nga adunay makawatan sa ganti pinaagi sa pagtinguha sa pagpaubos ug pinaagi sa pagsimba sa mga anghel. Ingon sa usa ka tawo nga mosulod ngadto sa mga butang nga nakita na niya ug mahimong magarbohon pinaagi sa iyang lawasnong panghunahuna. ¹⁹ Siya wala magpabilin ngadto sa ulo. Kini nagsugod sa ulo nga ang tibuok lawas ug ang tanan nga mga lutahan ug sa mga kaugatan naghatag ug naggunit niini; kini motubo uban ang pagtubo nga gihatag sa Dios. ²⁰ Kung kamo namatay uban kang Cristo ngadto sa mga butang sa kalibotan, nganong nagkinabuhi man kamo ingon nga gikinahanglan gayod sa kalibotan: ²¹ “Ayaw pagkupot, ni motilaw, ni mohikap?” ²² Ang tanan niining mga butanga gitagana alang sa pagkadunot uban sa paggamit, sumala sa pahimangno ug mga pagtulon-an sa mga tawo. ²³ Kini nga mga balaod adunay kaalam sa kinaugalingong paghimo sa pagtulon-an ug pagpaubos ug pagpasobra sa lawas. Apan wala silay bili batok sa pagpatuyang sa unod.

3

¹ Unya kung ang Dios nagbanhaw kaninyo uban kang Cristo, pangitaa ang mga butang sa kahitas-an, diin si Cristo nagalingkod sa tuong kamot sa Dios. ² Paghunahuna mahitungod sa mga butang sa kahitas-an, dili mahitungod sa mga butang sa kalibotan. ³ Kay kamo namatay, ug ang inyong kinabuhi natago kang Cristo diha sa Dios. ⁴ Sa dihang si Cristo mopakita, nga mao ang inyong kinabuhi, unya kamo usab makita uban kaniya sa himaya. ⁵ Ibutang sa kamatayon, unya, ang mga ginsakopan nga anaa sa kalibotan—ang pagkamahilawason, ang pagkamahugaw, ang kaibog, ang daotang tinguha, ang pagkahakog, nga mao ang pagsimba sa diosdios. ⁶ Kini mao ang mga butang nga ang kasuko sa Dios moabot sa mga anak sa pagkamasinupakon. ⁷ Kini mao ang mga butang nga kamo usab sa maka-usa naglakaw sa dihang nagpuyo kamo uban kanila. ⁸ Apan karon kinahanglan nga inyong wad-on kining tanang mga butanga—ang kapungot, ang kasuko, ang daotan nga tinguha, ang pagtamay, ug ang malaw-ay nga pagpamulong

nga gikan sa inyong mga baba. ⁹ Ayaw kamo pamakak sa matag-usa, tungod kay gihukas na ninyo ang karaan nga pagkatawo uban sa iyang mga naandan. ¹⁰ Ug gibutang ninyo ang bag-o nga pagkatawo, nga gibag-o sa kahibalo sumala sa dagway niadtong usa nga nagbuhat kaniya. ¹¹ Niini nga kahibalo, walay Greyigo ug Judio, tinuli ug dili-tinuli, dumuduong, taga-Scita, ulipon, tawong may kagawasan, apan hinuon si Cristo mao ang tanang butang ug sa tanang mga butang. ¹² Ibutang, unya, ingon nga pinili sa Dios, balaan ug hinigugma, kasingkasing sa kaluoy, pagkamaayo, pagpaubos, pagka-aghop, ug pagkamapailubon. ¹³ Pag-inantosay kamo sa usag-usa. Pagpinasayloay ngadto sa usag-usa. Kung adunay usa nga anaay sumbong batok sa uban, pagpasaylo sa paagi nga ang Ginoo nagpasaylo kaninyo. ¹⁴ Ug labaw niining mga butanga, pagbaton ug gugma, nga mao ang gapos sa pagkahingpit. ¹⁵ Tugoti nga ang kalinaw ni Cristo modumala sa inyong mga kasingkasing. Alang niini nga kalinaw nga kamo gitawag diha sa usa ka lawas. Ug pagmapasalamat. ¹⁶ Tugoti nga ang pulong ni Cristo mopuyo kaninyo sa kadato gayod. Uban sa tanang kaalam pagtinudloy ug pagtinambagay kamo sa usag-usa uban sa mga salmo ug mga himno ug sa mga espirituhanon nga mga alawiton. Pag-awit uban sa pagkamapasalamat sa inyong mga kasingkasing ngadto sa Dios. ¹⁷ Ug bisan unsa ang inyong buhaton, sa pulong o sa buhat, buhata ang tanan sa ngalan ni Ginoong Jesus. Pasalamat ang Dios nga Amahan pinaagi kaniya. ¹⁸ Mga asawa, pagpasakop sa inyong mga bana, kay mao kini ang angay ninyong buhaton diha sa Ginoo. ¹⁹ Mga bana, higugmaa ang inyong mga asawa, ug ayaw ninyo sila pasakiti. ²⁰ Mga kabataan, tumana ang inyong mga ginikanan sa tanang butang, tungod kay kini makapahimuot sa Ginoo. ²¹ Mga amahan, ayaw hagita ang inyong mga anak, aron dili sila mawad-an ug paglaom. ²² Mga ulipon, tumana ninyo ang inyong mga agalon sumala sa unod sa tanang mga butang, dili pakita sa mata ingon nga magpadayeg sa mga tawo, apan uban sa matinud-anon nga kasingkasing. Kahadloki ang Ginoo. ²³ Bisan unsa ang inyong pagabuhaton, buhata gikan sa kalag ingon nga alang sa Ginoo, ug dili alang sa mga tawo. ²⁴ Nasaayod kamo niana nga inyong madawat gikan sa Ginoo ang ganti sa kabtangan. Kini mao si Ginoong Cristo nga inyong gialagaran. ²⁵ Kay ang matag usa nga nagbuhat ug dili matarong makadawat ug silot alang sa dili matarong nga iyang gibuhata, ug walay gipalabi niini.

4

¹ Mga agalon, ihatag ngadto sa mga sulugoon kung unsa ang saktong angay. Nakahibalo kamo nga kamo usab adunay usa ka agalon didto sa langit. ² Padayon nga malig-on diha sa pag-ampo. Pagtukaw niini diha sa pagpasalamat. ³ Pag-ampo kamo sa hiniusa alang usab kanamo, nga ang Dios moabli ug pultahan alang sa pulong, sa pagsulti sa tinagong kamatuoran kang Cristo. Tungod niini, ako gikadinahan. ⁴ Ug pag-ampo nga mahimo nako kining tataw, ingon sa kinahanglan nakong isulti. ⁵ Paglakaw diha sa kaalam niadtong anaa sa gawas, ug tubosa ang panahon. ⁶ Himoa ang imong mga pulong nga kanunay inubanan sa grasya. Himoa kini nga tinimplahan sa asin, aron inyong masayran kung unsaon ninyo pagtubag ang matag tawo. ⁷ Alang sa

mga butang nga may kalabotan kanako, si Tychicus maoy mopahibalo niini kaninyo. Usa siya ka minahal nga igsoong lalaki, usa ka matinud-anon nga alagad, ug kauban nga sulugoon diha sa Ginoo. ⁸ Gipadala ko siya diha kaninyo alang niini, aron nga masayran ninyo ang maong panghitabo mahitungod kanamo, ug aron nga madasig niya ang inyong mga kasingkasing. ⁹ Gipadala ko siya uban si Onesimus, ang matinud-anon ug minahal nga igsoong lalaki, nga usa kaninyo. Isulti nila ang tanang butang nga nahitabo dinhi. ¹⁰ Si Aristarchus, akong kauban nga binilanggo, nangumusta kaninyo, ug si Marcos usab, ang ig-agaw ni Barnabas diin kamo nakadawat ug mga mando, “Kung moanha siya kaninyo, dawata siya,” ¹¹ ug usab si Jesus nga gitawag ug Justus. Kini lamang ang naa sa tinuli nga akong mga isigka magbubuhay alang sa gingharian sa Dios. Sila nahimong usa ka maghuhupay nganhi kanako. ¹² Si Epafras nangumusta kaninyo. Siya usa kaninyo ug usa ka sulugoon usab ni Cristo Jesus. Kanunay siyang naningkamot alang kaninyo diha sa pag-ampo, aron nga makabarog kamo nga hingpit ug adunay bug-os nga pagsalig diha sa kabubut-on sa Dios. ¹³ Kay ako nagsaksi kaniya, nga siya namuhay pag-ayo alang kaninyo, alang niadtong anaa sa Laodicea, ug alang niadtong anaa sa Hierapolis. ¹⁴ Si Lucas ang hinigugma nga mananambal ug si Demas nangumusta kaninyo. ¹⁵ Pangumustaha ang mga kaigsoonan diha sa Laodicea, ug si Nymfa, ug ang simbahan nga anaa sa iyang panimalay. ¹⁶ Kung mabasa na kining maong sulat diha sa inyong taliwala, basaha usab kini didto sa simbahan sa taga-Laodicea, ug tan-awa usab nga mabasa ang sulat nga gikan sa Laodicea. ¹⁷ Sultihi si Archippus, “Tan-awa ang buluhaton nga imong nadawat gikan sa Ginoo, nga kinahanglang tumanon nimo kini.” ¹⁸ Kini nga mga pangumusta gikan sa akong kaugalingon nga kamot—si Pablo. Hinumdomi ang akong mga kadena. Hinaot nga ang grasya magauban kaninyo.

1 Mga Taga Tesalonica

¹ Gikan kang Pablo kauban si Silvanus ug si Timoteo ngadto sa Iglesia sa mga taga Tesalonica diha sa Dios Amahan ug sa Ginoong Jesu Cristo. Grasya ug kalinaw maanaa kaninyo. ² Kanunay kami nga nagpasalamat sa Dios kaninyong tanan; giapil kamo namo sa among mga pag-ampo. ³ Walay undang ang among paghinumdom sa inyong mga buluhaton sa pagtuo, buluhaton sa gugma, ug pasensya sa paglaom sa kaugmaon diha sa atong Ginoong Jesu Cristo sa atubangan sa atong Dios ug Amahan. ⁴ Mga igsoon nga hinigugma sa Dios, nakahibalo kami sa inyong pagkatawag, ⁵ kung giunsa pag-abot sa maayong balita diha kaninyo dili sa pulong lang, kondili pinaagi sad sa gahum, sa Balaang Espiritu, nga aduna gyuy kasiguradohan, ug nakahibalo kamo kung unsang klase nga mga tawo kami kadtong diha kami kaninyo nga alang sa inyong kaaayuhan. ⁶ Gisundog ninyo kami ug ang Ginoo, sa inyong pagdawat sa pulong uban sa dakung pag-antos inubanan sa kalipay gikan sa Balaang Espiritu, ⁷ mao nga nahimo kamong ehemplo sa tanang tumutuo sa Masedonia ug Acaya. ⁸ Tungod kaninyo nikaylap ang pulong sa Ginoo, dili lamang sa Masedonia ug sa Acaya — kondili sa tanang dapit nga nikaylap ang inyong pagtuo sa Dios, mao nga wala na kami angay nga ikasulti. ⁹ Kay sila mismo nagbalita mahitungod kanamo, kung giunsa ninyo kami pagdawat, ug giunsa ninyo pagbalik sa Dios gikan sa mga diosdiosan aron mag-alagad sa buhi ug tinuod nga Dios, ¹⁰ ug sa paghulat ninyo sa iyang Anak gikan sa langit, nga iyang gibanhaw sa patay, si Jesus nga maoy moluwas kanato sa umaabot nga kapungot.

2

¹ Kamo mismo nakahibalo, mga igsoon, nga ang among pag-anha kaninyo wala masayang, ² apan nakahibalo kamo nga miagi kami ug kalisod ug gipaulawan sa Pilipos. Wala kami kahadlok diha sa Dios nga misulti sa pulong sa Dios bisan sa grabeng kasamok. ³ Kay ang among pag-awhag dili gikan sa sayop, dili gikan sa kahugaw, dili gikan sa paglimbong, ⁴ apan tungod kay giaprubahan kami sa Dios nga gisaligan sa maayong balita, mao nga kami nagsulti dili aron magpahalipay sa mga tawo, kondili sa Dios nga nag-usisa sa among mga kasingkasing. ⁵ Kay kami wala migamit ug mga pulong nga ulog-ulog, sama sa inyong nahibaloan, ug dili sad sa pasumangil sa pagkahakog, saksi ang Dios, ⁶ ug wala kami nangita ug himaya gikan sa tawo, bisan kaninyo ug sa uban, bisan pwede unta namo angkonon ang pribilehiyo isip mga apostoles ni Cristo. ⁷ Hinuon, kami nagmalumo sa inyoha sama sa inahan nga naghupay sa iyang kaugalingong mga anak. ⁸ Mao nga kami adunay paghigugma kaninyo; nalipay kami nga iambit kaninyo dili lang ang maayong balita sa Dios apan bisan ang among kaugalingong kinabuhi, kay kamo nahimo nga suod kaayo kanamo. ⁹ Kay nahinumdoman ninyo, mga igsoon, ang among pagtrabaho ug paghago: nagtrabaho kami gabii ug adlaw aron dili magpabug-at sa bisan kinsa kaninyo, samtang among gisangyaw ang maayong balita

sa Dios. ¹⁰ Kamo ang mga saksi, ug ang Ginoo sad, kung unsa kabalaan, kamatarong, ug walay maikasaway ang uban sa among paggawi diha uban kaninyo nga mga tumutuo, ¹¹ sama sa pagkahibalo ninyo nga sa matag usa kaninyo, sama sa usa ka amahan sa iyang kaugalingong mga anak, gi-awhag ug gidasig kamo namo ug gasaksi, ¹² nga maglakaw kamo sa pamaagi nga takos sa Dios nga nagtawag kaninyo sa iyang kaugalingong gingharian ug himaya. ¹³ Tungod niini nga hinungdan nagpasalamat sad kami kanunay sa Dios, nga sa dihang nadawat ninyo gikan kanamo ang pulong sa mensahe nga pulong sa Dios, gidawat kini ninyo nga dili pulong sa tawo apan kung unsa gyud siya, ang pulong sa Dios, nga naglihok usab kaninyo nga mga mituo. ¹⁴ Kay kamo, mga igsoon, misundog sa mga iglesia sa Dios nga diha kang Cristo Jesus, nga tua sa Judea tungod kay miagi kamo ug kalisod nga parehas sa inyong kaugalingong kaubanan, sama sa ilang naagian sa mga Judio, ¹⁵ nga mipatay kang Ginoong Jesus ug sa mga propeta, ug nagpalayas kanamo, ug wala nagpahalipay sa Dios apan naglutos sa tanang katawhan. ¹⁶ Gibabagan kami nila sa pagsulti sa mga Gentil aron unta maluwas sila, aron kanunay pun-on ang ilang mga sala. Miabot na ang grabe nga kapungot kanila. ¹⁷ Kami, mga igsoon, nahibulag kaninyo sa mubo nga higayon, sa lawas lang apan dili sa kasingkasing, ug gibuhat namo ang tanan nga adunay dakong paghandom aron makita ang inyong dagway, ¹⁸ tungod kay gusto namo moanha kaninyo, ako si Pablo sa makausa pa, apan gibabagan kami ni Satanas. ¹⁹ Kay unsa man ang among pagsalig, o kalipay, o korona sa himaya sa umaabot sa dihang mobalik ang atong Ginoong Jesus —dili ba kamo, sama sad sa uban? ²⁰ Tungod kay kamo ang among himaya ug among kalipay.

3

¹ Busa, sa dihang wala na kami makaantos, gihunahuna namo nga mas maayo nga magpabilin na lang kami sa Athens. ² Gipaanha namo si Timoteo, among igsoon ug ministro sa Dios sa maayong balita ni Cristo aron lig-onon ug hupayon kamo mahitungod sa inyong pagtuo, ³ aron walay matandog niini nga mga paglutos, kay kamo mismo nakahibalo nga gitawag kita alang niini. ⁴ Sa pagkatinuod, sa diha pa kami uban kaninyo, gisulti na namo daan kaninyo nga mag-antos sa paglutos kita, ug nahitabo na kini sama sa inyong nahibaw-an. ⁵ Tungod niini nga hinungdan, kadtong wala na gyud ko makaagwanta, nagpaanha ako aron makahibalo ko kung unsa nay kahimtang sa inyong pagtuo, kay tingali gisulayan kamo sa manunulay ug mawalay pulos ang among gihaguan. ⁶ Kadtong nakabalik na si Timoteo kanamo gikan sa inyoa ug nagdala siya ug maayong balita mahitungod sa inyong pagtuo ug gugma, nga kanunay maayo ang paghinumdom ninyo sa amoa, ug nangandoy kamo nga makigkita kanamo sama sad nga nangandoy pud kami nga makigkita kaninyo- ⁷ tungod niini, mga igsoon, napahupay kami kaninyo pinaagi sa inyong pagtuo taliwala sa tanan namong kagul-anan ug pag-antos. ⁸ Mao nga karon buhi kami, kung kamo magbarog nga malig-onon sa Ginoo. ⁹ Kay unsa pa may pasalamat nga among ikahatag sa Dios mahitungod kaninyo, sa tanang kalipay nga anaa kanamo? ¹⁰ Gabii ug adlaw munamuna namong pag-ampo

aron makita kamo namo ug mahatag kaninyo kung unsa pa ang kulang sa inyong pagtuo. ¹¹ Hinaot nga ang atong Dios ug Amahan mismo, ug ang atong Ginoong Jesus, ang magtultol kanamo padulong kaninyo, ¹² ug hinaot ang Ginoo magdugang ug magpa-abunda sa inyong paghinigugmaay sa usa'g usa ug sa tanang tawo sama usab sa among gibuhat kaninyo. ¹³ Hinaot nga buhaton niya kini aron lig-onon ang inyong kasingkasing nga walay maikasulti ang uban sa inyong pagkabalaan diha sa atong Dios ug Amahan, inigbalik sa atong Ginoong Jesus kauban sa tanan niyang mga balaan.

4

¹ Sa katapusan, mga igsoon, gidasig ug giawhag kamo namo diha sa Ginoong Jesus, nga sama sa inyong pagdawat sa mga katudloan gikan kanamo mahitungod sa pagkinabuhi ninyo ug pagpahalipay sa Dios, sama sa inyo nang gibuhat—mas buhaton pa unta ninyo kini. ² Kay nakahibalo kamo sa katudloan nga among gihatag kaninyo pinaagi sa Ginoong Jesus. ³ Mao kini ang kabubut-on sa Dios, nga magpakabalaan kamo—diin nga likayan ninyo ang lawasnong imoralidad, ⁴ aron matag usa kaninyo makahibalo kung unsaon pagpakighiusa sa iyang kaugalingong asawa sa pagkabalaan ug pagtahod, ⁵ dili sa lawasnon nga mga pagbati (sama sa mga Gentil nga wala kaila sa Dios), ⁶ ug aron walay tawo nga makalapas ug makabuhat ug sayop sa iyang igsoon mahitungod niini nga butang, tungod kay ang Ginoo ang mobalos sa tanan aning mga butanga, sama sa among gipahimangno ug gisaksi kaninyo. ⁷ Kay wala kita gitawag sa Dios sa kahugaw, apan ngadto sa pagkabalaan. ⁸ Busa, ang mosalikway niini wala nagsalikway sa tawo, kondili sa Dios, nga naghatag sa iyang Balaang Espiritu kaninyo. ⁹ Bahin sa paghigugma nga inigsoonay dili na kinahanglan nga aduna pay mosulat kaninyo, kay kamo mismo gitudluan sa Dios nga maghigugmaay sa usa'g usa. ¹⁰ Gani, gibuhat na ninyo kini sa tanang mga kaigsoonan sa tibuok Masedonia, apan gi-awhag kamo namo, mga igsoon, nga mas buhaton pa ninyo kini. ¹¹ Giawhag sad kamo namo nga maningkamot kamo nga maghinilum, dili manghilabot sa uban, ug magkinabuhi sa inyong kaugalingonh mga kamot, sama sa among gisugo ninyo. ¹² Buhata kini aron magmaayo ang inyong pamatasan nga adunay respito sa mga wala pa sa pagtuo, ug aron wala kamoy kinahanglanon. ¹³ Dili namo buot nga masayop kamo sa pagsabot, mga igsoon, mahitungod sa mga nangatulog, aron dili kamo maguol pag-ayo sama sa uban nga walay kasigurohan sa kaugmaon. ¹⁴ Kay kung mituo kita nga si Jesus namatay ug nabanhaw, mao sad nga ang Dios ikuyog niya kang Jesus kadtong diha kaniya nga mga nakatulog. ¹⁵ Kay kini gisulti namo pinaagi sa pulong sa Ginoo, nga kitang mga buhi, mga nahabilin inig balik sa Ginoo, sigurado nga dili kita maguna sa mga nakatulog. ¹⁶ Tungod kay ang Ginoo mismo monaog gikan sa langit, nga adunay magsinggit, nga adunay tingog sa arkangel, ug adunay trumpeta sa Dios, ug ang mga patay diha kang Cristo mouna sa pagkabanhaw. ¹⁷ Unya kitang mga buhi, nga mga nahabilin, modungan kanila nga isaka sa mga panganod aron tagbuon ang Ginoo sa langit, ug unya kita kanunay nang uban sa Ginoo. ¹⁸ Busa, hupaya ninyo ang usa'g usa niini nga mga pulong.

5

¹ Karon mahitungod sa oras ug panahon, mga igsoon, dili na kinahanglan nga aduna pay isulat kaninyo. ² Kay kamo mismo nakahibalo pag-ayo nga ang pag-abot sa adlaw sa Ginoo ingon usab sa kawatan sa gabii. ³ Sa dihang moingon sila nga “Malinawon na ug walay katalagman,” kalit nga moabot dayon kanila ang kalaglagaan ingon sa mabdos nga babaye nga nagbati, ug wala gyuy paagi nga sila makalikay. ⁴ Apan kamo, mga igsoon, wala kamo sa kangitngit nga maapsan kamo inana nga adlaw sama sa usa ka kawatan. ⁵ Kay kamong tanan mga anak sa kahayag ug mga anak sa adlaw. Dili kita mga anak sa gabii o kangitngit. ⁶ Mao nga, dili kita matulog sama sa gihimo sa uban, apan kanunay kita nga magbantay ug anaa sa maayong hunahuna. ⁷ Kay sila nga nangatulog, nangatulog sa gabii ug sila nga nahubog, nahubog sa gabii. ⁸ Apan kay kita mga anak man sa adlaw, kinahanglan aduna kitay maayong hunahuna; ibutang nato ang taming dughan sa pagtuo ug gugma, ug ingon nga helmet, ang kasigurohan sa atong umaabot nga kaluwasan. ⁹ Kay wala kita gitakda sa Dios nga makadawat kita sa iyang kapungot, kondili nga makadawat kita sa kaluwasan pinaagi sa atong Ginoong Jesu Cristo, ¹⁰ nga namatay alang kanato aron nga bisag buhi kita o patay, mabuhi kita kauban niya. ¹¹ Busa hupayon ninyo ug lig-unon ang usa'g usa sama sa inyong gibuhat na. ¹² Naghangyo ako kaninyo, mga igsoon, nga ilhon ninyo sila nga naghago ug nagdumala kaninyo sa Ginoo, nga nag-awhag kaninyo. ¹³ Naghangyo sad ako kaninyo nga taas ang pag-ila ninyo sa ilaha sa gugma tungod sa ilang mga buluhaton. Pagdinaitay kamo sa usa'g usa. ¹⁴ Giawhag kamo namo, mga igsoon: pasidan-i ang mga gubot, dasiga ang nawad-an ug paglaum, tabangi ang mga maluyahon, pasensyahi ang tanan. ¹⁵ Magmatngon kamo nga walay bisag usa nga mobalos ug dautan sa dautan bisan kang kinsa, apan kanunay nga maningkamot kamo sa pagbuhat ug maayo sa usa'g usa ug sa tanan. ¹⁶ Magmalipayon kamo kanunay, ¹⁷ mag-ampo nga walay undang, ¹⁸ magpasalamat sa tanan, kay mao kini ang kabubut-on sa Dios kaninyo diha kang Cristo Jesus. ¹⁹ Ayaw ninyo ug supila ang Espiritu. ²⁰ Ayaw ug tamaya ang mga propesiya. ²¹ Susiha ninyo ang tanang butang; ug kupti ang maayo. ²² Likayi ninyo ang tanang dautan. ²³ Hinaut nga ang Dios sa kalinaw mismo maghingpit sa inyong pagkabalaan, ug ang inyong tibuok nga espiritu, kalag, ug lawas maampingan aron walay ikasaway kaninyo sa pagbalik sa atong Ginoong Jesu Cristo. ²⁴ Matinumanon siya nga nagtawag kaninyo nga mao sad ang magbuhat niini. ²⁵ Mga igsoon, ampo-i sad kami. ²⁶ Kumustaha ang tanang mga igsoon sa balaan nga halok. ²⁷ Naghangyo ako kaninyo diha sa Ginoo nga kini nga sulat basahon ninyo sa tanang mga kaigsoonan. ²⁸ Hinaut nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu Cristo maanaa kaninyo.

2 Mga Taga-Tesalonica

¹ Gikan kang Pablo, Silvanus, ug ni Timoteo, alang sa iglesia nga taga-Tesalonica nga iya sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu Cristo. ² Hinaut nga ang grasya ug kalinaw sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu Cristo anaa kaninyo. ³ Kinahanglan magpasalamat kami kanunay sa Dios kaninyo, mga igsoon, kay mao kini ang angay, tungod kay galambo kaayo ang inyong pagtuo ug misamot ang gugma ninyo sa usa'g usa. ⁴ Mao nga kami nagpasigarbo nga nagsulti sa mga iglesia sa Dios mahitungod sa inyong pasensya ug pagtuo taliwala sa tanan nga paglutos ug pasakit nga inyong giagwanta. ⁵ Kini ang klaro nga tima-an sa matarong nga paghukom sa Dios, nga naghimo kaninyo nga takos sa ginharian sa Dios nga tungod niini nag-antos sad kamo. ⁶ Matarong ang Dios nga ibalik niya ang pasakit didto sa mga nagpasakit kaninyo, ⁷ ug pahuwasan niya kadtong nakadawat ug pasakit uban kanamo, sa panahon nga ipadayag ang Ginoong Jesu-Cristo gikan sa langit uban sa mga anghel sa iyang gahum. ⁸ Pinaagi sa gadilaab nga kalayo, siya ang manimalos sa mga wala nakaila sa Dios ug sa mga wala nagtuman sa maayong balita sa atong Ginoong Jesus. ⁹ Mag-antos sila sa silot sa walay katapusang paghukom layo sa presensya sa Ginoo ug sa himaya sa iyang gahum, ¹⁰ inig balik niya sa adlaw nga himayaon siya sa iyang mga balaan, nga mahibulong ang tanan nga mga tumutuo tungod kay gituohan nila ang among pasidungog kaninyo. ¹¹ Mao kini ang hinungdan nga kanunay kaming nag-ampo alang kaninyo, nga ang atong Dios himoon kamong takos nga ingon nga iyang tinawag, ug tumanon ninyo ang matag handom sa kaayuhan ug matag lihok sa pagtuo nga adunay gahum, ¹² aron himayaon ninyo ang ngalan sa atong Ginoong Jesus, ug kamo sad niya, tungod sa grasya sa atong Dios ug Ginoong Jesu Cristo.

2

¹ Karon naghango kami kaninyo, mga igsoon, mahitungod sa pagbalik sa atong Ginoong Jesu Cristo ug sa pagtigum kanatong tanan diha kaniya, ² nga dili dali mauyog ang inyong mga hunahuna o mabalaka, pinaagi man sa espiritu o sa pulong o sa sulat nga gikan kanamo — aron dili kamo motuo nga ang adlaw sa atong Ginoo niabot na. ³ Ayaw kamo palimbong kang bisan kinsa sa bisan unsang pamaagi. Kay dili moabot kini hangtod dili pa moabot ang pagkahulog, ug maipadayag ang tawo nga masinupakon, nga mao ang anak sa kadautan. ⁴ Mao kini siya ang mobatok ug magpadayeg sa iyang kaugalingon batok sa tanan nga gitawag nga Dios o gisimba, aron siya maglingkod didto sa templo sa Dios ug iyang gipahulagway ang iyang kaugalingon nga Dios. ⁵ Wala ba kamo makahihumdum nga kadtong diha pa ako kaninyo nga gisultihan namo nako aning mga butanga? ⁶ Karon nahibaloan na ninyo kung kinsa ang nagpugong kaniya, aron maipadayag lang siya sa saktong panahon. ⁷ Kay ang misteryo mahitungod sa masinupakon nagsugod nga napadayag na, apan adunay nagpugong kaniya karon samtang dili pa siya mapahawa

sa dalan. ⁸ Diha pa dayon maipadayag ang masinupakon, nga patyon sa Ginoong Jesus pinaagi sa ginhawa sa iyang baba ug iyang himuon nga wala na pinaagi sa pagpadayag sa iyang pagbalik. ⁹ Ang pag-anhi sa masinupakon pinaagi sa trabaho ni Satanas puno siya sa tanang gahum, mga timaan, ug mga katingalahan nga dili tinuod, ¹⁰ ug tanang limbong sa pagka dili matarong alang sa adtong mga laglagonon, kay wala nila gidawat ang gugma sa kamatuoran aron unta maluwas sila. ¹¹ Tungod niini nga hinungdan magpadala kanila ang Dios sa sayop nga bulohaton, ¹² aron touhan nila ang bakak, aron mahukman silang tanan, kadtong wala motuo sa kamatuoran apan nagpakalipay sa dili matarong. ¹³ Apan angay kaming magpasalamat sa Dios kanunay mahitungod kaninyo, mga igsoon nga hinigugma sa Ginoo, kay kamo ang gipili sa Dios nga maoy unang bunga sa kaluwasan nga gigahin niya pinaagi sa Espiritu ug sa pagtuo sa kamatuoran, ¹⁴ nga diin gitawag kamo niya pinaagi sa maayong balita aron maangkon ninyo ang himaya sa atong Ginoong Jesu Cristo. ¹⁵ Mao nga, mga igsoon, pagbarog kamo nga lig-on, ug guniti pag-ayo ang naandan nga pamaagi nga gitudlo kaninyo pinaagi sa pagsulti o sa among sulat. ¹⁶ Karon hinaot nga ang atong Ginoong Jesu Cristo mismo, ug ang atong Dios Amahan nga naghigugma kanato ug naghatag kanato ug hupay nga walay katapusan ug maayong pagsalig sa umaabot nga panahon pinaagi sa grasya, ¹⁷ maghupay ug magmalig-on sa inyong mga kasingkasing sa tanang maayong buluhaton ug sinultihan.

3

¹ Ug karon, mga igsoon, ampo-i kami aron paspas ang pagkaylap ug mahimaya ang pulong sa Dios sama diha sa inyo ² ug aron maluwas kami sa mga dautang mga tawo kay dili man tanan adunay pagtuo. ³ Apan matinumnon ang Ginoo nga maoy maglig-on sa inyo ug magbantay sa inyo batok kang Satanas. ⁴ Gasalig kami sa Ginoo mahitungod kaninyo nga gibuhay ninyo ug magpadayon kamo ug buhat sa mga gisugo namo ninyo. ⁵ Hinaut nga ang Ginoo ang magtultol sa inyong mga kasingkasing didto sa gugma sa Dios ug sa pag-agwanta ni Cristo. ⁶ Karon suguon kamo namo, mga igsoon, sa ngalan sa atong Ginoong Jesu Cristo nga likayi ninyo ang mga kaigsoonan nga nagtinapulan ug wala magsunod sa mga naandan nga pamaagi nga nadawat ninyo gikan kanamo. ⁷ Kay kamo mismo nasayod kung unsaon ninyo pagsundog kanamo. Wala kami nagtinapulan diha kaninyo, ⁸ wala sad namo gikaon ang pagkaon sa uban nga wala gibayri. Hinoon, nagtrabaho ug naghago kami pag-ayo gabii ug adlaw aron bisan kinsa kaninyo dili unta mabug-atan sa amo. ⁹ Dili ingon nga wala kami katungod, apan kami ang inyong ehemplo aron kami ang inyong sundugon. ¹⁰ Kadtong diha pa kami sa inyo gisugo mo namo nga, "Kung adunay dili ganahan motrabaho, dili siya pakan-on." ¹¹ Kay nakadungog kami nga adunay nagtinapulan diha sa inyo, wala sila gatrabaho apan nanghilabot hinuon sa uban. ¹² Karon kana sila maoy among gisugo ug giawhag pinaagi kang Ginoong Jesu Cristo nga hilum ra magtrabaho ug mokaon ra sa ilang kaugalingong pagkaon. ¹³ Apan kamo, mga igsoon, ayaw kamo kawad-an ug kadasig sa pagbuhay ug sakti. ¹⁴ Kung adunay dili motuman sa gisulti namo

niini nga sulat, bantayi kana siya ug ayaw kamo pakigkuyog ana niya, aron maulawan siya. ¹⁵ Ayaw siya isipa nga kaaway, apan pasidani siya isip nga igsoon. ¹⁶ Hinaut nga ang Ginoo sa kalinaw mismo ang maghatag kaninyo ug kalinaw sa tanang panahon sa bisan unsa nga pamaagi. ¹⁷ Ang Ginoo mag-uban kaninyong tanan. Mao kini ang akong pangumusta, ako ni si Pablo, pinaagi sa akong mga kamot, nga mao ang timaan sa matag sulat nako. ¹⁸ Hinaut nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu Cristo anaa kaninyong tanan.

1 Timoteo

¹ Gikan kang Pablo, nga apostol ni Cristo Jesus sumala sa kasuguan sa Dios nga atong manluluwas ug ni Cristo Jesus nga atong pasalig, ² Alang kang Timoteo, nga tinuod nga anak sa pagtuo. Grasya, kaluoy, ug kalinaw gikan sa Dios atong Amahan ug kang Cristo Jesus atong Ginoo. ³ Sama sa gi-awhag ka nako pag-ayo nga buhaton nimo sa dihag mibiya ako pa Masedonia, magpabilin ka sa Efeso aron mamanduan nimo ang pipila ka mga tawo nga dili sila magtudlo ug lain nga doktrina. ⁴ Ug dili sad nila tagaan ug pagtagad ang mga estorya-estorya ug ang walay katapusang pagsubay sa kagigikanan nga maoy hinungdan sa panaglalis imbis nga makatabang sa plano sa Dios, nga panaagi sa pagtuo. ⁵ Apan ang tumong sa kasuguan gugma nga nagagikan sa putli nga kasingkasing, sa maayo nga konsensiya, ug sa kinasingkasing nga pagtuo. ⁶ Ang ubang mga tawo nahisalaag ug mibiya gikan niining mga butanga ug miadto sa walay pulos nga pakigpulong. ⁷ Buot nilang mahimo nga magtutudlo sa balaod, apan wala sila makasabot sa ilang mga gipanulti o sa ilang mga gipamugos. ⁸ Apan kita nakahibalo nga ang balaod maayo kung kini sundon subay sa balaod. ⁹ Ug nasayod kita niini, nga ang balaod wala gihimo alang sa matarong nga tawo, apan alang sa mga mangilapason ug masinupakon nga mga tawo, sa mga tawo nga dili diosnon ug sa mga makasasala, alang niadtong walay Dios ug malaw-ay, alang adtong mopatay sa ilang amahan ug inahan, sa mga mamamatay, ¹⁰ sa mga lawasnon imoral, sa mga makighilawas sa isig ka lalaki, sa mga nagbihag ug mga tawo aron himoong ulipon, sa mga bakakon, sa mga nagsaksi sa dili tinood, ug sa bisag unsa pa nga taliwas sa saktong doktrina, ¹¹ sumala sa mahimayaon nga maayong balita sa bulahang Dios nga sa diin gisaligan ako. ¹² Nagpasalamat ako kang Cristo Jesus nga atong Ginoo, nga nagpalig-on kanako, kay giisip niya ako nga matitud-anon ug nagbutang kanako niini nga pagpangalagad- ¹³ ako, nga tigpasipala niadto, naglutos, ug bayolente nga tawo. Apan ako nakadawat ug kaluoy tungod kay ako ignorante sa ako mga gipangbuhat kay wala pa ako sa pagtuo. ¹⁴ Apan ang grasya sa atong Ginoo ga-awas awas uban sa pagtuo ug gugma kang Cristo Jesus. ¹⁵ Kini nga mensahe masaligan ug takos sa tanang pagdawat, nga si Cristo Jesus nianhi dinhing kalibutan sa pagluwas sa makasasala. Ako ang labing dautan niini. ¹⁶ Apan tungod niini nga hinungdan ako ang unang nahatagan ug kaluoy, aron pinaagi kanako, ang labing dautan, mapakita ni Cristo Jesus ang tanang pailob, ingon nga ehemplo kanila nga motuo kaniya sa kinabuhing dayon. ¹⁷ Ug karon sa iya nga hari sa tanang panahon, nga walay kamatayon, ug dili makita, ug bugtong nga Dios, kaniya ang dungog ug himaya hangtod sa kahangturan. Amen. ¹⁸ Nagtakda ako niini nga mando kanimo, Timoteo, akong anak, ug ako miuyon sa mga propesiya nga mikaylap mahitungod kanimo, aron ikaw moapil sa maayong pag-away; ¹⁹ aron ikaw maanaan ug pagtuo ug maayo nga konsensya. Ang ubang mga tawo nagsalikway niini ug mahitungod sa ilang pagtuo mura sila ug mga nahisama sa nalunod nga barko.

²⁰ Sama nila Hemeneus ug Alejandro, nga akong gitugyan kang Satanas aron matudluan nga dili unta sila manamastamas.

2

¹ Busa una sa tanan, nag-awhag ako pag-ayo nga maghangyo, mag-ampo, mangamuyo, ug magpasalamat kamo alang sa tanan nga mga tawo, ² alang sa mga hari ug sa tanan nga adunay gahum, aron malinawon ug hilom ang atong pagkinabuhi nga disonon sa tanan ug adunay dignidad. ³ Kini maayo ug madawat sa Dios nga atong Manluluwas. ⁴ Buot niya nga ang tanang mga tawo maluwas ug makahibalo sa kamatuoran. ⁵ Kay usa ra ang Dios, ug usa ra ang tigpataliwala sa Dios ug sa tawo, nga mao ang tawo nga si Cristo Jesus, ⁶ nga naghatag sa iyang kaugalingon nga tubos alang sa tanan, ang saksi sa sakto nga panahon. ⁷ Tungod niini nga tuyo, ako, mismo, nahimo nga mantala ug apostol. Gasulti ako sa kamatuoran; wala ako mamakak. Magtutudlo ako sa mga Gentil sa pagtuo ug kamatuoran. ⁸ Busa, buot nako nga ang mga lalaki sa tanang dapit mag-ampo ug magtaas sa ilang putling mga kamot nga walay kapungot ug duhaduha. ⁹ Mao sad sa mga babaye buot nako nga magsinina ug tarong, nga dili law-ay ug magapugong sa ilang kaugalingon, dili sa mga buhok nga sinapid, o pagsul-ob sa mga bulawan, o perlas, o mahal nga mga sinina, ¹⁰ kondili pinaagi sa angay sa mga babaye nga magpaila sa ilang pagkadiosnon pinaagi sa maayong mga buluhaton. ¹¹ Ang babaye kinahanglan magtuon sa paghilom ug magtuman sa tanan. ¹² Dili nako tugutan nga ang babaye motudlo ug magmando sa lalaki, kondili maghilom lang. ¹³ Kay si Adan mao ang una nga giporma, ug unya dayon si Eba. ¹⁴ Ug si Adan wala nailad, apan ang babaye nailad pag-ayo sa kalapasan. ¹⁵ Bisan pa niini, maluwas siya pinaagi sa pagpanganak, kung magpadayon sila sa pagtuoung paghigugma ug pagkabalaan nga adunay maayong paghunahuna.

3

¹ Kasaligan kini nga panultihon: Kung adunay buot nga mahimong tagadumala, nagtinguha siya ug maayong buluhaton. ² Busa ang tagadumala kinahanglan walay ikasaway, bana sa usa ka asawa, dili magpalabi, maalamon, matinarongon, maabiabihon, kahibalo motudlo, ³ dili gapalabi sa bino, dili palaaway, apan hinuon, malumo, malinawon, dili mahigugmaon sa kwarta. ⁴ Kinahanglan maayo ang pagdumala niya sa iyang panimalay, ug ang iyang mga anak kinahanglan gatuman kaniya nga adunay tanang pagtahod; ⁵ kay kung ang lalaki dili kahibalo magdumala sa iyang kaugalingong panimalay, unsaon man niya pag-atiman sa usa ka iglesia sa Dios? ⁶ Kinahanglan nga dili siya bag-o pa lang nga tumutuo, aron dili siya maghinambog ug masilotan sama sa yawa. ⁷ Kinahanglan sad nga siya adunay maayong dungog ngadto sa mga taga-gawas, aron dili siya mapaulawan ug mabitik sa lit-ag sa yawa. ⁸ Ang mga diacono sad, kinahanglan takos sa pagtahod, dili galainlain ang istorya, wala gapalabi sa pag-inom ug bino, ug dili hakog. ⁹ Kinahanglan tipigan nila ang gipadayag nga kamatuoran sa pagtuo nga adunay hinlo nga konsensiya. ¹⁰ Kinahanglan sad maaprobahan usa sila, ug anha

pa dayon sila mangalagad tungod kay wala nay ikasaway kanila.¹¹ Ang mga babaye, sa samang pamaagi, kinahanglan takos sad sa pagtahod, dili mangdaut sa uban, dili magpalabi, ug matinumanon sa tanang butang.¹² Ang mga diacono kinahanglan mga bana sa usa ka asawa ug maayo magdumala sa ilang mga anak ug panimalay.¹³ Kay kadtong mga maayo mangalagad makabaton alang sa ilang kaugalingon ug maayong pagdungog ug dakong kaisog sa pagtuo diha kang Cristo Jesus.¹⁴ Akong gisulat kanimo kining mga butanga ug naglaum ako nga makaanha ako kanimo dayon,¹⁵ apan kung malangan ako, nagsulat ako daan aron makahibalo ka kung unsaon pagiya sa balay sa buhi nga Dios, nga mao ang haligi ug gasuporta sa kamatuoran.¹⁶ Ug kauban kita nga nagkasinabot nga, “Dako ang gipadayag nga kamatuoran sa pagkadiosnon.” “Siya nagpakita sa lawas”, “Gipamatud-an siya nga matarong sa Espiritu, “Nakita sa mga anghel, “Gisangyaw sa kanasuran, “Gituohan sa kalibotan, “Gibayaw ngadto sa himaya.”

4

¹ Karon claro nga nag-ingon ang Espiritu nga sa kaulahiang mga adlaw ang ubang mga tawo mobiya sa ilang pagtuo ug maminaw sila sa mga limbonganong espiritu ug mga pagtulon-an sa mga demonyo² pinaagi sa mga bakakong tigpakaaron-ingnon, diin nga ang ilang mga kaugalingong konsensya sama sa gimarkahan sa binagang puthaw.³ Gidili nila ang pagminyo ug pagdawat ug mga pagkaon nga gihimo sa Dios aron pagaambiton nga adunay pagpasalamat sa mga tumutuo nga nakahibalo na sa kamatuoran.⁴ Kay tanang gilalang sa Dios maayo, ug walay gidawat nato nga adunay pagpasalamat ang maisalikway,⁵ kay gibalaan na kini pinaagi sa pulong sa Dios ug pag-ampo.⁶ Kung kaning mga butanga ipahinumdom nimo sa mga kaigsoonan, mahimo kang maayong alagad ni Jesu Cristo tungod kay ikaw gimatuto pinaagi sa mga pulong sa pagtuo ug sa maayong pagtulun-an nga imong gisunod.⁷ Apan ayaw dawata ang malaw-ay nga mga storya nga ganahan sa mga tigulang nga mga babaye, apan bansaya imong kaugalingon sa kinabuhing diosnon.⁸ Kay ang pagbansay sa lawas gamay lang ang iyang pagkamapuslanon, apan ang kinabuhi nga diosnon adunay kapuslanan sa tanang butang ug adunay saad niining kanabuhì karon ug sa kinabuhì nga umaabot.⁹ Kini nga mensahe masaligan ug angayan nga dawaton pag-ayo.¹⁰ Kay tungod niini makigbisog kita ug nagtrabaho kaayo, tungod kay aduna kita'y pagsalig sa buhing Dios, nga manluluwas sa tanang tawo, labi na sa mga tumutuo.¹¹ Ipahibalo ug itudlo kini nga mga butanga.¹² Ayaw itugot nga tamayon ka tungod sa imong pagkabatan-on, apan hinuon, himoa ang imong kaugalingon nga ehemplo sa pagtuo pinaagi sa imong mga pulong, batasan, gugma, pagtuo ug pagkaputli.¹³ Hangtod dili pa ako moanha, atimana ang pag-basa, pag-awhag ug pagtudlo.¹⁴ Ayaw pasagdi ang gasa nga anaa kanimo, nga gihatag sa imo pinaagi sa propesiya, sa pagpandong sa kamot sa mga pangulo sa iglesia kanimo.¹⁵ Atimana kining mga butanga, magkinabuhì pinaagi aning mga butanga, aron makita sa tanang mga tawo ang imong kauswagan.¹⁶ Bantayi pag-ayo imong kaugalingon ug ang mga pagtulon-an. Pagpadayon aning mga

butanga tungod kay sa pagbuhat nimo niini maluwas nimo ang imong kaugalingon ug kadtong naminaw kanimo.

5

¹ Ayaw kasab-i ang usa ka tigulang, apan awhaga siya nga isip usa ka amahan, ug awhaga ang mga batan-on nga lalake nga isip nga mga igsoon. ² Awhaga ang mga tigulang nga babaye isip nga mga inahan, ug ang mga batan-on nga mga babaye nga mga igsoon nga adunay tanang kaputli. ³ Tahura ang mga balo nga babaye, kadtong mga tinuod nga balo; ⁴ apan kung ang balo adunay mga anak o mga apo, sila ang unang magkat-on nga magpakita ug pagtahod sa ilang kaugalingong panimalay ug makabalos sila sa ilang mga ginikanan, tungod kay makahimuot kini sa Dios. ⁵ Apan ang tinuod nga balo nga nag-inusara na lang ug nagsalig siya sa Dios, kanunay siya gahulat sa atubangan niya uban sa mga hangyo ug mga pag-ampo gabii ug adlaw. ⁶ Apan kadtong babaye nga mahigugmaun sa luho patay na bisan tuod siya buhi. ⁷ Ug isangyaw kining mga butanga aron walay ikasaway kanila. ⁸ Apan kung kinsa ang dili maghatag sa mga kinahanglanon sa iyang kaugalingong paryente, hilabi na sa iyang kaugalingong panimalay, siya naglimod sa pagtuo ug mas dautan pa siya sa dili tumutuo. ⁹ Iapil ninyo sa listahan ang balo nga dili ubos sa saysenta anyos, nga asawa sa usa ka bana. ¹⁰ Kinahanglan nailhan siya sa iyang maayong binuhatan, nag-atiman man siya sa iyang mga anak, o maabiabihon sa mga estranghero, o naghugas sa mga tiil sa mga balaan, o nagpahupay sa nagkalisodlisod, o nagsunod sa tanang maayong bulohaton. ¹¹ Apan ang mga batan-ong balo, idumili ang pag-apil kanila sa listahan, kay kung madala sila sa mga lawasnonng kaibog nga sukwahi kang Kristo, gusto na nila magminyo. ¹² Sa ingani nga pamaagi makasala sila tungod kay ilang gibawi ang ilang saad kaniadto. ¹³ Usa pa, naanad na sila sa pagtinapulan, sige na lang ug panumbalay. Ug dili lamang sila nahimong tapulan, kondili nahimo pa silang libakira ug hilabtanon, gisulti nila ang dili unta nila angay nga isulti. ¹⁴ Busa ako, buot nako magminyo ang mga batan-on nga babaye, manganak pa, idumala ang ilang panimalay, aron dili matagaan ang kaaway ug higayon nga mag-akusa kanato sa pagbuhat ug dautan. ¹⁵ Kay ang uban nitalikod na ug nisunod kang Satanas. ¹⁶ Kung adunay tumutuo nga babaye nga adunay mga paryente nga balo, kinahanglan siya ang motabang kanila, aron dili sila palas-anon sa iglesia, aron nga matabangan gyud ang tinuod nga mga balo. ¹⁷ Ang mga pangulo sa iglesia nga maayo ang ilang pagpangulo angay ilhon nga takos sa doble nga pagtahod, labi na kadtong nagtrabaho mahitungod sa pulong ug sa pagtulon-an. ¹⁸ Kay ang Kasulatan nag-ingon, "Ayaw ninyo sampungi ang baba sa baka samtang kini gagiook sa trigo," ug " "Angay hatagan ang trabahanti sa iyang sweldo." ¹⁹ Ayaw dawata ang akusasyon batok sa usa ka pangulo sa iglesia, gawas kon adunay duha o tulo nga mga saksi. ²⁰ Badlonga ang makasasala sa atubangan sa tanan aron nga ang uban mahadlok. ²¹ Nagmando gyud ako kanimo sa atubangan sa Dios, ug kang Cristo Jesus, ug sa mga pinili nga mga anghel, nga tumanon nimo kini nga mga lagda nga walay pagdapig, ug wala kay buhaton nga aduna kay palabihon. ²² Ayaw pagdalidali sa pagpandong

sa kamot kang bisan kinsa, ug ayaw usab pag-apilapil sa mga sala sa uban nga tawo. Kinahanglan kanunay kang putli. ²³ Kinahanglan dili lang tubig ang imong imnom, apan angay nga moinom ka ug gamay nga bino alang sa imong tiyan ug sa imong mga gabalikbalik nga sakit. ²⁴ Ang sala sa ubang mga tawo dayag nga nahibaloan, ug nag-una na kanila sa paghukom. Apan mosunod na ang uban. ²⁵ Sa ingon sad nga paagi, ang ubang maayong bulohaton dayag na nahibaloan, apan bisan ang uban dili gyud matago.

6

¹ Ang mga anaa sa ilalum sa yugo sa pagkaulipon ilhon nila ang ilang mga kaugalingong amo, nga takos sa tanang pagtahod, aron nga ang ngalan sa Dios ug ang pagtulon-an dili mapasipala. ² Kadtong mga ulipon nga ang ilang amo tumutuo kinahanglan dili wad-on ang ilang pagtahod kanila, tungod kay sila mag-igsoon. Hinuon, angay kamo nga moalagad gyud pag-ayo kanila, kay ang mga amo nga gialagaran mga tumutuo ug hinigugma. Itudlo ug ipahayag kining tanan. ³ Kung adunay magtudlo ug lain ug dili modawat sa atong maayong pulong, ang pulong sa atong Ginoong Jesu Cristo ug sa diosnong katudloan, ⁴ mapahitas-on siya ug walay nahibaw-an. Hinuon, adunay siyay sakit sa pakiglalis ug sa pakig-away sa pulong nga diin gikan ang kaibog, panagbingkil, insulto, dautan nga mga pagduda, ⁵ ug mga away sa mga tawo nga dunot ug mga hunahuna. Mitalikod sila sa kamatuoran, ug gihunahuna nila nga ang pagkadiosnon mao ang paagi aron makaganansiya. ⁶ Apan ang pagkadiosnon nga adunay katagbawan dako ug ganansiya. ⁷ Kay wala kitay gidala pagsulod niining kalibutan, ug wala sad kitay madala nga bisan ⁸ unsa. Hinuon, kinahanglan nga matagbaw kita sa mga pagkaon ug sa mga sanina. ⁹ Karon kadtong gusto nga maadunahan mahulog sa pagkatintal, ngadto sa lit-ag, ngadto sa mga binuang ug makadaot nga tinguha ug sa bisan unsa nga makalunod sa mga tawo ngadto sa kadautan ug kalaglagan. ¹⁰ Kay ang paghigugma sa kwarta maoy gamot sa tanang klase nga dautan. Ang ubang mga tawo nga nangandoy niini nahiimulag gikan sa pagtuo ug gitusok nila ang ilang mga kaugalingon sa kaguol. ¹¹ Apan ikaw, nga tawo sa Dios, likayi kini nga mga butanga. Paningkamuti ang pagkamatarong, ang pagkadiosnon, matinud-anon, paghigugma, pagkamainantuson, ug magmalumo. ¹² Makig-away sa maayong pakig-away sa pagtuo. Kupti ninyo ang kinabuhing dayon nga diin kamo gitawag, ug ang gipamatud-an nimo sa atubangan sa mga saksi kung unsa gyud ang maayo. ¹³ Nagmando ako kanimo sa atubangan sa Dios nga maoy hinungdan nga buhi ang tanang mga butang, ug sa atubangan ni Cristo Jesus, nga nagsugilon sa kamatuoran ngadto kang Poncio Pilato, ¹⁴ nga imong tumanon sa hingpit ang balaod, nga walay ikasaway, hangtod sa pagpakita sa atong Ginoong Jesu Cristo. ¹⁵ Ang iyang pagpadayag mahitabo sa gitakda nga panahon sa Usa ka Bulahan, ang naginusarang makagagahom, ang Hari nga naghari, ug ang Ginoo nga maoy nagmando. ¹⁶ Siya lang gyud ang walay kamatayon nga nagpuyo sa kahayag nga dili maduolan. Walay tawo nga nakakita kaniya o nga makatan-aw kaniya. Sa iya ang pagtahod ug walay hangtod nga kagamhanan. Amen. ¹⁷ Sultihi

ang mga adunahan niining kalibutana nga dili sila magmapahitas-on, ni bisan molaom sa bahandi nga walay kasiguradohan. Hinuon, molaom sila sa Dios nga maoy naghatag kanato sa tanan nga tinuod nga mga bahandi nga makapahalipay. ¹⁸ Sultihi sila nga buhaton ang maayo nga magpakaadunahan sila sa maayo nga binuhatan, nga magmahinatagon ug andam nga magpaambit. ¹⁹ Pinaagi niini, nagtigom sila sa ilang mga kaugalingon ug maayong pundasyon sa umaabot, ug ilang madawat ang tinuod nga kinabuhi. ²⁰ Timoteo, panalipdi kung unsa ang gihatag kanimo. Likayi ang mga sulti nga walay pulos ug mga lalis nga nagsumpaki mahitungod sa gitawag nga sayop nga kaalam. ²¹ Ang ubang mga tawo gisangyaw kining mga butanga mao nga sila nangasaag sa pagtuo. Hinaut nga ang grasya maanaa kaninyong tanan.

2 Timoteo

¹ Gikan kang Pablo, nga apostol ni Cristo Jesus pinaagi sa kabubut-on sa Dios, sumala sa saad sa kinabuhi nga anaa kang Cristo Jesus, ² alang kang Timoteo, nga gihigugmang anak: Grasya, kalooy, ug kalinaw gikan sa Dios Amahan ug kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. ³ Nagpasalamat ako sa Dios nga gialagaran nako gikan sa akong mga katigulangan sa putli nga konsensiya, samtang kanunay ako gahinumdom kanimo sa akong mga pag-ampo, gabii ug adlaw ⁴ nangandoy nga makakita kanimo, gahinumdom sa imong mga luha, aron mapuno ako sa kalipay; ⁵ sa dihang nahinumduman nako ang imong pagtuo nga tinuod; nga diha una sa imong lola nga si Lois, ug sa imong inahan nga si Eunice, ug diin kombinsido ako nga anaa sad kanimo. ⁶ Mao kini ang hinungdan nga ako kang pahinumduman nga pagpaiton nimo ang gasa sa Dios nga anaa kanimo pinaagi sa pagpandung nako sa akong mga kamot kanimo. ⁷ Kay ang Dios wala naghatag kanato ug espiritu sa kahadlok, kondili sa gahum ug gugma ug sa disiplina. ⁸ Busa ayaw kaulaw sa saksi mahitungod sa atong Ginoo, ni bisan sa akoa, Pablo, nga iyang priniso, apan makig-ambit ka sa mga pag-antos alang sa maayong balita pinaagi sa gahum sa Dios ⁹ nga nagluwas kanato ug nagtawag kanato sa balaan nga pagkatawag, dili pinaagi sa atong mga binuhatan, kondili pinaagi sa iyang kaugalingong plano ug grasya nga Iyang gihatag kanato diha kang Cristo Jesus sukad sa wala pa nagsugod ang panahon; ¹⁰ apan karon ang kaluwasan sa Dios gipahayag sa pagpakita sa atong manluluwas nga si Cristo Jesus nga naglaglag sa kamatayon ug nagdala ug kinabuhi nga walay katapusan sa kahayag pinaagi sa maayong balita, ¹¹ diin gipili ako nga magsasangyaw, apostol, ug magtutudlo. ¹² Tungod niini nga hinungdan nag-antos sad ako niining mga butanga: apan wala ako maulaw; kay nakaila ako kaniya nga akong gituohan, ug ako nakombinsi nga iyang ampingan kadtong akong gipiyal kaniya hangtod moabot ang adlaw. ¹³ Magpadayon ka sa pagsundog sa himsog nga mga pulong nga nadunggan nimo gikan kanako, sa pagtuo ug sa gugma nga anaa kang Cristo Jesus. ¹⁴ Kanang maayong butang nga gitugyan sa Dios kanimo, bantayi pinaagi sa Balaang Espiritu, nga nagpuyo kanato. ¹⁵ Nahibaw-an na nimo kini, nga ang tanan nga nagpuyo diha sa Asia nisalikway kanako; lakip niini nga grupo sila Figelo ug Hermogenes. ¹⁶ Hinaot unta nga kaloy-an sa Ginoo ang panimalay ni Onesiforo: kay kanunay siya nga nagpalagsik kanako, ug wala maulaw sa akong kadena, ¹⁷ apan kadtong nianhi siya sa Roma, gakugi gyud siya ug pangita kanako, ug nakit-an niya ako - ¹⁸ hinaot nga hatagan siya sa Ginoo ug kalooy inig abot sa adlaw - ug sa tanang pagtabang niya kanako sa Efeso, nakahibalo kaayo ka niini.

2

¹ Busa ikaw, akong anak, magpalig-on ka sa grasya nga anaa kang Cristo Jesus. ² Ug ang mga butang nga nadunggan nimo gikan kanako taliwala sa daghang mga saksi, isalig nimo sa matitud-anon nga mga

tawo, nga maoy makatudlo sad sa uban. ³ Mag-antos ka sa kalisod uban nako, ingon nga usa ka maayong sundalo ni Cristo Jesus. ⁴ Walay sundalo nga nag-alagad samtang nagpalambigit sa mga kalihokan niining kinabuhi, aron nga iyang mapahimutot ang iyang taas nga opisyal. ⁵ Usa sad, kung adunay tawo nga makigkompetensiya ingon nga atleta, dili siya makoronahan gawas kung makigkompetensiya siya sumala sa mga balaod. ⁶ Ang kugihan nga mag-uuma maoy una nga makadawat sa iyang bahin sa abot. ⁷ Hunahunaa ang akong gisulti, kay ang Ginoo ang maghatag kanimo ug pagsabot sa tanan. ⁸ Hinumdumi si Jesu Cristo, nga gikan sa kaliwat ni David, nga gibanhaw gikan sa kamatayon, sumala sa akong mensahe nga maayong balita, ⁹ sa diin nag-antos ako hangtod sa gikadenahan ingon nga kriminal. Apan ang pulong sa Dios wala gyud makadenahan. ¹⁰ Busa naglahutay ako sa tanan alang adtong nga mga pinili, aron hinaut sila sad makabaton sa kaluwasan nga anaa kang Cristo Jesus, uban sa walay katapusang himaya. ¹¹ Masaligan kini nga panultihon: “Kung kita namatay uban kaniya, mabuhi usab kita uban kaniya. ¹² Kung kita molahutay, maghari usab kita uban kaniya. Kung ato siyang ilimod, ilimod sad kita niya. ¹³ Kung kita dili matitud-anon, magpabilin siya nga matitud-anon, kay dili niya malimod ang iyang kaugalingon.” ¹⁴ Ipadayon nimo ang pagpahinumdom kanila niining mga butanga. Pasidan-i sila atubangan sa Dios nga dili sila makig-away mahitungod sa mga pulong, tungod kay ang pagbuhat niini walay kapuslanan, gadaot sa mga maminaw niini. ¹⁵ Paningkamuti pag-ayo nga mapakita nimo imong kaugalingon ingon nga giuyonan sa Dios nga nagtrabaho nga walay ikaulaw, nga sakto ang paggamit sa pulong sa kamatuoran. ¹⁶ Likayi ang malaw-ay nga panultihon, nga magdala sa samot nga pagkinabuhi nga dili diosnon. ¹⁷ Ang ilang pulong mokaylap sama sa kabahong, uban niini sila Himeneo ug Felito, ¹⁸ mga lalaki nga nasalaag gikan sa kamatuoran, nga nag-ingon nga nahitabo na ang pagkabanhaw, ug gilibog nila ang pagtuo sa uban. ¹⁹ Bisan pa niini, gatindog ang lig-on nga pundasyon sa Dios nga aduna niining kinudlit, “Nakahibalo ang Ginoo kinsa ang iya,” ug “Ang tanan nga nagsangpit sa ngalan sa Ginoo kinahanglan mobiya sa dili pagkamatarong.” ²⁰ Sa dato nga panimalay, dili lamang mga bulawan ug plata ang mga galamiton, apan aduna sad gikan sa kahoy ug pula nga yuta; ang uban alang sa halangdong paggamit ug ang uban sa dili halangdon. ²¹ Kung manghinlo ang usa ka tawo sa iyang kaugalingon gikan sa dili halangdon nga paggamit, mahimo siya nga halangdon nga galamiton, gigahin, mapuslanon sa Amo, ug andam siya sa tanang maayo nga buluhaton. ²² Magpalayo ka sa lawasnonng kaibog sa mga batan-on, ug tinguhaa ang pagkamatarong, pagtuo, gugma, kalinaw, uban kanila nga nagtawag sa Ginoo gikan sa putli nga kasingkasing. ²³ Apan balibari ang binuang ug ignoranti nga mga pangutana, kay nasayod ka nga kini maoy hinungdan sa mga lalis. ²⁴ Kinahanglan ang alagad sa Ginoo dili mangaway, apan hinuon kinahanglan malumo siya sa tanan, kahibalo magtudlo, mapailubon, ²⁵ adunay kaaghup nga magtudlo adtong mga mosupak kaniya. Basin pa ang Dios maghatag kanila ug paghinulsol sa diin masayod sila sa kamatuoran, ²⁶ ug unta mabalik kanila ang maayong panghunahuna aron makaikyas sila sa lit-ag sa

yawa, kay sila nadakpan niya alang sa iyang kabubut-on.

3

¹ Apan kini hibalo-i: sa mga ulahi nga mga adlaw moabot ang mga peligro nga mga panahon. ² Kay ang mga tawo higugmaon nila ang ilang mga kaugalingon, mahigugmaon sila sa kwarta, hambogero, mapahitas-on, tigpasipala, masinupakon sa mga ginikanan, dili mapasalamaton, dili balaan, ³ wala sa kinaiyanhon nga pagbati, walay kaluoy, madinauton, walay pagpugong sa kaugalingon, bayolente, dili mahigugma-on sa maayo, ⁴ mga traydor, walay pagmatngon, magarboso, mahigugma-on sa lawasnon nga kalipay imbes mahigugma-on sa Dios. ⁵ Aduna silay porma nga pagkadiosnon, apan gilimod nila ang gahum niini. Talikdi kini nga mga tao. ⁶ Kay ang uban niining mga tawhana mosulod sa mga panimalay ug danihon ang mga babaye nga luya sa espirituhanong bahin nga napuno sa mga kasal-anan hinungdan nga nadani sila sa lainlaing tinguha. ⁷ Kini nga mga babaye kanunay nga mosulay nga makakat-on ug bag-ong mga butang, apan dili gyud sila makahibalo sa kamatuoran. ⁸ Sa sama nga pamaagi nga si Jannes ug si Jambres mikontra kang Moises, kini nga mga bakakon nga magtutudlo mitindog sad batok sa kamatuoran. Nadaut ang ilang hunahuna ug ang ilang pagtuo dili mapamatud-an. ⁹ Apan dili gyud sila makauswag pag-ayo, kay ang ilang pagkabuang makita man sa tanan, sama sa pagkabuang adtong duha ka mga lalaki. ¹⁰ Apan ikaw misunod sa akong mga pagtulon-an, pamatasan, tumong, pagtuo, taas nga pag-antos, gugma, pailob, ¹¹ mga paglutos, mga pag-antos, ug kung unsa ang nahitabo kanako sa Antioquia, sa Iconio ug sa Listra. Giantos nako kadtong mga paglutos, ug sa tanan niini, ang Ginoo nagluwas kanako. ¹² Ang tanan nga gusto nga magkinabuhi sa diosnon nga pamaagi diha kang Cristo Jesus lutuson gyud. ¹³ Ang mga dautan ug mga impostor mosamot gyud, samtang panguluhan nila ang uban nga masalaag sama nga sila mismo nahisalaag. ¹⁴ Apan ikaw, magpadayon ka sa imong nakat-onan ug gituohan pag-ayo, kay nakahibalo ikaw kung kang kinsa nimo kini nakat-onan. ¹⁵ Nakahibalo ka nga gikan pa sa imong pagkabata nahibaw-an na nimo ang balaan nga mga kasulatan nga naghimo kanimong maalamon sa kaluwasan pinaagi sa pagtuo diha kang Cristo Jesus. ¹⁶ Ang tanan nga Kasulatan dinasig sa Dios ug kini mapuslanon sa doktrina, sa pagtuo, sa paghusto, ug sa pagbansay sa pagkamatarong ¹⁷ aron nga ang tawo sa Dios mahimong takos, sangkap sa mga maayo nga buhat.

4

¹ Sa panan-aw sa Dios ug ni Cristo Jesus, nga hapit na maghukom sa buhi ug patay, ug tungod sa iyang pagpakita ug sa iyang gingharian, maligdong ako nga gamando kanimong: ² Iwali ang pulong; pangandam kanunay hamugaway man o dili. Pagbadlong, pagsaway, pag-awhag, nga adunay pailob sa tanan ug pagtudlo. ³ Tungod kay moabot ang panahon nga ang mga tawo dili na molahutay sa maayo nga katudluan. Hinuon, tugotan nila nga mapalibutan sila sa magtutudlo nga magtudlo lang sa unsay miuyon sa ilang kaugalingong mga pangibog. Sa niini nga pamaagi gigitik ang ilang mga dalunggan. ⁴ Ilang

ipatalikod ang ilang mga dalunggan palayo sa kamatuoran, ug lingi-on ang mga tinumutumo nga sugilanon. ⁵ Apan ikaw, pagpugong sa imong hunahuna sa tanang mga butang; antosa ang kalisod; buhata ang katungdanan sa usa ka evangelista; tumana ang imong ministryo. ⁶ Tungod kay ako gibubu na ingon nga halad. Ang panahon sa akong pagbiya niabot na. ⁷ Nakigkompitensya ako sa maayo nga pakiglaba; nahuman na nako ang lumba; akong gitipigan ang pagtuo. ⁸ Ang korona sa pagkamatarong gitagana na alang kanako, korona nga ang Ginoo nga matarong nga maghuhukom, maghatag kanako niadto nga adlaw; ug dili lang kanako, apan sa tanan sad nga naghigugma sa iyang pagbalik. ⁹ Paningkamoti nga makaari ka kanako sa labing dali nga panahon, ¹⁰ kay si Demas nibaya na kanako. Gihigugma niya kini nga kalibutan ug miadto sa Tesalonica. Si Crescente miadto sa Galacia, ug si Tito miadto sa Dalmasia. ¹¹ Si Lucas ra gyud ang kauban nako. Kuhaa si Marcos ug dad-a uban kanimo tungod kay siya makatabang kanako sa buluhaton. ¹² Si Tiquico ako gipaadto sa Efeso. ¹³ Ang kupo nga akong gibilin sa Troas kang Carpus, dad-a inig anhi nimo ug ang mga libro labi na gyud kadtong nahimo sa panit. ¹⁴ Si Alejandro nga platero nakahimo kanako ug dakong kasakitan. Ang Ginoo nalang ang magbalos kaniya sumala sa iyang mga gihimo. ¹⁵ Bantayi sad siya, tungod kay mibarog siya batok sa atong mga pulong. ¹⁶ Sa una nakong pagdepensa, walay bisan usa nga mibarog alang kanako, apan ang tanan mibiya kanako. Hinaut nga dili unta kini mahimo nga sala batok kanila. ¹⁷ Apan ang Ginoo mibarog alang kanako ug nagpalig-on kanako aron pinaagi kanako, ang pagsangyaw matuman gyud, ug ang tanang mga Gentil makadugog unta. Mao nga giluwag ako gikan sa baba sa liyon. ¹⁸ Ang Ginoo magluwas kanako gikan sa matag dautan nga buluhaton ug magluwas kanako alang sa iyang langitnong gingharian. Kaniya ang himaya hangtod sa kahangturan. Amen. ¹⁹ Kumustaha si Prisila, Aquila, ug ang panimalay ni Onisiforo. ²⁰ Si Erastos nagpabilin sa Corinto, apan si Trofimo akong gibilin nga adunay sakit sa Milito. ²¹ Paningkamoti nga makaanhi ka sa dili pa moabot ang tingtugnaw. Nangumusta kanimo si Eubulo, si Prudente, si Lino, si Claudia ug ang tanang mga kaigsoonan. ²² Hinaot ang Ginoo mag-uban sa imong espiritu. Hinaot nga ang grasya maanaa kanimo. Amen.

Tito

¹ Si Pablo, usa ka sulugoon sa Dios ug usa ka apostol ni Jesu-Cristo, kay ang pagtuo sa mga piniling katawhan sa Dios ug ang kahibalo sa kamatuoran nga nag-uyon uban ang pagkadiosnon. ² Kini adunay pagsalig sa walay kataposang kinabuhi nga ang Dios, dili mamakak, misaad sa wala pa ang tanang kaliwatan. ³ Sa tukmang panahon, iyang gipadayag ang iyang pulong pinaagi sa mensahe nga iyang gisalig kanako nga ipahayag. Ako nagahimo niini pinaagi sa mando sa Dios nga atong manluluwas. ⁴ Ngadto kang Tito, usa ka tinuod nga anak sa atong managsama nga pagtuo. Ang grasya, kaluoy, ug kalinaw nga gikan sa Dios nga Amahan ug kang Cristo Jesus nga atong manluluwas. ⁵ Alang niini nga katuyoan ikaw akong ibilin sa Creta, aron ikaw mamahimong maghan-ay sa mga butang nga wala pa nahuman ug magtudlo sa mga pangulo sa matag siyudad ingon sa akong gisugo kanimo. ⁶ Ang usa ka pangulo kinahanglan walay ikasaway, ang bana sa usa ka asawa, uban ang matinud-anon nga mga anak dili mapasanginlan sa pagkadaotan o wala mamatuto. ⁷ Kini kinahanglan alang sa maglalantaw, ingon nga tigdumala sa panimalay sa Dios, nga mahimong dili salawayon. Siya kinahanglan nga dili gayod sabaan o walay pagpugong. Siya kinahanglan nga dili dali masuko, dili hinginom ug bino, dili palaaway, ug dili hakog nga tawo. ⁸ Hinuon, kinahanglan siya maabiabihon, higala sa kung unsa ang maayo. Siya maalamon, matarong, diosnon, ug adunay pagpugong sa kaugalingon. ⁹ Kinahanglan nga siya gayod nagahupot ug hugot sa kasaligan nga mensahe nga gipanudlo, aron nga siya makahimo sa pagdasig uban sa maayong pagpanudlo ug tul-iron kadtong misupak kaniya. ¹⁰ Tungod kay adunay daghang masinupakon nga katawhan, ilabina niadtong mga tinuli. Ang ilang mga pulong walay pulos. Ilang gilimbongan ug gigiyahan ang katawhan sa sayop nga dalan. ¹¹ Kinahanglan gayod nga pahunongon sila. Nagatudlo sila sa dili nila angay nga itudlo alang sa makauulaw nga pagpaginansiya ug nagbungkag sa tibuok panimalay. ¹² Ang usa kanila, ang maalamon nga tawo alang kanila, miingon, “Ang mga Cretanhon walay hunong sa pagkabakakon, daotan ug makuyaw nga mananap, tapolan nga mga tiyan.” ¹³ Kini nga pahayag matuod, mao nga tul-ira sila pag-ayo aron sila mamaayo sa pagtuo. ¹⁴ Ayaw paghatag ug bisan unsang pagtagad sa mga tinuohan sa Judio o sa kasugoan sa tawo nga mitalikod sa kamatuoran. ¹⁵ Alang niadtong putli, ang tanang mga butang putli. Apan niadtong namansahan ug dili matinuohon, walay putli. Kay ang ilang mga hunahuna ug konsensiya namansahan. ¹⁶ Sila nag-angkon nga nakaila sila sa Dios, apan ila siyang gisalikway pinaagi sa ilang mga binuhatan. Sila salawayon ug masinupakon. Sila wala mahiuyon sa bisan unsa nga maayong buhat.

2

¹ Apan ikaw, isulti unsa ang nahuyon sa matinud-anon nga pagpanudlo. ² Ang mga tigulang nga lalaki kinahanglan adunay pagpugong sa kaugalingon, maligdong, mabination, insakto sa pagtuo,

sa gugma, ug sa pagkamalahutayon. ³ Ang mga tigulang nga babaye sa samang paagi kinahanglan mopakita kanunay sa ilang mga kaugalingon ingon nga angay tahuron, dili tabian. Kinahanglan dili sila magpaulipon sa sobra nga bino. Kinahanglan itudlo nila unsa ang maayo ⁴ aron sa pagbansay sa mga batan-on nga mga kababayen-an sa maalamon nga paghigugma sa ilang kaugalingon nga mga bana ug mga anak. ⁵ Kinahanglan ila silang bansayon nga mahimong maalamon, putli, maayo nga moatiman sa panimalay, ug matinumanon sa ilang kaugalingon nga mga bana. Kinahanglan nga buhaton nila kining mga butanga aron ang pulong sa Dios dili matamay. ⁶ Sa samang paagi, dasiga ang mga batan-on nga lalaki nga magmaalamon. ⁷ Sa tanan nga paagi ipakita ang imong kaugalingon ingon nga maayong sumbanan sa maayong mga buhat; ug sa dihang ikaw manudlo, ipakita ang pagkamatarong ug pagkamaligdong. ⁸ Isulti ang mga pulong nga maayo ug walay ikasaway, aron nga si bisan kinsa nga mosupak maulawan, tungod kay wala siya'y daotan nga ikasulti mahitungod kanato. ⁹ Ang mga ulipon kinahanglan motuman sa ilang mga agalon sa tanang mga butang. Kinahanglan sila mopahimuot kanila ug dili makiglalis uban kanila. ¹⁰ Dili sila angay manghilabot. Hinuon, kinahanglan ilang ipakita ang maayong pagtuo, aron nga sa matag paagi ilang madayeg ang atong pagtulon-an mahitungod sa Dios nga atong manluluwas. ¹¹ Tungod kay ang grasya sa Dios gipakita man sa tanang mga tawo. Kini mobansay kanato sa pagdumili sa dili pagkadiosnon ug sa kalibotanon nga mga pagbati. ¹² Kini mobansay kanato sa pagpuyo nga maalamon, pagkamatarong, ug sa diosnon nga mga paagi niining panahona ¹³ samtang kita nagahulat sa unahan aron modawat sa atong mahimayaon nga paglaom, ang pagpadayag sa himaya sa atong bantugang Dios ug Manluluwas nga si Cristo Jesus. ¹⁴ Si Jesus naghatag sa iyang kaugalingon alang kanato aron sa pagtubos kanato gikan sa tanan nga pagkamalapason sa balaod ug sa paghimo nga putli, alang sa iyang kaugalingon, ang pinasahi nga mga katawhan nga madasigon sa pagbuhat sa maayong mga binuhatan. ¹⁵ Isulti ug idasig kining mga butanga. Ihatag ang pagbadlong uban sa tanan nga katungod. Ayaw itugot nga dunay usa nga mosalikway kanimo.

3

¹ Pahinumdomi sila sa pagpailalom ngadto sa mga magmamando ug sa mga nangatungdanan, aron tumanon nila, aron maandam alang sa matag maayong buhat. ² Pahinumdomi sila sa dili pagpakiglantugi kang bisan kinsa, aron malikayan ang panaglalis, ug tugotan ang ubang tawo sa ilang kaugalingong paagi, ug aron ikapakita ang pagkamapaubsanon ngadto sa tanang mga tawo. ³ Kay sa makausa kita sa atong mga kaugalingon walay panghunahuna ug dili matinumanon. Nahisalaag kita ug nahimong ulipon pinaagi sa nagkadaiyang mga pagbati ug mga kalipay. Nagpuyo kita sa pagkadaotan ug kaibog. Kita mga salawayon ug nagdinumtanay sa matag usa. ⁴ Apan sa dihang ang kamaayo sa Dios nga atong manluluwas ug ang iyang gugma alang sa katawhan mitungha, ⁵ dili kini pinaagi sa mga buhat sa pagkamatarong nga atong nahimo, apan tungod sa iyang kaluoy

nga iya kitang giluwás. Giluwás kita niya pinaagi sa paghugas sa bag-ong pagkatawo ug kabag-ohan pinaagi sa Balaang Espiritu. ⁶ Ang Dios madagayaon nga mibubo sa Balaang Espiritu kanato pinaagi sa atong Manluluwas nga si Jesu-Cristo. ⁷ Gibuhat niya kini kay aron nga, human gimatarong pinaagi sa iyang grasya, mamahimo kitang kabahin diha sa pagsalig sa kinabuhing walay kataposan. ⁸ Kini nga pulong kasaligan. Buot ako nga kamo masaligon nga mosulti mahitungod niining mga butanga, aron nga kadtong nagsalig sa Dios mahimong matinud-anon sa maayong mga buhat nga iyang gibutang diha kanila. Kini nga mga butang maayo ug mapuslanon alang sa tanang katawhan. ⁹ Apan likayi ang binuang nga mga pagpakiglantugi ug ang mga gigikanan ug panaglalis ug panagbingkil mahitungod sa balaod. Kadtong mga butanga walay bili ug dili mapuslanon. ¹⁰ Isalikway si bisan kinsa nga maghimog hinungdan sa pagkabahin-bahin diha kaninyo, human sa una ug ikaduha nga pagpasidaan, ¹¹ ug hibaloí nga kanang usa nga motalikod gikan sa hustong dalan ug nagpakasala ug nanghimaraot sa iyang kaugalingon. ¹² Sa dihang ipadala ko diha kanimo si Artemas o Tychicus, pagdali ug anhi dayon kanako sa Nicopolis, diin nakahukom ako nga magpuyo panahon sa tingtugnaw. ¹³ Pagdali ug ipadala si Zenas, ang hanas sa balaod, ug si Apollos, sa paagi nga sila dili makulangan. ¹⁴ Ang atong katawhan kinahanglan nga makakat-on nga makiglambigit sa maayong mga buhat nga nagatagbo sa dinalian nga panginahanglan aron dili sila mahimong dili mabungahon. ¹⁵ Ang tanan nga uban kanako nangumusta kaninyo. Kumustaha kadtong naghigugma kanato diha sa pagtuo. Ang grasya magauban kaninyong tanan.

Filemon

¹ Si Pablo, usa ka binilanggo kang Cristo Jesus, ug sa igsoon nga si Timoteo ngadto kang Filemon, atong hinigugma nga higala ug isig ka magbubuhat. ² ug ngadto kang Apphia nga atong igsoong babaye, ug kang Archippo nga atong kaubang sundalo, ug ngadto sa simbahan nga nagtigom sa imong balay. ³ Hinaot nga ang grasya ug kalinaw sa Dios nga atong Amahan ug sa Ginoong Jesu-Cristo maanaa kaninyo. ⁴ Kanunay ako nga nagpasalamat sa akong Dios. Naghisgot ako kanimo sa akong mga pag-ampo. ⁵ Nadungog ko ang gugma ug ang pagtuo nga anaa kanimo diha kang Ginoong Jesus ug alang sa tanang mga magtutuo. ⁶ Nag-ampo ako nga ang pakig-ambit sa imong pagtuo mahimong magmabungahon alang sa kahibalo sa tanang maayo nga butang diha kang Cristo. ⁷ Kay ako adunay dakong kalipay ug kahupayan tungod sa imong gugma, tungod kay ang mga kasingkasing sa mga magtutuo nakapahulay pinaagi kanimo, igsoon. ⁸ Busa, bisan ako adunay tanang kaisog kang Cristo sa pagmando kanimo sa pagbuhat kung unsa ang kinahanglan nga imong buhaton, ⁹ apan tungod sa gugma, nanghangyo hinuon ako kanimo—Ako, si Pablo, usa ka tigulang na nga tawo, ug karon usa ka binilanggo alang kang Cristo Jesus. ¹⁰ Magahangyo ako kanimo mahitungod sa akong anak nga si Onesimus, diin nagpakaamahan ako sa akong pagkaginapos, ¹¹ Kay sa makausa siya walay pulos kanimo, apan karon mapuslanon siya alang kanimo ug kanako. ¹² Ipadala ko siya ug balik diha kanimo, siya nga gimahal nako pag-ayo. ¹³ Nanghinaot ako kung mahimo nga magpabilin siya uban kanako, aron siya makaalagad kanako alang kanimo, samtang ako ginapos alang sa ebanghelyo. ¹⁴ Apan ako dili buot mobuhat sa bisan unsang butang nga dili inubanan sa imong pagtugot. Dili ko buot nga ang imong maayong binuhatan mahimong gikan sa panginahanglan apan gikan sa maayong kabubut-on. ¹⁵ Tingali tungod niini siya nabulag gikan kanimo sa usa ka higayon, aron nga mahibalik siya kanimo hangtod sa kahangtoran. ¹⁶ Dili na siya usa ka ulipon, apan labing maayo pa kaysa usa ka ulipon, usa ka hinigugmang igsoon. Hinigugma siya labi na kanako, ug labaw diha kanimo, sa unod man ug diha sa Ginoo. ¹⁷ Ug busa kung kanimo ako usa ka kauban, dawata siya ingon nga ako. ¹⁸ Kung nakasala siya kanimo o nakautang kanimo sa bisan unsang butang, ipaangkon kana kanako. ¹⁹ Ako, si Pablo, nagsulat niini pinaagi sa akong kaugalingong kamot: Mobayad ako kanimo. Dili sa pag-ingon kanimo nga ikaw nakautang kanako sa imong kaugalingon. ²⁰ Oo, igsoon, buhati ako ug pabor diha sa Ginoo; hatagi ug pahulay ang akong kasingkasing diha kang Cristo. ²¹ Masaligon mahitungod sa imong pagkamatinumanon, nagsulat ako kanimo. Nasayod ako nga mobuhat ka ug sobra pa kaysa akong gipangayo. ²² Sa samang higayon, pag-andam ug usa ka lawak alang kanako, kay naglaom ako nga pinaagi sa inyong mga pag-ampo igahatag ako pagbalik diha kaninyo. ²³ Si Epaphras, akong isig ka binilanggo kang Cristo Jesus, nangumusta kanimo. ²⁴ Mao usab si Marcos, Aristarchus, Demas, ug si Lucas, akong isig ka magbubuhat.

²⁵ Hinaot nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo maanaa sa inyong espiritu. Amen.

Hebreohanon

¹ Kaniadto ang Dios nakigsulti sa atong mga katigulangan pinaagi sa mga propeta sa daghang mga higayon ug sa daghang mga pamaagi. ² Apan niining kasamtangang mga adlaw, ang Dios nakigsulti kanato pinaagi sa usa ka Anak, nga iyang gipili nga mahimong manununod sa tanang mga butang, ug pinaagi kaniya gibuhat niya usab ang kalibotan. ³ Ang iyang Anak mao ang kahayag sa iyang himaya, ang kinaiya gayod sa iyang kinaiyahan, ug iyang gipadayon sa paglungtad ang tanang butang pinaagi sa pulong sa iyang gahom. Human nga iyang nahinloan ang mga sala, milingkod siya sa tuong kamot sa halangdon sa kahitas-an. ⁴ Nahimo siyang labaw sa mga anghel, ingon nga ang ngalan nga iyang napanunod mas labing maayo kay sa ilang ngalan. ⁵ Kay si kinsa ba sa mga anghel ang iyang giingnan, “Ikaw ang akong anak, karon ako mahimo nga imong Amahan”? Ug usab “Ako mahimo nga amahan kaniya, ug siya mahimo nga anak nako”? ⁶ Usab, sa dihang gidala sa Dios ang panganay nga anak ngadto sa kalibotan, siya miingon, “Ang tanang anghel sa Dios kinahanglan mosimba kaniya.” ⁷ Mahitungod sa mga anghel siya nag-ingon, “Siya nga nagbuhat sa iyang mga anghel nga mga espiritu, ug sa iyang mga alagad nga dilaab sa kalayo.” ⁸ Apan mahitungod sa anak siya nag-ingon, “Ang imong trono, Dios, hangtod sa kahangtoran. Ang sitro sa imong gingharian mao ang sitro sa hustisya. ⁹ Ikaw nahigugma sa pagkamatarong ug nagdumot sa pagkamalapason, busa ang Dios, nga imong Dios, nagdihog kanimo sa lana sa kalipay labaw pa sa imong mga kauban.” ¹⁰ “Sa sinugdanan, Ginoo, ikaw nagbutang sa patukoranan sa kalibotan. Ang kalangitan binuhat sa imong mga kamot. ¹¹ Mangahanaw sila, apan ikaw magapadayon. Kining tanan madunot sama sa usa ka bisti. ¹² Lukoton mo kini sama sa usa ka kupo, ug mausab sila sama sa usa ka bisti. Apan ikaw mao sa gihapon, ug ang imong mga katuigan dili mohunong.” ¹³ Apan si kinsa ba sa mga anghel ang giingnan sa Dios sa bisan kanus-ang higayon, “Lingkod sa akong tuong kamot hangtod nga akong himoon ang imong mga kaaway nga usa ka tumbanan sa imong mga tiil”? ¹⁴ Dili ba ang tanan nga mga anghel nga espiritu gipadala aron sa pagpamuhat ug pag-amping niadtong mga manununod sa kaluwasan?

2

¹ Busa kinahanglan nga hatagan nato ug mas labaw pa nga pagtagad kung unsa ang atong nadunggan, aron nga dili kita mapahilayo gikan niini. ² Kay kung ang mensahe nga gisulti pinaagi sa mga anghel tinuod, ug sa matag paglapas ug pagsupak nagdawat sa patas nga silot, ³ unsaon kaha nato pag-ikyas kung atong talikdan ang dakong kaluwasan? —ang kaluwasan nga unang gipahibalo pinaagi sa Ginoo ug gipamatud-an kanato pinaagi niadtong nakadungog niini. ⁴ Ang Dios nagpamatuod usab niini pinaagi sa mga ilhanan, mga katingalahan, ug pinaagi sa nagkalainlain nga gamhanang mga buhat, ug pinaagi sa mga gasa sa Balaang Espiritu nga iyang giapod-apod

sumala sa iyang kaugalingong kabubut-on. ⁵ Ang Dios wala nagbutang sa umaabot nga kalibotan, mahitungod kung unsa ang atong ginasulti, ilalom sa mga anghel. ⁶ Hinuon, adunay usa ka tawo nga kung diin nagpamatuod ug miingon, “Unsa man ang tawo, nga ikaw nagtagad man kaniya? O ang anak sa tawo, nga ikaw nag-atiman man kaniya? ⁷ Gibuhat nimo ang tawo nga ubos gamay kaysa mga anghel; gikoronahan nimo siya sa himaya ug dungog. ⁸ Gibutang nimo ang tanang pagbuot ilalom sa iyang tiilan.” Kay gihatag sa Dios ang tanang pagbuot sa tawo. Wala niya gibiyaan ang bisan unsa nga wala nailalom kaniya. Apan karon wala pa nato nakita ang tanan nga nailalom kaniya. ⁹ Bisan pa niana, nakita nato ang usa nga gihimo sa makadiyot, nga ubos kaysa mga anghel—si Jesus, nga, tungod sa iyang pag-antos ug kamatayon, gikoronahan uban sa himaya ug dungog. Busa karon pinaagi sa grasya sa Dios, si Jesus nakatilaw sa kamatayon alang sa matag tawo. ¹⁰ Kini angay nga ang Dios, tungod kay ang tanang butang mitungha alang kaniya ug pinaagi kaniya, kinahanglan magdala sa daghang mga anak ngadto sa himaya, ug niana nahimo gayod siya nga pangulo sa ilang kaluwasan sa hingpit pinaagi sa iyang mga pag-antos. ¹¹ Kay managsama nga ang usa nga naghalad ug kadtong mga hinalad, tanan naggikan sa usa ka tinubdan, ang Dios. Alang niini nga hinungdan ang usa nga naghalad kanila sa Dios dili maulaw nga tawagon sila nga mga igsoon. ¹² Siya miingon, “Akong imantala ang imong ngalan sa akong mga igsoon, ako mag-aawit mahitungod kanimo gikan sa sulod sa panagtigom.” ¹³ Ug miingon siya pag-usab, “Mosalig ako diha kaniya.” Ug usab, “Tan-awa, ania ako ug ang mga anak nga gihatag sa Dios kanako.” ¹⁴ Busa, sanglit kay ang mga anak sa Dios nakaambit man sa unod ug dugo, si Jesus usab miambit sa samang mga butang, aron nga pinaagi sa kamatayon buhaton niya nga dili makahimo ang usa nga anaay gahom sa kamatayon, nga mao, ang yawa. ¹⁵ Mao kini aron nga iyang mapalingkawas kadtong tanan nga pinaagi sa kahadlok sa kamatayon nagpuyo sa pagkaulipon sa tibuok nilang kinabuhi. ¹⁶ Kay sa pagkatinuod dili ang mga anghel ang iyang gitabangan. Kondili, iyang gitabangan ang mga kaliwatan ni Abraham. ¹⁷ Busa gikinahanglan gayod alang kaniya nga mahimong sama sa iyang mga igsoong sa tanang paagi, aron nga siya mahimong usa ka maluluy-on ug matinud-anon nga labawng pari diha sa mga butang sa Dios, ug aron makab-ot niya ang kapasayloan alang sa mga sala sa katawhan. ¹⁸ Tungod kay si Jesus mismo nag-antos, gitintal, makahimo siya sa pagtabang niadtong mga natintal.

3

¹ Busa, mga igsoong balaan, kauban sa langitnong pagtawag, palandungi si Jesus, ang Apostol ug ang Labaw nga Pari sa atong pagsugid. ² Siya matinud-anon sa Dios, nga nagpili kaniya, sama nga si Moises matinud-anon usab sa tanan nga panimalay sa Dios. ³ Kay si Jesus giila nga takos sa labi pang dako nga himaya kaysa kang Moises, tungod kay ang usa nga nagtukod sa usa ka balay labaw nga gipasidunggan kaysa balay. ⁴ Kay ang matag balay gitukod pinaagi sa usa ka tawo, apan ang usa nga nagtukod sa tanang butang mao ang Dios. ⁵ Si Moises nagmatinud-anon gayod ingon butang usa ka

sulugoon sa tibuok panimalay sa Dios, nga nagpamatuod mahitungod sa mga butang nga mahimong isulti sa umaabot. ⁶ Apan si Cristo mao ang Anak nga gipiyalan sa panimalay sa Dios. Kita mao ang iyang balay kung atong kuptan pag-ayo ang atong pagsalig ug garbo sa pagsalig. ⁷ Busa, sama kini sa giingon sa Balaang Espiritu, “Karon, kung madungog ninyo ang iyang tingog, ⁸ Ayaw pagahia ang inyong mga kasingkasing sama sa gibuhat nga pagsupak sa mga Israelita, sa panahon sa pagsulay didto sa kamingawan. ⁹ Nahitabo kini sa dihang ang inyong mga katigulangan misupak pinaagi sa pagsulay kanako, ug nakita nila ang akong mga buhat sulod sa 40 ka tuig. ¹⁰ Busa ako wala mahimuot niana nga kaliwatan. Ako miingon, ‘Kanunay silang mahisalaag diha sa ilang mga kasingkasing, ug wala sila masayod sa akong mga paagi.’ ¹¹ Sama kini sa akong gipanumpa sa akong kasuko: dili gayod sila makasulod sa akong kapahulayan.” ¹² Pagbantay, mga igsoon, aron nga walay daotan nga dili matinuohon nga kasingkasing sa bisan kinsa kaninyo, usa ka kasingkasing nga mobiya gikan sa buhi nga Dios. ¹³ Hinuon, dasiga ang usag-usa matag adlaw, samtang gitawag pa kini nga karong adlaw, aron nga walay usa taliwala kaninyo ang magmagahi pinaagi sa pagkamalimbongon sa sala. ¹⁴ Kay kita mahimong kauban ni Cristo kung lig-on kita nga magkupert sa atong pagsalig kaniya gikan sa sinugdanan hangtod sa kataposan. ¹⁵ Mahitungod niini giingon kini, “Karon adlaw, kung maminaw kamo sa iyang tingog, ayaw pagahia ang inyong mga kasingkasing, sama sa pagsupak nga gibuhat sa mga Israelita.” ¹⁶ Kinsa ba kini nga nakadungog sa Dios ug nagsupak? Dili ba mao man kadtong tanan nga gipangulohan ni Moises pagawas sa Ehipto? ¹⁷ Ug kang kinsa man nasuko ang Dios sulod sa 40 ka tuig? Dili ba mao man kadtong nakasala, nga ang mga patay nga lawas nahimutang sa kamingawan? ¹⁸ Kang kinsa man nanumpa ang Dios nga dili sila makasulod sa iyang kapahulayan, kung dili niadtong nagpasupilon kaniya? ¹⁹ Makita nato nga sila dili makahimo sa pagsulod sa iyang papahulayan tungod sa pagkawalay pagtuo.

4

¹ Busa, kinahanglan magmainampingon gayod kita aron walay usa kaninyo nga daw mapakyas sa pagkab-ot sa mapadayonong saad sa pagsulod sa kapahulayan sa Dios. ² Kay anaa na kanato ang maayong balita mahitungod sa kapahulayan sa Dios nga gimantala kanato sama sa mga Israelita, apan kana nga mensahe wala napuslan niadtong nakadungog niini kung dili kini ubanan sa pagtuo. ³ Kay kita, ang mga nagatuo — kita mao ang makasulod nianang kapahulayan, sama kini sa giingon, “Ingon nga ako nanumpa sa akong kapungot, Dili sila makasulod sa akong kapahulayan.” Miingon siya niini, bisan tuod ang iyang gibuhat nga buluhaton natapos na sukad sa pagsugod sa kalibotan. ⁴ Kay miingon siya sa laing bahin mahitungod sa ikapitong adlaw, “Ang Dios mipahulay sa ikapitong adlaw gikan sa tanan niyang gibuhat.” ⁵ Pag-usab miingon siya, “Dili sila makasulod sa akong kapahulayan.” ⁶ Busa, sanglit ang kapahulayan sa Dios sa gihapon gitagana alang sa pipila aron makasulod, ug sanglit daghang mga Israelita nga nakadungog sa maayong balita mahitungod sa iyang

kapahulayan dili makasulod tungod sa pagkamasinupakon, ⁷ ang Dios pag-usab nagtakda ug saktong adlaw, nga gitawag “Karong Adlaw.” Gipahimutang niya kining adlaw sa dihang misulti siya ngadto kang David, nga misulti kaniadto human kini unang gisulti, “Karong adlaw kung kamo maminaw sa iyang tingog, ayaw pagahia ang inyong mga kasingkasing.” ⁸ Kay kung si Josue mihatag pa kanila sa pahulay, ang Dios wala na unta nagsulti mahitungod sa lain pang adlaw. ⁹ Busa aduna pa gihapoy usa ka Adlaw nga kapahulayan nga gitagana alang sa katawhan sa Dios. ¹⁰ Kay siya nga makasulod sa kapahulayan sa Dios nakapahulay usab sa iyang kaugalingon gikan sa iyang mga buhat, ingon sa gibuhat sa Dios. ¹¹ Busa magmatinguhaon kita sa pagsulod nianang kapahulayan, aron nga walay usa nga mahulog diha sa samang pagkamasinupakon nga gibuhat nila. ¹² Kay ang pulong sa Dios buhi ug abtik ug mas hait pa kaysa bisan unsang espada nga duhay sulab. Modulot kini bisan sa nabahing kalag gikan sa espiritu, ug mga lutahan gikan sa kinasuloran sa bukog. Makahimo kini sa pag-ila sa hunahuna sa kasingkasing ug mga tinguha. ¹³ Walay binuhat nga butang ang matago gikan sa panan-aw sa Dios. Hinuon, ang tanang butang dayag ug abli sa mga mata niadtong pagahatagan gayod sa husay. ¹⁴ Unya adunay usa ka bantogang labawng pari nga nakalatas sa kalangitan, si Jesus ang Anak sa Dios, magmalig-on kita sa pagkupot sa atong mga gituohan. ¹⁵ Kay wala kitay labawng pari nga dili makabati ug kalooy sa atong mga kaluyahon, apan usa nga sa tanang mga paagi gitintal sama kanato, gawas lamang nga wala siyay sala. ¹⁶ Busa moduol kita uban ang pagsalig didto sa trono sa grasya, nga makadawat kita sa kalooy ug makakaplag sa grasya nga makatabang sa takna sa pagkinahanglan.

5

¹ Kay ang matag labaw nga pari, gipili gikan sa taliwala sa katawhan, gitudlo aron sa pagbuhat alang sa mga butang nga may kalabotan sa Dios, aron nga siya mohalad sa mga gasa ug mga halad alang sa mga sala. ² Malumo siyang motabang sa dili-maalam ug sa masupilon sanglit siya sa iyang kaugalingon nalibotan man sa kaluyahon. ³ Tungod niini, siya usab kinahanglan magdalit ug mga paghalad alang sa iyang mga sala susama sa iyang gihimo alang sa mga sala sa katawhan. ⁴ Ug walay tawo nga makaangkon niining kadunganan alang sa iyang kaugalingon, kondili, kinahanglan nga siya tinawag sa Dios, sama kang Aaron kaniadto. ⁵ Ni si Cristo wala magpasidungog sa iyang kaugalingon pinaagi sa paghimo sa iyang kaugalingon nga labaw nga pari. Hinuon, ang Dios miingon ngadto kaniya, “Ikaw ang akong Anak, karong adlaw ako mahimong imong Amahan.” ⁶ Susama usab kini sa iyang gisulti sa laing dapit, “Ikaw ang usa ka pari sa kahangtoran sunod sa laray ni Melchizedek.” ⁷ Sa panahon sa iyang pagkaunodnon, gihalad niya ang mga pag-ampo ug mga paghangyo, nga naghilak uban sa mga luha ngadto sa Dios, ang usa nga makaluwas kaniya gikan sa kamatayon. Tungod sa iyang balaang pagtahod sa Dios, gidungog siya. ⁸ Bisan tuod siya usa ka anak, nakat-onan niya ang pagkamasinugtanon gikan sa mga butang nga iyang giantos. ⁹ Nahingpit siya ug sa niini nga paagi nahimong hinungdan sa walay

kataposang kaluwasan alang sa tanan nga nagtuman kaniya, ¹⁰ nga gipili sa Dios ingon nga labaw nga pari sunod sa laray ni Melchizedek. ¹¹ Daghan pa kami ug ikasulti mahitungod kang Jesus, apan lisod kini ipasabot sanglit kamo nagmagahi man sa pagpaminaw. ¹² Kay bisan niining panahona nahimo kamong mga magtutudlo, gikinahanglan pa gihapon nga adunay usa ka tawo nga motudlo kaninyo sa nag-unang mga balaod sa mga pulong sa Dios. Nanginahanglan kamo sa gatas, dili ang gahi nga pagkaon. ¹³ Kay si bisan kinsa nga makainom lamang sa gatas walay kasinatian sa mensahe sa pagkamatarong, kay usa pa man siya ka bata. ¹⁴ Sa laing bahin, ang gahi nga pagka-on alang niadtong mga hamtong na, tungod sa ilang kasinatian sa pag-ila sa husto gikan sa sayop nga nabansay sa pag-ila sa maayo man ug daotan.

6

¹ Busa, biyaan na nato ang naunang pagtulon-an mahitungod sa mensahe ni Cristo, kinahanglan magpadayon kita ngadto sa pagkahamtong, dili na magpahimutang pag-usab sa patukoranan sa paghinulsol gikan sa patay nga mga buhat ug pagtuo sa Dios, ² ni patukoranan sa pagtulon-an mahitungod sa pagbawtismo, pagpandong sa mga kamot, ang pagkabanhaw sa mga patay, ug sa paghukom nga walay kataposan. ³ Buhaton usab nato kini kung itugot sa Dios. ⁴ Kay kini dili mahimo alang niadtong nalamdagan na sa makausa, nga nakatilaw sa langitnong gasa, nga nakaambit na sa Balaang Espiritu, ⁵ ug nakatagamtam na sa maayong pulong sa Dios ug sa mga gahom sa umaabot nga panahon, ⁶ ug unya nahulog - dili na mahimo ang pagpabalik pa kanila sa paghinulsol. Tungod kay gilansang nila pag-usab ang Anak sa Dios alang sa ilang mga kaugalingon, gibiaybiay siya diha sa kadaghanan. ⁷ Kay ang yuta nga nagdawat na sa ulan nga kanunay mahulog niini, ug niana nagahatag sa abot nga magamit alang niadtong nag-ugmad sa yuta, magadawat ug panalangin gikan sa Dios. ⁸ Apan kung mamunga man kini ug mga tunok ug mga kadyapa, wala kini kapuslanan ug hapit na matinunglo. Ang kataposan niini mao ang pagkasunog. ⁹ Bisan kung nagasulti kami sama niini, mga hinigugmang higala, nadani kami sa mas maayong mga butang mahitungod kaninyo ug sa mga butang mahitungod sa kaluwasan. ¹⁰ Kay ang Dios makiangayon gayod nga dili malimtan ang inyong nabuhat ug ang gugma nga inyong gipakita alang sa iyang ngalan, sa niana gialagaran ninyo ang mga magtutuo ug nagpabilin sa pag-alagad kanila. ¹¹ Ug dako ang among tinguha nga ang matag-usa kaninyo makapakita sa samang kakugi uban sa bug-os nga kasigurohan sa pagsalig hangtod gayod sa kataposan. ¹² Dili namo buot nga mahimo kamong hinay, apan hinuon mosundong kamo niadtong makapanunod sa mga saad tungod sa pagtuo ug pailob. ¹³ Kay sa dihang gihimo sa Dios ang iyang saad ngadto kang Abraham, nanumpa siya sa iyang kaugalingon, sanglit dili man siya makapanumpa pinaagi kang bisan kinsa nga mas labaw ps. ¹⁴ Miingon siya, "Sa pagkatinuod panalanginan ko iakw, ug padaghanon ko ang imong mga kaliwat." ¹⁵ Sa niini nga paagi, nabatonan ni Abraham kung unsa ang gisaad human siya mapailubong naghulat. ¹⁶ Kay ang mga tawo manumpa pinaagi sa usa ka tawo nga mas labaw pa

sa ilang mga kaugalingon, ug sa matag panaglalis sa ilang panumpa mao ang katapusan alang sa pagpamatuod. ¹⁷ Sa dihang nakahukom ang Dios sa pagpakita sa mas tin-aw nga dili mausab nga kalidad sa iyang katuyoan ngadto sa mga manununod sa saad, gipasaligan niya kini uban ang usa ka panumpa. ¹⁸ Gibuhat niya kini aron pinaagi sa duha ka dili mausab nga mga butang, diin ang Dios dili makahimo sa pagpamakak, kami nga mikalagiw alang sa dalangpanan makabaton sa usa ka malig-ong pagdasig aron hugot nga magkupot ngadro sa pagsalig nga gipahimutang atong atubangan. ¹⁹ Gibatonan ta kining pagsalig ingon nga kasigurohan ug kasaligang angkla sa atong mga kalag, pagsalig nga mosulod ngadto sa kinasulorang dapit luyo sa tabil. ²⁰ Si Jesus misulod niadtong dapita ingon sa usa ka mag-uuna alang kanato, nahimong usa ka labaw nga pari hangtod sa kahangtoran sunod sa laray ni Melchizedek.

7

¹ Mao kini si Melchizedek, ang hari sa Salem, ang pari sa Labing Halangdon nga Dios, nga misugat kang Abraham nga mibalik gikan sa pagpamatay sa mga hari ug nagpanalangin kaniya. ² Mihatag si Abraham kaniya sa ikapulo sa tanan niyang nadakpan. Ang iyang ngalan nga “Melchizedek” nagpasabot nga “Hari sa Pagkamatarong,” ug usab ang “Hari sa Salem,” mao ang “Ang Hari sa Kalinaw.” ³ Siya walay amahan, walay inahan, ug walay mga kaliwat, walay sinugdanan sa mga adlaw ni kataposan sa kinabuhi. Hinuon, nagpabilin siya nga usa ka pari hangtod sa kahangtoran, sama sa Anak sa Dios. ⁴ Karon hunahunaa kung unsa ka bantogan kining tawhana. Ang atong katigulangan nga si Abraham naghatag kaniya sa ikapulo sa labing maayong mga butang nga iyang nakuha gikan sa gubat. ⁵ Ug sa pagkatinuod, ang mga kaliwat ni Levi nga nakadawat sa parianong dapit adunay sugo gikan sa balaod sa pagkuha sa ikapulo gikan sa mga tawo, mao kana, gikan sa ilang kaubanan nga mga Israelita, bisan tuod sila kaliwatan nga nagagikan kang Abraham. ⁶ Apan si Melchizedek, nga dili kaliwat gikan kang Levi, nagdawat sa ikapulo gikan kang Abraham, ug nagpanalangin kaniya, ang usa nga adunay mga saad. ⁷ Dili ikalimod nga ang labing ubos nga tawo gipanalanginan pinaagi sa labing labaw nga tawo. ⁸ Sa niini nga kahimtang ang mga tawo nga midawat sa ikapulo mamatay sa umaabot nga adlaw, apan sa laing bahin ang usa nga nagdawat sa ikapulo ni Abraham gihulagway ingon nga buhi sa dayon. ⁹ Ug, sa pamaagi sa pagsulti, si Levi, nga midawat sa ikapulo, nagbayad usab sa ikapulo pinaagi kang Abraham, ¹⁰ tungod kay si Levi didto pa man sa tago nga bahin sa iyang kaliwat nga si Abraham sa pagsugat ni Melchizedek kang Abraham. ¹¹ Karon kung ang pagkahingpit mahimo pinaagi sa parianong laray sa mga Levita (kay ubos niini ang mga tawo nga nakadawat sa balaod), unsa pa may dugang pagkinahanglan nga maanaa sa laing pari nga pabarogon sumala sa laray ni Melchizedek, ug dili sa ngalan sumala sa laray ni Aaron? ¹² Kay sa dihang nailisan ang pagkapari, kinahanglan nga mailisan usab ang balaod. ¹³ Kay ang gisultihan niining mga butanga nahisakop ngadto sa lain nga tribo, diin wala pay tawo nga nag-alagad sa halaran. ¹⁴ Dayag kini karon nga ang atong Ginoo naggikan kang

Juda, ang usa ka tribo nga wala gayod hisgoti ni Moises mahitungod sa mga pari. ¹⁵ Ug kung unsa ang atong gisulti labing tin-aw pa kung ang laing pari mobarog susama kang Melchizedek. ¹⁶ Kining bag-o nga pari dili mahimong usa ka pari sumala sa balaod nga kabahin sa tawhanon nga kaliwat, kondili sumala sa gahom sa dili malaglagin nga kinabuhi. ¹⁷ Kay ang kasulatan nagpamatuod mahitungod kaniya: “Ikaw ang pari sa walay kataposan sumala sa laray ni Melchizedek.” ¹⁸ Kay gilain na ang daan nga kasugoan tungod kay huyang kini ug walay pulos. ¹⁹ Kay walay gihingpit sa balaod. Apan, adunay labing maayo nga pagsalig alang sa umaabot pinaagi niini makaduol kita ngadto sa Dios. ²⁰ Ug kining labing maayong pagsalig dili mahitabo kung walay pagpanumpa, kay kining ubang mga pari walay pagpanumpa. ²¹ Apan ang Dios nanumpa sa dihang miingon siya mahitungod kang Jesus, “Ang Ginoo nanumpa ug dili gayod mausab ang iyang hunahuna: ‘Ikaw ang pari sa walay kataposan.’” ²² Pinaagi usab niini si Jesus nahimong pasalig sa labing maayong kasabotan. ²³ Sa pagkatinuod, ang kamatayon magpugong sa mga pari sa pag-alagad hangtod sa kahangtoran. Mao kini ang hinungdan nga daghang mga pari, usa pagkahuman sa uban. ²⁴ Apan tungod kay buhi si Jesus hangtod sa kahangtoran, ang iyang pagkapari walay pagkausab. ²⁵ Busa siya usab makaluwas gayod niadtong moduol sa Dios pinaagi kaniya, tungod kay buhi siya sa gihapon aron sa pagpataliwala alang kanila. ²⁶ Kay angay alang kanato ang maong labaw nga pari. Wala siyay sala, walay ikasaway, putli, linain gikan sa mga makasasala, ug gihimong labing hataas kaysa sa kalangitan. ²⁷ Wala siya magkinahanglan, dili sama sa uban nga labawng mga pari, sa paghalad adlaw-adlaw sa mga halad, una alang sa iyang kaugalingong mga sala, ug unya alang sa sala sa mga tawo. Gibuhat niya kini sa makausa ra alang sa tanan, sa dihang gihalad niya ang iyang kaugalingon. ²⁸ Kay ang balaod nagpili sa mga tawo nga may kaluyahon ingon nga mga labaw nga pari, apan ang pulong sa panumpa, nga miabot human sa balaod, nagpili ug usa ka Anak, nga gihingpit sa walay kataposan

8

¹ Karon ang punto kung unsa ang among ginasulti mao kini: aduna kitay usa ka labaw nga pari nga naglingkod sa tuong kamot sa trono sa Halangdon diha sa mga kalangitan. ² Usa siya ka sulugoon sa Balaang dapit, ang matuod nga tabernaculo nga gipatindog sa Ginoo, dili ni bisan kinsa nga tawo. ³ Kay ang matag labaw nga pari gitudlo aron sa paghalad sa mga gasa ug mga halad; busa gikinahanglan kini nga adunay pipila ka butang aron ihalad. ⁴ Karon kung si Cristo ania pa sa kalibotan, dili gayod siya mahimong pari sa tanan, sanglit aduna nay nagahalad sa mga gasa sumala sa balaod. ⁵ Gialagaran nila ang pipila nga butang nga sinundog ug landong sa langitnong mga butang, sama kang Moises nga gipasidan-an sa Dios sa dihang hapit na niya tukuron ang tabernaculo: “Tan-awa,” miingon ang Dios, “Nga buhaton mo ang tanan sumala sa sumbanan nga gipakita kanimo didto sa bukid.” ⁶ Apan karon gidawat na ni Cristo ang usa ka labaw nga buluhaton tungod kay siya usab ang tigpataliwala sa labaw pang maayo nga kasabotan, nga gitukod sa labaw pang maayo nga mga

saad. ⁷ Kay kung wala pay kulang ang naunang kasabotan, nan dili na kinahanglan mangita pa sa ikaduha nga kasabotan. ⁸ Kay sa dihang nakaplagan sa Dios ang kakulangan sa mga tawo, miingon siya, "'Tan-awa, moabot na ang mga adlaw,' miingon ang Ginoo, 'sa dihang magahimo ako ug usa ka bag-o nga kasabotan tali sa balay sa Israel ug sa balay sa Juda. ⁹ Dili kini sama sa kasabotan nga akong gihimo sa ilang mga katigulangan sa adlaw nga gikuha ko sila pinaagi sa kamot aron sa paggiya kanila pagawas sa yuta sa Ehipto. Kay wala sila nagpadayon sa akong kasabotan, ug wala na ako naghatag ug pagtagad ngadto kanila,' miingon ang Ginoo. ¹⁰ Kay mao kini ang kasabotan nga akong pagahimuon tali sa balay sa Israel pagkahuman niadtong mga adlaw,' miingon ang Ginoo. 'Ibutang ko ang akong mga balaod ngadto sa ilang mga hunahuna, ug isulat ko usab ngadto sa ilang mga kasingkasing. Ako mahimong ilang Dios, ug mahimo silang akong katawhan. ¹¹ Dili sila magtudlo sa iyang isigka-silingan ug sa iyang isigka-igsoon, nga nag-ingon, "Ilha ang Ginoo," kay ang tanan makaila naman kanako, gikan sa dili inila hangtod sa labing inila kanila. ¹² Kay ako magmaloloy-on sa ilang mga buhat nga dili matarong, ug dili ko na gayod hinumdoman pa ang ilang mga sala.'" ¹³ Sa pag-ingon nga "bag-o," gihimo niyang daan ang unang kasabotan. Ug niana iyang gipahayag nga andam nang mahanaw ang daan.

9

¹ Karon bisan pa ang naunang kasabotan adunay usa ka dapit alang sa pagsimba dinhi sa kalibotan ug mga pamaagi alang sa pagsimba. ² Kay sulod sa tabernaculo adunay usa ka lawak nga giandam, ang gawas nga lawak, nga gitawag ug balaang dapit. Niining dapita anaa ang tangkawan, ang lamesa, ug ang tinapay sa atubangan. ³ Ug luyo sa ikaduha nga tabil ang lain pa nga lawak, nga gitawag ug labing balaan nga dapit. Aduna kini bulawan nga halaran alang sa insenso. ⁴ Aduna usab kini arka sa kasabotan, nga gihal-opan gayod ug bulawan. Sa sulod niini ang usa ka bulawan nga banga nga adunay manna, ang sungkod ni Aaron nga nanalingsing, ug ang papan nga bato sa kasabotan. ⁵ Ibabaw sa arka sa kasabotan ang hulagway sa mahimayaon nga kerubin nga naglandong ibabaw sa tabon sa pagpasig-uli, nga dili nato mahulagway sa tinagsatagsa karon. ⁶ Human maandam kining mga butanga, ang mga pari manulod kanunay sa gawas nga lawak sa tabernaculo alang sa pagbuhat sa ilang mga buluhaton. ⁷ Apan ang labaw nga pari mosulod sa ikaduha nga lawak nga mag-inusara ka-usa kada tuig, ug kanunay maghalad ug dugo nga halad alang sa iyang kaugalingon ug alang sa wala gituyo nga kasaypanan sa mga tawo. ⁸ Ang Balaang Espiritu mao ang nagpadayag nga ang dalan paingon sa labing balaan nga dapit wala pa gibutyag hangtod nga ang naunang tabernaculo nagbarog pa. ⁹ Mao kini ang usa ka paghulagway alang niining panahona. Ang mga gasa ug ang mga halad nga gihalad karon dili na makahingpit sa kaisipan sa magsisimba. ¹⁰ Kini mga pagkaon ug mainom lamang, nga may kalambigitan sa nagkadaiyang matang sa seremonyas sa paghugas. Mao kini ang tanang mga tulumanon alang sa unod nga gihatag hangtod nga ang bag-ong pamaagi mapahimutang sa dapit. ¹¹ Mianhi

si Cristo ingon nga usa ka labaw nga pari sa maayo nga mga butang nga paaboton, pinaagi sa labing dako ug labawng hingpit nga balaang tolda nga dili hinimo sa mga kamot sa tawo, nga dili iya niining hinimo nga kalibotan. ¹² Dili kini pinaagi sa dugo sa mga kanding ug mga nating baka, kondili pinaagi sa iyang kaugalingong dugo nga misulod si Cristo ngadto sa labing balaan nga dapit sa makausa ra alang sa tanan ug gisiguro ang atong walay kataposang kaluwasan. ¹³ Kay kung ang dugo sa mga kanding ug sa mga torong baka ug ang pagwisik-wisik sa abo sa dumalaga nga baka niadtong mahugaw nga gipahinungod kanila ngadto sa Dios ug makapahinlo sa ilang lawas, ¹⁴ unsa pa kaha ang dugo ni Cristo, nga pinaagi sa Espiritu nga walay kataposan naghilad sa iyang kaugalingon nga walay ikasaway ngadto sa Dios, maghinlo sa atong kaisipan gikan sa mga patay nga mga binuhatan aron sa pag-alagad sa buhing Dios? ¹⁵ Kay niini nga hinungdan, si Cristo mao ang tigpataliwala sa bag-o nga kasabotan. Tungod kini kay ang kamatayon gikuha aron sa pagpalingkawas niadtong nailalom sa naunang kasabotan gikan sa silot sa ilang mga sala, aron nga kadatong gitawag sa Dios mahimong modawat sa saad sa ilang walay kataposan nga panulondon. ¹⁶ Kay diin gani ang usa ka tawo mabiyaan sa usa ka tugon, gikinahanglan nga mapamatud-an ang kamatayon nianang tawhana nga nagbuhat niini. ¹⁷ Kay ang tugon bililhon lamang kung adunay kamatayon, tungod kay wala kini bili samtang buhi pa ang nagbuhat niini. ¹⁸ Busa bisan pa ang nahauna nga kasabotan natukod nga walay dugo. ¹⁹ Kay sa dihang gihatag ni Moises ang matag sugo sa balaod sa tanang mga tawo, mikuha siya sa dugo sa nating baka ug sa mga kanding, uban ang tubig, balahibo nga mapula ug hisopo, ug giwisikwisik sa linukot nga basahon ug sa tanan nga mga tawo. ²⁰ Unya siya miingon, “Mao kini ang dugo sa kasabotan diin ang Dios naghatag sa mga kasugoan diha kaninyo.” ²¹ Sa sama nga paagi, siya nagwisikwisik sa dugo ngadto sa tabernaculo ug sa tanan nga panudlanan nga ginamit sa mga parianong tulomanon. ²² Ug sumala sa balaod, halos ang tanan nahinloan pinaagi sa dugo. Kung walay pag-ula sa dugo walay kapasayloan. ²³ Busa kinahanglan nga ang mga hulad sa mga butang sa langit mahinloan gayod pinaagi niining paghalad sa mga mananap. Apan, ang langitnong mga butang sa ilang kaugalingon pagahinloan uban sa labi pang maayo nga mga halad. ²⁴ Kay si Cristo wala misulod ngadto sa labing balaan nga dapit nga binuhat sa mga kamot, nga hulad lamang sa usa nga tinood. Hinuon siya misulod mismo sa langit, nga siya nangatubang karon sa atubangan sa Dios alang kanato. ²⁵ Wala siya miadto didto aron sa paghalad kanunay sa iyang kaugalingon, sama sa ginabuhat sa labaw nga pari, nga misulod sa labing balaan nga dapit matag tuig uban sa laing dugo. ²⁶ Kung kana tinuod, nagpasabot nga gikinahanglan usab niya nga mag-antos sa makadaghang higayon sukad sa sinugdanan sa kalibotan. Apan karon gipadayag siya sa makausa lamang ka higayon sa kataposan sa katugan aron sa pagkuha sa sala pinaagi sa paghalad sa iyang kaugalingon. ²⁷ Sama nga ang matag tawo gimbut-an aron mamatay sa makausa ra, ug human niana moabot ang paghukom, ²⁸ si Cristo usab, nga gihalad sa makausa aron sa pagkuha sa mga sala sa tanan, mopakita sa ikaduha nga higayon, dili sa katuyoan nga

atubangon ang sala, apan alang sa kaluwasan niadtong mapailobon nga nagpaabot alang kaniya.

10

¹ Kay ang balaod anino lamang sa mga maayong butang nga moabot, dili kadtong matuod sa ilang kaugalingon. Ang balaod dili gayod makahingpit niadtong magpaduol ngadto sa Dios pinaagi sa mao ra nga mga halad nga kanunay ginahalad sa mga pari tuig-tuig. ² O dili ba kadtong mga halad gipahunong na sa paghalad? Sa ingon niana nga kahimtang ang mga magsisimba, nga nahinloan sa makausa, wala na gayoy kahibalo mahitungod sa mga sala. ³ Apan niadto nga mga halad adunay usa ka pahinumdom sa mga sala nga nahimo tuig-tuig. ⁴ Kay dili mahimo nga ang dugo sa mga toro nga baka ug mga kanding makakuha sa mga sala. ⁵ Sa dihang miangi si Cristo sa kalibotan, siya miingon, “Wala ka magtinguha sa mga halad o mga gasa. Hinuon, giandaman mo ako ug usa ka lawas alang kanako. ⁶ Wala ka mahimuot sa tibuok sinunog nga mga gasa o mga halad alang sa sala. ⁷ Unya miingon ako, “Tan-awa, ania ako aron sa pagbuhat sa imong kabubut-on, Dios, sama sa nahisulat mahitungod kanako sa mga linukot nga basahon.” ⁸ Ug miingon siya sama sa gipahayag sa taas, “Wala ka nangandoy sa mga halad, mga gasa, o tibuok sinunog nga mga halad alang sa sala, ni nahimuot ka kanila”— ang mga halad nga gihalad sumala sa balaod. ⁹ Unya miingon siya, “Tan-awa, ania ako aron sa pagbuhat sa imong kabubut-on.” Gilahi niya ang naunang buluhaton aron matukod ang ikaduha. ¹⁰ Sa ikaduha nga buluhaton, gihalad na kita sa Dios pinaagi sa iyang kabubut-on pinaagi sa paghalad sa lawas ni Jesu-Cristo sa makausa ra alang sa tanan. ¹¹ Sa pagkatinuod, ang matag pari nagbarog adlaw-adlaw sa pag-alagad, naghalad sa samang mga halad, nga bisan pa niini dili makawagtang sa mga sala. ¹² Apan human naghalad si Cristo ug usa ka paghalad alang sa mga sala sa kahangtoran, siya milingkod sa tuong kamot sa Dios, ¹³ nagpaabot hangtod nga ang iyang kaaway magpaubos ug mahimong tumbanan alang sa iyang tiil. ¹⁴ Kay pinaagi sa usa ka halad siya adunay kahingpitan sa kahangtoran kansang hinalad sa Dios. ¹⁵ Ug ang Balaang Espiritu usab nagpamatuod kanato. Kay una miingon siya, ¹⁶ “Mao kini ang kasabotan nga akong himuon uban kanila human niadtong mga adlaw,” miingon ang Ginoo: “Akong ibutang ang akong mga balaod sa ilang mga kasingkasing, ug akong isulat kini sa ilang mga hunahuna.” ¹⁷ Unya miingon siya, “Dili ko na hinumdoman pa ang ilang mga sala ug ang mga buhat nga wala mosubay sa balaod.” ¹⁸ Karon diin may kapasayloan alang niini, wala na gayoy bisan unsa nga halad alang sa sala. ¹⁹ Busa, mga igsoon, aduna na kitay pagsalig sa pagsulod ngadto sa labing balaan nga dapit pinaagi sa dugo ni Jesus. ²⁰ Mao kana ang dalan nga iyang gi-ablihan alang kanato pinaagi sa iyang lawas, ang bag-o ug buhi nga paagi pinaagi sa tabil. ²¹ Ug tungod kay aduna kitay usa ka bantogan nga pari sa balay sa Dios, ²² magpaduol kita uban sa matuod nga kasingkasing sa bug-os nga pagsalig ug pagtuo, ang atong mga kasingkasing nga nawisikwisikan sa kahinlo gikan sa daotan nga kaisipan ug ang atong lawas nga nahugasan uban sa matuod nga tubig. ²³ Hugot gayod usab

kitang maggunitay sa pagsugid sa atong masaligon nga pagpaabot, nga walay pagduhaduha, tungod kay ang Dios nga nagsaad matinud-anon. ²⁴ Atong hunahunaon kung unsaon pagdasig ang usag usa sa paghigugma, sama sa maayong mga buhat. ²⁵ Dili nato hunongon ang panagtigom, sama sa gibuhay sa pipila. Hinuon, awhaga pa ang usag usa, sama sa imong pagtan-aw sa nagkaduol na nga adlaw. ²⁶ Kay kung mapadayonon kita nga magpakasala human nato madawat ang kahibalo sa kamatuoran, ang usa ka paghalad alang sa sala nga dili na gayod molungtad. ²⁷ Hinuon, adunay usa ka makalilisang nga mapaabot sa paghukom, ug ang usa ka mabangis nga kalayo nga magalamoy sa kaaway sa Dios. ²⁸ Bisan kinsa nga nagsalikway sa balaod ni Moises namatay sa walay kaluoy sa pagpamatuod sa duha o tulo ka mga saksi. ²⁹ Unsa pa kaha ang labaw nga silot nga angay sa matag usa nga sa inyong hunahuna nagyatakatak sa Anak sa Dios, bisan kinsa nga nagtagad sa dugo sa kasabotan nga sama sa usa ka butang nga dili balaan, ang dugo nga nahalad na niya sa Dios — bisan kinsa nga nagbiaybiay sa Espiritu sa Grasya? ³⁰ Kay nasayod kita sa usa nga miingon, “Ang pagpanimalos alang kanako; ako ra ang mobalos.” Ug usab, “Ang Ginoo maoy maghukom sa iyang mga katawhan.” ³¹ Kini usa ka makalilisang nga butang nga mahulog gikan sa mga kamot sa buhi nga Dios! ³² Apan hinumdomi ang nangagi nga mga adlaw, human nga kamo nalamdagan na — kung giunsa ninyo pag-agwanta ang dako nga kasakit sa pag-antos. ³³ Nabutyag kamo sa kadaghanan nga pagbiaybiay pinaagi sa mga pagpakaulaw ug sa paglutos, ug kamo nakasalmot uban niadtong nakasinati niana nga pag-antos. ³⁴ Kay may kaluoy kamo niadtong mga binilanggo, ug gidawat ninyo nga malipayon ang pag-ilog sa inyong mga bahandi, sa pagkahibalo nga kamo sa inyong kaugalingon adunay labaw pang maayo ug walay katapusan nga bahandi. ³⁵ Busa ayaw isalikway ang inyong pagsalig, nga adunay dako nga ganti. ³⁶ Kay nagkinahanglan kamo ug pailob, aron nga makadawat kamo kung unsa ang gisaad sa Dios, human ninyo gibuhay ang iyang kabubut-on. ³⁷ “Kay muho na lamang kaayo nga panahon, ang usa nga moanhi moabot gayod ug dili magalangan. ³⁸ Ang usa nga matarong magpuyo pinaagi sa pagtuo. Apan kung mobalik siya, dili na ako mahimuot kaniya.” ³⁹ Apan dili kita sama sa pipila niadtong mibalik sa pagkapukan. Hinuon, kita mao kadtong adunay pagtuo alang sa pagtipig sa atong mga kalag.

11

¹ Karon ang pagtuo mao ang kasigurohan sa usa ka tawo sa dihang masaligon siya nga magdahom sa usa ka butang. Usa kini ka kasigurohan mahitungod kung unsa ang wala pa nakita. ² Kay pinaagi niini ang atong mga katigulangan giuyonan sa ilang pagtuo. ³ Pinaagi sa pagtuo atong nasabtan nga ang kalibotan nahimo pinaagi sa pagmando sa Dios, aron nga kung unsa ang makita wala nahimo gikan sa mga butang nga makita. ⁴ Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Abel naghalad sa Dios sa mas angay nga halad kaysa gibuhay ni Cain. Tungod niini nga siya gidayeg ingon nga matarong. Gidayeg siya sa Dios tungod sa mga gasa nga iyang gidala. Tungod niana, si Abel nagpadayon sa pagsulti, bisan tuod siya patay na. ⁵ Pinaagi sa pagtuo

nga si Enoc gibayaw ug wala na makakita sa kamatayon. “Wala siya makaplagi, tungod kay ang Dios nagkuha kaniya.” Kay kini giingon mahitungod kaniya nga siya nakapahimuot sa Dios sa wala pa siya gibayaw. ⁶ Kung walay pagtuo dili mahimo ang pagpahimuot sa Dios, kay ang sa usa nga moduol sa Dios kinahanglang motuo nga siya anaa gayod ug iyang gantihan kadtong nangita kaniya. ⁷ Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Noah, sa dihang gipahimangnoan sa Dios mahitungod sa mga butang nga wala pa nakita, uban sa diosnong pagtahod nagbuhat ug usa ka arka aron sa pagluwas sa iyang pamilya. Pinaagi sa pagbuhat niini, iyang gihukman ang kalibotan ug nahimong manununod sa pagkamatarong nga miabot pinaagi sa pagtuo. ⁸ Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Abraham, sa dihang siya gitawag, mituman ug miadto sa dapit nga iyang madawat isip panulondon. Milakaw siya, nga wala masayod kung asa siya padulong. ⁹ Pinaagi sa pagtuo nga siya mipuyo sa yuta nga gisaad ingon nga usa ka langyaw. Mipuyo siya sa tolda uban kang Isaac ug Jacob, ang kauban nga manununod sa samang saad. ¹⁰ Kini tungod kay siya nagtan-aw sa unahan sa pagtukod sa usa ka siyudad nga ang arketekto ug tighimo mao ang Dios. ¹¹ Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Abraham, ug si Sarah sa iyang kaugalingon, nakadawat sa gahom sa pagmabdos bisan tuod nga tigulang na kaayo sila, tungod kay ilang giila ang Dios ingon nga matinumanon, ang usa nga nagsaad kanila ug anak nga lalaki. ¹² Busa gikan usab niining usa ka tawo nga haduol na sa kamatayon nahimugso ang dili maihap nga mga kaliwatan. Nahimo silang sama kadaghan sa kabituonan sa kalangitan ug ang dili maihap nga mga lugas sa balas sa baybayon. ¹³ Kining tanan nangamatay sa pagtuo nga wala makadawat sa mga saad. Hinuon, sa pagkakita ug pag-abiabi kanila gikan sa layo, ilang giangkong nga sila mga dumuduong ug mga langyaw sa kalibotan. ¹⁴ Kay kadtong namulong niining mga butanga nagapatin-aw nga sila nangita ug usa ka yutang natawhan alang sa ilang kaugalingon. ¹⁵ Sa pagkatinuod, kung sila naghunahuna sa nasod nga ilang gibiyaan, sila aduna untay higayon sa pagbalik. ¹⁶ Apan sama niini, sila nagtinguha sa usa ka mas maayong nasod, mao nga, usa ka langitnon. Busa ang Dios wala maulaw nga pagatawagong nga ilang Dios, sanglit siya nag-andam man ug usa ka siyudad alang kanila. ¹⁷ Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Abraham, human siya gisulayan, gihalad si Isaac. Oo, siya nga malipayong midawat sa mga saad naghalad sa iyang bugtong anak nga lalaki, ¹⁸ mahitungod kaniya nga kini ginaingon, “Gikan kang Isaac ang imong mga kaliwatan pagatawagong” ¹⁹ Si Abraham naghunahuna nga makahimo ang Dios sa pagbanhaw kang Isaac gikan sa mga patay, ug sa mahulagwayong pagkasulti, iya gayod siyang naangkong pagbalik. ²⁰ Pinaagi kadto sa pagtuo nga gipanalanginan ni Isaac si Jacob ug si Esau mahitungod sa mga butang nga umaabot. ²¹ Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Jacob, sa dihang hapit na siya mamatay, nagpanalangin sa tagsatagsa nga mga anak nga lalaki ni Jose. Nagsimba si Jacob, nga nanukod sa ibabaw sa iyang sungkod. ²² Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Jose, sa dihang ang iyang kataposan haduol na, nagsulti sa pagbiya sa mga anak sa Israel gikan sa Ehipto ug nagmando kanila sa pagdala sa iyang mga bukog uban kanila. ²³ Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Moises, sa dihang siya nahimugso, gitagoan sulod sa tulo ka bulan

sa iyang ginikanan tungod kay nakita nila nga usa siya ka matahom nga bata, ug wala sila mahadlok sa mando sa hari. ²⁴ Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Moises, sa dihang midako na siya, nagdumili nga tawagon nga anak sa anak nga babaye ni Paraon. ²⁵ Hinuon, gipili niya nga makig-ambit sa kasakit uban ang katawhan sa Dios, kaysa magmalipayon sa sala sa hamubo nga higayon. ²⁶ Iyang giila ang kaulawan sa pagsunod kang Cristo ingon nga dakong kadato kaysa mga bahandi sa Ehipto, tungod kay nagtutok siya sa iyang umaabot nga ganti. ²⁷ Pinaagi kadto sa pagtuo nga si Moises mibiya sa Ehipto. Wala siya mahadlok sa kasuko sa hari, tungod kay siya nakaantos pinaagi sa pagtan-aw ngadto sa usa nga dili makita. ²⁸ Pinaagi sa pagtuo iyang gituman ang pagsaulog sa Pagsaylo ug ang pagwisikwisik sa dugo, aron nga ang manlalaglag sa panganay dili makahikap sa panganay nga anak nga lalaki sa mga Israelita. ²⁹ Pinaagi kadto sa pagtuo nga sila nakalabang sa Kasagbotan nga dagat ingon nga mamala nga yuta. Sa dihang ang mga Ehiptohanon misulay sa paghimo niini, nangalumos sila. ³⁰ Pinaagi kadto sa pagtuo nga ang paril sa Jericho nangapukan, human nila gilibotan sulod sa pito ka adlaw. ³¹ Pinaagi kadto sa pagtuo nga ang babaye nga si Rahab nga nagbaligya ug dungog wala malaglag uban niadtong mga masinupakon, tungod kay siya midawat sa mga espiya sa luwas. ³² Ug unsa paman ang akong ikasulti? Kay ang panahon kulang kanako kung mosugilon ako kang Gideon, Barak, Samson, Jephtah, David, Samuel, ug sa mga propeta, ³³ nga pinaagi sa pagtuo mibuntog sa mga gingharian, nagbuhat sa makiangayon, ug nakadawat sa mga saad. Ilang napugngan ang baba sa mga liyon, ³⁴ nagpalong sa gahom sa kalayo, nakalikay sa sulab sa espada, nangaayo gikan sa mga balatian, nahimong kusgan sa gubat, ug hinungdan nga ang mga langyaw nga mga sundalo nanagan. ³⁵ Ang kababayen-an nagdawat sa ilang mga patay pinaagi sa pagkabanhaw. Ang uban gisakit, nga wala midawat sa ilang kagawasan aron nga makasinati sila sa mas maayo nga pagkabanhaw. ³⁶ Ang uban nag-antos sa pagbiaybiay ug mga pagbunal, oo, bisan ang mga gapos ug pagkabilanggo. ³⁷ Gibato sila. Gigabas pagtungga. Gipang-ihaw pinaagi sa espada. Nanglakaw sila pinaagi sa panit sa karnero ug sa panit sa kanding nga masulob-on, gisakit, ug gipasipalaan ³⁸ (diin ang kalibotan dili takos) nasalaag sa kamingawan, sa kabukiran, sa mga langob, ug sa mga bangag sa yuta. ³⁹ Bisan tuod ang tanang katawhan giuyonan sa Dios tungod sa ilang pagtuo, wala sila makadawat sa iyang gisaad. ⁴⁰ Ang Dios nagsangkap nang daan sa usa ka butang nga labing maayo alang kanato, aron nga kung wala kita dili sila mahimong hingpit.

12

¹ Busa, sanglit ginalibotan kita sa usa ka dako nga panon sa mga saksi, atong ilabay ang tanang butang nga makapabug-at kanato ug ang sala nga sayon kaayong naggapos kanato. Magmapailobon kita pagdagan sa lumba nga gibutang sa atong atubangan. ² Itutok nato ang atong mga mata kang Jesus, ang tinubdan ug maghiningpit sa atong pagtuo, kinsa alang sa kalipay nga gibutang sa iyang atubangan milahutay sa krus, gitamay sa kaulawan, ug naglingkod sa tuong kamot ngadto sa trono sa Dios. ³ Kay isipa siya nga milahutay sa mga

madumtanong pagpamulong nga gikan sa makasasala batok sa iyang kaugalingon, aron nga dili na kamo kapoyan o magmaluya. ⁴ Wala pa kamo misukol o nakigbisog batok sa sala hangtod nga mawad-an ug dugo. ⁵ Ug inyong nahikalimtan ang pagdasig nga nagtudlo kaninyo ingon nga mga anak: “Akong anak, hatagi ug dakong pagtagad ang pagpanton sa Ginoo, ni mabugnaw sa dihang badlongon kamo niya.” ⁶ Kay pantonon sa Ginoo ang bisan kinsa nga iyang gihigugma, ug silotan niya ang matag anak nga iyang gidawat. ⁷ Paglahutay sa mga pagsulay ingon nga pagpanton. Ang Dios nagtagad kaninyo ingon nga iyang mga anak, kay unsa man ang anak kung ang iyang amahan wala magpanton? ⁸ Apan kung wala kamoy pagpanton, nga giambitan natong tanan, busa kamo mga anak sa gawas ug dili iyang mga anak. ⁹ Dugang pa niini, aduna kita’y mga kalibotanong amahan aron mopanton kanato, ug gitahod nato sila. Dili ba kinahanglan nga mas labaw pa natong tumanon ang Amahan sa espiritu ug magkinabuhi? ¹⁰ Kay ang atong amahan tuod man nagpanton kanato sa pipila ka katuangan ingon nga kini matarong alang kanila, apan ang Dios nagpanton kanato alang sa maayo aron nga makaambit kita sa iyang pagkabalaan. ¹¹ Walay pagpanton nga daw maanindot sa kasamtangan apan hinuon sakit gayod. Bisan pa niini, sa ulahi mamunga kini ug malinawon nga bunga sa pagkamatarong alang niadtong mga nabansay pinaagi niini. ¹² Busa ipataas ang inyong mga kamot nga nagmaluya ug himoa ang inyong huyang nga mga tuhod nga magmalig-on pag-usab; ¹³ paghimo ug tul-id nga mga dalan alang sa inyong tiil, aron nga bisan kinsa ang bakol dili mahisalaag apan hinuon mamaayo. ¹⁴ Ipadayon ang kalinaw uban sa tanang katawhan, ug usab ang pagkabalaan nga kung wala niini walay bisan usa nga makakita sa Ginoo. ¹⁵ Pagbantay aron nga walay bisan usa ang dili malabot sa grasya sa Dios, ug walay gamot sa kasuko ang motubo aron maghimo ug kagabot ug makadaot sa daghan. ¹⁶ Pagbantay nga walay malaw-ay nga pakighilawas o dili diosnon nga tawo sama kang Esau, nga alang sa usa lang ka kan-anan gibaligya ang iyang katungod isip magulang. ¹⁷ Kay nahibalo kamo nga human niana, sa dihang iyang gitinguha ang pagpanunod sa panalangin, gisalikway siya, tungod kay wala siya nakakaplag ug kahigayonan alang sa paghinulsol uban sa iyang amahan, bisan tuod nangita siya niini sa kakugi inubanan sa mga luha. ¹⁸ Kay wala kamo mianhi sa usa ka bukid nga mahikap, bukid sa nagdilaab nga kalayo, sa kangitngit, sa kasubo, ug bagyo. ¹⁹ Wala kamo mianhi sa kusog nga dinahunog sa trumpeta, o sa mga pulong gikan sa usa ka tingog nga maoy hinungdan nga ang makadungog niini magpakiluoy nga wala na untay laing pulong ang isulti ngadto kanila. ²⁰ Kay dili sila makakaya kung unsa ang gimando: “Bisan gani kung ang usa ka mananap mohikap sa bukid, kinahanglan batohon kini.” ²¹ Makalilisang kaayo kini nga talan-awon nga si Moises miingon, “Nalisang ako pag-ayo nga ako nangurog.” ²² Hinuon, mianhi kamo sa Bukid sa Zion ug ngadto sa siyudad sa buhi nga Dios, ang langitnong Jerusalem, ug sa 10, 000 ka mga anghel sa pagsaulog. ²³ Mianhi kamo sa panagtigom sa tanang kamagulangang anak nga nalista sa langit, ngadto sa Dios ang maghuhukom sa tanan, ug ngadto sa mga espiritu sa matarong nga gihingpit. ²⁴ Mianhi kamo kang Jesus,

ang tigpataliwala sa bag-o nga kasabotan, ug sa giwisikwisik nga dugo nga nagsulti ug mas maayo kaysa dugo ni Abel. ²⁵ Tan-awa nga dili kamo mobalibad sa usa nga nagsulti. Kay kung wala sila miikyas sa dihang mibalibad sila sa usa nga nagpahimangno kanila dinhi sa kalibotan, dili gayod kita maka-ikyas kung mopalayo kita sa usa nga nagpahimangno gikan sa langit. ²⁶ Nianang panahona ang iyang tingog motay-og sa kalibotan. Apan karon siya nagsaad ug miingon, “Apan sa makausa pa akong tay-ogon dili lamang ang kalibotan, apan usab ang kalangitan.” ²⁷ Kining mga pulonga, “Apan sa makausa pa,” nagpaila sa pagtangtang niadtong mga butang nga natay-og, mao kana, ang mga butang nga nabuhat, aron nga kadtong mga butang diin dili matay-og magpabilin. ²⁸ Busa, sa pagdawat sa gingharian nga dili matay-og, magmapasalamaton kita ug niini nga paagi simbaha ang Dios nga madinawaton uban sa pagtahod ug pagkahadlok, ²⁹ kay ang atong Dios usa ka kalayo nga molukop.

13

¹ Ipadayon ang inigsoon nga paghigugma. ² Ayaw kalimot sa pagabiabi sa mga dumuduong, kay pinaagi sa pagbuhat niini, ang pipila nakaabiabi sa mga anghel nga wala masayod niini. ³ Hinumdomi kadtong nabilanggo, ingon nga kamo atua didto uban kanila, ug ingon nga ang inyong mga lawas gidagmalan sama kanila. ⁴ Himoa nga ang kaminyoon talahuron sa tanan, ug himoa nga ang higdaanan sa kaminyoon magpabilin nga putli, kay ang Dios maghukom sa makihilawason ug mga mananapaw. ⁵ Himoa nga ang inyong pamaagi sa pagkinabuhi mahimong gawasnon gikan sa pagkamahigugmaon sa salapi. Matagbaw sa mga butang nga anaa kaninyo, kay ang Dios mismo miingon, “Dili ko gayod kamo biyaan, ni ako mosalikway kaninyo.” ⁶ Magmatagbawon kita aron magmaisogon kita sa pag-ingon, “Ang Ginoo mao ang akong magtatabang; dili ako mahadlok. Unsa may mahimo sa uban nganhi kanako?” ⁷ Hunahunaa kadtong nangulo kaninyo, kadtong nagsulti sa pulong sa Dios nganha kaninyo, ug huna-hunaa ang sangpotan sa ilang binuhatan; sundoga ang ilang pagtuo. ⁸ Si Jesu-Cristo mao gihapon kaniadto, karon, ug hangtod sa kahangtoran. ⁹ Ayaw pagpadala sa nagkadaiya ug sa lain nga mga pagtulon-an, kay maayo pa nga ang kasingkasing matukod pinaagi sa grasya, dili pinaagi sa mga balaod mahitungod sa pagkaon nga wala makatabang niadtong nagkinabuhi pinaagi kanila. ¹⁰ Aduna kitay usa ka halaran nga kadtong nag-alagad sa tabernakulo walay katungod sa pagkaon. ¹¹ Kay ang dugo sa mga mananap, gihalad alang sa mga sala, nga maoy gidala sa labaw nga pari ngadto sa balaang dapit, apan ang ilang mga lawas gisunog gawas sa kampo. ¹² Busa si Jesus usab nag-antos sa gawas sa ganghaan sa siyudad, aron sa paghalad sa katawhan ngadto sa Dios pinaagi sa iyang kaugalingon nga dugo. ¹³ Busa mangadto kita didto kaniya sa gawas sa kampo, dala ang iyang kaulawan. ¹⁴ Kay wala kitay bisan unsa nga siyudad dinhi nga molungtad. Hinuon pangitaon nato ang moabotay nga siyudad. ¹⁵ Pinaagi kang Jesus kinahanglan nga makanunayon kitang maghalad ug mga halad sa pagdayeg ngadto sa Dios, pagdayeg nga mao ang bunga sa atong mga ngabil nga nag-ila sa iyang ngalan.

¹⁶ Ug ayaw kalimti ang pagbuhat ug maayo ug pagtabang sa usag-usa, kay mao kana nga mga halad ang nakapahimuot gayod sa Dios.

¹⁷ Pagtuman ug pagpasakop sa inyong mga pangulo, kay kanunay silang nagbantay kaninyo alang sa inyong mga kalag, ingon nga sila maghatag ug husay. Pagtuman aron nga ang inyong mga pangulo mag-atiman kaninyo uban sa kalipay, ug dili sa kaguol, nga dili gayod makatabang kaninyo.

¹⁸ Pag-ampo alang kanamo, kay nagsalig kami nga kami adunay usa ka tin-aw nga kaisipan, nga nagtinguha sa pagkinabuhi nga dungganon sa tanang mga butang.

¹⁹ Ug dasigon ko kamong tanan nga magbuhat labaw pa niini, aron nga makabalik ako kaninyo sa dili madugay.

²⁰ Karon hinaot nga ang Dios sa kalinaw, nga nagpabalik gikan sa mga patay sa bantogan nga magbalantay sa karnero, ang atong Ginoong Jesus, pinaagi sa dugo sa walay kataposan nga kasabotan,

²¹ magsangkap kaninyo sa matag maayong butang sa pagbuhat sa iyang kabubut-on, nga nagapamuhat kanato kung unsa ang makapahimuot pag-ayo sa iyang panan-aw, pinaagi kang Jesu-Cristo, kinsa kaniya ang himaya hangtod sa kahangtoran ug sa walay kataposan. Amen.

²² Karon magdasig ako kaninyo, mga igsoon, sa pag-antos uban ang pulong sa pagdasig nga mubo nakong gisulat alang kaninyo.

²³ Hibaloi nga ang atong igsoon nga si Timoteo nakagawas na, diin ako makigkita kaninyo kung mobalik siya sa dili madugay.

²⁴ Kumustaha ang tanan ninyong mga pangulo ug ang tanang mga magtutuo. Kadtong gikan sa Italya nangumusta kaninyo.

²⁵ Hinaot nga ang grasya mag-uban kaninyong tanan.

Santiago

¹ Si Santiago, usa ka sulugoon sa Dios ug kang Ginoong Jesu-Cristo, ngadto sa 12 ka mga tribo nga Nagkatibulaag, mga pangamusta. ² Isipa kining tanan nga kalipay, akong mga igsoon, sa dihang kamo makasinati sa daghang mga kasamok, ³ nasayod kamo nga ang pagsulay sa inyong pagtuo mosangpot sa paglahutay. ⁴ Tugoti nga ang paglahutay nga hingpit mabuhat, aron nga kamo mamahimong mahingpit ug hingkod, ug walay makulang. ⁵ Apan kung adunay usa kaninyo nga nanginahanglan ug kaalam, pangayo niini gikan sa Dios, ang usa nga mohatag nga madagayaon ug walay pagbadlong sa tanan nga mangayo, ug siya mohatag niini. ⁶ Apan pangayo uban sa pagtuo, nga walay pagduhaduha, kay ang usa nga nagduhaduha sama sa balod sa dagat, dad-on pinaagi sa hangin ug dalahon bisan asa. ⁷ Tungod kay ang usa ka tawo kinahanglan dili maghunahuna nga siya makadawat sa iyang gihangyo sa Ginoo; ⁸ kanang tawhana nagduhaduha, mabalhinbalhinon sa tanan niya nga mga pamaagi. ⁹ Ang kabos nga igsoon kinahanglan nga magmaya sa iyang pagkahalangdon, ¹⁰ samtang ang dato nga igsoon diha sa iyang pagpaubos, tungod kay siya molabay lamang sama sa usa ka bulak sa uma nga malaya. ¹¹ Ang adlaw mosubang uban sa makasunog nga kainit ug makapauga sa mga tanom, ug ang mga bulak mangatagak ug ang iyang kaanyag mamatay. Sa samang paagi ang dato nga tawo mangawala lang sa tunga-tunga sa ilang mga buluhaton. ¹² Bulahan ang tawo nga molahutay sa pagsulay, kay human siya makalahutay sa pagsulay, siya makadawat ug korona sa kinabuhi, nga gisaad niadtong nahigugma sa Dios. ¹³ Walay usa nga moingon sa dihang siya tintalon, "Kini nga tintasyon gikan sa Dios," tungod kay ang Dios dili matintal pinaagi sa daotan, ug ang Dios dili motintal ni bisan kinsa. ¹⁴ Ang matag-usa nga tawo matintal pinaagi sa iyang daotang mga tinguha nga nagkabig ug nagguyod kaniya palayo. ¹⁵ Unya human nga ang makasasala nga tinguha manamkon, ang sala matawo, ug pagkahuman nga ang sala dako na, kini mosangpot sa kamatayon. ¹⁶ Ayaw kamo pagpalimbong, akong hinigugmang mga igsoon. ¹⁷ Ang matag maayo nga gasa ug matag hingpit nga gasa kini gikan sa kahitas-an, nga moabot kanato gikan sa Amahan sa mga kahayag. Siya dili mausab sama sa gabalhinbalhin nga mga anino. ¹⁸ Gipili sa Dios ang paghatag sa kinabuhi nganhi kanato pinaagi sa pulong sa kamatuoran, aron nga mahisama kita sa unang abot taliwala sa iyang mga binuhat. ¹⁹ Kamo nasayod niini, akong hinigugma nga mga igsoon. Ang matag tawo kinahanglan nga maabtikon sa pagpamati, magmahinay sa pagsulti, ug magmahinay sa pagkasuko, ²⁰ kay ang pagkasuko sa usa ka tawo dili mosangpot sa pagkamatarong sa Dios. ²¹ Busa biyai ang tanang mahugaw nga sala ug ang daotan nga anaa sa bisan asa, ug diha sa pagkamaubsanon madawat ang natanom nga pulong, nga makahimo sa pagluwas sa inyong mga kalag. ²² Tumana ang pulong, ayaw lamang kini paminawa, aron dili malimbongan ang inyong kaugalingon. ²³ Kay kung ang usa makadungog sa pulong ug dili magbuhat niini, siya

sama sa usa ka tawo nga misusi sa iyang naandan nga dagway sa samin. ²⁴ Siya misusi sa iyang dagway, ug siya milakaw ug sa wala madugay nalimtan na niya kung unsa ang iyang dagway. ²⁵ Apan ang tawo nga mitan-aw ug mabinantayon ngadto sa hingpit nga balaod, ang balaod sa kagawasan, ug padayon sa pagtuman niini, dili lamang usa ka tigpaminaw nga makalimot, kini nga tawo mahimong mapanalanginan samtang ginabuhat niya kini. ²⁶ Kung ang adunay usa kaninyo nga naghunahuna sa iyang kaugalingon nga relihiyoso, apan dili niya mapugngan ang iyang dila, iyang gilimbongan ang iyang kasingkasing ug ang iyang relihiyon walay pulos. ²⁷ Putli ug walay buling nga relihiyon atubangan sa atong Dios ug Amahan mao kini: ang pagtabang sa wala nay mga amahan ug sa mga balo sa ilang mga pag-antos, ug sa pagpanalipod sa ilang kaugalingon gikan sa dunot nga kalibotan.

2

¹ Mga igsoon ko, ayaw sunda ang pagtuo sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ang Ginoong sa himaya, pinaagi sa pagdapig sa usa ka tawo. ² Kung adunay mosulod nga usa ka tawo sa inyong panagtigom nga nakasul-ob ug bulawan nga mga singsing ug maayong mga bisti, ug aduna usab mosulod nga usa ka kabos nga tawo nga may hugaw nga bisti, ³ ug inyong tagdon pag-ayo ang dato nga tawo nga nagsuot sa maayo nga mga bisti, ug mag-ingon, "Palihog lingkod dinhi sa nindot nga dapit," apan mag-ingon kamo ngadto sa kabos nga tawo, "Magtindog ka didtong dapita," o, "Lingkod sa akong tiilan," ⁴ wala ba kamo maghukom sa inyong mga kaugalingon, ug nahimo nga maghuhukom nga may daotang hunahuna? ⁵ Paminaw, akong hinigugma nga mga kaigsoonan, dili ba ang Dios man nagpili sa mga kabos dinhi sa kalibotan aron madato sa pagtuo ug makapanunod sa gingharian nga iyang gisaad niadtong nahigugma kaniya? ⁶ Apan gipakaulawan ninyo ang mga kabos! Dili ba ang mga dato man ang nagdaogdaog kaninyo, ug dili ba sila man ang nagguyod kaninyo ngadto sa hukmanan? ⁷ Dili ba ang mga dato man ang nagpasipala sa maayong ngalan nga maoy gigamit sa pagtawag kaninyo? ⁸ Apan, kung inyong tumanon ang harianon nga balaod, ingon nga nahisulat sa kasulatan, "Kinahanglan nga higugmaon ninyo ang inyong silingan sama sa inyong kaugalingon," nagbuhat kamo ug maayo. ⁹ Apan kung kamo nagdapig sa usa ka tawo, nakasala kamo, hinukman pinaagi sa balaod ingon nga mga nakasupak sa balaod. ¹⁰ Kay si bisan kinsa ang nagtuman sa tibuok balaod, apan sa gihapon napandol sa usa lamang ka bahin, nahimo siyang sad-an sa pagsupak sa tibuok balaod! ¹¹ Kay ang Dios nga misulti, "Ayaw pagpanapaw", misulti usab, "Ayaw pagpatay." Kung ikaw wala manapaw, apan nakapatay ka, gisupak nimo ang balaod sa Dios. ¹² Busa pagsulti ug pagtuman ingon niadtong mga hinukman pinaagi sa balaod sa kagawasan. ¹³ Kay ang paghukom miabot nga walay kaluoy niadtong wala nagmaloloy-on. Ang kaluoy magmadaugon labaw sa paghukom! ¹⁴ Unsa kini kamaayo, akong mga kaigsoonan, kung ang usa moingon nga siya adunay pagtuo, apan wala siyay buhat? Kana ba nga pagtuo makaluwas kaniya? ¹⁵ Kung ang usa ka igsoon nga lalaki o babaye nagkinahanglan ug mga bisti ug sa

inadlaw nga pagkaon, ¹⁶ ug ang usa kaninyo magsulti ngadto kanila, “Lakaw diha sa kalinaw, pagmainiton ug kaon ug maayo,” apan wala kamo maghatag kanila sa mga butang nga gikinahanglan alang sa lawas, unsa kana kamaayo? ¹⁷ Sa samang pamaagi ang pagtuo, kung kini walay mga buhat, patay. ¹⁸ Apan kung adunay mosulti, “Ikaw adunay pagtuo, ug ako adunay mga buhat.” Ipakita kanako ang inyong pagtuo nga walay mga buhat, ug ipakita ko kaninyo ang akong pagtuo pinaagi sa akong mga buhat. ¹⁹ Nagatuo kamo nga adunay usa ka Dios; husto kamo. Apan ang mga demonyo nagtuo usab niana ug nangurog. ²⁰ Buot ka ba masayod, buang-buang nga tawo, nga ang pagtuo walay pulos kung walay mga buhat? ²¹ Dili ba si Abraham nga atong patriarka gipakamatarong pinaagi sa iyang binuhatan sa dihang gihalad niya si Isaac ang iyang anak nga lalaki ngadto sa ibabaw sa halaran? ²² Makita ninyo nga ang iyang pagtuo namuhat pinaagi sa iyang mga binuhatan, ug pinaagi sa mga buhat ang iyang pagtuo nagkab-ot sa katuyoan niini. ²³ Ang kasulatan natuman nga nag-ingon, “Si Abraham mituo sa Dios, ug giisip siya nga matarong.” Busa gitawag si Abraham nga usa ka higala sa Dios. ²⁴ Nakita ninyo nga gipakamatarong ang usa ka tawo pinaagi sa mga buhat, ug dili lamang pinaagi sa pagtuo. ²⁵ Sa sama nga paagi usab dili ba si Rahab nga babaye nga gabaligya sa iyang kaugalingon gipakamatarong pinaagi sa mga buhat, sa dihang gidawat niya ang mga mensahero ug gipadala sila sa lain nga dalan? ²⁶ Kay kung ang lawas ibulag sa espiritu patay man, ang pagtuo usab nga walay mga buhat patay usab.

3

¹ Dili ang kadaghanan kaninyo mahimong mga magtutudlo, mga kaigsoonan ko, hibalo-i nga kita makadawat ug dakong paghukom. ² Kay kitang tanan napandol sa daghang mga paagi. Kung si bisan kinsa nga wala mapandol sa iyang mga pulong, usa siya ka putli nga tawo, nga makahimo sa pagpugong sa iyang tibuok lawas. ³ Karon kung atong butangan ug renda ang baba sa kabayo sila motuman kanato, ug atong mapalihok ang ilang tibuok lawas. ⁴ Tan-awa usab nga ang mga barko, bisan pa nga sila mangadagko kaayo ug gimaneho pinaagi sa kusog nga mga hangin, gigiyahan pinaagi sa usa ka gamay kaayo nga timon diin ang kapitan magtinguha sa pagtuyok bisan asa. ⁵ Ingon usab nga ang dila usa ka gamay nga bahin sa lawas, apan manghambog ug dagkong mga butang. Tan-awa kung unsa ka dako ang usa ka lasang nga mosilaob pinaagi sa usa ka kidlap! ⁶ Ang dila usa usab ka kalayo, ang usa ka makasasalang kalibotan nahimutang sa mga bahin sa atong lawas, diin makahugaw sa tibuok lawas ug makapasilaob sa kalayo sa dalan sa kinabuhi, ug ang kaugalingon mahimutang sa kalayo pinaagi sa impiyerno. ⁷ Matag matang sa ihalas nga mananap, langgam, nagkamang nga mananap sa yuta, ug mga linalang sa dagat mahimong maanad ug mapaanad pinaagi sa katawhan, ⁸ apan walay si bisan kinsa taliwala sa tawo ang makahimo sa pagpaanad sa dila; kini usa ka nag-alindasay nga daotan, puno sa makamatay nga hilo. ⁹ Pinaagi sa dila atong gidayeg ang atong Ginoo ug ang Amahan, ug pinaagi niini kita magtunglo sa mga tawo, nga gibuhat sama sa hulagway sa Dios. ¹⁰ Mogawas sa susamang baba ang

pagsulti ug panalangin ug pagtunglo. Mga kaigsoonan ko, kini nga mga butang dili angay nga mahitabo. ¹¹ Ang usa ka tubod nagabubo ba ug susamang presko ug pait nga tubig? ¹² mga kaigsoonan ko, ang usa ka kahoy nga igira motubo ba nga Olibo, o ang usa ka paras motubo ba nga igos? Ni ang parat nga tubod dili makahimo sa paghatag ug preskong tubig. ¹³ Kinsa man kaninyo ang maalamon ug masinabtanon? Pasagdi kanang tawhana nga magpakita sa usa ka maayong kinabuhi pinaagi sa iyang mga buhat sa pagkamainubsanon nga gikan sa kaalam. ¹⁴ Apan kung aduna kay pait nga pangabugho ug hakog nga tinguha sa imong kasingkasing, ayaw pagpanghambog ug pamakak batok sa kamatuoran. ¹⁵ Dili kini usa ka kaalam nga niabot paubos gikan sa ibabaw, apan hinuon kalibotanon, dili espirituhanon, demonyo. ¹⁶ Kay diin anaa ang pagpangabugho ug kahakog nga tinguha, adunay kalibog ug tanang mangil-ad nga naandan. ¹⁷ Apan ang kaalam nga gikan sa ibabaw mao ang una nga putli, unya mahigugmaon sa kalinaw, matinabangon, mainiton nga kasingkasing, puno sa kalooy ug maayong bunga, walay gidapigan nga pipila ka mga tawo, ug matinud-anon. ¹⁸ Ug ang bunga sa pagkamatarong gitanom sa kalinaw alang niadtong magbuhat ug kalinaw.

4

¹ Asa ba naggikan ang panaglalis ug panagbingkil taliwala kaninyo? Dili ba sa pagpatigbabaw sa inyong daotang mga tinguha nga gipakig-awayan sa inyong mga sakop? ² Nagtinguha kamo sa kung unsa ang wala kaninyo. Mopatay kamo ug mogukod kamo human sa kung unsa ang inyong wala maangkon. Nag-away kamo ug naglalis, apan wala gihapon ninyo kini nakuha tungod kay wala kamo nangayo sa Dios. ³ Nangayo kamo apan wala makadawat tungod kay nangayo kamo alang sa dili maayo nga mga butang, aron nga mag-usik-usik kamo niini sa daotan ninyong mga tinguha. ⁴ Kamong mga mananapaw! Wala ba kamo masayod nga ang pagpakighigala sa kalibotan pagsupak batok sa Dios? Busa, si bisan kinsa nga buot makighigala sa kalibotan naghimo sa iyang kaugalingon nga kaaway sa Dios. ⁵ O naghunahuna ba kamo nga ang kasulatan walay kahulogan sa dihang kini nag-ingon nga ang Espiritu nga iyang gibutang dinhi kanato sa kinasuloran nangabugho alang kanato? ⁶ Apan ang Dios mihatag sa hilabihan nga grasya, mao nga ang kasulatan nag-ingon, "Ang Dios magasalikway sa mapahitas-on, apan maghatag ug grasya sa mapainubsanon." ⁷ Busa, pagpailalom sa Dios. Isalikway ang yawa ug siya mokalagiw gikan kaninyo. ⁸ Paduol sa Dios, ug siya mopaduol diha kaninyo. Hinloi ang inyong mga kamot, kamong mga makasasala, ug putlia ang inyong mga kasingkasing, kamong maduhaduhaon. ⁹ Pagsubo, pagbangutan, ug paghilak! Pulihi ang inyong katawa ngadto sa kasubo ug ang inyong kalipay sa kangio. ¹⁰ Ipaubos ang inyong kaugalingon diha sa Ginoo, ug siya magpataas kaninyo. ¹¹ Ayaw pagsulti batok sa usag usa, mga igsoon. Ang tawo nga magsulti batok sa usa ka igsoon o maghukom sa iyang igsoon nagsulti batok sa balaod ug naghukom sa balaod sa Dios. Kung kamo maghukom sa balaod, wala kamo nagtuman sa balaod, apan mga maghuhukom niini. ¹² Usa lamang ang naghatag sa balaod ug maghuhukom, ang Dios, ang usa nga makahimo sa pagluwas ug

paglaglag. Kinsa kamo nga maghukom sa inyong silingan? ¹³ Paminaw, kamo nga nag-ingon, “Karong adlaw o ugma mangadto kamo niining lungsod, ug magpabilin kamo ug usa ka tuig didto, ug magpatigayon, ug maghimog ginansiya.” ¹⁴ Kinsa ang nasayod kung unsa ang mahitabo ugma, ug unsa raman ang inyong kinabuhi? Kay sama kamo sa gabon nga mopakita sa makadiyot ug unya mahanaw. ¹⁵ Hinuon kinahanglan kamo mosulti, “Kung kini maoy kabubut-on sa Ginoo, kami magkinabuhi o kami magbuhat niini o niana.” ¹⁶ Apan karon naghinambog kamo mahitungod sa inyong mga plano. Ang tanang paghinambog daotan. ¹⁷ Busa, alang kaniya nga nasayod pagbuhat sa maayo apan wala kini buhata, alang kaniya kini sala.

5

¹ Duol karon, kamo nga mga dato, hilak sa makusog tungod sa mga kaalaotan nga moabot kaninyo. ² Ang inyong mga bahandi nangadugta na ug ang inyong mga bisti gipangkaon na sa anay. ³ Ang inyong mga bulawan ug ang inyong plata nahimong wala nay mga bili, ug ang ilang mga taya magapamatuod batok kaninyo ug molamoy sa inyong mga unod sama sa kalayo. Gitigom ninyo ang inyong mga bahandi sa kataposang mga adlaw. ⁴ Tan-awa, ang suhol sa mga mamomuo—niadtong wala ninyo gibayran alang sa pag-ani sa inyong mga kaumahan—nagasinggit! Ug ang mga pagsinggit niadtong nag-ani sa inyong mga tanom miabot na sa mga igdulungog sa Kasundalohan sa Ginoo. ⁵ Nagpuyo kamo nga haruhay sa kalibotan ug nagpatagbaw sa iyong mga kaugalingon. Nagpatambok kamo sa inyong mga kasingkasing alang sa adlaw sa ting-ihaw. ⁶ Gihukman ninyo ug gipatay ang matarong nga dili mosukol kaninyo. ⁷ Busa pagkamapailubon, mga igsoon, hangtod sa pag-abot sa Ginoo, sama sa mag-uuma nga naghulat sa bililhong pag-ani sa yuta, nga nagahulat nga mapailubon alang niini, hangtod motulo ang sayo ug ulahi nga ulan. ⁸ Magpailob usab kamo; lig-ona ang inyong mga kasingkasing, tungod kay haduol na ang pag-abot sa Ginoo. ⁹ Ayaw pagbagulbol, mga igsoon, batok sa usag-usa, aron nga dili kamo pagahukman. Tan-awa, ang maghuhukom nagatindog na sa pultahan. ¹⁰ Alang sa panig-ingnan, mga igsoon, hunahunaa ang pag-antos ug pagpailob sa mga propeta nga nagsulti sa ngalan sa Ginoo. ¹¹ Tan-awa, gitawag nato kadtong naglahutay nga, “bulahan.” Nadungog ninyo ang pagpailob ni Job, ug nasayran ninyo ang katuyuan sa Ginoo alang kang Job, kung giunsa sa Ginoo nga puno sa kahangawa ug kaluoy. ¹² Labaw sa tanan, akong mga kaigsoonan, ayaw panumpa, bisan pinaagi sa langit o pinaagi sa yuta, o pinaagi sa bisan unsang pagpanumpa. Kondili ang inyong “Oo” pasabot nga “Oo” ug ang inyong “Dili” pasabot nga “Dili,” aron nga dili kamo mahiagom ubos sa paghukom. ¹³ Aduna bay usa nga nag-antos taliwala kaninyo? Kinahanglan nga mag-ampo siya. Nagmalipayon ba ang uban? Paawita siya ug pagdayeg. ¹⁴ Nagmasakiton ba ang bisan kinsa taliwala kaninyo? Patawaga siya sa mga kadagkoan sa simbahan, ug mag-ampo ang mga kadagkoan alang kaniya, magadihog kaniya sa lana diha sa ngalan sa Ginoo, ¹⁵ ug ang pag-ampo sa pagtuo makaluwas sa masakiton nga tawo, ug ang Ginoo magapabangon kaniya. Kung nakabuhat siya ug sala, ang Dios

magapasaylo kaniya. ¹⁶ Busa isugid ang inyong mga sala ngadto sa usag-usa, ug pag-ampo alang sa usag-usa, nga kamo mamaayo. Ang pag-ampo sa matarong maghatag ug dakong katumanan. ¹⁷ Si Elias usa ka tawo nga adunay pagbati sama kanato. Nag-ampo siya nga mainiton nga dili moulan, ug walay ulan sa yuta sulod sa tulo ka tuig ug unom ka bulan. ¹⁸ Ug miampo pag-usab si Elias, ug ang kalangitan mibubo ug ulan sa yuta ug ang yuta mihatag ug ani. ¹⁹ Mga kaigsoonan ko, kung si bisan kinsa kaninyo mahisalaag gikan sa kamatuoran, apan ang usa ka tawo maggiya kaniya pabalik, ²⁰ pahibalo-a siya nga si bisan kinsa ang mogiya sa usa ka makasasala pagawas sa kasaypanan sa iyang dalan makaluwas sa iyang kalag gikan sa kamatayon ug magatabon sa sala sa kadaghanan.

1 Pedro

¹ Ako si Pedro, apostol ni Jesu-Cristo, ngadto sa mga langyaw nga nagkatibulaag, ang mga pinili, sa tibuok Pontus, Galacia, Capadocia, Asya, Bitinya. ² Kini sumala sa plano nang daan sa Dios nga Amahan. Kini pinaagi sa pagbalaan alang sa Espiritu alang sa pagmasinugtanon ug alang sa pagwisikwisik sa dugo ni Jesu-Cristo. Hinaot ang grasya maanaa kaninyo, ug ang inyong kalinaw mouswag. ³ Hinaot nga ang Dios Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo magpanalangin. Sa dako niyang kaluoy, gihatagan niya kita ug bag-ong kinabuhi alang sa pagsalig sa usa ka panulundon. Kini nga panulundon pinaagi sa pagkabanhaw ni Jesu-Cristo gikan sa mga patay. ⁴ Kini alang sa panulundon nga dili mahanaw, dili mamantsahan, ug dili molubad. Kini giandam sa langit alang kaninyo. ⁵ Gipanalipdan kamo sa gahom sa Dios pinaagi sa pagtuo, alang sa kaluwasan nga andam ipadayag sa kataposang panahon. ⁶ Naglipay kamo pag-ayo mahitungod niini, bisan karon gikinahanglan ninyo nga bation ang kaguol sa daghan nga nagkalainlaing mga kasamok. ⁷ Tungod kini sa pagpamatuod sa inyong pagtuo, nga mas bililhon pa kay sa bulawan nga mahanaw, bisan nga gisulayan kini pinaagi sa kalayo. Kini mahitabo aron nga ang inyong pagtuo mosangpot sa pagdayeg, sa himaya, ug dungog sa pagpadayag ni Jesu-Cristo. ⁸ Wala kamo makakita kaniya, apan gihigugma ninyo siya. Wala ninyo siya nakita karon, apan mituo kamo kaniya ug hilabihan ang inyong kalipay nga dili malitok, ang mahimayaong kalipay. ⁹ Karon nadawat ninyo alang sa inyong kaugalingon ang resulta sa inyong pagtuo, ang kaluwasan sa inyong mga kalag. ¹⁰ Ang mga propeta nagsusi ug nangutana pag-ayo mahitungod niini nga kaluwasan, mahitungod sa grasya nga maanaa kaninyo. ¹¹ Nagsusi sila aron masayod mahitungod kang kinsa ug kanus-a ang Espiritu ni Cristo nga anaa kanila nga nakigsulti ngadto kanila. Nahitabo kini ingon nga siya makigsulti nang daan kanila mahitungod sa pag-antos ni Cristo ug ang mahimayaong mga butang human niana. ¹² Kini gipadayag ngadto sa mga propeta nga wala sila nag-alagad alang sa ilang kaugalingon, apan alang kaninyo. Kini mao ang ilang gibuhat mahitungod sa mga butang nga gisulti kaninyo pinaagi niadtong gipasabot sa Balaang Espiritu, nga gipadala gikan sa langit. Kini mao ang mga butang nga bisan ang mga anghel nagtinguha nga mapadayagan. ¹³ Busa andama ang inyong mga hunahuna. Pagmalinawon. Ibutang ang tanang nga pagsalig diha sa grasya nga pagadad-on nganha kaninyo sa pagpadayag ni Jesu-Cristo. ¹⁴ Ingon nga matinumanon nga mga anak, ayaw ipahiuyon ang inyong kaugalingon sa mga tinguha nga inyong gisunod sa dihang kamo mga wala pay alamag. ¹⁵ Apan ingon nga ang nagtawag kaninyo balaan, kamo, usab, magbalaan sa tibuok ninyong pamatasan. ¹⁶ Kay kini nahisulat, "Pagbalaan, kay ako balaan man." ¹⁷ Ug kung mosangpit kamo sa "Amahan" nga mao ang magahukom nga walay pagpalabi sumala sa binuhatan sa matag-usa, gamita ang inyong panahon sa pagpanaw diha sa balaanong pagtahod. ¹⁸ Nasayod kamo nga dili tungod sa mangahanaw nga plata

o bulawan nga kamo natubos gikan sa binuang nga pamatasan nga inyong natun-an gikan sa inyong mga amahan. ¹⁹ Hinuon, natubos kamo pinaagi sa hamili nga dugo ni Cristo, nga sama sa usa ka karnero nga walay buling o mansa. ²⁰ Si Cristo gipili ng daan sa wala pa gibuhat ang kalibotan, apan karon gipadayag siya kaninyo niining kataposan nga mga panahon. ²¹ Pinaagi kaniya mituo kamo sa Dios, nga nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay ug nganha kaniya nga naghatag sa himaya aron nga ang inyong pagtuo ug pagsalig maanaa sa Dios. ²² Gihimo ninyo nga putli ang inyong mga kalag pinaagi sa pagtuman sa kamatuoran. Kini alang sa katuyoan sa tinuoray nga inigsoong gugma, busa higugmaa ang matag-usa nga gikan sa kinailadman sa kasingkasing. ²³ Natawo na kamo pag-usab, dili gikan sa madunot nga binhi, apan gikan sa dili madunot nga binhi, pinaagi sa pagkinabuhi ug pagpabilin sa pulong sa Dios. ²⁴ Kay “ang tanan nga unod sama sa sagbot, ug ang tanang himaya niini sama sa bulak sa sagbot. Ang sagbot malaya, ug mangahulog ang bulak, ²⁵ apan ang pulong sa Ginoo magpabilin hangtod sa kahangtoran.” Mao kini ang maayong balita nga gipahibalo kaninyo.

2

¹ Busa isalikway ang tanang pagkadaotan, tanang paglimbong, pagpakaaron-ingnon, kasina, ug ang tanang pagpangdaot. ² Sama sa mga bata nga bag-ong natawo, naninguha sa lunsay nga es-pirituhanong gatas, aron nga pinaagi niini kamo motubo diha sa kaluwasan, ³ kung nakatilaw kamo nga ang Ginoo maayo. ⁴ Duol kaniya nga mao ang buhing bato nga gisalikway sa mga tawo, apan kana gipili sa Dios ingon nga bililhon alang kaniya. ⁵ Kamo usab sama sa buhing mga bato nga gitukod aron mahimong usa ka espirituhanong balay, aron mamahimong balaan nga pagkapari nga naghalad sa espirituhanong mga paghalad nga makapahimuot sa Dios pinaagi kang Jesu-Cristo. ⁶ Ang Kasulatan nag-ingon niini, “Tan-awa, nagbutang ako sa Zion ug usa ka mahinungdanong bato, pinili ug bililhon. Si bisan kinsa nga motuo kaniya dili gayod maulawan.” ⁷ Ang dungog unya alang kanimo nga mituo. Apan, “ang gisalikway nga bato sa mga magtutukod, kini mahimong ulo sa patukoronan”— ⁸ ug, “ang bato nga makapandol ug ang bato nga makapadagma.” Sila mangapandol, nga nagasupak sa pulong, nga mao usab ang ilang padulngan. ⁹ Apan mga pinili kamo nga katawhan, ang harianong pagkapari, balaan nga nasod, ang katawhan nga gipanag-iya sa Dios, aron nga mapahibalo ninyo ang kahibulandang mga buhat sa nagtawag kaninyo gikan sa kangitngit ngadto sa iyang kahibulongang kahayag. ¹⁰ Kaniadto dili kamo katawhan, apan karon kamo katawhan na sa Dios. Wala kamo nakadawat ug kaluoy, apan karon nadawat na ninyo ang kaluoy. ¹¹ Mga hinigugma, gitawag ko kamo ingon nga mga langyaw ug mga dumuduong aron molikay gikan sa unodnong mga tinguha, diin naghimog panag-away batok sa inyong kalag. ¹² Kinahanglan nga aduna kamoy maayong pamatasan taliwala sa mga Gentil, aron nga, kung mosulti sila nga nagbuhat kamo sa daotang mga butang, makita nila ang maayo ninyong binuhatan ug magdayeg sa Dios sa adlaw sa iyang pagbalik. ¹³ Tumana ang matag tawhanong katungod alang

sa Ginoo. Tumana ang mga hari ingon nga labaw, ¹⁴ ug ang mga gobernador usab, nga gipadala aron mosilot sa nagbuhat ug daotan ug magdayeg niadtong nagbuhat ug maayo. ¹⁵ Kay kini mao ang kabubuton sa Dios, nga sa pagbuhat ug maayo mapahilom ninyo ang walay pulos nga istorya sa mga buangbuang nga mga tawo. ¹⁶ Ingon nga mga tawong gawasnon, ayaw gamita ang inyong kagawasan ingon nga tabon alang sa pagkadaotan, apan pagpakasama sa mga alagad sa Dios. ¹⁷ Tahora ang tanang mga tawo. Higugmaa ang kaigsoonan. Kahadloki ang Dios. Tahora ang hari. ¹⁸ Mga sulugoon, pagpasakop kamo sa inyong mga agalon uban ang bug-os nga pagtahod. Pagpasakop kamo dili lamang sa maayo ug sa malumo nga mga agalon, apan ngadto usab sa mga daotan. ¹⁹ Kay kini dalaygon si bisan kinsa nga molahutay sa kasakit samtang nag-antos sa dili makataronganon tungod sa iyang kahibalo sa Dios. ²⁰ Kay unsay dungog niana kung kamo nakasala ug unya molahutay samtang gisilotan? Apan kung nagbuhat kamo ug maayo unya kamo nag-antos samtang gisilotan, kini kahimutan sa Dios. ²¹ Kay tungod niini kamo gitawag, tungod kay si Cristo usab nag-antos alang kaninyo. Nagbilin siya ug panag-ingnan alang kaninyo aron sundon ang iyang mga dalan. ²² Wala siya nakahimo ug sala, ni limbong nga makita diha sa iyang baba. ²³ Sa dihang siya giinsulto, wala siya mibalos sa pag-insulto. Sa dihang nag-antos siya, wala siya mibalos, apan gitugyan niya ang iyang kaugalingon ngadto sa matarong nga maghuhukom. ²⁴ Siya mismo ang nagpasan sa atong mga sala sa iyang lawas ngadto sa kahoy, aron nga wala na gayod kitay kabahin diha sa sala, ug aron nga magkinabuhi kita alang sa pagkamatarong. Pinaagi sa iyang mga labod kamo nangaayo. ²⁵ Kamong tanan naglatagaw sama sa nasalaag nga mga karnero, apan karon nahiuli na kamo ngadto sa magbalantay ug tigpanalipod sa inyong mga kalag.

3

¹ Niini nga pamaagi, kamo nga mga asawa kinahanglan nga magpailalom kamo sa inyong mga kaugalingong bana. Buhata kini aron, bisan kung ang pipila ka mga lalaki makasupak sa pulong, tungod sa pamatasan sa ilang mga asawa madaog sila bisan wala ang pulong. ² Kay makita nila ang inyong tinud-anay nga pamatasan uban ang pagtahod. ³ Himoa kini dili sa pagpadayan-dayan: pagsalapid sa buhok, pagpangalahas sa bulawan, o pagsul-ob ug mahalon nga bisti. ⁴ Hinuon, himoa kini uban sa kinasuloran sa kasingkasing sa tawo, ug ang molungtad nga kaanyag sa malumo ug malinawon nga espiritu, nga diin bililhon atubangan sa Dios. ⁵ Kay ang balaang babaye nagpaanyag sa ilang kaugalingon sa niini nga pamaagi. Aduna silay pagsalig sa Dios ug nagpailalom sila sa ilang mga kaugalingong bana. ⁶ Sa niini nga paagi mituman si Sara kang Abraham ug gitawag niya siya ug ginoo. Karon iya na kamong mga anak kung mobuhat kamo sa maayo ug kung dili kamo mahadlok sa kasamok. ⁷ Sa samang paagi, kamong mga bana kinahanglan magpuyo uban sa inyong mga asawa sumala sa pagsinabtanay, ingon nga usa ka luya nga sudlanan, ang babaye. Kinahanglan magtahod kamo kanila ingon nga isig ka manununod sa gasa sa kinabuhi. Buhata kini aron nga

ang inyong mga pag-ampo dili mababagan. ⁸ Sa kataposan, kamong tanan, maghiusa sa hunahuna, pagmaluluy-on, paghigugmaay ingon nga magsoon, pagmalumo, ug pagmapaubsanon. ⁹ Ayaw balosi ug daotan ang daotan o pagtamay ang pagtamay. Sa laing bahin, padayon sa pagpanalangin, tungod niini gitawag kamo, aron makapanunod kamo sa panalangin. ¹⁰ “Ang usa nga buot mohigugma sa kinabuhi ug makita ang maayong mga adlaw kinahanglan pahunongon ang iyang dila gikan sa daotan ug ang iyang ngabil sa pagpanglimbong. ¹¹ Talikdan na niya ang daotan ug mobuhat kung unsa ang maayo. Kinahanglan pangitaon niya ang kalinaw ug mopadayon niini. ¹² Ang mata sa Ginoo nagtan-aw sa matarong, ug ang iyang dalunggan nakadungog sa ilang mga paghangyo. Apan ang dagway sa Ginoo nagbatok niadtong nagbuhat ug daotan.” ¹³ Si kinsa man ang mosakit kaninyo kung nagtinguha kamo sa maayo? ¹⁴ Apan kung nag-antos kamo tungod sa pagkamatarong, bulahan kamo. Ayaw kahadlok kung unsa ang ilang gikahadlok. Ayaw ug kabalaka. ¹⁵ Hinuon, igahin ang Ginoo nga Cristo sa inyong mga kasingkasing ingon nga balaan. Pag-andam kanunay sa pagtubag sa matag-usa nga mangutana kaninyo kung nganong kamo adunay pagsalig sa Dios. Buhata kini uban sa pagpaubos ug pagtahod. ¹⁶ Pagbaton sa maayo nga konsensiya aron ang mga tawo nga nagtamay sa inyong maayo nga kinabuhi diha kang Cristo maulawan tungod kay nagsulti sila batok kaninyo ingon nga kamo nagabuhat ug daotan. ¹⁷ Mas maayo, kung ang Dios nagtinguha, nga kamo nag-antos pagbuhat sa maayo kaysa pagbuhat ug daotan. ¹⁸ Si Cristo usab nag-antos sa makausa alang sa mga sala. Siya nga matarong nag-antos alang kanato, nga dili matarong, aron iya kitang dal-on ngadto sa Dios. Gipatay siya diha sa unod, apan nabuhi siya pinaagi sa Espiritu. ¹⁹ Pinaagi sa Espiritu, miadto siya ug nagsangyaw sa mga espiritu nga sa karon binilanggo. ²⁰ Nagsupak sila sa panahon nga nagpailob ang Dios sa pagpa-abot sa mga adlaw ni Noe, sa mga adlaw sa paghimo sa arka, ug ang Dios nagluwas sa pipila ka mga tawo—walo ka mga kalag—pinaagi sa tubig. ²¹ Usa kini ka hulagway sa bawtismo nga nagluwas kaninyo karon—dili lang sa paghugas sa buling sa lawas, apan ingon nga pagdangop sa maayong konsensiya ngadto sa Dios—pinaagi sa pagkabanhaw ni Jesu-Cristo. ²² Si Cristo anaa sa tuong kamot sa Dios. Miadto siya sa langit. Ang mga anghel, ang kagamhanan, ug mga gahom kinahanglan magpailalom kaniya.

4

¹ Busa, tungod kay si Cristo nag-antos diha sa unod, sul-obi ang inyong kaugalingon sa samang katuyoan. Kay si bisan kinsa ang nag-antos diha sa unod miundang na gikan sa sala. ² Ingon nga resulta, isip tawo, alang sa nahibilin nga panahon nga siya anaa sa unod, dili na magpuyo alang sa tawhanong tinguha, apan alang sa kabubut-on sa Dios. ³ Kay igo na ang panahon nga milabay aron buhaton kung unsa ang buot buhaton sa mga Gentil—kalaw-ayan, kaulag, paghuboghubog, pagsabasaba, ug paghudyaka sa kombira, ug malaw-ay nga mga buhat sa pagsimba ug diosdios. ⁴ Naghunahuna sila nga kini talagsaon nga kamo wala nakig-uban kanila niining baha sa pagpatuyang, busa nagsulti sila ug daotan mahitungod kaninyo. ⁵ Maghatag sila ug husay

sa usa nga andam maghukom sa buhi ug sa patay. ⁶ Alang niini nga katuyoan ang ebanghelyo gisangyaw usab ngadto sa mga patay, aron, bisan sila nahukman na diha sa unod ingon nga mga tawo, mabuhi sila sama sa Dios diha sa espiritu. ⁷ Ang kataposan sa tanang butang haduol na. Busa paghunahuna sa saktong ug pagmalinawon sa inyong panghunahuna alang sa mga pag-ampo. ⁸ Labaw sa tanang butang, pagmainiton sa paghigugma ngadto sa uban, kay ang gugma nagtabon sa daghang mga sala. ⁹ Pagmaabi-abihon sa usag-usa sa walay pagbagulbol. ¹⁰ Ingon nga ang matag-usa kaninyo nakadawat sa gasa, gamita kini sa pag-alagad sa uban. Buhata kini ingon nga maayong piniyalan sa daghang mga gasa sa Dios. Kung adunay usa nga mosulti, tugoti kini nga mahisama sa mga tigpamaba sa Dios. ¹¹ Kung adunay usa nga nag-alagad, himoa kini nga naggikan sa kusog nga gisangkap sa Dios. Buhata kini nga mga butang aron sa tanang paagi ang Dios mahimaya pinaagi kang Jesu-Cristo. Hinaot nga maanaa diha ang himaya ug gahom ni Jesu-Cristo hangtod sa kahangtoran. Amen. ¹² Mga hinigugma, ayaw hunahuna ingon nga talagsaong ang pagsulay sa kalayo nga nahitabo kaninyo, ingon nga talagsaong butang ang nahitabo kaninyo. ¹³ Hinuon, bisan daghan ang inyong nasinatian nga mga pag-antos kang Cristo, pagmaya, aron magmaya usab kamo ug magmalipayon sa pagpadayag sa iyang himaya. ¹⁴ Kung kamo gitamay tungod sa ngalan ni Cristo, bulahan kamo, tungod kay ang Espiritu sa himaya ug ang Espiritu sa Dios nagpuyo kaninyo. ¹⁵ Apan ayaw tugoti si bisan kinsa nga mag-antos ingon nga mamumuno, kawatan, magbubuhat ug daotan, o hilabtanon. ¹⁶ Apan kung si bisan kinsa mag-antos ingon nga Kristohanon, ayaw tugoti nga ikaulaw niya kini; hinuon, tugoti nga himayaon niya ang Dios uban nianang ngalana. ¹⁷ Kay kini ang panahon sa paghukom nga magsugod sa panimalay sa Dios. Kung sugdan kini nganhi kanato, unsa ang dangatan niadtong wala mituman sa ebanghelyo sa Dios? ¹⁸ Ug kung “ang matarong nga tawo lisod maluwas, unsa pa kaha ang dili diosnon nga tawo ug ang makasasala?” ¹⁹ Busa pasagdi kadtong nag-antos tungod sa kabubut-on sa Dios nga isalig ang ilang mga kalag sa matitud-anon nga Magbubuhat sa pagbuhat ug maayo.

5

¹ Nagdasig ako sa mga hamtong sa inyong taliwala, ingon nga ako, kauban nga hamtong. Usa usab ako ka sumasalmot sa himaya nga mapadayag. ² Busa, gidasig ko kamo, mga hamtong, atimana ang panon sa Dios sa inyong taliwala. Tan-awa sila, dili tungod kay inyong gikinahanglan, apan tungod kay gitinguha usab ninyo, sumala sa kabubut-on sa Dios. Tan-awa sila, dili tungod sa kahakog sa salapi, apan sa pagkamasinugtanan. ³ Ayaw pagbuhat ingon nga agalon sa mga tawo nga anaa sa inyong pag-atiman. Hinuon, angay nga mahimo kamong panig-ingnan sa panon. ⁴ Unya sa panahon nga ang Pangulong Magbalantay mapadayag, inyong madawat ang walay paglubad nga korona sa himaya. ⁵ Sa samang paagi, kamong mga batan-on, pagpailalom kamo sa mas magulang nga mga tawo. Kamong tanan, bistihi ang inyong kaugalingon sa pagpaubos ug

alagari ang usag usa. Kay ang Dios nagbatok sa mapahitas-on, apan naghatag siya ug grasya sa mapainubsanon. ⁶ Busa ipaubos ang inyong kaugalingon ilalom sa gamhanang kamot sa Dios aron ipataas niya kamo sa tukmang panahon. ⁷ Itugyan ang tanan ninyong kabalaka diha kaniya, tungod kay siya nag-atiman kaninyo. ⁸ Pagmaigmat, pagmabinantayon. Ang inyong kaaway, nga mao ang yawa, sama sa nagangulob nga liyon nga naglibotlibot, nangita ug tukbonon. ⁹ Barog batok kaniya. Pagmalig-on sa inyong pagtuo. Nasayod kamo nga managsama ang inyong mga pag-antos nga nadaog sa mga kaigsoonan sa kalibotan. ¹⁰ Pagkahuman sa makadiyot ninyong pag-antos, ang Dios sa tanang grasya, nga nagtawag kaninyo sa walay kataposang himaya diha kang Cristo, maghingpit kaninyo, magpabarog kaninyo ug maglig-on kaninyo. ¹¹ Kay kaniya ang pagdumala hangtod sa kahangtoran. Amen. ¹² Giisip ko si Salvano ingon nga matinud-anon nga igsoon, ug nagsulat ako kaninyo sa mubo nga sulat pinaagi kaniya. Nagdasig ako kaninyo ug nagpamatuod kaninyo nga kung unsa ang akong nasulat mao ang tinuod nga grasya sa Dios. Barog niini. ¹³ Ang babaye nga naana sa Babilonia, nga gipili uban kaninyo, nangumusta kaninyo. Si Marcos usab, ang akong anak, nangumusta kaninyo. ¹⁴ Pangumustaha ang matag-usa pinaagi sa halok gugma. Hinaot nga ang kalinaw maanaa kaninyong tanan nga anaa kang Cristo.

2 Pedro

¹ Si Simon Pedro, usa ka ulipon ug apostol ni Jesu-Cristo, alang niadtong midawat sa samang hamili nga pagtuo sama sa among nadawat, pagtuo diha sa pagkamatarong sa atong Dios ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo. ² Hinaot nga ang grasya maanaa kaninyo, ug hinaot nga ang kalinaw motubo pinaagi sa kahibalo sa Dios ug kang Jesus nga atong Ginoo. ³ Ang tanang mga butang nga may kalabotan sa balaanong gahom alang sa kinabuhi ug ang pagkadiosnon gihatag kanato pinaagi sa kahibalo sa Dios, nga nagtawag kanato pinaagi sa iyang kaugalingong himaya ug kaligdong. ⁴ Pinaagi niini, gihatag niya kanato ang hamili ug dagko nga mga saad. Gibuhat niya kini aron nga mahimo kamong mag-aambit diha sa balaanong kinaiyahan, aron nga kamo makalikay gikan sa pagkamadunoton nga anaa sa kalibotan tungod sa daotang mga tinguha. ⁵ Alang niini nga hinungdan, buhata ninyo ang labing maayo aron madugangan ang kaligdong pinaagi sa inyong pagtuo, ug pinaagi sa inyong kaligdong, mao ang kahibalo. ⁶ Pinaagi sa inyong kahibalo, idugang ang pagpugong sa kaugalingon, ug pinaagi sa inyong pagpugong sa kaugalingon, idugang ang paglahutay, ug pinaagi sa inyong paglahutay, idugang ang pagkadiosnon. ⁷ Pinaagi sa inyong pagkadiosnon, idugang ang inigsoon nga pagbati, ug pinaagi sa inyong inigsoon nga pagbati, idugang ang gugma. ⁸ Kung kining mga butanga anaa na kaninyo ug motubo na diha kaninyo, dili na kamo mahimong baog o dili mabungahon diha sa kahibalo sa atong Ginoong Jesu-Cristo. ⁹ Apan kadtong nakulangan niining mga butanga makakita lamang kung unsa ang anaa sa duol; ug siya usa ka buta. Nahikalimtan niya ang pagpanghinlo gikan sa iyang daan nga mga sala. ¹⁰ Busa, mga igsoon, buhata ninyo ang labing maayo aron nga ang inyong pagkatinawag ug pagkapinili masiguro alang sa inyong kaugalingon. Kung buhaton ninyo kining mga butanga, dili kamo mangapandol. ¹¹ Niini nga paagi ang agianan pasulod didto sa walay kataposan nga gingharian sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo madagayaon nga igahatag kaninyo. ¹² Busa andam ako kanunay sa pagpahinumdom kaninyo niining mga butanga, bisan tuod nasayod na kamo niini, ug bisan tuod lig-on na kamo karon diha sa kamatuoran. ¹³ Ang akong hunahuna nga mao kini ang husto sa pagkutaw kaninyo inubanan sa usa ka pahimangno mahitungod niining mga butanga, samtang ania pa ako niining tolda. ¹⁴ Kay ako nasayod nga sa umaabot akong biyaan ang akong tolda, sumala sa gipakita sa atong Ginoong Jesu-Cristo mipakita kanako. ¹⁵ Akong buhaton ang labing maayo alang kaninyo aron kanunay nga mahinumdom niining mga butanga pagkahuman sa akong pagbiya. ¹⁶ Kay wala kami magsunod sa malinglahon nga tumotumong mga sugilanon sa dihang magsulti kami kaninyo mahitungod sa gahom ug hulagway sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Hinuon, nakasaksi kami sa iyang pagkahalangdon. ¹⁷ Kay gidawat niya ang kadunganan ug himaya gikan sa Dios nga Amahan sa dihang gipadala kaniya ang usa ka tingog pinaagi sa halangdong

Himaya nga nag-ingon, “Mao kini ang akong Anak, ang Bugtong hinigugma, nga akong gikahimut-an pag-ayo.”¹⁸ Nadungog namo kining tingog nga migawas gikan sa langit, samtang nag-uban pa kami kaniya didto sa balaang bukid.¹⁹ Nakabaton kami niining pulong nga panagna nga hinimo nga may kasigurohan gayod, buhata ninyo ang labing maayo aron sa pagtagad niini. Sama kini sa lampara nga nagadan-ag sa usa ka mangit-ngit nga dapit hangtod nga moabot na ang kabuntagon ug mosubang na ang bituon sa kabuntagon sa inyong mga kasingkasing.²⁰ Hibaloi kini pag-una, nga walay panagna ang mahitungod sa kinaugalingon nga paghubad.²¹ Kay wala gayoy panagna nga miabot pinaagi sa kabubut-on sa usa ka tawo. Hinuon, gigiyahan ang mga tawo pinaagi sa Balaang Espiritu nga nagsulti gikan sa Dios.

2

¹ Ang mini nga mga propeta miduol ngadto sa mga tawo, ug ang mini usab nga mga magtutudlo moanha kaninyo. Sa hilom modala sila sa makadaot nga mga tumotumo, ug ilang ilimod ang agalon nga nagpalit kanila. Nagdala sila ug hinanali nga pagkalaglag sa ilang mga kaugalingon.² Daghan ang mosunod sa ilang mga kalaw-ayan, ug pinaagi kanila ang dalan sa kamatuoran mahimong mapanamastamasan.³ Uban sa kahakog sila makahimo sa pagpangginansiya kaninyo uban sa malimbungong mga pulong. Ang paghukom kanila dili magdugay; ang paglaglag kanila dili matulog.⁴ Kay ang Dios wala mopahilikay sa mga anghel nga nakasala. Hinuon iya silang gitugyan ngadto sa ubos sa Tartarus aron taguan nga nakakadina sa ilalom nga mangitngit hangtod sa paghukom.⁵ Sa gihapon, wala siya mopahilikay sa karaang kalibotan. Hinuon, iyang gitipigan si Noe, nga usa ka tigpahibalo sa pagkamatarong, uban sa pito ka mga kaubanan, sa dihang siya nagpadala ug usa ka lunop sa kalibotan sa mga dili-diosnon.⁶ Ang Dios usab mipakunhod sa mga siyudad sa Sodoma ug Gomora sa pagkaabo ug gisilotan sila sa pagkalaglag, ingon nga sumbanan kung unsa ang mahitabo sa mga dili-diosnon.⁷ Apan alang sa matarong nga si Lot, nga gidaogdaog pinaagi sa pamatasan sa malinapason nga mga tawo diha sa kalaw-ayan, ang Dios nagluwas kaniya.⁸ Kay kadtong matarong nga tawo, nga nagpuyo uban kanila sa matag-adlaw, gipaantos sa iyang matarong nga kalag tungod sa iyang nakita ug nadungog.⁹ Nasayod ang Ginoo kung unsaon pagluwas ang mga diosnon nga katawhan gikan sa mga pagsulay, ug unsaon pagpugong ang dili matarong nga katawhan alang sa pagsilot sa adlaw sa paghukom.¹⁰ Kini pinasahi nga matuod alang niadtong nagpadayon sa dunot nga mga tinguha sa unod ug nagatamay sa katungod. Sila maisog ug mabuotbuoton sa kaugalingon. Dili sila mahadlok sa pagpanamastamas sa usa nga mahimayaon.¹¹ Ang mga anghel adunay mas dakong kusog ug gahom, apan wala sila modala ug makainsulto nga mga paghukom batok kanila ngadto sa Ginoo.¹² Apan kining walay hunahuna nga mga mananap gihimo lamang aron dakpon ug laglagon. Wala sila masayod kung unsa ang ilang gitamay. Sila mangalaglag.¹³ Madawat nila ang ganti sa ilang sayop nga mga binuhatan. Naghunahuna sila nga ang bililhong mga

butang niana nga adlaw usa ka makalipay. Sila mga mantsa ug mga lama. Naglipay sila sa ilang malimbongon nga mga buhat samtang sila nagkombira uban kanimo. ¹⁴ Aduna silay mga mata nga puno sa mananapaw nga mga babaye; wala gayod silay katagbawan diha sa sala. Ilang gidani ang huyang nga mga kalag ngadto sa pagbuhat ug daotan, ug ang ilang mga kasing-kasing gibansay sa pagkamaibugon. Mga anak sila sa tunglo! ¹⁵ Gibiyaan nila ang matarong nga dalan. Sila nahisalaag ug sila misunod sa dalan ni Balaam nga anak ni Beor, nga nahigugma sa pagdawat ug bayad sa pagka dili matarong. ¹⁶ Apan siya nakabaton ug pagbadlong alang sa iyang kaugalingong kalapasan. Ang dili makasulti nga asno nagsulti sa tingog sa tawo nga nagpahunong sa kabuang sa propeta. ¹⁷ Kini nga mga tawo sama sa mga tuboran nga walay tubig. Sama sila sa mga panganod nga gipalid sa usa ka bagyo. Ang mabaga nga kangitngit nakatagana alang kanila. ¹⁸ Nagsulti sila ug walay pulos nga pagpanghinambog. Ilang gidani ang mga tawo pinaagi sa mga pangibog sa unod. Ilang gidani ang mga tawo nga naningkamot sa paglikay gikan sa pagkinabuhi diha sa kasaypanan. ¹⁹ Sila nagsaad ug kagawasan ngadto kanila, apan mismo ang ilang mga kaugalingon nangaulipon sa pagkadautan. Kay ang tawo ulipon sa bisan unsa nga makabuntog kaniya. ²⁰ Si bisan kinsa ang molikay sa kahugaw sa kalibotan pinaagi sa kaalam sa Ginoo ug sa Manluluwas nga si Jesu-Cristo, ug unya mobalik pag-usab niadtong mga kahugaw, ang kataposang kahimtang mahimong mas daotan alang kanila kaysa sa unang kahimtang. ²¹ Kini mahimong mas maayo pa alang kanila nga wala masayod sa paagi sa pagkamatarong kaysa nasayod niini ug mopalayo gikan sa balaang kasugoan nga gihatod ngadto kanila. ²² Kini nga panultihon matuod ngadto kanila: “Ang iro mobalik sa iyang kaugalingong suka. Ang giligo na nga baboy mobalik paglungang sa lamakan.”

3

¹ Karon, nagsulat ako kaninyo, mga hinigugma, kini mao ang ikaduha nga sulat ingon nga pahinumdom aron sa pagpukaw sa inyong tinud-anay nga huna-huna, ² aron nga inyong mahinomduman ang mga pulong nga gisulti ko kaniadto pinaagi sa mga balaang propeta ug ang sugo sa atong Ginoo ug Manluluwas nga gihatag pinaagi sa inyong mga apostoles. ³ Hibalo-i una kini, nga moabot ang mga mabugalbugalon sa ulahing mga adlaw. Magbugalbugal sila ug magpadayon sumala sa ilang kaugalingon nga mga tinguha. ⁴ Moingon sila, “Asa naman ang saad sa iyang pagbalik? Kay sukad nangatulog na ang among mga amahan, nagpabilin nga mao ra gihapon ang tanang mga butang, sukad pa sa sinugdanan sa pagmugna.” ⁵ Gituyo nila ang paghikalimot nga ang kalangitan ug ang yuta nagalungtad gikan sa tubig ug pinaagi sa tubig, sa dugay nga panahon, pinaagi sa sugo sa Dios, ⁶ ug nga pinaagi niining mga butanga, ang kalibotan niadtong panahona gilaglag, pinaagi sa lunop. ⁷ Apan karon ang kalangitan ug ang yuta gitagana na alang sa kalayo pinaagi sa samang sugo. Gitagana sila alang sa adlaw sa paghukom ug ang paglaglag sa mga dili diosnon nga mga tawo. ⁸ Kinahanglan nga dili kini makalingkawas sa inyong nasayran, mga hinigugma, nga ang usa ka adlaw sa Ginoo sama sa

usa ka libo ka tuig, ug ang usa ka libo ka tuig sama lang sa usa ka adlaw. ⁹ Ang Ginoo dili maglangan mahitungod sa iyang mga saad, ingon sa paglangan nga gihunahuna sa pipila. Hinuon, nagmapailubon siya nganha kaninyo. Wala siya nagtinguha nga ang bisan kinsa kaninyo malaglag, kondili nga ang tanan makahimog lawak alang sa paghinulsol. ¹⁰ Apan, ang adlaw sa Ginoo moabot ingon sa usa ka kawatan: Ang kalangitan mahanaw inubanan sa usa ka makusog nga tingog, ang mga butang pagasunogon sa kalayo, ug ang yuta ug mga binuhatan sulod niini mapadayag. ¹¹ Sanglit kining tanang mga butang pagalaglagon man niini nga paagi, unsa man ang angay ninyo nga buhaton? Kinahanglan nga magkinabuhi kamo nga balaan ug diosnon nga pagkinabuhi. ¹² Kinahanglan kamong molaum ug magdali sa pag-abot sa adlaw sa Dios. Nianang adlaw, ang kalangitan pagalaglagon pinaagi sa kalayo, ug pagatunawon ang mga butang sa tumang kainit. ¹³ Apan sumala sa iyang saad, magapaabot kita sa bag-ong mga langit ug bag-ong yuta, diin magapuyo ang mga matarong. ¹⁴ Busa, mga hinigugma, sanglit nagpaabot man kamo niining mga butanga, buhata ninyo ang labing maayo aron makaplagan kamo nga walay buling ug walay ikasaway sa iyang atubangan, diha sa kalinaw. ¹⁵ Ug usab, hunahunaa ang pagpailob sa atong Ginoo alang sa kaluwasan, sama sa gisulat kaninyo sa atong hinigugmang igsoon nga si Pablo, sumala sa kaalam nga gihatag kaniya. ¹⁶ Gisulti ni Pablo kining mga butanga sa tanan niyang mga sulat, diin adunay ubang mga butang nga malisod sabton. Ang walay alamag ug mabalhinon nga mga tawo nagtuis niining mga butanga, ingon nga gibuhad usab nila ang ubang kasulatan, ngadto sa ilang kaugalingong kalaglagan. ¹⁷ Busa, mga hinigugma, sanglit nasayod naman kamo niining mga butanga, bantayi ang inyong mga kaugalingon aron nga dili kamo mahisalaag pinaagi sa limbong sa malinapason nga mga tawo ug mawad-an kamo sa inyong mga kaugalingong pagkamatinumanon. ¹⁸ Apan managtubo diha sa grasya ug kahibalo sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo. Hinaot nga ang himaya maanaa kaniya karon ug sa walay kataposan. Amen!.

1 Juan

¹ Mao kana ang gikan sa sinugdanan—nga among nadungog, nga among nakita pinaagi sa among mga mata, nga amo usab nga gitaw, ug ang among mga kamot maoy naggunit—may kalabotan ang Pulong sa kinabuhi. ² Ug ang kinabuhi nahimong dayag, ug kami usab nakakita, ug nahimo nga mga saksi, ug nagpahayag kaninyo sa kinabuhing walay kataposan, nga uban diha sa Amahan, ug nahimo nga dayag dinhi kanato. ³ Ang among nakita ug nadungog amo usab nga gipahayag diha kaninyo, aron nga kamo adunay panaghiusa uban kanamo, ug ang atong panaghiusa uban sa Amahan ug uban sa iyang Anak, si Jesu-Cristo. ⁴ Ug kami nagsulat niining mga butanga kaninyo aron nga ang atong kalipay mahimong hingpit. ⁵ Mao kini ang mensahe nga among nadungog gikan kaniya ug isangyaw diha kaninyo: Ang Dios kahayag ug diha kaniya wala na gayoy kangitngit. ⁶ Kung kita moingon nga kita adunay panaghiusa uban kaniya apan naglakaw diha sa kangitngit, namakak kita ug wala nagkinabuhi sa kamatuoran. ⁷ Apan kung kita maglakaw diha sa kahayag ingon nga siya anaa sa kahayag, kita adunay panaghiusa sa matag-usa ug ang dugo ni Jesus nga iyang Anak naghinlo kanato gikan sa tanang sala. ⁸ Kung kita moingon nga kita walay sala, kita milimbong sa atong kaugalingon ug ang kamatuoran wala dinhi kanato. ⁹ Apan kung isugid nato ang atong mga sala, siya matinud-anon ug matarong nga mopasaylo kanato sa atong mga sala ug maghinlo kanato gikan sa tanang kalapasan. ¹⁰ Kung kita moingon nga kita wala makasala, kita nahimo kaniya nga bakakon, ug ang iyang pulong wala dinhi kanato.

2

¹ Akong hinigugmang mga anak, ako nagsulat niining mga butanga kaninyo aron nga kamo dili makasala. Apan kung aduna may usa nga makasala, aduna kitay manlalaban uban sa atong Amahan, si Jesu-Cristo—ang usa nga matarong. ² Siya ang tigpasig-uli sa atong mga sala, ug dili lamang kanato, apan usab sa tibuok kalibotan. ³ Pinaagi niini kita nasayod kaniya, kung ampingan nato ang iyang mga sugo. ⁴ Siya nga nagaingon, “Ako nakaila sa Dios,” apan wala motipig sa iyang mga sugo, usa ka bakakon, ug ang kamatuoran wala kaniya. ⁵ Apan si bisan kinsa nga nagtipig sa iyang pulong, sa tinud-anay diha sa maong tawo ang gugma sa Dios nahimong hingpit. Pinaagi niini masayod kita nga kita anaa kaniya. ⁶ Siya nga nagaingon nga siya nagpabilin sa Dios kinahanglan nga sa iyang kaugalingon molakaw usab sama sa paglakaw ni Jesu-Cristo. ⁷ Mga hinigugma, ako wala mosulat ug bag-ong sugo kaninyo, apan ang daan nga sugo nga anaa na kaninyo gikan sa sinugdanan. Ang daang sugo mao ang pulong nga inyong nadungog. ⁸ Bisán ako nagsulat ug bag-ong sugo kaninyo, nga tinuod diha kang Cristo ug diha kaninyo, tungod kay ang kangitngit milabay, ug ang tinuod nga kahayag midan-ag na. ⁹ Siya nga nagsulti nga siya anaa sa kahayag apan nagdumot sa iyang igsoon anaa sa kangitngit bisan karon. ¹⁰ Siya nga nahigugma sa iyang igsoon nagpabilin diha

sa kahayag ug walay hinungdan nga makapandol kaniya. ¹¹ Apan siya nga nagdumot sa iyang igsoon anaa sa kangitngit ug nagalakaw diha sa kangitngit; wala siya masayod kung asa siya moadto, tungod kay ang kangitngit nagbuta sa iyang mga mata. ¹² Ako nagsulat kaninyo, hinigugmang kabataan, tungod kay ang inyong mga sala gipasaylo na pinaagi sa iyang ngalan. ¹³ Ako nagsulat kaninyo, mga amahan, tungod kay kamo nasayod kaniya gikan sa sinugdanan. Ako nagsulat kaninyo, mga batan-ong lalaki, tungod kay inyong nadaog ang daotan. Ako nagsulat kaninyo, gagmay nga kabataan, tungod kay kamo nasayod sa Amahan. ¹⁴ Ako nagsulat kaninyo, mga amahan, tungod kay nasayod kamo kaniya gikan sa sinugdanan. Ako nagsulat kaninyo, mga batan-ong lalaki, tungod kay kamo mga kusgan, ug ang pulong sa Dios nagapabilin kaninyo, ug inyong nadaog ang usa daotan. ¹⁵ Ayaw higugmaa ang kalibotan o ang mga butang nga anaa niining kalibotan. Kung adunay usa nga mohigugma sa kalibotan, ang gugma sa Amahan wala kaniya. ¹⁶ Kay ang tanan nga anaa sa kalibotan-ang kaibog sa unod, ang kaibog sa mga mata, ug ang garbo sa kinabuhi-dili iya sa Amahan apan sa kalibotan. ¹⁷ Ang kalibotan ug ang tinguha niini mangahanaw. Apan si bisan kinsa ang mobuhat sa kabubut-on sa Dios magpabilin hangtod sa kahangtoran. ¹⁸ Gagmay nga kabataan, kini ang kataposang takna. Sama sa inyong nadunggan nga ang mga anticristo moabot, bisan karon daghan ang mga anticristo nga miabot, pinaagi niini kita masayod nga kini mao na ang kataposang takna. ¹⁹ Sila migawas gikan kanato, apan sila dili iya nato. Kay kung sila uban kanato sila magpadayon kuyog kanato. Apan sa dihang sila mibiya, kana mipakita nga sila dili uban kanato. ²⁰ Apan kamo adunay dihog nga gikan sa Usa ka Balaan, ug kamong tanan nasayod sa kamatuoran. ²¹ Wala ako mosulat kaninyo tungod kay wala kamo masayod sa kamatuoran, apan tungod kay kamo nasayod niini ug tungod kay walay bakak sa kamatuoran. ²² Kinsa man ang bakakon kondili kadtong milimod nga si Jesus mao ang Cristo? Kining tawhana mao ang anticristo, tungod kay gilimod niya ang Amahan ug ang Anak. ²³ Walay usa nga molimod sa Anak nga makabaton sa Amahan. Si bisan kinsa nga nagaila sa Anak makabaton usab sa Amahan. ²⁴ Alang kaninyo, tugoti kung unsa ang inyong nadunggan gikan sa sinugdanan magpabilin diha kaninyo. Kung unsa ang inyong nadunggan gikan sa sinugdanan magapabilin diha kaninyo, kamo usab magpabilin diha sa Anak ug sa Amahan. ²⁵ Ug kini ang saad nga ihatag niya kanato: kinabuhing walay kataposan. ²⁶ Ako kining gisulat kaninyo mahitungod niadtong mga tawo nga magpahisalaag kaninyo. ²⁷ Ug alang kaninyo, ang dihog nga inyong nadawat gikan kaniya magapabilin kaninyo, ug dili na kamo magkinahanglan ug bisan kinsa nga motudlo kaninyo. Apan ingon nga ang iyang dihog magatudlo kaninyo mahitungod sa tanang butang ug mao ang tinuod ug dili bakak, ug bisan kini natudlo kaninyo, pabilin diha kaniya. ²⁸ Ug karon, hinigugmang kabataan, pabilin diha kaniya, aron nga sa dihang siya mopakita, aduna kitay kaisog ug dili maulaw sa iyang atubangan sa iyang pag-abot. ²⁹ Kung kamo nasayod nga siya matarong, kamo nasayod nga ang tanan nga nagbuhat ug maayo natawo diha kaniya.

3

¹ Tan-awa kung unsang klase ang gugma nga gihatag sa Amahan kanato, nga kita kinahanglan tawgon nga mga anak sa Dios, ug kini mao kung unsa kita. Tungod niini, ang kalibotan wala makaila kanato, tungod kay kini wala makaila kaniya. ² Hinigugma, karon kita mga anak sa Dios, ug kini wala pa gipadayag kung unsa kita sa umaabot. Kita nasayod nga sa dihang si Cristo mopakita, kita mahisama kaniya, kay kita makakita kaniya kung unsa gayod siya. ³ Ug ang matag usa nga anaa niini nga pagsalig mahitungod sa umaabot motutok kaniya moputli sa iyang kaugalingon sama nga siya putli. ⁴ Ang tanan nga magapadayaon sa pagpakasala nagbuhat kung unsa ang pagkamalapason. Kay ang sala mao ang pagkamalinapason. ⁵ Kamo nasayod nga si Cristo napadayag aron pagkuha sa mga sala. Ug diha kaniya walay sala. ⁶ Walay usa nga magpabilin diha kaniya nga magpadayon sa pagpakasala. Walay usa nga magpadayon sa sala ang nakakita kaniya o nakaila kaniya. ⁷ Pinalangga nga mga anak, ayaw tugoti si bisan kinsa nga mogiya kaninyo sa pagkahisalaag. Siya nga nagbuhat sa pagkamatarong mao ang matarong, sama nga si Cristo matarong. ⁸ Siya nga nagbuhat ug sala iya sa yawa, kay ang yawa nagpakasala gikan sa sinugdanan. Tungod niini nga tumong ang Anak sa Dios napadayag, aron nga iyang gub-on ang mga buhat sa yawa. ⁹ Bisan kinsa nga gipakatawo sa Dios dili mobuhat ug sala tungod kay ang binhi sa Dios magpabilin diha kaniya. Dili siya magpadayon sa sala tungod kay siya gipakatawo sa Dios. ¹⁰ Tungod niini ang mga anak sa Dios ug ang mga anak sa yawa napadayag. Si bisan kinsa nga wala nagbuhat kung unsa ang matarong dili iya sa Dios, ni ang usa nga wala nahigugma sa iyang igsoon. ¹¹ Kay kini ang mensahe nga inyong nadungog gikan pa sa sinugdanan, nga kita kinahanglan maghigugmaay sa matag usa, ¹² dili sama kang Cain nga iya sa daotan ug nagpatay sa iyang igsoon. Ug nganong gipatay niya siya? Tungod kay ang iyang mga buhat daotan, ug sa iyang igsoon matarong. ¹³ Ayaw kahibulong, akong mga igsoon, kung ang kalibotan magdumot kaninyo. ¹⁴ Kamo nasayod nga nakalatas na kita sa kamatayon ngadto sa kinabuhi, tungod kay nahigugma kita sa mga igsoon. Si bisan kinsa nga wala nahigugma magpabilin sa kamatayon. ¹⁵ Si bisan kinsa nga modumot sa iyang igsoon usa ka mamumuno. Ug kamo nasayod nga ang kinabuhi nga walay katapusan wala nagpabilin sa mamumuno. ¹⁶ Pinaagi niini nasayod kita sa gugma, tungod kay gihatag ni Cristo ang iyang kinabuhi alang kanato. Kita usab kinahanglan nga mohatag sa atong kinabuhi alang sa atong mga igsoon. ¹⁷ Apan si bisan kinsa nga adunay mga bahandi sa kalibotan, nakakita sa kawad-on sa iyang igsoon, ug gisirado ang iyang kasingkasing diha sa pagkahangawa ngadto kaniya, unsaon pagpabilin sa gugma sa Dios diha kaniya? ¹⁸ Akong pinalanggang mga anak, dili kita maghigugma pinaagi sa pulong ni sa dila, apan sa mga buhat ug sa kamatuoran. ¹⁹ Pinaagi niini kita nasayod nga kita anaa sa kamatuoran ug makapaniguro kita sa atong mga kasingkasing sa iyang atubangan. ²⁰ Tungod kay kung ang atong mga kasingkasing mohukom kanato, ang Dios mas dako kay sa atong mga kasingkasing, ug nasayod siya sa tanang butang. ²¹ Mga hinigugma, kung ang atong mga kasingkasing dili mohukom

kanato, aduna kitay pagsalig diha sa Dios. ²² Ug bisan unsa ang atong pangayoon madawat nato gikan kaniya, tungod kay atong gituman ang iyang mga kasugoan ug nagbuhat sa mga butang nga makapahimuot sa iyang panan-aw. ²³ Ug kini ang iyang kasugoan—nga kita kinahanglan motuo sa ngalan sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo ug maghigugma sa matag usa—sama nga iyang gihatag kanato kini nga kasugoan. ²⁴ Siya nga motuman sa mga kasugoan sa Dios magpabilin diha kaniya, ug ang Dios magpabilin diha kaniya. Ug pinaagi niini kita masayod nga siya magpabilin kanato, pinaagi sa Espiritu nga iyang gihatag kanato.

4

¹ Mga hinigugma, ayaw tuhi ang matag espiritu, apan sulayi ang mga espiritu aron makita kung sila iya ba sa Dios, tungod kay daghang mini nga mga propeta ang midagsang sa kalibotan. ² Pinaagi niini inyong masayran ang Espiritu sa Dios—ang matag espiritu nga nag-ila nga si Jesu-Cristo mianhi diha sa unod iya sa Dios, ³ ug ang matag espiritu nga wala moila kang Jesus dili iya sa Dios. Kini mao ang espiritu sa anti-cristo, nga inyong nadunggan nga moabot, ug karon ania na sa kalibotan. ⁴ Kamo iya sa Dios, hinigugmang mga anak, ug gidaog na sila tungod kay siya nga anaa kaninyo mas dako pa kay kaniya nga anaa sa kalibotan. ⁵ Sila iya sa kalibotan, busa kung unsa ang ilang isulti iya sa kalibotan, ug ang kalibotan maminaw kanila. ⁶ Kita iya sa Dios. Siya nga nakaila sa Dios maminaw kanato. Siya nga dili iya sa Dios dili maminaw kanato. Pinaagi niini masayod kita sa matuod nga espiritu ug sa sayop nga espiritu. ⁷ Mga hinigugma, maghinigugmaay kita sa matag-usa, tungod kay ang gugma iya sa Dios, ang matag-usa nga mahigugma natawo sa Dios ug makaila sa Dios. ⁸ Ang tawo nga wala mahigugma wala nakaila sa Dios, kay ang Dios gugma. ⁹ Niini ang gugma sa Dios napadayag sa atong taliwala, nga ang Dios nagpadala sa iyang bugtong anak sa kalibotan aron nga kita mabuhi pinaagi kaniya. ¹⁰ Mao kini ang gugma, dili kita ang nahigugma sa Dios, apan siya nahigugma kanato, ug nagpadala sa iyang Anak nga mahimong halad-sakripisyo sa atong mga sala. ¹¹ Mga hinigugma, kung ang Dios nahigugma pag-ayo kanato, kita usab kinahanglan mahigugma sa matag-usa. ¹² Walay bisan usa ang nakakita sa Dios. Kung maghinigugmaay kita sa matag-usa, ang Dios magpabilin kanato ug ang iyang gugma mahingpit dinhi kanato. ¹³ Pinaagi niini masayran nato nga kita nagpabilin kaniya ug siya nganhi kanato, tungod kay iyang gihatag kanato ang iyang Espiritu. ¹⁴ Ug atong nakit-an ug nasaksihan nga ang Amahan nagpadala sa iyang Anak nga mahimong manluluwas sa kalibotan. ¹⁵ Si bisan kinsa nga moila nga si Jesus ang Anak sa Dios, ang Dios mopabilin kaniya ug siya anaa sa Dios. ¹⁶ Ug nasayod kita ug nagtuo sa gugma nga ang Dios anaa kanato. Ang Dios gugma, ug siya mopabilin diha sa gugma nagpabilin sa Dios, ug ang Dios nagpabilin diha kaniya. ¹⁷ Niini nga gugma nahimong hingpit sa atong taliwala, aron makabaton kita ug pagsalig sa adlaw sa paghukom, ingon sa iyang pagkasiya, ug mao usab kita niining kalibotana. ¹⁸ Walay kahadlok diha sa gugma. Apan ang hingpit nga gugma magwagtang sa kahadlok, tungod kay ang kahadlok adunay kalabotan sa silot. Apan ang usa nga mahadlok wala

pa nahimong hingpit diha sa gugma. ¹⁹ Kita nahigugma tungod kay ang Dios una nga nahigugma kanato. ²⁰ Kung si bisan kinsa ang mosulti nga, “ako nahigugma sa Dios” apan nagdumot sa iyang igsoon, siya bakakon. Kay ang usa nga wala mahigugma sa iyang igsoon, nga iyang nakita, dili makahigugma sa Dios, nga wala niya makita. ²¹ Ug mao kini ang kasugoan nga anaa kanato nga gikan kaniya: Si bisan kinsa ang nahigugma sa Dios kinahanglan mahigugma usab sa iyang igsoon.

5

¹ Si bisan kinsa nga nagtuo nga si Jesus mao ang Cristo gihimugso sa Dios. Ug si bisan kinsa nga naghigugma kaniya nga gikan sa Amahan naghigugma usab sa iyang mga anak. ² Pinaagi niini atong masayran nga atong gihigugma ang mga anak sa Dios—sa dihang atong gihigugma ang Dios ug gibuhat ang iyang mga mando. ³ Kay kini mao ang gugma alang sa Dios—nga atong gitipigan ang iyang mga mando. Ug ang iyang mga mando dili usa ka palas-anon. ⁴ Kay ang tanan nga gihimugso sa Dios mibuntog sa kalibotan. Ug kini mao ang kadaogan nga mibuntog sa kalibotan, bisan ang atong pagtuo. ⁵ Kinsa ang usa nga mibuntog sa kalibotan? Ang usa nga mituo nga si Jesus ang Anak sa Dios. ⁶ Mao kini siya nga miabot pinaagi sa tubig ug dugo—si Jesu-Cristo. Miabot siya dili lamang pinaagi sa tubig, apan pinaagi sa tubig ug dugo. ⁷ Kay adunay tulo nga nagpamatuod: ⁸ ang Espiritu, ang tubig, ug ang dugo. Kining tulo adunay panag-uyon. ⁹ Kung nakadawat kita sa pagpamatuod sa katawhan, ang pagpamatuod sa Dios mas labaw. Kay ang pagpamatuod sa Dios mao kini—nga siya mismo nagpamatuod mahitungod sa iyang Anak. ¹⁰ Siya nga mituo sa Anak sa Dios adunay pagpamatuod sa iyang kaugalingon. Si bisan kinsa nga wala mituo sa Dios naghimo kaniyang bakakon, tungod kay wala siya mituo sa pamatuod nga gihatag sa Dios mahitungod sa iyang Anak. ¹¹ Ug ang pamatuod mao kini—nga ang Dios naghatag kanato sa kinabuhing walay kataposan, ug kini nga kinabuhi anaa sa iyang Anak. ¹² Siya nga nakabaton sa Anak nakabaton sa kinabuhi. Siya nga wala makabaton sa Anak sa Dios wala makabaton sa kinabuhi. ¹³ Kining mga butanga nga akong gisulat kaninyo aron nga kamo masayod nga kamo adunay kinabuhi nga walay kataposan—nganha kaninyo nga nagtuo sa ngalan sa Anak sa Dios. ¹⁴ Ug mao kini ang pagsalig nga atong nabatongan sa iyang atubangan, nga kung mangayo kita ug bisan unsa sumala sa iyang kabubut-on, naminaw siya kanato. ¹⁵ Ug kung nasayod kita nga naminaw siya kanato—bisan unsa ang atong pangayoon kaniya—nasayod kita nga anaa kanato ang bisan unsa nga atong gipangayo kaniya. ¹⁶ Kung si bisan kinsa ang nakakita sa iyang igsoong lalaki nga nakabuhat ug sala nga dili mosangpot ngadto sa kamatayon, kinahanglan mag-ampo siya nga ang Dios maghatag kaniya ug kinabuhi. Naghisgot ako niadtong adunay sala nga dili masangpot sa kamatayon. Adunay sala nga mosangpot sa kamatayon—wala ako nag-ingon nga kinahanglan siya mag-ampo mahitungod niana. ¹⁷ Ang tanang dili pagkamatarong kay sala—apan adunay sala nga dili mosangpot sa kamatayon. ¹⁸ Nasayod kita nga ang tanan nga nahimugso sa Dios dili magpakasala. Apan ang usa nga nahimugso sa Dios nagtipig kaniya nga luwas, ug ang daotan

dili makapanakit kaniya. ¹⁹ Nasayod kita nga iya kita sa Dios, ug nasayod kita nga ang tibuok kalibotan nailalom sa pagdumala sa usa nga daotan. ²⁰ Apan nasayod kita nga ang Anak sa Dios miabot na ug gihatagan kita niya ug panabot, nga masayod kita kaniya nga tinuod, ug nga kita anaa kaniya nga tinuod—bisan sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo. Siya ang tinuod nga Dios ug ang kinabuhi nga walay kataposan. ²¹ Minahal kong mga anak, pagpahilayo kamo sa mga dios-dios.

2 Juan

¹ Gikan sa hamtong ngadto sa pinili nga babaye ug sa iyang mga anak, nga akong gihigugma diha sa kamatuoran, ug dili lamang ako, apan ngadto usab sa tanan nga nasayod sa kamatuoran, ² tungod sa kamatuoran nga nagpabilin kanato ug magpabilin uban kanato sa kahangtoran. ³ Ang grasya, kaluoy, ug kalinaw maga-uban kanato gikan sa Dios nga Amahan ug gikan kang Jesu-Cristo, ang Anak sa Amahan, diha sa kamatuoran ug gugma. ⁴ Dako kaayo ang akong kalipay nga akong nakaplagaan ang pipila sa imong mga anak nga nagalakaw diha sa kamatuoran, sama nga ato kining nadawat nga mga kasugoan gikan sa Amahan. ⁵ Ug karon naghangyo ako kanimo, babaye, dili ingon nga ako nagsulat nganha kanimo ug usa ka bag-o nga kasugoan, apan niadtong ato nang nabatonan gikan pa sa sinugdanan, nga kinahanglan kitang maghigugmaay sa matag-usa. ⁶ Ug kini ang gugma, nga kinahanglan magalakaw kita sumala sa iyang mga kasugoan. Kini ang kasugoan, bisan sa inyong nadungog gikan pa sa sinugdanan, nga kinahanglan magalakaw kamo niini. ⁷ Kay daghan ang mga mangingilad ang nanungha sa kalibotan, ug wala sila mosugid nga si Jesu-Cristo miabot diha sa unod. Mao kini ang mangingilad ug ang anti-cristo. ⁸ Pagtan-aw sa inyong kaugalingon, nga dili ninyo mawala ang mga butang nga gitrabahoan natong tanan, apan hinuon aron nga makadawat kamo sa tibuok nga ganti. ⁹ Bisan kinsa nga nag-una ug wala mopabilin diha sa pagtulun-an ni Cristo wala nagbaton sa Dios. Siya nga nagpabilin diha sa pagtulun-an nakabaton sa Amahan ug sa Anak. ¹⁰ Kung adunay moanha kaninyo ug wala modala niini nga pagtulun-an, ayaw siya dawata sa inyong panimalay ug ayaw siya abi-abiha. ¹¹ Kay siya nga nag-abiabi kaniya nag-apil sa iyang daotang mga buhat. ¹² Aduna akoy daghang mga butang nga angay pa isulat nganha kaninyo ug wala ako mangandoy nga isulat kini diha sa papel ug sa tinta. Apan naglaom ako nga makaanha kaninyo ug makigsulti sa inyong atubangan, aron nga ang atong kalipay mapuno. ¹³ Ang mga anak sa imong pinili nga igsoong babaye nangumusta kaninyo.

3 Juan

¹ Ang hamtong ngadto sa minahal nga Gaius, nga akong gimahal diha sa kamatuoran. ² Minahal, ako nag-ampo nga molambo ka sa tanang butang ug magmahimsog, sama nga ang imong kalag malamboon. ³ Kay ako nalipay ug dako sa dihang ang mga kaigsoonan miabot ug nagdalag pagsaksi sa imong kamatuoran, ingon nga naglakaw ka diha sa kamatuoran. ⁴ Wala nay labaw sa akong kalipay gawas niini, sa pagkadungog nga ang akong mga anak nagalakaw diha sa kamatuoran. ⁵ Minahal, nagkinabuhi ka sa pagkamatinud-anon sa bisan kanusa nga nagapamuhat ka alang sa mga kaigsoonan ug alang sa mga langyaw, ⁶ nga maoy nakasaksi sa imong gugma taliwala sa simbahan. Maayo ang imong gibuhat sa pagpadala kanila sa ilang paglakaw sa pamatasan nga takos sa Dios, ⁷ tungod sa katuyoan sa Ngalan milakaw sila, nga walay gikuha gikan sa mga Gentil. ⁸ Busa kita kinahanglan moabiabi sa sama niini, aron nga kita mahimong isigka magbubuhat alang sa kamatuoran. ⁹ Nagasulat ako ngadto sa panagtigom, apan si Diotrefes, nga gustong mauna taliwala kanila, wala modawat kanamo. ¹⁰ Busa, kung moabot ako, akong hinumdoman ang iyang mga buhat nga iyang gihimo, giunsa niya sa pagsulti ug kataw-anan nga mga butang batok kanamo uban sa daotang mga pulong. Wala pa matagbaw niini nga mga binuhatan, siya gayud wala modawat sa mga kaigsoonan. Iyang gidid-an kadtong nagtinguha sa pagbuhat sa sama niini ug gipapahawa sila sa panagtigom. ¹¹ Minahal, ayaw sunduga unsa ang daotan apan kung unsa ang maayo. Ang usa nga nagbuhat ug maayo iya sa Dios; ang usa nga nagbuhat ug daotan wala makakita sa Dios. ¹² Si Demetrius nahimong saksi pinaagi sa tanan ug pinaagi sa kamatuoran. Kami usab nakapamatuod, ug nasayod ka nga ang among pagpamatuod tinuod. ¹³ Aduna pa akoy daghang mga butang nga isulat kanimo, apan wala ako naghinaot sa pagsulat niini nganha kanimo pinaagi sa igsusulat ug sa tinta. ¹⁴ Apan nagdahom ako sa pagpakigkita kanimo sa dili madugay, ug mag-atubangay kita sa pagistoryahanay sa usag-usa. ¹⁵ Ang kalinaw maanaa kanimo. Ang mga higala nangumusta kanimo. Pangumustaha ang mga higala pinaagi sa ngalan.

Judas

¹ Si Judas, usa ka sulugoon ni Jesu-Cristo, ug igsoon ni Santiago, alang niadtong tinawag, nga mga hinigugma sa Dios nga Amahan, ug nagtipig alang kang Jesu-Cristo: ² Hinaot nga ang kaluoy ug kalinaw ug gugma magmadagayaon diha kaninyo. ³ Mga hinigugma, samtang nagmakugi ako sa pagsulat nganha kaninyo mahitungod sa atong hiniusa nga kaluwasan, nagsulat ako kaninyo aron sa pag-awhag kaninyo nga makigbisog gayod sa pagtuo nga gitugyan sa makausa alang sa tanan nga mga magtutuo. ⁴ Kay ang pipila ka mga tawo miyuhot sa tago diha kaninyo. Mao kining mga tawhana ang gipatikan na sa pagkahinukman sa silot. Sila mao ang mga dili-diosnon nga mga tawo nga nagbaylo sa grasya sa Dios ngadto sa kalaw-ayan, ug nga milimod sa atong bugtong Agalon ug Ginoo, si Jesu-Cristo. ⁵ Karon buot kong ipahinumdom kaninyo—bisan tuod nga nasayod na kamo niini—nga ang Ginoo nagluwas sa mga tawo pagawas sa kayutaan sa Ehipto, apan pagkahuman iyang gilaglag kadtong wala nagtuo. ⁶ Ang mga anghel usab nga wala magbantay sa ilang mga kaugalingong kahimtang sa katungdanan, kondili mibiya sa ilang naandan nga tigomanang dapit—Ang Dios nagbutang kanila sa walay kataposang gapos nga kadena, sa tumang kangitngit, alang sa paghukom diha sa dakong adlaw. ⁷ Sama kini sa Sodoma ug Gomora ug sa mga siyudad nga nakapalibot kanila, nga nagpatuyang usab sa ilang kaugalingon diha sa pagkamakihilawason ug nagpadayon sa dili-kasagarang mga tinguha. Nagpakita sila ingon nga mga panag-ingnan niadtong moantos sa silot sa kalayo nga walay kataposan. ⁸ Apan sa samang paagi, kining mga nagdamgo usab naghugaw sa ilang mga lawas. Gisalikway nila ang katungod, ug misulti sila sa malaw-ayon nga mga butang batok sa usa nga mahimayaon. ⁹ Apan bisan gani si Michael nga arkanghel, sa dihang nakiglalis siya sa yawa ug nakig-away kaniya mahitungod sa lawas ni Moises, wala mangahas sa pagdala sa masipalaong paghukom batok kaniya. Hinuon misulti siya, “Hinaot nga ang Ginoo magbadlong kanimo!” ¹⁰ Apan kining mga tawhana nagbutangbutang batok sa bisan unsa nga wala nila masabti. Ug unsa ang ilang nasabtan—nga walay kabuot nga mga mananap nasayod lang pinaagi sa awahag kinaiyahan—mao kini ang nakalaglag kanila. ¹¹ Alaot sila! Kay naglakaw sila diha sa paagi ni Cain, ug misunod sa sayop nga ginansya ni Balaam. Nangalaglag sila sa pagsupak ni Kora. ¹² Mao kini sila ang mga adunay tinagong kapagangan sa inyong kombira sa gugma. Nagkombira sila nga walay kaulaw, gipakaon lamang ang ilang mga kaugalingon. Mga panganod sila nga walay tubig, nga gipalid sa hangin. Sila ang nangalarag nga mga kahoy nga wala gayoy bunga—namatay sa makaduha, nangaibot ang mga gamot. ¹³ Mga mabangis sila nga balod sa dagat, nga mibula sa ilang kaugalingong kaulaw. Sila ang nahisalaag nga mga bituon, kansang maitom nga kangitngit nga gitagana sa kahangtoran. ¹⁴ Si Enoc, ang ikapito gikan kang Adan, nga nanagna mahitungod kanila, nga nag-ingon, “Tan-awa! Ang Ginoo moabot uban sa liboan

ug liboan niyang mga Anghel. ¹⁵ Moanhi siya aron ipadangat ang paghukom sa tanan. Moanhi siya aron silotan ang tanan nga dili diosnon sa tanang mga buhat nga ilang nahuman sa dili diosnon nga paagi, ug sa tanang mapintas nga mga pulong nga gisulti sa mga dili diosnong makasasala batok kaniya.” ¹⁶ Mao kini ang mga bagulbolan, reklamador, nga misunod sa daotan nilang mga tinguha. Sila mao ang kusog manghambog, nga alang sa ilang kaugalingong pamintaha, pag-ulog-ulog sa uban. ¹⁷ Apan kamo, mga hinigugma, hinumdomi ang mga gipamulong kaniadto pinaagi sa mga apostoles sa atong Ginoong Jesu-Cristo. ¹⁸ Miingon sila kaninyo, “ Sa kataposang mga panahon adunay mga mabiyaybiyon nga mosunod sa ilang kaugalingong mga tinguha nga dili-diosnon.” ¹⁹ Kining mga tawhana nagkabahinbahin. Sila mga kalibotanon, ug wala sila makabaton sa Espiritu. ²⁰ Apan kamo, mga hinigugma, tukora ang inyong mga kaugalingon sa inyong labing balaang pagtuo, ug pag-ampo diha sa Balaang Espiritu. ²¹ Padayon kamo sa inyong mga kaugalingon diha sa gugma sa Dios, ug paghulat sa kaluoy sa atong Ginoong Jesu-Cristo nga magdala kaninyo sa kinabuhing walay kataposan. ²² Pagmaluloy-on niadtong nagduhaduha. ²³ Luwasa ang uban pinaagi sa pagsakmit kanila gikan sa kalayo. Pagmaluluy-on ngadto sa uban inubanan sa kahadlok. Dumti bisan ang bisti nga namansahan pinaagi sa unod. ²⁴ Karon ngadto sa usa nga makapalikay kaninyo gikan sa pagkapandol, ug maoy hinungdan nga kamo magtindog sa atubangan sa iyang mahimayaon nga presensya, nga walay ikasaway ug uban sa dakong kalipay, ²⁵ ngadto sa bugtong Dios nga atong Manluluwas pinaagi kang Ginoong Jesu-Cristo nga atong Ginoo, ang himaya, pagkahalangdon, pagdumala, ug gahom, sa wala pa ang tanang kapanahonan, karon, ug sa kahangtoran, Amen.

Pinadayag

¹ Kini ang gipadayag ni Jesu-Cristo nga gihatag sa Dios kaniya sa pagpakita sa iyang mga alagad nga sa dili madugay mahitabo. Gipaila niya kini pinaagi sa pagpadala sa iyang anghel ngadto kang Juan. ² Si Juan nagpamatuod sa tanan niyang nakita mahitungod sa pulong sa Dios ug sa pagpamatuod nga gihatag mahitungod kang Jesu-Cristo. ³ Bulahan kadtong mibasa sa makusog—ug kadtong tanan nga nakadungog—sa mga pulong niining panagna ug sa pagtuman kung unsa ang nahisulat niini, tungod kay ang panahon haduol na. ⁴ Si Juan, ngadto sa pito ka iglesia sa Asya: Ang grasya maanaa kaninyo ug kalinaw gikan kaniya nga mao karon, ug mao kaniadto, ug mao ang umaabot, ug gikan sa pito ka mga espiritu nga anaa sa atubangan sa iyang trono, ⁵ ug gikan kang Jesu-Cristo, nga mao ang matinud-anon nga saksi, ang panganay gikan sa mga patay, ug ang magmamando sa hari sa kalibotan. Ngadto kaniya nga nahigugma kanato ug nagpahigawas kanato gikan sa atong mga sala pinaagi sa iyang dugo, ⁶ gibuhat kita niya nga usa ka gingharian, mga pari sa Dios ug sa iyang Amahan—kaniya ang himaya ug gahom hangtod sa walay kataposan. Amen. ⁷ Tan-awa, siya moabot uban sa mga panganod; ang matag mata makakita kaniya, lakip ang naglansang kaniya. Ug ang tanan nga tribo sa kalibotan magbangotan diha kaniya. Oo, Amen. ⁸ “Ako ang Alpa ug ang Omega,” nag-ingon ang Dios, “Ang mao karon, ug mao kaniadto, ug mao ang umaabot, ang Makagagahom.” ⁹ Ako, si Juan—ang inyong igsoon ug nakig-ambit kaninyo diha sa pag-antos ug sa gingharian ug sa pagpailob ug sa paglahutay nga anaa kang Jesus—nga anaa sa isla nga gitawag ug Patmos tungod sa pulong sa Dios ug pagpamatuod mahitungod kang Jesus. ¹⁰ Anaa kanako ang Espiritu sa maong adlaw sa Ginoo. Nadungog ko ang kusog nga tingog sa akong luyo sama sa trumpeta. ¹¹ Nga nag-ingon siya, “Isulat kini sa basahon kung unsa ang imong nakita, ug ipadala kini sa pito ka iglesia - ngadto sa Efeso, sa Esmirna, sa Pergamo, sa Tiatira, sa Sardis, sa Filadelfia, ug sa Laodicea.” ¹² Milingi ako sa pagtan-aw kung kinsang tingog nga nakigsulti kanako, ug sa akong paglingi akong nakita ang pito ka tangkawan nga bulawan. ¹³ Sa taliwala sa tangkawan adunay usa nga sama sa Anak sa Tawo, nga nagsul-ob sa taas nga bisti nga sangko sa iyahang tiilan, ug ang usa ka bakus nga bulawan palibot sa iyang dughan. ¹⁴ Ang iyang ulo ug buhok maputi sama kaputi sa balahibo sa nating karnero—sama kaputi sa niyebe, ug ang iyang mata sama sa nagdilaab nga kalayo. ¹⁵ Ang iyang tiil sama kasinaw sa bronse, sama sa bronse nga gitunaw diha sa hudno, ug ang iyang tingog sama sa daghang naghaganas nga tubig. ¹⁶ Adunay pito ka mga bituon nga anaa sa iyang tuong kamot, ug migula sa iyang baba ang hait nga espada nga adunay duha ka sulab. Ang iyang nawong misidlak sama sa adlaw nga hilabihan kasulaw. ¹⁷ Sa dihang nakita ko siya, natumba ako sa iyang tiilan daw sama sa patay nga tawo. Gitapion niya ang iyang tuong kamot nganhi kanako ug miingon, “Ayaw kahadlok. Ako ang Una ug ang Kataposan, ¹⁸ ug ang usa nga nabuhi. Ako namatay, apan

tan-awa, Ako nabuhi sa kahanngtoran! Ug aduna akoy mga yawi sa Kamatayon ug sa Hades. ¹⁹ Busa isulat kung unsa ang imong nakita, unsa ang karon, ug unsa ang mahitabo human niini. ²⁰ Isip tinago nga kahulogan mahitungod sa pito ka mga bituon nga imong nakita sa akong tuong kamot, ug ang pito ka tangkawan nga bulawan: ang pito ka mga bituon nga mao ang mga anghel sa pito ka mga iglesia, ug ang pito ka tangkawan nga mao ang pito ka mga iglesia.”

2

¹ “Alang sa anghel sa iglesia sa Efeso isulat: 'Kini ang mga pulong sa usa nga nagkupot sa pito ka mga bituon sa iyang tuo nga kamot. Ang usa nga naglakaw taliwala sa pito ka bulawan nga tangkawan nagsulti niini,’” ² “Ako nasayod kung unsa ang inyong nabuhat ug sa inyong kalisod ug sa inyong mapailubong paglahutay, ug kamo dili makig-uban niadtong mga daotan, ug inyong gisulayan kadtong nag-angkon sa ilang kaugalingon nga mga apostoles, apan dili, ug nakaplagan sila nga sayop. ³ Ako nasayod nga kamo adunay mapailubong paglahutay, ug kamo nag-antos tungod sa akong ngalan, ug kamo wala gikapoy. ⁴ Apan kini ang akong ikasupak kaninyo—inyong gibiyaan ang inyong unang gugma. ⁵ Busa hinumdomi asa kamo gikan nahulog. Paghinulsol ug buhata ang mga butang nga inyong gibuhat kaniadto. Gawas kung kamo maghinulsol, ako moanha kaninyo ug kuhaon ang inyong tangkawan gikan sa nahimutangan niini. ⁶ Apan kamo aduna niini—kamo nasuko kung unsa ang nabuhat sa mga Nicolaita, nga ako usab gikasuk-an. ⁷ Kung kamo adunay dalunggan, pamatia kung unsa ang gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia. Niadtong magmadaogon akong pagatugotan nga mokaon gikan sa kahoy sa kinabuhi, nga anaa didto sa paraiso sa Dios.’” ⁸ “Alang sa anghel sa iglesia sa Esmyrna isulat: 'Kini ang mga pulong sa usa nga nahauna ug ang naulahi—nga namatay ug nahimong nabuhi pag-usab:’” ⁹ “Ako nasayod sa inyong mga pag-antos ug sa inyong kakabos (apan kamo dato), ug ang pagpakaulaw niadtong nag-ingon nga sila mga Judio (apan dili, apan usa ka sinagoga ni Satanas). ¹⁰ Ayaw kahadloki kung unsa ang inyong pagaantuson. Tan-awa! Ang yawa buot molabay sa pipila kaninyo didto sa bilangoan aron kamo sulayan, ug kamo mag-antos sa napulo ka adlaw. Pagmatinud-anon hangtod sa kamatayon, ug akong igahatag kaninyo ang korona sa kinabuhi. ¹¹ Kung kamo adunay dalunggan, pamatia kung unsa ang gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia. Ang usa nga magmadaogon dili masakitan pinaagi sa ikaduha nga kamatayon.’” ¹² “Alang sa anghel sa iglesia sa Pergamum isulat: 'Kini ang mga pulong sa usa nga adunay hait, ang duha ka kilid sa espada:’” ¹³ “Ako nasayod kung asa kamo nagpuyo—kung asa ang trono ni Satanas. Apan kamo nagkupot ug hugot sa akong ngalan, ug wala ninyo gilimod ang inyong pagtuo kanako, bisan sa mga adlaw ni Antipas nga akong saksi, ang akong usa ka matinud-anon, nga gipatay sa taliwala kaninyo, didto asa si Satanas nagpuyo. ¹⁴ Apan ako adunay pipila ka butang nga ikasupak kaninyo: Adunay pipila kaninyo nga nagkupot ug hugot ngadto sa mga pagtulon-an ni Balaam, nga nagtudlo kang Balak sa paglabay ug usa ka babag nga makapandol sa atubangan sa mga anak sa Israel, aron sila mokaon sa pagkaon nga gihalad ngadto

sa mga diosdios ug mahimo nga makighilawason. ¹⁵ Sa samang paagi, kamo adunay pipila usab nga nagkupot ug hugot sa pagtulon-an sa mga Nicolaita. ¹⁶ Busa! Paghinulsol, kung kamo dili, ako moanha kaninyo sa walay langan, ug ako maghimo ug away batok kanila uban sa espada nga mogawas sa akong baba. ¹⁷ Kung kamo adunay dalunggan, pamatia kung unsa ang gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia. Sa usa nga magmadaogon, akong pagahatagan ug pipila sa nakatago nga manna, ug akong pagahatagan ug usa ka puti nga bato nga adunay bag-o nga ngalan nga nasulat sa bato, usa ka ngalan nga walay bisan usa nga nasayod apan kadto lamang usa nga makadawat niini.' ¹⁸ "Alang sa anghel sa iglesia sa Tyatira isulat: 'Kini ang mga pulong sa Anak sa Dios, nga adunay mga mata nga sama sa nagadilaab nga kalayo ug mga tiil sama sa pinasinaw nga tumbaga.'" ¹⁹ "Ako nasayod kung unsa ang inyong nabuhat—sa inyong gugma ug pagtuo ug sa pag-alagad ug sa inyong mapailubong paglahutay, ug kung unsa ang inyong nabuhat karon mas labaw pa sa inyong gibuhat kaniadto. ²⁰ Apan ako adunay ikasupak kaninyo: Inyong gipatuyangan ang babaye nga si Jezebel, nga gitawag ang iyang kaugalingon nga babayeng propeta. Pinaagi sa iyang pagtudlo siya nanglimbong sa akong mga alagad sa pagbuhat ug malaw-ay nga pagpakighilawas ug mokaon sa gihalad ngadto sa diosdios. ²¹ Ako siyang gihatagan ug panahon sa paghinulsol, apan siya dili andam nga maghinulsol sa iyang pagkamakighilawason. ²² Tan-awa! akong ilabay siya ngadto sa higdaanan sa masakiton, ug kadtong nagbuhat ug pagpanapaw uban kaniya ngadto sa labihang pag-antos, gawas kung sila maghinulsol sa iyang nabuhat. ²³ Akong latoson ang iyang mga anak hangtod nga mamatay, ug ang tanan nga mga iglesia masayod nga ako mao siya nga nagasusi sa mga hunahuna ug mga tinguha. Akong hatagan ang matag-usa kaninyo sumala sa inyong nabuhat. ²⁴ Apan didto sa nahibilin kaninyo sa Tyatira, sa tanan nga wala nagkupot niining pagtulon-an, ug wala masayod sa ginatawag sa pipila nga lalom nga mga butang ni Satanas—kaninyo ako magsulti, 'ako dili mobutang kaninyo ug bisan unsang kabug-aton.' ²⁵ Sa bisan unsa nga paagi, kamo kinahanglan nga mokupot ug hugot hangtod ako mobalik. ²⁶ Ang usa nga magmadaogon ug nagbuhat kung unsa ang akong nabuhat hangtod sa kataposan, kaniya ako mohatag ug katungod ibabaw sa mga nasod. ²⁷ Siya momando kanila uban ang puthaw nga sungkod, sama sa kolon iya kining buakbuakon. ²⁸ Ingon nga ako nakadawat gikan sa akong Amahan, ako usab mohatag kaniya ug bituon sa kabuntagon. ²⁹ Kung kamo adunay dalunggan, pamatia kung unsa ang gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.'

3

¹ "Isulat ngadto sa anghel sa iglesia sa Sardis: 'Ang mga pulong sa usa nga naghawid sa pito ka mga Espiritu sa Dios ug sa pito ka mga bituon. "Nasayod ako kung unsa ang imong nabuhat. Aduna kay kadungganan nga ikaw buhi, apan ikaw patay. ² Pagmata ug lig-ona kung unsa man ang mga nahibilin, kay himalatyon na kini, tungod kay wala nako nakita ang imong mga binuhatan nga nahuman na sa panan-aw sa akong Dios. ³ Busa hinumdomi, kung unsa ang imong nadawat ug nadungog. Tumana kini ug paghinulsol. Apan kung ikaw dili

mahigmata, moabot ako sama sa usa ka kawatan, ug dili ka masayod kung unsang taknaa ako moanha kanimo. ⁴ Apan adunay pipila ka mga ngalan sa mga tawo sa Sardis nga wala maghugaw-hugaw sa ilang mga bisti. Magalakaw sila uban kanako, nga sinul-oban ug puti, kay sila takos man. ⁵ Ang usa nga magmadaugon pagasul-oban ug puti nga mga bisti, ug dili gayod nako pagapapason ang iyang ngalan sa basahon sa kinabuhi, ug akong isulti ang ilang ngalan sa atubangan sa akong Amahan, ug sa atubangan sa iyang mga anghel. ⁶ Kung aduna kamoy igdulogog, patalinghugi kung unsa ang gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.” ⁷ “Isulat kini ngadto sa anghel sa iglesia sa Filadelfia: Ang mga pulong sa usa ka balaan ug matuod—gigunitan niya ang yawi ni David, giablihan niya ug walay bisan usa nga makasirado, pagasirhan niya ug walay bisan usa nga makaabli. ⁸ Nasayod ako kung unsa ang imong nabuhat. Tan-awa, akong gibutang sa imong atubangan ang abli nga pultahan nga walay bisan usa nga makasirado. Nasayod ako nga aduna kay diyutay nga kusog, bisan pa niana gituman mo ang akong pulong ug wala maglimod sa akong ngalan. ⁹ Pagtukaw! Niadtong nahisakop sa sinagoga ni Satanas, kadtong miingon nga sila mga Judio apan dili diay, —hinuon namakak sila. Paanhion ko sila ug ipayukbo sa imong tiilan, ug sila makahibalo nga gihigugma ko ikaw. ¹⁰ Sanglit gitipigan mo man ang akong sugo aron nga molahutay nga mapailobon, ako usab magbantay kanimo sa takna sa pagsulay nga moabot sa tibuok kalibotan, aron sulayan kadtong nagpuyo sa yuta. ¹¹ Moabot ako sa dili madugay. Hugti ug guniti kung unsay anaa kanimo aron walay bisan usa nga makakuha sa imong purong-purong. ¹² Ang usa nga magmadaugon pagahimoan ko ug usa ka haligi sa templo sa akong Dios, ug dili gayod siya makagawas niini. Akong isulat kaniya ang ngalan sa akong Dios, ang ngalan sa siyudad sa akong Dios (ang bag-ong Jerusalem, nga mokanaog gikan sa langit sa akong Dios), ug ang akong bag-ong ngalan. ¹³ Ang usa nga adunay igdulogog, papatalinghoga siya kung unsa ang gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.” ¹⁴ “Isulat ngadto sa anghel sa iglesia sa Laodicea: ‘Ang mga pulong Amen, ang kasaligan ug matuod nga saksi, ang magmamando sa tibuok binuhat sa Dios. ¹⁵ Nasayod ako kung unsa ang imong nabuhat, ug nga ikaw dili bugnaw ni init. Nangandoy ako nga ikaw unta dili bugnaw o init! ¹⁶ Busa, tungod kay ikaw dagaang man—dili init ni bugnaw—igasuka ko ikaw pagawas sa akong baba. ¹⁷ Kay ikaw miingon, “Adunahan ako, aduna akoy daghang mga bahandi, ug wala na akoy gikinahanglan.” Apan wala ikaw masayod nga ikaw alaot kaayo, makaluluoy, kabos, buta ug hubo. ¹⁸ Pamati sa akong tambag: Pagpalit gikan kanako ug bulawan nga giputli pinaagi sa kalayo aron mamahimo ikaw nga adunahan, ug masanag nga puting mga bisti aron imong isul-ob sa imong kaugalingon ug dili mapakita ang kaulaw sa imong pagkahubo, ug tambal nga idihog sa imong mga mata aron ka makakita. ¹⁹ Ang matag-usa nga akong gihigugma akong gimatuto ug gitudluan sila kung unsaon nila pagkinabuhi. Busa, pagmaugdang ug paghinulsol. ²⁰ Tan-awa, nagtindog ako sa pultahan ug nanuktok. Kung kinsa kadtong makadungog sa akong tingog ug magaabli sa pultahan, mosulod ako sa iyang panimalay, ug mokaon uban kaniya, ug siya uban kanako. ²¹ Ang usa nga magmadaugon, pagahatagan ko siya ug

katungod sa paglingkod uban kanako ngadto sa akong trono, sama nga ako usab nagmadaugon ug naglingkod uban sa akong Amahan sa iyang trono. ²² Kung aduna kamoy igdulongog, patalinghogi kung unsay gisulti sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.”

4

¹ Human niining mga butanga ako nagtan-aw, ug nakita ko ang poltahan sa langit nga naabri. Ang una nga tingog, miingon kanako sama sa trumpeta, miingon, “Saka ngari, ug akong ipakita kanimo kung unsa ang mahitabo human niining mga butanga.” ² Sa dihang ako gikonsaran sa Espiritu, ug akong nakita ang trono nga nahimotang sa langit, ug adunay usa nga milingkod niini. ³ Ang usa nga milingkod niini sama sa haspe ug carnalina. Adunay balangaw libot sa trono. Ang balangaw sama sa emeralda. ⁴ Palibot sa trono adunay 24 ka mga trono, ug gilingkoran kini ug 24 ka mga kadagkoan, nakabisti ug puti nga mga panapton, uban ang bulawan nga purongpurong sa ilang mga ulo. ⁵ Gikan sa trono adunay pangidlap sa kidlat, ug dinahunog sa dalogdog. Pito ka mga suga ang nagasiga sa atubangan sa trono, ang suga nga mao ang pito ka Espiritu sa Dios. ⁶ Ayha ang trono adunay dagat, tin-aw nga sama sa bildo. Ang palibot sa trono adunay upat ka mga buhing binuhat, puno sa mga mata ang atubangan ug likod. ⁷ Ang una nga buhing binuhat sama sa liyon, ang ikaduha nga buhing binuhat sama sa baka, ang ikatulo nga buhing binuhat adunay dagway nga sama sa usa ka tawo, ug ang ikaupat nga buhing binuhat sama sa usa ka naglupad nga agila. ⁸ Ang matag-usa sa upat ka buhing binuhat adunay unom ka mga pako, puno sa mga mata gikan sa taas paingon sa ubos. Adlaw ug gabii sila walay hunong sa pag-sulti, “Balaan, balaan, balaan ang ngalan sa Ginoong Dios, ang nagdumala sa kinatibok-an, nga mao ang kaniadto, ug ang karon, ug ang umaabot.” ⁹ Matag buhing binuhat mihatag ug himaya, dungog, ug pasalamat sa usa nga naglingkod sa trono, ang usa nga buhi hangtod sa kahangtoran, ¹⁰ ang 24 ka mga kadagkoan mihapa sa atubangan sa usa nga naglingkod sa trono. Nagyukbo sila sa usa nga nabuhi sa walay kataposan, ug ilang gibutang ang ilang mga purongpurong sa trono, ug nag-ingon, ¹¹ “Takos ka, among Ginoo ug among Dios, sa pagdawat sa himaya ug sa dungog ug sa gahom. Tungod kay ikaw ang naghimo sa tanang butang, ug pinaagi sa imong pagbuot, sila anaa na ug nabuhat.”

5

¹ Unya nakita ko sa tuo nga kamot niadtong usa nga naglingkod sa trono, ang linukot nga basahon nga gisulatan sa atubangan ug sa likod nga bahin, ug gisilyohan kini sa pito ka silyo. ² Nakita ko usab ang usa ka gamhanan nga anghel nga nagmantala uban sa kusog nga tingog, “Kinsa man ang takos nga moabli sa linukot nga basahon ug sa pagtangtang sa mga silyo niini?” ³ Walay bisan usa sa langit o sa yuta o sa ilalom sa yuta nga makahimo sa pag-abli sa linukot nga basahon o sa pagbasa niini. ⁴ Mihilak ako tungod kay walay bisan usa nga nakaplagan nga takos sa pag-abli sa linukot nga basahon o sa pagbasa niini. ⁵ Apan usa sa mga kadagkoan miingon kanako, “Ayaw paghilak. Tan-awa! Ang Liyon sa banay ni Juda, ang Gamot

ni David, nagmadaogon, busa makahimo na siya sa pag-abli sa linukot nga basahon ug sa pito ka silyo niini.”⁶ Taliwala sa trono ug sa upat ka buhing binuhat ug taliwala sa mga kadagkoan, nakita ko ang Nating Karnero nga nagbarog, nga daw siya miagi sa kamatayon. Aduna siyay pito ka sungay ug pito ka mata - mao kini ang pito ka Espiritu sa Dios nga gipadala sa tibuok kalibotan.⁷ Miduol siya ug gikuha ang linukot nga basahon gikan sa tuong kamot niadtong usa nga naglingkod sa trono.⁸ Sa dihang gikuha niya ang linukot nga basahon, ang upat ka buhing binuhat ug ang 24 ka kadagkoan mihapa sa ilang kaugalingon sa yuta atubangan sa Nating Karnero. Ang matag-usa kanila adunay mga alpa ug bulawan nga panaksan nga puno sa insenso, nga mao ang mga pag-ampo sa mga balaan.⁹ Nanag-awit sila ug bag-ong awit: “Takos ikaw nga mokuha sa linukot nga basahon ug sa pag-abli sa mga silyo niini. Kay ikaw mao man ang gipatay, ug uban sa imong dugo gibayran mo ang katawhan alang sa Dios gikan sa matag banay, pinulongan, mga tawo ug kanasoran.”¹⁰ Gihimo mo sila nga usa ka gingharian ug mga pari aron moalagad sa atong Dios, ug magamando sila sa kalibotan.”¹¹ Unya mitan-aw ako ug nadungog ko ang tingog sa daghang mga anghel palibot sa trono - ang gidaghanon nila 200, 000, 000 - ug ang mga buhing binuhat ug mga kadagkoan.¹² Miingon sila sa makusog nga tingog, “Takos ang Nating Karnero nga gipatay aron sa pagdawat sa gahom, bahandi, kaalam, kusog, kadungganan, himaya, ug pagdayeg.”¹³ Nadungog ko ang matag binuhat nga didto sa langit ug sa yuta, ilalom sa yuta, sa dagat, ug ang tanang binuhat nga anaa niini, nga nag-ingon, “Kaniya nga milingkod sa trono ug sa Nating Karnero, ang pagdayeg, kadungganan, himaya, ug ang gahom sa pagmando, hangtod sa kahangtoran.”¹⁴ Ang upat ka mga buhing binuhat miingon, “Amen!” ug ang mga kadagkoan mihapa sa ilang kaugalingon sa yuta ug nagsimba.

6

¹ Ako mitan-aw sa dihang ang Nating Karnero miabli sa usa sa pito ka mga silyo, ug akong nadungog ang usa sa upat ka buhing binuhat nga nag-ingon sa tingog nga sama sa dalugdog, “Dali!”² Ako mitan-aw ug adunay usa ka puti nga kabayo! Ang nagsakay niini nagkupot ug pana, ug siya gihatagan ug purongpurong. Siya migula sama sa usa ka mananaog aron sa pagbuntog.³ Sa dihang ang Nating Karnero miabli sa ikaduhang silyo, akong nadungog ang ikaduha nga buhing binuhat nga nag-ingon, “Dali!”⁴ Unya ang laing kabayo migula-nga nagdilaab sa kapula. Ang nagsakay niini gihatagan ug pagtugot sa pagkuha sa kalinaw gikan sa kalibotan, aron ang mga tawo magpinatyanay sa matag-usa. Ang nagsakay niini gihatagan ug usa ka dakong espada.⁵ Sa dihang ang Nating Karnero miabli sa ikatulong silyo, akong nadungog ang ikatulong buhing binuhat nga nag-ingon, “Dali!” Akong nakita ang usa ka itom nga kabayo, ug ang nagsakay niini nagkupot ug usa ka pares sa timbangan sa iyang kamot.⁶ Akong nadungog ang daw tingog taliwala sa upat ka buhing binuhat nga nag-ingon, “Ang usa ka takos sa trigo alang sa usa ka denaryo, ug ang tulo ka takos sa sebada alang sa usa ka denaryo. Apan ayaw hilabti ang lana ug bino.”⁷ Sa dihang ang Nating Karnero miabli sa ikaupat

nga silyo, akong nadungog ang tingog sa ikaupat nga buhing binuhat nga nag-ingon, "Dali!" ⁸ Unya akong nakita ang usa ka luspada nga kabayo. Ang nagsakay niini ginganlan ug Kamatayon, ug ang hades nagsunod kaniya. Sila gihatagan ug katungod hangtod sa ikaupat ka bahin sa kalibotan, sa pagpatay gamit ang espada, kagutom ug balatian, ug uban ang mga ihalas nga mga mananap sa kalibotan. ⁹ Sa dihang ang Nating Karnero miabli sa ikalima nga silyo, akong nakita sa ilalom sa altar ang mga kalag niadtong gipatay tungod sa pulong sa Dios ug ang pagpamatuod nga ilang gikuptan uban ang lig-on nga pagtuo. ¹⁰ Sila misinggit sa kusog nga tingog, "Unsa pa kadugay, Magmamando sa tanan, balaan ug matuod, hangtod ikaw ang maghukom niadtong nagpuyo sa kalibotan, ug hangtod ikaw ang mobalos sa among dugo?" ¹¹ Unya ang matag-usa kanila gihatagan ug usa ka puting bisti, ug sila gisultihan nga sila kinahanglan mohulat sa gamay nga gidugayon hangtod nga ang tibuok gidaghanon sa ilang kaubang sulugoon ug ang ilang igsoong lalaki ug igsoong babaye nga pagapatyon, sama sa pagpatay kanila. ¹² Sa dihang ang Nating Karnero miabli sa ikaunom nga silyo, ako mitan-aw ug didto adunay usa ka dakong linog. Ang adlaw nahimong sama kaitom sa bisting sako, ug ang bulan nahimong sama sa dugo. ¹³ Ang mga bituon sa kalangitan nangahulog ngadto sa kalibotan, sama sa igos nga kahoy nga mahulog ang iyang bunga sa dihang gitay-og sa kusog nga hangin. ¹⁴ Ang langit mahanaw sama sa usa ka linukot nga basahon nga gilukot. Ang matag bukid ug isla mabalhin gikan sa ilang nahimutangan. ¹⁵ Unya ang mga hari sa kalibotan ug ang mahinungdanong mga tawo, ug ang mga pangulo, ang mga adunahan, ang mga gamhanan, ug si bisan kinsa, ulipon ug gawasnon, nanago sa mga langob, ug taliwala sa mga bato sa kabukiran. ¹⁶ Miingon sila sa kabukiran ug sa mga bato, "Tumpagi kami! Itago kami gikan sa iyang nawong nga naglingkod diha sa trono ug gikan sa kasuko sa Nating Karnero. ¹⁷ Kay ang dakong adlaw sa ilang kapungot miabot na, ug kinsa man ang makahimo sa pagtindog?"

7

¹ Human niini nakita ko ang upat ka mga manulonda nga nagbarog sa upat ka suok sa kalibotan, hugot nga nagpugong sa upat ka hangin sa kalibotan aron walay hangin nga mohuros didto sa yuta, didto sa dagat, o sa bisan unsang kahoy. ² Nakita ko ang ubang manulonda gikan sa silangan, nga adunay silyo sa buhi nga Dios. Siya mitawag sa lanog nga tingog sa upat ka mga manulonda nga gihatagan ug pagtugot aron sa pagguba sa yuta ug sa dagat: ³ "Ayaw gub-a ang kalibotan, ang dagat, o ang mga kahoy hangtod mabutangan ta ug silyo ang mga agtang sa mga sulugoon sa atong Dios." ⁴ Nadungog ko ang gidaghanon niadtong nasilyohan: mga 144, 000, ang nasilyohan gikan sa matag banay sa mga katawhan sa Israel: ⁵ ang 12, 000 nga nasilyohan gikan sa banay ni Juda, ang 12, 000 gikan sa banay ni Ruben, ang 12, 000 gikan sa banay ni Gad. ⁶ Ang 12, 000 gikan sa banay ni Asher, ang 12, 000 gikan sa banay ni Neftali, ang 12, 000 gikan sa banay ni Manases. ⁷ ang 12, 000 gikan sa banay ni Simeon, ang 12, 000 gikan sa banay ni Levi, ang 12, 000 gikan sa banay ni Isacar, ⁸ ang 12, 000 gikan sa banay ni Zebulun, ang 12, 000 gikan sa banay ni Jose, ug ang 12, 000

gikan sa banay ni Benjamin ang nasilyohan. ⁹ Human niini nga mga butanga mitan-aw ako, ug adunay dakong panon nga walay bisan usa nga makaihap—gikan sa tanang kanasoran, banay, katawhan, ug mga pinulongan—nanagbarog sa atubangan sa trono ug sa atubangan sa Nating Karnero. Nagsul-ob sila sa maputing bisti ug naggunit sa sanga sa palmera sa ilang mga kamot, ¹⁰ ug sila nagtawag uban sa lanog nga tingog: “Ang kaluwasan iya sa atong Dios nga naglingkod didto sa trono, ug sa Nating Karnero!” ¹¹ Ang tanan nga mga manulonda nagbarog nga nag-alirong sa trono ug nag-alirong sa mga kadagkoan ug sa upat ka mga buhing binuhat, ug sila mihapa sa yuta ug gipaduol ang ilang mga dagway sa yuta diha sa atubangan sa trono, ug sila nagsimba sa Dios, ¹² nga nag-ingon, “Amen! Ang pagdayeg, ang himaya, ang kaalam, ang pagpasalamat, ang kadungganan, ang gahom, ug ang kalig-on anaa sa atong Dios hangtod sa kahangtoran! Amen!” ¹³ Unya usa sa mga kadagkoan nangutana kanako, “Kinsa man kining gisuloban ug maputi nga mga bisti, ug diin man sila gikan? ¹⁴ Ako miingon kaniya, “Sir, nasayran mo na,” ug miingon siya kanako, “Mao kini ang usa sa mga nakalingkawas sa Dakong Kagul-anan. Gilabhan nila ang ilang mga bisti ug nahimo kining puti sa dugo sa Nating Karnero. ¹⁵ Kay mao kini ang hinungdan, nga sila anaa sa atubangan sa trono sa Dios, ug nagsimba sila kaniya adlaw ug gabii sa iyang templo. Siya nga naglingkod atubangan sa trono magabukhad sa iyang barongbarong ngadto kanila. ¹⁶ Dili na sila gutomon pag-usab, ni dili na sila uhawon pag-usab. Ang adlaw dili na makapaso kanila, ni bisan unsang kainit nga makasunog. ¹⁷ Kay ang Nating Karnero sa taliwala sa trono mao ang ilang magbalantay, ug siya ang magagiya kanila sa mga tuboran sa tubig sa kinabuhi, ug ang Dios magapahid sa matag luha gikan sa ilang mga mata.”

8

¹ Sa dihang giabrihan sa Nating Karnero ang ikapito ka silyo, dihay kahilom sa langit nga niabot ug tunga sa oras. ² Unya akong nakita ang pito ka mga manulonda nga nagtindog atobangan sa Dios, ug pito ka mga trumpeta ang gihatag kanila. ³ Adunay laing manulonda nga miabot, nga naggunit ug usa ka bulawan nga panaksan sa encenso, nga nagtindog sa altar. Daghang encenso ang gihatag kaniya mao nga iya kining gihalad uban ang mga pag-ampo sa tanang katawhan nga balaan ngadto sa bulawan nga altar atubangan sa trono. ⁴ Ang aso sa encenso, uban ang pag-ampo sa mga balaan, miulbo atubangan sa Dios gikan sa kamot sa mga manulonda. ⁵ Ang manulonda nagdala ug panaksan sa encenso puno kini ug kalayo gikan sa altar. Unya iya kining gilabay paingon sa kalibotan, ug adunay linagapak sa dalugdog, dahunog, kidlap sa kilat, ug ang pagpanglinog. ⁶ Ang pito ka mga manulonda nga adunay pito ka mga trumpeta nga andam na sa pagpatingog niini. ⁷ Ang una nga manulonda nagpatingog sa iyang trumpeta, ug nag-ulan ug yelo ug kalayo nga sagol ug dugo. Kini gihulog ngadto sa kalibotan mao nga ang ikatulong bahin niini nasunog, ang ikatulong bahin sa kakahoyan nasunog, ug ang tanang lunhaw nga sagbot nasunog. ⁸ Ang ikaduha nga manulonda nipatingog sa iyang trumpeta, ug daw dihay sama sa dakong bukid nga nasunog

sa kalayo nga gilabay ngadto sa dagat. ⁹ Ang ikatulong bahin sa dagat nahimong dugo, ang ikatulong bahin sa mga buhing binuhat sa dagat nangamatay, ug ang ikatulong bahin sa mga barko nangaguba. ¹⁰ Ang ikatulo ka manulonda nipatingog sa iyang trumpeta, ug ang dako nga bituon nahulog gikan sa langit, nga nagdilaab sama sa sulo, ug ang ikatulong bahin sa mga suba ug mga tubod sa tubig. ¹¹ Ang ngalan sa bituon Panyawan. Ang ikatulong bahin sa tubig nahimong pait, ug daghang mga tawo ang nangamatay gikan sa tubig nga nahimong pait. ¹² Ang ikaupat nga manulonda nipatingog sa iyang trumpeta, ug ang ikatulong bahin sa adlaw gihampak, sama usab nga ang ikatulong bahin sa bulan ug ang ikatulong bahin sa mga bituon. Mao nga ang ikatulong bahin mingitngit; ang ikatulong bahin sa adlaw ug ang ikatulong bahin sa gabii walay kahayag. ¹³ Akong nakita, ug akong nadungog ang usa ka agila nga naglupad tungatunga sa kawanangan, nga nagatawag sa makusog nga tingog, “Alaot, alaot, alaot, kadtong nagpuyo sa kalibotan, tungod sa nahibilin nga huyop sa trumpeta nga patingogon sa tulo ka mga manulonda.”

9

¹ Unya ang ikalima nga manulonda nagpatingog sa iyang trumpeta. Nakita ko ang usa ka bituon gikan sa langit nga nahulog sa kalibotan. Ang bituon gihatagan ug yawi sa agianan padulong sa kinahiladman ug walay kataposan nga bung-aw. ² Giablihan niya ang agianan sa kinahiladman ug walay kataposan nga bung-aw, ug ang haligi nga aso miulbo sa agianan sama sa aso nga gikan sa dakong hudno. Ug mingitgit ang adlaw ug ang hangin pinaagi sa aso nga miulbo sa agianan. ³ Migawas gikan sa aso ang mga dulon ibabaw sa kalibotan, ug gihatagan sila ug gahom sama sa mga tanga didto sa kalibotan. ⁴ Gisultihan sila nga dili pagdaoton ang mga sagbot sa yuta o bisan unsa nga lunhaw nga tanom o kahoy, apan kadto lamang mga tawo nga walay silyo sa Dios sa ilang mga agtang. ⁵ Wala sila gitugotan sa pagpatay niadtong mga tawo, apan sa pagpaantos lamang kanila sulod sa lima ka bulan. Ang ilang pag-antos mahisama kalala sa tanga nga motusok sa usa ka tawo. ⁶ Niadtong mga adlaw pagapangitaon sa mga tawo ang ilang kamatayon, apan dili makakaplag niini. Mangandoy sila nga mamatay, apan ang kamatayon mopalayo gikan kanila. ⁷ Ang mga dulon daw sama sa mga kabayo nga giandam alang sa panggubatan. Sa ilang mga ulo adunay usa ka butang nga daw sama sa purongpurong nga bulawan ug ang ilang mga dagway daw sama sa dagway sa mga tawo. ⁸ Aduna silay buhok nga sama sa buhok sa babaye ug ang ilang ngipon daw sama sa ngipon sa liyon. ⁹ Aduna silay kotamaya sama sa puthawng kotamaya ug ang lagapak sa ilang mga pako daw sama sa dahunog nga hinimo sa daghang mga karwahe ug mga kabayo nga nagadagan paingon sa panggubatan. ¹⁰ Sila adunay mga ikog nga anaay suyod nga malala sama sa tanga; ang mga ikog nila adunay gahom aron sa pagsakit sa katawhan sulod sa lima ka bulan. ¹¹ Ang manulonda sa kinahiladman ug walay kataposan nga bung-aw mao ang hari nila. Ang iyang ngalan sa Hebreo mao si Abadon, ug sa Griyego ginganlan siya ug Apolyon. ¹² Ang pinakaunang tunglo milabay na. Pagbantay! Human niini

aduna pay nahibilin nga duha ka mga katalagman nga moabot. ¹³ Ang ikaunom nga manulonda nagpatingog sa iyang trumpeta, ug nadungog ko ang usa ka tingog nga naggikan sa mga sungay sa bulawanong altar nga anaa sa atubangan sa Dios. ¹⁴ Ang tingog miingon sa ikaunom nga manulondal nga adunay trumpeta, “Hubari ang upat ka mga manulondal nga ginapos didto sa dakong suba sa Eufrates.” ¹⁵ Ang upat ka mga manulonda nga andam alang niadto gayong taknaa, niadtong adlaw, niadtong bulana, ug niadtong tuiga, gibuhian aron sa pagpatay sa ikatulong bahin sa katawhan. ¹⁶ Ang gidaghanon sa mga kasundalohan nga nagkabayo 200, 000, 000. Nadungog ko ang ilang gidaghanon. ¹⁷ Ingon niini ang akong nakita nga mga kabayo sa akong panan-awon ug kadtong nagkabayo ngadto kanila: Ang ilang mga kotamaya nagdilaab sa kapula, dagtom asul ug asupre nga dalag. Ang ulo sa mga kabayo susama sa mga ulo sa mga liyon, ug migula sa ilang mga baba ang kalayo, ang aso, ug ang asupre. ¹⁸ Ang ikatulong bahin sa katawhan nangamatay pinaagi niining tulo ka mga hampak: ang kalayo, aso ug asupre nga naggikan sa ilang mga baba. ¹⁹ Tungod kay ang gahom sa mga kabayo anaa sa ilang mga baba ug sa ilang mga ikog — tungod kay ang ilang mga ikog sama sa mga halas, ug anaa silay mga ulo diin ilang gamiton sa pagsamad sa katawhan. ²⁰ Ang nabilin sa mga katawhan, kadtong wala nangamatay pinaagi niining mga hampak, wala maghinulsol sa mga buhat nga ilang nahimo, ni wala maghunong sa pagsimba sa mga demonyo ug mga diosdios nga bulawan, plata, tumbaga, bato, ug kahoy— mga butang nga dili makakita, makadungog, o makalakaw. ²¹ Ni wala sila maghinulsol sa ilang pagkamamumuno, sa ilang pagkamamarang, sa ilang pagkamahilawason o sa ilang pagpadayon ug pagpangawat.

10

¹ Ug akong nakita ang laing gamhanang anghel mikanaog gikan sa langit. Siya naputos sa panganod, ug adunay bangaw ibabaw sa iyang ulo. Ang iyang dagway susama sa adlaw ug ang iyang tiil susama sa haligi nga kalayo. ² Iyang gigunitan ang gamay nga linukot nga basahon sa iyang kamot nga naabli, ug iyang gibutang ang iyang tuong tiil sa dagat ug ang iyang walang tiil sa yuta. ³ Unya siya misinggit sa makusog nga tingog susama sa liyon nga nagngulob, ug sa dihang siya misinggit ang pito ka mga dalugdog midahunog. ⁴ Sa dihang ang pito ka mga dalugdog midahunog, mosulat na unta ako, apan ako nakadungog sa tingog gikan sa langit nga nag-ingon, “Tipigi kung unsa ang gisulti sa pito ka mga dalugdog. Ayaw kini isulat.” ⁵ Unya ang anghel nga akong nakita nga nagtindog sa dagat ug sa kalibotan, gibayaw ang iyang tuong kamot sa langit ⁶ ug nanumpa ngadto kaniya nga buhi hangtod sa kahangtoran - nga nagbuhat sa langit ug ang tanan nga anaa niini, sa kalibotan ug sa tanan nga anaa niini, ug sa dagat ug sa tanan nga anaa niini: “Wala na gayoy langan. ⁷ Apan sa adlaw nga ang ikapito nga anghel magpatingog na sa iyang trumpeta, unya ang katingalahan sa Dios matuman, sama sa iyang gimantala ngadto sa iyang mga sulugoon nga mga propeta.” ⁸ Ang tingog nga akong nadungog gikan sa langit misulti pag-usab kanako: “Lakaw, kuhaa ang binuklad nga linukot nga basahon nga anaa sa kamot sa

anghel nga nagatindog sa dagat ug sa yuta.”⁹ Unya ako miadto sa anghel ug gisultihan siya sa paghatag kanako sa gamay nga linukot nga basahon. Siya miingon kanako, “Kuhaa ang linukot nga basahon ug kan-a kini. Kini makahimo sa imong tiyan nga pait, apan diha pa sa imong baba kini mahimong sama katam-is sa dugos.”¹⁰ Akong gikuha ang gamay nga linukot nga basahon gikan sa kamot sa anghel ug gikaon kini. Kini sama katam-is sa dugos sa akong baba, apan human ako mikaon niini, ang akong tiyan nahimo nga pait.¹¹ Unya naay mga tingog nga miingon kanako, “Ikaw kinahanglan magtag-an pag-usab mahitungod sa daghang mga katawhan, kanasoran, mga pinulongan, ug mga kaharian.”

11

¹ Gihatagan ako ug usa ka bagakay nga sama sa sukdanang sungkod aron gamiton. Giingnan ako, “Tindog ug sukda ang templo sa Dios ug ang altar, ug kadtong nagsimba niini.”² Apan ayaw pagsukda ang hawanan sa gawas sa templo, kay gihatag na kini sa mga Gentil. Pagayatakyatakan nila ang balaang siyudad sulod sa 42 ka mga bulan.³ Igahatag ko sa akong duha ka saksi ang kagahom sa pagpanagna sulod sa 1, 260 ka adlaw, nga sinul-oban sa mga sako nga bisti.”⁴ Kini nga mga saksi mao ang duha ka kahoy nga olibo ug ang duha ka tangkawan nga nagtindog atubangan sa Ginoo sa kalibotan.⁵ Kung bisan kinsa ang magpili sa pagpasipala kanila, ang kalayo mogawas sa ilang baba ug pagalamyon ang ilang mga kaaway. Si bisan kinsa ang mangandoy sa pagpasipala kinahanglan pagapatyon niining paagiha.⁶ Kining mga saksi adunay kagahom sa pagsirado sa langit aron walay mahulog nga ulan sa panahon sa pagpanagna nila. Aduna silay gahom sa paghimo sa tubig ngadto sa dugo ug sa paghampak sa kalibotan sa tanang matang sa hampak sa bisan kanus-a nila buot buhaton.⁷ Sa natapos na sila sa ilang pagpamatuod, migula ang mapintas nga mananap gikan sa kinahiladman ug walay kataposang bung-aw aron makiggubat batok kanila. Pagabuntogon niya sila ug pagapatyon silang tanan.⁸ Magabuy-od ang ilang mga lawas sa dalan sa dagkong siyudad (nga nagasimbolo sa gitawag nga Sodoma ug Egypt) diin ang ilang Ginoo gilansang sa krus.⁹ Kay sa tulo ug tunga ka adlaw ang pipila nga gikan sa matag katawhan, banay, pinulongan, ug nasod magatan-aw sa ilang mga lawas ug dili sila tugotan nga ipahimutang nila sa lubnganan.¹⁰ Kadtong nagpuyo sa kalibotan magmaya didto kanila ug magsaulog, magpadala ug mga gasa sa matag usa tungod kay gisakit niining duha ka mga propeta ang mga nagpuyo sa kalibotan.¹¹ Apan human sa tulo ug tunga ka adlaw sa gininhawa sa kinabuhi nga gikan sa Dios magasulod ngadto kanila ug magatindog sila sa ilang mga tiil. Ang dakong kahadlok miabot niadtong nakakita kanila.¹² Unya nadungog nila ang makusog nga tingog nga gikan sa langit nga miingon kanila, “Saka ngari!” Ug misaka sila sa langit diha sa panganod, samtang nakakita kanila ang mga kaaway.¹³ Niadtong taknaa adunay dakong linog ug nalumpag ang ikanapulog bahin sa siyudad. Nangamatay sa linog ang 7, 000 ka tawo ug ang nahibilin nga naluwas nangalisang ug naghatag ug paghimaya sa Dios sa langit.¹⁴ Milabay na ang ikaduhang kaalaotan.

Pagbantay! Ang ikatulong kaalaotan moabot sa dili madugay. ¹⁵ Unya gipatingog sa ikapitong anghel ang iyang trumpeta, ug ang makusog nga mga tingog misulti didto sa langit ug miingon, “Ang gingharian sa kalibotan nahimong gingharian sa atong Ginoo ug sa iyang Cristo. Maghari siya hangtod sa kahangtoran.” ¹⁶ Unya ang 24 ka kadagkoan nga nagalingkod sa mga trono sa atubangan sa Dios naghapa sa ilang kaugalingon sa yuta, uban sa pagpaubos sa ilang mga dagway, ug nagasimba sa Dios. ¹⁷ Miingon sila, “Maghatag kami ug pasalamat kanimo, Ginoong Dios, nga magmamando sa tanan, ang usa nga mao karon ug ang kagahapon, tungod kay gihuptan mo ang dakong gahom ug nagsugod sa paghari. ¹⁸ Napungot ang mga kanasoran, apan miabot ang imong kaligutgot. Miabot ang panahon alang sa paghukom sa mga nangamatay ug sa paghatag sa ganti sa imong mga sulugoon nga mga propeta, ang mga balaan, ug sa mga nangahadlok sa imong ngalan, mga dili mahinungdanon ug ang mga gamhanan. Ug miabot ang panahon nga laglagon mo kadtong mga nagalaglag sa kalibotan.” ¹⁹ Unya naablihan ang templo sa Dios sa langit ug ang arka sa iyang kasabotan nakita sulod sa iyang templo. Adunay mga pagpangidlap sa kilat, mga dahunog, mga lagapak sa dalugdog, usa ka linog, ug dakong ulan sa nieve.

12

¹ Nakita ang usa ka dakong ilhanan sa langit: usa ka babaye nga sinul-oban ug adlaw, ug ang bulan ubos sa iyang tiilan; ug anaa sa iyang ulo ang usa ka korona sa napulog duha ka mga bituon. ² Mabdos siya ug nagsinggit sa kasakit—sa kasakit sa pagpanganak. ³ Ug nakita ang laing ilhanan sa langit: Tan-awa! Adunay usa ka dakong pulang dragon nga adunay pito ka mga ulo ug napulo ka mga sungay, ug adunay pito ka korona sa iyang mga ulo. ⁴ Ang iyang ikog mikahig palayo sa ikatulo nga kabituonan sa langit ug gitambog sila paubos sa kalibotan. Ang dragon mitindog sa atubangan sa babaye nga hapit nang manganak, aron nga sa dihang manganak na siya, iyang lamyon ang iyang anak. ⁵ Siya nanganak sa usa ka anak nga lalaki, usa ka lalaking bata, nga mao ang magmando sa tanang kanasoran uban ang puthaw nga sungkod. Ang iyang anak gisakmit ngadto sa Dios ug sa iyang trono, ⁶ ug mikalagiw ang babaye ngadto sa kamingawan, kung asa ang Dios nag-andam ug dapit alang kaniya, aron nga pagaatimanon siya sulod sa 1, 260 ka mga adlaw. ⁷ Karon adunay gubat sa langit. Si Michael ug ang iyang mga anghel nakiggubat batok sa dragon; ug ang dragon ug ang iyang mga anghel nakiggubat ug balik. ⁸ Apan dili igo ang kusog sa dragon aron modaog. Busa wala nay dapit sa langit alang kaniya ug sa iyang mga anghel. ⁹ Ang dakong dragon—nga karaan nga serpente nga gitawag ug yawa o Satanas nga mao ang naglimbong sa tibuok kalibotan—nga gilabay paubos ngadto sa kalibotan, ug ang iyang mga anghel gilabay paubos uban kaniya. ¹⁰ Unya akong nadungog ang usa ka makusog nga tingog sa langit: “Karon miabot na ang kaluwasan, ang gahom—ug ang gingharian sa atong Dios, ug ang katungod sa iyang Cristo. Alang sa tigpasangil sa atong mga kaigsoonan nga gilabay paubos—ang usa nga mipasangil kanila sa atubangan sa atong Dios adlaw ug gabii. ¹¹ Ilang nabuntog siya pinaagi sa dugo sa nating karnero ug pinaagi sa pulong sa ilang

pagpamatuod, kay wala nila higugmaa pag-ayo ang ilang kinabuhi, bisan pa sa kamatayon. ¹² Busa, paglipay, kamong mga langit, ug kamong tanan nga nagpuyo kanila. Apan alaot ang kalibotan ug kadagatan tungod kay ang yawa anaa sa ubos ninyo. Siya napuno uban ang makalilisang nga kasuko, tungod kay siya nasayod nga diyutay na lamang ang iyang panahon. ¹³ Sa dihang nakaamgo ang dragon nga gitambog siya sa kalibotan, iyang gigukod ang babaye nga nagpakatawo sa batang lalaki. ¹⁴ Apan ang babaye gihatagan ug duha ka mga pako sa dakong agila, aron siya makalupad ngadto sa dapit nga giandam alang kaniya nga anaa sa kamingawan, ang dapit kung asa siya pagaatimanon, alang sa usa ka panahon, mga panahon, ug katunga sa panahon—nga dili maabot sa serpente. ¹⁵ Ang serpente mibugwak ug tubig sa iyang baba sama sa usa ka suba, aron siya makahimo ug usa ka baha aron ipaanod siya palayo. ¹⁶ Apan ang kalibotan mitabang sa babaye. kini miabli sa iyang baba ug milamoy sa suba nga gibugwak sa dragon sa iyang baba. ¹⁷ Unya ang dragon napungot sa babaye ug miadto aron sa pagpakiggubat uban ang nahibilin niyang mga kaliwatan—kadtong nagtuman sa mga sugo sa Dios ug nagkupot sa pagpamatuod mahitungod kang Jesus. ¹⁸ Unya ang dragon mitindog didto sa balas sa baybayon.

13

¹ Unya akong nakita ang usa ka mapintas nga mananap nga mihawas sa dagat. Siya adunay napulo ka mga sungay ug pito ka mga ulo. Sa iyang mga sungay adunay napulo ka mga korona, ug sa iyang mga ulo adunay mga ngalan nga nagapasipala sa Dios. ² Kining nakita kong mapintas nga mananap sama sa usa ka liyopardo. Ang iyang tiil sama sa tiil sa usa ka oso, ug ang iyang baba sama sa baba sa liyon. Ang dragon naghatag sa iyang gahom ngadto kaniya, ug sa iyang trono, ug sa iyang dakong katungod sa pagmando. ³ Ang usa sa mga ulo sa mapintas nga mananap mipakita nga adunay makuyaw nga samad nga mamahimong hinungdan sa iyang kamatayon. Apan kana nga samad namaayo na, ug ang tibuok kalibotan nahibulong ug misunod sa mapintas nga mananap. ⁴ Ilang gisimba usab ang dragon, kay gihatag niya ang iyang katungod sa mapintas nga mananap. Ilang gisimba usab ang mapintas nga mananap, ug mipadayon sa pag-ingon, “Kinsa ang sama sa mapintas nga mananap? ug “Kinsa ang makig-away batok kaniya?” ⁵ Ang mapintas nga mananap gihatagan ug baba aron mapahitas-ong makasulti sa mga pulong ug mga pagpasipala. Siya gitugotan sa pagtuman sa katungod sulod sa 42 ka bulan. ⁶ Busa ang mapintas nga mananap miabli sa iyang baba aron sa pagsulti ug mga pasipala batok sa Dios, pagpasipala sa iyang ngalan, ang dapit kung asa siya nagpuyo, ug kadtong nagpuyo sa langit. ⁷ Ang mapintas nga mananap gitugotan sa pagpakiggubat sa mga balaang katawhan ug sa pagbuntog kanila. Usab, ang katungod gihatag kaniya ibabaw sa matag tribo, katawhan, pinulongan, ug nasod. ⁸ Ang tanan nga nagpuyo sa kalibotan magasimba kaniya, ang tanang ngalan nga wala mahisulat, sukad pa sa pagbuhat sa kalibotan, sa basahon sa kinabuhi, nga gipanag-iyahan sa nating karnero, nga gipatay. ⁹ Kung si bisan kinsa ang adunay dalunggan, pasagdi siya nga maminaw.

¹⁰ Kung kinsa ang kuhaon sa pagpamihag, ngadto sa pagkabinihag siya moadto. Kung kinsa ang pagapatyon uban ang usa ka espada, uban sa espada siya pagapatyon. Ania dinhi ang usa ka tawag sa malahutayong pagpailob ug sa pagtuo alang niadtong balaan. ¹¹ Unya akong nakita ang laing mapintas nga mananap nga migawas sa yuta. Siya adunay duha ka mga sungay sama sa usa ka karnero ug siya nagsulti sama sa usa ka dragon. ¹² Iyang gituman ang tanang katungod sa nahaunang mapintas nga mananap sa iyang presensiya, ug nagbuhat sa kalibotan ug niadtong nagpuyo niini sa pagsimba sa nahaunang mapintas nga mananap—ang usa nga adunay makuyaw nga samad nga naayo na. ¹³ Siya nagpakita ug gamhanang mga milagro, bisan ang pagbuhat ug kalayo paubos sa kalibotan gikan sa langit sa atubangan sa katawhan, ¹⁴ ug pinaagi sa mga timailhan nga gitugot kaniya sa pagbuhat, iyang gilimbongan kadtong nagpuyo sa kalibotan, sa pagsulti kanila nga magbuhat ug larawan sa pagpasidungog sa mapintas nga mananap nga nasamad pinaagi sa espada, apan nagpabilin siyang buhi. ¹⁵ Siya gitugotan sa paghatag ug gininhawa ngadto sa larawan sa mapintas nga mananap aron nga ang larawan makahimo sa pagsulti ug ang hinungdan nga ang tanan nga misupak sa pagsimba sa mapintas nga mananap pagapatyon. ¹⁶ Iyang gipugos usab ang tanan, ang dili mahinungdanon ug gamhanan, adunahan ug kabos, gawasnon ug ulipon, sa pagdawat sa usa ka patik sa tuong kamot o sa agtang. ¹⁷ Kini dili na makahimo si bisan kinsa sa pagpalit o pagpamaligya gawas kung siya adunay patik sa mapintas nga mananap, nga mao, ang iyang ngalan o ang iyang numero. ¹⁸ Kini nagtawag alang sa kaalam. Kung kinsa ang adunay salabotan, tugoti siya sa pagbalansi sa numero sa mapintas nga mananap. Kay mao kini ang numero sa usa ka tawong binuhat. Ang iyang numero mao ang 666.

14

¹ Mitan-aw ako ug nakita ang Nating Karnero didto nga nagtindog sa akong atubangan sa Bukid sa Zion. Uban kaniya ang 144, 000 nga nakabaton sa ngalan niya ug ngalan sa iyang Amahan nga nahisulat sa ilang mga agtang. ² Nadungog ko ang usa ka tingog gikan sa langit nga masaba sama sa dahunog sa katubigan ug makusog nga dalugdog. Ang tingog nga nadungog ko sama usab sa mga mag-aalpa nga nagtugtog sa ilang mga alpa. ³ Nanag-awit sila ug bag-ong awit atubangan sa trono ug atubangan sa upat ka buhing mga binuhat ug mga kadagkoan. Walay bisan usa nga makakat-on sa awit gawas sa 144, 000 nga gitubos gikan sa kalibotan. ⁴ Kini sila ang wala maghugaw sa ilang mga kaugalingon kauban sa mga babaye, tungod kay giampingan nila ang ilang kaugalingon nga putli. Mao kini sila ang nagsunod sa Nating Karnero bisan asa siya paingon. Mao kini ang gitubos gikan sa katawhan isip unang mga bunga sa Dios ug sa Nating Karnero. ⁵ Walay bakak nga nakaplakan sa ilang baba, tungod kay sila walay sala. ⁶ Nakita ko ang laing anghel nga naglupad sa taliwala sa kalangitan, nga adunay walay kataposan nga mensahe sa maayong balita aron imantala niadtong nagpuyo sa kalibotan - sa matag nasod, banay, pinulongan, ug katawhan. ⁷ Mitawag siya uban sa makusog nga tingog, “Kahadloki ang Dios ug ihatag kaniya ang himaya. Kay

miabot na ang takna sa iyang paghukom. Simbaha siya, ang usa sa naghimo sa langit, sa kalibotan, sa kadagatan, ug sa mga tuboran sa katubigan.”⁸ Ang laing anghel - ang ikaduhang anghel - misunod nga nag-ingon, “Napukan na, napukan na ang bantogang Babilonia, nga nagpainom sa tanang kanasoran sa bino sa iyang malaw-ay nga pakighilawas, ang bino nga nagdala sa dakong kapungot alang kaniya.”⁹ Ang laing anghel - ang ikatulong anghel - misunod kanila, nga nag-ingon uban sa makusog nga tingog, “Kung si bisan kinsa ang mosimba sa mapintas nga mananap ug sa iyang larawan, ug modawat sa usa ka patik sa iyang agtang o sa iyang kamot,¹⁰ moinom usab siya sa bino sa kapungot sa Dios, ang bino nga giandam na ug ibubo nga walay sagol ngadto sa kupa sa iyang kasuko. Ang tawo nga moinom niini pagasakiton uban sa kalayo ug asupri atubangan sa balaan niyang mga anghel ug atubangan sa Nating Karnero.”¹¹ Ang aso gikan sa ilang pag-antos nagaulbo hangtod sa kahangtoran, ug wala silay pahulay adlaw o gabii - kining mga magsisimba sa mapintas nga mananap ug sa iyang hulagway, ug ang tanang makadawat sa patik sa iyang ngalan.¹² Ania ang tawag sa mapailobon nga paglahutay sa mga balaan, kadtong nagtuman sa mga sugo sa Dios ug nagtuo kang Jesus.”¹³ Nadungog ko ang tingog gikan sa langit nga nag-ingon, “Isulat kini: Bulahan ang mga patay nga nangamatay diha sa Ginoo.” “Oo,” nag-ingon ang Espiritu, “aron nga makapahulay sila gikan sa ilang mga paghago, kay ang mga binuhatan nila nagasunod kanila.”¹⁴ Mitan-aw ako ug nakita ko nga adunay panganod nga maputi, ug ang naglingkod sa panganod daw sama sa usa ka Anak sa Tawo. Aduna siyay bulawan nga purongpurong sa iyang ulo ug usa ka hait nga garab sa iyang kamot.¹⁵ Unya ang laing anghel migula sa templo ug mitawag sa makusog nga tingog niadtong usa nga naglingkod sa panganod: “Kuhaa ang imong garab ug pagsugod na sa pag-ani. Kay ang takna sa pag-ani miabot na, sanglit ang anihonon sa kalibotan hinog na.”¹⁶ Unya ang usa nga naglingkod sa panganod milabyog sa iyang garab ibabaw sa kalibotan, ug ang kalibotan naani.¹⁷ Ang laing anghel migula gikan sa templo sa langit; siya usab adunay hait nga garab.¹⁸ Sa gihapon ang laing anghel migula gikan sa halaran, ang usa ka anghel nga adunay kagahom sa kalayo. Mitawag siya sa makusog nga tingog ngadto sa anghel nga adunay hait nga garab, “Kuhaa ang imong hait nga garab ug tigoma ang mga pungpong sa mga paras gikan sa parasan sa kalibotan, kay ang ilang mga paras hinog na.”¹⁹ Ang anghel milabyog sa iyang garab ngadto sa kalibotan ug gitigom ang pinupo nga paras sa kalibotan ug gilabay kini ngadto sa dakong kawa sa bino sa kapungot sa Dios.²⁰ Ang pug-anan sa bino gitunobtanoban gawas sa siyudad ug ang dugo miawas gikan niini hangtod sa gitas-on sa busal sa kabayo, nga 1600 ka stadyum.”

15

¹ Unya nakita ko ang laing ilhanan sa langit, dako ug kahibulongan: Adunay pito ka mga anghel uban ang pito ka mga hampak, nga mao ang kataposan nga mga hampak (tungod kanila ang kapungot sa Dios natapos na).² Nakita ko ang daw sama sa dagat nga bildo nga sinagolan sa kalayo, ug nagatindog sa kilid sa dagat kadtong mga

nagmadaogon sa mapintas nga mananap ug sa iyang larawan, ug ibabaw sa kadaghanon nga nagpadayag sa iyang ngalan. Nagkupot sila ug mga alpa nga gihatag kanila sa Dios. ³ Nanag-awit sila sa alawiton ni Moises, ang sulugoon sa Dios, ug ang alawiton sa Nating Karnero: “Dako ug kahibulongan ang mga gibuhat mo, Ginoong Dios, nga nagmando sa kinatibuk-an. Matarong ug matuod ang imong mga paagi, Hari sa kanasoran. ⁴ Kinsa ang dili mahadlok kanimo, Ginoo, ug mohimaya sa imong ngalan? Kay ikaw lamang ang balaan. Ang tanang kanasoran manganhi ug magsimba sa imong atubangan tungod sa imong matarong nga mga buhat gipadayag.” ⁵ Human niining mga butanga nga nakita ko, ug ang pinakabalaan nga dapit, diin ang barong-barong sa mga saksi, ug naabli ang langit. ⁶ Gikan sa pinakabalaan nga dapit miabot ang pito ka mga anghel uban ang pito ka mga hampak, nagsul-ob sa puti, mahayag nga lino ug adunay bulawan nga bakos palibot sa ilang mga dughan. ⁷ Ang usa sa upat ka buhing mga binuhat naghatag sa pito ka mga anghel ug pito ka panaksan nga bulawan nga puno sa kapungot sa Dios nga buhi hangtod sa kahangtoran. ⁸ Napuno sa aso ang pinakabalaan nga dapit gikan sa himaya sa Dios ug gikan sa iyang gahom. Walay bisan usa nga makasulod niini hangtod matapos ang pito ka mga hampak sa pito ka mga anghel.

16

¹ Nadungog ko ang kusog nga tingog nga nagtawag sa labing balaang dapit ug miingon ngadto sa pito ka anghel, “Lakaw ug ibubo ngadto sa kalibotan ang pito ka panaksan sa kapungot sa Dios.” ² Milakaw ang unang anghel ug nagbubo sa iyang panaksan ngadto sa kalibotan; miabot ang mangil-ad ug sakit kaayo nga mga kabahong sa mga tawo nga adunay patik sa mapintas nga mananap, kadtong mga tawo nga nagsimba sa iyang larawan. ³ Gibubo sa ikaduhang anghel ang iyang panaksan didto sa dagat; nahimo kining dugo sama sa patay nga tawo, ug nangamatay ang tanang buhi nga anaa sa dagat. ⁴ Ug gibubo sa ikatulong anghel ang iyang panaksan didto sa mga suba ug sa mga tuboran sa tubig; nahimo kining dugo. ⁵ Nadungog ko ang anghel sa katubigan nga miingon, “Ikaw matarong - ang usa nga mao karon ug mao kaniadto, ang Usa nga Balaan - tungod kay gidala mo kining mga paghukom. ⁶ Tungod kay giula nila ang dugo sa imong mga balaan ug mga propeta, gihatagan mo sila ug dugo aron imnon; mao kini ang angay kanila.” ⁷ Nadungog ko ang halaran nga mitubag, “Oo, Ginoong Dios, nga nagmando sa tanan, ang paghukom mo matuod ug makataronganon.” ⁸ Gibubo sa ikaupat nga anghel ang iyang panaksan didto sa adlaw, ug gihatagan sa pagtugot sa pagsunog sa mga tawo sa kalayo. ⁹ Gisunog sila pinaagi sa hilabihang kainit, ug gipasipad-an nila ang ngalan sa Dios, nga adunay gahom labaw niining mga hampak. Wala sila maghinulsol o maghatag kaniya ug himaya. ¹⁰ Gibubo sa ikalimang anghel ang iyang panaksan ngadto sa trono sa mapintas nga mananap, ug ang kangitngit mitabon sa iyang gingharian. Gipaak nila ang ilang mga dila sa kasakit. ¹¹ Gipasipad-an nila ang Dios sa langit tungod sa ilang kasakit ug mga kabahong, ug nagdumili gihapon sila sa paghinulsol kung unsa ang ilang nabuhat. ¹² Ug gibubo sa ikaunom

nga anghel ang iyang panaksan ngadto sa dakong suba, ang Eufrates, ug mihubas ang tubig niini aron nga maandam ang dalan alang sa mga hari nga moabot gikan sa sidlakan. ¹³ Nakita ko ang tulo ka mahugaw nga mga espiritu nga sama sa mga baki nga nanggawas sa mga baba sa dragon, sa mapintas nga mananap, ug sa mini nga mga propeta. ¹⁴ Kay sila mga espiritu sa demonyo nga nagbuhat ug mga milagrosong ilhanan. Mangadto sila sa mga hari sa tibuok kalibotan aron sa pagtigom kanila alang sa gubat sa dakong adlaw sa Dios, nga nagmando labaw sa tanan. ¹⁵ (“Pagbantay! Ako moabot sama sa kawatan! Bulahan ang usa nga kanunay nagabantay, ug nagasul-ob sa iyang bisti aron nga dili siya mogawas nga hubo ug makita nila ang iyang makauulaw nga kahimtang.”) ¹⁶ Gidala nila silang tanan didto sa dapit nga gitawag sa Hebreo nga Armagedon. ¹⁷ Ug gibubo sa ikapitong anghel ang iyang panaksan ngadto sa kahanginan. Unya migawas ang usa ka kusog nga tingog gikan sa labing balaan nga dapit ug gikan sa trono, nga nag-ingon, “Nahuman na!” ¹⁸ Adunay mga pagpangidlap sa kilat, ngulob, mga dahunog sa dalugdog, ug makalilisang nga linog - usa ka linog nga mas kusog pa kaysa bisan unsang nahitabo sukad nga ang mga tawo anaa na sa kalibotan, hilabihan ka kusog gayod kining maong linog. ¹⁹ Ang gamhanang siyudad natunga sa tulo ka bahin, ug nahugno ang mga siyudad sa kanasoran. Unya ang Dios nagtawag sa pagpahinumdom sa gamhanang Babilonia, ug gihatag niya sa siyudad ang kopa nga napuno sa bino nga hinimo gikan sa iyang hilabihang kapungot. ²⁰ Unya nawagtang ang matag isla ug ang mga kabukiran wala na gayod hikaplagi. ²¹ Ang dagkong ulan sa nieve (yelo), nga adunay gibug-aton nga usa ka talanton, ang nahulog gikan sa langit ngadto sa mga tawo, ug gitunglo nila ang Dios alang sa hampak sa ulan nga nieve (yelo) tungod kay makalilisang gayod kadto nga hampak.

17

¹ Usa sa pito ka mga manulonda nga adunay pito ka mga panaksan miabot ug miingon kanako, “Dali, ipakita ko kanimo ang pagsilot sa bantogan nga bigaon nga nagalingkod sa daghang katubigan, ² uban ang mga hari sa kalibotan nga naghimo sa malaw-ay nga pagpakighilawas, ug niadtong bino sa iyang pagkamahilawasnon ang mga lumulopyo sa kalibotan nangahubog.” ³ Gidala ako sa manulonda palayo diha sa Espiritu padulong sa kamingawan, ug nakita ko ang usa ka babaye nga naglingkod sa mapula nga mapintas nga mananap nga nalukop sa mga mapasipalahong mga ngalan. Ang mapintas nga mananap adunay pito ka mga ulo ug napulo ka mga sungay. ⁴ Nagsul-ob ang babaye sa tapol ug mapula nga dinayandayanan sa bulawan, bililhong mga bato, ug mga perlas. Nagkupot siya sa iyang kamot sa usa ka kupang bulawan nga napuno sa salawayon nga mga butang ug ang mga mahugaw sa iyang malaw-ay nga pagpakighilawas. ⁵ Sa iyang agtang nakasulat ang usa ka ngalan nga adunay usa ka tinagong kahulogan: “ANG BANTOGANG BABILONIA, ANG INAHAN SA MGA BIGAON UG SA SALAWAYONG MGA BUTANG SA KALIBOTAN.” ⁶ Nakita ko ang babaye nga nahubog sa dugo sa mga balaan ug ubang dugo sa mga saksi alang kang Jesus. Sa pagkakita ko kaniya, hilabihan ang akong kahibulong. ⁷ Apan ang anghel miingon kanako, “Nganong

nahibulong ka man? Ipasabot ko kanimo ang kahulogan sa babaye ug sa mapintas nga mananap nga nagadala kaniya (ang mapintas nga mananap nga adunay pito ka ulo ug napulo ka sungay). ⁸ Ang mapintas nga mananap nga imong nakita kaniadto, wala na karon, apan hapit na siya mogawas gikan sa kinahiladman, sa dili matugkad nga bung-aw. Unya motungha siya aron sa paglaglag. Kadtong nagpuyo sa kalibotan, kansang mga ngalan nga wala nahisulat sa libro sa kinabuhi sukad pa sa pasukaranan sa kalibotan—mahibulong sila sa dihang makita nila ang mapintas nga mananap nga anaa kaniadto, nga wala na karon, kondili moabotay pa. ⁹ Kini ang mga tawag alang sa hunahuna nga adunay kaalam. Ang pito ka mga ulo mao kadtong pito ka mga bungtod diin naglingkod ang babaye. ¹⁰ Sila usab ang pito ka mga hari. Ang lima ka mga hari nangahulog na, ang usa anaa pa, ug ang uban wala pa moabot; sa dihang siya moabot, magpabilin lamang siya sa makadiyot. ¹¹ Ang mapintas nga mananap nga anaa kaniadto, apan wala na karon, mao usab siya ang ikawalo nga hari; apan usa siya niadtong pito ka mga hari, ug magaadto siya sa paglaglag. ¹² Ang napulo ka mga sungay nga nakita mo mao ang napulo ka mga hari nga wala pa nakadawat sa gingharian, apan makadawat sila sa katungod ingon nga mga hari sa usa lamang ka takna uban ang mapintas nga mananap. ¹³ Kini sila may usa lamang ka hunahuna, ug ihatag nila ang ilang gahom ug katungod ngadto sa mapintas nga mananap. ¹⁴ Makiggubat sila batok sa Nating Karnero. Apan ang Nating Karnero magabuntog kanila tungod kay siya ang Ginoo sa mga ginoo ug Hari sa mga hari—ug uban kaniya ang mga tinawag, ang mga pinili, ug ang mga matitud-anon.” ¹⁵ Ang manulonda miingon kanako, “Ang mga tubig nga imong nakita, diin ang bigaon naglingkod, mao ang mga tawo, mga panon sa katawhan, mga kanasoran, ug mga pinulongan. ¹⁶ Ang napulo ka mga sungay nga nakita mo—sila ug ang mapintas nga mananap magadumot sa bigaon. Himuon nila siya nga biniyaan ug hubo, lamuyon nila ang iyang unod, ug sunogon nila siya sa hingpit uban sa kalayo. ¹⁷ Kay ang Dios nagbutang niini sa ilang mga kasingkasing aron magdala sa iyang katuyoan pinaagi sa pag-uyon sa paghatag kanila sa gahom sa pagmando ngadto sa mapintas nga mananap hangtod nga matuman ang mga pulong sa Dios. ¹⁸ Ang babaye nga nakita mo mao ang bantogan nga siyudad nga gimandoan sa mga hari sa kalibotan.”

18

¹ Human niining mga butanga akong nakit-an ang lain na usab nga anghel nga mikanaog gikan sa langit. Siya adunay dakong katungod, ug ang kalibotan nadan-agan sa iyang himaya. ² Nagsinggit siya nga adunay makagagahom nga tingog, nga nag-ingon, “Nagun-ob, nagun-ob ang bantogan nga Babilonia! Siya ang nahimo nga puloy-anan sa mga demonyo, ang puloy-anan sa tanang hugaw nga espiritu, ug ang puloy-anan sa tanang mga hugaw ug salawayon nga langgam. ³ Kay ang tanan mga nasod naghuboghubog sa bino nga adunay tinguha sa iyang daotang pakighilawas nga nagdala sa iyang silot. Ang mga hari sa kalibotan nagbuhat sa malaw-ay nga pakighilawas alang kaniya. Ang mga tigpatigayon sa kalibotan nahimong dato pinaagi sa gahom sa iyang pagkaabunda nga pagkinabuhi.” ⁴ Unya akong nadungog ang

lain na usab nga tingog nga gikan sa langit nga nag-ingon, “Gawas gikan kaniya, akong katawhan, aron dili kamo makaambit sa iyang mga sala, ug aron dili kamo makadawat bisan unsa sa iyang mga hampak. ⁵ Ang iyang mga sala naglut-od sama kataas sa langit, ug ang Dios nakahinumdom sa mga daotan niyang binuhatan. ⁶ Bayari siya sama sa pagbayad niya ug balik sa uban, ug bayari sa makaduha kung unsa ang iyang nabuhat; diha sa kupa iyang gisagol, ug sa makaduha isagol ang gidaghanon alang kaniya. ⁷ Samtang iyang gipasidunggan ang iyang kaugalingon ug nagpuyo sa abunda nga pagkinabuhi, hatagi siya sa susamang pag-antos ug kagul-anan. Kay siya nag-ingon sa iyang kasingkasing, ‘Ako naglingkod sama sa rayna; dili ako biyuda, ug dili gayod ako makakita sa kagul-anan.’ ⁸ Busa sa usa ka adlaw ang iyang mga hampak mag-una kaniya: kamatayon, kagul-anan, ug kagutom. Siya lamoyon sa kalayo, tungod kay ang Ginoong Dios bantogan, ug siya ang iyang maghuhukom.” ⁹ Ang mga hari sa kalibotan nga nagbuhat sa malaw-ay nga pagpakighilawas ug nawad-an sa pagpugong kauban niya maghilak ug magbakho sa dihang ilang makita ang aso sa iyang pagkasunog. ¹⁰ Magtindog sila sa layo, nangahadlok sa iyang pag-antos, nga mag-ingon, “Pagkaalaot, pagkaalaot gayod ang bantogan nga siyudad, sa Babilonia, ang gamhanan nga siyudad! Kay sa kalit lamang nga takna ang imong silot moabot na.” ¹¹ Ang tanan nga mga tigpatigayon sa kalibotan maghilak ug magbangotan alang kaniya, gumikan kay wala nay mopalit sa iyang mga patigayon— ¹² ang nagtigayon sa bulawan, plata, ang mga mahalón nga bato, mga perlas ug ang mga panapton nga lino, tapol, sida, dagtom pula, ang tanan nga nagkalainlaing matang sa mga humot nga kahoy, ang matag sudlanan nga hinimo gikan sa tango sa elepante, ¹³ ang matag sudlanan nga gihimo sa mahalón nga kahoy, tumbaga, puthaw, marmol, kaningag, lamas, insenso, mira, mahumot nga insenso, bino, lana, harina, trigo, baka ug karnero, mga kabayo ug ang mga karwahi, ug mga ulipon ug kalag sa mga tawo. ¹⁴ Ang bunga nga imong gihandom sa tanan nimong kusog mahanaw kini gikan kanimo. Ang tanan nimong kaabunda ug kabtangan mahanaw kini, dili na gayod makaplagnan pag-usab. ¹⁵ Ang mga tigpatigayon niining mga butanga nga nadato pinaagi kaniya motindog sa layo gikan kaniya tungod sa kahadlok sa iyang pag-antos, maghilak ug kusog nga magbakho. ¹⁶ Moingon sila, “Pagkaalaot, pagkaalaot sa bantogan nga siyudad nga nagsul-ob sa sinina nga pinong lino, sa tapol ug sa dagtom pula, ug gidayandayanan sa bulawan, sa mga mahalón nga bato, ug sa mga perlas!” ¹⁷ Sa kalit lang nga takna ang tanan nga bahandi nasayang. Ang tanan nga mga kapitan sa barko, tanan nga mga tawo nga naa sa dagat, mga manlalayag, ug tanan diin ang panginabuhi naggikan sa dagat, nagtindog didto sa layo. ¹⁸ Sila nagsinggit sa dihang ilang nakita ang aso sa iyang pagkasunog. Sila nag-ingon, “Unsa nga siyudad ang sama sa bantogan nga siyudad?” ¹⁹ Ilang gibutangan ug abog ang ilang mga ulo, ug nagsinggit, naghilak ug nagbangotan, “Pagkaalaot, pagkaalaot sa bantogan nga siyudad diin ang tanan nga adunay barko nga naa sa dagat nahimong dato pinaagi sa iyang bahandi. Sa usa lang ka takna, naguba kini.” ²⁰ “Paglipay diha kaniya, kalangitan, kamong mga balaan, mga apostoles, ug mga propeta, tungod kay ang

Dios nagdala sa inyong hukom ngadto kaniya!" ²¹ Ang bantugan nga anghel mikuha sa usa ka bato nga sama kadako sa galingan ug kini gilabay ngadto sa dagat, nga nag-ingon, "Niini nga paagi, ang Babilonia, ang bantogan nga siyudad, ilabay uban ang kagubot ug dili na gayod siya makaplagnan." ²² Ang mga tingog sa mga mag-aalpa, mga musikero, ang mga tigpatingog sa mga plawta, ug sa mga tigtrumpeta dili na gayod madungog diha kanimo. Wala nay manggagama sa bisan unsa nga makaplagnan nganha kanimo. Wala nay tingog sa galingan ang madungog diha kanimo. ²³ Ang mga kahayag sa lampara dili na gayod modan-ag diha kanimo. Ang mga tingog sa pamanhunon ug sa pangasaw-onon dili na madunggan diha kanimo, tungod kay ang imong tigpatigayon nahimong mga prinsipe sa kalibotan, ug ang mga kanasoran nalingla pinaagi sa imong salamangka. ²⁴ Nakaplagnan nganha kaniya ang dugo sa mga propeta ug ang mga balaan, ug ang dugo sa tanan nga gipangpatay sa kalibotan."

19

¹ Human niining mga butanga nadungog ko ang makusog nga tingog sa dakong gidaghanon sa katawhan sa langit nga nag-ingon, "Aleluyah. Ang kaluwasan, himaya, ug gahom iya sa atong Dios. ² Matuod ug matarong ang iyang mga hukom, kay iyang gihukman ang hilabihan ka daotan nga babaye nga maoy nagdaot sa kalibotan pinaagi sa iyang malaw-ay nga pagpakighilawas. Nanimalos siya alang sa dugo sa iyang mga sulugoon, nga siya mismo ang nag-ula." ³ Sa ikaduhang higayon misulti sila, "Aleluya! Miulbo ang aso gikan kaniya hangtod sa walay kataposan." ⁴ Ang 24 ka mga kadagkoan ug ang upat ka buhing mga binuhat nanghapa sa ilang kaugalingon ug nagsimba sa Dios nga naglingkod sa trono. Sila nag-ingon, "Amen. Aleluya!" ⁵ Unya ang usa ka tingog migawas gikan sa trono, nga nag-ingon, "Dayga ang atong Dios, kamong tanan nga iyang mga sulugoon, kamo nga nagmahinadlok kaniya, kamo nga dili mahinungdanon ug gamhanan." ⁶ Unya nadungog ko ang kasaba nga sama sa tingog sa dakong gidaghanon sa katawhan, sama sa dahunog sa katubigan, ug sama kakusog sa lipak sa dalugdog, nga nag-ingon, "Aleluya! Kay ang atong Ginoong Dios, ang magmamando sa kinatibuk-an, maghari na siya. ⁷ Magmaya ug maglipay pag-ayo kita ug ihatag kaniya ang himaya tungod kay ang kasaulogan sa kasal sa Nating Karnero miabot na, ug ang iyang pangasaw-onon nag-andam na sa iyang kaugalingon." ⁸ Siya gitugotan sa pagbisti sa hayag ug hinlo nga nipis nga lino (tungod kay ang nipis nga lino mao ang binuhatan nga matarong sa iyang balaan nga katawhan). ⁹ Ang anghel miingon kanako, "Sulata kini: Bulahan kadtong mga dinapit sa kombira sa kasal sa Nating Karnero." Siya usab miingon kanako, "Mao kini ang matuod nga mga pulong sa Dios." ¹⁰ Mihapa ako sa iyang tilan alang sa pagsimba kaniya, apan siya miingon kanako, "Ayaw kini buhata! Ako usa nimo ka kauban nga sulugoon ug ang imong kaigsoonan nga naggunit sa pagpamatuod mahitungod kang Jesus. Simbaha ang Dios, kay ang pagpamatuod mahitungod kang Jesus mao ang espiritu nga gitagna." ¹¹ Unya nakita ko nga naabli ang langit, ug nakita ko nga adunay usa ka puting kabayo! Ang usa nga nagsakay niini gitawag nga Matinud-anon ug

Matuod. Naghukom siya uban ang katarong ug siya nakiggubat. ¹² Ang mga mata niya sama sa nagdilaab nga kalayo, ug sa iyang ulo adunay daghang mga purongpurong. Aduna siyay ngalan nga gisulat kaniya nga walay bisan usa nga nakahibalo apan siya lamang. ¹³ Nagsul-ob siya sa usa ka kupo nga gituslob sa dugo, ug ang iyang ngalan gitawag nga Ang Pulong sa Dios. ¹⁴ Ang mga kasundalohan sa langit nagsunod kaniya diha sa maputing mga kabayo, nga nagbisti sa manipis nga lino, puti ug hinlo. ¹⁵ Migula gikan sa iyang baba ang usa ka hait nga espada nga maoy mopatay sa kanasoran, ug magamando siya kanila uban ang puthaw nga sungkod. Yatakyatakan niya didto sa pug-anan sa bino ang kapungot sa kaligutgot sa Dios, nga magmando sa kinatibuk-an. ¹⁶ Adunay sinulat sa iyang kupo ug sa iyang paa nga usa ka ngalan, HARI SA MGA HARI UG GINOO SA MGA GINOO. ¹⁷ Nakita ko ang anghel nga nagtindog didto sa adlaw. Nagtawag siya sa makusog nga tingog sa tanang langgam nga naglupad sa kawanangan, ¹⁸ "Panganhi kamo, ug pagtigom alang sa dakong panihapon sa Dios. Kaona ang unod sa mga hari, ang unod sa mga pangulong sundalo, ang unod sa gamhanang mga tawo, ang unod sa mga kabayo ug sa nangabayon kanila, ug ang unod sa tanang tawo, gawasnon man ug ulipon, dili mahinungdanon ug gamhanan." ¹⁹ Nakita ko ang mapintas nga mananap ug ang mga hari sa kalibotan uban ang ilang mga kasundalohan. Nagkatigom sila aron sa pagpakiggubat batok sa usa nga nagkabayo ug uban sa iyang kasundalohan. ²⁰ Nadakpan ang mapintas nga mananap ug uban kaniya ang bakakong propeta nga nagbuhat ug mga ilhanan sa atubangan niya. Nianang mga ilhanan naglingla siya niadtong midawat sa patik sa mapintas nga mananap ug kadtong nagsimba sa iyang larawan. Ang duha kanila gitambog nga buhi ngadto sa nagdilaab nga linaw sa nagkalayo nga asupri. ²¹ Gipangpatay ang nahibilin kanila pinaagi sa espada nga migula sa baba sa usa nga nagsakay sa kabayo. Ang tanan nga mga langgam mikaon sa ilang patay nga unod.

20

¹ Unya nakita ko ang usa ka anghel nga mikanaog gikan sa langit, nagbaton sa yawi sa lalom ug dili matugkad nga bung-aw ug adunay dakong kadena diha sa iyang kamot. ² Gihawiran niya ang dragon, ang karaang serpente, nga mao ang Yawa, o Satanas, ug gigapos siya sulod sa 1, 000 ka tuig. ³ Gitambog niya siya didto sa kinahiladman ug dili matugkad nga bung-aw, gisirad-an kini, ug gisilyohan kini sa ibabaw niya. Gihimo kini aron nga dili na gayod siya makapanglimbong sa mga kanasoran hangtod nga matapos na ang 1, 000 ka tuig. Human niana, kinahanglan pagabuhian siya sulod sa hamubo nga panahon. ⁴ Unya nakita ko ang mga trono. Naglingkod didto kadtong gihatagan ug katungod sa paghukom. Nakita ko usab ang mga kalag niadtong gipangputlan ug ulo alang sa pagpamatuod mahitungod kang Jesus ug alang sa pulong sa Dios. Wala sila mosimba sa mapintas nga mananap ug sa iyang larawan, ug sila nagdumili sa pagdawat sa marka sa ilang agtang ug kamot. Nangabuhi sila, ug naghari sila kauban ni Cristo sulod sa 1, 000 ka tuig. ⁵ Ang uban sa mga nangamatay dili mabuhi hangtod nga matapos ang 1, 000 ka tuig. Kini ang unang pagkabanhaw.

⁶ Bulahan ug balaan ang nakaambit sa unang pagkabanhaw! Ang ikaduhang kamatayon wala nay gahom ibabaw niini. Mamahimo silang mga pari sa Dios ug sa Cristo ug sa magahari uban kaniya sulod sa 1, 000 ka tuig. ⁷ Sa dihang matapos na ang 1, 000 ka tuig, si Satanas pagabuhian gikan sa iyang pagkabilanggo. ⁸ Moadto siya aron sa paglimbong sa mga kanasoran sa upat ka suok sa kalibotan—ang Gog ug Magog—aron sa pagtigom kanila alang sa gubat. Mahisama sila kadaghan sa balas sa dagat. ⁹ Misaka sila sa halapad nga patag sa kayutaan ug gilibotan ang kampo sa mga balaan, ang pinalangga nga siyudad. Apan ang kalayo mikunsad gikan sa langit ug milamoy kanila. ¹⁰ Ang yawa nga milimbong kanila, gitambog ngadto sa linaw sa nagkalayong asupri, diin gitambog ang mapintas nga mananap ug ang mini nga propeta. Paantosan sila adlaw ug gabii hangtod sa kahangtoran. ¹¹ Unya nakita ko ang usa ka dakong trono nga maputi ug ang usa nga milingkod niini. Ang yuta ug ang langit nahanaw gikan sa iyang atubangan, apan walay dapit nga ilang kaadtoan. ¹² Nakita ko ang mga patay—ang mga gamhanan ug ang mga dili inila— nagtindog atubangan sa trono, ug gibuklad ang mga libro. Unya gibuklad ang laing libro—ang Libro sa Kinabuhi. Ang mga patay gihukman sumala sa nahisulat sa mga libro, sumala kung unsa ang ilang nabuhat. ¹³ Ang dagat mitugyan sa mga patay nga anaa niini. Ang Kamatayon ug ang Hades mitugyan usab sa mga patay nga anaa kanila, ug ang mga patay gihukman sumala sa ilang binuhatan. ¹⁴ Ang Kamatayon ug ang Hades gitambog ngadto sa linaw nga kalayo. Kini mao ang ikaduha nga kamatayon—ang linaw nga kalayo. ¹⁵ Kung bisan kinsa nga ngalan ang dili makaplagan nga nasulat sa Libro sa Kinabuhi, igatambog siya ngadto sa linaw nga kalayo.

21

¹ Unya akong nakita ang bag-ong langit ug ang bag-ong yuta, kay ang unang langit ug ang unang yuta miagi na, ug ang kadagatan nahanaw na. ² Akong nakita ang balaang siyudad, ang bag-ong Jerusalem, nga mikanaog sa langit gikan sa Dios, nangandam sama sa pangasaw-onon nga gidayandayanan alang sa iyang bana. ³ Nadungog ko ang dakong tingog gikan sa trono nga miingon, “Tan-awa! Ang puloy-anan sa Dios uban sa katawhan, ug ang Dios sa iyang kaugalingon makig-uban kanila ug siya mahimo nga ilang Dios. ⁴ Pagapahiran niya ang mga luha gikan sa ilang mga mata, ug wala nay kamatayon, o kasub-anan, o paghilak, o kasakit. Ang daang mga butang miagi na. ⁵ Siya nga naglingkod sa trono miingon, “Tan-awa! Akong gihimong bag-o ang tanang mga butang.” Siya miingon, “Isulat kini tungod kay kini nga mga pulong masaligan ug matuod.” ⁶ Miingon siya kanako, “Kini nga mga butang nahuman na! Ako ang Alpa ug ang Omega, ang sinugdanan ug ang kataposan. Kadtong mga giuhaw pagahatagan ko sa mainom nga walay bayad gikan sa tubod sa tubig sa kinabuhi. ⁷ Ang usa nga magmadaugon makapanunod niining mga butanga, ug ako mahimo nga iyang Dios, ug siya mahimo nga akong anak. ⁸ Apan kadtong talawan, ang walay pagtuo, ang dulumtanan, ang mga mamumuno, ang malaw-ay nga pagpakighilawas, ang mga mamamarang, ang

nagsimba sa mga diosdios, ug ang tanang mga bakakon, ang ilang dapit mao ang linaw nga kalayo sa nagdilaab nga asupre. Mao kana ang ikaduhang kamatayon.”⁹ Ang usa sa pito ka mga anghel miduol kanako, ang usa nga adunay pito ka panaksan nga puno sa pito ka kataposang mga hampak, ug siya miingon, “Dali ngari. Ipakita ko kanimo ang pangasaw-onon, ang asawa sa Nating Karnero.”¹⁰ Unya gidala niya ako sa layo sa Espiritu ngadto sa dako ug habog nga bukid ug gipakita kanako ang balaang siyudad, ang Jerusalem, mikanaog sa langit gikan sa Dios.¹¹ Ang Jerusalem adunay himaya sa Dios, ug ang iyang kahayag susama sa pinakabilihong bato, sama sa usa ka batong kristal sa matin-aw nga haspe.¹² Kini adunay dako, habog nga paril nga adunay napulo ug duha ka ganghaan, uban sa napulo ug duha ka mga anghel nga anaa sa ganghaan. Sa ganghaan nahisulat ang mga ngalan sa napulo ug duha ka banay sa mga anak sa Israel.¹³ Sa sidlakan adunay tulo ka ganghaan, sa amihan tulo ka ganghaan, sa habagatan tulo ka ganghaan, ug sa kasadpan tulo ka ganghaan.¹⁴ Ang paril sa siyudad adunay napulo ug duha ka pundasyon, ug niini adunay napulo ug duha ka ngalan sa napulo ug duha ka apostoles sa Nating Karnero.¹⁵ Ang usa nga nakigsulti kanako adunay sukdanan nga sungkod nga ginama sa bulawan aron sukdon ang siyudad, ang mga ganghaan, ug ang paril niini.¹⁶ Ang siyudad gipahimutang sa kuwadrado, ang katas-on niini susama sa iyang kalapdon. Gisukod niya ang siyudad gamit ang sukdanan nga sungkod, 12, 000 ka estadiya ang katas-on (ang katas-on, kalapdon, ug ang kahabogon susama lang).¹⁷ Gisukod usab niya ang paril niini, 144 kyubits ang kabagaon pinaagi sa sukdanan sa tawo (nga mao usab ang pagkasukod sa anghel).¹⁸ Ang paril ginama sa haspe ug ang siyudad sa putling bulawan, sama sa matin-aw nga bildo.¹⁹ Ang mga pundasyon sa paril gidayandayanan sa matag matag sa bilihong bato. Ang una mao ang haspe, ang ikaduha mao ang sapiro, ang ikatulo mao ang kalsidonia, ang ikaupat mao ang emeralda,²⁰ ang ikalima mao ang sardonika, ang ikaunom mao ang sardius, ang ikapito mao ang krisolito, ang ikawalo mao ang berilio, ang ikasiyam mao ang topasio, ang ikanapulo mao ang krisopraso, ang ikanapulo ug usa mao ang hasinto, ug ang ikanapulo ug duha mao ang amatista.²¹ Ang napulo ug duha ka mga ganghaan mga napulo ug duha ka mga perlas, ang matag ganghaan ginama gikan sa usa ka perlas. Ang mga kadalanan sa siyudad putling bulawan, nga sama sa matin-aw nga bildo.²² Wala akoy nakitang templo sa siyudad, kay ang Ginoong Dios, nga nagdumala ngadto sa tanan, ug ang Nating Karnero mao ang templo niini.²³ Ang siyudad wala na nanginahanglan sa adlaw o sa bulan aron magdan-ag niini tungod kay ang himaya sa Dios naghayag niini, ug ang lampara niini mao ang Nating Karnero.²⁴ Ang kanasoran magalakaw uban sa kahayag nianang siyudara. Ang mga hari sa kalibotan magadala sa ilang katahom ngadto niini.²⁵ Ang mga ganghaan niini dili pagasirhan panahon sa adlaw, ug wala nay kagabhion didto.²⁶ Dad-on nila ang katahom ug ang kadunggan sa kanasoran ngadto niini,²⁷ ug walay dili hinlo nga makasulod niini. Ni si bisan kinsa nga nagbuhat sa bisan unsang butang nga makauulaw o malimbungon nga makasulod, apan kadto lamang kansang mga ngalan nga nahisulat sa libro sa kinabuhi sa Nating Karnero.

22

¹ Unya ang anghel nagpakita kanako sa suba sa tubig sa kinabuhi, tubig nga sama katin-aw sa kristal. Kini nag-agas gikan sa trono sa Dios ug sa Nating Karnero ² paingon sa taliwala sa agianan sa siyudad. Sa matag daplin sa suba adunay kahoy sa kinabuhi, nga nagdala ug napulo ug duha ka klase sa bunga, ug kini nagdala ug bunga sa matag bulan. Ang mga dahon sa kahoy alang sa kaayohan sa tanang kanasoran. ³ Didto wala na gayoy tunglo. Ang trono sa Dios ug sa Nating Karnero anaa na unya sa siyudad, ug ang iyang mga sulugoon moalagad kaniya. ⁴ Sila makakita sa iyang hulagway, ug ang iyang ngalan anaa sa ilang mga agtang. ⁵ Didto wala nay gabii; dili na sila magkinahanglan ug kahayag sa suga o kahayag sa adlaw tungod kay ang Ginoong Dios magahayag kanila. Maghari sila hangtod sa kahangtoran. ⁶ Ang anghel miingon kanako, “Kini nga mga pulong kasaligan ug matuod. Ang Ginoo, ang Dios sa mga espiritu sa mga propeta, nagpadala sa iyang anghel aron sa pagpakita sa iyang mga sulugoon kung unsa ang kinahanglan nga mahitabo sa umaabot.” ⁷ “Tan-awa! Moabot ako sa dili madugay! Bulahan ang nagtuman sa mga pulong sa panagna niining basahon.” ⁸ Ako, si Juan, mao ang nakadungog ug nakakita niining mga butanga. Sa dihang nakita ug nadungog ko sila, ako mihapa sa tiilan sa anghel aron mosimba kaniya, ang anghel nga nagpakita kanako niining mga butanga. ⁹ Miingon siya kanako, “Ayaw kana buhata! Ako sama sa sulugoon nga uban kanimo, uban sa imong mga igsoon nga mga propeta, ug uban niadtong nagtuman sa mga pulong niining basahon. Simbaha ang Dios!” ¹⁰ Siya miingon kanako, “Ayaw silyohi ang mga pulong sa panagna niining basahon, tungod kay ang takna duol na. ¹¹ Ang usa nga dili matarong, pasagdi nga magpadayon siya sa pagbuhat ug dili matarong. Ang usa nga malaw-ayon, pasagdi nga magpadayon sa pagkamalaw-ayon. Ang matarong, pasagdi nga mopadayon sa pagbuhat ug matarong. Ang balaan, pasagdi nga magpadayon sa pagkabalaan.” ¹² “Tan-awa! Mobalik ako sa dili madugay. Ang akong ganti madawat nako, aron ganti sa matag-usa sumala sa iyang nabuhat. ¹³ Ako ang Alpa ug ang Omega, ang Una ug ang Ulahi, ang Sinugdan ug ang Kataposan. ¹⁴ Bulahan kadtong naglaba sa ilang mga bistil aron sila mahatagan sa katungod sa pagkaon gikan niadtong kahoy sa kinabuhi ug sa pagsulod sa siyudad agi sa mga ganghaan. ¹⁵ Didto sa gawas ang mga iro, ang mga salamangkero, ang mga makighilawason, ang mga tigpatay, ang mga tigsimba ug diosdios, ug ang matag-usa nga naghigugma ug nagbuhat sa pagkabakakon. ¹⁶ Ako, si Jesus, nagpadala sa akong anghel aron mopamatuod nganha kaninyo mahitungod niining mga butanga alang sa kasimbahanan. Ako ang gamot ug ang kaliwat ni David, ang mahayag nga Bituon sa Kabuntagon.” ¹⁷ Ang Espiritu ug ang Pangasaw-onon nagaingon, “Adto ngari! Pasultiha ang nakadungog, “Adto ngari!” Bisan kinsa ang giuhaw, paanhia siya, ug bisan kinsa ang nangandoy niini, pakuhaa siya nga libre ug tubig sa kinabuhi. ¹⁸ Ako nagpamatuod sa matag-usa nga nakadungog sa mga pulong sa panagna niini nga basahon: Kung si bisan kinsa adunay modugang kanila, ang Dios magadugang kaniya sa mga hampak nga nahisulat niini nga basahon. ¹⁹ Kung si bisan kinsa adunay mokuha gikan sa

mga pulong niini nga basahon sa panagna, ang Dios magakuha sa iyang bahin sa kahoy sa kinabuhi ug sa siyudad nga balaan, nga nahisulat niini nga basahon. ²⁰ Siya nga maoy nagpamatuod niining mga butanga nagaingon, "Oo! Ako moabot sa dili madugay." Amen! Umari ka, Ginoong Jesus! ²¹ Hinaot nga ang grasya ni Ginoong Jesus magauban sa matag-usa. Amen.

Mga Salmo

1

¹ Bulahan ang tawo nga wala magalakaw sa tambag sa mga daotan, o magabarog sa dalan uban sa mga makasasala, o magalingkod sa panagtigom sa mga bugalbugalon. ² Apan ang iyang kalipay anaa sa balaod ni Yahweh, ug sa iyang balaod namalandong siya adlaw ug gabii. ³ Sama siya sa usa ka kahoy nga natanom daplin sa kasapaan nga naghatag sa bunga niini sa iyang panahon, nga kansang mga dahon dili malaya; bisan unsa ang iyang buhaton magmauswagon. ⁴ Ang daotan dili sama niini, apan sama hinuon kini sa uhot nga iPadpad sa hangin. ⁵ Busa ang daotan dili gayod makabarog sa hukmanan, ni bisan ang mga makasasala diha sa panagtigom sa mga matarong. ⁶ Kay gitugotan ni Yahweh ang dalan sa matarong, apan mahanaw ang dalan sa daotan.

2

¹ Nganong nagkaguliyang man ang kanasoran, ug nganong makawang lamang ang laraw sa mga tawo? ² Ang mga hari sa kalibotan nagkahiusa sa pagbatok ug ang mga magmamando nagkahiusa sa paglimbong batok kang Yahweh ug sa pagbatok sa iyang Mesiyas, nga nag-ingon, ³ “Bugtoon ta ang talikala nga gigapos nila kanato ug ilabay ang ilang mga kadena.” ⁴ Siya nga naglingkod sa kalangitan magakatawa ngadto kanila; magbiaybiay ang Ginoo kanila. ⁵ Unya mosulti siya kanila sa iyang kasuko ug hadlokong sila sa iyang kapungot, nga nag-ingon, ⁶ Ako sa akong kaugalingon nagpili sa akong hari sa Zion, ang balaan kong bukid.” ⁷ Ipahibalo ko ang kasugoan ni Yahweh. Miingon siya kanako, “Ikaw ang akong anak nga lalaki! Karong adlaw mahimo mo na akong imong amahan. ⁸ Pangayo kanako, ug igahatag ko kanimo ang kanasoran alang sa imong panulondon ug ang kinatumyang mga dapit sa kalibotan aron imong mapanag-iyahan. ⁹ Pagadukmokong mo sila sa sungkod nga puthaw; sama sa banga sa magkukolon, pulpugon mo sila sa pino.” ¹⁰ Busa karon, pagmabinantayon kamong mga hari; pagpatudlo kamong magmamando sa kalibotan. ¹¹ Simbaha si Yahweh sa kahadlok ug pagmaya uban ang pagkurog. ¹² Haloki ang anak nga lalaki kay kondili masuko siya kaninyo, ug mamatay kamo sa dihang mosilaob ang iyang kasuko sa makadiyot nga higayon. Pagkabulahan niadtong tanan nga modangop diha kaniya.

3

¹ Ang salmo ni David, sa pag-ikyas niya gikan ni Absalom ang iyang anak nga lalaki. O Yahweh, pagkadaghan sa akong mga kaaway! Daghan ang nakigbatok na kanako. ² Daghan ang nagsulti mahitungod kanako, “Walay tabang alang kaniya gikan sa Dios.” Sela ³ Apan ikaw, O Yahweh, mao ang taming nga naglibot kanako, ang akong himaya, ug ang nagpahangad sa akong ulo. ⁴ Nagtuaw ako kang Yahweh, ug gitubag niya ako gikan sa iyang balaang bungtod. Sela ⁵ Mihigda

ako ug nakatulog; nakamata ako, kay si Yahweh nanalipod kanako. ⁶ Dili ako mahadlok sa daghang mga tawo nga nag-andam sa ilang kaugalingon sa pagpakigbatok kanako sa matag bahin. ⁷ Barog, O Yahweh! Luwasa ako, akong Dios! Kay pagasagpaon mo ang tanan kong mga kaaway; pagapudpuron mo ang mga ngipon sa mga daotan. ⁸ Ang kaluwasan naggikan kang Yahweh. Hinaot nga ang imong mga panalangin maanaa sa imong katawhan. Sela

4

¹ Alang sa pangulo sa musikero; sa mga tulonggon nga adunay kwerdas. Ang salmo ni David. Tubaga ako sa dihang mosangpit ako kanimo, O Dios sa akong pagkamatarong; hatagi ako ug lawak sa dihang gisakit ako. Kaloy-i ako ug paminawa ang akong mga pag-ampo. ² Kamong mga tawo, hangtod kanus-a ba ninyo pagabalihon ang akong kadunganan ngadto sa kaulawan? Hangtod kanus-a ba kamo mahigugma nianang walay pulos ug ang pagpangita sa mga kabakakan? Sela. ³ Apan hibalo nga si Yahweh naglain sa mga diosnon alang sa iyang kaugalingon. Magapatalinghog si Yahweh sa dihang mosangpit ako kaniya. ⁴ Pagkurog sa kahadlok, apan ayaw pagpakasala! Pamalandong sa inyong kasingkasing didto sa inyong higdaanan ug paghilom. Sela ⁵ Paghalad sa mga halad sa pagkamatarong ug ibutang ang inyong pagsalig diha kang Yahweh. ⁶ Daghan ang miingon, “Kinsa man ang makapakita kanato sa bisan unsang butang nga maayo?” O Yahweh, ipadan-ag ang kahayag sa imong panagway nganhi kanamo. ⁷ Gihatagan mo ug dakong kalipay ang akong kasingkasing labaw pa sa naangkon sa uban sa dihang midaghan ang ilang trigo ug mga bag-ong bino. ⁸ Sa kalinaw magahigda ako ug matulog, kay kanimo lamang, O Yahweh, nahimo akong luwas ug adunay kasigurohan.

5

¹ Pangulo sa mang-aawit; uban ang mga tulonggon nga huypan. Ang salmo ni David. Paminawa ang akong pagsangpit kanimo, O Yahweh; hunahunaa ang akong mga pag-agulo. ² Paminawa ang tingog sa akong pagsangpit kanimo, akong Hari ug akong Dios, kay kanimo ako nag-ampo. ³ Yahweh, sa buntag patalinghogan mo ang akong pagtuaw; sa kabuntagon dalhon ko ang akong mga pag-ampo kanimo ug malaomong magahulat. ⁴ Sa pagkatinuod ikaw ang Dios nga dili mouyon sa daotan; ang mga tawong daotan dili nimo mahimong mga dinapit. ⁵ Dili magabarog ang mapahitas-on sa imong presensya; kay gikasilagan mo man ang tanan nga nagbuhat ug daotan. ⁶ Laglagon mo ang mga bakakon; tamayon ni Yahweh ang mga mabangis ug ang mga tawong malimbongon. ⁷ Apan alang kanako, tungod sa imong matinud-anong kasabotan, mosulod ako sa imong pinuy-anan; sa pagtahod mohapa ako atubangan sa imong balaang templo. ⁸ O Ginoo, giyahi ako sa imong pagkamatarong tungod sa akong mga kaaway; tul-ira ang imong agianan sa akong atubangan. ⁹ Kay wala gayoy kamatuoran sa ilang baba; daotan ang ilang kinasulorang tinguha; ang ilang tutonlan mao ang inablihan nga lubnganan; magaulog-ulog sila uban sa ilang dila. ¹⁰ Hukmi sila nga sad-an, O Dios; hinaot nga maunay

sila ug kahulog sa ilang mga laraw! Isalikway sila tungod sa ilang mga kalapasan, kay nagsupak sila batok kanimo. ¹¹ Apan hinaot nga malipay kadtong tanan nga midangop kanimo; sa gihapon pasinggita sila kanunay sa kalipay tungod kay ikaw ang nanalipod kanila; pasagdi sila nga magmalipayon diha kanimo, kadtong nahigugma sa imong ngalan. ¹² Kay ikaw ang magpanalangin sa mga matarong, O Yahweh; ikaw ang nag-alirong kanila uban ang kaluoy ingon nga taming.

6

¹ Alang sa pangulo sa musikero; sa mga tulonggon nga adunay kwerdas, gisunod ngadto sa Sheminith nga paagi. Ang salmo ni David. O Yahweh, ayaw ako badlonga sa imong kasuko o pantona sa imong kapungot. ² O Yahweh, Kaloy-i intawon ako kay naluya na ako; ayoha ako O Yahweh, kay nagapangurog na ang akong kabukogan. ³ Ang akong kalag usab nahasol na pag-ayo. Apan ikaw, O Yahweh—hangtod kanus-a man kini magpadayon? ⁴ O Yahweh, balik ug tabangi na ako. Luwasa ako tungod sa imong matinud-anong kasabotan! ⁵ Kay sa kamatayon wala nay makahinumdom kanimo. Kinsa ba ang makapasalamat pa kanimo didto sa Sheol? ⁶ Naluya na ako sa tumang pag-agulo. Sa tibuok gabii nabasa ang akong higdaan sa akong mga luha; nabasa ang akong kama sa mga luha. ⁷ Mihalap na ang akong mga mata tungod sa kasubo; naluya na kini tungod sa tanan kong kaaway. ⁸ Palayo gikan kanako, kamong tanan nga nagbuhat ug sala; kay nadungog ni Yahweh ang tingog sa akong pagbakho. ⁹ Nadungog ni Yahweh ang tingog sa akong pagpangaliya; gidawat ni Yahweh ang akong pag-ampo. ¹⁰ Ang tanan kong kaaway maulawan ug mahasol pag-ayo. Motalikod sila ug dihadiha maulawan.

7

¹ Ang mga awit nga gisulat ni David, nga giawit niya alang kang Yahweh mahitungod sa mga pulong ni Cus nga gikan sa tribo ni Benjamin. O Yahweh nga akong Dios, midangop ako diha kanimo! Luwasa ako gikan sa tanang migukod kanako, ug tabangi ako. ² Kay tingali, kuniskunison nila ako sama sa usa ka liyon, nga magawataswas kanako nga wala nay si bisan kinsa ang magaluwas kanako. ³ O Yahweh nga akong Dios, wala ko gibuhay ang giingon sa akong mga kaaway nga akong buhaton; kay walay pagpanlupig sa akong mga kamot. ⁴ Wala akoy nabuhay nga sayop kang bisan kinsa nga nagmalinawon uban kanako, o nagpasakit nga walay kapasikaran kang bisan kinsa nga nakigbatok kanako. ⁵ Kung wala ako magsulti sa kamatuoran nan tugoti ang akong kaaway nga maglutos sa akong kinabuhi ug maapsan kini; tugoti siya nga moyatakyatak sa akong lawas ibabaw sa yuta ug mobiya kanako nga naghigda nga naulawan diha sa abog. Sela ⁶ Barog, O Yahweh, diha sa imong kasuko; bangon batok sa kapungot sa akong mga kaaway; pagmata alang kanako ug ipakita ang matarong nga kasugoan nga imong gisugo alang kanila. ⁷ Nag-alirong kanimo ang panagtigom sa kanasoran; bawia pag-usab ang imong naandan nga dapit ibabaw kanila. ⁸ O Yahweh, hukmi ang kanasoran; tubsa ako, O Yahweh, nga Labing Halangdon, tungod kay ako matarong ug walay sala. ⁹ Hinaot nga ang daotang mga

binuhatan sa mga daotan matapos na, apan tukora ang matarong nga katawhan, matarong nga Dios, ikaw nga nagsusi sa mga kasingkasing ug sa mga hunahuna. ¹⁰ Ang akong taming naggikan sa Dios, siya nga moluwas sa matarong nga kasingkasing. ¹¹ Ang Dios mao ang matarong nga maghuhukom, usa ka Dios nga may kapungot sa matag adlaw. ¹² Kung ang usa ka tawo dili maghinulsol, pagabairon sa Dios ang iyang espada ug pagaandamon ang iyang pana alang sa gubat. ¹³ Andam na siya nga mogamit sa mga hinagiban batok kaniya; gihimo niya nga magakalayo ang iyang pana. ¹⁴ Hunahunaa ang babayeng mabdos uban sa kadaotan, nga nanamkon sa malimbongong mga laraw, nga nanganak sa makalilisang nga mga bakak. ¹⁵ Mikalot siya sa usa ka bangag ug mihaw-as sa tanan ug unya nahulog sa bangag nga iyang kinalot. ¹⁶ Ang iyang kaugalingon nga daotang mga laraw magabalik sa iyang ulo, kay ang iyang kabangis nahulog ibabaw sa iyang alimpulo. ¹⁷ Magapasalamat ako kang Yahweh sumala sa iyang katarong; Magaawit ako sa pagdayeg alang kang Yahweh nga Labing Halangdon.

8

¹ Alang sa pangulong musikero, nga gikuha sa gittith nga pamaagi. Ang salmo ni David. O Yahweh nga among Ginoo, pagkahalangdon sa imong ngalan sa tibuok kalibotan, ikaw nga nagpakita sa imong himaya sa kalangitan. ² Gikan sa baba sa gagmay nga mga bata ug sa mga masuso gihimo mo ang mga pagdayeg tungod sa imong mga kaaway, aron makapahilom sa kaaway ug sa tigpanimalos. ³ Sa dihang mohangad ako sa imong kalangitan, nga binuhat sa imong mga tudlo, ang bulan ug ang mga kabituonan, nga imong gipahimutang. ⁴ Unsa ba ka mahinungdanon ang katawhan nga gihunahuna mo man sila, o ang anak sa tawo nga gitagad mo man sila? ⁵ Apan gibuhat mo sila nga ubos lamang sa mga langitnong binuhat ug gipurongpurongan sila sa himaya ug sa kadungganan. ⁶ Gibuhat mo siya aron magdumala ibabaw sa tanang buhat sa imong mga kamot; gibutang mo ang tanang butang ilalom sa iyang tiilan: ⁷ ang tanang karnero ug mga baka, ug bisan pa ang mga mananap sa kapatagan, ⁸ ang kalanggaman sa kawanangan, ug ang mga isda sa dagat, ang bisan unsa nga moagi sa sulog sa kadagatan. ⁹ O Yahweh nga among Ginoo, pagkahalangdon sa imong ngalan sa tibuok kalibotan!

9

¹ Alang sa pangulong musikero; nga gikan sa Muth Labben nga pamaagi. Ang salmo ni David. Pasalamat ko ikaw O Yahweh sa tibuok kong kasingkasing; isugilon ko ang mga kahibulongan mong mga buhat. ² Maglipay ug magmaya ako diha kanimo; ug magaawit ako sa pagdayeg sa imong ngalan, O Labing Halangdon! ³ Sa dihang motalikod ang akong mga kaaway, mangapokan ug mangahanaw sila diha sa imong atubangan. ⁴ Kay gidapigan mo ang akong katarong; milingkod ka sa imong trono, usa ka matarong nga maghuhukom! ⁵ Gibadlong mo ang kanasoran; gilaglag mo ang mga daotan; gipapas mo ang ilang mga ngalan hangtod sa kahangtoran. ⁶ Napukan ang kaaway sama sa kalaglagaan sa dihang gibuntog mo

ang ilang mga siyudad. Nangahanaw ang tanan nilang handomanan. ⁷ Apan si Yahweh magpabilin hangtod sa kahangtoran; gitukod niya ang iyang trono alang sa katarong. ⁸ Hukman niya ang kalibotan uban ang pagkamatarong, ug pagahukman niya ang kanasoran uban ang kaangayan. ⁹ Si Yahweh mao usab ang dalangpanan sa mga dinaogdaog, ang dalangpanan sa panahon sa kalisdanan. ¹⁰ Kadtong nakaila sa imong ngalan nagsalig diha kanimo, alang kanimo, O Yahweh, ayaw isalikway kadtong nangita kanimo. ¹¹ Awiti ug mga pagdayeg si Yahweh, nga naghari sa Zion; suginli ang kanasoran kung unsa ang iyang nahimo. ¹² Kay ang Dios nga manimalos sa naulang dugo magahinumdom; wala niya hikalimti ang hilak sa mga dinaogdaog. ¹³ Kaloy-i ako, O Yahweh; tan-awa kung giunsa ako pagdaogdaog niadtong nagdumot kanako, ikaw nga makasakmit kanako gikan sa mga ganghaan sa kamatayon. ¹⁴ O, aron maimantala ko ang tanan nimong pagdayeg. Diha sa mga ganghaan sa anak nga babaye sa Zion magmaya ako diha sa imong kaluwasan! ¹⁵ Nangahulog ang kanasoran ngadto sa bangag nga ilang kinalot; ang ilang mga tiil nalit-ag sa pukot nga ilang gitagoan. ¹⁶ Gipaila ni Yahweh ang iyang kaugalingon; maghukom siya; nangalit-ag ang mga daotan pinaagi sa ilang kaugalingong mga buhat. Sela ¹⁷ Ang mga daotan mibalik ug gipadala sa Sheol, ang dangatan sa tanang kanasoran nga nakalimot sa Dios. ¹⁸ Kay ang nagkinahanglan dili mahikalimtan, ni mahanaw sa kahangtoran ang mga paglaom sa mga dinaogdaog. ¹⁹ Barog, O Yahweh; ayaw tugoti nga ang tawo modaog batok kanimo; hinaot nga ang kanasoran mahukman diha sa imong panan-aw. ²⁰ Lisanga sila, O Yahweh; hinaot nga ang kanasoran masayod nga tawo lamang sila. Sela

10

¹ O Yahweh, nganong nagpalayo ka man kanako? Nganong gitagoan mo man ang imong kaugalingon sa panahon sa kalisdanan? ² Tungod sa ilang pagkamapahitas-on, gilutos sa mga tawong daotan ang mga dinaogdaog; apan palihog tugoti nga malit-ag ang mga daotan pinaagi sa ilang kaugalingong gipanglaraw. ³ Kay gipasigarbo sa tawong daotan sa iyang labing lalom nga mga tinguha; gipanalanginan niya ang mga hakog ug gibiyabiya si Yahweh. ⁴ Ang tawong daotan nagpataas sa iyang panagway; wala niya pangitaa ang Dios. Wala gayod siya maghunahuna mahitungod sa Dios tungod kay wala gayod siya magpakabana mahitungod kaniya. ⁵ Luwas siya sa tanang panahon, apan ang imong matarong nga kasugoan hataas pa kaayo alang kaniya; giyam-iran niya ang tanan niyang mga kaaway. ⁶ Nag-ingon siya sa iyang kasingkasing, "Dili gayod ako mapakyas; sa tibuok kaliwatan dili ako makatagamtam ug kalisod." ⁷ Ang iyang baba napuno sa mga pagtunglo ug sa mga bakak, makadaot nga mga pulong; ang iyang dila makadaot ug makalaglag. ⁸ Mag-atang siya sa kabaryohan; diha sa hilit nga dapit pamatyon niya ang walay sala; ang iyang mga mata naniid sa mga tawong walay mahimo. ⁹ Nagbantay siya sa hilit sama sa liyon nga anaa sa kasagbotan; naghupo ug naghulat sa pagtukob sa mga dinaogdaog. Gidakop niya ang mga dinaogdaog pinaagi sa pagbira niya sa iyang pukot.

¹⁰ Gidugmok ug gilutos niya ang iyang gibiktima; nahulog sila ngadto sa iyang lig-on nga mga pukot. ¹¹ Nag-ingon siya sa iyang kasingkasing, “Nahikalimot na ang Dios; gitagoan niya ang iyang panagway; dili na siya magpakabana sa pagtan-aw.” ¹² Barog, O Yahweh! Bayawa ang imong kamot, O Dios! Ayaw kalimti ang mga dinaogdaog. ¹³ Nganong gisalikway man sa tawong daotan ang Dios ug nag-ingon sa iyang kasingkasing, “Dili mo ako basolon”? ¹⁴ Nakakita ka niini, kay nakita mo kanunay ang nagpahamtang sa mga pag-antos ug mga kagulan. Gitugyan sa mga makaluluoy ang ilang kaugalingon diha kanimo; giluwat mo ang mga ilo. ¹⁵ Dugmoka ang bukton sa masalaypon ug tawong daotan. Paningli siya sa iyang daotang mga binuhatan, nga gihunahuna niya nga dili mo masayran. ¹⁶ Si Yahweh Hari hangtod sa kahangtoran; gipapahawa niya ang kanasoran sa iyang yuta. ¹⁷ O Yahweh, gidungog mo ang mga panginahanglan sa mga dinaogdaog; gilig-on mo ang ilang kasingkasing, gipatalinghogan mo ang ilang pag-ampo; ¹⁸ Gipanalipdan mo ang mga ilo ug ang mga dinaogdaog aron walay tawo sa kalibotan ang mangalisang pag-usab.

11

¹ Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David. Midangop ako diha kang Yahweh; unsaon mo pagsulti kanako, “Kalagiw sama sa langgam ngadto sa bukid”? ² Kay tan-awa! Ang daotan nag-andam na sa ilang mga pana. Giandam nila ang ilang mga udyong diha sa mga pisi aron sa pagpana diha sa kangitngit ngadto sa matarong ang kasingkasing. ³ Kay kung magun-ob ang mga patukoranan, unsa man ang mahimo sa mga matarong? ⁴ Si Yahweh anaa sulod sa iyang balaang templo; nagtan-aw ug nagsusi ang iyang mga mata sa mga anak sa katawhan. ⁵ Nagsusi si Yahweh sa mga matarong ug sa mga daotan, apan nagdumot siya niadtong nahigugma sa pagbuhat sa pagpanlupig. ⁶ Paulanan niya sa kalayo ug asupre ang mga daotan; ang makapaso nga hangin mao ang ilang bahin gikan sa iyang kupa! ⁷ Kay si Yahweh matarong, ug nahigugma siya sa pagkamatarong; ang mga matarong makakita sa iyang panagway.

12

¹ Alang sa pangulong musikero; nga gikan sa Sheminith. Ang salmo ni David. Tabangi, O Yahweh, kay nahanaw na ang mga diosnon; nawagtang na ang mga matinumon. ² Ang tanan nagsulti sa walay pulos nga mga pulong batok sa ilang silingan; ang tanan nagsulti uban sa ngabil nga maulog-ulogon ug palingpaling nga kasingkasing. ³ O Yahweh, putla ang tanang ngabil nga maulog-ulogon, ang matag dila nga nagmantala sa dakong mga butang. ⁴ Mao kini kadtong nag-ingon, “Uban sa among mga dila magmalamposon kami. Sa dihang magsulti ang among mga ngabil, kinsa ba ang makamando kanamo?” ⁵ “Tungod sa panpanlupig batok sa mga kabos, tungod sa pag-agulo sa mga timawa, mobarog ako,” nag-ingon si Yahweh. “Ihatag ko ang kasigurohan nga ilang gipangandoy.” ⁶ Ang mga pulong ni Yahweh mao ang mga pulong nga putli, sama sa plata nga giputli sa hudno sa kalibotan, sa makapito ka higayon. ⁷ Ikaw O Yahweh! Gibantayan mo sila. Gitipigan mo ang diosnong mga tawo gikan sa daotang kaliwatan

hangtod sa kahangtoran. ⁸ Ang mga tawong daotan naglakaw sa bisan asa nga bahin sa dihang ang daotan gipasidungan taliwala sa mga anak sa katawhan.

13

¹ Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David. Hangtod kanus-a, O Yahweh, nga padayon kang mahikalimot kanako? Hangtod kanus-a mo man itago ang imong panagway nganhi kanako? ² Hangtod kanus-a man ako mabalaka ug masubo sulod sa akong kasingkasing sa tibuok adlaw? Hangtod kanus-a man padayon nga magmadaogon ang akong kaaway batok kanako? ³ Tan-awa ug tubaga ako, O Yahweh nga akong Dios! Hayagi ang akong panan-aw, kay kondili mahikatulog ako sa kamatayon. ⁴ Ayaw tugoti ang akong kaaway nga moingon, "Gibuntog ko siya," aron nga ang akong kaaway dili makaingon, "Nagmadaogon ako batok sa akong kaaway"; kay kondili, magmaya gayod ang akong mga kaaway sa dihang mapukan ako. ⁵ Apan nagsalig ako sa imong matinud-anong kasabotan; nagmaya ang akong kasingkasing diha sa imong kaluwasan. ⁶ Mag-awit ako kang Yahweh tungod kay hilabihan gayod ang iyang pagtagad kanako.

14

¹ Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David. Ang buangbuang moingon sa iyang kasingkasing, "Wala gayoy Dios," Malimbongon sila ug nagbuhat sa makauulaw nga pagpakasala; walay bisan usa nga nagbuhat ug maayo. ² Si Yahweh nagatan-aw gikan sa langit ngadto sa mga anak sa tawo aron sa pagpangita kung aduna bay nakasabot, nga nangita kaniya. ³ Nahisalaag silang tanan. Ug nadunot silang tanan. Walay bisan usa nga nagbuhat ug maayo, wala gayod bisan usa. ⁴ Wala ba silay bisan unsang nahibaloan, kadtong nagpakasala, kadtong milamoy sa akong katawhan sama nga mikaon sila sa tinapay, apan wala magtawag kang Yahweh? ⁵ Nangurog sila sa kahadlok, kay ang Dios anaa man sa panagtigom sa mga matarong! ⁶ Buot ninyong pakaulawan ang tawong kabos bisan pa kung si Yahweh ang iyang dalangpanan. ⁷ O, kana nga kaluwasan sa Israel moabot pa unta gikan sa Zion! Sa dihang bawion na ni Yahweh ang iyang mga katawhan gikan sa pagkabihag, unya magmaya si Jacob ug magmalipayon ang Israel!

15

¹ Ang salmo ni David. O Yahweh, kinsa man ang makapuyo sa imong tabernakulo? Kinsa man ang magpuyo sa imong balaan nga bungtod? ² Si bisan kinsa ang nagalakaw nga walay kasaypanan, nagabuhat kung unsa ang husto ug nagasulti sa kamatuoran gikan sa iyang kasingkasing. ³ Dili siya magbutangbutang uban sa iyang dila, dili siya mangdaot sa uban, ug dili niya tamayon ang iyang silingan. ⁴ Ang tawong walay pulos ginatamay sa iyang mga mata, apan gipasidunggan niya kadtong adunay kahadlok kang Yahweh. Nagapanumpa siya bisan pa sa iyang kalisod ug dili niya bakwion ang iyang mga gipanaad. ⁵ Dili niya patuboan ang salapi sa dihang magpautang siya. Dili siya magdawat ug suhol aron sa pagpamatuod

batok sa mga dili sad-an. Si bisan kinsa kadtong magbuhat niining mga butanga dili gayod matarog.

16

¹ Ang michtam ni David. Panalipdi ako, O Dios, kay midangop ako kanimo. ² Nag-ingon ako kang Yahweh, "Ikaw ang akong Ginoo; ang pagkamaayo ko kawang lamang kung wala ka. ³ Sa mga balaang tawo nga anaa sa kalibotan, maalamon sila nga mga tawo; ang bug-os kong kalipay anaa kanila. ⁴ Modaghan pa ang ilang mga kalisdanan, niadtong mga nangita ug laing dios. Dili ko gayod ibubo ang halad nga dugo sa ilang mga dios ni bayawon ang ilang mga ngalan sa akong ngabil. ⁵ O Yahweh, ikaw ang akong pinili nga bahin ug ang akong kupa. Gikuptan mo ang akong kaugmaon. ⁶ Ang gisukod nga utlanan gipahimutang alang kanako sa maanindot nga mga dapit; tinuod gayod nga akong maangkon ang maayong panulondon. ⁷ Dayegon ko si Yahweh, nga mao ang nagtambag kanako; bisan sa kagabhion ang akong hunahuna nagapanudlo kanako. ⁸ Giuna ko si Yahweh sa kanunay, aron dili gayod ako matarog gikan sa iyang tuong kamot! ⁹ Busa malipayon ang akong kasingkasing; nagamaya ang akong dungog. Tinuod gayod nga magpuyo ako nga luwas. ¹⁰ Kay dili mo isalikway ang akong kalag ngadto sa Sheol. Dili mo pagatugotan nga ang imong mga nagmatinumanon makakita sa bung-aw. ¹¹ Gitudloan mo ako sa dalan sa kinabuhi; ang madagayaon nga kalipay nagapabilin sa imong presensya; ang kalipay nagasunod sa imong tuong kamot hangtod sa walay kahangtoran!"

17

¹ Ang pag-ampo ni David. Paminawa ang akong paghangyo sa katarong, O Yahweh; patalinghogi ang akong pagpakitabang! Dunga ang pag-ampo gikan sa akong ngabil nga wala manglimbong. ² Tugoti ang akong pagpamatuod magagikan sa imong presensya; tugoti nga makita sa imong mga mata kung unsa ang husto! ³ Kung sulayan mo ang akong kasingkasing, kung duawon mo ako sa kagabhion, putlion mo ako ug wala nay makaplagan nga bisan unsang daotang mga laraw; ang akong baba wala nay kalapasan. ⁴ Sa mga binuhatan sa katawhan, pinaagi kini sa pulong sa imong ngabil nga naglikay ako gikan sa pamaagi sa mga masupilon. ⁵ Ang akong mga lakang nagsubay gayod sa imong agianan; wala gayod nadalin-as ang akong mga tiil. ⁶ Nagtawag ako kanimo, kay tubagon mo ako, O Dios; Patalinghogi ako ug paminawa sa dihang mosulti ako. ⁷ Ipakita ang imong matinud-anong kasabotan sa katingalahang paagi, giluwat mo kadtong midangop kanimo pinaagi sa imong tuong kamot gikan sa ilang mga kaaway! ⁸ Panalipdi ako sama sa kalimutaw sa imong mata; tagoi ako ilalom sa landong sa imong mga pako ⁹ gikan sa presensya sa mga daotan nga naghasmag kanako, sa akong mga kaaway nga nag-alirong kanako. ¹⁰ Wala gayod silay kaluoy kang bisan kinsa; pagkamasigarbohon sa ilang mga baba. ¹¹ Gialirongan nila ang akong mga lakang. Gitutok nila ang ilang mga mata aron sa pagpatumba kanako ngadto sa yuta. ¹² Sama sila sa liyon nga

naghinamhinam na nga motukob sa iyang tukbonon, sama sa batan-ong liyon nga nagpahipi sa mangiob nga mga dapit. ¹³ Barog, O Yahweh! Sulonga sila! Ipalukapa sila! Luwasa ang akong kinabuhigikan sa mga daotan pinaagi sa imong espada! ¹⁴ Luwasa ako gikan sa mga tawo pinaagi sa imong kamot, O Yahweh, gikan sa mga tawo niining kalibotana kansang kauswagan anaa lamang niining kinabuhia! Pagabusgon mo ang tiyan niadtong mga bililhon kanimo uban ang mga bahandi; makabaton sila ug daghang kaanakan ug igabilin ang ilang katigoyanan sa ilang kaanakan. ¹⁵ Alang kanako, tan-awon ko ang imong panagway sa pagkamatarong; matagbaw ako, sa akong pagmata, sa pagkakita kanimo.

18

¹ Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David, nga sulugoon ni Yahweh, sa dihang giawit niya kang Yahweh ang mga pulong niini nga awit sa adlaw nga giluwasa siya ni Yahweh gikan sa kamot sa tanan niyang mga kaaway ug gikan sa kamot ni Saul. Nag-awit siya: Gihigugma ko ikaw, O Yahweh, ang akong kusog. ² Si Yahweh mao ang akong bato, ang akong lig-on nga kuta, siya nga nagluwas kanako; siya mao ang akong Dios, ang akong bato; midangop ako kaniya. Siya mao ang akong taming, ang budyong sa akong kaluwasan, ug ang akong dalangpanan. ³ Magtawag ako kang Yahweh nga takos nga pagadaygon, ug maluwas ako gikan sa akong mga kaaway. ⁴ Ang mga hikot sa kamatayon migapos kanako, ug ang naghaganas nga tubig sa pagkawalay kapuslanan naglumos kanako. ⁵ Ang mga hikot sa Sheol migapos kanako; ug ang bitik sa kamatayon naglit-ag kanako. ⁶ Sa akong kasakitan nagtawag ako kang Yahweh; nagpakitabang ako sa akong Dios. Nadungog niya ang akong tingog diha sa iyang templo; ang akong pagpakitabang miabot sa iyang presensya; nahiabot kini sa iyang igdulungog. ⁷ Unya ang kalibotan miuyog ug mikurog; ang patukoranan usab sa mga kabukiran nauyog ug nangurog tungod sa kasuko sa Dios. ⁸ Miulbo ang aso nga migawas sa iyang ilong, ug ang nagdilaab nga kalayo migawas sa iyang baba. Gipasiga niini ang mga baga. ⁹ Giablihan niya ang kalangitan ug mikanaog, ug ang tumang kangitngit anaa ilalom sa iyang mga tiil. ¹⁰ Misakay siya sa kerubin ug milupad; nagpatianod siya sa mga pako sa hangin. ¹¹ Gihimo niya ang kangitngit ingon nga usa ka tolda nga nagpalibot kaniya, baga nga mga dag-om sa kawanangan. ¹² Nangahulog ang mga yelo ug ang nagdilaab nga mga kalayo sa pagkilat nga gikan sa iyang atubangan. ¹³ Nagdalugdug si Yahweh sa kalangitan! Nagsinggit ang Labing Halangdon. ¹⁴ Gipana niya ug nagkatibulaag ang iyang mga kaaway; daghang mga kilat ang nagpahisalaag kanila. ¹⁵ Unya mitungha ang tuboran sa mga katubigan; ang mga patukoranan sa kalibotan nadayag diha sa panagsinggit sa imong pagpakiggubat, O Yahweh— sa pag-ulbo sa gininhawa sa imong ilong. ¹⁶ Mikab-ot siya gikan sa kahitasan; gigunitan niya ako! Gihaw-as niya ako gikan sa makusog nga tubig. ¹⁷ Giluwas niya ako gikan sa lig-on kong mga kaaway, gikan niadtong nagdumot kanako, kay hilabihan sila ka kusgan kay kanako. ¹⁸ Gisulong nila ako sa adlaw sa akong kasakitan apan si Yahweh mao ang mitabang kanako! ¹⁹ Gipalingkawas niya ako sa halapad

nga hawan; giluwat niya ako tungod kay nahimuot siya kanako. ²⁰ Gigantihan ako ni Yahweh tungod sa akong pagkamatarong; gilig-on niya ako tungod kay hinlo ang akong mga kamot. ²¹ Kay akong gisubay ang dalan ni Yahweh ug diha sa pagkadaotan wala gayod ako mitalikod gikan sa akong Dios. ²² Kay ang tanan niyang matarong nga kasugoan nagauna kanako; maingon man sa iyang mga mando, wala ko kini gisalikway. ²³ Wala usab akoy sayop sa iyang atubangan, ug gilikay ko ang akong kaugalingon gikan sa sala. ²⁴ Busa gilig-on ako ni Yahweh tungod sa akong pagkamatarong, tungod kay ang akong mga kamot hinlo diha sa iyang atubangan. ²⁵ Alang niadtong nagmatinumanon, gipakita mo nga ikaw matinumanon; sa tawo nga hingpit, gipakita mo nga ikaw hingpit. ²⁶ Alang niadtong putli, gipakita mo nga ikaw putli; apan maabtikon ka ngadto ni bisan kinsang sukwahi. ²⁷ Kay giluwat mo kadtong mga tawong gisakit, apan gipaubos mo kadtong mga mata nga mapasigarbohon! ²⁸ Kay gidagkotan mo ang akong suga; gihayagan ni Yahweh nga akong Dios ang akong kangitngit. ²⁹ Kay pinaagi kanimo makadagan ako ngadto sa usa ka babag; pinaagi sa akong Dios makaambak ako sa kuta. ³⁰ Alang sa Dios: hingpit ang iyang mga pamaagi. Ang pulong ni Yahweh putli! Siya mao ang taming sa tanan nga modangop kaniya. ³¹ Kinsa pa ba ang Dios gawas kang Yahweh? Kinsa pa ba ang bato gawas sa among Dios? ³² Mao kini ang Dios nga naghatag ug kusog kanako sama sa bakos, nga nagbutang sa tawong matarong sa iyang dalan. ³³ Gipaabtik niya ang akong mga tiil sama sa binaw ug gibutang ako sa hataas nga mga dapit! ³⁴ Gibansay niya ang akong mga kamot alang sa gubat ug ang akong mga bukton sa pagbira sa pana nga bronse. ³⁵ Gihatag mo kanako ang taming sa imong kaluwasan. Ang imong tuong kamot nagtabang alang kanako, ug ang imong kaluoy ang naghimo kanako nga bantogan. ³⁶ Naghimo ka ug halapad nga hawan ilalom sa akong mga tiil aron dili madalin-as ang akong mga tiil. ³⁷ Gigukod ko ang akong mga kaaway ug ako silang nadakpan; wala gayod ako mipauli hangtod nga malaglag sila. ³⁸ Gidugmok ko sila aron dili na sila makabangon pa; nangatumba sila sa akong tiilan. ³⁹ Kay gihatagan mo ako ug kusog sama sa bakos sa panggubatan; gipailalom mo kanako kadtong nakigbatok kanako. ⁴⁰ Gihatag mo kanako ang tangkugo sa akong mga kaaway; giwagtang ko kadtong nagdumot kanako. ⁴¹ Nagpakitabang sila, apan walay si bisan usa ang nagluwas kanila; nagtawag sila kang Yahweh, apan wala siya mitubag kanila. ⁴² Gidugmok ko sila hangtod nga mapulpog sama sa abog nga gipalid sa hangin; gilabay ko sila sama sa lapok sa kadalanan. ⁴³ Giluwat mo ako gikan sa panag-away sa mga tawo. Gihimo mo akong pangulo sa tibuk kanasoran. Gialagaran ako sa mga tawo nga wala ko mailhi. ⁴⁴ Sa dihang madungog nila ako, mituman sila kanako; ang mga langyaw napugos sa pagyukbo kanako. ⁴⁵ Nanggawas ang mga langyaw nga nagpangurog gikan sa ilang mga kuta. ⁴⁶ Buhi si Yahweh; hinaot nga pagadayegon ang akong bato. Hinaot nga mapasidungan ang Dios sa akong kaluwasan. ⁴⁷ Siya mao ang Dios nga manimalos alang kanako, nga nagbuntog sa mga kanasoran ilalom kanako. ⁴⁸ Gipalingkawas ako gikan sa akong mga kaaway! Sa pagkatinuod, gibayaw mo ako labaw niadtong nakigbatok kanako! Giluwat mo ako gikan sa mga tawong malupigon. ⁴⁹ Busa

pasalamatan ko ikaw, O Yahweh, taliwala sa mga kanasoran; magawit ako ug mga pagdayeg sa imong ngalan! ⁵⁰ Gihatag sa Dios ang dakong kadaogan sa iyang hari, ug gipakita niya ang iyang maunongon nga kasabotan ngadto sa iyang pinili, ngadto kang David ug ngadto sa iyang kaliwatan hangtod sa kahangtoran.

19

¹ Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David. Ang kalangitan nagpadayag sa himaya sa Dios, ug ang kawanangan nagpakita sa iyang mga binuhat! ² Adlaw-adlaw nagaawas ang pagpanugilon; matag gabii nagapadayag kini sa kaalam. ³ Walay mga sinultihan o pinulongan; ang ilang mga tingog dili madungog. ⁴ Apan mikaylap ang ilang mga pulong ngadto sa tibuok yuta, ug ang ilang mga gipanugilon miabot sa kinatumyan sa kalibotan. Gipabarog niya ang tolda sa adlaw diha kanila. ⁵ Ang adlaw sama sa usa ka pamanhonon nga migula sa iyang lawak ug sama sa kusing lalaki nga nagmaya sa iyang pagdagan sa lumba. ⁶ Misubang ang adlaw gikan sa usa ka bahin ug milatas sa kawanangan ngadto sa laing bahin; walay makaikyas sa kainit niini. ⁷ Ang balaod ni Yahweh hingpit, nga nagpabag-o sa kalag; ang pagpamatuod ni Yahweh kasaligan nga naghimo nga maalamon sa mga yano. ⁸ Matarong ang pagpanudlo ni Yahweh, nga naghimo sa kasingkasing nga malipayon; ang kasugoan ni Yahweh putli, nga nagahayag sa mga mata. ⁹ Ang kahadlok kang Yahweh putli nga molungtad hangtod sa kahangtoran; ang matarong nga kasugoan ni Yahweh matuod ug ang tanan lunlon matarong! ¹⁰ Mas bililhon pa sila kay sa bulawan, labaw pa kay sa lunlong bulawan; mas tam-is pa sila kay sa dugos ug sa tinulo nga dugos gikan sa balayan niini. ¹¹ Oo, pinaagi kanila ang imong sulugoon gipahimangnoan; nga sa pagtuman niini adunay dakong ganti. ¹² Kinsa ba ang nasayod sa tanan niyang mga sayop? Hinloi ako gikan sa tinagong mga kalapasan. ¹³ Ilikay ang imong sulugoon gikan sa mga sala sa pagkamapahitas-on; ug ayaw tugoti nga magmando sila kanako. Unya mahimo akong hingpit, ug dili ako mahimong sad-an gikan sa tanang kalapasan. ¹⁴ Hinaot nga ang mga pulong sa akong baba ug ang mga panghunahuna sa akong kasingkasing madawat diha sa imong panan-aw, O Yahweh, ang akong bato ug ang akong manluluwas.

20

¹ Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David. Hinaot nga tabangan ka ni Yahweh sa adlaw sa kasamok; hinaot nga ang ngalan sa Dios ni Jacob magapanalipod kanimo ² ug ipadala ang tabang gikan sa balaang dapit aron sa pagtabang kanimo gikan sa Zion. ³ Hinaot nga hinumdoman niya ang imong mga halad ug pagadawaton ang imong halad sinunog. Sela ⁴ Hinaot nga ihatag niya kanimo ang gipangandoy sa imong kasingkasing ug tumanon ang tanan mong mga laraw. ⁵ Unya sa imong kadaogan magmaya kita, ug diha sa ngalan sa atong Dios, ituboy nato ang mga bandila. Hinaot nga ihatag ni Yahweh ang tanan mong gipangamuyo. ⁶ Karon nasayod ako nga si Yahweh magaluwas sa iyang pinili; siya magatubag kaniya gikan sa iyang balaang langit uban sa kusog sa iyang tuong kamot nga makaluwas kaniya. ⁷ Ang

uban nagsalig sa ilang mga karwahe ug ang uban sa ilang mga kabayo, apan motawag kita kang Yahweh nga atong Dios. ⁸ Mangalaglag sila ug mangapukan, apan mobangon kita ug mobarog nga matarong! ⁹ O Yahweh, luwasa ang hari; tabangi kami sa dihang magatawag kami.

21

¹ Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David. Maglipay ang hari diha sa imong kusog, O Yahweh! Pagkadako gayod sa iyang kalipay sa kaluwasan nga imong gihatag! ² Ikaw ang naghatag kaniya sa gipangandoy sa iyang kasingkasing ug wala ka nagdumili sa gihangyo sa iyang mga ngabil. Sela ³ Kay ikaw ang nagdala kaniya sa daghang panalangin; gipurongpurongan mo siya ug lunlon bulawan. ⁴ Nangayo siya ug kinabuhi; gihatag mo kini kaniya; gilugwayan mo pa siya sa taas nga mga adlaw hangtod sa walay kataposan. ⁵ Dako ang iyang himaya tungod sa imong kadaogan; gihatag mo kaniya ang imong katahom ug kahalangdon. ⁶ Kay gihatag mo kaniya ang molungtad nga mga panalangin; gilipay mo siya uban ang kalipay diha sa imong presensya. ⁷ Kay ang hari nagsalig kang Yahweh; pinaagi sa matinud-anong kasabotan sa Labing Halangdon dili siya matarog. ⁸ Ang imong kamot modakop sa tanan mong kaaway; ang imong tuong kamot modakop niadtong nagdumot kanimo. ⁹ Sa panahon sa imong kasuko, pagasunogon mo sila sama sa nagdilaab nga hudno. Gipukan sila ni Yahweh sa iyang kapungot, ug ang kalayo magautot kanila. ¹⁰ Pagalaglagon mo ang ilang mga anak gikan sa yuta ug ang ilang kaliwatan diha sa katawhan. ¹¹ Kay gitinguha nila ang daotan batok kanimo; naglaraw sila nga dili magmalampuson! ¹² Kay ikaw ang magpapauli kanila; gipunting mo ang imong pana batok kanila. ¹³ Bayawon ka, O Yahweh, diha sa imong kusog; magaaawit ug magadayeg kami sa imong gahom.

22

¹ Alang sa pangulong musikero; gihan-ay sa “Timpog sa binaw.” Ang salmo ni David. Dios ko, Dios ko, nganong gibiyaan mo man ako? Nganong halayo ka man kaayo gikan sa pagluwas kanako ug halayo gikan sa mga pulong sa akong pag-agulo? ² Dios ko, nagtuaw ako sa adlaw, apan wala ka mitubag, ug sa kagabhion wala ako maghilom! ³ Apan balaan ka; naglingkod ka ingon nga hari uban ang mga pagdayeg sa Israel. ⁴ Nagasalig kanimo ang among katigulangan; nagsalig sila kanimo, ug giluwat mo sila. ⁵ Nagtuaw sila kanimo ug giluwat mo sila. Nagsalig sila kanimo ug wala sila napakyas. ⁶ Apan ulod lamang ako ug dili usa ka tawo, kaulawan ako ngadto sa mga tawo ug tinamay sa katawhan. ⁷ Ang tanang nakakita kanako nagtamay kanako; nagbugalbugal kanako; nagpanglingo sila kanako. ⁸ Miingon sila, “Nagsalig siya kang Yahweh; pasagdi nga si Yahweh ang moluwat kaniya. Pasagdi nga siya ang moluwat kaniya, kay nahimuot man siya kaniya.” ⁹ Kay gipagula mo ako gikan sa tagoangkan; gihimo mo ako nga mosalig kanimo sa dihang nagsuso pa ako sa akong inahan. ¹⁰ Gipahimugso ako diha kanimo gikan sa tagoangkan; ikaw mao ang akong Dios sukad pa nga anaa ako sa tagoangkan sa akong inahan! ¹¹ Ayaw pagpahilayo kanako, kay ang

kasamok haduol lamang; walay si bisan usa ang motabang kanako. ¹² Gilibotan ako sa daghan nga torong baka; mga kugsan nga mga torong baka sa Basan ang nagapalibot kanako. ¹³ Ginganga nila pag-ayo ang ilang mga baba batok kanako sama sa nagangulob nga liyon nga magkuniskunis sa iyang biktima. ¹⁴ Gibubo ako sama sa tubig, ug ang tanan kong kabukogan nangalisa. Ang akong kasingkasing sama sa kandila; natunaw kini sa akong kinasuloran. ¹⁵ Nauga ang akong kusog sama sa kolon; ang akong dila mitapot sa akong alingagngag. Gipahimutang mo ako sa abog sa kamatayon. ¹⁶ Kay gilibotan ako sa mga iro; ang panon sa mga daotan nag-alirong kanako; gitusok nila ang akong mga kamot ug mga tiil. ¹⁷ Maihap ko na ang tanan kong kabukogan. Gitan-aw ug gitutokan nila ako. ¹⁸ Gibahin-bahin nila ang akong mga bisti sa ilang taliwala, nagripa sila alang sa akong mga sapot. ¹⁹ Ayaw pagpahilayo, O Yahweh; palihog pagdali aron sa pagtabang kanako, akong kusog! ²⁰ Luwasa ang akong kalag gikan sa espada, ang akong usa lamang ka kinabuhi gikan sa mga kuko sa mga ihalas nga iro. ²¹ Luwasa ako gikan sa baba sa liyon; luwasa ako gikan sa sungay sa mga ihalas nga baka. ²² Imantala ko ang imong ngalan ngadto sa akong mga kaissoonan; taliwala sa panagtigom pagadaygon ko ikaw. ²³ Kamo nga nagmahadlokon kang Yahweh, dayega siya! Kamong tanan nga kaliwat ni Jacob, pasidunggi siya! Barog nga may pagtahod kaniya, kamong tanan nga kaliwatan sa Israel! ²⁴ Kay wala niya gipasagdan o gisalikway ang pag-antos sa mga dinaogdaog; wala gitago ni Yahweh ang iyang panagway gikan kaniya; sa dihang nagtawag kaniya ang mga dinaogdaog, gidungog niya. ²⁵ Tungod kanimo magdayeg ako diha sa dakong panagtigom; tumanon ko ang akong gipanaad atubangan niadtong nagmahadlokon kaniya. ²⁶ Ang dinaogdaog magakaon ug matagbaw; kadtong nangita kang Yahweh magadayeg kaniya. Hinaot nga ang inyong mga kasingkasing mabuhi hangtod sa kahangtoran. ²⁷ Ang tanang katawhan sa kalibotan mahinumdom ug mibalik kang Yahweh; ang tanang kabanayan sa kanasoran manghapa sa imong atubangan. ²⁸ Kay iya ni Yahweh ang gingharian; siya mao ang magmamando labaw sa tanang kanasoran. ²⁹ Ang tanang malampusong katawhan sa kalibotan magakombira ug magasimba; kadtong tanan nga mikanaog ngadto sa abog magayukbo sa iyang atubangan, kadtong dili arang makatipig sa ilang kaugalingong kinabuhi. ³⁰ Ang moabot nga kaliwatan magaalagad kaniya; magasugilon sila sa mosunod nga kaliwatan sa Ginoo. ³¹ Moabot sila ug magasulti sa iyang pagkamatarong; magasugilon sila ngadto sa katawhan nga wala pa matawo kung unsa ang iyang nabuhat!

23

¹ Ang salmo ni David. Si Yahweh mao ang akong magbalantay; walay makulang kanako. ² Gipahigda niya ako sa lunhaw nga mga sibsibanan; gitultolan niya ako sa linaw nga tubig. ³ Gilig-on niya ang akong kinabuhi; gigiyahan niya ako sa hustong dalan tungod sa iyang ngalan. ⁴ Bisn magalakaw ako latas sa walog sa labing mangitngit nga landong; dili ako mahadlok sa kadaot sanglit nag-uban ka man kanako; ang imong bunal ug ang imong sungkod nanalipod man kanako. ⁵ Giandam mo ang lamesa sa akong atubangan diha sa presensiya sa

akong mga kaaway; gidihogan mo sa lana ang akong ulo; nagaawas ang akong kupa. ⁶ Ang pagkamaayo gayod ug ang matinud-anong kasabotan magasunod kanako sa tanang adlaw sa akong kinabuhi; ug magapuyo ako sa balay ni Yahweh sa hataas gayod nga panahon!

24

¹ Ang salmo ni David. Ang kalibotan iya ni Yahweh, ug ang tanan niini, ang kalibotan, ug ang tanang nagpuyo niini. ² Kay gitukod niya kini ibabaw sa kadagatan ug gipalig-on kini ibabaw sa kasapaan. ³ Kinsa ba ang motungas sa bukid ni Yahweh? Kinsa ba ang mobarog sa iyang balaang dapit? ⁴ Siya nga adunay hinlo nga mga kamot ug putli nga kasingkasing; nga wala nagpasaka ug kabakakan, ug wala manumpa aron sa pagpanlimbong. ⁵ Makadawat siya sa panalangin nga gikan kang Yahweh ug ang pagkamatarong gikan sa Dios sa iyang kaluwasan. ⁶ Ingon niini ang kaliwatan niadtong nangita kaniya, kadtong nagapangita sa panagway sa Dios ni Jacob. Sela ⁷ Ablihi ang mga ganghaan; ablihi ang walay kataposang mga pultahan, aron ang Hari sa himaya makasulod! ⁸ Kinsa ba kining Hari sa himaya? Si Yahweh ang kusgan ug makagagahom; si Yahweh ang makagagahom sa panggubatan. ⁹ Ablihi ang mga ganghaan; ablihi ang walay kataposang mga pultahan, aron makasulod ang Hari sa himaya! ¹⁰ Kinsa ba kining Hari sa himaya? Si Yahweh sa panon, siya ang Hari sa himaya. Sela

25

¹ Ang Salmo ni David. Nganha kanimo, O Yahweh, itugyan ko ang akong kinabuhi! ² Akong Dios, nagasalig ako kanimo. Ayaw ako pakaulawi; ayaw tugoti ang akong mga kaaway nga magmadaogon batok kanako. ³ Hinaot nga walay si bisan kinsa nga naglaom kanimo ang maulawan, hinaot nga ang maulawan mao kadtong malimbungan nga walay hinungdan! ⁴ Ipaila kanako ang imong mga dalan, O Yahweh; itudlo kanako ang imong mga agianan. ⁵ Tultoli ako ngadto sa imong kamatuoran ug tudloi ako, kay ikaw mao man ang Dios sa akong kaluwasan; naglaom ako kanimo sa tibuok adlaw. ⁶ Hinumdomi, O Yahweh, ang imong pagkamaluloy-on ug ang imong matinud-anong kasabotan; kay sa kanunay anaa sila. ⁷ Ayaw hinumdomi ang mga sala sa akong pagkabatan-on o sa akong pagkamasinupakon; Hinumdomi ako uban sa matinud-anong saad tungod sa imong kaayo, O Yahweh! ⁸ Si Yahweh maayo ug matarong; busa gitudloan niya ang mga makasasala sa dalan. ⁹ Gitultolan niya ang mapainubsanon sa kung unsa ang matarong ug gitudloan niya sila sa iyang dalan. ¹⁰ Ang tanang agianan ni Yahweh mao ang mahigugmaong kalolot ug pagkamatinumanon alang niadtong nagtipig sa iyang kasabotan ug sa iyang ligdong nga mga sugo. ¹¹ Tungod ug alang sa imong ngalan, O Yahweh, pasayloa ang akong sala, kay dako na kini kaayo. ¹² Kinsa mang tawhana ang nahadlok kang Yahweh? Ang Ginoo magtudlo kaniya sa dalan nga angay niyang pilion. ¹³ Ang iyang kinabuhi mosubay sa pagkamaayo; ug ang iyang mga kaliwatan makapanunod sa yuta. ¹⁴ Ang pagpakighigala ni Yahweh alang niadtong nagpasidungog kaniya, ug ang iyang kasabotan gipaila ngadto kanila. ¹⁵ Ang akong

mga mata anaa kanunay kang Yahweh, kay ipalingkawas niya ang akong mga tiil gikan sa pukot. ¹⁶ Patalinghogi intawon ako ug kaloy-i ako; kay ako nag-inusara ug sinakit. ¹⁷ Ang kasamok sa akong kasingkasing nagkadako na; ipalingkawas ako sa akong kagul-anan! ¹⁸ Tan-awa ang akong kasakit ug ang akong pag-antos; pasayloa ang tanan nakong mga sala. ¹⁹ Tan-awa ang akong mga kaaway, kay daghan kaayo sila; nagdumot sila kanako uban sa mabangis nga pagdumot. ²⁰ Panalipdi ang akong kinabuhi ug luwasa ako; ayaw ako pakaulawi, kay midangop ako diha kanimo! ²¹ Hinaot nga ang pagkamatinud-anon ug ang pagkamatarong mapatunhay kanako, kay ako naglaom diha kanimo. ²² Luwasa ang Israel, O Dios, sa tanan niyang mga kalisdanan!

26

¹ Ang Salmo ni David. Hukmi ako, O Yahweh, kay naglakaw man ako uban sa kahingpitan; nagsalig ako kang Yahweh nga walay pagduhaduha. ² Susiha ako, O Yahweh, ug sulayan mo ako; sulayi ang kaputli sa akong kinasulorang bahin ug sa akong kasingkasing! ³ Kay ang imong matitud-anong kasabotan anaa atubangan sa akong mga mata, ug maglakaw ako diha sa imong pagkamatinud-anon. ⁴ Wala ako makig-abin sa malimbongong mga tawo, ni makig-uban sa bakakong mga tawo. ⁵ Gidumtan ko ang panagtigom sa mga tawong daotan, ug wala ako magpuyo tipon sa mga daotan. ⁶ Manghunaw ako sa akong kamot diha sa pagkawalay sala, ug molibot ako sa imong halaran, O Yahweh, ⁷ aron moawit sa usa ka makusog nga awit sa pagdayeg ug mosugilon sa tanan nimong katingalahang mga buhat. ⁸ O Yahweh, gihigugma ko ang pinuy-anan kung diin ka nagpuyo, ang dapit kung diin magpuyo ang imong himaya! ⁹ Ayaw ako laglaga uban sa mga makasasala, o ang akong kinabuhi uban sa mga tawong uhaw sa dugo, ¹⁰ nga diha sa mga kamot nga adunay laraw, ug nga sa tuong kamot napuno sa mga suhol. ¹¹ Apan alang kanako, magalakaw ako diha sa kahingpitan; luwasa ako ug kaloy-i ako. ¹² Ang akong tiil nagabarog patag nga yuta; diha sa mga panagtigom maghimaya ako kang Yahweh!

27

¹ Ang Salmo ni David. Si Yahweh mao ang akong kahayag ug ang akong kaluwasan; kinsa ba ang akong angay kahadlok? Si Yahweh mao ang dalangpanan sa akong kinabuhi; kinsa ba ang akong angay kalisangan? ² Sa pagpakigbatok kanako sa mga tawong daotan aron sa pagkaon sa akong unod, natumba ug napukan ang akong mga kalaban ug mga kaaway. ³ Bisan pa ang kasundalohan mag-alirong batok kanako, dili mahadlok ang akong kasingkasing; bisan pa kung ang gubat motungha batok kanako, bisan pa man niini magpabilin akong magmaisogon. ⁴ Usa lamang ka butang ang akong gihangyo kang Yahweh; ug pagapangitaon ko kana: nga makapuyo ako diha sa pinuy-anan ni Yahweh sa tanang mga adlaw sa akong kinabuhi, aron makita ko ang kaanyag ni Yahweh ug makapamalandong sulod sa iyang templo. ⁵ Kay sa adlaw sa kasamok pagatagoan niya ako sa iyang pinuy-anan; diha sa tabil sa iyang tolda pagatagoan niya ako. Iगतuboy niya ako ibabaw sa taas nga bato! ⁶ Unya ang akong ulo ihangad batok

sa akong mga kaaway nga nag-alirong kanako, ug magahalad ako ug halad sa kalipay diha sa iyang tolda! Magaawit ako ug magbuhat sa mga awit alang kang Yahweh! ⁷ Patalinghogi, O Yahweh, ang akong tingog sa paghilak! Kaloy-i ako, ug tubaga ako! ⁸ Nagsulti ang akong kasingkasing mahitungod kanimo, "Pangitaa ang iyang panagway!" Gipangita ko ang imong panagway, O Yahweh! ⁹ Ayaw tagoi ang imong panagway gikan kanako; ayaw isalikway ang imong sulogoon diha sa kasuko! Ikaw ang akong magtatabang; ayaw ako talikdi o pasagdi, O Dios sa akong kaluwasan! ¹⁰ Bisan kung talikdan ako sa akong amahan ug sa akong inahan, dawaton ako ni Yahweh. ¹¹ Tudloi ako sa imong dalan, O Yahweh! Giyahi ako sa patag nga agianan tungod sa akong mga kaaway. ¹² Ayaw ako itugyan ngadto sa mga tinguha sa akong mga kaaway, kay ang bakak nga mga saksi mibatok na kanako, ug mibuga sila sa kabangis. ¹³ Unsa man ang mahitabo kanako kung wala ako mituo nga makita ko ang kamaayo ni Yahweh ibabaw sa yuta sa mga buhi? ¹⁴ Maghulat ka alang kang Yahweh; pagmalig-on ug pagmaisogon sa imong kasingkasing! Maghulat alang kang Yahweh!

28

¹ Ang salmo ni David. Kanimo, O Yahweh, naghilak ako; akong bato, ayaw pagpakabungol kanako. Kung dili mo ako patalinghogan, mahiapil ako niadtong nagpadulong sa lubnganan. ² Patalinghogi ang tingog sa akong pagpangaliya sa dihang magtawag ako alang sa tabang gikan kanimo, sa dihang ibayaw ko ang akong mga kamot ngadto sa imong labing balaang dapit! ³ Ayaw ako guyora uban sa mga daotan, kadtong nagpakasala, kadtong nagsulti nga malinawon sa ilang mga silingan apan aduna diay pagkadaotan sa ilang kasingkasing. ⁴ Hatagi sila kung unsa ang angay sa ilang binuhatan ug balosi sila sa ilang daotang mga hangyo, balosi sila sumala sa buhat sa ilang mga kamot ug ihatag kanila ang igong bayad. ⁵ Tungod kay wala sila makasabot sa mga buhat ni Yahweh o sa mga buhat sa iyang mga kamot, pagagun-obon niya sila ug dili na gayod sila pagatukoron pag-usab. ⁶ Dalaygon si Yahweh tungod kay gidungog niya ang tingog sa akong pagtuaw! ⁷ Si Yahweh mao ang akong kusog ug ang akong taming; ang akong kasingkasing nagsalig kaniya, ug gitabangan ako. Busa, dako ang pagmaya sa akong kasingkasing, ug dayegon ko siya uban sa panag-awit. ⁸ Si Yahweh mao ang kusog sa iyang katawhan ug siya ang dalangpanan sa iyang pinili. ⁹ Luwasa ang imong katawhan ug panalangini ang imong panulondon. Magbalantay ka kanila ug sapanaya sila hangtod sa kahangtoran.

29

¹ Ang salmo ni David. Dayega si Yahweh, kamong mga anak sa Dios! Dayega si Yahweh tungod sa iyang himaya ug kusog. ² Ihatag kang Yahweh ang himaya nga angay sa iyang ngalan. Yukboi si Yahweh diha sa katahom sa pagkabalaan. ³ Ang tingog ni Yahweh nadungog ibabaw sa katubigan; ang Dios sa mahimayaang dalogdog, nagdalogdog si Yahweh ibabaw sa daghang katubigan. ⁴ Ang tingog ni Yahweh gamhanan; ang tingog ni Yahweh halangdon. ⁵ Ang tingog ni Yahweh nagbali sa mga cedro; gibalibali ni Yahweh ang mga cedro

sa Lebanon. ⁶ Gipalukso niya ang Lebanon ug ang Sirion sama sa nating baka. ⁷ Ang tingog ni Yahweh nagpadala sa nagdilaab nga kalayo. ⁸ Ang tingog ni Yahweh nagauyog sa kamingawan; si Yahweh nagauyog sa kamingawan sa Cades. ⁹ Ang tingog ni Yahweh naglubag sa kahoy nga tugas ug gihukasan ang kalasangan. Ang tanan nga anaa sa sulod sa iyang templo nanag-ingon "Himaya!" ¹⁰ Milingkod si Yahweh ingon nga hari ibabaw sa lunop; naglingkod si Yahweh ingon nga hari hangtod sa kahangtoran. ¹¹ Maghatag si Yahweh ug kusog sa iyang katawhan; magpanalangin si Yahweh sa iyang katawhan diha sa pakigdaat.

30

¹ Ang salmo; awit alang sa paghalad sa templo. Ang salmo ni David. Pagabayawon ko ikaw, O Yahweh, kay gituboy mo ako ug wala mitugot nga ang akong mga kaaway magmaya batok kanako. ² O Yahweh nga akong Dios, naghilak ako kanimo aron tabangan, ug giayo mo ako. ³ O Yahweh, gikuha mo ang akong kalag gikan sa Sheol, gipakabuhi mo ako gikan sa pagkanaog sa akong lubnganan. ⁴ Awiti ug dayega si Yahweh, kamo nga iyang matinumanong katawhan. Pagpasalamat sa dihang mahinumdoman ninyo ang iyang pagkabalaan. ⁵ Kay sa makadiyot lamang ang iyang kasuko, apan ang iyang kaluoy molungtad sa tibuok kinabuhi. Ang panaghilak moabot sa kagabhion, apan moabot ang kalipay sa kabuntagon. ⁶ Diha sa kaisog mosulti ako, "Dili ako matarog." ⁷ O Yahweh, pinaagi sa imong kalooy gipabarog mo ako ingon nga lig-ong bukid; apan sa dihang gitagoan mo ang imong panagway, nahasol ako. ⁸ Naghilak ako kanimo, O Yahweh, ug nangita sa kaluoy gikan sa akong Ginoo. ⁹ Unsa man ang kaayohan nga anaa sa akong kamatayon, kung moadto man lamang ako sa lubnganan? Dayegon ka ba sa mga abog? Makapadayag ba kini sa imong pagkamasaligan? ¹⁰ Patalinghogi, O Yahweh, ug kaloy-i intawon ako! O Yahweh, mahimo kang akong magtatabang. ¹¹ Gipulihan mo ug panagsayaw ang akong pagbangotan, gihukas mo ang akong bisting sako ug gisul-oban mo ako sa kalipay. ¹² Busa karon ang akong himaya magaaawit sa pagdayeg diha kanimo ug dili magpakahilom; O Yahweh nga akong Dios, magpasalamat ako kanimo hangtod sa kahangtoran.

31

¹ Kanimo, Yahweh, midangop ako, ayaw gayod itugot nga maulawan ako. Luwasa ako diha sa imong pagkamatarong. ² Paminawa ako; luwasa dayon ako; ikaw ang bato nga akong dalangpanan, ang tigpanalipod nga magluwas kanako. ³ Kay ikaw mao ang akong bato ug ang akong kota; busa alang sa imong ngalan, tultuli ug giyahi ako. ⁴ Sakmita ako gikan sa lit-ag nga ilang giandam alang kanako, kay ikaw ang akong dalangpanan. ⁵ Sa imong kamot itugyan ko ang akong espiritu; luwasa ako, Yahweh, Dios nga kasaligan. ⁶ Gikasilagan ko kadtong nag-alagad sa mga walay pulos nga mga diosdios, apan nagsalig ako kang Yahweh. ⁷ Magmalipayon ug magmaya ako diha sa imong matinud-anong kasabotan, kay nakita nimo ang akong kagulan; nasayod ka sa kalisdanan sa akong kalag. ⁸ Wala nimo ako itugyan ngadto sa kamot sa akong kaaway. Gipahimutang mo ang

akong mga tiil sa lapad ug hawan nga dapit. ⁹ Kaloy-i intawon ako, Yahweh, kay anaa ako sa kalisdanan; nanghubag na ang akong mga mata kay nagsubo ang akong kalag ug ang akong lawas. ¹⁰ Kay ang akong kinabuhi naluya tungod sa pagsubo ug nag-agulo ang akong katuigan. Naluya ang akong kusog tungod sa akong sala, ug nagkagabok na ang akong kabukogan. ¹¹ Tungod sa tanan kong mga kaaway, gitamay ako sa mga tawo; nangahadlok ang akong mga silingan sa nahitabo kanako, ug nangalisang kadtong nakaila kanako. Kadtong nakakita kanako sa dalan, magpalayo kanako. ¹² Gikalimtan ako sama sa patay nga tawo nga wala nay nakahinumdom. Sama ako sa buak nga kulon. ¹³ Kay nadungog ko ang paghinunghongay sa kadaghanan, makalilisang nga mga balita bisan asa nga daw naglaraw sila batok kanako. Naglaraw sila sa pagkuha sa akong kinabuhi. ¹⁴ Apan nagsalig ako kanimo, Yahweh; moingon ako, "Ikaw ang akong Dios." ¹⁵ Ang akong padulngan anaa sa imong kamot. Luwasa ako gikan sa kamot sa akong mga kaaway ug gikan niadtong naggukod kanako. ¹⁶ Padan-aga ang imong nawong ngadto sa imong sulugoon; luwasa ako sa imong matinud-anong kasabotan. ¹⁷ Ayaw gayod itugot nga maulawan ako, Yahweh; kay nagsangpit ako kanimo! Maulawan unta ang mga daotan! Mahilom unta sila didto sa Sheol. ¹⁸ Mahilom unta ang mga bakakong ngabil nga mahagitong nanghimaraot sa mga matarong uban ang mga mapahitas-on ug ang mapasipalahon. ¹⁹ Pagkadako gayod sa imong kaayo nga imong gitagana sa mga nagtahod kanimo, nga gipakita nimo niadtong midangop kanimo diha sa atubangan sa mga anak sa katawhan! ²⁰ Sa puloy-anan sa imong presensya, gitago mo sila gikan sa mga laraw sa mga tawo. Gitago mo sila sa puloy-anan gikan sa daotang mga dila. ²¹ Bulahan si Yahweh, kay gipakita niya kanako ang iyang kahibulongang matinud-anong kasabotan sa dihang anaa ako sa linikosan nga siyudad. ²² Sa akong pagdalidali miingon ako, "Giwala mo na ako sa imong panan-aw," apan gidungog mo ang akong paghangyo sa dihang nagpakitabang ako kanimo. ²³ O, higugmaa si Yahweh, kamong tanan nga matinud-anon nga mga sumusunod. Panalipdan ni Yahweh ang matinud-anon, apan panimaslan niya ang mga mapahitas-on sa angay kanila. ²⁴ Pagmalig-on ug pagmasaligon, kamong tanan nga nagsalig sa pagtabang ni Yahweh.

32

¹ Bulahan ang tawo nga gipasaylo na ang kalapasan, ang sala gitabonan na. ² Bulahan ang tawo nga wala na isipa ni Yahweh nga sad-an ug wala nay paglimbong sa espiritu. ³ Sa dihang nagpakahilom ako, nagkagabok ang akong kabukogan samtang nag-agulo sa ako tibuok adlaw. ⁴ Kay adlaw ug gabii ang imong kamot nagkabug-at nganhi kanako. Nalawos ang akong kusog sama sa panahon sa ting-init. Selah ⁵ Unya giila ko ang akong sala diha kanimo ug wala ko gililong ang akong mga daotang buhat. Miingon ako, "Isugid ko ang akong mga kalapasan kang Yahweh," ug gipasaylo mo ang pagkadaotan sa akong sala. Selah. ⁶ Tungod niini, ang tanang diosnon angay mag-ampo kanimo sa panahon sa dakong kalisdanan. Unya sa dihang moawas ang baha, dili kini moabot niadtong mga tawhana.

7 Ikaw ang akong tagoanan; bantayan mo ako gikan sa kasamok. Palibotan mo ako uban sa mga awit sa kadaogan. Selah ⁸ Mandoan ug tudloan ko ikaw sa dalan nga imong pagalaktan. Mandoan ko ikaw samtang nagatan-aw ako kanimo. ⁹ Ayaw pagpahisama sa kabayo o sama sa mula, nga walay salabotan; pinaagi lamang sa rinda ug latigo nga maoy nagdumala kanila kung asa nimo sila buot paadtuon. ¹⁰ Daghan ang kagul-anan sa daotang mga tawo, apan nagpalibot ang matinud-anong kasabotan ni Yahweh niadtong nagsalig kaniya. ¹¹ Paglipay diha kang Yahweh, ug pagmaya, kamong mga matarong; singgit sa kalipay, kamong tanan nga matarong ang kasingkasing.

33

¹ Paglipay diha kang Yahweh, kamong mga matarong; ang pagdayeg angay sa mga matarong. ² Pasalamat si Yahweh dinuyogan sa alpa; ug awiti siyag mga pagdayeg dinuyogan sa alpa nga napulo ang kuwerdas. ³ Awiti siyag bag-ong awit; ayoha pagtugtog ug singgit sa kalipay. ⁴ Kay ang pulong ni Yahweh matarong, ug ang tanan niyang gibuhat makiangayon. ⁵ Gihigugma ni Yahweh ang pagkamatarong ug ang hustisya. Napuno sa matinud-anong kasabotan ni Yahweh ang kalibotan. ⁶ Pinaagi sa pulong ni Yahweh nahimo ang kalangitan, ug nahimo ang tanang kabituonan pinaagi sa gininhawa sa iyang baba. ⁷ Gitigom niya ang tubig sa dagat sama sa usa ka pundok; gibutang niya ang kadagatan sa lawak-pundohanan. ⁸ Tugoti nga mahadlok ang tibuok kalibotan kang Yahweh; tugoti ang tanan nga lumulupyo sa kalibotan nga mobarog nga may kahadlok kaniya. ⁹ Kay misulti siya, ug nahimo kini; nagsugo siya, ug mitungha kini. ¹⁰ Gibabagan ni Yahweh ang panag-abin sa kanasoran, gidumalahan niya ang mga laraw sa katawhan. ¹¹ Ang mga laraw ni Yahweh molungtad sa kahangtoran, ang mga laraw sa iyang kasingkasing alang sa tanang kaliwatan. ¹² Bulahan ang nasod nga ang Dios mao si Yahweh, ang katawhan nga iyang gipili ingon nga iyang mapanunod. ¹³ Mitan-aw si Yahweh gikan sa langit; nakita niya ang tanang katawhan. ¹⁴ Sa dapit kung diin siya nagpuyo, midungaw siya sa tanan nga nagpuyo sa kalibotan. ¹⁵ Siya nga maoy nag-umol sa kasingkasing nilang tanan, nagtan-aw sa ilang mga binuhatan. ¹⁶ Walay hari nga maluwas pinaagi sa panon sa kasundalohan; walay manggugubat nga maluwas pinaagi sa iyang kakusgan. ¹⁷ Ang kabayo dili kasaligan alang sa kadaogan, bisan pa sa iyang kakusgan, dili siya makaluwas. ¹⁸ Tan-awa, ang mata ni Yahweh anaa niadtong may kahadlok kaniya, ug kadtong nagsalig sa iyang matinud-anong kasabotan ¹⁹ aron ilikay nila ang ilang kinabuhi gikan sa kamatayon ug giatiman sila panahon sa kagutom. ²⁰ Maghulat kita kang Yahweh; siya ang atong magtatabang ug tigpanalipod. ²¹ Maglipay ang atong kasingkasing diha kaniya, kay misalig man kita sa iyang balaang ngalan. ²² Yahweh, mag-uban unta kanamo ang imong matinud-anong kasabotan samtang nagalaom kami kanimo.

34

¹ Daygon ko si Yahweh sa tanang panahon, daygon ko siya kanunay sa akong baba. ² Daygon ko si Yahweh! Makadungog unta ang mga

dinaugdaog ug maglipay. ³ Dayga si Yahweh duyog kanako, ug atong ipataas ang iyang ngalan. ⁴ Nagpakitabang ako kang Yahweh ug gitubag niya ako, ug gihatagan niya akog kadaogan sa tanan kong mga kahadlok. ⁵ Kadlong nangita kaniya magmasanagon, ug ang ilang mga nawong dili maulawan. ⁶ Misangpit kining dinaugdaog nga tawo ug gidungog siya ni Yahweh ug giluwasa siya sa tanan niyang kalisdanan. ⁷ Ang anghel ni Yahweh nagkampong libot niadtong nagmahadlok kaniya ug giluwasa sila. ⁸ Sulayi ug makita ninyo ang kaayo ni Yahweh. Bulahan ang tawo nga modangop kaniya. ⁹ Kahadloki si Yahweh, kamo nga iyang balaang katawhan. Walay makulang niadtong nagmahadlok kaniya. ¹⁰ Ang batan-ong liyon makabsan usahay sa pagkaon ug mag-antos sa kagutom, apan kadlong moduol kang Yahweh dili makabsan sa bisan unsa nga maayong mga butang. ¹¹ Duol, mga anak nga lalaki, paminawa ako. Tudloan ko kamo nga magmahadlok kang Yahweh. ¹² Kinsa man ang tawo nga nagtinguha sa kinabuhi ug naghigugma sa daghang mga adlaw, aron makita niya ang maayo? ¹³ Busa bantayi ang inyong dila sa pagsultig daotan ug bantayi ang inyong ngabil sa pagsultig bakak. ¹⁴ Biyai ang daotan ug buhata ang maayo. Pangitaa ang kalinaw ug paninguhaa kini. ¹⁵ Ang mga mata ni Yahweh anaa sa matarong ug ang iyang mga dalunggan nakadungog sa ilang pagtuaw. ¹⁶ Apan ang nawong ni Yahweh nagabatok sa nagbuhay og daotan, puohon sila aron dili na mahinumdoman sa kalibotan. ¹⁷ Dunggong ni Yahweh ang pagtuaw sa mga matarong ug luwason niya sila gikan sa tanan nilang mga kalisdanan. ¹⁸ Duol si Yahweh sa samdan og kasingkasing, ug luwason niya kadlong dugmok sa espiritu. ¹⁹ Daghan ang kalisdanan sa mga matarong, apan luwason sila ni Yahweh gikan niining tanan. ²⁰ Ampingan niya ang tanan niyang kabukogan, nga walay mabali bisan usa niini. ²¹ Ang daotan maoy mopatay sa daotang tawo. Kadlong nagdumot sa matarong pagasilotan. ²² Luwason ni Yahweh ang kinabuhi sa iyang mga sulugoon. Dili niya silotan kadlong midangop kaniya.

35

¹ Yahweh, pakigbatok niadtong nakigbatok kanako; pakig-away niadtong nakig-away kanako. ² Kupti ang imong gamay ug dako nga taming, tindog ug tabangi ako. ³ Gamita ang imong bangkaw ug atsa alang niadtong naggukod kanako; sultihi ang akong kalag, "Ako ang imong kaluwasan." ⁴ Maulawan ug mapakyas unta kadlong nangita sa akong kinabuhi. Moatras ug malibog unta kadlong naglaraw og daotan kanako. ⁵ Mahisama unta sila sa uhot nga gipadpad sa hangin, samtang abugon sila sa anghel ni Yahweh. ⁶ Mongitngit ug modanlog unta ang ilang agianan, samtang gukdon sila sa anghel ni Yahweh. ⁷ Sa walay hinungdan nag-andam silag lit-ag alang kanako; sa walay hinungdan nagkalot silag bangag alang sa akong kinabuhi. ⁸ Laglaga sila sa wala nila damha. Mangaunay sila sa ilang giandam nga lit-ag. Mangahulog sila niini, ngadto sa ilang kalaglagaan. ⁹ Apan magmalipayon ako diha kang Yahweh ug magmaya sa iyang kaluwasan. ¹⁰ Ang tanan nakong kabukogan moingon, "Yahweh, kinsa gayod ang sama kanimo, nga maoy magaluwas sa mga dinaugdaog gikan niadtong mga gamhanan

ug ang kabos ug nanginahanglan gikan niadtong mangawat kanila?"
¹¹ Ang dili matarong nga mga saksi mibarog; nagpasangil sila ug bakak batok kanako. ¹² Gibalosan nila ug daotan ang akong pagkamaayo. Nagmasulub-on ako. ¹³ Apan, sa dihang nagsakit sila, nagbisti ako ug sako; nagpuasa ako alang kanila ug giduko ko ang akong ulo. ¹⁴ Nagsubo ako ingon nga alang sa akong igsoong lalaki; nagluhod ako sa pagbangotan ingon nga alang sa akong inahan. ¹⁵ Apan sa dihang napandol ako, naglipay sila ug nagtigom; nagtigom sila batok kanako, ug nahibulong ako kanila. Gikuniskunis nila ako sa walay hunong. ¹⁶ Sa walay pagtahod nga gibugalbugalan nila ako; gipakagotan nila ako sa ilang mga ngipon. ¹⁷ Ginoo, hangtod kanusa man ka nga magtan-aw lang kanako? Luwasa ang akong kalag gikan sa ilang paglaglag, ang akong kinabuhi gikan sa mga liyon. ¹⁸ Unya pasalamatan ko ikaw didto sa dakong panagtigom; daygon ko ikaw taliwala sa daghang katawhan. ¹⁹ Ayaw itugot nga maglipay ang akong mga limbongan nga mga kaaway tungod kanako; ayaw itugot nga matuman ang ilang daotang mga laraw. ²⁰ Kay wala sila nagasulti ug kalinaw, apan naghimo silag malimbongong mga pulong batok niadtong nagpuyo nga malinawon sa among yuta. ²¹ Ang ilang mga baba nakigbatok kanako; miingon sila, "Hala! nakita namo kini." ²² Nakita nimo kini, Yahweh, ayaw pagpakahilom; Ginoo, ayaw pagpalayo kanako. ²³ Pagmata ug bangon labani ako; Akong Dios ug akong Ginoo, panalipdi ako. ²⁴ Panalipdi ako, Yahweh nga akong Dios, tungod sa imong pagkamatarong; ayaw itugot nga magmaya sila tungod kanako. ²⁵ Ayaw itugot nga moingon sila sa ilang kasingkasing, "Aha, natuman na ang among gitinguha." Ayaw itugot nga moingon sila, "Gilamoy na namo siya." ²⁶ Pakaulawi sila ug liboga kadtong buot magpasakit kanako. Masul-oban unta sa kaulawan ug mapakyas kadtong nagdaugdaog kanako. ²⁷ Hinaot nga kadtong nagtinguha sa akong katubsanan magsinggit sa kalipay ug magmaya; hinaot nga magpadayon sila sa pag-ingon, "Dalaygon si Yahweh, siya nga malipay sa kadaogan sa iyang sulugoon." ²⁸ Unya isugilon ko ang imong hustisya ug daygon ka sa tibuok adlaw.

36

¹ Ang sala magsulti sama sa mananagna nga anaa sa kasingkasing sa daotang tawo; walay kahadlok sa Dios diha sa iyang mga mata. ² Kay gihupay na niya ang iyang kaugalingon, naghunahuna nga dili makita ang iyang sala ug dili pagadumtan. ³ Makasasala ug malimbongon ang iyang mga pulong; dili niya buot nga mahimong maalamon ug magbuhat og maayo. ⁴ Samtang naghigda siya sa iyang higdaanan, naglaraw siya sa pagpakasala; naglaraw siyag daotan nga paagi; dili niya isalikway ang daotan. ⁵ Ang imong matinud-anong kasabotan, Yahweh, misangko sa kalangitan; ang imong kamaunongon misangko sa kapanganoran. ⁶ Ang imong pagkamatarong nahisama sa bukid sa Dios; ang imong paghukom nahisama sa kinahiladman. Yahweh, gitipigan nimo ang katawhan ug ang mga mananap. ⁷ Pagkabililhon sa imong matinud-anong kasabotan, Dios! Ang katawhan mopasilong sa landong sa imong mga pako. ⁸ Mabuhong sila sa kadaghan sa pagkaon sa imong balay; gipainom nimo sila gikan sa suba sa imong bililhong

mga panalangin. ⁹ Kay ikaw man ang tinubdan sa kinabuhi; sa imong kahayag makita namo ang kahayag. ¹⁰ Ipadayon gayod ang imong matinud-anong kasabotan niadtong nakaila kanimo, ug ang imong pagpanalipod niadtong mga matarong ang kasingkasing. ¹¹ Ayaw itugot ang tiil sa mapahitas-on nga moduol kanako. Ayaw itugot ang kamot sa mga daotan nga moabog kanako. ¹² Didto mapukan ang mga daotan; matumba sila ug dili na makabangon.

37

¹ Ayaw kalagot tungod sa mga nagbuhat og daotan; ayaw kasina niadtong dili matarong ang binuhatan, ² Kay sa dili madugay mangalaya sila sama sa mga sagbot ug mangalarag sama sa lunhaw nga mga tanom. ³ Salig kang Yahweh ug buhata ang maayo; puyo sa yuta ug sibsib sa pagkamatinud-anon. ⁴ Unya paglipay diha kang Yahweh, ug ihatag niya ang gitinguha sa imong kasingkasing. ⁵ Ihatag ang imong mga pamaagi kang Yahweh; salig kaniya, ug siya motabang kanimo. ⁶ Ipakita niya ang imong hustisya sama sa kahayag sa adlaw, ug ang imong pagkawalay sala, sama sa udtong tutok. ⁷ Pagmalinawon diha kang Yahweh ug hulata siya nga mapailubon. Ayaw kasuko kung adunay nagmalampuson sa iyang gibuhata, o kung maglaraw siyag daotan. ⁸ Ayaw kasuko ug ayaw kalain. Ayaw kabalaka. Maghimo lamang kinig kasamok. ⁹ Ang nagbuhat og daotan pagaputlon, apan kadtong naghulat kang Yahweh makapanunod sa yuta. ¹⁰ Sa makadiyot ang daotang tawo mahanaw; tan-awon mo ang iyang nahimutangan, apan wala na siya. ¹¹ Apan ang mapainubsanon makapanunod sa yuta ug magmalipayon sa dako nga kauswagan. ¹² Ang daotang tawo maglaraw ug magpangagot sa iyang ngipon batok sa mga matarong. ¹³ Ang Ginoo mokatawa sa daotang tawo, tungod kay nakita niya nga ang iyang adlaw moabot na. ¹⁴ Ang mga daotan mihulbot sa ilang mga espada, ug miinat sa ilang mga pana aron sa pagpukan sa mga dinaugdaog ug sa mga nanginahanglan, aron sa pagpatay niadtong matarong. ¹⁵ Ang ilang mga espada motusok sa ilang kaugalingong mga kasingkasing, ug ang ilang mga pana mangabali. ¹⁶ Mas maayo ang diyutay nga nabatonan sa tawong matarong kay sa kadagaya sa mga daotan. ¹⁷ Kay ang mga bukton sa mga daotan mangabali, apan tabangan ni Yahweh ang mga tawo nga matarong. ¹⁸ Sa matag adlaw gibantayan ni Yahweh ang mga walay sala, ug ang ilang napanunod molungtad. ¹⁹ Dili sila maulawan kung ang panahon dili maayo. Sa dihang moabot ang kagutom, aduna silay igong makaon. ²⁰ Apan ang daotang mga tawo mangalaglag. Ang mga kaaway ni Yahweh mahisama sa himaya sa mga bulak diha sa sibsibanan; mangasunog sila ug mahanaw diha sa aso. ²¹ Ang daotang mga tawo manghulam apan dili mobayad, apan ang tawong matarong manggihatagon. ²² Kadtong gipanalanginan sa Dios makapanunod sa yuta; kadtong iyang gitunglo pagaputlon. ²³ Pinaagi kang Yahweh ang mga lakang sa tawo magmalampuson, ang tawo nga ang paagi nakapahimuot sa panan-aw sa Dios. ²⁴ Bisan kung mapandol siya, dili siya mahagba, kay nagguni kaniya ang kamot ni Yahweh. ²⁵ Sa batan-on pa ako ug karon tigulang na; wala gayod ako makakitag matarong nga gipasagdan o ang iyang mga anak nga nagapangayo ug

pan. ²⁶ Sa tanang adlaw siya maluluy-on ug nagapahulam, ang iyang mga anak nahimong panalangin. ²⁷ Biya-i ang daotan ug buhata ang husto; ug maluwas ka hangtod sa kahangtoran. ²⁸ Kay gihigugma ni Yahweh ang hustisya ug wala niya biya-i ang iyang matinud-anong mga sumusunod. Gitipigan sila sa walay kataposan, apan pagaputlon ang kaliwatan sa mga daotan. ²⁹ Ang matarong makapanunod sa yuta ug magpuyo didto hangtod sa kahangtoran. ³⁰ Ang baba sa matarong nga tawo magsultig kaalam ug mopa-uswag sa hustisya. ³¹ Ang balaod sa Dios anaa sa iyang kasingkasing; ang iyang mga tiil dili madakin-as. ³² Panid-an sa daotan ang matarong ug mangitag paagi sa pagpatay kaniya. ³³ Apan dili siya pasagdan ni Yahweh ngadto sa kamot sa daotan o pakasad-on siya sa dihang siya hukman. ³⁴ Hulat kang Yahweh ug pabilin sa iyang mga pamaagi, ug patindugon ka niya aron mapanag-ya ang yuta. Makita nimo ang mga daotan sa dihang sila pagaputlon. ³⁵ Nakita ko ang daotan ug ang makalilisang nga tawo nga nagkatag sama sa lunhaw nga kahoy diha sa iyang kaugalingong yuta. ³⁶ Apan sa dihang milabay ako pag-usab, wala na siya didto. Gipangita ko siya, apan dili na siya makit-an. ³⁷ Panid-i ang tawong may baruganan, ug timan-i ang matarong; adunay maayong kaugmaon alang sa tawo nga may kalinaw. ³⁸ Mangalaglag gayod sa hingpit ang mga makasasala; ug putlon ang kaugmaon sa tawong daotan. ³⁹ Ang kaluwasan sa mga matarong naggikan kang Yahweh; panalipdan niya sila panahon sa kagubot. ⁴⁰ Tabangan ug luwason sila ni Yahweh. Luwason sila gikan sa daotang mga tawo ug luwason sila tungod kay nagdangop man sila kaniya.

38

¹ Yahweh, ayaw ako badlonga sa imong kasuko; ayaw ako siloti sa imong kapungot. ² Kay ang imong mga pana mitusok kanako, ug ang imong mga kamot miduot pag-ayo kanako. ³ Ang tibuok kung lawas nagsakit tungod sa imong kasuko; walay kaayohan sa akong mga bukog tungod sa akong sala. ⁴ Tungod kay mitabon kanako ang akong mga kasal-anan; ug palas-anon sila nga hilabihan kabug-at alang kanako. ⁵ Nadaot ug nabaho na ang akong mga samad tungod sa akong buangbuang nga mga sala. ⁶ Nagtikuko ako ug gibiyaybiay sa matag adlaw; halos tibuok adlaw ako magbangotan. ⁷ Kay dinhi kanako, napuno ako sa kainit; walay kaayohan dinhi sa akong unod. ⁸ Naminhod na ang akong lawas ug hilabihan na ang akong pagkadugmok; nag-agulo ako tungod sa pag-antos sa akong kasingkasing. ⁹ Ginoo, nasabtan nimo ang gitinguha sa kinahiladman sa akong kasingkasing, ug ang akong mga pag-agulo wala matago gikan kanimo. ¹⁰ Ang akong kasingkasing nagbuto-buto, ang akong kusog nagkawala, ug mingitngit ang akong panan-aw. ¹¹ Ang akong mga higala ug mga kauban naglikay kanako tungod sa akong kahimtang; ang akong mga silingan nagpalayo kanako. ¹² Kadtong buot mopatay kanako naghimo ug lit-ag alang kanako. Kadtong nangandoy sa pagpasakit kanako nagsultig makadaot nga mga pulong, ug nagsultig mga malimbongong mga pulong sa tibuok adlaw. ¹³ Apan ako, sama sa bungol nga tawo nga dili gayod makadungog; sama ako sa amang nga dili gayod makasulti. ¹⁴ Sama ako sa tawo nga dili makadungog ug dili

makatubag. ¹⁵ Magpaabot gayod ako sa imong tubag, Yahweh; Ginoo nga akong Dios. ¹⁶ Gisulti ko kini aron ang akong mga kaaway dili magbiaybiay kanako. Kung ang akong mga tiil madakin-as, maghimo silag makalilisang nga mga butang kanako. ¹⁷ Kay hapit ako madagma, ug ana ako sa kanunayng kasakit. ¹⁸ Isugid ko ang akong kalapasan; may pagtagad ako sa akong sala. ¹⁹ Apan daghan kaayo ang akong mga kaaway; daghan kaayo kadtong sayop nga nagdumot kanako. ²⁰ Ilang gibalosan og daotan ang maayo nga akong gibuhath kanila; giduot nila kanako ang mga pasangil bisan og naningkamot ako sa pagbuhath og maayo. ²¹ Ayaw ako biyai, Yahweh; nga akong Dios, ayaw palayo kanako. ²² Dalia ang pagtabang kanako, Ginoo, nga akong manluluwas.

39

¹ Nakahukom ako, “Bantayan ko ang akong isulti aron dili ako makasala pinaagi sa akong dila. Akong busalan ang akong baba samtang ana ako atubangan sa daotang tawo.” ² Nagpakahilom ako; gipugngan ko ang akong mga pulong bisan sa pagsulti sa maayong mga butang, ug misamot ang akong kasakit. ³ Nagmainiton ang akong kasingkasing; sa dihang naghunahuna ako niining mga butanga, nagdilaab kini sama sa kalayo. Ug sa kataposan misulti ako, ⁴ “Yahweh, pahibaloa ako sa kataposan sa akong kinabuhi ug sa gidugayon sa akong mga adlaw. Ipakita kanako ang kamubo sa akong kinabuhi. ⁵ Tan-awa, gihimo mo ang akong mga adlaw nga sama lamang kalapdon sa akong kamot, ug ang katas-on sa akong kinabuhi daw walay pulos kanimo. Sa pagkatinuod ang matag tawo usa lamang ka gininhawa. Selah ⁶ Sa pagkatinuod ang tanang tawo nagalakaw sama lamang sa anino. Tinuod nga ang matag-usa nagdali sa pagtigom og bahandi bisan pa nga wala sila masayod kung kinsa ang makadawat niini. ⁷ Karon, Ginoo, unsa man ang akong gipaabot? Ikaw lamang ang akong paglaom. ⁸ Luwasa ako gikan sa akong mga sala; ayaw ako himoang maulawan sa mga buangbuang. ⁹ Naghilom ako ug dili mabuka ang akong baba, tungod kay ikaw man ang hinungdan niini. ¹⁰ Undangi ang pagsamad kanako; makuyawan ako sa sumbag sa imong kamot. ¹¹ Sa dihang imong pantunon ang katawhan tungod sa sala, imong ut-uton ang butang nga ilang gitinguha sama sa anay; tinuod nga ang tanang tawo walay pulos ug hinungaw lamang. Selah ¹² Dungga ang akong mga pag-ampo, Yahweh, ug paminawa ako; paminawa ang akong mga paghilak! Ayaw pagpakabungol kanako, tungod kay sama ako sa langyaw diha kanimo, ang mikalagiw sama sa tanan nakong katigulangan. ¹³ Ayaw na ako tan-awa aron makapahiyom ako pag-usab sa dili pa ako mamatay.

40

¹ Mapailubon akong nagpaabot kang Yahweh; naminaw siya kanako ug gidungog niya ang akong mga pagsangpit. ² Gikuha niya ako gikan sa makalilisang nga bangag, pagawas sa lapok, ug gibutang niya ang akong mga tiil ibabaw sa bato ug gihimong luwas ang akong mga lakang. ³ Gibutang niya ang bag-ong awit sa akong baba, dalaygon ang atong Dios. Daghan ang makakita niini ug magtahod kaniya ug mosalig kang Yahweh. ⁴ Bulahan ang tawo nga nagsalig kang Yahweh

ug wala nagtahod niadtong mapagarbohon o niadtong mibiya kaniya aron sa pagpamakak. ⁵ Yahweh nga akong Dios, pagkadaghan sa maanindot nga mga butang nga imong nahimo, ug dili namo maihap ang imong mga hunahuna mahitungod kanamo; kung ako silang isulti, dili kini maihap. ⁶ Wala mo kahimut-i ang mga paghalad o mga gasa, apan giabrihan mo ang akong mga dalunggan; wala ka nagkinahanglan sa sinunog nga mga gasa alang sa sala. ⁷ Ug ako miingon, "Tan-awa moanha ako; nahisulat sa linukot nga basahon ang mahitungod kanako. ⁸ Ikalipay nako ang pagtuman sa imong kabubuton, akong Dios; ang imong mga balaod ania sa akong kasingkasing." ⁹ Isangyaw ko ang maayong balita sa imong pagkamatarong sa dako nga panagtigom; Yahweh, nasayod ka nga ang akong mga ngabil dili magpanuko sa pagsulti niini. ¹⁰ Wala ko giwala ang imong pagkamatarong nganhi sa akong kasingkasing; gisulti ko ang imong pagkamatinud-anon ug ang imong kaluwasan; wala ko giwala ang imong matitud-anong kasabotan o ang imong pagkamasaligan gikan sa dakong panagtigom. ¹¹ Ayaw bakwia ang imong kaluoy kanako, himoa ang imong matitud-anong kasabotan ug ang imong pagkamasaligan kanunayng magtipig kanako. ¹² Ang kalisdanan nga nag-alirong kanako dili maihap; midakop kanako ang akong mga sala aron dili ako makakita sa bisan unsa; mas daghan pa sila kaysa sa mga buhok sa akong ulo, ug napakyas ang akong kasingkasing. ¹³ Palihog, Yahweh, luwasa ako; pagdali tabangi ako, Yahweh. ¹⁴ Tugoti nga mapaulawan ug mapakyas sila nga buot mogukod aron sa pagkuha sa akong kinabuhi. Tugoti nga masumbalikan sila ug mapaulawan, kadtong buot mopasakit kanako. ¹⁵ Himoa nga makuyawan sila tungod sa ilang kaulaw, kadtong nagbiaybiay kanako. ¹⁶ Apan hinaot nga kadtong nangita kanimo magmaya ug magmalipayon diha kanimo; hinaot nga ang tanan nga nahigugma sa imong kaluwasan padayon nga mag-ingon, "Dalaygon si Yahweh." ¹⁷ Kabos ako ug anaa sa panginahanglan; apan ang Ginoo naghunahuna kanako. Ikaw mao ang akong magtatabang ug moabot ka aron sa pagluwas kanako; ayaw paglangan akong Dios.

41

¹ Bulahan siya nga adunay pagtagad sa mga huyang; sa adlaw sa kagubot, luwason siya ni Yahweh. ² Tipigan siya ni Yahweh ug ipabilin siya nga buhi, ug panalanginan siya sa kalibotan; dili siya itugyan ni Yahweh ngadto sa iyang mga kaaway. ³ Tabangan siya ni Yahweh diha sa higdaanan sa pag-antos; himuon mo ang iyang higdaanan sa mga balatian ngadto sa higdaanan sa kaayohan. ⁴ Miingon ako, "Yahweh, kaloy-i ako! Ayoha ako, kay nakasala ako batok kanimo." ⁵ Ang akong mga kaaway nagsultig daotan batok kanako, nga nag-ingon 'Kanus-a man siya mamatay ug ang iyang ngalan mahanaw?' ⁶ Kon ang akong kaaway moduaw kanako, magsulti siyag walay pulos nga mga butang; gitigom sa iyang kasingkasing ang mga daotang nahitabo kanako; ug sa dihang mobiya na siya kanako, ipanabi niya kini sa uban. ⁷ Ang tanan nga nagdumot kanako naghunghonganay batok kanako; naghandom sila sa pagsakit kanako. ⁸ Miingon sila, "Ang daotang sakit nagpabilin

kaniya; karon nga naglubog siya, dili na gayod siya makabangon pag-usab.” ⁹ Sa pagkatinuod, bisan ang suod nako nga higala, nga akong gisalikan, ug mikaon sa akong pan, nag-alsa sa iyang tikod batok kanako. ¹⁰ Apan ikaw, Yahweh, kaloy-i ug bangona ako aron nga kapanimaslan ko sila. ¹¹ Pinaagi niini masayran ko nga ikaw nahimuot kanako, kay wala nagmadaugon ang akong mga kaaway batok kanako. ¹² Alang kanako, gitabangan mo ako sa akong kaligdong ug gitipigan mo ako sa imong atubangan hangtod sa kahangtoran. ¹³ Hinaot nga si Yahweh, ang Dios sa Israel, daygon sa walay kataposan. Amen ug Amen. Ikaduhang Libro.

42

¹ Sama sa binaw nga nangandoy sa lunsayng tubig, giuhaw usab ako kanimo, O Dios. ² Giuhaw ako sa Dios, sa buhing Dios, kanus-a man ako moadto ug mopakita sa iyang atubangan? ³ Ang akong mga luha mao ang akong pagkaon adlaw ug gabii, samtang ang akong mga kaaway kanunay nga nagaingon kanako, “Hain naman ang imong Dios?” ⁴ Gihinumdoman ko kining mga butanga samtang gibubo ko ang akong kalag: sa dihang nag-uban ako sa dakong pundok sa katawhan ug gigiyaan ko sila paingon sa balay sa Dios uban ang singgit sa kalipay ug pagdayeg, ang daghang mga tawo nagsaulog sa pista. ⁵ Nganong miyukbo ka man kalag ko? Nganong naguol ka man? Laom sa Dios, kay daygon ko na usab siya nga mao ang akong kaluwasan. ⁶ Akong Dios, ang akong kalag miyukbo, busa gihinumdoman ko ikaw gikan sa yuta sa Jordan, gikan sa tulo ka tumoy sa bukid sa Hermon, ug gikan sa bungtod sa Mizar. ⁷ Ang kahiladman nagsangpit sa kahiladman sa kasaba sa imong busay; ang tanan nimo nga balod ug dagkong balod miabot kanako. ⁸ Apan sugoon ni Yahweh ang iyang matitud-anong kasabotan panahon sa adlaw; sa pagkagabii ang iyang awit mag-uban kanako, usa ka pag-ampo ngadto sa Dios sa akong kinabuhi. ⁹ Moingon ako sa Dios, ang akong bato, “Nganong gikalimtan mo man ako? Nganong magbangotan man ako tungod sa pagdaugdaog sa akong kaaway?” ¹⁰ Sama sa espada nga ania sa akong mga bukog, ang akong mga kaaway nagbadlong kanako, sa dihang kanunay silang nag-ingon, “Asa naman ang imong Dios?” ¹¹ Nganong nagyukbo ka man akong kalag? Nganong nasuko ka man kanako? Laom sa Dios, kay daygon ko na usab siya nga mao ang akong Dios ug ang akong kaluwasan.

43

¹ Ihatag kanako ang hustisya, Dios, ug naghangyo nga panalipdan mo ako batok sa mga nasod nga dili diosnon. ² kay ikaw ang Dios sa akong kusog. Nganong gisalikway mo man ako? Nganong nagbakho man ako tungod sa pagdaugdaog sa kaaway? ³ O, ipadala ang imong kahayag ug ang imong kamatuoran, tugoti sila sa paggiya kanako. Tugoti sila sa pagdala kanako sa imong balaang bungtod ug sa imong puloy-anan. ⁴ Unya moadto ako sa altar sa Dios, kay sa Dios labihan ang akong kalipay. Daygon ko ikaw dinuyogan sa alpa, Dios, akong Dios. ⁵ Nganong nagyukbo ka man, akong kalag? Nganong nahiubos ka man kanako? Pagmalaomon diha sa Dios, kay makadayeg ako pag-usab kaniya nga akong manluluwas ug akong Dios.

44

¹ Nadungog namo sa among mga igdulog, Dios, ang among katigulangan nag-sulti kanamo sa mga butang nga imong nabuhat sa ilang mga panahon, sa karaang mga panahon. ² Gipapahawa mo ang mga nasod pinaagi sa imong mga kamot, apan gitanom mo ang among mga katawhan; gipasakitan mo ang imong mga katawhan, apan gipakatag mo ang among katawhan sa kayutaan. ³ Kay wala nila naangkon ang yuta nga ilang gipanag-iya pinaagi sa ilang espada, ni ang ilang mga bukton nagluwas kanila; apan pinaagi sa imong tuong kamot, sa imong bukton, ug sa kahayag sa imong panagway, tungod kay midapig kaman kanila. ⁴ Dios, Ikaw ang akong Hari; pagmando ug kadaogan kang Jacob. ⁵ Pinaagi kanimo ipaubos namo ang among mga kaaway; pinaagi sa imong ngalan amo silang tamak-tamakan, kadtong nakigbatok kanamo. ⁶ Kay wala ako misalig sa akong pana, ni ang akong espada nga magluwas kanako. ⁷ Apan giluwag mo kami gikan sa among mga kaaway, ug gipakaulawan kadtong nagdumot kanamo. ⁸ Diha sa Dios makapasigarbo kami sa tibuok nga adlaw, ug kami magapasalamat sa imong ngalan hangtod sa hangtod. Selah ⁹ Apan karon gihulog mo kami ug gipakaulawan, ug wala ka miuban sa among mga sundalo. ¹⁰ Gipabalik mo kami gikan sa mga kaaway; ug kadtong nagdumot kanamo giilog ang among mga kabtangan alang sa ilang kaugalingon. ¹¹ Gihimo mo kaming sama sa karnero nga gitagana alang sa pagkaon ug gitibulaag taliwala sa mga kanasoran. ¹² Gibaligya mo ang imong katawhan alang sa wala; ug wala nadugangan ang imong bahandi tungod niana. ¹³ Gipahinginlan mo kami sa among mga silingan, gipakaulawan ug gipasipalahan niadtong nagpalibot kanamo. ¹⁴ Gipabugalbugalan mo kami taliwala sa mga nasod, ug nagpanglingolingo ang mga tawo sa ilang mga ulo taliwala sa mga katawhan. ¹⁵ Sa tibuok adlaw ang kaulaw anaa kanako, ug ang kaulawan nagtabon sa akong panagway. ¹⁶ Tungod sa iyang tingog sa pagbadlong ug pagtamay, tungod sa kaaway ug sa nagapanimalos. ¹⁷ Kining tanan miabot kanamo; apan kami wala nakalimot kanimo o nakalapas sa imong kasabotan. ¹⁸ Ang among kasingkasing wala mibalik, ang among lakang wala mawala sa imong dalan. ¹⁹ Apan gibuak mo kami sa dapit sa mga ihalas nga iro ug gitabonan kami sa landong sa kamatayon. ²⁰ Kung among nalimtan ang ngalan sa among Dios o nagbayaw sa among mga kamot sa diosdios, ²¹ Dili ba makita man kini sa Dios? Kay nasayod siya sa gitago sa kasingkasing. ²² Sa pagkatinuod, alang kanimo nabutang kami sa kamatayon sa tibuok adlaw; sama kami sa karnero nga ihawonon. ²³ Pagmata, nganong natulog ka man, Ginoo? Barog, ayaw kami isalikway kanunay. ²⁴ Nganong gitago mo man ang imong panagway ug gikalimtan ang among kasakit ug ang among pagkadinaugdaog? ²⁵ Kay kami natunaw ug nahimong abog; ug ang among mga lawas nasagol sa yuta. ²⁶ Tindog ug tubsa kami alang sa imong matitud-nong kasabotan.

45

¹ Nagaawas ang akong kasingkasing sa maayong mga butang; kusgon ko pagbasa ang mga pulong nga akong nasulat mahitungod sa hari;

ang akong dila ang tinta alang sa andam na nga tigsulat. ² Ikaw ang pinakaambongan kaysa kabataan sa mga katawhan; gibubo ang grasya sa imong mga ngabil; busa nasayod kami nga panalanginan ka sa Dios hangtod sa hangtod. ³ Ibutang ang imong espada sa imong kilid, ikaw nga kusgan, sa imong himaya ug sa imong kahalangdon. ⁴ Sa imong kahalangdon pagsakay sa kadaugan tungod sa pagkamasaligon, pagkamaaghop, ug pagkamatarong; ang imong tuong kamot magatudlo kanimo sa makahahadlok nga mga butang. ⁵ Hait ang imong mga pana; ang mga katawhan naghapa kanimo; ang imong mga pana anaa sulod sa kasingkasing sa mga kaaway sa hari. ⁶ Ang imong trono, Dios, walay kataposan; ang baton sa hustisya mao ang baton sa imong gingharian. ⁷ Nahigugma ka sa pagkamatarong ug gikasilagan mo ang pagkadaotan; busa Dios, ang imong Dios, nagdihog kanimo sa lana sa kalipay labaw pa kay sa imong mga kaabin. ⁸ Tanan sa imong mga bisti humot ug mira, aloes, ug casia; sa palasyo sa mga tango ang adunay mga kwerdas nga instrumento maglipay kanimo. ⁹ Ang mga anak nga babaye sa Hari anaa taliwala sa imong halangdon nga kababayen-an; sa imong tuong kamot nagatindog ang rayna nga nagsul-ob sa bulawan nga Ophir. ¹⁰ Pamati, anak nga babaye, tugoti ug ipaduol ang imong igdulogog; kalimti ang imong katawhan ug ang pinuy-anan sa imong amahan. ¹¹ Kay niining paagiha ang hari nagtinguha sa imong kaanyag; siya ang imong agalon; tahora siya. ¹² Ang anak nga babaye sa Tiro mahimong atoa didto uban ang gasa; ang dato taliwala sa katawhan maghangyo sa imong pabor. ¹³ Ang anak sa harianong babaye sa palasyo mahimayaon sa tanan; ang iyang bisti binordahan sa bulawan. ¹⁴ Dad-on siya ngadto sa hari sinul-oban sa binurdahan nga bisti; ang mga kauban niya nga berhin nagsunod kaniya, pagadalhon diha kanimo. ¹⁵ Magdala sila sa kalipay ug kasadya; mosulod sila ngadto sa palasyo sa hari. ¹⁶ Sa dapit sa imong mga amahan anaa ang imong mga anak, nga himuon mo unya nga mga prinsipe sa tibuok nga kalibotan. ¹⁷ Himuon ko nga ang imong ngalan mahinumdoman sa tanan nga kaliwatan; busa ang katawhan magpasalamat kanimo hangtod sa kahanngtoran.

46

¹ Ang Dios mao ang atong dalangpanan ug ang atong kusog, kanunay andam motabang panahon sa kalisdanan. ² Busa dili kami mahadlok, bisan ang kayutaan mausab, bisan ang mga kabukiran mauyog ngadto sa kasingkasing sa kadagatan, ³ bisan ang mga tubig magnulob ug mahimong bangis, ug mangatay-ug man ang mga kabukiran sa paglapaw niini. Selah. ⁴ Adunay suba, ang mga tubod niini makahimo sa siyudad sa Dios nga malipayon, ang balaang dapit sa tabernakulo sa Labing Halangdon. ⁵ Ang Dios anaa sa iyang taliwala; dili siya matarog; ang Dios magtabang kaniya, ug himuon niya kini sayo sa kabuntagon. ⁶ Ang mga nasod nagkaguliyang ug ang mga gingharian nauyog; gipatugbaw niya ang iyang tingog, ug ang kalibotan natunaw. ⁷ Si Yahweh nga pangulo sa kasudalohang anghel nagauban kanato; ang Dios ni Jacob mao ang atong dalangpanan. Selah ⁸ Dali, tan-awa ang nabuhat ni Yahweh, ang pagkaguba nga iyang nahimo sa kalibotan. ⁹ Iyang gipahunong ang mga gubat hangtod sa

kinatumyan sa kalibotan; iyang pangbalion ang pana ug putolputolon ang bangkaw; ug iyang sunogon ang mga taming. ¹⁰ Paghilom ug sayri nga ako ang Dios; ituboy ako sa mga kanasoran; ituboy ako sa kalibotan. ¹¹ Si Yahweh nga tinubdan nag-uban kanato; ang Dios ni Jacob mao ang atong dalangpanan. Selah

47

¹ Ipakpak ang inyong mga kamot, kamong tanan nga mga katawhan; singgit sa Dios uban ang tingog sa kadaogan. ² Kay makahahadlok si Yahweh nga Labing Halangdon; siya mao ang labaw nga Hari sa tibuok kalibotan. ³ Iyang gipaluhod ang katawhan ubos kanato ug ang mga nasod ubos sa atong mga tiil. ⁴ Gipili niya ang panulondon alang kanato, ang himaya ni Jacob nga iyang hinigugma. Selah. ⁵ Mipataas ang Dios uban sa pagsinggit, mipataas si Yahweh uban ang tingog sa trumpeta. ⁶ Awiti ang Dios sa mga pagdayeg, pag-awit sa mga pagdayeg; awiti sa mga pagdayeg ang atong Hari, pag-awit sa mga pagdayeg. ⁷ Kay ang Dios mao ang Hari sa tibuok kalibotan; pag-awit sa mga pagdayeg uban ang pagsabot. ⁸ Maghari ang Dios sa mga kanasoran; naglingkod ang Dios sa iyang balaang trono. ⁹ Ang mga prinsipe sa katawhan nanagtigom sa katawhan sa Dios ni Abraham; kay ang mga taming sa kalibotan gipanag-iya sa Dios; pasidunggan gayod siya.

48

¹ Bantugan si Yahweh ug angayan sa pagdayeg, sa siyudad sa atong Dios sa iyang balaan nga bukid. ² Maanyag diha sa kahitasan, ang kalipay sa tibuok nga kalibotan, mao ang Bukid sa Sion, sa kasadpan nga mga bahin, ang siyudad sa labaw nga Hari. ³ Gihimo sa Dios nga mailhan ang iyang kaugalingon ngadto sa iyang mga palasyo ingon nga dalangpanan. ⁴ Tan-awa, ang mga hari nanagtigom; nangagi ang matag-usa kanila. ⁵ Nakita nila kini, unya sila natingala; sila nangadismaya, ug mipahawa ug dali. ⁶ Nangurog sila, sama sa kasakit nga bation sa babaye nga manganak. ⁷ Uban sa hangin sa silangan gipaguba nimo ang mga barko sa Tarsis. ⁸ Ingon sa among nadungog, busa nakita usab namo ang siyudad ni Yahweh nga pangulo sa kasundalohang anghel, sa siyudad sa atong Dios; lig-onon sa Dios ang iyang siyudad hangtod sa hangtod. Selah ⁹ Nakahinumdom kami sa imong matinud-anong kasabotan, Dios, taliwala sa imong templo. ¹⁰ Sama sa imong ngalan, Dios, ang pagdayeg kanimo lamang hangtod sa kinatumyan sa kalibotan; ang imong tuong kamot puno sa pagkamatarong. ¹¹ Pagmaya Bukid sa Sion, palipaya ang anak nga babaye sa Juda tungod sa imong matarong nga mando. ¹² Lakaw ug libot sa Bukid sa Sion, libota siya; ihapa ang iyang mga tore, ¹³ timan-i ang iyang mga pader, ug tan-awa ang iyang palasyo aron masaysay mo kini sa sunod nga kaliwatan. ¹⁴ Kay kini nga Dios mao ang atong Dios hangtod sa kahangtoran; siya mao ang maggiya kanato hangtod sa kamatayon.

49

¹ Paminawa kini, kamong tanang katawhan; dungga, kamong tanan nga mga nagpuyo sa kalibotan, ² ang mga anaa sa taas ug ang anaa sa ubos, uban ang kabos ug dato. ³ Ang akong baba magsulti ug kaalam ug ang pagpamalandong sa akong kasingkasing mao ang pagpanabot. ⁴ Ipaduol ko ang akong dalunggan sa usa ka sambingay; sugdan ko ang akong sambingay dinuyugan sa alpa. ⁵ Nganong mahadlok man ako sa mga adlaw sa daotan, nga ang kasal-anan nag-alirong man kanako sa akong mga tikod? ⁶ Nganong mahadlok man ako niadtong nagsalig sa ilang bahandi ug nanghambog sa kantidad sa ilang katigayonan? ⁷ Sigurado gayod nga walay makatubos sa iyang igsoon o makahatag sa Dios ug panglukat alang kaniya, ⁸ kay dako ang kantidad sa pagtubos sa usa ka kinabuhi, ug walay bisan kinsa nga makabayad sa atong mga utang. ⁹ Walay si bisan kinsa nga mabuhi hangtod sa kahangtoran aron nga ang iyang lawas dili madunot. ¹⁰ Tungod kay siya makakita ug pagkadunot. Ang maalamong mga tawo mamatay; ang buangbuang ug ang walay buot mangamatay usab ug mabiyaan nila ang ilang bahandi sa uban. ¹¹ Ang ilang kinasulorang hunahuna mao nga ang ilang pamilya ug ang mga lugar diin sila nagpuyo nga magpadayon hangtod sa kahangtoran sa tanang mga kaliwatan; gitawag nila ang ilang yuta subay sa ilang mga ngalan. ¹² Apan ang tawo nga adunay bahandi, dili magpabiling buhi; sama siya sa mapintas nga mananap nga mamatay. ¹³ Kini, ang ilang padulngan mao ang ilang binuang; apan human nila, ang mga tawo mouyon sa ilang gipanulti. Selah ¹⁴ Sama sa karnero gitagana sila alang sa Sheol, ug ang kamatayon mao ang ilang magbalantay. Ang matarong magdumala kanila sa kabuntagon, ug ang ilang kalawasan lamuyon sa Sheol, ug wala na silay kapuy-an. ¹⁵ Apan ang Dios magtubos sa akong kinabuhi gikan sa gahom sa Sheol; dawaton niya ako. Selah ¹⁶ Ayaw kahadlok kung adunay usa nga madato, ug ang himaya sa iyang balay magmalamboon. ¹⁷ Tungod kay kung mamatay siya wala siyay madala; ang iyang himaya dili ilubong uban kaniya. ¹⁸ Gipanalanginan niya ang iyang kalag samtang buhi pa siya— ug ang mga tawo magdayeg kanimo kung ikaw nagkinabuhi alang sa imong kaugalingon— ¹⁹ moadto siya sa kaliwatan sa iyang mga amahan ug dili na sila makakita pag-usab sa kahayag. ²⁰ Ang usa nga adunay bahandi apan walay panabot sama sa mapintas nga mananap, nga mamatay.

50

¹ Siya nga Gamhanan, Dios, Yahweh, nagsulti ug nagtawag sa yuta gikan sa pagsubang sa adlaw hangtod sa pagsalop niini. ² Gikan sa Zion ang hingpit nga katahom, gipadan-ag sa Dios. ³ Ang atong Dios moabot ug dili magpakahilom; ang kalayo naglamoy diha kaniya, ug nagbagyo gayod pag-ayo ang iyang palibot. ⁴ Nagtawag siya sa kalangitan ug sa yuta aron iyang pagahukman ang iyang katawhan. ⁵ “Tigoma ang mga matinumnon kanako, kadtong naghimo ug kasabotan tali kanako pinaagi sa paghalad.” ⁶ Ang kalangitan mao ang magpadayag sa iyang pagkamatarong, kay ang Dios mismo ang maghuhukom. Selah ⁷ “Paminaw akong katawhan, ug magsulti ako; ako ang Dios, ang inyong Dios. ⁸ Dili ko kamo badlongon sa inyong mga halad, ang

inyong sinunog nga mga halad kanunay nga anaa kanako. ⁹ Dili ako magkuha ug torong baka gikan sa inyong balay, o laki nga mga kanding diha sa inyong mga kulongan. ¹⁰ Tungod kay akoo ang tanang ihalas nga mananap sa kalasangan, ug ang mga baka sa 1, 000 ka kabungtoran. ¹¹ Nakaila ako sa tanang langgam sa kabukiran, ug akoo ang mga ihalas nga mananap sa kapatagan. ¹² Kung gutomon ako, dili ko kamo sultihan; kay ang kalibotan akoo man, ug ang tanan nga anaa niini. ¹³ Mokaon ba ako sa unod sa mga torong baka o moinom sa dugo sa mga kanding? ¹⁴ Ihalad diha sa Dios ang halad sa pagpasalamat, ug bayri ang inyong panaad sa Labing Halangdon. ¹⁵ Sangpita ako sa adlaw sa inyong kalisdanan; luwason ko kamo, ug himayaon ninyo ako.” ¹⁶ Apan miingon ang Dios sa mga daotan, “Unsa man ang kalabotan ninyo sa pagpahayag sa akong mga balaod, nga gikuha ninyo ang akong kasabotan sa inyong mga baba, ¹⁷ sanglit nagdumot man kamo sa mga gipanudlo ug gisalikway ang akong mga pulong? ¹⁸ Sa dihang makakita kamo ug kawatan, mouyon dayon kamo kaniya; nag-apil-apil kamo kanila nga nagbuhat ug pagpanapaw. ¹⁹ Gihatag ninyo ang inyong baba sa daotan, ug ang inyong dila nagsultig pagpanglimbong. ²⁰ Naglingkod kamo ug nagsulti batok sa inyong igsoong lalaki; nanghimaraot kamo sa anak nga lalaki sa inyong kaugalingong inahan. ²¹ Gibuhat ninyo kining tanan nga mga butang apan naghilom lamang ako, busa naghunahuna kamo nga sama lamang ako kaninyo. Apan badlongon ko kamo ug ipagawas sa inyong atubangan ang tanan nga mga butang nga inyong gibuhat. ²² Pamalandongi kini pag-ayo, kamo nga nakalimot sa Dios, kondili pagakuniskunison ko kamo, ug wala na gayoy moabot aron motabang kaninyo! ²³ Ang magahalad kanako sa halad sa pagpasalamat nagdayeg kanako, ug si bisan kinsa nga nagplano sa iyang dalan ngadto sa husto nga dalan pakit-on ko sa kaluwasan sa Dios.”

51

¹ Kaloy-i ako, O Dios, tungod sa imong matinud-anong kasabotan; tungod sa imong daghang manggiluluy-on nga mga buhat, papasa ang akong kalapasan. ² Hugasi ako pag-ayo sa akong kasal-anan ug hinloi ako gikan sa akong sala. ³ Tungod kay nasayod ako sa akong mga kalapasan, ug anaa kanako kanunay ang akong sala. ⁴ Batok kanimo, ug kanimo lamang, nakasala ako ug nakabuhat ug daotan sa imong panan-aw; husto ka sa imong pagpanulti; insakto ka sa imong paghukom. ⁵ Tan-awa, natawo ako gikan sa kasal-anan, sugod pa sa pagmabdos sa akong inahan kanako, anaa na ako sa sala. ⁶ Tan-awa, nagtinguha ka nga magmatinud-anon ang akong kasingkasing; ipahibalo mo sulod sa akong kasingkasing ang kaalam. ⁷ Putlia ako gamit ang hisopo, ug mahinlo ako; hugasi ako, ug mahimo akong mas puti pa kaysa sa niyebe. ⁸ Padungga ako sa kalipay ug kasadya aron nga magmaya ang kabukogan nga imong gidugmok. ⁹ Itago ang imong nawong gikan sa akong mga sala ug papaa ang akong kasal-anan. ¹⁰ Himoa nga hinlo ang akong kasingkasing, O Dios, ug bag-o ha ang espiritu nga masinugtanon dinhi kanako. ¹¹ Ayaw ako isalikway gikan sa imong presensya, ug ayaw kuhaa ang imong balaang Espiritu

gikan kanako. ¹² Ibalik kanako ang kalipay sa imong kaluwasan, ug hatagi ako kanunay ug andam nga espiritu. ¹³ Unya akong tudloan ang mga malapason sa imong mga pamaagi, ug makabig ang mga makasasala nganha kanimo. ¹⁴ Pasayloa ang akong pag-ula ug dugo, O Dios sa akong kaluwasan, ug magsinggit ako sa kalipay sa imong pagkamatarong. ¹⁵ Ginoo, ablihi ang akong ngabil, aron ang akong baba magpahayag sa pagdayeg kanimo. ¹⁶ Kay dili ka malipay sa halad, o kining akong igahatag; dili ka mahimuot sa sinunog nga mga halad. ¹⁷ Ang mga halad sa Dios mao ang guba nga mga espiritu. Ikaw, O Dios, dili mosalikway sa guba ug mahinulsolon nga kasingkasing. ¹⁸ Buhata ang maayo sa imong kalipay sa Sion; tukora pag-usab ang mga pader sa Jerusalem. ¹⁹ Unya malipay ka sa mga halad sa pagkamatarong, sa sinunog nga mga halad ug sa tibuok sinunog nga mga halad; unya maghalad ang among katawhan ug mga torong baka sa imong halaran.

52

¹ Nganong nagpasigarbo ka man sa paghimog kagubot, kusgan ka ba diay nga lalaki? Ang matinud-anong kasabotan sa Dios moabot matag adlaw. ² Ang imong dila naglaraw ug pagguba sama sa hait nga labaha, nga nanglimbong. ³ Nahigugma ka sa daotan labaw pa sa maayo, ug sa pagpamakak kaysa sa pagsultig pagkamatarong. Selah ⁴ Nahigugma ka sa pulong nga nagalamoy sa uban, ikaw nga malimbongong dila. ⁵ Ang Dios usab magalaglag kanimo hangtod sa kahangtoran; kuhaon ka niya ug sakmiton ka sa imong tolda ug ibton ka gikan sa yuta sa mga buhi. Selah ⁶ Ang mga matarong makakita usab niini ug mangahadlok; kataw-an nila siya ug moingon; ⁷ “Tan-awa, mao kini ang tawo nga wala naghimo sa Dios nga iyang dalangpanan, apan nagsalig siya sa kadagaya sa iyang bahandi, ug kusgan siya sa dihang iyang giguba ang uban.” ⁸ Apan alang kanako, sama ako sa lunhaw nga kahoy nga olibo sa balay sa Dios; magsalig ako sa matinud-anong kasabotan sa Dios sa walay kataposan. ⁹ Magpasalamat ako kanimo sa walay kataposan tungod sa imong nabuhat. Magahulat ako sa imong ngalan, kay maayo kini, sa atubangan sa imong diosnon nga mga katawhan.

53

¹ Ang buangbuang nagsulti sa iyang kasingkasing, “Walay Dios.” Hugaw sila ug nakabuhat ug malaw-ay nga kasal-anan; walay bisan usa nga nagbuhat ug maayo. ² Midungaw ang Dios gikan sa langit ngadto sa mga anak sa katawhan aron makita kung aduna bay nakasabot, nga nangita kaniya. ³ Mibiya na silang tanan. Silang tanan nahimong daotan. Walay nagbuhat ug maayo kanilang tanan, wala gayod bisan usa. ⁴ Kadto bang nagbuhat ug kasal-anan wala bay alamag— kadtong naglamoy sa akong katawhan nga daw sila nagkaon lamang ug tinapay ug sila wala ba nagtawag sa Dios? ⁵ Anaa sila sa dakong kahadlok, bisan tuod walay angay kahadlok didto; tungod kay ang Dios maoy mokatag sa bukog ni bisan kinsa nga magkampo batok kaninyo; kana nga mga tawo mapaulawan kay gisalikway man sila sa Dios. ⁶ O, nga ang kaluwasan sa Jerusalem moabot gikan sa Sion! Sa dihang dad-on pagbalik sa Dios ang iyang katawhan gikan sa pagkabihag, unya magmaya si Jacob ug maglipay ang Israel!

54

¹ Luwasa ako, O Dios, pinaagi sa imong ngalan, ug hukmi ako sa imong kusog. ² Dungga ang akong pag-ampo, Dios; paminawa ang mga pulong sa akong baba. ³ Kay ang mga langyaw nakigbatok kanako, ug ang mga walay kaluoy nga kalalakin-an nangita sa akong kinabuhi. Wala nila gibutang ang Dios taliwala kanila. Selah ⁴ Tan-awa, ang Dios maoy akong magtatabang, ang Ginoo maoy naglaban kanako. ⁵ Panimaslan niya ug daotan ang akong mga kaaway; sa imong pagkamatinud-anon, laglaga sila! ⁶ Magahalad ako kanimo ug kinabubut-ong halad; magpasalamat ako sa imong ngalan, Yahweh, tungod kay maayo kini. ⁷ Kay giluwasa niya ako sa tanang pagsulay; ang akong mata nagtan-aw sa kadaogan ngadto sa akong mga kaaway.

55

¹ Patalinghogi ang akong mga pag-ampo, O Dios; ug ayaw itago ang imong kaugalingon sa akong paghangyo. ² Patalinghogi ako ug tubaga ako; wala akoy kapahulayan sa akong mga kalisdanan, ³ tungod sa tingog sa akong mga kaaway, tungod sa pagpangdaugdaog sa mga daotan; kay nagdala sila ug kalisdanan kanako ug gilutos ako uban sa kasuko. ⁴ Ang akong kasingkasing nagpangurog sa akong kinasuloran, ug nahulog kanako ang kalisang sa kamatayon. ⁵ Ang kahadlok ug ang pagpangurog niabot kanako, ug nagtabon kanako ang hilabihan nga kahadlok. ⁶ Miingon ako, "O, kung aduna lamang akoy pako nga sama sa salampati! Unya molupad ako sa layo ug mopahulay. ⁷ Tan-awa, mahisalaag ako sa layo; magpuyo ako didto sa kamingawan. Selah ⁸ Mangita dayon ako ug katagoan gikan sa mapintas nga hangin ug unos." ⁹ Lamoya sila, Ginoo, liboga ang ilang pinulongan! Kay nakita nako ang kasamok ug panagbingkil sa siyudad. ¹⁰ Adlaw ug gabii naglibotlibot sila sa mga pader niini; ang kadaotan ug ang kasamok anaa sa taliwala niini. ¹¹ Ang pagkadaotan anaa sa taliwala niini; ang pagpangdaugdaog ug pagpanglimbong wala mobiya sa mga kadalanan niini. ¹² Dili kaaway ang nagbadlong kanako, kay maantos ko pa unta kini; ni dili siya nga nasuko kanako ang nagpataas sa iyang kaugalingon batok kanako, kay itago ko lang unta ang akong kaugalingon gikan kaniya. ¹³ Apan ikaw mismo, ang tawo nga sama sa akong kaugalingon, ang akong kauban ug ang akong suod nga higala. ¹⁴ Aduna kitay matam-is nga panag-uban; naglakaw kita ngadto sa pinuy-anan sa Dios uban ang hut-ong sa katawhan. ¹⁵ Tugoti nga moabot sa kalit lang ang kamatayon ngadto kanila; tugoti nga mahiadto sila nga buhi sa Sheol, kay magpuyo sila didto sa pagkadaotan, taliwala kanila. ¹⁶ Alang kanako, tawgon ko ang Dios, ug luwason ako ni Yahweh. ¹⁷ Sa pagkagabii, buntag ug udto nagbagulgbol ug nag-agulo ako; madungog niya ang akong tingog. ¹⁸ Luwason gayod niya ang akong kinabuhi gikan sa gubat batok kanako, tungod kay daghan ang nakigbatok kanako. ¹⁹ Ang Dios nga maoy magdumala sa walay kataposan, makadungog kanila ug pakaulawan sila. Selah. Dili sila mausab, ug wala sila mahadlok sa Dios. ²⁰ Gibakyaw sa akong higala ang iyang kamot batok niadtong makigdait kaniya; wala niya gitahod ang kasabotan nga iyang gihimo. ²¹ Ang iyang baba sama kahumok sa mantikilya, apan ang iyang

kasingkasing malimbungon; ang iyang mga pulong mas danlog pa sa lana, apan ang tinuod naghulbot sila sa espada. ²² Itugyan ang imong palas-onon ngadto kang Yahweh, ug tabangan ka niya; dili gayod niya tugotan nga matarog ang matarong nga tawo. ²³ Apan ikaw, O Dios, ang magdala sa mga daotan ngadto sa bangag sa kaalaotan; ang uhaw sa dugo ug malimbungon nga mga tawo dili mabuhi bisan katunga sama sa uban, apan mosalig ako kanimo.

56

¹ Kaloy-i ako, O Dios, kay gisulong ako sa mga tawo! Tibuok adlaw kadtong nakig-away kanako nagpadayon sa ilang pagsulong. ² Giyatakan ako sa akong mga kaaway tibuok adlaw; kay adunay daghan kaayong mapasigarbuhon nga makig-away batok kanako. ³ Sa dihang mahadlok ako, mosalig ako kanimo. ⁴ Sa Dios, kansang pulong nga akong gidayeg— sa Dios akong gibutang ang akong pagsalig; dili ako mahadlok; unsa may mabuhat sa tawo kanako? ⁵ Tibuok adlaw ilang gituis ang akong mga pulong; daotan ang tanan nilang gihunahuna batok kanako. ⁶ Nagtigom sila ug nagtago sa ilang mga kaugalingon, ug ilang gimarkahan ang akong mga tunob, ingon nga naghulat sila sa akong kinabuhi. ⁷ Ayaw tugoti nga makaikyas sila sa pagbuhat ug kasal-anan. Laglaga ang katawhan sa imong kasuko, O Dios. ⁸ Imong giuhap ang akong pagkahisalaag ug gisulod ang akong mga luha sa imong botelya; wala ba kini sa imong basahon? ⁹ Unya ang akong mga kaaway mobalik sa adlaw nga ako nagtawag kanimo; nasayod ako niini, nga ang Dios alang kanako. ¹⁰ Sa Dios— kansang pulong nga akong gidayeg, kang Yahweh—kansang pulong akong gidayeg, ¹¹ sa Dios ako mosalig, dili ako mahadlok. Unsa man ang mabuhat nila kanako? ¹² Ang katungdanan sa pagtuman sa akong mga saad kanimo ania kanako, O Dios; maghatag ako ug mga halad pasalamat kanimo. ¹³ Kay imong giluwat ang akong kinabuhi gikan sa kamatayon; imong gitipigan ang akong mga tiil sa pagkadakin-as, aron nga magalakaw ako atubangan sa Dios sa kahayag sa mga buhi.

57

¹ Kaloy-i ako, O Dios, kaloy-i ako, kay ikaw ang akong dalangpanan hangtod nga mahuman kini nga mga kalisdanan. Magpabilin ako ilalom sa imong mga pako aron mapanalipdan hangtod nga mahuman kining kadaot. ² Mohilak ako sa Labing Halangdon nga Dios, ang Dios nga nagbuhat sa tanang mga butang alang kanako. ³ Magpadala siya ug tabang gikan sa langit aron luwason ako, masuko siya niadtong magdugmok kanako. Selah. Ang Dios magpadala kanako sa iyang mahigugmaong kaluoy ug sa iyang pagkamatatud-anon. ⁴ Ang akong kinabuhi anaa taliwala sa mga liyon; anaa ako taliwala niadtong andam molamoy kanako. Anaa ako taliwala sa mga tawo nga ang mga ngipon sama sa mga bangkaw ug mga pana, nga ang mga dila sama kahait sa mga espada. ⁵ Bayawon ka, O Dios ibabaw sa kalangitan; tugoti ang imong himaya nga mopatigbabaw sa tibuok kalibotan. ⁶ Gikatag nila ang lit-ag alang sa akong mga tiil; nasubo ako. Nagkalot sila sa akong atubangan. Apan ang ilang mga kaugalingon mismo ang nahulog taliwala niini! Selah ⁷ Ang akong kasingkasing nahimutang

na, O Dios, ang akong kasingkasing nahimutang na; Moawit ako, oo, moawit ako ug mga pagdayeg. ⁸ Pagmata, tinahod kong kasingkasing; pagmata, salterio ug alpa; Pukawon ko ang kaadlawon. ⁹ Pasalamatang ko ikaw, Ginoo, taliwala sa katawhan; moawit ako ug mga pagdayeg kanimo taliwala sa mga nasod. ¹⁰ Kay dako ang imong gugma nga walay paglubad, nisangko sa mga kalangitan; ug ang imong pagkamatinud-anon ngadto sa mga panganod. ¹¹ Bayawon ka, O Dios, ibabaw sa mga kalangitan; hinaot nga ang imong himaya magpatigbabaw sa tibuok kalibotan.

58

¹ Kamo nga magmamando, matarong ba ang inyong gipamulong? Kamong mga tawhana naghukom ba kamo sa husto? ² Wala, nagbuhat kamo ug daotan sa inyong kasingkasing; nagpakaylap kamo ug kasamok sa tibuok yuta pinaagi sa inyong mga kamot. ³ Ang daotan mahisalaag bisan pa nga anaa pa sila sa tagoangkan; mahisalaag sila gikan pa sa pagkahimugso, nagsulti ug mga bakak. ⁴ Ang ilang mga lala sama sa lala sa mga bitin; sama sila sa usa ka bungol nga bitin nga gisampongan ang iyang mga igdulungog, ⁵ nga wala naghatag ug pagtagad sa mga magdadani, bisan unsa pa sila kahanas. ⁶ Luboa ang ilang mga ngipon sa ilang mga baba, O Dios; luboa ang lig-on nga mga ngipon sa batan-on nga mga liyon, Yahweh. ⁷ Pasagdi sila nga matunaw sama sa tubig nga motuhop; sa dihang ipunting nila ang ilang mga pana, pasagdi nga daw kini walay talinis. ⁸ Pasagdi sila nga mahisama sa kuhol nga matunaw ug mahanaw, sama sa usa ka bata nga gihimugso sa usa ka babaye nga dili pa panahon ug dili na gayod makakita sa kahayag sa adlaw. ⁹ Sa dili pa mabati sa imong kolon ang makapaso nga kainit sa tunok, paliron niya sila sa usa ka kusog nga hangin, ang lurhaw nga tunok ug ang nasunog nga tunok usab. ¹⁰ Magmaya ang mga matarong sa dihang makita nila ang panimalos sa Dios; pagahugasan niya ang iyang mga tiil sa dugo sa mga daotan, ¹¹ aron nga ang mga tawo moingon, “sa pagkatinuod, adunay ganti ang mga tawo nga matarong; sa pagkatinuod adunay Dios nga maghukom sa kalibotan.”

59

¹ Luwasa ako gikan sa akong mga kaaway, akong Dios; ipahimutang ako sa ibabaw gikan niadtong makigbatok kanako. ² Tipigi ako gikan niadtong mobuhat ug daotan, ug luwasa ako gikan sa mga tawo nga uhaw sa dugo. ³ Kay tan-awa, naghulat sila alang sa pagkuha sa akong kinabuhi. Ang gamhanan nga magbubuhay ug daotan nagtigom batok kanako, apan dili tungod sa akong kalapasan o sa akong sala, Yahweh. ⁴ Nangandam sila alang sa paggukod kanako bisan wala akoy sala; Pagmata ug tabangi ako ug tan-awa. ⁵ Ikaw, Yahweh ang Dios sa mga kasundalohang anghel, ang Dios sa Israel, tindog ug siloti ang tanang mga nasod; ayaw kaloy-i ang tanang mga daotan nga malapason. Selah ⁶ Mibalik sila sa kagabhion, nag-uwang sila sama sa mga iro ug naglibotlibot sa siyudad. ⁷ Tan-awa, nagginghawa sila agi sa ilang mga baba; ang mga espada anaa sa ilang mga ngabil, kay miingon

sila, “kinsa ang makadungog kanato?” ⁸ Apan ikaw, Yahweh, kataw-i sila; gihimo mo ang tanang nasod nga kataw-anan. ⁹ Dios akong kusog, hatagan ko ikaw ug pagtagad; ikaw ang akong taas nga tore. ¹⁰ Ang Dios magatagbo kanako sa iyang matitud-anon nga kasabotan; ipakita sa Dios kanako ang tinguha sa akong mga kaaway. ¹¹ Ayaw sila patya, o ang akong mga tawo makalimot. Kataga sila pinaagi sa imong gahom ug laglaga sila, Ginoo nga among taming. ¹² Kay ang sala sa ilang mga baba ug ang mga pulong sa ilang mga ngabil, tugoti sila nga madakpan sa ilang mga garbo, ug alang sa mga tunglo ug sa mga bakak nga ilang gipahayag. ¹³ Lamoya sila sa kasuko, lamoya sila aron nga mahanaw na sila; tugoti sila nga masayod nga ang Dios nagdumala kang Jacob ug hangtod sa kinatumyan sa yuta. Selah ¹⁴ Mibalik sila sa kagabhion, nga nag-uwang sama sa iro ug naglibotlibot sa siyudad. ¹⁵ Nanagsuroy sila sa pagpangita ug mga pagkaon ug nagngulob sila sama sa iro kung dili sila matagbaw. ¹⁶ Apan moawit ako mahitungod sa imong kusog, ug sa kabuntagon moawit ako sa imong gugma nga dili matarog! Kay ikaw man ang akong taas nga tore ug dalangpanan sa adlaw sa akong kasubo. ¹⁷ Nganha kanimo ang akong kusog, moawit ako ug mga pagdayeg; kay ang Dios man ang akong taas nga tore, ang Dios sa matitud-anon nga kasabotan.

60

¹ Dios imo kaming gipahilayo; imong giguba ang among mga panalipod; nasuko ka; ipasig-uli kami pag-usab. ² Giuyog nimo ang yuta; gipaliki mo kini; ayoha ang mga liki niini, kay kini nauyog. ³ Gihimo nimo ang imong katawhan nga makakita ug lisod nga mga butang; gipainom mo kami ug bino aron magsumparay. ⁴ Alang niadtong nagtahod kanimo, imong gipahimutang ang bandila nga madayag batok niadtong nagbitbit sa pana. Selah. ⁵ Aron nga kadtong imong gihigugma maluwas, luwasa kami sa imong tuo nga kamot ug tubaga ako. ⁶ Ang Dios nagsulti sa iyang pagkabalaan, “Magmaya ako; tungaon ko ang Siquem ug bahinbahinon ang walog sa Succoth. ⁷ Akoa ang Gilead, ug akoa ang Manasseh; ug ang Efraim usab ang panalipod sa akong ulo; Ang Juda ang akong setro. ⁸ Ang Moab mao ang akong hunawanan; akong ilabay ang akong sapatos ngadto sa Edom; mosinggit ako sa kadaogan tungod sa Filistia. ⁹ Kinsa ang magdala kanako ngadto sa lig-on nga siyudad? Kinsa ang maggiya kanako sa Edom? ¹⁰ Apan ikaw, O Dios, wala mo ba kami gisalikway? Wala ka moadto sa gira uban ang among mga kasundalohan. ¹¹ Hatagi kami ug tabang batok sa kaaway, kay ang tabang sa tawo walay pulos. ¹² Magmalampuson kami pinaagi sa tabang sa Dios; iyang pagayatakan ang among mga kaaway.

61

¹ Alang sa pangulong musikero; dinuyogan sa tulunggon nga adunay kuwerdas. Ang salmo ni David. Pamatia ang akong pagtuaw, O Dios; paminawa ang akong mga pag-ampo. ² Gikan sa kinalayoang bahin sa kalibotan mosangpit ako kanimo sa dihang naghuet ang akong kasingkasing; dad-a ako sa bato nga mas habon pa kay kanako. ³ Tungod kay ikaw ang kanunay kong dalangpanan, usa ka lig-ong

tore batok sa kaaway. ⁴ Papuy-a ako sa imong puluy-anan hangtod sa kahangtoran! Padangopa ako sa landong sa imong mga pako. Selah ⁵ Kay ikaw, Dios, nakadungog sa akong mga panumpa ug gihatagan mo ako sa mga panulundon niadtong nagpasidungog sa imong ngalan. ⁶ Lugwayan nimo ang kinabuhi sa hari; ang iyang katuigan mahisama sa daghang kaliwatan. ⁷ Magpabilin siya sa atubangan sa Dios hangtod sa kahangtoran. ⁸ Mag-awit ako sa pagdayeg sa imong ngalan hangtod sa kahangtoran aron sa matag adlaw mabuhat ko ang akong mga panumpa.

62

¹ Alang sa pangulong musikero; sumala kang Jedutun. Ang salmo ni David. Magpaabot lamang ako sa Dios; gikan kaniya ang akong kaluwasan. ² Siya lang ang akong bato ug ang akong kaluwasan; siya ang akong habog nga tore; dili gayod ako matarog. ³ Hangtod kanus-a ba kamong tanan mag-atake sa tawo, nga inyong itulak nga sama sa nagharag nga paril o katumbahon nga koral? ⁴ Nagpakisayod lamang sila kaniya aron ipaubos siya gikan sa iyang halangdong katungdanan; gihigugma nila ang pagpamakak; gipanalanginan nila siya pinaagi sa ilang mga baba, apan sa ilang mga kasingkasing gitunglo diay nila siya. Selah ⁵ Magpaabot lang ako sa Dios; kay ang akong paglaom anaa lang kaniya. ⁶ Siya lang ang akong bato ug akong kaluwasan; siya ang akong habog nga tore; dili gayod ako matarog. ⁷ Diha sa Dios ang akong kaluwasan ug akong himaya; ang bato sa akong kusog ug ang akong dalangpanan anaa sa Dios. ⁸ Kamong mga katawhan salig kaniya sa tanang panahon, ibubo ang inyong kasingkasing diha kaniya; ang Dios ang atong dalangpanan. Selah ⁹ Sa pagkatinuod, ang yano nga mga tawo walay pulos, ug ang tinamod nga mga tawo usa ka bakak; gaan lang sila kung timbangon; mas gaan pa sila sa walay bili. ¹⁰ Ayaw pagsalig diha sa pagpangdaugdaog o pagpangawat; ug ayaw paglaom sa walay pulos nga bahandi, kay dili gayod kini magapamunga; ayaw isalig ang imong kasingkasing niini. ¹¹ Misulti ang Dios sa makausa, nadungog ko kini sa makaduha: iya sa Dios ang gahom. ¹² Imo usab, Ginoo, ang pagkamatitud-anon sa kasabotan, tungod kay gantihan mo ang matag tawo sumala sa iyang binuhatan.

63

¹ Ang salmo ni David, sa dihang atua siya sa kamingawan sa Juda. Dios, ikaw ang akong Dios! Gipangita ko ikaw pag-ayo, giuhaw ang akong kalag kanimo, ug ang akong unod nangandoy kanimo, diha sa usa ka uga ug malang yuta diin wala gayoy tubig. ² Busa nangita ako kanimo diha sa imong balaang katawhan aron makita ang imong gahom ug ang imong himaya. ³ Tungod kay ang imong pagkamatitud-anon sa kasabotan mas maayo pa kaysa kinabuhi, magadayeg ang akong mga ngabil kanimo. ⁴ Busa dayegon ko ikaw samtang ako buhi pa; ibayaw ko ang akong mga kamot diha sa imong ngalan. ⁵ Sama kini ingon nga nagkaon ako sa unod nga anaa sa bukog ug sa tambok; pinaagi sa malipayong ngabil dayegon ko ikaw sa akong baba, ⁶ sa dihang maghunahuna ako kanimo sa akong higdaanan ug mamalandong ako kanimo sa takna sa kagabhion.

⁷ Kay ikaw nagatabang kanako ug nagmaya ako sa landong sa imong mga pako. ⁸ Migunit ako kanimo; ang imong tuong kamot nag-agak kanako. ⁹ Apan kadtong naninguha sa paglaglag sa akong kinabuhi mahiadto sa kinahiladmang bahin sa yuta; ¹⁰ itugyan sila ngadto sa mga kamot nga migamit ug espada, ug mahimo silang pagkaon sa mga lobo. ¹¹ Apan magmaya ang hari diha sa Dios; tanan nga nanumpa kaniya mapasigarbohon kaniya, apan ang baba niadtong nagapamakak pahilumon.

64

¹ Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David. Pamatia ang akong tingog, O Dios, paminawa ang akong mga mulo; tipigi ang akong kinabuhi gikan sa kahadlok sa akong mga kaaway. ² Tagoi ako gikan sa tinagong laraw sa mga daotan, ug gikan sa kasamok sa nagabuhat ug kasal-anan. ³ Gibaid nila ang ilang mga dila sama sa mga espada; gition nila ang ilang mga pana, ang sakit nga mga pulong, ⁴ aron ipana ngadto sa mga walay sala diha sa tagong dapit; unya sa kalit ilang panaon siya sa walay kahadlok. ⁵ Gidasig nila ang ilang kaugalingon sa pagplano ug daotan; nagsabot sila sa tago aron sa pagbuhat ug lit-ag; unya miingon sila, “Kinsa ang makakita kanato?” ⁶ Nagplano sila ug daotan; “Nahuman na kita,” unya miingon sila, “Maayo ang pagkaplano.” Dili matukib ang hunahuna ug kasingkasing sa tawo. ⁷ Apan panaon sila sa Dios; ug sa kalit lang masamdan sila sa iyang mga pana. ⁸ Mapandol sila, sanglit ang ilang mga dila mounay kanila; ang tanan nga makakita kanila maglingolingo. ⁹ Mangahadlok ang tanang mga tawo ug magsulti sa mga gibuhat sa Dios. Maghunahuna sila pag-ayo mahitungod kung unsa ang iyang nabuhat. ¹⁰ Magmaya ang mga matarong ngadto kang Yahweh ug modangop kaniya; ang tanang adunay matarong nga kasingkasing mapasigarbohon diha kaniya.

65

¹ Alang sa pangulong musikero. Ang salmo nga awit ni David. Alang kanimo, O Dios sa Zion, nagpaabot ang among mga pagdayeg; tumanon namo ang among mga panaad diha kanimo. ² Ikaw nga naminaw sa mga pag-ampo, ang tanang may unod moduol kanimo. ³ Mipatigbabaw ang kasal-anan batok kanamo; ingon man ang among mga kalapasan, apan pasayloon nimo kini. ⁴ Bulahan ang tawo nga imong gipili nga ipaduol kanimo aron nga siya magpuyo sa imong templo. Matagbaw kami sa pagkamaayo sa imong puluy-anan, ang imong balaang templo. ⁵ Diha sa pagkamatarong imo kaming tubagon pinaagi sa pagbuhat sa mga kahibulongang butang, Dios sa among kaluwasan; ikaw nga paglaom sa tibuok kalibotan ug niadtong anaa sa layong dapit sa tabok sa kadagatan. ⁶ Kay ikaw ang nagbuhat sa lig-on nga mga kabukiran, ikaw nga nagbakos sa kusog. ⁷ Ikaw ang nagpahilom sa pagngulob sa kadagatan, sa pagdahunog sa mga balod niini ug sa kasamok sa mga tawo. ⁸ Kadtong nagpuyo sa halayong dapit sa kalibotan mangahadlok sa timaan sa imong mga buhat; magmaya ang sidlakan ug ang kasadpan tungod kanimo. ⁹ Moanhi ka aron pagtabang sa yuta; gipatubigan nimo kini; gipatambok nimo kini; ang sapa sa Dios puno sa tubig; gihatagan nimo ang mga tawo ug trigo sa dihang giandam mo

ang yuta. ¹⁰ Gipatubigan nimo pag-ayo ang mga tudling; gipahiluna nimo ang dinarong yuta; gipahumok nimo kini pinaagi sa taligsik; gipanalanginan nimo ang nagturok niini. ¹¹ Gikoronahan nimo ang tuig sa imong pagkamaayo; ang maagian sa imong karwahe adunay nangahulog nga patambok sa yuta. ¹² Ang sibsibanan sa kamingawan napuno sa yamog, ug ang kabungtoran nagsul-ob sa kalipay. ¹³ Nagsul-ob ang sibsibanan sa mga panon sa mananap; napuno usab ang mga walog sa mga trigo; nagsinggit sila sa kalipay, ug nag-awit sila.

66

¹ Alang sa pangulong musikero. Usa ka awit, ang salmo. Paghimo ug malipayong kasaba ngadto sa Dios, tibuok kalibotan; ² Awita ang himaya sa iyang ngalan; himoa nga mahimayaon ang iyang pagdayeg. ³ Isulti sa Dios, "Pagkamakalilisang sa imong mga buhat! Tungod sa kadako sa imong gahom moyukbo kanimo ang imong mga kaaway. ⁴ Ang tibuok kalibotan magsimba kanimo ug mag-awit kanimo; magaawit sila sa imong ngalan." Selah ⁵ Ngari ug tan-awa ang mga gibuhat sa Dios; kahadlokang siya ug ang iyang mga gibuhat ngadto sa mga anak sa katawhan. ⁶ Gipamala niya ang dagat; milatas sila sa suba; didto nagmalipayon kita diha kaniya. ⁷ Pinaagi sa iyang kusog nagdumala siya hangtod sa kahangtoran; nagtaw-an siya sa kanasoran; ayaw itugot nga magpataas ang mga masupilon sa ilang kaugalingon. Selah ⁸ Dayega ang Dios, kamong katawhan, ipalanog ang pagdayeg alang kaniya. ⁹ Giampingan kita niya taliwala sa mga buhi, ug wala niya gitugot nga madalin-as ang atong mga tiil. ¹⁰ Kay ikaw, O Dios, nagsulay kanamo; gisulayan nimo kami sama sa plata nga giulay. ¹¹ Gihatod nimo kami sa pukot; gibutang nimo sa among likod ang labihang palas-anon. ¹² Gipayatagan nimo sa mga tawo ang among mga ulo; miagi kami sa kalayo ug sa tubig, apan gidala mo kami sa usa ka hawan nga dapit. ¹³ Moadto ako sa imong puluy-anan nga dala ang mga halad nga sinunog; akong tumanon ang akong panumpa ¹⁴ nga gisaad sa akong mga ngabil ug ang gisulti sa akong baba sa dihang anaa ako sa kagul-anan. ¹⁵ Maghalad ako kanimo ug sinunog nga tambok nga mga mananap nga adunay humot sa laking karnero; maghalad ako ug mga torong baka ug mga kanding. Selah ¹⁶ Ngari ug paminaw, kamong tanan nga may kahadlok sa Dios, ug imantala ko ang gibuhat niya alang sa akong kalag. ¹⁷ Mituaw ako kaniya pinaagi sa akong baba, ug gidayeg siya sa akong dila. ¹⁸ Kung aduna akoy makita nga sala sa akong kasingkasing, ang Ginoo dili maminaw kanako. ¹⁹ Apan ang Dios naminaw gayod; gitagad niya ang tingog sa akong pag-ampo. ²⁰ Dalayegon ang Dios, nga wala niya pasagdi ang akong pag-ampo o ang iyang pagkamatinud-anon sa kasabotan nganhi kanako.

67

¹ Alang sa pangulong musikero; dinuyogan sa tulunggon nga adunay kuwerdas. Ang salmo, nga usa ka awit. Magmaluluy-on unta ang Dios kanato ug magpanalangin kanato ug iyang ipadan-ag ang iyang panagway nganhi kanato Selah ² aron masayod ang kalibotan sa imong paagi, nga ang imong kaluwasan alang sa tanang kanasoran. ³ Tugoti nga dayegon ka sa katawhan, Dios; tugoti nga dayegon ka

sa tanang katawhan. ⁴ O, tugoti ang kanasoran nga magmaya ug mag-awit sa kalipay, tungod kay hukman mo ang katawhan uban sa hustisiya ug dumalahan ang kanasoran sa kalibotan. Selah ⁵ Tugoti nga dayegon ka sa katawhan, O Dios; tugoti nga dayegon ka sa tanang katawhan. ⁶ Mihatag ang yuta sa abot niini ug ang Dios nga atong Dios nagpanalangin kanato. ⁷ Gipanalanginan kita sa Dios, ug ang tanang anaa sa kalibotan nagpasidungog kaniya.

68

¹ Alang sa pangulong musikero; Ang salmo ni David, usa ka awit. Hinaot motindog ang Dios; magkatibulaag unta ang iyang mga kaaway; ug kadtong nasilag usab kaniya mokalagiw unta sa iyang atubangan. ² Sama sa aso nga iPadpad; busa pahawaa sila; sama sa kandila nga matunaw sa kalayo, aron nga ang daotan mahanaw sa presensiya sa Dios. ³ Apan magmaya ang matarong; magsadya sila diha sa Dios; hinaot nga magmaya sila ug magmalipayon. ⁴ Awiti ang Dios! Awiti ug pagdayeg ang iyang ngalan! Dayega siya nga nagsakay latas sa walog sa Suba sa Jordan! Yahweh ang iyang ngalan! Pagmaya kaniya! ⁵ Ang amahan sa mga walay amahan, tigpanalipod sa mga biyuda, ang Dios anaa sa balaang dapit diin siya nagpuyo. ⁶ Gibutang sa Dios ang mga nag-inusara ngadto sa matag pamilya; gipagawas niya ang mga binilanggo uban ang panag-awit; apan ang mga masupilon gipapuyo sa utang yuta. ⁷ O Dios, sa dihang nag-una ka sa imong katawhan, sa pagmartsa nimo latas sa kamingawan, Selah ⁸ Nangurog ang kalibotan; ug nag-ulan ang kalangitan sa presensiya sa Dios, diha sa presensiya sa Dios sa iyang pag-abot sa Sinai, diha sa presensiya sa Dios, ang Dios sa Israel. ⁹ Ikaw, Dios nagpadala ug dakong ulan; imong gilig-on ang imong panulundon sa dihang naluya kini. ¹⁰ Mipuyo ang imong katawhan niini; ikaw, O Dios mihatag sa imong kamaayo ngadto sa mga kabos. ¹¹ Naghatag ang Ginoo ug kasugoan, ug kadtong nagpahibalo niini mao ang daghang kasundalohan. ¹² - ¹³ Ang mga hari sa kasundalohan mikalagiw, nanagan sila, ug ang mga babaye nga nagpaabot sa panimalay nagbahinbahin sa mga kinuha: mga salampati nga plata ug ang mga pako sa naggilakgilak nga bulawan. Sa dihang ang pipila kaninyo nagpabilin sa kulongan sa karnero, nganong gibuhat ninyo kini? ¹⁴ Gipatibulaag sa Labing Gamhanan ang mga hari didto, atol kini nga nag-ulan ug nyebe sa Bukid sa Zalmon. ¹⁵ Ang kusgan nga bukid mao ang bungtod sa Basan; ang usa ka habog nga bukid mao ang bungtod sa Basan. ¹⁶ Nganong nasina ka man, ikaw habog nga bukid, sa bukid nga gipili sa Dios nga iyang puy-an? Sa pagkatinuod, si Yahweh magpuyo niini hangtod sa kahangtoran. ¹⁷ Ang mga karwahe sa Dios 20, 000, nilibo ka liboan; uban ang Ginoo kanila didto sa balaang dapit sa Sinai. ¹⁸ Misaka siya sa kinatumyan; nga dala ang mga binihag; nagdawat ka sa mga gasa gikan sa katawhan, bisan pa niadtong nakig-away kanimo, aron ikaw Yahweh nga Dios mopuyo didto. ¹⁹ Bulahan ang Ginoo, nga sa matag adlaw nagdala sa atong mga palas-anon, ang Dios nga mao ang atong kaluwasan. Selah ²⁰ Ang atong Dios mao ang Dios nga moluwas; si Yahweh ang Ginoo nga maoy makaluwas kanato gikan sa kamatayon. ²¹ Apan dugmukon sa Dios ang mga ulo sa iyang mga kaaway, ang buhokon nga mga

ulo niadtong naglakaw sa pagpakasala batok kaniya. ²² Miingon ang Ginoo, “Dad-on ko ang akong mga kaaway balik sa Basan, ako silang ipabalik ngadto sa kinahiladman sa dagat ²³ aron inyong dugmukan ang inyong mga kaaway, ug mabasa ang inyong tiil sa dugo, ug aron ang mga dila sa inyong mga iro adunay bahin sa inyong mga kaaway.” ²⁴ Nakita nila ang imong pagpasundayag, Dios, ang pasundayag sa akong Dios, akong Hari, didto sa balaang dapit. ²⁵ Nag-una ang mga mag-aawit, ang misunod mao ang mga musikero, ug sa tungatunga ang mga dalaga nga nagtugtog sa mga tamborin. ²⁶ Bulahan ang Dios sa panagtigom; dayega si Yahweh, kamong mga tinuod nga kaliwat sa Israel. ²⁷ Nag-una ang Benjamin nga labing gamay nga banay, unya ang pangulo sa Juda ug ilang panon, ug ang mga pangulo sa Zebulun ug ang mga pangulo sa Neftali. ²⁸ Ang inyong Dios, O Israel nagsugo sa inyong kusog; ipadayag kanamo ang imong gahom, Dios, sama sa imong pagpadayag niini kaniadto. ²⁹ Ipadayag ang imong gahom kanamo gikan sa imong templo sa Jerusalem, diin ang mga hari magdala sa mga gasa nganha kanimo. ³⁰ Singgit diha sa gubat batok sa ihalas nga mananap diha sa kasagbotan, batok sa katawhan, kanang panon sa mga torong baka ug mga nati. Pakaulawi sila ug himoa nga sila magdala ug mga gasa; patibulaaga ang mga tawo nga nagtinguha sa pakiggubat. ³¹ Mogawas ang mga prinsipe gikan sa Ehipto; ibayaw dayon sa Etiopia ang iyang mga kamot ngadto sa Dios. ³² Awiti ang Dios, kamong mga gingharian sa kalibotan; Selah Awiti ug pagdayeg si Yahweh. ³³ Kaniya nga nagsakay diha sa kalangitan nga anaa na sukad pa kaniadto; tan-awa nagsinggit siya uban ang gahom. ³⁴ Ang kusog iya gayod sa Dios; ang iyang pagkahalangdon anaa sa tibuok Israel, ug ang iyang kusog anaa sa kalangitan. ³⁵ O Dios, gikahadlok ka diha sa imong balaang dapit; ang Dios sa Israel—naghatag siyag kusog ug gahom sa iyang katawhan. Dalayegon ang Dios.

69

¹ Alang sa pangulong musikero; sumala sa Shoshanim. Ang salmo ni David. Luwasa ako, Dios; kay ang katubigan nagbutang sa akong kinabuhi diha sa kakuyaw. ² Naunlod ako sa lalom nga lapok, diin walay dapit nga katindogan; nahiabot ako sa lalom nga katubigan, diin ang baha milumos kanako. ³ Gikapoy ako tungod sa akong paghilak; nauga na ang akong tutonlan; naluya na ang akong mga mata samtang naghulat sa akong Dios. ⁴ Kadtong nagdumot kanako nga walay hinungdan mas daghan pa kaysa buhok sa akong ulo; kadtong buot mopuo kanako, nga walay kapasikaran, nahimo nakong mga kaaway, mga kusgan sila; ang wala nako gikawat, kinahanglan nakong ibalik. ⁵ Dios, nasayod ka sa akong pagkabuangbuang, ug ang akong mga sala wala nalilong diha kanimo. ⁶ Ayaw itugot nga kadtong naghulat kanimo maulawan tungod kanako, Yahweh nga Ginoong makagagahom; ayaw itugot nga kadtong nagapangita kanimo pagatamayon tungod kanako, O Dios sa Israel. ⁷ Tungod kanimo nabug-atan ako sa pagtamay; ang kaulaw mitabon sa akong nawong. ⁸ Nahimo akong dumuduong ngadto sa akong mga igsoong lalaki, usa ka langyaw ngadto sa mga anak sa akong inahan. ⁹ Kay ang tumang kadasig sa imong puluy-anan milamoy kanako, ug ang mga pagtamay

niadtong mga nagtamay kanimo naania kanako. ¹⁰ Sa dihang mihilak ako ug wala mikaon, gitamay nila ako. ¹¹ Sa dihang gihimo kong bisti ang sako, nahimo akong buangbuang sa panultihon ngadto kanila. ¹² Gihisgotan ako niadtong naglingkod sa ganghaan sa siyudad; ako mao ang awit sa mga palahubog. ¹³ Apan alang kanako, ang akong pag-ampo diha kanimo, Yahweh, sa takna nga imong dawaton; tubaga intawon ako diha sa kasaligan mong kaluwasan. ¹⁴ Biraha ako gikan sa lapok, ug ayaw itugot nga maunlod ako; kuhaa ako palayo gikan niadtong mga nagdumot kanako ug luwasa ako gikan sa lalom nga katubigan. ¹⁵ Ayaw itugot nga ang baha molumos kanako, ni ang lalom molamoy kanako. Ayaw itugot nga ang bung-aw motak-om sa iyang baba nganhi kanako. ¹⁶ Tubaga ako, O Yahweh, kay ang imong pagkamatinud-anon sa kasabotan maayo man; tungod kay dako ang imong kaluoy kanako, lingia ako. ¹⁷ Ayaw itago ang imong nawong gikan sa imong sulugoon, kay ania ako sa kalisdanan; tubaga dayon ako. ¹⁸ Anhia ako ug luwasa ako. Tungod sa akong mga kaaway, lukata ako. ¹⁹ Nasayod ka sa mga pagsaway kanako, sa pagpakaulaw kanako, ug sa pagtamay kanako; ang tanan kong mga kaaway anaa sa imong atubangan. ²⁰ Nasakitan ang akong kasingkasing sa mga pagtamay; napuno ako sa kabug-aton; nangita ako ug tawo nga maluoy kanako, apan walay bisan usa; nangita ako ug maghuhupay, apan wala akoy nakaplagan. ²¹ Gidalitan nila ako ug hilo aron akong kanon; sa akong kauhaw gidalitan nila ako ug suka aron akong imnon. ²² Itugot nga ang lamesa sa ilang atubangan mahimong lit-ag; sa dihang sila maghunahuna nga luwas sila, mahimo unta kining bitik. ²³ Mangitngitan unta ang ilang mga mata aron dili sila makakita; ug himoa kanunay nga ang ilang mga dapidapi mangurog. ²⁴ Ibubo ngadto kanila ang imong kasuko, ug unta maapsan sila sa kabangis sa imong kapungot. ²⁵ Unta mahimo biniyaan ang ilang dapit; wala na untay bisan usa nga mopuyo sa ilang mga tolda. ²⁶ Tungod kay gilutos nila ang usa nga imong gilatos. Gibalik nila pag-usab ang mga kasakit niadtong imong gisamaran. ²⁷ Pakasad-a sila sa pagbuhat ug daghang mga sala; ayaw sila tugoti nga makaduol sa imong matarong nga kadaogan. ²⁸ Papason unta sila gikan sa Libro sa Kinabuhi ug dili mahisulat uban sa mga matarong. ²⁹ Apan kabos ako, ug masulobon; unta ang imong kaluwasan, O Dios, mopahiluna kanako sa hataas. ³⁰ Dayegon ko ang ngalan sa Dios inubanan sa awit ug ako siyang pasidunggan inubanan sa mga pagpasalamat. ³¹ Makapahimuot kini kang Yahweh labaw pa sa torong baka nga adunay mga sungay. ³² Makita kini sa malumo ug magmaya sila; kamo nga nagapangita sa Dios, magmadasigon ang inyong mga kasingkasing. ³³ Tungod kay mopatalinghog si Yahweh sa mga nagkinahanglan ug dili niya pasagdan ang iyang mga binilanggo. ³⁴ Hinaot nga ang langit ug ang yuta magadayeg kaniya, ang kadagatan ug ang tanan nga nagalihok niini. ³⁵ Tungod kay luwason sa Dios ang Zion, ug pagatukoron pag-usab ang mga siyudad sa Juda; ang katawhan mopuyo didto ug makapanag-iya niini. ³⁶ Ang kaliwatan sa iyang mga sulugoon maoy makapanunod niini; ug kadtong nahigugma sa iyang ngalan makapuyo didto.

70

¹ Alang sa pangulong musikero. Ang salmo ni David; alang sa paghinumdom. Luwasa ako, O Dios! Yahweh, dali dayon ug tabangi ako. ² Tugoti nga kadtong mosulay sa pagkuha sa akong kinabuhi mapaulawan ug pagatamastamasan; motalikod unta sila ug dad-on sa kaulawan, kadtong nagmalipayon sa akong kasakitan. ³ Motalikod unta sila tungod sa ilang kaulaw, kadtong mga nagkatawa. ⁴ Ang tanan nga nagapangita kanimo maglipay unta ug magmaya diha kanimo; kadtong nahigugma sa imong kaluwasan kanunay unta nga magasulti, “Dalayegon ang Dios.” ⁵ Apan kabos ako ug timawa; pagdali nganhi kanako, Dios; ikaw ang akong magtatabang ug luwasa ako. Yahweh, ayaw paglangan.

71

¹ Diha kanimo, Yahweh, magdangop ako; ayaw gayod itugot nga mabutang ako sa kaulawan. ² Luwasa ako ug himoa akong luwas sa imong pagkamatarong; ikiling ang imong igdulungog nganhi kanako ug luwasa ako. ³ Mahimo kang bato nga akong kadangpan diin kanunay kong adtoan; gihatag mo ang pagmando sa pagluwas kanako, kay ikaw ang akong bato ug akong salipdanan. ⁴ Luwasa ako, akong Dios, gikan sa kamot sa mga daotan, gikan sa kamot sa mga dili matarong ug mapintas. ⁵ Tungod kay ikaw ang akong paglaom, Yahweh nga Ginoo. Nagsalig ako kanimo sukad pa sa akong pagkabata. ⁶ Pinaagi kanimo giamoma ako gikan sa tagoangkan; ikaw mao siya nga nagkuha kanako gikan sa tagoangkan sa akong inahan; ang akong pagdayeg kanunay lang nga mahitungod kanimo. ⁷ Ako ang panag-ingnan sa daghang katawhan; ikaw ang akong lig-ong dalangpanan. ⁸ Ang akong baba mapuno sa pagdayeg kanimo, sa tanang mga adlaw uban sa imong kadungganan. ⁹ Ayaw ako isalikway sa takna sa akong katigulangon; ayaw ako biyai sa dihang wala na akoy kusog. ¹⁰ Tungod kay ang akong mga kaaway naghigot mahitungod kanako; kadtong nagalantaw sa akong kinabuhi nagkahiusa sa paglaraw. ¹¹ Miingon sila, “Gipasagdan na siya sa Dios; gukdon ug patyon nato siya, kay wala nay moluwas kaniya.” ¹² Dios, ayaw pagpahilayo gikan kanako; akong Dios, pagdali ug tabangi ako. ¹³ Mabutang unta sila sa kaulawan ug magun-ob, kadtong nagbatok sa akong kinabuhi; matabonan unta sila sa mga pagtamay ug kaulawan, kadtong nagtinguha sa pagpasakit kanako. ¹⁴ Apan kanunay akong molaom kanimo ug modayeg kanimo sa makadaghan. ¹⁵ Ang akong baba mosulti mahitungod sa imong pagkamatarong ug sa imong kaluwasan sa tanang adlaw, bisan dili ko kini masabtan. ¹⁶ Moabot ako uban sa makagagahom nga mga buhat ni Yahweh nga Ginoo; isulti ko ang imong pagkamatarong, kanimo lang. ¹⁷ O Dios, gitudloan mo ako sukad pa sa akong pagkabatan-on; bisan karon akong gimantala ang imong mga kahibulongang gibuhat. ¹⁸ Sa pagkatinuod, bisan sa dihang ako matigulang ug ubanon na, Dios, ayaw ako pasagdi, samtang akong ginamantala ang imong kusog ngadto sa mosunod nga mga kaliwatan, ang imong gahom ngadto sa tanan nga moabot. ¹⁹ Ang imong pagkamatarong man usab, Dios, hataas kaayo; ikaw nga nagbuhat sa dagkong mga butang, O Dios, kinsa man ang sama kanimo? ²⁰ Ikaw nga nagpakita kanamo sa

daghang makalilisang nga mga kalisdanan maoy modasig kanamo pag-usab ug mobangon kanamo pag-usab gikan sa kinahiladman sa yuta. ²¹ Hinaot nga imong dugangan ang akong kadungganan; balik pag-usab ug hupaya ako. ²² Magpasalamat usab ako kanimo dinuyogan sa alpa alang sa imong pagkamasaligan, akong Dios; magawit ako kanimo sa mga pagdayeg dinuyogan sa alpa, Balaan sa Israel. ²³ Ang akong mga ngabil magasinggit sa kalipay sa dihang mag-awit ako ug mga pagdayeg alang kanimo—bisan ang akong kalag, nga imong giluwat. ²⁴ Ang akong dila magalitok usab mahitungod sa imong pagkamatarong sa tanang adlaw; tungod kay napaulawan ug nagkaguliyang sila, kadtong nagtinguha sa pagpasakit kanako.

72

¹ Ang salmo ni Solomon. Hatagi ang hari sa imong matarong nga kasugoan, Dios, ang imong pagkamatarong ngadto sa anak sa hari. ² Hinaot nga mohukom siya sa imong katawhan uban ang pagkamatarong ug sa imong mga kabos uban ang hustisya; ³ hinaot nga ang kabukiran mohatag ug kalinaw alang sa katawhan; hinaot nga ang kabungtoran mohatag ug pagkamatarong. ⁴ Hinaot hukman niya ang kabos sa mga katawhan; hinaot nga luwason niya ang mga anak sa mga nagkinahanglan ug dugmukon ang mga nagdaugdaog. ⁵ Hinaot nga pasidunggan ka nila samtang ang adlaw molungtad, ug hangtod nga ang bulan magpabilin sa tanang mga kaliwatan. ⁶ Hinaot nga mokanaog siya sama sa ulan diha sa pinutol nga mga sagbot, sama sa ulan nga mobisbis sa yuta. ⁷ Hinaot nga ang matarong modagsang sa iyang mga adlaw, ug hinaot adunay kadagaya sa kalinaw hangtod nga ang bulan mahanaw. ⁸ Hinaot nga iyang dumalahan ang gikan sa dagat hangtod sa dagat, ug gikan sa Suba hangtod sa kinatumyan sa kalibotan. ⁹ Hinaot nga kadtong mga nagpuyo sa kamingawan moyukbo sa iyang atubangan; hinaot nga ang iyang mga kaaway molukapa sa abog. ¹⁰ Hinaot nga ang mga hari sa Tarsis ug sa mga isla mohatag ug buhis; hinaot nga ang mga hari sa Sheba ug sa Seba mohatag ug mga gasa. ¹¹ Hinaot gayod nga ang tanang mga hari moyukbo sa iyang atubangan; hinaot nga ang tanang kanasoran moalagad kaniya. ¹² Tungod kay iyang gitabangan ang mga nagkinahanglan nga nagtuaw ug ang mga kabos nga walay laing magtatabang. ¹³ Aduna siyay kaluoy sa mga kabos ug sa mga nagkinahanglan, ug iyang luwason ang kinabuhi sa mga nagkinahanglang katawhan. ¹⁴ Iyang gitubos ang ilang mga kinabuhi gikan sa pagdaugdaog ug kasamok, ug ang ilang dugo bililhon sa iyang panan-aw. ¹⁵ Hinaot nga mabuhi pa siya! Hinaot nga ang bulawan sa Sheba igahatag kaniya. Hinaot ang katawhan kanunay nga magampo alang kaniya; hinaot nga ang Dios magpanalangin kaniya sa tanang adlaw. ¹⁶ Hinaot nga ang ilang yuta adunay kadagaya sa trigo; hinaot nga ipalidpalid ang mga tanom sa kinatumyan sa kabukiran. Hinaot nga ang bunga niini mahimong sama sa Lebanon; hinaot nga molabong ang katawhan sa mga siyudad sama sa mga sagbot sa kaumahan. ¹⁷ Hinaot nga ang iyang ngalan molungtad hangtod sa kahangtoran; hinaot nga ang iyang ngalan magapadayon hangtod aduna pay adlaw; hinaot nga ang katawhan mapanalanginan pinaagi

kaniya; hinaot nga ang tanang kanasoran motawag kaniya ug bulahan. ¹⁸ Hinaot nga si Yahweh nga Dios, ang Dios sa Israel, mahimaya, nga mao ang nagbuhat sa kahibulongang mga butang. ¹⁹ Hinaot nga ang iyang mahimayaong ngalan pagadayegon hangtod sa kahangtoran, ug hinaot ang tibuok kalibotan mapuno sa iyang himaya. Amen ug Amen. ²⁰ Natapos na ang mga pag-ampo ni David nga anak ni Jess. Ikatulong Libro.

73

¹ Ang salmo ni Asaf. Tinuod gayod nga ang Dios maayo ngadto sa Israel, niadtong adunay putli ug kasingkasing. ² Apan alang kanako, hapit madalin-as ang akong mga tiil; ang akong mga tiil hapit madalin-as samtang ako naglakaw ³ tungod kay nasina ako sa mga garboso sa dihang nakita ko ang pag-uswag sa mga daotan. ⁴ Tungod kay wala silay kasakitan hangtod sa ilang kamatayon, apan mga kusgan sila ug maayo ang ginakaon. ⁵ Gawasnon sila gikan sa mga kabug-aton sa ubang tawo; wala sila gisakit sama sa ubang tawo. ⁶ Ang garbo gidayandayan kanila sama sa kuwentas sa ilang liog; ang kasamok gibisti kanila sama sa kupo. ⁷ Tungod sa pagkabuta miabot ang sala; ang daotang mga panghunahuna milahos sa ilang mga kasingkasing. ⁸ Nagbugalbugal sila ug nagsulti ug daotan; sa ilang pagkagarboso nagbahad sila sa pagdaugdaog. ⁹ Ang ilang mga baba nagsulti batok sa kalangitan, ug ang ilang mga dila nagmartsa sa tibuok kalibotan. ¹⁰ Busa mibalik ang iyang katawhan ngadto kanila ug ang kadagaya sa katubigan nahubas. ¹¹ Miingon sila, “Giunsa man pagkasayod sa Dios? Aduna bay kahibalo diha sa Labing Halangdon?” ¹² Timan-i kini: mga daotan kini nga katawhan; kanunay silang walay pagpakabana, nahimong hilabihan ka dato. ¹³ Tinuod gayod nga kawang lamang nga akong gipanalipdan kining akong kasingkasing ug gihugasan ang akong mga kamot sa pagkawalay sala. ¹⁴ Tungod kay sa tanang adlaw gisakit ako ug gipanton sa matag buntag. ¹⁵ Kung misulti ako, “Akong isulti kining mga butanga,” unya akong gibudhian kining kaliwatan sa imong mga anak. ¹⁶ Bisan gisulayan ko sa pagsabot kining mga butanga, lisod kaayo kini alang kanako. ¹⁷ Unya miadto ako sa puluy-anan sa Dios ug nasabtan ko ang ilang dangatan. ¹⁸ Tinuod gayod gibutang nimo sila sa danlog nga mga dapit; gihatod nimo sila sa kalaglagan. ¹⁹ Naunsa nga nahimo silang kamingawan sa usa ka higayon! Moabot ang ilang kataposan ug matapos sila sa makalilisang nga paagi. ²⁰ Sama sila sa damgo nga sa pagkahuman ang tawo mahigmata; O Ginoo, sa dihang ikaw mobangon, dili na nimo hunahunaon kadtong mga damgo. ²¹ Tungod kay ang akong kasingkasing nagmasulob-on, ug nasamdan ako pag-ayo. ²² Usa ako ka walay alamag ug kulang sa panabot; sama lang ako sa usa ka walay pagbati nga mananap sa imong atubangan. ²³ Apan kanunay akong magauban kanimong; gigunitan mo ang akong tuong kamot. ²⁴ Giyahi ako sa imong mga tambag ug human niana dawata ako sa himaya. ²⁵ Kinsa may ako nga anaa sa langit apan ikaw? Walay bisan usa sa kalibotan nga akong gitinguha kung dili ikaw. ²⁶ Ang akong unod ug ang akong kasingkasing maluya man, apan ang Dios mao ang kusog sa akong kasingkasing hangtod sa kahangtoran. ²⁷ Kadtong halayo

gikan kanimo mangalaglag; gun-obon mo kadtong tanan nga wala nagmatinud-anon kanimo. ²⁸ Apan alang kanako, ang gikinahanglan kong buhaton mao ang pagdangop kanimo Dios. Gihimo nakong dalangpanan si Yahweh nga Ginoo. Akong imantala ang tanan nimong gibuhat.

74

¹ Usa ka maskil ni Asaf. O Dios, nganong gisalikway mo kami sa kahangtoran? Ngano nga ang imong kasuko misunog batok sa karnero diha sa imong sibsibanan? ² Hinumdomi ang imong katawhan, nga imong gipalit niadtong karaang kapanahonan, ang banay nga imong gitubos nga mahimo nga imong kaugalingong panulundon, ug ang Bukid sa Zion, diin ikaw mipuyo. ³ Ngari tan-awa ang hingpit nga pagkagun-ob, ang tanang kadaot nga gibuhat sa mga kaaway sa balaang dapit. ⁴ Ang imong mga kaaway nagngulob taliwala sa imong piniling dapit; gipahimutang nila ang ilang mga bandira. ⁵ Nanigbas sila gamit ang mga hatsa sama diha sa baga nga kalasangan. ⁶ Gidugmok nila ug gipangguba ang tanang kinulitan; giguba nila kini pinaagi sa mga hatsa ug mga maso. ⁷ Gisunog nila ang imong puluy-anan; gipanamastamasan nila ang imong pinuy-anan; gipukan kini ngadto sa yuta. ⁸ Miingon sila sa ilang mga kasingkasing, "Laglagon nato silang tanan." Gisunog nila ang tanan nimong tigomanan sa yuta. ⁹ Wala na kitay makita nga mga timaan, wala nay mga propeta, ug walay usa kanato ang nasayod kung hangtod kanus-a kini molungtad. ¹⁰ Hangtod kanus-a, O Ginoo, nga magtamay ang kaaway kanimo? Ang kaaway magpasipala ba sa imong ngalan sa kahangtoran? ¹¹ Nganong imo mang gipugngan ang imong kamot, ang imong tuong kamot? Ipagawas ang imong tuong kamot sa imong bistu ug laglaga sila. ¹² Bisan pa niini ang Dios maoy akong hari gikan pa sa karaang kapanahonan, nga nagadala sa kaluwasan sa kalibotan. ¹³ Gibahin mo ang dagat pinaagi sa imong kusog; gidugmok mo ang mga ulo sa makalilisang nga mga mananap diha sa katubigan. ¹⁴ Gidugmok mo ang mga ulo sa Leviatan; gipakaon mo siya sa mga nagpuyo sa kamingawan. ¹⁵ Giablihan mo ang mga tuboran ug kasapaan; gipahubas mo ang mga kasubaan. ¹⁶ Imo ang adlaw ug bulan sa ilang dapit. ¹⁷ Gipahimutang mo ang tanang utlanan sa kalibotan; ug ikaw ang naghimo sa ting-init ug sa tingtugnaw. ¹⁸ Hinumdomi kung giunsa sa kaaway paglabay ug mga pagtamay kanimo, O Yahweh, ug ang pagpasipala sa mga buangbuang nga mga tawo sa imong ngalan. ¹⁹ Ayaw itugyan ang kinabuhi sa imong salampati ngadto sa ihalas nga mananap. Ayaw kalimti hangtod sa kahangtoran ang kinabuhi sa dinaugdaog nimong katawhan. ²⁰ Hinumdomi ang imong kasabotan, kay ang mangitngit nga mga rehiyon sa yuta napuno sa mga dapit sa kabangis. ²¹ Ayaw itugot nga ang dinaugdaog mahibalik uban sa kaulaw; itugot nga ang kabos ug ang dinaugdaog modayeg sa imong ngalan. ²² Bangon, O Dios; panalipdi ang imong kadunggan; hinumdomi kung giunsa ka pagtamay sa mga buangbuang sa tibuok adlaw. ²³ Ayaw kalimti ang tingog sa imong mga kaaway o ang kabanha niadtong padayon nga nagsupak kanimo.

75

¹ Alang sa pangulong musikero; sumala sa Al Tasyet. Ang salmo ni Asaf, usa ka awit. Magapasalamat kami kaniya, O Dios; magapasalamat kami, kay gipadayag mo ang imong presensiya; ang mga tawo magasulti sa imong kahibulongang mga buhat. ² Sa gitakda nga panahon ako magahukom sa walay pinalabi. ³ Bisan ang kalibotan ug ang tanang lumulupyo niini mangurog sa kahadlok, akong lig-onon ang mga haligi sa kalibotan. Selah ⁴ Moingon ako ngadto sa mga garboso, "Ayaw pagpagarbo," ug ngadto sa mga daotan, "Ayaw ipataas ang sungay. ⁵ Ayaw ipataas ang inyong sungay; ayaw pagsulti uban ang mapahitas-ong liog." ⁶ Dili gikan sa sidlakan o gikan sa kasadpan, ug kini dili gikan sa kamingawan nga ang pagbayaw moabot. ⁷ Apan ang Dios mao ang maghuhukom; siya ang magadala paubos ug siya ang magabayaw. ⁸ Tungod kay si Yahweh nagkupot ug kupa sa nagabulabula nga bino, nga sinagolan ug mga lamas, ug ibubo kini. Sigurado gayod nga ang tanang daotan sa kalibotan moinom niini hangtod sa kataposang tulo. ⁹ Apan magpadayon ako sa pagsulti kung unsa ang imong nabuhat; magaaawit ako ug mga pagdayeg sa Dios ni Jacob. ¹⁰ Siya miingon, "Akong pagaputlon ang tanang sungay sa daotan, apan ang mga sungay sa mga matarong igabayaw."

76

¹ Alang sa pangulong musikero, dinuyogan sa tulunggon nga adunay kuwerdas. Ang salmo ni Asaf, usa ka awit. Gipaila sa Dios ang iyang kaugalingon ngadto sa Juda; ang iyang ngalan bantogan sa Israel. ² Ang iyang tolda anaa sa Salem; ang iyang puluy-anan anaa sa Zion. ³ Didto gibali niya ang mga uhas sa pana, ang taming, ang espada, ug ang uban pang mga hinagiban sa gubat. Selah ⁴ Hilabihan ang imong kasanag ug gipadayag mo ang imong himaya, samtang milugsong ka gikan sa mga kabukiran, diin imong gipatay ang imong mga biktima. ⁵ Ang mga maisugon ug kasingkasing nakawatan; ug nahinanok sila. Ang tanang manggugubat wala nay nahimo. ⁶ Sa imong pagbadlong, O Dios ni Jacob, ang mga nagkabayo ug ang kabayo nahinanok. ⁷ Ikaw, oo ikaw, ang angay kahadlok; kinsa ang makabarog sa imong atubangan kung ikaw masuko? ⁸ Gikan sa langit nadungog ang imong paghukom; ang kalibotan mahadlok ug mahilom ⁹ sa dihang ikaw O Dios, mobarog aron sa paghukom ug pagluwas sa tanang dinaugdaog sa kalibotan. Selah ¹⁰ Sigurado gayod nga ang imong masuk-anon nga paghukom sa katawhan magdala ug pagdayeg kaniya; baksi ang imong kaugalingon sa kung unsa ang nahilabilin sa imong kasuko. ¹¹ Paghimo ug pakigsaad kang Yahweh nga imong Dios, ug tumana kini. Hinaot nga ang nakapalibot kaniya nga angay kahadlok magdala ug mga gasa alang kaniya. ¹² Giputol niya ang espiritu sa mga prinsipe; gikahadlok siya sa mga hari sa kalibotan.

77

¹ Alang sa pangulong musikero; sunod sa istilo ni Jedutun. Ang salmo ni Asaf. Magtawag ako sa Dios uban sa akong tingog; tawgon ko ang Dios uban sa akong tingog, ug ang akong Dios makadungog kanako. ² Sa adlaw sa akong kalisdanan nangita ako sa Ginoo; sa

kagabhion akong gibayaw ang akong mga kamot, ug dili gayod kini makapoyan. Midumili ang akong kalag nga mahupay. ³ Naghunahuna ako sa Dios sa dihang ako nag-agulo; naghunahuna ako kaniya sa dihang ako naluya. Selah ⁴ Imong giablihan ang akong mga mata; dili ako makasulti sa hilabihang kalibog. ⁵ Naghunahuna ako sa nangaging mga adlaw, mahitungod sa mga adlaw nga dugay nang milabay. ⁶ Sa kagabhion nahinumdoman ko ang usa ka awit nga kaniadto akong giawit. Gipamalandongan ko pag-ayo ug gisulayan sa pagsabot kung unsa ang nahitabo. ⁷ Isalikway ba ako sa Dios sa kahangtoran? Dili na ba siya magpakita kanako ug pabor? ⁸ Ang iya bang pagkamatinudanon sa kasabotan mawala na sa hingpit? Napakyas ba ang iyang saad sa kahangtoran? ⁹ Nakalimot ba ang Dios nga magmaluluy-on? Nasirad-an na ba sa iyang kapungot ang iyang kahangawa? Selah ¹⁰ Miingon ako, “Mao kini ang akong kagulan: ang pagkausab sa tuong kamot sa Labing Halangdon nganhi kanato.” ¹¹ Apan akong hinumdoman ang imong mga buhat, O Yahweh; hunahunaon ko ang imong kahibulongan nga mga buhat kaniadto. ¹² Pamalandongan ko ang imong mga buhat ug pagahunahunaon ko kini. ¹³ Ang imong pamaagi, O Dios, balaan; unsa nga dios ang ikatandi sa atong bantogang Dios? ¹⁴ Ikaw ang Dios nga naghimo sa mga kahibulongan; gipakita mo sa katawhan ang imong kusog. ¹⁵ Gihatagan mo ug kadaogan ang imong katawhan pinaagi sa imong dakong gahom—ang mga kaliwat ni Jacob ug ni Jose. Selah ¹⁶ Ang katubigan nakakita kanimo, O Dios; ang katubigan nakakita kanimo, ug nangahadlok sila; ang kinahiladman nangurog. ¹⁷ Ang mga panganod nagbubo ug tubig; ang mapanganorong kawanangan naghatag ug tingog; ang imong mga pana nanagpanglupad. ¹⁸ Ang imong gadalugdog nga tingog madungog diha sa hangin; ang kilat midan-ag sa kalibotan, ang yuta mikurog ug nauyog. ¹⁹ Ang imong dalan diha sa dagat ug ang imong agianan diha sa dagkong mga tubig, apan ang imong mga tunob dili makita. ²⁰ Gigiyaan mo ang imong katawhan sama sa panon pinaagi sa kamot ni Moises ug ni Aaron.

78

¹ Usa ka maskil ni Asaf. Pamatia ang akong pagpanudlo, O akong katawhan, patalinghogi ang mga pulong sa akong baba. ² Akong pagaablihan ang akong baba sa mga sambingay; ako magaaawit mahitungod sa tinagong mga butang mahitungod kaniadto. ³ Mao kini ang mga butang nga atong nadungog ug nakat-onan, mga butang nga gitudlo kanato sa atong mga katigulangan. ⁴ Dili nato kini ililong sa ilang mga kaliwatan. Isugilon ta sa sunod nga kaliwatan ang mahitungod sa dalayegong mga buhat ni Yahweh, ang iyang kusog, ug ang mga kahibulongan nga iyang gibuhat. ⁵ Kay nagbuhat siya ug mga kasugoan kang Jacob ug nagbutang ug balaod sa Israel. Gimandoan niya ang atong mga katigulangan nga ila kining itudlo ngadto sa ilang mga anak. ⁶ Gimando niya kini aron nga ang sunod nga kaliwatan masayod sa iyang kasugoan, ang mga bata nga wala pa mawo, mao na usab ang mosulti sa ilang kaugalingong mga anak. ⁷ Unya mosalig sila sa Dios ug dili nila kalimtan ang iyang mga buhat apan tumanon ang iyang mga kasugoan. ⁸ Unya dili sila

mahisama sa ilang mga katigulangan, nga mga gahig ulo ug mga masinupakong kaliwatan, kaliwatan nga ang kasingkasing dili maayo, ug ang mga espiritu nga dili maunongon ug matinud-anon sa Dios. ⁹ Ang mga Efraimihanon adunay mga pana, apan mibalik sila sa adlaw sa pagpakiggubat. ¹⁰ Wala nila tipigi ang ilang kasabotan tali sa Dios, ug nagdumili sila sa pagtuman sa iyang balaod. ¹¹ Gikalimtan nila ang iyang mga buhat, ang kahibulongang mga butang nga iyang gipakita kanila. ¹² Gikalimtan nila ang katingalahang mga butang nga iyang gibuhat sa atubangan sa ilang mga katigulangan didto sa yuta sa Ehipto, sa yuta sa Zoan. ¹³ Gitunga niya ang dagat ug gigiyahan sila patabok niini; gipatindog niya ang katubigan sama sa mga pader. ¹⁴ Panahon sa adlaw gigiyahan niya sila uban ang panganod ug sa tanang gabii inubanan sa kahayag sa kalayo. ¹⁵ Gipikas niya ang mga bato didto sa kamingawan, ug gihatagan niya sila ug tubig nga madagayaon gayod, nga igo nga makapuno sa kinahiladman sa dagat. ¹⁶ Naghimo siya ug mga tuboran nga nag-agas gikan sa bato ug iyang gipadagayday ang tubig sama sa kasubaan. ¹⁷ Apan nagpadayon sila sa pagpakasala batok kaniya, nagasupak batok sa Labing Halangdon didto sa kamingawan. ¹⁸ Gisulayan nila ang Dios sa ilang mga kasingkasing pinaagi sa pagpangayo ug pagkaon nga makatagbaw sa ilang kaugalingon. ¹⁹ Nagsulti sila batok sa Dios; miingon sila, "Makahatag ba gayod ang Dios ug lamesa alang kanato diha sa kamingawan? ²⁰ Tan-awa, sa dihang iyang gibunalan ang bato, miagas ang tubig ug midagayday. Apan makahatag ba usab siya ug tinapay? Magahatag ba siya ug karne alang sa iyang katawhan?" ²¹ Sa dihang nadungog kini ni Yahweh, nasuko siya; busa ang iyang kalayo misunog batok kang Jacob, ug ang iyang kasuko misulong sa Israel, ²² tungod kay wala man sila mituo sa Dios ug wala misalig sa iyang kaluwasan. ²³ Apan gimandoan niya ang kalangitan ug naablihan ang mga pultahan sa langit. ²⁴ Nagpaulan siya ug mana aron sila makakaon, ug gihatagan sila ug trigo gikan sa langit. ²⁵ Gikaon sa mga tawo ang tinapay sa mga anghel. Nagpadala siya ug pagkaon nga madagayaon gayod. ²⁶ Gipahuros niya ang hangin sa sidlakan aron motayhop sa kawanangan, ug pinaagi sa iyang gahom gigiyahan niya ang hangin sa kasadpan. ²⁷ Gipaulanan niya sila ug karne sama sa abog, mga langgam nga dili maihap sama sa balas sa kadagatan. ²⁸ Nangahulog kini taliwala sa ilang kampo, palibot sa ilang mga tolda. ²⁹ Busa nangaon sila ug nangabusog. Gihatag niya ngadto kanila ang ilang gitinguha. ³⁰ Apan wala pa sila nangabusog; ang ilang kalan-on anaa pa sa ilang mga baba. ³¹ Unya gisulong sila sa kasuko sa Dios ug gipamatay ang labing kusgan kanila. Gipuo niya ang mga batan-ong lalaki sa Israel. ³² Bisan pa niini, nagpadayon sila sa pagpakasala ug wala mituo sa iyang kahibulongang mga buhat. ³³ Busa gipamubo sa Dios ang ilang mga adlaw; ang ilang katuigan napuno sa kalisang. ³⁴ Sa dihang ang Dios mosakit kanila, mosugod sila sa pagpangita kaniya, ug unya mobalik sila ug mangita gayod kaniya. ³⁵ Mahinumdoman nila nga ang Dios mao ang ilang bato ug nga ang Labing Halangdong Dios mao ang ilang manluluwas. ³⁶ Apan giulog-ulogan nila siya pinaagi sa ilang mga baba ug namakak kaniya sa ilang mga pulong. ³⁷ Kay ang ilang mga kasingkasing dili lig-

ong mitutok kaniya, ug dili sila matinud-anon sa iyang kasabotan. ³⁸ Apan siya, sanglit maluluy-on, nagpasaylo sa ilang kasal-anan ug wala niya sila laglaga. Oo, daghang mga panahon nga iyang gipugngan ang iyang kasuko ug wala pukawa ang tanan niyang kapungot. ³⁹ Gihinumdoman niya nga gibuhat sila gikan sa unod, usa ka hangin nga molabay ug dili na mobalik. ⁴⁰ Sa makadaghang higayon misupak sila batok kaniya didto sa kamingawan ug nagpasubo kaniya didto sa umaw nga mga rehiyon! ⁴¹ Sa kanunay gisulayan nila ang Dios ug minghagit sa Balaan sa Israel. ⁴² Wala sila maghunahuna mahitungod sa iyang gahom, kung giunsa niya sila pagluwas gikan sa ilang kaaway ⁴³ sa dihang gipakita niya ang iyang makalilisang nga mga timaan didto sa Ehipto ug ang iyang mga kahibulongan sa rehiyon sa Zoan. ⁴⁴ Gihimo niyang dugo ang mga suba sa mga Ehiptohanon aron dili sila makainom gikan sa ilang mga tuboran. ⁴⁵ Nagpadala siya ug labihan kadaghang langaw nga milamoy kanila ug mga baki nga milukop sa ilang yuta. ⁴⁶ Iyang gihatag ang ilang mga pananom sa mga apan-apan ug ang ilang mga hinagoan ngadto sa mga dulon. ⁴⁷ Gilaglag niya ang ilang mga kaparasan tungod sa pagpaulan ug yelo ug ang ilang mga kahoy nga sikomoro. ⁴⁸ Gipaulanan niya ug yelo ang ilang mga baka ug gipanglitian ang ilang binuhing mga mananap. ⁴⁹ Ang iyang hilabihang kasuko mihampak batok kanila. Gipadala niya ang kapungot, kaligutgot, ug kalisdanan sama sa mga anghel nga nagdala ug kasamok. ⁵⁰ Naghimo siya ug dalan alang sa iyang kasuko; wala niya sila ilikay gikan sa kamatayon apan gitugyan sila sa katalagman. ⁵¹ Gipamatay niya ang tanang panganay didto sa Ehipto, ang kinamagulangan sa ilang kusog didto sa mga tolda ni Ham. ⁵² Gigiyahan niya ang iyang mga katawhan pagawas sama sa karnero ug gitultolan sila didto sa kamingawan sama sa panon sa mananap. ⁵³ Gigiyahan niya sila nga luwas ug walay kahadlok, apan ang dagat mitabon sa ilang mga kaaway. ⁵⁴ Unya gidala niya sila sa utlanan sa iyang balaang yuta, niining bukira nga naangkon sa iyang tuong kamot. ⁵⁵ Gipapahawa niya ang mga nasod nga nauna kanila ug gipanghatag kanila ang ilang panulundon. Gipapuyo niya ang mga banay sa Israel sa ilang mga tolda. ⁵⁶ Apan ilang gisulayan ug gisupak ang Labing Halangdong Dios ug wala gituman ang iyang mga kasugoan. ⁵⁷ Sila dili mga matinud-anon ug nagmabudhi-on sama sa ilang mga amahan; dili sila kasaligan sama sa baliko nga pana. ⁵⁸ Kay gipasuko nila siya sa ilang hataas nga mga dapit ug gihagit siya aron mangabugho sa ilang mga diosdios. ⁵⁹ Sa dihang nadungog kini sa Dios, nasuko siya ug hingpit nga gisalikway ang Israel. ⁶⁰ Gibiyaan niya ang puluy-anan sa Silo, ang tolda diin siya mipuyo uban sa mga tawo. ⁶¹ Gitugotan niya nga ang iyang kusog makuha ug gihatag ang iyang himaya ngadto sa mga kamot sa kaaway. ⁶² Gitugyan niya ang iyang katawhan ngadto sa espada, ug nasuko siya sa iyang panulundon. ⁶³ Gilamoy sa kalayo ang ilang mga batan-ong lalaki, ug ang ilang mga kadalagahan wala nay mga awit sa kasal. ⁶⁴ Ang ilang mga pari nangapukan pinaagi sa espada, ug ang ilang mga balo dili makahimo sa pagbangotan. ⁶⁵ Unya ang Ginoo nahigmata sama sa tawo nga gikan sa pagkatulog, sama sa manggugubat nga nagsinggit tungod sa bino. ⁶⁶ Giabog niya ang iyang mga kaaway; gipakaulawan niya sila sa walay

kataposan. ⁶⁷ Gisalikway niya ang tolda ni Jose, ug wala niya pilia ang banay ni Efraim. ⁶⁸ Gipili niya ang banay ni Juda ug ang Bukid sa Zion nga iyang gihigugma. ⁶⁹ Gitukod niya ang iyang pinuy-anan sama sa mga langit, sama sa kalibotan nga iyang palungtaron sa kahangtoran. ⁷⁰ Gipili niya si David, nga iyang sulugoon, ug gikuha siya gikan sa puluy-anan sa mga karnero. ⁷¹ Gikuha niya siya gikan sa pagbantay sa mga babayeng karnero ug sa mga anak niini ug gidala niya siya aron mahimong magbalantay ni Jacob, nga iyang katawhan, ug sa Israel, nga iyang panulundon. ⁷² Gibantayan sila ni David uban sa kaligdong sa iyang kasingkasing, ug gigiyahan niya sila sa kahanas sa iyang mga kamot.

79

¹ Ang salmo ni Asaf. O Dios, ang langyaw nga kanasoran miabot sa imong panulundon; giguba nila ang imong balaang templo; ug gihimo nilang nagtipun-og nga kagun-ob ang Jerusalem. ² Gipakaon nila sa mga langgam sa kalangitan ang patay nga lawas sa imong mga sulugoon, ug ang lawas sa imong mga matinud-anon nga katawhan ngadto sa mga ihalas nga mananap sa yuta. ³ Gipabanaw nila ang ilang dugo sama sa tubig palibot sa Jerusalem, ug walay milubong kanila. ⁴ Nahimo kaming salawayon sa among mga silingan, gibiyabiay ug gitamay kami sa mga nakapalibot kanamo. ⁵ Hangtod kanus-a, O Yahweh? Magpabilin ka bang masuko hangtod sa kahangtoran? Hangtod kanus-a mosilaob nga daw kalayo ang imong pagpangabugho? ⁶ Iuboo ang imong kapungot ngadto sa mga nasod nga wala makaila kanimo ug sa mga gingharian nga wala magtawag sa imong ngalan. ⁷ Tungod kay gilamoy nila si Jacob, ug giguba ang iyang mga kabalayan. ⁸ Ayaw tipigi ang mga sala sa among mga katigulangan batok kanamo; moabot unta ang imong maluluy-ong buhat nganhi kanamo, tungod kay huyang kami. ⁹ Tabangi kami, O Dios sa among kaluwasan, alang sa himaya sa imong ngalan; luwasa kami ug pasayloa kami sa among mga sala tungod ug alang sa imong ngalan. ¹⁰ Nganong miingon man ang mga kanasoran, "Asa man ang ilang Dios?" Mapanimaslan unta sa among atubangan ang dugo sa imong mga sulugoon nga gipabanaw sa mga kanasoran. ¹¹ Makaabot unta kanimo ang mga pag-agulo sa mga binilanggo; uban sa kadako sa imong gahom tipigi ang mga anak gikan sa kamatayon. ¹² Balosi sa mas labaw pa sa makapito ka pilo ang mga sabakan sa among kasilinganang mga nasod ang mga pagpasipala nga ilang gipakaulaw kanimo, O Ginoo. ¹³ Aron kami nga imong mga katawhan ug karnero sa imong sibsibanan maghatag ug pagpasalamat diha kanimo hangtod sa kahangtoran. Among isulti ang imong mga pagdayeg ngadto sa tanang kaliwatan.

80

¹ Alang sa pangulong musikero, sumala sa Shoshanim Edut nga istilo. Ang salmo ni Asaf. Paminaw, Magbalantay sa Israel, ikaw nga naggiya kang Jose sama sa panon sa karnero; ikaw nga naglingkod ibabaw sa kerubin, dan-ag kanamo! ² Sa atubangan ni Efraim ug Benjamin ug Manases, palihoka ang imong gahom; anhi ug luwasa kami. ³ O Dios, ipahiuli kami; padan-aga ang imong nawong nganhi kanamo, ug maluwas kami. ⁴ Yahweh Dios nga makagagahom, hangtod kanus-a ka

masuko sa imong mga katawhan sa dihang mag-ampo sila? ⁵ Gipakaon mo sila ug tinapay sa mga luha ug gihatagan mo sila ug daghang luha aron imnon. ⁶ Nagbuhat ka kanamo ug butang nga gilalisan sa among mga silingan, ug gikataw-an kami sa among mga kaaway. ⁷ Dios nga makagagahom, ipahiuli kami; ipadan-ag ang imong nawong nganhi kanamo, ug maluwas kami. ⁸ Nagdala ka ug paras gikan sa Ehipto; giabog mo ang kanasoran ug gibalhin mo kini sa pagtanom. ⁹ Gihinloan nimo ang yuta alang niini; ug nakagamot kini ug nipuno sa yuta. ¹⁰ Ang mga kabukiran natabonan sa landong niini, ang mga cedar sa Dios sa mga sanga niini. ¹¹ Miabot ang mga sanga niini hangtod sa dagat ug ang linghod nga sanga ngadto sa Suba sa Eufrates. ¹² Nganong giguba man nimo ang paril niini ug ang tanan nga moagi mopupo sa bunga niini. ¹³ Gipangguba kini sa ihalas nga mga baboy nga gikan sa kalasangan, ug gipangaon kini sa mapintas nga mga mananap sa kaumahan. ¹⁴ Lingia kami, O Dios nga makagagahom; dungaw gikan sa langit ug tagda ug atimana kining paras. ¹⁵ Mao kini ang gamot nga gitanom sa imong tuo nga kamot, ang linghod nga sanga nga imong gipatubo. ¹⁶ Nangasunog kini ug gipamutol; nangahanaw sila tungod sa imong pagbadlong. ¹⁷ Ang imong kamot maanaa unta sa tawo nga anaa diha sa imong tuong kamot, sa anak sa tawo nga imong gilig-on alang sa imong kaugalingon. ¹⁸ Unya dili kami mobiya gikan kanimo; dasiga kami, ug mosangpit kami sa imong ngalan. ¹⁹ Yahweh, Dios nga makagagahom, ipahiuli kami; ipadan-ag kanamo ang imong nawong, ug mamaluwas kami.

81

¹ Alang sa pangulong musikero; sumala sa Getit nga istilo. Ang salmo ni Asaf. Pag-awit ug makusog sa Dios nga atong kusog; singgit sa kalipay sa Dios ni Jacob. ² Pag-awit ug alawiton ug tugtoga ang tamborin, ang maanindot nga lira ug alpa. ³ Patingoga ang trumpeta nga sungay sa panahon sa pagsubang sa bag-ong bulan, sa adlaw sa pagtakdol sa bulan, sa adlaw sa pagsugod sa atong pista. ⁴ Kay kini balaod alang sa Israel, usa ka mando nga gihatag sa Dios ni Jacob. ⁵ Iyang kini gihatag ingon nga lagda kang Jose sa dihang miadto siya batok sa yuta sa Ehipto, diin nakadungog ako ug usa ka tingog nga wala nako nailhan: ⁶ "Akong kuhaon ang palas-anon sa iyang abaga; ang iyang mga kamot gawasnon na gikan sa paghawid sa bukag. ⁷ Sa imong mga kasakit misangpit ka, ug gitabangan ko ikaw; gitubag ko ikaw gikan sa gadag-om nga panganod. Gisulayan ko ikaw didto sa katubigan sa Meriba. Selah ⁸ Paminaw, O akong mga katawhan, tungod kay pasidan-an ko kamo, Israel, kung maminaw lang unta kamo kanako! ⁹ Kinahanglan walay langyaw nga dios diha kaninyo; ayaw gayod kamo pagsimba sa bisan unsang langyaw nga dios. ¹⁰ Ako si Yahweh nga inyong Dios, nga mao ang nagpagawas kaninyo gikan sa yuta sa Ehipto. Ablihi ug dako ang inyong mga baba, ug pun-on ko kini. ¹¹ Apan wala magpatalinghog ang akong mga katawhan sa akong mga pulong; ang Israel wala motuman kanako. ¹² Busa gipasagdan ko sila sa ilang kaugalingon nga pamaagi aron buhatan nila kung unsa ang maayo alang kanila. ¹³ O, nga ang akong katawhan maminaw kanako; O, nga ang akong katawhan maglakaw

sa akong dalan. ¹⁴ Unya buntugon ko dayon ang ilang mga kaaway ug itumong ko ang akong kamot batok sa ilang mga manglulutos. ¹⁵ Kadtong nasilag kang Yahweh unta mangurog sa kahadlok diha sa iyang atubangan! Mapakaulawan unta sila hangtod sa kahangtoran. ¹⁶ Akong pakan-on ang Israel ug pino nga trigo; tagbawon ko kamo ug dugos nga gikan sa bato.”

82

¹ Ang salmo ni Asaf. Nagbarog ang Dios sa balaang panagtigom; sa taliwala sa mga dios naghatag siya ug paghukom. ² Hangtod kanusa ka mohukom nga dili makataronganon ug magpakita ug pagdapig sa mga daotan? Selah ³ Panalipdi ang mga kabos ug ang mga walay amahan; atimana ang katungod sa mga gisakit ug sa mga nagkalisod. ⁴ Luwasa ang mga kabos ug ang mga nagkinahanglan; kuhaa sila gikan sa kamot sa mga daotan. ⁵ Wala sila mahibalo ni makasabot; naglatagaw sila diha sa kangitngit; ang tanan nga patukoranan sa kalibotan napukan. ⁶ Miingon ako, “Mga dios kamo, ug kamong tanan mga anak sa Labing Halangdon. ⁷ Apan mamatay kamo sama sa mga kalalakin-an ug mangahulog sama niadtong mga prinsiphe.” ⁸ Tindog, O Dios, hukmi ang kalibotan, tungod kay aduna kay panulundon sa tanang kanasoran.

83

¹ Usa ka awit. Ang salmo ni Asaf. O Dios, ayaw pagpakahilom! Ayaw kami pasagdi ug magpabilin nga dili mairog, O Dios. ² Tanawa, ang imong mga kaaway nagbuhat ug kasamok, ug kadtong nasilag kanimo mipataas sa ilang mga ulo. ³ Nag-abin sila batok sa imong mga katawhan ug nagsabot batok sa imong mga gipanalipdan. ⁴ Miingon sila, “Dali kamo, laglagon ta sila ingon nga nasod. Ug ang ngalan nga Israel dili na gayod mahinumdoman.” ⁵ Nagplano sila ug usa ka pamaagi; batok kanimo naghimo sila ug panag-abin. ⁶ Naglakip kini sa mga tolda ni Edom ug sa mga Ismaelinhon, ug sa mga katawhan sa Moab ug sa mga Hagarnon, nga nakig-abin uban sa ⁷ Gebal, sa Amonihanon, sa Amalekanhon; lakip usab niini ang Filistia ug ang mga lumulupyong sa Tiro. ⁸ Nakig-abin usab kanila ang Assyria; gitabangan nila ang mga kaliwat ni Lot. Selah ⁹ Buhata ngadto kanila ang sama sa gibuhay mo ngadto sa Midian, ug sama sa gibuhay mo sa Sisera ug sa Jabin didto sa Suba sa Kishon. ¹⁰ Nangahanaw sila didto sa Endor ug nahimong sama sa patambok sa yuta. ¹¹ Himoa ang ilang kadagkoan nga mahisama kang Oreb ug Zeeb, ug ang tanan nilang mga prinsiphe mahisama kang Zeba ug Zalmuna. ¹² Miingon sila, “Kuhaon nato alang sa atong kaugalingon ang sibsibanan sa Dios.” ¹³ O akong Dios, himoa sila nga daw nagkatag nga abog, sama sa uhot nga gipalid sa hangin, ¹⁴ sama sa kalayo nga misunog sa lasang, ug sama sa kalayo nga misilaob sa kabukiran. ¹⁵ Gukora sila sa kusgan mong hangin, ug hadloka sila sa imong bagyo. ¹⁶ Pun-a ang ilang mga nawong sa kaulaw aron ilang pangitaon ang imong ngalan, O Yahweh. ¹⁷ Maulawan unta sila ug mangalisang sa walay kataposan; mangamatay unta sila nga walay dungog. ¹⁸ Unya masayod sila nga ikaw lang, O Yahweh, ang Labing Halangdon sa tibuok kalibotan.

84

¹ Alang sa pangulong musikero; sumala sa Gitit nga istilo. Ang salmo sa mga anak ni Kora. Pagkatahom gayod sa dapit nga imong gipuyan, O Yahweh nga makagagahom! ² Naghandom ako sa templo ni Yahweh, ang akong pagtinguha niini maoy nakapaluya kanako. Ang akong kasingkasing ug ang tibuok nakong pagkatawo nagtawag sa buhi nga Dios. ³ Bisan gani ang gorion nakakaplag sa iyang balay, ug ang sayaw nagbuhat sa iyang salag aron kabutangan sa iyang piso duol sa imong mga altar, O Yahweh nga makagagahom, akong Hari, ug akong Dios. ⁴ Bulahan sila nga nagpuyo sa imong balay; kanunay silang gadayeg diha kanimo. Selah ⁵ Bulahan kadtong tawo nga ang kusog anaa kanimo, nga ang kasingkasing mao ang dalan patungas sa Zion. ⁶ Latas sa walog sa mga Luha, makakaplag sila ug mga tuboran sa tubig aron mainom. Ang unang ulan nagpuno niini sa mga panalangin. ⁷ Manglakaw sila uban sa kusog; ang matag-usa kanila magpakita sa Dios didto sa Zion. ⁸ O Yahweh Dios nga makagagahom, patalinghogi ang akong mga pag-ampo; Dios ni Jacob, paminaw kung unsa ang akong ginasulti! Selah ⁹ O Dios, bantayi ang among tigpanalipod; pagpakita ug kahangawa sa imong dinihogan. ¹⁰ Kay ang usa ka adlaw sa imong templo mas labing maayo kaysa liboan ka mga adlaw sa ubang dapit. Palabihon ko pa nga mamahimong tig-abli sa pultahan sa balay sa akong Dios, kaysa mopuyo sa tolda sa mga daotan. ¹¹ Tungod kay si Yahweh nga Dios mao ang atong adlaw ug taming; maghatag si Yahweh ug grasya ug himaya; dili niya ihikaw ang mga maayong butang alang niadtong maglakaw nga adunay kaligdong. ¹² O Yahweh nga makagagahom, bulahan ang tawo nga nagsalig diha kanimo.

85

¹ Alang sa pangulong musikero. Ang salmo sa mga anak ni Kora. O Yahweh, nagpakita ka ug pabor sa imong yuta; ug gipahiuli nimo ang maayo nga kahimtang ni Jacob. ² Gipasaylo mo ang mga sala sa imong mga katawhan; gitabonan mo ang tanan nga ilang mga kalapasan. Selah. ³ Gibakwi mo ang tanan nimong kapungot; mitalikod ka gikan sa imong hilabihang kasuko. ⁴ Ipahiuli kami, O Dios sa among kaluwasan, ug buhii na ang wala nimo gikahimut-an kanamo. ⁵ Masuko ka ba kanamo hangtod sa hangtod? Magbilin ka bang masuko hangtod sa umaabot nga mga kaliwatan? ⁶ Dili mo ba kami dasigon pag-usab? Ug unya ang imong katawhan magmaya diha kanimo. ⁷ Ipakita kanamo ang imong pagkamatinud-anon sa kasabotan, O Yahweh, ihatag kanamo ang imong kaluwasan. ⁸ Maminaw ako kung unsa ang isulti ni Yahweh nga Dios, tungod kay magbuhat siya ug kalinaw sa iyang mga katawhan, ang iyang matitud-anon nga mga sumusunod. Apan kinahanglan nga dili na sila mobalik pag-usab sa buangbuang nila nga mga binuhatan. ⁹ Tinuod gayod nga ang iyang kaluwasan haduol niadtong nahadlok kaniya; unya ang himaya magpabilin sa atong yuta. ¹⁰ Pagkamatinud-anon sa kasabotan ug pagkamasaligan, nagtagbo; ang pagkamatarong ug ang kalinaw naghagkanay sa usag-usa. ¹¹ Ang pagkamasaligan mibuswak gikan sa yuta, ug ang pagkamatarong midungaw gikan sa langit. ¹² Oo, si Yahweh maghatag sa iyang maayong mga panalangin, ug ang atong

yuta maghatag sa iyang abot. ¹³ Ang pagkamatarong mag-una kaniya ug magbuhat ug dalan alang sa iyang mga lakang.

86

¹ Ang pag-ampo ni David. Paminaw, O Yahweh, ug tubaga ako, tungod kay ako kabos ug dinaugdaog. ² Panalipdi ako, tungod kay ako maunongon; akong Dios, luwasa ang imong alagad nga nagsalig kanimo. ³ Pagmaluluy-on kanako, O Ginoo, tungod kay nagtuaw ako kanimo sa tibuok adlaw. ⁴ Lipaya ang imong alagad, kay diha kanimo, O Ginoo, nag-ampo ako. ⁵ Ikaw, O Ginoo, maayo, ug andam nga mopasaylo, ug nagpakita ka ug dakong kaluoy niadtong nagtuaw kanimo. ⁶ O Yahweh, paminawa ang akong pag-ampo; patalinghugi ang tingog sa akong mga paghangyo. ⁷ Sa adlaw sa akong mga kalisdanan mitawag ako kanimo, kay ikaw magatubag kanako. ⁸ Walay maitandi kanimo sa mga dios, O Ginoo. Walay mga buhat nga sama sa imong mga buhat. ⁹ Ang tanang kanasoran nga imong gihimo moduol ug moyukbo kanimo, O Ginoo. Pasidunggan nila ang imong ngalan. ¹⁰ Tungod kay gamhanan ka ug nagbuhat sa kahibulongang mga butang; ikaw lamang ang Dios. ¹¹ Tudloi ako sa imong dalan, O Yahweh. Unya magalakaw ako sa imong kamatuoran. Bug-osa ang akong kasingkasing sa pagyukbo kanimo. ¹² Ginoo nga akong Dios, dayegon ko ikaw sa tibuok nakong kasingkasing; himayaon ko ang imong ngalan sa walay kataposan. ¹³ Tungod kay dako ang imong pakamatinud-anon sa kasabotan nganhi kanako; giluwasa mo ang akong kinabuhi gikan sa kinahiladman sa Seol. ¹⁴ O Dios ko, ang mga mapahitas-on miabot ug nakigbatok kanako. Ang panon sa bangis nga mga tawo nangita sa akong kinabuhi. Wala sila makaila kanimo. ¹⁵ Apan ikaw, O Ginoo, maluluy-on ug puno sa grasya nga Dios, dili daling masuko, ug madagayaon sa pagkamatinud-anon sa kasabotan ug pagkamasaligan. ¹⁶ Lingi kanako ug kaluy-i ako; ihatag ang imong kusog sa imong alagad; luwasa ang anak sa imong sulugoong babaye. ¹⁷ Ipakita kanako ang timaan sa imong pabor. Unya kadtong nasilag kanako makakita niini ug mapakaulawan tungod kay ikaw, O Yahweh, ang nagtabang kanako ug naghupay kanako.

87

¹ Salmo sa mga anak ni Kora; usa ka awit. Sa balaang bukid nagbarog ang siyudad nga iyang gitukod; ² gihigugma ni Yahweh ang mga ganghaan sa Zion labaw sa tanang mga tolda ni Jacob. ³ Mahimayaong mga butang ang gisulti mahitungod kanimo, siyudad sa Dios. Selah ⁴ “Gihisgotan ko ang Rahab ug ang Babilonia sa akong mga sumusunod. Tan-awa, ang Filistia ug ang Tiro, uban ang Etiopia — ug moingon, ‘Kini natawo didto.’” ⁵ Isulti kini ngadto sa Zion, “Ang matag usa niini nahimugso diha kaniya; ug ang Labing Halangdon mismo maoy moligon kaniya.” ⁶ Gisulat ni Yahweh sa libro sa mga nasod, “Kini natawo didto.” Selah ⁷ Busa ang mga mang-aawit ug ang magsasayaw nag-ingon, “Ang tanan kong tuboran anaa kanimo.”

88

¹ Usa ka awit, salmo sa mga anak ni Kora, alang sa pangulong musikero, sumala sa Mahalat Lenot nga istilo. Usa ka maskil ni Heman ang Ezrahanon. O Yahweh, Dios sa akong kaluwasan, adlaw ug gabii nagtuaw ako kanimo. ² Paminawa ang akong pag-ampo; patalinghogi ang akong pagpangamuyo. ³ Kay napuno ako sa mga kalisdanan, ug ang akong kinabuhi nahiabot sa Seol. ⁴ Gitagad ako sa mga tawo sama niadtong mikanaog sa bung-aw; usa ako ka tawo nga wala nay kusog. ⁵ Gipasagdan ako uban sa mga patay; sama ako sa patay nga naghigda diha sa lubnganan, nga wala na nimo gipanumbaling tungod kay sila giputol na gikan sa imong gahom. ⁶ Gibutang mo ako sa pinakaubos nga bahin sa bung-aw, sa mangitngit ug sa lalom nga mga dapit. ⁷ Gipapas-an mo kanako ang imong kaligutgot, ug ang tanan mong balod midat-og kanako. Selah ⁸ Tungod kanimo, gilikayan ako sa akong mga kauban. Gihimo mo akong makalilisang nga talan-awon ngadto kanila. Gigaid ako ug dili ako makaikyas. ⁹ Nagkaluya na ang akong mga mata tungod sa kalisdanan; sa tanang adlaw nagtawag ako kanimo, Yahweh; gibayaw ko ang akong mga kamot diha kanimo. ¹⁰ Mobuhat ka ba ug mga kahibulongan alang sa patay? Kadtong mga nangamatay mabanhaw ba ug modayeg kanimo? Selah ¹¹ Mahimo ba nga maimantala ang imong pagkamatinud-anon sa kasabotan diha sa lubnganan, ang imong pagkamaunongon diha sa dapit sa mga patay? ¹² Masayran ba ang imong kahibulongang mga buhat diha sa kangitngit, o ang imong pagkamatarong sa dapit sa pagkalimot? ¹³ Apan nagtuaw ako kanimo Yahweh; sa kabuntagon ang akong pag-ampo anaa kanimo. ¹⁴ Yahweh, nganong imo man akong gisalikway? Nganong gitago mo man ang imong panagway kanako? ¹⁵ Kanunay akong gisakit ug nag-ungaw sa kamatayon sukad pa sa akong pagkabatan-on. Nag-antos ako tungod sa imong kaisog; ug nawad-an ako ug paglaom. ¹⁶ Ang imong mga buhat sa kasuko anaa kanako, ug ang imong makalilisang nga mga buhat naglaglag kanako. ¹⁷ Gialirongan nila ako sama sa tubig sa tibuok adlaw; gipalibotan ako nilang tanan. ¹⁸ Gipahilayo mo ang matag higala ug mga kauban gikan kanako. Kangitngit na lamang maoy akong kauban.

89

¹ Ang maskil ni Etan ang Ezrahanon. Magaawit ako sa kahangtoran mahitungod sa mga buhat sa pagkamatinud-anon sa kasabotan ni Yahweh. Imantala ko ang imong pagkamatinud-anon sa umaabot nga mga kaliwatan. ² Kay ako nagaingon, "Ang pagkamatinud-anon sa kasabotan molahutay sa kahangtoran; ang imong pagkamatinud-anon nga imong gitukod sa kalangitan." ³ "Naghimo ako ug kasabotan uban sa akong pinili, nanumpa ako kang David nga akong sulugoon. ⁴ Himoon ko nga magpadayon ang imong mga kaliwat sa kahangtoran, ug himoon ko nga molahutay ang imong trono sa tanang henerasyon." Selah ⁵ Ang kalangitan nagadayeg sa imong mga kahibulongan, Yahweh; gidayeg ang imong pagkamatinud-anon diha sa pundok sa mga balaan. ⁶ Kay si kinsa man sa kalangitan ang ikatandi kang Yahweh? Kinsa man sa mga anak sa mga dios ang sama kang Yahweh? ⁷ Siya ang Dios nga gipasidunggan pag-ayo sa pundok

sa mga balaan ug takos kahadlokan sa mga nag-alirong kaniya. ⁸ Yahweh, Dios nga makagagahom, kinsa ang kusgan sama kanimo, Yahweh? Napalibotan ka sa imong pagkamatinud-anon. ⁹ Gimandoan mo ang bangis nga dagat; kung ang mga balod motaas, palinawon mo sila. ¹⁰ Gidugmok mo ang Rahab sama sa gipatay. Pinaagi sa imong kusgan nga bukton gipatibulaag mo ang imong mga kaaway. ¹¹ Imo ang kalangitan, ug ang kalibotan man usab. Gibuhat mo ang kalibotan ug ang tanang anaa niini. ¹² Gibuhat mo ang amihan ug ang habagatan. Ang Tabor ug ang Hermon nagmaya diha sa imong ngalan. ¹³ Aduna kay gamhanang bukton ug kusgan nga kamot, ug taas ang imong tuong kamot. ¹⁴ Pagkamatarong ug hustisya mao ang mga patukoranan sa imong trono. Ang pagkamatinud-anon sa kasabotan ug ang pagkamasaligan naggikan kanimo. ¹⁵ Bulahan ang mga tawo nga nagsimba kanimo! Yahweh, naglakaw sila uban sa kahayag sa imong panagway. ¹⁶ Sa tanang adlaw nagmaya sila diha sa imong ngalan, ug sa imong pagkamatarong gibayaw ka nila. ¹⁷ Ikaw ang ilang halangdong kusog, ug pinaagi sa imong pabor nagmadaugon kami. ¹⁸ Kay ang among taming iya kang Yahweh; ang among hari nahisakop sa Balaan sa Israel. ¹⁹ Kaniadto nakigsulti ka sa mga matinumonon kanimo pinaagi sa panan-awon; ikaw miingon, "Akong gikoronahan ang usa ka gamhanan; gituboy ko ang usa nga pinili gikan sa katawhan. ²⁰ Gipili ko si David nga akong sulugoon; uban sa akong balaan nga lana gidihogan ko siya. ²¹ Ang akong kamot motabang kaniya; ang akong bukton maoy molig-on kaniya. ²² Walay kaaway ang molingla kaniya; walay anak sa pagkadaotan ang modaugdaog kaniya. ²³ Pagadugmukon ko ang iyang mga kaaway diha sa iyang atubangan; patyon ko kadtong modumot kaniya. ²⁴ Ang akong kamatuoran ug ang akong pagkamatinud-anon sa kasabotan maanaa kaniya; pinaagi sa akong ngalan magmadaugon siya. ²⁵ Ibutang ko ang iyang kamot ngadto sa dagat ug ang iyang tuong kamot ngadto sa mga suba. ²⁶ Pagatawgon niya ako, 'Ikaw ang akong Amahan, ang akong Dios, ug ang bato sa akong kaluwasan.' ²⁷ Isipon ko siya ingon nga akong kinamagulangang anak nga lalaki, ang pinakahalangdon sa mga hari sa kalibotan. ²⁸ Ang akong pagkamatinud-anon sa kasabotan diha kaniya molahutay hangtod sa kahangtoran; ug molungtad ang akong kasabotan uban kaniya. ²⁹ Himoon ko nga ang iyang mga kaliwatan molahutay sa kahangtoran ug ang iyang trono magmalungtaron sama sa kalangitan nga anaa sa ibabaw. ³⁰ Kung kalimtan sa iyang mga anak ang akong balaod ug dili motuman sa akong kasugoan, ³¹ kung supakon nila ang akong mga sugo ug dili tipigan ang akong mga mando, ³² silotan ko ang ilang pagkamasupilon gamit ang sungkod ug ang ilang kasal-anan uban sa mga hampak. ³³ Apan dili ko kuhaon gikan kaniya ang akong mapinadayunong gugma o dili magmatinumonon sa akong gisaad. ³⁴ Dili ko pakyason ang akong kasabotan o bag-ohon ang mga pulong sa akong mga ngabil. ³⁵ Sa makausa pa manumpa ako pinaagi sa akong pagkabalaan— dili ako magbakak kang David: ³⁶ ang iyang mga kaliwatan magapadayon sa kahangtoran ug ang iyang trono sama sa adlaw nga molahutay sa akong atubangan. ³⁷ Molungtad kini sa kahangtoran sama sa bulan, ang matinud-anong saksi diha sa langit." Selah ³⁸ Apan ikaw midumili ug misalikway; nasuko

ka sa imong dinihogang hari. ³⁹ Imong gibawi ang kasabotan sa imong sulugoon. Gipasipalahan mo ang iyang korona ngadto sa yuta. ⁴⁰ Gigun-ob mo ang tanan niyang paril. Giguba mo ang iyang mga kota. ⁴¹ Gikawatan siya sa tanang nanagpangagi. Nahimo siyang malaway ngadto sa iyang mga silingan. ⁴² Gipataas mo ang tuong kamot sa iyang mga kaaway; gihimo mo nga magmalipayon ang tanan niyang kaaway. ⁴³ Gilumping mo ang sulab sa iyang espada ug wala mo siya patindoga sa gubat. ⁴⁴ Gitapos mo ang iyang katahom; gibutang mo sa yuta ang iyang trono. ⁴⁵ Gipamubo mo ang mga adlaw sa iyang pagkabatan-on. Giputos mo siya sa kaulawan. Selah ⁴⁶ Hangtod kanus-a Yahweh? Iगतago mo ba ang imong kaugalingon sa kahangtoran? Hangtod kanus-a magdilaab ang imong kasuko sama sa kalayo? ⁴⁷ O, hunahunaa kung unsa ka mubo ang akong panahon, ug alang sa unsa nga pagkawalay pulos nga gibuhat mo ang tanang anak sa katawhan! ⁴⁸ Si kinsa man ang mabuhi ug dili mamatay, o ang makaluwas sa iyang kaugalingon gikan sa kamot sa Seol? Selah ⁴⁹ O Ginoo, asa ang imong mga buhat kaniadto sa pagkamatitud-anon sa kasabotan nga imong gisaad kang David diha sa imong kamatuoran? ⁵⁰ Hinumdomi, O Ginoo, ang pagbiaybiay batok sa imong mga sulugoon ug giunsa nako pagdala sa akong kasingkasing ang daghang mga pagtamay gikan sa mga nasod. ⁵¹ Nagtamay ang imong mga kaaway, Yahweh; ilang gibiyabiyan ang mga lakang sa imong dinihogan. ⁵² Pagadayegon si Yahweh sa kahangtoran. Amen ug Amen. Ikaupat nga Libro

90

¹ Pag-ampo ni Moises ang tawo sa Dios. O Ginoo, ikaw ang among dalangpanan sa tanang kaliwatan. ² Sa wala pa namugna ang kabukiran, o sa imong pagmugna sa yuta ug sa kalibotan, gikan sa kahangtoran hangtod sa walay kataposan, ikaw ang Dios. ³ Gibalik mo ang tawo sa abog, ug miingon ka, “Balik kamo nga mga kaliwat sa katawhan.” ⁴ Kay ang liboan ka mga katuigan sa imong pananaw sama sa kagahapon sa dihang kini molabay, ug sama sa pagtukaw sa kagabhion. ⁵ Gibanlas mo sila pinaagi sa baha ug sila nahinanok; sa kabuntagon sama sila sa sagbot nga moturok. ⁶ Sa pagkabuntag molabong kini ug motubo; sa pagkagabii mangalaya kini ug mauga. ⁷ Sa pagkatinuod, gilamoy kami sa imong kasuko, ug nalisang kami sa imong kaligutgot. ⁸ Imong gibutang ang among mga kasal-anan diha sa imong atubangan, ang among tinagong mga sala diha sa kahayag sa imong presensiya. ⁹ Ang among kinabuhi mahanaw sa imong kaligutgot; ang among katuigan matapos dayon sama sa usa ka panghupaw. ¹⁰ Ang among katuigan 70, o 80 kung kami himsog; apan bisan ang among labing maayo nga katuigan mga napuno sa kasakit ug kagul-anan. Oo, molabay dayon kini, ug kami mangahanaw. ¹¹ Kinsa man ang nasayod sa kadako sa imong kasuko, ug sa imong kaligutgot nga sama sa kahadlok kanimo? ¹² Busa tudloi kami nga matngonan ang among kinabuhi aron nga magkinabuhi kami nga maalamon. ¹³ Balik Yahweh! Hangtod kanus-a ba kini? Kaluy-i ang imong mga sulugoon. ¹⁴ Sa kabuntagon tagbawa kami sa imong pagkamatitud-anon sa kasabotan aron nga magmaya kami ug magmalipayon sa tanang namong mga adlaw. ¹⁵ Lipaya kami sumala sa mga adlaw nga

imo kaming gisakit ug sa mga tuig nga nakasinati kami ug kalisdanan.
¹⁶ Tugoti ang imong mga sulugoon nga makakita sa imong buhat, ug tugoti ang among mga anak nga makakita sa imong kahalangdon.
¹⁷ Hinaot nga maania kanamo ang pabor sa Ginoo nga among Dios; palambo ang buhat sa among mga kamot; palambo gayod ang buhat sa among mga kamot.

91

¹ Siya nga nagpuyo sa puloy-anan sa Labing Halangdon magpabilin sa anino sa Labing Gamhanan. ² Magasulti ako kang Yahweh, “Siya ang akong dalangpanan ug ang akong tigpanalipod, akong Dios, nga akong gisaligan.” ³ Kay siya magaluwas kanimo gikan sa lit-ag sa mga mangangayam ug gikan sa sakit nga makapatay. ⁴ Panalipdan ka niya sa iyang mga pako, ug ilalom sa iyang mga pako aduna kay dalangpanan. Ang iyang pagkamasaligan mao ang taming ug panalipod. ⁵ Dili ka mahadlok sa makalilisang nga butang sa kagabhion, o sa mga udyong nga nagalupad sa adlaw, ⁶ o sa kasakitan nga nagapalibot sa kangitngit, o sa mga sakit nga moabot sa kaudtohon. ⁷ Bisan ug mangatumba ang 1000 sa imong kiliran ug 10, 000 sa imong tuong kamot, apan dili kini makaabot kanimo. ⁸ Mapanid-an ug makita lamang nimo ang pagsilot sa daotan. ⁹ Kay si Yahweh ang akong dalangpanan! Himo-a usab ang Labing Halangdon nga imong dalangpanan. ¹⁰ Walay daotan nga makauna kanimo; walay kasakit nga moabot sa imong panimalay. ¹¹ Kay iyang sugoon ang iyang mga anghel sa pagpanalipod kanimo, sa pagbantay kanimo sa tanan nimong mga dalanon. ¹² Pagasapnayon ka nila sa ilang mga kamot aron ang imong mga tiil dili maigo sa mga bato. ¹³ Imong pagadugmokon ang mga liyon ug ang mga malalang bitin ilalom sa imong mga tiil; ikaw magatamak sa mga batan-ong liyon ug sa mga serpenti. ¹⁴ Tungod kay matinud-anon siya kanako, luwason ko siya. Panalipdan ko siya tungod kay maunongon siya kanako. ¹⁵ Sa dihang magatawag siya kanako, pagatubagon ko siya. Ubanan ko siya diha sa kalisdanan; hatagan ko siya ug kadaogan ug pasidunggan siya. ¹⁶ Tagbawon ko siya pinaagi sa taas nga kinabuhi ug ipakita ko kaniya ang akong kaluwasan.

92

¹ Maayo ang magpasalamat ngadto kang Yahweh ug mag-awit sa mga alawiton alang sa imong ngalan, o Labing Halangdon, ² aron imantala ang imong matinud-anong kasabotan sa kabuntagon ug ang imong pagkamatinud-anon sa matag kagabhion, ³ inubanan sa alpa nga may napulo ka mga kuwerdas ug inubanan sa tono sa mga lira. ⁴ Kay ikaw, Yahweh, ang naglipay kanako pinaagi sa imong mga buhat. Magaawit ako sa kalipay tungod sa mga buhat sa imong mga kamot. ⁵ Pagkabantogan gayod sa imong mga buhat, Yahweh! Pagkalalom gayod sa imong hunahuna. ⁶ Ang tawong hayopnon ang kinaiya wala masayod, ni ang buangbuang nga tawo makasabot niini: ⁷ Sa dihang manalinsing ang daotan sama sa sagbot, ug bisan pa ug molambo ang tanang nagabuhat sa daotan, magpabilin gihapon sila sa walay kataposang kalaglagan. ⁸ Apan ikaw, Yahweh, maghari

sa walay kataposan. ⁹ Sa pagkatinuod, tan-awa ang imong mga kaaway, Yahweh! Sa pagkatinuod, tan-awa ang imong mga kaaway. Mangamatay sila! Ang tanan nga nagbuhat ug daotan magkatibulaag. ¹⁰ Gibayaw mo ang akong sungay sama sa sungay sa ihalas nga baka; gidihogan ako sa bag-ong lana. ¹¹ Nakita sa akong mga mata ang kalaglagan sa akong mga kaaway, nadungog sa akong mga dalunggan ang kataposan sa mga daotan kong kaaway. ¹² Ang mga matarong molambo sama sa kahoy nga palmera; motubo sila sama sa sedro sa Lebanon. ¹³ Gitanom sila sa balay ni Yahweh; molambo sila sa templo sa atong Dios. ¹⁴ Mamunga gihapon sila bisan mga tigulang na sila; magpabilin gihapon sila nga bag-o ug lunhaw, ¹⁵ aron sa pagmantala nga si Yahweh makataronganon. Siya ang akong bato, ug walay dili pagkamatarong kaniya.

93

¹ Naghari si Yahweh; nagbisti siya sa pagkahalangdon; gibistihan ug gibakosan ni Yahweh ang iyang kaugalingon uban sa kusog. Ang kalibotan natukod nga lig-on; dili kini matarog. ² Ang imong trono natukod sukad pa kaniadto; gikan ka sa walay kataposan. ³ Motaas ang kadagatan; Yahweh; gipataas nila ang ilang mga tingog; ang mga balod sa kadagatan nagbangaay ug nagngulob. ⁴ Ibabaw sa panagbanga sa mga balod, ang dagkong mga balod sa dagat, gamhanan si Yahweh nga anaa sa kahitas-an. ⁵ Ang imong matinudanon nga mga mando kasaligan kaayo; ang pagkabalaan nagpanindot sa imong balay, Yahweh, hangtod sa kahangtoran.

94

¹ Si Yahweh, ang Dios nga nagapanimalos, ang Dios nga nagapanimalos, dan-agi kami. ² Barog, maghuhukom sa kalibotan, ihatag ngadto sa mga garboso ang angay kanila. ³ Hangtod kanus-a man ang mga daotan, O Yahweh, hangtod kanus-a man maglipay ang mga daotan? ⁴ Ilang gibubo ang ilang magarbohon nga mga pulong; nanghambog ang tanan nga nagbuhat ug daotan. ⁵ Gidugmok nila ang imong katawhan, Yahweh; gisakit nila ang nasod nga nahisakop kanimo. ⁶ Ilang gipatay ang biyuda ug ang langyaw nga nagpuyo sa ilang nasod, ug ilang gipamatay ang mga ilo. ⁷ Miingon sila, "Dili makakita si Yahweh, ang Dios ni Jacob dili makamatikod niini." ⁸ Sabta, kamong mga buangbuang nga katawhan! Kamong mga buangbuang, kanus-a man kamo makakat-on? ⁹ Siya nga nagbuhat sa dalunggan, dili ba siya makadungog? Siya nga naghulma sa mata, dili ba siya makakita? ¹⁰ Siya nga nagpanton sa kanasoran, dili ba siya mobadlong? Siya ang naghatag og kahibalo sa tawo. ¹¹ Nasayod si Yahweh sa hunahuna sa mga tawo, nga mga aso lamang kini. ¹² Bulahan siya nga imong gitudloan, Yahweh, siya nga imong gitudloan gikan sa imong balaod. ¹³ Gihatagan mo siya ug kapahulayan sa mga panahon sa kalisdanan hangtod nga makalot na ang bangag alang sa mga daotan. ¹⁴ Kay dili isalikway ni Yahweh ang iyang katawhan o biyaan ang iyang panulondon. ¹⁵ Kay ang paghukom mahimong matarong pag-usab; ug ang tanan nga mga matarong ang kasingkasing mosunod niini. ¹⁶ Si kinsa man ang mobarog sa pagpanalipod kanako batok sa mga

nagabuhay ug daotan? Si kinsa man ang motindog alang kanako batok sa mga daotan? ¹⁷ Gawas kung wala ang tabang ni Yahweh, dugay ra unta ako naghigda sa dapit nga mamingaw. ¹⁸ Sa dihing misulti ako, “Nadalin-as ako,” ang imong matinud-anong kasabotan, Yahweh, nagpabarog kanako. ¹⁹ Sa dihing paghupay maoy naglipay kanako. ²⁰ Makahimo ba ang trono sa kadaotan sa pagpakig-uban kanimo, siya nga nagbuhay ug dili makiangayon pinaagi sa balaod? ²¹ Nagsabot sila sa pagkuha sa kinabuhi sa matarong ug gihukman nila ug kamatayon ang dili sadan. ²² Apan si Yahweh ang akong taas nga tore, ug ang akong Ginoo maoy bato nga akong dalangpanan. ²³ Dad-on niya kanila ang ilang mga sala ug wagtangon sila sa ilang pagkadaotan. Wagtangon sila ni Yahweh nga among Dios.

95

¹ O dali kamo, manag-awit kita ngadto kang Yahweh; manag-awit kita nga malipayon ngadto sa bato sa atong kaluwasan. ² Mosulod kita sa iyang presensya inubanan sa pagpasalamat; manag-awit kita kaniya ug mga salmo nga pagdayeg. ³ Kay bantogan nga Dios si Yahweh ug bantogan nga Hari nga labaw sa tanang dios. ⁴ Anaa sa iyang mga kamot ang kinahiladman sa kalibotan; ang kahabogon sa kabukiran iyaha. ⁵ Iyaha ang dagat, kay siya ang nagbuhay niini, ug ang iyang mga kamot maoy naghulma sa mala nga yuta. ⁶ O dali kamo, magsimba kita ug magyukbo; mangluhod kita atubangan ni Yahweh nga atong magbubuhay: ⁷ Kay siya ang atong Dios, ug kita ang katawhan sa iyang sibsibanan ug ang karnero sa iyang kamot. O karong adlaw—nga madungog ninyo ang iyang tingog! ⁸ “Ayaw pagahia ang inyong kasingkasing, sama didto sa Meriba, o sama niadtong adlaw sa Massa didto sa kamingawan, ⁹ diin gitintal ug gisulayan ako sa inyong mga katigulangan, bisan ug nakita na nila ang akong mga buhat. ¹⁰ Sulod sa 40 ka katuigan nasuko ako niana nga kaliwatan ug miingon, ‘Mao kini ang katawhan kansang mga kasingkasing nahisalaag; wala nila nasayran ang akong pamaagi.’ ¹¹ Busa sa akong kasuko nanumpa ako nga dili gayod sila makasulod sa akong pahulayanang dapit.”

96

¹ O, awiti si Yahweh ug bag-ong awit; awiti si Yahweh, sa tibuok kalibotan. ² Awiti si Yahweh, dayga ang iyang ngalan; ipahibalo ang iyang kaluwasan sa matag adlaw. ³ Imantala ang iyang himaya sa tanang kanasoran, ang iyang katingalahang buhat sa tanang kanasoran. ⁴ Kay bantogan si Yahweh ug angayan siyang daygon. Angayan siyang kahadlok sa labaw sa tanang dios. ⁵ Kay ang tanang dios sa kanasoran mga diosdios, apan si Yahweh ang nagbuhay sa kalangitan. ⁶ Ang katahom ug kahalangdon anaa sa iyang presensya. Ang kalig-on ug katahom anaa sa iyang templo. ⁷ Hatagi ug pagdayeg si Yahweh, kamong mga banay sa katawhan, hatagi ug pagdayeg si Yahweh tungod sa iyang himaya ug kusog. ⁸ Ihatag kang Yahweh ang himaya nga angay sa iyang ngalan. Pagdala kamo ug halad ug adto sa hawanan sa iyang templo. ⁹ Yukbo ngadto kang Yahweh nga nagsul-ob ug bistu nga nagpasidungog sa iyang pagkabalaan.

Pangurog sa iyang atubangan, tibuok kalibotan. ¹⁰ Isulti taliwala sa kanasoran, “Naghari si Yahweh.” Natukod usab ang kalibotan; ug dili kini matarog. Hukman niya ang katawhan nga may kaangayan. ¹¹ Tugoti nga maglipay ang kalangitan, ug magmaya ang kalibotan; tugoti nga magdahunog ang kadagatan ug ang anaa niini managsinggit sa kalipay. ¹² Tugoti nga magmaya ang mga kaumahan ug ang tanan nga anaa niini. Unya tugoti ang tanang mga kahoy sa kalasangan nga managsinggit sa kalipay ¹³ atubangan ni Yahweh, kay siya hapit na moabot. Moabot siya aron sa paghukom sa kalibotan. Hukman niya ang kalibotan inubanan sa pagkamatarong ug ang mga tawo sa iyang pagkamatinumanon.

97

¹ Naghari si Yahweh; tugoti ang kalibotan nga magmaya; tugoti ang daghang mga baybayon nga maglipay. ² Ang mga panganod ug kangitngit nagpalibot kaniya. Ang katarong ug hustisya ang patukoranan sa iyang trono. ³ Kalayo ang nag-una kaniya ug lamoyon ang iyang kaaway sa matag kilid. ⁴ Gisindihan sa iyang kilat ang kalibotan; ang kalibotan nakakita ug nangurog. ⁵ Ang kabukiran matunaw sama sa kandila diha sa atubangan ni Yahweh, ang Ginoo sa tibuok kalibotan. ⁶ Ang kalangitan nagpahayag sa iyang hustisya, ug ang tanang kanasoran nakakita sa iyang himaya. ⁷ Kadtong tanan nga nagsimba sa kinulit nga mga larawan maulawan, kadtong nagpasigarbo sa walay pulos nga mga diosdios— yukbo kaniya, kamong tanan nga mga dios! ⁸ Nakadungog ang Zion ug nalipay, ug ang tanang kalungsoran sa Judah nagmaya tungod sa imong matarong nga mga sugo, Yahweh. ⁹ Kay ikaw, Yahweh, ang labaw sa tanan dinhi sa kalibotan. Gibayaw ka labaw sa tanang mga dios. ¹⁰ Kamo nga nahigugma kang Yahweh, dumti ang daotan! Iyang panalipdan ang kinabuhi sa iyang mga balaan, ug kuhaon niya sila gikan sa kamot sa daotan. ¹¹ Kahayag ang itanom alang niadtong mga matarong ug kalipay alang niadtong adunay matinud-anon nga mga kasingkasing. ¹² Paglipay diha kang Yahweh, kamong mga matarong; ug pagpasalamat sa dihang inyong mahinumdoman ang iyang pagkabalaan.

98

¹ O, Pag-awit kang Yahweh ug bag-ong awit, tungod kay nagbuhat siya ug katingalahan nga mga butang; ang iyang tuong kamot ug ang iyang balaang bukton naghatag kaniya ug kadaogan. ² Gipahayag ni Yahweh ang iyang kaluwasan; ug dayag niyang gipakita ang iyang hustisya sa tanang kanasoran. ³ Gihinumdoman niya ang iyang maunongon ug matinud-anon nga kasabotan ngadto sa panimalay ni Israel; ang tibuok kalibotan makakita sa kadaogan sa atong Dios. ⁴ Panagsinggit sa kalipay ngadto kang Yahweh, tibuok kalibotan, singgit diha sa mga pag-awit, pag-awit diha sa kalipay, ug pag-awit sa mga pagdayeg. ⁵ Pag-awit ug mga pagdayeg ngadto kang Yahweh pinaagi sa alpa, inubanan sa alpa ug maanindot nga tono sa awit. ⁶ Inubanan sa mga trumpeta ug ugong sa budyong, pagmugna ug malipayong panaghugyaw atubangan sa Hari, nga si Yahweh. ⁷ Pasinggita ang

kadagatan ug ang tanan nga anaa niini, ang kalibotan ug ang tanang lumolupyo niini! ⁸ Ang kasapaan mopalampak, ug ang kabukiran managsinggit sa kalipay. ⁹ Moabot si Yahweh aron maghukom sa kalibotan; magahukom siya sa kalibotan inubanan sa katarong ug ang kanasoran inubanan sa kaangayan.

99

¹ Naghari si Yahweh; tugoti nga mangurog ang kanasoran. Siya naglingkod sa iyang trono ibabaw sa mga kerubin; molinog ang kalibotan. ² Si Yahweh bantogan sa Zion; siya gibayaw ibabaw sa tanang kanasoran. ³ Tugoti nga magdayeg sila sa imong bantogan ug halangdon nga ngalan; siya balaan. ⁴ Ang hari kusgan, ug siya nahigugma sa katarong. Imong gitukod ang kaangayan; nabuhat mo ang pagkamatarong ug hustisya kang Jacob. ⁵ Daygon si Yahweh nga atong Dios ug simbaha siya diha sa iyang tilan. Siya balaan. ⁶ Si Moises ug Aaron lakip sa iyang mga pari, ug si Samuel usa niadtong nag-ampo kaniya. Nag-ampo sila kang Yahweh ug gitubag niya sila. ⁷ Siya nakigsulti kanila pinaagi sa haliging panganod. Gituman nila ang iyang balaan nga mga balaod ug ang mga sugo nga gihatag niya kanila. ⁸ Gitubag mo sila, Yahweh nga among Dios. Dios ka nga mapinasayloon ngadto kanila, apan mosilot sa ilang makasasalang binuhatan. ⁹ Dalaygon si Yahweh nga atong Dios, ug panagsimba sa iyang balaang bungtod, tungod si Yahweh nga atong Dios balaan.

100

¹ Singgit nga malipayon ngadto kang Yahweh, tibuok kalibotan. ² Pag-alagad kang Yahweh inubanan sa kalipay; paduol sa iyang prensensya inubanan sa malipayong mga awit. ³ Hibaloi nga si Yahweh Dios, siya ang nagbuhat kanato. Iya kitang katawhan, ug ang karnero sa iyang sibsibanan. ⁴ Sulod sa iyang ganghaan inubanan sa pagpasalamat ug ngadto sa iyang templo inubanan sa pagdayeg. Pasalamati siya ug dayga ang iyang ngalan. ⁵ Kay maayo si Yahweh; ang iyang matinud-anong kasabotan magpabilin sa walay kataposan ug ang iyang pagkamatinud-anon magpabilin sa tanang kaliwatan.

101

¹ Mag-awit ako ug matinud-anon nga kasabotan ug hustisya; alang kanimo, Yahweh, magaawit ako ug mga pagdayeg. ² Maglakaw ako sa dalan sa pagkamatinud-anon. O, kanus-a ka man moanhi kanako? Maglakaw ako inubanan sa pagkamatinud-anon sulod sa akong balay. ³ Dili ako motugot ug daotang mga binuhatan sa akong panan-aw; nagdumot ako sa mga daotan; dili kini makakupot kanako. ⁴ Ang masinupakon nga mga tawo mobiya kanako; dili ako magmaunongon sa daotan. ⁵ Laglagon ko kadtong nanglibak sa iyang silingan sa tago. Dili nako pasagdan nga magpadayon kadtong mapasigarbohon ug mapahitas-on ang kinaiya. ⁶ Tugotan ko nga ang matinud-anon sa yuta maglingkod sa akong kiliran. Kadtong naglakaw sa dalan sa pagkamatinud-anon mahimong mag-alagad kanako. ⁷ Ang malimbongon nga mga tawo dili magpabilin sa akong balay; ang mga bakakon dili madawat sa akong panan-aw. ⁸ Matag buntag akong

laglagon ang daotan gikan sa yuta. Wagtangan ko ang tanan nga nagabuhat ug daotan gikan sa siyudad ni Yahweh.

102

¹ Dunga ang akong pag-ampo, Yahweh; dungga ang akong paghilak kanimo. ² Ayaw tagoi ang imong panagway gikan kanako sa panahon sa akong kalisdanan. Pamatia ako. Sa dihang motawag ako kanimo, tubaga dayon ako. ³ Kay ang akong adlaw lumalabay lamang sama sa aso, ug ang akong mga bukog daw nasunog sa kalayo. ⁴ Nadugmok ang akong kasingkasing, ug sama ako sa sagbot nga nalaya. Nakalimot ako sa pagkaon sa bisan unsa nga pagkaon. ⁵ Sa padayon kong pag-agulo, naniwang ako pag-ayo. ⁶ Sama ako sa pilicano sa kamingawan, ug nahisama ako sa kwago nga anaa sa kadaot. ⁷ Nagatukaw ako sama sa biniyaan nga langgam, nga nag-inusara sa atop. ⁸ Gihagit ako sa akong mga kaaway sa tibuok adlaw; ug kadtong nagbugalbugal kanako ginamit ang akong ngalan sa pagpanunglo. ⁹ Nagkaon ako ug abo sama sa tinapay ug nasagolan ang akong imnonon sa mga luha. ¹⁰ Tungod sa imong hilabihan nga kasuko, gialsa mo ako aron ibundak. ¹¹ Ang akong mga adlaw sama sa anino nga mahanaw, ug malaya ako sama sa sagbot. ¹² Apan ikaw, Yahweh, magpabilin sa walay kataposan, ug ang imong kabantogan alang sa tanang kaliwatan. ¹³ Motindog ka ug kaluyan ang Zion. Karon ang takna nga maluoy ka kaniya; ang gitagana nga takna miabot na. ¹⁴ Kay ang imong mga sulugoon nagpugong sa ilang mga pinalanggang mga bato ug naluoy alang sa abog sa iyang kadaot. ¹⁵ Ang kanasoran magpasidungog sa imong ngalan, Yahweh, ug ang tanang mga hari sa kalibotan magatahod sa imong himaya. ¹⁶ Gitukod pag-usab ni Yahweh ang Zion ug magpakita diha sa iyang himaya. ¹⁷ Nianang tungora, pagatubagon niya ang pag-ampo sa mga kabos; dili niya isalikway ang ilang mga pag-ampo. ¹⁸ Kay nahisulat kini alang sa umaabot nga kaliwatan, ug ang mga tawo nga wala pa nahimugso magadayeg kang Yahweh. ¹⁹ Kay midungaw siya gikan sa habog nga balaang dapit; gikan sa langit nakita ni Yahweh ang kalibotan, ²⁰ aron sa pagpaminaw sa agulo sa mga binilango, aron sa pagpagawas niadtong nasilotan sa kamatayon. ²¹ Unya imantala sa mga tawo ang ngalan ni Yahweh sa Zion ug ang iyang pagdayeg sa Jerusalem ²² sa dihang magatigom ang katawhan ug ang mga gingharian aron sa pag-alagad kang Yahweh. ²³ Gikuha niya ang akong kusog sa kinatung-an sa akong kinabuhi. Gipamubo niya ang akong mga adlaw. ²⁴ Miingon ako, "Akong Dios, ayaw kuha ang akong kinabuhi sa akong pagkabatan-on; anaa ka sa tanang kaliwatan. ²⁵ Kaniadto pa imo nang gipahimutang ang kalibotan; ang kalangitan mao ang buhat sa imong mga kamot. ²⁶ Mangahanaw sila, apan ikaw magapabilin; mangadaan silang tanan sama sa panapton; sama sa bisti, pahawa-on mo sila, ug mangahanaw sila. ²⁷ Apan ikaw mao lamang gihapon, ug walay kataposan ang imong katuigan. ²⁸ Ang mga anak sa imong mga sulugoon managpadayon, ug ang ilang mga kaliwatan magkinabuhi diha sa imong presensya."

103

¹ Gidayeg ko si Yahweh sa tibuok kong kinabuhi; ug sa tanan nga

ania kanako, gidayeg ko ang iyang balaang ngalan. ² Gidayeg ko si Yahweh sa tibuok kong kinabuhi, ug gihinumdoman ko ang tanan niyang mga maayong buhat. ³ Iyang gipasaylo ang tanan ninyong mga sala; iyang giayo ang tanan ninyong mga balatian. ⁴ Iyang giluwag ang inyong kinabuhi gikan sa kalaglagan; gikoronahan niya kamo sa iyang matitud-anon nga kasabotan ug sa buhat sa iyang malumong kaluoy. ⁵ Gitagbaw niya ang inyong kinabuhi sa tanang maayong mga butang aron ang inyong pagkabatan-on mabag-o sama sa agila. ⁶ Makiangayon ang buhat ni Yahweh ug nagapakita ug hustisya alang niadtong tanan nga gidaogdaog. ⁷ Iyang gipaila ang iyang mga pamaagi kang Moises, ang iyang mga buhat sa kaliwatan ni Israel. ⁸ Maluloy-on ug mahigugmaon si Yahweh; mapailubon siya; aduna siyay bantogan nga pagkamaunongon sa iyang kasabotan. ⁹ Dili siya kanunay nga nagapanton; dili siya kanunay masuko. ¹⁰ Wala kita niya gitagad sumala sa angay sa atong mga sala o balosan sumala sa silot nga angay sa atong mga sala. ¹¹ Kay sama sa kahabog sa kalangitan ibabaw sa kalibotan, sama niana ka bantogan ang iyang matitud-anon nga kasabotan niadtong nagtahod kaniya. ¹² Sama kalayo sa sidlakan gikan sa kasadpan, sama niini ang iyang pagwagtang sa atong mga kasalanan gikan kanato. ¹³ Sama nga ang amahan adunay kahangawa sa iyang mga anak, si Yahweh usab adunay kahangawa niadtong nagpasidungog kaniya. ¹⁴ Kay nasayod siya kung unsang paagi kita nahulma; nasayod siya nga kita mga abog. ¹⁵ Mahitungod sa tawo, ang iyang mga adlaw sama sa sagbot; mamukhad siya sama sa bulak diha sa kaumahan. ¹⁶ Ang hangin mohuyop niini, ug kini mawala, ug wala nay makasulti kung diin kini mitubo kaniadto. ¹⁷ Apan ang matitud-anon nga kasabotan ni Yahweh walay kataposan alang niadtong nagtahod kaniya. Ang iyang pagkamatarong molungtud ngadto sa ilang mga kaliwatan. ¹⁸ Ilang gitipigan ang iyang kasabotan ug gihinumdoman sa pagtuman ang iyang mga gipanudlo. ¹⁹ Gitukod ni Yahweh ang iyang trono sa kalangitan, ug ang iyang gingharian nagmando sa tanan. ²⁰ Dayega si Yahweh, kamong iyang mga anghel, kamong mga bantogan nga kusgan ug nagbuhat sa iyang pulong, ug nagtuman sa tingog sa iyang pulong. ²¹ Dayega si Yahweh, tanan niyang kasundalohan nga anghel, kamo ang iyang mga sulugoon nga nagpatuman sa iyang kabubut-on. ²² Dayega si Yahweh, tanan niyang binuhat, sa tanang dapit diin siya naghari. Magadayeg ako kang Yahweh sa tibuok nakong kinabuhi.

104

¹ Daygon ko si Yahweh sa tibuok nakong kinabuhi, Yahweh nga akong Dios, matahom ka kaayo; nagbisti ka sa kadunggan ug pagkahalangdon. ² Gitabonan mo ang imong kaugalingon sa kahayag ingon nga usa ka panapton; giabre mo ang kalangitan sama sa usa ka tabil sa tolda. ³ Gipahimutang mo ang mga sablayan sa imong lawak sa kapanganoran; gihimo mo ang kapanganoran nga imong karwahi; naglakaw ka sa mga pako sa hangin. ⁴ Iyang gihimo ang kahanginan nga iyang mga mensahero, ug ang mga dilaab sa kalayo iyang mga sulugoon. ⁵ Gitukod niya ang mga patukoranan sa kalibotan, ug dili gayod kini matarog. ⁶ Gitabonan mo ang kalibotan ug tubig

sama sa panapton; ang tubig mitabon sa mga kabukiran. ⁷ Ang imong pagbadlong nagpahubas sa katubigan; sa dinahunog sa imong tingog sila mikalagiw. ⁸ Mitugbaw ang kabukiran, ug ang mga walog mikatag ngadto sa dapit nga gitagana alang kanila. ⁹ Gibutangan mo sila ug utlanan aron nga dili sila makalabang; aron dili nila matabonan pag-usab ang kalibotan. ¹⁰ Gihimo niya ang tuboran nga modagaygay ngadto sa mga walog; ang mga sapa modagayday taliwala sa kabukiran. ¹¹ Nagahatag sila ug tubig alang sa tanang mananap sa kaumahan; ang mga ihalas nga mga asno natagbaw sa ilang kauhaw. ¹² Sa daplin sa sapa ang mga langgam naghimo sa ilang mga salag; nanag-awit sila diha sa mga sanga. ¹³ Bisbisan niya ang kabukiran gikan sa mga lawak sa tubig sa kawanangan. Napuno ang kalibotan sa bunga sa iyang mga buhat. ¹⁴ Gipatubo niya ang mga sagbot alang sa mga baka ug ang mga tanom alang sa mga tawo aron atimanon ug aron nga ang mga tawo makakuha ug pagkaon gikan sa yuta. ¹⁵ Naghimo siya ug bino aron sa paglipay sa tawo, lana aron mosinaw ang iyang dagway, ug pagkaon aron sa paghatag kaniya ug kinabuhi. ¹⁶ Ang kakahoyan ni Yahweh naulanan pag-ayo; ang sedro sa Lebanon diin iyang gitanom. ¹⁷ Didto nanagsalag ang mga langgam. Ang langgam nagbuhat sa iyang puloy-anan sa sipris nga kahoy. ¹⁸ Ang mga ihalas nga kanding nanagpuyo sa habog nga kabukiran; ang habog nga bukid mao ang dalangpanan alang sa kuneho. ¹⁹ Iyang gitagana ang bulan aron mahimong timaan sa mga panahon; ug ang adlaw masayod sa takna sa iyang pagsalop. ²⁰ Gihimo nimo ang kangitngit sa kagabhion sa dihang mogawas ang tanang mapintas nga mananap sa kalasangan. ²¹ Ang batan-ong mga liyon nagngulob sa ilang tukbonon ug nagpangita sa ilang pagkaon gikan sa Dios. ²² Sa dihang mosubang ang adlaw, manago sila ug matulog sa ilang langob. ²³ Sa kasamtangan, mogawas ang mga tawo alang sa ilang buhat ug mamuhat hangtod sa kagabhion. ²⁴ Yahweh, daghan kaayo ug nagkalain-lain ang imong mga buhat! Inubanan sa kaalam imong gibuhat kining tanan; ang kalibotan nag-awas sa imong mga buhat. ²⁵ Sa unahan mao ang dagat, lalom ug halapad, nag-awas sa dili matukib nga mga binuhat, gagmay ug dagko. ²⁶ Ang mga sakayan naglawig didto, ug atua usab didto ang mga Leviathan, diin gihulma mo aron magdula diha sa dagat. ²⁷ Kining tanan nangita kanimo aron sa paghatag kanila sa ilang mga pagkaon sa tukmang panahon. ²⁸ Sa dihang maghatag ka kanila, magatigom sila; sa dihang ibukhad mo ang imong mga kamot, matagbaw sila. ²⁹ Kung itago mo ang imong panagway, mabalaka sila; kung kuhaon mo ang ilang mga gininhawa, mamatay sila ug mobalik sa abog. ³⁰ Sa dihang gipadala mo ang imong Espiritu, namugna sila, ug imong gibago ang kabungtoran. ³¹ Hinaot nga ang himaya ni Yahweh molungtad sa kahangtoran, ug hinaot nga mahimuot si Yahweh sa iyang binuhat. ³² Modungaw siya sa kalibotan, ug mauyog kini; iyang hikapon ang kabukiran, ug moaso sila. ³³ Magaawit ako kang Yahweh sa tibukong kinabuhi; magaawit ako ug mga pagdayeg ngadto sa akong Dios samtang buhi pa ako. ³⁴ Hinaot nga ang akong mga panghunahuna tam-is ngadto kaniya; magalipay ako kang Yahweh. ³⁵ Hinaot ang mga makasasala mawagtang sa kalibotan, ug tugoti nga mawala na ang mga daotan. Daygon ko si Yahweh sa tibukong kinabuhi. Daygon si

Yahweh.

105

¹ Pasalamati si Yahweh, sangpita ang iyang ngalan; ibalita sa kanasoran ang iyang nabuhat. ² Awiti siya, awiti siya ug mga pagdayeg; isugilon ang tanang katingalahang butang nga iyang nahimo. ³ Pagpasigarbo sa iyang balaang ngalan; tugoti nga magmaya ang kasingkasing niadtong nangita kang Yahweh. ⁴ Pangitaa si Yahweh ug ang iyang kusog; pangitaa kanunay ang iyang presensya. ⁵ Hinumdomi ang katingalahang mga butang nga iyang nahimo, ang iyang milagro ug ang kasugoan sa iyang baba, ⁶ kamong mga kaliwat ni Abraham nga iyang sulugoon, kamong katawhan ni Jacob, nga iyang pinili. ⁷ Siya si Yahweh, nga atong Dios. Ang iyang kasugoan anaa sa tibuok kalibotan. ⁸ Kanunay niyang hinumdoman ang iyang kasabotan sa kahangtoran, ang pulong nga iyang gimando alang sa liboan nga mga kaliwatan. ⁹ Hinumdoman niya ang kasabotan nga iyang gihimo kang Abraham ug ang iyang gipanumpa ngadto kang Isaac. ¹⁰ Mao kini ang iyang gipamatud-an ngadto kang Jacob ingon nga balaod ug ngadto kang Israel ingon nga walay kataposang kasabotan. ¹¹ Miingon siya, "Thatag ko kanimo ang yuta sa Canaan ingon nga bahin sa imong panulondon." ¹² Gisulti niya kini sa dihang diyutay pa lamang sila, gamay pa gayod, ug mga langyaw sa yuta. ¹³ Miadto sila sa nagkalainlaing kanasoran ug gikan sa usa ka gingharian ngadto sa uban. ¹⁴ Wala niya tugoti nga daogdaogon sila ni bisan kinsa; gibadlong niya ang mga hari alang sa ilang kaayohan. ¹⁵ Miingon siya, "Ayaw hilabti ang akong mga pinili, ug ayaw pasipad-i ang akong mga propeta." ¹⁶ Mitawag siya ug kagutom ibabaw sa yuta; giundang niya ang pagpadala ug tinapay. ¹⁷ Nagpadala siya ug tawo una kanila; gibaligya si Jose ingon nga sulugoon. ¹⁸ Ang iyang mga tiil gibugkosan ug mga kadena; ang iyang liog giyugohan ug puthaw, ¹⁹ hangtod sa takna nga ang iyang mga pulong natuman, ug ang pulong ni Yahweh misulay kaniya. ²⁰ Nagpadala ang hari ug sulugoon aron pagpagawas kaniya; ang magmamando sa katawhan nagpalingkawas kaniya. ²¹ Gihimo niya siyang piniyalan sa iyang panimalay ingon nga tigdumala sa tanan niyang gipanag-iyahan ²² aron sa pagpanudlo sa iyang mga prinsiphe sama sa iyang gipangandoy ug sa pagtudlo sa kaalam sa iyang mga kadagkoan. ²³ Unya miadto si Israel sa Ehipto, ug nagpuyo si Jacob ngadto sa yuta ni Ham. ²⁴ Gihimong mabungahon ni Yahweh ang iyang katawhan, ug gihimo sila nga mas kusgan kaysa ilang mga kaaway. ²⁵ Gitugotan niya ang ilang mga kaaway nga masilag sa iyang katawhan, aron pasipad-an ang iyang mga sulugoon. ²⁶ Gipadala niya si Moises, nga iyang sulugoon, ug si Aaron, nga iyang gipili. ²⁷ Naghimo sila sa iyang timaan taliwala sa mga Ehiptohanon, ug ang iyang mga kahibulongan didto sa yuta ni Ham. ²⁸ Nagpadala siya ug kangingit ug gihimo niya kadtong yutaa nga ngitngit, apan ang mga katawhan wala motuman sa iyang mga sugo. ²⁹ Gihimo niyang dugo ang ilang mga tubig ug gipatay ang ilang mga isda. ³⁰ Ang ilang yuta nalukop sa mga baki, bisan sa lawak sa ilang mga magmamando. ³¹ Miingon siya, ug nalukop sa langaw ug tagnok ang tibuok nilang kanasoran. ³² Gihimo niyang ice ang ilang ulan, uban ang nagdilaab nga kalayo

sa ilang yuta. ³³ Gidaot niya ang ilang mga paras ug mga kahoy nga igerá; gidaot niya ang kakahoyan sa ilang kabukiran. ³⁴ Misulti siya, ug ang mga dulon miabot, ug daghang mga dulon. ³⁵ Gikaon sa mga dulon ang tanang tanom sa ilang yuta; gikaon nila ang tanang abot sa yuta. ³⁶ Gipatay niya ang tanang kinamagulangang anak sa ilang dapit, ang tanang unang bunga sa ilang kusog. ³⁷ Gipagawas niya ang mga Israelita inubanan sa bulawan ug mga plata; walay napandol sa iyang banay diha sa dalan. ³⁸ Nangalipay ang mga Ehiptohanon sa ilang pagbiya, tungod kay nangahadlok kanila ang mga Ehiptohan. ³⁹ Iyang gibukhad ang panganod aron sa pagtabon kanila ug naghimo ug kalayo aron pag-iwag sa kagabhion. ⁴⁰ Nangayo ug pagkaon ang mga Israelita, ug gidad-an sila ug buntog ug gitagbaw sila pinaagi sa tinapay nga gikan sa langit. ⁴¹ Gipaliki niya ang bato, ug mibuhagay ang tubig gikan niini; midagayday kini sa kamingawan sama sa sapa. ⁴² Kay gihinumdoman niya ang iyang balaang saad ngadto kang Abraham nga iyang sulugoon. ⁴³ Gigiyahan niya ang iyang katawhan pagawas inubanan sa kalipay, ang iyang pinili inubanan sa panagsinggit sa kadaogan. ⁴⁴ Gihatag niya kanila ang yuta sa kanasoran; gipanagiyahan nila ang kabtangan sa katawhan ⁴⁵ aron nga ilang tipigan ang iyang mga sugo ug tumanon ang iyang mga balaod. Dalaygon si Yahweh.

106

¹ Dayega si Yahweh. Pasalamatí si Yahweh, kay siya maayo, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad sa kahangtoran. ² Kinsa ba ang makaihap pag-usab sa gamhanang mga buhat ni Yahweh o makamantala sa tanan niyang mga buhat nga takos sa pagdayeg? ³ Bulahan kadtong nagbuhat kung unsa ang husto, ug nagbuhat kanunay sa makataronganon. ⁴ Hinumdomi ako sa imong hunahuna, O Yahweh, sa dihang magpakita ka ug kaluoy sa imong katawhan; tabangi ako sa dihang luwason mo sila. ⁵ Unya makita ko ang pagkamauswagon sa imong pinili, pagmaya sa kalipay sa imong nasod, ug ang himaya uban sa imong panulundon. ⁶ Nakasala kita sama sa atong mga katigulangan; nakabuhat kita ug sayop, ug nakabuhat kita ug daotan. ⁷ Ang among mga amahan wala midayeg sa imong kahibulongan nga mga buhat sa Ehipto; wala sila nagpakabana sa daghang buhat sa imong matinud-anon nga kasabotan; nagmasupilon sila ngadto sa dagat, sa Pula nga Dagat. ⁸ Apan, giluwás niya sila alang sa kaayohan sa iyang ngalan aron mapadayag niya ang iyang gamhanang gahom. ⁹ Gibadlong niya ang Pula nga Dagat, ug nauga kini. Unya gigiyahan niya sila ngadto agi sa kinahiladman, daw sama sa kamingawan. ¹⁰ Giluwás niya sila gikan sa kamot sa nagdumot kanila, ug giluwás niya sila gikan sa kamot sa kaaway. ¹¹ Apan ang tubig mitabon sa ilang mga kaaway; walay usa kanila nga nakalingkawas. ¹² Unya mituo sila sa iyang mga pulong, ug nagawit sa iyang pagdayeg. ¹³ Apan dali ra silang nalimot kung unsa ang iyang nabuhat; wala sila naghulat sa iyang pagtudlo. ¹⁴ Hilabihan ang ilang pangandoy didto sa kamingawan, ug ilang gihagit ang Dios didto sa desiyerto. ¹⁵ Gihatag niya kanila ang ilang hangyo, apan gipadad-an sila ug sakit nga miut-ut sa ilang mga lawas. ¹⁶ Sa kampo

gikasinahan nila si Moises ug si Aaron, ang balaang pari ni Yahweh. ¹⁷ Naabli ang yuta ug gilamoy si Dathan ug gitabonan ang manununod ni Abiram. ¹⁸ Misilaob ang kalayo kanila; ang kalayo misunog sa daotan. ¹⁹ Nagbuhat sila ug nating baka didto sa Horeb ug gisimba ang kinulit nga puthaw nga hulagway. ²⁰ Ilang gibaylo ang himaya sa Dios alang sa hulagway sa torong baka nga mokaon ug sagbot. ²¹ Ilang nalimtan ang Dios nga ilang manluluwas, nga nagbuhat sa bantogang mga buhat sa Ehipto. ²² Nagbuhat siya ug kahibulongang mga butang sa yuta ni Ham ug gamhanan nga mga buhat didto sa Pula nga Dagat. ²³ Iya unta nga gisugo ang ilang pagkapukan, kung wala pa si Moises, nga iyang pinili, mibabag sa iyang paglaglag aron sa pag-iway sa iyang kasuko gikan sa paguba kanila. ²⁴ Unya ilang gisalikway ang mabungahon nga yuta; wala sila mituo sa iyang saad, ²⁵ apan nagbagolbol sa ilang mga tolda, ug wala nagtuman kang Yahweh. ²⁶ Busa gipataas niya ang iyang kamot ug nanumpa ngadto kanila nga iya silang tugotan nga mamatay sa kamingawan, ²⁷ itibulaag ang ilang mga kaliwat taliwala sa kanasoran, ug itibulaag sila sa langyaw nga kayutaan. ²⁸ Ilang gisimba ang Baal sa Peor ug gikaon ang halad nga gihalad ngadto sa mga patay. ²⁹ Ila siyang gihagit aron masuko pinaagi sa ilang mga binuhatan, ug ang pagkaylap sa hampak milukop kanila. ³⁰ Unya mibarog si Pinehas aron sa pagbabag, ug ang hampak nikunhod. ³¹ Kini giisip alang kaniya ingon nga matarong nga buhat alang sa tanang kaliwatan hangtod sa kahangtoran. ³² Gipasuko usab nila si Yahweh didto sa katubigan sa Meriba, ug nag-antos si Moises tungod kanila. ³³ Gipasuko nila pag-ayo si Moises ug nagsulti siya nga maisog. ³⁴ Wala nila giguba ang mga nasod sama sa gisugo ni Yahweh kanila, ³⁵ apan nakig-uban sila sa lahi nga mga nasod ug nakatuon sa ilang mga pamaagi ³⁶ ug gisimba ang ilang mga diosdios, nga nahimong lit-ag ngadto kanila. ³⁷ Gihalad nila ang ilang mga anak nga lalaki ug babaye sa mga demonyo. ³⁸ Giula nila ang dugo sa mga walay alamag, ang dugo sa ilang mga anak nga lalaki ug babaye, nga ilang gihalad sa mga diosdios sa Canaan, nahugawan ang yuta sa dugo. ³⁹ Nahugaw sila pinaagi sa ilang kaugalingon nga mga binuhatan; sa ilang mga buhat nahimo silang susama sa mga babayeng nagbaligya ug dungog. ⁴⁰ Busa nasuko si Yahweh sa iyang katawhan ug gisalikway niya ang iyang kaugalingong katawhan. ⁴¹ Gihatag niya sila ngadto sa kamot sa kanasoran ug kadtong nagdumot kanila maoy nagdumala kanila. ⁴² Ang ilang mga kaaway nagdaogdaog kanila, ug gidala sila ilalom sa ilang kagahom. ⁴³ Daghang higayon nga miabot siya aron sa pagtabang kanila, apan nagpadayon sila sa pagsukol ug gipaubos sila pinaagi sa ilang kaugalingong mga sala. ⁴⁴ Apan, gihatagan niya sila ug pagtagad sa ilang pag-antos sa dihang nadungog niya sila nga nangayo ug tabang. ⁴⁵ Nahinumdoman niya ang iyang kasabotan uban kanila ug naluoy tungod sa iyang walay paglubad nga gugma. ⁴⁶ Gihimo niya ang tanan nilang mamimihag nga maluoy kanila. ⁴⁷ Luwasa kami, Yahweh, among Dios. Tigoma kami gikan sa mga nasod aron nga makahatag kami ug pagpasalamat sa imong balaan nga ngalan ug himaya sa imong mga pagdayeg. ⁴⁸ Hinaot si Yahweh, nga Dios sa Israel, madayeg sa walay kataposan. Ang tanang katawhan miingon, "Amen." Dalaygon si Yahweh. Ikalima nga Libro

107

¹ Pasalamati si Yahweh, kay siya maayo, ug ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad sa kahangtoran. ² Tugoti nga mosulti ang giluwang ni Yahweh, kadtong iyang gitubos gikan sa kamot sa ilang kaaway. ³ Gitigom niya sila gikan sa langyaw nga kayutaan, gikan sa sidlakan ug gikan sa kasadpan, gikan sa amihan ug gikan sa habagatan. ⁴ Naglatagaw sila sa kamingawan sa desiyerto nga dalan ug wala nakakaplag ug siyudad nga mapuy-an. ⁵ Tungod kay gigutom ug giuhaw sila, nakuyapan sila tungod sa kaluya ⁶ Unya mitawag sila kang Yahweh sa ilang kalisdanan, ug giluwang niya sila sa ilang pag-antos. ⁷ Gitultolan niya sila sa maayong dalan aron nga makaadto sila sa siyudad nga ilang pagapuy-an. ⁸ O, kana nga mga tawo magadayeg kang Yahweh tungod sa iyang matinud-anon nga kasabotan ug alang sa kahibulongang mga butang nga iyang nabuhat alang sa katawhan! ⁹ Kay pagatagbawon niya ang gipangandoy niadtong giuhaw, ug ang tinguha niadtong gigutom iyang pagabusgon sa maayong mga butang. ¹⁰ Ang pipila naglingkod sa kangitngit ug sa ngiob, binilanggo sa pag-antos ug mga kadena. ¹¹ Tungod kay sila misupak batok sa pulong sa Dios ug gisalikway ang pagtudlo sa Labing Halangdon. ¹² Gipaubos niya ang ilang mga kasingkasing pinaagi sa kalisdanan; napandol sila ug walay bisan usa nga motabang kanila. ¹³ Unya mitawag sila kang Yahweh sa ilang kalisdanan, ug gipalingkawas niya sila sa ilang pag-antos. ¹⁴ Gipagawas niya sila sa kangitngit ug ngiob ug gitangtang ang ilang mga gapos. ¹⁵ O, ang mga tawo magadayeg kang Yahweh tungod sa iyang matinud-anon nga kasabotan ug alang sa kahibulongan nga mga butang nga iyang nabuhat alang sa katawhan! ¹⁶ Kay iyang giguba ang ganghaan nga tumbaga ug giputol ang mga rehas nga puthaw. ¹⁷ Buangbuang sila sa ilang masinupakon nga pamaagi ug nag-antos tungod sa ilang mga sala. ¹⁸ Nawala ang ilang tinguha sa pagkaon sa bisan unsa nga pagkaon, ug nagkaduol sila sa ganghaan sa kamatayon. ¹⁹ Unya mitawag sila kang Yahweh sa ilang kalisdanan, ug gipalingkawas niya sila sa ilang pag-antos. ²⁰ Gipadala niya ang iyang pulong ug giayo sila, ug giluwang niya sila gikan sa ilang kalaglagaan. ²¹ O, nga ang mga tawo magadayeg kang Yahweh alang sa iyang matinud-anon nga kasabotan ug alang sa kahibulongan nga mga butang nga iyang nabuhat alang sa katawhan! ²² Tugoti sila nga maghatag ug mga halad sa pagpasalamat ug sa pagmantala sa iyang mga buhat sa pag-awit. ²³ Ang pipila naglawig sa dagat sakay sa sakayan ug nagpatigayon sa layo. ²⁴ Nakita nila ang mga buhat ni Yahweh ug ang iyang kahibulongan ngadto sa kadagatan. ²⁵ Kay iyang gisugo ang dagat nga modako ug ang hangin nga magkutaw sa kadagatan. ²⁶ Miabot sila sa kawanangan; mipaubos sila sa kinahiladman. Ang ilang mga kinabuhi nahanaw sa pag-antos. ²⁷ Natabyog ug nagsarasay sila sama sa hubog ug wala masayod sa ilang buhaton. ²⁸ Unya mitawag sila kang Yahweh sa ilang kalisdanan, ug gipalingkawas niya sila sa ilang pag-antos. ²⁹ Gipakalma niya ang bagyo, ug ang mga balod nahapsay. ³⁰ Unya naglipay sila tungod kay ang dagat kalma na, ug gidala niya sila sa ilang gitinguha nga dunggoan. ³¹ O, nga ang mga tawo magadayeg kang Yahweh alang sa iyang matinud-anon nga kasabotan ug alang sa kahibulongan nga

mga butang nga iyang nabuhat alang sa katawhan! ³² Tugoti nga pasidunggan nila siya diha sa panagtigom sa mga tawo ug dayegon siya ngadto sa konseho sa mga kadagkoan. ³³ Ang kasapaan gihimo niya nga kamingawan, mga tuboran sa tubig ngadto sa mala nga yuta, ³⁴ ug ang mabungahon nga yuta ngadto sa dili mabungahon nga dapit tungod sa kadaotan sa iyang katawhan. ³⁵ Ang kamingawan gihimo niya nga linaw sa tubig ug ang uga nga yuta ngadto sa tuboran sa tubig. ³⁶ Ang mga gipanggutom gipahilona niya didto, ug nagtukod sila ug siyudad nga kapuy-an. ³⁷ Nagbuhat sila sa siyudad aron umahan, aron katanoman ug parasan, ug maghatag ug madagayaon nga ani. ³⁸ Gipanalanginan niya sila aron nga sila modaghan pa kaayo. Wala niya tugoti nga ang ilang mga baka nga makunhon ang gidaghanon. ³⁹ Nagkakunhod sila ug gipaubos pinaagi sa hilabihang kasakit ug pag-antos. ⁴⁰ Gibuboan niya ug pagtamay ang mga pangulo ug gitibulaag sila ngadto sa kamingawan, diin walay agianan. ⁴¹ Apan iyang gipanalipdan ang nanginahanglan gikan sa kasakit ug nagamping sa iyang mga banay sama sa panon. ⁴² Ang matarong nga mga tawo makakita niini ug maglipay, ug ang tanan nga mga daotan magtak-om sa ilang baba. ⁴³ Si bisan kinsa nga maalamon kinahanglan maghunahuna niining mga butanga ug mamalandong sa buhat ni Yahweh sa matinud-anon nga kasabotan.

108

¹ Ang akong kasingkasing nahimutang, O Dios; magaawit ako, oo, magaawit usab ako sa mga pagdayeg uban sa akong matinahuron nga kasingkasing. ² Pagmata na, lira ug alpa; pagapukawon ko ang kaadlawon. ³ Magapasalamat ako kanimo, Yahweh, taliwala sa katawhan; magaawit ako ug mga pagdayeg kanimo taliwala sa kanasoran. ⁴ Kay ang imong matinud-anon nga kasabotan bantogan ibabaw sa kalangitan; ug ang imong pagkamasaligan misangko sa kawanangan. ⁵ Mabayaw ka, O Dios, ibabaw sa kalangitan, ug ang imong himaya mabayaw sa tibuok kalibotan. ⁶ Aron nga kadtong imong gihigugma maluwasa, luwasa kami sa imong tuong kamot ug tubaga ako. ⁷ Nagsulti ang Dios sa iyang pagkabalaan; "Maglipay ako; bahinon ko ang Siquem ug bahinbahinon ang walog sa Succot. ⁸ Akoa ang Gilead, ug ang Manases akoo; ang Efraim usab mao ang akong kalo; ug ang Judah mao ang akong setro. ⁹ Ang Moab mao ang akong hugasan nga planggana; ngadto sa Edom akong ilabay ang akong sapatos; magasinggit ako sa kadaogan tungod sa Filistia." ¹⁰ Kinsa may modala kanako ngadto sa lig-on nga siyudad? Kinsa man ang moggiya kanako ngadto sa Edom?" ¹¹ O Dios, wala mo ba kami gisalikway? Wala ka makig-uban sa among kasundalohan sa gubat. ¹² Tabangi kami batok sa kaaway, kay ang tabang sa tawo walay pulos. ¹³ Magmadaogon kami uban sa tabang sa Dios; iyang buntogon ang among mga kaaway.

109

¹ Dios nga akong gidayeg, ayaw intawon pagpakahilom. ² Kay ang daotan ug limbongan mihasmag kanako; nagsulti sila ug bakak batok kanako. ³ Gilibotan nila ako ug nagsulti ug dulumtanong mga butang,

ug mihasmag sila kanako nga walay hinungdan. ⁴ Isip balos sa akong gugma ila akong gidaot, apan nag-ampo ako alang kanila. ⁵ Gibalosan nila ako ug daotan alang sa maayo, ug ilang gidumtan ang akong gugma. ⁶ Pagpili ug daotan nga tawo ibabaw niini nga mga kaaway sama niining mga tawhana; pagpili ug tigpamasangil nga mobarog sa iyang tuong kamot. ⁷ Sa dihang gihukman na siya, hinaot nga makaplagnan siyang sad-an; hinaot nga ang iyang pag-ampo isipon nga makasasala. ⁸ Hinaot nga mamubo ang iyang mga adlaw; hinaot nga adunay laing tawo nga mopuli sa iyang katungdanan. ⁹ Hinaot nga ang iyang mga anak mailo, ug hinaot ang iyang asawa mabiyuda. ¹⁰ Hinaot nga ang iyang mga anak maglatagaw ug magpakiluoy, manglimos sa ilang pagbiya sa ilang nagun-ob nga panimalay. ¹¹ Hinaot nga ang tanan nga iyang gipanag-iyahan sakmiton sa iyang nautangan; hinaot nga ang mga dumuduong mokawat sa tanan niyang abot. ¹² Hinaot nga walay usa nga maluoy kaniya; hinaot nga walay maluoy sa nailo niya nga mga anak. ¹³ Hinaot ang iyang mga anak mangawala; hinaot nga ang ilang ngalan mawagtang sa sunod nga kaliwatan. ¹⁴ Hinaot nga ang sala sa iyang katigulangan mahisgotan ngadto kang Yahweh; hinaot nga ang sala sa iyang inahan dili malimtan. ¹⁵ Hinaot nga ang ilang pagkasad-an magpabilin kanunay kang Yahweh; hinaot nga wagtangon ni Yahweh ang ilang panumdoman gikan sa kalibotan. ¹⁶ Hinaot nga buhaton kini ni Yahweh tungod kay kining tawhana wala nagpakabana sa pagpakita sa matitud-anon nga kasabotan, apan hinuon gidaogdaog ang makaluluoy, ang mga nanginahanglan ug ang naluyahan sa kasingkasing hangtod mamatay. ¹⁷ Kalipay niya ang pagpanunglo; hinaot nga mobalik kini ngadto kaniya. Gidumtan niya ang panalangin; hinaot nga walay panalangin nga moabot kaniya. ¹⁸ Iyang gisul-oban ang iyang kaugalingon sa pagpanunglo sama nga iya kining bisti, ug ang iyang tunglo moabot sa kinahiladman sa iyang pagkatawo sama sa tubig, sama sa lana ngadto sa iyang kabukogan. ¹⁹ Hinaot nga ang iyang mga tunglo mahisama sa bisti nga iyang gisul-ob aron nga motabon kaniya, sama sa bakos nga kanunay niyang gisul-ob. ²⁰ Hinaot nga mao kini ang ganti sa mga nagpasangil kanako gikan kang Yahweh, alang niadtong nagsulti ug daotan batok kanako. ²¹ Yahweh akong Ginoo, tagda ako uban ang kaluoy alang sa imong ngalan. Tungod kay ang imong matitud-anon nga kasabotan maayo, luwasa ako. ²² Kay gidaogdaog ako ug nanginahanglan, ug samdan ang akong kasingkasing nganhi kanako. ²³ Nagakahanaw ako sama sa anino sa kagabhion; ginapalidpalid ako sama sa dulon. ²⁴ Ang akong mga tuhod nangaluya tungod sa pagpuasa. Bukog na lang ako ug panit. ²⁵ Gilibak ako sa mga nagpasangil kanako; sa dihang makita nila ako, naglingolingo sila. ²⁶ Tabangi ako, Yahweh nga akong Dios; luwasa ako pinaagi sa imong matitud-anon nga kasabotan. ²⁷ Hinaot masayran nila nga imo kining buhat, nga ikaw, Yahweh, ang nagbuhat niini. ²⁸ Bisan kung ila akong gitunglo, palihog panalangini ako; sa dihang mohasmag sila kanako, hinaot nga maulawan sila, apan hinaot nga ang imong sulugoon magmaya. ²⁹ Hinaot nga ang akong mga kaaway magabisti sa kaulawan; hinaot sul-obon nila ang kaulaw sama sa kupo. ³⁰ Sa akong baba pasalamatang ko pag-ayo si Yahweh; dayegon ko siya taliwala sa panon sa katawhan. ³¹ Tungod kay mobarog siya sa

tuong kamot sa nanginahanglan, aron luwason siya sa mga naghukom kaniya.

110

¹ Si Yahweh misulti sa akong agalon, “Lingkod sa akong tuong kamot hangtod nga himoon kong tumbanan sa imong tiil ang imong mga kaaway.” ² Hawiran ni Yahweh ang setro sa imong kusog gikan sa Zion; dumalahi ang imong mga kaaway. ³ Motuman kanimo ang imong katawhan sa ilang kabubut-on sa adlaw sa imong gahom nga nagsul-ob sa ilang balaang bisti; gikan sa tagoangkan sa banagbanag ang imong pagkabatan-on sama lamang sa yamog. ⁴ Nanumpa si Yahweh ug dili na kini mausab: “Ikaw ang pari sa kahangtoran sunod sa laray ni Melquizedec.” ⁵ Ang Ginoo anaa sa imong tuong kamot. Patyon niya ang mga hari sa adlaw sa iyang kapungot. ⁶ Hukman niya ang kanasoran; pun-on niya ang panggubatan ug mga patay nga mga lawas; patyon niya ang mga pangulo sa daghang mga nasod. ⁷ Moinom siya sa sapa diha sa dalan, ug unya mohangad siya human sa kadaogan.

111

¹ Dayga si Yahweh. Magpasalamat ako kang Yahweh sa tibuok nakong kasingkasing diha sa panagtigom sa mga matarong. ² Ang mga buhat ni Yahweh bantogan, madasigong gihulat niadtong nagtinguha kanila. ³ Ang iyang buhat halangdon ug mahimayaon, ug ang iyang pagkamatarong molungtad sa kahangtoran. ⁴ Nagbuhat siya ug katingalahang mga butang nga dili malimtan; si Yahweh mahigugmaon ug maluloy-on. ⁵ Gihatagan niya ug pagkaon ang matinumanon niyang mga sumusunod. Kanunay moabot sa iyang hunahuna ang iyang kasabotan. ⁶ Gipakita niya ang iyang gamhanang mga buhat sa iyang katawhan sa paghatag kanila sa panulondon sa kanasoran. ⁷ Ang buhat sa iyang mga kamot masaligan ug makiangayon; ang tanan niyang mga gipanudlo masaligan. ⁸ Natukod sila sa kahangtoran, nga angayang tumanon nga matinumanon ug inubanan ang kahan-ay. ⁹ Gihatagan niya ug kadaogan ang iyang katawhan; iyang gipanalanginan ang iyang kasabotan sa kahangtoran; balaan ug katingalahan ang iyang ngalan. ¹⁰ Ang pagtahod kang Yahweh ang sinugdanan sa kaalam; kadtong nagatuman sa iyang gipanudlo adunay maayong panabot. Ang iyang pagdayeg molungtad sa kahangtoran.

112

¹ Dayegon si Yahweh. Bulahan ang tawo nga motuman kang Yahweh, nga nalipay pag-ayo sa iyang mga kasugoan. ² Ang iyang kaliwatan mahimong gamhanan sa kalibotan; ang kaliwatan sa diosnon nga tawo mabulahan. ³ Ang kabtangan ug bahandi anaa sa iyang balay; ang iyang pagkamatarong molungtad sa kahangtoran. ⁴ Mosidlak ang kahayag diha sa kangitngit alang sa tawo nga diosnon; mahigugmaon siya, maluloy-on, ug makataronganon. ⁵ Maayo kini alang sa tawo nga nagtagad nga maluloy-on ug nagapahulam ug salapi, nga nagahimo sa iyang mga buluhaton nga matinud-anon. ⁶ Kay dili gayod siya matarog; ang matarong nga tawo mahinumdoman sa kahangtoran.

⁷ Dili siya mahadlok sa dili maayo nga balita; siya walay pagduhaduha, nga nagasalig kang Yahweh. ⁸ Ang iyang kasingkasing malinawon, walay kaadlok, hangtod makita niya ang kadaogan batok sa iyang mga kaaway. ⁹ Manggihatagon siya sa mga kabos; ang iyang pagkamatarong molungtad sa kahangtoran; igabayaw siya uban sa kadunganan. ¹⁰ Ang mga daotang tawo makakita niini ug masuko; magkagot siya sa iyang ngipon ug mahanaw; ang tinguha sa daotang mga tawo mawala.

113

¹ Dayega si Yahweh. Dayega siya, kamong mga sulugoon ni Yahweh; dayega ang ngalan ni Yahweh. ² Dalaygon ang ngalan ni Yahweh, gikan karon hangtod sa kahangtoran. ³ Gikan sa pagsubang sa adlaw hangtod sa pagsalop niini, angayang dayegon ang ngalan ni Yahweh. ⁴ Ibayaw si Yahweh ibabaw sa tanang kanasoran, ug ang iyang himaya mosangko ibabaw sa kalangitan. ⁵ Kinsa man ang sama kang Yahweh nga atong Dios, nga anaa ang iyang lingkoran sa kahitas-an, ⁶ nga nagdungaw sa kalangitan ug sa kalibotan? ⁷ Gihaw-as niya ang mga kabos gikan sa lapok ug gisakwat ang mga nanginahanglan gikan sa tapok sa abo, ⁸ aron iya silang palingkoron uban sa mga prinsipe, uban sa mga prinsipe sa iyang katawhan. ⁹ Gihatagan niya ug puloy-anan ang babayeng walay anak sa usa ka balay, pagahimoon niya siyang malipayon nga inahan sa daghang mga kabataan. Dayegon si Yahweh!

114

¹ Sa dihang mibiya ang Israel sa Ehipto, ang balay ni Jacob gikan niadtong langyaw nga katawhan, ² nahimo niyang balaang dapit ang Juda, ang Israel iyang gingharian. ³ Ang dagat nakakita ug mikalagiw; mitalikod ang Jordan. ⁴ Ang kabukiran milukso sama sa mga laking karnero, ang kabungtoran milukso sama sa nating karnero. ⁵ Dagat, nganong mikalagiw ka man? Jordan, nganong mitalikod ka man? ⁶ Kabukiran, nganong milukso man kamo sama sa laking mga karnero? Kamong gagmay nga mga bungtod, nganong milukso man kamo sama sa mga nating karnero? ⁷ Pangurog, kalibotan, sa atubangan sa Ginoo, sa presensya sa Dios ni Jacob. ⁸ Gihimo niyang linaw ang dakong bato, ang gahi nga bato ngadto sa tuboran sa tubig.

115

¹ Dili alang kanamo, Yahweh, dili alang kanamo, apan alang sa imong ngalan ang pasidungog, tungod sa imong matinud-anon nga kasabotan ug sa imong pagkamasaligan. ² Nganong misulti man ang kanasoran, "Asa man ang ilang Dios?" ³ Ang among Dios anaa sa langit; buhaton niya ang bisan unsa nga makapahimuot kaniya. ⁴ Ang diosdios sa kanasoran hinimo sa plata ug bulawan, hinimo sa kamot sa mga tawo. ⁵ Kadto nga mga diosdios adunay mga baba, apan dili sila makasulti; aduna silay mga mata, apan dili sila makakita; ⁶ aduna silay mga dalunggan, apan dili sila makadungog; aduna silay mga ilong, apan dili sila makasimhot. ⁷ Kadto nga mga diosdios adunay mga kamot, apan dili sila makabati; aduna silay tiil, apan dili sila makalakaw; dili gani sila makasulti pinaagi sa ilang mga baba. ⁸ Kadtong naghimo kanila

sama kanila, lakip usab kadtong tanan nga nagsalig kanila. ⁹ Israel, salig kang Yahweh; siya ang inyong tabang ug taming. ¹⁰ Panimalay ni Aaron, salig kang Yahweh, siya ang inyong tabang ug taming. ¹¹ Kamo nga nagtahod kang Yahweh, salig kaniya; siya ang inyong tabang ug taming. ¹² Gibantayan kita ni Yahweh ug panalanginan kita niya; panalanginan niya ang pamilya ni Israel; panalanginan niya ang panimalay ni Aaron. ¹³ Panalanginan niya kadtong nagtahod kaniya, bata man o tigulang. ¹⁴ Hinaot nga padaghanon kamo ni Yahweh sa hilabihan, kamo ug ang inyong kaliwatan'. ¹⁵ Hinaot nga panalanginan kamo ni Yahweh, nga nagbuhat sa langit ug yuta. ¹⁶ Ang kalangitan gipanag-iyahan ni Yahweh; apan ang kalibotan iyang gihatag sa katawhan. ¹⁷ Ang mga patay dili magdayeg kang Yahweh, ni bisan kinsa niadtong mopaubos padulong sa kamingawan; ¹⁸ apan among dayegon si Yahweh karon ug sa walay kataposan. Dalaygon si Yahweh.

116

¹ Gihigugma ko si Yahweh tungod kay iyang nadungog ang akong tingog ug ang akong pagpakiluoy. ² Tungod kay naminaw siya kanako, magtawag ako kaniya hangtod nga buhi pa ako. ³ Ang hikot sa kamatayon nagpalibot kanako ug ang lit-ag sa Seol nagpaduol kanako; gibati ko ang kasakit ug kaguol. ⁴ Unya mitawag ako sa ngalan ni Yahweh: "Palihog Yahweh, luwasa ang akong kinabuhi." ⁵ Si Yahweh maluloy-on ug makiangayon; ang atong Dios maluloy-on. ⁶ Panalipdan ni Yahweh ang mga dili makapanalipod sa ilang kaugalingon; gipaubos ako, ug iya akong giluwasa. ⁷ Ang akong kalag mahimo nang mobalik sa iyang dapit nga kapahulayan, tungod kay maayo gayod si Yahweh kanako. ⁸ Kay imong giluwasa ang akong kinabuhi gikan sa kamatayon, ang akong mga mata gikan sa mga luha, ug ang akong mga tiil gikan sa pagkapandol. ⁹ Alagaran ko si Yahweh sa yuta sa mga buhi. ¹⁰ Mituo ako kaniya, bisan sa higayon nga misulti ako, "Hilabihan ang akong kasakit." ¹¹ Dali akong misulti, "Ang tanang tawo mga bakakon." ¹² Unsaon ko man pagbayad si Yahweh sa tanan niyang kaayo kanako? ¹³ Ipataas ko ang kopa sa kaluwasan, ug motawag sa ngalan ni Yahweh. ¹⁴ Tumanon ko ang akong mga saad kang Yahweh sa atubangan sa tanan niyang katawhan. ¹⁵ Bililhon sa panan-aw ni Yahweh ang kamatayon sa iyang mga balaan. ¹⁶ Tinuod gayod, Yahweh, ako imong sulugoon; ako imong alagad, ang anak nga lalaki sa imong sulugoon nga babaye; gikuha mo ang akong mga gapos. ¹⁷ Ihalad ko kanimo ang halad sa pagpasalamat ug motawag sa ngalan ni Yahweh. ¹⁸ Tumanon ko ang akong mga saad kang Yahweh atubangan sa tanan niyang katawhan, ¹⁹ sa hawanan sa panimalay ni Yahweh, sa imong taliwala, Jerusalem. Dayega si Yahweh.

117

¹ Dayega si Yahweh, kamong tanan nga kanasoran; ibayaw siya, kamong tanan nga katawhan. ² Kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan bantogan nganhi kanato, ug ang pagkamasaligan ni Yahweh molungtad sa kahangtoran. Dayega si Yahweh.

118

¹ Pasalamat si Yahweh, tungod kay siya maayo, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad sa kahangtoran. ² Tugoti nga moingon ang Israel, “Ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad sa kahangtoran.” ³ Tugoti ang panimalay ni Aaron nga mosulti, “Ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad sa kahangtoran.” ⁴ Tugoti ang maunongon nga mga sumusunod ni Yahweh mosulti, “Ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad sa kahangtoran.” ⁵ Sa akong pag-antos mitawag ako kang Yahweh; gitubag ako ni Yahweh ug gihimo niya akong gawasnon. ⁶ Uban kanako si Yahweh; dili ako mahadlok; unsa may mabuhay sa tawo kanako? ⁷ Anaa si Yahweh sa akong kiliran isip akong magtatabang; maglantaw ako sa kadaogan batok niadtong nagdumot kanako. ⁸ Mas maayo pa nga modangop kang Yahweh kaysa mosalig sa tawo. ⁹ Mas maayo pa nga modangop kang Yahweh kaysa ibutang ang pagsalig sa mga prinsipe. ¹⁰ Ang tanang kanasoran nagpalibot kanako; sa ngalan ni Yahweh gipamutol ko sila. ¹¹ Gilibotan ako nila; oo, gilibotan ako nila; sa ngalan ni Yahweh gipamutol ko sila. ¹² Gilibotan ako nila sama sa mga buyog; nangawala sila sama kapasas sa kalayo diha sa mga tunok; sa ngalan ni Yahweh gipamutol ko sila. ¹³ Mihasmag sila kanako aron tumbahon ako, apan gitabangan ako ni Yahweh. ¹⁴ Si Yahweh ang akong kusog ug kalipay, ug siya ang nagluwas kanako. ¹⁵ Ang malipayong panaghugyaw sa kadaogan madunggan sa mga tolda sa matarong; ang tuong kamot ni Yahweh nagmadaugon. ¹⁶ Ang tuong kamot ni Yahweh gibayaw; ang tuong kamot ni Yahweh nagmadaugon. ¹⁷ Dili ako mamatay apan mabuhay ug ipahayag ang mga buhat ni Yahweh. ¹⁸ Apan hilabihan ang pagsilot kanako ni Yahweh; apan wala niya ako itugyan sa kamatayan. ¹⁹ Ablihi alang kanako ang ganghaan sa pagkamatarong; mosulod ako kanila ug magpasalamat ako kang Yahweh. ²⁰ Mao kini ang ganghaan ni Yahweh; ang matarong makasulod pinaagi niini. ²¹ Pasalamatan ko ikaw, tungod kay imo akong gitubag, ug ikaw ang nahimo kong kaluwasan. ²² Ang bato nga gisalikway sa mga magtutukod nahimo nang patukoranan. ²³ Buhat kini ni Yahweh; katingalahan kini sa atong mga mata. ²⁴ Mao kini ang adlaw nga namuhay si Yahweh; magmaya ug maglipay kita niini. ²⁵ Palihog, Yahweh, ihatag kanamo ang kadaogan! Palihog, Yahweh, ihatag kanamo ang kalamposan! ²⁶ Bulahan siya nga miduol sa ngalan ni Yahweh; gipanalanginan namo kamo gikan sa panimalay ni Yahweh. ²⁷ Si Yahweh Dios, ug gihatagan kita niya ug kahayag; hikti ang halad ngadto sa sungay sa halaran. ²⁸ Ikaw ang akong Dios, ug magpasalamat ako kanim; ikaw ang akong Dios; ibayaw ko ikaw. ²⁹ O, pasalamat si Yahweh; kay siya maayo; kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad sa kahangtoran.

119

¹ ALEPH. Bulahan kadtong walay ikasaway sa ilang dalan, nga naglakaw sa balaod ni Yahweh. ² Bulahan sila nga nagtipig sa iyang matinud-anon nga kasugoan, nga nagapangita kaniya sa tibuok nilang kasingkasing. ³ Wala sila nagbuhat ug sayop; naglakaw sila diha sa iyang mga dalan. ⁴ Gimandoan mo kami sa pagtipig sa

imong pagpanudlo aron nga matuman gayod namo kini. ⁵ O, nga mahimutang ako nga lig-on diha sa pagtuman sa imong mga balaod! ⁶ Unya dili ako maulawan sa dihang maghunahuna ako sa tanan mong kasugoan. ⁷ Magpasalamat ako kanimo inubanan sa matinud-anon nga kasingkasing sa dihang makat-onan ko ang imong matarong nga kasugoan. ⁸ Tumanon ko ang imong mga balaod; ayaw ako biyai nga mag-inusara. BETH. ⁹ Unsaon man sa usa ka batan-on nga magpabiling tul-id ang iyang dalan? Pinaagi sa pagtuman sa imong pulong. ¹⁰ Sa tibuok kong kasingkasing gipangita ko ikaw; ayaw ako tugoti nga mahisalaag gikan sa imong kasugoan. ¹¹ Gitipigan ko ang imong pulong sa akong kasingkasing aron nga dili unta ako makasala batok kanimo. ¹² Dalaygon ka, Yahweh; tudloi ako sa imong mga balaod. ¹³ Sa akong baba gipahayag ko ang tanang matarong nga kasugoan nga imong gipadayag. ¹⁴ Nagmaya ako sa paagi sa imong sugo sa kasabotan labaw pa kaysa tanang bahandi. ¹⁵ Pamalandongan ko ang imong pagpanudlo ug hatagan ko ug pagtagad ang imong mga paagi. ¹⁶ Gikalipay ko ang imong mga balaod; dili ko kalimtan ang imong pulong. GIMEL. ¹⁷ Pagmaluluy-on sa imong sulugoon aron nga mabuhi pa ako ug magtipig sa imong pulong. ¹⁸ Ablihi ang akong mga mata aron nga makita ko ang mga katingalahang mga butang sa imong balaod. ¹⁹ Langyaw ako niini nga yuta; ayaw itago ang imong kasugoan gikan kanako. ²⁰ Nadugmok ang akong mga tinguha pinaagi sa pagpangandoy nga masayod sa imong matarong nga kasugoan sa tanang panahon. ²¹ Gibadlong mo ang mga garboso, nga gitunglo, kadtong wala mituman sa imong kasugoan. ²² Luwasa ako gikan sa pagkawalay dungog ug kaulawan, kay gituman ko man ang imong kasugoan sa kasabotan. ²³ Bisan naglaraw ug daotan ang mga magmamando ug nanglibak kanako, namalandong ang imong sulugoon sa imong mga balaod. ²⁴ Ang imong kasugoan sa kasabotan maoy akong kalipay, ug sila ang akong mga magtatambag. DALETH. ²⁵ Midikit ang akong kinabuhi sa abog! Hatagi ako ug kinabuhi pinaagi sa imong pulong. ²⁶ Gisulti ko kanimo ang akong mga dalan, ug gitubag mo ako; tudloi ako sa imong mga balaod. ²⁷ Pasabta ako sa pamaagi sa imong pagpanudlo, aron makapamalandong ako sa imong mga kahiribulongang pagtulon-an. ²⁸ Napuno ako sa kasub-anan! Ligona ako pinaagi sa imong pulong. ²⁹ Ipalayo ako gikan sa dalan sa pagpanglimbong; inubanan sa kaluoy tudloi ako sa imong balaod. ³⁰ Gipili ko ang dalan sa pagkamatinumanon; gitipigan ko kanunay ang imong matarong nga kasugoan nganhi kanako. ³¹ Nagkupot ako sa imong kasugoan sa kasabotan; O Yahweh, ayaw tugoti nga maulawan ako. ³² Modagan ako diha sa dalan sa imong kasugoan, kay imong gipadako ang akong kasingkasing sa pagbuhat niini. HE. ³³ Tudloi ako, Yahweh, sa dalan sa imong mga balaod, ug tipigan ko kini hangtod sa kataposan. ³⁴ Hatagi akog panabot, ug tipigan ko ang imong balaod; tumanon ko kini sa tibuok kong kasingkasing. ³⁵ Giyahi ako sa dalan sa imong mga sugo, kay gikalipay ko ang pagkinabuhi niini. ³⁶ Giyahi ang akong kasingkasing diha sa imong kasugoan sa kasabotan ug ipalayo gikan sa dili matarong nga pagbaton sa mga butang. ³⁷ Ilikay ang akong mga mata sa pagtan-aw sa mga butang nga walay pulos; buhia ako diha sa imong mga paagi. ³⁸ Dad-a alang sa imong sulugoon ang

imong saad nga gihimo nimo alang niadtong nagpasidungog kanimo. ³⁹ Kuhaa ang mga pagtamay nga akong gikalisanan, kay maayo ang imong matarong nga paghukom. ⁴⁰ Tan-awa, nagtinguha ako sa imong pagpanudlo; buhia ako diha sa imong pagkamatarong. VAV. ⁴¹ Yahweh, ihatag kanako ang imong gugma nga walay pagkapakyas—ang imong kaluwasan, sumala sa imong saad; ⁴² unya makatubag ako alang niadtong nagbiaybiay kanako, kay nagsalig ako sa imong pulong. ⁴³ Ayaw kuhaa ang mga pulong sa kamatuoran gikan sa akong baba, kay naghulat ako sa imong matarong nga kasugoan. ⁴⁴ Tumanon ko kanunay ang imong balaod, hangtod sa kahangtoran. ⁴⁵ Magalakaw ako nga luwas, kay gipangita ko ang imong pagpanudlo. ⁴⁶ Isulti ko ang imong matinud-anon nga kasugoan ngadto sa mga hari ug dili gayod maulaw. ⁴⁷ Gikalipay ko ang imong mga sugo, nga gihigugma ko pag-ayo. ⁴⁸ Igabayaw ko ang akong mga kamot diha sa imong mga sugo, nga akong gihigugma; pamalandongan ko ang imong mga balaod. ZAYIN. ⁴⁹ Hinumdomi ang imong saad ngadto sa imong sulugoon tungod kay gihatagan mo akog paglaom. ⁵⁰ Mao kini ang akong kahupay sa akong kasakitan: nga ang imong saad maoy nagbuhì kanako. ⁵¹ Ang mga garboso nagtamay kanako, apan wala ako mitalikod gikan sa imong balaod. ⁵² Naghunahuna ako mahitungod sa imong matarong nga mga sugo gikan pa kaniadto, Yahweh, ug gihupay ko ang akong kaugalingon. ⁵³ Ang hilabihang kasuko midumala kanako tungod sa mga daotan nga nagsalikway sa imong balaod. ⁵⁴ Ang imong mga balaod maoy akong mga alawiton sa balay nga akong gipuy-an sa mubo nga panahon. ⁵⁵ Naghunahuna ako sa imong ngalan panahon sa kagabhion, O Yahweh, ug gitipigan ko ang imong balaod. ⁵⁶ Mao na kini ang akong tulumanon tungod kay gituman ko ang imong pagpanudlo. HETH. ⁵⁷ Si Yahweh ang akong bahin; nakahukom ako sa pagtuman sa imong mga pulong. ⁵⁸ Matinud-anon akong naghangyo sa imong pagdapig inubanan sa tibuok kong kasingkasing; kaloy-i intawon ako, sama sa gisaad sa imong pulong. ⁵⁹ Gisusi ko ang akong mga paagi ug gipabalik ang akong mga tiil sa imong kasugoan sa kasabotan. ⁶⁰ Nagdali ako ug wala magdugay sa pagtipig sa imong kasugoan. ⁶¹ Ang mga higot sa daotan mibalikos kanako; wala ko hikalimti ang imong balaod. ⁶² Sa tungang gabii nagabangon ako sa pagpasalamat kanimo tungod sa imong matarong nga kasugoan. ⁶³ Kauban ako sa tanan nga nagapasidungog kanimo, sa tanan nga mga nagatuman sa imong pagpanudlo. ⁶⁴ Ang kalibotan, Yahweh, napuno sa imong matinud-anon nga kasabotan; tudloi ako sa imong mga balaod. TETH. ⁶⁵ Maayo ang imong gibuhat sa imong sulugoon, O Yahweh, pinaagi sa imong pulong. ⁶⁶ Tudloi ako sa husto nga pag-ila ug panabot, kay nagtuo ako sa imong mga sugo. ⁶⁷ Sa wala pa ako gisakit nahisalaag na ako, apan karon nagtuman ako sa imong pulong. ⁶⁸ Maayo ka, ug ikaw ang nagabuhat ug maayo; tudloi ako sa imong mga balaod. ⁶⁹ Gihugawan ako sa mga garboso pinaagi sa mga bakak, apan gitipigan ko ang imong pagpanudlo sa tibuok kong kasingkasing. ⁷⁰ Nagmagahi ang ilang mga kasingkasing, apan gikalipay ko ang imong balaod. ⁷¹ Maayo kini alang kanako nga mag-antos aron makakat-on ako sa imong mga balaod. ⁷² Ang panudlo nga gikan sa imong baba mas bilihon pa alang kanako kaysa linibo nga bulawan ug mga plata.

YOD. ⁷³ Ang imong mga kamot maoy nag-umol ug naghulma kanako; hatagi ako ug panabot aron nga makakat-on ako sa imong mga sugo. ⁷⁴ Kadtong nagpasidungog kanimo maglipay sa dihang makita nila ako tungod kay nakakaplag ako ug paglaom diha sa imong pulong. ⁷⁵ Nasayod ako, Yahweh, nga ang imong kasugoan makataronganon, ug diha sa pagkamatinumanon gisakit mo ako. ⁷⁶ Tugoti ang imong matinud-anong kasabotan nga mohupay kanako, sama sa gisaad mo sa imong sulugoon. ⁷⁷ Ipakita kanako ang imong kaluoy aron nga mabuhi ako, kay ang imong balaod maoy akong kalipay. ⁷⁸ Tugoti ang mga garboso nga maulawan, kay gilibak nila ako; apan pamalandongan ko ang imong pagpanudlo. ⁷⁹ Hinaot nga kadtong nagpasidungog kanimo mobalik kanako, kadtong nasayod sa imong kasugoan sa kasabotan. ⁸⁰ Hinaot nga walay masaway sa akong kasingkasing inubanan sa pagtahod sa imong mga balaod aron nga dili ako maulawan. KAPH. ⁸¹ Naluya ako sa pagtinguha nga luwason mo ako! May paglaom ako sa imong pulong. ⁸² Ang akong mga mata nagtinguha sa pagtan-aw sa imong saad; kanus-a mo man ako hupayon? ⁸³ Kay nahisama ako sa panit nga sudlanan ug bino diha sa aso; wala ko hikalimti ang imong mga balaod. ⁸⁴ Hangtod kanus-a man makalahutay niini ang imong sulugoon; kanus-a man nimo hukman kadtong naglutos kanako? ⁸⁵ Ang mga garboso nagbangag ug daghan alang kanako, ug nagasupak sa imong balaod. ⁸⁶ Ang tanan mong mga sugo masaligan; kadtong mga tawhana nasayop sa paglutos kanako; tabangi ako. ⁸⁷ Halos gihimoan na nila ako sa akong kataposan dinhi sa kalibotan, apan wala ko gisalikway ang imong pagpanudlo. ⁸⁸ Pinaagi sa imong gugmang walay paglubad, lugwayi ang akong kinabuhi, aron nga matuman ko ang imong mga sugo. LAMEDH. ⁸⁹ Yahweh, ang imong pulong magpabilin sa walay kataposan; ang imong pulong lig-on nga gipahimutang didto sa langit. ⁹⁰ Ang imong pagkamatinumanon nagalungtad alang sa tanang kaliwatan; gipahimutang mo ang kalibotan, ug nagpabilin kini. ⁹¹ Ang tanang butang nagapadayon hangtod karong adlaw, sama sa gisulti mo sa imong matarong nga kasugoan, kay ang tanang butang imong mga sulugoon. ⁹² Kung dili ko pa kalipay ang imong balaod, nalaglag na unta ako sa akong kasakitan. ⁹³ Dili ko kalimtan ang imong pagpanudlo, kay pinaagi niini gilugwayan mo ang akong kinabuhi. ⁹⁴ Imoha ako; luwasa ako, kay gipangita ko ang imong pagpanudlo. ⁹⁵ Ang mga daotan nangandam sa paglaglag kanako, apan magapangita ako sa pagsabot sa imong kasugoan sa kasabotan. ⁹⁶ Nakita ko nga ang tanang butang adunay kinutoban, apan ang imong mga sugo halapad, ug walay kinutoban. MEM. ⁹⁷ O gihigugma ko pag-ayo ang imong balaod! Mao kini ang akong pagpamalandong sa tibuok adlaw. ⁹⁸ Ang imong mga sugo naghimo kanako nga mas maalamon kaysa akong mga kaaway, kay ang imong mga sugo kanunay nga uban kanako. ⁹⁹ Aduna akoy mas labaw nga panabot kaysa tanan nakong mga magtutudlo, kay namalandong ako sa imong kasugoan sa kasabotan. ¹⁰⁰ Nakasabot ako labaw pa sa mga tigulang; tungod kay gitipigan ko ang imong pagpanudlo. ¹⁰¹ Gilikay ko ang akong mga tiil gikan sa daotang dalan aron matuman ko ang imong pulong. ¹⁰² Wala ko gisalikway ang imong matarong nga kasugoan, kay gitudloan mo ako. ¹⁰³ Pagkatam-is gayod sa imong mga pulong, oo, mas tam-is pa kaysa dugos nganhi sa akong

baba! ¹⁰⁴ Pinaagi sa imong pagpanudlo nakaangkon akong pag-ila; busa gikasilagan ko ang tanang bakak nga dalan. NUN. ¹⁰⁵ Ang imong pulong maoy suga sa akong mga tiil ug ang kahayag sa akong agianan. ¹⁰⁶ Gipanumpa ko ug gipamatud-an kini, nga tumanon ko ang imong matarong nga kasugoan. ¹⁰⁷ Gisakit ako pag-ayo; lugwayi ang akong kinabuhi, Yahweh, sama sa imong gisaad sa imong pulong. ¹⁰⁸ Yahweh, palihog dawata ang kinabubut-ong halad sa akong baba, ug tudloi ako sa imong matarong nga kasugoan. ¹⁰⁹ Ang akong kinabuhi ania kanunay sa akong kamot, apan wala ko gikalimtan ang imong balaod. ¹¹⁰ Ang mga daotan nag-andam ug lit-ag alang kanako, apan wala ako nahisalaag gikan sa imong pagpanudlo. ¹¹¹ Giangkon ko ang imong kasugoan sa kasabotan ingon nga akong panulondon sa kahangtoran, kay mao kini ang kalipay sa akong kasingkasing. ¹¹² Andam ang akong kasingkasing sa pagtuman sa imong mga balaod hangtod sa kataposan. SAMEKH. ¹¹³ Gikasilagan ko kadtong maduhaduhaon, apan gihigugma ko ang imong balaod. ¹¹⁴ Ikaw ang akong dalangpanan ug akong taming; naghulat ako sa imong pulong. ¹¹⁵ Palayo gikan kanako, kamong mga nagabuhat ug daotan, aron matuman ko ang mga sugo sa akong Dios. ¹¹⁶ Tabangi ako pinaagi sa imong pulong aron mabuhi ako ug dili maulaw sa akong paglaom. ¹¹⁷ Tabangi ako, ug mahimo akong luwas; kanunay akong mamalandong sa imong mga balaod. ¹¹⁸ Gisalikway mo kadtong nahisalaag sa imong mga balaod, kay kadto nga katawhan mga malimbongon ug dili masaligan. ¹¹⁹ Giwagtang mo ang tanang daotan sa kalibotan sama sa taya; busa gihigugma ko ang imong matinud-anon nga mga sugo. ¹²⁰ Ang akong lawas nagkurog sa pagkahadlok kanimo, ug nahadlok ako sa imong matarong nga kasugoan. AYIN. ¹²¹ Gibuhat ko ang makataronganon ug husto; ayaw ako pasagdi ngadto sa mga nagdaogdaog kanako. ¹²² Siguroha ang kaayohan sa imong sulugoon; ayaw tugoti nga daogdaogon ako sa mga garboso. ¹²³ Ang akong mga mata naluya samtang naghulat ako sa imong kaluwasan ug sa imong matarong nga pulong. ¹²⁴ Ipakita sa imong sulugoon ang imong matinud-anon nga kasabotan, ug tudloi ako sa imong mga balaod. ¹²⁵ Sulugoon mo ako; hatagi ako ug panabot aron masayran ko ang imong kasugoan sa kasabotan. ¹²⁶ Mao na kini ang panahon alang kang Yaweh nga mobuhat, kay gisupak sa katawhan ang imong balaod. ¹²⁷ Sa pagkatinuod gihigugma ko ang imong mga sugo labaw pa kaysa bulawan, labaw pa kaysa lunsay nga bulawan. ¹²⁸ Busa mainampingon akong nagsunod sa tanan mong pagpanudlo, ug gikasilagan ko ang tanang dalan sa pagkabakakon. PE. ¹²⁹ Ang imong mga balaod kahibulongan, mao nga gituman ko kini. ¹³⁰ Ang imong mga pulong nga walay pagkabalhin naghatag ug kahayag; naghatag kini ug salabotan sa mga tawo nga wala mabansay. ¹³¹ Gibuka ko ang akong baba ug naghangos, kay nagtinguha ako sa imong mga sugo. ¹³² Tagda ako ug kaloy-i ako, sama sa gibuhat mo kanunay niadtong nahigugma sa imong ngalan. ¹³³ Giyahi ang akong mga lakang pinaagi sa imong pulong; ayaw tugoti ang bisan unsa nga sala nga magdumala kanako. ¹³⁴ Luwasa ako gikan sa pagdaogdaog sa mga tawo aron matuman ko ang imong pagpanudlo. ¹³⁵ Tugoti ang imong panagway nga modan-ag sa imong sulugoon, ug tudloi ako sa imong mga balaod. ¹³⁶ Ang sapa sa

mga luha midagayday gikan sa akong mga mata tungod kay ang katawhan wala mituman sa imong balaod. TSADHE. ¹³⁷ Matarong ka, Yahweh, ug ang imong mga sugo makiangayon. ¹³⁸ Gihatag mo ang imong kasugoan sa kasabotan nga makataronganon ug matinumanon. ¹³⁹ Ang kasuko milaglag kanako tungod kay gikalimtan sa akong mga kaaway ang imong mga pulong. ¹⁴⁰ Ang imong mga pulong nasulayan na pag-ayo, ug ang imong sulugoon nahigugma niini. ¹⁴¹ Dili ako mahinungdanon ug ginabiyabiay, apan wala ko hikalimti ang imong pagpanudlo. ¹⁴² Ang imong pagkamakiangayon husto sa walay kataposan, ug kasaligan ang imong balaod. ¹⁴³ Bisan tuod ang kasakit ug pag-antos nakakaplag kanako, ang imong mga sugo nagpabilin nga akong kalipay. ¹⁴⁴ Ang imong kasugoan sa kasabotan matarong sa kahanngtoran; hatagi akog panabot aron mabuhi ako. QOPH. ¹⁴⁵ Nagtuaw ako sa tibuok kong kasingkasing, "Tubaga ako, Yahweh, tipigan ko ang imong mga balaod. ¹⁴⁶ Nagtawag ako kanimo; luwasa ako, ug tumanon ko ang imong kasugoan sa kasabotan." ¹⁴⁷ Nagabangon ako sa wala pa ang pagbanagbanag sa kabuntagon ug nagpakitabang. Naglaom ako sa imong mga pulong. ¹⁴⁸ Nagmata na ako sa wala pa nagtukaw ang kagabhion aron makapamalandong ako sa imong pulong. ¹⁴⁹ Dungga ang akong tingog diha sa imong matinud-anong kasabotan; lugwayi ang akong kinabuhi, Yahweh, sama sa imong gisaad sa imong matarong nga kasugoan. ¹⁵⁰ Kadtong nagalutos kanako nagakaduol kanako, apan layo sila sa imong balaod. ¹⁵¹ Haduol ka, Yahweh, ug kasaligan ang tanan mong mga sugo. ¹⁵² Kaniadto nakat-onan ko gikan sa imong kasugoan sa kasabotan nga gitukod mo kini hangtod sa kahanngtoran. RESH. ¹⁵³ Lantawa ang akong kasakit ug tabangi ako, kay wala ko gikalimtan ang imong balaod. ¹⁵⁴ Labani ang akong pagpakigbisog ug luwasa ako; tipigi ako, sama sa imong gisaad sa imong pulong. ¹⁵⁵ Ang kaluwasan layo sa mga daotan, kay wala nila gihigugma ang imong mga balaod. ¹⁵⁶ Bantogan ang imong manggiluluy-ong mga buhat, Yaweh; lugwayi ang akong kinabuhi, sama sa ginabuhat mo kanunay. ¹⁵⁷ Daghan ang akong mga maglulutos ug ang akong mga kaaway, apan wala ako mitalikod sa imong kasugoan sa kasabotan. ¹⁵⁸ Gitan-aw ko ang mga maluibon inubanan sa kalagot tungod kay wala nila gitipigan ang imong pulong. ¹⁵⁹ Tan-awa kung giunsa ko paghigugma ang imong pagpanudlo; lugwayi ang akong kinabuhi, Yahweh, sama sa imong gisaad pinaagi sa imong matinud-anong kasabotan. ¹⁶⁰ Ang patukoranan sa imong pulong kamatuoran; ang matag usa sa imong matarong nga kasugoan magalungtad sa kahanngtoran. SHIN. ¹⁶¹ Ang mga prinsipe naglutos kanako bisan walay hinungdan; nagkurog ang akong kasingkasing, nahadlok sa pagsupak sa imong pulong. ¹⁶² Naglipay ako sa imong pulong sama niadtong nakakaplag ug dakong bahandi. ¹⁶³ Gikasilagan ug gibiyabiay ko ang pagkabakakon, apan gihigugma ko ang imong balaod. ¹⁶⁴ Makapito sa usa ka adlaw nagadayeg ako kanimo tungod sa imong matarong nga kasugoan. ¹⁶⁵ Dakong kalinaw ang ilang naangkon, kadtong nahigugma sa imong balaod; walay makapandol kanila. ¹⁶⁶ Naghulat ako sa imong kaluwasan, Yahweh, ug gituman ko ang imong mga sugo. ¹⁶⁷ Gituman ko ang imong matinud-anon nga mga sugo, ug gihigugma ko kini pag-ayo. ¹⁶⁸ Gitipigan ko ang imong

pagpanudlo ug ang imong matinud-anon nga mga sugo, kay nasayod ka sa tanan kong buhaton. TAV. ¹⁶⁹ Pamatia ang akong pagpakitabang, Yahweh; hatagi akog pagsabot sa imong pulong. ¹⁷⁰ Hinaot nga ang akong pagpakitabang moabot kanimo; tabangi ako, sama sa imong gisaad sa imong pulong. ¹⁷¹ Hinaot nga igabubo sa akong ngabil ang pagdayeg, kay gitudloan mo ako sa imong mga balaod. ¹⁷² Tugoti nga mag-awit ang akong dila mahitungod sa imong pulong, kay husto ang tanan mong mga sugo. ¹⁷³ Hinaot nga tabangan ako sa imong kamot, kay gipili ko ang imong pagpanudlo. ¹⁷⁴ Nagtinguha ako sa imong pagluwas, Yahweh, ug ang imong balaod maoy akong kalipay. ¹⁷⁵ Hinaot nga mabuhi ako ug magadayeg kanimo, ug hinaot nga ang imong matarong nga mga sugo magtabang kanako. ¹⁷⁶ Naglatagaw ako sama sa nawala nga karnero; pangitaa ang imong sulugoon, kay wala ko hikalimti ang imong mga sugo.

120

¹ Sa akong pag-antos gitawag ko si Yahweh, ug iya akong gitubag. ² Luwasa ang akong kinabuhi, O Yahweh, gikan niadtong namakak uban sa ilang mga ngabil ug naglimbong gamit ang ilang mga dila. ³ Unsaon man kamo niya pagsilot, ug unsa pa gayod ang iyang buhaton kaninyo, kamong adunay bakakon nga mga dila? ⁴ Silotan kamo niya inubanan sa pana sa manggugubat nga gipahait pinaagi sa nagbagang oling. ⁵ Pagkaalaot ko tungod kay nagpuyo ako sa makadiyot sa Mesec; nagpuyo ako kaniadto taliwala sa tolda sa Kedar. ⁶ Kay sa dugay nga panahon nagpuyo ako uban niadtong nagdumot sa kalinaw. ⁷ Ako alang sa kalinaw, apan sa dihang magsulti ako, sila alang sa gubat.

121

¹ Iyahat ko ang akong mga mata sa kabukiran. Asa man maggikan ang akong panabang? ² Ang akong panabang naggikan kang Yahweh, nga maoy nagbuhat sa langit ug kalibotan. ³ Dili niya itugot nga madalin-as ang imong mga tiil; siya nga nagpanalipod kanimo dili magduka. ⁴ Tan-awa, ang magbalantay sa Israel dili magduka ni matulog. ⁵ Si Yahweh ang imong magbalantay; si Yahweh ang landong sa imong tuong kamot. ⁶ Ang adlaw dili makapasakit kanimo sa panahon sa adlaw, ni ang bulan panahon sa kagabhion. ⁷ Si Yahweh ang manalipod kanimo sa tanan nga kasakitan, ug panalipdan niya ang imong kinabuhi. ⁸ Si Yahweh ang manalipod kanimo sa tanan nimong buhaton sukad karon ug hangtod sa kahanngtoran.

122

¹ Nalipay ako pag-ayo sa dihang miingon sila kanako, “Mangadto kita sa balay ni Yahweh.” ² Jerusalem, ang among mga tiil nagtindog diha sa imong mga ganghaan! ³ Jerusalem, ang usa ka siyudad nga maayong pagkatukod! ⁴ Motungas ang kabanayan didto sa Jerusalem—ang kabanayan ni Yahweh—ingon nga pagpamatuod alang sa Israel, aron makapasalamat sa ngalan ni Yahweh. ⁵ Atua didto nahimutang ang mga trono sa paghukom, ang trono sa balay ni David. ⁶ Pag-ampo alang sa kalinaw sa Jerusalem! “Hinaot nga kadtong nahigugma kanimo adunay kalinaw. ⁷ Hinaot nga adunay kalinaw diha sa mga paril nga

maoy nagpanalipod kanimo, ug hinaot nga aduna silay kalinaw diha sa imong mga kota.” ⁸ Alang sa kaayohan sa akong mga kaigsoonan ug sa akong mga higala ako moingon, “Hinaot nga adunay kalinaw diha kanimo.” ⁹ Alang sa kaayohan sa balay ni Yahweh nga atong Dios, mangita ako ug kaayohan alang kanimo.

123

¹ Iyahat ko kanimo ang akong mga mata, ikaw nga naghari sa kalangitan. ² Tan-awa, sama sa mga mata sa mga sulugoon nga nagtan-aw sa kamot sa ilang agalon, sama sa mga mata sa sulugoong babaye nga nagtan-aw sa kamot sa iyang agalong babaye, busa itutok ta ang atong mga mata kang Yahweh nga atong Dios hangtod nga kaluy-an kita niya. ³ Kaluy-i kami, Yahweh, kaluy-i kami, kay napuno na kami sa pagpakaulaw. ⁴ Napuno na kami sa pagbugalbugal sa mga matinamayon ug uban ang pagtamay sa mapahitas-on.

124

¹ “Kung wala pa modapig si Yahweh kanato,” tugoti ang Israelita nga mosulti karon, ² “kung wala pa modapig si Yahweh kanato sa dihang ang atong mga kaaway mitungha batok kanato, ³ gilamoy na unta kita nila nga buhi sa dihang misilaob ang ilang kaligutgot kanato. ⁴ Gibanlas na unta kita sa tubig; nalapawan na unta kita sa baha. ⁵ Nalumos na unta kita sa sulog nga tubig.” ⁶ Dalaygon si Yahweh, nga wala mitugot nga wataswatason kita pinaagi sa ilang mga ngipon. ⁷ Sama kita sa mga langgam nga nakaikyasa sa lit-ag sa mga mangangayam; ang lit-ag naguba, ug kita nakaikyasa. ⁸ Ang atong panabang anaa kang Yahweh, nga maoy nagbuhat sa langit ug kalibotan.

125

¹ Kadtong mosalig kang Yahweh sama sila sa Bukid sa Zion, dili matarog, molahotay hangtod sa kahangtoran. ² Ingon nga ang kabukiran nag-alirong sa Jerusalem, busa si Yahweh nag-alirong usab sa iyang katawhan sukad karon ug hangtod sa kahangtoran. ³ Ang sungkod sa pagkadaotan kinahanglan nga dili maghari sa yuta sa mga matarong. Tingalig ang matarong mohimo kung unsa ang daotan. ⁴ Buhati ug maayo, Yahweh, kadtong mga maayo ug kadtong matarong sa ilang mga kasingkasing. ⁵ Apan kadtong nagpadayon pagbuhat sa ilang hiwi nga dalan, pahisalaagon sila ni Yahweh uban sa daotan ug mga binuhatan. Hinaot nga ang kalinaw maanaa sa Israel.

126

¹ Sa dihang gibalik ni Yahweh ang kadato sa Zion, sama lamang kita niadtong nagdamgo. ² Unya ang atong mga baba napuno sa pagkatawa ug ang atong mga dila sa pag-awit. Unya sila miingon taliwala sa mga kanasoran, “Nagbuhat si Yahweh ug dagkong mga butang kanila.” ³ Nagbuhat si Yahweh ug dagkong mga butang alang kanato; pagkamalipayon nalang gayod nato! ⁴ Ibalik ang among kadato, Yahweh, sama sa mga tubod didto sa Negeb. ⁵ Kadtong nagpugas uban ang mga luha mag-ani uban ang panagsinggit sa kalipay. ⁶ Siya nga naglakaw nga naghilak, nga nagdala ug binhi alang sa pagpugas,

mopauli nga magasinggit sa kalipay, nga magdala sa iyang binugkos uban kaniya.

127

¹ Gawas kung si Yahweh ang magtukod sa balay, walay kapuslanan ang paghago niadtong nagtukod niini. Gawas kung si Yahweh ang magbantay sa siyudad, walay pulos ang pagbantay sa mga magbalantay. ² Walay pulos alang kanimo ang pagmata ug sayo, nga muoli ug dugay, o ang pagkaon sa tinapay nga hinagoan, kay si Yahweh ang naghatag alang sa iyang hinigugma samtang natulog pa sila. ³ Tanawa, ang mga kabataan panulondon gikan ni Yahweh, ug ang bunga nga anaa sa sabakan ganti usab gikan kaniya. ⁴ Sama sa mga udyong nga anaa sa kamot sa manggugubat, mao usab ang mga anak sa pagkabatan-on. ⁵ Pagkabulahan sa tawo kansang iyang baslayan puno niini. Dili siya mapakaulawan kung makig-atubang na siya sa iyang mga kaaway ngadto sa ganghaan.

128

¹ Awit sa pagtungas. Bulahan ang matag-usa nga nagpasidungog kang Yahweh, ug naglakaw sumala sa iyang pamaagi. ² Makapahimulos ka kung unsa ang mahatag sa imong kamot; mabulahan ka ug magmauswagon. ³ Ang imong asawa mahisama sa paras nga mabungahon diha sa imong balay; ang imong mga anak sama sa olibo nga mga tanom samtang manglingkod sila palibot sa imong lamesa. ⁴ Oo, tinuod, panalanginan ang tawo nga nagpasidungog kang Yahweh. ⁵ Hinaot nga panalangin ka ni Yahweh gikan sa Zion; hinaot nga makita pa nimo ang pag-uswag sa Jerusalem sa tanan nga adlaw sa imong kinabuhi. ⁶ Hinaot nga mabuhi ka pa aron makita nimo ang mga anak sa imong mga anak. Hinaot nga ang kalinaw maanaa sa Israel.

129

¹ Awit sa pagtungas. “Sukad pa sa akong pagkabatan-on kanunay silang nagsulong kanako,” tugoti nga mosulti ang Israel. ² “Sukad pa sa akong pagkabatan-on kanunay silang nagsulong kanako, apan wala pa gayod sila makabuntog kanako. ³ Ang magdadaro nagdaro sa akong likod; gipalaloman nila ang agi sa daro. ⁴ Matarong si Yahweh; putlon niya ang mga pisi sa mga daotan. ⁵ Hinaot nga maulawan silang tanan ug mangatras, kadtong nagdumot sa Zion. ⁶ Hinaot nga mahisama sila sa sagbot nga anaa sa ibabaw sa balay nga mangalaya sa dili pa kini motag-as, ⁷ nga dili na magpuno sa kamot sa magtitigom o sa dughan sa tawo nga magbugkos niini. ⁸ Hinaot nga kadtong moagi dili moingon, “Hinaot nga ang panalangin ni Yahweh maanaa kanimo; panalanginan ka namo sa galan ni Yahweh.”

130

¹ Awit sa pagtungas. Didto sa kinahiladman naghilak ako kanimo, Yahweh. ² Ginoo, dungga ang akong tingog, paminawa ang akong mga paghangyo sa kaluoy. ³ Kung ikaw Yahweh magtimaan sa kalapasan, Ginoo, kinsa man ang makabarog? ⁴ Apan adunay kapasayloan diha kanimo, aron nga ikaw pagatahuron. ⁵ Nagpaabot ako kang Yahweh,

nagpaabot ang akong kalag, ug naglaom ako sa iyang mga pulong. ⁶ Ang akong kalag nagpaabot sa Ginoo labaw pa sa magbalantay nga nagpaabot sa kabuntagon. ⁷ Israel, laomi si Yahweh. Maluluy-on si Yahweh, ug andam gayod siya nga mopasaylo. ⁸ Siya ang maglukat sa Israel gikan sa tanan niyang mga sala.

131

¹ Awit sa pagtungas; ni David. Yahweh, ang akong kasingkasing wala nagmapagarbohon o nagmapahitas-on ang akong mga mata. Wala akoy dakong gilaoman sa akong kaugalingon o naghunahuna sa mga butang nga dili nako matugkad. ² Nagmalinawon gayod ako ug naghilom na gayod ang akong kalag; sama sa gilutas nga bata nga anaa sa iyang inahan, ang akong kalag sama sa gilutas nga bata. ³ Israel, laomi si Yahweh gikan karon ug hangtod sa kahangtoran.

132

¹ Awit sa pagtungas. Yahweh, alang sa kaayohan ni David hinumdomi ang tanan niyang mga kasakit. ² Hinumdomi ang iyang gisaad kang Yahweh, kung giunsa niya pagpanaad sa pinakagamhanan nga gitamod ni Jacob. ³ Miingon siya, “Dili ako mosulod sa akong balay o mohigda sa akong higdaanan, ⁴ dili ako matulog o magpahulay sa akong tabon-tabon sa mata ⁵ hangtod nga makakaplag ako ug dapit alang kang Yahweh, ang tabernakulo sa pinakagamhanan nga gitamod ni Jacob.” ⁶ Tan-awa, nadungog namo ang mahitungod niini sa Efrata; nakaplagnan namo kini sa kaumahan sa Jaar. ⁷ Mangadto kita sa tabernakulo sa Dios; magsimba kita didto sa iyang tiilan. ⁸ Lakaw, Yahweh, ngadto sa dapit nga imong pahulayan, ikaw ug ang arka sa imong kusog! ⁹ Hinaot nga ang imong mga pari sul-oban sa dungog; mosinggit unta sa kalipay ang mga nagmatinumanon kanimo. ¹⁰ Tungod sa imong alagad nga si David, ayaw isalikway ang imong pinili nga hari. ¹¹ Nagsaad si Yahweh kang David, saad nga dili gayod niya pakyason: “Ibutang nako ang usa sa imong mga kaliwat ngadto sa imong trono. ¹² Kung magtuman ang imong mga anak sa akong kasabotan ug sa mga balaod nga akong itudlo kanila, maglingkod usab ang ilang mga anak sa imong trono hangtod sa kahangtoran.” ¹³ Gipili gayod ni Yahweh ang Zion, nagtinguha siya kaniya alang sa iyang kalingkoran. ¹⁴ Mao kini ang dapit nga akong pahulayan hangtod sa kahangtoran. Magpuyo ako dinhi, kay nagtinguha ako kaniya. ¹⁵ Panalanginan ko siya nga madagayaon uban sa iyang mga gikinahanglan. Tagbawon ko ang iyang mga kabos sa tinapay. ¹⁶ Sul-oban ko ang iyang mga pari sa kaluwasan, ang mga nagmatinumanon kaniya magsinggit sa makusog tungod sa kalipay. ¹⁷ Maghimo ako ug budyong didto nga motubo alang kang David unya magpahimutang ug suga alang sa akong pinili. ¹⁸ Sul-oban nako sa kaulawan ang iyang mga kaaway, apan ngadto kaniya modan-ag ang iyang korona.”

133

¹ Tan-awa, maayo ug nindot gayod alang sa mga kaigsoonan nga magpuyo nga nagkatigom! ² Sama kini sa mahalon nga lana nga gidihog sa ulo paingon sa balbas— balbas ni Aaron, ug unya

midagayday kini ngadto sa kuwelyo sa iyang mga kupo. ³ Sama kini sa yamog sa Hermon nga mihugpa sa kabukiran sa Zion. Kay didto gimandoan ni Yahweh ang panalangin— kinabuhi nga walay kataposan.

134

¹ Umari kamo, dayega si Yahweh, kamong tanan nga mga sulugoon ni Yahweh, kamo nga nag-alagad sa balay ni Yahweh panahon sa kagabhion. ² Ibayaw ang inyong mga kamot ngadto sa balaang dapit ug dayega si Yahweh. ³ Hinaot nga panalanginan kamo ni Yahweh gikan sa Zion, siya nga naghimo sa langit ug kalibotan.

135

¹ Dayega si Yahweh. Dayega ang ngalan ni Yahweh. Dayega siya, kamong mga sulugoon ni Yahweh, ² kamo nga nagbarog sa balay ni Yahweh, diha sa hawanan sa balay sa atong Dios. ³ Dayega si Yahweh, kay maayo siya; pag-awit ug mga pagdayeg sa iyang ngalan, kay maayo ang pagbuhat niini. ⁴ Kay gipili ni Yahweh si Jacob alang sa iyang kaugalingon, ug ang Israel ingon nga iyang gipanag-iyahan. ⁵ Nasayod ako nga si Yahweh bantogan, nga ang atong Ginoo labaw sa tanan nga mga dios. ⁶ Bisan unsa ang mga gitinguha ni Yahweh, mabuhat niya sa langit, sa yuta, sa kadagatan ug sa kinahiladman sa tibuok kadagatan. ⁷ Gidala niya ang kapanganoran nga gikan sa layo, naghimo sa mga kilat uban sa ulan ug nagpagula sa hangin sa iyang tipiganan. ⁸ Gipatay niya ang kinamagulangan nga anak sa Ehipto, tawo ug mga mananap. ⁹ Nagpadala siya ug mga timaan ug mga kahibulongan ngadto sa imong taliwala, Ehipto, batok kang Paraon ug sa tanan niyang mga sulugoon. ¹⁰ Gisulong niya ang daghang kanasoran ug gipangpatay ang mga bantogan nga hari, ¹¹ si Sihon nga hari sa mga Amorihanon ug si Og nga hari sa Basan ug ang tanang gingharian sa Canaan. ¹² Gihatag niya kanato ang ilang yuta ingon nga panulundon, panulundon sa Israel nga iyang katawhan. ¹³ Ang imong ngalan, Yahweh, molungtad hangtod sa kahangtoran; ang imong pagkainila, Yahweh, molungtad hangtod sa tanang mga kaliwatan. ¹⁴ Kay panalipdan ni Yahweh ang iyang mga katawhan ug kaluy-an ang iyang mga alagad. ¹⁵ Ang mga diosdios sa kanasoran mga plata ug bulawan, mga hinimo sa mga kamot sa tawo. ¹⁶ Kadto nga mga diosdios adunay mga baba, apan dili makasulti; adunay mga mata, apan dili makakita; ¹⁷ adunay mga dalunggan, apan dili makadungog, ni magginhawa sa ilang mga baba. ¹⁸ Kadtong naghimo kanila sama ra usab kanila, ingon usab kadtong nagsalig kanila. ¹⁹ Mga kaliwat ni Israel, dayega si Yahweh; mga kaliwat ni Aaron dayega si Yahweh. ²⁰ Mga kaliwat ni Levi, dayega si Yahweh; kamo nga nagpasidungog kang Yahweh, dayega si Yahweh. ²¹ Dayegon si Yahweh didto sa Zion, siya nga nagpuyo sa Jerusalem. Dayega si Yahweh.

136

¹ O, pasalamati si Yahweh; kay maayo siya, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran. ² O, pasalamati ang Dios sa mga dios, kay ang iyang matinud-anon nga

kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran. ³ O, pasalamati ang Ginoo sa mga ginoo, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran. ⁴ Pasalamati siya nga mao lamang ang makahimo sa dagkong mga kahibulongan, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran— ⁵ ngadto kaniya nga pinaagi sa kaalam nahimo ang kalangitan, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran. ⁶ Pasalamati siya nga maoy nagpakuyanap sa yuta ngadto sa ibabaw sa katubigan, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran— ⁷ kaniya nga naghimo sa dagkong mga kahayag, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran. ⁸ Pasalamati siya nga naghatag sa adlaw nga maoy magmando panahon sa adlaw, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran — ⁹ ang bulan ug ang kabituonan nga maoy magmando panahon sa kagabhion, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran. ¹⁰ Pasalamati siya nga nagpatay sa kinamagulangan nga anak sa Ehipto, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran— ¹¹ ug nagpagawas sa Israel gikan sa ilang taliwala, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran— ¹² inubanan sa kusgan nga kamot ug gipataas nga bukton, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran. ¹³ Pasalamati siya nga nagtungang sa Dagat nga Kabugangan, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran— ¹⁴ ug gipalabang ang Israel sa tunga-tunga niini, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran— ¹⁵ apan naglaglag kang Paraon ug sa iyang mga kasundalohan didto sa Dagat nga Kabugangan, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran. ¹⁶ Pasalamati siya nga nangulo sa iyang katawhan latas sa kamingawan, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran— ¹⁷ kaniya nga nagpatay sa mga bantogang hari, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran. ¹⁸ Pasalamati siya nga nagpatay sa inila nga mga hari, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran— ¹⁹ si Sihon nga hari sa Amorihanon, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran— ²⁰ ug si Og nga hari sa Basan, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran. ²¹ Pasalamati siya nga naghatag sa ilang yuta ingon nga panulundon, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran— ²² panulondon sa Israel nga iyang sulugoon, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran— ²³ ngadto kaniya nga nakahinumdong kanato ug nagtabang kanato sa atong kaulawan, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran. ²⁴ Pasalamati siya nga naghatag kanato ug kadaogan batok sa atong mga kaaway, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa kahangtoran— ²⁵ nga naghatag ug pagkaon sa tanang buhing binuhat, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtud hangtod sa

kahangtoran. ²⁶ O, pasalamat ang Dios sa langit, kay ang iyang matinud-anon nga kasabotan molungtad hangtod sa kahangtoran.

137

¹ Nanglingkod kami ug nanghilak daplin sa suba sa Babilonia sa dihang naghunahuna kami mahitungod sa Zion. ² Gisangit namo ang among mga alpa didto sa mga kahoy nga poplara. ³ Didto ang mga nagdakop kanamo namugos sa pagpaawit ug mga alawiton kanamo, ug kadtong nagbiaybiay kanamo namugos nga magmalipayon kami, nga nag-ingon, “Awiti kami ug usa sa mga alawiton sa Zion.” ⁴ Unsaon man namo pag-awit sa usa ka awit mahitungod kang Yahweh dinhi sa langyaw nga dapit? ⁵ Kung hikalimtan ko ikaw, Jerusalem, tugoti nga ang akong tuong kamot mahikalimot sa iyang kahanas. ⁶ Tugoti nga modikit ang akong dila sa ngala-ngala sa akong baba kong hikalimtan ko na ikaw, kung dili na nako pilion ang Jerusalem labaw sa akong hilabihan nga kalipay. ⁷ Hinumdomi, Yahweh, ang gibuhat sa mga taga-Edumea sa adlaw sa pagkahugno sa Jerusalem. Miingon sila, “Gun-oba kini, gun-oba ang matag-patukoranan niini.” ⁸ Anak nga babaye sa Babilonia, nga laglagon sa dili madugay— bulahan ang tawo, nga manimalos kanimo gumikan sa imong gibuhat kanamo. ⁹ Hinaot nga mabulahan ang tawo, nga mokuha ug mobunal sa imong mga masuso ngadto sa bato.

138

¹ Pasalamatan ko ikaw sa tibuok nako nga kasingkasing; atubangan sa mga dios mag-awit ako ug mga pagdayeg kanimo. ² Moyukbo ako atubangan sa imong balaan nga templo ug pasalamatan ang imong ngalan tungod sa imong matinud-anon nga kasabotan ug tungod sa imong pagkamatinud-anon. Gihimo nimong mahinungdanon ang imong pulong ug ang imong ngalan labaw pa kay sa uban nga mga butang. ³ Sa panahon nga nagsangpit ako kanimo, gitubag mo ako; gidasig ug gilig-on mo ang akong kalag. ⁴ Ang tanang mga hari sa kalibotan magpasalamat kanimo, Yahweh, kay madunggan nila ang mga pulong gikan sa imong baba. ⁵ Sa pagkatinuod, mag-awit sila sa mga buhat ni Yahweh, kay dako ang himaya ni Yahweh. ⁶ Bisan tuod halangdon si Yahweh, gitagad gihapon niya ang anaa sa ubos, apan mipahilayo sa nasayran niya nga mapahitas-on. ⁷ Bisan maglakaw ako taliwala sa kakuyaw, panalipdan nimo ang akong kinabuhi; santaon nimo pinaagi sa imong kamot ang kapungot sa akong mga kaaway, ug ang tuo nimo nga kamot maoy magluwas kanako. ⁸ Nag-uban si Yahweh kanako hangtod sa kataposan; ang imong matinud-anon nga kasabotan, Yahweh, molungtad hangtod sa kahangtoran. Ayaw sila talikdi nga hinimo sa imong mga kamot.

139

¹ Yahweh, gisusi nimo ako, ug nakaila ka kanako. ² Nasayod ka sa dihang molingkod ug motindog ako; gikan sa layo nasabtan nimo ang akong mga panghuna-huna. ³ Nakita nimo ang akong agianan ug ang akong paghigda; nasayod ka sa tanan nakong mga pamaagi. ⁴ Kay sa wala pa malitok ang pulong sa akong dila, nasayran mo na ang kinatibuk-an niini, Yahweh. ⁵ Sa akong likod, ug sa akong atubangan

gilibotan mo ako ug gitapion nimo ang imong kamot kanako. ⁶ Kana nga kahibalo sobra gayod kaayo alang kanako; hilabihan kini ka taas ug dili ko kini matukib. ⁷ Asa man ako moadto gikan sa imong Espiritu? Asa man ako mokalagiw gikan sa imong presensiya? ⁸ Kung mosaka ako sa kalangitan, atua ka didto; kung mohimo ako ug higdaanan sa Seol, tan-awa, atua ka usab didto. ⁹ Kung molupad ako pinaagi sa mga pako sa kabuntagon unya mopuyo sa kinalayoang dapit tabok sa dagat, ¹⁰ bisan didto ang imong kamot maoy mogiya kanako, ang imong tuong kamot maoy mogunit kanako. ¹¹ Kung miingon ako, "Sigurado nga ang kangitngit gayod ang motabon kanako, ug ang kahayag mahimong kagabhion palibot kanako," ¹² bisan ang kangitngit dili mahimong ngitngit alang kanimo. Ang kagabhion modan-ag sama sa adlaw, tungod kay ang kangitngit ug ang kahayag managsama lamang alang kanimo. ¹³ Gihulma nimo ang mga bahin sa akong lawas; gihulma nimo ako sa sabakan sa akong inahan. ¹⁴ Dayegon ko ikaw, tungod kay gihimo ako sa kahibulongan nga paagi. Nasayod gayod ang akong kalag niini. ¹⁵ Wala nalilong kanimo ang akong kabukogan sa dihang gimugna ako didto sa tago, sa dihang gihulma ako sa kinahiladman sa kalibotan. ¹⁶ Nakakita ka kanako sulod sa sabakan; nahisulat na diha sa imong libro ang tanang adlaw nga alang kanako bisan sa wala pa nahitabo ang unang adlaw niini. ¹⁷ Pagkabililhon gayod sa imong mga panghunahuna nganhi kanako, Dios! Pagkadaghan gayod niini! ¹⁸ Kung sulayan ko kini pag-ihap, mas daghan pa kini kay sa balas. Sa akong pagmata uban gihapon ako kanimo. ¹⁹ Dios, kung patyon unta nimo ang daotan; palayo kanako, kamo nga mga tawong bangis. ²⁰ Nakigbatok sila kanimo ug nanglimbong; nagsulti ug bakak ang imong mga kaaway. ²¹ Dili ko ba kasilagan, kadtong nasilag kanimo, Yahweh? Dili ko ba tamayon kadtong mga nakigbatok kanimo? ²² Gikasilagan ko sila pag-ayo; nahimo ko na silang mga kaaway. ²³ Susiha ako, Dios, ug hibalo ang akong kasingkasing; sulayi ako ug hibalo ang akong mga panghunahuna. ²⁴ Tan-awa kung aduna ba akoy daotang mga pamaagi, ug giyahi ako sa dalan ngadto sa walay kataposan.

140

¹ Yahweh, luwasa ako gikan sa mga daotan; ipahilayo ako sa mga tawong bangis. ² Naglaraw sila ug daotan sulod sa ilang mga kasingkasing; sila ang hinungdan sa mga panag-away sa matag-adlaw. ³ Makasamad ang ilang mga dila susama sa mga serpente; ug ang lala sa bitin anaa sa ilang mga ngabil. Selah ⁴ Ipahilayo ako sa mga kamot sa daotan, Yahweh, panalipdi ako sa mga tawong bangis nga naglaraw sa pagpuo kanako. ⁵ Nagbutang ug lit-ag ang mga garboso alang kanako; nagbukhad sila ug pukot; nagbutang sila ug bitik alang kanako. Selah ⁶ Miingon ako kang Yahweh, "Ikaw ang akong Dios; paminawa ang akong mga paghilak sa pagpakiluoy." ⁷ Yahweh, akong Ginoo, gamhanan ka ug makahimo sa pagluwas kanako, gipanalipdan mo ang akong ulo panahon sa gubat. ⁸ Yahweh, ayaw ihatag ang mga gitinguha sa daotan; ayaw tugoti nga molampos ang ilang mga laraw. Selah ⁹ Kadtong mga nag-alirong kanako nagpataas sa ilang mga ulo; tugoti nga ang pagpasipala sa ilang kaugalingong mga ngabil

maoy motabon kanila. ¹⁰ Tugoti nga mahulogan sila ug nagdilaab nga mga uling; itambog sila ngadto sa kalayo, didto sa walay kataposan nga bung-aw ug dili na gayod makatungha pa. ¹¹ Hinaot nga ang mga tawong mabutangbutangon dili maluwas sa kalibotan; hinaot nga gukdon sa daotan ang bangis nga tawo aron patyon siya. ¹² Nasayod ako nga ang hukom ni Yahweh dapig didto sa mga nag-antos, ug hatagan niya ug hustisya ang mga nanginahanglan. ¹³ Pasalamatan gayod sa mga tawong matarong ang imong ngalan; magpuyo sa imong presensiya ang mga tawong matarong.

141

¹ Yahweh, nagpakitabang ako kanimo; anhi dayon kanako. Paminawa ako sa dihang mosangpit ako kanimo. ² Hinaot nga ang akong pag-ampo mahisama sa insenso diha sa imong atubangan; hinaot nga ang binayaw kong mga kamot mahisama sa halad sa kagabhion. ³ Yahweh, butangi ug magbalantay ang akong baba; bantayi ang pultahan sa akong mga ngabil. ⁴ Ayaw tugoti ang akong kasingkasing sa pagtinguha ug daotang butang o mobuhat ug mga makasasalang buhat uban sa mga tawong nagabuhat ug daotan. Hinaot nga dili unta ako mokaon sa ilang mga inandang matarong. ⁵ Tugoti nga bunalan ako sa tawong matarong; mahimo kining usa ka malumong buhat alang kanako. Tugoti siya sa pagtudlo kanako; mahisama kini sa lana nga anaa sa akong ulo; dili unta mobalibad ang akong ulo sa pagdawat niini. Apan ang akong pag-ampo kanunay nga nakigbatok sa ilang daotang mga binuhatan. ⁶ Itambog ang ilang mga pangulo gikan sa taas sa mga pangpang; madunggan nila nga maayo ang akong kaugalingong mga pulong. ⁷ Magsulti sila, "Sama sa pagdaro ug pagbungkal sa yuta, ingon man nga mikatag ang among mga bukog sa baba sa Seol." ⁸ Ang akong mga mata anaa lamang gayod kanimo, Yahweh, Ginoo; modangop ako kanimo, ayaw biyai nga huyang ang akong kalag. ⁹ Panalipdi ako gikan sa mga bitik nga ilang giandam alang kanako, gikan sa mga lit-ag sa mga nagbuhat ug daotan. ¹⁰ Tugoti nga maunay sa ilang kaugalingong mga pukot ang mga daotan samtang ako magaikyas.

142

¹ Pinaagi sa akong tingog nagpakitabang ako kang Yahweh; pinaagi sa akong tingog nagpakiluoy ako sa pagdapig ni Yahweh. ² Gibubo nako ang akong pagbangotan sa iyang atubangan; gisultihan nako siya sa akong mga kalisdanan. ³ Sa dihang naluya ang akong espiritu, nasayod ka sa akong agianan. Nagtago sila ug lit-ag sa dalan nga akong ginalakwan. ⁴ Nilingi ako sa akong tuo ug akong nasayran nga walay nagpakabana kanako. Wala koy kapaingnan; walay nahingawa sa akong kinabuhi. ⁵ Misangpit ako kanimo, Yahweh; miingon ako, "Ikaw ang akong dalangpanan, ang akong gikinahanglan dinhi sa yuta sa mga buhi. ⁶ Paminawa ang akong pagtawag, kay gipaubos gayod ako pag-ayo. Luwasa ako gikan sa mga naglutos kanako, kay mas kusgan man sila kay kanako. ⁷ Pagawsa ang akong kalag sa bilangoan aron makapasalamat ako sa imong ngalan. Moalirong kanako ang mga matarong tungod kay maayo ka man kanako."

143

¹ Paminawa ang akong pag-ampo, Yahweh; dungga ang akong mga paghangyo. Tungod sa imong pagkamatinumanon ug pagkamatarong, tubaga ako! ² Ayaw hukmi ang imong sulugoon, kay wala man gayod matarong diha sa imong panan-aw. ³ Gigukod gayod sa kaaway ang akong kalag; giomod niya ako sa yuta; gipapuyo niya ako sa kangitngit sama niadtong mga minatay sa dugay na nga panahon. ⁴ Naguol gayod ang akong espiritu; nawad-an na ug paglaom ang akong kasingkasing. ⁵ Nahinumdoman ko ang kagahapon, gipamalandongan ko ang tanan nimong gibuhat; gihunahuna nako ang imong mga kalamposan. ⁶ Gibayaw ko ang akong mga kamot nganha kanimo sa pag-ampo; giuhaw ang akong kalag kanimo diha sa uga nga yuta. Selah ⁷ Tubaga dayon ako, Yahweh, tungod kay naluya na ang akong espiritu. Ayaw itago ang imong panagway nganhi kanako, o mahisama ako niadtong nipadulong sa lubnganan. ⁸ Sa kabuntagon ipapaminaw kanako ang imong matinumanon nga kasabotan, kay nagsalig man ako kanimo. Ipakita kanako ang dalan nga angay kong lakwan, kay gihalad ko ang akong kalag kanimo. ⁹ Luwasa ako gikan sa akong mga kaaway, O Yahweh; niadto ako kanimo aron magtago. ¹⁰ Tudloi ako sa pagbuhat sa imong kabubut-on, kay ikaw man ang akong Dios. Hinaot nga giyahan ako sa imong Espiritu ngadto sa yuta sa pagkamatarong. ¹¹ Alang sa imong ngalan, Yahweh, luwasa ako sa kamatayon; pinaagi sa imong pagkamatarong pagawsa ang akong kalag sa kalisdanan. ¹² Sa imong matinud-anon nga kasabotan puoha ang akong mga kaaway ug laglaga ang tanang mga kaaway sa akong kinabuhi, kay imo man akong sulugoon.

144

¹ Dayega si Yahweh, nga akong bato, nga maoy nagbansay sa akong mga kamot alang sa gubat ug sa akong mga tudlo alang sa pagpakig-away. ² Ikaw ang akong matinud-anon nga kasabotan ug ang akong salipdanan, ang akong taas nga tore ug maoy nagluwas kanako, ang akong taming ug ang akong dalangpanan, ang nibuntog sa mga nasod nga ubos kanako. ³ Yahweh, unsa man ang tawo nga gihatagan mo man siya ug pagtagad o ang anak sa tawo nga imo man siyang gihuna-huna? ⁴ Ang tawo sama sa gininhawa; ang iyang mga adlaw lumalabay lamang sama sa anino. ⁵ Ipaubos ang kawangangan ug kanaog, Yahweh; hikapa ang kabukiran ug paasoha kini. ⁶ Pakilati ug patibulaaga ang akong mga kaaway, panaa sila ug liboga sila pag-usab. ⁷ Gikan sa taas ikab-ot ang imong kamot; haw-asa ako gikan sa katubigan, gikan sa kamot sa mga langyaw. ⁸ Nagsulti ug mga bakak ang ilang mga baba, ug bakak lamang ang ilang tuong kamot. ⁹ Awitan ko ikaw ug bag-ong awit, Dios; inubanan sa lira nga adunay napulo ka kuwerdas, moawit ako ug mga pagdayeg kanimo, ¹⁰ nga maoy naghatag ug kaluwasan sa mga hari, nga maoy niluwas kang David nga imong sulugoon gikan sa espada nga daotan. ¹¹ Luwasa ug pagawsa ako gikan sa kamot sa mga langyaw. Nagsulti ug mga bakak ang ilang mga baba, ug bakak lamang ang ilang tuong kamot. ¹² Mahisama unta sa mga tanom nga nanagko sa ilang pagkabatan-on ang among mga anak nga lalaki ug mahisama unta sa mga kinulit nga

haligi nga sama niadtong anaa sa palasyo ang among mga anak nga babaye. ¹³ Mapuno unta sa tanang matang sa abot ang among mga kamalig, ug manganak unta ug liniboan ug 10, 000 ang among mga karnero sa kaumahan. ¹⁴ Unya manganak untag daghan ang among mga baka. Wala nay makaguba sa among mga paril, wala nay mobihag ug wala nay maghilak pa sa among kadalanan. ¹⁵ Bulahan ang mga tawo nga nakaangkon niini nga mga panalangin; malipayon ang mga tawo nga ang Dios mao si Yahweh.

145

¹ Isangyaw ko ikaw, akong Dios, nga Hari; dayegon ko ang imong ngalan hangtod sa kahangtoran. ² Dayegon ko ikaw sa matag adlaw; dayegon ko ang imong ngalan hangtod sa kahangtoran. ³ Bantogan si Yahweh ug angayan gayod nga dayegon; dili matukib ang iyang kabantogan. ⁴ Dayegon sa usa ka kaliwatan ang imong mga buhat ngadto sa mosunod ug imantala ang imong gamhanang mga buhat. ⁵ Pamalandongan ko ang kahalangdon sa imong himaya ug ang imong kahibulongan nga mga buhat. ⁶ Isangyaw nila ang gahom sa imong kahibulongang mga buhat, ug ipahayag ko ang imong kabantogan. ⁷ Ipahayag nila ang imong madagayaon nga kaayo, ug magaawit sila mahitungod sa imong pagkamatarong. ⁸ Mahigugmaon ug maluluyon si Yahweh, dili daling masuko ug madagayaon sa matinud-anon nga kasabotan. ⁹ Maayo si Yahweh sa tanan; ang iyang malumong kaluoy anaa sa tanan niyang mga buhat. ¹⁰ Magpasalamat ang tanan nimong mga binuhat nganha kanimo, Yahweh; ang mga nagmatinud-anon magadayeg nganha kanimo. ¹¹ Ang mga nagmatinud-anon diha kanimo magasugid sa himaya sa imong gingharian, ug isulti nila ang imong gahom. ¹² Ipahibalo nila sa katawhan ang gamhanang mga buhat sa Dios ug ang mahimayaong katahom sa iyang gingharian. ¹³ Ang imong gingharian walay kataposan, ug ang imong paghari molungtad sa tibuok kaliwatan. ¹⁴ Tabangan ni Yahweh ang tanang nangapukan ug pabangonon kadtong tanan nga nasukamod. ¹⁵ Ang tanang mga mata nagpaabot alang kanimo; ihatag mo kanila ang ilang pagkaon sa husto nga panahon. ¹⁶ Gibukhad mo ang imong kamot ug gitagbaw ang gitinguha sa matag buhing binuhat. ¹⁷ Matarong si Yahweh sa tanan niyang mga pamaagi ug maluluy-on siya sa tanan niyang gibuhat. ¹⁸ Haduol si Yahweh niadtong tanan nga nagsangpit kaniya, sa tanan nga masaligon nga nagsangpit kaniya. ¹⁹ Tumanon niya ang gitinguha niadtong nagpasidungog kaniya; dunggon niya ang ilang paghilak ug luwason sila. ²⁰ Bantayan ni Yahweh kadtong tanan nga nahigugma kaniya, apan pagalaglagon niya ang tanang daotan. ²¹ Ang akong baba magasulti sa pagdayeg kang Yahweh; padayega ang tanang katawhan sa iyang balaan nga ngalan hangtod sa kahangtoran.

146

¹ Dayega si Yahweh. Dayega si Yahweh, akong kalag. ² Dayegon ko si Yahweh sa tibuok kong kinabuhi; magaawit ako ug mga pagdayeg sa akong Dios samtang ako buhi pa. ³ Ayaw ibutang ang imong pagsalig sa mga prinsipe o sa mga tawo, kay dili sila makaluwas. ⁴ Sa dihang moundang na ang gininhawa sa tawo, mobalik na siya sa yuta; nianang

adlawang iyang mga laraw matapos. ⁵ Bulahan siya nga adunay Dios ni Jacob nga motabang kaniya, nga ang paglaom anaa kang Yahweh nga iyang Dios. ⁶ Gibuhat ni Yahweh ang langit ug ang yuta, ang dagat, ug ang tanan nga anaa niini; nagpabilin siya nga matinud-anon hangtod sa kahangtoran. ⁷ Gipahamtang niya ang katarong alang sa mga dinaogdaog ug naghatag ug pagkaon sa gigutom. Gibuhian ni Yahweh ang mga binilanggo; ⁸ gibuka ni Yahweh ang mga mata sa buta; gipatindog ni Yahweh kadtong nangasukamod; gihigugma ni Yahweh ang mga tawo nga matarong. ⁹ Gipanalipdan ni Yahweh ang mga langyaw diha sa yuta; giagak niya ang mga walay amahan ug ang mga balo, apan gipakigbatokan niya ang daotan. ¹⁰ Maghari si Yahweh hangtod sa kahangtoran, imong Dios, Zion, alang sa tanang mga kaliwatan. Dayega si Yahweh.

147

¹ Dayega si Yahweh, kay maayo nga mag-awit sa mga pagdayeg sa atong Dios, maayo kini, ug angay ang pagdayeg. ² Gitukod pag-usab ni Yahweh ang Jerusalem, gitigom niya ang mga nagkatibulaag nga katawhan sa Israel. ³ Giayo niya ang nasakitan nga kasingkasing ug gibugkosan ang ilang mga samad. ⁴ Naihap niya ang mga bituon, ginginganlan niya kining tanan. ⁵ Bantogan ang atong Ginoo ug hilabihan kagamhanan, ang iyang panabot dili masukod. ⁶ Gipataas ni Yahweh ang mga dinaogdaog, ug gipalukapa niya ang mga daotan ngadto sa yuta. ⁷ Awiti si Yahweh uban ang pagpasalamat, awiti ug mga pagdayeg ang atong Dios dinuyogan sa alpa. ⁸ Gitabonan niya ang kalangitan sa mga panganod ug giandam ang ulan alang sa kalibotan, aron motubo ang sagbot sa kabukiran. ⁹ Gihatagan niya ug mga pagkaon ang mga mananap ug ang mga pisu sa uwak sa dihang sila mopiyak. ¹⁰ Wala siya makakaplag ug kalipay diha sa kusog sa kabayo, wala siya mahimuot sa kusgan nga mga paa sa tawo. ¹¹ Mahimuot lamang si Yahweh niadtong magpasidungog kaniya, nga naglaom sa iyang matinud-anon nga kasabotan. ¹² Dayega si Yahweh, Jerusalem, dayega ang imong Dios, Zion. ¹³ Kay gipalig-on niya ang mga babag sa imong mga ganghaan, gipanalanginan niya ang imong mga anak taliwala kanimo. ¹⁴ Magdala siya ug kauswagan sulod sa imong mga utlanan, tagbawon ka niya sa labing maayo nga trigo. ¹⁵ Gipadala niya ang iyang kasugoan ngadto sa kalibotan, ang iyang sugo moabot dayon. ¹⁶ Gihimo niya ang niyebe sama sa balahibo sa karnero, gikatag niya ang gagmay nga ice sama sa abo. ¹⁷ Nagpaulan siya ug ice sama sa dinugmok nga tinapay, kinsa man ang makaagwanta sa kabugnaw nga iyang gipadala? ¹⁸ Gipadala niya ang iyang sugo ug nangalanay kini, gipahuros niya ang hangin ug gipadagayday ang tubig. ¹⁹ Gimantala niya ang iyang pulong ngadto kang Jacob, ang iyang kabalaoran ug ang iyang matarong nga kasugoan sa Israel. ²⁰ Wala niya kini buhata sa uban nga nasod, ug mahitungod sa iyang kasugoan, wala sila masayod niini. Dayega si Yahweh.

148

¹ Dayega si Yahweh. Dayega si Yahweh, kamo nga anaa sa kalangitan; dayega siya, kamo nga anaa sa kahitas-an. ² Dayega siya, tanan niyang

mga anghel; dayega siya, tanan niyang kasundalohan nga anghel. ³ Dayega siya, adlaw ug bulan; dayega siya, tanang nagasidlak nga kabituonan. ⁴ Dayega siya, kinatas-ang langit ug kamong katubigan nga anaa ibabaw sa kawanangan. ⁵ Padayega sila sa ngalan ni Yahweh, kay naghatag siya ug sugo, ug nabuhat sila. ⁶ Gipahimutang usab niya sila hangtod sa kahangtoran; naghatag siya ug kasugoan nga dili na gayod mausab. ⁷ Dayega siya gikan sa kalibotan, kamong mga binuhat nga anaa sa dagat ug ang tanang anaa sa kinahiladman sa dagat, ⁸ kalayo ug ulan nga ice, niyebe ug kapanganoran, naghaguros nga hangin nga nagtuman sa iyang pulong. ⁹ Dayega siya, kabukiran ug ang tanang kabungtoran, mga kahoy nga mamunga ug tanang mga sidro, ¹⁰ ihalas ug dili ihalas nga mga mananap, nagkamang nga mga binuhat ug kalanggaman. ¹¹ Dayega si Yahweh, mga hari sa kalibotan ug tanang kanasoran, mga prinsipe ug tanang nagdumala sa kalibotan, ¹² batan-ong lalaki man ug batan-ong babaye, tigulang ug mga bata. ¹³ Padayega silang tanan sa ngalan ni Yahweh, kay ang iyang ngalan lamang ang labaw sa tanan ug ang iyang himaya nilukop sa tibuok kalibotan ug kalangitan. ¹⁴ Gibayaw niya sa iyang katawhan ang sungay alang sa pagdayeg gikan sa tanang nagmatinud-anon kaniya, ang mga Israelita, ang katawhan nga duol kaniya. Dayega si Yahweh.

149

¹ Dayega si Yahweh. Awiti si Yahweh ug bag-ong awit; dayega siya sa pag-awit diha sa panagtigom sa mga nagmatinud-anon. ² Tugoti nga magmaya ang Israel diha sa nagbuhat kanila; tugoti nga magmaya ang katawhan sa Zion sa ilang hari. ³ Padayega sila sa iyang ngalan uban sa panagsayaw; paawita sila sa mga pagdayeg ngadto kaniya dinuyogan sa tambor ug alpa. ⁴ Kay mahimuot si Yahweh sa iyang katawhan; himayaon niya ang mga mapainubsanon uban ang kaluwasan. ⁵ Tugoti nga magmaya ang mga diosnon sa kadaogan; tugoti sila nga mag-awit sa kalipay diha sa ilang mga higdaanan. ⁶ Hinaot nga ang mga pagdayeg ngadto sa Dios maanaa sa ilang mga baba ug ang espada nga duhay sulab maanaa sa ilang kamot ⁷ aron mapatuman ang pagpanimalos sa kanasoran ug mga buhat sa pagsilot sa katawhan. ⁸ Gapuson nila ang ilang mga hari pinaagi sa mga kadena ug ang ilang mga pangulo pinaagi sa puthaw nga mga posas. ⁹ Ipatuman nila ang paghukom nga nahisulat. Mapasidunggan ang tanan nga nagmatinud-anon kaniya. Dayega si Yahweh.

150

¹ Dayega si Yahweh. Dayega ang Dios sa iyang balaan nga dapit; dayega siya diha sa gamhanang kalangitan. ² Dayega siya tungod sa iyang gamhanan nga mga buhat, dayega siya kay labaw ang iyang pagkabantogan. ³ Dayega siya dinuyogan sa pagpatingog sa sungay; dayega siya dinuyogan sa lira ug alpa. ⁴ Dayega siya dinuyogan sa mga tambor ug panagsayaw; dayega siya dinuyogan sa kuwinerdasan ug tinayhupan nga mga tulonggon. ⁵ Dayega siya dinuyogan sa makusog nga mga piyangpiyang; dayega siya uban sa masaba nga mga piyangpiyang. ⁶ Padayega ang tanan nga may gininhawa diha kang Yahweh. Dayega si Yahweh.